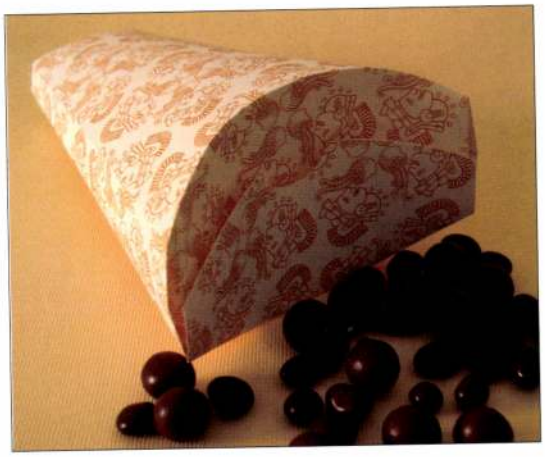

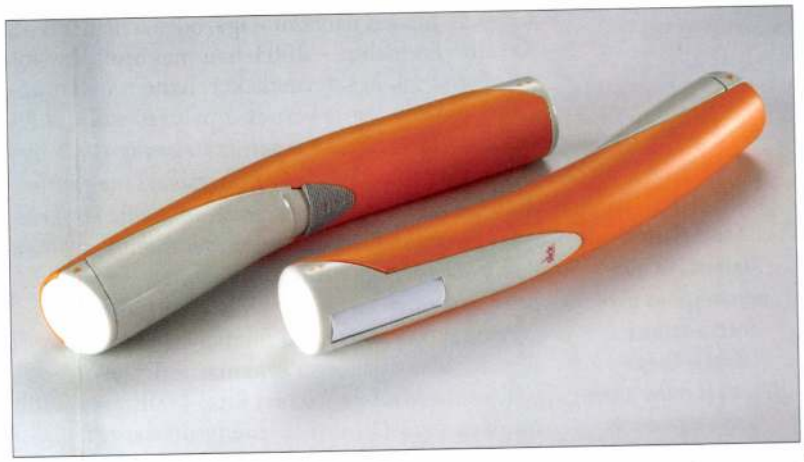

Cosovan Tamás–Nagy Richárd: Slick gázmelegítéses hordozható gyantázó készülék / Tamás Cosovan—Richárd Nagy: 'Slick' gas-heated portable waxing device

Kocsis Hedvig

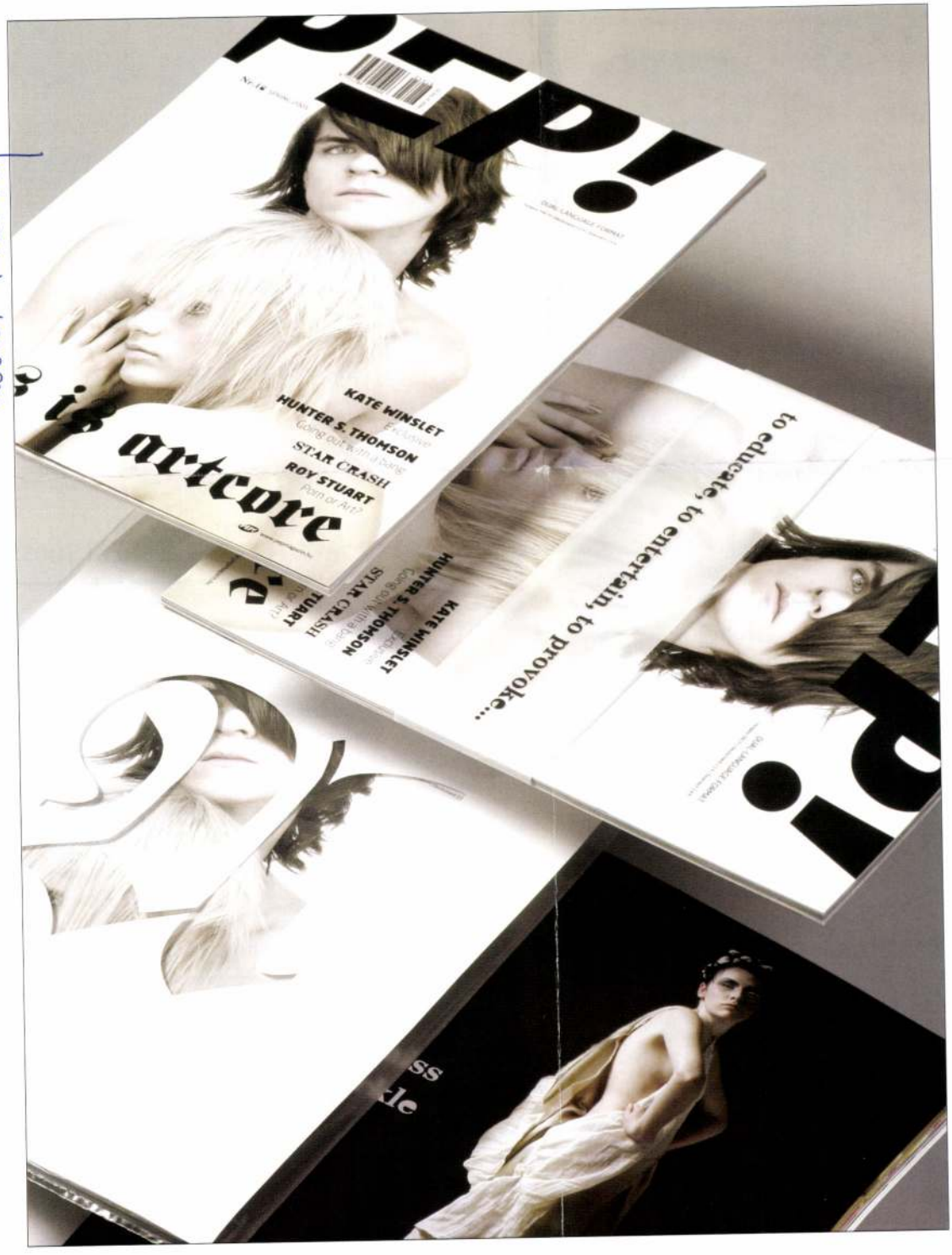

Kocsis Hedvig: Azték Choxolat! arculati terve / Hedvig Kocsis: 'Azték Choxolat!' image design

Simon József: Pep! magazin / József Simon: Pep! magazine

negyedszázados pályázat – igazodva a nemzetközi designtrendekhez – 2003-ban megújult, így ma már nemcsak késztermékeket, hanem diákmunkákat és terveket is várnak a pályázóktól. *„A reformok következtében a pályázati anyag évről évre friss, innovatív ötletekkel gazdagszik. A magyar formatervezők nagyon tehetségesek, munkáik elismerésével és népszerűsítésével segítséget tudunk nyújtani nekik abban, hogy nemzetközi szinten is versenyképesek lehessenek"* – mondta Várhelyi Judit.

Az idei pályázatra 236 munka érkezett, ezekből végül 14-et díjazott a szakmai zsűri. A nyertes pályaművekből és a zsűri által kiállításra jelölt munkákból a *Design7* eseménysorozat részeként kiállítás nyílt az Iparművészeti Múzeumban.

Csepi Károly: Univerzális görkorcsolya- és gördeszka-futómű / Károly Csepi: Universal roller skate and skateboard running gear

Baróthy Anna–Kelner Krisztián: LBS-mmv könnyűszerkezetes világítópanelek / Anna Baróthy—Krisztián Kelner: 'LBS-mmv' light-structure lighting panels

(Magyar Formatervezési Díj 2005. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2005. október 18–november 6.)

Az Avantgarde Group ismertetője.

Magyar Formatervezési Díj 2005

Termék kategória

Ultrakönnyű sportrepülőgép. Alkotó: *Voloscsuk András és a Corvus-Aircraft alkotói csapata*, gyártó: *Corvus-Aircraft Kft.*

Üvegbeton építőelem. Alkotó: *Fekete Zsuzsanna*

Quadrat System üzletberendezési rendszer. Alkotó: *Gyimóthy György*, gyártó: *Mobilia-Artica Kft.*

Vizuális kommunikáció kategória (megosztva)

Pep! magazin. Alkotó: *Simon József*, megrendelő: *Optimal Marketing*, gyártó: *Keskeny és Tsa., Menrich International*

Anthropolis kulturális antropológiai folyóirat. Alkotó: *Bieder Anikó, Gelsei Balázs*, megrendelő: *Anthropolis Antropológiai Közhasznú Egyesület*, gyártó: *Máyer Nyomda Kft.*

Diákmunka kategória (megosztva)

Földvirág növényi magvakat tartalmazó környezetbarát ajándék. Alkotó: *Koleszár Ferenc*, megrendelő: *Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium*

Aztéк Choxolat! csokoládézó arculati terve. Alkotó: *Kocsis Hedvig*

1971 SEP

Kocsis Gyula

8

1021

Kocsis Gyula: Cigarettaszünet

NÉPSZAVA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-126

OKNAK

pari Vállalat sok társadalmi munkával készült új ifjúsági hétvégi háza

elo, te édes fiú"

, akinek szín-
és egy dollár-
nnak azonban,
érjüket látják
ző ifjak vala-

esküvő

ves. *Rómeója*
eledik. Ők is
erkedtek meg,
zóta a férfi
jön. A látoga-
en leveleznek.
hetősen nehe-
n semmit sem
nyelvén. Ani-
tanul. Várja
yegekkel tele-
erős formájú
enetrendszerű
vonta érkező

ajándékokon
vár valamit.
első nyáron
Az eljegyzés
an egyre in-
zör — amikor
piskolába járt
tűzték ki ha-
b üzleti útjai-
Rómeó.

megismert lányok kezét, és elviszik magukkal. Teljesül az álom: a kék tenger, a luxusvilla és a felhőtlen ég. Illetve... a tenger valóban kék, de a csipkeinges, elegáns fiatalemberről legtöbbször csak későn derül ki, hogy nincs saját lakása, és újdonsült felesége az itthoninál *sokkal rosszabb körülmények közé kényszerül.*

Az úszómedencét meg a többi csodát nem is láthatja közelről, viszont főzhet, moshat és takaríthat. És meg kell tanulnia a nyelvet, ha boldogulni akar. Amit addig filmről ismert, valóság lesz: az utcán száradó fehérnemű, a déli szegénység. Válni most már lehet, de hosszú, hosszú ideig eltart, amíg a csalódott fiatalasszony *hazakerülhet.*

Romantika és valóság

Nem véletlen, hogy még a slágerszerzőket is megihlették az olasz fiúk és magyar lányok, legtöbbször rosszul végződő kalandjai. Sokan énekelhetik együtt *Harangozó Terivel*, hogy *„Angelo, te édes fiú, szomorú vagyok s nem hiú, kinevet engem az egész világ, mert szerettem Itáliát".*

Vajon mi hajtja a ma lányait, legtöbbször szó szerint észvesztve, az olasz fiúk, a hangzatos nevek felé. *Talán a szépségük?* Hiszen láttam *másfél méteres,* sakkozással fejlesztett izomzatú *daliákat* is, rajongó hölgykoszorúval övezve. *A romantika varázsa?* Hiszen a magát modernnek tartó lány az érzelgősség gyanúját is felháborítva utasítja vissza.

A dallamos beszédük? Hiszen egy szót sem értenek belőle. *A gazdagság, a főúri élet reménye?* Hiszen ők is tudják józan pillanataikban, hogy a fiatal olasz turisták többsége nem veronai herceg. *Talán a barátnők jóleső irigysége?* De akkor a barátnőket nem értem. *Mi az irigyelni való ezen a csalódásokkal teletűzdelt, hepehupás, majdnem mindig zsákutcába vezető úton?*

Rojkó Júlia

Kocsis Ferenc, építész

A tatabányai lakótelep építészeinek egyik

irányítója.

Orosz István: A 300 000 új lakásáért 6-7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. okt. 5.

Kocsis Ferenc

M.D.K.

Méltatás.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 138 l.

Kocsis Ferenc, butortervező, 1941. végbizonyítványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

gmentives díszitetlen kapuja felett
m. Téglányalaku épület félkörü záró-
zegmentives ablak. Fent erős kiülésü

yezet fedi. Beépitett egyszerü fakarza-
szlopok tartják, mellvédje egyenes.
szentélye valamivel keskenyebb mint a
daliv választja el.
zületet ábrázol, XIX. század.
t, 24 cm magas. Talapzata kerek, ezen
majd felirat: Ecclesiae Evang. Kürthensi
ni 1816, és cimer /állitólag Prónay-csa-
házfelügyelő volt/. Teljesen sima, fel-
ima, disztelen kuppa. Pasberger Ferenc
hy: 68 l., 394.sz., Pest próbajegye,
./ Hozzá hasonló ötvösjegyekkel ellátott

disztelen réz. Alján: Hlavács Pál 1877

ev.templom... Vasárnapi Ujság, 1868,

Kocsis Ferenc,

a MÉSZ Mesteriskola előadásai.

II. ciklus 1972-74.

Kocsis Ferenc: Tudományos technikai forradalom az építőiparban.

Magyar Építőművészet, 1989. 1-2 szám, 4-ald.

Kocsis Ferenc

homonnai polgáriskolai rajztanár meghalt Diósgyőrött 24 éves korában.

Vas. Ujs.

1886. 374. l.

Kocsis Ferencz

a homonnai polgári, kola
raptanára † 24 évében
1886 ban Diós Györök

Vas. Up 1886. 374 l

Kocsis Ferenc

szül. Diósgyőrött 1862 máj.

zi. Rk. Miskolcon 2 gim.

1880/81 I. előkeszületi osz.

1880/81 II " "

művésznövendék

1881/82 I. első szakosztály

1881/82 II. " "

1882/83 I. II. " "

1882/83 II. " "

1883/84 I. III. " "

1883/84 II. " "

Hegedü VIII. 243.

Kocsis Ferenc

n. 1862 máj 31.

1884/85 I – III. valóntáj

1884/85 II " "

Herbst Géza II. 239

Kocsis Ferenc

1880/81 – 1884/85

Ferkèpzomfoiskèvk

/02.C.

Ágost szász választófejedelem és lengyel király 1710-ben Drezdában porcellángyárat alapított, melyet a porcellánkészítés titkának jobb megőrzése végett még ugyanabban az esztendőben Meissenbe áttelepített. Az újonnan alapított vállalatot 1710—1719-ig maga Böttger vezette. Ebben a korszakában a gyár még jó ideig a Böttger által már korábban feltalált vörös kőcserép gyártásával foglalkozott. A porcellánkészítés körül egyelőre tovább folyt a kísérletezés, de 1715-től kezdve Böttger már egészen használható és jóminőségű porcellánt tudott készíteni. Ezek a korai M.-ok, a kínai mintára készült másolatok kivételével, a késő barokkízlés formáit és díszítő elemeit tüntetik fel s az ötvösművészet hasonló tárgyainak erős befolyásáról tanuskodnak.

1720. *Johann Gregor Herold*, a Bécsből elszerződtetett porcellánfestő vette át a meisseni gyár vezetését. Herold a porcellánok festett díszítésére helyezte a fősúlyt s ehhez a síma kínai edényformák voltak a legalkalmasabbak. Eleinte a japáni mustrákat másolta Meissen meglepő hűséggel, 1725 óta pedig különösen olyan edények készültek, melyek színes alapból kihagyott, virágokkal vagy jelenetekkel díszített mezőket tüntetnek fel. Ugyanakkor nagy tetszésnek örvendtek a Herold és munkatársai kezétől eredő, színesen vagy tisztán arannyal festett kínai jelenetek *(chinoiserie)*. 1730 és 1740 közt a művészi fejlettség legmagasabb fokára emelkedik a Herold irányítása alatt álló M.-festés. Ennek legszebb emlékei a miniatűrszerűen

Kocsis Ferenc, asztalosmester

A Pécsett müködött legjelentősebb kisiparosok adattéra. Weisz István 1885-ben szül. Bikalom. 1902-ben szabadult. Kocsis Feren 1880-ban szül-1898-ban szabadult. A modern, gépekkel felszerelt üzemet 1922-ben alapitották. 162-o

B. Horvath Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történetéből az 1930-as években 149. old

A Jan-Pan Múz. Évk. XIX. 1974. Pécs

Kocsis György
Munkás-család, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 32 l.

um. /Müleirása Békefi a-

átság története, IV.k.360-

t, öntött, vésett és áttört
ná áttört átlós rácsmü ro-
kkel diszitve, talpának föl-
mu levélk közül gerinces
oldalu tárcsában ill, fordi-
olytatódik. Fölötte archi-
pillérekkel és fiálékkal
rt mérmüves ablakidom. A
u csonkagula és tárcsa. E
iszitett ger inces hólygido-
felefelé kétszer ismétlőd-
um csészéjének alsó felét
lső része hasonló alaku. A
kkal osztott levéldiszes át-
fedelén áttört müvü hatol-
k, amelyet fiálés támpillé-
nyitott toronyabalkon be-
értanu alakja, baljában ros-
nyvvel. A hatoldalu torony-

Kocsis

K. 2. *György*, festő, * Szatmár 1867 szept. 29. Münchenben és Nagybányán Hollósy Simonnál tanult, azután Budapesten dolgozott. Táj- és csendéletképeket fest.

E. G. I. 573 l.

kissé jobbra nézve. Jobb kezével a de-
itőt fogja s balját leeresztve tartja.
l s haja, bajusza s körszakála őszbe-
ója felett és mellén hat rendjelt visel.
illó kabátja vállrojtos. A hátter hegyes
szel át. Felirata a kép alatt:
r_Pascha"
az ~~[illegible]~~ alak nagysága 12. c/m.

8181

126/94 N= 160.

MDK

Kocsis Győző

A képzőművészeti kiállitáson résztvett.

Meghivó. XIX.Tanácsi Ifjú Gárda Művelődési Ház és Nagy Balogh János képzőm.kör. 1964.Máj.16 - Máj.25-ig.

Kocsis Gyula

„Cigaretta szünet" c. rajza
a 8. oldalon

Népszava 1971 szeptember 12

Kocsis Gyuláné

Említve

Takács Lajos: Régi vannak, akik tovább-
válibadjak
Észrevegyenesség, Miskolc 1970. jun. 10.

Kocsis Gyula, a reglédi Kossuth Múzeum igazgatója

Benedek Péter nám festő műveiből nyílt kiállítás tegnap délután Szolnokon, a Megyei Műv. és Ifjúsági Közp. galériáján. A tárlatot Kocsis Gyula nyitotta meg, mely jún. 4.-ig látogatható.

Szolnok Megyei Néplap, 1984. máj. 19.

Kocsis Gyuláné

Képei láthatók a gyermai Szép-presszóban.

Békéscsabai Népújság 1965. jul. 11.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PAJTÁS
Kocsis Gizella
1973 DEC 5
1021

"művész-sarok"

Kocsis Gizella, Vecsés, 1-es számú Ált. Iskola 8. osztály
(tempera)

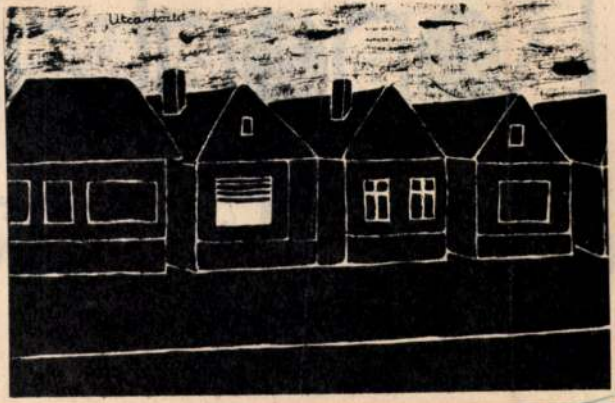

az ajtónkon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kocsis Imre

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP
1965 NOV 24.

1021

FIATAL HELYI FESTŐ BEMUTATKOZÁSA — BÉLYEGKIÁLLÍTÁS IS NYÍLIK VASÁRNAP A MÚZEUMBAN

A fiatal, makói származású Kocsis Imre festőművész első önálló tárlatát szülővárosában rendezik meg. A Képzőművészeti Alap állami lektorátusa által zsürizett több mint tíz nagyméretű festményét és ugyanennyi rajzát állítják ki a József Attila Múzeumban. A megnyitót Markos József, a Bajza József általános iskola igazgatója — a művész egykori igazgatója — tartja vasárnap délelőtt 11 órakor.

A tárlattal egy időben kerül sor a helyi bélyeggyűjtő szakkör első seregszemlélőjére. A múzeum két kis termében tíz tablón mutatják be a hosszú évek óta gyűjtött bélyegeket.

etekben nyugodt szívvel kije-
elmúlt évben senki sem lépett
De vajon a kommunistáknak
ll-e tétlenül az embereket?
az a helyes, ha minél inkább
ul mindenütt ebben a kérdés-
ezdeményező aktivitás, a türel-
a harcos következetesség? Nem
ogy ez a helyes. Éppen ezért
ek elégedettek eredményeikkel
sben azok az alapszervezetek,
esi járásban, sem másutt, ame-
sszabb idő óta egyetlen tagot
öltet sem vettek fel.

fontosabb tényező tehát,
cikk elején említett példa rá-
aktivitás és a helytállás min-
nények között. *A párt harcos*
emberek, férfiak és nők harci
De ez nem azt jelenti, hogy
rott, tudatos kommunistákként
oraiba az emberek, hanem a
ennapos munkája során edződ-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1962 SZEP

IFJÚ KOMMUNISTA

Kocsis Imre

1021

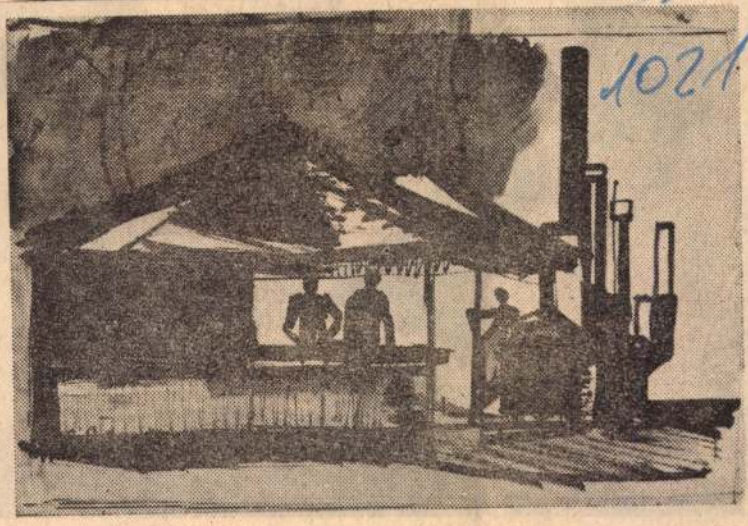

TÁBORI KONYHA (Kocsis Imre rajza)

A KISZ-titkár a városi KISZ-bizottság társadalmi munkatársaival

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 NOV 2 0.
ÉLET ÉS IRODALOM
Kocsis Imre
1021

SZOLNOKI ANDRÁS:

Egy forradalmár emlékverse

Különös legenda járta róla
ahol meneteltek a katonák
ott ment elől a sorokban
agitált.

Arcát nem látta soha senki
a helyet se mutatta térkép
de megesküdtek, hogy ő volt
beszélték.

A hangja volt legyőzhetetlen
minden falakon áthatolt
átlépett a börtönök falán
és dalolt.

Az elfáradtak, gémberedtek
szavától kaptak új erőre
az sütött, simogatott, tüzelt:
Előre!

A szélnek súgta, mikor ráfújt
a gerendának, amelyik tartotta
a galádnak, aki megkötözte
hét bogra.

A hangja volt legyőzhetetlen
azzal nem kelt birokra senki
ha a munkás igazát kellett
perelni.

Sachsenhauseni börtönudvar
ördög bugyra, sárga tűzfal
oly közel van a szabadság
s ő meghal.

A küszöb elé sütött a nap
mikor az udvarra vezették
búcsúra egy nevet mondott
Leninét.

Kocsis Imre: Halász

TÉNAGY SÁNDOR:

Emlék

Soha szebb tájat, fenyegetőbbet
nem láttam még s nem féltem soha ennyire.

Mintha kigyulladt repülőgép
zuhant volna a hegyek tövébe.
Hallom még: a fenyőerdő
megroppan, zúzódik, csikorog,
s látom: lefejezve mered az égre.

Ez most már így lesz mindörökké?
Sosem elalvó rettegés? Veszély?
Karóbahúzás? Sortűz a képzeletre?
Mindig csak támaszt markoló tenyér?

Engedj utamra, erdők lakatlan belvárosa,
háborút mutatsz, fáid gerenda-roncsait,
a tó: mint robbanás után utcányi üvegcserép,
bátortalanná nyügöz s megvakít.

Engedj utamra, hogy elfelejtselek
s ne gondoljak háborúra,
meggyötört fákra,
csak békére, amilyen igazán lehet,
amire alig emlékezik már
az emlékezet.

KEK?

nyugdíj is jobban jön
kérem.
oknak meg a város-
nyi kereset?
nom én, ha nem is lesz
fizetés volt, meg bir-
sedés a gyapjúból, én
sajtcsinálással. Meg-
s vettünk egy házat
negleszünk. Csak hát
nagy megelégedés volt
iskola, igen szerették.
lviszem őket, azt gon-
lesz.

★

övendékük megy me-
bályára?

Az egész járásban
jelentkezett mezőgaz-
kumba. Se paraszt, se
nem akarnak lenni.
íróasztal a mágikus
em a gép, a szép mű-
konyha, étterem, mo-
álogatnak a szakmák-
ottak a kereseti lehe-
de első a minél szebb
Ez részben az itthoni
okkal függ össze,
re vágynak.

sokféle táblázatot. 136
ind a két szülője, 120-
apja dolgozik. Kik job-

baj a nagymamára
kekkel van. Majdnem
vennyolc nagymamára
dékünk nehezen fe-
és rendetlenül tanul.
nek van otthon rádió-
tévéje.

s, meg rossz is. Kész
yasztanak. Keveset ol-
a kötelező olvasmá-
aj van. Kérdés, mi tesz
vé, vagy a könyv? Mi
ttünk, sajnálom a gye-
nbösségét a könyvvel

hol komoly az anyagi

Hetvenegy gyerek jár

vérek már úgyahogy elhelyezked-tek, most jár hozzánk az utolsó egy-kettő. Harmincnégy veszélyez-tetett van köztük. Hol állami gon-dozásba adjuk őket, hol visszakö-nyörgik. A reménytelen anyagi és erkölcsi fertőbe. Ki tudja, egyik-másik család honnan került ide? Mi lesz a gyerekeikből? Maradnak al-kalmi munkások, könyökölnek to-vább a kocsma pultján? A szüleik-től csak ezt tanulják. Lusták, va-dak, túlkorosak, verekedők. Mit te-het az iskola? Nyolcvanhelyes nap-közink van, nagyon kevés, kénytelenek vagyunk örülni, ha a legva-dabb gyerekek nem is igénylik. Mi-nél előbb szabadulni vágynak a gyermekkorból, iskolából, hogy ke-reshessenek és élhessék az elképzelt felnőtt életet.

— Ezért olyan durvák?

— Mohók és fegyelmezetlenek.

— Durvák. Egy belvárosi park-ban elegáns, ápolt, nyolc-tízéves

mány trágárságot kiabáltak egy-másnak. Ha megfogom azt a gyere-ket és odaviszem az osztályfőnöké-hez, mi történik?

— Intőt kap és romlik a maga-tartás jegye.

— És? Egy tanárnő azt mondta, sok növendékénél nagyon meggon-dolja, adjon-e intőt, vagy egyest, mert félholtra veri az apja.

★

— Mutatok magának valamit. Röpkérdést adtunk a hetedik osz-tályban. Irják le röviden, milyen felnőttet tisztelnek. Őszintén, nem kellett aláírniuk.

Aki a családjáért él, becsületesen keresi kenyerét.

Aki hozzám is jó, egyszerű, nem olyan beképzelt.

Aki megértő, igazságos.

Becsületes legyen, betartja szavát.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM
1967 NOV. 4

Afféle kaució, belépőjegy: zavarba ne jöjjünk, ha holnap meggondolja; abból a pénzből tudunk he-

gyünk meg ... pet, rendeljünk több vegyszert és műtrágyát, mert van rá pénzünk,

got, ... nak, a vezetők nagyban gondol-

1102

Kocsis Imre

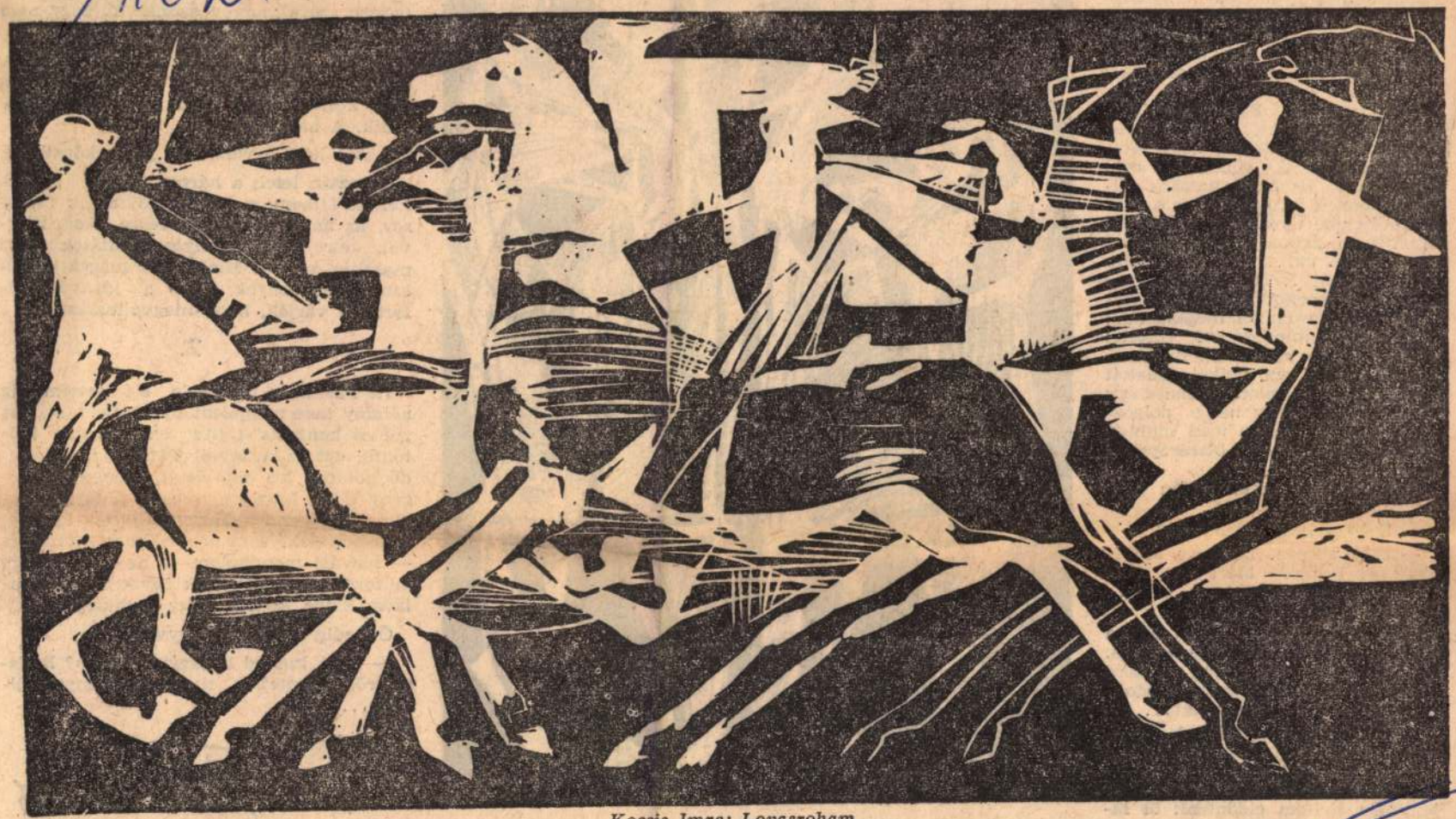

Kocsis Imre: Lovasroham

ok megteremtették nekünk az új világot, megküzdöttek, megéheztek, megverejtékeztek érte, nekünk már csak dalolva élveznünk kellene, és lám mi, fiatalok, ehelyett mindenféle baromságokkal állunk elő.

— Túlzok?... Egy kicsit igen, de ennyi talán kell is, mert meg sem fordul a fejükben, hogy esetleg fontolóra is vehetnék amit mondok... És ha a fiatalok nagyon mennek faluról, akkor a többi között van ilyen oka is. Egyszer talán nem ártana elgondolkodni rajta — de ők!... Nekik eszük ágában sincs!... Tudja, nem a verekedéssel borított ki apám. Azt már gyerekkoromban megszoktam. Hanem hogy mindig azt vetette: semmiért sem küzdöttem meg, soha nem végeztem fizikai munkát — mert a két fogalom számára egy —, és ha csak egy hétig dolgoznék —, mert csak a testi munkát tekinti annak —, összeroppannék...

Néztünk egymásra, aztán egyszerre mosolyodtunk el.

— Szépen beugrottam, mi?

— Elég szépen. És hogy kászálódik ki belőle? Mert ha most odamenne, talán agyon is verné.

Rázta a fejét:

— Téved. Akkor ver agyon előbb-utóbb, ha nem megyek oda. Ha most megkövetném, lelkére ölelne, s talán még a makacsságokból is engedne... csak hát...

Állt ott szétvetett lábbal, előrenyomott állal a telehold fénye alatt, s ahogy holtfáradtan, félálmosan laposakat pislogtam, hirtelen nem tudtam eldönteni: őt látom-e, vagy az apját...

Litkei József: Két asszony

Aztán kész a vers. És jön a következő.

És aztán letelt a három napom, tovább kellett állnom, s ott maradt a sok versszor, az anyag túlnyomó része Radzitzkyval, elrejtezve a nyersfordítások torz maszkja mögött. Mint a varanggyá bűvölt királykisasszonyok, akik a jószívű műfordítót várják, hogy megváltassanak.

2.

Itt Párizsban Guillevic elé teszem alig néhány hete megjelent új könyvét, a „Mes poètes hongrois"-t (Az én magyar költőim), ezt az Aranytól Tóth Juditig terjedő pompás kis antológiát, amelyet a szegény Gara Lászlóval meg a fiatal Gorilovics Tivadarral való nappali és éjszakai „viaskodások" sora érlelt Franciaország és — bízvást mondhatom — az egész világ műfordítás-irodalmának egyik nagy diadalává. Elébe teszem, hogy dedikálja.

Ő pedig rácsap a könyvre:

— Nem tudnád itthagyni nekem? Budapestről efelejtettek tiszteletpéldányt küldeni...

Kocsis
Imre

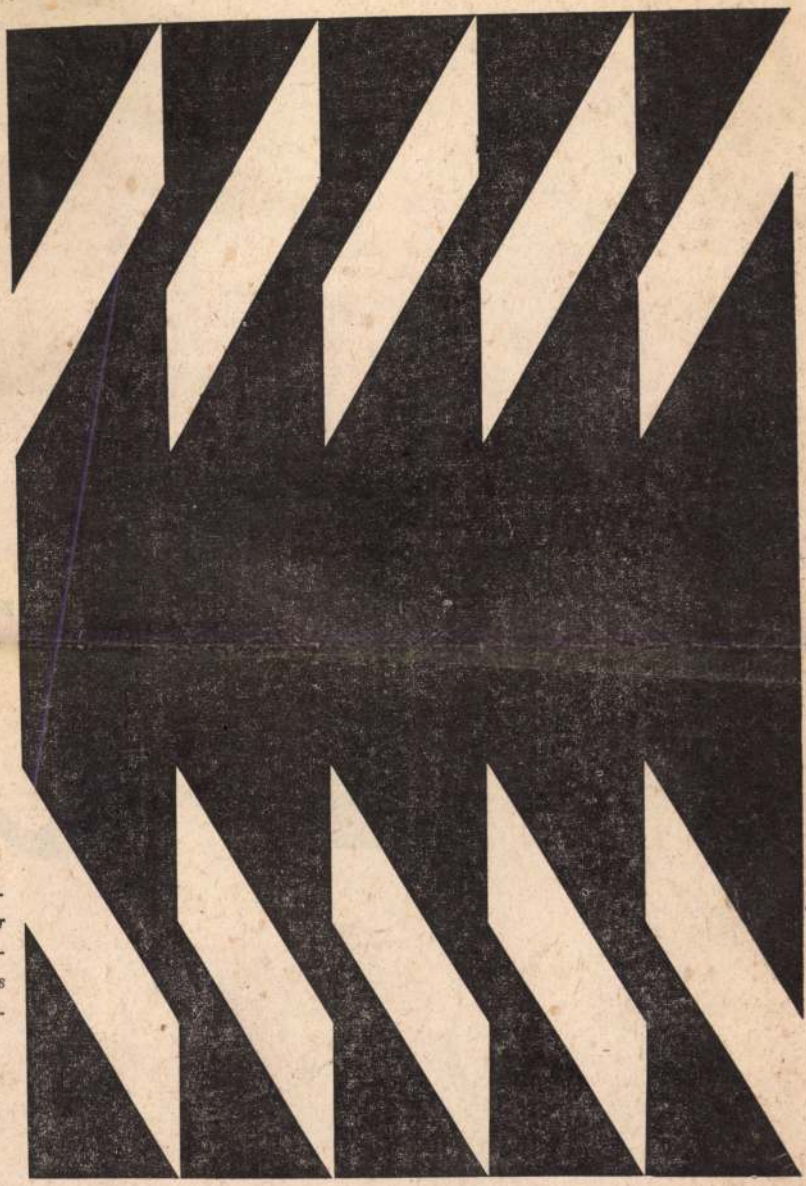

IMRE KOCSIS: Siebdruck (1968). Aus einer Ausstellung der Münchner Galerie Uwe Neuhaus (Schwabing, Fallmerayerstraße 28)

Bud

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Süddeutsche Zeitung

68. X 25 –

Kocsis Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 DEC 2

1021

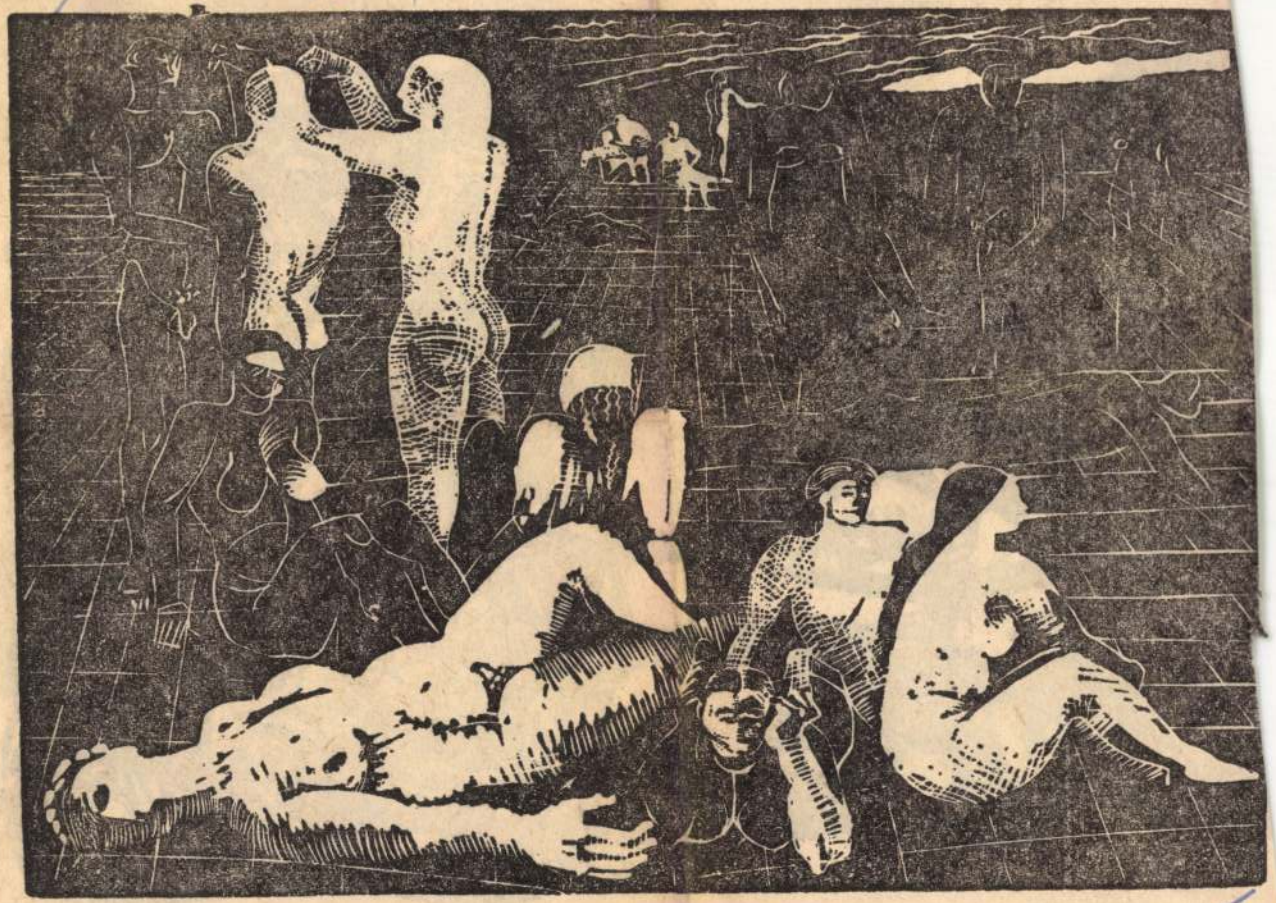

Kocsis Imre: Fürdő

Nagy Sándor: Harc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kocsis Imre
E. Kőbányai Gyógyszer

1968 AUG 18
1021

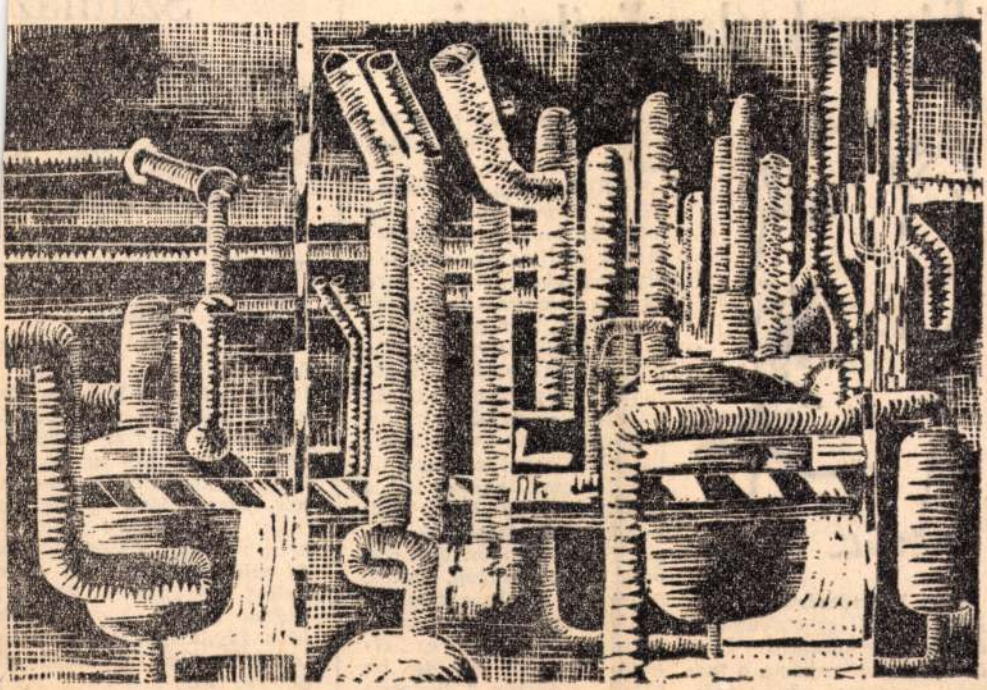

KOCSIS IMRE: EMBERGÉPRENDSZER

Egy szokatlan önéletrajz

A kutatómérnök: dr. Benkó Pál gyorsfényképérvényű bemutatását Imre öcsém filctol-rajzára, a magaírt „szakmai önéletrajzra" és rövid beszélgetésünkre biztam.

A nem mindennapi című életrajzot az aspiráns fel-

— Ez mit jelent? De inkább érdekelne, hogy mik idézik elő?

— Nem is egy, tendenciaként megnyilvánuló, és többször jelentkező körülményt említhetek, amelyek olykor egybeesnek. Itt, durva egyszerűsítésekkel idézném kettőt. Van egy feladatunk, körülhatárolt és érthető. Jól megoldjuk (leadjuk a kidolgozott eljárás előiratát) — és várunk. Pedig szeretnénk megvalósítás alatt tudni a munkánkat. De csak telik az idő, s legfeljebb egy levél oda, később egy vissza. A másik. Pl. a vegyszer. Van egy ötlet. Az alapanyag, sajnos, hiányzik a kéziraktárunkból. Körbetelefonálok az ismerősöknek, ez és ez kellene. Ha van jó, de ha nincs... olykor 9 hónapra érkezik be. Esetleg elő lehetne állítani laborban is a pár tizgrammos, esetleg félkilós tételt, de a szűkre sza-

Színház

Sokan a vállalaton bel
nem tudják, hogy van közö
ségszervezőnk is, aki mind
ebédszünetben várja a köny
tárban az érdeklődőket, jeg
igénylőket. (fél 2-től, fél 3-
telefon: 137-es mellék).

Cséka Éva helyesen, kedv
mosollyal beszélget minde
kivel. Kérdésemre mégis elk
molyodva válaszolja.

*— Sokan úgy fedeznek fe
hogy könyvet keresnek
belém botlanak. Érdekes, hog
a fiatalok hamarabb találta
meg, talán mert én is közülü
való vagyok. Így tudják meg
hogy részletfizetésre is kaphat
nak jegyet. Van pedig, ak
csak a kilépéskor fedezi fel
hogy nemcsak a jegyirodákba
és színházaknál lehet időbe
helyet biztosítani. Pedig, ha
tudnák sokan, hogy munkaidőn kívül mennyit szaladgálok különösen a kapós előadások jegyeiért. Az elmúlt
évadban kb. 3000 jegyet és 100
bérletet adtam el. Ez emelkedő tendenciát mutat, de meggyőződésem, hogy sokkal több
ben látogatják az előadásokat.*

Kocsis Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 17

KŐBÁNYAI GYÓGYSZER
Budapest

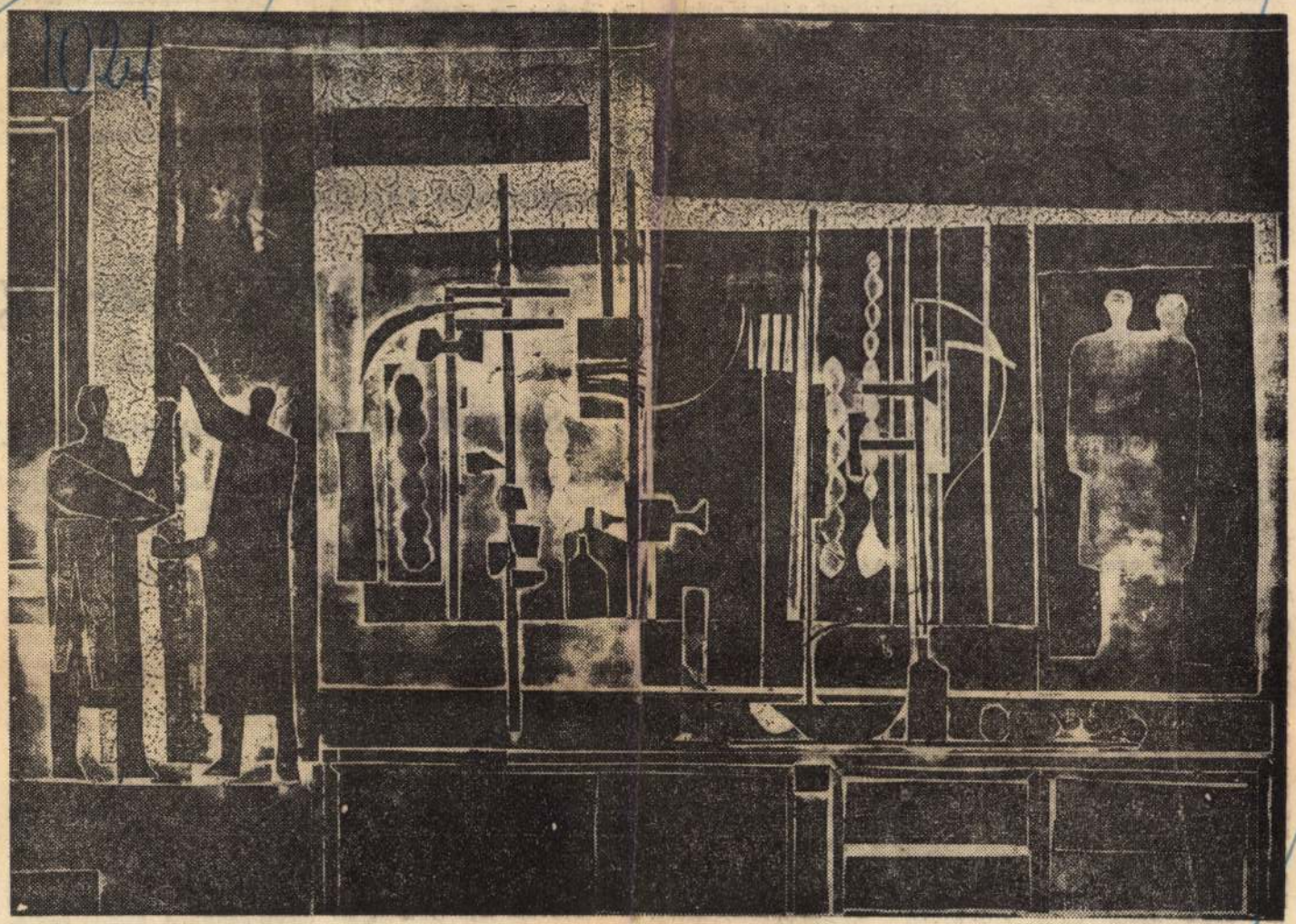

Kocsis Imre rajza **Laboratóriumi munka**

mekei mindannyian."

A vitorlázás tehát játék? Meg egyszerűen csak véletleneken múló szórakozás?

No, akkor most, az előb-

vág a szél. Eltűnődök ezen. Nyáron olykor a fele is elég volna, ott, valahol Siófok—Zamárdi és Füred közt a vízen.

Kocsis János

rú játékos
vezetőség ez
tött, tartalék
tunk, hogy
kosnak tudj

Üzemor

Közegészségü

(1. RÉSZ)

Szemelvények a közegészségügy

Higiénén az egészségtudományoknak azt a részét értjük, amely egészségünk megvédésére, a betegségek megelőzésére tanítja az orvosokat és rajtuk keresztül az egész társadalmat.

A szó eredete Hygieia görög névből származik. Az egészség istenasszonyát hívták így az ógörögök.

Az ember fizikai és szociális környezetben él állandóan. A fizikai környezet bizonyos természeti adottságot jelent az embernek. A „természetes környezetet" az emberi települések átalakítják ún. „mesterséges környezetté". Ez az átalakítás céltudatos. Hivatva van a jobb életkörülmények megteremtésére. Ezek a törekvések gyakran károsan visszahatnak. Veszélyeztetve az ember egészségét, életét.

A közegészségügyi teendők szükségessége egy időben jelentkezett az ember társas együttélésével.

Már a primitív népeknél is jelentkeztek ilyen törekvések. Kezdetben összegyűjtött tapasztalatokat szájhagyományok adták az utódoknak. A néptörzsek vezetői őrizték a hagyományokat. Ők voltak egyszemélyben vezetői, papjai, orvosai a törzseknek.

A tea eredete

A kínaiak évezredekkel ezelőtt már felismerték az ivóvíz járványterjesztő szerepét és forralva itták a vizet (teaként).

A hinduk szabályozták a lakásépítést.

Az asszírok és babiloniaiak már i. e. 4500 körül vízvezetékeket és csatornahálózatokat építettek. Bevezették az élelmiszer- és húsellenőrzést.

Az ókori Egyiptomban a betegségek megelőzése érdekében az egészségügyi szabályok az egész népre kötelezőek voltak. Az előírásokat a vallás szentesítette. — Csak szűrt és forralt vizet ittak — vizsgálták a húst és erről agyagpecsétes papiruszt állítottak ki —, halottaikat bebalzsamozták. A járványok terjedésének meggátlására az országon átutazókat egészségügyi ellenőrzésnek vetették alá, szükség esetén az állam költségén gyógyították.

Talmud

Az egyiptomiak közegészségügyi kultúráját sok vonatkozásban átvették és alkalmazták a zsidó népek is. A Talmud 12 pontjában foglalt egészségtani szabályok szolgálták a betegségek megelőzését. Mózes vezette be a hetedik napot pihenőnapnak, melyet később az izlám és keresztény népek is átvettek.

Az ókori görög közegészségügyi viszonyokra a Hypokrates írásai derítenek fényt. Leghíresebb munkája: „Helyekről, vízről, levegőről" szóló műve, amely az orvosi földrajz- és környezethatás tanulmányozásának területén jelentős alkotás. Nagy súlyt fektettek a test ápolására, hogy a sportban minél nagyobb eredményeket érjenek el. Jelszavuk: *„Ép testben, ép lélek"* bizonyítékául annak a felismerésnek, hogy az edzett szervezet a betegségek leküzdésében ellenállóbb.

Fürdők

A higiénés létesítmények fejlettségük tetőfokát Rómában érték el. A hét halom környéke mocsarait lecsapolták. Vízvezetékeket, szennyvízcsatornákat építettek, és sok fürdőt létesítettek.

A középkorban az egészségügyi viszonyok igen elhanyagoltak voltak a tudományok nagyfokú hanyatlása miatt. Hatalmas járványok pusztítottak és ezeknek leküzdésére a kor szelleme semmit sem tudott tenni. A haladó szellemű tudósok azonban minden

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁJ 14
Kőbányai Gyógyszer

Kocsis Imre

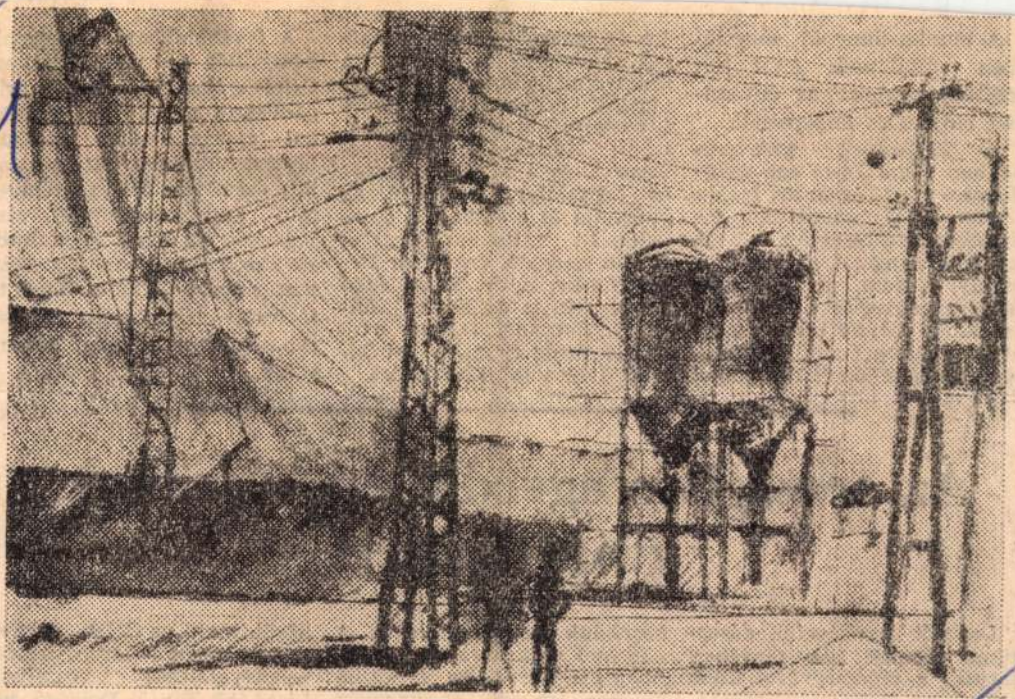

IPARI TÁJ — KOCSIS IMRE RAJZA

A munka ünnepét megelőzően vállalatunk múlt évi eredményességét: az élüzemcím elnyerését ünnepeltük.

A földíszített tmk-csarnokban *Répa Imre* szb-titkár üdvözlő szavai után *dr. Hajdú István* NIM személyzeti főosztályvezető-helyettes köszöntője hangzott el, majd a tavalyi élüzem, a Kőbányai Gyógyszerárugyár képviselője: *Szabó László* elvtárs adta át az élüzemzászlót vállalatunk igazgatójának. *Vereczkei István* igazgató elvtárs b[illegible] dét követően, a szoci[illegible] üzem címet elnyert üzer[illegible] ségeink (Tabletta-; Kis[illegible] I. osztály; Hőgyes Endre [illegible] telep; Kémia II-; Vill[illegible] üzem I. és a Minőségell[illegible] ző Főosztály) képviselőinek nyújtotta át a kitüntető oklevelet. Itt vette át *Vereczkei István* igazgató, *dr. Hevér Dezső* főmérnök, *dr. Zányi Jenő* főkönyvelő is a „kiváló dolgozó", *Krasznai István* oszt. vezető pedig a „nehézipar kiváló dolgozója" kitüntetést.

tot; Jurkovits Milán üzemvezető munkaverseny-felhívást jelentett be; majd *Répa Imre* elvtárs néhány, az élüzemcímet elnyert EGYT-t köszöntő táviratot ismertetett; végezetül neves művészek műsort adtak.

K. J.

Az országban egyedül mi készítünk gyógytápszert

Levegőt fertőtlenítő, aszeptikus lámpák kék fényében járjuk a tápszergyártó üzem műhelyeit. Fokozott tisztaságra törekednek, hiszen csecsemőknek, gyermekeknek készül itt tápszer: Laktorizan, Maltiron, Adapta, [illegible]

készítünk gyógytápszereket. A növekvő igényekre jellemző, hogy amíg 1966-ban 1 millió 85 ezer egyedi csomagolást készítettük, addig ez a szám már tavaly 1 millió 225 ezerre futott fel. Ezzel szemben be-

körül, majd az Oriza pelyhesítő részlegben Kovács Sándor brigádvezetővel beszélünk. Legutóbb Kiváló Dolgozó jelvényt kapott. Eredeti foglalkozása molnár.

— *Az ötvenes évek elején*

Kocsis
Imre

1971 4/11 98

1021

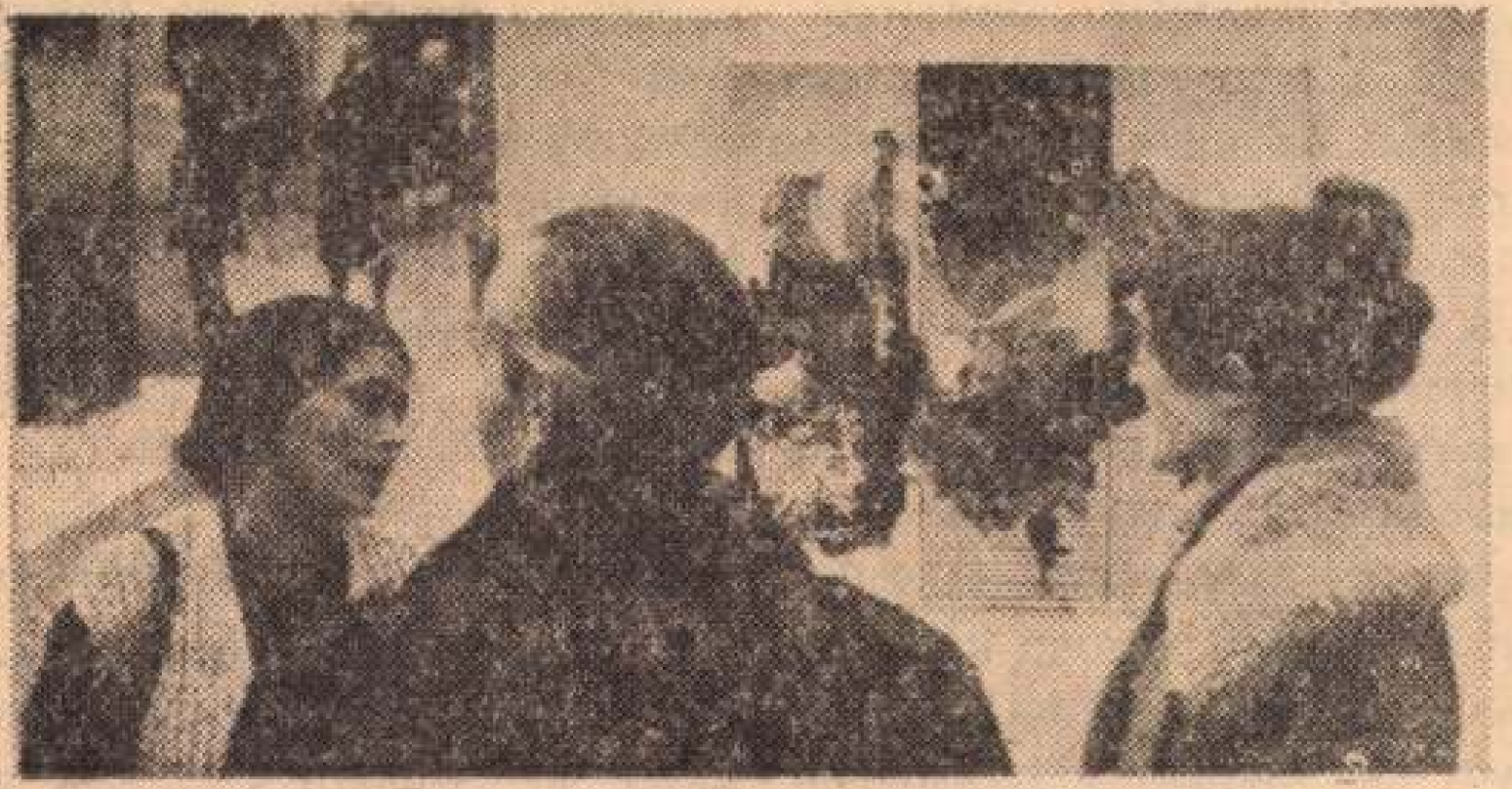

Új művek

Tegnap délben nyitották meg a Műcsarnokban az Új művek című kiállítást. Képünk Kocsis Imre, a szentendrei művésztelep lakójának Újságkivágások című festményét ábrázolja.

Foto: Urbán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
PESTI HIRLAP

egyetem megfel
sének, betölti h
zátette: az egy
munka, a hall
ti tevékenység
nos igazán, ha
gazdaság is
kapcsán rám
tudományos f
rában az ism
an a korszerű
tani, ami nen.
szen az alapismereteken túl el kell sajátítani mindazt a sok újat, amelyet a tudomány és a technika haladása feltár. Meg kell tanítani az egyetemistákat rá, hogyan tartsanak lépést a tanulásban

sokan a kapu
vendégeket. Magyar, vietnami, kubai, és afrikai diákok köszöntötték tapssal, lelkesedéssel *Kádár János* elvtársat. Az egyetemisták először képzőművészeti kiállításukat mutat-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kocsis Imre

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

1965 DEC 2

1021

Kocsis Imre kiállítása Makón

SZILVÁSI NÁNDOR

Munkácsy-díjas grafikus sikeres tárlata után a szintén a Makóról elszármazott Kocsis Imre festő és grafikus első önálló kiállítását rendezte meg szülővárosában a múzeum vezetője. A bemutatkozó fiatal művész — az Arany János utcai egykori postás fia — aki a művészeti gimnázium és a főiskola elvégzése után már második éve a művészképző szakon folytatja tanulmányait — vonzotta az érdeklődőket. A meglepően nagyszámú közönség — személyes ismerősein és a művészetpártolókon túl — a bélyeggyűjtők szakkör első kiállítására is kíváncsi volt, amely szintén vasárnap nyílt meg.

Közönségszervezés szempontjából kétségtelenül előnyös a két — merőben különböző jellegű — kiállítás szervezése, mégis szokatlan, s aligha lehet járható út a jövőben. Annál is inkább nem, mert a városban élő kétszáz bélyeggyűjtő válogatott anyaga önálló bemutatásra is érdemes.

A TIZ *nagyméretű táblaképe közül a reflektorfényben felfokozott kék tónusú, bájos táncospárja külön figyelmet érdemel. A vásárcsarnokban nyert benyomások — jellegzetes „csurgatott" technikával — nagyvonalú ecsetkezeléssel élénken pompáznak a vásznon. Friss színeivel kellemesen hat első látásra az Üvegfúvók c. képe; tüzetesen szemlélve pedig megkapó az alkotásnak az izzó, fülledt műhelyt, embert és gépet ötletesen egybeolvasztó hangulata.*

Legsikerültebb műveinek egyike a „Zsámbék". A falu és a fölötte emelkedő várrom érzékletes, jól komponált. (A makói múzeumnak ajándékozta.) A szemléletesség jegyeit mutatják erőteljes vonásokkal festett önarcképei is. Szembetűnőek a sötét árnyalatú csendéletei, amelyeken a műterem nem éppen felemelő, zárt hatása érződik.

NATURALISTA *jegyeket mutatnak tetszetős üveggyári és strand karcai — egy sorozat ötletes darabjai. A linómetszetekkel és a néhány tanulmánnyal együtt a grafikus Kocsist is reprezentálják, ezt a nagy ambicióval, sokat dolgozó, tehetséges és igéretes művészt. Csaknem minden kiállított képén idei évjelzés áll. Kár, hogy korábbi alkotásain át fejlődésébe, témagazdagságába és a kerámiamozaikművészet iránti érdeklődésébe nem pillanthatunk be. Mégis nagy örömmel üdvözöljük ezt a tárlatot, amely az induló Kocsis Imre életében jelentős állomás.*

RAFFAI ISTVÁN

sét szolgálja. Ezért a
cializmusban is szü
van az úgynevezett
koztató reklámra, de
inkább a felnövekvő g
ráció fogyasztói szoká
nak reklám segítség
történő befolyásolása é
kében *a reklám úgyn
zett nevelő formáira.*
új cikkek fogyasztásának
elterjesztése a szocializ-
musban is csak e cikkek
megismertetése révén, a
tájékoztató, figyelemkeltő
és nevelő reklám segítsé-
gével lehetséges. A kul-
túra sok lehetőségének és
szépségének megismertetése,
az ízlés formálása
ezért a kereskedelem fel-
adata is. Nem mondha-
tunk le tehát a szocializ-
musban sem a reklám kü-
lönböző fajtáiról, a hirde-
tésről, a csomagolásról, a
plaktáról, a körlevélről, a
prospektusról, az árjegy-
zékről, a film, a rádió, a
tv általában a sajtó ilyen

figyelnek. Szólni kell
még arról is, hogy — bár
haladás tapasztalható a ki-
rakatrendezésben az utóbbi
időben a falusi boltoknál
is — kevés a kirakati
ötlet és a szemléletességre
való törekvés.

Azt mondottuk, hogy a kirakat a bolt, az üzlet tükre, a szocialista reklám egyik legfontosabb eszköze. A kereskedelem dolgozói törekedjenek arra, hogy *ez a tükör jó, hasznos és tájékoztató-nevelő legyen*, s egyben a város, a falu összképét is javítsa szépségével.

ORAVEC JÁNOS

s tsz-beruházások
ben

az anyaghiány
lep — 8 millióért
jes felszereléssel" —
ntért

ok nyi Népszabadság Tsz-ben,
s ezeknek a kivitelezője az
át Alsó-tiszavidéki Vízügyi
á- Igazgatóság. Járulékos be-
é- ruházásként szerepel a ha-
t- lastó mellé épülő magtár,
az szolgálati lakás, őrbódé,
ek melléképület — összköltsé-
ző gük eléri a 20 millió fo-
eri rintot.
az Az 1966-ban induló beru-
gy házások közül jelentős a
a- pitvarosi Vörös Csillag Ter-
si melőszövetkezet szarvasmar-
ózó ha-telepe, mely 650 ezer
ari forintba kerül. Ilyen
e- 8 darab készül a me-
ok gyében. A cserebökényi Nép-
és szabadság, a szegvári Pus-
ó tökei Kalinin

1021

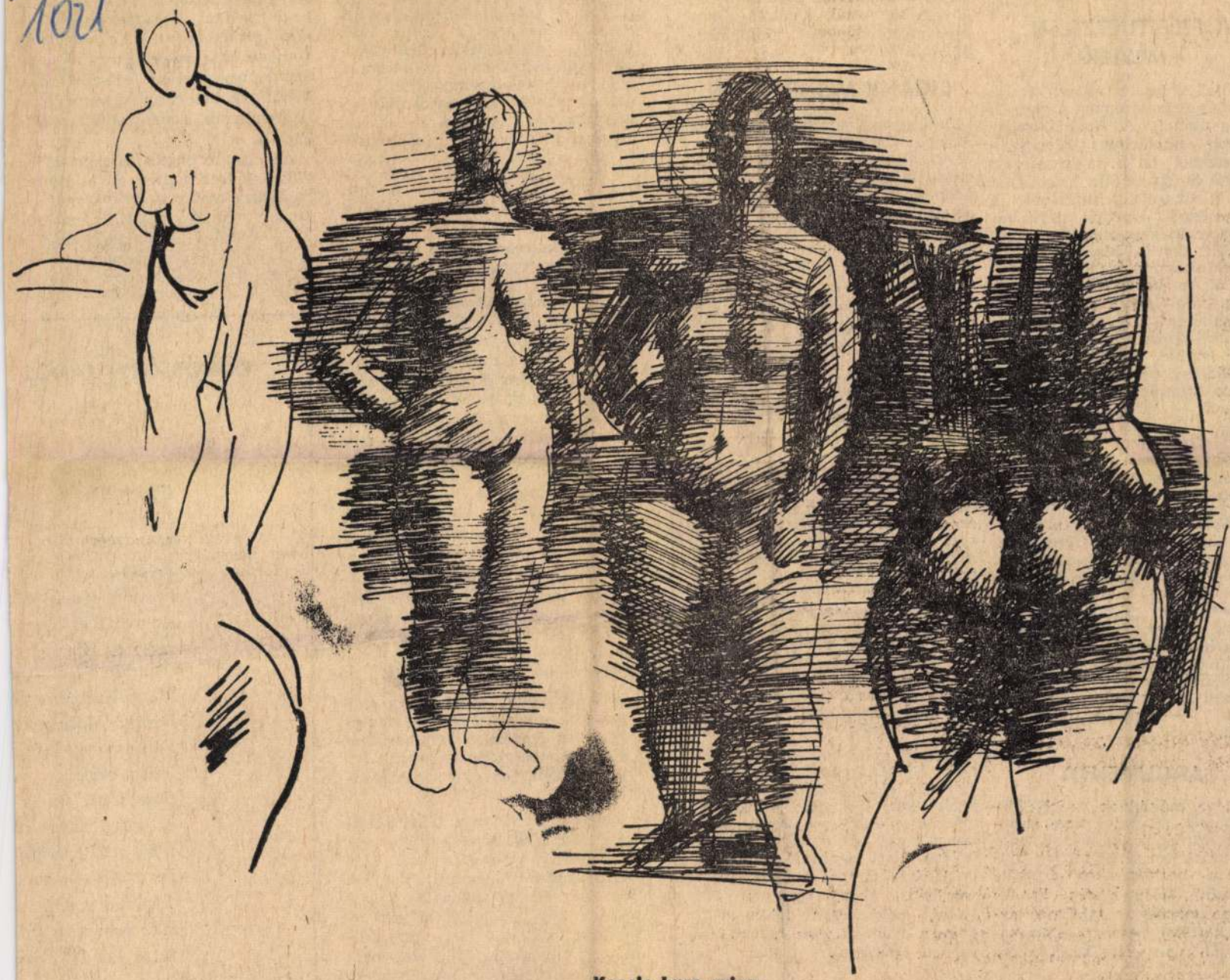

Kocsis Imre rajza

új könyvében számol be majd.

A FELEJTHETETLEN MESTER

Pablo Picasso a világsajtó érdeklődésének középpontjában áll halála után is. A *Neue Zürcher Zeitung* terjedelmes képriportban számol be a nagy művész életéről és úgy találja, hogy talán Charlie Chaplin kivételével a XX. század egyetlen művészét sem fényképezték annyiszor, mint Picassót; kevés híresség dicsekedhet olyan fotogenikus arccal, mint ő. Ám kevés ismert személyiség tudott olyan eredményesen védekezni a fényképészek ellen, mint éppen Picasso. „Mélyen fekvő szeme, magasra húzott szemöldöke, távolba meredő tekintete kitűnő modellé tette a mestert" — mondja egy másik nyugati lapnak *(Le Monde)* adott interjújában Pierre Brassai fényképész, egyike azon kiváltságosoknak, akik bármikor beléphettek Picasso házába.

A *Spiegel*ben arról olvashatunk, hogy a híres filmszínész, Anthony Quinn egyetlen vágya, hogy eljátssza Picasso szerepét. „Bárhol, bárki rendezésében, mindegy, hogy kinek a forgatókönyve alapján, de ha valaha is film készül Picasso életéről, én szeretném a mester szerepét alakítani. Szívesen szentelnék akár egy évet is a szükséges előkészületekre" — mondta Anthony Quinn.

ARGUMENTA

Öt éve működnek az NSZK-ban önálló, államilag nem támogatott színjátszó csoportok, amelyek tudatosan távol tartják magukat a hagyományos színházi „üzemtől". Május végén Frankfurtban szerveztek találkozót néhány külföldi csoporttal. Munkafesztivál volt ez: kétévenként első Argumenta — írja a Frankfurter Allgemeine Zeitung —, a következőnek már önállóbb, egyénibb műsorokkal kell majd bizonyítania."

CIGÁNY MONDATTAN

A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadásában megjelent *Vekerdi József és Mészáros György* műve, *A magyarországi oláh cigány nyelvjárás mondattana.* Ez az első cigány mondattan a világon. Megalkotását nagymértékben nehezítette, hogy a beszélt cigány nyelvből nem alakult ki élőszóbeli költői vagy elbeszélő stílus, így hát teljességgel hiányzik az irodalmi nyelv, amely csak ebből fejlődhetett volna ki az írásbeliség megindulása után. A szerzők csak közvetlenül az élő beszédből következtethettek a cigány mondattan szabályaira. Minthogy azonban a beszélt nyelv lazább, kevésbé van alávetve integrációs folyamatoknak, és bonyolultabb, szövevényesebb tartalmak közlése helyett szükségképpen pillanatnyi érzelmi-indulati-akarati állapotok rögzítésére szorítkozik, a mondattan megalkotóinak eleve szamoiniuk kellett azzal, hogy a beszélők gyakran és önkényesen eltérnek a szabályoktól. Az írott nyelvből a kiolvashatók a törvényszerűségek, a beszélt nyelvből viszont csak kikövetkeztethetők — nem nehéz elképzelni, hogy a szerzők számára mekkora munkatöbbletet jelenthetett ez a különbség.

A most megjelent könyv *Hutterer Miklós és Mészáros György Lovari cigány leíró nyelvtan*ának (1967) folytatása, ámbár a mondattan nem szorítkozik pusztán a lovari nyelvjárásra. Úttörő jellege miatt szakmai világ-érdeklődésre tarthat számot: ezért meglepő, hogy összesen 500 (ötszáz) példányban jelent meg, és nem nyomdai úton, hanem rotaprint eljárással.

úgy kapcsolja össze
ket és fogalmakat, a
élet gyakorlatában
csolódnak. *Valamenn*
kotás deformálja a
többnyire süríti: egys
ja belőle azokat a
amelyek a mű szem
dekteleneK. Az asszoc
gondolkodás analóg
ezért az író a legkülö
rákból, a jelenből és
ből meríti tapasztalat
ket alkalmazhassa kö
egésszé kell forrasztan
jelennel.

A művészetben min
a kísértés: elvessen-e
tapasztalatot és elő
mindent, vagy a távoli múlt halhatatlan példáinak ismétlésében leljen önmagára. Sem ez, sem az nem sikerült soha a művészetnek. Senkinek sem sikerült, és ezután sem sikerül *elsőnek* leírni egy szót a tiszta papírlapra. Másrészt, amikor a történelemhez fordulunk, azt sem tudjuk „tisztán" rekonstruálni, azaz teljesen olyannak láttatni, amilyen a valóságban *lehetett.* Ami megtörtént, az már soha többé nem történik ugyanúgy, még a körök, ciklusok ismétlődése esetén sem.

Számunkra tehát az egyedül felfogható történelem a *modern* történelem. És éppen ez adja a reményt, hogy az ember megérti történelmét és levonja belőle a konzekvenciákat.

Pavolov: Mit jelent az ön számára az anyag ismerete — vagyis mindazé, ami az embert körülveszi? Elvontan és a legtágabb értelmezésben: az egész létező világé?

Zaligin: Kezdjük a témaválasztással. Egyik könyvemben van egy elbeszélés: *A tehén évszázada.* Tartalma roppant egyszerű: a tehén közérzete. Semmi több. De én azt hiszem, hogy ezt csak az első és felületes pillantás látja egyszerűnek. Az olyan pillantás, amely nem is igyekszik meglátni más anyagot és életet, mint ami az irodalom lá-

SZÁLLÍTÓLEVÉL
MAGYAR HÍRLAPKÉZBESÍTŐ BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1974 AUG 2 41

KÖRÖSSÉNYI JÁNOS:

Láz

Egy szoba a Lágy
Cella?
Könyvek.
Ketrec.
Fürdőszoba kibli
Az ablak a földre
mert az ég messz
Bunker.
Megbújsz benne
bombát dob rád
Felütsz egy köny
leüt a világ.
Egy képre téved
és felfal az emlé
Újra szül és elalt
De csönget a pos
úgy riaszt egy id
más verembe má
mint Lázárt a fe

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 AUG 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

1021

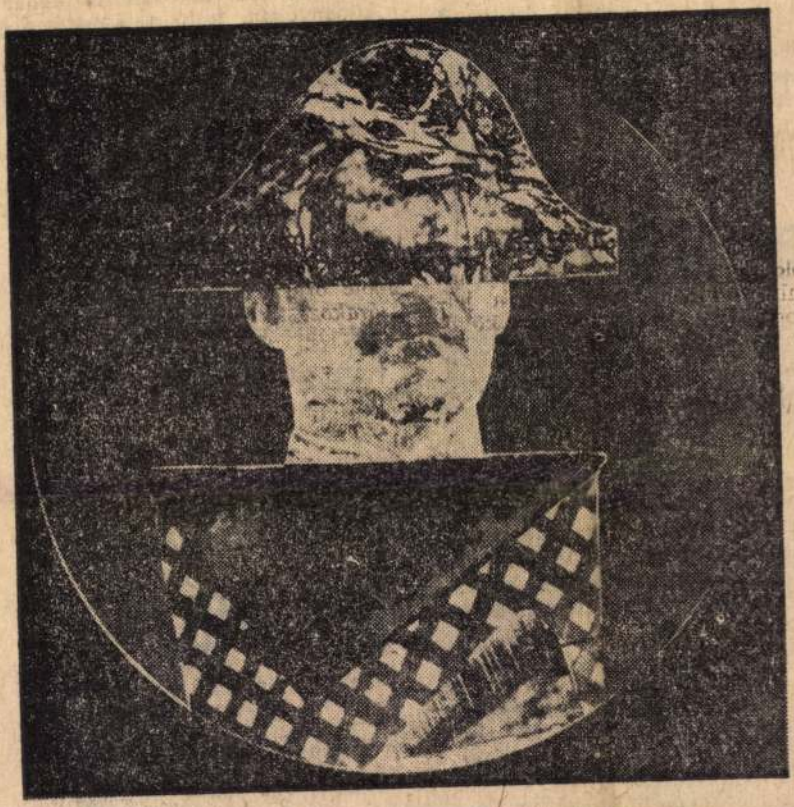

Kocsis Imre: Fejrevalók I.

tudást" kérte számon az emberektől.

Ne akarjuk „hamar tudni" a verseket, versidézeteket; ha kissé szokatlan, patinás a szöveg, lapozzuk föl a könyvben. Hátha ott hiba nélkül szerepel...

alföldy

HOL AZ A HÁZ?

Rövid, rendőri hír: „a XIV. kerületi Martos Flóra és Bánki Donát utca közötti névtelen utcában" halálos baleset ért egy fiatalasszonyt. Amikor a mentők megérkeztek, még élt. De vajon mennyi idő alatt érnek a mentők a névtelen utcába? S hogy találják meg például Újpalotán azt a sebesültet, beteget, szülő nőt, aki olyan névtelen utcában lakik, melyet két másik névtelen utca határol?

Ki ne bolyongott volna még az új lakótelepeken, ahol se utcatábla, se helyben lakó idegen, se kalauz, se rendőr nem tud válaszolni a kérdésre: hol található az a ház, ahová igyekszik?

Szatirikus dokumentumfilm készült nemrég azokról a viszon-

És a podium, melyen álltak, ettől nem szakadt le, az uszoda vize nem csapott ki a medencéből. Alighanem azért, mert aki az érmeket a győztesek nyakába akasztotta, szépen, illedelmesen, zakóban és nyakkendősen hajtotta végre ünnepélyes megbízatását.

-gy

ELDOBHATÓ ÖNGYÚJTÓ

Tele volt a sajtó egy gazdasági hírrel: az Írószer Szövetkezet bővíti az ausztriai Sachs-céggel több éve fennálló gyártási kooperációját. Ennek keretében „készül a gázöngyújtók egy új, eldobható típusa is". A hírnek a legtöbb lap-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 AUG 24
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Kocsis Imre

1021

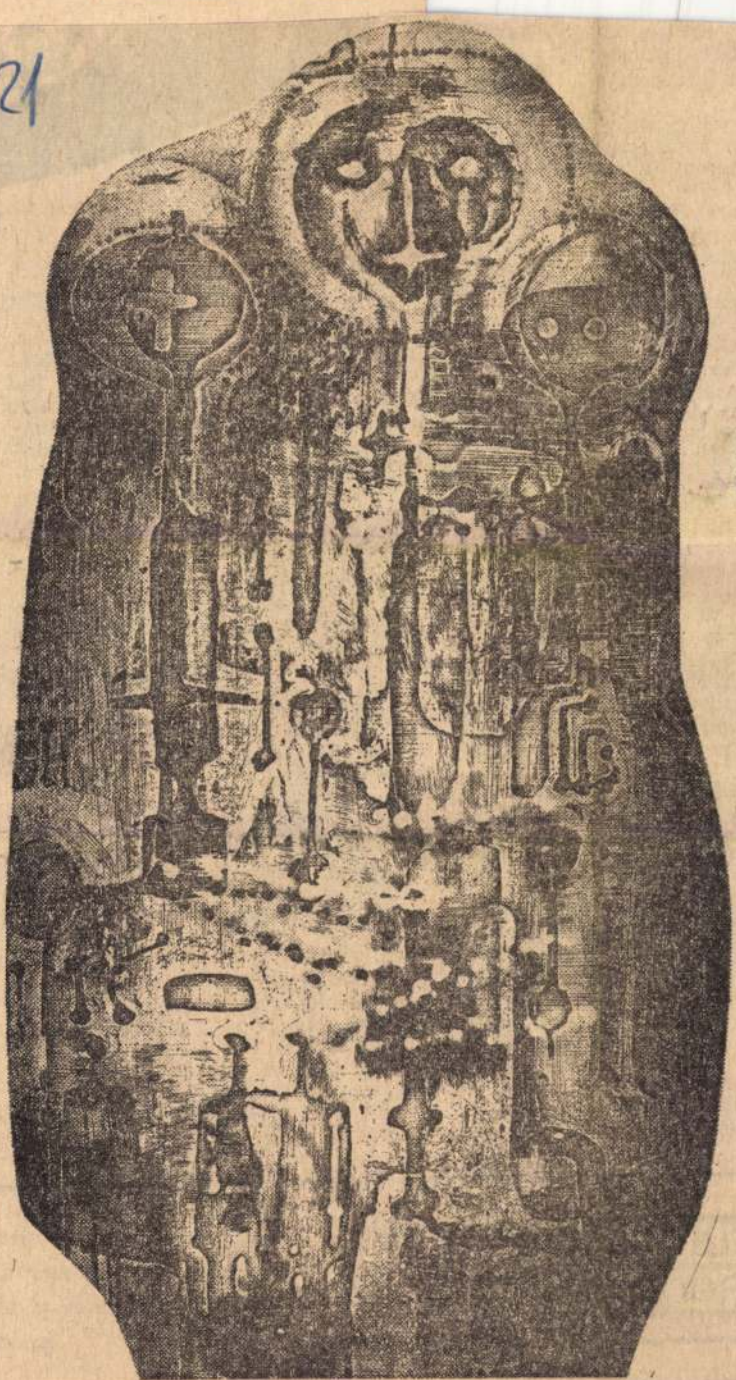

Kocsis Imre: Madonna

anyám mit csinálhatott egyedül, felköltözött hozzám, de azt akarta, hogy ne Budapesten lakjunk, rábeszélt:

— Menjünk valahová a környékre, s ne albérletbe, mert azt meg nem szokom, se azt a rémes várost...

(51 éves, munkaügyi osztályvezető) Falusi suszter volt az apám Milotán, ott születtem Szabolcsban. Én is iparosnak, hentes- és mészárosnak tanultam Mátészalkán, a háború előtt szabadultam fel, hamarosan behívtak, negyvenegytől katonáskodtam és fogoly voltam hét évig. Hazajöttem végre, a sógorom Kispesten lakott, odamentem, beköltöztem egy pincelakásba, éppen a vágóhíd közelében. Mindennap a kapujához álltam, de elküldtek, nem kellettem. Másfél hónapig munka nélkül tengődtem, gondolkoztam: menjek haza, ne menjek. Akkor a sógorom segített, az ő protekciójával bekerültem a hárosi katonai alakulathoz, a raktárba. Két-három hónap után egyszer megkérdezték, nem akarok-e tanulni. Akartam. Két nap múlva jelentkeznem kellett a normás iskolán, ez hároméves, esti tagozatos technikum volt, az első évben még nappali, rendesen. Technikusi érettségivel normás lettem, továbbra is Hároson, mint civil alkalmazott. Megnősültem, de azután is a szuterénben éltem. A feleségem szövőnő, szintén szabolcsi. A következő tizenhárom évben, hatvanegyig, annyi változott a lakásviszonyainkban, hogy megkaptuk a szomszédos pincehelyiséget is. Ablakunk pontosan a járdával egy szintben volt, befolyt a víz, behullott a szemét. Annyi pénzünk lassanként összegyűlt, hogy a minimumot befizethettük volna egy szövetkezeti, vagy OTP-lakásra, de valahogy nem jutottunk még ilyen le-

[illegible] Nem akartam ágyrajáró lenni Pesten, inkább megkerestem itt a környéken a testvéreimet, az egyik molnár, a másik géplakatos, ők is véletlenül vetődtek ide. Kértem őket, adjanak nekem egy kis szobát, hiszen házat építettek már. Hát be is költöztem az idősebb bátyám sufnijába, huszonnyolc forintot fizettem neki havonta. A Fémtömegcikkgyárba jártam be, présgépen dolgoztam vagy tizenkét évig. Keveset kerestem, ezerkétszáz forintot, de csak mondogattam a művezetőmnek:

— Az Ida megél zsíroskenyéren is, csak építhessen magának egy kis lakást...

(32 éves, segédmunkás) Ahogy otthon Szabolcsban kijártam a nyolc osztályt, elmentem erdésztanulónak, de két év után abbahagytam, új szakoktató jött, azzal nem szerettük meg egymást. Elszegődtem az építkezési vállalathoz, ahol apám dolgozott, ő nem bírja a téeszmunkát, meg nem is szereti. Amikor leszereltem hatvannégyben pihentem egy hónapig, aztán feljöttem. Akkor már az egyik nővérem itt lakott Pest mellett, három éve albérletben. Odaköltöztem hozzá, ő a Forgácsolókészülékek gyárában dolgozott, mint betanított munkás, bevitt engem is, segédmunkás lettem, később átmentem a Kőbányai Vas- és Acélba mágnescsiszolónak, kétezer körül kerestem. Megismerkedtem egy szomszéd faluba. Győrtelekre való lánnyal, nagynénje

Mihamar
ni belőlü
elszántab
építkezhe
mincezer
hatvanas
övező n
összes lak
leg kertes
erőből.
Hogyan

(67 éve
Vegyél c
nem szór
mondoga
A telek
zettem, n
négyszög
közművek
harminca
építkeztü
másképpe
pénzből j
is magan
zott, szül
goztak, P
feleségem
módos há
később n
én keres
gyerekkel
tési kölcs
koktól le
nevezett
modtunk,
adták, el
ház csak
het, anna

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

MEGJELÉNIK MINDEN SZOMBATON, 16 OLDALON

Szerkesztőség: 1
KÉZIRAT
Kiadja: LAPKIADÓ
Felelős kia
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető:
K
Előfizetési díj: eg

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 AUG 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

az épületet, mi meg kaptunk kétszáz forintot, hogy keressünk

Tízezerszámra laknak albérletben és ágybérletben. Sufnikban.

abból házhely neked is, gyertek ide, mondta az ismerősöm.

1021

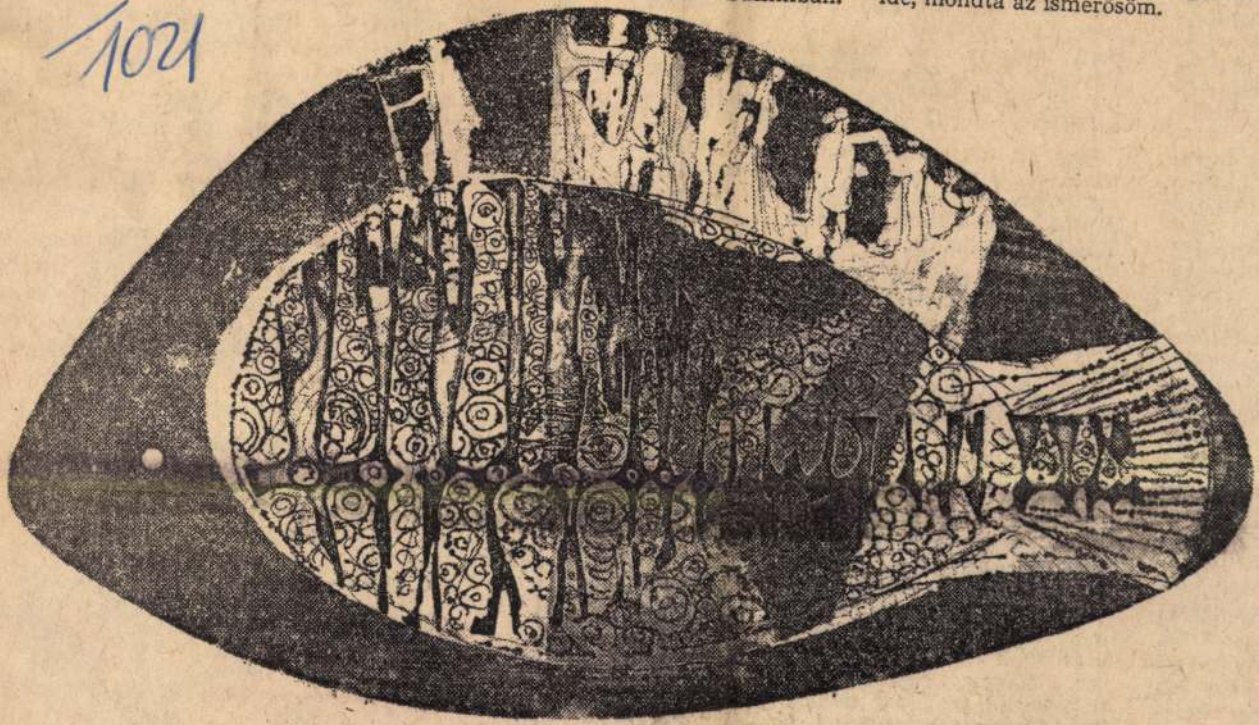

Kocsis Imre: A csodálatos halászat

lakást. Nem akartam ágyrajáró lenni Pesten, inkább megkerestem

Mihamarabb ki akarnak szabadulni belőlük, azért a szakácsnál

Sikerült is egy százötven négy-

ättereket
ndenféle
ın első-
a szín-
iánytala-
s mellő-
lni. Elő-
at eleve-
óját gya-
kedélyes
hoz cím-
omásokat
Nemzeti
műhely-
az olva-
naplósze-
mozzana-
me jó ré-
ilizálásá-
egy gép-
nappal a
korpulen-
Farkas-
ozott, ren-
ott, anek-
ivott, át-
két-három
vasott föl,
en volt...
r, egy kis
is rende-
nűvész —
De e kis
én vagyok
szeretném

rödik, de amúgy még kitűnő kondícióban van, akár Michelangelo freskóján. A Lukácsba agg rabbinusok is járnak. Így az emberek nem találnak rajta semmi feltűnőt. Ráadásul, a hibátlan megtévesztés érdekében és fölös óvatosságból, még egy Füles rejtvényújságot is tart a kezében.

Odalent, két emelet mélységben, zsúfolt a medence. Mintha egy bérház udvarát töltötték volna fel. Emberek úszkálnak az épület árnyékával kettévágott, zöld tükörvízben. Rójják a hosszakat.

A Jóisten, minden más hírrel ellentétben, e földet nem tartja a „siralom völgyének". Örül, ha teremtményei jól találják magukat rajta. Ez nála presztizskérdés. Kedvtelve nézegeti a fürdőzőket, akik a napszúrós levegőből a vízbe ereszkedve, boldogan úszkálnak, lubickolnak, pancsikálnak. A Jóistennek róluk nem jut eszébe semmi gondolat. De a fürdő öreg „szektásait" már kissé gondterhelten nézi. „Istenem! — mondja önmagának. — Hogy igyekeznek! Az a kopasz librettista, az az indiánbőrű patikus, az a szigorú képű főkönyvelő... Keményen a célra szegzett arccal, a víz alatt is nyitott tekintettel akarnak áttempózni az emberi kor legtávolabbi partjára. A nagy *dafke*, a konok *csakazértis*, a *majd-én-megmutatom-a-sors*nak *vízi* műtornászai ők. A gerontológia előjegyzett csodái. Úgy lökik ki s rántják össze a tagjaikat, mint a galvanizált békák. Ez innen a magasból szemlélve egy picikét komikus. Kéz előre, fej be, láb a has alá, kéz vissza, rúgás, fej ki, levegő... Egy, kettő, három, négy .. Melltempó, lábtempó, lélegzet... Kéz előre, fej be, láb a has

a zene átlényegülés-ében.
Beli že mi, beli. Moj syn premileny
Ci ma budeš chovat, Ej, na moje sta
„Törődöm Veled, Földanyám, ha maj
ha nem lesz zölded, oxigéned, nem fe
Ha az óceánból a hal kivész, s véremb
éneklem bőquartos líd dalod dacos-pá

Mondják, élete alkonyán a madárda
Szerette volna lekottázni, zenéjébe ír
alélva is írni, sírni:
Törődöm Veled Földi-égi-anyám, ne

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 AUG 24
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre
grafikus

MŰVÉSZET

1021

Bemutatjuk KOCSIS IMRE grafikáit

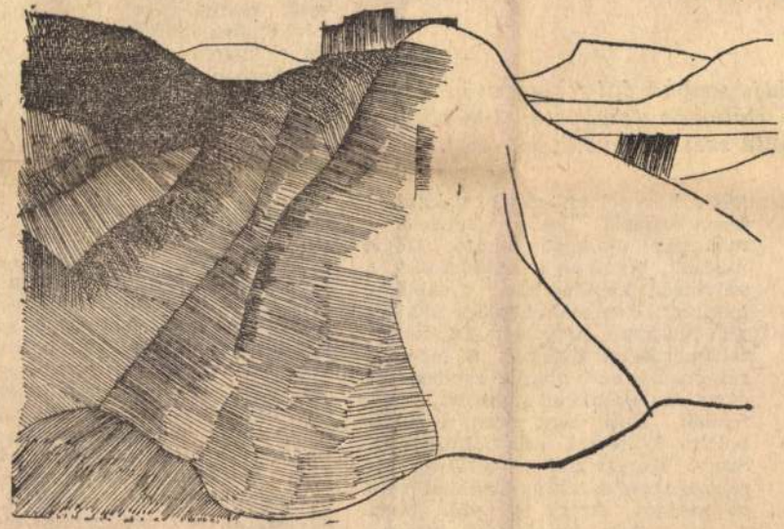

Kocsis Imre 1940-ben született, Makón. 1966-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán, (mestere Kádár György). 1967-ben kapta meg a Derkovits-ösztöndíjat. Önálló kiállítása 1966-ban Makón, tavaly pedig Budapesten, a Stúdió Galériában volt. Rendszeres résztvevője a Stúdió-kiállításoknak. Emellett jelentősebb kiállításai: a krakkói, ljubjanai, miskolci. firenzei grafikai biennálék, a Nápolyban, Moszkvában, Havannában rendezett magyar grafikai bemutatók, a Dürer- és a Dózsa-emlékkiállítás. Idén meghívták Aix-les-Bains-be, a „Ville d'Art Contemporain" rendezvénysorozatra. Ez év nyarán az V. krakkói biennálén elnyerte a zsüri oklevelét és ermét. Szentendrén lakik, tanársegéd a Képzőművészeti Főiskolán.

Az 1972-es Stúdió-kiállításon fedeztem fel magamnak Kocsis Imrét. Előszoba című képe — a tárlat legjobb táblaképe — egyszerre volt dühös és ironikus, egyértelmű színeivel, applikált tükördarabjával sakkban tartotta nézőjét. S el is könyveltem volna, mint a pop és a kemény geometria táján festők egyikét, de munkáinak — főleg grafikáinak — alaposabb megismerése a kategóriák mellőzésére kényszerített. Nem mintha nem volna határozott, eltéveszthetetlen egyéni stílusa! Csakhogy ez nem eszközökben nyilvánul meg. Köztünk él, látása, képi fogalmazása megiepően tiszta, perlekedő, ironikus, technikai felkészültsége pontosan szolgálja sokrétű mondanivalóját. Valóban, rendelkezik az új magyar grafika immár évtizedes tapasztalatával, áttekintése van a kortárs formai törekvések fölött is. A próbálkozások eszköze nála épp a grafika. Kínlódva, lassan készül minden lapja, nem csábítják el az ötletek, végére jár minden problémának, míg a lehetőségek kihasználásával kompozíciós rendbe szervezésig, képi szépségig jut. Néha színvariációkat készít az adott témáról, látva dönt — remek eszköz ehhez a szeriográfia.

Grafikái megmutatják, hogy milyen érzéke van a faktúra finomságaihoz, máskor pedig alapelemekre egyszerűsít, élesen szókimondó. Újabb munkái — nem vesztve sokoldalúságukból — egyre tudatosabbak, emiatt megfogalmazásukban, képépítésükben egyre keményebbek.

Bán András

KÖNYVEK

LENGYEL BALÁZS:

Verseskönyvről verseskönyvre

Élmény-gazdálkodás

Berda József: Száguldj szabadság! (Magvető, 448 old.); Szécsi Margit: Szent Búborék (Magvető, 100 old.); Ladányi Mihály: Kitépett tollú szél (Magvető, 84. old.).

A költői élménnyel nem könnyű bánni. Tudni kell gazdálkodni vele, mint valami korlátozottan rendelkezésre álló nemes valutával. Az élmény csakugyan a legnemesebb valuta — a költői lét aranyalapja —, nem mindegy, hogy szétszórjuk, aprópénzre váltjuk, elpocsékoljuk vagy sóvár fukarságunkban a legkörmönfontabb beosztással a maximumot préseljük ki belőle. S ezzel már körül is írtam a gazdálkodás két gyakori szélsőségét. A vers természetesen csak ritka esetben alapul egyetlen élményen: ilyen az Über allen Gipfeln. Rendszerint élményhalmaz vagy még inkább: fokról fokra magasabbra vezető, felépített élménysor. (Lásd például a September végén-t.) Legalábbis így szoktuk meg, s így tükrözte a magyar költészet nagyobbik fele századunk bő közepéig. Innen kezdve azonban nálunk is, mint megelőzőleg szerte a világban, változás következett. Tegyünk egy Szabó Lőrinc-verset egy csaknem tetszőlegesen választott (de azért színvonalasnak ismert) fiatalabb mai költő verse mellé. Szabó Lőrinc költői élménye (élménysora) nyomban kiviláglik. A mai költőé viszont, ha felfogjuk is, rejtettebb élménykifejezésmódot: magát az avantgarde élményt már nem. Annak a nekifeszülésnek, amely a kifejezés körét mindenképpen tágítani akarja (mert nyugtalanítja a dolgok mélyén lappangó rejtett összefüggés, a világ sejtett és áhított titka), Berdában semmi nyoma. Az ő számára nem volt a világ, mint barátja és vitázó társa József Attila számára, nyugtalanságra ajzó örökös intellektuális probléma. Sem a tudatmély — az eredetet, az egzisztencia létét, a semmit lidércfényeivel kutató — nem volt költői kifejezésre váró területe. A maga derűs életszeretetében, mint a természeti népek, úgy fürlöke gomba (hogy a telt női idomok látványát meg se említsük) akkora lázba hozta, hogy e csaknem infantilis érzelmi kilendülésekből remeklések születtek. Sebezhetőségéből - pedig a szelíd, másnak nem ártó, de a korlátozás igáját nem tűrő individuum szabadságénekei fakadtak. Világos önismerettel vallja magáról, hogy ő: *„Kakuk Marci kedélyes, imittamott még huncutabb hasonmása: költőként kiszakadt közönséges emberi lény."* Közönséges, de olyan értelemben is, hogy általános, egyetemes; emberi, de olyan értelemben is, hogy teljesedésre vágyó és minden embertelenség gás kapcsolata ennél valamivel közvetlenebb, kellő képzelettel már-már utánagondolható. Mégis nekünk, bocsánat a frivolitásért, a szövetség kerekén kell továbbhaladnunk. Pontosabban: Szécsi Margit jelképpé nagyított kapcsolatfelismerésein. Ezeknek a felismeréseknek az alapja rendszerint egyetlen szemlélet igazolta megfelelés. Épp úgy, mint a szimbolista költészet szimbólumainak. Szécsi Margit nyíltan vállalja törekvéseiben a szimbolistákkal való rokonságot. Azért is nyúl vissza Adyhoz, Ady jól ismert, kimunkált jelképeihez. Nemcsak a temető, a nádas, a láp tér nála vissza,

fél-képeket, képjelzéseket összetorlasztó stílusához. A cím szimbólumra utaló, keresett képzavara nem illik hozzá. Ladányi tartózkodóbb náluk, a kifejtésben puritánabb és erősebben racionális. Élményei közvetlenebb élmények, sietve papírra vetett napi meditációk eredményei. Maga némileg hivalkodva mondja, bár az olvasóra ez nem tartozik, hogy kóborlásai közben írja meg őket, kiskocsmákban, vidéki állomásokon, soha dolgozószobában. Ez volna körülöttük a romantika? Vagy inkább a be nem illeszkedés, a bele nem nyugvás egyik jegye? Egy külsőség, amely azért valami mélyebbet, önmagánál fontosabbat takar.

Ladányit bizonnyal nem kell bemutatni az olvasónak. Nyolc kötetével (ez a kilencedik) az elmúlt tizenöt év alatt igazán belénk írta a karakterét. Rimbaud úgy hitte, hogy a költő látomásaival szabállyá nőtt szabálytalanságként a haladás megsokszorozója lesz. Ladányi a mindennapok aprópénzére igyekszik váltani Rimbaud csaknem kozmikus tőkéjét. „A kérdés, hogy a hétköznapi problémák mozdíthatatlanok-e — vallja —, ez fűti lázadásomat". Nagyrészt csakugyan ez fűti. Mint aho-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 AUG 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Kocsis Imre

1021

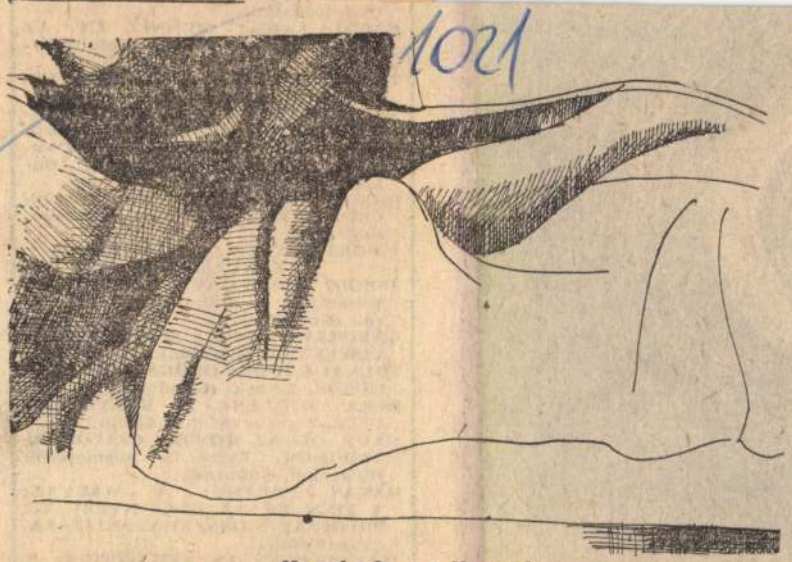

Kocsis Imre: Hegyek

DOKUMENTUM, ALBUM, ESSZÉ, TANULMÁNY

SERGIO VILLEGAS: A STADION. Szemtanúk a chilei junta terrorjáról. (Gondolat).

GÁBORJÁN ALICE: MAGYAR NÉPVISELETEK. (Corvina).

TOLNAI GÁBOR: ÖRÖKSÉG ÉS ÖRÖKÖSÖK. Esszék. (Gondolat).

HÉRA ZOLTÁN: A KÖLTEMÉNY FELÉ. Esszék. (Szépirodalmi).

NAGY OLGA: HŐSÖK, CSALÓKÁK, ÜRDÖGÖK. Esszé a népmeséről. (Kriterion, Bukarest).

HAVAS FERENC: A MAGYAR, A FINN ÉS AZ ÉSZT NYELV TIPOLÓGIAI ÖSSZEHASONLÍTÁSA. (Akadémiai).

JELENTÉSTAN ÉS STILISZTIKA. A magyar nyelvészek 2. nemzetközi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1974 SEP 28
Kocsis Imre

1021

Kocsis Imre: Visegrád

eddig világunk sikolyát:
olszabadultak önérzetével t
eg a szegényparaszti kis
atottság emlékét, s vállalj
sszetartozó közösségek örö
kétkezi munka tisztességét
Anna virágot, pávatollat d
kulcslyukba, hogy egybezárj
összebűvöljön múltat és jel
csaknem időn kívül áll; tragas
pontosan érzékeli és tudatosítja a
történelem cezúráit. Előbbi a min-
denkiben többé-kevésbé megőrző-
dött gyermekhez beszél, utóbbi a
felelős felnőtthöz.

A kötet egy részét tekintve, az az érzésem, a szónokiasság súlyos kölöncét kellett levetnie a költőnek. Az „Örömest vagyok lenn — igazam nehezékével feszülni dolgaitokért" pátosza nem válik a versek javára. Egyszerűségre, sallang nélküli kifejezésre törekszik: „Sikerül-e végül; / egyszerűen, / hasonlatok nélkül?!" — kérdi önmagától, de nem mindig sikerül, éppen a dikció öblössége miatt: tisztesség hátszelével uralják a

zi: az elhitető érzékletességet. Absztrakciói nem mindig vonatkoztathatók vissza a valóságra, pusztán vallásos képzelődésekké válnak. S ez alighanem abból a nem eléggé tisztázott, vagy rosszul értelmezett platóni elképzelésből ered, hogy a költő egy más valóságra tekint, mely már alig-alig csatolható vissza az érzékelhető „árnyékvilághoz". „Egyetlen pontban élek / fények csontsűrűsége ez / mely forrongva növeli / fölfele tornyát" — ennek az absztrakciónak számomra nincs művészi értéke. Amíg a költő a tárgyi világból meríti formakincsét — s honnan is meríthetné még —, nem veheti semmibe az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1974 AUG 24.

Kocsis Imre

TÁJ

1021

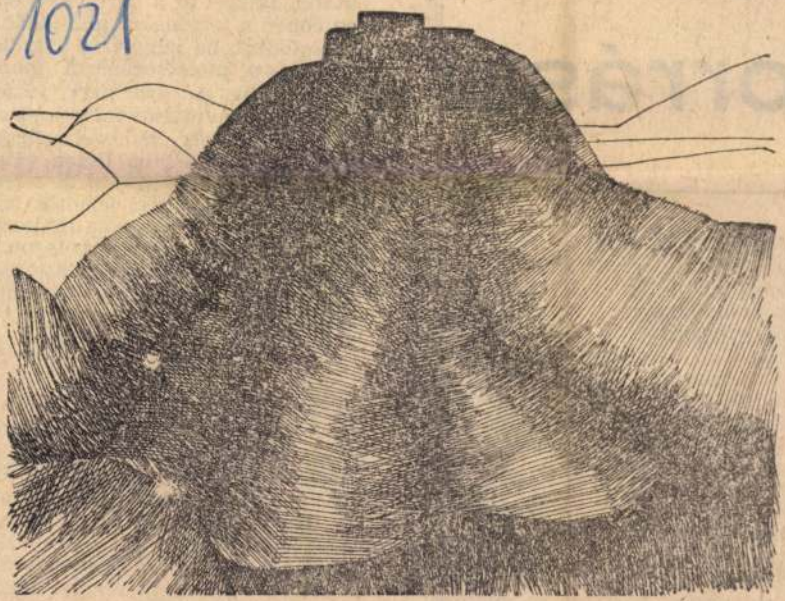

Kocsis Imre: Visegrád

forrásai

Jahn Ferenc együttes vállalkozása: a Visegrádi utcai híres proletárháztömb feltérképezése szinte jelképesen fejezi ki az új nemzedék összefogását és mutatja be az ekkor kifejlődő, a maga nemében páratlan magyar társadalomábrázolási műfajt: az *irodalmi szociográfiát*, amely egyesíteni igyekezett a pontos, statisztikai adatokkal is alátámasztott tényfeltárást a valóság hangulatát is érzékeltető irodalmi hatással. (Ide, a *munkássors, a munkás gyermeksors* legjobb kutatói közé kell sorolnunk *Németh Lászlót* is, a konkrét iskolakutatás mai napig is követésre méltó példáját jelentő korabeli könyve, *A Medve utcai polgári* okán.)

A szociográfia és a szociológia

ben az években folyó küzdelmekhez.

Azok, akikért ez a harc folyt, éppen ebben a történelmi pillanatban kapcsolódtak be maguk is a kutatásba, nem utolsósorban a munkáskutatásba. A gyáripari viszonyokat és a munkáséletet már évek óta tudományos módszerességgel vizsgáló *Rézler Gyula* (jelen válogatás végre méltó módon és terjedelemben szerepelteti jelentős írásait) 1943-ban létrehozott intézetének több *Győrffy-kollegista* is munkatársa volt, sőt az intézet színtere lett illegális ellenállási tevékenységüknek is.

•

Ezzel korszakhatárhoz érkeztünk: a *Magyar munkásszociográfiák* válogatásának utolsó írása az ugyancsak Győrffy-kollégista *Jászay Ilonáé*. Már 1945 után íródott, de még a régi és az új viszonyok határán mutatja be — egy népi kollégista munkaközösség kutatása alapján — az egyik óbudai téglagyár munkástársadalmát. Neveltetésüknek, képzettségüknek, elkötelezettségüknek megfelelően, belső

Kocsis Imre

1021

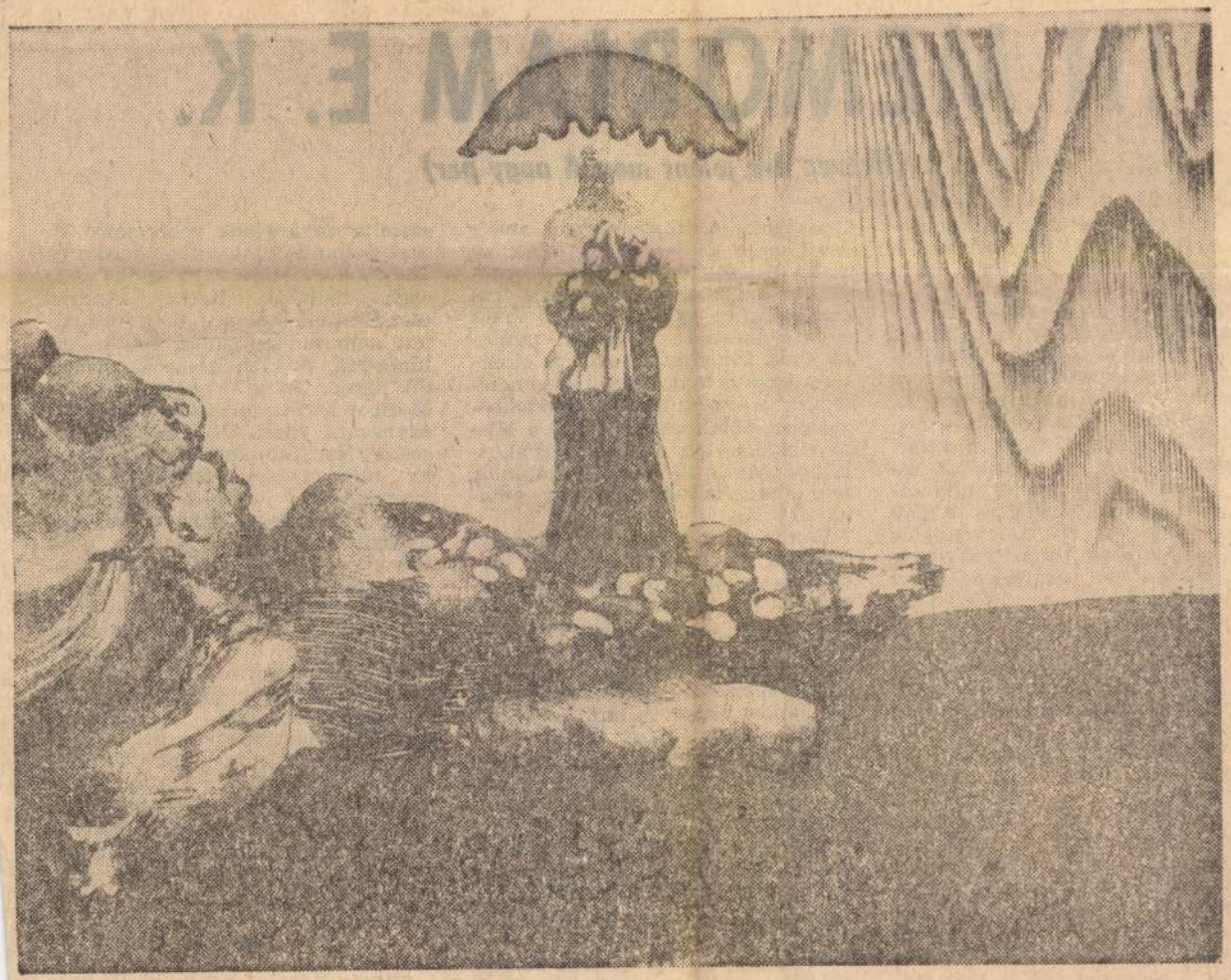

Kocsis Imre: Falusi szent

M974 AUG 3 X
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ BUDAPEST, IX., Ráday út 41
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

SÁNDOR IVÁN:

IN MEMORIAM

(Hetven éve jelent meg A nagy pe

A legöregebb ember Tiszaeszláron Arday Miklós, 91 éves, emlékezete tiszta, háztáji földjén ma is dolgozik, este televíziót néz, szívesen beszél nagyapjáról, — Farkas Gábor 1882-ben Tiszaeszlár bírója volt —, őrzi történeteit, látta az ezüst érdemkeresztet, amit Ferencz Józseftől kapott a nagy per idején, apja is hivatalos tanúja volt a pernek, öccse Arday Gábor az eszlári Rákóczi út szomszédos házában lakik, az első világháborút mindketten „hadjáratnak" nevezik. Arday Gábor fia, József negyvennyolc éves, kilenc évig termelőszövetkezeti elnök, ma állategészségügyi szakember, a régi per történetét először nagyapjától hallotta, ugyanúgy adta tovább fiának, a többieknek, a mai tizenévesekhez így jutottak el a kilencven év előtti események, szájhagyomány útján terjednek, mint ősi regék, népdalok. Ülünk a nagyasztalnál a magnetofon körül. Arday József beszél:

„Minden gyerek hallotta, ha mástól nem, a szüleitől. Tudniillik tulajdonképpen csak ez van, ami Tiszaeszlárt híressé, nevezetessé és olyanná teszi, hogy tudnak a létezéséről a világon. Ki is hallotta volna különben azt, hogy itt, Szabolcsnak ebben a távoli zugában létezik Tiszaeszlár. És a régi emléket, mint hagyományt mi igyekszünk megőrizni, hogy ne feledjék el az igazságot. A történelem, amely tanít, nem kedves előtte, csak az, amely dicsekszik. Bizonyos tévedésekhez ma is szent kegyelettel ragaszkodik és gyűlöli azokat, akik elemző kézzel akarnak nyúlni azokhoz. Innen származik az ellentét a tipikus magyar ember gondolkozása és érzése között. Gondolkozásában alkalmazkodni tud a létező világhoz, tud nagyon is gyakorlatias lenni, de érzéseit táplálni, még akkor is kell neki egy nemlétező világ.

Van is egy politikai iskola, amely még ma is nagyon erős és azt hirdeti, hogy bizonyos történelmi tévedések ma is fenntartandók, mert ezekre szükség van, hogy meg ne rendüljön a nemzet önbizalma. Pedig az igazság nemcsak abból áll, ami a nemzetre nézve kedvező és jó: hanem abból is, ami kedvezőtlen és rossz." (Nemzeti ideál)

Eötvös Károlyt a védő szerepén túl az emeli a per központi alakjává, hogy ennek a politikai iskolának gyakorlatával fordult szembe, a történelmi tévedések kimondásával; a feszültségek eltusolása helyett felszínrehozásukat vállalta.

A Budapesti Hírlap írja 1882. szeptember 1-én:

„A védők egyike Eötvös Károly úr jónak látta, hogy túlterjeszked-

[illegible] Solymosi Eszter el-
[illegible]ről. A kihallgatások harmadik napján Bary József átadja Sarf Móricot a csendbiztosnak és Nyíregyházára viteti. Útközben egy éjszakát Nagyfaluban töltenek, Recsky megfenyegeti, később veri a gyereket, aki hajnalra megerősíti öccse vallomását. Bary József intézkedik elkülönítéséről, Both Menyhért királyi ügyész döntése: „Sarf Móric vallomása netáni visszavonásának, vagy módosításának megakadályozása céljából továbbra is felügyelet alá helyezhessék". Bary újabb letartóztatásokat rendel el. Valamennyi gyanúsított visszautasítja a vádat. Az őrizetbe vettek száma több tucatra növekszik. Eötvös Károly július 1-én vállalja el az ártatlanul vádoltak védelmét. A felmentő ítéletet tizenöt hónapi, az egész világközvélemény előtt folyó küzdelem után 1883. augusztus 3-án hirdették ki a nyíregyházi bíróságon.

●

Eötvös Károlyt magunk elé tud-

1021

ÉLET ÉS IRODALOM

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

XVIII. ÉVFOLYAM 34. SZÁM 1974. AUGUSZTUS 24.

Kocsis Imre rajza

az irodalmi viták?

életünkről. Ezt a célt szolgálja az a buzgalom, amellyel mi, tanárok a gimnazisták érdeklődését a sajtó felé fordítjuk. Azon igyekszünk, hogy kezükbe kerüljön például az Élet és Irodalom, a Kritika, az Új Írás, a Kortárs és a többi folyóirat. Ismerjék meg az egyes orgánumok természetét, profilját, rovataik szerkezetét, a szerzők és műfajok helyét és értékrendjét; egyszóval tájékozódjanak napjaink irodalmi és művészeti életében; érezzék otthon magukat ebben a formálódó világban. Tanórákon és órákon kívül tárgyalják meg mindazt, ami számukra ezekből hozzáférhető, és ami — valamilyen értelemben — elősegítheti gazdagodásukat. Természetes pedagógus-igény az is, hogy a fiatalember véleményt alkosson — mi több: nyilvánítson — akkor is, ha ez netán nem megegyező, hanem éppenséggel szembenálló az olvasott anyag irányával. (Hiszen minden igazi pedagógust utoléri előbb-utóbb a „Boszorkányinas" végzete: magunk bontogattuk a szárnyakat, amelyek esetleg megcsapnak bennünket.)

Ilyen pedagógiai előzmények után kérdezi meg a tanítvány a tanárától:

Miért vitatkoznak, veszekednek ilyen sokat az irodalmi életben? Miért van az, hogy akármerre tekintünk, a lapokon mindenütt civakodásnak is beillő, ingerült vita olvasható? Ilyen az igazi irodalmi élet? Az írók nem tudják aprócseprő kiigazításaikat egymással közölni — a nyilvánosság kizárásával?

A kész felelet nem késik; maguk a fiatalok sietnek a válasszal: „A vitakedv azt mutatja, hogy pezsgő élet van, nem pedig posványos állóvíz!"

A megállapítás vitathatatlan: sok a válaszolgatás, feleselés folyóiratainknak hasábjain. Névvel, monogrammal és névtelenül, de szikrázónak az elvi vitairatok meg az indulatos, kaján, orrkoppintó helyreigazítások, leleplezések. Ami igaz, az igaz: az olvasó borsos csemegét, könnyű szórakozást talál a gátlástalan nyelvöltögetésekben. De gazdagítja-e mindez a gazdagodásra vágyókat?

Persze, hogy nagyszerű dolog a magas szintű, elvi vita, a különböző, jószándékú és érdemes személyiségek szellemi összecsapása! Persze, hogy így formálódik élővé az irodalmi, szellemi közhangulat és közvélemény! Sok-sok példa van rá hazai irodalomtörténetünkben is. Miért érnének kevesebbet a mai vagdalkozások, mint a hajdani eszmei párharcok?

Úgy gondolom, hogy azért, mert amazokban a műalkotásokból, a megvalósult ars poeticákból párlódtak le a viták. Irányok és hitvallások, eszmék és eszmények kerültek szembe egymással; mégha időnként durva nyelvöltögetéssé fajultak is. (Lásd például a Mondolat és a Felelet harci modorát, vagy a nyugatosok gyönyörű vitáit.)

Manapság a viták, sajna, legtöbbször csak muzeális kelléktárként vagy jelmezként öltik magukra az esztétika, a társadalomtudomány fegyverzetét, s a méltatlan hangú felszólalásokban legfeljebb mint eufémisztikum szerepel egy-egy akadémikus szakszó, illetve terminus. A most folyó viták nagyrésze legfeljebb egy-egy előzetes cikkre, kritikára vagy megjegyzésre épül, s a vita követéséhez egyáltalán nem szükséges a szembenálló elvek, irányzatok, művek ismerete, nyomon követése. Igaz, így bárhol bekapcsolódva is jól *elszórakoztatja* az olvasót.

Mindez eddig egy zárt kör magatartási formáinak kérdése. Csakhogy a mindenáron vitatkozó, a kötekedésért kötekedő modor és magatartási forma irodalmon kívüli vagy álirodalmi területeken is erőteljesen elharapózott. Ifjúságunk köreiben is például.

Tudvalevő és rendben való dolog, hogy a vitakedv a kamaszok s a serdültebbek életkori sajátossága. Pedagógiai analfabéta, aki ezzel a megállapítással nem számol, s aki abszolutisztikus vagy éppenséggel terrorisztikus módszerekkel kívánja elfojtani az ifjúság forrongó tüzét. Tudjuk azt is, hogy a *„contestataire"*-ek nyugati példája hallatlanul vonzó.

Egyetemi hallgatók és gyakorló évüket töltő tanárjelöltek fölöttébb egyöntetű nyilatkozatai és viselkedésformái szerint egyetemeinken (elsősorban a bölcsészkaron) túlságosan nagy becsülete van még az olyan vitának is, amely nyilvánvalóan inkább kötekedés, mint gazdagító eszmecsere. Ad abszurdum kihegyezve a dolgot: gyakorlatilag többre becsülik a tiszteletlen, hebehurgya ellentmondást, mint a szolid anyagismereten alapuló, decensen megnyilatkozó, egyetértő tájékozottságot.

Feltételezhető, hogy az irodalmi élet küzdőterének csatározásaiból kihallatszó, ingerült és vad harci lárma bizonyos nevelési vétség, ideológiai félreértés következménye. Felnőttéváló ifjúságunk, továbbá életünk derékhada: a negyvenévesek több tekintetben egymással ellentétes részletideológiák kohójában edződtek. Ez mutatkozik a *vita* szó értelmezésében, jelentésváltozásában is. Az ötvenes évek szellemi kötöttségei, sematizáló törekvései a vita szót éppen a maival ellenkező tartalommal töltötték meg: olyan nyilvános alkalmakkor használtuk, amikor mindaz, ami történt, inkább éljenző, vagy fejbólintó helyeslés volt, mintsem vitá-nak nevezhető véleménycsere. Ismerek olyan fiatalt, aki sokáig azt hitte, hogy valamiféle „szavazatleadás" vagy „jóváhagyás" a szó jelentése. Nyilván ennek a nyomasztó légkörnek bénító hatását akarta ellensúlyozni az az értelmezés, amely úgy akarta felszabadítani az egészséges vitakedvű fiatalokat, hogy valódi vitára serkentette őket. De nem bizonyos, hogy a civakodás füstös levegője értékesebb, mint az egymást megbecsülő felek eszmecseréjének tiszta légköre. Békében is lehetünk egymással őszinték.

Vidor Zsuzsa

★

Kissé meghökkenten tettük le Vidor Zsuzsa írását, amelyben sommásan elmarasztalja az irodalmi-kulturális élet mai vitáit. Nem mintha úgy vélnénk: minden rendben van ezekben a vitákban. Nem hisszük, hogy a szócsatákban valamennyien az elvek gáncstalan lovagjaiként küzdünk, hogy a vitázó- [illegible] napi csatározásai, melyek gyakran éppen személyes támadással-visszavágással kezdődtek, és csak a költővel azonosított eszme adott nekik — az utókor számára már nyilvánvaló — elvi tartalmat. Vidor Zsuzsával ellentétben legtöbbször épp ezt a jó értelemben vett személyességet hiányoljuk a vitákból, s gyakran úgy érezzük, hogy a kelleténél több bennük a tudományoskodó frázis, az önigazoló citátum, a mellébeszélő terminus technikus.

Természetesen a vitatkozó szenvedély, a jófajta személyesség fokmérőjének nem a személyeskedést tartjuk, nem azt, hogy a szembenálló vélemények képviselői gyalázzák-e egymást. Amennyire lehetséges, kerüljük a méltánytalan hangot, a sértő, „sportszerűtlen" vitamódszereket. De az őszinte meggyőződés egyszersmind érzelmi töltés is. Szabad-e vajon ettől megfosztani a vitákat?

Azt hisszük: minél nyíltabban, minél több kérdésben fordulhatnak egymással szembe az érvek és ellenérvek, minél többek személyes véleménye vettetik alá a nyilvánosság próbájának, annál áttekinthetőbbek lehetnek a gondolatok frontjai, annál tisztább lehet a szellemi terep, melyen ezek a párviadalok, csaták végbemennek.

A kultúra, az irodalom vitáiban ezért nem vagyunk békepártiak.

A szerkesztőség

Tanúk nélkül?

Fiatal koromban híres könyvfaló voltam, sokszor szidtak is érte, hogy pocsékolom a villanyt. Később a család, a munka, no meg a társadalmi munka is arra szorított, hogy inkább csak újságot olvassak meg a tévét nézzem. A nyugdíjas életet nem könnyű megszokni, bár üzemünk minden módon törődik az „öregekkel". Az idézőjelet azért írom, mert lélekben ma sem érzem magam öregnek és szeretném, ha megjegyzésemet se úgy olvasnák, mint egy öreg szaki akadékoskodását. Az Élet és Irodalmat mostanában rendszeresen olvasom, még a modern [illegible]

ságon törvény írja elő, hogy a házasságkötéshez két tanú is kell. A két tanú az anyakönyvbe is beírja a nevét. Meglehet, hogy a cigánypárnak nem volt ismerőse a faluban, de ilyen esetben akár az öreg hivatalsegéd és egy gépírónő is betöltheti a tanú szerepét. Az anyakönyvvezetőnek pedig (ebben a történetben a tanácstitkárnak), a kialakult szokások szerint előbb a vőlegényt kell megkérdeznie, akare házasságot kötni a menyasszonnyal, csak azután a leányt. Lehet, hogy mindez mellékes dolog, de egy reális elbeszélésbe nem illik. [illegible] sokszor szóvá te-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 AUG 24.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

1921

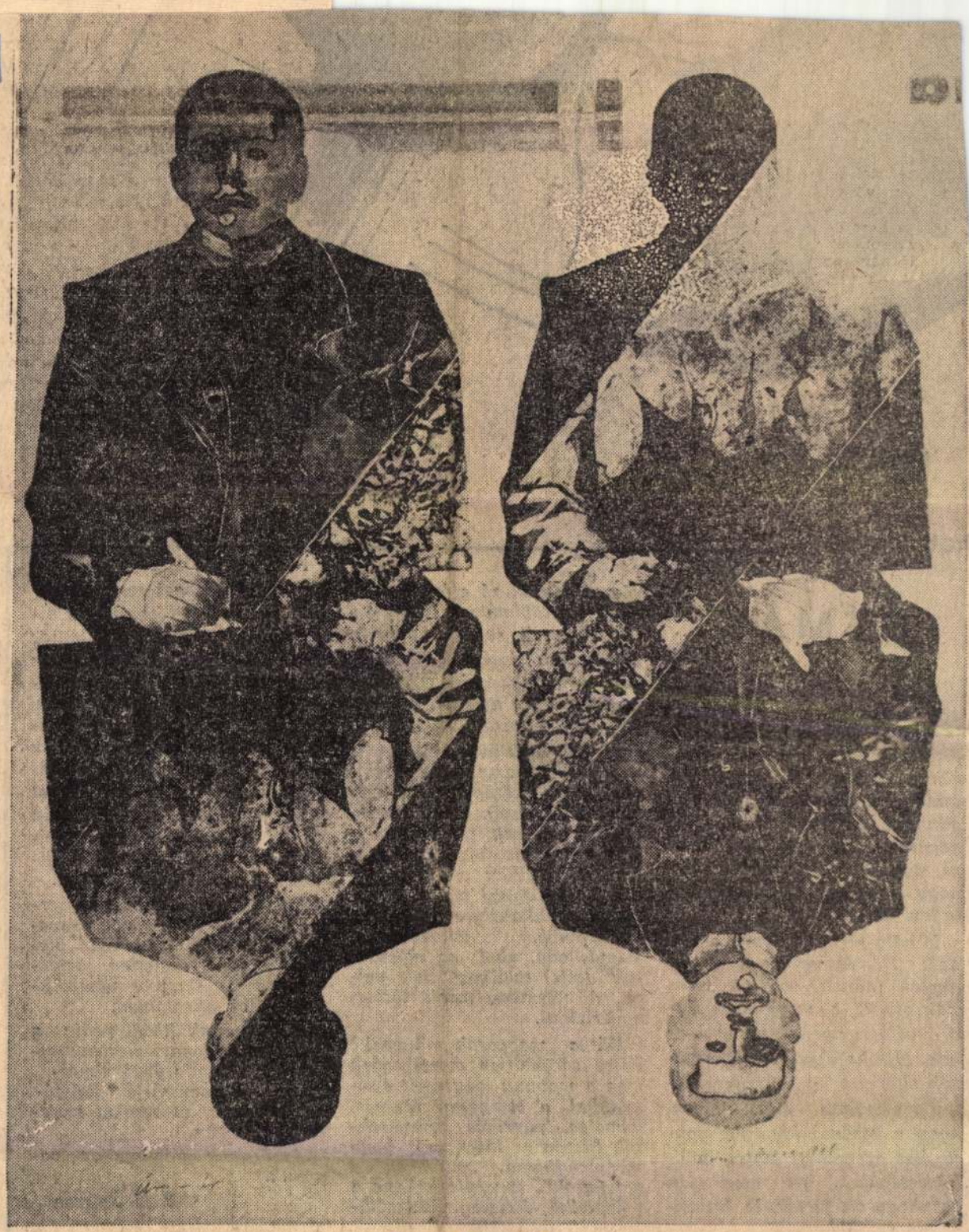

Kocsis Imre: Úr ír

Kocsis Imre rajza

heti jegyzet

SÉMÁK

Vége felé közeledik megint egy turistaszezon, a portyázó magyarok lassan hazafelé fordítják szekerük volánját, s hozzák a summázott véleményt, amit a bebarangolt országról alkottak. Az országról, de főleg népéről. Egy-két-háromhetes út, úgy gondolják, bőven elég, hogy meghozzák fellebbezhetetlen ítéletüket.

Mindig sérti a fülemet a kérdés: „No, és milyenek a spanyolok (dánok, japánok, franciák stb.)?" S mégjobban sérti a válasz: ilyenek vagy olyanok. Mintha azért nem mernének eltérni a közhelyszerű, primitív sémáktól, mert félnek, hogy a kérdező kétségbe vonja éles szemüket, biztos ítélőképességüket, sőt egyáltalán azt, hogy ott jártak. És biztonsággal vágják rá a kérdésre a választ, többnyire lakonikus jelzőkkel. A svédek hűvösek. A németek pedánsak. Az olaszok lármásak. Svájc egy nagy fridzsider. Az angolok korrektek. És így tovább.

Idejük javát múzeumtermekben, áruházakban, megcsodálni való tájak közepén töltötték. Másföldi turisták, bolti eladók, szállodaportások, pincérek, idegenvezetők társaságában. Kivételesen kerülnek csak el családi körbe, falusi házba, temetésre, munkahelyre, óvodába, kórterembe, lakodalomba. Vagyis oda, ahol „az olaszokkal" (stb.) találkozhattak volna. A vélemény mégis tömör, egyértelmű.

Hát a magyarok milyenek? Kissé sértődötten mosolyogjuk meg a magunk idegenjeit a sémáikkal, a temperamentumos, lovagias, paprikás magyarokról. Hiszen az idegennek, hogy megmondhassa, „milyenek a magyarok", ismernie kellene a poétalelkű, álmatag piaci zöldségárust; részeges szomszédunkat, aki veri a családját; a divatosan lagymatag fiatal lányt; az emberlakta helytől messze éldegélő bicsérdista öregkisasszonyt; a középkorú férfit, aki, miután közelharccal elfoglalta az egyetlen ülőhelyet az autóbuszon, onnan fixírozza kényelmesen a nehéz szatyraival ide-oda lendülő nőt; a ritkán szóló öreg szőlősgazdát, aki késő ősszel üdítő ital mellett üldögél borral teli pincéjében.

Én makacsul a duhaj és szertelen svédekkel rokonszenvezem, a hűvös, tartózkodó olaszokkal, az élhetetlen örményekkel, a slampos németekkel, a link angolokkal.

A magyarok közül pedig a tüzes-szelíd-lovagias-erőszakos-csiszolt-bumfordi-türelmes-paprikás-szomorú-jókedvű-józan-hóbortos embereket szeretem legjobban.

Amilyenek mindnyájan vagyunk.

Rab Zsuzsa

ÁRA: 2,50 Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1974 AUG 24

Kocsis Imre

1021

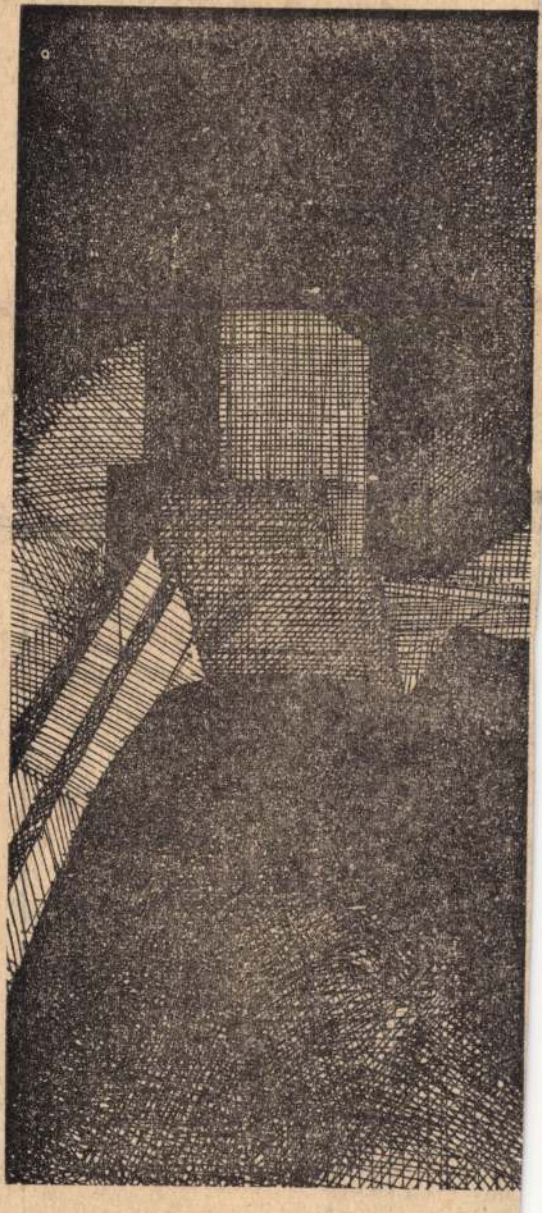

Kocsis Imre: Táj (részlet)

Vétkesek vagyunk mindnyájan: a beszélgető utca-embere, a beszédet mondó politikus, az újságíró, a

ERDŐ

részén — háztáji földje ápoltsága, tejcsarnoki bevétele, hízó disznai, kocái, bolti költségei, státuszát szimbolizáló eszközei szerint sorozódik. Akármennyire kitűnhet a közös munkában valaki, a norma mégis ez az egész családdal való bizonyítás, ez a házilét, ez a portatisztelet.

A kétkeziek nem tehetnek szert nagyobb jólétre, mint amennyi a tisztes munkával kitelik tőlük. Tehát ez az értékrend a legvalóságosabb, a legtermészetesebb.

A műveltség, az ész csak annyira számít, amennyire együtt jár a szorgalmasan, tisztességesen végzett munka eredményeivel. Nem lehetek a közművelődés dogmatikusa. Tudnom kell, hogy a pontos fogások, az időjárásismeret, az állat-, növény- és talajismeret, a technikai érzék, s tovább egészen a közösség lélektanáig ezeknek az embereknek a kisujjában van boldogságuk és boldogulásuk szükséglete szerint.

Ha így gondolkodom, efféle apróságokat is megértek:

— mért szereti az öregasszony azt a részeges orvost, aki megcsipkedi?

— mért mondják az agronómust ma is ugrómókusnak, mikor már nem nevezik a kombájnt kompánynak?

— mért nem tudja a tanító nevét az, akinek nincsen iskolásgyereke?

— mért jobb az az élelmes pap, aki a százötven éves plébániát lebontja, s helyére sátortetőset épít, annál, aki nem volt ugyan élelmes, de papi fogadalmához egy maszat sem férhetett?

— mért doktor úr az állatorvos, ha száj- és körömfájás van, aztán meg csak „az állatorvos"?

Újabbakat is megtudok majd a búcsúban.

Ágh István

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre
1021

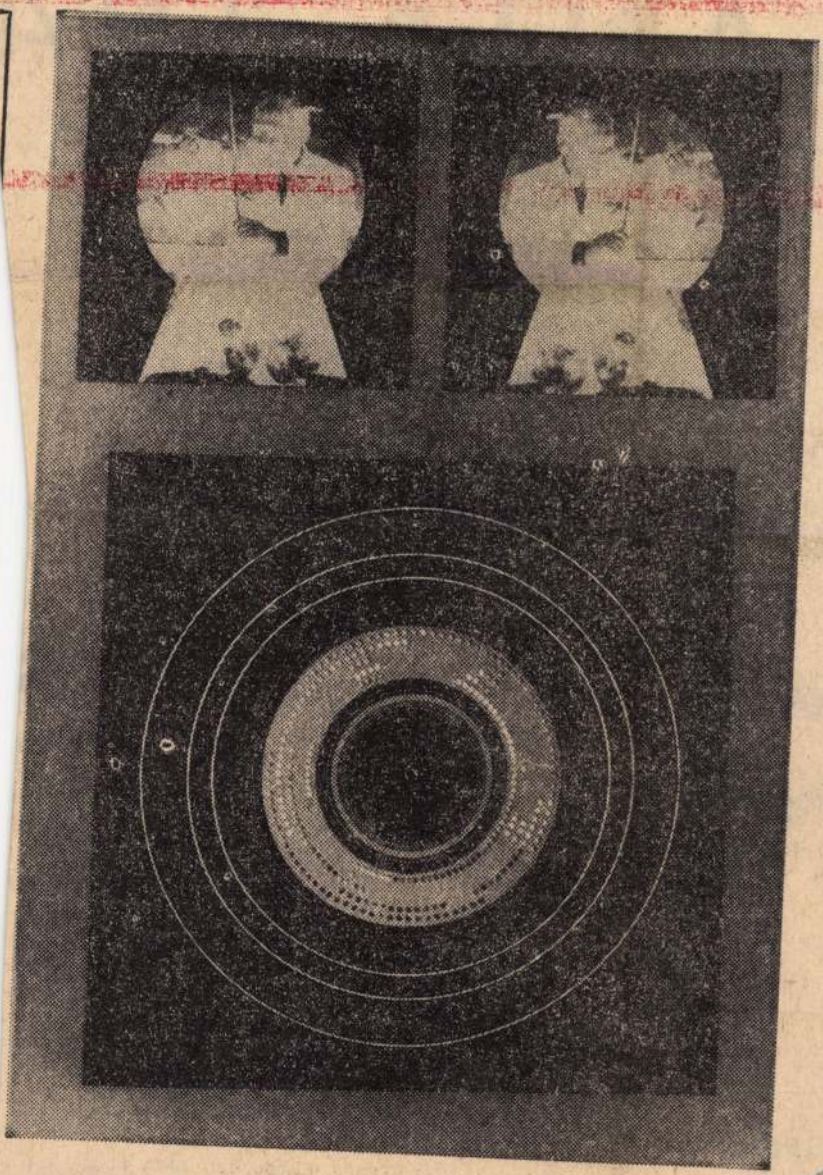

Kocsis Imre: Zenegép

MÁNIA 194

saság), ehhez a történelmi dátumhoz kötődik. Ekkor lett nyilvánvaló, hogy kommunisták vezetésével széles tömegek fordulnak szembe a fasiszta diktatúrával, amely 1941 szomorú emlékű júniusában bevetette Románia teljes katonai és gazdasági potenciálját a Szovjetunió elleni bűnös háborúba.

A történelem a népfölkelés után egyenes úton haladt a szocialista fejlődés irányába. A fasiszta Németország és Magyarország elleni hadüzenetet követő hónapokban a demokratikus erők megvívták harcukat a belső átalakulásért. 1945 márciusában Petru Groza kormánya földet osztott. Állami ellenőrzés alá helyezte a hitelrendszert, véget vetett az inflációnak. 1948-ban, a két munkáspárt egyesülése révén létrejött a Román Munkáspárt. Negyedik kongresszusán, 1965-ben fölvette a Kommunista Párt elnevezést; ugyanez a kongresszus bejelentette, hogy Románia Szocialista Köztársaság lett.

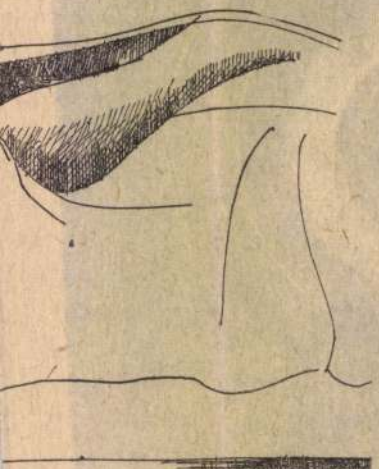

e: Hegyek

B

A román irodalom egy
fordító, irodalomtörténész, a
szerkesztője. A Világirodaln
címszavainak szerkesztője é

— Ön sokszínű irodalmi tevékeny
séget folytat. Mennyit foglalkozik
műfordítással?

— Lusta műfordító vagyok, viszonylag keveset fordítok. A szakmai közvélemény román műfordítóként tart számon, pedig románból fordítottam a legkevesebbet. Sokkal többet fordítottam eddig oroszból és németből, sőt talán még franciából is, mint románból. De azok elsősorban nem szépirodalm

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 AUG 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocis Gyuri

...e sem éppen a falu határában
...lgozik, hanem akár a nagy szö-
...kezet földjeinek egyik távoli

Vétkesek vagyunk a beszélgető utca-emb det mondó politikus, színész, a rádióbemon denekelőtt mi, akikr ápolása, őrzése, gond lesztése bízatott: író szek. Hibázó elődeink lépve, részesei vagyunk a nyelvpusztításnak, amely leginkább a beszéd lelkét adó igéinket sújtja. *A magyar igeragozás szinte céltudatos sorvasztása* folyik jó száz esztendő óta, és e folyamat ellen nem teszünk semmit, vagy csak nagyon keveset és lanyhán.

Mintha lassan-lassan általános irányzattá válnék (engedelmükkel, nem: „válna"!), hogy az angolok által kitalált „basic english" mintájára valamiféle korcs magyar *gyök-nyelv* felé igyekezzünk. Gazdag igeragozásunk volt, változatosságban egyenrangú a latinnal és ógöröggel ,sőt bizonyos vonatkozásokban többszínű és árnyaltabban is kifejező ezeknél. S most már majdhogynem szándékosan csökkentjük-irtjuk igealakjainkat és ragozási formáinkat. Ez az igazi nagy nyelvi veszedelem, nagyobb a sokat emlegetett idegenszó-beszivárgásnál. Mert a nyelvünkbe hatoló, ott meghonosodó vagy onnan kikopó szavak megmaradó része gazdagítja a nyelvet — a korcsosítás azonban vészesen szegényíti.

AKIT MEGSZÜLNEK, AZ SZÜLETIK

Kezdődött, ha nem is időrendben, de fontosságban elsőként, *a magyar passzív igeragozás* megszüntetésével. Ez jelenti ragozásunk majdnem felének, tehát kifejezőkészségünk jelentős részének megsemmisülését. Talán eszre sem vesszük hogy ma már úgyszólván egyetlen passzivan ragozott magyar igénk maradt használatban: a „születni". A többi ige szenvedő-alakja: volt — nincs. Ilyen csökevényekben maradt csak meg a passzívum, hogy: elragad*tat*ott, fogad*tat*ás, — és megromlott fülünk ma már ezt is inkább műveltető képzőnek hallja, pedig ezek a szavak a kipusztított passzívum maradványai.

Hiányzik a szenvedő igeragozás, és kinek? Azoknak nem, akik a nyelvet csak a száraz közlés és megértés eszközének tartják. (Ők persze jobban tennék, ha eszperantót tanulnának az még kopárabb és tárgyszerűbb.) Ha azonban valaki a beszédben nemcsak érintkezőeszközt lát, hanem finom és árnyalt kifejezésre is vágyódik — annak bizony nagyon hiányzik az elveszett magyar passzívum. „Megtörték a testét, kiontották a vérét" — ennyivel többet, végzetesebbet mennyivel nagyobb bukást jelent „megtöretett a teste, kiontatott a vére".

Dehát ezen már hiába tépelődünk. Visszacsinálni nem lehet kedves halottunkat temessük el.

MIKOR MENT EL, AKI ELMENT?

Nem olyan régen, még *három múltideje* volt a magyar igeragozásnak. Ebből kettőt sikeresen kiirtott az irodalom, a közhasználat a múlt századvég álmodernkedése és a nyelvtudomány hümmögő benyugvása. A régmúlt és a félmúlt nincs többé. Ma már nem mondhatja vagy írhatja az ember, hogy „elmene" vagy „elméne", avagy „elment volt" vagy „elmegy vala". Az okok kutatása a nyelvtörténész feladata; az író vagy beszélő magyar ember csak mélyen sajnálhatja, hogy ez a kopás is szegényebbé tette nyelvünket. Mert érdemes utána gondolni: hányszor van, vagy legalábbis lenne szüksége arra, hogy a cselekvést *árnyaltabban tudjuk elhelyezni* a múlt különböző rétegeiben. Egy órával ezelőtt is „volt", és „volt" az ezeréve létezett személy vagy jelenség is.

S a félmúlt meghitt finomsága a „láték", a „mondám", és a „vala" érzékeny kifejezőeszköze végleges kikopott a magyar nyelvből. Pedig talán csak az kellene, hogy tehetséges, jó nyelvérzékű és bátor emberek újra használni kezdjék, hiszen törvény és rendőr nem tiltja a félmúltat, csupán a beletörődés és a „régieskedéstől" való aggodalom sorvasztotta el.

A MÁSIK HÁROM — KETTŐRE CSÖKKENT

Az igeragozás eddig említett kétfajta tömegpusztulása jóváthetetlennek látszik, vagy legalábbis nehéz visszahozni egyszer-egyszer nyelvünkbe a passzívumot és a

Alighanem sok olvasónkat ingerel majd ellentmondásra, vitára a szerző egyik-másik megállapítása. De épp egy ilyen vita serkentőjéül közöljük.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG 24

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

1021

Kocsis Imre rajza

MIT TUDTOK TI

mán népballadák [illegible]
szépségéről. *A bárányka* (1963), a *Novákékról szól az ének* (1969) és a *Szarvasokká vált fiúk* (1971) — a verses román népi epika magyar trilógiája után a Márk vitézt nyújtották át a népköltészet barátainak. (Jelenleg az erdélyi szász népballadák tolmácsolására készülődnek.)

A kötetből ezúttal nem a két együttélő nép kultúrájának rokon vonásaira, hanem az eltérésekre figyelhetünk fel. A válogatás ugyanis a Duna-menti, sajátosan törökellenes és antifeudális hősi énekekre szorítkozik (*Márk vitéz, Sztaniszláv, Korbea*). *Ezek a balladák* pedig inkább a szerb és a bolgár hősi epikával tartják a rokonságot. Persze, itt is megtalálhatók a Kelet-Európa közös történelme-

ÉNEKELHET ORPH

Gyergyai Albert: Ősz és tél k

benne (vagy csak természetének engedelmeskedve teszi ?) hogy líráját s végre kinyilatkozott k[illegible]tőségét degradálja olyan iróniával, amely közben csupa fájdalom („kopott téli rigó", csizma taposta fű, fölrajzásakor földbe tiport cserebogár) — s egy olyan, még mindig nyílt sebként érzékeny vallomással, hogy még idézni is csak félve meri az ember, nehogy az alig behártyásodott heget fölhorzsolja:

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 NOV 16

Magyar Hirlap

Kokas Ignác Munkácsy díjas festőművész

KOKAS IGNÁC Munkácsy-díjas festőművész festményeinek nyílik kiállítása pénteken a Veszprémi Dimitrov Művelődési Központban.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 NOV 19

Konfár Gyula

Népszava

1021

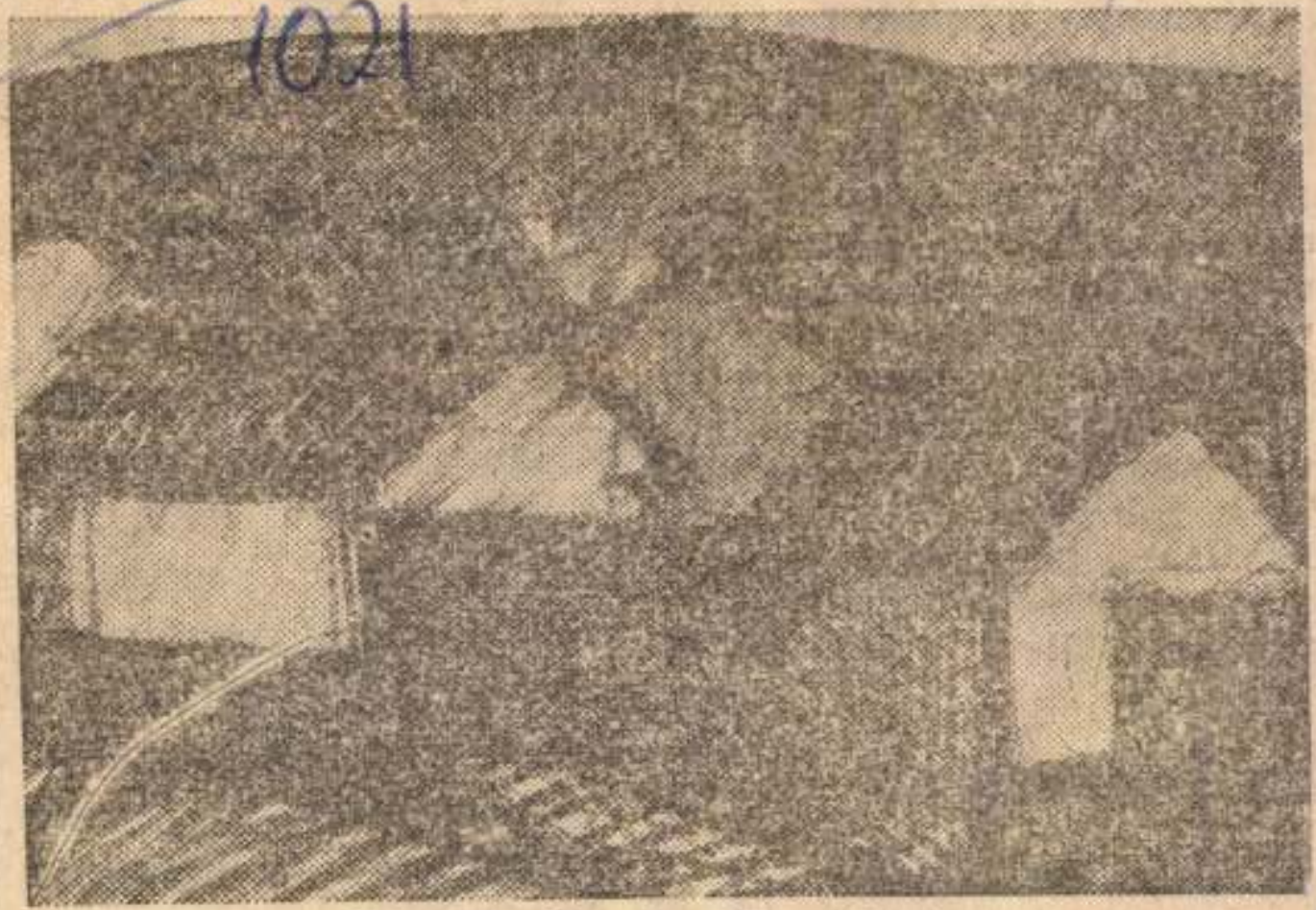

Konfár Gyula: Tanulmány

megoldással.

A kisebb hibák tapasszal vagy sza kapható folyékony hatjuk ki — kéz türelemmel. Szára dos csiszolás után rinti színre — feh ra, zöldre, kékre – le. A festés után m nyes felületet egyaránt kapha- tunk aszerint, hogy milyen fes- téket használtunk. A kék, fe- hér színeknél a matt a szebb, míg az élénkeknél hatásosabb a fényes felület. **Deés Enikő**

zka-támasz

érdekében fémlemezből hajlít- sunk nyújtott U-alakú ken- gyelt, s gipszeljük a falba vagy csavarozzuk műanyag

a labdajátékokat. Persze, fokozatosságnak érvényesülni kell. Az orvos feladata annak megállapítása, hogy mikor é mennyit bír el a beteg. En nek megítélése a nyugalmi ál lapotban, valamint a terhelés — mozgatás — után végzett EKG-vizsgálat, a vérnyomás- mérés, a pulzus viselkedése alapján történik. A sikeres

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-048, 337-748, 340-776
1974 NOV 9
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

TÁJ

1021

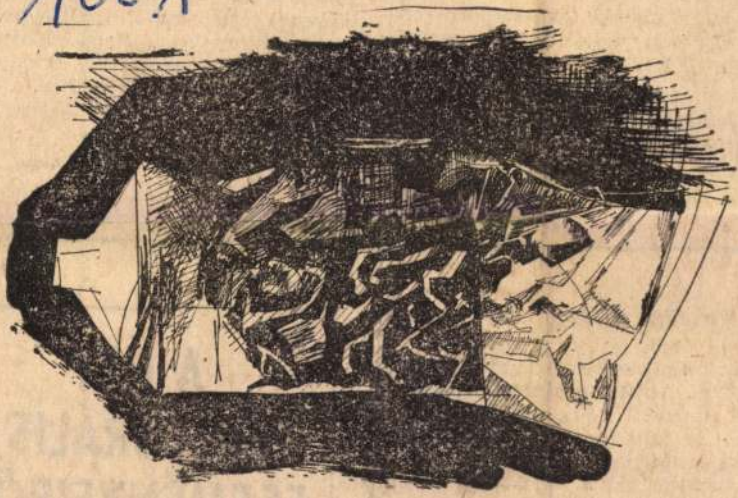

Kocsis Imre: Tubus

RELEM

csikorgó édességed a tündér könnyűséggel, elkeveredsz az ősz ízivel, múlandó fényességet fölragyogtatsz, háló vagy a menekülni kész önzés elől, betakarsz és elfogod a didergést, továbbutaztatsz, mint a pókbabát, gyermekláncfüvet az öröklétbe, kedvet csinálsz nekem a csodákhoz, mert értelmes dolgokra ta-

Ostobaság? Lehet.

Mégis, kinek van igaza? Aki a szivárványszínű szédületben józanul leméri, miből való — és háromnegyed kanál kristálynak eszi a vattacukrot? Vagy nekem, akinek mindig annyit ér, amennyit hozzáképzelni tudok? ...

Keresztes Ágnes

lása *Vergilius ifjúsága* címen fog megnni.

Kajd ez után kezdtem tervezni az egyipi regényt. Abban az időben iskolás gyeeknek tartottt ré-olvasó találkozókon bízben is feltettem a kérdést milyen yvet szeretnének olvasni És igen sok ben kaptam azt a választ, hogy „kri-t. Nekem pedig eszemben sincs megi a műnemeket. A ponyva formái is jó érdekében állíthatók. Cervantes a lo-ponyvák formájában írta a Don jotét, Lesage a pikáró-ponyva formájáalkotta meg a Gil Blas-t, Chesterton

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

MALCOLM BRADBURY: EMBERT

Kocsis Imre

Déry Tibor:
EGY NAP HORDALÉKA
(3–4. old.)

Faragó Vilmos:
AZ AZ ŐSZ
(5. old.)

ÉLET ÉS IRODALOM

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

XVIII. ÉVFOLYAM, 40. SZÁM 1974. OKTÓBER 5.

Nemeskürty István:
A VILÁGSZABADSÁG KATONAVÉRTANÚI
(15. old.)

1021

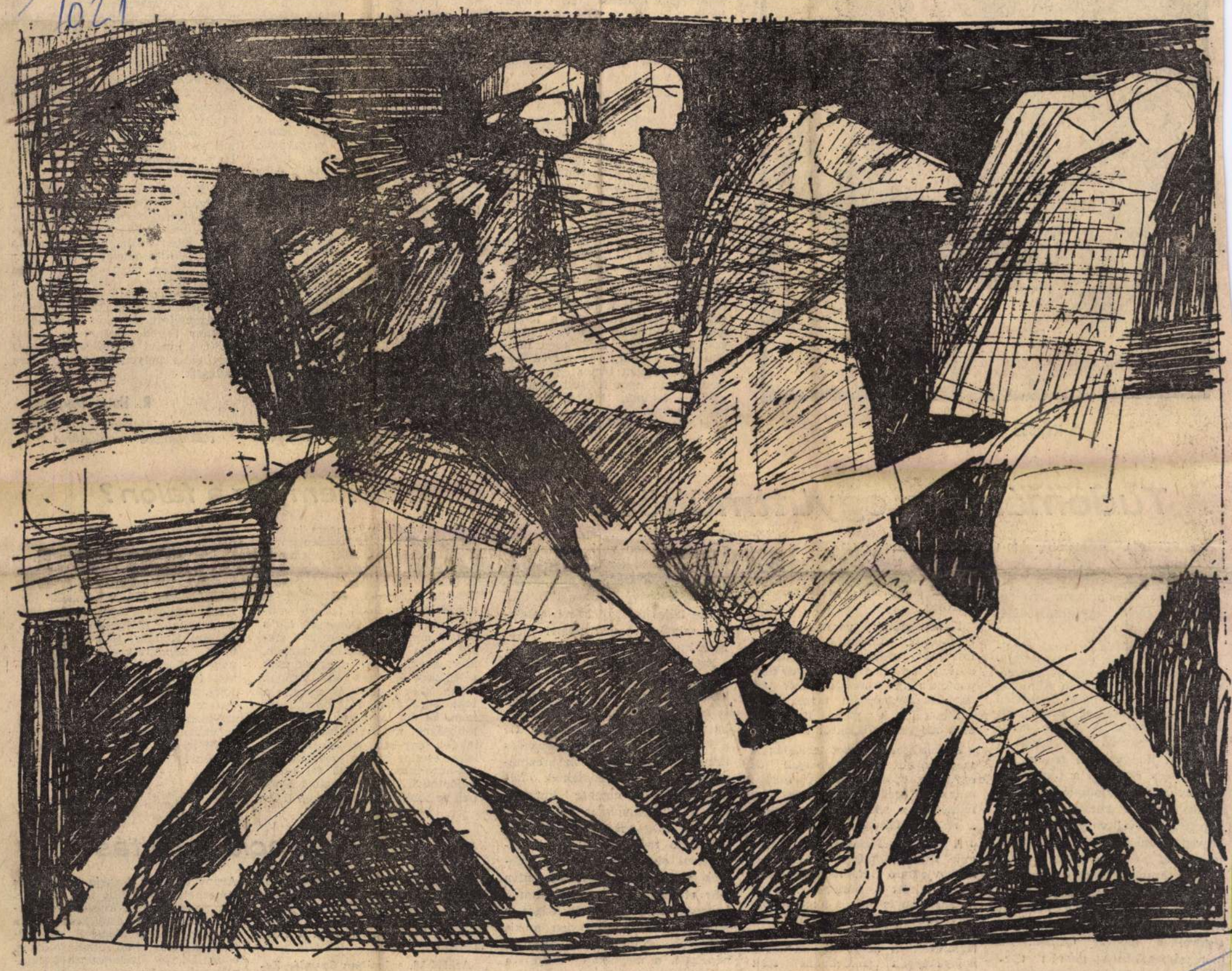

Kocsis Imre: Lovasok

1972 OKT 5.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

SZÁMÍTÓGÉPES
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776

VISSZHANG

Kopócs Tibor: Kakas

Nyelvsorvadás, nye

Hetekig gondolkoztam azon, hogy válaszoljak-e Erdődy János „Nyelvsorvadás, nyelvsorvasztás" című cikkére. Nyelvi kérdések megközelítésében ilyen türelmetlen, pusztán érzelmekre ható hanggal utoljára gyermekkoromban, a háború előtt találkoztam. Azt hittem, közvéleményünk harminc év alatt túljutott azon a képtelen felfogáson, hogy egyes írók, sőt egyes nyelvészek elsorvaszthatják (tudatosan, vagy „hümmögő belenyugvással") anyanyelvünket. Tévedtem. Erdődy János cikke bizonyítja, hogy él még ez a téveszme. Ezért három kérdéshez szeretnék röviden hozzászólni.

1. A nyelv egészséges, élő szervezet, a beszélő, író, olvasó közösség gondolatokat, érzelmeket közvetítő, cserélő eszköze. Tönkre nem teheti senki más, csak maga a nép. De erre még nem volt példa az emberiség történelmében. Ha kihal a nép, kihalhat a nyelv is. Bár a nyelv holtan is fennmaradhat írásos emlékekben.

2. Hiába nyílik ki a bicska némelyek zsebében, ha ilyeneket hallanak: *igyon, laksz* stb., az *igyék, lakol* helyett ikes igéink külön ragozása végérvényesen kiveszett nyelvünkből. (Egy-egy ige, vagy egy-egy elszigetelt nyelvjárás igeragozása nem változtat a lényegen). Ennek több oka van. Először is: abszolút mértékben minden időre, módra, személyre és számra sohasem terjedt ki. Többesszámban nem létezett ikes ragozás: *lakunk, laktok, laknak,* vagy *igyunk, igyatok, igyanak* (lásd *járunk, jártok, járnak,* illetőleg *járjunk, járjatok, járjanak).* Ugyanígy nem terjedt ki a időre, de itt már az egyes számra sem *(jártam, jártál, járt,* illetőleg *ittam, ittál, ivott).* Élt azonban a szenvedő ragozásban (természetesen csak az előbb említett megszorításokkal). A szenvedő ragozásban még értelme, funkciója is volt, hiszen nem a *-tat, -tet,* vagy az *-at, -et* képzőnek, hanem ezeknek a képzőknek és a hozzájuk járuló ikes ragozásnak köszönhető a szenvedő forma (de csakis az első három személyben). Erdődy János belátja, hogy a szenvedő igeragozást nem lehet feltámasztani. Akkor azt is be kell látnia, hogy az ikes ragozás is elvesztette legfontosabb szerepét. A régebbi szakirodalomban felvetődött az a gondolat is, hogy az ikes ragozás a visszaható igék ragozása: *mosakodom, mosakodol, mosakodik,* vagy *törülközöm, törülközöl, törülközik.* De több visszaható, vagy egyszerű ikes ige a bennük kifejeződő tartalom miatt személytelen (vagyis a magyar nyelvben csak harmadik személyben létezik): *emésztődik, törik, hullik, hallik.* Ehhez járul még az is, hogy nyelvjárásainkban (s ez kétszáz évre visszamenően tudományosan igazolható) számtalan ige ikessége ingadozik. Vagy azért, mert eredetileg iktelen volt, s csak később válik ikessé: *aluszon — alszik, fekszen — fekszik, foly — folyik, álmod — álmodik, bomol — bomlik* stb., vagy pedig azért, mert egyes igék eredeti ikességüket elvesztették: *gyónik — gyón, lépik — lép, rogyik — rogy, pökik — pök, köp, küzdik — küzd, tűnik — tűn, szokik — szok stb.* Mindezt

zás kijelentő mód egyes második személyének *sz* és *l* ragjában a jóhangzás érdekében rendet teremtsen. Ezért alakult ki irodalmi és köznyelvünkben az a szabályosság, hogyha az igető réshangra végződik, *-l* a rag *(veszel, mosol, leszel, eszel, iszol, törülközöl),* ha zárhangra akkor *-sz (dobsz, kapsz, laksz, verekedsz)* akár ikes, akár iktelen az ige. Látjuk tehát, hogy anyanyelvünknek ez a kétségtelenül szint, változatosságot jelentő ragozási formája egyszerre több betegségbe halt bele. Mi, nyelvészek csak a boncolóorvos szerepét tölthetjük be, a halottat már nem támaszthatjuk fel. Tárgyilagosságra képes olvasóink előtt nyilvánvaló, hogy nem vagyunk bűnösök, amikor délibábok kergetése helyett a tudományos igazság felderítésére törekszünk.

3. Nyelvművelésre szükség van. Az igazi nyelvművelés azonban, véleményem szerint, csak akkor képzelhető el, ha egyrészt a nyelvtudós kilép a maga választotta elefántcsonttoronyból (ezt már egyre többen megteszik, de még mindig kevesen), másrészt ha a laikus nyelvművelő tudomásul veszi a kérlelhetetlen, tudományosan is bizonyított tényeket, a nyelvtudomány fejlődésével maga is fejlődik, s nyelvi jelenségek felületes megítélése helyett igazi hibákra vadászik.

R. Hutás Magdolna
a MTA Nyelvtudományi Intézet tudományos munkatársa

Tudományos együttműködés

Az ÉS 1974. szeptember 21-i számának 3—4. oldalán *Pach Zsigmond Pál* történész akadémikus a szovjet és magyar történelemtudomány együttműködését mutatta be.

Hasonlóan jó és kedvező alkalmak kínálkoznak együttműködésre a nyelvészetben is. A nyelvészet számos ága közül a finnugor, illetve uráli nyelvészet jellegénél fogva predesztinált a tudományos közös munkára. A szinte egyedülállóan kedvező alap adott: a finnugor, illetve uráli népek (a lappok egy része és a finnek kivételével) a Szovjetunió területén élnek. Azok a kutatók, akik e népek nyelvével vagy szellemi és anyagi kultúrájával foglalkoznak, munkájuk során naponta találkoznak szovjet tudósok eredményeivel. Egyrészt a szovjet kutatók közlései, publikációi, másrészt korábbi, helyszíni gyűjtések segítségével a magyar uralistáknak már számos kérdést sikerült tisztázniuk e nemzeti tudományuk területén.

Az együttműködés szép példái, hogy valamennyi e témából mag-

nak a Szovjetunióba, ahol az akadémiai intézetekben, egyetemi, főiskolai tanszékeken közel kerülhetnek az ottani műhelyproblémákhoz.

Kapcsolataink vannak szovjet egyetemek, főiskolák, akadémiai intézetek uralisztikával foglalkozó intézeteivel, e tudományos központok munkatársai többször jártak Magyarországon tapasztalatokat cserélni, s ugyanez mondható el a magyar kutatókról is.

A finnugor régészet területén is szép példáit tapasztalhatjuk az együttműködésnek. Közös ásatási munkák eredményeinek együttes feldolgozása sikeresen viszi előre a régmúlt feltárását.

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete és a Szovjetunió Nyelvtudományi Intézete között a finnugor nyelvek kutatásában is élők a kapcsolatok. A közeljövőben közös szakkönyvek megjelentetését tervezik, ami természetesen közös munka eredményeképpen születhetik csak meg.

A szovjet—magyar együttműködési tervben szerepel a Volga—

gazdasági fokon való keresztülugrást eredményezett, tükröződik a nyelvben a szellemi, néprajzban, nem is beszélve az anyagi kultúra szinte teljes átalakulásáról, amelynek szintén vannak nyelvi megnyilvánulásai.

Ezeket a változásokat csak terepmunkával lehet figyelemmel kísérni. A szovjet kutatók e téren is rengeteg nagyon hasznos munkát végeztek és végeznek. De a magyarországi egyévszázados finnugrisztikai kutatások eredményeinek és tapasztalatainak felhasználásával, magyar kutatóknak a gyűjtőmunkába való bevonásával még eredményesebb, intenzívebb mértékben lehetne felgyűjteni olyan jelenségeket, amelyek esetleg egy-két évtized múlva már eltűnnek. A magyar kutatók bevonása időbeli takarékosságot is jelentene, ami elsősorban a kis létszámú finnugor és szamojéd népeknél, s méginkább talán a legnagyobb ipari fejlődés előtt álló területen élő vogulok, osztjákok és szamojédok

Mi nem lóg a falon?

Előre bocsátom, magam is fiatal vagyok. Az én szobámban is lóg Lukács-kép, kékfestő-minta, jász-kőcsög, famozsár, és magam is hallgatom, ismerem, szeretem Sebőék, Vízöntőék, Kolindáék és a többiek értékeket feltáró művészetét. Tánczos Gábor *Mi lóg a falon?* című szeptember 28-i cikkét mégis egyoldalúnak tartom. Mert ezek a képek-tárgyak csak rétegízlést fejeznek ki. Vannak sokan, akik ismerik és szeretik a fent soroltakat, de többen, akik nem. És ezt látni kell! Mert a többségnél mi lóg a falon? Leginkább egy-két-sok beategyüttes képe, esetleg csak a szex-pornográf-autó-motor váltja fel ezt a monotóniát. És a hallgatott zenében se több a változatosság. (Félreértés ne essék: magam is hallgatom, szeretem a beatet és nálam is lóg egy-egy beatfénykép.)

Innen kellene elindulni. De hogyan? Nincs nálunk szerv vagy kereskedelmi cég, amelyik kihasználná ezt a hasznos divatot. És árusítana filléres-forintos áron például Kondor, Kassák nyomatokat, népművészeti plakátokat vagy különféle képeket. Maszekok (jó pénzért!) árulnak beatfotókat, nem lenne jó ezzel versenyre kelni? Az értékes zenét szélesebb körben terjeszteni? A tucatárut kiszorítva, a rétegdivat mozgalmat általánossá szélesíteni?

Feldmájer Sándor
Budapest

Hát a francia fordítás?

Az ÉS 36. számában *Pröhle Jenő* közli, hogy *A walesi bárdok* német, angol, orosz, olasz, szerb és eszperantó nyelvű fordításához újabban két walesi nyelvű is csatlakozott.

Az ÉS 39. számában *Szemlér Ferenc* arról tájékoztat, hogy a költemény 1957 óta — *Haralambie*

Arany versét a *francia olvasók* is ismerhetik, mégpedig 1962 óta. Ekkor jelent meg Párizsban, *Guillevic* remekművű átültetésében, a Seuil kiadó *Anthologie de la Poésie hongroise* című, ötszáz oldalas, *Gara László* szerkesztette kötetének lapjain. Ha már számba vesszük a költemény eddig megjelent fordításait, ne hagyjuk említetle-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 OKT 14

EGYETEMI LAPOK
Budapest

Kocsis Imre festő
1021

STÚDI—Ó!

EGY KIÁLLÍTÁS, KIS KIRUCCANÁS, SEMMI MÁS — számomra ennyit jelentett a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának idei tárlata. Negyedóra — húsz perc alatt kényelmesen meg lehet nézni, semmi különös, nem is ért csalódás, már az előző két Stúdió-kiállítást is kihagytam, mert nem érdekelt, a koravén fiatalokról szóló vitákat viszont ismerem, tudom, hogy a Stúdió nagyon fontos szerepet játszott tíz éve, de ennek már régen vége.

Hát akkor?

Arról van szó, hogy a fiatalokat elsősorban nem a képzőművészet érdekli (ez az egyetemistákra is vonatkozik), azt azonban sokan tartják fontosnak, hogy legalább nagy vonalakban tudják, mi történik a modern művészetben. Egy Stúdió-kiállítás remek alkalom a gyors tájékozódásra. Elmennek, megnézik, és — éppen mert nem különösebben tájékozottak — azt hiszik, hogy ez a modern művészet.

A stúdióval csak ezért érdemes itt foglalkozni. Amúgy látszatra nincs semmi baj, igen tetszetős minden, a látogatót színes, változatos összkép fogadja, X. sokat fejlődött tavaly óta, Y. a megszokott jó formáját nyújtotta, felbukkant Z, akit még nem ismertünk és a többi. Ja, vannak még monfiguratív művek is, egyáltalán mindent szabad csinálni. (Azt azonban majdnem komikusnak találnám, ha nem lenne tragikus, hogy a festészeti anyag 70 százaléka ugyanolyan „stílusú" gusztustalan mázolás, amit nyilván egymástól leshettek el az illetők, mert Kokasra vagy Svábyra már nem hasonlítanak.)

Jó művek, sőt kiugróan jó művek természetesen akadnak. (Miért is ne, ahol ennyi kiállító szerepel?) Ilyennek tartom a festmények közül Kocsis Imre „Szanálás" című, kegyetlen hidegséggel ábrázolt szürke házhomlokzatát, Swierkiewicz Róbert „Matisse szárnyai" című finom színekkel festett nagyméretű vásznát és Kéri Ádám tárgyilagos, szűkszavú pinceajtó-másolatát. (Hát még ha a címe nem lett volna a kissé fellengzős „Háború"!) Grafikában — melynek átlagszínvonala körülbelül 3 emelettel magasabb, mint a festészeté —: elsősorban Somogyi Győző döbbenetesen tiszta és groteszk emberábrázolásait, aztán Galántai György pasztellszínű szisztematikus sorozatát (különösen a legösszetettebb lapot). És külön meg kell említeni Samu Gézát, aki falusi otthona körül talált holmikból ácsolja össze halhatatlanul eredeti faszobrait, melyek — én így látom — minél kevésbé keltenek ornamentális-népművészeti képzeteket, annál erőteljesebbek.

Rajtuk kívül meg lehetett még jegyezni néhány művet, részben azért, mert feltűnő volt (pl. Szkok Iván képkeretből kihajló piroslila női félaktja), részben mert nagy műgonddal, igen tisztességesen volt megcsinálva (pl. Szabolcs Árpád vagy Szemethy Imre grafikái). Most kéne következnie — ilyen vagy olyan okok miatt — még néhány (nálam pontosan 17) névnek, de nem tartok névsorolvasást, mert ezzel magam is egyfajta „ahhoz képest, hogy... nem is olyan..." szemléletbe csúsznék bele. Amihez képest, az lehet például a katalógus, melyet idő hiányában (?) régi díjnyertes (!) művek reprodukcióiból állítottak össze. Érdemes megnézni! Hozzá képest, és úgy látszik, ez a Stúdió mércéje, a tárlat összes becsületes mesteremberkéjét azonnal Munkácsy-díjjal kellene jutalmazni. Csakhogy ilyen mérce nincs. Művészet van. Sőt, fiatal magyar művészet is van — és olyanok is vannak, akiknek festészet vagy szobrászat lévén a foglalkozásuk, tessék-lássék csinálnak valamit. Jó volna, ha a Stúdió még a következő kiállítása előtt eldöntené, melyik kategóriát akarja képviselni.

Beke László

AZ ELTE KISZ SPORTPROGRAMJA 1974/75 ELSŐ FÉLÉV

A KISZ-sportbizottság erre a félévre a következő egyetemi versenyeket tervezi:

Október 1—5: kézilabdatorna, férfi-női.

Október 19—20: részvétel a budapesti felsőoktatási intézmények labdarúgótornáján.

Október 26: egyetemi és budapesti verseny női labdarúgásban.

Október 26: EGYETEM-KUPA. November 7 tiszteletére a három karról nagyon sok kispályás csapat részvételére számítunk.

November 1—2: Hatvani-Kupa.

November 2—3: November 7. Torna, a tudományegyetemek oktatóinak, dolgozóinak.

November 22—23: ELTE Kollégiumi Bajnokság, tollaslabda, asztalitenisz, sakk, labdarúgás sportágakban.

November 9: úszóverseny.

December 1: asztalitenisz-verseny.

Február eleje: teremtorna minden népszerű sportágban.

Ezekhez a versenyekhez igazodva a karok önálló sportprogramot is összeállítottak, csapataikkal részt vesznek a budapesti szintű rendezvényeken.

Egész évben folyamatosan indítunk bajnokságokat, szakcsoport-, tömb-, évfolyamsportnapokat rendezünk a Felszabadulási Tömegsportverseny jegyében.

Csóka Géza,
ELTE KISZ-sportfelelős

★

Az ELTE KISZ Sportbizottság új kezdeményezéssel bővíti ebben az évben a tudományegyetemek sportját. Az ötlet a TTK-n már hagyományos, nagy sikerű oktató—dolgozó labdarúgótorna adta.

November elején a testvéregyetemek „öregfiúi" lesznek az ELTE vendégei egy-másfél napos tornára.

Az egyetemi KISZ sportvezetőinek, szervezőinek évenkénti nyári táborát legutóbb Balatonszéplakon, a patronáló táborban tartotta meg.

Hogy sportolóink a barackosban is jól kamatoztatták gömbérzéküket, arról a tábortanács dicsérő oklevele tanúskodik.

Hálás vagyok...

Hálás vagyok annak a „kedves" ismeretlennek, aki elloptа az egyetemen — ebédidőben őrizetlenül hagyott — táskámat. Kivette az apróbb értéktárgyakat — pénz nem volt benne — a még benne levő igazolványokat, noteszeket azonban nem semmisítette meg.

A táska titokzatos útjáról csak annyi ismeretes előttem, hogy valaki betette egy borítékba, gondosan leragasztotta, és „Városház utcában találták" felirattal bedobta a Petőfi Sándor utcai posta levelesládájába, az igazolványokkal együtt.

Azt a lelkiállapotot azt hiszem nem fontos részletesen ecsetelni, amit az ember akkor érez, ha eltűnnek legfontosabb igazolványai, mindennapi munkájához nélkülözhetetlen feljegyzései, telefonszámai. Vajon ki lehetett?... Csoporttárs? Egyetemi hallgató? Építőmunkás? Besurranó tolvaj? Azt hiszem, teljesen mindegy. Az viszont nem, hogy az Egyetemen a hivatalos vélemény (tanulmányi osztály), hogy „tudjuk, hogy vannak lopások és minden év elején elmondjuk, hogy ne hagyjanak őrizetlenül semmit a

FELKI

hallgatók." Tehát a megoldás cipelni kell a csomagokat a V. emeletre és vissza, naponta többször is, ami a levelezős hallgatóknál a havi három alkalommal nem is kis súlyt képvisel.

Valamikor sportnemzet voltunk, érdemes volna más módszereket találni arra, hogy ismét azzá lehessünk és arra is, hogy ne lehessen mindenből sportot űzni.

Bérces Jenő
III. éves levelezős hallgató

Egyezség

Köttetett: 1974. október 3-án az ELTE KISZ-bizottságának helyiségében. Az egyezkedő felek: a központi épület büféjének új vezetője és az Egyetemi Lapok szerkesztősége. A megegyezés tárgya: a büfébeli állapotok.

Az említett állapot a büfé új gazdái szerint: tűrhetetlen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 SEP 12

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

1021

Kocsis Imre metszete (részlet)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-048, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

híreink

ÚJ PUSKIN-SZOBOR

Puskin születésének 175. évfordulóján Kalinyinban, a hajdani Tverben az eddigi ábrázolásoktól igen különböző szobrot avattak. Az eddigiek mintha az ismert Repin-festmény romantikus ihletében születtek volna, az újhoz viszont alkotója grafikai művet használt. Ennek forrása Puskin egyik rajza, melyen magát Anyeginhez hasonlítja. A

tatják a szexet — s ezt a pénzt is jó filmekre fordíthatják, és szeretnék elérni, hogy újra megjelenjenek Európa mozijaiban a nyugatnémet filmek.

GYEREKKÖNYV-AKCIÓ

A fejlődő országokban nagy kincs a gyerekkönyv. Az UNESCO és a Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége akciót szervez, amelynek

lító. Fotólitográfiához követ vagy szemcsézett alumínium lemezt egyaránt használhatunk. Nyomtatása hagyományos módon történik. A képet fototechnikai módszerrel másoljuk kőre vagy lemezre. Az ofszetlitóhoz az egyes színeknek megfelelő színkivonatokat nem lemezre rajzoljuk zsíros tussal vagy krétával, hanem filmre fedőfestékkel és fényt át nem eresztő krétázással. Az

natkozó jegyzetet egyszerűen átadunk az ofszetnyomdásznak, aki a maga technikai eszközeivel előállítja a kívánt lapot.

A pontos elhatárolás érdekében megkülönböztető követelmény, hogy litókövön, cinklemezen vagy az alumínium lemezen a művész közvetlenül dolgozzék. Ofszetlitónál a művész maga rajzolja, alakítja a filmet.

Kocsis Imre

„Sztereotípiák"

Maurer Dóra: Nyitott kapu – nehéz indulás
Művészet, 1976. február – 26. oldal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 DEC 11
Pestmegyei Hirlap

Kocsis Imre
grafikus, festő

8 1021

Alkotók Pest megyében

Bemutatjuk Kocsis Imrét

Makón született 1940-ben. A Képzőművészeti Főiskolát 1966-ban végezte el, tanára Kádár György volt. Feleségével, Kisfalusi Márta kerámikusművésszel a szentendrei új művésztelepen lakik. Tanársegéd a főiskolán. 1966 és 70 között Derkovits-ösztöndíjas. Részt vesz az országos és a külföldi (Nápoly, Stockholm, Krakkó stb.) kiállításokon és a Pest megyei tárlatokon.

Sok esetben munkáinak alapötletét újságok, képeslapok adják. A kivágott képekből ötletes kollázsokat készít és ezeket építi be alkotásaiba. A különböző hangulatú és anyagú felületek más és más valóságréteget képviselnek. Együttes alkalmazásuk lehetővé teszi, hogy Kocsis kipróbálja formai ötleteit. Ez az alkotási módszer egyébként nem új, a húszas évek avantgarde művészei is alkalmazták ezt a módszert. A látott világ geometrikus újrafogalmazása, a képsíkok felosztása, több dolog egyidejű ábrázolása és a tudatos montázsszerkesztés a mai kor egyik legkifejezőbb képzőművészeti irányzata lehet, amennyiben a festő képes arra, hogy ezeket szervesen beépítse művészetébe.

A kísérletezés nemcsak Kocsis festményein, hanem grafikáin is jól látható. Rézkarcait például nem a hagyományos módszerrel készíti, hanem maratással, különböző vegyi anyagok felhasználásával. Grafikáival a maratott fotó hatását is el tudja érni. Mivel elsősorban az anyag alakítási lehetőségei érdeklik, a legkülönbözőbb műfajokkal (reklámgrafika, plasztika, kerámia, csempekép, üvegablak stb.) és anyagokkal (felragasztott zsákvászon, átlyuggatott farostlemez stb.) kísérletezik. Néha ez a kísérletezés felemás megoldásokhoz vezet, mivel nem mindig gondolja következetesen végig azt, hogy az anyag milyen érzelmi, gondolati és képzettársító hatások közvetítője lehet. Látásmódja ironikus, amelyet sokoldalú technikai fölkészültségével is hangsúlyoz. Ügyessége azonban nem mindig előny: pusztán formai artisztikummá is válhat. Sokszor egy-egy ötlet, részlet kedvéért lemond az összhatásról, a fogalmazás egyszerűségéről.

Képeit nézve, első látásra úgy tűnik, hogy kedveli a pop art megoldásokat, de nem lehet egyértelműen ebbe a kategóriába sorolni. Legjobb munkáiban az egyéni stílusa ugyanis nem az eszközökben, hanem a látásmódjában mutatkozik meg. Jól ismeri a kortárs képzőművészet törekvéseit, amelyeket igyekszik a festészetbe beépíteni.

Grafikáiból, amelyek tudatos rendezőre vallanak, érzékelhető, hogy van tehetsége — a technikai finomságok mellett — a mondanivaló letisztult közléséhez is. Valószínű hogy a reklámgrafika hatására sikerült egy olyan stílusra találnia, amely a legjobban megfelel művészi alkatának. Festményeinek gondolati tartalma és kivitelezése — az ötletgazdagságuk mellett — remélhetően egyre keményebb és tudatosabb lesz. Kocsis Imre vitathatatlan tehetsége följogosít erre a reményre. Grafikáiban már megtalálta önálló formanyelvét, s minden bizonnyal — ha nem akarja állandóan követni a divatot — a festészetben sem lesz ez másként.

Menyhárt László

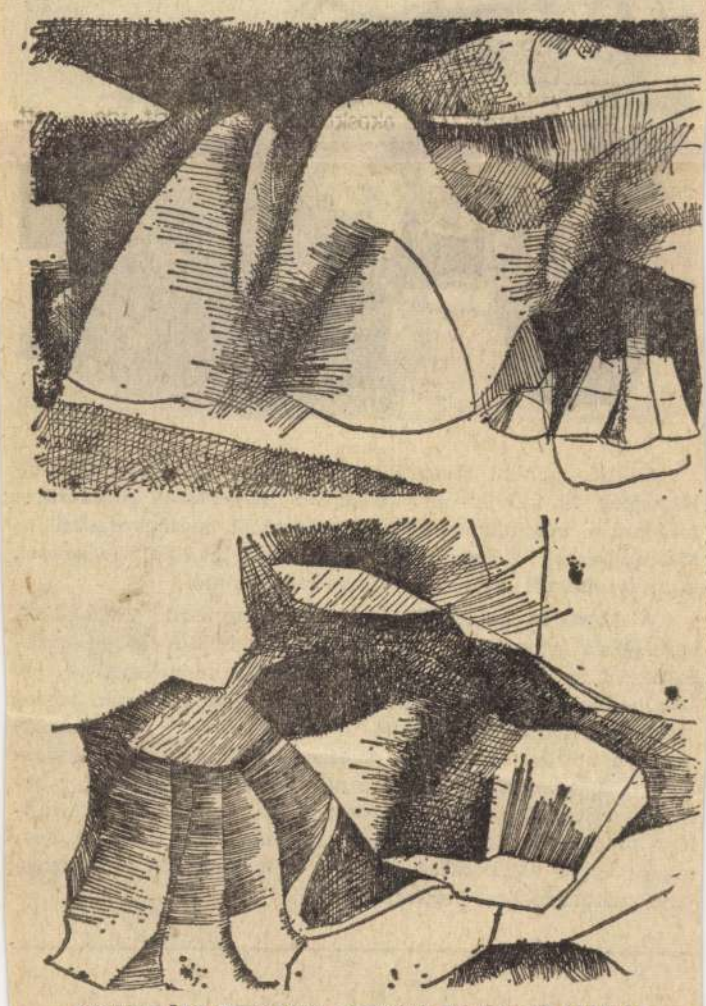

VISEGRÁDI HEGYEK. KOCSIS IMRE GRAFIKÁI

Óriás alagútfúró

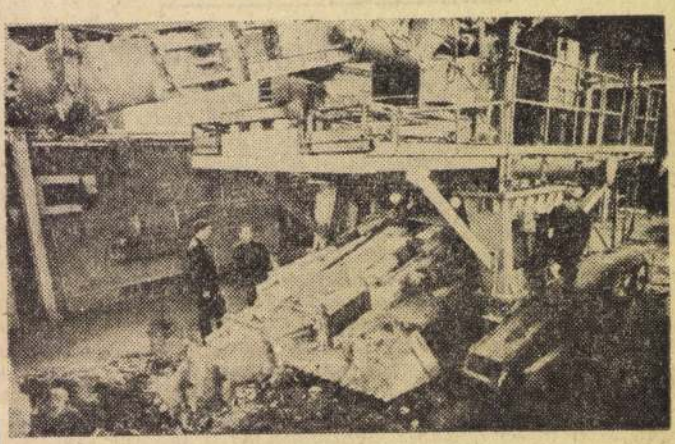

Kezdetben kézi erővel építették a hegyek alatt átvezető alagutakat, majd később a robbantásos omlasztás módszeré-re tértek át. Ám nem mindig lehet alkalmazni a föld alatti járatok kiépítésének ezt a módját. Ilyenkor különleges gé-peket kell „bevetni" az emberi munka megkönnyítésére. E gépek ma már valóságos kombájnok, amelyek minden mun-kát elvégeznek, csak irányítani kell őket.

A szovjet mérnökök által tervezett TK—IC típusú alagútfúró kombájn két, egymás fölött elhelyezkedő, külön-leges fúró- és vágófejjel ellátott gépegységből áll. A kemény-tömbetétes vágóélek a legkeményebb kőzetekbe is utat vág-nak, miközben a kifejtett törmeléket az alsó kaparóberende-zés eltávolítja a lassan előrehaladó gép útjából. Mindössze két személy irányítja, szolgálja ki a 78 tonna súlyú gép-óriást, amelynek elektromos motorjai együttesen mintegy 350 kilowatt teljesítményűek. A hidraulikus „izmokkal" dol-gozó, lánctalpakon előrehaladó alagútfúró kombájn környe-zetéből nagy teljesítményű elszívó berendezés távolítja el az egészségre ártalmas port.

Sokoldalú exkavátor

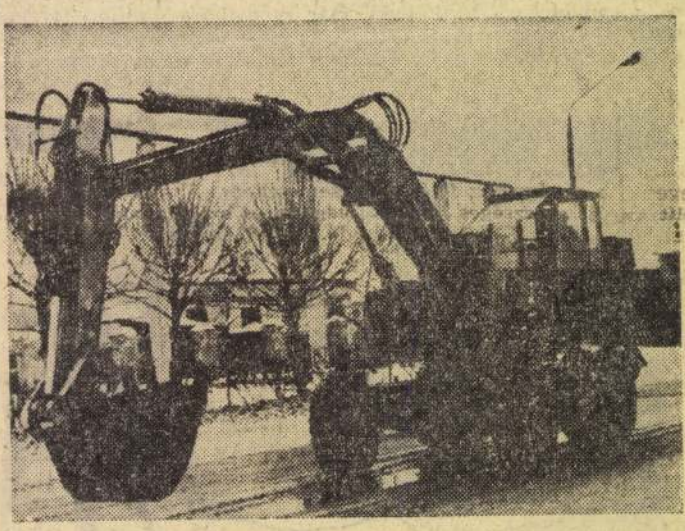

Sokféle feladat elvégzésére alkalmas exkavátortípust fej-lesztettek ki szovjet mérnökök. Az EO—3322/A hidraulikus forgókotró, autóutak és vasutak építésénél, mezőgazdasági ön-tözőrendszerek létesítésénél, ipari és lakásépítkezéseknél, közművesítésnél egyaránt munkába állítható.

A kotrógép haladását és munkamozgásait hidraulikus berendezés biztosítja. A hidraulika folyamatos sebességsza-bályozást, a műveletek szinkronizálását teszi lehetővé. A kotrógép karjának felső és alsó részét összekötő rúd három különböző helyzetbe állítható. A kar felső részének kihúzása révén a kotrás mélysége — s ezzel együtt a kirakás magas-sága — 3,2 méterről 5 méterre növelhető. A 0,5 köbméter be-fogadóképességű öntött-hegesztett puttony fogazata mangán-tartalmú acélból készült, így a kopásnak jól ellenáll. A kot-rógép vezetőfülkéje tágas, fűthető, és megfelelően hangszige-telt; szellőztető berendezéssel is ellátták.

Csatornatisztító

Kocsis Imre

Kerámiaszakkör Angyalföldön

Kocsis Imre festő, felesége, *Kisfalusi Márta*, az Iparművészeti Főiskolán utolsóéves kerámikus.

Kocsis Imre fára fest. A fát fűrésszel körülvágja és egy „alapra" ragasztja, melynek anyaga szintén fa. Képei mozgalmasak. A fa máshogy adja vissza a színeket, mint a vászon.

— *Világéletemben barkácsoló ember voltam és rájöttem, mást is lehet csinálni, mint a hagyományos táblaképfestést.*

— Festményeidet milyen irányzathoz sorolnád?

— *Egyikhez sem. A legközelebb talán a pop-festészethez tartoznak, de annál tisztábbak és nem pusztító jellegűek.*

Kocsis Imre egy szakmunkásbizonyítványra a legbüszkébb: fazekas. Öt évig vezette az angyalföldi József Attila művelődési ház kerámiaszakkörét. Ott ismerkedett meg feleségével. *Kisfalusi Mártát* csak harmadszorra vették fel az Iparművészeti Főiskola kerámiatagozatára. Most férjét helyettesíti a művelődési házban — ő tanítja a szakkörösöket.

— Mi a keramikus feladata?

— *Hogy az ember mindennapjaihoz tartozó használati tárgyakat ízlésessé, esztétikussá tegye. Bár a kerámia máshogy készül, mint régen az agyagtálak, a keramikus a ma fazekasa. Olyan tárgyakat szeretnék készíteni, melyek tulajdonosai, ha eltörik nem mondják azt: „nem baj, majd veszünk egy másikat..."*

Kocsis Imre tanársegéd a Képzőművészeti Főiskolán. Plakátokat, könyvborítókat készít. Nyugodtabb a szíve, hogy ebből él és nem a képeiből. Soha nem tudja, mit fog holnap festeni: utat keres. *Kisfalusi Márta* vágya, hogy a diploma után otthon dolgozhasson. Férje csinálja már a korongozót, és kemencét is vesznek.

Magyar Ifjúság 1970 XII. 4

lágűrbeli huszonnégy óra. Mi
szire lehet jutni huszonnégy
a világűrben fénysebességű
A naptávolság tizenkét fény
fényév kilenc billió kilométe
— Bizony — mondta az ö
— Aurea prima sat' est aeta
miért nevezték aranykornak
évig béke volt akkor, hetven
huzamban hallgattak a fegyve
lágon. Se előtte, se utána, a
volt olyan hosszú béke a föld
Augustus császár uralkodás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kocsis Imre

ÉLET ÉS IRODALOM

1962 ÁPR 2.1
1021

Kocsis Imre: Műterem (lino)

számára az aberráció, a túlfűtött érzékiség inkább adott tény, mintsem az eleven emberi élet valóságos gazdagságának elszegényülési jelensége.

VÁMOS LÁSZLÓ RENDEZÉSE lépésről lépésre követi a szerzői intenciókat. A Tennessee Williams sugallta díszlet (*Jánosa Lajos* kitűnő munkája) keretei között játszódó cselekmény pesszimisztikus atmoszférájához kitűnően illik. A főszereplők közül elsőként *Tolnay Klárit* kell kiemelni. Blanche alakjában igen finom jelenség. S noha az ideális Blanche-ban az érzéki fellobbanások erősebbek lehetnének, mégis, Tolnay Kláriéban minden így helyes, ahogy van. Stanley szerepében *Avar István* az átlag prakticista amerikait játssza, aki legszívesebben mindig engedne ösztönei kitörésének, de a rokonságra tekintettel visszafojtja

1021 Dunántúli Napló

Kocsis Imre első pécsi kiállítása

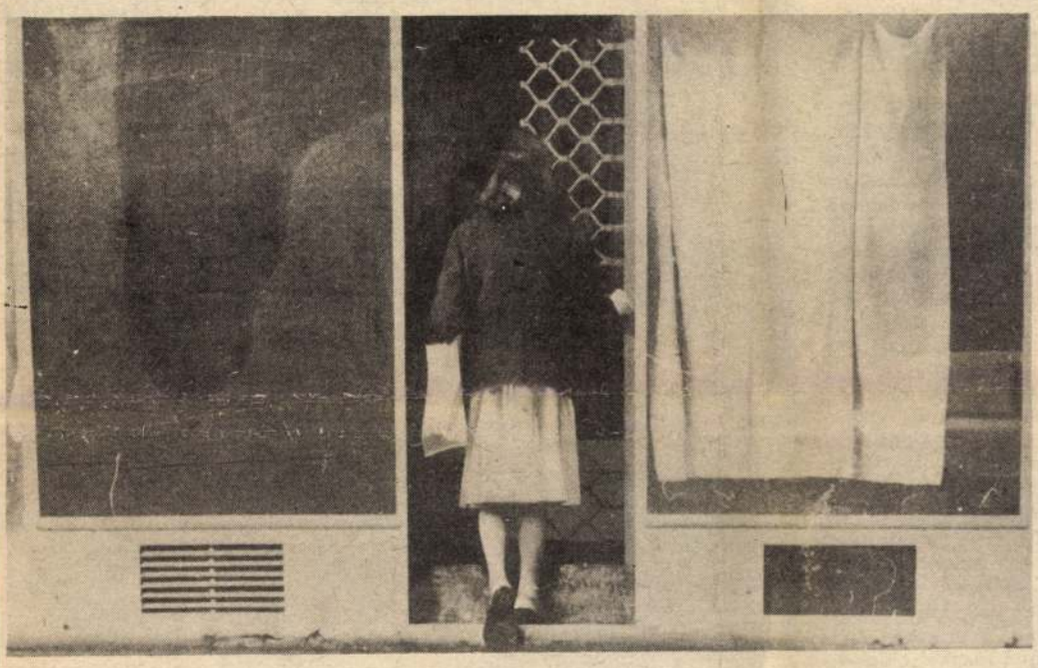

A kirakat című alkotás

Egy bemutatkozásról

A képekkel való foglalkozásra kényszeríti a látogatót

Képeinek többsége az egysoros versekre emlékeztet. Frappáns ötletek abszolút tömör megjelenítése abszurd keretben. A kulcslyukon keresztül ábrázolt reáliák átértékelődnek. *(Kulcslyuk tájkép.)* Valóság-darabkák úgy kerülnek egymás mellé, új tartalmat nyernek anélkül, hogy eredeti jelentésük összegződne. A képek elemei csak látszólag nem tartoznak össze. Együtt látva őket, észre nem vett evidenciájukon csodálkozunk. Ezek az itt látható alkotások szükszavúak, nem mesélnek. Gondolkodásra késztetnek. Minden harsány agresszivitástól mentesen, halk érveléssel meggyőzően hatnak. Feltűnően kis felülettel képes hitelessé varázsolni nagy terjedelmű képeit. A Magyar Nemzeti Galéria tulajdonát képező *Külváros* című függőleges tagolás művén elég a keskeny sáv a bal oldalon, ahol a mesterségbeli tudás és a gondos megmunkálás olyan szuggesztív felületet hozott létre, amelyik meghatározza az egész kép hangulatát. Tartalmát gazdagítja még a jobb oldali kirakatban, öreg vászonfüggöny „foncsorán" tükröződő nyugati személygépkocsi. Ilyen áttételesen szellemes a maga konkrétságában a *Kirakat* nagy üres foltja. Örülök, hogy tulajdonosa a Modern Magyar Képtár.

Kocsis Imre főiskolai tanár. Ez művészetét tekintve inkább hátrányosnak tűnik. A művészetelméleti kérdéseket érthetően és színvonalasan felvető katalógus *(Dvorszky Hedvig* írása) 10 év termését ígéri. Kevesellem. Valószínűleg ez időszak alkotásainak javáról van szó. Érzésem szerint akkor is akadályozza művészetét a munkája. Variációi mögött sokszor található oktató-demonstratív jelleg, s ez nem mindig előnyös. Gondolok itt: *Fejrevalók, Középkor I—III.* című grafikáira. Erényei nem elsődlegesen tanárosak. Észrevétlen tud maradni a deduktív szándék, a primer politizálás, az állásából következő szükségszerűen elsietett napi állásfoglalás. *(Siker, Zenegép,* a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona.) Látása eredeti, nem befolyásolt. Láttatása a befogadó részéről előítélet nélküli, új dolgok megismerését igénylő egyéniséget feltételez. *(Kamera I. II. III.)* A tanár és művész „együttélésének" alkotásaiban van határozottan pozitív példa is. Az a felszabadult jókedv és lényeget mutató komolyság, ami a *Zalkodi építőtábor* (Ferenczy Múzeum tulajdona) képsorának jellemzője, vagy a lejáratott fogalmak elmélyültséget kívánó újragondolása, közhelyszerűségtől való megtisztítása és elénk állítása anélkül, hogy végérvényességre igényt tartanának az *Aranyidő* esetében olyan eredmények, amelyek nagyszerű egyéniséget feltételeznek.

Dvorszky Hedvig katalógusa kérdések sorával kezdődik. Válaszai a modern művészetelméletet körvonalazzák. „Lehet-e . . .?" — kezdődnek a kérdések. Az első válasz: „Mindent lehet." — mármint a művészetben. Itt hiányolok egyetlen fogalmat: a *művészi hitelét.* Enélkül szerintem nincs művészet, tehát nincs „hely", ahol mindent lehetne. A katalógus szövegében nagyon helyesen végre megfogalmazta a szerző, hogy a festészetben is az csak rá jellemző művészi, amit más eszközökkel kifejezni lehetetlen. Ennek igazságát előrebocsátva hívnám fel a figyelmet a *133 nap*-ra. Ezt *látni kell!* Nagyságát, szerkezetét, színeit. A Kulturális Minisztérium tulajdona, az igen dekoratív *Balkon* és a *Maneken* című képpel együtt.

A kiállítás sikeres bemutatkozása Kocsis Imrének. Sok oldalról megismertük. Az összkép előnyös. A művek együttesen kevésnek bizonyultak ahhoz, hogy minden megnyilvánulását megértsük. Szimbolikájára nincs autentikus magyarázat. Nem csökkenti esztétikai értékét, hogy egyértelműen nem megfejthető a *Kulcs,* a *Lepke és kulcsok.* Sőt ez a jó értelemben vett homály, mint a kielégületlenség oka, továbbra is a képekkel való foglalkozásra kényszeríti a látogatót. S ez kellemes.

(Kőrösi)

1980 JAN 28
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 347-148, 340-726
MTI SAJTÓFIGYELŐ

lgár ndég ranyában

dán Zárcsev, a Bol- Kommunista Párt Köz- Bizottsága agitációs ropaganda osztályá- főmunkatársa tegnap nyába érkezett. A vei pártbizottságon fo- a Bocz József, a párt- gja, az MSZMP Ba- megyei Bizottságá- titkára és időszerű kai kérdésekről ta- koztak. Jordán Zár- et délután az Okta- Igazgatóságon fo- a Földes Andrásné, ntézet igazgatója, aki oztatást adott az is- életéről. Ezt követően lgár vendég A poli- rendszer működése lett szocializmus épí- nek időszakában Bul- ában címmel előadást tt az igazgatóság atóinak.

◆

Légi felvét a DN Galériájában

Érdekes kiállítás nyílt tegnap délután a Dunántúli Napló kisgalériájában. A bemutatón Sándor Tiborné-nak, a Vízügyi Igazgatóság fotósának közel húsz légi felvételét nézhetik meg az érdeklődők.

—*—

— **Politikai plakátpályázat.** Politikailag aktív, a képzőművészettel nem hivatásosan foglalkozó fiatalok számára hirdetett politikai plakátpályázatot a Debreceni Orvostudományi Egyetem és a Debreceni Baromfifeldolgozó Vállalat KISZ-bizottsága. A pályázat célja, hogy bel- és külpolitikai témájú plakátokkal a haladó szellemű ifjúság kifejezésre juttassa politikai aktivitását. A jeligés pályamunkákat február 18-ig kell beküldeni a Baromfifeldolgozó KISZ-bizottságára (Debrecen, Diószegi út 1.).

◆

A LOTTÓ nyerőszámai

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a Budapesten megtartott negyedik heti lottósorsolás alkalmával a következő számokat húzták ki:

7, 13, 25, 66, 86

A január havi tárgynyeremény-sorsoláson a második játékhét szelvényei vesznek részt.

◆

— **Egy éve tart a feszültségesés.** Egy éve feszültségesés tapasztalható a reggeli és az esti csúcsfogyasztáskor a málomi elektromos rendszerben: ekkor működik a legtöbb kútszivattyú és elektromos bojler. A tévézés ekkor élvezhetetlen, gyakran égnek le a motorok és a kapcsolótekercsek. A feszültségesés majdnem ötszáz fogyasztót érint rendszeresen. A lakók többször fordultak a DÉDÁSZ-hoz panasszal, egyszer a hálózati vezetékeket beszabályozták. Az ellátás zavartalan lehetne egy újabb trafó beépítésével a falu északi részén.

fogadóóra

Dr. Szabó Józs országgyűlési képvise nuár 28-án délután kor fogadóórát tart kányi tanácson.

◆

— **Fotókiállítás.** cseki Fotóklub Foc portjának munkáib tegnap kiállítás Bu ten a Fiatal M Klubjában. Borbé más, Cseri László, nóczy Örs, dr. Lajo ló, Kálmándy Fe Marsalkó Péter jövő csütörtökön fotóművészek re vitát a kiállítás szí

— **Grafikai be** A siklósi Művelőd pont hírlapolvasójá nuár 27-én, vasárn után 4 órakor Zvolszky Zita grafi mutatója. A be melyet a siklósi Ház rendez, E László nyitja meg működik Horváth hegedűn. Az érd február 10-ig tel meg az alkotásoka

— **Választható** a Széchenyi Gim ban. A gimnázium táció keretében osztály végén a kö szabadon választh tárgyak állnak a rendelkezésére a Széchenyi Gimnázi angol és német ny velési alapismerete pészeti műszaki raj járművezetés és ü zés.

— **Játékszerek vítása.** A pécsi pa játszóterekről lesze dokat, hintákat, kü játszószereket a t napokban javítják, át, hogy tavaszra teljes épségben v használatba a gy A szokásos évi ka tást a Pécsi Kerté Parképítő Vállala tartási részlegének zói végzik.

◆

könyvek

„Fűszerek könyve" ár ötödik kiadásban t meg a Mezőgazda- Kiadó gondozásá- A 325 oldalas ta- adó munkában nem- a fűszereket mutat- be, de írnak termesz- ről, tartósításukról, nféle felhasználásuk- Külön fejezet foglal- a fűszerek gyógyha- val. „Ré fiai" címmel ókori Egyiptom törté- és kultúráját bemu- színes képekkel trált 446 oldalas v jelent meg a Gon- Kiadónál. Szerzője sy László, az ismert yar egyiptológus.

◆

A Kárpátok fenyves- i tűntek fel a mecse- rdőkben. A madarak b csapatban bolyon- k, a fenyőtobozokat egetve. Két-három rendszeresen vissza- k Pécsre, korábban on ritkán figyelték őket. Hazánkban a soproni fenyvesek- költenek.

◆

A Zöldért mai árai

Az első osztályú, kimért desiré burgonya kilója 5,20 Ft, a másodosztályú 4,80 Ft, a szabványon kívüli burgonya ára 4,20 Ft. A vöröshagyma kilója 10—12, a lilahagymáé 18 forint. A fokhagyma kilója 70 és 80 forint között van. A fejeskáposzta ára 10,80—12 Ft, a kelkáposzta 14—16, a vöröskáposzta 16,80—20 forintba kerül. A karalábé kilója 8,40 és 10 forint. A sárgarépa ára 10—11, a gyökéré 14—15, a zelleré 14—16 forint. A füzéres cseresznyepaprika 32 forint. A piros alma kilója 14 és 9 forint, a körte 20—24 forintba kerül. A fél kilogrammos csomagolt leveszöldség ára 9,60 Ft.

özlemény

olán 12. sz. Vállalat ér- a tisztelt fuvaroztatókat, 1980. január 1-től érvé- Tehergépjármű díjszabás sárolható Pécsett a Var- utcában, Komlón a Bem n és Mohácson a Tomo- ában levő Volán-irodák- Ára: 10 forint.

Közérdek

A DOMBÓVÁRI M Otthon közli a téli rc tulajdonosokkal, hogy mit együttes koncert mezfelvétel miatt — 16-án 19 órakor tart

A MAGYAR IFJÚSÁG KULTURÁLIS MELLÉKLETE

KOCSIS IMRE: „Mikor aztán két esztendeje újból kezembe kerültek a negatívok, átsütött rajtuk főiskoláséveink vagabund szelleme, az építőtábori összezártság és a fizikai munka becsülete. Mert mi igazából nem a műtermekben, hanem így, gumicsizmásan ismertük meg egymást. Ki mennyit dolgozott, milyen volt a »hozzáállása«. Az a komolytalan kalimpálás, ami föllelhető a fotón; a festményen — de az ezt megelőző grafikán is — már átalakul, másfajta tartalmat kap. Úgy is mondhatnám, hogy egymásra találásunk szimbóluma. Aki dolgozott építőtáborban, biztosan megérti az erejét."

Beszélgetés a festőművésszel, a 32—33. oldalon.

1977.
JÚLIUS

Békés békétlenek

MI TÖRTÉNT AZÓTA?

GYŐRFFY LÁSZLÓ:

»Lesz stúdiószínház?!«

A békéscsabai színész-író így mesélte el konfliktusát a tavaly márciusi kulturális mellékletben: az újkígyósi „sertésneveldében infravörös lámpák alatt híznak a cocák. Ez elgondolkoztatott. Már csak azért is, mert a laboratóriumban nevelkedő állatoktól tizenhat kilométerre azt tapasztaltam, hogy az emberi tudatban kevés nyoma van a gazdasági fejlődésnek... Leírtam, hogy szerintem mi a baj... Az egyik szombat délelőtt telefonáltak Orosházáról, hogy lemondják a hétfőre tervezett író-olvasó találkozót. Ebből tudtam meg, hogy megjelent az írásom." Ezután beszélgettünk, a „kipellengérező" beszámolt megpróbáltatásairól. Furcsa dolgok derültek ki, mindazonáltal a békési békétlen kijelentette, esze ágában sincs megfutamodni. „Egy stúdiószínházat szeretnék tető alá hozni — fejtegette másfél évvel ezelőtt —, azaz a tető már megvan, mert az Ifjúsági Ház szép, jó, berendezett."

— Úgy hallom, egyelőre nincs kézzelfogható eredmény.

— Eredmény azért van. Stúdiószínház nincs.

— Pedig annak idején azt ecsetelted, hogy a gimnazisták és a diákok színikultúráját kéne fejleszteni.

— Közben rájöttem, hogy egy ötlet akkor jó, ha figyelembe vesszük a helyi sajátosságokat. Például azt, hogy Békés soknemzetiségű megye: élnek itt szlovákok, románok és szerbek is. Mi lenne, töprengtem, ha több legyet ütnénk egy csapásra: ha szlovákiai, romániai és jugoszláviai írók műveit mutatnánk be, ha nagy színházban sohasem játszott egyfelvonásosokkal próbálnánk ki a fiatal művészek tehetségét; ha a magunk sajátos módján játszanánk hídszerepet az együtt élő népek között? Mindezt. így foglaltam össze: „A stúdiószínház célja az ifjúság internacionalista nevelése."

— Valami levélből idézel.

— Másolatból. Az eredetit az Ifjúsági Ház igazgatónőjének küldtem. Ajánlva.

— A Jókai Színháztól kétpercnyire van a művelődési ház.

— Kétszer jártam ott, aztán úgy véltem, nem árt írásban is körvonalazni elképzeléseimet... Kéthónapi várakozás után a városi művelődési osztály vezetője előtt érdeklődtem az igazgatónőnél. Kínos hallgatás, majd „A levél, sajnos, elkallódott". Tisztelettel kérdem: milyen ügyviteli fegyelem van abban az intézményben, ahol egy **ajánlott** levél elkallódhat?

— Persze volt még idő a terv megvalósítására.

— Én is ezt hittem. Különösen azok után, hogy a színház pártszervezete és igazgatósága — a városi illetékesek kérdésére — közölte, alkalmasnak tart a stúdiószínpad vezetésére. Nosza rajta! Megszereztem Ivan Bukovčan *Majdnem isteni tévedés* című egyfelvonásosát — Pándy Lajos barátom fordította magyarra —, megtetszett Ladislav Smoček *Labirintus* című darabja — nálunk A nagy paróka drámaválogatásban jelent meg —, fölkerestem Pozsonyban Batta György fiatal költőt (akit egyébként a Magyar Ifjúság is bemutatott. A szerk.), hogy *Két esőcsepp az ablaküvegen* című játékát egy-két ponton módosítsa. Lassanként összeállt az első bemutató, mert Suki Antal barátom is megtervezte — talán mondanom se kell, hogy társadalmi munkában — a három egyfelvonásos díszleteit, amikor...

SÁRÁNDI JÓZSEF:

»Lesz vízmű?!«

A kétkötetes költő néhány hónapja vált igazán ismertté. Ivóvízválasztó című közéleti elmélkedésében egy furcsa ellentmondást tárt fel. Azt fejtegette, hogy faluja, Leányvár határában a téesz „tizennyolcmillió forintért háromszáz férőhelyes, szakosított szarvasmarha-tenyésztelepet létesített..., a kivitelezők az alapkövet sem tehették le addig, míg jó ivóvizet nem találtak", ugyanakkor egyik-másik helybeli lakos gyermekét „sürgősen kórházba kellett szállítani", mert „az árnyékszékekből, derítőkből, trágya- és szemétdombokból földbe szivárgó szennylé" megfertőzte a kútvizet. A cikket követte beszélgetésünk a tavaly decemberi kulturális mellékletben. Kiderült, hogy az illetékesek a pilisi — leányvári, kesztölci, piliscsévi-emberek elemi igényeit sem veszik figyelembe.

— A Dolgozók Lapja 1977. június 17-i számában arról tudósít, hogy a Komárom megyei képviselőcsoport megvitatta a vízügyet. „Az eddigi vizsgálatok, tervek még nem értek meg annyira — olvastam —, hogy teljes felelősségű álláspont alakulhatott volna ki. Az egyik elgondolás a mélyfúrású kút. A költségeket nem számolva, azzal a nehézséggel kell számolni, hogy a mélyről nyert víz sem felel meg az egészségügyi követelményeknek. Így a jelenlegi helyzet nem javulna. A másik megoldás — bár költségesebb — látszik célravezetőnek. A tokodi vízakna hozamának növelésével kiterjesztenék az ellátást Leányvárra." Ezek már konkrétumok, sejtetnek valamit.

— Végre elmozdultunk a holtpontról. Még akkor is, ha csak ősszel lesz döntés, s ha csak az ötéves terv vége felé számíthatunk az egészséges ivóvízre.

— Elégedett vagy?

— Addig is sokat kell költeni az ásványvízre. Most az okoz gondot, hogy mindannyiunknak jobb és olcsóbb megoldás volna, ha átmenetileg Dorog látná el községünket szódavízzel. Csakhogy ezt a helyi tanácsnak kellene igényelni. Érthetetlen, hogy miért nem intézkedik, végtére is ezerhétszáz emberről van szó.

— Most már bevallhatod: csupán a vízért harcolsz?

— A jó ivóvíz, az egészséges fürdővíz a kulturált élet egyik alapfeltétele. Ez tény, kérthetnénk is hozzá valamiféle közművelődési eszmefuttatást. De sokkal fontosabbnak tartom azt, hogy a hivatalos ígéret nyomán remélhetőleg megjavul majd a falubeliek közérzete. Előbb-utóbb talán azt is megértik, hogy ennek a szép településnek van távlata.

— Miért, nem volt?

— Sokan tétováztak, hogy maradjanak-e to-

23-oldalról.

Becsomagoljam, vagy kocsival jött?

...és Kocsis Imrét elfogta a méreg

Mindennapos látvány, és mégis megdöbbentően eredeti: a Kirakat előtt álló asszony ismerős, de így — hátat fordítva a nézőnek — maga a megtestesült személytelenség.

A szentendrei műterem vakítóan fehér falai között — mint a nagyító alá helyezett filmszalag kockája — hatalmassá nő a kép. *Kocsis Imre* gondolatfüzérének tőmondatai nyitnak bennünk ablakot, hogy elfogadva a művész celluloid érzékenységű világát, saját életünk tükörképe köszönjön ránk.

Szembesítés? De hát hogyan, ha már a kiindulópont is abszurdnak tűnik? Vagy talán csak mi, egyszerű járókelők érezzük annak? Megszokottságunkkal, hogy csak szemtől szemben érvényes a Jó napot!, másként elsodródunk egymás mellett?

Nézzük a Kirakatot, megpróbáljuk elképzelni a háttal álló nő arcát, s közben Kocsis Imrét kérdezzük.

— Ha végigmegyek a pesti Rákóczi úton, ugyanannyi embert látok hátulról, mint elölről. A képi ábrázolás során automatikussá vált bennünk, hogy csak elölről mutatjuk meg a fizimiskánkat, beállunk szépen a kép közepébe, szerepelünk, pózolunk, vagyis viselkedünk. Hátulról viszont a pillanatnyi lelkiállapotának megfelelően adja magát mindenki.

— *Miért fontos ez a festő számára?*

— Az egyik okát már említettem. A másik: így végtelenül kiszolgáltatott az ember. Különösen akkor, ha a festmény tengelyében áll, tehát egy bizonytalan környezetben lebeg.

— *Kiszolgáltatott?*

— Nem hangzik túl lelkesítően, de magyarán erről van szó. Ebben a szituációban a körülmények határozzák meg a figura létét. Jelen esetben az, hogy az időjárástól függően egy vagy két kiló krumpli van a cekkerében... milyen ruhát visel... De ezek csak részletpéldák.

Játék és valóság, önismeret-keresés és vigasztalódás: akárhogyan is csavarjuk, a látvány fogta meg Kocsis Imre fantáziáját, s a szándék festette meg vele az érzelmet kiváltó képet. Hiszen ez a három négyzetméteres festmény is emlékkép a jelenből, akárcsak a *Sztereotípiák* önmagáért beszélő eredete.

— Bementem egy boltba és megkérdezték: becsomagolják-e, amit vásároltam, vagy netán kocsival vagyok? Elfogott a méreg, hogy nem is a személy az érdekes, hanem az autó, s dühömben megrajzoltam a rendszámtáblákba öltöztetett embereket.

Fellázadva mondja, szinte felforr a vére:

— Minden alkotó igyekszik belebújni az ábrázolt figurába. Miért lennék én kivétel, aki nem is két lábbal, hanem négykézláb a földön állok?

Kocsis Imre Makóról indult el. Ősei között a paraszti lét szintjén élő alkalmazottak, munkások keverednek. Világlátása szikár, az érzelmesség nem az ő kenyere. Lakásán alig őriz relikviákat. Nem vágyik rájuk, mert számára a már egyszer megszenvedett, nyomasztó életformát jelentik. Van ugyan két cserepe, de azokat is néhány éve cserélte el az anyjával uborkásüvegért. Ezekhez kötődik.

Ahogy az emlékek kavarognak benne — ismét tőmondatokban, szaggatottan beszél. Úgy kellett saját magát is meggyőznie, hogy alkalmas erre a pályára. A görcsösen keresgélő évek végigpróbáltatták vele a szépművészet minden műfaját.

— Az ember mindig szeretné előbb vagy utóbb kiizzadni magából az elképzeléseit. Ez témát, feladatot is jelenthet, de leginkább közölnivalót. Én nagyon lassan és keservesen alkotok. Az eszköz kiválasztása jelenti számomra a legnagyobb gondot. Minden egyes munkámnál, a szó legtriviálisabb értelmében, ki kell találnom, hogy mit és mivel tudok közölni. Régebben, amíg oldottabb, kent állapotban festettem, a gesztusok úgy izegtek-mozogtak a képeimen, hogy végül is elvesztették a feszültségüket. Ma már tudatosan dolgozom, szinte letapogatom a szituációkat, a kimondottan festői tartalmakat hordozó eseményeket.

— *Tehát keresed az élményeket?*

— Számomra az a legfontosabb a keresgélésben, hogy kialakuljon a személyiségre szabott munkamódszerem. Ebbe a gondolkodástól a festésig, a munka létrehozásáig minden beletartozik. Festőként végeztem tizenegy esztendeje. Látásmódomat kezdetben a kerámiamunka alakította, a precíz előadást a reklámgrafikától tanultam. Ha viszont a benyomásaimat érted az élményeken, akkor arra azt kell felelnem, hogy nagyon keveset jegyzek meg belőlük, de azokat élménybankszerűen, mélyen elraktározom. Hagyom, hogy jól

teremben Mengyelejev tart előadást! Szása szinte egész éjjel nem aludt, alig bírta kivárni, hogy láthassa és hallhassa a világhírű tudóst.

Az előadást reggel kilencre hirdették meg, de Szása már nyolckor ott volt.

A hetes terem jóval tágabb volt a többinél. Szása a katedrához közel ült le. Nézte a laboránst, aki a lombikokat és műszeres állványokat állítgatta, s ellenőrizte, vajon ugyanúgy csinálta-e ő a maga kis konyhalaboratóriumában.

A teremben egyre több hallgató gyűlt össze. Szása megfigyelte, nemcsak elsőévesek vannak: eljöttek a felsőbb évfolyamokról is. Mi több, az összes karról. Megjelent néhány lány is a felsőfokú tanfolyamokról — férfiruhában (nőket nem engedtek be az egyetemre), ami a diákok körében mosolyt és sugdolózást váltott ki. Az efféle álruhával a lányok talán csak a vaksi portást téveszthették meg a félhomályos folyosón, annyira komikusan festettek benne.

— Alekszandr Iljics, nem akad véletlen maga mellett egy kis hely? — kérdezte a földije, Csebotarjov. Egy évvel Szása előtt végezte el a szimbirszki gimnáziumot, s ugyancsak a fizika—matematika szaknak volt másodéves hallgatója, csak nem a természettudományi, hanem a matematika karon.

— Dehogynem, Ivan Nyikolajevics — felelte Szása, s amennyire tőle tellett, helyet szorított neki.

Amikor Csebotarjov, a másik szomszédját is odébbnyomva leült, Szása megkérdezte tőle:

— Tavaly nem látogatta ezeket az előadásokat?

— Dehogynem. De úgy alakult, hogy az első előadáson nem voltam ott. Ezért is jöttem el most. Dmitrij Ivanovics előadásaira az összes karról eljárnak. Majd meglátja, ez a terem mindig tömve lesz. Én például elhatároztam, hogy némelyik előadását, különösen amelyik a periodikus rendszer törvényszerűségeiről szólt, még egyszer meghallgatom. Hiszen ezek nem egyszerűen előadások, hanem egy zseni vallomásai is arról, hogyan hajtotta végre a kémiát forradalmasító felfedezését!... De már jön is!

Az előadóterem felzúgott, mint egy megbolygatott méhkas, majd hirtelen elcsendesült. Nem ijedt csend volt ez, mint a gimnáziumban, amikor a félelmetes igazgató belépett az osztályba; még csak nem is tisztelettudó, hanem ünnepélyes csend. S ekkor a hallgatók oldalt szorongó sűrű sorfala mögül kilépett egy alacsony, zömök, nagy koponyájú férfi. Valamit kérdezett a laboránstól, majd biccentett feléje, nyilván köszönetet mondott, s fellépett a katedrára. Szása markáns arcot pillantott meg, magas homlokot, szőke szakállt és bajuszt, mely mintegy folytatása volt, oroszlánsörényként leomló hajának. S amikor Dmitrij Ivanovics egy futó pillantást vetett hallgatóságára, úgy rémlett neki, mintha Mengyelejev tekintete egy pillanatra megállapodnék rajta. Úgy érezte magát, mint akit megbabonáztak.

A kémiának, mint tudománynak a titkait sorolva, Dmitrij Ivanovics azoknak a küldetéséről beszélt, akik átlépték az egyetem küszöbét. Bátornak kell lenni, s „a tudomány lámpása" segítségével fel kell tárni a természet új törvényeit, kincseit.

— Az igazság nincs elrejtve az emberek elől, közöttünk van, el van hintve az egész világmindenségben — emelte fel a hangját. — Mindenütt kereshetjük: a kémiában, a matematikában, a fizikában, a történelemben, a nyelvtudományban... Az orosz föld minden eddig feltárt gazdagságát, az aranyat, a rezet, a vasat, a kőszenet, a kőolajat és többit, mondhatni, csak azért lelték meg, mert a föld felszínén volt. — Hirtelen elhallgatott, majd haragosan folytatta: — De ez így nem mehet tovább! Amellett, ami véletlenül a felszínre jutott, még jóval nagyobb tömegben található minden odalent a föld mélyén. Azért kell a tudomány lámpása, hogy bevilágítsunk vele ezekbe a mélységekbe, hogy lássunk a sötétségben. Ha ezt fogják tenni, azt teszik, amit Oroszország elvár önöktől!

Az előadás a hallgatóság egyöntetű, viharos ovációja közepette ért véget. Dmitrij Ivanovics azonban úgy ment ki a teremből, mintha nem is hallotta volna: nyugodtan, ráérősen, fejét lehajtva lépdelt a kijárat felé. Látszott, hogy már más fontos gondolatok foglalkoztatják. Szása kényelmetlenül érezte magát, amiért mindenki tapsol, zajong, zavarja ezt a csodálatos tudóst abban, hogy töprengjen, újabb tudományos felfedezéseket készítsen elő.

A következő előadásig két szabad órája maradt, s hogy magában végiggondolja a hallottakat, elhatározta, sétál egyet a parton.

Nyirkos, hűvös idő volt. A tenger felől metsző szélrohamok követték egymást. Szása azonban észre sem vette; emlékezetében szinte mondatról mondatra felidézte Mengyelejev előadását, és sajnálta, hogy az első évfolyamon nincs gyakorlati foglalkozás.

Vologya nagyon unatkozott Szása nélkül. Valahányszor hazaért a gimáziunmból, mindig megkérdezte:

— Mama, nem jött levél Szásától?

— Nem, Vologya — sóhajtott fel, munkáját félbeszakítva, Marija Alekszandrovna. — Nem is tudom, mire véljem...

— Hallgatásának csak egy oka lehet: az egyetemen olyan sok érdekes dolog van, hogy arra sincs ideje, hogy körülnézzen, nemhogy levelet írjon. Képzelem, hogy úszik a boldogságban. És irigylem. Borzasztóan irigylem. Te pedig ne nyugtalankodj — folytatta gyöngéden, miután észrevette, hogy anyja milyen bánatosan néz rá —, majd jönnek a levelek, s a téli szünetben ők is hazajönnek.

Szása elutazása után apjuk egyre gyakrabban Vologyát hívta be a szobájába, egy-egy parti sakkra vagy őszinte beszélgetésre.

— Mi újság Vologya? — kérdezte apja, az ebédlőbe lépve, ahol esténként, miután a gyerekek elkészítették a leckéjüket, összegyűlt a család.

— Csupa jelest kaptam! — válaszolta boldogan Vologya. — Egy újság van: Ohotnyikov, a csuvas tanító, te is ismered, elhatározta, hogy magántanulóként leérettségizik. Matematikából megfelelő a tudása, de az ókori nyelvekkel nem boldogul. Keres valakit, aki ingyen segítene neki, mert csak harminc rubelt kap, s ebből még a családját is el kell tartania. Hozzám még nem jött, de ha megteszi, nem mondok nemet. Ugye, nem ellenzed apa?

— Természetesen nem. De azzal a feltétellel, hogy ez ne befolyásolhassa a te tanulmányi eredményedet. Na gyere, játsszunk egy partit. Ma harcias hangulatban vagyok.

— Majd meglátjuk. Meglátjuk... — mosolygott Vologya. Tegnap egymás után három játszmát nyert apja ellen, s biztos volt benne, hogy ma is legyőzi.

5

Franciaországban elhunyt Turgenyev. Halálát mindenki súlyos veszteségként könyvelte el. S Katkov Moszkovszkije Vedomosztyijában váratlanul megjelent Turgenyev Lavrovhoz írt levele, melyben kijelentette, hogy hajlandó pénzzel támogatni a Vperjod megjelentetését. A levelet Katkov azért közölte, hogy bebizonyítsa: Turgenyev nemcsak könyveiben rokonszenvezett a forradalmárokkal, hanem mint kitűnik, anyagilag is támogatta őket.

A levelet olvasva, a forradalmi érzelmű fiatalság ujjongott, a kormányhű liberálisok viszont azt harsogták, hogy hazugság, hamisítvány, a titkosrendőrség provokációja. A rendőrfőnök a következő körtáviratot küldte a kormányzóknak: „Rendkívüli körültekintéssel, feltűnés nélkül tegyék meg a szükséges intézkedéseket, hogy ne kerüljön sor a koporsó ünnepélyes fogadására." Az állomásokon mégis nagy tömeg gyűlt egybe, hogy fejet hajtsanak Oroszország nagy fiának földi maradványai előtt. A pszkovi kormányzó így válaszolt a sürgönyre:

„Jelenleg fölöttébb nehéz lenne megtagadni, hogy a vasútállomásokon fogadhassák Turgenyev áthaladó holttestét. A Duma augusztus 26-i döntése alapján a városi tanácsot bízták meg azzal, hogy a pályaudvaron Turgenyev földi maradványainak átszállításakor díszőrséget állíttasson, ünnepi gyászszertartást rendezzen, s a város nevében koszorút helyezzen a koporsóra. Hasonlóképpen meg kívánták koszorúzni a koporsót a különféle tanintézetek, s a pszkovi lapok szerkesztőségei. Tanácsolni fogom, hogy a koszorúzás alatt tartózkodjanak a beszédektől, úgy vélem azonban, hogy magának a koszorúzásnak a megtiltásával már elkéstünk..."

Ahogy a koporsó Pétervár felé közeledett, a hangulat egyre forróbb lett. „Emlékezetes három nap volt számomra! — írta a Turgenyev koporsóját kísérő Sztaszulevics. — Akár azt hihettem volna, hogy a haramia Szolovej holttestét szállítom!... Minden állomáson ki kell nyitni az ajtókat, s az embereket oda kell engedni az elhunythoz, hacsak nem tiltják meg..., de úgy festett, hogy meg fogják tiltani. Húsz év múlva talán el sem hiszik, hogy igaz volt."

Íme, hogy akarta a rendőrség eltemettetni Turgenyevet: „Megerősített csendőri és rendőri biztosítás a pályaudvaron. Az őrség egy része kíséri a gyászmenetet. Ezenkívül megerősített rendőri biztosítás lesz a menet útvonalán is. A Volkov temetőt reggeltől megtisztítják a látogatóktól, majd fokozott rendőri készültség foglalja el a két kapu, s az új templom környékét, amelynek közelében ásták meg a sírt. Ezenkívül a menetben 100, a temetőben 130 civil ruhás ügynök lesz. A készültség esetleges megerősítésére a jamszki csapattesttől rendőri tartalékot biztosítunk. Hogy megóvjuk a temető falát a kívül rekedt közönségtől, körben kozákok fognak állni. Gyászlobogók és drapériák kitűzése a házakra tilos. A temetőben beszédek tartása tilos. A megerősített rendőri készültség mindaddig a temetőben marad, amíg a közönség végleg szét nem oszlik. A rendőri készültség a temetés után még két napig tart..."

Az Uljanov családban mindenki szerette Turgenyevet, mindnyájan olvasták s állandóan újraolvasták műveit. Bazarov alakja különösen közel állt Szásához. Természettudományok iránti rajongásában részint őt utánozta.

S Turgenyev nincs többé...

Ezen a napon (szeptember 27-én) Szása Ányával sétálni indult a városba. Egyszer csak látják: kozákokkal és rendőrökkel szorosan közrefogott temetési menet közeleg. Nézték a különös menetet, s nem hittek a szemüknek: csak nem Turgenyevet temetik? Azt a Turgenyevet, aki rajongásig szerette Oroszországot, aki oly ihletetten énekelte meg természeti szépségeit és népének lelki gazdagságát? De igen, a cár mindenben hű maradt önmagához: nem csak az élők — a halottak fölött is érezteti zsarnoki hatalmát.

— Micsoda aljasság! — kiáltott fel Szása, s csatlakoztak a halottas menethez. — Nincs szörnyűbb a világon, mint egy ostoba, kegyetlen ember korlátlan hatalma.

A halottas menet úgy haladt, mint a megerősített kísérettel útnak indított száműzöttek. Szása szégyellte magát. Nem értette, mitől fél a cár, ez a mopszliképű, ostoba, üveges tekintetű ember. Ki rémisztette meg? A holttest? Végképp elmebeteg kell legyen valaki ahhoz, hogy ne értse meg: az effajta félelem őt magát alacsonyítja le!

A koporsót kísérők komor arcára pillantott, s látta rajtuk, hogy ugyanazokat az érzéseket élik át. Eszébe jutottak Turgenyevnek szerencsétlen hazája sorsa felett érzett fájdalmával teli sorai: „Hogyne esnék kétségbe, látván mindazt, ami otthon történik?..."

A rendőrök nem engedték be őket a temetőbe. Komoran, bánatosan tértek haza. Szása egyre azt kérdezgette magától: meddig lesz ez még így? Mikor jön el, egyáltalán eljön-e a szabadság napja, amiért a nép annyi áldozatot hozott? S ő mit tehet, mit kell tennie, hogy ez a rég várt nap mielőbb beköszöntsön?

Azon kevesek közé tartozott, akiknek mások baja több szenvedést okozott, mint a sajátjuk. Az egyén szabadságának teljes hiánya elviselhetetlen fájdalommal töltötte el. Az, hogy csak úgy beszélhet, ahogy engedik, rosszabb volt számára minden kínzásnál.

(Folytatjuk)

Nem elég lakást szerezni ahhoz, hogy az ember otthon legyen

Magas kisfiú-férfiember. Hajlott egy kicsit, mint aki restelli: föl kell rá tekinteni. Tartása: tartózkodás, de nem a gőg — riadtsága teszi. Úgy van itt, mint aki nem egészen bizonyos abban, hogy csakugyan itt van. Ha lenne valamim, amit nem szabad elveszejteni, rábíznám mégis. Tűzön-vízen át őrizné; vélném: elhagyta, elkobozták, de csak meglenne. Szorongatná — sértetlen-más alakban.

Leírtam egy kort, ahogy én láttam

1. Fordítsunk egyet a szokott soron: kezdjük a végén. Elismert, kitüntetett író, Ybl- és Hild-díjas építészprofesszor. E szép „végkifejlet" ellenére van-e megbánnivalója?

— Az interjú formabontása indokolt, hiszen már 53 éves voltam, amikor Vallomás és búcsú című könyvem feltűnést keltett. Ilyen későn nemigen szokás megérkezni az irodalomba. De akkor meglepetésszámba ment ez az írás egyebek miatt is. Újdonság volt, hogy egy építész, pályája delén szépirodalmi művel jelentkezzék. Az irányított, sematikus korszak után szívesen fogadták a kötetlenebb formát. Ezért lehetett azonnal sikere Bernáth Aurél Így éltem Pannóniában, s ezért Vas István Nehéz szerelem című könyvének is. A Vallomás és búcsú keltette érdeklődést is ennek tulajdonítom: leírtam egy kort, ahogy én láttam. Később a figyelem csökkent. Úgy látszik, beskatulyáztak a tollforgató építészek közé. Ez, ha bántott is egy darabig, ma már nem érdekel, s tulajdonképpen megbékélt állapotban vagyok. Írói munkásságom révén kaptam meg a főváros Pro Arte aranyérmét. Kiadják, s újra kiadják könyveimet. Nincs megbánnivalóm „fizetett mesterségem"-ben sem: maradtam építész, urbanista, noha közben az Írószövetségnek is tagja lettem... Őszinte lehetek? Jó, hogy ez így van, mert voltaképpen sajnálom azt a sok írót, akinek nincs más hátországa, csupán az irodalomból él. Magyarországon ez még ma sem könnyű. A pályakezdés pedig gyakran nagyon is nehéz. Ha pedig befutott valaki: egy-egy könyv megjelenéséig szinte „kiböjtölhetetlenül" hosszú az idő. A honoráriumok viszont nem emelkedtek. Így aztán, aki csak az írásból kíván megélni, annak folyamatosan kell produkálnia. Az efféle rendszerint rontja a színvonalat. Előfordul, hogy még igen kitűnő írók is félkész művet tesznek a kiadó asztalára, mert — élni kell valamiből. Az én szerencsém: sosem kényszerültem erre, sosem dolgoztam rendelésre, csupán, hogy felszínen maradjak. Azt írtam meg, ami nagyon kikívánkozott belőlem. Igaz, az én kettős életemtől az egészségem megromlott. De tulajdonképpen még ezt sem bánom. Hiszen különleges, majdnem kivételes helyzet az enyém. Hátránya, hogy az irodalom szélén vagyok, kevesebbet foglalkoznak velem, mint azokkal, akik „bent" vannak. De hát én választottam ezt a hullámzó pályát, a hányattatást, a bukást, a fölemelkedéseket: mindkét életemet.

Ki-ki szeretne még egyszer élni

2. Ifjúkor a Belvárosban című könyvében megrajzolja az egykori idők „érzelmi helyszínét", holott az ember valóságosabb topográfiát várna. Miért kötődött, kötődik ifjúságához így? Miért kulissza csak az igazi háttér, hisz köztudott: városunk e részét a tenyerénél is jobban ismeri?

— A helybeli, térbeli dolgokról — szépirodalmi könyvben — nem sok újat mondhattam volna. Egyébként is kétségekkel telve jegyeztem fel azokat az éveket. A könyveimben később is előjön: hogy látom én az ifjúságomat. Miben különbözik a maiakétól? Beléjük láthatok-e úgy, hogy nekik is szóljak valamit? Az ember idősebb korában hajlamos némi nosztalgiára. Közeledve élete alkonyához, ki-ki szeretne még egyszer élni. De úgy, ahogy akkor — nem kívánnék! Talán ezt: az okokat, a körülményeket érdemes elmondanom. A magam nagypolgári környezetében az érzelmi kapcsolatok állandó hiányát éreztem. Túlfegyelmezett világ volt az, csupa feszesség. Szenvedtem, majdnem rettegtem hírneves orvosprofesszor apám rendkívül magabiztos, autokratikus lényétől. Távolítottak anyámtól is a körülmények: a szabályozott életvitel, melyben nem jutott hely az intimitásnak. Olykor adódtak azért heje-huja vidámságok is. De ebben a szorongató környezetben bukdácsolásaim, szerelmi családaim közepette (ez utóbbiakról írtam Liane című könyvemet) — nem lehettem boldog. Tudom: egyáltalán nem egyedülálló pályakezdés az enyém. Ám számomra mégis meghatározó tanulságokkal járt. Elhatároztam: sosem leszek annyira magabiztos, hogy magam szentesítette tételeket próbáljak másokra erőszakolni. Előfordult, hogy mégis elvesztettem a türelmemet. S elveimről megfeledkezve kiabáltam a fiammal. Odaállt elém: „Én nem akarok tőled félni." Megszégyenített. De ő ezt megtehette! S a szakmámban is ezekhez az elvekhez tartottam magamat. Hiszen a világ túlságosan gyorsan mozog, forrong ahhoz, hogy ellentmondást nem tűrő módon „örök" bölcsességeket állítani merjünk.

A múlt képzelt színfalai között

3. De volt-e egyáltalán olyan kor, amelyben a valóban termékeny, mozgékony elmék kérlelhetetlen, egyedül üdvözítő igazságként közölhették megállapításaikat?

— Azt hiszem, sosem volt ilyen, csak sokan úgy vélték: az igazi férfi mindig magabiztos. Apám orvosi tudását mindmáig tisztelem, de idővel fel kellett ismernem: családom férfitagjainak nagyhangúsága XIX. századi örökség. Valójában mindannyian a múlt képzelt színfalai között éltek. Nem tudtak önmagukkal, az elmúlással szembenézni. A kifejezésnek egyáltalán nem gúnyos, hanem majdnem tragikus értelmében „megjátszották magukat". Titkon érzelmes apám soha nem merte magát elárulni. Anyámhoz is csak akkor kerültem közel, mikor már gyenge, esendő lett. De erre csak sokkal később került sor. Ifjúságomban megszoktam a megfellebbezhetetlen tekintélyt, s úgy éreztem, kell is ez, csak így vagyok képes széteső magamat összefogni. Ezért aztán elemi módon felszabadultam, amikor rádöbbentem: tanácstalanság, sőt rettegés táplálta azt a szigort.

Szükség van igazi tekintélyekre

4. Franz Kafka példája is mutatja: a nyomasztó apa-kép olykor milyen elementáris felhajtó erővé válhat. Ön is úgy érzi: a tagadás taszította fölfelé? A tekintélygyűlölet?

— Az önteltség elviselhetetlen számomra mindmáig. Olyannyira, hogy nemegyszer a — tőlem oly távol álló — gőrömbaságba vitt. Félreértés ne essék: sosem a rend nyomasztott. Odahaza és iskoláimban olyan létfontosságú örökséget is kaptam, melynek alapja éppen a rend. S ilyen a hivatásom is! Háborúban nem lehet építeni, várost tervezni. Mert a háború: a legtragikusabb zűrzavar. A világ zűrzavara pedig mindennél iszonyúbb. S életveszélyes a társadalomé is. Írásra éppen a rendetlenségek megélése késztetett. Mindkét mesterségemben a rendre törekedtem, amelyben élni, dolgozni lehet. Vallomás és búcsú című könyvem utolsó fejezetének címe: A rend felé. Ott is szólok róla, s most megerősítem: szükség van igazi tekintélyekre, mert csak ők képesek rendet teremteni. De ehhez az is kell, hogy a tekintélyek tiszteletreméltóak legyenek. Ezért hát nekem is mindvégig szükségem volt a valóságos és az elképzelt tekintélyen alapuló rendre. Az urbanisztika: városrendezés. Az írás: a lélek rendbetételére irányul. Nem valamiféle pedantéria mondatja hát velem: ma még nincs elég rend bennünk és körülöttünk. Pedig a társadalom, amelyben élünk, amelyet elképzelünk: a lényegbeli rendre épül.

A feltörekvő ember életerejét csodáltam

5. Találkozott-e olyan emberekkel, akik magatartásukban, cselekedeteikben hordták az említett tekintélyt? Igaz-e, hogy az eszménykép, ha baráttá emberesül, elveszti fényét?

— Alakok, álmok című könyvemben, s másutt is sokat írtam erről. Ezért csak a legjellemzőbb példákat említem. Anyai nagyapám név, vagyon nélkül született, s a legelsők közé jutott abban az időben, amikor az ország vasútjai, hidai épültek. Hihetetlen önfegyelemmel, majdnem követhetetlenül gyorsan dolgozott. Mégis meghökkentően sok ideje maradt mindenkire. Munkatársaira, családjára. A feltörekvő ember életerejét csodáltam benne... Kassák Lajossal az hozott össze, hogy elvesztettem a bizalmamat a régi tekintélyekben. Olyan ember kellett, aki célkitűzéseiben a jövő felé mu-

9 /

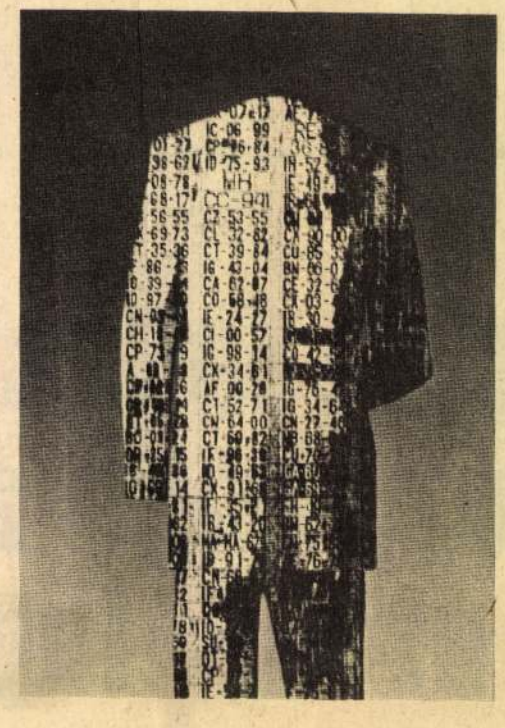

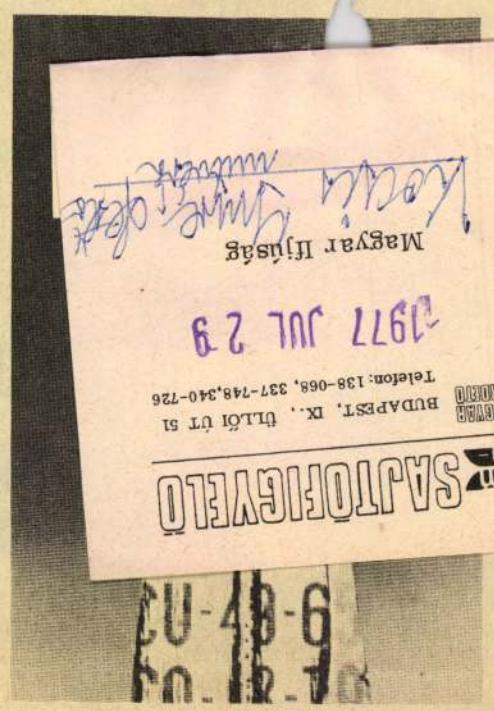

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148,340-726
Magyar Ifjúság
1977 JUL 29

Kirakat: „nekem valóságos, nem pedig beállított, vagy megszervezett szituáció kell."

kiforrják magukat. Általában akkor nyúlok hozzájuk, ha valami problémám támad, valamilyen csalódás vagy kellemetlenség ér. Ilyen állapotban feldolgozóképesebb vagyok. Vagyis fejben addigra már elkészül a mű, a megvalósítása csupán manuális feladat.

Az íróasztal fiókjában filmszalagok tucatjait őrzi. A műterem ablakára színes diapozitíveket tapasztott száradni. Látva képeit és grafikáit, újból és újból szembetűnik a fotószerűség. Első pillantásra bárki azt gondolhatná, no tessék, így aztán könnyű dolgozni, csak elő kell venni a filmkockákat és máris kész a mű. Látszólag mindez így igaz. Csakhogy ha egymás mellé tesszük a filmeket és a képeket, máris nyomon követhetjük, hogyan alakul át a látvány, hogyan válik az egy szemmel látásnak az objektivitása többszörösen összetett és átfogalmazott festménynyé, grafikává. Vagyis a fotók mindössze emlékképek. Kiindulópontul szolgálnak.

— Számomra kézenfekvő eszköz a fényképezés. Nem állhatok ki az utcára, hogy lefessek egy asszonyságot. Addig járok és fényképezek, amíg rá nem találok arra a személyre, szituációra, akikre, amire feltétlenül szükségem van az előre elképzelt megvilágításban, színben és így tovább. Tehát nem vaktában nyomom le a masina gombját. Már útra kelés előtt meglehetősen pontosan megfogalmazódik bennem, hogy mit akarok csinálni.

— *A dokumentarista módszer híve vagy?*

— Mindenekelőtt dokumentumszerű részletekre van szükségem. A Kirakathoz is azért készítettem rengeteg felvételt. Mondjam azt, hogy a szürkés, kiülepesedett szoknya meg a barna kardigán miatt? Persze, bárkit felöltöztethettem volna. Így azonban elvesztette volna a hitelességét. Nekem valóságos, nem pedig beállított vagy megszervezett szituáció kell.

— *A talicskás képednél éppen fordítva történt!*

— De az sem volt beállított! Az eredeti felvételek tizenöt évvel ezelőtt készültek. A zalkodi építőtáborban. Mintha akkor megéreztem volna, hogy egyszer lesz belőlük valami. Mikor aztán két esztendeje újból kezembe kerültek a negatívok, átsütött rajtuk főiskolás éveink vagabund szelleme, az építőtábori összezártság és a fizikai munka becsülete. Mert mi igazából nem a műtermekben, hanem így, gumicsizmásan ismertük meg egymást. Ki mennyit dolgozott, milyen volt a „hozzáállása". Az a komolytalan kalimpálás, ami fellelhető a fotón; a festményen — de az ezt megelőző grafikán is — már átalakul, másfajta tartalmat kap. Úgy is mondhatnám, hogy egymásra találásunk szimbóluma. Aki dolgozott építőtáborban, biztosan megérti az erejét.

— *Vagyis tartalmilag újjászülethet. A tálalása, a festésmódja viszont nem idegen a szemlélőtől?*

— Mondd csak ki bátran, hogy a divatra gondoltál. Mindenekelőtt az eszközök misztifikálására. Kétségtelenül akadnak, akik váltig hangoztatják, hogy úgynevezett korszerű szemléletet vagy munkát csak bizonyos technika képviselhet. Én nem vallom ezt a nézetet. Szerintem azért kell váltani, hogy megújuljon az ember. Nem azért, mert a divat változik, hanem azért, mert kiürül egy lehetőség. Ma ott tartunk, hogy legalább évtizedenként változik a képzőművészet profilja. Nem kell divatmajmolónak lenni, de figyelmen kívül hagyni mindent, egyenlő a butasággal. Végül is a divatok a nagyobb általánosságok tükörképei. Nem kell, hogy az ember barométer legyen, vagyis az időjárással együtt változzék. Azt azonban tudomásul kell vennünk, hogy másképpen éltünk tíz évvel ezelőtt, mint ma, és tíz év múlva is más körülmények között leszünk. Ez gondolkodásunkra is vonatkozik. S ha ezt a képzőművészet nyelvén akarom megfogalmazni, erre is ügyelnem kell.

Sorolhatnánk a különböző technikai eszközöket, amelyek naponta fellelhetők képzőművészeink alkotóműhelyeiben. Ezeknek egy részét mutatta be, ismertette *Kocsis Imre A képzőművészet iskolája* című kötetben. A teória és a gyakorlat élő példája volt grafikai résztanulmánya, akár a szentendrei műteremben fellelhető eddigi munkássága. Képeit, grafikáit nem kell külön hitelesíteni. S ha valaki nem ért valamit, azért nem kell azt mindjárt lepocskondiázni. Egy kis erőfeszítéssel és jó szándékkal mindenki előtt kinyílhatnak a jó művek. Hiszen az etikusság éppúgy vonatkozik a befogadókra, mint ahogy a művészekre vonatkoztatva Kocsis Imre is érti. Műveivel találkozva így gazdagodhatunk, önmagunkban is érzelmeket keltve.

Molnár Zsolt

Fotó: Csuzi Zsuzsa

dott, hogy aki *akar valamit*, előbb-utóbb *gyanús* lesz társai, főnökei előtt. Mert többnyire

karingós út csak előzetes „befizetés", tréning. Emellett már itt túl sok a bizonytalansági tényező, és

Kocsis Imre.

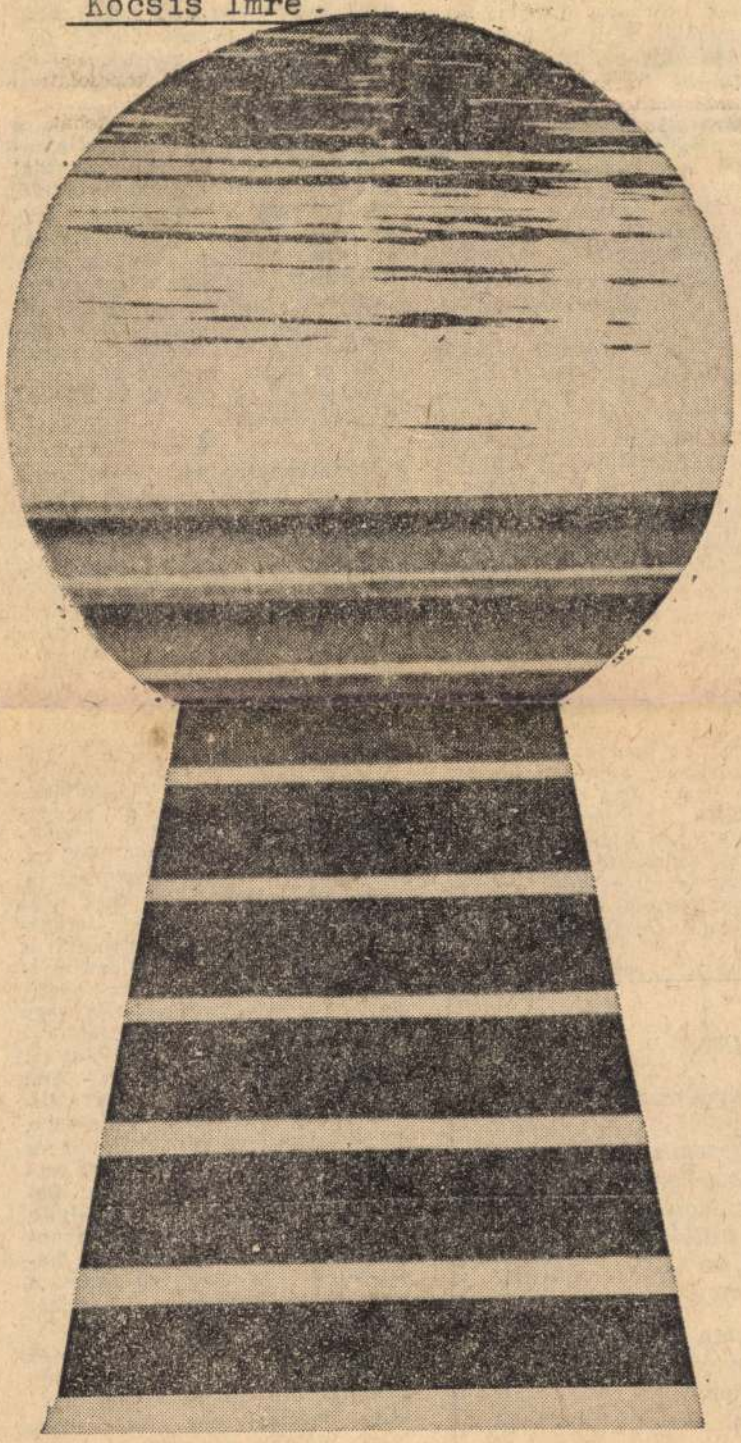

Kocsis Imre: Kulcslyuk

Élet és Irodalom, Bp.
1978. OKTÓBER 21.
42. sz. XXII. évf. 3. lap.

ban, tizennyolcan éltek. A két szülő meg a tizenhat testvér. Míg ez a népes közösség fenntarthatta magát, örökletes nyelvét, bensőséges szokásait is megtartotta. Beérte, mert beérhette ennyivel. Később mihelyt a fiatalok sorban

nyelvben, két közösségben otthonos. Ezt a mindig, mindenütt kamatozó előnyt szánja a gyerekeinek is. Hozzáteszi, hogy a „tanyára nem mehetnek és ne menjenek vissza." Értsd, ez a továbblépés rendje. Náluk közelebbről az ötvenes évek óta.

Ezt a határt említette Uhljar Béla is. Okkal. Fölbomlott akkor a mezei gazdálkodás, a jószágtartás, a viszonylagos önellátás évszázados formája. Szövetkezetek és állami gazdaságok szerveződtek ezen a tájon is. A tulajdon és a munka mind kevesebb embert kötött le, tartott vissza. Az iparosodás meg az építés annál többet szívott el. Az országos méretű rajzásokba belevegyültek a szarvasi szlovákok is. Főleg a fiatalok, a húsz-harminc évesek. Ők alkották a fordulatok korának itteni váltó nemzedékét. Bizony, megszenvedve, amiért vértezettség híján, egyik pillanatról a másikra kerültek ki a hagyományok és szokások oltalmából, egyszersmind ráébredve, hogy úrrá lehetnek új helyzetükön. Úrrá lenni? Túl azon, amit ez a magatartás általában jelenthetett, számukra szlovákságuk tisztázását is jelentette. Változniuk, változtatniuk kellett ebben is. Téved persze, aki holmi külső-

getésünk előtt pár órával autózott vissza Szlovákiából. Abban állapodtak meg egy ottani iskolával, mikor, mennyi időre, hány gyereket vihetnek majd át a soron következő nyelvi és irodalmi táborozásra. Rendszeressé akarják tenni a tanulásnak, nevelésnek is

el abban, mi maradandó, mi avuló, mi lényeges, mi mellékes. Megyorsítja, megkönnyíti az utat az élő nyelv és az élő kultúra befogadásához. „Nekünk, a mi gyerekeinknek éppen ez kell — ütögeti nyomatékul a frissen szerzett szlovákiai könyvek, albumok födelét Folytán János. — Arra van szükségünk, ami a mai és a holnapi életre készít föl."

Visszakanyarodunk most már abba az irányba, amelyet Uhljar Béla, Kondács László, Kepenyes Andrásné szavai jelöltek ki. Szavai csupán? Megélt viszonyok, megszenvedett helyzetek, megérlelt döntések lenyomatai voltak azok. Teli komolysággal és felelősséggel. Hogy is ne, mikor a mélyből személyes pálya és közösségi érzés, fiúi kötelesség és apai aggodalom, megbántottság és igazság feszültségének és kiegyenlítődésének mozgásai verték a hullámokat? Biztos, hogy a mindezeknek megfelelni kész jellem és magatartás nem nélkülözheti az érzékenyen figyelő, mérlegelő, ítélő tudatosságot. Arra összpontosítva, ahol elsősorban neki, csak neki kell helytállnia. Sajátos szerepének betöltése sajátos forrásokat és eszközöket igényel. Szellemi nyitottságot két kultúra, két nyelv, azaz még egy kultúra, még egy nyelv iránt. Nem lemondást, hanem gazdagodást hozó vállalás ez. Ha megvan rá a szándék. Ami nagyobb részben ismét csak a tudás és a tudatosság függvénye. Itt, Szarvason, a szlovák iskola és kollégium maga is végigjárta ezeket a próbákat és állomásokat. Belül, az általános és a sajátos elvek, törekvések, módszerek összehangolásában keresve és mérve a haladást. A gyümölcsöző tudás, a megbízható tudatosság kialakításának képességében.

Erről többek közt a tanítók és tanárok névsora tanúskodhatik. Legmeggyőzőbben az a nem hivatalos megjegyzés a lap alján, hogy „nálunk végzett". Csaknem mindegyik közeli születési évszám után ez áll.

Májusfa

jla akácág kaparász
bám ablakán
n fecske-csirrenés
n is az illatozó szirmok
a vaksötét világítóudvarok
ymaszaga, hullámzó
om és füst, örökölt
észfoltok, mert

a ily tróntalan
a ily öregen
a ily dicstelen
n érkezett a
ius

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Kocsis Imre
1978 OKT 28
1021

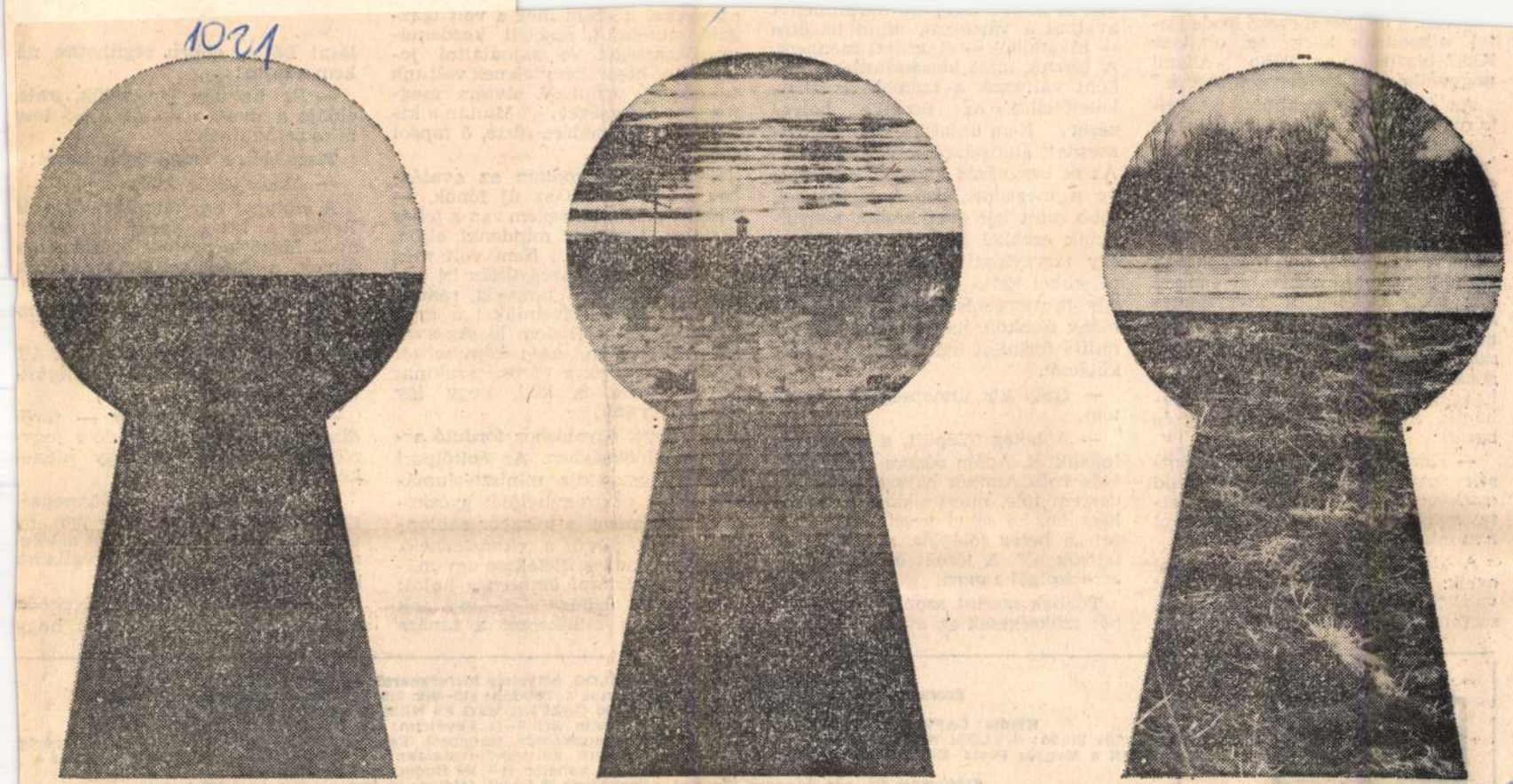

Kocsis Imre: Kulcslyuk–tájképek

tal alkotóinak köre, az olajipar KISZ-bizottsága. Több állami nagyvállalat és kisiparosok serege."

Az építők szorgosabbjai pénzjutalmat kapnak, a társadalmi munka élenjárói könyveket. G. bácsi, aki hajdanán éjjeliőr volt, most pedig egymaga 70 órát dolgozott az építkezésen, Proust Bimbózó lányok árnyékában című regényét viheti haza, miután aláírta az átvételi elismervényt. Taps, pálinkáspoharak csendülése, majd a hivatal embere kér szót. Üdvözli a megjelenteket — először a maga, majd a főnöke nevében —, ezt követően köszönetét és reményét fejezi ki. Zengőbb a taps, egy fokkal magasabb hangon csendülnek a pálinkáspoharak. Az elnök hangja meleg és baráti:

— Kérem az elvtársakat, tekintsék meg létesítményünket, majd ezt követően tisztelettel és szeretettel meghívom kedves vendégeinket a munkaebédre.

A „létesítmény" a hosszú asztal egyik oldalán ülők háta mögött van. Nekik föl is kell állniuk. A szerencsésebbek a pálinkásüvegek

avattak a városban, mind az ötre — hivatalból — el kellett mennem. A tósztok alatt kiszámítottam, miként változtak a számok az alapkőletételtől az üzembe helyezésig... Nem untatlak, csak az összesített statisztikát olvasom fel... Az öt beruházás átadása, összevetve a megadott első határidőkkel, több mint hét évet késett, mérnökeink ezekkel kapcsolatban tizenegy tervmódosítást hajtottak végre, ebből kettő szinte egyenlő volt egy újratervezéssel; az öt létesítmény összköltsége mintegy kétszáz millió forinttal haladta meg a kalkulációt.

— Szép kis ünnepség — sóhajtom.

— A beteg fölépült, a többit felejtsük el. Apám sógora nagy kártyás volt. Amikor egyszer megkérdeztem tőle, miért akkor a legbohémabb, ha sokat veszít, ezt felelte: „a beteg fölépült, a többit felejtsük el". A többit elfelejteni — erre szolgál a muri.

Többek szerint azonban más okból szükségesek az avatás ünnepé-

szavakkal köszöni meg
gató munkáját, ecsete
nyezőkészségét és sa
lenti be, hogy „kénytel
tekintetbe venni V. é
roppant egészségét..."
tüntetést V. mellére tű
elsőnek.

— Én ragaszkodtam
hoz — vallja be az
Nekem most szükséger
asztalra. Ilyenkor mi
aki csak számít... N
rá példa, hogy összegyűljön itt egy ilyen döntésképes társaság, ráadásul úgy, hogy figyelmüket a gyár nyavalyáival köthetem le. Az avatás örömünnep, ezen képviselteti magát a megye, a város, szakma; nekem pedig ez kell, hogy így együtt legyünk.

Mosolygó, egymáshoz forduló arcok az elnökségben. Az építőipari vállalat igazgatója minisztériumának egyik tisztségviselőjét győzködi: kell a pénz, a házgyár sablonjai kopnak, sürgős a rekonstrukció. A megyei tanács illetékese egy másik minisztériumi emberhez hajol: ismerje már el, hogy a cs-i gyárnak pénz kell, a munkaerőt a tanács

tenyerekkel.

Egy fiatalember csapódik hozzánk:

— Főnök! A programban az áll hogy Internacionálé... Elfelejtettük elénekelni!

— Most már mindegy — törődik bele az igazgató —, de a jegyzőkönyvbe úgy írja, hogy elénekeltük!

— A hétköznapok avatóünnepségeinél csak egy fényesebb van, ha állami ünnepen adhatjuk át a létesítményt — lelkendezik a vállalat propagandafőnök.

Olvastam, az ötvenes években mekkora súlyt helyeztek arra, hogy

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOVÁNOVICS MIKLÓS, helyettes főszerkesztő: FARAGO VILMOS
Szerkesztősége: 1054 Budapest, Széchenyi utca 1 Telefon: 310—920, 310—928, 310—929: 14 óra után 113—221
KÉZIRATOKAT ÉS RAJZOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLALAT Budapest VII., Lenin krt 9—11 Levélcím: 1906 Postafiók 328 Telefon: 221—288
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazgató 78—4454 Szikra Lapnyomda, Budapest. Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérig
Terjeszti a Magyar Posta Előfizethető: a helyi (Budapesten kerületi) kézbesítőhivataloknál és kézbesítőknél Külföldön terjeszti a
Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat H—1389 Budapest Postafiók: 149
Előfizetési díj: egy hónapra 10 forint, negyedévre 30 forint, fél évre 60 forint, egész évre 120 forint
INDEX 25 244
HU ISSN 0424—8848

Kocsis Imre

Kocsis Imre: Előszoba,
akril, 71x70 cm, 1972
(fotó Kovács F.)

Művészet, 1972. 4. 12. old. on

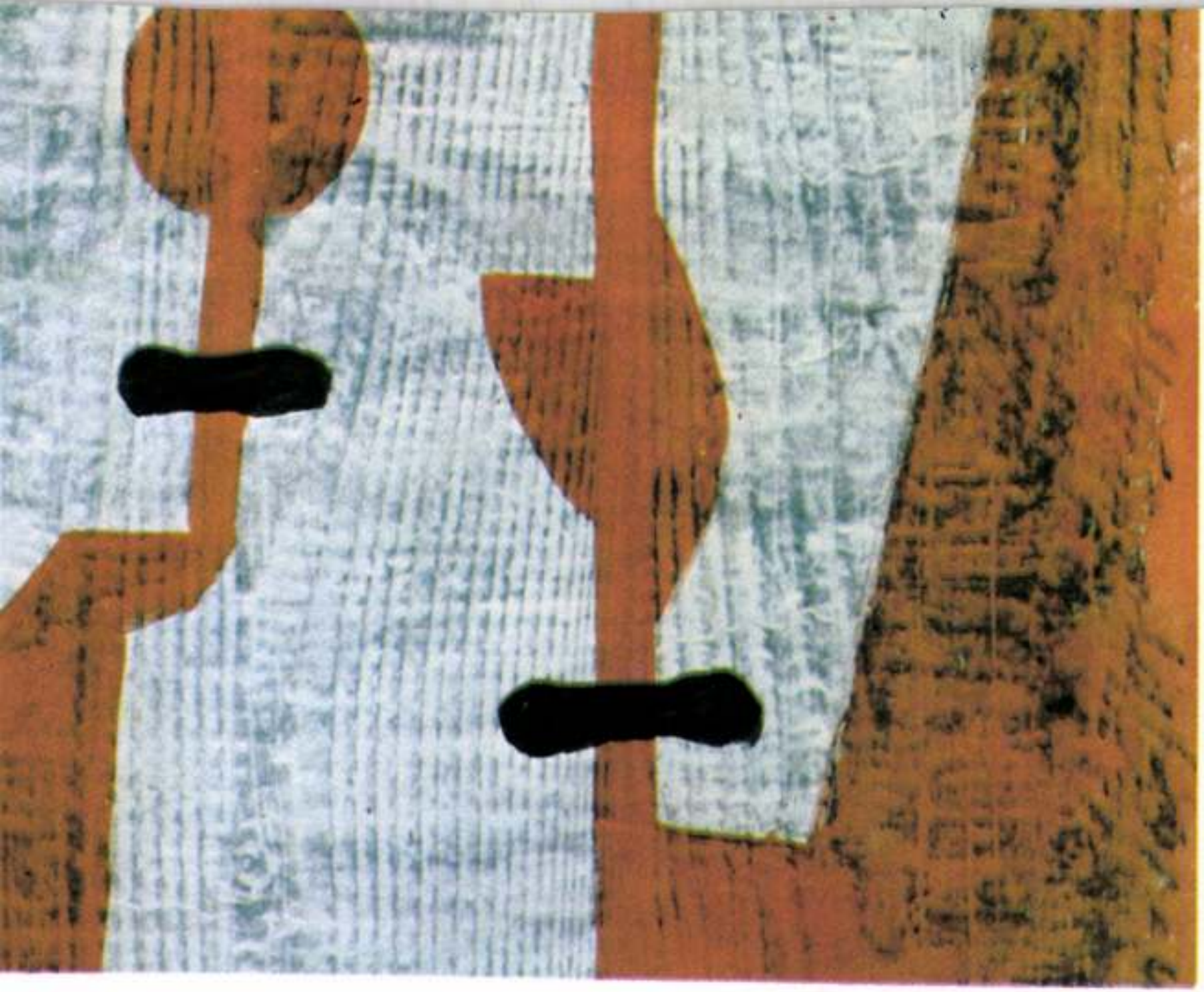

nyfigurák" mélyértelmű
. Nagyobb s immár nem
megnyilatkozó vizuális

Max Ernst s Dali is kiaknázza a „kettős olvasat" lehetőségeit, míg Matisse gouache-papírkivágásain a „belső formát" ruházza fel

Kocsis Imre

Kirakat

/repro/

Bán András: Sorsleltár /:Kocsis Imre mühelyében/
Müvészet, 1977.julius - 20.oldal.

1 Kocsis Imre: Kirakat-tájkép,

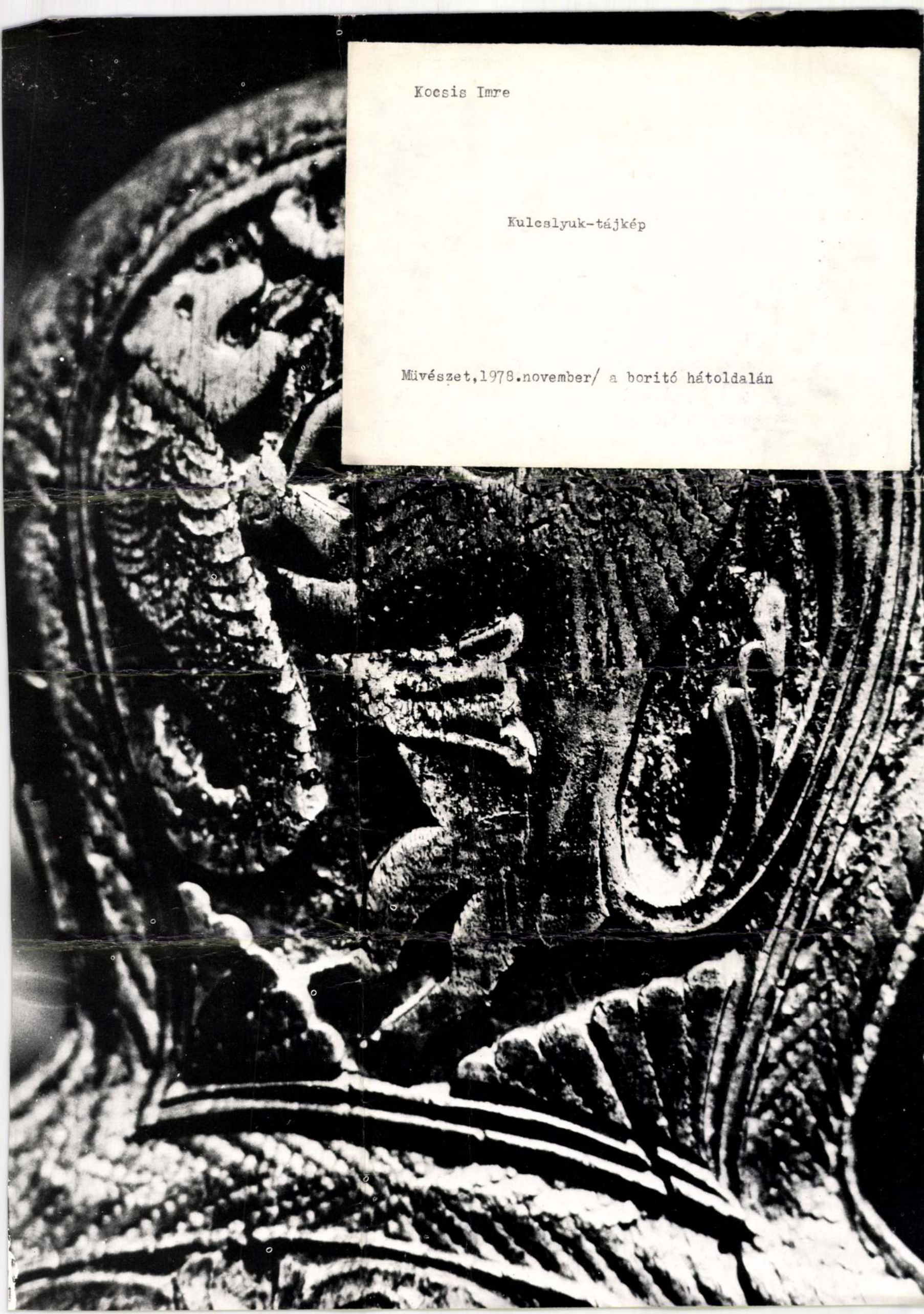

Kocsis Imre

Kulcslyuk-tájkép

Müvészet,1978.november/ a boritó hátoldalán

X

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1971 DEC 21

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

1021

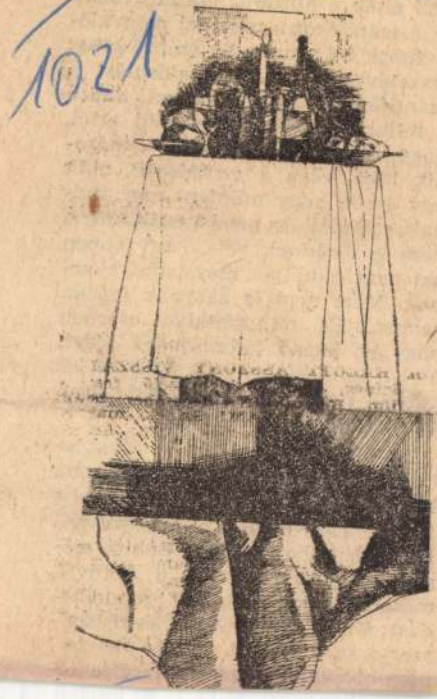

Kocsis Imre: Asztal

nem is törődnek vele, hogy éppen azt nem csinálják meg, amit akarnak. Mert nem is akarnak igazán semmit. És minduntalan cserben hagyják benső látomásukat azért, ami a kifejezésben tetszetős. De ez már — persze — nem Kosztolányi. Legfőljebb egyik álarca.

De visszakanyarodva az olvasáshoz: sokszor volt az a benyomásom, hogy a tudósnak nevezett Babits igenis civil-olvasó a profi-olvasó Kosztolányihoz képest. Babits először az életét táplálja a betűvel, másodszor az irodalmi gondolkodást; Kosztolányi először és másodszor a saját művét. Babits nem tud nem-olvasni; Kosztolányi célra ol-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1974 AUG 1

PESTI MŰSOR

Kocsis Imre
festőművész és keramikus

SZENTENDREI NYÁR

Kocsis Imre és Kisfalusi Márta kiállításai

A *Szentendrei Nyár* rendezvénysorozata többek között két érdekes kiállítással is megörvendezteti a modern magyar művészet kedvelőit. Egy napon, július 21-én nyílt meg a Művésztelepi Galériában *Kocsis Imre* festőművész tárlata, míg a Pest megyei Művelődési Központ *Kisfalusi Márta* érdekes falitálainak ad otthont.

A szentendrei új művésztelepen, otthonában kerestük fel a művészházaspárt, hogy munkájukról beszélgessünk.

— Szentendrén most állítok ki először — kezdi Kocsis Imre. — Ezen a tárlaton válogatást szeretnék adni az elmúlt tíz évben készült festményeimből, grafikáimból, plakátjaimból, de megismerkedhet a közönség az 1977/78. évi templomtéri játékokra készített díszlettervemmel is.

— Eredeti foglalkozásom szerint keramikus vagyok, de festeni jobban szeretek. Amit csinálok, az nem hagyományos festészet a szó szoros értelmében. A *világ képét rögzítem*, de előtte sajátos szempontjaim szerint *mindent megszűrök*. Az előadásmódom *fotószerű*, használom *a hiperrealizmus eszközeit* is, de nem vallom magam ehhez az irányzathoz tartozónak.

— Valószínűleg feltűnt, hogy sok alkotásomon uralkodik a *kulcs* és a *kulcslyuk* motívum. Az emberek általában befelé leselkednek egy bezárt szobába a kulcslyukon keresztül. Én kifelé, a világot szemlélem ebből a különös nézőpontból. Mindig más és más az, ami ebben a sajátos keretben megjelenik. Most mezők, az égbolt határtalan térségei és falak jelennek meg előttem. Néha ez a kép kétértelmű, esetleg homályos, de ez az én szándékom, éppúgy, mint az is, hogy a tárgyak festményeimen legtöbbször nem valódi térben jelennek meg.

— Sokáig alkalmazott grafikával is foglalkoztam, és ez talán rányomja bélyegét munkáimra éppúgy, mint eredeti foglalkozásom. Mindezek engem arra szoktattak, hogy igyekezzem szakmailag minél egzaktabban kifejezni magam. Ugyanúgy nincs értelme homályos, pontatlan alkotásokat készíteni, amelyek nem tükrözik felfogásomat, véleményemet, mint ahogy a fazekas sem készít olyan köcsögöt, amelynek lyukas az oldala... Képeimmel nem a lakások díszítése a célom, hanem *elképzeléseimet közlöm a világgal*. Igaz, be sem férnének, mert szeretem a nagy méreteket, alkotásaim legtöbbször meghaladják a két métert. Hogy mit tervezek? Először szeretnék készíteni *a debreceni Kölcsey Ferenc Művelődési Központ ifjúsági tánctermébe* egy nagyméretű, szitanyomással készített *alugrafikát*. A távolabbiakról pedig majd kiderül, hogy álmaimból, elképzeléseimből mi fog megvalósulni.

Kocsis Imre: Előszoba

NYUGAT IRODALMI MÚZEUM (XII., Városmajor u. 48/b.) Nyitva 10—14 óráig. Aug. 1-től zárva.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (Baross u. 13.) A Nemzeti Múzeumban: Magyarország állatvilága. Az őslények világa. Ásványok és kőzetek világa. Bemutató Afrika állatvilágából. A földtörténet emlékei Magyarországon. Csütörtökön a kiállítások 11—19 óráig látogathatók.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11. Tel.: 420—565). A vasút története a lóvasúttól 1945-ig. A mai vasút. A repülés története. A hajózás története. Az autó és a motor. A városi közlekedés kialakulása (áll. kiállítások). Közlekedési és hírközlési dolgozók az 1918—19-es forradalmakban. Százéves a villamos.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Vajdahunyad-vár. Tel.: 420—573). Ekék a XVIII—XIX. sz.-ban. Az erőgép története. Erdészet és faipar. — Vadászat. — Halászat. A szőlő- és borgazdaság története. (Állandó kiállítások.) „Bulgária az olajtermő rózsa hazája". (Időszaki kiállítás).

SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Apród u. 1—3. Tel.: 351—934). Képek a gyógyítás múltjából (állandó kiállítás). Orvosi könyvillusztrációk a XV—XVIII. században (időszaki kiállítás). Nyitva: 10.30—18 óráig.

MŰVÉSZTELEPI GALÉRIA (Vöröshadsereg útja 51.) Kocsis Imre festőművész kiállítása.

PEST MEGYEI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR (Engels u. 7.) Kisfalusi Márta kerámikus kiállítása. Szentendrei ünnepek és hétköznapok, fotókiállítás júli. 30-ig.

FELSZABADULÁS LAKÓTELEPI KLUB (Felszabadulás lakótelep N épület) Bukta Imre festőművész kiállítása júli. 30-ig.

PINCEMŰHELY (Péter Pál u. 6.) A Vajda Lajos Képzőművészeti Stúdió tagjainak kiállítása júli. 31-ig.

A kiállítótermek programjából

A kiállítások hétfő kivételével 10—18 óráig látogathatók, az ettől eltérő nyitvatartásokat külön jelezzük.

JÓZSEFVÁROSI KIÁLLÍTÓTEREM (VIII. József krt. 70.) „Zacskókiállítás".

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME (V., Dorottya u. 8.) Gaál Éva grafikusművész kiállítása.

OBUDA GALÉRIA (Fő tér 1.) Kontraszty László festőművész kiállítása aug. 1-ig. Nyitva hétfőn is.

STÚDIÓ GALÉRIA (V., Bajcsy Zs. u. 52.) Cseh grafikai kiállítás júli. 28-ig. Augusztus 1-től Muzsnay Ákos grafikusművész kiállítása. Nyitva: 9.30—18 óráig, szombaton 9—14 óráig, vasárnap zárva.

ÚJPESTI MINI GALÉRIA (IV., Árpád u. 37.) Enyedi Zoltán, Jozefka Antal, Fábri Tibor képzőművészek kiállítása Nyitva hétfő kivételével naponta 15—19 óráig.

BÁSTYA GALÉRIA (Halászbástya) Vasárnap, 29-én, 8—19 óráig, EF. ZÁMBÓ ISTVÁN kiállítása.

MÚZEUMI ELŐADÁSOK, HANGVERSENYEK

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

Vasárnap, 29-én, de. 11-kor, „Nyári hangversenyek '79". Közreműködik: a Corelli Kamarazenekar. Vezényel: Galánthay Szabolcs.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

Vasárnap, 29-én, de. 11-kor, „Vasárnapi kórusmuzsika". Közreműködik: a Szczecini Pedagógiai Főiskola Énekkara (Lengyelország). Vezényel: Eugeniusz Kus; de. 10.30-kor Térzene az MNG főbejárata előtt. Közreműködik: a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Fúvószenekara.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM

Vasárnap, 29-én, de. 11-kor. A mezőgazdaság irodalma a XVIII. sz.-ban. Előadó: Markó László.

Hétfőn, 30-án, este 8-kor, a Vajdahunyadvár udvarán: „Zeneszerző portré" Schubert est. Közreműködik: a KPVDSZ-zenekara.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM

Szombaton, 28-án, de. 11-kor, és **szerdán, 1-én,** de. 11-kor, du. 4-kor. Természetfilmek vetítése.

MAGYAR MUNKÁSMOZGALMI MÚZEUM

Csütörtökön, 26-án, du. 3-kor. Puskák és galambok. Filmvetítés gyermekeknek.

Pénteken, 28-án, du. 14.30—16.30-ig, Gyermek rajzfoglalkozás.

Biennálé.

SIKLÓS — A VÁR LOVAGTERME. Reményi Katalin ötvösművész és Kolozsvári Miklós grafikusművész kiállítása.

SZÉKESFEHÉRVÁR, ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUM. Szilvitzky Margit textiltervező kiállítása.

SZEGED, GULÁCSY TEREM. Gorka Lívia iparművész kiállítása aug. 1-ig.

SZEGED — KÉPTÁR. XX. Szegedi nyári tárlat.

SZENTENDREI KIÁLLÍTÁSOK

FERENCZY MÚZEUM, (Marx tér 6.) Ferenczy család. Szőlészet és borászat Szentendre környékén.

KOVÁCS MARGIT KERÁMIAGYŰJTEMÉNY. (Vastag Gy. u. 1.)

CZÓBEL MÚZEUM (Templom tér 1.)

BARCSAY JENŐ GYŰJTEMÉNY (Dumtsa J. u. 10.)

KERÉNYI JENŐ EMLÉKMÚZEUM (Ady Endre u. 5.)

NÉPMŰVÉSZETEK HÁZA (Rákóczi u. 1.) Hímzések Pest megyében.

RÓMAI KŐTÁR (Római sánc u. 7.)

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM (Szabadságforrás u.) Felső Tiszavidék tájegység. Református temető.

SZENTENDREI KÉPTÁR. (Marx tér 2—4.) A szentendrei régi művésztelep 50 éve — jubileumi kiállítás.

KOCSIS

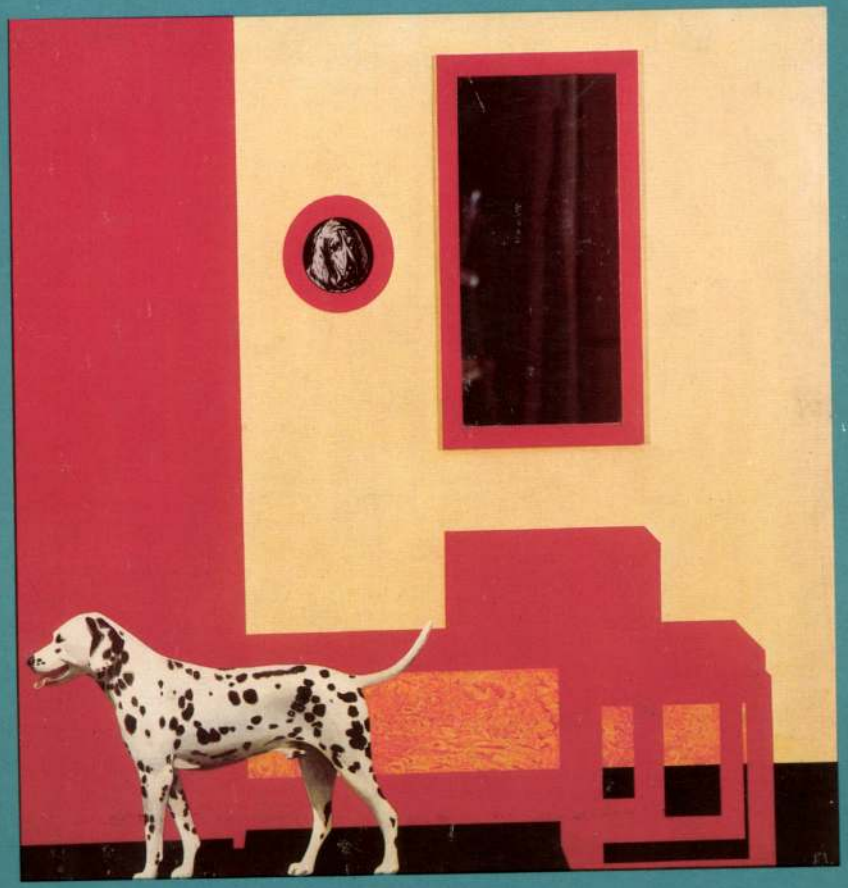

Kocsis Imre

KOCSIS

Bereczky Loránd írása Kocsis Imréről

Képzőművészeti Alap
Kiadóvállalata, Budapest

„– A Főiskolán festőnek készültél, ma is festőnek vallod magad?

– Annak. Természetesen nem valami kasztba tartozás alapján, hanem mondjuk úgy, hogy a festészet az, ami leginkább lefoglal. A kasztba sorolás csak praktikus meghatározás, de nem, egyáltalán nem biztos, hogy jó. Festő vagyok, aki sokféle anyaggal bajlódik, s ez arra jó, hogy könnyebben találok formát. Van amit kerámiában, s van amit festékkel lehet jobban megcsinálni. Festő vagyok, akit érdekel minden anyag, amely a vizuális megjelenítésben eszközöm lehet.

– Tizenkét éve vagy a pályán, s ha jól emlékszem grafikusként tűntél fel. A veled együtt indulók; az idősebbek, akik támogatóan vagy irigykedve nézték kibontakozásod; a kritika; s nem utolsósorban a közönség hogyan fogadta a kiállításról kiállításra más és más műfajban jelentkező Kocsist? Észrevették, hogy festő vagy?

– Nemigen, s a fogadtatás sem volt egyértelmű. Maradjunk például a kritikánál: egy ismert kritikus pályám egyik szakaszában kimondottan érezte, hogy mit és miért csinálok. Szimpatizált velem, a

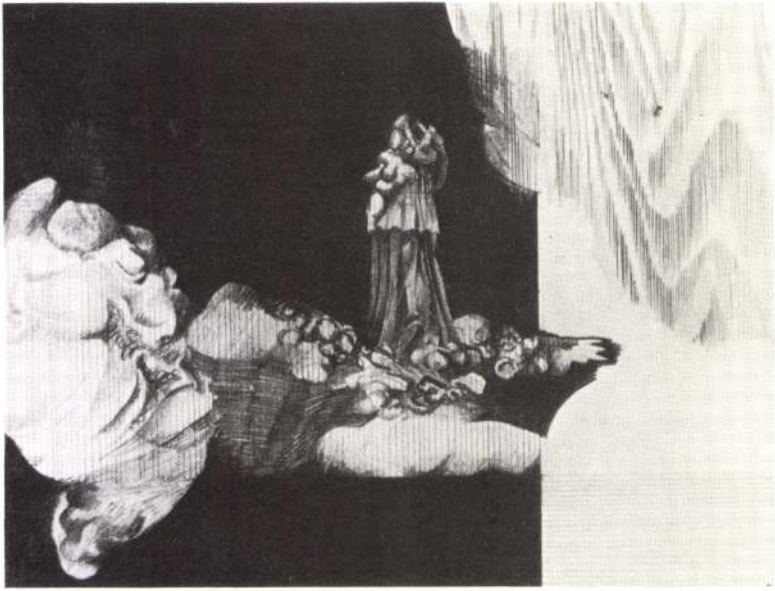

1

dolgaim mellé állt. Amikor azonban kezdtem mást csinálni – egyszerre nem érezte, vagy nem akarta érezni, hogy mit csinálok. Nem adott ennek hangot, illetve éppen az, hogy innentől kezdve egy szót sem szólt a munkáimról. Éreztem, vége a szimpátiának, de hát ez legyen az ő felelőssége. A szakmában is vannak kételkedők. Nem is egy olyan kollégával találkoztam, akik kerek perec megmondták, hogy nem azt kellene csinálnom, amit csinálok, én nem az vagyok, akit a műveim mutatnak. Vannak, akik szemrehányóan azt mondják, hogy nem ezt várták tőlem, én a divatra figyelek, s elfelejtem honnan jöttem. Az orrom alá dörgölik, hogy miért nem festek olyat, mint a vásárhelyiek, hiszen Makón születtem. Pedig azt hiszem ilyesmiket kár számon kérni tőlem. Nemcsak azért, mert felnőtté érésem Pesthez kapcsolódik, s gyermekkori

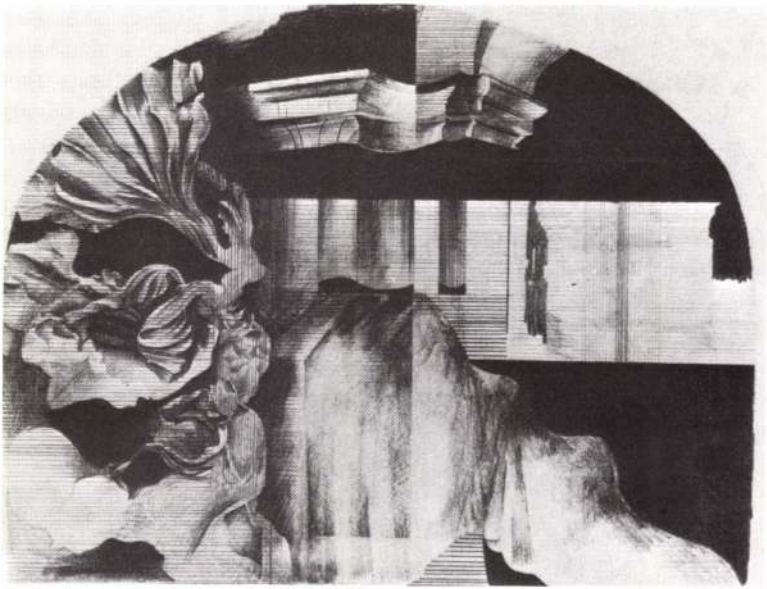

2

emlékeim sem valami fényesek – csak most tartok ott, hogy hajlandó vagyok elfogadni gyerekkoromat –, hanem azért sem reális ez a követelmény, mert a hovatartozás nem stíluskérdés, s nem a téma függvénye. Persze, amikor azt hallom, hogy nem ezt várták tőlem, én erre azt szoktam mondani, hogy én sem ezt vártam magamtól – csak hát a mit vártunk céljairól másképpen gondolkodunk. Engem az izgat, hogy még jobban dolgozzam.

– Maradjunk a fogadtatásnál. Műfaji, technikai és szemléleti kísérleteid – vagy ha úgy tetszik önmagad keresése, szakmai fejlődésed – egynémelyike valóban egybeesik a világban most hangosan jelentkező újításokkal. Nem vádoltak már meg a túl erős kötődéssel, vagy kaptál-e már skatulyázó minősítést?

8

– A kortárs művészet hatásai – legyenek azok külföldiek vagy hazaiak – a világ legtermészetesebb módján hatással vannak azokra a művészekre, akik komolyan foglalkoznak mesterségükkel. A hatások engem is értek. Ez tagadhatatlan. Annyiban érintettek, hogy most él az ember, s az információktól nincs elzárva; ha akar tanulhat, ha akar tagadhat. De konkrét, főleg művek szembesítését is vállaló esetben, azért bizonyos párhuzamosságot is fel lehetne tételezni. Nekem is lehetett olyan érdeklődésem, amit, ha sikerült jól megfogalmaznom, született egy új mű, s mire az kikerült a műteremből már hasonlókhoz lehetett mérni. Egyszóval a divattal szerencsém volt. Nos, ami a skatulyákat illeti, azokat tényleg merevnek érzem, s egy kicsit utálom is őket. Nézd, én a szó igazi értelmében mindent tagadó avantgard nem voltam soha. No, ezt nem azért mondom, mintha én elítélném az avantgard művészetet, még a végleteket próbálók tevékenysége is érdekel, művészeknek tartom őket –, de az én személyiség-összetevőim mások. Én minden kísérletben elsődlegesen azt keresem, hogy az akart és a tapasztalt dolgokból mit tudtak a képekbe beépíteni. A magam munkájában pedig az izgat, hogy mennyire tudok hatásokat feldolgozni, s az is izgat, mi mennyire hat rám. Így van ez a művészetből szerzett tapasztalattal, mert a művészet a világ része, s ugyanúgy kínál tapasztalatokat, mint bármi más. Csak hát a lényeg az, hogy mocorogjon valakiben valami, s akkor egy felfedezett ötlet, egy látott fordulat lódít rajta. Enélkül a nyitottság nélkül eláshatjuk magunkat. A nyitottságra feltétlenül szükség van.

– Így a párhuzamosság azt is jelenti, hogy a művészek egymástól tanulnak? Például technikát, anyagismeretet, vagy éppen szemléletben hasonulnak?

– Tanulni is sokféleképpen lehet. Lehet másolóan magolni – ez rossz. De, ha már egy problémát megoldottak, nekem elég a megoldást ismerni, s annak birtokában egy új kérdéssel bajlódni, nem

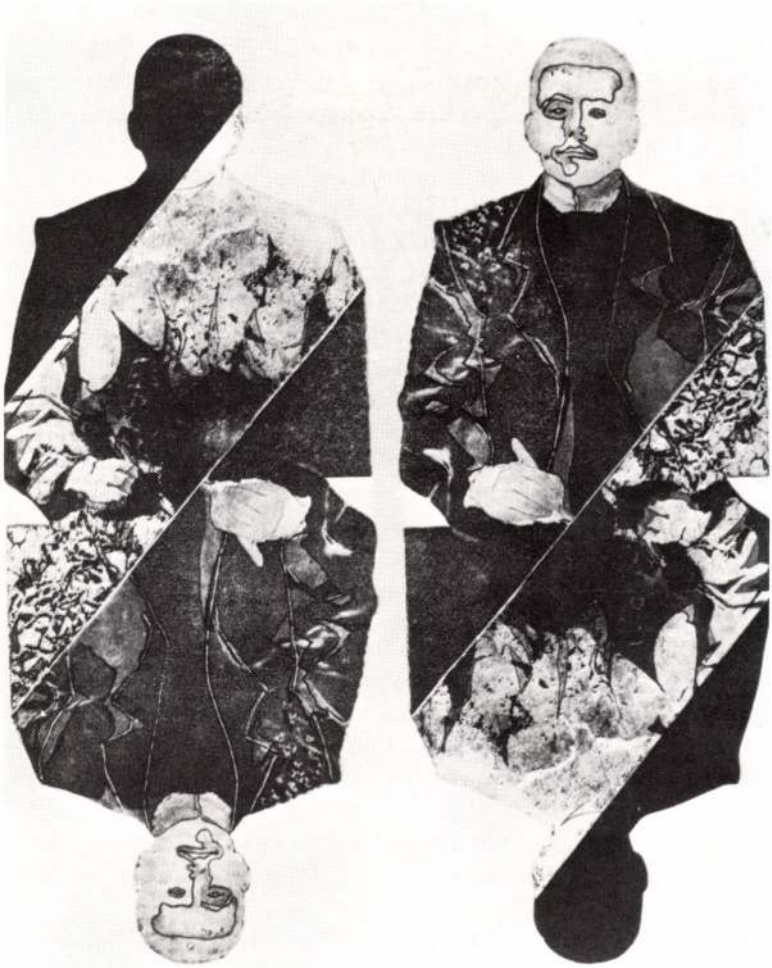

3

a régin próbálgatni az erőmet, s ha valami sikerül, megelégedni azzal. Emlékszem, főiskolás koromban voltam olyan helyzetben, hogy egész félévben a saját gügyeségeimmel kísérleteztem, s aztán jött az év végi beszámoló. Gyorsan festenem kellett egy-két olyan képet, amit akkor éppen tudtam csinálni, mert valami készet kellett bemutatni. Az igazság az, hogy ez szörnyen hátráltatta a felkészülést, mert a már tudott dolgaimat kellett ismételni, a csuklógyakorlat szintjén kellett megfelelni. Ez nem igényelt szellemi erőfeszítést, s lényegében majdnem rosszabb, mint a mások másolása. A művészetben a szellemi magatartás és a műgond igen fontos dolgok. Ha például a műgondra gondolok – bár nem szeretek személyeskedni – itt van Barcsay mester példája. Az ő festészete egészen messze áll attól, amit én csinálok, de a műgondja számomra tiszteletre méltó. Amikor személyesen is megismertem, akkor láttam, hogy ez a műgond lényegében életforma. Ezt megtanulni, vagy ha úgy tetszik átvenni, csak hasznos lehet."

Ez a részlet az 1978. február 24-én lezajlott, s magnetofonon rögzített beszélgetésből való. A diskurzus során sok mindenről szó esett: a személyes élet problémái, a művészet dolgai, a művészeti közélet érdekességei kínáltak megbeszélnivalót. Kocsis Imre igen jó partnerként sorolta gondolatait, s gondolatfűzése nyomán rajzolódott ki az a pálya, amelynek kezdete a főiskolás évek előtti időben gyökeredzik, s legújabb állomása a közelmúlt kiállításain dokumentálódott. Közben több, más és más műfajú vállalkozás, szakmai és emberi próba követte egymást. Kísérletek, a felkészülés lépcsői, vagy útkeresés, önmaga építését szolgáló kutatások, esetleg fokozott érzékenység ez a sokszólamúság? A kérdésekre csak a művek felelhetnek.

Ki is Kocsis Imre, s milyen pályát mutatnak a művek?

Az Alföldön született, s Pest egyik külvárosa nevelte. Innen került a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolába, ahol eredeti elképzelése ellenére – a festészet vonzotta – a keramikus szakra vették fel.

4

Hamar megbarátkozott az új területtel is, s ekkor alapozódott meg anyagszeretete, a manuális munka különleges tisztelete. A középiskola után a továbbtanulásban egy év kényszerpihenő, amely esztendőnek azért van két nagy élménye. Az egyik, találkozás Kmetty Jánossal a Főiskola esti, előkészítő tagozatán. Kmetty emberi és művészi nagysága, művészetpedagógiai zsenialitása életre szóló tanulságokat adott. A másik a „művészi aprómunka" kenyérkereső gyakorlása – Kocsis Imre a gimnázium és főiskola között az Iparművészeti Vállalat kerámiastúdiójának korongosa volt. 1959-ben sikerült a felvételi vizsga, s a továbbképző éveit is beszámolva, 1966-ig tartanak a főiskolás évek. Két év „szabadúszás", majd 1968-tól tanársegédi állás, előbb az egyik festészeti osztályon, majd az elmúlt hat évben a murális munkák ismereteit tanító szakon. Közben formálódik a művészpálya, a kezdeti próbálkozások után az első sikerek, majd ezek nyomán, különösen a Szövetség 1977-es közgyűlését követően, aktív művészet-közéleti szereplés.

A hazai gyakorlat normáira figyelve úgy tekinthetjük tehát, hogy

12

Kocsis Imre tizenkét éve van a pályán. Tizenkét esztendő sok is, kevés is. Ahhoz sok, hogy pályakezdőnek tekintsük, ahhoz viszont kevés, hogy lezárt életművet eredményező alkotói életutat vizsgáljunk. A tizenkét év arra ad lehetőséget, hogy pályaszakaszokat, fejlődési periódusokat különböztessünk meg, annál is inkább, mivel Kocsis Imre nyitottsága, sokfelé figyelő érdeklődése, érzékenysége gyakorta eredményezett meglepőnek tűnő fordulatokat az alkotói munkában.

Pályája kortársaiéhoz hasonlóan indult. A „mesterképző" időszakából valók a bemutatkozó festmények, amelyek teljes mértékben magukon viselik az oktatási intézmény akkori követelményrendszeréhez való igazodást. Következetes kompozíciós szerkezet szerint épített, nonfiguratívnak tűnő csendéletek, amelyeken a nagyobb foltokkal, s a színekkel való építkezés volt a jellemző. Ami ezeken a

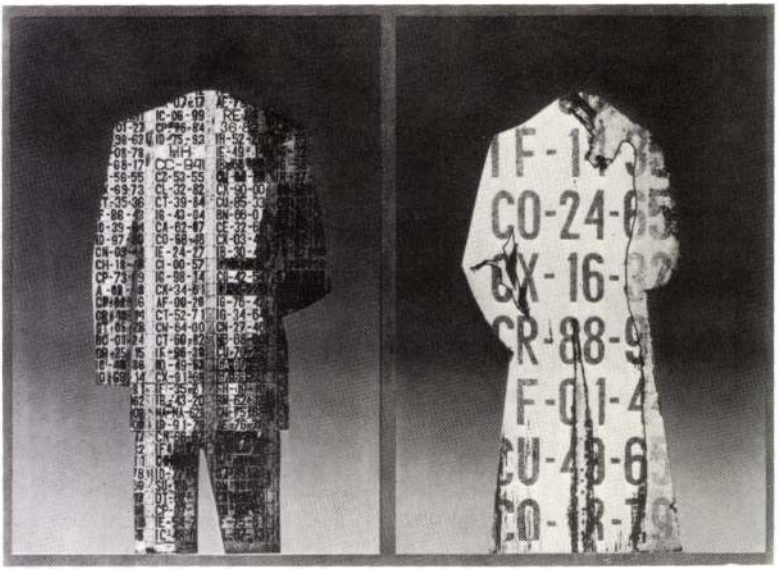

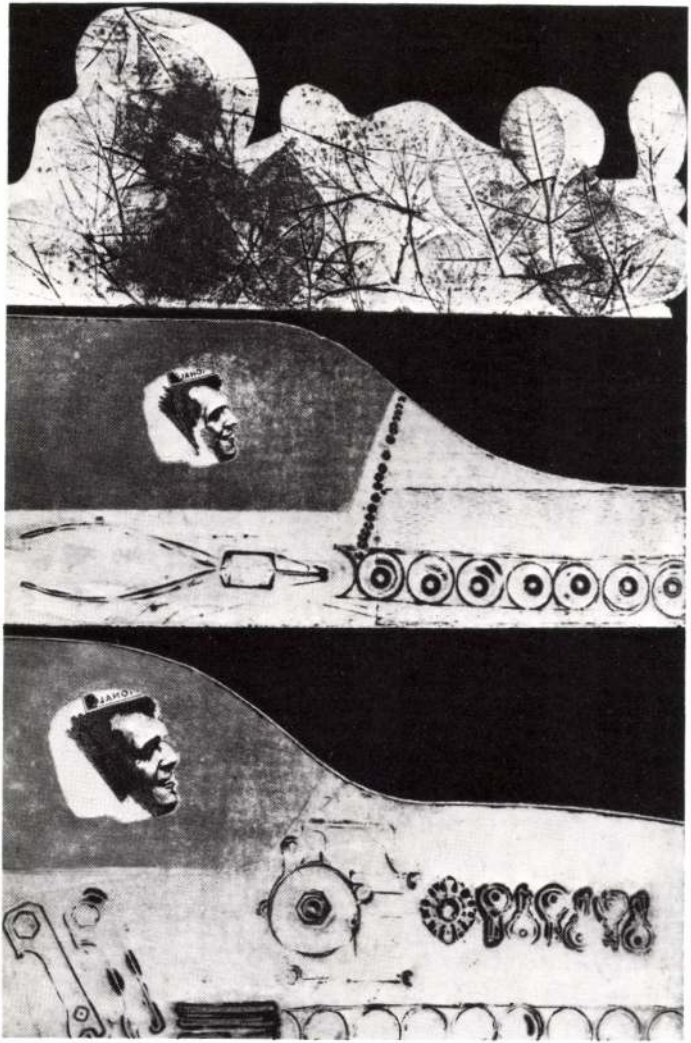

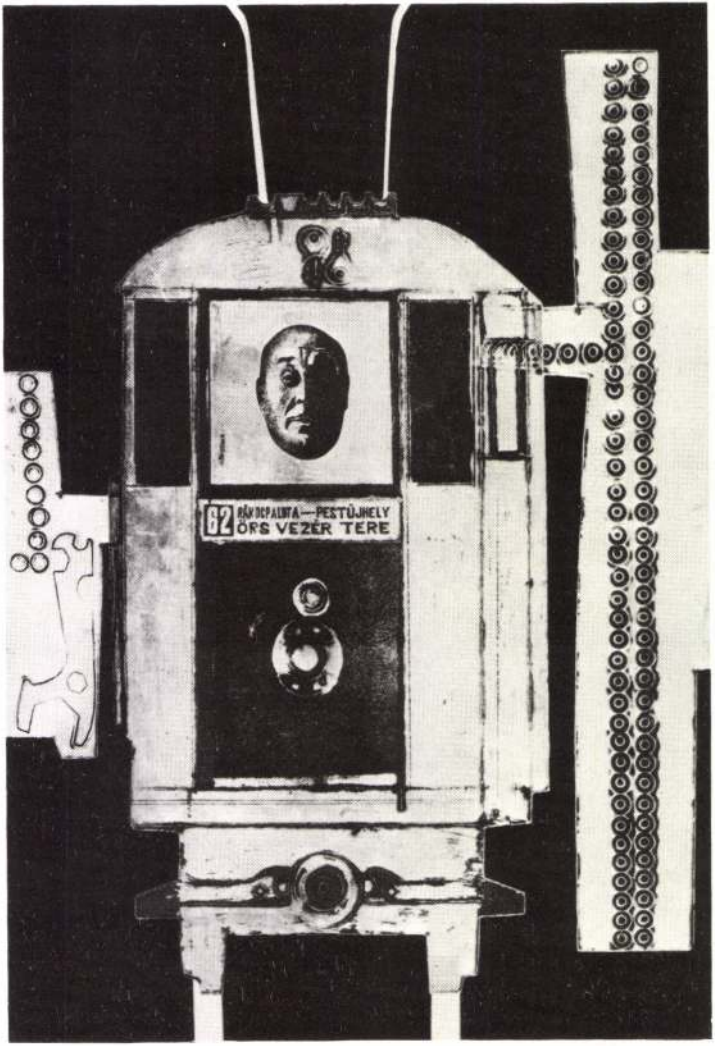
62
ÖRS VEZÉR TERE

8

műveken az egyéniséget sejteti az a tisztább színek használata, s a faktúra hangsúlyozottan nyers alkalmazása. A gesztusfestészet körébe sorolhatók ezek a munkák, azonban hiányzott róluk az e törekvést „magyarországivá szelídítő" líraiság, s a hazai szokás szerint a spontaneitást imitáló fegyelmezetlenség, valamint a véletlenszerűség jelmezében tetszelgő szakmai lezserség. Érezhetően leckefelmondások, a bizonyítani is és elszakadni is akarás görcsös, de becsülendő példái az első lépéseket mutató csendéletek. Becsületes, a szakmai jártasság alapjainak elsajátításáról hírt adó munkák, amelyek egyben azt is jelezték, hogy alkotójuk önnön személyiségét zabolázó fegyelemmel birkózik feladatával.

A továbblépést és a tanultak felmondásától való elszakadást az 1967–1968 között született figurális kompozíciók jelentették. Érdekes módon felerősödött, illetve megjelent a líraibb hangvételű szemlélet. Az emberi szituációkat boncolgató festményeken ugyan to-

vábbra is a szerkezet volt a hangsúlyos elem, de a figurativitás követelménye már kiemelte Kocsis Imrét az úgynevezett „csuklógyakorlat" önismétléseiből. Viszont az érzelmi problémák megjelenése még mindig kötötte művészetét festészetünknek ebben az időben szélesen hömpölygő, modernnek elismert magyar vonulatához. Természetesen nem a mesterek sorsát taposók, az epigonizmus határmezsgyéjén tolongók közé tartozott, hiszen éppen a figurativitás választotta el azoktól. Szemléletében azonban még érvényesült a „mit szabad" önkontrollja, s a szakmához tartozás igényéből fakadó hagyomány- és követelménytisztelet.

Ezekkel a kompozíciókkal egy időre azután meg is szakad a festészeti feladatok vállalása. Kocsis Imre engedve a személyiségéből eredő érdeklődésnek, feloldva az önkontroll gátjait, „kilépett" a végzettsége szerinti szakmai besorolásból. Különböző anyagokkal és műfajokkal kezdett kísérletezni, szabadjára engedte a manuális képességét próbára tevő kutatási kedvét. Intenzíven kezdett képgrafikával, kerámiával, alkalmazott grafikával foglalkozni. Ez az egzisztenciális bizonytalanságot is magában rejtő „kitérő" jelentette végül is az igazi áttörést, s hozta meg az első szakmai, kritikai és közönségsikert is. A festő Kocsis Imre neve grafikusként vált ismertté. Először az organikus és geometrikus formák dinamikus kontrasztjára építő sorozatok szellemi és szakmai izgalma nyomán kapott megkülönböztetett figyelmet, majd következtek a pop-art tanulságokat érvényesítő „Lemez" és „Tükör" sorozatok. Az utóbbi időben pedig a fotót segítségül hívó grafikai lapok. Kocsis Imre befutott grafikus lett, s ez nem kis teljesítmény, mivel a magyar grafika első nagy „virágkorának" idején került a „jegyzettek" közé, s a második hullámban már a meghatározó jelentőségűek között tartották, illetve tartják számon.

Könnyű és túl egyszerű volna a szakmaváltást a csak jobb és könnyebb önkifejezés és a sikerkeresés eredményeként elkönyvelni. Többről van szó, mintsem egyszerű pályakorrekcióról – a grafikák sikeres szereplése után is festőnek tartotta magát Kocsis Imre. Sőt, bár erről csak a műterem tanúskodik, az új és elismert utat nyitó grafi-

kákkal egy időben születtek a pop-art hatású kerámiamunkák, s a szitával való próbálkozás is a sikerekkel egy időben kezdődik. A kerámiák – amelyek a régi mesterség nosztalgiáját és anyagszeretetét is tanúsítják – igazán izgalmas kísérletek; dekorativitásuk, zárt kompozíciós rendjük egy, még teljesen fel nem tárt lehetőség további próbát is értelmessé és érdemlegessé tevő sikerét kínálják. Kár, hogy a szakmai féltékenység és a megjelenést kísérő hivatalos minősítés fanyalgása, s az ösztönzés hiánya miatt torzóként ért véget ez a próbálkozás. Ha a párhuzamosan végzett alkotói kutatások – amelyek végül is a sokarcúságot eredményezték – nem lennének elegendőek arra, hogy igazolják: nemcsak pályakorrekcióról, hanem tudatos építkezésről van szó, akkor a legdöntőbb érv az újra kibontakozó festői tevékenység lehet. Anélkül, hogy a grafikával való foglalkozás teljesen háttérbe szorult volna, az elmúlt fél évtizedben egymást követve jelentek meg a kiállításokon Kocsis Imre új festményei. A szó szoros értelemben egymást követve, majdnem egyenként, mert nem a művek mennyisége, hanem az egy műből is leolvasható újszerűség volt a festő Kocsis Imre felfedezésében döntő. A részletező pontossággal, aprólékos megfigyelés alapján leíró jellegű festmények naturális eszközű pillanatfelvételek, s első felületes hatásukban a hiperrealizmust idézik. S itt következett a lényeges fordulat, amely értetleneket és ellenzőket teremtett Kocsis körül, de az is tény, hogy a feltétel nélküli lelkendezők is felsorakoztak hangosan dicsérni az általuk vélt korszerűséget. Pedig nem divathoz igazodásról van szó, sőt azt is lehetne állítani, hogy a gyökeres különbségek ellenére is egymásból épülnek, következnek az eltérő alkotói periódusok. Kocsis Imre szabadabb művészeti programja, s az indulás első lépéseitől, a művészpálya szokásaitól eltérő önfegyelme, s közölnivalójának tartalmi komolyodása – lényegében magára találása – hozta ezt az új szakaszt művészetében.

Tagadhatatlan, hogy a tizenkét év alatt kibontakozott pályán egymásnak feleselő pólusok is akadnak, de nincsenek egymást tagadó végletek. Művészetének értékeit és helyét keresve érdemes a fordu-

latokról szólni, de ehhez hívjuk előbb magyarázatul a bevezetőben már idézett beszélgetés néhány gondolatát.

„– Szó esett a legutóbbi alkotásaid fogadtatásáról, nos, te saját magad hogyan ítéled meg a főiskolai végzés esztendejétől napjainkig tartó tizenkét évet? Logikus, egymásból következő lépések, vagy befejezett próbálkozások sorozata?

– Azt hiszem eléggé kanyargós volt eddigi pályafutásom. Vannak esetek – már mondtam rá egy elmarasztaló példát –, amikor a tudott dolgokat kell letenni. De mindenkor vállalni kell az újjal való szembesülést, a kudarcot is hozható kísérletet. A lényeg az, hogy az embernek el kell tudni választani a kísérleteit, e tényleges munkáját azoktól a feladatoktól, amelyeket egyszerűen kapacitással, magatartással kell bírni.

– Hogyan értsem: ez ars poetica?

– Nézd, hajdani képeimnek viszonylagos szerkezeti tartása volt, mert akkor úgy éreztem, hogy kifejezetten érzelmi tartalmat közölni még nagyképűség lett volna. Aztán rájöttem, hogy a gesztus manírjánál valamivel többet kellene mondani. Már elég megbízhatóan csináltam a csendéleteket, de változtatnom kellett. Felhasználva azt, amit már tudok, keresni kezdtem, s megszületett például a Dózsa grafikai sorozat. Ezeken a lapokon bizonyos formák még gesztusokból jöttek létre: a rézlemezen egy gyűréssel, vagy egy bizonytalan indíttatású belemaratással, vagy lágyabb anyagba belenyomkodott anyagokkal. De ezek már csak részletelemek voltak. Lehet, hogy ezzel saját magamon kötöttem csomót, de görcsösen végig kellett csinálni. Az is lehet, hogy amit most csinálok, arról a végén kiderül, hogy zsákutca; akkor egy idő után ebből is egy sasszét kell csinálnom; de végig kell menni, ki kell próbálni, s bízom abban, hogy lesz annyi ambícióm, hogy a

kényelmet ugyan adható, de nyugalmat egyáltalán nem nyújtó leragadást elkerüljem.

– Nem visz el sok időt a »végigjárás«? Nyilván sok a kísérleti hulladék, a csak személyes érdekeltségű műhelymunka. Nem megy ez a termékenység rovására?

– Én irányzatoktól teljesen függetlenül két típusú művészetet különböztetek meg. Az egyik egyfajta elvont, vagy teljesen elvonatkoztatott magatartás, amikor az alkotók gondolati síkon megjelenő tartalmakat vetítenek ki. Ez nem az én utam. A másik eszközei naturálisak, viszont egy eredeti, a külső környezeti indíttatásból születendő törekvés, amely a valóságban rejlő tartalmat ragadja meg. Én a másodikhoz sorolom magam. Próbáltam az elsőt és mindig irigyeltem azt, aki kitalált valamit. Lehet, hogy ez az út termékenyebb, de nekem minden egyes munkámat ki kell találni.

– Ezek szerint az intellektuális felkészültségnek fontos szerepe van?

– Feltétlenül, s azt hiszem jól bizonyítja ezt az az állításom, hogy láttam néhány jó képességű srácot a variációgyártás szellemi tunyaságában szakmailag elsikkadni. Persze lehet így is sikereket elérni, csak továbblépni nem. Hozzátenném, hogy az intellektuális felkészültségbe szerintem a rugalmasság és az életrevalóság is beletartozik. Nemcsak gyarapítani, használni is kell az ismereteket. Azt hiszem nem véletlen az összefüggés az érdeklődési köröm, a köznapi cselekedeteim és a között, amit csinálok."

„Gyarapítani és használni az ismereteket", ez lényeges momentum Kocsis Imre művészetének felmérésénél. Odafigyelni, meglátni és a tanultakat alkalmazni, csak az a kérdés, hogy honnan származnak, milyen jellegűek és minőségűek az ismeretek, és hogyan, s milyen céllal használódik a megszerzett tudás. A kérdés első felére aránylag

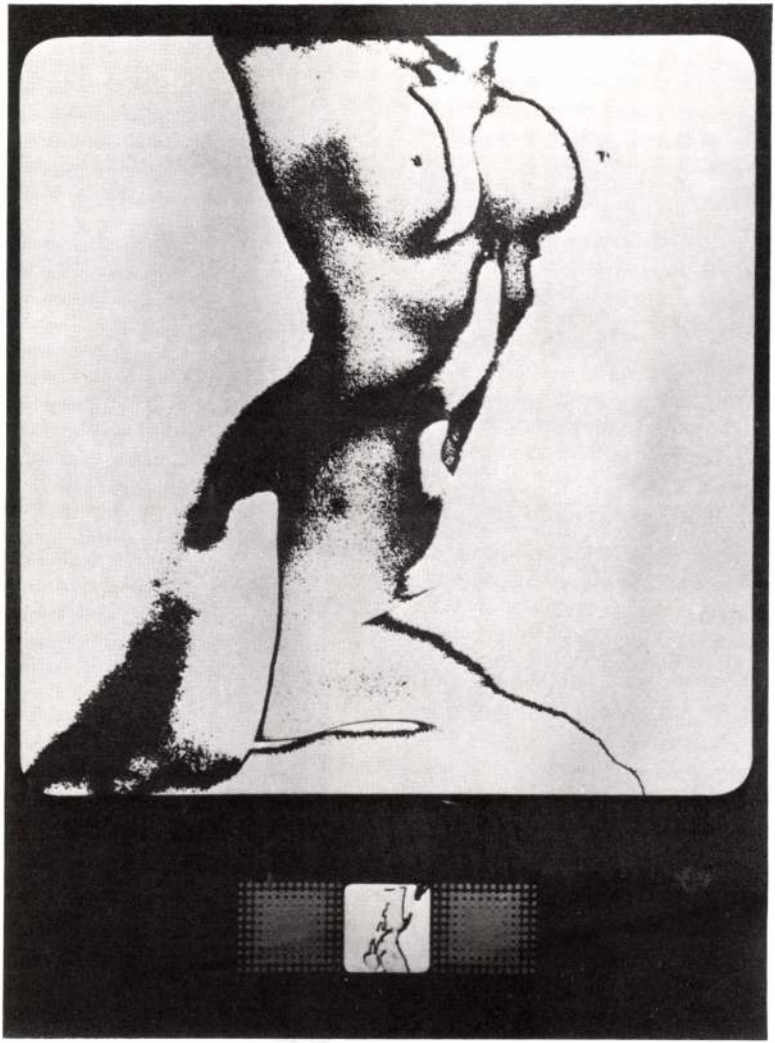

egyszerűbb a válasz: a megélt és feldolgozott mindennapi élettapasztalatok tudássá nemesedő élményanyaga mellett Kocsis Imre ismeretgyűjtése a választott hivatás szakmai körében valósul meg. A mesterség gyakorlásának gondolati és mesterségbeli problémái kötik le érdeklődését, a vizuális kifejezőeszközök sajátosságainak és lehetőségeinek kutatása, a megnyilatkozási módok közvetítő erejének vizsgálata jelenti az ismeretszerzés forrását. Mindezek alapján úgy tűnhet, hogy kissé szakmacentrikus a tájékozódása, azonban oldja a kötődést, hogy az alkotói magatartásformáktól a technikai megoldásokig terjedően minden beletartozik abba a körbe, amelyet Kocsis Imre tudatosan vizsgál. Természetesen vitathatatlan, hogy a vizsgálódásban elsősorban a mesterség dolgainak problémái dominálnak, így kísérletező tevékenysége ténylegesen szakmai indíttatású. Az is tény viszont, hogy a szakmai tapasztalatokhoz szemléleti felfedezések is járultak, bár ezek nem hoztak olyan változást, amely miatt Kocsis Imre művészetét ne tudnánk kortárs művészetünk értékrendje szerint megítélni.

Kocsis kísérletező művész, olyan aki nem riad vissza a végletek próbájától, de fegyelmezettsége, s a művészetről vallott nézete, s különösen a táblakép hagyományainak tisztelete visszatartja a képzőművészet hagyományos határainak átlépésétől. Ebből következik, hogy újításai, kísérletei teljes mértékben személyéhez kötöttek, elsősorban a saját művészetének kibontakozását szolgálják. Nincsenek művészeti folyamatokat meghatározó hatásai, kísérleteinek problematikája a kortárs magyar művészet egyik szélesen elterjedt áramlatához kapcsolódik. Azaz a jelképteremtés, az emblematikus kifejezés útjait vizsgálja. A szimbólumteremtés Kocsis Imre egyik legfontosabb alkotói gondja; olyan eszközökkel fogalmazni, amelyek többértelműséget biztosítanak, nyitva hagynak gondolati pályákat, kihasználják és fokozzák az ellentétek összejátszásának asszociációt indító erejét. Ennek érdekében végzett alkotói próbálkozások vezetnek el a főiskolás korban megtanult, s a pálya kezdetén művelt gesztusfestéstől a szinte naturálisan leíró, a hiperrealizmus formai megje-

13

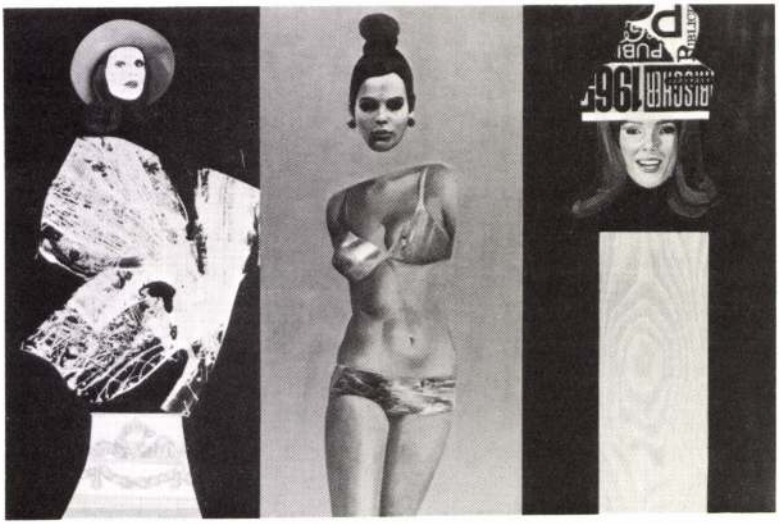

lenését idéző, fotót és reprodukciót használó festésmódig. Az ebben a szellemben készült munkák adják a legújabb periódust – pillanatfelvételek, amelyeken az aprólékos műgonddal megfestett „valóságdarabok" illuzórikus térben kapcsolódnak össze, s a naturalista előadásmód kompozíciós jelzésekkel keveredik. Természetesen a leíró jelleg dominál, a fényképszerű ábrázolásmód az uralkodó. Azonban a hiperrealizmust idéző eszközök hasonlósága ellenére sincs azzal szemléleti azonosulás, s az újítás sincs olyan tartású, mint amilyet ez az utóbbi évtizedben jelentkező irányzat hozott a világ képzőművészetébe. A hiperrealizmus ugyanis nem a valóságról akart élményszerűen mondani valamit, hanem éppen a közvetlen valóságélmény helyett szándékosan preformált információkat kívánt közölni a valóságról. Ez az információáradatra felelő művészeti törekvés a valóság, fotó, kép egymást helyettesíthető tényéről, illetve az ebből adódó manipulációs lehetőségről tudósít. Bemutatja, hogy ebben a mani-

15

pulációs folyamatban hogyan válhat eszközzé a képzőművészet, illetve hogyan szüntethetők meg a képzőművészet szerepének feltételei. Nem véletlen, hogy éppen a képzőművészek érezték meg, s reagáltak is azonnal, a manipuláció problémáit, s a sok művészetet helyettesítő „pótlék" szerepét is felvállalva válaszolnak a helyzet kihívására. E törekvés filozófiai, szemléleti problémái az információelmélet társadalmi vonatkozásaiba kapcsolódnak, s a képzőművészet szerepét szélesebb összefüggésben teszi vizsgálandóvá.

Kocsis Imre problematikája merőben más. A többértelmű kapcsolódást lehetővé tevő naturális leírás az ő művészetében úgy transzponálódik, hogy köznapi pillanatképet emel a művészet szférájába. Tehát nem a valóság és kép „felcserélhetőségének", az ebből adódó manipulációnak, a készen kapott információ valóságot helyettesítő szerepének kérdései foglalkoztatják, hanem a valóságértelmezés szimbólumrendszere. Képein a pillanatfelvételben benne vannak a

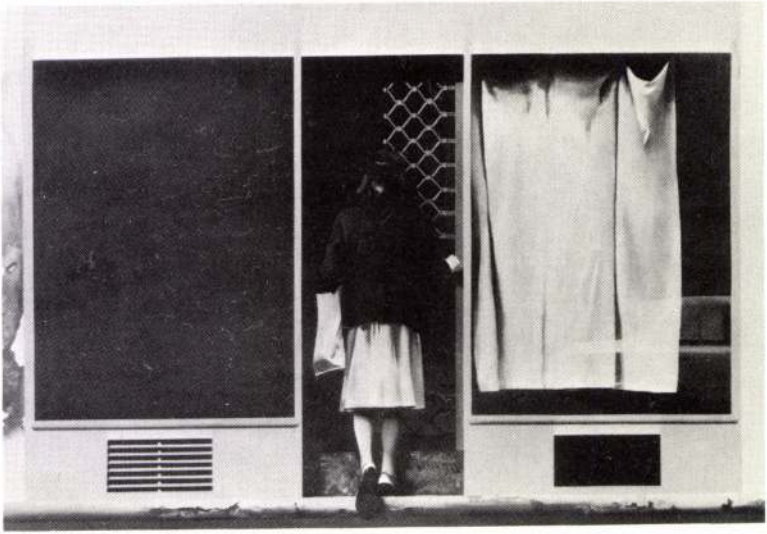

hagyományos képzőművészetet egyértelműen idéző konstans elemek is. A táblaképtisztelet, a „képcsinálás" feladatértelmezése az eszközök ellenére is hagyományosabb felfogást eredményez. Lényegében a festményeken visszaadott „valóságdarab" jelképpé válik, így azt mondhatjuk, hogy a korábbi periódusokban is jellemző alkotói szándékról van szó: életszituációk vallatásai, értelmezései az újabb művek is. Ilyen értelemben pedig Kocsis Imre festészete beletartozik kortársművészetünknek – az eszközök tekintetében széles skálán megnyilatkozó – emblematikus vonulatába, annak egyik szélső pontját jelzi. Szélső pontot abban az értelemben, hogy a burjánzóan elterjedt „félnonfiguratív" festői megoldások mellett – vagy talán éppen ellenére – a következetesen figuratív, s a műgondra is figyelő törekvést képviseli.

Mindezek alapján állíthatjuk, hogy művészetének és kísérleteinek jelentősége és hatása abban rejlik, hogy a fogalmazásmódja egzakt,

kerüli a könnyed, nemegyszer maníros rutint takaró megoldásokat, s figurativitásával, precizitásával az egyértelműbb megnyilatkozást példázza. A magatartásban, s nem a szemléletben ad újat. Ennek ellenére kísérletezése jelentős, mert újító szándéka a művészet társadalmi hivatásában, a művek embert változtató hatásába vetett hiten alapul, s munkássága azt is bizonyítja, hogy az alkotói pálya kiszélesítésének elengedhetetlen feltétele a nyitottság, az érzékenység és a kipróbált út biztonságát új szellemi izgalmakért elcserélni képes kutató akarat. Erről ő maga így nyilatkozik a már említett beszélgetésben:

„– Te hiszel a művészet társadalmi hivatásában?"

– Legyek nagyképű: különben nem csinálnám. Nyilvánvaló, hogy az ember számít arra, hogy amit csinál, annak valamiféle célja, értelme van. Az a fontos, hogy ne csak a »nagy alkotói képességekre jöjjön rá«, hanem a célokat kitűzni tudó képességeire is hagyatkozzon; céljait pontosan tudja megfogalmazni. Az emberiségről korábban is a művészete és a kultúrája hagyott valami jelzést, s lényegében a művészet erre a célra született. A technikai eszközöket be lehet olvasztani, újat lehet belőlük csinálni. Gyakorlatilag azonban megsemmisülnek. A művészeti alkotás viszont mindig egyedi tárgyként él tovább, ha olyan sikeredik, amely erre a továbbélésre érdemes. Ezért kell komolyan venni a művészetet, s ezért muszáj komolyan vennie az embernek saját magát, mert különben nem érdemes csinálni. Ha az embernek nincs gusztusa a saját munkájához, jobb ha abbahagyja, mert előbb-utóbb nyilván meglátszik a műveken az érdektelenség. Egy dologban csak addig tényked jen, amíg leköti, magyarán, amíg valami közlendője van.

– Terveid?

– Azokról nem beszélek, ha elmondom nem csinálom meg."

Fekete-fehér képek:

1. Falusi szent, 1969. Grafit, papír, 17,5×22 cm; *2.* Sokác ravatal, 1969. Grafit, papír, 225×30 cm (Szentendre, Ferenczy Múzeum tul.); *3.* Úr-Ír, 1971. Akvatina, lágyalap, próbanyomat IV. 53×46 cm; *4.* Cserepek, 1966. Plextol, farostlemez, 70×125 cm (magántul.); *5.* Hieroglifák, 1971. Vegyestechnika, 45,5×63 cm; *6.* Előzés, 1971. Rézkarc, papír, 65×45,5 cm; *7.* 62-es, 1971. Vegyestechnika, 65×45,5 cm; *8.* Szanálás, 1974–76. Olaj, farostlemez, 158×196 cm (MNG tul.); *9.* Tájkép, 1978. Fotó, két negatív összemásolásával, 26,5×14,3 cm; *10.* Fejrevalók, I–II–III., 1970. Vegyestechnika, 23×23 cm; *11.* Tájkép, 1977. Olaj, vászon, 65×53 cm; *12.* Camera, 1972. Szitanyomat, 80×60 cm; *13.* Zalkodi építőtábor, 1962–77. Színezett fotó, tus, 36×24 cm; *14.* Gyűjtemény, 1972. Olaj, farostlemez, 50×80 cm (Somogy megyei Tanács tul.); *15.* Alkalmazkodás, 1972. Akril, ezüstzománc, farostlemez, 105×69 cm (magántul.); *16.* Külváros, 1976. Olaj, vászon, 106×160 cm (MNG tul.)

Címlapon: Előszoba, 1972. Akril, tükör, farostlemez, 70×71 cm (MNG tul.)

Kiállításai:

1966: Makó; 1973: Budapest, Stúdió Galéria; 1977: Budapest, Magyar Nemzeti Galéria (Műhely sorozat); 1977: Makó (Kisfalusi Mártával); 1978: Szentendre, Lakótelepi Klub (Kisfalusi Mártával). 1967-től számos hazai csoportkiállításon vett részt, munkái szerepeltek a külföldön rendezett magyar bemutatókon, európai és tengerentúli grafikai és festészeti seregszemléken.

Színes képek

Rózsa, 1970. Mázas kerámia, 76×46×18,5 cm

Manöken, 1971. Akril, zománc, panel, 107×61 cm
(Kulturális Minisztérium tulajdona)

Sztereotípiák, 1971. Olaj, zománc, panel, 85×197 cm

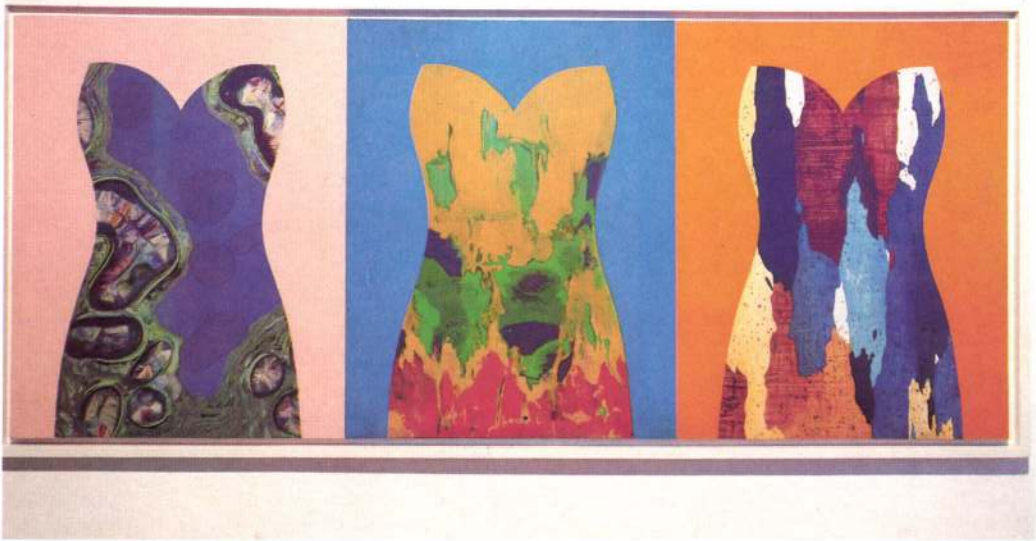

Fafejű, 1971. Gipsz, körtefa, 31,5×33,5×15 cm

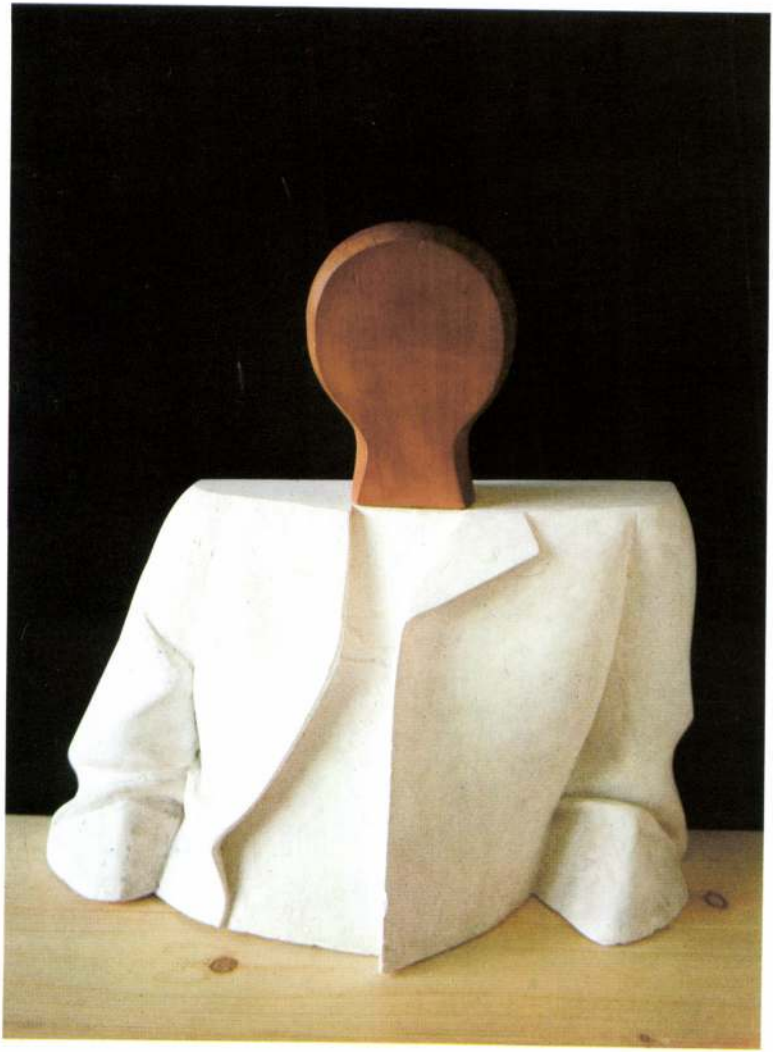

Dózsa keresztesei, I-II-III. 1972. Akvatinta, lágyalap, sablonnyomás vászonra, 70×90 cm (Kulturális Minisztérium tulajdona)

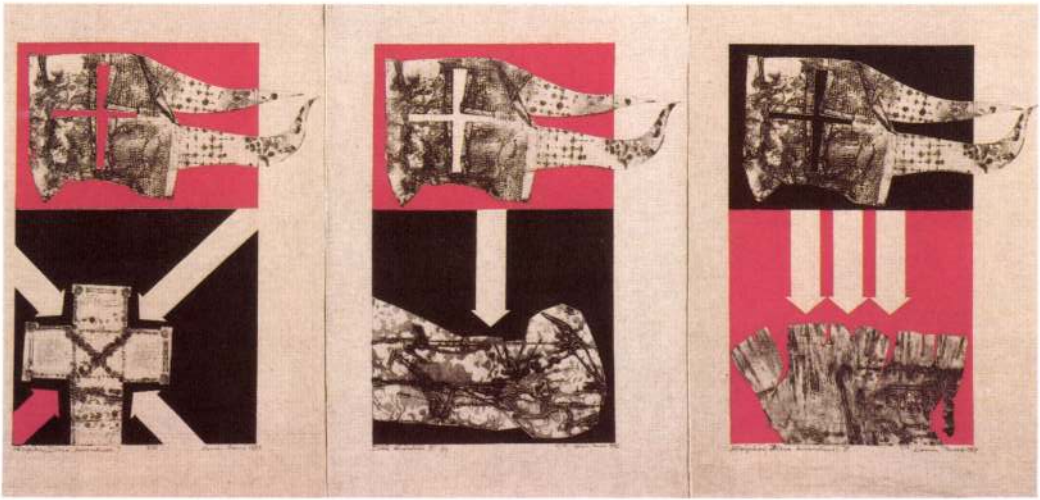

Zenegép, 1972. Szitanyomás, papír, forgatható papírtárcsával, 80×60 cm
(Magyar Nemzeti Galéria tulajdona)

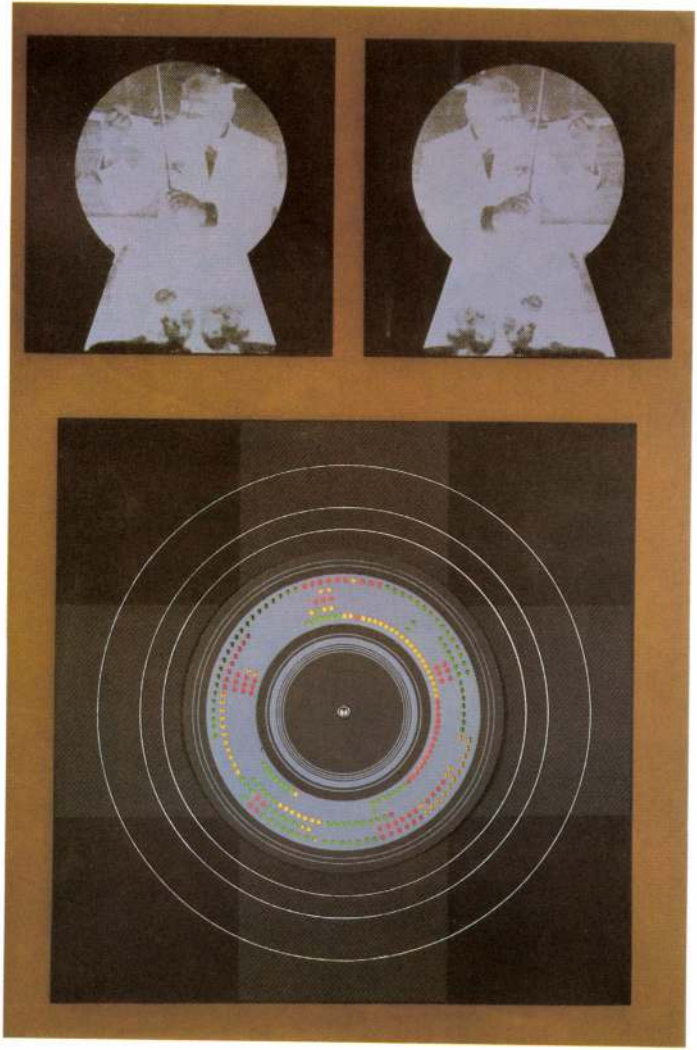

Zalkodi építőtábor, 1975. Olaj, vászon, 73×73 cm
(Szentendre, Ferenczy Múzeum tulajdona)

Kirakat, 1976–77. Akril, vászon, 195×145 cm
(Művészeti Alap tulajdona)

Sorozat- és címlaptervező: Kiss István

A fényképeket Szabó Mihály készítette

© Bereczky Loránd, 1979

ISSN 0134–1901

ISBN 963 336 175 3

A kötetben 8 színes és 16 fekete-fehér kép található.
© Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest 1979
Felelős kiadó: a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata igazgatója
Főszerkesztő: Pásztói Margit
Felelős szerkesztő: Hajdu István
Műszaki vezető: Szedlák György
Műszaki szerkesztő: Deák Károly
Készült az MSZ 5601–59 és 5602–55 szabvány szerint, B/6 alakban,
2,1 (A/5) iv terjedelemben, 5100 példányban.
Szedte a Nyomdaipari Fényszedő Üzem (789142/8)
78.0724 Kossuth Nyomda, Budapest
Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
KA–367–f–7983

Megjelent:

Frank János:
PAIZS LÁSZLÓ

A közeljövőben jelenik meg:

Tandori Dezső:
BARANYAY ANDRÁS

Fábián László:
FAJÓ JÁNOS

20,— Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 AUG 2 41

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis Imre

tenni egy szituációban, hogy vállalni lehet a perben a védő szerepét az ideológiai, politikai, történelmi indítóokok felismerése nélkül. El-

[illegible] könyvtárának polcára, a per végtárgyalásának fentmaradt jegyzőkönyvét iskolájának gyűjteményébe — példájának ismeretlenségét enyhítenék.

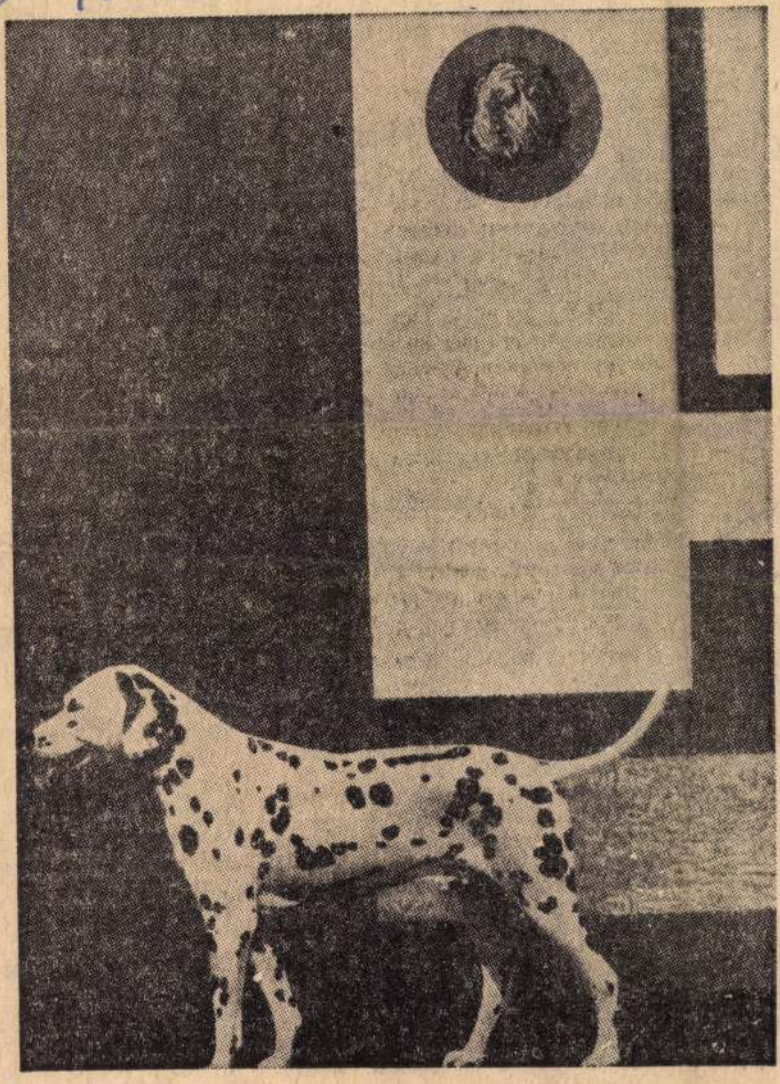

Kocsis Imre: Előszoba (részlet)

zék. Ott aztán már s
rancia, se felelősség.

— Tehát elismered,
gésed teljesen hiábava

— Igen. De félek, h
ményt remélhetnék, a
gatna annyira.

— Tedd a szívedre

— Tessék.

— Valld be őszintén: ha egyedül te örök életű lennél, ha sohasem nyúlnál ki, ha megmaradnál magnak, akkor is ennyit foglalkoznál a halállal?

— Annak kétségkívül örülnék. Legalább ideig-óráig. Mindenesetre sokkal jobb kedvre hangolna, mintha fordítva történnék: a halhatatlanok között én volnék az egyetlen halálraítélt. Sőt, ez a lehetőség hozna ki igazán a sodromból! A saját életemet aligha adnám oda száz ember életéért. A halál nagy érdemeket szerezne nálam, ha engem megkímélne. De így csak egy mentsége van. Hogy mindenkit eltesz láb alól.

— Pfúj! Undorító, hogy milyen önző vagy!

— De legalább őszinte.

— Nem látsz tovább az orrod hegyénél...: illetve a sírod lábánál...

— Nekem sincs magamról jó véleményem.

— Csak azt nem értem, hogy rút önzésedben miért gyötröd magad reménytelen kérdésekkel? Nem mazochizmus ez?

— Sajnos, a legcsekélyebb kellemetlenségeket is el szoktam kerülni. Erre már többször ráfizettem.

— Akkor szadista vagy! A többség úgy él, hogy ritkán gondol a halálra. Miért adod hát írásba a szorongásodat? Miért sokszorosíttatod? Miért macerálod vele olvasóidat?

— Önzésem, úgy hiszem, csak ezen a ponton közérdekű. Itt humanizálódik. Közös elmúlásunk tudata a legdrámaibb szféra, ahol megérthetjük egymást: embertársaink vétségeit a ránk is érvényes sors megfejthetetlen koordinátarendszerébe építve.

— Most úgy beszélsz, mint egy filozófus.

— Pedig nem vagyok az.

— Nekem mondod?!

— Hát megérthetnénk egymást, ha nem tudnánk, hogy ugyanaz a jövő vár ránk? S e közös sorsban nincs számonkérnivalónk? Elfogadnánk, miként a magunkét, mások folyton humanizó, meg-n hetetlen hálójában.

Aki a holtakat „túléli", keszti: a jelen vákuumál percre élők boldogítónak Mintha alakját kivágták Létezésének nincs háttere sem nézhet sehová, mert a véget ért a kép. Az ilye függést helyettesítő röge legszellemtelenebb matéria A végig nem gondolt váll ba, s az egyéni érvényesül csalában forgó villák, szup ságába. Egy „kivágott lény is lehetne bármit számo analfabéták módján élheti nyüket is. Olyasformán, n művet, a teljes értelmét fü betűről betűre araszolva olva

●

Följegyzem a mai napo szombat. Nagyon fontos gyezni. Mert ilyen több ne

Jól megnézem az írógép pírlapot is. Helyesebben a keskeny, betűsávnyi síkjá vakat éppen lekopogom. N Megnézendő. Még egyszer

Utánatekintek a cigar fehér füstnek is. Nagyon fo

●

Don P., a förtelmes dik űztek hazájából, úgy rende földben kíván nyugodni. E

1021 1980 APR 30

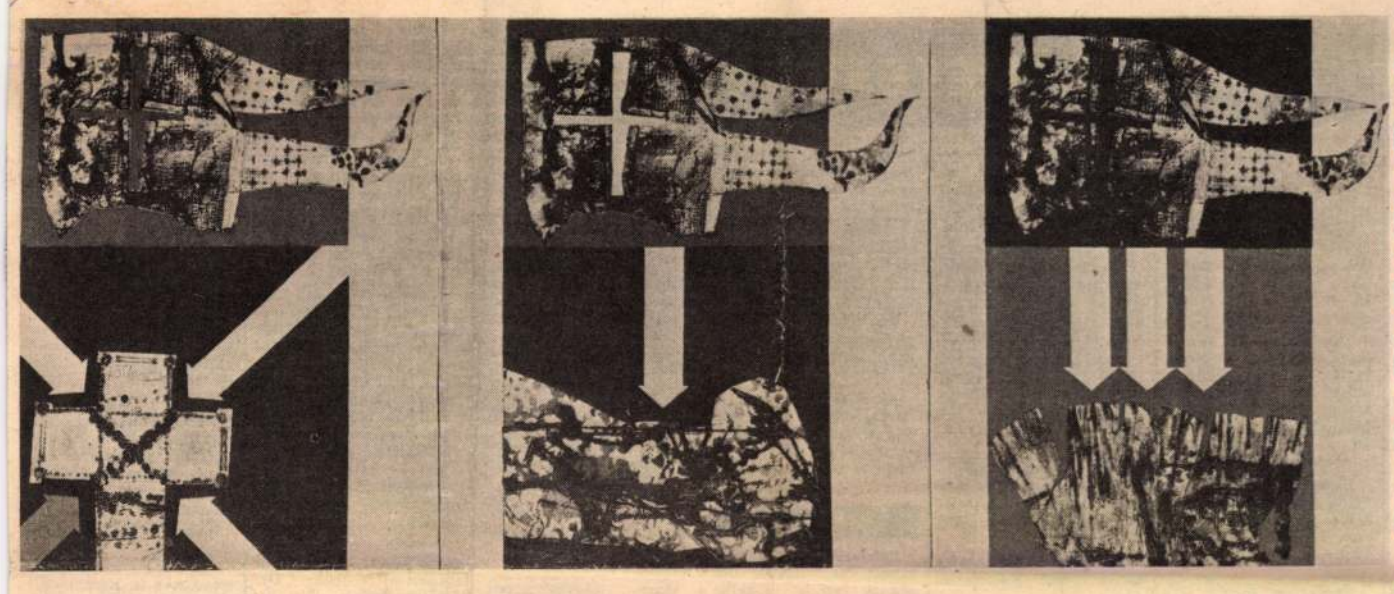

Dózsa keresztesei

A FESTŐMŰVÉSZ GRAFIKÁI

Kocsis Imre kiállítása

A Kölcsey Ferenc Megyei Művelődési Központ kitűnően rendezett, jellemző keresztmetszetet adó kamarakiállításon mutatja be *Kocsis Imre* festőművész grafikai munkásságát.

A most negyven éves, Szentendrén alkotó és a Képzőművészeti Főiskolán adjunktusként tanító művész többek között abban sajátos jelenség, hogy a festmények lényegesen magasabb ára és nagyobb kelendősége miatt általában a grafikusok szokták saját mesterségük mellett a festészetet is művelni, az ő pályairányulása viszont az általános tendenciának éppen fordítottja. Festő szakon szerzett diplomát 1966-ban *Kádár György* osztályában, mint festőművész aratta első sikereit s lett Derkovits-ösztöndíjas. Aztán a 70-es évek elejétől egyre inkább grafikái révén vált ismertté itthon is, külföldön is, mint a krakkói, ljubljanai, firenzei nemzetközi grafikai biennálék rendszeres résztvevője és esetenként díjazottja. Hogy mesterfokon sajátította el a grafikát, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy a főiskola grafikai tanszékére hívta meg, ahol elsősorban a szeriográfiába, azaz a nálunk alig egy évtizede terjedő szitanyomás technikájába vezeti be növendékeit.

Persze, merő tévedés lenne Kocsis Imre grafikus hajlamának felerősödését az általánossal való szembeszegülésnek felfogni. Inkább sokoldalúságának legmeggyőzőbb bizonyítéka, amely sokoldalúság már gyermekkorában elkezdődött. Szülővárosából, Makóról a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba került karámia szakra, s utána évekig vezetett kerámiaszakkört, s maga is fazekaskodott (példás szerénységgel csak így nevezi ezt a tevékenységét). Piktúrája sem apadt el, az utóbbi néhány évben olyan rangos tárlatokon szerepeltek festményei, mint a 76-os cagnes-sur-mer-i fesztivál és a tavalyi bradfordi biennálé. Ezen kívül plakátokat, murális munkákat, díszletterveket is készített.

Mégis — debreceni kiállítása is szemlélteti — grafikájában van valami igen jó értelemben vett lázadás. Elsősorban technikai jellegű, de lényegesen több is: a műgond és a szakmai tisztesség lázadása a néhány eljárás fedőneve alatt divatossá vált esetlegesség, felületesség, tisztátlanság ellen.

Vegyük a papírmetszetet. Viszonylagos egyszerűsége miatt nagyon elterjedt az utóbbi időben, s rengeteg igénytelen gyermekrajzutánzat-féleséget eredményezett országszerte. Kocsis Imre *Dózsa keresztesei* című háromtáblás kompozíciója vászonra nyomott papírmetszet. Nem könnyen felfejthető, de világos jelbeszédű, tragikus ellentétekre rádöbbentő mű, a szürke felületrészek bámulatosan aprólékos megmunkáltságával, fekete alapon a vörös fenyegető fehér nyilak félelmetes kontrasztjával.

Szellemesen s anélkül, hogy módszere bravúrosságát hangsúlyozná, tudja kombinálni a magas- és a mélynyomást. Az ilyen vegyes technikájú művek — tisztelet a kivételeknek, köztük Kocsis Imrének — többnyire zűrzavarosak, mert az alkotót leköti a technika, a végeredményben a vegyesség a lényeg. Kocsisnál az bizonyítja a technika magasrendűségét, hogy észrevétlen marad. *Közlekedés* című sorozatának első lapja — régebbi keletű, pop-hatású munka — frontális nézetben ábrázol egy ütött-kopott, régi pesti villamost. Mielőtt még a néző a kidolgozás finomságaira tudna figyelni, megdöbbenti a „zörgő csontú" jármű ijesztő sivársága, az áramszedő kétségbeesett antropomorf nyújtózása a vezető gépalkatrészként ható szenvtelen arca. Kocsisnak megvan az a képessége, hogy mesterségbeli tudása biztos alapján elsősorban mondanivalójára irányítsa a figyelmet, s a gondolkodó emberekben mélyen alvó emlékeket fölébresszе.

Még inkább megfigyelhető ez újabb, szitanyomással készült grafikáin. Ez az eljárás sokat köszönhet neki. Amikor megjelent hazai tárlatainkon, főként *Bak Imre, Fajó János, Nádler István* és néhány stílustársuk nyugati indíttatású geometrikus absztrahálása következtében az volt a grafikát értők véleménye, hogy szitával sohasem lehet olyan finom vonal-, folt és színhatásokat elérni, mint rézkarccal, fametszettel, litográfiával. Kocsis Imre azon kevesek közé tartozik, akik kitartó munkával megcáfolták ezt a vélekedést. Kulcs, kulcslyuk, pillangó. Ez a három fő motívum tér vissza legszebb Debrecenben bemutatott lapjain. A kulcslyukon át tündérien vonzó, vágyakat felkeltő tájakba látni. Mellette mindig megjelenik fémes hidegségével a kulcs, mely talán nyitja a csodába nyíló ajtót, de egyben elzárja a kulcslyukon át feltáruló látványt. A két összetartozó, ellentétes elem fölött azonban a szárnyaló és érzékeny művészi képzelet jelképe, a dúsan színes pillangó uralkodik.

Á. Szabó János

APRÓHIRDETÉSEK

Lakásmegoldást keresek 80 ezer kp. „Június elejétől" jeligére a kiadóba.

Újkertben nagyméretű másfél szobás tanácsi lakásom kis kertes családi házra cserélem. Menyhárt József tér 3. 3. em. 10. ajtó.

Elcserélem 1 szobaösszkomfortos tanácsi, távfűtéses lakásom másfél szobás összkomfortosra. Béke út, Csapó utca előnyben". „Emelet nem számít" jeligére a kiadóba.

Elcserélem tanácsi, kétszoba-összkomfortos, erkélyes, gázfűtésű lakásom kisebbre. „Esetleg garzonra" jeligére a kiadóba.

Elcserélem április 4. úti, tanácsi, 2 és fél szobás, II. em. 41. sz. alatti összkomfortos lakásom 1 szobás összkomfortos vagy udvari tanácsira. Érdeklődni: a fenti címen.

Berettyóújfalu József Attila lakótelep II. em. 8. alatti szövetkezeti lakásomat eladom. Kétszoba-összkomfort plusz ebédlő. Érdeklődni: 18 órától, Boldog Sándornál.

2 szoba étkezős, OTP-öröklakás kp. plusz OTP-vel eladó. Debrecen, Jerikó u. 15. II. emeleti" jeligére a kiadóba.

2 szobás, garázsos, I. emeleti OTP-lakásom elcserélem nagyobbra, tanácsira is. Poroszlai út 72. I. em. 4.

INGATLAN

Eladó Sámsoni-kertben levő 330 négyszögöl gyümölcsös 30 négyzetméteres újonnan épült komfortos hétvégi házzal. Érdeklődni Debr., Széchenyi u. 73. III. em. 8. 16 óra után.

Kondorosi 210 négyszögöl vegyes gyümölcsösömet faházzal, kúttal, WC-vel eladom. Hajdú János u. 9. VII. 58.

Eladó 1000 négyszögöl gyümölcsös — felosztva is — a Rákóczi-kerttől vissza 200 méterre. Hétvéginek alkalmas. Érdeklődni: Hajdúhadház, Sirály u. 10.

1000 négyszögöl vegyes gyümölcsös eladó. Megosztva is. Józsa, Homok utca. Érdeklődni: Józsa, Csokonai u. 27.

Pacon, erdő mellett 230 négyszögöl telek és egy Simson Star bontva

Intelligens személy részére üres fél szoba albérletbe kiadó az Újkertben. „Kölcsönös egyetértés" jeligére a kiadóba.

Főbérlő nélküli másfél szobás lakást keres albérletbe üresen egyedülálló asszony gyermekeivel. „Vidéki is érdekel" jeligére a kiadóba.

Üres, külön bejáratú szoba fürdőszoba-, konyhahasználattal kiadó. Fiatal házaspárnak. Érdeklődni: Klaipeda u. 12. fszt. 2.

Vidéki házaspár albérletet adna nyugdíjas asszonynak. Hajdúböszörmény, Bodaszőlő 4. dűlő 1. szám. Varga Imréné.

Egy kis szoba-konyha kiadó üresen. Kászon u. 13.

ÁLLÁS

Építésvezető állást változtatna július 1-től. Gyakorlat 5 év felett. „Lehet vidék is" jeligére a kiadóba.

5 hónapos gyermekünkhöz napi 6 órára gondozónőt keresünk hétfőtől péntekig. Csanak u. 13. II. em. 5. Papp.

Tervezés és automatizálásban jártas villamossági üzemmérnök két és fél éves bábolnai vezetői gyakorlattal állást változtatna. Lakás szükséges. „Bábolna" jeligére a kiadóba.

„B" kategóriás jogosítvánnyal állást vállalok. Hétvégeken is. „Gyakorlott" jeligére a kiadóba.

Pécsi Műszaki Főiskolán végzett fiatalember állást keres. „Lakás nem szükséges" jeligére a kiadóba.

Állást keresek magánkereskedőnél (Zöldség-virág dohánybolt). Válaszleveleket „Bolti dolgozó vagyok" jeligére a kiadóba kérem.

Kézügyességgel rendelkező fiatal nő elhelyezkedne kisiparosnál főállásban. „Kötetlen munkaidő előnyben" jeligére a kiadóba.

Lépcsőházak, közületek, üdülők takarítását vállaljuk. „Este 6 óra után" jeligére a kiadóba.

Bentlakással és teljes ellátással egyedülálló asszony beteggondozónak elmenne. „Tisztelet és őszinteség" jeligére a kiadóba.

KULTÚRCIKK

CI forgalmi rendszámú Zastava érvényes műszakival eladó. Monostorpályi út 50.

1200-as Lada ZM-es, márciusban vizsgáztatott eladó. Dr. Doktor Zoltán Tiszafüred, Schön u. 6. Telefon: 80. Este 237.

IM Trabant eladó. Érdeklődni du. 4-től. Debrecen, Budai Ézsaiás u. 33.

Jó állapotban levő Barkas eladó. 1981 januárig vizsgáztatva. Megtekinthető: Konyár, Felszabadulás u. 15. sz. alatt.

HÁZASSÁG

Rendezett körülmények között élő, elvált, csinosnak mondott, kellemes megjelenésű, független, 40 éves pedagógusnő (egy nagy fiam van) jellemes, külső és belső értékekre is igényes, kulturált, józan életű férfi ismeretségét keresi házasság céljából 55 éves korig. „Diplomás" jeligére a kiadóba.

31 éves, káros szenvedélyektől mentes, barna, elvált férfi vagyok. 7 éves fiam egyedül nevelem. Keresem hasonló korú házias, kellemes megjelenésű, komoly nő, vagy elvált asszony ismeretségét házasság céljából, aki kisfiamnak anyai szeretetet tudna nyújtani. Fényképes levelek előnyben. „Fáj a magány" jeligére a kiadóba.

Megismerkednék 30—40 éves, 175 cm-nél magasabb, jó megjelenésű, értelmiségi férfival házasság céljából. Leveleket „Májusi tavasz" jeligére a kiadóba.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Eladó négyszemélyes rekamié, fényezett szekrény, nagyméretű cserépkályha, zománcozott vaskályha. Érdeklődni 16 órától, Domb u. 5.

Bútor vétele és eladása. Mester u. 43.

Bútor vétele és eladása. Bajcsy-Zs. u. 15. sz.

Biedermeier intarziás szekrény, asztal, 6 szék, barokk könyvszekrény, és íróasztal eladó. Érdeklődni 27-974 telefonon.

Kifogástalan csehszlovák hálószobabútor eladó. Zenő u. 2. Mik

Minden típusú varró gépet, annak motorját talpkapcsolóját, háztartási gépek és kerékpárok javítását vállalo Hajdú Barna műszerész Debrecen, Zalka M u. 21. Szabadság ú ból nyílik, gyógys tárral szemben.

Fóliások, figye Konténeres palánták landóan. Paprikafa fehérözön, ikers paprikapalánták, paradicsom, soroksári korai, kecskeméti 3-as, uborka: budai korai, budai csemege kaphatók állandóan. Gebri János, 4571 Nyírlugos, Ady E. u. 2.

Elveszett, autókormányra emlékeztető 5 m fehér kábellel ellátott textilbakelitből készült szerszám. Kérjük azt a kerékpárost, aki a Kisállomás melletti sorompónál megtalálta, jutalom ellenében adja le. Gelka, Petőfi tér 23.

Ezer négyzetméterre való ültethető Bonszet paradicsompalánta eladó. Kiss Zoltán Nyírábrány.

Szobafalfestést, mázolást, tapétázást vállalok. Polgári Sándor, Marx Károly u. 100.

Fehér gyermekágy betéttel, bébikomp, kvarclámpa Q—125, Főnixpálma 14 levelű, jutányos áron eladó. Boka K. u. 7. IV. 16. 5 óra után.

Eltartási szerződést kötünk megértő idős hölgygyel lakásért. „Megértő fiatal házaspár" jeligére a kiadóba.

Redőnyjavítás, készítés, felújítás vidékre is. Szabó Tibor Debrecen, 4025 Török Bálint u. 19. Telefon: 26-313.

Iker mélykocsi, NDK gyártmányú eladó. Jánosi u. 87.

Vattacukorkészítő gépet vennék. „Akkumulátoros" jeligére a kiadóba.

Két darab gumis kézikocsi eladó. Micsurin u. 6.

8000 db kisméretű tégla, 60 mazsa oltott mész, 1800 db cserép kupással, 90 köbméter söder, 70 db 4 méteres gömbfa, 35 db 6 méteres faragott gerenda 15×15-ös, hozzá, való lécek, szegődeszkák, parkettásajtók, ablakok, redőnytokokkal, bitumen, sárdeszkák eladók. „Mindent együtt" jeligére a kiadóba.

Brehm: Az állatok világa, Révai: Nagylexikon sorozatot vennék. Dr. Doktor Zoltán Tiszafüred, Schön u. 6.

Electronic Circuits Manual kézikönyv eladó. „Ezerötszáz" jeligére a kiadóba.

Zongorahangolást és -javítást vállalok. Boros Ferenc, Hatvan u. 49. II. ajó.

Eladó 9 db 4 és 6 méteres új fenyődeszka. Szél u. 8. sz.

Lehel hűtőgép, varrógép, motoros és lábbalhajtós, W. C.-öblítő, egyágú létra, piaci bevásárlókocsi, férfi-, női kerékpár, mosógép, háromkerekű gyerekbicikli eladó. Boldogfalva u. 6.

Seprűkötőgép eladó. Balmazújváros, Szántó Kovács u. 8

Kerítésdrótfonat kapható árengedménnyel, díjtalan házhozszállítás. Cecília u. 6. Szeremleiből nyílik.

Vegyestüzeléses bojler, teatűzhely és kétszemélyes szelon eladó. Bartók Béla út 14.

Vennék ...ényeket, zsebórákat, háború előtti képeslapot, régi gyümölcsöstálat. „Gyűjtő" jeligére a kiadóba.

Parkettázást, csiszolást, lakkozást, szőnyegpadlókészítést garanciával vállalok vidékre is. Kolozsvári, Erzsébet u. 2. Telefon: 23-575.

Lahner utcán kiadó kertészetre alkalmas föld, 800 négyszögöl, megosztva is. Érdeklődni: Vígkedvű Mihály u. 16. 6. ajtó.

Keresek nyugdíjas férfit vagy házaspárt, akinek kevés tanyai munkáért lakást, megélhetést biztosítok. „Fenyveserdő 046 003" jeligére a Hirdetőbe.

Régi fémpénzeket és antik ezüst tárgyakat veszek. Válaszokat a Miskolci Hirdetőbe „Régiség 25 851" jeligére.

Villanyszerelést, elektromos mosógépek javítását vállalom. Hámán Kató u. 71/B.

Kérem volt megrendelőimet, hogy férjem halála után el nem vitt ruhákat szíveskedjenek két héten belül elvinni. Tovább felelősséget nem vállalok érte! Sebestyén Ferenc szabómester özvegye.

Redőnykészítők és kiskereskedelmi vállalatok! Megkezdem az Eszlingeni acélrugó gyártását. 100 db 36,50 Ft. Tóth Ferenc lakatos, Csongrád, Hársfa u. 18. 6640.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

GYÁSZHÍREK

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
NAGY KÁROLYNÉ
Gulyás Ilona
temetésén megjelentek, ravatalára, sírjára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak.
A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
CSIKI GYULA
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunk-

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó édesanyánk, nagymamánk, dédanyánk,
CSILLIK GYÖRGYNÉ
Pityik Irén
vasdiplomás gyógypedagógus, 87. évében elhunyt. Temetése 1980. május 4-én, vasárnap du. 3 órakor a Köztemető I. o. ravatalozójából lesz a görög kat. egyház szertartása szerint. Cím: Török Gyuláné, Debrecen, Liszt Ferenc u. 10.

Szívünk legmélyebb fájdalmával tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága jó férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, vőnk, testvérünk, sógorunk és jó rokonunk,
BALOG ISTVÁN
a Debreceni Műanyaggyár nyugdíjasa, 60 éves korában, súlyos betegségben, rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat május 5-én, hétfőn du. 1 órakor helyezzük örök nyugalomra a Köztemető I. o. ravatalozójából polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Tegez u. 142.

Fájdalomtól összetört szívvel tudatjuk, hogy drága kislányunk, testvérkém, unokánk, keresztlányunk, unokahúgunk és kedves kis rokonunk,
KÖFFER KRISZTIKE
a Hunyadi Ált. Iskola 2. o. tanulója, 8 éves korában, tragikus baleset következtében elhunyt. Felejthetetlen kis szerettünktől május 5-én, hétfőn de. 11 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. ravatalozó termében a ref. egyház szertartása szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Szabadság útja 111.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy felejthetetlen jó férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, testvérünk, sógorunk, vőm, nászunk és jó rokonunk,
BURAI BENJÁMIN
a ruhagyár nyugdíjasa, 60 éves korában, hosszas betegség után váratlanul elhunyt. Szeretett halottunkat május hó 4-én, vasárnap de. 10 órakor helyezzük örök nyugalomra a Köztemető I. o. ravatalozójából polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Lázár u. 10.

Köszönetet mondunk a Téglási Nevelőotthon tanárainak, diákjainak, barátoknak, akik
GARZÓ SÁNDOR
tanár sírjára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család, bánatos felesége és gyermekei.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik
FAITH SÁNDOR
temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek és mély fájdalmunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk,
TAKÁCS ISTVÁN
temetésén részt vettek, fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
KINCSES FERENC
nyugd., 77 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése május 5-én, hétfőn de. fél 11 órakor lesz a Köztemető II. o. ravatalozójából. Felesége, gyermekei, testvérei, unokái. Lakás: Debrecen, Dobozi u. 10.

Kocsis Imre

Sorsleltár

KOCSIS IMRE MŰHELYÉBEN

1021

1

1 Kocsis Imre: Zalkodi építőtábor, olaj, vászon, 73x73 cm, 1975
2 Kocsis Imre: Szanálás, olaj, panel, 158x196 cm, 1974–76
3 Kocsis Imre: Kirakat, akril, vászon, 195x145 cm, 1976–77
(fotók Szabó M.)

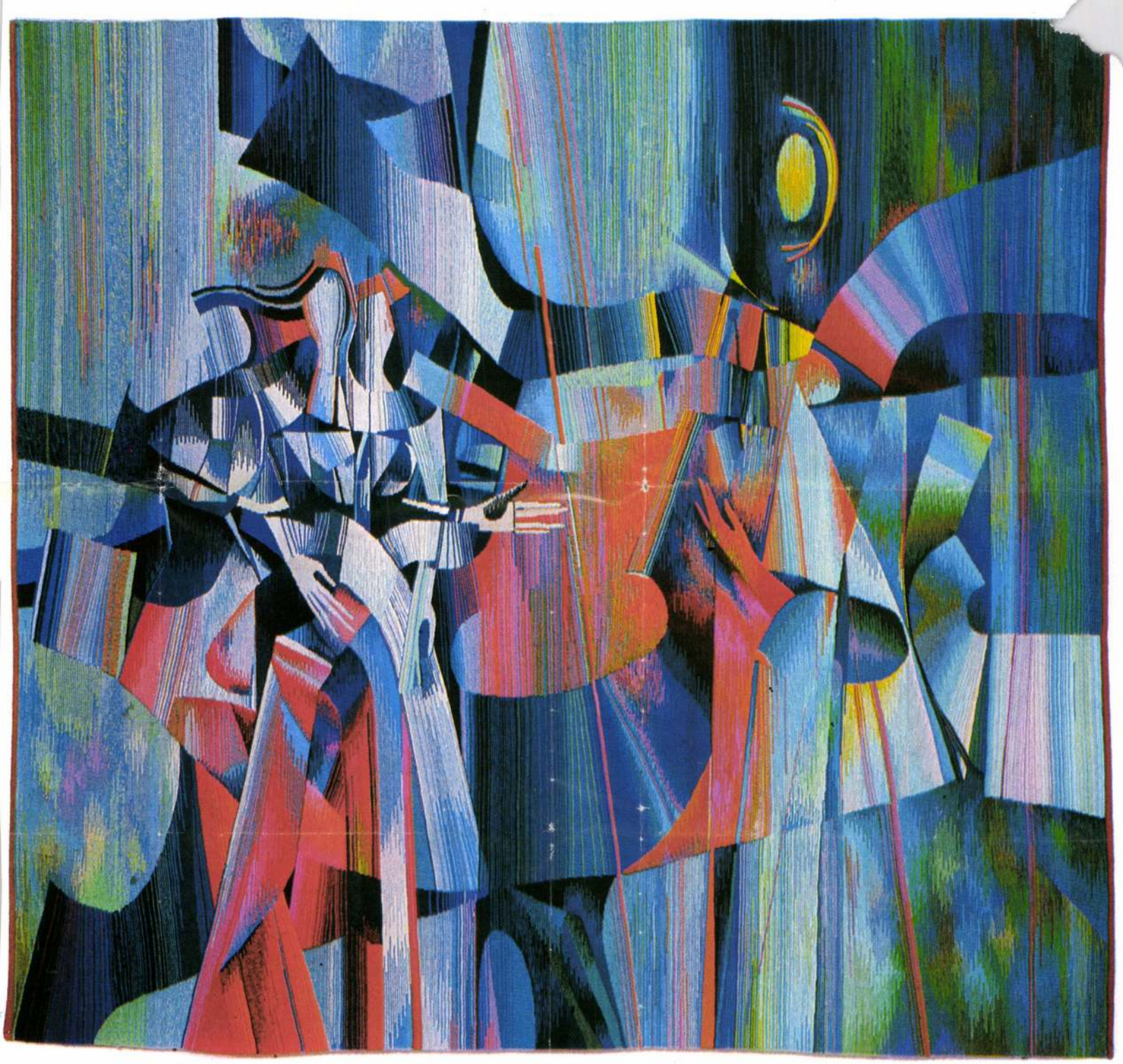

keresztül) a mű felső részéhez. Ezt a fő mozgásirányt megszabó hullámot szépen hangsúlyozza, támasztja alá, illetve egészíti ki a jobb oldal tört térisége, s a női figura ruha-struktúrája. Ám a bal oldali (női) figura folt-ritmusa olyan zaklatott, hogy nem tud igazán egységbe jutni az előbb leírt nagyvonalú komponálással, mivel nincs egy – az előzőleg elemzett lendületesség mércéjével mérhető – összefogó, ölelő vagy (kehelyként) befogadó forma–térviszonylata. Nem véletlen, hogy itt nyúl „bizonyosságként" a művésznő a legtöbb konkrétan kimondott elemhez; a kezek, a libbenő haj motívumához. Ezzel azonban az adott térrész bizonytalanságát nem tudja megszüntetni.

Ami nagyon szép a faliszőnyegen, az a színek kezelése, s a nagyon munkaigényes, ferde irányú szövéssel kidolgozható plasztikitás. Az egyes síkok elfordulása, egymásba hajlása olyan precíz szakmai munkát és színelméleti tudást bizonyít, amely ritkán jelentkezik ilyen szépen a gobelineken. A múlt század vége óta problémája a képzőművészeknek a tiszta színek egymásmellettiségével kibontott teljes színskála, amely teljességében csak a néző recehártyáján jelenik meg. E gobelin példásan sikerült kétszeres és többszörös színkapcsolásai komoly tanulságokat hordoznak. A kompozíció egésze a hideg és meleg színek összecsapására, ellentétére épül, racionálisan és keményen. Kivétel talán csak a jobb alsó tér és a bal sarokból oldalt felhúzódó, líraivá lágyított rész. Ezeken kívül csak néhány kisebb foltnál tér vissza Hídvégi Valéria a „hagyományos", függőleges szövésre, s vált ezáltal hangnemet. A kompozíció egyik fő tér-elemménél, a középső vörös „szakadék"-nál, amely mintegy szétválasztja a két figurát, illetve a figurák terét, ahol a határozott élesség hangsúlyozza az „üreg" szerepét – úgy érzem, hogy a technika (szövés-vezetés) váltásának líraiságával mélyebb értelművé teszi a kompozíció hatását.

Mintegy éves munka produktuma e szőnyeg, érzékeny színvilággal, technikailag átfogó ismereteken alapuló tudással, maximális ambícióval kivitelezett alkotás.

CHIKÁN BÁLINT

Hídvégi Valéria: Átváltozások, francia gobelin, 180x220 cm, 1977 (fotók Mészáros I.)

*...csis Imré*ből hiányzik az igény, hogy sajátos kézjegyével láncolja magához műveit? Úgy pontos talán: alárendeli azt egy lényegesebb folyamatnak, önmaga és a világ megismerhetőségén való tépelődésének. Egy képét elemezve így aligha tudnánk kimutatni abban az életpálya ilyen-olyan átfogó sajátságát, sokkal inkább azt a konkrét szellemi állapotot, amelynek terméke; egy festmény (grafika, fotó) a művész számára éppen ennyi: *egy kép,* amelynek saját sorsa van; előzményeire utal ugyan, de keletkezésének logikája elsősorban nem mesterségbeli. Tehát a néző számára is ennyi: egy kép, lehatárolt, önmagát indokló közlendővel, nem kíván tüzetes előzetes tájékozódást, értelmezésrétegei is viszonylag pontosan meghatározhatóak. Illetve megintcsak pontosítva: nem útja egészét, Kocsis Imre utóbbi éveinek tevékenységét jellemzi a kép ilyen extravertált magatartása. Sőt, épp a mesterségbeli problémák domináltak Főiskola környéki, utáni műveiben. És ez az utóbbi tény nem mellékes, nem intézhető el annyival: természetesen átmeneti szakaszról van szó, mely stílusához vezette.

Mert azok az indítékok, szándékok és formák, melyek gyors ütemben, egymást ösztönösen váltva sorakoztak Kocsis Imre évtizednél alig hosszabb pályáján, koncentrált jellemzését adják fiatal festészetünk derékhadának, egzisztenciális és piktúrabeli gondjaiknak. A Főiskoláról a hatvanas évek második felének nyugodt vizeire kihajózó festőgeneráció jellegzetességei *modellszerűen* vannak jelen Kocsis Imrénél. Akárha csupán stiláris megfontolásokkal szemléljük műveit: kezdeti Rudnay-tiszteletét; aztán azt a gusztusosan csurgatott foltfestést, a későbbi „engedélyezett félabsztraktot"; a meggyötört fémlemezeket, pikturális variációkat és egyéb bravúrokat akkori grafikai lapjain; majd, számára is váratlanul, az *Előszoba* emblematikusan sűrű popos stilizálású verizmusát, az ott megpendített kritikus hangot sem feledve; azután ennek ironizáló grafikai megfelelőit; s az újabb, kissé nosztalgikus *sorsleltárokat* – jellegzetes az a logika, ahogy a mesterségbeli kérdésfelvetésektől „stílustalan" stílusához jut, a feladat szeszélyét követő eszközökhöz, akárcsak *Korniss Dezső;* a festés materiális örömét szellemi kényszerré szigorítva egy egyetemes kommunikációs kód érdekében. Akárcsak Kornissnál, az egyéni manir hiányának különös következménye az, hogy munkássága szakmai körökben sokra becsült, a nagyközönség pedig szinte nevét sem ismeri. Pedig nem folytat ellenpropagandát, nem állít ki kevesebbet, mint más. Ez a közismeretlenség, mondom, talajtalanságával függ össze, azaz, hogy csak az emberi és mesterségbeli tisztesség a mércéje.

Fülep Lajos – és nemcsak ő – a művészi igazság tökéletes egyszemélyesülése következtében 1908-ban bejelenti a művészet végét. Az a tárgyi-tematikus réteg, melyre a pop, majd a fotót direkt módon nyersanyagának tekintő elgondolások hivatkoznak, egy új, internacionális kód jelenlétét tételezik. Ennek a borzasztóan konkrét nyelvnek a jelenségszintű-fotóbeli szavai hivalkodóan köznapiak, sőt közhelyesek – ugyanakkor végeredményben alig-alig tudnak kivetkőzni egy Monet-nál konkludáló klasszikus látványesztétikából. Felülemelkedni ezen a radikalitásnak álcázott

2

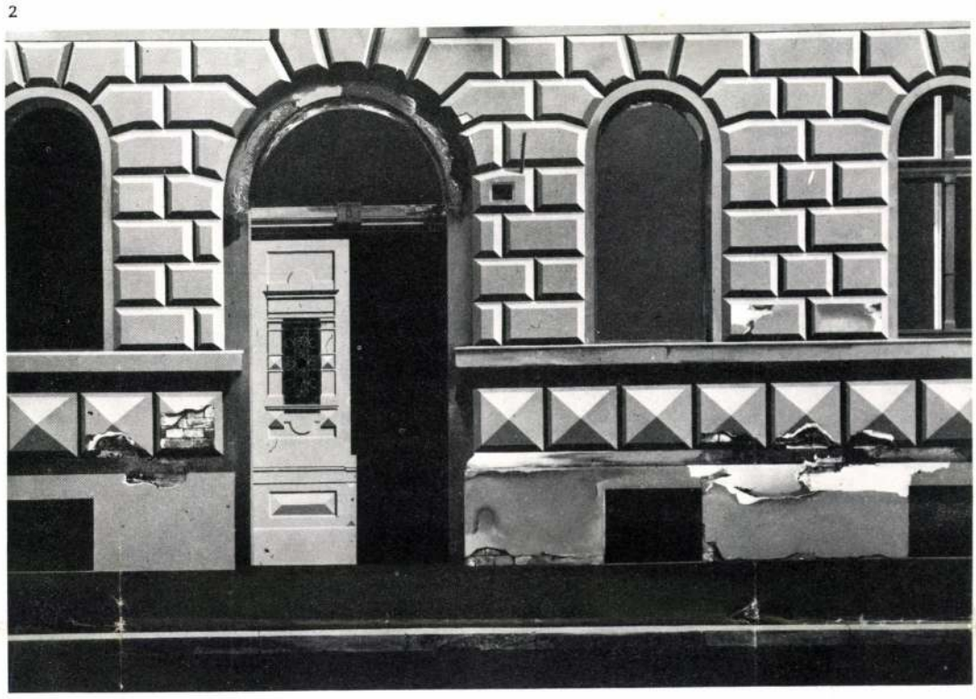

3

MŰVÉSZET
1977 7
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-736
SAJTÓFIGYELŐ

vulgaritáson talán csakugyan úgy lehet, amiképp – mint jóegynéhányan – Kocsis Imre is teszi: szó szerint vállalja a jelenségeket, de a látványba való elkerülhetetlen beavatkozás kötelmeit is. Ebben a különös dokumentáló-tükröző folyamatban a *választás* szubjektivitása után *sem marad objektív.*

Mindenesetre Kocsis Imre valóban nem tesz úgy, mintha elhinné, hogy a fotószerűség tényleg mindenre alkalmas nyelv, nem azonosítja az oly sokak által áhított „közérthetőséggel" (értsd: szájbarágással). Ellenkezőleg, mintha gúnyolódna tehetetlenségén: hogy festenie kell, azon, és azon, hogy a formák totális lejáratottsága kizárásos alapon lám ilyesfajta kényszerpályákra irányítja. Mert Kocsis Imre sem tesz [illegible] *Györ[illegible]* egy a[illegible] dő er[illegible] életkulisszák kilátástalan szétroncsolódását rögzíti, néha fájdalommal, néha nosztalgiával, néha rezignáltsággal, mégis alternatíva nélkül.

BÁN ANDRÁS

4

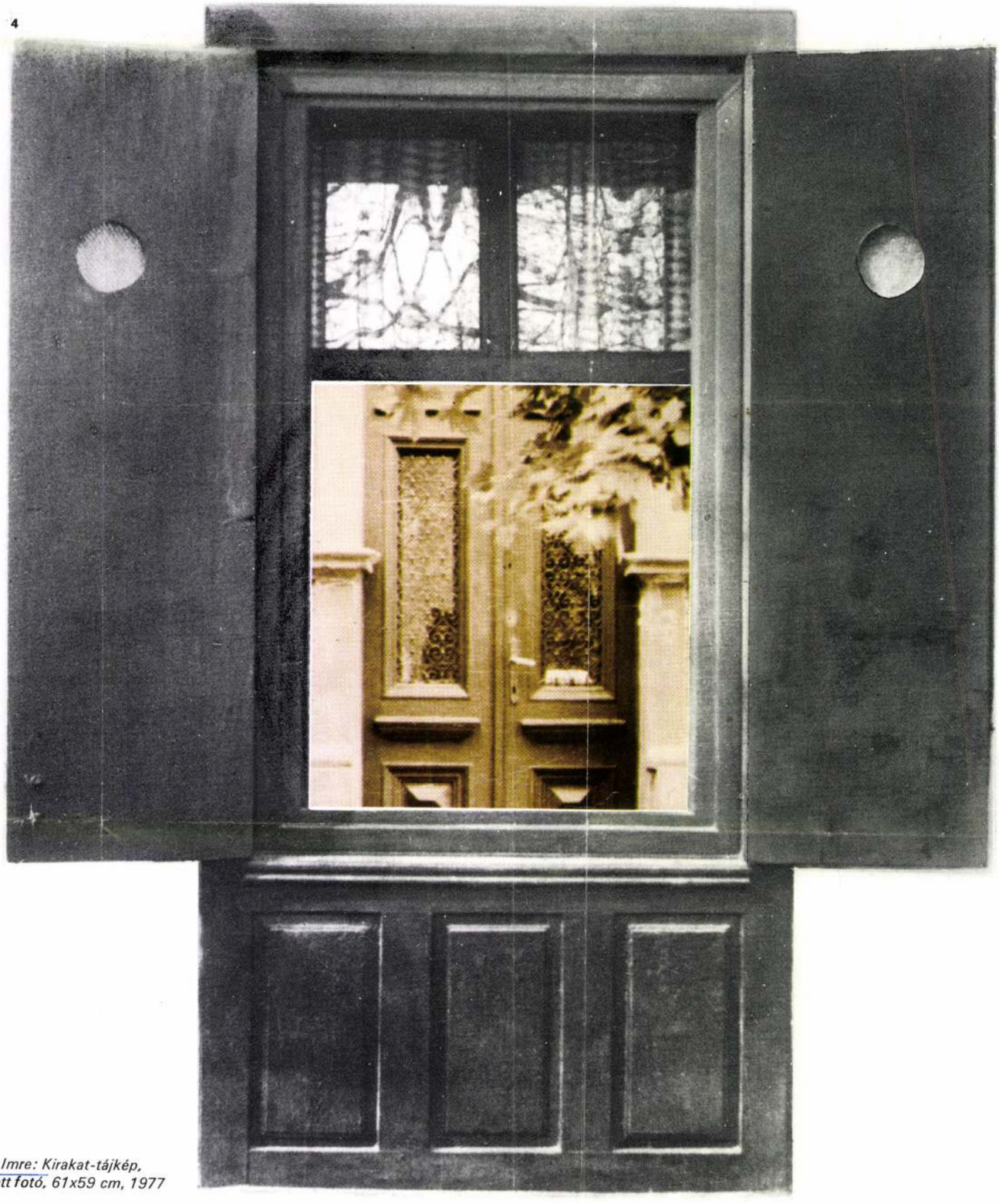

4 Kocsis Imre: Kirakat-tájkép, színezett fotó, 61x59 cm, 1977

A

Pest Megyei Múzeumok
igazgatósága
és
a
magam nevében
tisztelettel
meghívom
gyűjteményes
kiállításom
megnyitójára

Kocsis Imre

5

A

Szentendrei Képtárban
rendezett
kiállítást
1988 június 3-án
17 órakor
Bereczky Lóránd
a
Magyar Nemzeti
Galéria
főigazgatója
nyitja meg
a kiállítás
július 31-én
zár

Lehet-e a művészeti alkotást komolytalannak tekinteni?
Lehet-e ellenszenvesnek tartani?
Lehet-e nem érteni?
Lehet-e elítélni?
Lehet-e beskatulyázni?
Lehet-e önmagában megmagyarázni?
Lehet-e igaznak elfogadni?
Lehet-e .....?

Mindent lehet.

De kérdéseinket végtelenségig folytatva sem tudjuk azt az alapkérdést egyetlen mondattal megválaszolni: mi a műalkotás?

Csak körülírni tudjuk, **csak** viszonyító fogalmakkal beszélünk róla, **csak** valamilyen összefüggésrendszerbe ágyazva, **csak** objektív, **csak** szubjektív, **csak** pártatlan, **csak** pártos, **csak** időtlen, **csak** korhű és más relativitások függvényében próbáljuk értelmezni: mi a műalkotás? És aztán ítélkezünk. Kialakítunk magunknak - időtlen idők óta - egy mindenkor viszonylagos játékszabályrendszert, melyről azután azt állítjuk, hogy az adott társadalmi körülményektől függő, meghatározott, az általánosra érvényes értékrend része - és azt a valamit, amit műalkotásnak nevezünk, beilleszt jük ebbe a játékszabályrendszerbe.

Hogy ezeknek a játékszabályoknak a felállítása és a mű valódi tartalmának mennyi köze is van egymáshoz - ezt alighanem soha nem fogjuk egyazon dolognak tartani, bár körültekintő leírásokkal önmagunkban logikus értelmezést nyújtunk is.

A mű létrehozásának legbelső titka - titok marad.

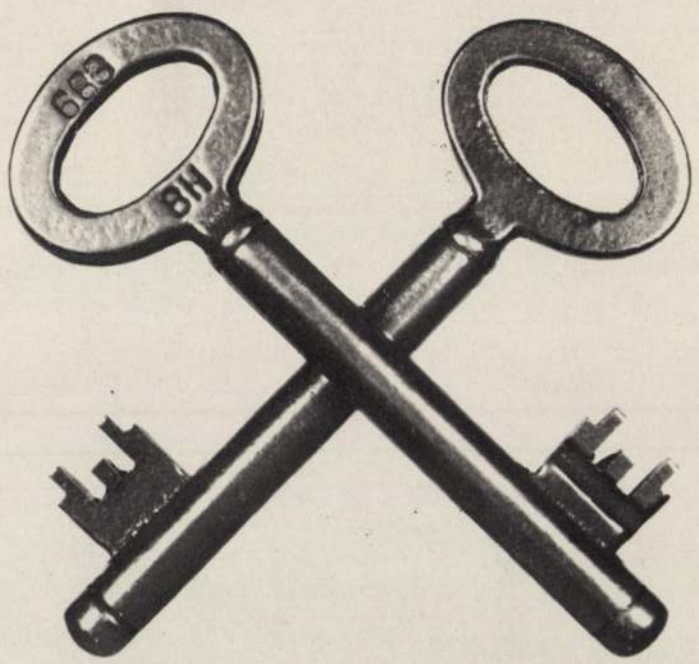

De legalább a játékszabályokat betarthatnánk.

Legalább minden mű előtt valamiféle megfoghatatlant el kellene fogadnunk, el kellene hinnünk, hogy mindaz a valóságos, konkrét és kézzelfogható, amit szavak, hasonlítások ideák relativitásában a művel szemben /és vele/ tudunk, **csak** egy külső burok. Rá kellene jönnünk, hogy éppen azt értékeljük benne a leginkább, amit már semmiféle értékmérővel sem tudtunk megfogni - csupán érezzük, hogy a műben jelen van.

Érdemes-e kisebb igénnyel alkotást létrehozni, minthogy a megfoghatatlanból valamit is biztosan megidézni véljünk? Nem. Ebben minden alkotó hisz, legalább addig, míg újabb kétség és hit nem gyötri, hogy egy újabb művel még jobban tudja majd előadni konkrétról és megfoghatatlanról egyaránt a saját véleményét és érzését.

Mi, a játékszabályokban partnerek, csak úgy juthatunk közelebb ehhez a valósághoz, ha saját szabályrendszerünket egyre jobban gazdagítjuk, s partnerként egyre érzékenyebben tudunk kérdésekkel - jó kérdésekkel! - válaszra várni egy mű előtt. Így talán a mű alapkövetelményeinek hitele - hogy a maga eszköztárában tökéletes - nem elsőrangú, hanem természetes, magától értetődő dolog, s így talán valóban felkészülhetünk a gondolati **párbeszédre:** mi miért van úgy és nem másként?

Kocsis Imre művészete máris rengeteg ilyen lehetőséget kínál. Sokféle. Műfajban. Művészeti programban. Technikai megoldásokban. Ki Kocsis Imre? s eddig mivel küzdötte ki a maga művészeti helyét - életpályája adatai adnak éppen elég tájékoztatást. Műveinek témáihoz azonban magunknak kell eljutnunk - ez már nem rajta múlik.

Ha úgy hisszük, a művészettörténeti stíluskategóriák valamivel is közelebb visznek - úgy vélem, nagyon tévedünk. De mankónak azért nem árt geometrikus formaszerkesztést, realista festésmodort, hiperrealista felfogásmódot, design fegyelmezettségű absztraháló képességet, fotó-kombinációs sorozatok elvont témákra is koncentráló analitikusságát és más tájékozódó fogalmakat megemlítenünk. De ezek a mesterség követelményei, és Kocsis Imre nyíltan és joggal vállalhatja műfaji sokféleségében ezt a mesterségbeli felkészültségét. Mi inkább **tanuljunk** meg ebben a sokféleségben egyenkénti hiteles igazságokat, közös szándékot, netán értékeket megtalálni.

Tanuljunk meg a játékszabályokkal komolyan bánni, készüljünk fel a **jó kérdezésre –** hogy a műalkotást megillető módon **méltó válaszokat** is tudjunk **adni**.....**lehet-e**.....

A művész maga csak így érheti el - akárha csak saját maga számára - áhított célját: kortársi alkotó **lehet.**

DVORSZKY HEDVIG

KOCSIS IMRE

festőművész
KIÁLLÍTÁSA
A PÉCSI GALÉRIÁBAN
/SZÍNHÁZ TÉR 1./

A KIÁLLÍTÁS ANYAGA A
SZENTENDREI MŰVÉSZTELEPI
GALÉRIÁBAN VOLT KIÁLLÍTVA
1979 JÚLIUSÁBAN

KOCSIS IMRE 1940. február 4.
1958-ban a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, kerámia szakon végzett.

1959-66-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskolán Kádár György osztályába járt, 1967-től 3 évig Derkovits ösztöndíjas volt.
A Képzőművészeti Főiskola Grafika Tanszékén adjunktus.

Önálló kiállítások:

1966, 1977 Makó; 1973 Stúdió Galéria /Budapest/;
1977 Magyar Nemzeti Galéria /műhely sorozat/;
1978 Szentendre Lakótelepi Klub /Kisfalusi Mártával/.

Fontosabb nemzetközi kiállítások:

4. Krakkói Nemzetközi Grafikai Biennale 1972;
10. Nemzetközi Grafikai Biennale Ljubljana 1973 /Jugoszlávia/;
5. Krakkói Nemzetközi Grafikai Biennale 1974 /zsüri díja/;
VI. Nemzetközi Grafikai Biennale 1974. Firenze;
"Les graveurs contemporains dans les pays de l'est" Aix-les-Bains Ville d'art contemporain, Palais de Savoie, 1974 /Franciaország/;
8. Nemzetközi Festészeti Fesztivál, Cagnes - sur Mer 1976 /Franciaország/;
10. British International Print Biennale, Bradford 1979;
Európai Grafika, 1979 Heidelberg.

A kiállításon Kocsis Imrének az elmúlt 10 évben készült festményei, grafikái, murális tervei, plakátjai, díszlettervei láthatók.

Pest megyei Múzeumok Igazgatósága Felelős kiadó: dr. Ikvai Nándor -
79. 93 634 Petőfi Nyomda, Kecskemét

KOCSIS

IMRE

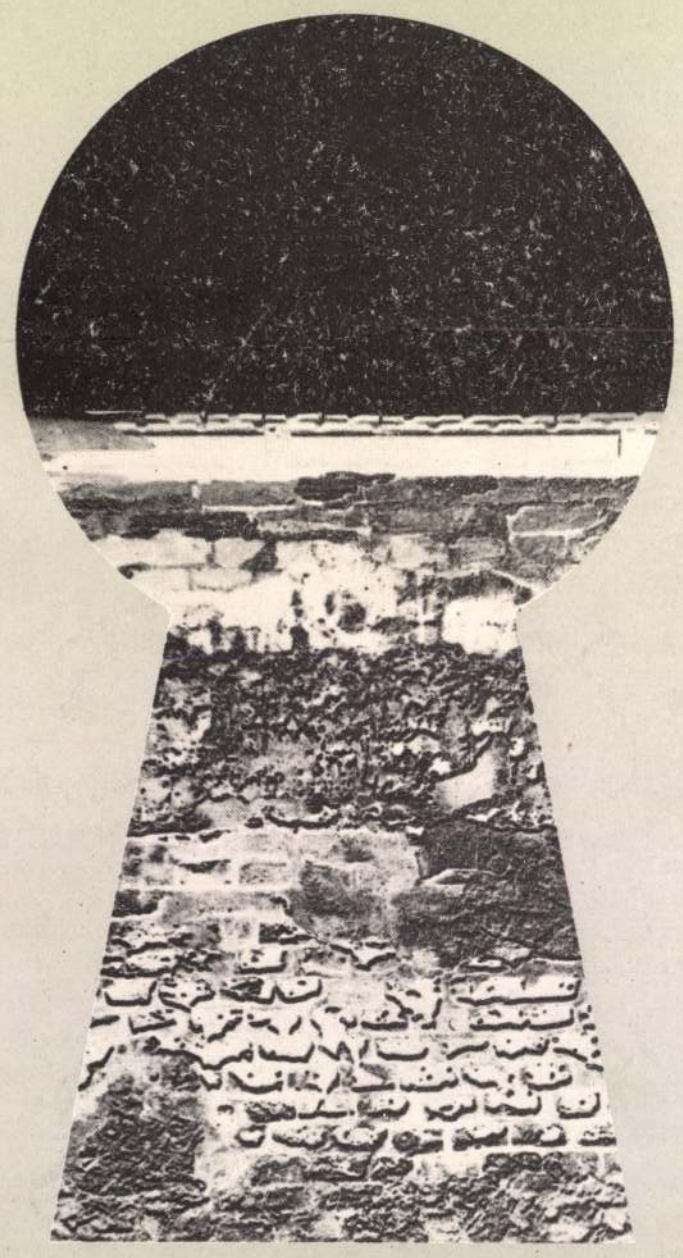

1975. VI. 11. 21.30 TV
(11.) - Vné -
Művészeti magazin

Kocsis Imre festőművész

Kocsis Imrét arról kérdeztem meg, hogy mint festő aki a Képzőművészeti Főiskolán tanársegéd, a művészet tanszékén, Mikor idejött, legalábbis az a kép amit idehoztunk dokumentációképpen, Szentendre ikon emlékekből táplálkozik, akkor úgy érezte még, ho sikerül ebbe beilleszkednie, a témavilágba és a jelrendszerbe.

- Úgy éreztem, de aztán később - legalábbis ma úgy tünik - hogy a szinte szimbólummá vált Szentendrei motivumokkal, vagy elemekkel én ebben a pillanatban nem tudtam mit kezdeni. Nem tudtam hozzátenni semmit.

- Na de végülis hát ~~ha~~ ha arra gondolok itt mellettem...

- Inkább csak a forma világát próbáltam keresni és azon keresztül azon esetleg felvenni a kapcsolatot az emberi háttere mögé nem tudtam...

- Kerámiával is foglalkozott. Elhoztuk ezt a különös virág, rózs kompozíciót, nagy méretü, egy kerámia elem ez tulajdonképpen.

Koesis Imrét arról kérdezném meg, hogy mint festő aki a Képzőművészeti Főiskolán tanármegéd, a művészet tanszékén. Mikor idejött, legalábbis az a kép amit idehoztunk dokumentációképpen, Szentendre ikon galériáról téplálkozik, akkor úgy érezte még, hogy sikerül ebbe beilleszkednie, a témavilágba és a jelrendszerbe.

- Úgy éreztem, de antán később - legalábbis az úgy tűnik - hogy a szinte szimbólumná vált szentendrei motívumokkal, vagy elemekkel és ebben a pillanatban nem tudtam mit kezdeni. Nem tudtam hozzátenni semmit.

- Ha de végülis hát a ha arra gondolok itt mellettem...

- Inkább csak a forma világát próbáltam keresni és azon keresztül azon esetleg felvenni a kapcsolatot az emberi háttere mögé nem tudtam...

- Kerámiával is foglalkozott. Ellesztuk ezt a különös virág, rézszerű kompozíciót, nagy nézőtű, egy kerámia elem az tulajdonképpen.

- Igen. Egy kerámia fülkép részlete tulajdonképpen, egy sima fehér felületből ezines és fehér virágok.. .
- Ismerjük a grafikáit is, és ismerjük a plaktájait, amely a szentendrei teátrumnak egy nagyon érdekes és izgalmas feldolgozása és ismerjük a jelenlegi munkáit. Engedje meg, hogy én fejezzem be, mint művészettörténész ezt a beszélgetést azzal, hogy amit mondott, hogy a föltétlen szentendreivé válás nem záloga elsősorban annak a művészetnek, amit csinál itt Szentendrén. Mert hiszen sokféle áttételen keresztül érvényesülhet, jár a nagyvilágban, ...
- Igen.
- ....figyeli a világ művészetét. És hogyha az európai művészet hatását felfedezi saját munkájában, ez még nem hitlenség Szentendrével szemben.
- Talán valamit tudunk mi is hozzátenni, talán ez az apróság, hogy mi is...
- Hát maguk ide egy, egy új szellemet hoznak. A telep egy része, a telep lakóinak egy része pedig folytatja az elődök munkáját, elsősorban a konstruktiv felfogásban, az egyszerüsödés felé menve, mint ahogy itt láthatjuk szemben, talán ezt az egy képet, az idő elszaladt ugyan, de mutatnánk meg Balogh Lászlónak egy képe, amely a Szentendre látványát, élményét, a tornyoknak a ritmusát átalakitja és egy mértani rendben helyezi el, különös lehet a kép, most annyi Szentendre eredeti kép után, Szenendre látvány után, amit a kamera ezen az estén bemutatott. Búcsuzunk a fiatalokról, ezzel a képpel.

kiállítás

Festők a Stúdió Galériában

KOCSIS IMRE ÉS NAGY ELŐD

Szinte szóról szóra egyformán vallanak művészi céljaikról: „A képeimmel határozott mondanivalót akarok kifejezni . . . a pusztán esztétikus hatás nekem kevés . . . nagyon érdekel maga az anyag . . . sokszor egy részlet jobban leköt mint az egész kép." Az azonos szándékok annyira különböző megvalósuláshoz vezetnek, hogy talán értetlenül állnak egymás munkái előtt. A Stúdió Galéria egymást követő két kiállításán bemutatott munkák mindkét festőnek az utóbbi három évben készült művei.

Kocsis Imre kapott Derkovits-ösztöndíjat majd műtermes lakást. Nem fest a Képcsarnoknak, korongolásból és alkalmazott grafikából él (ezzel kapcsolatban többször járt külföldön), tanársegéd a főiskolán. Sorsa ritka szerencsésnek mondható. Az az út, amit mostani kiállításáig végigjárt, rokonszenves és őszinte keresésről vall. Az anyag alakítási lehetőségei érdeklik, a legváltozatosabb műfajokkal foglalkozik (festmény, grafika, plasztika, reklámgrafika, kerámia, mozaik csempekép, üvegablak), de mégis csak festő akar lenni. Ki is próbált minden lehetőséget, amit ebben a műfajban a viszonylag hagyományos keretek nyújtanak. Szenvedélyesen foglalkoztatták a fakturális hatások, a felragasztott zsákvászontól az átlyuggatott farostlemezig, festett lírai szürreális és geometrikus absztrakt, sőt op-art képet is. Készített sokfigurás kompozíciót és részlettanulmányokat barokk szobrokról. A stúdió legutóbbi csoportos tárlatai azt mutatták, hogy a rücskös, csorgó, vastagon kent stb. anyag végül is valamilyen kényszeredett figurává vagy csendéletté áll össze a képeken, amihez az indító szándéknak semmi köze. Így épp az vész el, amiért az egészet csinálni érdemes, annak a keresése, hogy az anyag önmagában milyen érzelmi, hangulati, gondolati, asszociatív hatások hordozója lehet. A modern festészetnek ez kb. 20—25 évvel ezelőtt volt központi problémája, az új spanyol iskola ezzel tört be a modern művészet élvonalába (Tapies, Millares, Saura stb.), és kiváló képviselői voltak, pl. az olaszok között Burri. Vajon mennyire ismerik a fiatalok ezeket a törekvéseket? És ha ismerik, akarják-e, érdemes-e követni?

Kocsis Imrét jósorsa megóvta attól, hogy sok időt vesztegessen el. Nyílván az alkalmazott grafika ösztönzésére egy pop-arthoz közelálló stílusra talált rá, melyben szemmel láthatóan megőrizte az anyag és a faktúra iránti érdeklődését, azt az örömet, amit a technikából adódó szépség jelent számára, megmaradt a táblakép és a grafika műfaji keretei között, és a legjobb darabokon (ezek grafikák) azt a kicsit ironikus hangot is megtalálta, amit gondolatainak közlésére alkalmasnak tart. Már a korábbi periódusban is jellemzője volt az ellentétes hatások együttes alkalmazása. Amorf és mértani formák, síma és plasztikus felületek váltakoztak ugyanazon a képen. Az újabb munkákhoz kollázsok adják a kiindulást, egyes darabokon ez jól érezhető *(Fejrevalók)*. A különböző hangulatú és faktúrájú (esetleg anyagú)

Kocsis Imre

Kocsis Imre: Úr ír

mélyes, hanem csak olvasmány- vagy útiélmé-
nyei. Fő érdeklődési köre az emberi arc, az

1021 Kocsis Gyula

Műcsarnok, Budapest, 1943. május.

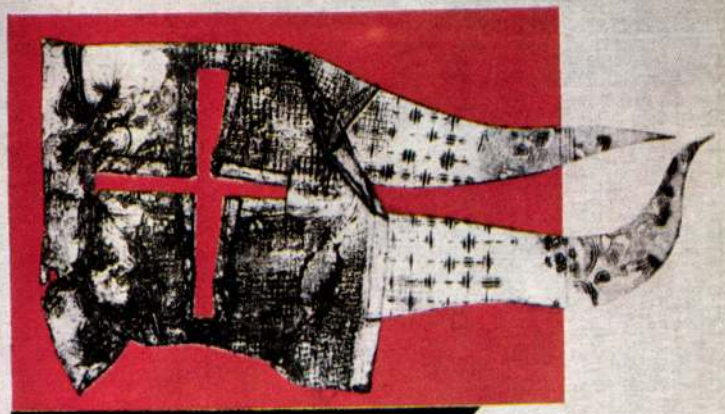

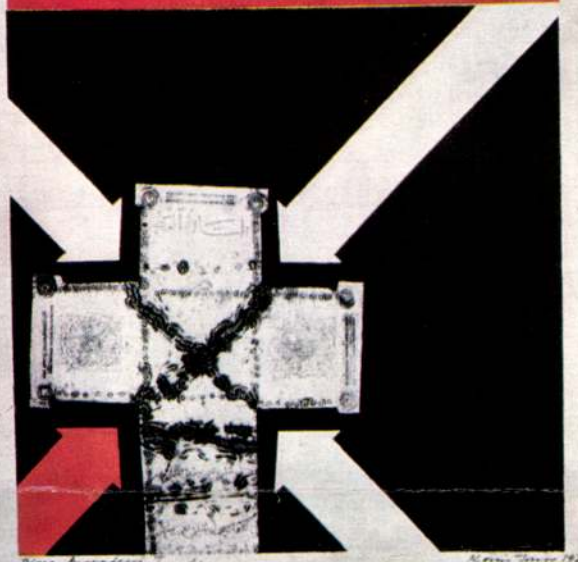

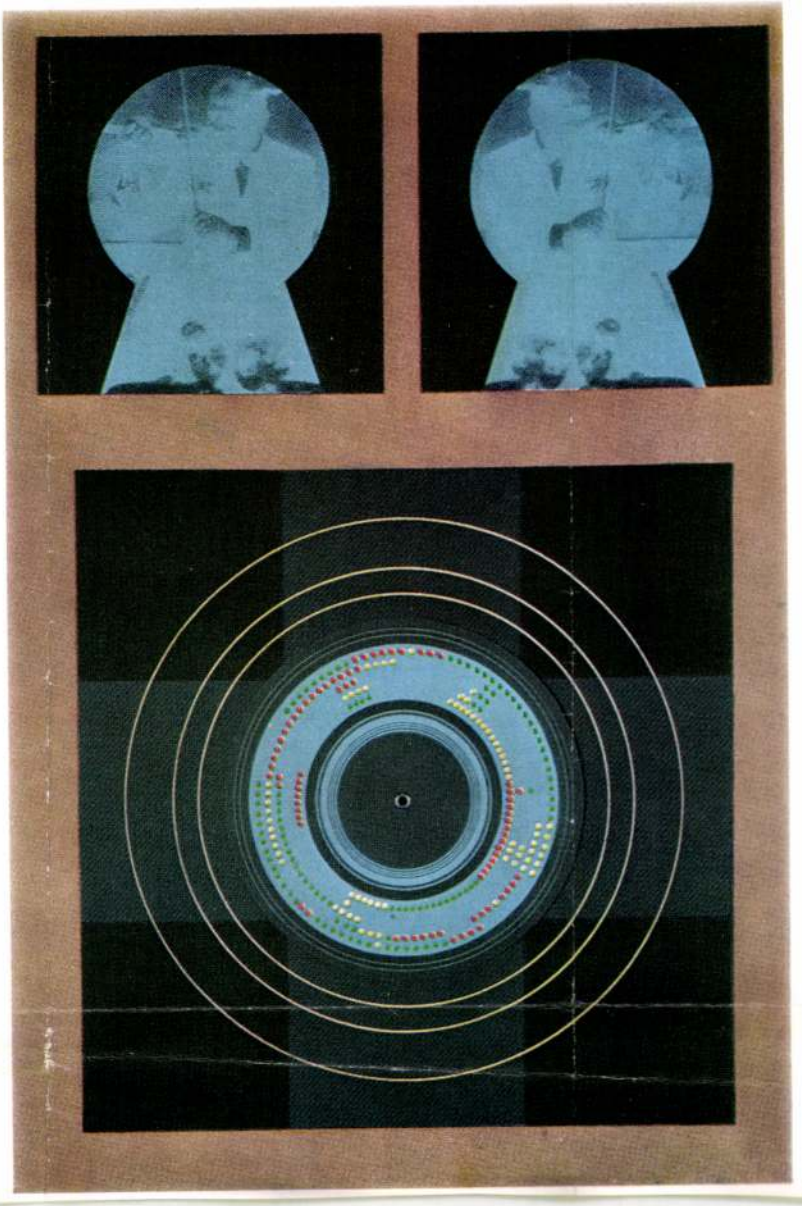

Berki Viola megbízást nyert terve

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Kocsis Imre Derkovits-ösztöndíjas festőművész

Csongrád m. Hírlap

1973 MÁJ 6

pali
23—28 fok között.

1024

Kiállítások

Műszaki szakkörök kiállítása nyílik május 7-én, hétfőn a hódmezővásárhelyi 602. számú Ipari Szakmunkásképző Intézetben a műszaki hónap keretében. A kiállításon *Gálfi* László megyei műszaki szakreferens tart előadást.

A makói születésű Kocsis Imre festőművész tárlata nyílik május 9-én, délután fél 6-kor Budapesten, a Stúdió Galériában. A Derkovits-ösztöndíjas festőművész kiállítását Z. *Gács* György nyitja meg.

ván Margitnak Etelka Margit; Vass Istvánnak és Suba Máriának Zoltán István; Forgó Árpádnak és Szögi Máriának Mónika; Tóth Lászlónak és Ambrus Máriának István és László; Héger Zoltánnak és Bódi Annamáriának Szilvia Angéla; Sebők Péternek és Rácz Évának Noémi Márta; Gazsó Pálnak és Varga Máriának Éva; Fekete-Nagy András-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁJ 26

Magyar Nemzet

Kocsis Imre festőművész
1021

Magyar Nemzet

Kocsis Imre festőművész kiállítása

a Stúdió Galériában

Keveset dolgozik *Kocsis* Imre — sugallja a látszat. Hiszen most, élete második önálló tárlatán (az elsőt 1966-ban rendezte szülőhelyén, Makón, abban az esztendőben, amikor Kádár György irányításával befejezte tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán) javarészt ismerős, már több ízben látott munkáit sorakoztatja fel. A megállapítással azonban súlyos érvek szegülnek szembe: Kocsis Imre művei. Mert képtelenség, hogy egy keveset dolgozó ember ilyen biztonsággal komponáljon, ilyen hibátlanul alkalmazza a technika összes fogását, ilyen pontosan ismerje mesterségének törvényeit, s ily bátran — és indokoltan, mert Kocsis nem az „újdonságért" keresi az újat — tegye túl magát minden konvención. Ehhez sok tanulás, biztos ismeret, gyakorlott kéz és pontos gondolkodás kell. Csupa olyan dolog tehát, ami nem születik magától, munka nélkül.

Meg kell hát fordítanunk, illetve ki kell egészítenünk az iménti „tételt", ilyenformán: Kocsis Imre sokat dolgozik, de csak nagyon kevés munkáját mutatja be nyilvánosan. (Hogy azután a munka — az ő esetében — miképp értendő, tehát, hogy Kocsis lassan, hosszú küzdelemben alakítja-csiszolja műveit, vagy sokat készít, s ebből a nagy mennyiségből választja ki a kiállítandó keveset, az már közömbös, amikor műveit mérlegre tesszük: itt az eredmény a fontos, nem pedig a hozzá vezető út.)

S ha Kocsis Imre tárlatán a műveket hagyjuk „beszélni", egy remek technikával épített, szabatos formákba foglalt, önálló közlendőkkel teli festői világ születésének lehetünk tanúi. Ami nem azt jelenti, hogy Kocsis Imre művészete zárt „egység", önmagába fordult, csak saját „belső hangjaira" ügyelő rendszer. Épp ellenkezőleg — nyitott, benyomásokra és hatásokra szomjas. Integrál, befogad mindent, tárt kapukkal várja az élményeket, s örömmel alkalmaz új megoldásokat.

Az alkalmazás azonban nem azt jelenti, hogy Kocsis „puskázni" igyekszik, hogy megemésztetlen félinformációkból épít magának stílus helyett légvárat. Munkálkodásának éppen ez a legnagyobb erénye: Kocsis mindig szívesen *tanul*. Azaz: tájékozódik, megfigyel, átvesz és alkalmaz bizonyos megoldásokat — például a multiplikációt, a grafikai mű többféle színnel készített lenyomatának egymás mellé rendezését, megismétlését apró változtatásokkal, de mindig a maga munkájának törvényei szerint. Gondolatait így hát nem jelmezbe öltözteti, nem álarcba bújtatja, hanem testet épít nekik. Festményei, grafikái a szó igaz értelmében művek: gonddal formáltak és pontosan beszélők.

Értelmezésük — látszólagos egyszerűségük ellenére — bonyolult dolog. Ahányszor találkozunk velük: mindig újabb réteget mutatnak meg magukból. Megszokhatatlanok és megunhatatlanok. Már technikájuk is meglepetéseket kínál. Vizuális építményükből hol itt, hol ott bukkan fel valami „újdonság": az *Előzés* autói például — jobban megnézve — egyszerű csavarkulcsok hűséges lenyomatainak bizonyulnak. A felfedezés azonban mégsem kelt csalódást, hiszen evvel a „leleplezéssel" voltaképp a mű születéséhez, a formát megszülő gondolatmenet Ariadne-fonalához jutott közel a szemlélő. Vagy itt van a katalógus „leleplezése": a tavalyi Stúdiókiállításon bemutatott, s most is látható *Előszoba* egy fénykép tanúsága szerint hűséges másolata egy valóságos előszobának. „Csak" épp annyi történt vele, hogy ami a fotón még esetlegességnek, zavarónak, logikátlannak látszott, az szerkezetté szilárdult, a festmény elemévé, részévé vált. Mindenesetre, ha úgy forgatjuk — az *Előszoba* akár „naturalistának" is mondható.

Épp ez mutatja, milyen haszontalan valakit felületi jelek alapján stíluskategóriákba gyömöszölni. Kocsis Imrét pedig nemcsak haszontalan, hanem nehéz is: kibújik a skatulyából, bármilyen jól szerkesztett is legyen a munkái számára előkészített „kategória". Teheti — máris jobb festő annál, semhogy mankókra és támasztékokra legyen szüksége. S művészete még feltehetően sokat fog változni. Hiszen módszerének lényegéhez tartozik a gondolatok továbbépítése és az új eszközök keresése; erről tárlatát szemlélve bárki meggyőződhet. S arról is, hogy ez a változás jó eredményeket hoz.

H. Gy.

arin Hőerőművet
téses bányaüzemet

minden mai magyar fiatal is szívében őrzi. *És ezt fogja őrizni most már ez a nagyszerű alkotás, a Gagarin Hőerőmű is.*

— Itt nemcsak új mű született, hanem akik ezt létrehozták, maguk is formálódtak. A felelősségnek és a feladatnak, amelyet vállaltak és amelyet a társadalomtól kaptak, az itt dolgozó fiatalok túlnyomó többsége nagyszerűen megfelelt. S ez nem kevésbé járult hozzá, hogy országszerte Visonta, a Gagarin Hőerőmű neve valami *nagyszerűnek, szocializmust építő hazánk ifjú nemzedéke igazi helytállásának is szimbóluma lett.*

— Jurij Gagarin mellszobrának felavatásával e gondolatokat akarjuk kifejezni. *Emléket állítunk a szocializmus eszméi jegyében újat teremtő embernek, a mindig jobbra törekvő gondolatnak és cselekvésnek.* És emléket állítunk annak a megbecsülésnek, amelyet elvtársaink, barátaink és küzdőtársaink, *a szovjet emberek és az erőmű névadója iránt érzünk.*

— A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség központi bizottsága nevében az emlékmű előtt köszöntöm a hőerőmű valamennyi tervezőjét, építőjét és valamennyi dolgozóját. Legyen a Gagarin Hőerőmű *a szovjet és a magyar nép egységének, barátságának meleget és fényt adó jelképe és valósága!* Legyen népeink és ifjúságunk egységének, alkotó munkájának olyan *állomása*, amelyet újabb és újabb követ. Bizonyosak vagyunk abban, hogy az elődök nyomán az egymás helyébe lépő ifjú nemzedékek anyagiakban és szellemiekben egyaránt *megőrzik és újabb értékekkel gazdagítják szocialista hazánkat.* És ebben valamennyiünk számára példaként áll — miként itt e szobor — Jurij Alekszejevics Gagarin — mondotta befejezésül.

Volinov űrhajós üdvözlete

— Nagy örömöt jelent számomra, hogy részt vehetek a világűr első meghódítója, Ju-

Kádár János pohárkö

Az Internacionálé hangjaival véget ért szoboravató ünnepség után a vendégek és a kitüntetett dolgozók *közös ünnepi ebéden vettek részt. Herneczky* László, az erőmű főgépésze a kitüntetettek, valamint az erőmű és a bánya dolgozói, fiataljai nevében köszöntötte Kádár Jánost, és az újonnan felavatott Gagarin-szobrot ábrázoló emlékplakettet nyújtott át neki. Hasonló ajándékkal kedveskedtek V. J. *Pavlov* szovjet és Günter *Kohrt* NDK-nagykövetnek, valamint B. V. *Volinov* űrhajós ezredesnek.

Az ebéden Kádár János pohárköszöntőt mondott.

— Hivatalos naptárunk ma hétköznapot jelez ugyan, mégis mindnyájan tudjuk, hogy *ez a nap kiemelkedő jelentőségű ünnep, a munka ünnepe.*

— A Magyar Népköztársa-

zött *számíthatunk népünk áldozatkészségére, a munkásosztály, az értelmiség, a parasztság, az ifjúság munkájára egyaránt.* Az itt dolgozó emberek közül sokan a munka kezdetén talán nem értették, mit tartalmaznak a tervek, mi épül majd, miért lesz hasznos az alkotás, amelynek létrehozásában tevékenykednek. Szükség volt tehát a közreműködőknek — s itt nemcsak kifejezetten az ipari munkásokra, hanem *minden dolgozóra gondolok* — a vezetésbe vetett bizalmára, arra *a meggyőződésére*, hogy a tervek ésszerűek, jók és megvalósíthatók. Más oldalról viszont *a vezetésnek bíznia kellett az emberekben, hogy képesek lesznek a nagy elgondolásokat megvalósítani.* A sok jó tapasztalat és tanulság közül az egyik legfontosabb az, hogy az új, nagy

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KÉPES ÚJSÁG

1980 MÁJ 3

Kocsis Imre,
szobrászművész

1021

KOCSIS IMRE:
Fafejű.
Gipsz és kortefa
(Fotó: Karff István)

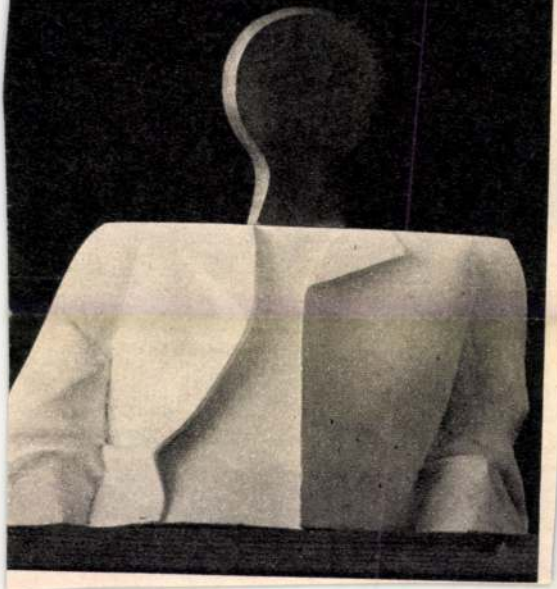

z lalli
stője

Kocsis Imre
1021

Kocsis Imre:
Gyűjtemény
Collection
Коллекция

Bráda Tibor:
Apa és fia
Père et fils
Отец и сын

Kovács Tamás:
Mese
Conte
Сказка

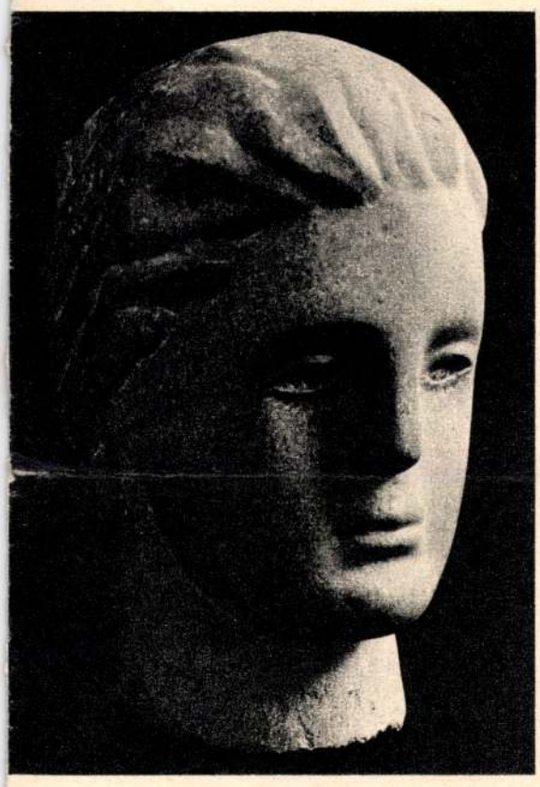

Papachristos Andreas: Női fej
Tête de femme – Голова женщины

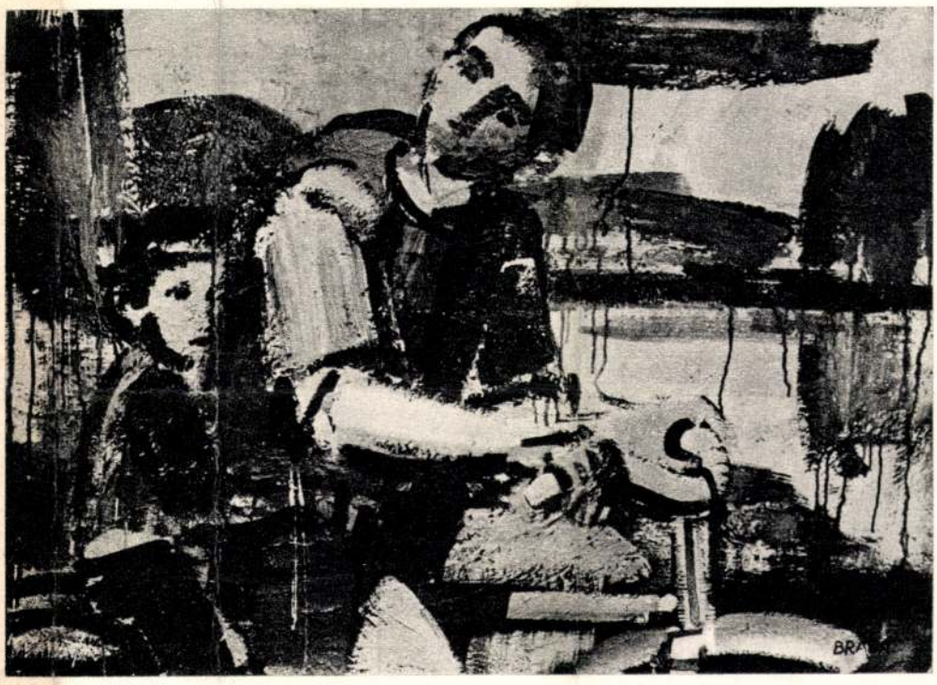

Nagy Előd: Szoptató anya
Mère nourrice – Кормящая мать

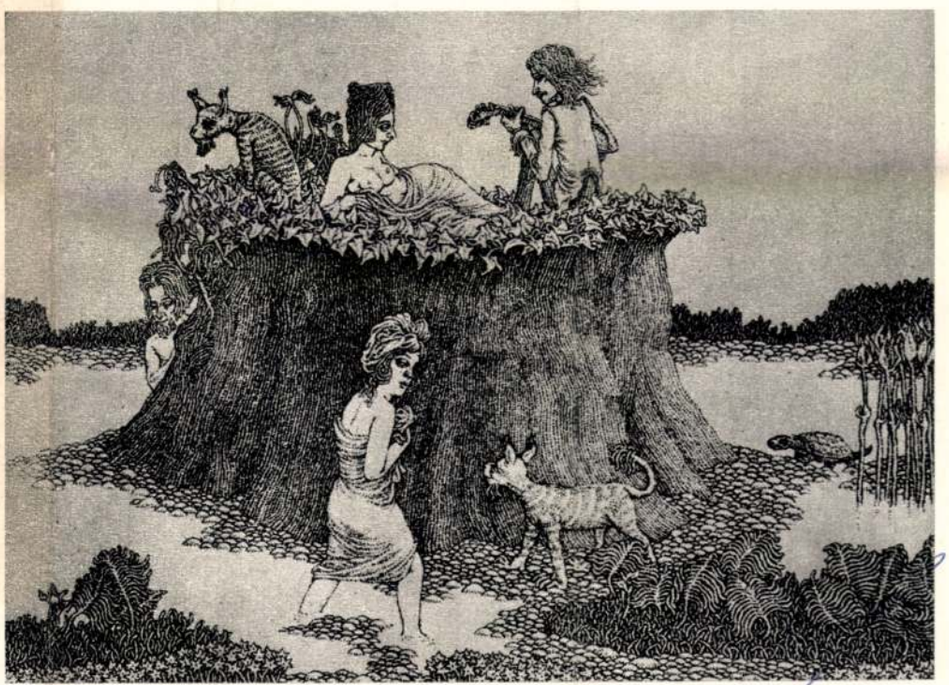

T. Ny. Jablonszkaja: Fiatal anya
Jeune mère – Молодая мать

ságokra keményedett siheder szemlélet érvényesül kiállított munkáiban, amelyekben az objektív valóság ellen a személyesebb emberi valóságért harcolva közli replikáit.

A Kovács házaspár kiállítását a Szobrász Szakosztály bemutatkozása követte. Majd még ez évben egymást követően Bodoczky István festőművész, Papachristos Andreas szobrászművész, Banga Ferenc grafikusművész, Rajki László szobrászművész munkáival találkozhatunk a Stúdió Galériájában. Az évzáró kiállítás ismét kollektív munkákból rendeződik.

Íme megadatott a szilárd pont, a jó lehetőség a művészi pálya befutására. Bikácsy Daniela és Kovács Tamás mint első egyéni kiállítók éltek ezzel a lehetőséggel. Nevüket mondva munkáik ízét is érezzük.

Kovács Gyula

A Prizma 13 székesfehérvári kiállítása

A művészcsoport összetartó elvét, emberi-művészi találkozásuk titkát sokan próbálták már kifürkészni. A magyarázat távoli, homályos célok emlegetésénél sokkal egyszerűbb és kézenfekvőbb. Tizenhárom olyan ember tömörült a művészcsoportban, akiknek egymás iránti béketűrése, nyugodt barátsága nagyobb összetartó erő valamely középponti akaratnál. Egyszerűen jól megférnek egymással.

Ennek az íratlan alapszabálynak a keretein belül mégis megvalósulhatnak a magukban is egész, egészséges személyiségek törekvései, erővonalaik elrendezésében jó ideje már kialakultak a Prizma 13 egészén belül a kisebb társulások is.

A kerámikusok hármasának élén Schrammel Imre áll. A kiállításon kútterve helyett hasított formájú kompozíciójával vett részt. A szobor egymást átölelő, vagy éppen egymásba harapó két szerves eleme olyan meggyőző egészként jelenik meg, mint a kínai filozófia jin (női) és jang (férfi) elve, s részleteiben értelmezik a közöttük támadt űrt. A belső szerves és a külső szervetlen lehatárolás ellentmondását ebben az esetben a külsőleg is életteli, nyújtott tojás alakú formával feloldotta. A hasított formákban Schrammel olyan tudatosan mutat bele a megnyitott plasztikai tér belsejébe, mint az a filozófiai példabeszéd, mely szerint a kocsikerék küllői azáltal nyernek értelmet, hogy űrt fognak körül, a ház falai is ürességet fognak közre, s az agyagedény jelentősége is a benne rejlő térben van. Alkotása azért különösen jelentős, mert közelebb jutott elképzelésének nagyobb léptékű kifejezéséhez.

Benkő Ilona kerámikus erőssége munkájának önsanyargatásig kegyetlen belső fegyelmében van. A kiállításon nem korongolt darabjaival vett részt, plasztikai formálással, szobrászi kompozícióival bizonyította be, hogyan remekel ugyanaz a kiérlelt tapasztalat és intelligencia más területen is. Abban a korongolt formában ugyanis ezen a kiállításon Krajtsovits Margit állította ki zengő, nagylendületű edényeit. Az ősi város előtti tisztelgés, a mestermunka készítésének ambíciója vitathatatlanul értékes darabokat hozott létre ezekkel a munkáival.

A csoport gondolatait valósította meg a kiállítás keretei között Fekete György Székesfehérvári famozaikja, a ritka és nemes műfaj újszerű megjelenítése. Belsőépítész társa Mezei Gábor fantasztikus körvonalakkal előugró, eleven szobor-szekrényével aratott sikert a kiállítás közönsége előtt. Péri József ötvös-mestermunkáinak üvegszekrénye előtt hosszasan megtorpant a körbejáró nézők sora. A szépen kimunkált darabok méltán keltettek csodálatot és elismerést.

A csoport hét tagja textiltervező iparművész. Kovalovszky Márta tulajdonképpen őket jellemzi a katalógus bevezetőjében. Hübner Aranka Kék triptichonja valóban az intim játékosság ismerős kedvességével hat. Tiszta anyagszerűségében jelenik meg Tábori Gabriella filc-plasztikája, bensőséges meleg teret varázsol maga köré. Szenes Zsuzsa gyapjútűzései a Prizma 13 csoportkiállításának nélkülözhetetlen színfoltjai. Az egyszer megtalált kifejezési eszköz szépen gyümölcsöző variációi, melyek visszafogott színeik ellenére sem válnak monotonná. A szecesszív változatosságot Szabó Marianne falikép terve képviseli a legszembeötlőbb eredetiséggel, tematikus határozottsággal. Kozma Vera ihletésében hitelesen népi, eredendően anyagszerű, egyszerű, szép ruhatervet állított ki. Preisler Klára monumentális terítője egzotikus, mégis szűkszavúan határozott színharmóniával méltán kapott főhelyet a Prizma kiállításán.

Összegezve: az az emberi magatartás, mely egymás szeretetét és megbecsülését jelenti, művészi magatartásként is megtermi jó gyümölcseit.

Erdős György

Vén Emil kiállítása

Az Ernst múzeumi kiállítása születésnapi visszapillantás félévszázados művészi munkásságára. Beszámoló dióhéjban, egy még korántsem lezárt életműről, jelezve néhány korai művel a kezdetet, és legutóbbi alkotásaival egy megállás nélkül fejlődő festő jellegzete[illegible]
F[illegible]
ján.
téko
sajá[illegible]
hogy éles pontossággal, összefoglalón figyeljen, nem hanyagolva el a döntő fontosságú árnyalati finomságokat, de józan megfontolással ügyelt arra is, hogy el ne merüljön a részletekben. Elérte, hogy mint festő teljességében tudja rögzíteni a látványt.

Vén Emil, az ember és a művész: lobogó szenvedély, kicsattanó életöröm, bölcs mérséklettel, kiegyensúlyozott nyugalommal. Egyik festményének a címe „*Harmónia*" – minden egyes alkotására vonatkozik. Mámorító színvilágával megszállottan vallja, hogy az élet csupa tündöklés, ujjongó szépség. Nála, szemléletében még a szénbánya is színpompa, és ragyogás, nem pedig kormos, füstös sötétség.

Még fiatalon jött rá a hivatására. Tizenhét éves korában Uitz Béla szabadiskolájának a növendéke, majd egy évvel később a Képzőművészeti Főiskola hallgatója lett, mint Benkhard Ágost és Rudnay Gyula tanítványa. Hosszabb időt töltött Makón, Hódmezővásárhelyen. Többször tanulmányúton járt olasz, francia és spanyol földön. 1940 óta Budafokon él és dolgozik.

Korai művein még érezhető az idegen hatás. Egy időre fogva tartotta a nagybányai légkör, Rudnay és Kernstok stílusa is befolyásolta korai kompozíciót. De azután portréin, csendéletein, tájképein, szőnyegtervein, üvegfestményein önsanyargató kritikai ellenőrzéssel kizárólag a maga legszemélyesebb elragadtatásainak engedett teret. Ez az elragadtatás olykor egy-egy festményén zavarba hozhatta, még tán meg is hökkentette a nézőt.

Együtt fogva át tekintetünkkel félévszázados munkásságának válogatott gyűjteményét: azonnal szembeszökő, hogy az a tűz, szikrázó fény, csillogó szín és romolhatatlan ifjúság, ami felderíti a látogatót, már maga a beteljesülés, elorozhatatlan java a művésznek.

Portréi – Thomas Mannról, a Feleségéről – nem hasonlíthatók a többnyire megszokott arcképábrázolásokhoz, amelyek mintha tükörből néznének vissza ránk. Az ő képmásai belülről megvilágítottak, mintha önmagukat néznék, tükör nélkül és ezt a látásukat mentik át, hagyják ránk.

Csendéletei – Ciklámen, Üvegek, Suszterszék, Folklór csendélet, Pipás csendélet – túl a tömören komponált tárgyi felismerésen, boldogító ünnepi zsongást árasztanak, csodálatos titkokról vallanak, a Lét sejtelméről suttogva.

Városképei (Sopron, Nizza, Toulon, Velence, St. Michel, Dubrovnik) akként hatnak, sóvárgást ébresztve a nézőben látásukra, mint megszemélyesített élőlények.

Haits Géza

T. Ny. Jablonszkaja kiállítása

Tatjana Nyilovna Jablonszkaja nevét „Kenyér" c. 1949-ben festett műve tette közismertté, az a festmény, amely a Szov-

Kocsis Imre

el majd, ez azonban ko-
hogy egyedüli bázisa, meg-
rtománya az Alföld lenne

1021

helyi kiállításokon szereplő
ely szerinti hovatartozása
ja.

ozőművészet egésze szem-
lmezővásárhelyi kiállításo-
z a tény avatja jelentőssé,
ett realizmus egy lehetsé-
ruma. E művészet hagyo-
kezően kötelező érvényű
, megközelítési mód lehet

Kocsis Imre: Előszoba
Antichambre – Передняя

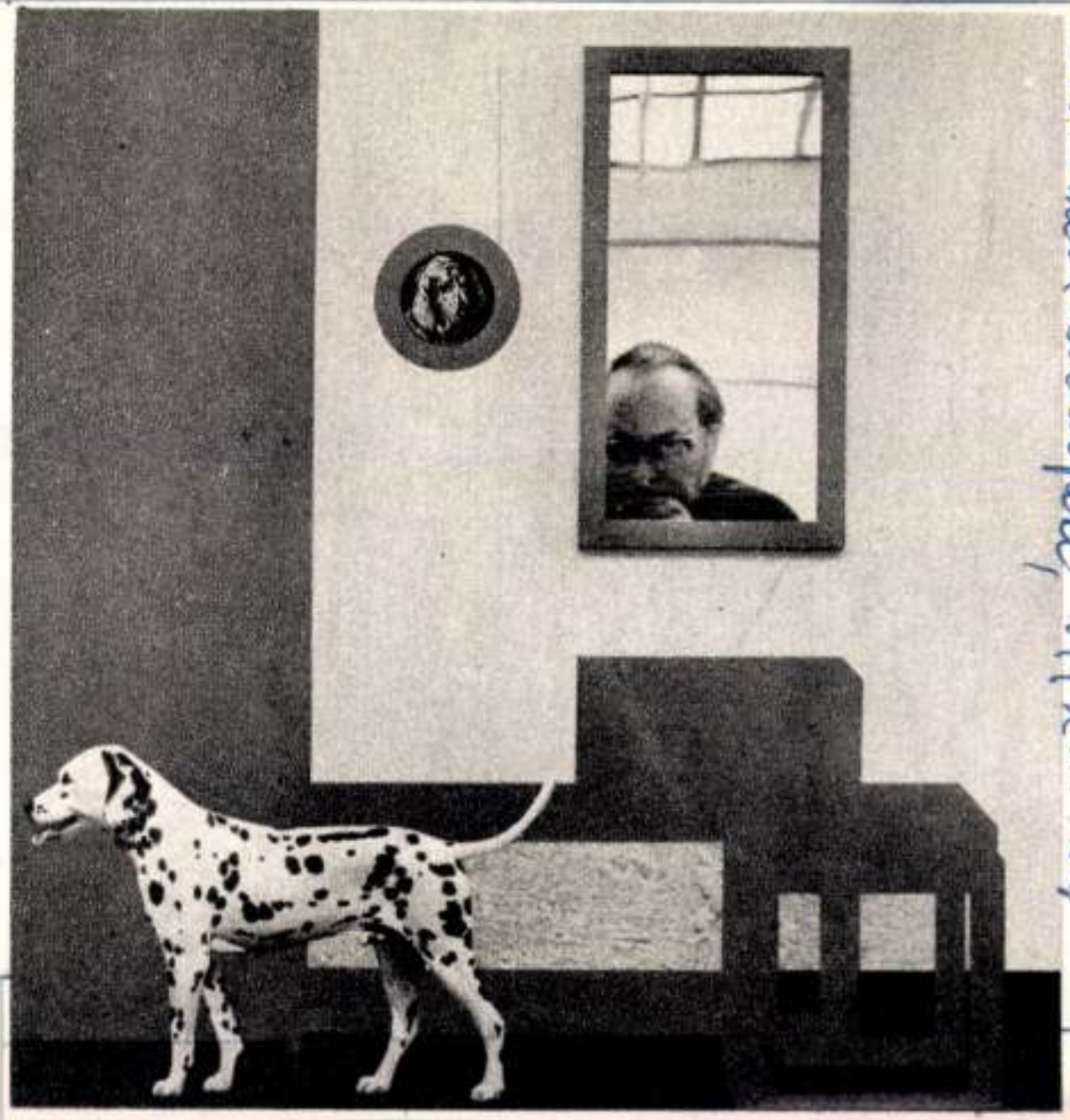

Ellvérzet, Budapest, 1972... 12,

Szalay Ferenc: Házaspár – Époux – Супружеская пара

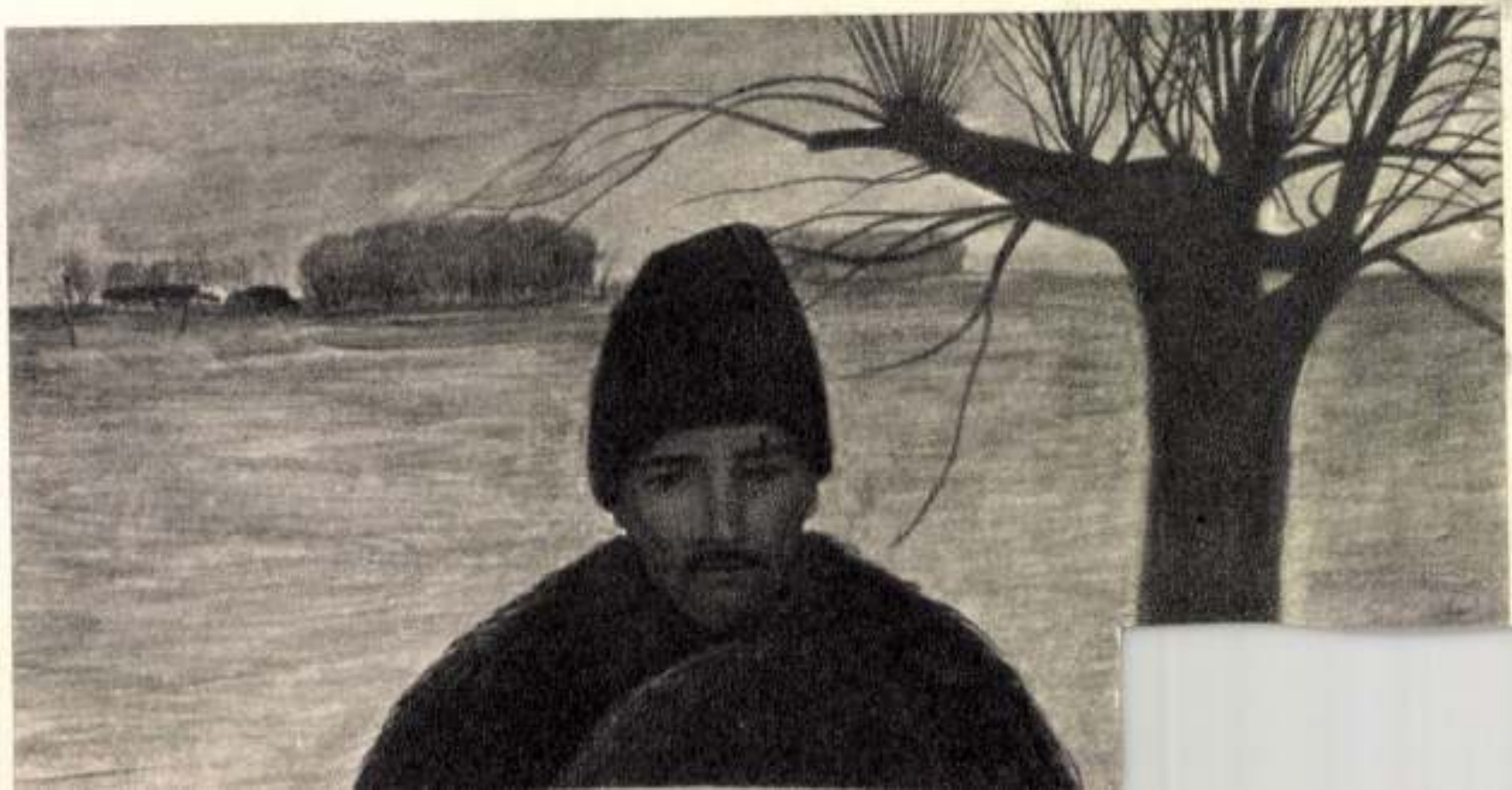

Kur
Juhá
Berg

Kocsis Imre, szobrász-festő-grafikusművész 2.) Folytatás.

Kocsis Imre: Kaszás II, kasírozott fotó, 90 × 150 cm, 1985 (fotók Sulyok Miklós)

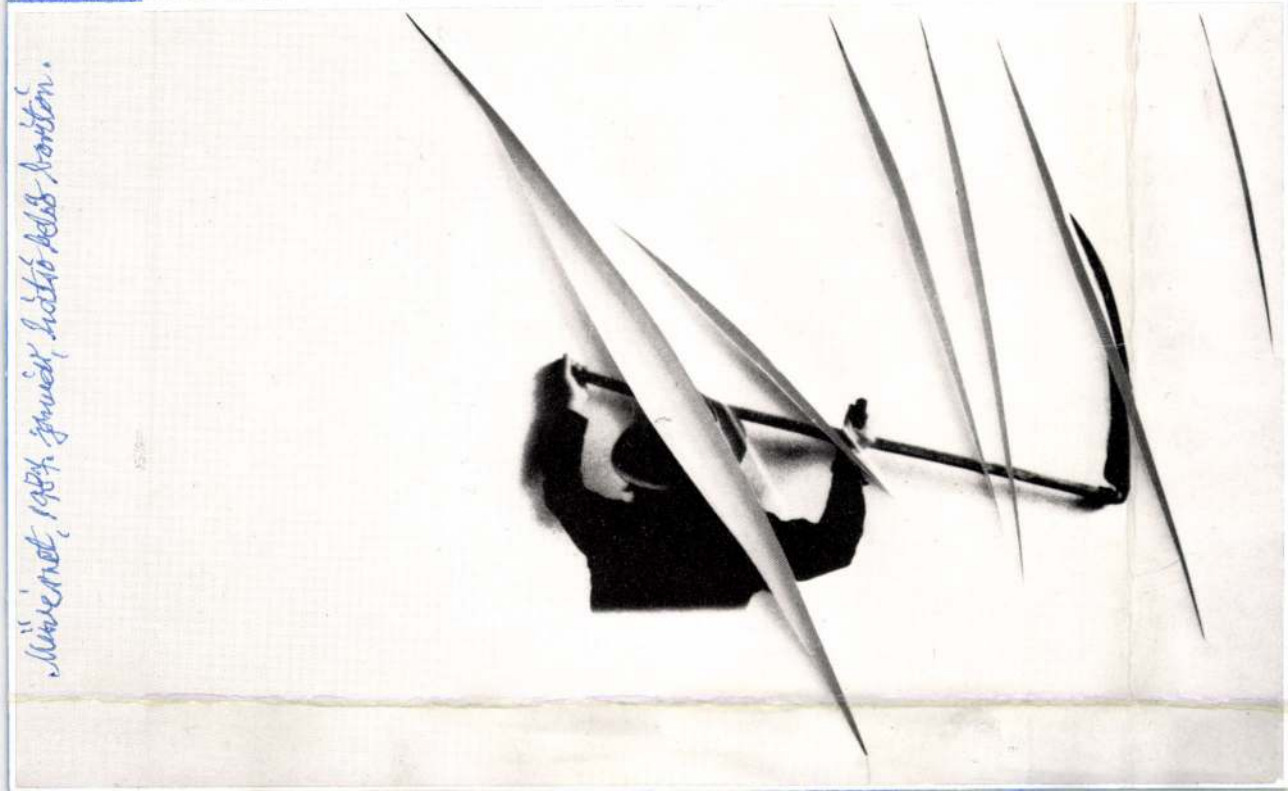
Művészet, 1984. szeptember, hátsó belső borítón.

A Bp. V., Münnich F. u. 16. sz. OTP-központ: a földszinti pénztárterem az üvegtetővel (fotó Somfai István)

A századelő építészeinek nagyszabású feladatot jelentett a pénzintézetek, bankok, takarékpénztárak, tőzsdepaloták tervezése. Ezt az épülettípust gazdasági túlsúlya miatt elsősorban a főváros igényelte, bár a kor építészeti folyóiratai rendszeresen közölték a vidéki városok pályázati felhívásait is. A budapesti bankok és takarékpénztárak megnövekedett vagyona lehetővé tette reprezentatív székházak emelését, melyek a városképet is döntően befolyásolták.

Gonda Zsuzsa: Megújult századfordulós bankpalota a Münnich Ferenc utcában

80 Ft

KOCSIS IMRE GRAFIKÁI
Debrecen, Kölcsey Művelődési Központ

Kocsis Imre keramikusként kezdte; festőként végzett a főiskolán; grafikus lett azokban az években, amelyeket manapság a magyar grafika nagy korszakaként szoktak emlegetni.

Kiállításán tíz év sokszorosított grafikáiból láthatunk válogatást; a műfajon belüli változások feltérképezésére kínálkozik lehetőség. Mégis: ezek a lapok az egész pályakép módosulásaira is utalnak. A *Dózsa keresztesei* a korai gesztusfestészettel való szakítás dokumentuma (bár a

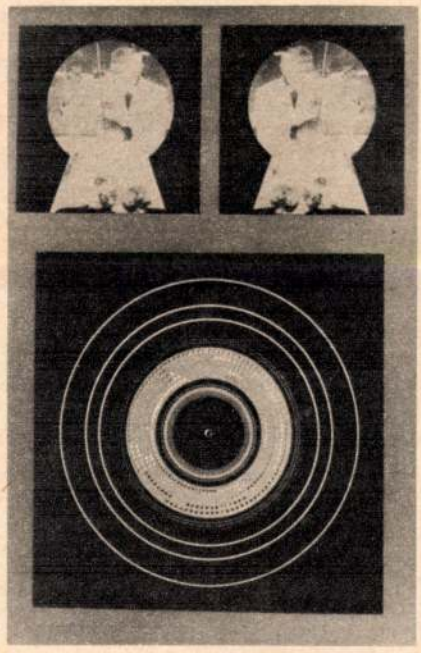

lemez gyűrése, a véletlennek is lehetőséget adó maratási mód az előbbi művekre utal vissza); de ugyanakkor megjelennek a főleg a pop art eredményeit átértelmező grafikák (*Zenegép*).

Jelentős számban szerepelnek itt a hetvenes évek végére jellemző szitanyomatok. E munkákon Kocsis sajátos szimbólumrendszert teremt, mely kevés, de sok változatra képes elemet tartalmaz. Kulcslyuk és a kulcslyuk szigorúan lehatárolt képmezőjében felbukkanó táj (rideg téglafal, fű vagy a gyermekkor bárányfelhői) — a kulcs, amely illik vagy nem illik e szimbolikus nyílásba, a szabadság, tisztaság, lebegés fogalmi jelentését tárgyiasító lepke. Ezek az újabb művek alkotóelemei.

Kocsis motívumai képesek a fontos tartalmakat hordozó, pontos vizuális nyelv megteremtésére. S az a tény, hogy szándékosan nyitva hagyja az értelmezési lehetőségeket, megoldási módokat, azt bizonyítja: alkotói társul hívja a szemlélőt, számít intellektusára. *(Képünkön a Zenegép című nyomat.)*

Hann Ferenc

Művésztelepi Galéria

Jellé sűrített látomások: egy következetes festői elgondolás eredményei. A látvány egyszerűsítése révén jutott Baska e megoldáshoz, motívumegyenletek tudatos levezetésével. Ott folytatja a kutatást, ahol a kubizmus befejezte az új vizualitás elemzését. Nem egyedül végzi ezt az analízist, társa többek közt Deim Pál és Fajó János. Nem áll egyedül felfogásával, de egyénien rendezi képpé a színek ringását, a formák lüktetését. Végére akar járni a festői alakzatok lényegének. Baska a

T 3

látványos nyomorában. A gyakorlott mozilátogató rögvest folytatni tudja a történetet. A társadalom és a család által kizsákmányolt szép, szegény lányt egyetlen vagyonától, a tisztességétől is megfosztja a világ. Ám a lány — nem azért készült róla film, hogy csak úgy beletöródjön sorsába — megkeményíti a lelkét és véres bosszút áll az anyján és a szeretőjén is.

A Fülöp-szigetek egyébként nemcsak Coppola Apokalipszisének nyújtott forgatási helyszínt, maga is évi száz filmet gyárt. Lino Brockát, az Insiang rendezőjét, számon tartják a világ filmpiacán. Az édes-bús könnyes, egzotikus nyomor jól exportálható árucikk. Lehetséges, hogy a közönyös, elfásult, szenvedélyekre éhes Nyugaton szívesen fogyasztják keleti csemegeként.

Sz. G.

Hanglemez

KOCSIS Imre

SZÉKELY András: Egy mühel

/Szentendre, Mühely Galé

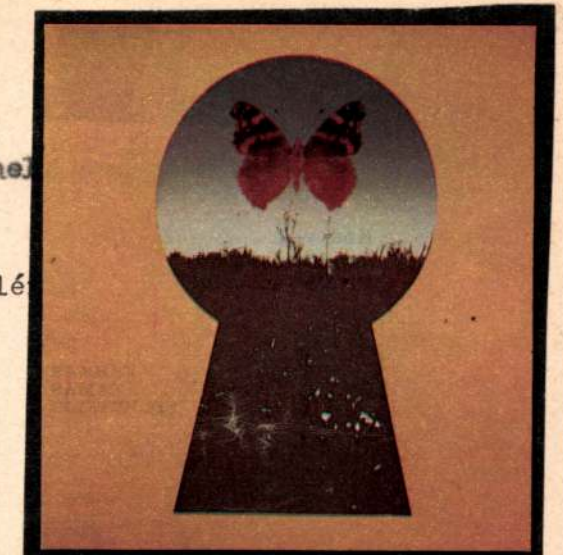

Kocsis Imre:
Vanessa Atalanta

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/44. sz. 25. o.

Kocsis Imre

KOCSIS IMRE grafikáiból, vegyes technikájú, fotóval kombinált alkotásaiból nyitottak kiállítást csütörtökön a székesfehérvári Velinszky László Ifjúsági és Úttörőházban.

Magyar Hírlap, 1985. IX. 20

Kocsis Imre, festő-grafikus
— 1021 —

Mai magyar grafika és rajzművészet, 1983
Magyar Nemzeti Galéria,
1983 július–augusztus

Kocsis Imre: Cím nélkül V. vászon, fotó, szitaszövet, akrilfesték, 110x165,5 cm, 1983 (fotó Mester T.)

60-
old.

Művészet
1983. júl.

hagyományait folytató filmek készítése (pl. demokratikus városvezetés, a futóhomok megkötése, városképváltozások megörökítése, Katona József, Kelemen László, Kodály Zoltán életműve stb.).

3. Együttműködve a város speciális intézményeivel (pl. Játszóműhely, Óvónőképző Intézet stb.), olyan animációs filmek készítése, amelyek hozzájárulnak a gyermek vizuális kultúrájának kialakításához.

4. Műfaji kutatás: teret kívánunk adni az animációs film területén jelentkező mindenfajta gyakorlati és esztétikai kutatómunkának, amely a technikai és esztétikai eredményeinket gazdagítja (pl. egyidőben rövid ismertetést adni munkásságáról, fotó-, illetve egyéb dokumentációval.

A pályázat eredményéről értesítést küldünk.

Mikulás Ferenc
műteremvezető

Kocsis Imre, festő-grafikus-szobrászművész

Fonyódon ma délután négy órakor a Nyári Galériában *Kocsis Imre* festő-grafikus tárlatát nyitja meg *Szabados János* festőművész.

Hétvégi tájoló.

Somogyi Néplap, 1974. júl. 20. 5-old.

Kocsis Imre, grafikus

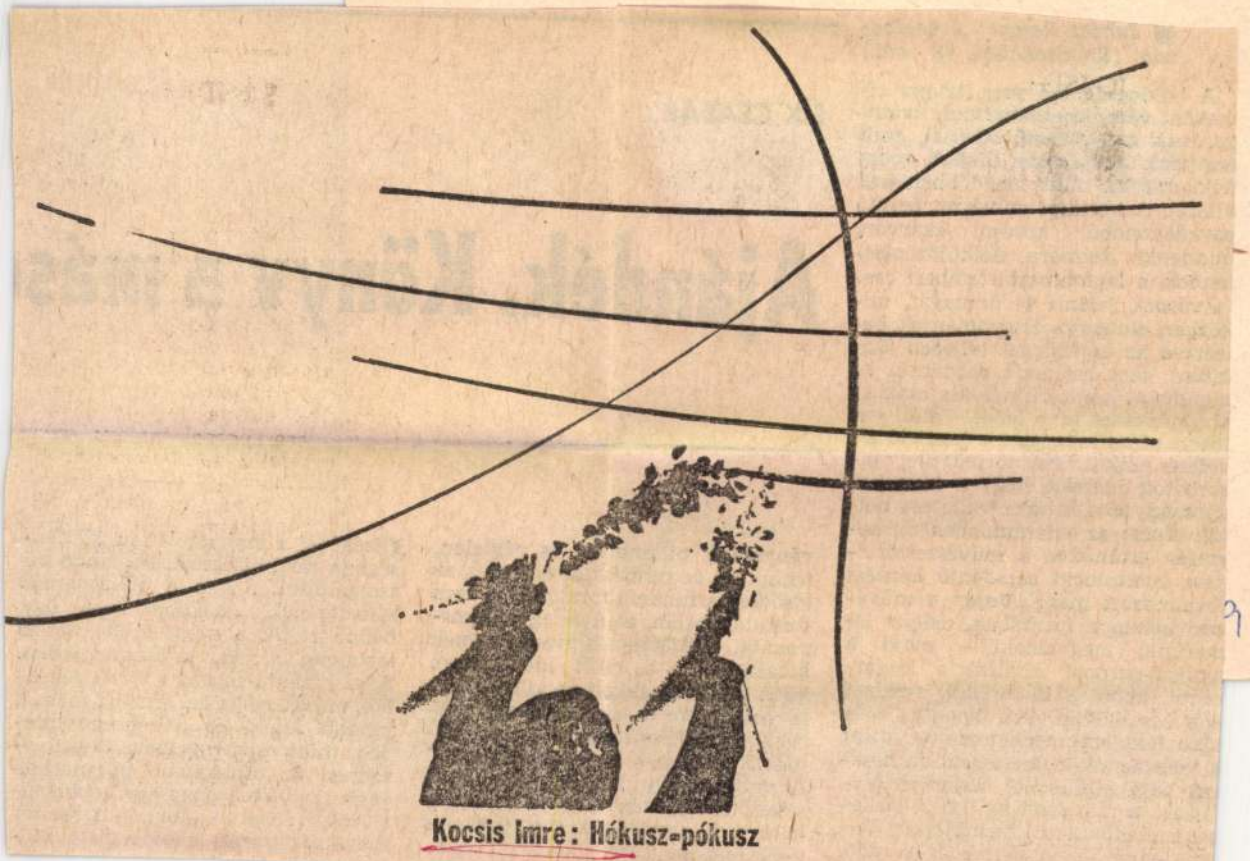

Kocsis Imre: Hókusz-pókusz

12.

9. XXVIII/45

...yv a más...

...gével a szakaszolatlan időtlen-
...en talál otthonra. Hajlandó ki-
...áltatni magát a disszonancia
...tésének, amelyben épp úgy
...e rejlik a szépség, ha utolsó
...léka is, mint a harmóniában.
...z kivágni magát a kötöttségek-
ből, műve mégis önéletrajzi marad,
inkább érték- és jelképrendszeré-
ben, mint eseményeiben. Legszíve-
sebben az örökkévaló pillanatban
verne gyökeret, hogy egy képbe sű-
ríthesse életét, a kort, a teremtés
egész történetét, elképzelhető vál-

...cából, abból a kudarcból, amelyet,
...épp úgy előidézhet a technika és a
...őke féktelen mechanizmusa, mint
...a vele nemesen szembeszálló hosz-
...zú hajú nihilisták? Vajon megta-
...álja-e a művészet az utat elsődle-
...tes funkcióinak új formájához? Va-
...on lemond-e veszélyes és meddő,
...zimbolikus piedesztáljáról?" A ni-

...vált: „A boldogság e...
...te volt... Te, el-nem-tékozolt gye-
rekkorom! Asszonyom... Szerel-
mes Szőke Árnyam: neked adom."
A vallomást metaforacsokorrá tel-
jesedő leírás előzi meg és követi, a
kiégett villanykörtéé, s a kerítésre
szögezett, elevenen fölboncolt kecs-
kebékáé: megmutatván az új...

Kocsis Imre

Magyar Nemzet 1984. 7. 6. 7

Önplakát

Grafikai biennále Miskolcon

NEM BIZTOS, hogy mindenki jól szott már marokkót, ezért inkább elmondom a szabályait. Vagy félszáz színes fapálcikát a markunkba nyalábolunk, s hegyüket letesszük az asztalra, aztán hirtelen mozdulattal elengedjük a nyalábot, hogy a pálcák szétterüljenek. Ezután egyesével annyi pálcát szedünk fel, ahányat csak tudunk — a többi megmozdítása nélkül. A marokkó nem szerencsejáték; biztos, ügyes kéz kell hozzá.

Kocsis Imre három új művét állította ki az idei, *XII. országos grafikai biennálén*, a Miskolci Galériában. Ezeknek az ofszetnyomatoknak a címe: *Marokkó I—III.* S valóban, mindegyiken fotó örökíti meg azt, ahogy a művész marokkó-pálcaként a kezébe szórt egy maréknyi ceruzát, s annak a nyomát is láthatjuk, ahogy a pálcák szanaszét repülve nyomot hagytak a papíron.

Mindezek után már csupán az a kérdés, miért állították ki és díjazták ezeket a lapokat. Nagyrészt — mondhatnánk némi szkepszissel — realista művek, hiszen egy valóságos folyamat művészi sűrítettségű előadásai. Másrészt meg, a firkákat nézve, bizonyára sok néző morogta az orra alatt, hogy hát ilyet a fiam is tud..., pedig az még csak két és fél éves... Harmadrészt meg, a művészettörténetileg tájékozottak kapásból felsorolnak legalább féltucat olyan alkotót, akik az esetlegesen odavetett formák, a firkák esztétikumával foglalkoztak az elmúlt fél évszázadban, Jean Arptól a festészet csorgató Jackson Pollockig vagy Morris Louisig.

A gúny, a keserű legyintés Kocsis Imre műveinek lényege. Az alkotó — festő is, grafikus is — kettős szorításban dolgozik az utóbbi években. Egyrészt tetszetős, művészies képeket kell kiadnia a kezéből, hogy az egyre inkább a piaci igények diktálására hallgató művészeti közéletben továbbra is a felszínen maradhasson. Másrészt nem hagyhatja figyelmen kívül a személyes tartalmakat hangsúlyozó expresszivitás — felkapott szakszóval: „szenzibilitás" — diktáló erejű divatját sem. S aki sem erre, sem arra nem hajlandó eltérülni, akkor jár el a legtisztességesebben, ha ezt ki is jelenti, gondoljunk felőle akármit. A Marokkó-sorozat ilyesfajta reménytelen felkiáltás: add uramisten, hogy újra valamilyen komolyabb játék legyen a művészet, ne ilyen véletlenek révén hányatott passzió.

A kritikus nem kevésbé szarkasztikusan egy apró megjegyzést biggyeszt Kocsis műveinek ismertetéséhez, miközben elismerésének ad hangot: azért Kocsis Imre sem tud jobbat kigondolni, mintsemhogy egy grafikai kiállításra grafikává gyúrja át eredetileg csak fotóból és firkából álló művét. S ez a „művészi" átalakítást egyúttal valamennyit el is vesz műve erejéből.

MÁR HOSSZÚ ÉVEK ÓTA hajlik a magyar grafika az ilyen „művészieskedésre". Húsz évvel ezelőtt, amikor a képzőművészet akkoriban épp mellékesnek tekintett területén, a sokszorosított grafikában, a hagyományos műfaji határokat nem feszegetve lehetett némiképp európaibb gondolatokat újrafogalmazni, a formák mögé bújás segítségére volt a jeles alkotóknak. Az ő akkori mentalitásuk azonban azóta már lassan a második generációt is arra „hatalmazza fel", hogy ne gondolkozzon el magáról a rézkarcról vagy a linómetszésről, hanem az adott műfajok és műformák révén művészies formába öntse érzéseit.

Az ilyesfajta „érzésömlésnek" keletje van kiállítótermeinkben. Pedig bizonyos rövidlátásra utal alkotó, kiállításszervező, néző részéről, hogy akármi mást lásson ezekben a kézműves termékekben, mint többé-kevésbé gusztusos dísztárgyat.

Ez a sokakat érintő művészeti rövidlátás azonban nehezen gyógykezelhető. Nehéz szemüveget ajánlani, azaz — kevésbé szóképekbe burkolózva most már — nehéz igazi alternatívára rámutatni a mai magyar művészetben. Az idei grafikai biennálé sem kínált ilyet.

NEM ARRÓL van szó, hogy „rossz kiállítást" nézhet végig a biennálé látogatója. Csupán kommerciálisat, *szándék nélkülit*. Sem a művészettel, sem ezen belül a sokszorosított grafikával *nincs igazán célja* az alkotók többségének, szinte lehetetlen meghatározni, hogy mi motiválja az egyes művek létrejöttét.

Ha túltesszük magunkat mindezeken a fenntartásokon, a elfogadhatjuk azt a kiállításlátogatói rutint, mely szerint a művek előtt végigsétálva kellemes szemlélődésben lehet részünk, akkor természetesen elmélkedhetünk az idei grafikai biennále jó sok művéről. Csak hát a bejárattal szemközti falon ott lógnak Kocsis Imre lapjai, s ahogy rá-rátéved a tekintetünk, érezzük, nyugtalanítóan idézőjelbe teszik, megkérdőjelezik — valószínűleg joggal — az egész kiállítást, s ezzel együtt rutinszerű szemlélődésünket is.

Jó, rendben van, szemlélődjünk. Igazi meglepetéssel egy eddig alig ismert nevű, fiatal alkotó: *Jovián* György szolgál. Gúnyos mosolyú önarcképei (*Önplakát I—II.*), s az azokat körülvevő bonyolult utalásrendszer rafinált eszközökkel arról beszél, milyen kegyetlen dolog a művésznek önmagát áruba bocsátania. Pedig hát ez az ő mestersége: saját személyiségének mind ügyesebb és mind teljesebb kiárusítása. Kiemelkedő új műveket láthatunk két jeles művészünktől: *Pinczehelyi* Sándortól és *Kéri* Adámtól. Pinczehelyi *Piros-fehér-zöld paprika* című lapján is kiárusításról szól. Kéri Ádám pedig tábori levelezőlapokat „reprodukálva" a nyelvi és az érzelmi jelentés rendkívül bonyolult kapcsolatát taglalja.

Figyelemre méltó grafikákat állított ki még *Halbauer* Ede az önmagát vizsgáló emberről, *Lévay* Jenő a pokoljárás kínjairól; *König* Frigyes, *Romvári* János és *Gémes* Péter pedig, egy-egy szűkebb szakmai problémával foglalkozva, megkapó vizuális hatásokkal él.

A NAGYDÍJAS az idén *Szemethy* Imre lett, folytatva a biennálénak azt a nem épp nagyrabecsülendő hagyományát, hogy az egyes alkotókat akkor díjazza, amikor már épp saját korábbi leleményeik kommercionalizálásával foglalkoznak. Szemethy kvázizsánerképeiben ma már több a zsánerszerűség, mint a metafora. *Pálforduló* című mostani lapja is — a hátuk mögé puskát dugó, egymással szembeforduló intellektuális lényekkel — inkább egy lelkiállapot naplószerű, direkt lejegyzése, semmint általánosítható, átható erejű kijelentés.

Valódi műélvezetet ígér viszont *Swierkiewicz* Róbertnek az előző grafikai biennále nagydíjasának kamarakiállítása. Swierkiewicz igazi költő, sodró lendületű lapjai előtt járkálva nem tudunk pontosan számot adni a látványról, és nagyformátumú lírájától aligha maradhatunk érintetlenek.

E beszámolót csak azzal a hosszú évek óta vissza-visszatérő kritikusi fordulattal zárhatjuk, amelyet szinte minden országos kiállítást ismertető cikk végén olvashatunk: talán lesz energiája akár a grafikusi szakmának, akár a biennále rendezőségének, hogy a rutinra *nemet* mondjon, s valami módon megújítsa, valódi hatóerővel ruházza fel ezt a kiállítássorozatot, ezt a műfajt.

(bán)

Galopp a Vérmez

Görgey Gábor műve a Madách K

EREDETI BEMUTATÓ volt a Madách Kamara Színházban december 17-én, s az ilyesmi kevésszer esik meg színházainkban. Kár. Az eredeti bemutatónak megvan a varázsa. Nem egyszerűen az újdonság, sokkal inkább a szellemi gazdagodás az, ami felajzza a kíváncsi nézőt. Már tudnillik a várakozás idején, hiszen a bemutatkozásnak bizonyítania kell, hogy az esemény valóban gazdagítja a magyar színházi kultúrát, hogy ami történt, az nyomot hagy a nézőben.

Görgey Gábor *Galopp a Vérmezőn* című művének bemutatójára kicsit később került sor, mint azt a lehetőségek megengedték volna. Amiről szó esik ebben a drámában: az politika. Hogy mennyire az, mi sem mutatja jobban, mint az az érzelmi vihar, amely ezt a bemutatót követte. Furcsa ez. Mindig kívántuk az élő, aktuális politikát a mai színpadon. És amikor ez valóra válik, ilyen, olyan, amolyan a reakciónk.

POLITIKÁT LÁTTUNK és színházat. Vajon hiteleset-e? Nézzük előbb az elsőt. A mű 1951-ben játszódik. Témája a kitelepítés. Annak idején kitelepítettek embereket igazságosan és igazságtalanul. (Ez a kettős állítás nem a kritikusé, hanem a szerzőé.) A konkrét esetben egy igazságtalan kitelepítés ürügyén az író megkísérel szembenézni az ötvenes évekkel. És miután a főhős a két világháború közti Magyarországon él, természetesen felidéződik az a húsz-egynéhány év is, amit az iskolában Horthy-fasizmus néven tanultunk, és tanítanak ma is. És ezért, noha világosak a színpadon elhangzó mondatok, minden zavarossá válik, ha a főhős — Örley tábornok, Horthy egykori barátja, a maga esetében jogosan — azt mondja a vita hevében Horthyról: „Nagy marha volt, de nem volt fasiszta." Mert, ennek a tételdrámának, a szerzői szándék szerint „az elkerülhetetlen szembenézés"-nek az a feladata, azt kell ábrázolnia, hogy *„Horthy-Magyarország is Magyarország volt, valakik fenntartották ennek az országnak a tisztességét, és nem csupán az illegális kommunisták. Ezt vállalni kell. És differenciálni."*

Az állítás igaz. De egy tétel igazsága még nem hitelesít egy művet. Az esztétikum világában ehhez több kell. Hús, vér, könny alkotta ember. Vagy tán még ez is kevés. Lehet sírni egy figurán, el lehet fogadni a sűrített helyzet valóságát. Valószínű: a drámai sűrítésben több figurával, szélesebbre fogott történelmi képpel könnyebb megfelelni a korigénynek. Hiszen egy kamaradráma kiemelései a történelmi egészből oly elfogultságokról adhatnak számot, melyek a nézőtér egy részének jogos ellenszenvét, más részének elfogult együttérzését váltják ki anélkül, hogy a mű esztétikai érvényessége szóba kerülne! *A szembenézés összefonódott a történelmi igazságtétel igényével. De ehhez hozzátartozik az alapigazság: az osztálytársadalmat felváltotta egy másik rendszer; a többségi uralom megszüntette, mindenekelőtt eltörölte az uralkodó osztályokat.* A proletárdiktatúra átmeneti korszaka, amely létezése első éveiben sok évszázados történelmi igazságtalanságot korrigált, lehetett egyéni tragédiák létrehozója is — különösen a személyi kultusz fertőzte levegőben —, de társadalomtörténeti szükségessége nem bontható szét, mert az axióma nem bontható tovább.

EZEN BELÜL persze el lehet siratni Örley tábornok sorsát, aki nemcsak Horthy barátja volt egykoron, de Bajcsy-Zsilinszky Endréé is. Ez egy köntösében, a másik a primitív kisember formaképletében. Hogy a kitelepítés igazságtalansága még nyilvánvalóbb legyen, van a műben egy zsidó fűszeres, aki soha nem felejti el, hogy amikor a nyilasok elhurcolták őket, a tábornok megemelte a kalapját a deportáltak előtt, és ezt a gesztust ő most viszonozni kívánja. Megtalálható még a minden aljasságig gyáván begazolt kispolgár egy postás figurájában és a hatalom szent igazságában elvakult egyenruhás kisember is.

Ők mind a kor politikai jelképei. Az általuk létrehozott helyzetekből kellene összeállni annak a cselekménynek, amely konfliktusrendszerével a hiteles emberi tragediát adja.

Vizsgálódásunk második köre, hogy az a politikai kép, amely e néhány — kevés — jelzésfigura segítségével nem tartalmaz történeti hitelességű valóságképet, hogyan működik e pár négyzetméternyi színpadon. Nem sokkal jobban, mert a szűkreszabottság itt is felemásságot okoz, a logikailag jól átgondolt tételfigurák időnként a színpadi szituációt is logikaivá, tehát üressé teszik. Egy tisztességes ember kiszolgáltatott lesz egy olyan tisztességtelen szituációban, ahol vannak még tisztességes emberek, patkányok és olyanok, akik nem rendelkeznek a történelmi „Doktor Utólag Okos" képességeivel. Ragyogó drámai alaphelyzet ez, még így, sémában is.

S akkor is, ha a konkrét helyzet elemzése azt mutatja, hogy szűkrefogottsága miatt nem funkcionál teljes értékűen. De így is ügyes, különösen azzal a poénnal, hogy a tisztességtelenség elleni tiltakozásul a főhős kísérőfigurája felvállalja annak sorsát, és követi oda, ahova a történelem vagy annak „bürokratái" küldik. Jól végiggondolt, döbbenetes erejű poén, kár, hogy nem vadonatúj, hiszen az antifasiszta irodalom mind megannyi mártírja — aki önként követi a deportáltakat — előképe ennek a fordított megoldásnak.

Ha egy tételdráma két logikailag megkonstruált figurája elkezd beszélgetni, abban a pillanatban, amint a néző megérti a tételszituációt, a jelenet véget ért. Ha mégis továbbfolytatódik, akkor már unalmas. A színpadi játék első felében többször találkozunk ezzel a jelenséggel; már értjük, miről van szó, a figurák nem árulnak el magukról semmit, a cselekményt nem viszik tovább, csak — divatos szóval — „ragozzák" a helyzetet. Ilyen vonatkozásban lényegesen felgyorsul, s ezáltal megjavul, a második rész (az írott három felvonást a színház két részben adja elő). Itt a cselekmény érzelmi effektusai erősödnek fel, az igazságtalanságot megsirató nézőt emocionálisan teljesen birtokba veszi az, hogy a bekövetkező vég nem egyszerűen epilógus, hanem oly történelmi végzet, amely nem is olyan régen megtörtént. Ez a könnyzacskót ingerlő második rész tulajdon-

---

Országos művelődési mozg

„Elindultam szép

A Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza hosszú évek óta az egyik legfőbb segítőtársa azoknak a szocialista brigádoknak, amelyek fontos feladatuknak tekintik, hogy gyarapítsák a tagság tudását, szellemi tőkéjét. Az intézmény most, Kőrösi Csoma Sándor születésének közelgő, kétszázadik évfordulója alkalmából *„Elindultam szép hazámbul..."* címmel országos művelődési mozgalmat indít a Kőrösi Csoma Emlékbizottság, a Művelt Nép Könyvterjesztő és a Könyvértékesítő Vállalat, valamint a SZOT Szociálturisztikai Irodájának a támogatásával.

A kezdeményezés célja, hogy széles körben megismertesse Kőrösi Csoma Sándor életét, munkásságát és erősítse a dolgozókban a magyarságtudatot — mondotta a tegnap délelőtt megtartott sajtótájékoztatón *Urbán* Gyula, az

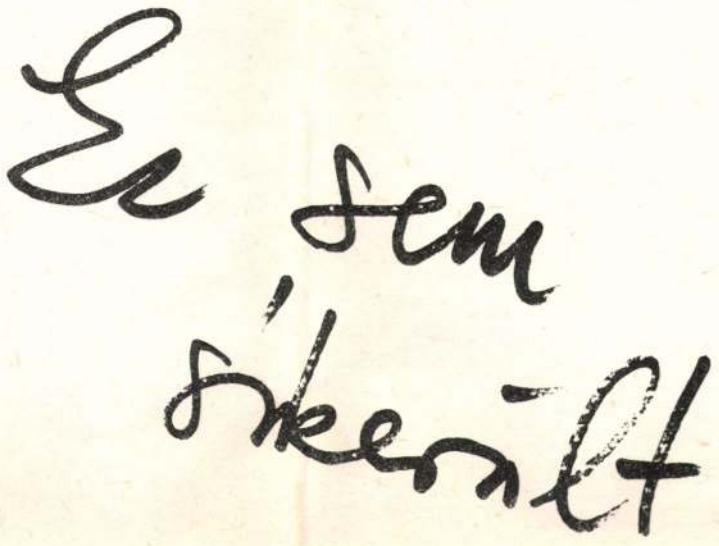

Kocsis Imre kiállítása • Óbudai Pincegaléria • III.Fő tér 1. Zichy-kastély
1985. június 11-30 • hétfő kivételével 14-18, szombat-vasárnap 10-18 óráig

Kocsis Imre

2 *Kocsis Imre: Kirakat, akril, vászon, 195×145 cm, 1976–77 (fotó Szabó M.)*

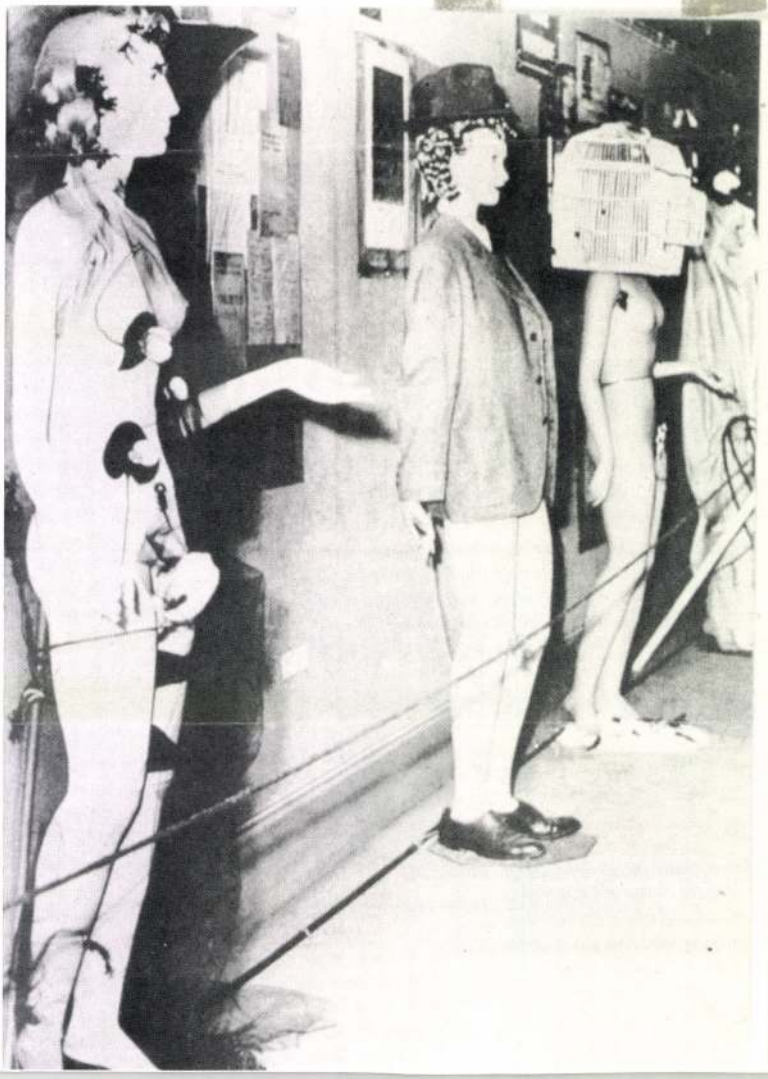

Kocsis Imre
festőművész

Maneken

----Kiállitások:
MÜVÉSZET, 1979. julius - 47.lap

Kocsis Imre festőművész
Szentendre / Művésztelepi Galéria

Kocsis Imre: Maneken, akril, zománc, panel, 107×61 cm, 1971 (Fotó Szabó Mihály)

TÓFIGYELŐ
IX., ÜLLŐI ÚT 51
17-748, 340-726
SEP 27
ÉLET ÉS IRODALOM

Kocsis Imre, festő- és grafikusművész

1021

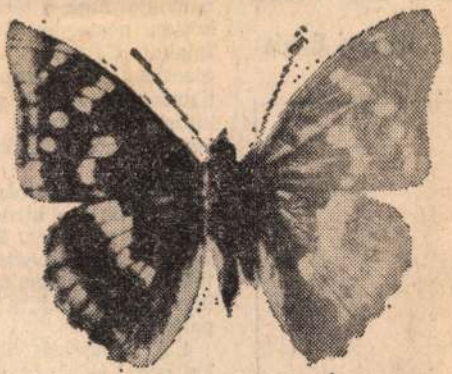

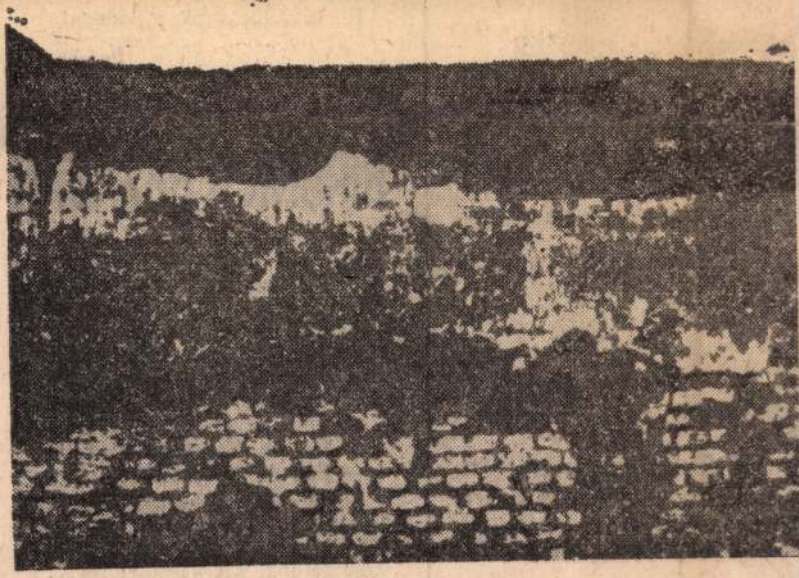

Kocsis Imre ofszet-litográfiája

szurdumról van-e szó.
Csak azt tudom, hogy kétszer kettő négy.

Kerényi Grácia

beszéd

fiú,
ettel.
osa volt:

cal,

t könyörtelenül,
esen,
rta elhunytukat,
k rosszul nekik
is cáfolhatták meg azokat).
ólag
lmi eseményeket,

azságért,
m törődve.

elpusztítottak számáról
értesült,
eni:
kicsit sok!"
rdináND is
nak
k szem pontosan —

intetben
:

özelében.
an
hnikájának tökéletesítéséért,
ásának termelékenységéért,
bevezetéséért,
meghosszabbításáért.
t!

teket. Az egyiken [illegible] letek sorakoznak, a másikból autóparkoló lesz.

4. A dohányzás öl, butít, tüdőrákot okoz! — hirdetik az orvosi közlemények. Fehér Klára és a Magyar Vöröskereszt. Az Országos Mezőgazdasági és Élelmiszer Kiállítás alkalmából új csomagolásban hoztak forgalomba egy amúgy is kelendő cigarettafajtát. A csábos paklin az egészséges élet, a természet megannyi jelképe: alma, paprika, paradicsom, nyuszi, ló, kakas, tehén és szépséges levelek.

A padrongáló, aki névtelenül adott hírt magáról a padon — nincs egyedül. Személyében mintha intézmények sora inkarnálódott volna. Jól eszembe vésték hát az óvást:

Ne vessünk semit a paddra!

(máriássy)

HÍRÜNK A HAZÁBAN

Meglepő eseményről értesültünk a posta jóvoltából. Egy borítékra, melyet a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége régi címünkre adresszált, „Kézbesítési előjegyzés" feliratú cédulákat ragasztottak. Ez áll rajtuk:

— *Élet és Irodalom elköltözött*
— *Élet és Irodalom ismeretlen*
— *Élet és Irodalom megszűnt*

Lehet, hogy a kézbesítő tud valamit, amiről bennünket elfelejtettek értesíteni? Mi meg csak szerkesztgetünk, szerkesztgetünk...

—s

Kocsis Imre

Élet és Irodalom, Bp. 1979. aug. 4.
XXIII.évf. 31. sz. 15. lap.
A tuloldalon lásd: Bognár Zoltán "Szüretelők"
c. képét.

Kocsis Imre: A szép idő nyitja

HORGAS BÉLA:

a rügyek a rügyek
az orgonazöld ügyek kipattann
ragacsos páncél mállik le rólam
elúszik jégmocskos kölöncök fo

ohó a rügyek pattanása
párás reggelek növény-motozás
hunyorgásom a fények és lénye
és élek és ferdén haltok ki
földből levegőbe a förzsem

és ujjaim nyüzsgése
hajamnak homályos fejemnek
öledben parázson égése

nyűgömből-bőrömből bokrok k
vetkezem madár-úr illeg ott
tollasan villográm rigó te
rigó-én csőrében szalmaszál
szárnyai házakat ollóznak röpd

május te zöld mének kaptárban
burokban mák-virág akácos all
vágtatás jegenyés sorokban an
leülés bodzásban belsőben luga
szűrt fény játszik szél-ütemre

nyolc éves mezitlábas horzsolt
ott szömy-titkokat rejtek lapu
ott elnémulva les ki a réseken
kísérete a domb szagos füveit l
völgybe zúdul a gyapjas és pat

a tavas
húzz le
tó-tava
ide bár
a kövé
vagy a
szemiké

szeress
a szürk

Franciska odaát ezt hallotta:
— Van rajta fognivaló, ugye?
— Mintha egy kislány esett volna teherbe...
— Olyan perverz vagy... De ezt szeretem benned... Ezt a romlott fantáziádat!...

Azután csend lett. Csak nagyon halk, alig fölfogható, éjmélyi sustorgás hallatszott.

Az ablakokat már megcsípte a hajnal. Ezt a főbérlőnő szobájában jobban lehetett észlelni. A bútorok erőlködve kezdték magukba szívni a fényt. De a másik helyiségben még teljes éjszaka volt. Égett a villany.

Dr. Erőss Géza most még előrébb hajolt, s a lány fejét is magához intette:

— Remekül csinálod — suttogta. — De mondd, komolyan azt hiszed?

— Mit?

— Hát hogy ki fogom bírni...

— A legkomolyabban — mosolyodott el a lány —

zást... Géza pedig helyzetjelentést tartott Weiss
ráll Franciska Hajós utcai albérletéről, a papírv
falakról, kitartó barátnőjéről. Annáról s a ma
geli kínos jelenetről is. „Képzeld, az öreg csaj me
hogy túl szolidan élek. Csak egy szeretőm van
majd elsüllyedtem... Még megittak néhány üve
debergett. S záróra után Éva így szólt: „Tudod,
Ne kísérj haza! Fölmegyek hozzád... Támadt eg
letem... De figyelmeztetlek, hogy nincsenek esé
szerelmes vagyok, és sajnos, nem beléd..."

Vajon miről pusmoghatnak? — gondolta W
Koráll Franciska.

Nem bírta tovább a szomjúságot, megragadta a
kóját, kikászálódott az ágyból, a komódig botozo
öntött magának a pezsgővízből.

A szóda langymeleg volt. A szoba levegője fü
A hálóing tapadása nyirkos.

Koráll Franciska kinyitotta az ablakot. Egy
mos csikordult

MFORT

De nemcsak a szeméttel, a szennyvízzel is mi legyen?

— Ki kell önteni az ajtó elé, mint régen! — vágják rá a legtöbben.

— Nem is engedjük az aknába! — mondja Medli András. A boltból jövet állított meg, hogy hát én, hova hova, mi újság, itthon vagyok? „Cukorgyári dolgozó" lett, mióta Pestet otthagyta. „Csak közelébb esik a család."

— Negyven éves fejjel mit kóboroltam volna még az országot! Elég volt belőle, doszt.

A fürdőszobát még a pesti keresetből „szorították ki".

— Az asszony úgy a fejébe vette, annak lenni kellett, nem engedett belőle. Olyan lázban volt akkoriban a falu, mindenkinek fürdőszoba kellett. Annak meg szerelő. Aki vállalta a víz bevezetését, értett hozzá, félrenézni se érkezett.

Meg se látszik!

De aztán valakit megbüntetett a tanács, mert az is így eresztette az utcára a vizet. A szappantól szürkésfehér szine, meg a lefolyó elárulta, ott vezetett ki a kerítés alatt, nem lehetett letagadni.

— Nem mertem többet megcsinálni — mondja Medli.

Azóta nem is fürödnek, csak egyszer vagy kétszer havonta. „Nagyon meg kell gondolni!"

— De úgy van ezzel más is. Vagy úgyabbul! Akinek betonos az aknája, s hárman-négyen is laknak egy házban, ha mindnyájan háromszor-négyszer megfürödnek, tán már ki is önt az akna. Indulhatnak a téeszbe a szivattyús kocsiért.

Azt tervezi, még a nyáron kiveri az akna alját, s a víz, amit kieresztenek a fürdőszobából, hadd menalig. Azért vannak csak, hogy legyenek.

Pedig nem kevés pénzbe kerültek.

Fódos Gáborné, aki a Sztrungasoron lakik, elsorolja, hogy 1700 forint volt a fürdőkád, 3400 forint a villanyboyler, 800 forint a csaptelep. Ehhez jött még a pévécé-cső, csempe a falra. Azután az aknaásás, betonozás, a munkadíj.

— Ötvenezer forintból ki se futotta! — teszi hozzá. — Mert akkor még a kamrát kétfelé kellett választani, új ajtót kellett betenni, utána mindent kifesteni...

Nem is tud minden kiadást fölsorolni, mert a szomszédok átjöttek segíteni, mindjárt sörért kellett menni. S aztán nekik kellett menni visszasegíteni. De nem bánná, csak legalább lehetne a fürdőszobát rendesen használni.

— Most is a szivattyús Pistát várom — mondja a kapuban.

Épp a nagyúton jön a kocsi. A saroknál már szaladnak is előle a libák a járdára. Kapkodják a lábukat, jajgatnak, mert süti a kő a talpukat.

— A múlt hónapban voltam itt, már megint szívatni kell? — kérdezi Toni Pista, ahogy kiszáll a vezetőfülkéből, s az akna fedelét arrébb tolja. Majd egybekapcsolja a vastag gumitömlőket, leengedi a szappanos, mosóporos vízbe, s már húzza is fölfelé a motor a tartályba. A kutya csak les az óljában.

Az asszony száz forintot ad Toni Pistának, akivel a kocsin kimegyek

Bognár Zoltán

Bognár Zoltán: Szüretelők

Élet és Irodalom. Bp. 1979. aug. 4.
XXIII. évf. 31. sz. 16. lap.

Sorba álltak a háza előtt, egymásarkát taposták le.

[illegible] büntethetik meg.

[illegible] mögött házódó kanálispartra. Farral az árokhoz tolat, ahová a szennyvizet eresztik [illegible]

Kocsis Imre, festő

*

KOCSIS IMRE festőművész képeiből nyílt kiállítás január 6-án Pécsett, a Színház téri galériában. Megnyitót mondott *Dévényi István* művészettörténész. A kiállítás február 3-ig tekinthető meg.

*

-: Krónika

Borító 3

Jelenkor Pécs. 1980. febr.

XXIII/2.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ULLOI UT 51
Telefon: 337-748, 349-726
1979 JUL 21
ÉLET ÉS IRODALOM

Kocsis Imre grafikusművész.

1021

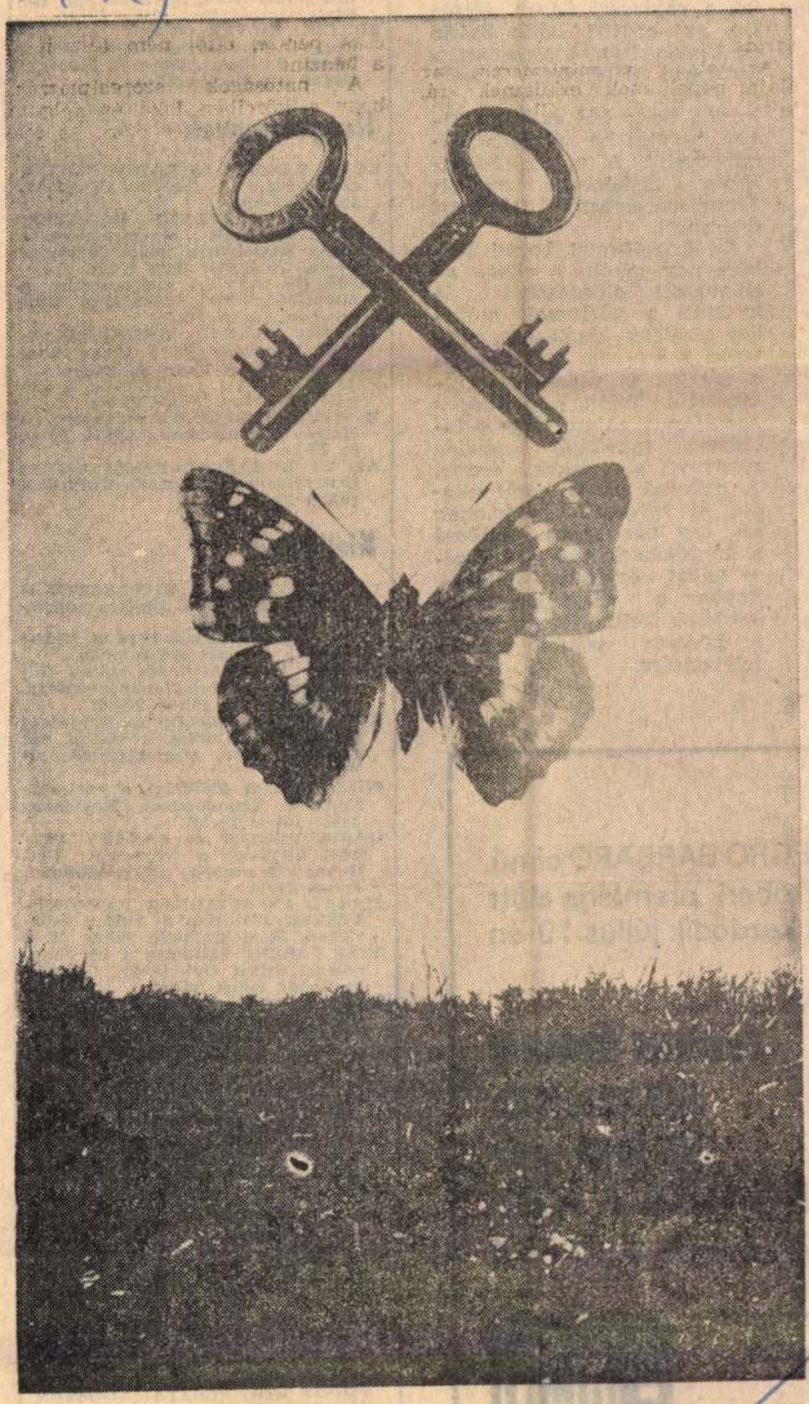

Kocsis Imre kiállításáról

1979. JÚLIUS 21.

volt arra, hogy résztvevői megismerkedjenek a jelenlévő írók és művészek munkásságával. Az előadások után a bécsi *Vajda Sándor*, a Hollandiában élő *Dedinszky Erika*, a vajdasági *Ladik Katalin*, az erdélyi *Balla Zsófia* és *Veress Dániel*, valamint a budapesti Balázsovics Mihály és Győre Balázs olvasta fel írásait. Nagy Pál és Papp Tibor mutatta be „vizuális költeményeit". A párizsi *Pátkai Ervin* diaképeket vetített Franciaországban felállított szobrairól.

Az összejövetel baráti légköre nem gátolta a vitát: az elhangzott előadásokat, de gyakran a felolvasott műveket is élénk eszmecsere követte, s ez nem volt mentes a nézetek és vélemények ütközésétől. Talán e nyíltság is hozzájárult ahhoz, hogy a találkozó munkáját minden résztvevő sikeresnek érezte. A művészi újítás körül mindig új kérdések bukkannak fel, egy pár napos találkozó a kérdéseknek csak egy részére adhat érvényes feleletet. Éppen a megválaszolatlan kérdések keltik föl az igényt a közösen végzett munka folytatására.

P. B.

Nyári Színház keretében:

Hangversenyek

KOVÁCS DÉNES ÉS RADOS FERENC szonátaestje a Zenélő Udvarban, július 23-án.

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zichy Kastélyban, július 23-án, és 24-én. Vezényel: Kurt Wöss.

NEMETHY ATTILA zongoraestje a Marczibányi téri Művelődési Központban, július 24-én.

A LISZT FERENC KAMARAZENEKAR hangversenye a Zichy Kastélyban, július 25-én és 26-án.

FELLEGI ÁDÁM zongoraestje a Zenélő Udvarban, július 26-án.

KISTÉTÉNYI MELINDA orgonaestje a Mátyás Templomban, július 26-án és 27-én.

AZ ÚJ BUDAPEST—VONÓSNÉGYES hangversenye a Zenélő Udvarban, július 27-én.

Kiállítások

VI. ORSZÁGOS KISPLASZTIKAI BIENNÁLÉ a Pécsi Galéria Széchenyi téri termében

V. BALATONI KISGRAFIKAI BIENNÁLÉ a Tihanyi Múzeumban

BIRKÁS ÁKOS kiállítása tokaji Görögkeleti Templommúzeumban. Megtekinthető: július 22-től

KOLOZSVÁRI MIKLÓS és **REMÉNYI KATALIN** kiállítása a siklósi vár Lovagtermében. Megtekinthető: július 22-től

FÖLDI PÉTER kiállítása a váci Görögkeleti Templomban. Megtekinthető: július 23-tól

MARIK ESZTER és **JANÁKY VIKTOR** kiállítása a veszprémi Dési Huber Teremben. Megtekinthető: Július 26-ig

FIATAL CSEHSZLOVÁK KÉPZŐMŰVÉSZEK kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: július 28-ig

BOÉR FERENC kiállítása a szigetmonostori Sziget Galériában. Megtekinthető: július 30-ig

MARTYN FERENC 100 RAJZA AZ IRODALOM REMEKMŰVEIHEZ. Kiállítás a Pécsi Galéria Színház téri termében. Megtekinthető: július 31-ig

ECK IMRE grafikai kiállítása Pécsett, az István tér 6-ban. Megtekinthető: július 31-ig

SELMECZI GYÖRGY kiállítása az egri Megyei Művelődési Központban. Megtekinthető: július 31-ig

GORKA LÍVIA kiállítása a szegedi Gulácsy Teremben. Megtekinthető: augusztus 1-ig

IFJ. KOFFÁN KÁROLY és **CYRANSKI MÁRIA** kiállítása a Velencei Galériában. Megtekinthető: augusztus 2-ig

JELEK címmel kollektív kiállítás Szentendrén a Művelődési Központban. Megtekinthető: augusztus 5-ig

DOHNÁL TIBOR. ERDŐS JÚLIA, FODOR ETA, PUSZTAI ÁGOSTON és **SARKADI PÉTER** kiállítása az egri Gárdonyi Színházban. Megtekinthető: augusztus 12-ig

EGRO BARBARO című,
któberi premierje előtt
t kezdődik július 19-én

NTEK
FÉNYES SZELEK
SIROKKÓ
ÉGI BÁRÁNY
ÉG KÉR A NÉP
RELMEM, ELEKTRA

FŐMO

Kocsis Imre

így került Bereczky Lorand „tollára" Kocsis Imre, aki előbb keramikusnak tanult, majd festőként végzett, mégis grafikusként vált ismertté és jelenleg mindhárom műfaját párhuzamosan műveli, sőt, olykor egymással is keveri, így téve szert felreismerhetetlen arcélére

Magyar Hirlap 1979/12/31/lo

Wagner: Képzőművszeti zsebkönyvek

Kocsis Imre

részt vett a Magyar Grafika 1978 c. tár-

laton a MNG.-ban.

, egészen *Kocsis Imre* „kulcslyukakba" ágyazott tájképsorozatáig, amelynek harmadik darabja (egy tengeri és egy mezei látvány után) egy téglafalra nyílt „panorámát".

Magyar Hirlap 1979/54/6

Wagner: Mit üzen a grafika?

Kocsis Imre festőművész

Művészet, 1979. júl.

Kocsis Imre festőművész
Szentendre / Művésztelepi Galéria

Kocsis Imre: Maneken, akril, zománc, panel, 107×61 cm, 1971 (Fotó Szabó Mihály)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Kocsis Imre

1978 OKT 21

1021

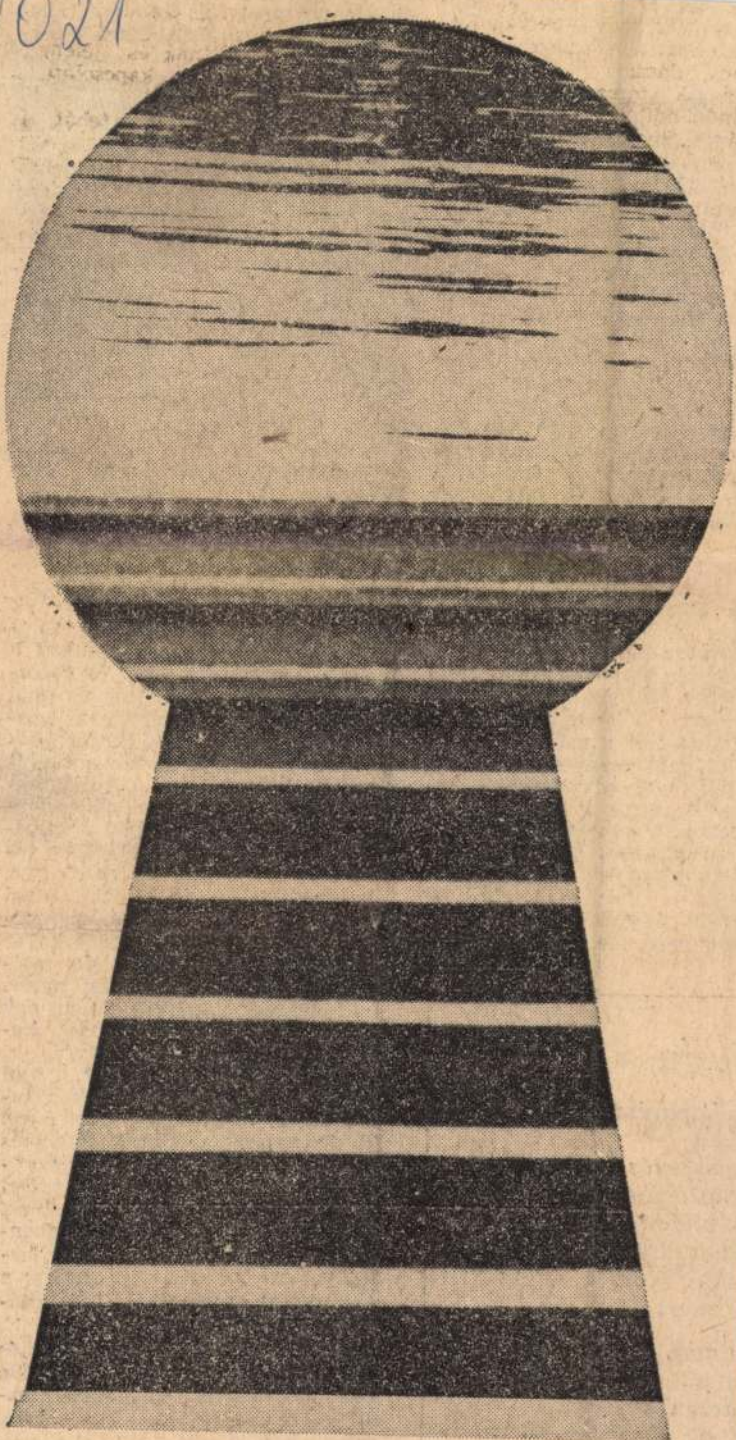

Kocsis Imre: Kulcslyuk

1978. OKTÓBER 21.

szokásait is megtartotta. Be-
mert beérhette ennyivel. Ké-
, mihelyt a fiatalok sorban
ka és szakma után néztek,
yarul is megtanultak. Kon-
László tejkezelő lett a Dózsa
előszövetkezetben. Műszaki
gáit magyarul tette le. Két
vben, két közösségben otthon.
Ezt a mindig, mindenütt ka-
ozó előnyt szánja a gyerekei-
is. Hozzáteszi, hogy a „tanyá-
nem mehetnek és ne menjenek
za." Értsd, ez a továbblépés
dje. Náluk közelebbről az öt-
es évek óta.
zt a határt említette Uhljar
a is. Okkal. Fölbomlott akkor
nezei gazdálkodás, a jószágtar-
a viszonylagos önellátás év-
zados formája. Szövetkezetek
állami gazdaságok szerveződ-
ezen a tájon is. A tulajdon és
nunka mind kevesebb embert
ött le, tartott vissza. Az iparo-
ás meg az építés annál többet
vott el. Az országos méretű raj-
okba belevegyültek a szarvasi
vákok is. Főleg a fiatalok, a
z-harminc évesek. Ők alkották
ordulatok korának itteni váltó
nzedékét. Bizony, megszenved-
amiért vértezettség híján,
ik pillanatról a másikra kerül-
ki a hagyományok és szoká-
oltalmából, egyszersmind rá-
edve, hogy úrrá lehetnek új
zetükön. Úrrá lenni? Túl azon,
t ez a magatartás általában je-
hetett, számukra szlovákságuk
ázását is jelentette. Változ-
s, változtatniuk kellett ebben
Téved persze, aki holmi külső-

ájusfa

ág kaparász
lakán
-csirrenés
llatozó szirmok
ét világítóudvarok
ga, hullámzó
ist, örökölt
k, mert

ntalan
gen
stelen
tt a

reket v
következ
rozásra. R
ni a tanu
merkedésnek
alkalmasnak
megvalósítás
kulturális körny
pasztalat hitelesí
el abban, mi mara
mi lényeges, mi
gyorsítja, megkönny
élő nyelv és az élő kultúra befogadásához. „Nekünk, a mi gyerekeinknek éppen ez kell — ütögeti nyomatékul a frissen szerzett szlovákiai könyvek, albumok fődelét Folytán János. — Arra van szükségünk, ami a mai és a holnapi életre készít föl."

●

Visszakanyarodunk most már abba az irányba, amelyet Uhljar Béla, Kondacs László, Kepenyes Andrásné szavai jelöltek ki. Szavai csupán? Megélt viszonyok, megszenvedett helyzetek, megérlelt döntések lenyomatai voltak azok. Teli komolysággal és felelősséggel. Hogy is ne, mikor a mélyből személyes pálya és közösségi érzés, fiúi kötelesség és apai aggodalom, megbántottság és igazság feszültségének és kiegyenlítődésének mozgásai verték a hullámokat? Biztos, hogy a mindezeknek megfelelni kész jellem és magatartás nem nélkülözheti az érzékenyen figyelő, mérlegelő, ítélő tudatosságot. Arra összpontosítva, ahol elsősorban neki, csak neki kell helytállnia. Sajátos szerepének betöltése sajátos forrásokat és eszközöket igényel. Szellemi nyitottságot két kultúra, két nyelv, azaz még egy kultúra, még egy nyelv iránt. Nem lemondást, hanem gazdagodást hozó vállalás ez. Ha megvan rá a szándék. Ami nagyobb részben ismét csak a tudás és a tudatosság függvénye. Itt Szarvason, a szlovák iskola és kollégium maga is végigjárta ezeket a próbákat és állomásokat. Belül, az általános és a sajátos elvek, törekvések, módszerek összehangolásában keresve és mérve a haladást. A gyümölcsöző tudás, a megbízható tudatosság kialakításának képességében.

Erről többek közt a tanítók és tanárok névsora tanúskodhatik. Legmeggyőzőbben az a nem hivatalos megjegyzés a lap alján, hogy „nálunk végzett". Csaknem mindegyik közeli születési évszám után ez áll.

Kocsis Imre

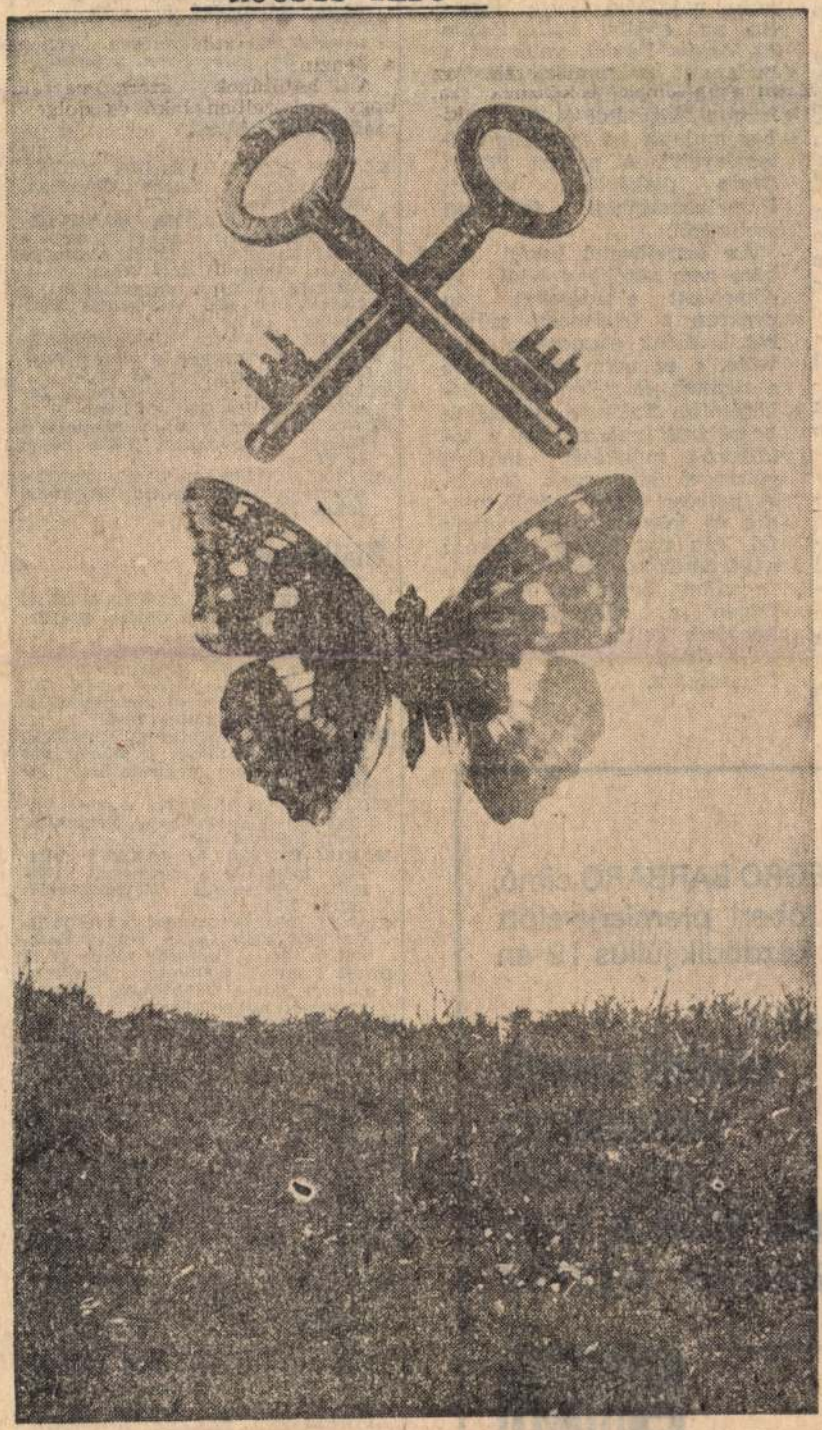

Kocsis Imre kiállításáról

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 21.
XXIII. évf. 29. sz. 7. lap.

volt arra, hogy résztvevői megismerkedjenek a jelenlévő írók és művészek munkásságával. Az előadások után a bécsi *Vajda Sándor*, a Hollandiában élő *Dedinszky Erika*, a vajdasági *Ladik Katalin*, az erdélyi *Balla Zsófia* és *Veress Dániel*, valamint a

bor mutatta be „vizuális költeményeit". A párizsi *Pátkai Ervin* diaképeket vetített Franciaországban felállított szobrairól.

Az összejövetel baráti légköre nem gátolta a vitát: az elhangzott előadásokat, de gyakran a felolvasott műveket is élénk eszmecsere követte, s ez nem volt mentes a nézetek és vélemények ütközésétől. Talán e nyíltság is hozzájárult ahhoz, hogy a találkozó munkáját minden résztvevő sikeresnek érezte. A művészi újítás körül mindig új kérdések bukkannak fel, egy pár napos találkozó a kérdéseknek csak egy részére adhat érvényes feleletet. Éppen a megválaszolatlan kérdések keltik föl az igényt a közösen végzett munka folytatására.

P. B.

Színház

NEMESKÜRTY ISTVÁN: NOÉ GALAMBJA Szirtes Tamás rendezésében. Felújítás a gyulai Várszínházban július 19-én, illetve az egri vár Bástyaszínházában, július 28-án.

FOSTER: SILVER QUEEN SZALON Lengyel Pál rendezésében. Július [illegible]yi

Hangversenyek

KOVÁCS DÉNES ÉS RADOS FERENC szonátaestje a Zenélő Udvarban, július 23-án.

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zichy Kastélyban, július 23-án, és 24-én. Vezényel: Kurt Wöss.

NEMETHY ATTILA zongoraestje a Marczibányi téri Művelődési Központban, július 24-én.

A LISZT FERENC KAMARAZENEKAR hangversenye a Zichy Kastélyban, július 25-én és 26-án.

FELLEGI ÁDÁM zongoraestje a Zenélő Udvarban, július 26-án.

KISTÉTÉNYI MELINDA orgonaestje a Mátyás Templomban, július 26-án és 27-én.

AZ ÚJ BUDAPEST—VONÓSNÉGYES hangversenye a Zenélő Udvarban, július 27-én.

Kiállítások

VI. ORSZÁGOS KISPLASZTIKAI BIENNALÉ a Pécsi Galéria Széchenyi téri termében

V. BALATONI KISGRAFIKAI BIENNALÉ a Tihanyi Múzeumban

BIRKÁS ÁKOS kiállítása tokaji Görögkeleti Templommúzeumban. Megtekinthető: július 22-től

KOLOZSVÁRI MIKLÓS és REMÉNYI KATALIN kiállítása a siklósi vár Lovagtermében. Megtekinthető: július 22-től

FÖLDI PÉTER kiállítása a váci Görögkeleti Templomban. Megtekinthető: július 23-tól

MARIK ESZTER és JANÁKY VIKTOR kiállítása a veszprémi Dési Huber Teremben. Megtekinthető: Július 26-ig

FIATAL CSEHSZLOVÁK KÉPZŐMŰVÉSZEK kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: július 28-ig

BOER FERENC kiállítása a szigetmonostori Sziget Galériában. Megtekinthető: július 30-ig

MARTYN FERENC 100 RAJZA AZ IRODALOM REMEKMŰVEIHEZ. Kiállítás a Pécsi Galéria Színház téri termében. Megtekinthető: július 31-ig

ECK IMRE grafikai kiállítása Pécsett, az István tér 6-ban. Megtekinthető: július 31-ig

SELMECZI GYÖRGY kiállítása az egri Megyei Művelődési Központban. Megtekinthető: július 31-ig

GORKA LÍVIA kiállítása a szegedi Gulácsy Teremben. Megtekinthető: augusztus 1-ig

IFJ. KOFFÁN KÁROLY és CYRANSKI MÁRIA kiállítása a Velencei Galériában. Megtekinthető: augusztus 2-ig

JELEK címmel kollektív kiállítás Szentendrén a Művelődési Központban. Megtekinthető: augusztus 5-ig

DOHNÁL TIBOR, ERDŐS JÚLIA, FODOR ETA, PUSZTAI ÁGOSTON és SARKADI PÉTER kiállítása az egri Gárdonyi Színházban. Megtekinthető: augusztus 12-ig

IA és ALLEGRO BARBARO című,
jeinek októberi premierje előtt
tó sorozat kezdődik július 19-én

BA MENTEK
FÉNYES SZELEK
SIROKKÓ
ÉGI BÁRÁNY
MÉG KÉR A NÉP
SZERELMEM, ELEKTRA

FOMO

~~vesi Sandor pedig — aki-~~
~~ig adósai vagyunk — erre~~
~~peare i sajátosságra akarta~~
~~a figyelmünket~~.

~~nyughatatlan, örökké szomjas szelei~~.

Kocsis Imre

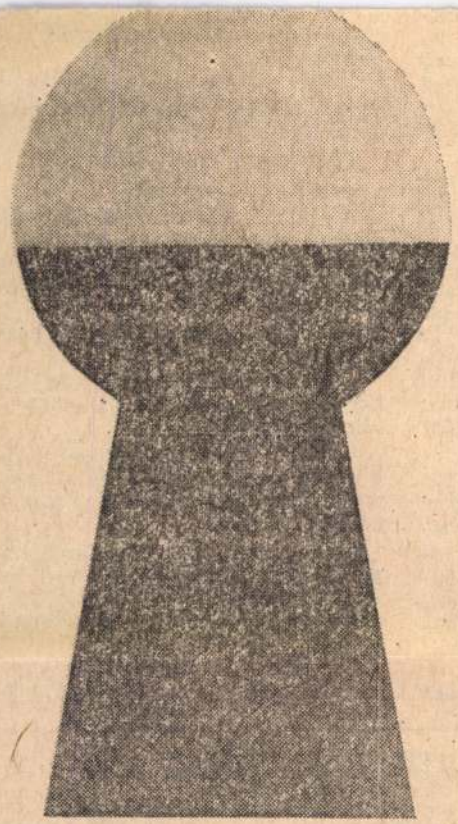

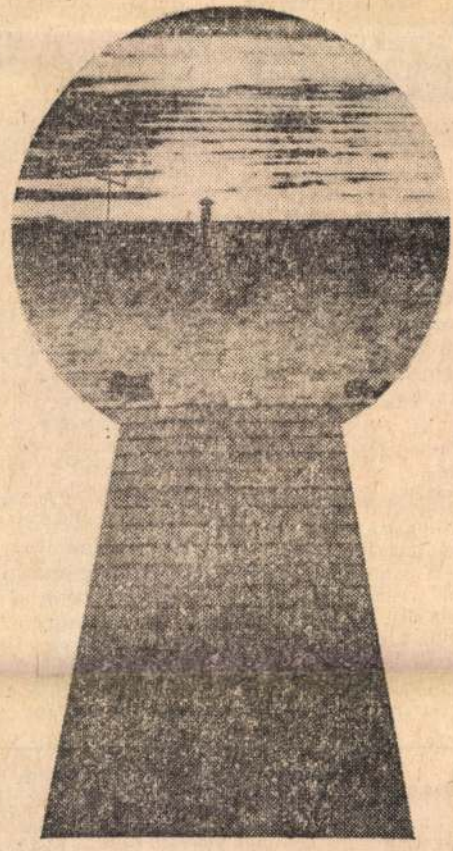

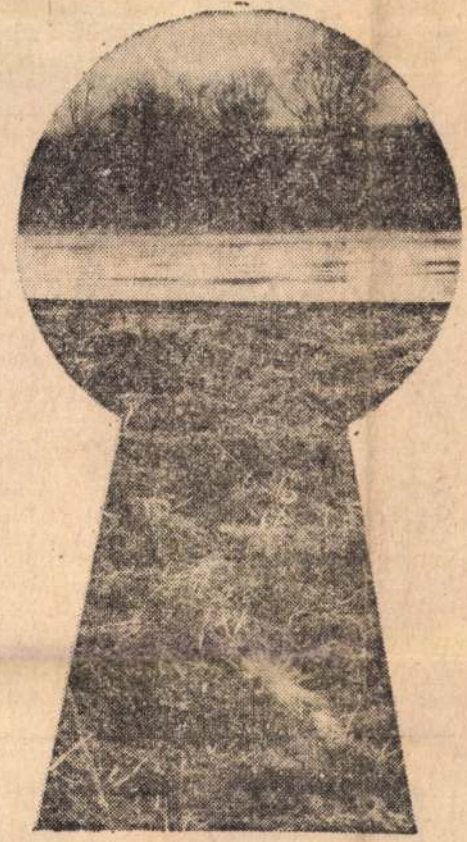

Kocsis Imre: Kulcslyuk–tájképek

Élet és Irodalom, Bp. 1978. okt. 28.

XXII. évf. 43. sz. 15. lap.

15

ÉLET ÉS IRODALOM

a szövetkezet köszönettel. „Iparunk fejlettségét s a beruházók körültekintését bizonyítja, hogy a községi malacvágó építésénél közreműködött az sz-i egyetem kémai tanszéke, az Olajipari Kutató Intézet, a Pécsi Geodéziai és Térképészeti Vállalat, a m[illegible]tal alkotói[illegible] KISZ-bizotts[illegible] nagyvállalat[illegible]

Az építők[illegible]talmat kapnak, a társadalmi munka élenjárói könyveket. G. bácsi, aki hajdanán éjjeliőr volt, most pedig egymaga 70 órát dolgozott az építkezésen, Proust Bimbózó lányok árnyékában című regényét viheti haza, miután aláírta az átvételi elismervényt. Taps, pálinkáspoharak csendülése, majd a hivatal embere kér szót. Üdvözli a megjelenteket — először a maga, majd a főnöke nevében —, ezt követően köszönetét és reményét fejezi ki. Zengőbb a taps, egy fokkal magasabb hangon csendülnek a pálinkáspoharak. Az elnök hangja meleg és baráti:

— Kérem az elvtársakat, tekintsék meg létesítményünket, majd ezt követően tisztelettel és szeretettel meghívom kedves vendégeinket a munkaebédre.

A „létesítmény" a hosszú asztal egyik oldalán ülők háta mögött van. Nekik föl is kell állniuk. A szerencsésebbek a pálinkásüvegek

— Egy építkezés történetében két örömteli nap van: az ünnepélyes alapkőletétel és a még ünnepélyesebb átadás — mondja maliciózus mosoly kíséretében mérnök ismerősöm. — Ebben az esztendőben öt kisebb [illegible] létesítményt [illegible] zésig.. Nem untatlak, csak az összesített statisztikát olvasom fel... Az öt beruházás átadása, összevetve a megadott első határidőkkel, több mint hét évet késett, mérnökeink ezekkel kapcsolatban tizenegy tervmódosítást hajtottak végre, ebből kettő szinte egyenlő volt egy újratervezéssel; az öt létesítmény összköltsége mintegy kétszáz millió forinttal haladta meg a kalkulációt.

— Szép kis ünnepség — sóhajtom.

— A beteg fölépült, a többit felejtsük el. Apám sógora nagy kártyás volt. Amikor egyszer megkérdeztem tőle, miért akkor a legbohémabb, ha sokat veszít, ezt felelte: „a beteg fölépült, a többit felejtsük el". A többit elfelejteni — erre szolgál a muri.

Többek szerint azonban más okból szükségesek az avatás ünnepé-

[illegible] felügyeleti szerv küldötte ha nem is tudna erről, díc[illegible]vitelezőt, „üdvözli" az gyártócsarnokot, amelyben pótló termék készül maj[illegible] amilyen hiányzo[illegible] üzletek kirakat[illegible] szavakkal köszön[illegible] munkáját, [illegible]kezdemezőkészségét [illegible]attal je[illegible]i be, hogy „kényteleneknek voltunk [illegible]ntetbe venni V. elvtárs megroppant egészségét..." Miután a kitüntetést V. mellére tűzte, ő tapsol elsőnek.

— Én ragaszkodtam az avatáshoz — vallja be az új főnök. — Nekem most szükségem van a fehér asztalra. Ilyenkor mindenki eljön, aki csak számít... Nem volt még rá példa, hogy összegyűljön itt egy ilyen döntésképes társaság, ráadásul úgy, hogy figyelmüket a gyár nyavalyáival köthetem le. Az avatás örömünnep, ezen képviselteti magát a megye, a város, szakma: nekem pedig ez kell, hogy így együtt legyünk.

Mosolygó, egymáshoz forduló arcok az elnökségben. Az építőipari vállalat igazgatója minisztériumának egyik tisztségviselőjét győzködi: kell a pénz, a házgyár sablonjai kopnak, sürgős a rekonstrukció. A megyei tanács illetékese egy másik minisztériumi emberhez hajol: ismerje már el, hogy a cs-i gyárnak pénz kell, a munkaerőt a tanács

lása! Látja, ebben segíthetne nekem a sajtó...

— És ha úgy jár velük, mint elődje a mostaniakkal? Késő lesz, mire beindulnak?

Tisztelgésre emeli jobb kezét:

— Akkor leköszönök.

A szalagot egy munkás vágja át. Remeg a keze, ahogy az ollóért nyúl. Mögötte protokoll-sorrendben állnak a meghívottak tapsrakész tenyerekkel.

Egy fiatalember csapódik hozzánk:

— Főnök! A programban az áll, hogy Internacionálé... Elfelejtettük elénekelni!

— Most már mindegy — törődik bele az igazgató —, de a jegyzőkönyvbe úgy írja, hogy elénekeltük!

— A hétköznapok avatóünnepségeinél csak egy fényesebb van, ha állami ünnepen adhatjuk át a létesítményt — lelkendezik a vállalati propagandafőnök.

Olvastam, az ötvenes években mekkora súlyt helyeztek arra, hogy

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOVANOVICS MIKLÓS, helyettes főszerkesztő: FARAGO VILMOS
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Széchenyi utca 1. Telefon: 310—920, 310—928, 310—929; 14 óra után 113—221
KÉZIRATOKAT ÉS RAJZOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLALAT, Budapest VII., Lenin krt. 9—11. Levélcím: 1906 Postafiók 323. Telefon: 221—285
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazgató 78—4454 Szikra Lapnyomda, Budapest. Felelős vezető: CSÜNDES ZOLTÁN vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a helyi (Budapesten kerületi) kézbesítőhivataloknál és kézbesítőknél. Külföldön terjeszti a „Kultú[illegible]
Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, H—1389 Budapest, Postafiók: 149
Előfizetési díj: egy hónapra 10 forint, negyedévre 30 forint, fél évre 60 forint, egész évre 120 forint
INDEX 25 244
HU ISSN 0424—8848

KOCSIS IMRE festő, grafikus
Makó, 1940

Kádár György növendékeként végzett 1966-ban a Főiskola festőszakán, 1969 óta ugyanitt tanársegéd. Tanulmányuton járt több európai országban és a Közel-Keleten. Csoportos bemutatók mellett 1966-ban Makón, 1973-ban a Studió Galériában rendezett önálló tárlatokat. Munkái szerepeltek Franciaországban, továbbá a Ljubljanai és krakkói biennálékon. 1967-70-ben Derkovits-ösztöndijas. - Irónikus hangvételü, a fakturális hatásokra különösen érzékeny müvész. Stilusának jellemzője az ellentétes hatások együttes ábrázolása.

Művészéletrajzok 197

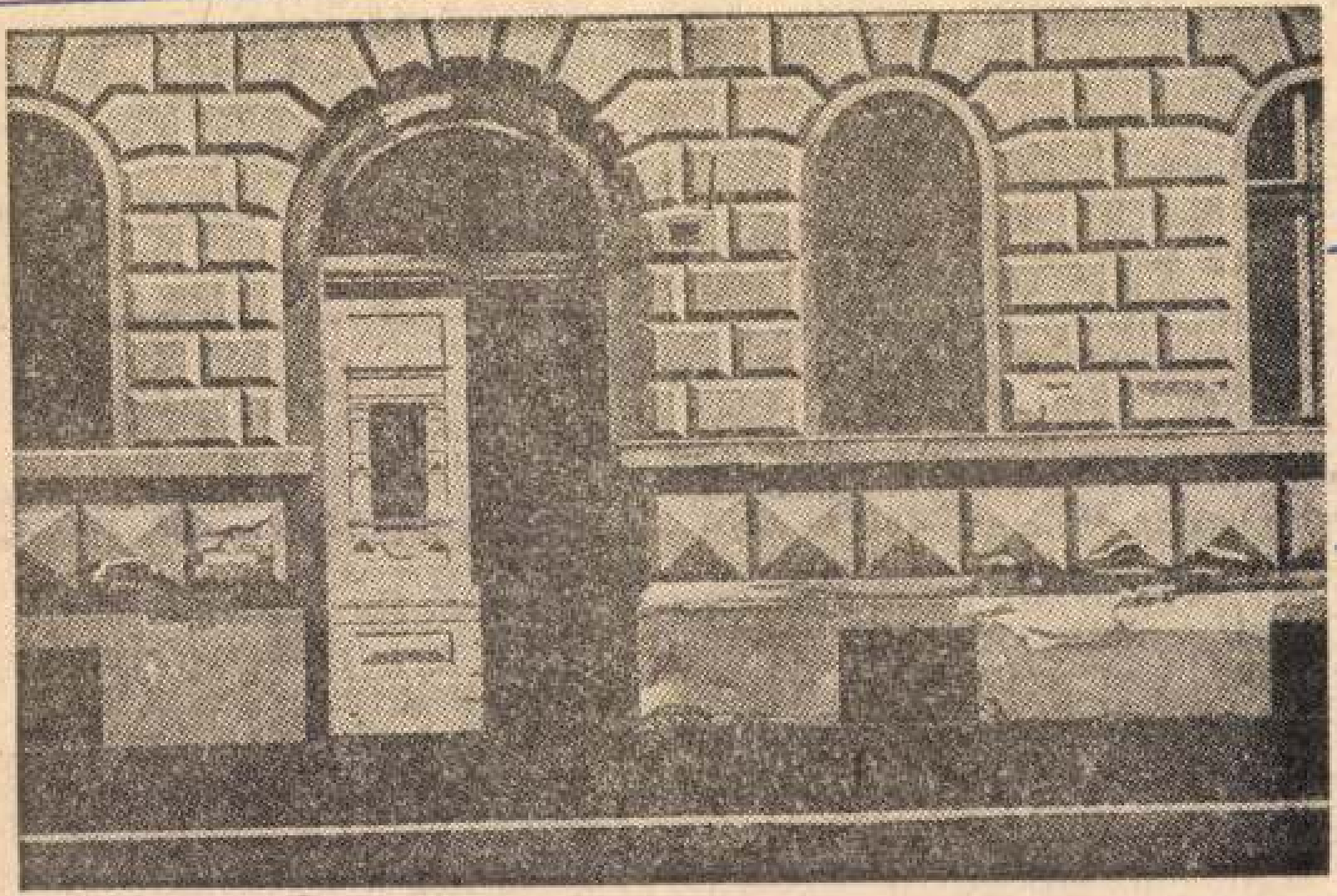

Kocsis Imre: Ház

Kocsis Imre
Pest Megyei Hírlap, 1976. június 13.

— **256 méter hosszú viaduktot** épít a Hídépítő Vállalat Gödöllő közelében, ez lesz az M 3-as autópálya legnagyobb hídja. Az alapozási munkákat már megkezdték.

— **Pilisi pantalló.** A Pilisi Ruházati és Szolgáltató szövetkezettől 3—4 millió forint értékű pantallót vár a második félévben a Fővárosi Ruházati Bolt Kiskereskedelmi Vállalat.

— **A XIII. tatai lovasnapok** eseménysorozata kezdődött meg szombaton a tatai lovasiskola sportpályáján. A kétnapos versenyen gödöllőiek is indulnak.

— **Gasztrofol.** Pilisvörösváron a Sport italboltot korszerű gasztrofol ételeket árusító kisvendéglővé alakította a Pest megyei Vendéglátó-

KISZ-védnökség országos operatív bizottsága KISZ-védnökségi napokra hívta meg az érdekelt fiatalokat Szolnokra, a vízügyi székházba.

Egy percre...

Ki tud nagyobbat mondani.

— Tavaly nyáron olyan meleg volt a környékünkön, hogy minden kiszáradt.

— Az semmi! Nálunk olyan meleg volt, hogy a tehenekből tejport fejtünk!

REKORD KÖNYVKI

Kocsis Imre

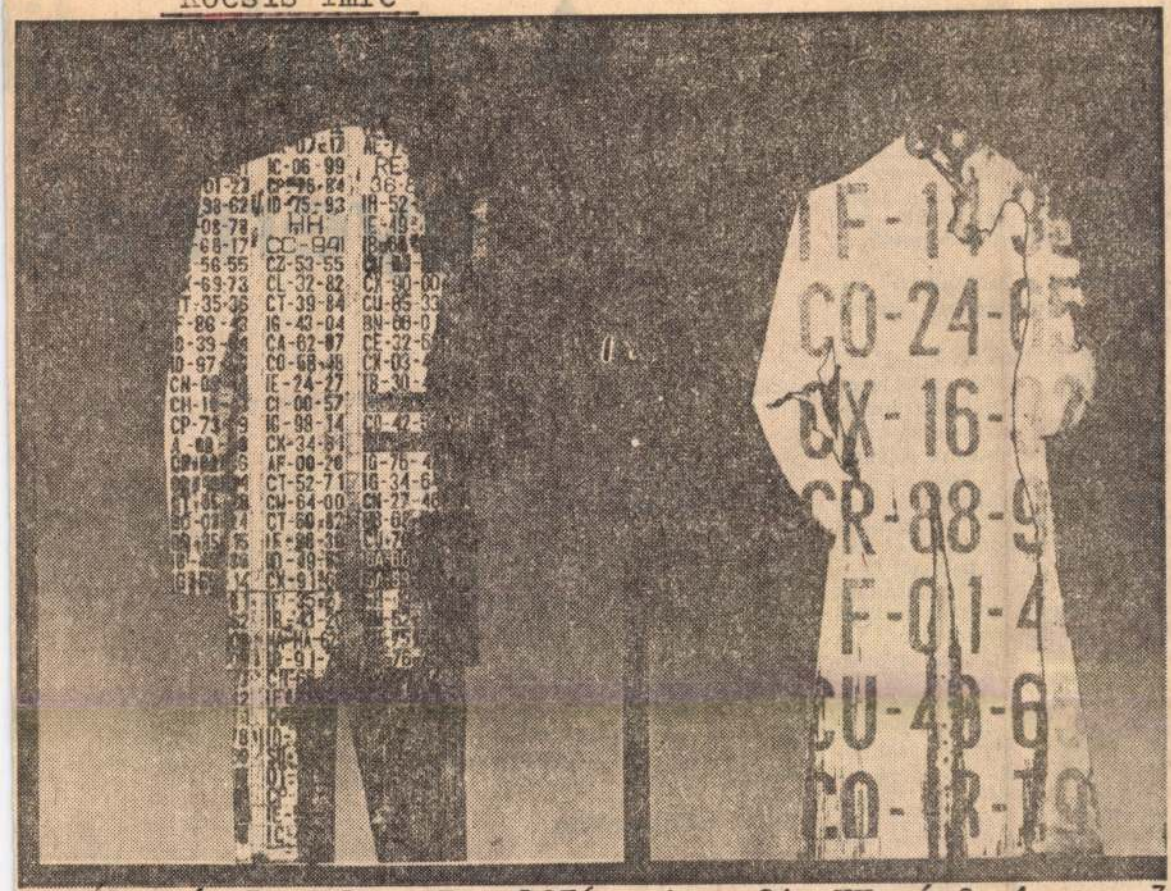

Kocsis Imre: Rendszámok

Élet és Irodalom, Bp. 1976. jan. 24. XX. évf. 4. sz. 3. lap.

ások számának oktalan szaporítá-
a kezdési időpontok zűrzavara, a
sz. minőségű kópiák, melyeket

boltokban is. Vajon a filmművészet
és a valóság meglazult kapcsolatát
vizsgálva lehet-e mellőzni a mai

Dárday István is felszólalt a pé-
csi vitán. A fiatal rendező éppen
akkor kapott szót, amikor a film

A nyolcadil
gyermek

Dr. Csaba György egyetemi tanár nemcsak a Semmelweis Orvostudományi Egyetem biológiai intézetének az igazgatója, hanem jeles közíró is. Több tudományos esszékötet szerzője, például tavaly látott napvilágot Vörös Lászlóval közösen alkotott újabb könyve, a „Ma és holnap". A visszhangos kötet néhány izgalmas kérdését kíséreljük meg e beszélgetésben továbbgondolni.

— Újabban a biológia is „veszélyes" tudománynak számít. Miért?

— Amióta Watson és Crick fölfedezte a DNS kettős spiráljának szerkezetét, a sejtbiológia határmezsgyéjét áthágva már a sejt molekuláris szintjéig tudunk lehatolni. Ez lehetővé teszi, hogy az élőlényekben megvizsgáljuk a szabályozás alapjelenségeit, az anyagok és folyamatok azonosságait és különbségeit. Például a papagáj és a zsiráf között óriási különbségek vannak, de ezeket éppúgy a DNS kódolja, mint az egyezéseket. A baktériumtól az emberig ugyanis minden élőlény sejtjében megtalálható a *dezoxiribonukleinsav, s* az ebben lévő kód alapján jönnek létre a fehérjék, amelyek azután meghatározzák a sejt és általa az egész élőlény jellegét. Az tehát, hogy ma már meg tudjuk „fogni" a DNS-t és különféle DNS-eket tudunk a kémcsőben egybekapcsolni, azt jelenti, hogy képesek vagyunk *génszinten* dolgozni. Márpedig ha a génekkel manipulálunk, félő, hogy némelyek magával az emberrel is megpróbálnak manipulálni.

— Ilyenformán a kétféle evolúció elszakadt egymástól?

— A természetes szelekció segítségével a genetikus evolúció hozta létre a homo sapienst és vele a kulturális evolúciót, de napjainkra ez utóbbi többé-kevésbé függetlenedett létrehozójától. Teljes elszakadásról azonban szó sincs, mert a kulturális evolúció is visszahat a genetikusra. A kérdésnek itt van a kulcsa — a veszélyzóna határán állunk.

Válaszúton

— Ez túl fenyegetően hangzik, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy jórészt megszelidítettük a természet vad erőit.

— Csakhogy közben válaszúthoz

— Amíg oltani tudunk, nin baj, de ha valami miatt nem tu nánk oltani, populációnk ellenáll képessége valószínűleg kisebb le ne, mint az előzőké volt. Ma m ugyanis életben tarthatjuk azok a nemzedékeket, amelyek egy já ványban elpusztultak volna.

— De ha a természetes szele ció a testileg erőseket választot ki a faj továbbvitelére, hogy jöhetett létre az intellektuá evolúció?

— Az ember mindig gyönge t zikumú volt az állatvilágban, s t lán megsemmisítették volna, értelmi képességei révén ne emelkedik ki belőle. Test és ért lem együtt fejlődött, nem egym ellenére. Már az ősembernek se csak izomerőre volt szüksége a v

Kocsis Imre

TÁ

1021

Kocsis Imre: Tótágas

rekkorom élményein. Az ő emlékiratainak a formájában írtam meg a kötetet.

— Drámát mostanában nem is írt?

1976 VIII 27

ÉLET ÉS IRODALOM

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

GEORGE ELIOT: MIDDLEMARCH. Regény. (Európa)

GÁLL ISTVÁN: CSAPDA — LESEN. Regény és karcolatok. (Szépirodalmi)

KRIZA JÁNOS: VADRÓZSÁK. Székely népköltési gyűjtemény. (Kriterion)

HRANT MATEVOSZJAN: MÁSNAP REGGEL. Kisregény. (Európa)

MAROSI GYULA: MOTIVUMNAK JÓ LESZ. — A PIKULÁS IFJÚ. Kisregények. (Szépirodalmi)

REGŐS ISTVÁN: ALKOHOL. Dokumentumregény. (Tánesics)

EMMANUIL ROIDISZ: JOHANNA NŐPÁPA. Regény. (Kriterion)

ALBIUS TIBULLUS — SEXTUS PROPERTIUS ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI. (Európa—Helikon)

OVIDIU ZOTTA: LÓ A PINCÉBEN. Ifjúsági regény. (Creanga Kiadó)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM, KÉZIKÖNYV

Kocsis Imre

1021

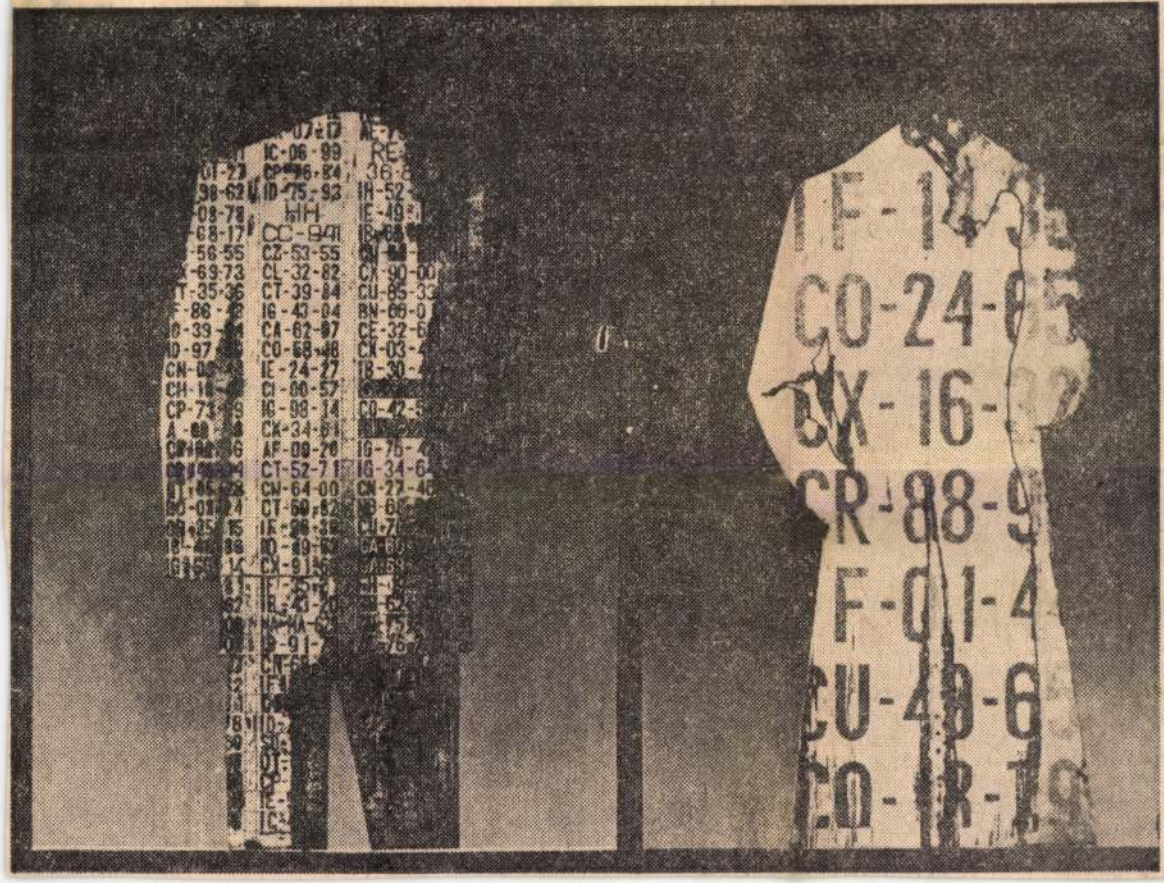

Kocsis Imre: Rendszámok

1976 JAN 24

ÉLET ÉS IRODALOM

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

gyermek

Dr. Csaba György egyetemi tanár nemcsak a Semmelweis Orvostudományi Egyetem biológiai intézetének az igazgatója, hanem jeles köziró is. Több tudományos esszékötet szerzője, például tavaly látott napvilágot Vörös Lászlóval közösen alkotott újabb könyve, a „Ma és holnap". A visszhangos kötet néhány izgalmas kérdését kíséreljük meg e beszélgetésben továbbgondolni.

— Újabban a biológia is „veszélyes" tudománynak számit. Miért?

— Amióta Watson és Crick fölfedezte a DNS kettős spiráljának szerkezetét, a sejtbiológia határmezsgyéjét áthágva már a sejt molekuláris szintjéig tudunk lehatolni. Ez lehetővé teszi, hogy az élőlényekben megvizsgáljuk a szabályozás alapjelenségeit, az anyagok és folyamatok azonosságait és különbségeit. Például a papagáj és a zsiráf között óriási különbségek vannak, de ezeket éppúgy a DNS kódolja, mint az egyezéseket. A baktériumtól az emberig ugyanis minden élőlény sejtjében megtalálható a *dezoxiribonukleinsav*, s az ebben lévő kód alapján jönnek létre a fehérjék, amelyek azután meghatározzák a sejt és általa az egész élőlény jellegét. Az tehát, hogy ma már meg tudjuk „fogni" a DNS-t és különféle DNS-eket tudunk a kémcsőben egybekapcsolni, azt jelenti, hogy képesek va-

— Ilyenformán a kétféle evolúció elszakadt egymástól?

— A természetes szelekció segítségével a genetikus evolúció hozta létre a homo sapienst és vele a kulturális evolúciót, de napjainkra ez utóbbi többé-kevésbé függetlenedett létrehozójától. Teljes elszakadásról azonban szó sincs, mert a kulturális evolúció is visszahat a genetikusra. A kérdésnek itt van a kulcsa — a veszélyzóna határán állunk.

Válaszúton

— Ez túl fenyegetően hangzik,

— Amíg oltani tudunk, nin baj, de ha valami miatt nem tu nánk oltani, populációnk ellenálló képessége valószínűleg kisebb le ne, mint az előzőké volt. Ma m ugyanis életben tarthatjuk azok a nemzedékeket, amelyek egy jé ványban elpusztultak volna.

— De ha a természetes szelekció a testileg erőseket választot ki a faj továbbvitelére, hogy jöhetett létre az intellektuá evolúció?

— Az ember mindig gyönge f zikumú volt az állatvilágban, s t lán megsemmisítették volna, h

TÁJÉKOZÓDÁS

ÍRÓ — OLVASÓ — TÁRS

Kocsis Imre

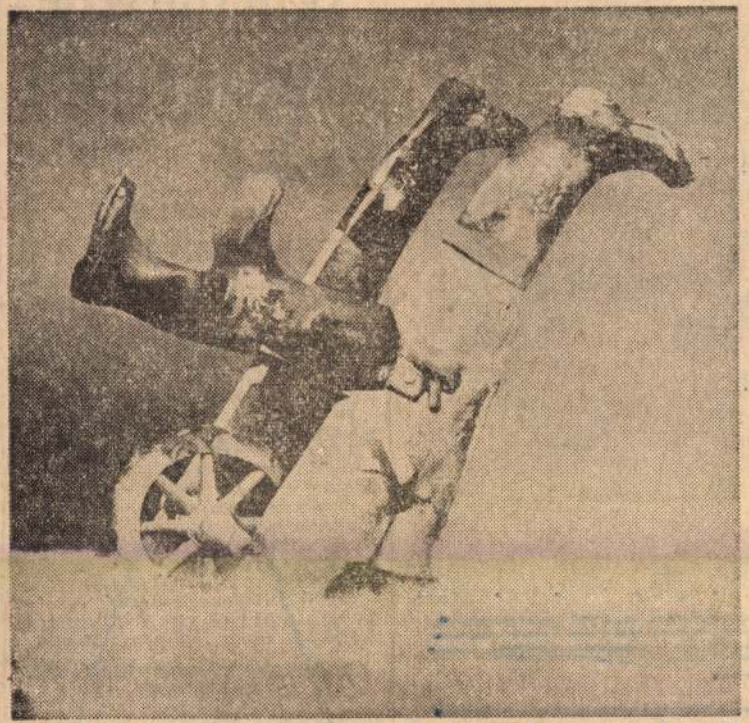

Kocsis Imre: Tótágas

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 31
XX. évf. 31.sz. 7. lap.

CAPOTE IMA

A tuloldalon lásd: Imre Győző rajzát.

Truman Capote amerikai írónak vannak, mint J. [illegible] Mailer, Jack [illegible] Higgins, [illegible] Gabriel [illegible] Gyurit, Norman Mailer, Jackie [illegible] Onassis és Andy Warhol, [illegible]

Magyar írók vallomása az Inosztrannaja

Terjedelmében is jelentős, csaknem ötven oldalnyi magyar vonatkozású publikáció jelent meg a szovjet írószövetség világirodalmi folyóiratában, az *Inosztrannaja Lityeraturában*. A folyóirat állandó és különös figyelmet szentel a szocialista országok irodalmi életének, a szocialista eszmeiségű kortársi irodalmi alkotásoknak és alkotóinak, legutóbbi számában tizenhárom magyar író vallomását gyűjtötte csokorba *Az író élete — elbeszélés a felelősségről* címmel. A közlés alcíme — *Magnetofonnal Budapesten* — elárulja a pontosságra törekvő módszert is: az összeállítás szerzője, Jevgenyija Vasziljevna Sztojanovszkaja, az ismert nevű publicista és kritikus, a folyóirat publicisztikai rovatának vezetője. Két ízben is hosszabb időt töltött Budapesten, s magnetofonjával fölkereste a magyar írókat-irodalmárokat.

Miben látja az író kötelességét olvasóval, a társadalommal szemben? — teszi fel a kérdést Sztojanovszkaja. S tovább kérdezve: kit, milyen politikát, kinek a javát, melyik osztálynak a javát lehetőséget nyújt az irodalmi groteszk műfaja. „Magam nemcsak író, hanem eléggé szigorú olvasó is vagyok; pontosan olyan, mint az én könyveim olvasói — zárja vallomását Örkény. — Soha nem veszek könyvet a kezembe azért, hogy agyonüssem vele az időt. Mindig várok a szerzőtől valamilyen megrendülést, valamiféle új élményt, amely teljesebbé teszi mindennapi életemet.”

Életéről, írói fejlődéséről, a politikával való találkozásáról vall Mesterházi Lajos: „Meg szeretném írni — ha az élet megengedi nekem — saját politikai önéletrajzomat. Bizonyos értelemben különös-furcsa, más értelemben tragikomikus lesz ez a könyv; e minőségek egybeesése a katarzis lehetőségével kecsegtet. Tragikomikusnak azért látom, mert én nem szándékoztam politikussá lenni. Az élet tanított meg arra, hogy nem lehet élni és egyúttal kívül maradni a politikán. Ilyen volt a kor, amelyben éltem. Így azután politikailag mindig is »bűnrészes« voltam, elkötelezett, ahogy ezt [illegible]

Imre Győző

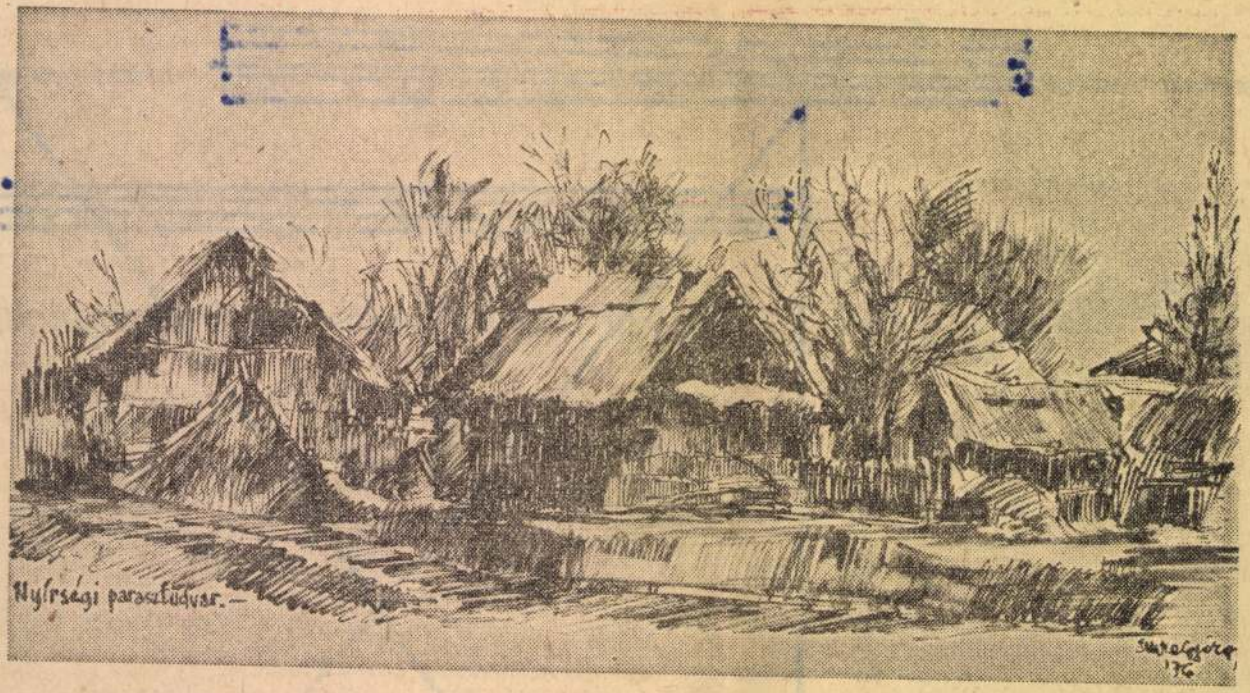

Imre György rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 31. XX. évf. 31. sz. 8.lap.

Vendégeink:

TONY CONNOR

Amikor 1973 áprilisában először járt Magyarországon a nemzetközi költőtalálkozó vendégeként, elmondta, hogy az Egyesült Államokban él, ott tanít. Még mindig nem tért vissza hazájába, Angliába?

Belátható időn belül nem is retném felébreszteni bennük a kedvet, hogy mindent kétségbe vonjanak, hogy mindennek utána járjanak. Hogy ne akadjon, aki az első órán megkérdezi: „Ugye, a félév végén majd összegezi a mondottakat, és levonja a következtekkorom elmélyedő Az ő tanításának a folytatásában [illegible] a kötelet.

— Drámát mostanában nem is írt?

— Az angliai Oxford Playhouse kötött szerződést velem egy darabra, amelyet 1975 karácsonyán mutattak be *Crankenheim's Mixed up Monster* (Crankenheim összekevert szörnyetege) címmel. A Frankenstein-történet tréfás változata, kö-

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

GEORGE ELIOT: MIDDLEMARCH. Regény. (Európa)

GÁLL ISTVÁN: CSAPDA — LESEN. Regény és karcolatok. (Szépirodalmi)

KRIZA JÁNOS: VADRÓZSÁK. Székely népköltési gyűjtemény. (Kriterion)

HRANT MATEVOSZJAN: MÁSNAP REGGEL. Kisregény. (Európa)

MAROSI GYULA: MOTIVUMNAK JÓ LESZ. — A PIKULÁS IFJÚ. Kisregények. (Szépirodalmi)

REGŐS ISTVÁN: ALKOHOL. Dokumentumregény. (Táncsics)

EMMANUIL ROIDISZ: JOHANNA NÖPÁPA. Regény. (Kriterion)

ALBIUS TIBULLUS — SEXTUS PROPERTIUS ÖSSZES KÖLTEMÉNYEI. (Európa—Helikon)

OVIDIU ZOTTA: LÓ A PINCÉBEN. Ifjúsági regény. (Creanga Kiadó)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM, KÉZIKÖNYV

BUDAPEST STATISZTIKAI ZSEBKÖNYVE. (Statisztika)

CZIMER JÓZSEF: A DRAMATURGIA KÉZIKÖNYVE. (Szépirodalmi)

FENYŐ ISTVÁN: FIGYELŐ SZEMMEL. Tanulmányok. (Szépirodalmi)

KATSÁNYI SÁNDOR—KÖNYVESTÓTH LILLA: FÜLFEDEZTEM A KÖNYVTÁRAT. Kézikönyv középiskolásoknak. (Tankönyvkiadó)

1021

Kocsis Imre festőművész

1976. jál. 12. Kossuth 16.oo / / M.

168 óra.

- Szép meghivót tartok a kezembe a szentendrei müsorfüzetet. Szép, szines boritólapját Kocsis Imre festőművész készitette. Ebből a müsorfüzetből értesültünk, hogy holnap, vasárnap július 11-én Szentendrés Vujicsics Tihamér emléknap van. A müsorfüzetet Jobbágy Károlynak most nyomtatásban először megjelent verse a Szentendrei búcsú vezeti be, benne a Profán könyörgés és a Szomorú koló, mindkettő Vujicsics Tihamér emlékének szentelve. Vasárnap tehát emlékkiállitás nyilik Szentendrén délután 5 órakor, majd ugyanazon a nap, majd hétfőn este is hangverseny Vujicsics Tihamér müveiből. Ujra halljuk majd a Drávaszéli táncokat, a Maros és Küküllő mentén cimü müvet, a Kalotaszegi leánytáncot, a Hortobágyi pásztortáncot, a Tartózkodó kérelmet, a Kalózfantáziát és Szerb lakodalmast. Az irodalmi emlékmüsorban Varga Balázs mond megnyitót. A zenei müsorban pedig Szokolay Sándor Kossuth-dijas zeneszerző emlékezik őrá, akinek képét, müveit halljuk majd és látjuk majd, őrá aki már csak nekünk furulyázik.

Kocsis Imre, grafikus

Kocsis Imre

A Magyar Nemzeti Galéria kísérleti kiállítássorozatot indított Műhely címmel. Az Esti Hírlap minden alkalommal beszámol ezekről a tárlatokról. Holnaptól *Kocsis Imre* grafikusművész kompozícióit tekintheti meg a közönség, a várpalota B épületének első emeletén.

Dévényi István művészettörténész, a tárlat rendezője mondja:

— Könyvtárnyi szakirodalom szól a fotó- és a képzőművészet kapcsolatáról. Nem ritka az a vélemény, hogy a fotó bizonyos területet elhódított a festészettől. Tények sora bizonyítja viszont a kétfajta ábrázolásmód önálló fejlődését, s kölcsönhatását is. A kiállításon szereplő művek látszólag a két művészeti ág határesetkérdését feszegetik. Láthatunk fényképeket és fotóhűséggel megfestett táblaképeket. Kocsis kezében a fényképezőgép eszköz, amellyel helyzeteket, eseményeket rögzít, vagy motívumokat gyűjt, ami csupán nyersanyag mondandójának közléséhez.

— A bemutató plasztikusan szemlélteti a rögzített látvány átalakításának fázisait. Betekintést ad az alkotó folyamatba, konkrét művek kapcsán megismerjük a különböző képkivágásokkal, a színezéssel, a belerajzolással elérhető átfogalmazást, a tartalmi újjászületést. Néha a több évvel korábban rögzített esemény vagy egyéni élmény többértelműségét körüljárva a kiinduló téma tudatos jelentésváltozáson megy át. A fénykép látványhűsége megmarad, s az alkotó az érthetetlennek tűnő vagy a vélt dolgokat is hihetővé teszi.

A tárlat megnyitása után, holnap *este fél 6-kor Kocsis Imre személyesen is találkozik a közönségével.*

—: Kocsis

Esti Hi

2

18.

leget, papírpelenkát, gyakran hiánycikk a gyermekágy, a járóka, sok még a panasz a gyermekcipők minőségére és egyes mére-

tertanács elnökhelyettese az olasz kormány meghívására ma Olaszországba utazott. A kormány elnökhelyettesét útjára elkísérte

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 ÁPR

KORTÁRS

Kocsis Imre

1021

KOCSIS IMRE: Zalkodi építőtábor

Nem találsz lelkesebb
és mélyeb
mint ez, amelynek hangjegyei
ut
minden hangszert megszólaltat
a Jelenkor operája –
s kihallik a
A Dó – Jelenkor!
A Fá – Jelenkor!
A Szó – Jelenkor!
Ó, legnagyszerűbb hangjegy, ember, zengj ki a hangzavarból.
Báli cipők zizergő esti lapokba...
Boldog újévet! Éljen!
Sugárutak hossza a kotta,
mint pirosló meggyek, belehullsz az ünnepi hóba.
Tőled zavart a vers is,
de csak zengesz –
fogalmad sincs ma róla.
Boldog újévet hát! Óraütés. Ellobbannak a gyertyák.
Átfognám most, mint derekad, az emberiség gyönge vállát.
Minden kottát összeszedek itt én ma,
mert nélkülük fulladozom és a líra néma.
Vagy félbeszakad
ez a keringős havazás
hogy fenyőd körül mint
megvadultak
unk, élet – zöld ágaidra villamosok zenéi hullnak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1977 ÁPR.

KORTÁRS

Kocsis Imre

1021

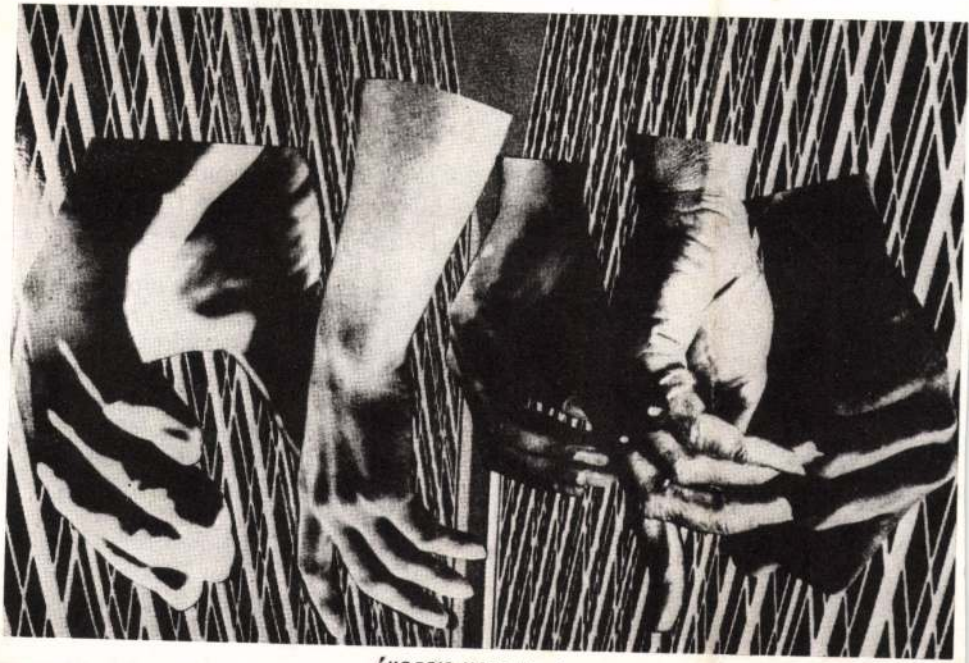

KOCSIS IMRE: Kezek

Sisak nélkül

fejem az ítélőszéken.

Keresztemet mért cipeljem?
Másét is, ha tudom, rontom.
Bohóc legyek sokkal inkább,
mint idomár a porondon.

Szerepem, bár kiszolgáltat,
sisak nélkül hadd élhessem
s szentté senki ne avasson
álcás pőreségemben sem.

Aki akar, fényképezzen –
úgysem jön rá a titkomra:
Himalája tövén ülök
porlepetten s mosolyogva.

Kocsis Imre

Előszoba

Kocsis Imre: Előszoba,
akril, 71x70 cm, 1972
(fotó Kovács F.)

Menyhárt László: Egy kiállitás tanulsagai.
Müvészet, 1978. április - 12.old.

Kocsis Imre

Szerepelt a Ferenczy Muzeum tárlatán Szentendrén.

Kocsis Imre ismert *Zalkodi építőtábora*, ócska fatalicskájával, sáros gumicsizmáival

Magyar Hirlap 1978-89-9

Wagner: Szentendrei festészet

Kocsis Imre 2000 Szentendre, Lukács fivérek u. 5-7

1940, Makó

A Képzőművészeti Főiskolán 1966-ban végzett, mestere Kádár György volt. 1967-70-ig Derkovits ösztöndíjas. Országos Ziállításokon, Zalfoldi és Studió-Ziállításokon szerepel. 1969-ben a szentendrei új művésztelepen Zapott műtermet, azóta a Pest megyei és szentendrei tárlatokon is részt vesz. A Studió-pályázatokon több ízben díjat nyert. A Képzőművészeti Főiskolán tanársegéd. 1967-től vesz részt a miskolci Grafikai Biennálékon, 1972-ben Krakkóban, 1973 Ljubljanában. 1974-ben a dél-afrikai Balúában, továbbá Firenzében és Rijekában szerepel Grafikai Biennálén. Egyéb grafikai Ziállításon 1971-ben Nápolyban és Stockholmban, 1972-ben Dijonban, Moszkvában 1969-ben és 1974-ben. Bp-en 1971-ben és 1972-ben, a Nemzeti Galéria Dürer, ill. Dózsa György emlékezetére rendezett Ziállításán. Önálló Ziállításai voltak 1965-ben Makón, Budapesten 1973-ban a Studió Galériában, a TIT-Studiójában és 1974-ben az Eötvös Kollégiumban. Díjat Zapott az V. Szakkói Grafikai Biennálén. Kiállított művei:

-foti-	Szanálás	1974-76 (o. panel)	158 x 196 cm
	Kulvázos	1976 (o.v.)	106 x 160 cm
	Zenegép	1972-76 (MNG szerigráfia)	800 x 600 mm
	Zalkodi építőtábor	1975 (szerigráfia)	980 x 575 mm
	Emlékmű	1975 (szerigráfia)	310 x 185 mm

Kocsis Imre

Gyertyacsi művészet 1976
MNG 1976 május

Kocsis Imre

Szanálás

/repro/

Bán András: Sorsleltár /:Kocsis Imre mühelyében/
Müvészet,1977. julius - 20.oldal.

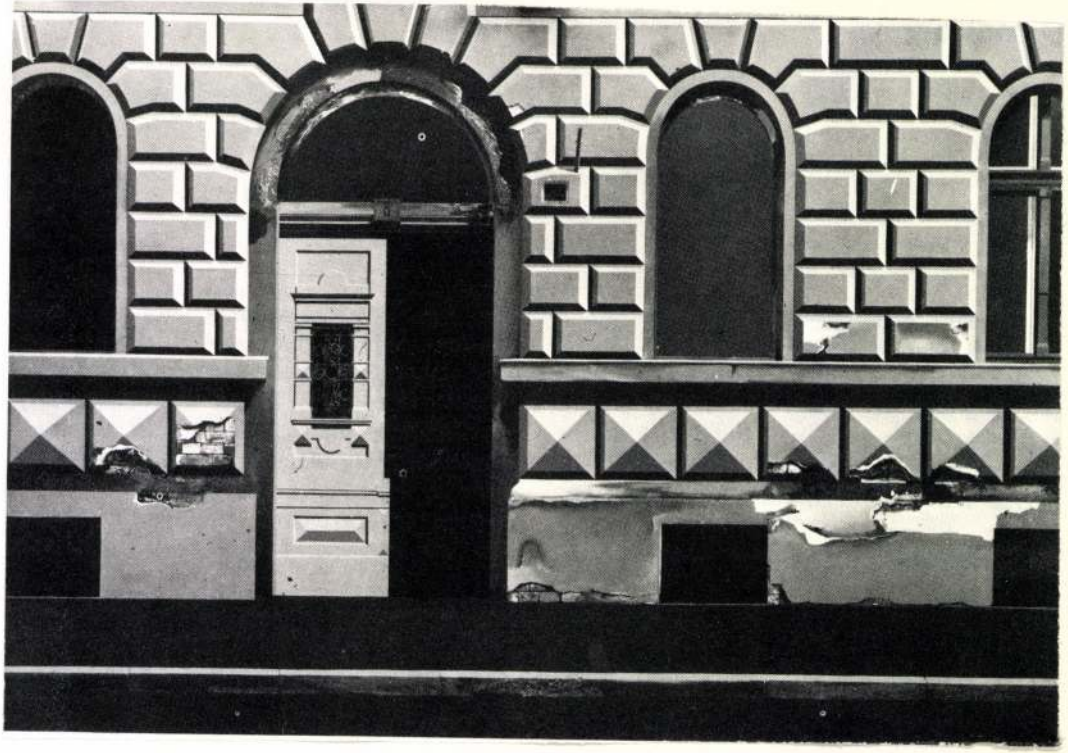

A Tévedések vigjátékát egyébként a Madách Színházból és más színházakból verbuválódott színészek játszák, és főiskolások.
A Templomtéri játékokat csak főiskolások játszák.
Egyébként a Templomtéren nemcsak színészet lesz, hanem muzsika is. Az egyik a Ki mit tud-ból ismert Vujcsics együttes, a másik pedig Kocskés Andrásnak immáron világhírűnek mondható lantegyüttese. Azon kívül még itt a Templomtéren lesz egy piac is, meg egy kocsma is. Ez egy kicsit kísérlet a Népszínháznak a feleleventésére. Tehát itt fogyasztani is lehet, és vásárolni is lehet.
A Templomtéren több díszlettervezés van, valamivel több, mint a Főtéren. Ezt Kocsis Imre barátom tervezte, szentendrei képzőművész. Az idén nyáron elég sok közös munkánk van a szentendrei képzőművészekkel, nyolcukkal állunk szoros kapcsolatban.
Kocsis Imre tervezte a Templomtéri játékok díszleteit.

- Sőt a belépőjegyet is.

ügyében mit tesznek, milyen felfedezéseket.
De az ujonnan induló egervári játékok Zalaegerszeg mellett ugyancsak ezt igérik. Gorsiumban Karinthy Márton rendező irányitásával talán ujra helyet kaphatnak a régen mellőzött görögök. És talán Budapesten sem lesz egyetlen fecske a Körszinház.

Mos, ha már Szentendrével kezdtük a nyári szinházi évadot, folytassuk is velük. Kerényi Imre rendező irányitja ezidén a szentendrei Teátrum eseményeit.

- Shakespeare Tévedések vigjátéka c. darabjából próbáljuk az ötödik szint. Ugy tekintjük ezt az ajtót, mintha tele fala lenne, egyenlőre a diszletünk nincsen kint Szentendrén, tehát a zöldséges bolt ajtajával fogjuk lebonyolitani a próbát,
A játék ugyanaz legyen, mint amit odabent kikisérleteztünk.
Figyelem, kezdünk.
/Részlet a próbából./

Szinházi Album.
1977 jún. 15. TV. 21.30 Áné.

- Igen, itt mutatom a belépőjegyet. Ez az egész szentendrei teátrumnak az emblémája tulajdonképpen, körben barokk keret jelképezi Szentendrét, a középső mező pedig egy keréken ágáló figura pedig a szinészeket jelképezi.

- Mi a szentendrei teátrum célja? Mi lesz a célja?

- Hát egy távolabbi esetleges tervünk az, hogy Szentendréből legyen egy olyan nyári fesztivál város, amilyen a világon van. Jó egynéhány, pici apró város, érdekes épitészeti megoldásokkal, furcsa kis terekkel, ahol nem egy, két, három, hanem tiz, tizenkét helyen van játszás.
Esetleg van itt egy olyan lehetőség, hogy Főtér is, meg Templomtér is, és ha ezek a dolgok sikerülnek, akkor jövőre, vagy azután ezt tágitani lehet, a játszási helyet.

- Szegeden Vámos László nagyon nehéz feladatra vállalkozik, hiszen Shakespeare Lear király-át viszi szinpadra.
Milyen elképzelésekkel lehet egyáltalán Lear-t rendezni, egy ekkora hatalmas szinpadon?

- A Lear előadás, egy sorozat folytatása. Szegeden elkezdtük a nagy tragédiákat, nagy népszerü tragédiákat szinre vinni.
Magam is rendeztem néhányat, az Ember tragédiáján kivül a Rómeo és Juliát, a Trójai nőket és a Hamletet.
Ugy gondolom, hogy a Lear király talán még alkalmasabb egy ilyen nagylélegzetü tragédia, szinte bibliai méretü, kozmikus indulatokkal, végletes nagy szenvedélyekkel, ezelőtt a hatalmas Dóm előtt ugy gondolom, hogy ez a dráma nagyon erőteljesen hathat.
Ez volt az egyik inditó oka, hogy a szegedi Szabadtéri Játékok igazgatósága müsorra tüzte ezt a darabot, a másik pedig az, és

1021

Kocsis Imre festő- és grafikusművész.

1979.VIII.10.Kossuth 17.35/Szlné/

Láttuk,hallottuk.

-Kocsis Imre tárlata Szentendrén a Művésztelepi Galériában látható.Amolyan mini életmű kiállítás ez,hiszen a művész 1970-71-től készült műveit állitotta ki.Mi minden fért bele ebbe a kilenc évbe ezt kérdezem Hajdu Istvántól?

-Korai olajképeitől kezdve,grafikai kisérletein át, diszletterv vázlatain keresztül,egészen a legutóbbi nagyméretü hiperrealista műveiig mindent megtalálunk. Mindent,amit Kocsis Imre ez alatt a kilnec,kilenc és fél év alatt készitett.

-Nézzük ezeket az ugynevezett hiperrealista képeket,ezeket most divat készitemi?

-Az a fajta hiprerealizmus ami Magyarországon ilyen közkedveltté,kicsit pecrativan fogalmazva közkedveltté vált, az azért nem az igazi hiperrealizmus.Azért azt tudni kellene a hiperrealizmushoz,és elsősorban nem a nézőknek kellene tudni,hanem a festőknek,hogy nem egyszerüen arról van szó a hiperrealizmus esetében,hogy valamit hallatlan pontosan és hallatlanul rogaszkodva a naturához,a természethez megfestenek,hanem...

-Körülbelül ezt gondoljuk pedig.

-Igen,hát ennél sokkal bonyolultabb a dolog,hiszen a hiperrealizmus mellett,hogy óriási mesterségbeli felkészültséget igényel,és a valósághoz valóban egy nagyon szoros ragaszkodást feltételez,mellett olyan képépítő eszközöket,olyan kompoziciós eszközöket,fedezett fel magának,amelyek egy másik műfajnak a sajátjai,egyfelől, az formai szempontból nézve a dolgot,tehát a fotó bizonyos kompoziciós eszközeit vette át a festészet a képkivágásra gondolok elsősorban, a tájak...

-...a beállitások...

-...igen a beállitások esetlegesség re gondolok és itt a fotónak már egy speciális ágáról van szó,az amatőr fotóról,és ez az amit a magyar hiperrealisták egy-két kivétellel és a kivételek közé tartozik Kocsis Imre is, nem nagyon vesznek tudomást.

-Hát akkor mit értenek rajta?

-Például azt értik rajta,hogyha valaki meg tud rajzolni egy ugy egy zsilettpengét,a lényeg azon van,hogy meg lehet rajzolni egy zsilettpengét ugy,hogy azt az osztálytársa fölvegye,akkor az már hiperrealista,a dolog azonban korántsem ilyen egyszerü.Nos Kocsis éppen azt tudja elérni, képeivel,ami a hiperrealizmus egyik ilyen alapvető sajátossága,hogy a képkivágásaival,egy olyan furcsa,kicsit negatives, a térből az időből kiszakitott,jelenetsort, vagy hangulatot,hoz,létre,ahol már nem csupán az az érdekes,hogy pontosan precizen van megfestve a kép,hanem valamivel többre utal,hát talán olyasmire,ami az ember életében nagyon gyakran adódik,egy időnkivüliségre, az időtől való pillanatnyi,vagy akár folyamatosabb elrugaszkodásra.Nos ami még érdekes Kocsisnál,és ez azért az ujabb képeire jellemző,igazán,és itt mutatkozik meg hogy Kocsis tehetsége milyen mértékü,,hogy tovább lép a képkivágásokkal,fölhagy a kép négyszögletes,vagy négyszögletes,tégla formájával,és kulcslyuk alaku képeket fest. Most ez egy nagyon érdekes koncepciót tükröz,a világ, amelyet kulcslyukon keresztül látunk,ki áll a kulcslyuk egyik oldalán és kiáll a másikon.A táj van-e az ajtó mögött,vagy pedig mi állunk az ajtó mögött.

-Ketrecesen rács tipikus esete?

-Igen.Igen,tehát nolyikünk az aki,bármilyen módon zárva érezheti magát.

Kocsis Imre

Kirakat

Lóska Lajos: Egy generáció félárnyékban.
Művészet, 1980. október - 42. lap.

Kocsis Imre, festőművész

1 *A szép idő nyitja, olaj, vászon, 74×74 cm, 1978–1979*

2 *Vanessa atalanta, olaj, vászon, 114×110 cm, 1978–1979 (fotók Tahin)*

Művészet, Budapest, 1979. okt. 43. old.

festő- és grafikusművész

4

1021

Kocsis László grafikája

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31.
Telefon: 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

Am

Haraszti Ottó, a Transzformátorgyár végszerelde festő legének brigádvezetője az Abu Dhabinak készülő transzmátorokat festi. A 40 darab túlnyomásos olajhűtésű transzmátort már a második félév elején szerelték össze a közel-

Kocsis Imre

A Józsefvárosi Kiállítóteremben A képeslap cimm megrendezett kamaratárlaton szerepelt.

Kocsis Imre expresszív „kulcslyuk"-alapformája, avagy *Méhes Lajos* szürrealisztikus Nykéje zár.

Magyar Hirlap 1980/12/24/6

Wagner:Küldjön képes levelezőlapot

112. Kocsis Imre: Kirakati tájkép
nyomat, 58x48 cm

A SZEGÉNYEKET TÁMOGATÓ ALAPÍTVÁNY

meghívja Önt és családját
1990. december 5-én 14 órára
a Magyar Nemzeti Galéria III. emeletén rendezendő
kiállítására

A kiállítást megnyitja *MÉSZÖLY MIKLÓS*
(aki a 10 évvel ezelőtti kiállítást is megnyitotta)

A KIÁLLÍTÁS KÉPEIT
1990. december 8-án 11 órakor
AUKCIÓRA BOCSÁTJUK,
melynek bevétele a SZETA számlájára folyik be.

2.000.-

KOCSIS IMRE

SZAMADÁM György: Frissen festett fényképek.
Fotó,1989.2.sz. 61.p.

Kocsis Imre két ne-

gatívba fordított fotója ebben az anyagban semmitmondóan kevésnek bizonyult.

41/79

A BUDAPESTI ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI FŐISKOLA ... TANÉVI ÉVKÖNYVE
Bp. - 24 cm.

Egységár: 30.--

42/40

DUNATÁJ
Tudományos és művészeti antológia.
Szekszárd - 24 cm.

Egységár: 20.--

43/38

ERDÉLYI HELIKON, Kolozsvár. 24 cm.

Egységár: 450.--

Kocsis Imre [illegible] 3. Falgyatás.
Hann Frau: A [illegible], Kocsis Imre kiállítása Szentendrei
[illegible] 1988. – VII.

KIÁLLÍTÁS

Kulcsjuk Bernáthoz, akrit. 200×135 cm, 1982 – 83.
(részl.)

Művészet, 1988, 11–12, 54-old.

aj, vászon, 106 × 160 cm, 1976 (fotó Bokor Zsuzsa)

alma az általános
a leskelődéssel, a
olható össze. In-
lé kíváncsiskodás-
kifelé tekintéssel.
természetesen az
(„A kulcslyuknak

meghatározó szerepe volt kisgyermekkoromban – írja a művész. – A háború után elég szigorúan fogtak bennünket. Furcsa elzártságban éltünk, az utcára nem volt szabad kimennünk...; az egyik kerítésoszlopon volt egy lyuk. Ezen a lyukon

Kocsis Imre: festő-grafikus művész 4.) Fogyatlás (vége).
Hann Ferenc: A szivarvárgyszakos, Kocsis Imre kiállítása szentendrei
Kőszkert, 1988. VI–VII.
Vulcsiyuk tájkép, olaj, vászon, 260×140 cm, 1980.

(részl.)

Művészet, 1988, 11–12, 54–ott.

dául *Duane Hanson* 1970-ben készült műanyag plasztikája (*Nő bevásárlókosárral*) kétségtelen formai hasonlóságokat mutat Kocsis *Kirakat* című nagyméretű festményével (1976–77), s akkor is, ha *Warhol* s az amerikai pop „aprószentjei" közül mások munkái bizonyos tekintetben néhány Kocsis Imre-mű archetípusának tekinthetők. Ám a *Szanálás* (1974–76) vagy a *Külváros* (1976) valós, megélt magyarországi s személyesen is mélyen megélt élményanyagból fakad, s így más konstellációban mond érvényeset.

A művész alaptermészetéből adódóan hűvösebbek, szemlélődőbbek, leíróbbak ezek az opuszok, mint a nemzedéktárs *Méhes László* szociológizáló, aktualitásokra hivatkozó hasonló fogalmazásmódú munkái vagy a követő nemzedékből *Fehér László* historizáló, szubjektív hangú képei. E korszak második felében festi meg Kocsis Imre *Kulcslyuk*-képeit, melyek talán a legismertebbek a közönség körében. A kulcslyuk által kiszabott képmezőben tájrészlet, felhő, víz jelenik meg vagy naturalisztikusan megfestett kulcspár (*Kulcslyuk tájkép*, 1980).

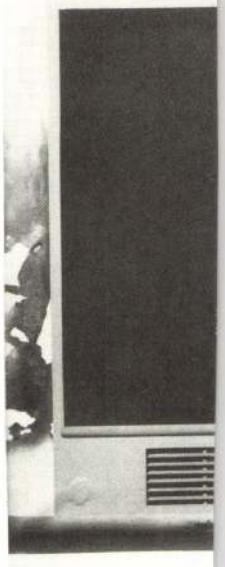

Kocsis Imre: Külváros, o

A kulcslyuk fog
nyelvhasználatban
voyeurséggel kapc
kább a kintről befe
sal, mint a belülrő
Kocsis esetében
utóbbiról van szó.

Kocsis Imre

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

avagi Miművek

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 NOV 9

1021

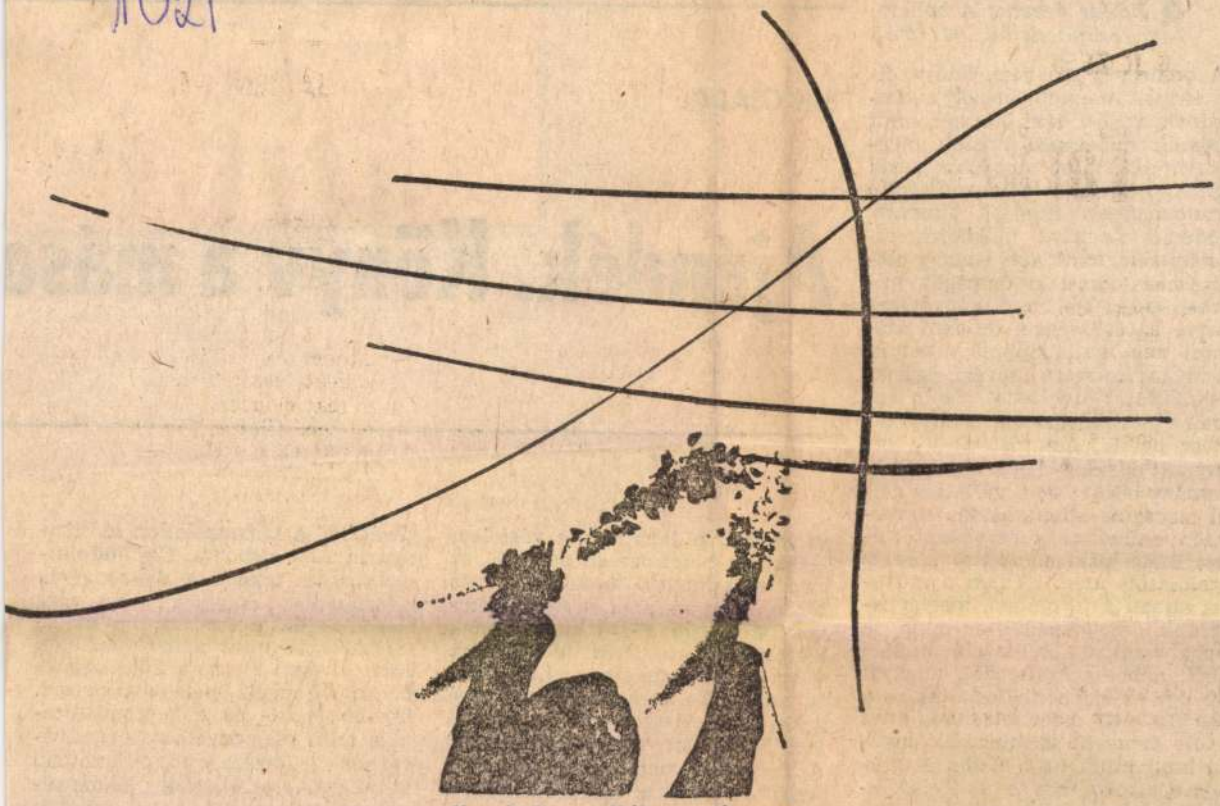

Kocsis Imre: Hókusz-pókusz

■ *Juhász Ferenc: A boldogság. (Szépirodalmi, 98 old.)*

SÍK CSABA:

Ajándék. Könyv a máso

A boldogság szó vers, könyv címeként váratlanabb bármely avantgardnak minősíthető ötletnél, amit napjaink művészete inkább meghökkentésül, mint megdöbbentésül kitalál. A kortársi művészet bénító paradoxonából kibújni akarván, mindenki számára nélkülözhetetlennek, a legfontosabb emberi cselekvésnek jelenti ki önmagát, miközben elutasítja hagyományát, beleértve az örökséggel teljesen szakítani nem hajlandó modernet is, mondván: korszerű művész csak az antiművészet híve lehet. Talán valóban nincs művészet a tradíció elvetése nélkül, ám történetileg bizonyított igazság, hogy a java hagyomány elsajátítása, vállalása nélkül sincs; az ellentmondás természetén eltűnődve a művészettörténész Bialostocki sorsdöntő kérdést fogalmazott meg: „Vajon a művészet abban a formában, melyet ismerünk, megmenekül-e majd a nyugat-európai civilizáció kudarcából, abból a kudarcból, amelyet épp úgy előidézhet a technika és a tőke féktelen mechanizmusa, mint a vele nemesen szembeszálló hosszú hajú nihilisták? Vajon megtalálja-e a művészet az utat elsődleges funkcióinak új formájához? Vajon lemond-e veszélyes és meddő, szimbolikus piedesztáljáról?" A nihilisták azóta, hogy a kérdés elvényszerű, pillanatnyi és végtelen, technikai és természeti egységét, az elsődleges funkció formáját. A vers fordulópontján, ahol az egység körvonalai előtűnve-eltűnve kezdenek kirajzolódni, a múlt idő jelenre vált: „A boldogság egy villanykörte volt... Te, el-nem-tékozolt gyerekkorom! Asszonyom... Szerelmes Szőke Árnyam: neked adom." A vallomást metaforacsokorrá teljesedő leírás előzi meg és követi, a kiégett villanykörtéé, s a kerítésre szögezett, elevenen fölboncolt kecskebékáé; megmutatván az új Juhász költői természetét, amely a gítségével a szakaszolatlan időtlenségben talál otthonra. Hajlandó kiszolgáltatni magát a disszonancia kísértésének, amelyben épp úgy benne rejlik a szépség, ha utolsó tartaléka is, mint a harmóniában. Kész kivágni magát a kötöttségekből, műve mégis önéletrajzi marad, inkább érték- és jelképrendszerében, mint eseményeiben. Legszívesebben az örökkévaló pillanatban verne gyökeret, hogy egy képbe sűríthesse életét, a kort, a teremtés egész történetét, elképzelhető változataival. Gyakran tesz kísérletet az elvesztett visszaszerzésére, fel-

Kocsis Imre, festő-grafikusművész

Hann Ferenc: A szivárvány kaszás, Kocsis Imre kiállítása, Szentendrei Képtár, 1988. VI.–VII.

2.) Folytatás.

Kocsis Imre: Szanálás, olaj, 158 × 196 cm, 1974–76 (fotó Szabó Mihály)

Művészet, 1988. 11–12, 53-ald.

Kocsis Imre: Kulcslyuk Bernáth
(fotó Sulyok Miklós)

keresztül láttam, hogy m
világban.")

A nyolcvanas évek el
drasztikusan szakít a
mussal. A koncept, a b
akció bizonyos mértékig
festészet eredményeit su
pokat készít (*Marokkó*,
firka, 1982; *Filmmunka*,
lönös összegzését adva a kortars
művészet letűnőfélben lévő expan-
zionista periódusának. E művekkel
csaknem szinkronban készülnek
monokróm japános, a grafika és a
festészet nyelvét egybemosó selyem-
re festett vagy alumíniumlemezre
szitázott munkái (*Japánkert* soro-
zat, 1985–86).

szak), többnyire háttal áll a nézőnek
(rejtőzve-jelenlét; a lírikus hangütés
elfedése, de nem tagadása).

A chef d'oeuvre-nek is bátran ne-
vezhető *Szivárványkaszás* (1985) igen
jól példázza mindezt, s egyben a festő
közérzetére is utal.

Kocsis Imre a brutálisan felhasoga-
tott vászon pszeudóterében áll, s meg-

Képtár, 1988. VI–VII.)

Hann Ferenc

Kocsis Imre
MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726
Grafikusművész.
MAGYAR NEMZET
1981 MÁJ 10
/1021

A Magyar Nemzet galériája

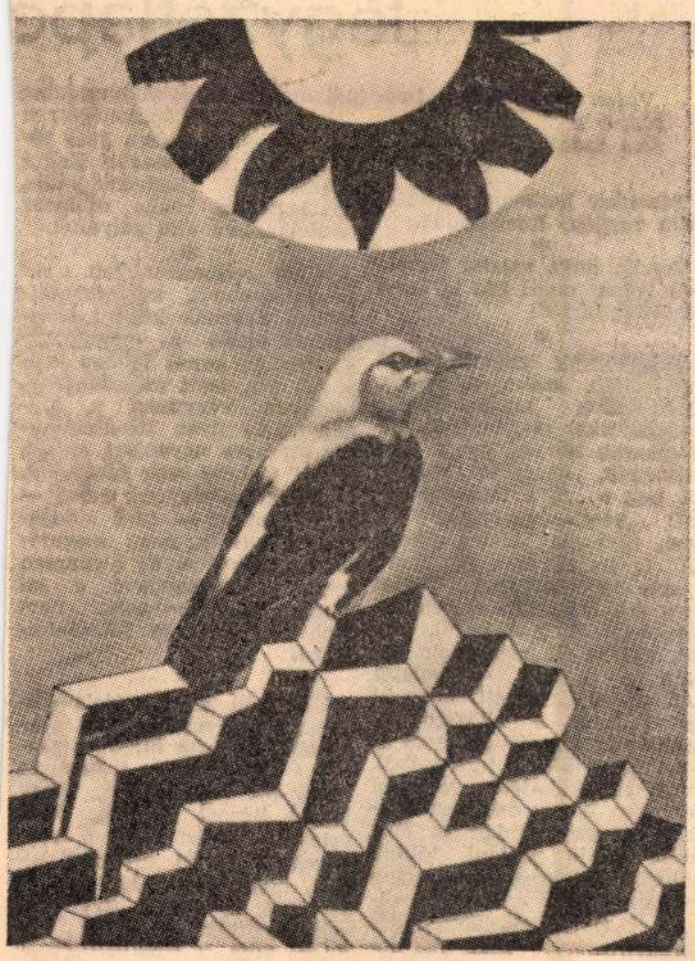

Kocsis Imre: Alkalmazkodás

KÖNCZÖL CSABA

Jegyzetlapo

„Vajon nem azért irtózom-e a mozgástól, mert nem tudok járni?"
Flaubert

Táncolok keskeny lehetőségeim tetején. Korlátlanok.

✶

Teszik, amit valaha szerettem volna tenni: hát ki lehet közöttük bírni?!

✶

Találkozunk az utcán, a presszóban, széles mosolyok, fontoskodva megbeszélendő világpolitikai magánhírek, bizalmasabb körben gyors kéziratcserék, „ugorj föl holnap, ott lesz a...", a távolabbiakkal: „nem, köszönöm, jól, igen, egészen biztos, hogy jól" (a frászt, csak így talán gyorsabban itthagy); véget nem érő információcserék X szerkesztőről, Z fejesről, Q-ról, aki végül mégiscsak beadta a derekát — valami kényszeredett etikett, hogy ki ne jöjjünk a „közérdekű" problémák immár gépiesen is pontosan működő járatásából, pontosan kiépített védelmi rendszer, amely még legszorosabb kapcsolatainkat is elég távol tudja tartani tőlünk ahhoz, hogy megspórolhassuk magunknak az emberi mivoltukhoz való közelebbkerülés fáradalmait... Nem *mi* rázunk kezet, hanem két elv, két „reprezentatív" magatartás nyele, nem *én* és *te* találnál messzebb távolodunk minden tényleges kapcsolattól; a „tiszta" önkifejezésre való törekvés egyre messzebb visz a „tisztátalan" konvencionális, de legalább reális dialógus rendelkezésre álló pályáitól.

✶

Minél erőszakosabban, türelmetlenebbül, kétségbeesettebben akarunk kitörni önkifejezés révén a magunkbazártságból, annál jobban erősítjük azt, amit megszüntetni, feloldani vágyunk: a magányt. Az ilyen türelmetlenség számára ugyanis a másik, a „te" mindig csak tárgyként, önkifejezési vágyunk néma — és elnémított — tűrő áldozataként jelenik meg; megnyilatkozunk előtte, de ő nincsen benne, nem jelenlevő a mi megnyilatkozásunkban, nem léphet velünk élő kölcsönhatásba.

✶

É. meséli, hogy a férje dührohamaiban mindig csak vekkereket — soha mást — vagdos a falhoz, ezért ő havonta kettőt-hármat is vesz, hogy legyen kéznél tartalék. Nem értettem. Miért pont a vekkereket? Aztán eszembe jutott, hogy nálam ugyanezt a szerepet mindig a papírpénzek töltötték be. Tíz éve, Sz.-el élve, a tízrubelesek. J. mellett az ötszázasok. — Miért pont a papírpénzek?!

✶

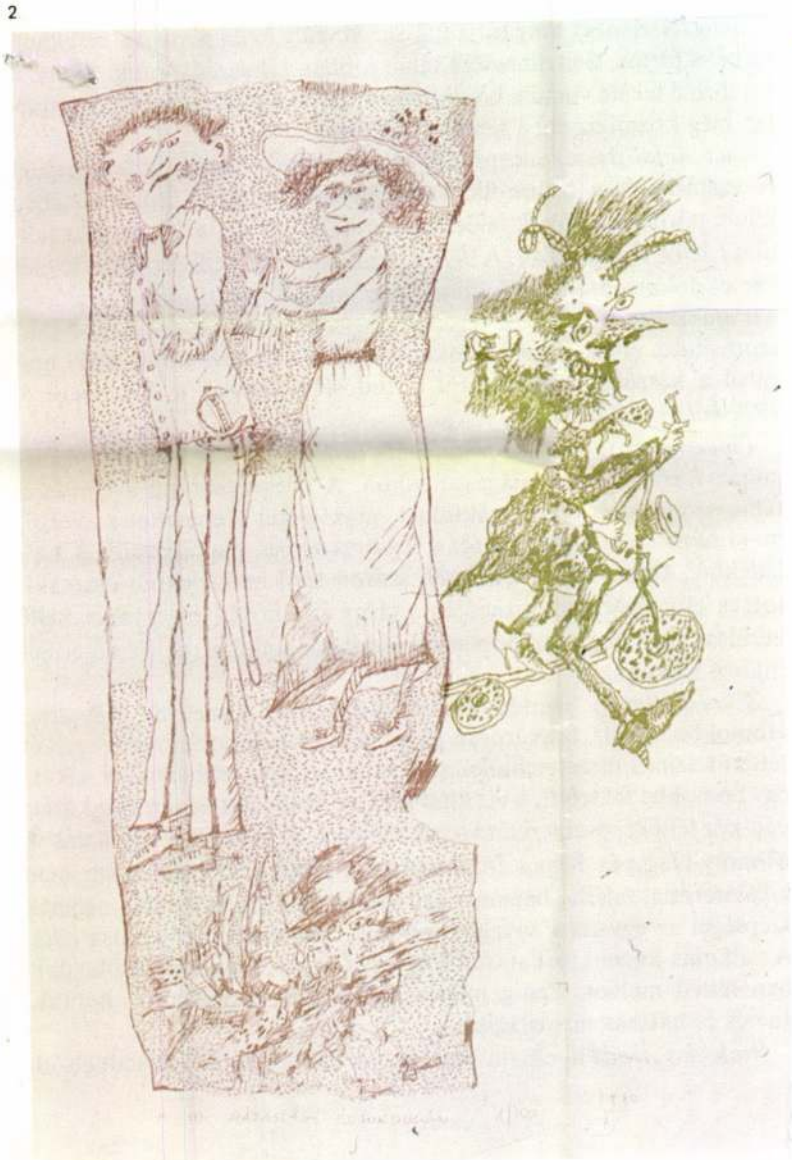

1 *Schmal Károly: Köldök, ofszet, 24×24 cm, 1980*
2 *Banga Ferenc: A 10. házassági évfordulón, ofszet, 39×29 cm, 1980*
3 *Szabados Árpád: Ember, ofszet, 39×29 cm, 1980*
4 *Károlyi Zsigmond: Sakktábla, ofszet, 23,5×24 cm, 1980*
(fotók Somfai)

4

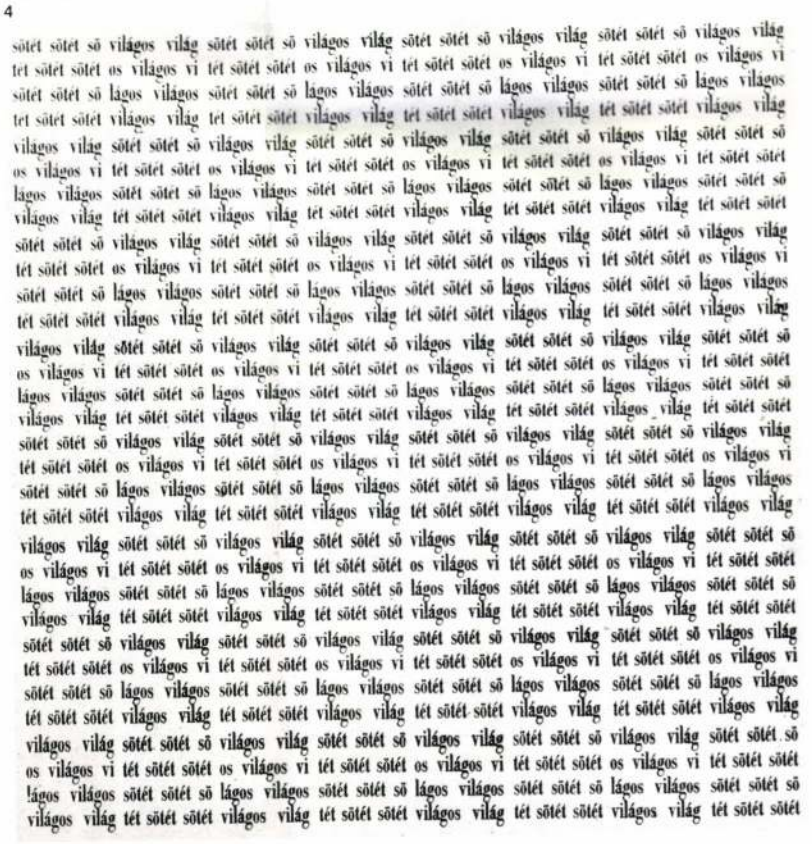

primér tipográfiai eszközöket használt: betűkompozíciókból építette fel műveit.

Banga Ferenc korábbi munkáihoz viszonyítva derűsebb, színesebb elbeszélő jellegű alkotással jelentkezett. Ötletesen megoldott illusztrációs megbízásai visszahatnak újabb színezett tollrajzaira, és visszahatottak a Makón készült *A 10. házassági évfordulón* című lapjára is. Élénk színekkel, zölddel és pirossal dolgozik. Rajzának gunyoros hangjához jól illik a tőle megszokott szálkás, firkáló stílus.

Montázs és dokumentum: ezzel a két szóval írhatjuk le legteljesebben *Bálványos Huba* ofszettechnikával sokszorosított alkotásait. A montázs stiláris és kompozícionális lehetőségeit ötvözte a dokumentumfotók valóságértékével. A még Salgótarjánban készített szociológiai indíttatású fényképvelvételeit használta fel grafikái nyersanyagául. A *Salgótarján IV.* vagy a mappában található *Pozitív-negatív* című lapjain egy-egy munkásportré, az épülő műhelycsarnok látható, de mellettük feltűnik az építkezés hulladéka is. Mindez együtt ad reális képet, nyújt tárgyilagos beszámolót a munkáról.

Benes József azok közé a kevesek közé tartozik, akiket nem bű el a fotó, a benne rejlő új technikai és kompozicionális lehetősé Rajzot készített filctollal, erre kerültek rá aztán a nyomdában a nek. Korábbi alkotásainak képlékeny alakzatai és kiabáló po színei valamelyest szelídültek, de így sem lettek kevésbé kifejező *Marsbéli benzinkút*jának formái egy nagy tubusra és abból kibu gyanó festék- vagy fogpasztacsíkra emlékeztetnek. Műve üde sz foltja a nagyobbrészt fotó felhasználásával készült anyagnak.

A fiatalon meghalt *Hajas Tibor* korábbi performance-kísérlet fejlesztette tovább, tette át grafikába Makón.

Károlyi Zsigmond Mandala és *Sakktábla* című alkotásain a nyom nyújtotta lehetőségeket direktül használta. Kompozíciói tipográf ötletekből születtek; dadaista verseket idéző, betűkből és jelenté hordozó szavakból egybeszerkesztett vizuális formák.

*Kéri Ádám Bélyeg*én következetesen folytatta a korábban készü lapjainak tematikáját, a századelő és a két háború közti világ emlél

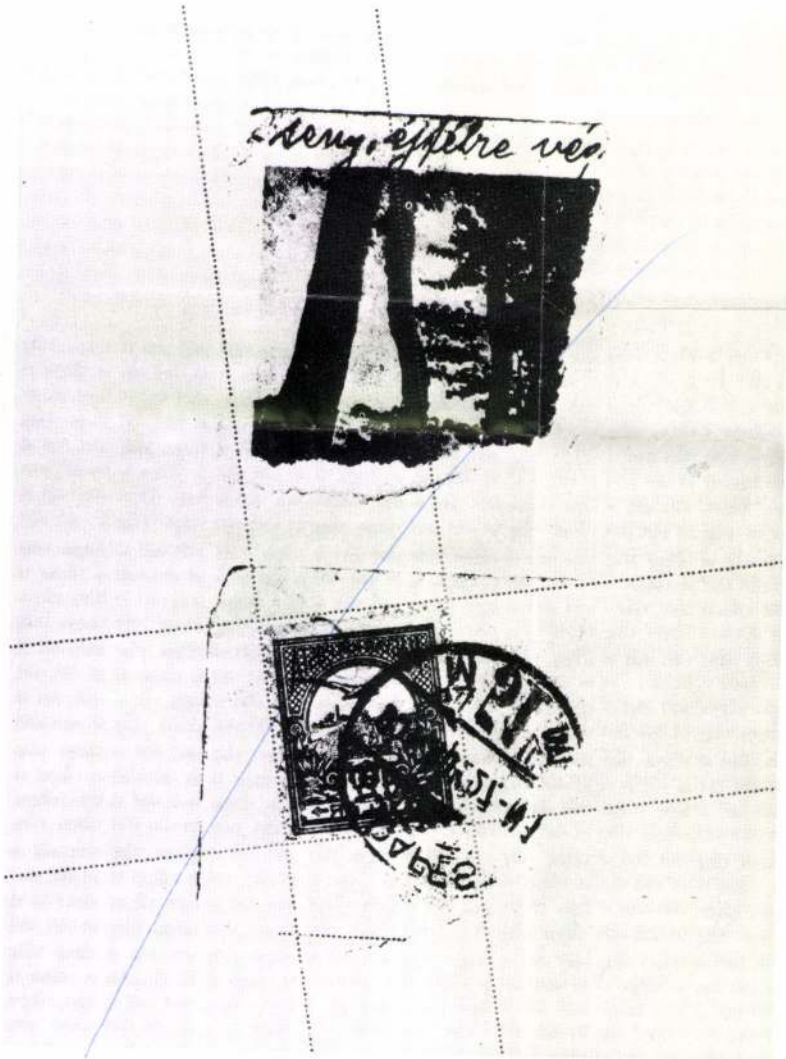

töredékeinek, jelentéktelen, mégis jellemző tárgyainak képzőművészeti feldolgozását; mintegy a tárgyakkal való emlékezést. Egy eltépett levelezőlap, régi bélyeg pecséttel; e két tárgy foltja válik ki az alap fehérjéből. Hogy a mail art bélyeg- és borítékszeretete hatott-e Kérire grafikája elkészítésekor, nem tudni. A párhuzam lehetősége mindenesetre felvethető, de a mű jellegében és szellemében is eltér a mail art alkotásoktól. Az artisztikusan szép grafikán a múlt apró tárgyakban és tárgytöredékekben jelenik meg, melyek összefüggéseit az időbeli távolságok már elhomályosították, mégis makacsul bennünk élnek.

5 *Kéri Ádám: Bélyeg, ofszet, 39×29 cm, 1980*
6 *Szemethy Imre: Lugasban, 29×39 cm, ofszet, 1980*
7 *Bálványos Huba: Salgótarján IV., ofszet, 35×25,5 cm, 1980*
8 *Lux Antal: Jelzés, ofszet, 38×17 cm, 1980*
9 *Benes József: Marsbéli benzinkút, ofszet, 39×29 cm, 1980*
10 *Pinczehelyi Sándor: Makó, ofszet, 25×33 cm, 1980*
(fotók Somfai)

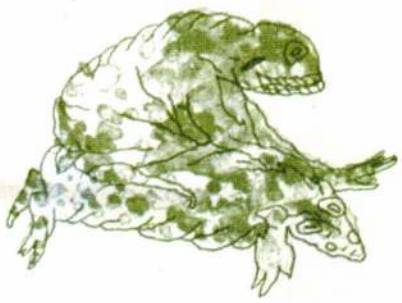

6

Lengyel András magasnyomással készült *Felhőpiramis*a megkapó vizuális forma. Sejtelmessége talán jobban kifejezésre jutna, ha nem keretezné fekete vonal a kompozíciót, mivel a megnyitott fehér papírlap még kozmikusabbá tenné az alkotást.

Lux Antal posztkonceptuális tárgymorzsái vizuális érdekességek. A vastárgy és a benne ülő szegecsfejek a nagyítás következtében szinte porózussá váltak, előtérbe került az anyag, a forma és a faktúra *(Jelek és funkciók)*. A *Jelzés* című munkája pedig éppen a jelölés tényét dokumentálja, erősíti meg háromszori ismétléssel.

Pataki Ferenc a Tisza jegéről készített öntvénye fényképét sokszorosította *objet trouvé*val rokon alkotást létrehozva úgy, hogy magáról a készülés eseményeiről is tudósít *(Öntvény a Tisza jegéről 1972-ből)*.

Pinczehelyi Sándor sorozata, a *Makó I–IV* a Pécsi Műhely plakátjainak forma- és színvilágával rokon. A négyrészes mű a cím és a téma szójátékára épül: mákföldet, mákfejeket szerepeltet a szerző, majd búzatáblát csillaggal (ez a legdirektebben plakátszerű). A hulladékból, Coca-Colás dobozból, száron lévő mákfejekből összeállított és lefotózott kompozícióján a tárgy és a növények egymás mellé kerülése adja meg a lap pop artos, a dolgok hétköznapi jelentését felfokozó harsogását.

Schmal Károly szintén a már megkezdett kísérleteit folytatta. Homokba rajzolt, bravúrosan megvilágított kompozícióinak egyikét tette át színes ofszettechnikára. Schmal jeleket, emblémákat alkot: egy homokba fektetett, a víz által kerekre koptatott kavics és a köréje vájt kör fényképével teremt vizuális formát. A faktúra, a fényhatások Moholy-Nagy és Kepes fotókutatásait idézik; Schmal ugyan nem kiválasztotta, találta, hanem maga szerkesztette meg művét, melynek szépségét az egyszerű anyagokban rejlő lehetőségek kibontása adja. Az alkotás kozmikus hatású: lelet egy idegen bolygóról, csillagporban fekvő meteor. Pedig milyen egyszerűek építőelemei: homok, kavics és hatásos megvilágítás.

Szabados Árpád nyomata készítésekor szintén fotót használt elsőd-

leges médiumként. A férfit és a nőt ábrázoló fénykép összemontírozása a két nem örök kapcsolatának újabb, fényképezőgéppel, ollóval és ragasztóval egybeszerkesztett jelképe *(Ember)*.

Szemethy Imre – Benes, Banga és Kéri mellett – az az alkotó, aki nem fotót használt fel műve nyersanyagául. Piros kontúrrajzolatú figuráinak zöld foltjaival a nyomdai színezési lehetőségeket aknázta ki szűkszavú, csak néhány vonallal és színnel készült grafikáján *(Lugasban)*.

A mappa lapjai mellett több olyan, a művésztelep zárókiállításán bemutatott alkotás is született, amelynek színvonala nem alacso-

ep – kér

1980 NOV
MŰVÉSZET
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

(Bulgária) és *Tar*
és a kiállítók per
országos szimpoz
ködtető – a megl
intézmény, ille ott
Salgótarjánban sem a vé-
szet, 1978/11. 14–17. o.).

„A művésztelep elsősorban az alkotást k vas-
hatjuk a szakmai felügyeletet ellátó művészettörténés pció-
vázlatában. – Célunk, hogy a meghívott művészek megismerjék
országunk, megyénk, városunk gazdag politikai múltját, irodalmi
hagyományait, művészeti eredményeit, mindennapi valóságát.
Szeretnénk, ha ezek ismeretében érkeznének ide, s így az itteni él-
mények... megfogalmazódnának, s gazdagítanák gyűjteményünk
tematikai arculatát... Mindennapi életünk megismerését elősegítjük
azzal is, hogy nagyobb, látogatható gyárainkba az egyhónapos
időtartamra állandó belépőt biztosítunk. Reméljük, hogy így a mű-
vészek a munkásokkal, a munkával közvetlen kapcsolatba kerülnek,
s az eddiginél erősebben hat rájuk ez a tematika... szeretnénk, ha
baráti kapcsolatok alakulnának ki intézményünk és a művészek,
illetve az egyes alkotók között, s így a nemzeteink között meglévő
baráti viszony személyes, közvetlen szálakkal is erősödnék."

Azt hiszem, a fenti – egyébként kívánatos és támogatandó –
lőinek egyarán bb bármely hazai interszimpozion célkitűzései
tó, mint ahogy katalóguselőszavak és tárlat-
visszaköszönő, népszerű szlogenjévé vált. Félre-
kötözködésképpen említem ezt meg, hiszen sokkal
mes tűnődni, vajon mi helyett hangoztatjuk oly
fő célt, mi az, ami emellett – szép csöndben, szinte
– immáron másod-, harmadlagossá válik. Erős
észet olyan kardinális kérdéscsoportja, minthogy
végre alkossunk jószántunkból, fölismert szükség-
kényszerből, a közösség valós igényeinek kielégí-
endelésre, netán alibiből, megélhetési szükségletből
gy az ilyen-olyan okokból megszervezett alkotó-
yzem meg: nem ártana újból alaposan tisztázni az
űködő hazai szimpozionok helyét, célját, értelmét,

abb kötettéc művész kap
uzarajzok *ert, Lóránt Já*
t grafikát t *orica* (Csehsz
Az idei nyá
mcsak pihe
da, hanem
nyek bizon
, művekké
gbítik a mű
z.

Magyar Ludwig

Hasonló hasonlónak örül

Kolumbusz nyugat felé indult el Indiát keresni, és megtalálta Amerikát. Böttger aranyat akart késziteni kaolinból és feltalálta a porcelánt. A *Ludwig házaspár* gyűjtőtevékenységével és adományozási stratégiájával a hajdanvolt létező szocializmus művészetének emancipálására vállalkozott. És megteremtette — legalábbis nálunk — a létező polgári demokrácia mintamúzeumát.

Ilyenkor nem illik számon kérni Indiát, sopánkodni az arany miatt, és reklamálni az eredeti gyűjteményszervezési koncepciót. Ilyenkor tapintatlan dolog emlékezni. Ludwigék esetében például arra, hogy a pártállamok alkonyi időszakában éppen ők vállalkoztak a sztereotip hidegháborús előítéletek oszlatására. Ahogy a négy évvel ezelőtti — óh, történelem előtti idők! — *Nemzeti Galériában* rendezett ideiglenes Ludwig-kiállítás hasonló címlapú katalógusában olvasható, az aacheni csokoládégyáros számára akkor nem létezett „az a kettéosztott világ, melynek lakói Nyugaton szabadságban, Keleten elnyomásban élnek, és melynek művészei Nyugaton autonóm művészetet, Keleten állami művészetet hoznak létre". Vett is, ajándékozott is annyi — és nem feltétlenül üldözött — szovjet és bolgár, jugoszláv és főképpen NDK-beli művet, hogy a „folyamatos információcserébe" lassan belefáradó muzeológusok a szocializmus utódállamaiban azóta sem győznek pirulni a lojalitás és a békés koegzisztencia eme túlhaladott gesztusain. Hosszú sorokban vonulnak hát manapság a raktárakba, kezükben egy-egy annak idején sztárolt Willi Sitte- vagy egykor „reformer" Uwe Pfeifer-, egy-egy fontolva haladó Wolfgang Mattheuer- vagy félmodern Werner Tübke-kompozícióval. Azaz fölöslegessé vált adományokkal.

Ludwigéknak kicsiben tehát el kellett viselniük azt, amit például a nyugatnémet szociáldemokrácia elviselt nagyban. Nevezetesen annak belátását, hogy kár volt annyi empátiát tanúsítani a puha diktatúrák teljesítménye iránt, mert a fal ledőltével vele bomlott a másmilyenség külön karaktere, külön nimbusza is.

A korábban demonstrált „két egyenrangú világ" helyett idénre — a művészettörténeti tényeket hozzáigazítandó a Málta utáni történelmi helyzetihez — csak egyetlen érvényes világ, egyetlen érvényes konvertálható értékrendszer maradt: az euro-amerikai. A képzőművészeti csúcstechnológia pop-artostul és hiperrealizmusostul, konceptestül és minimal artostul, új érzékenységestül és posztmodernestül.

És magyar művészetestül. *Dévényi István* lélegzetállító lakberendezési produkcióra vállalkozott. Kézhez kapta a Ludwig második, javított, korszerűsített gyűjteményét, valamint a Nemzeti Galéria friss szerzeményeinek készletét, és addig variálta az elemeket a *Legújabbkori Történeti Múzeum* első emeletén, a kölcsönkapott teremsorban, ameddig e közel kétszáz mű létre nem hozott egy fantasztikus, aktuális enteriőrt. Fantasztikusat, mert az egymástól távol készült művek elkezdtek vadul hasonlítani egymásra. És aktuálisat, mert elfeledve a tegnapi világ bipólusos szerkezetét, el tudta fogadtatni a „world way of art" monopolizált működési elvét.

Dévényi rendezői munkája tehát magával ragadóan tehetséges, helyenként pedig csípősen szellemes. Ahogy *Wolf Vostell* nyugtalanra szerkesztett közéleti műve mellé odakerült *Altorjai Sándor* magánmitológiára épített kompozíciója, ahogy *Claes Oldenburg* kegyetlenül frivol installációja mellett ott sugárzik *Pinczehelyi Sándor* irónikusan megértő jelkép-parafrázisa, ahogy *Nancy Graves* harsányan henye objektjére rárímel *Schéner Mihály* akkurátus humorral kidolgozott plasztikája, az jelentéstöbbletet teremt, és feloldozást ad. Mintha a megosztott világról szóló tegnapi történet csak lidércnyomás lett volna! Miért is sírdogáltak itt az értelmiségiek, hogy reménytelenül lemaradtunk? Mitől is féltünk annyira, hogy minket nem ért meg a művelt világ? Hogyan is konspirálta el itt a progresszív művészetet a szűkkeblű hatalom? Semmi kétség: mindannyian el voltunk varázsolva, mindannyiunknak jól fejlett paranoiája és kezelésre váró kisebbrendűségi érzése lehetett, ha a kiválasztott (és már hajdanában megvásárolt) magyar művek ilyen szépen állják az összehasonlítást a nemzetközi mezőnnyel, és ennyire emlékeztetnek az irigyelt etalonokra. Mi is tudjuk, ők is tudják, a dolgok persze nem ilyen egyszerűek. De a kiállítás a cinkosságunkra számíthat: szívesen visszakacsintunk. Ez a kölcsönös hunyorítás ugyanis arról szól, hogy legyünk mindannyian partnerek egy új modern múzeum gründolásához. Udvaroljunk együtt a külföldi szponzoroknak egy önálló múzeumépület megvásárlásáért, nyúljuk le együtt a kultuszkormányzatot megcélozva a nemzet jogos üdvéért. Nekem ez a hízelgés tetszik, soha jobb ügyért nem igazítottunk a valóságon.

Ha tehát elfogadjuk — és miért ne fogadnánk el a rendszerváltás szezonális körülményei között —, hogy volt egyszer egy élenjáró abszolút képzőművészeti igazság, amelyhez a beavatottak mindig is felzárkóztak, akkor a többi már megy magától, akkor a gondolatmenetbe oly jó érzéssel csobbanhatunk bele, mint egy testet-lelket regeneráló langyos gyógyvízbe. Itt ápolhatjuk nemzeti önérzetünk reumatikus fájdalmait és elmeszesedő önbizalmunk sajgó csigolyáit.

Nemzedékem még élénken emlékszik ugyanis a magyar jelző értékfosztó szerepére. A banán finom déligyümölcs. A magyar banán, az egy rossz fondantos édesség.. Az ezüst nemesfém. A magyar ezüst az alumínium. A magyar ebben a szövegkörnyezetben annyi, mint *pót*. Az új Ludwig koncepciójában tehát elvileg benne van a veszély, hogy a magyar *Rauschenberg* az nem fog annyira keseregni a civilizációs ártalmak miatt, mint az eredeti, mert nálunk még az ártalom sem az igazi. A magyar *Beuys* nem fog annyira guszttustalan anyagokat használni, mint a példakép, mert azért a pokolban is adunk magunkra. A magyar *Lüpertz* nem fog olyan undokul festeni, mint a német mester, mert nem érdemes undoknak lenni ott, ahol mindenki undok.

E félelmek villanófényében Dévényiék külön érdeme, hogy a másodlagosság nem válik az újrarendezett Ludwig és az új magyar múzeum befogadói élményévé. Sőt. Talán a hazai pálya teszi, de nekem például meggyőzőbb *Kocsis Imre* lumpenlégkörű *Külvárosa*, mint *Richard Estes* hasonló stílusban festett, ámde túldidaktikus ipari tája. Valahogy *Hajas Tibor* eleven életet és művészetet összegabalyító fotózott akciósorozata is karizmatikusabb itt, mint az egyébként világhírű *Arnulf Rainer* felületkínzásba feledkező kegyetlen szériája. És ki hitte volna, hogy a mi nagy szuverénünk, *Kondor Béla* sem sápad el a három kései *Picasso*-vászon mellett? Pedig azok is milyen jók!

Az istenek, úgy látszik, szeretik ezt a vállalkozást: a nagy külföldi nevek és a még majdnem stúdiókorú fiatalok együtt vannak, és együtt simulnak össze. Egyáltalán: az egész egy kicsit jobban néz ki, mint az ország, és ahogy mondani szokták, ez sem semmi. E trükkre analógiás alapon csak egyetlen magyarázatot találtam.

Technikus ismerősöm mesélte, hogy a mi liftszerelőinknek nincs párjuk a világon. A nagy amerikai felhőkarcolók meghibásodott szerkezeteit magyar szakemberek tudják újra üzembe helyezni. Állítólag azért, mert a túlfejlett ipari kultúrák alkatrészkínálata elkényezteti a külföldi szerelőt, nincs a vérében, hogy invencióval és protézissel, farbával és barkácsösztönnel járjon túl a különc hiba eszén. A high tech ilyenkor cserbenhagyja. A mi Ludwigunk külföldi anyaga ilyen enyhén meghibásodott finom szerkezet, hiszen a posztszocreál és reformkommunista külhoni anyag szavatossága lejárt, az anyag elfáradt. A magyar szerelőnek azonban nincs párja, mi segítünk a hibán.

Haraszty István egy évtizede készült szupermobilja, az *Agyágyú* ezért akár szimbolikus emblémája is lehetne a magyarral koedukált Ludwignak. A világban szanaszét látható sok csivitelő és önszétverő művészi gépely ellentételezéseképpen ő megalkotott egy abszolút szerkentyűt. Házilagosan. Csúcstechnológia helyett csúcsértelemmel, viccelődés helyett szofisztikált sokértelmű iróniával. Ide jutottunk, pedig másfelé indultunk. Mint a genovai hajós.

P. Szűcs Julianna

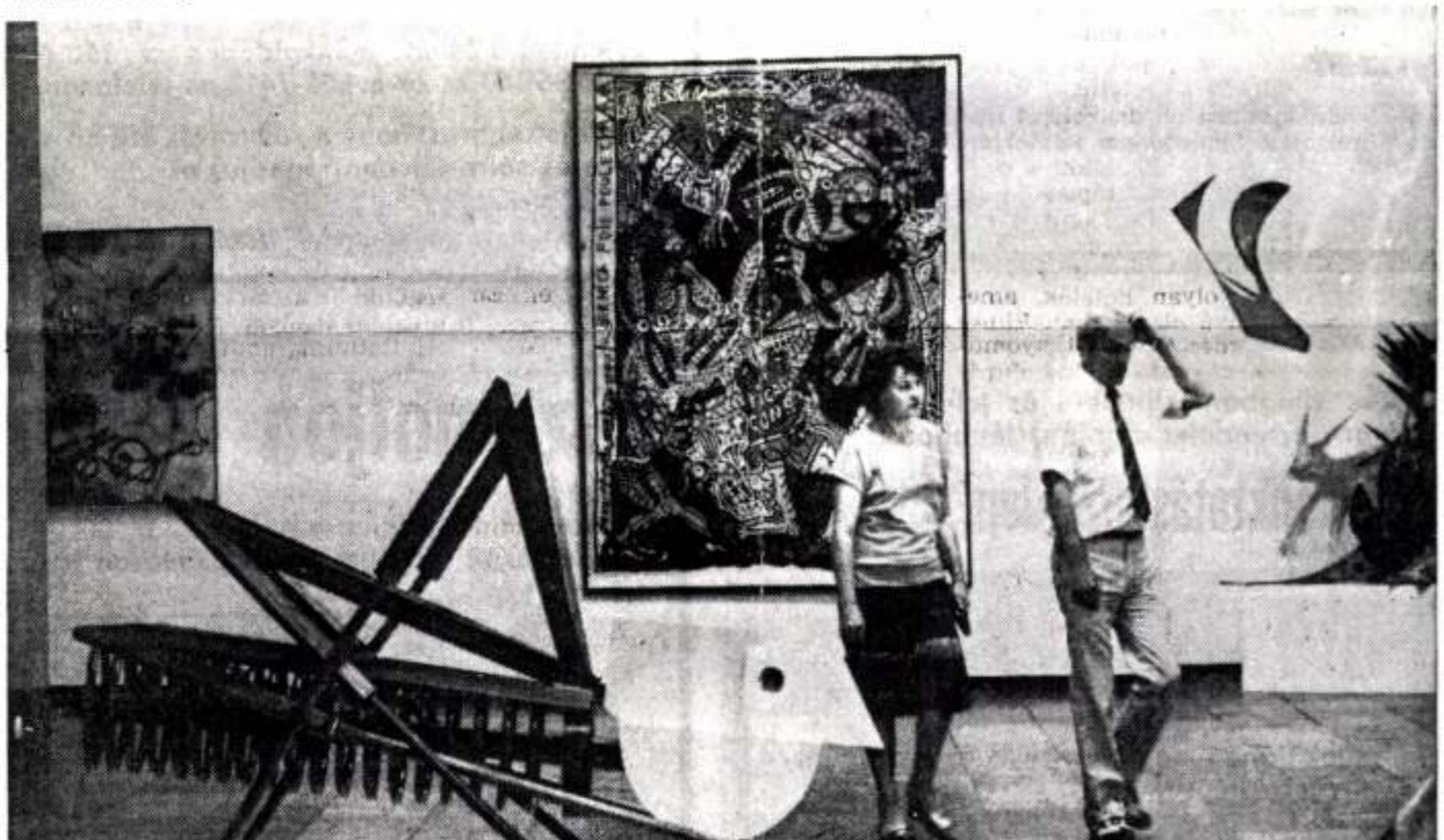

Az előtérben Schéner Mihály Szöcskéje.

BOROS JENŐ FELVÉTELE

Könyvmoly

Művészeti írások

Erdély Miklós neve mindmáig fogalom, elsősorban az úgynevezett avantgárd alkotók körében. Fájdalmasan korai halála, és a szocializmus őt és köreit még csak nem is tűrő cenzurális viszonyai azonban megakadályozták abban, hogy mind művészeti tevékenységét, mind az ezzel szorosan összefüggő esztétikai gondolkodását *publikusan is* kiteljesítse. Életműve így bizonyos fokig *titok* maradt, befogadása ezoterikussá vált és önmagába zárult, jóllehet — paradox módon — éppen az avantgárd az, amelynek pótolhatatlanul szükséges a közönség lehetőleg azonnali reagálása, visszajelzése. Így lépett aztán fokozatosan a mű helyébe a személyiség (ez akkor is igaz, ha megállapíthatjuk, hogy Erdély a művészet majdnem minden ágában jelentőset alkotott), legendát teremtett és szoborszerűen merevvé formálta önmagát.

Igen, Erdély hallatlan teremtőerejének és ötletgazdagságának legmonumentálisabb teremtménye megformált személyiség volt, így lett belőle „új Kassák", vagy egyszerűen csak „az Isten". E torz helyzet furcsaságait és zavarait még csak növelte, hogy bár tanítványainak száma végtelen, Erdély maradt az, aki volt; a magyar avantgárd legnagyobb „éceszgébere" mindig gárda nélkül menetelt, egyre inkább elszigetelődött, mérhetetlen tudásával és képzelőerejével megmaradt önmaga vitapartnerének.

Válogatott művészeti írásainak most megjelent első kötete talán hozzájárulhat műve egészségesebb befogadásához. Most láthatjuk egyre világosabban, hogy az évtizedek során mi minden veszett el benne, mindenekelőtt egy igen jelentős kritikus (Bob Wilsonról és Bálint Endréről írt bírálatai példamutatóak), egy nagyon fontos és továbbgondolkodásra sarkalló esztéta-filozófus (*Marly tézisek*), egy szenvedélyes pedagógus — hogy csak e három legnyilvánvalóbb esélyt említsem. A lehetőségek valóra váltásához azonban hiányoztak az igazi partnerek. Ezúttal a filológiáé, mivel *Peternák Miklós* szerkesztési, jegyzetelési elvei egyáltalán nem világosak és átgondoltak, a kötetből nagyon hiányzik egy legalább vázlatos életrajz, töredékes műjegyzék — mindezt akkor is le kell szögezni, ha jól ismerjük eme úttörő munka nehézségeit. Mindenesetre nagyon várjuk a folytatást. ***(Képzőművészeti Kiadó, 222 l., 128 Ft.)***

Tömeg és hatalom

Most valami nagyon furcsának látszó javaslatot teszek: próbáljuk meg regényként olvasni *Elias Canetti* először 1960-ban németül megjelent gigantikus filozófiai-néprajzi-tömegpszichológiai látomását. Hisz magába az esszékötetbe is bele van rejtve egy regény: Daniel Paul Schreber múlt századi drezdai törvényszéki elnök paranoiás látomásfeljegyzéseinek részletes elemzése. Ha Canetti műve sok szempontból — tudományosan, bölcseletileg — erősen vitatható is, gondolatmenetének meglehetősen történelmietlen, kissé absztrakt és nagyvonalúan általánosító okfejtése miatt, művészi vízióként, egy több évezredes, a hatalom és a tömeg ijesztő kapcsolatrendszerének szuggesztív nyelvi képzelőerővel megrajzolt eposzaként megrázó, letehetetlenül izgalmas olvasmány. Bár soha nem aktualizál — szinte kínos, hogy több ezer éves történetek, legendák mennyire a bőrünkre égnek ma is — mi magunk, az olvasás során, állandóan megtesszük ezt; lakonikusan rémületes mondatainak és szóképzéseinek komor pompáját befogadva (*Bor Ambrus* kongeniális fordítása), feltesszük magunknak például ezt a kérdést: vajon nem *panaszfalka* voltunk mi is ama nevezetes június 16-án?! Hogy aztán, kiüvöltve fájdalmunkat, tettrekész *gyarapító falkává* tömörüljünk a mindennapokban... ***(Európa, 497 l., 298 Ft.)***

Jegyzőkönyv

A Könyvmoly gyors, ezért most egy folyóirat-közleményre hívja fel a figyelmet. *Kertész Imre* fenti című „elbeszélése" a *2000*-ben jelent meg e hónapban. Nem félek leírni, hogy ez a prózaszöveg ***remekmű***. A történet banális és — sajnos — megszokottnak nevezhető: a főhőstől, vagyis

---

anyám úgyszintén. A harmadik héten fölcsillant a remény, és a fogság huszonkettedik napján kiszabadították apámat, de huszonnégy órán belül anyámmal együtt el kellett hagyniuk Romániát, és oda soha többé vissza nem mehettek. Apám és az anyja soha többé nem látták egymást. Amikor apám állapota harminckilencben válságosra fordult, írtunk, sürgönyöztünk, telefonáltunk Schmidt Veronikának, ha még életben akarja látni a fiát... Hiába vártuk. Később tudtuk meg, jött volna az első vonattal, de a hatóságok nem engedték Magyarországra.

Én ezzel a történettel soha nem kérkedtem. Anyám föl-fölemlítette, ha eszébe jutott a padláson porosodó, vesszőből font hatalmas utazókosár, amiben a személyes holmijukat mentették át Magyarországra. Gyerekkoromban fájt a szívem Temesvárért, Tusnádfürdőért, a nagymamáért, akivel csak németül lehetett volna beszélni, a magyar himnusz pedig nemcsak a nemzeté volt, hanem az apámé is. Bárhol, bármi-

legvadabb szakaszába lendült, az élelem bankjegyekkel már megfizethetetlen. Két ember várja, hogy mi lesz velük. Magyar Aase anyó és leendő Peer Gynt. Egy hajdan szebb napokat látott, művelt, érzékeny asszony és tizenhét éves, leventefoglalkozásokon és háborús szörnyűségeken nevelkedett fia, aki hatalmas terveket forgat a fejében, de ajánlólevele csupán a szegénység. Apa már nincs. Meghalt. Az anya takarítást vállal, abból élnek, és abból iskoláztatja a holnap Peer Gyntjét. Később ápolónő egy hadikórházban. Nem lehet hideg fejjel, rémület nélkül visszagondolni a negyvennégy szeptemberi szőnyegbombázásra. Teljes összeomlás. Semmi se maradt. Se lakás, se pénz, se párna, se könyv. Semmi. A háborús nyomor átnyúlt negyvenhat telére is. Meleg étel került a ferencesek konyhájáról, bár csak a szégyen undorával lehetett kanalazni. A nyári konyhában, ahol átmenetileg meghúzták magukat, a víz minden áldott éjjel belefagyott a lavórba. A hideggel nem lehetett mit kezdeni, kellett talpra állni. A félelem és a csüggedés után: kíváncsiság és remény.

Tudok-e hitelesebb és tisztességesebb magyarázatot adni, mint ama ifjú ember, aki negyvenhétben a területi amatőr kultúrversenyen, egy igazi színház színpadán, a kifordított parasztsubában izzadva, lényét már átadta Tiborcnak, és gyűlölettel vegyes büszkeséggel vágta a Bánk bánt játszó barátja szemébe: *„Te szánsz, nagyúr? Ó, a magyar se gondol már oly sokat velünk, ha a zsebe tele van — hisz a természet a szegényt maga arra szánta, hogy szülessen, éljen, dolgozzon, éhezzen, sanyarogjon és — meghaljon. Úgy van, úgy! Esmérni kell az élhetetlenek sorsát, minekelőtte megtudhassuk szánni is."* Reszketett és szédült az izgalomtól. A nézőtér maga volt a tátongó mélység. A barát Bánk hangja a messzeségből jött s kétségesen: valóban ő beszél? „Ó, buzogj vér! Csak buzogj!..." Nem állítható, hogy Tiborcnak a haja szála se görbült. Igazából azonban csak egyszer érintette meg a félelem. Ötven- a rémület és a pokol ideje. Nekem a reggelire jutó friss kenyér és a liter hideg tej maga a lakoma, gyakran egész napi adag, de a tejbolt álló pultja mellől nézve úgy tűnt: az élet nagyjából megfelel annak, aminek mondják. Kutatni kezdtem a szekrényben. Madzaggal átkötött két könyvfedél. A regényoldalak helyén levelek, családi fényképek, okmányok és egy kockás füzet. Idegenkedve forgattam, mintha semmi közöm se volna hozzá. A ceruzával írt sorok elhalványultak, alig olvasható. Idegen formájú betűk, pedig valamikor az enyémek voltak. A papír megsárgult. Sem előtte, sem azóta naplót nem írtam. Bár műfajilag ez sem az. Afféle olvasónapló. Könyvtárakból, barátoktól, ismerősöktől kért, kölcsönkapott, összevásárolt művekről. József Attila és O'Neill, Ibsen, Gelléri Andor Endre és Brecht, Szabó Lőrinc és Illyés, Weöres és Zelk... Minden elolvasott könyvről néhány sor jegyzet. Ítéltem, szigorúan. Húszéves kor táján semmi se szent. Nincs dölyfösebb és kíméletlenebb egy kitörni készülő fiatalom

KOKSIS time

VADAS JÓZSEF:

Képzőművész

Mű-virág

Kocsis Imre felkészült a kiállítására. A *Vigadó Galériá*ban egytől egyig új képeket látunk. Abban a három teremben, ahol máskor életművek zsúfolódnak össze, most csupa olyan mű, mely az elmúlt egy-két évben született.

Ez a rendkívüli összpontosítás a művészetére is jellemző.

Sziporkázó a technika. Szórópisztollyal olyan hímporos felületeket produkál, amilyenekre a legfinomabb ecset sem képes. Az ipari kultúra csillogó gépekről ismerős szépségeszményének diadalát hirdeti minden darabja. Ez a szenvtelen esztétika nemcsak vonzza, lázadásra is készteti. A hatalmas kulcslyuk mögött szinte kusza firkálmány a táj, amely elénk tárul. Csak a szemünkben állnak össze idomokká a vonalak. Megint máskor vehemens gesztusokra ragadtatja magát. Sok olyan képe van, ahol a vásznat több helyen felhasította. Aki látott már ilyet, az tudja: a példa Lucio Fontana. Anélkül azonban, tegyük tüstént hozzá, hogy az olasz—argentin elődnek csupán a követőjévé vált volna. A művek zöme ugyanis fénykép; fekete-fehér fotó alapján készült légies szitanyomat.

Gondos a kivitelezés. Ha visszagondolok Kocsis Imre pályájára, az elmúlt két évtized során látott képekre, akkor kiderül: nem annyira a stílus folytonossága jellemző az ő művészetére, mint inkább a magatartás. Részben az az igyekezet, hogy naprakész legyen; és még inkább a műgond, amely azéri feltűnő, mert hiányozni szokott a széljáráshoz igazodó művészek munkáiból. Kocsis ugyanis, minden látszat ellenére, nem a divat embere. Legalább olyan gondos-pontos, mint amilyen gyors. Felületei tökéletesen megdolgozottak: minuciózusságukkal a tökéletesség illúzióját árasztják. Még a csapongó vonalak is úgy hatnak, mintha ettől a piktúrától az emberi kéz érintetlen maradna. Ez egy steril világ, amely a környezet mértani egzaktságával és benne a feloldásnak szánt virág megtervezettségével japán mintát idéz.

Mondandója van a tárlatnak. A katalógus előszóban Hajdú István utal rá, hogy a képek tárgya sokszor maga az alkotás. (A kreativitás mechanizmusát boncolgató konceptuális művészet ezek szerint nemcsak stiláris fordulataival hatott rá.) Csakhogy a koncept art nem törődött az idő múlásával, Kocsis azonban a maradandóság igézetében dolgozik. Az ő művei, szándéka szerint legalább kikezdhetetlenek. Az *Uram, segíts!* című sorozat, a szórópisztollyal dolgozó festő megannyi kétségbeesett gesztusa, szemléletesen ábrázolja a tökéletességért folytatott drámát. Az őt küzdelemre késztető belső ellentmondás olyan forráshoz — a távolkeleti kultúrához — vezette Kocsis Imrét, ahol a múlandóság és az örökkévalóság, a véletlen szeszélye és a pontosság követelménye, az évezredes hagyomány és a csúcstechnológia összeegyeztethető. Éppenséggel azon dolgok szintézise a sajátja, amelyek a mi hagyományos európai gondolkodásmódunkban nehezen férnek meg egymással.

Újabb képei azt sugallják: elemi szükségünk van rá, hogy az épületek zárt kulisszái közé behajoljon hozzánk az ablakon át egy törékeny, levelet hajtó vagy virágos ág. Az se baj, ha csupán száraz és tüskés hajtás. Mint ez az emberi idillt sóvárgó művi piktúra.

zet azt sejteti, hogy Kolozsvári Grandpierre Emil határozott koncepció alapján látott hozzá régen

délyi magyarság körében misztikus hitet ébresztett, amely még halála után is évekig hatott.

Admittitur

■ *Megbíráltak és bírálók. A cenzúrahivatal aktáiból. Vál.: Mályuszné Császár Edit (Gondolat, 672 old.)*

A cenzoroknak soha nem volt könnyű dolguk. A hivatásos olvasókra mindig is nagy teher nehezedett. A piros ceruzás tisztviselő igazi kötéltáncos, akinek meg kell éreznie a még és a már között a biztonságos és keskeny utat. A cenzorok munkája így a színházi életnek, a könyvkiadásnak, egy-egy kornak a jellegzetes fényképe. A tizennyolcadik század utolsó évtizedeitől a kiegyezésig mutatja meg a Monarchia újabb arcát *Mályuszné Császár Edit* könyve. A cenzúrahivatal aktáiba pillantunk bele, kifürkészve e titkokat, amelyek megtartását a királyi hivatalnok esküvel fogadta.

A régit vizsgálónak fontos szempont, mit hasznosíthat a múltból a maga korában. A letűnt idő így groteszkké is válhat, különösen, ha az erkölcs ősi kérdése bukkan föl ismét. Riethaller Mátyás, a nagy tudású és köztiszteletben álló cenzor csak figyelmezteti a kisvárosi hivatalnokokat: A budai Könyvvizsgáló hivatal

hoz: „Méltóztassék a Tekintetes Vármegye igazságot tenni

Kocsis Imre

Magyar

Kocsis Imre kiállítása a Vigadó Galériában

Kocsis Imre negyvenhat éves művész: festő és grafikus. A Képzőművészeti Főiskola *tanára*, korábban a murális szakon tanított, most a grafikán. Tanítványai tisztelik és szeretik (ez nem minden mesterről mondható el), sokat tanulnak tőle szakmailag is, emberi tartás dolgában is. Kocsis Imre Szentendrén él, az ottani művészkolónia egyik leglelkesebb, s a többiekért, a „köz"-ért sokat tevő *tagja*. *Alapítója* a makói grafikai művésztelepnek, amely az országban pillanatnyilag az egyetlen igazán jól működő, nyári képzőművészeti műhely, sajátos profillal, szerencsés alkotói körülményekkel.

Mindezeknek az életrajzi adatoknak vajon van-e valami közük Kocsis Imre kiállításához, *művei értékeléséhez*, értékéhez?

Kocsis Imre kiállítása a budapesti *Vigadó Galéria* emeletén tekinthető meg augusztus 24-ig. A tárlaton a művész egyéni technikájú, fotó alapú festményeket mutat be, az elmúlt három-négy évben készült munkáit.

A művek igen érdekesek. Bár *hiányzik* belőlük az átütőerő, az eredetiség. Művészettörténeti idézetek és utalások tűnnek fel rendre a képeken, Kocsis tudatosan a huszadik századi művészet stíluselemeiből építkezik, ezekből szerkeszti össze a maga hol költői, hol szarkasztikus *kép-mondatait*.

Egy-egy korábbi műciklusa határozottan összetartozó képekből állt, s az összetartó motívum — például a *Kulcslyukképek* sorozatban maga a kulcslyuk — semmiképp sem volt külsődleges. Jelentésteli motívumokat választott, amelyek méginkább azzá váltak kibontásuk fokozatai, változatai során.

Mostani kiállításán is ilyen összetartozó képciklusokat láthatunk. Az egyiken Kocsis Imre — ő maga, hisz ezt a most használt fotótechnika megengedi — mint kaszás, szivárványrendet vág a *képmező* univerzumában. A másik sorozatban *(Uram, segíts!)* ugyancsak ő, tehát maga a művész, festékszóró pisztollyal vonalat húz az ijesztően üres és fehér vászonra, érzékeltetve a teremtés egyszeriségének misztériumát.

Lehet, hogy Kocsis Imre azért igazán jó tanár, mert nem erőlteti rá a maga meggyőződését hallgatóira, csak a keserveit mondja el, mert megértő és toleráns. Mert *nincs saját stílusa*.

Ami tehát hiányzik a képeiből: a pici megfoghatatlan, az egy milliméter emelkedés, ami előtt néző, kritikus, kolléga elnémulva, hökkenten áll. Így „csupán" kikezdhetetlen hitelű, tökéletesen megoldott, jó művek, egy mester friss termése. Kevés ez?

Bán András

tudósok köze tartozik *Bay Zoltán* professzor, akik külföldre távoztak ugyan, de hazájukhoz fűződő kapcsolatai sohasem szűntek meg. Pályafutása bizonyítja, hogy korunk egyik kiemelkedő tehetségű kísérletező fizikusa, aki egyben munkatársait, tanítványait segítő, mélyen humanista gondolkodású ember is.

Eötvös-kollégistaként a budapesti tudományegyetemen szerzett diplomát, majd 1926-ban védte meg doktori disszertációját. Ezt követően 1930-ig Berlinben spektroszkópiai kutatásokat végzett. Az itt elért eredményei alapján elnyerte a szegedi egyetem elméleti fizikai tanszékének vezetését, de kutatómunkájában érdeklődése mégis inkább a kísérleti fizika fe-

lágozta.

— Milyen a magyar tudósok megbecsülése Amerikában?

— Nagyon jó. Soha nem érzékeltették velünk, hogy mert magyarok vagyunk, egy kis népi fiai, ezért kisebb rendű emberek volnánk. Ellenkezőleg! Örökké felemlegetik, hogy számarányunkon túlmenően teljesítjük azt a kulturális feladatot, amit vállaltunk. Azt hiszem, főképpen *adottság* mindez. De hozzájárult ehhez az is, hogy a tudománynak és a kultúrának a szeretete mindig erős volt ebben a népben. Sohasem kullogtunk a többi nép után, hanem igyekeztünk mindig az élen járni. Ezt mutatja Bolyai János példája is, aki teljesen félre-

1021 Imre Kocsis
DER Ausschnitt 1 BERLIN 45, Telex: 1-83538
Aufl. i. Tsd. / lt. Stamm
Richtung: / 1973 : (+) ; u
Frankfurter Rundschau, Ausgabe
6000 Frankfurt (HE) 22. 1. 74 E

Zeichnen heißt für Imre messen

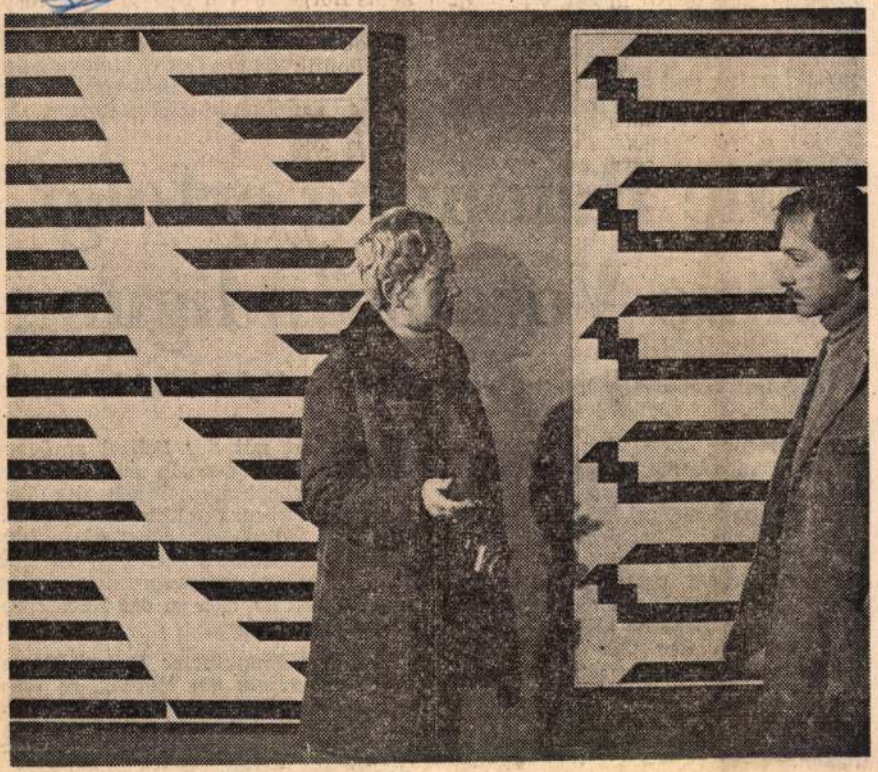

Zeichnen heißt für den ungarischen Künstler Imre Kocsis messen: Seine Bilder sind streng geometrische Schwarz-weiß-Kompositionen mit abwechselnd glänzenden und matten Flächen. Die Arbeiten, von denen einige auf den ersten Blick lediglich wie einfarbige Flächen wirken, strahlen bei näherem Hinsehen Rhythmus und Bewegung aus, wirken räumlich. Neben den konstruktiven Kompositionen des in der Bundesrepublik lebenden Ungarn (unser Bild) zeigt die Galerie Gessmann in Neu-Isenburg, Frankfurter/Ecke Schulstraße, zur Zeit außerdem noch Werke des Tschechoslowaken Frantisek Kynel. Im Vordergrund stehen dabei seine „Dessins plissés", Faltzeichnungen: Durch Bruchlinien wirkt das gefaltete Papier wie ein Relief, Licht- und Schattenspiele verstärken diesen Eindruck. Außerdem sind Kynels Holzstabkonstruktionen zu sehen. Die Objekte aus weiß oder schwarz überspritzten Bambusstäbchen bestehen aus einzelnen Waben, die einander überlagern. Die Grundform der Werke ist der Quader oder ein Quadrat. Die Ausstellung ist montags bis freitags zwischen 9 und 18.30 Uhr und samstags von 9 bis 14 Uhr zu sehen.

(nic/FR:Bilder: Nahler)

3

räumte auch d
wold das Feld
dem Hörsaal, in dem er lesen wollte, be-
reits eine Fachschaftsvollversammlung über die Bühne ging. Dort und auch in anderen Hörsälen berieten Montag vormittag mehrere Fachschaften über den Streik. Dafür, und das mit überwiegender Mehrheit, sprachen sich die Studen-

Mark kostet. An einer Universität werde nicht nur gelehrt, sondern auch geforscht. Im Falle eines Studentenstreiks würden die Hochschullehrer ihre frei gewordene Unterrichtszeit für verstärkte Forschungstätigkeit nutzen. jm

Die Räumung erfolgt ohne Vorankündigung

Der Gerichtsvollzieher wird die Polizei gleich mitbringen

Frühestens Ende der Woche, so schätzt Dieter Lortz, Leiter der Bauaufsichtsbehörde, wird Ignatz Bubis Abriß- und Baugenehmigung für den Komplex Bockenheimer Landstraße/Schumannstraße in Händen halten. Das Amt für Wohnungswesen hat am Montag ein Schreiben an die Bauaufsicht geschickt, in dem diese Behörde grünes Licht für den Abbruch der vier Häuser gibt. Bubis erfüllte bereits am Donnerstag letzter Woche die Auflage des Amtes, indem er sich verpflichtete, 40 Sozialwohnungen in der Altkönigstraße zu bauen.

Karl-Heinz Berkemeier, Vorsitzender des Ausschusses für Planung und Bauen, fordert auch weiterhin: „Für uns gilt, daß erst dann geräumt wird, wenn Abriß- und Baugenehmigung erteilt sind." Einem Verfahren, dem auch Bubis, bislang wenigstens noch, zustimmt.

Die städtische Wohnheim GmbH, die Gerichtsvollzieher Eis den Vollstrekkungstitel besorgte, glaubt sich immun gegenüber möglichen Schadenersatzforderungen des Bauherrn Bubis bei einer Verzögerung des Termins der Zwangsräumung. Geschäftsführer Warnecke: „Wir haben alles rechtlich Mögliche getan. Das ist jetzt Sache des Gerichts-

gung sofort mit der Polizei anrücken und muß sich deshalb auch mit der Ordnungsmacht hinsichtlich des Termins abstimmen. Die Entscheidung über den aus Polizeisicht günstigsten Zeitpunkt trifft Minister Bielefeld, der nach Aussage seines Pressesprechers derzeit nicht bereit ist, sich zu der Häuserproblematik zu äußern.

Aus der Frankfurter Polizei-Pressestelle verlautete am Montag, es seien noch einige Besprechungen notwendig, ein Termin für die Räumung noch nicht festgelegt. Im Augenblick hält man hier den Zeitpunkt für die Räumung wegen der Streiksituation an der Uni nicht für günstig.

Der Polizeisprecher deutete an, daß man bei einer Räumung die Frage berücksichtigen müsse, ob eine Abbruchgenehmigung erteilt sei. Nach einer Polizeiaktion müsse zweckmäßigerweise sofort der Bagger anrücken, weil ansonsten die Notwendigkeit bestehe, die geräumten Häuser bis zum Abbruch gegen eine erneute Besetzung polizeilich zu schützen. Der Sprecher bezeichnete die Vermutung als abwegig, man werde mit der Räumung aus taktischen Gründen bis zum Semesterende warten und sie erst in der zweiten Februarhälfte voll-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 ÁPR 1

PEST MEGYEI HÍRLAP

Kocsis Imre

Kocsis Imre 1021

Tanulmányrajz

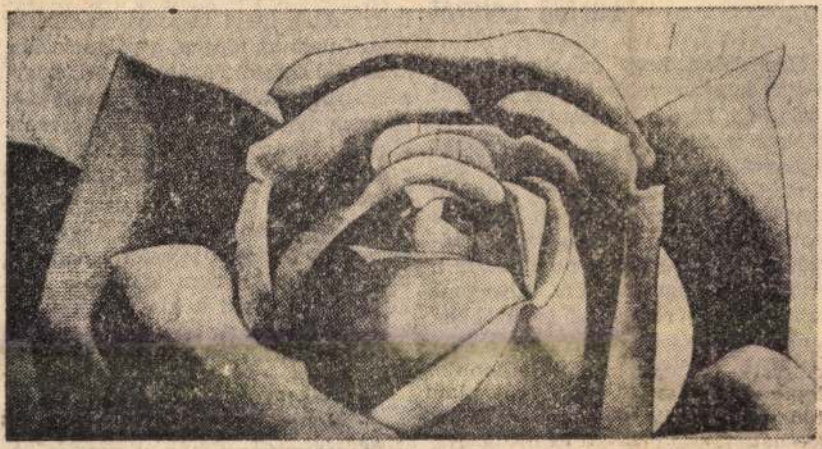

yezte egységes alapokra a szocialista munkaversenyt, megszüntetve az üzemek nagyon is eltérő fölfogását a közösségek erkölcsi és anyagi elismerését illetően.

Furcsa helyzet

Más dolog, hogy az okos szabályozás hogyan valósul meg a gyakorlatban. Erre a kérdésre kerestünk választ nemrégiben a megye egyik legnagyobb szövetkezetében, a Sasadban, feltételezve, hogy annak *szervezési tapasztalatai, a termelés sparszerű módja az átlagosnál kedvezőbb körülményeket teremtettek a brigádmozgalom számára.* Úgy gondoltuk, az új rendeletet is értőbben fordították le saját nyelvükre. Útunk elsőként a versenyfelelőshöz, Németh Imréhez vezetett.

Feldolgozták a határozatot, s némi büszkeséggel rakta elénk az ennek nyomán készült házi szabályza-

De ne legyünk igazságtalanok. Az írott szót a helyi viszonyokra alkalmazni nem az idegen, a pálya szélén álldogáló dolga. Tételezzük fel, hogy a tsz-ben inkább a törvény szellemét, és nem betűjét vették elsősorban alapul. Mennyire? Valljanak erről a tavaly ezüst érmet nyert Ciklámen brigád tagjai.

— Helytelennek tartjuk, hogy a szövetkezet három telepén dolgozó brigádok között nem tesznek különbséget. Nem a kis közösségek kapnak feladatot, hanem egy-egy részleg és a különböző feltételek ellenére egyforma mércével mérnek valamennyiünket. A hármas követelményből csak az első, a munka kapja meg úgy-ahogy a rangját. A szocialista módon élni követelmény-

Kocsis Imre

1021

KÖNYVE

Kocsis Imre: Csarnok tér

ALMÁSI MIKLÓS:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ULLÖI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-148, 340-176
1975 JAN 18
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

NYÜNK SZERI

HERKULES, A DAGADÓ

Találkoztam a magyar Herkulessel. Egy sportpropaganda kiadvány hátlapján vigyorgott, kezében villámmal, amellyel valamiféle spenótzöld színű szörnyeteget gyilkolt meg. A zöld szín valószínűleg a herkuleshidrát nevű vegyület tulajdonsága; a villámot nem értettem, de a neandervölgyi stílusban térdreroggyant Herkules Hungaricust — úgy látszik — alkotója Jupiterrel akarta keresztezni. A magyar Herku-

gődött nyomolvasó szükségesnek és igazságosnak tartja, hogy hajtóvadászatot rendezzen a rezervátumból kimerészkedő apacsok ellen. A szándékaikat keresztező indián harcos immár nem a régi, gyors lábú és sólyom szemű vadász, nem a Sziklás Hegyek önérzetes nomádja, hanem fantomként megjelenő, vérengző „Vadember", aki fehér asszonyt rabol és erőszakol, s családostul irtja a békés farmereket.

Miután a jóképű Gregory Peck által alakított „önfeláldozó" pionír ádáz harcban végez vele, fölcsillan a remény, hogy a vad indiánus félvér fia idővel a fehérekhez szelidül, s mire a kis vadóc fölcseperedik, ő is az apjához hasonló vademberek elpusztítását tekintheti élethivatásának

GYUMOLCS

„... annak a fának gyümölcséből, mely a kertnek közepette van, azt mondá Isten: abból ne egyetek, azt meg ne illessétek" — így áll Mózes I. könyvében a híres tilalom.

Mint köztudott, az Úr hasztalan óvta az első emberpárt a tudás fájától, Éva megkóstolta a tiltott gyümölcsöt, s Ádám is evék belőle. Bűnös kíváncsiságukat örökölte az emberi nem. Ezt a kíváncsiságot (például

Kocsis Imre, festő

Új Mív. 2001. 02. p. 26-28

♦ Külső megbízás: *ebből kedvezményes* egyéb dologi:		
Felhalmozási költségek		
♦TMI beszerzés		
♦KF eszközök beszerzése		
♣ÁFA összege		
Összesen:		

Igényelt OM-támogatás összesen: .....

..... forint.

..... PH.
gazdasági vezető

Megjegyzések:

♦ A Kedvezményezett nevére, címére kiállított és ré szükséges.

♣ Az ÁFA sor csak abban az esetben tartalmazhat ö nincsen. Ebbe a sorba kell beírni a külső megbízás tartozó ÁFÁ-t.

KOCSIS Imre

Bán András

Kocsis Imre kiállítása
a Vigadó Galériában

Magyar Nemzet, 1986. aug. 9. 9.

A provincia megszűnik, a régió marad
Művészetelméleti konferencia Zsennyén

Chikán Bálint

A zsennyei nemzetközi művészetelméleti konfe
rencia gondolata a *Kállai Ernő Kör* 1991. februá
ülésén merült fel. Egy hónappal később, a Kör kö
vetkező összejövetelén már a tematikát körvonala
zó címmel ismertettem a résztéma-javaslataima
regionalizmus és egyetemesség; a művészet auto
nómiája és társadalmi helyzete; a műtárgypia
kérdése Kelet-Európában; a régió művésze
együttműködése.

A szervezés ezek értelmében indult meg, s a
ügy megvalósításához a Kör megkapta a Szöve
ség, a Művészeti Alap és a Kulturális Minisztériu
támogatását. A konferenciára 1991. október 28
29–30-án került sor Zsennyén, a Művészeti Ala
alkotóházában, tizenöt magyar és két küldöldi mű
vészettörténész, illetve művész részvételével. A
utolsó előadást követő vita után elfogadott záródo
kumentum kimondja, hogy a konferencia alka
mas fórumnak bizonyult a kortárs művészeti él
problémáinak megvitatására, s ezért ennek me
rendezését évente visszatérően szükségesnek tar
ják a résztvevők.

A konferencia legtöbb előadása a regionalizmu
problémaköréhez kapcsolódott. A témát a rég
politikai változásai, az időközben kibontakozó ju
goszláviai háború méginkább aktuálissá tette. K
előadónál *(Magda Cârneci, Chikán Bálint)* merült f
a szovjet-központú szocialista politikai világren
szer széthullása utáni állapotnak sajátos, optimis

KOCSIS Imre

Vadas József

Mű - világ

[Vigadó Gál : Kocsis Imre]

Élet és Irodalom, 1986. aug. 15. 12.

azonban feltétlenül önálló

- Az intézet a magyarors
munkáit egy Európában min
típus (az ú.n. "kis-Deh
Genthon István munkája vol
nyezte, számot vetve az el
fogalommal (így a 19. szá
fele emlékeinek feldolgozá

A feladat mindenekelőtt
topográfia" (Magyarország
lataival való folyamatos
pográfia önálló műfaj, jel
tészeti hagyatéka iránti
fokozódni fog, s várhatóan
kalmas a szomszédos ország
emlék-anyag számbavételére
latokon kívül a régészeti
történeti földrajzi és kar
működés kívánatos irányai.

- Az intézet könyvtára, mű
kumentációja, adattári gy
ménye, fényképtára egyenké
sonló gyűjteményekkel, kéz
dinálva fejleszthetők és h
művészet anyagában való t
leghasználhatóbb forrását é

KOCSIS Imre

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 22.p

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

Kocsis Imre

grafikusművész

Nemzetközi kiállítás a Pécsi Galériában.

Dunántúli Napló
1982 jún. 26

Aknai Tamás
ciné

Vocsi Imre

festőművész

Természet – táj

Művészetében előbb a táj, majd a természet lép be témaként.

Művészet
90/1

László Sándor
cikke

Imre Kocsis

grafikus

Magy. Nemzet 83. VI. 19.

Thoesis Irure

grafikus

/: Sztendrez :/

Magy: Nemzet 83. VI. 28 sz.

Kocsis Imre, festő-grafikus-szobrászművész

P. Szabó Ernő: Csillag néz sök visszanéznek? Nagydíjasok Miskolcon.

A magyar grafika, amely sejthetően egyre kevésbé lehetett politikus, persze ebben az időszakban is jelentős teljesítményeket mutatott fel Miskolcon is. Hamarosan jelentkezett Maurer Dóra, Deim Pál, Sáros András, Miskolcs, Kocsis Imre, Szabados Árpád: az új hangok, az európai művészet vérkeringésébe bekapcsolódni szándékozók azonban igazi méltányásban nem részesültek 1969-75 között.

Művészet, 1989., 11-12., 40-41-old.

Kocsis Imre, festő-grafikusművész 1.) Folytatás.

Hann Ferenc: A szivárványkaszám Kocsis Imre kiállítása, Szentendrei Képtár, 1988. VI–VII.

„Pax", kasírozott fotó, kemográfia, 190×190 cm, 1987–88. (repr.)

„Külváros", olaj, vászon, 106×160 cm, 1976. (repr.)

Művészet, 1988., 11–12, 52–53-old.

Kovics Imre

Grafikusmúvész

A hetvenes években mindjára a szürrealizmus a jellemző

Mindjárt
Bp 1980 jan

Nagyfeldi Tó
ajtó

Vocsis Imre

grafikumérem

A Mistolci Téli Tárlatom.

Očli Hirtag
1980 dec. 1.

M-
cine

Bocsis Imre

A művész munkáit bemutatták
a biennálén.

Rideg Gábor: A hetvenes évek művészete.
Művészet, 1980. november – 33. lap.

Kocsis Imre

és Kisfalusi Márta Szentendrén mutatta be alkotását közös tárlaton.

Uj tükör 1979/3o/43

Kocsis Imre

A művész alkotása is szerepelt a Vigadó Galériában a Hommage a Bartók c. tárlaton.

Kocsis Imre jellegzetes „kulcslukain" keresztül most kiterjesztett szárnyú, ezüstös himporú pillangóra, meg virágzó pipacstábla negatívjára „pillanthatunk ki", a „kékszakállúság" szellemes és költői szépségű szimbólumaként

Magyar Hirlap 1981/3/7/6

Wagner: Grafikai mappák Bartókról

Kovis Imre, [ ]

L: Haiman Gy

– A Corvina és a . . . 6.

Nepszabadság, Bp. 1980 szept. 23.

Kocsis Imre

(A makói művésztelep alkotógárdájának magja a művész, aki a nyarat Makón töltő grafikusok közé tartozik.

Lőrincz Lajos: Grafikusok kanikulában.
Művészet, 1980. november – 8. pap.

Kovács Imre, festő

L. Kovács I.

Tandi L: Kiállítási jegyzetek 108-112.
Tiszatáj, Szeged, 1980. nov. XXXIV/11

Kovics Imre, [ ]

L. Banga F.

Láncz S. Képzőmův krónika. 726-730.

Jelenkor, Pécs, 1981. júl-aug. XXIV/7-8

Kovsis [Imre], [ ]

L. Paics Lóránló

Torday Aliz: A világ legszebb könyvei 1

Esti Hírlap, Bp. 1980. szept. 25.

Kocsis Imre

Hiányzott a miskolci biennaléról az állandóan kísérletező Kocsis Imre munkái is.

Lóska Lajos: Egy jól fésült biennale.
Művészet, 1980. április – 10. lap.

Kocsis Imre

A harai fiatalok, hörtik a mű-
vész is a kiállításon műveikkel
sikert arattak.

Bodri Ferenc: Presence Paris – Budapest.
Művészet, 1980. április – 44. lap.

Kocsis Imre, festő

L: Fajó János

Bodri F: Művészeti könyvszemle 1109 – 1112

Jelenkor, Pécs, 1980. dec. XXIII/12.

Mocsis Imre

1973 októberében részt vett a művész az Ungarische Künstler '73 kiállitáson a Kunstverein, Frechen-ben.

Bereczky László: Évtizedes léptekkel.....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Kocsis Imre

1973.juniusában a Sechs Ungarische Konstruktivisten kiállitáson a Forum Kunst-ban,Rottweilban /NSZK/ részt vett a müvész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Müvészet,1980.október - 2.lap.

Kocsis Imre festő- és grafikusművész
a Nemzeti Galériában látható aug. hó-
ban az Ady-illusztrációk kiállítása.
Kiemelkedik kultúrtörténetével és eredetiségével Kolos-Vány, Kocsis Imre és Szabados Árpád képeja. (emlitve)

Losonci Miklós: Ady-illusztrációk.
Pest, Magyar Hírlap, 1949. aug. 14.

Kocsis Imre festő- és grafikusművész a Magyar Nemzeti Galériában a „Magyar Grafika 1978" címmel rendezett szegszemben szerepel a művész műve, tájképsorozata. (említve).

Wagner István: Mit üzen a grafika?
Magyar Hírlap, 1979. márc. 6.

Kocsis Imre

A müvész szentendrei kiállitása a realista tendenciáknak több különböző tipusát reprezentálja, mindegyik a valóságközelités önálló formája.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45. lap.

Kocsis Ymre, grafikus festőművész

a Képzőművész Szövetség festő szakosztálya kiállítását „Festészet '77" címmel a Mű-csarnokban rendezték, melyen szerepel a művész műve.

Horváth György: Festészet '77.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 5.

Kocsis Imre

Dózsa Szeszterei II. 1972

Linóleummetszet, vágyonra 70 x 50 cm

159. Zsp.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976

Kovács Imre, festő

L.: Zábarszky Gábor

Hegyi Lóránd: Zábarszky Gábor 102-108

Mozgó Világ, Bp. 1978. aug. IV/4

Kocsis Imre

Méltatás

Mennyhárt László: Egy kiállítás tanulságai.
Művészet, 1978. április – 13 lap.

Kocsis Imre

Méltatlan

— Kiállító művészek

Művészet, 1978. április - 15. lap.

Kocsis Imre

Grafikák egy kórháznak cimmel a Józsefvárosi Kiállitóteremben rendezett kiállitáson szerepelt alkotásával.

Magyar Hirlap 1977/27/4

Wagner:Grafikák egy kórháznak

Kocsis Imre festő

1937. Karcag

Az NSZK-ban el.

„In memoriam Kassák" 1971

acryl, vászon 45,5 x 45,5 cm

„Kapolyelt" 1975 farost, acryl 60 x 60 cm

Kortárs művészet magánygyűjteményekben c. kiállítás katalógusa

Szekszárd, István Király Múzeum 1975. VIII. 24 - X. 5.

Kocsis Imre, festő

L. Gerson Pál

Lónyai S.: Képzőmüv. Krónika 705-710

Jelenkor, Pécs 1976. jül-aug. XIX/7-8.

Kocsis Imre, szobrász.

... Meglepetés lesz a belépőjegy is, az ovális alakú terrakotta érme, amelyet *Kocsis Imre* tervezett. Felirata „Szentendrei Theátrum, 1977". Nemcsak belépőjegyül szolgál az egész estét betöltő szórakozásra, hanem maradandó kisplasztikai alkotás. A templomdombon *a Képzőművészeti Főiskola hallgatói megrendelésre árnyékképet készítenek, portrét rajzolnak,* festenek.

Potoczky Júlia: A pódium: Tévedések vígjátéka
Esti Hírlap, Bp. 1977. ápr. 12. 2.

Kocsis Imre, grafikus

Makó kiállítótermében a Maros-menti Művésztelep múlt évi résztvevői gyűjteményes kiállítása nyílt meg. Szerepelnek a művész szitanyomatai

T.L.: Művészek a Maros partján.

Dél-Magyarország (Szeged), 1976. aug. 12

Kocsis Imre festőművész (Makó)

a Maros-menti Művésztelepen ez évben 30 képzőművész – közöttük 5 jugoszláv – dolgozik Kocsis Imre makói festőművésznek irányításával.

T.L.: Művészek a Marospartján.

Dél-Magyarország (Szeged), 1976. aug. 12.

Rocsis Imre

A József-városi kiállítóterembe be-
mutatták azokat a lapokat, amelyek
majd a korházfalakra kerülnek. Ezek
között szerepel a művész munkái is

Akácz László: Grafikák a korháznak.
Tükör, 1947. jan. 16 – 41. oldal.

Kocsis Imre

A Dürer-teremben nyílt meg a Fiatal képzőművészek Stúdiójának grafikai kiállítása, melyen szerepelnek a művész lépjai.

L. M.: Fiatal képzőművészek.
Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 31.

2

Kocsis Imre

Tanársegéd a Képzőművészeti Főiskolán.

„Zalkodi építőtábor 1962"

sztlanyomat

1000 x 500 mm — repró -

"Ifjuság a szocializmusban"kiállitás katalógusa
MNG,Fiatal Képzőmivészek Studiója Bp.1976.

Kocsis Imre festő

a Magyar Nemzeti Galéria tárlatán szerepelnek a művész munkái. Hipperrealista felfogásban festett képeivel látásmódunk konvencionalizmusát, beidegződöttségét támadja.

Sáncz Sándor: Szentendre – Gerzson Pál, Jelenkor, 1976. 8. 707. old.

Kocsis Imre

Néhány hónappal ezelőtt megrendezték a Nemzeti Galériában a Szentendrei művészet 1976. c. kiállítást. — Közeli szomszédságba került a művész „Szanálás" c. műve Bánovszky Miklós naturalista „Parasztlány"-ával. (emlitve).

P. Szücs Julianna: A Szentendre-védjegy.

Kritika, Budapest, 1976. 10. 6. old.

Kocsis Imre grafikus
(Makó, 1940 –

Mestere Kádár György volt. 1965-től 1970-ig Derkovits ösztöndíjat kapott. Részt vett 43 hazai és külföldi kiállításon. Munkáira díjat kapott a Művészeti Alaptól, a KISZ KB-tól, a SZOT-tól, valamint az V. Krakkói Grafikai Biennálétól.

"Ifjuság a szocializmusban"kiállitás katalógusa
MNG,Fiatal Képzőművészek Studiója Bp.1976.

Kocsis Imre grafikus

a Miskolci Galériában rendezett VIII. Országos Grafikai Biennálén szerepeltek a művész színes linómetszetei.

Láttuk, hallottuk

1976. jan. 11. Petőfi 21.10 M.

Kocsis Imre, [ ]

L.: Gadá mgi J.

Láncz I.: Képző művészeti, ... 252-256,

Jélenkor, Pécs, 1976. márc. XIX/3,

Kocsis Imre

Tagja a Díjazottak Klubjának.

Sinkovits Péter: Kortárs grafikák Krakkóban.
Művészet, 1976.október - 18.oldal.

Kocsis Imre

A Művészet 1975/10. számában
már beszámolt Kocsis Imre a
harántban is alkalmazott sok-
szorosító eljárásról, a szériográfiáról.

Dévényi István: Tények mellett tények.
Művészet, 1976.október - 8.oldal.

Kocsis Imre, grafikus

K.: Tassy Béla

—: fiatal grafikusok ... 8,

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 17.

Kocsis Imre

Kőhegyi Gyula grafikusművész kiállitása a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében március 2.-ig, Tóth Valéria és Kligl Sándor szobrászmüvészek kiállitása a Pesterzsébeti Muzeumban március 13.-ig tart nyitva. Kocsis Imre grafikusmüvész kiállitását a Magyar Nemzeti Galériában március 1.-én, Reich Károly grafikusmüvész kiállitását a Csók István Galériában március 3.-án, Kishonthy Jenő festőmüvész kiállitását az egri Rudnay Gyula Teremben március 3.-án, Zsignár István festőmüvész kiállitását március 3.-án a nagykanizsai Egry József teremben nyitják meg, -közli a lap a kulturális események c. rovatban.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 26. XXI. évf. 9. sz. 8. lap.

Kocsis Imre festő-grafikus művész

Szentendrén az új művésztelepen lakó két kép zőművész kiállítását mutatta be jan. 19-től a Miskolci Műv. Ház, melyen szerepelnek a művész művei, szitanyomásai.

Láttuk, hallottuk.

1996. II. 1. Petőfi 11.43 Gné.

Kocsis Imre

Az új Galéria „Realista törekvések mai művészetünkben" c. kiállításon szerepelnek a művész munkái

Láncz Sándor: Képzőművészeti Krónika. Jelenkor, 1976. 3. 255. old.

Kocsis Imre:

Sztereotípiák, aquatintavézkarc és sablonnyomat, 45.5 x 63 cm.
1971

Művészet, 1976. 2.

Kocsis Imre.

Szentendrei művészek kiállítása nyílik meg hétfőn Miskolcon. A kiállításon szerepelnek a művésztanárok művei

Pest Megyei Hírlap, 1976. jan. 11.

Kocsis Imre

Kocsis Imre herdeti művem
Rudnay tiszteletét ismejük
fel

Bán András: Sorsleltár.

Müvészet,1977. julius - 21.oldal.

Kocsis Imre

Kocsis Imre utóbbi éveinek tevékenységét jellemzi a kép extravertált magatartása. A mesterségbeli problémák dominálnak műveiben.

Bán András: Sorsleltár.

Művészet, 1977. július – 21. oldal.

Rockis Gyula

Rockis Gyula vállalja a felelősséget, de a látványra való elkerülhetetlen beavatkozás kötelmeit is.

Bán András: Sorsleltár.
Művészet, 1977. julius - 21.oldal.

Kocsis Gyula festőművész

Két szentendrei élő fiatal művész munkáiból nyílik ma kiállítás Miskolcon, melyen szerepel a művész alkotása.

Déli Krónika

1976. I. 19. Kossuth, 12.00 óra.

Kocsis Imre festő-grafikus.

Miskolcon jan. 19.-én megnyílt liet szentendrei művész közös tárlata. — a művész tömör, csak a lényegre koncentráló alkotásai megrázóak, melyek egy sajátosan agitatív erejű vallomást is tartalmaznak.

(cs.a.): Szentendrei művészek tárlata. Észak-Magyarország, 1976. jan. 20.

Kocsis Imre,

„Kulcsnyuk-tájkép", próbanyomat,
96×61 cm, 1977. (repr.)

Művészet, 1978, 11. a borító hátoldalán.

Kocsis Imre

Méltatás.

Bán András: Sorsleltár.

Művészet, 1977. julius - 21. oldal.

Kocsis Imre, grafikusművész

az 1971-ben létrehozott makói Maros menti művésztelep idei programja többek között a sokszorosítóüzem ofszetgépére is épült. A rövid története során profilt váltott művésztelep harmadik éve a kortárs magyar grafika alkotóinak ad alkotó légkört. Az idén 12-en vettek részt a telep 3 hetes munkájában Kocsis Imre és Dévényi István vezetésével.

Tandi Lajos: Művésztelepek falyók mentén.

Délmagyarország, 1978. aug. 13.

Kocsis Imre

Dorosz Károly portrékiállitása megtekinthető a Ferencvárosi Pincetárlaton január 17.-től

Záborszky Gábor: a Studió Galériában január 16.-tól,
Galántai György: a Csepeli Papirgyár Ifjusági Klubjában január 17.-ig,

Szabados Margit: a szegedi Ifjuságí Házban január 27.-ig,

Kocsis Imre: a Pécsi Galéria Szinház téri termében február 10.-ig mutatja be müveit,- közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1980. jan. 12.
XXIV.évf. 2. sz. 8. lap.

Kocsis Imre

művei szerepeltek a szentendrei uj
művésztelep kiállitásán

Vác, Vak Bottyán Muzeum kiállitóterme
Görög templom, 1978. jul. 7-30.

-katalógus a könyvtárban-

Kocsis Imre / grafikus művész

Részt vesz munkáival a szentendrei
Pestmegyei Tárlaton

cikket l. „Barcsay Jenő festőművész"
címszó alatt

Losonci Miklós cikke: „Pest Megyei
Tárlat" címmel
Pest Megyei Hírlap 1978. X. 15.

Kocsis Imre

Vadas József: "Nem vonalasan" címmel ír a Nemzeti Galériában rendezett -"Magyar grafika 78" c.- kiállitásról. Az ott szereplők közül felsorol néhány művészt az egyes korok, nemzedékek művészi szemlélete, fejlődése, eredménye szempontjából. A névsor a nemrég elhunyt Varga Nándor Lajos nevével kezdődik. A mai középnemzedékből Bak Imre, Gy. Molnár István, Lukoviczky Endre, az ötvenes évekből Kass János és Reich Károly, az 1956 utáni nemzedékből Csohány Kálmán, Feledy Gyula, Rékassy Csaba, a közelmult évek fiatalabb nemzedékéből Szabados Árpád, Kovács Tamás, Banga Ferenc, Somogyi Győző, Szemethy Imre, Sáros András Miklós neve szerepel azok között, akiknek művészi utjáról részletesen beszámol. A tárlatról átfogó képet adó kritika Reich Károly nevénél található.
Élet és Irodalom, Bp.1979.márc.1o.XXIII.évf.1o.sz

13. lap.

Kócsis Imre, [ ]

l.: Fejő J.

Nemes György: Kopp is van ez? 14.
Népszabadság, Bp. 1979 nov. 18.

Kovács Imre, festő
grafikus

L. Pavés László

–: Mai magyar művészet 2.

Esti Hírlap, Bp. 1979 okt. 25.

Kocsis Imre

Kocsis Imre festőművész a szentendrei Művésztelepi Galériában mutatkozik be művével.

------Kiállitások.

MŰVÉSZET,1979.julius - 47. lap.

Kovsis Imre, '[ ]

L: Fajó János

–: Most jelent meg 21

Ninszabadság Bn. 1979 okt. 21

Kocsis Imre

neve emlitve Horváth György:
A Müvészeti Alap vásárlásai '79
Kiállitás a Mücsarnokban c.cikkében
/A cikket lásd Deim Pál-nál !/

Magyar Nemzet 198o.jan.2o.

Kocsis Imre, grafikus

L. Banga Ferenc

Rócsa Gy: A makói művészkep .. 7.

Nepszabadság, Bp. 1979 aug. 17

Tocsis Imre

Mai magyar grafikusok munkáiból nyílt tárlat Sárbogárdon a József Attila Művelődési Központban, melyen a művész is kiállított.

Magyar Hírlap 1980/9/22/4

Kocsis Imre, szobrász-festő-grafikusművész

a sárbogárdi kiállításon kilenc ismert grafikusművész munkáin tanulmányozhatók a szitanyomás lehetőségei. Egyetlen kétrészes lappal szerepel a művész „Vanessa Atalanta" c. ikerkompozícióján szimpompás pillangót ábrázol, /emlitve/ amely az ő megfogalmazásában a művészi fantázia szimbólumává válik. A szitanyomás általánosan elfogadott grafikai technikává vált hazánkban. A Képzőművészeti Főiskola adjunktusaként Kocsis Imre oktatja a fiatal grafikusjelölteket erre az eljárásra.

Á. Sz. i.: Szitanyomás '80
Fejér Megyei Hírlap, 1980. aug. 30.

Kocsis Imre

Szentirmai Zoltán a szegedi Móra Muzeumban július 31.-től,
Holb Margit és Tóth Sándor a nyiregyházi Medgyessy Teremben augusztus 8.-ig,
Kiss Attila a Pataky Művelődési Központban aug. 12.-ig, Kocsis Imre a szentendrei Művésztelepi Galériában augusztus 15.-ig,
Percz János a szegedi Gulácsy Teremben aug.18.-ig
Somogyi Győző a veszprémi Dimitrov Művelődési Központban augusztus 30.-ig,
Schéner Mihály a Tihanyi Muzeumban szeptember 30.-ig szerepel alkotásaival fenti kiállitó termekben,-közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 28. XXIII.évf. 30.sz. 8. lap.

Kocsis Imre festőművész

kiállítása Montrealban

Magyar Nemzet 1983. XII. 10

Kovin Imre

Szentendrei út

Magyar Nemzet 1983. X. 19.

Kocsis Imre

Lánczi Sándor: Képzőművészeti Krónika

Tükör, 1984. 1. k.

Kocsis Imre festőművész - grafikus

1985. évi Munkácsy Mihály-díj

Népszabadság, 1985. IV. 2.

Kocsis Imre

Lóska Lajos: Makó 81
Grafikai művészkelep
a fotó büvöletében

Művészet, 1982. január

Kocsis Imre

Sinkovits Péter: Új kiállítóterem a Tescoban

Művészet, 1982. február

Kocsis Imre

Locska Lajos: Képmutatók

Művészet, 1982. február

Kresis Imre

P. Kabó Imre: Vigyázz! – Kész! – Rajt!

Miskolcról, 1983. december

Kresis Imre

Bán András: E.A. 5/50

Művészet, 1982. december

Kocsis Imre szobrász-festő-grafikusművész

a jelenkori hazai szobrászat nem egy neves alkotójával sikerült Pécsnek és Baranyának jó kapcsolatokat kialakítani. – Kocsis Imre szentendrei képzőművész a mohácsi tanács hármas üvegablakát tervezi. /említve/.

G.O.: Baranya köztéri szobortervei.
Dunántúli Napló, 1982. jún. 12.

Kocsis Imre, szobrász-festő-grafikusművész

„Vanessa Atalanta I." (repr.)

aknai Tamás: Banga Ferenc és a szentendrei grafikusok.

Dunántúli Napló, 1982. márc. 13.

Kocsis [ ], grafikus
festő

L: Berki Viola

P. Szűcs J.: „Húszforintos" stratégia 15

Népszabadság Bp. 1981. szept. 20.

Kocsis Imre D. 1 [festő] .

L: Bak Imre

—: □ Testbeli festészet . . .

2.

Esti Hírlap Bp. 1982. jan. 5.

Kovis Imre, [festő]

L: Bak Imre

_: □ Térbeli festészet ... 2.

Esti Hírlap Bp. 1982 jan. 5

Kovács Imre

Kiállítás a Pécsi Galériában

Magyar Nemzet 1983. X.4.

Kocsis Imre, festő-grafikus-szobrászművész

Mohácson, a Bartók Műv.-i Központ rendszeresen rendez kiállításokat a Kossuth mozi ezeleti termében. – Kocsis Imre és Asszonyi Tamás után most Ligeti Erika szobrászművész mutatkozik be a mohácsi közönségnek.

G.T.: Ligeti Erika kiállítása Mohácson, Dunántúli Napló, 1984. máj. 12.

Kocsis Imre fm, gr.

→ Dienes Gábor fm

MŰVÉSZET 1985/11-12/43

Kocsis Imre

P. Kucs Julianna: Magyar kunszt
Kortárs képzőművészeti kiállítás a
kucsarnokban

Népszabadság, 1987. 10. 13

Kovics Imre, grafikus
festő

L: Deim Pál

– Díjak, kitüntetések – 1985 8.

Élet és Irodalom Bp. 1985. ápr. 5. XXIX/14

Kocsis Imre fény képek

„Kiállítási Napló" a makói grafikai
művektelepről Szegedi Mozeumban

Csongrad Megyei Hálap
1983 VI. 29

Kocsis Imre festő

nagy sikert aratott fotórealizmusával

Losonci Miklós: „Magyar festők kiállítása
Moszkvában.

Fejérmegei Hírlap és Napló (Veszprém
1984 I. 7. 1984 I. 7

Kocsis Imre, grafikus

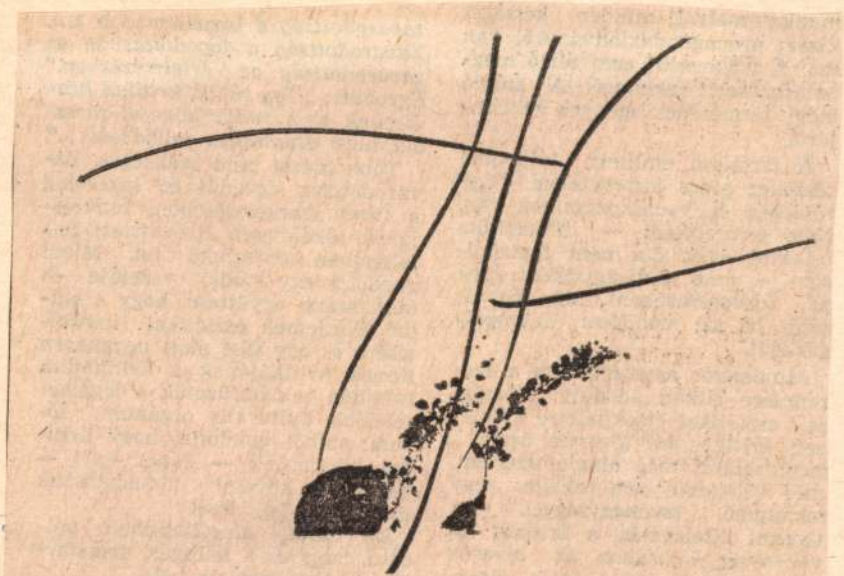

Kocsis Imre: Hókuszpókusz

Kocsis

Élet és irodalom

10,

XXIX/10

Kovács Imre, festő
grafikus

L: Deim Pál

Vadas József: Tárt kapuk 12

Élet és Irodalom Bp. 1985. ápr. 12. XXIX/15

Kocsis Imre, festő- és grafikusművész

A magyar és a szovjet képzőművész szövetség között ismert jó kapcsolat alakult ki régóta, a kapcsolat rendszeres kiállításcserékben is megnyilvánul. Ezúttal Moszkvában a magyar negyvenesek korosztálya mutatkozik be: Dienes Gábor, Galambos Tamás, Kocsis Imre, Szkok Iván, Nagy Gábor, Kárpáti Tamás, Zrínyifalvi Gábor és Földi Péter művei a realizmus határait igyekeznek tágítani. – Kocsis Imre nagy sikert aratott fotórealizmusával.

Losonci Miklós: Kiállítás Moszkvában.
Népújság (Tolna), 1984. jan. 21.

Kocsis Imre, festő-grafikus-szobrászművész

A XII. miskolci országos grafikai biennále ez évben is rangjának méltó eseménynek számít. — A történéseket és művészi gesztusokat jelképeteremtő, erővel idező alkotókat emeljük ki: Szabados Árpád, Pincehelyi Sándor, Hegedüs László, Kéri Ádám, Kocsis Imre, Sáros András Miklós, Ruttkay Péter.

Dobrik István: Gondag látlelet a grafikáról.
Déli Hírlap, 1983. dec. 22.

Kocsis Imre, festő-grafikus-szobrászművész

A Magyar és a Szovjet Képzőművész Szövetség között a kapcsolat a rendszeres kiállításcsorékben is megnyilvánul. Ezúttal Moszkvában a magyar nagyvenesek korosztálya mutatkozik be: Dienes Gábor, Galambos Tamás, Kocsis Imre, Szkok Iván, Nagy Gábor, Kárpáti Tamás, Szőnyi Falvi Gábor és Földi Péter művei a realizmus határait igyekeznek tágítani. – Sikert aratott Kocsis Imre fotórealizmusával. /említve/.

Losonczi Miklós: Magyar festők kiállítása Moszkvában.
Hajdú-Bihari Napló, 1984. jan. 5.

Kocsis Imre

Kocsis Imre grafikáiból, vegyes technikájú, fotóval kombinált alkotásaiból látható kiállítás a székesfehérvári Velinszky László Ifjúsági és Úttörőházban.

Magyar Nemzet 1985. IX. 20.

Kocsis Imre

Munkácsy Mihály-díj

Magyar Nemzet 1985. IV. 2.

Kocsis Imre

Kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1984. XII. 30.

Kasir Imre fotóminiz
Munkaidési Minisztérium díja

Magyar Nemzet 1984. VI. 30.

2	**Kocsis Imre**	Marokkó *Grafika*
3	**Berend T. Iván**	A marxi szocialista gazdaságkép és reformfolyamatunk *Tanulmány*
17	**Mező Ferenc**	Óda a kettes találathoz
		Arcápolás
		Árulás
		A vőlegény álmaiból *Versek*

KOCSIS IMRE

emlitve ld. Szentendrei Grafikai Mühely

P.Szabó Ernő: Szentendrei grafikák.Vigadó Galéria

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.24.sz.3-4.o.

mely létrejött egyrészről a MTA Művészettörténeti Kutató C
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

Kocsis Imre festő és gr. művész

→ Bak Imre festő
Művészet 1985/3/58.

Kocsis Imre

◇ Kocsis Imre festőművész kiállítása a Vigadó Galériában pénteken nyílik meg.

Népszabadság, 1986. VII. 22

Kocsis Anne festőm. ogr.

→ Wahorn András

Művészet 1985/4/64

Kocsis Imre, [festő]

L: Almásy Aladár

_: Közmüvelődés; klubhálózat ... 46.

Új Tübör, B p. 1986. fer. 23. XXIII/8

Kocsis Imre festőművész - grafikus

Munkácsy Mihály díjat kapott

Magyar Hírlap, 1985. IV. 2

KOCSIS IVÁN (fotó)

Kiállitása Vácott, 1984.nov.

Fotóművészet, 1985.1.sz. 55.p.

Kocsis Imre, szlovák-festő-grafikusművész

Ezúttal Moszkvában a magyar nagyvenesek kor-
osztálya mutatkozik be: Dienes Gábor, Kocsis Imre
és még többen. Nagy sikert aratott Kocsis Imre festő-
kiállításával.

Losonci Miklós: Magyar festők kiállítása Moszkvában.
Nógrád, 1954. jan. 5.

Kovács Imre

Kiállítás a Vigadó Galériában

Magyar Nemzet 1986. VII. 10.

Kocsis Imre

– Nevemelétve minimet a fotóalapú munkák képviseléje.

Lásd: Művészet, 1993. dec.

P. Szabó Ernő: „Vigyázz! – Kész! – Rajz!"

KOCSIS IMRE

emlitve ld.Schmal Károly

Lóska Lajos:Makói grafika-1980.Pataky István Müvelődési Központ

UJ TÜKÖR 1980/XVII/41.sz.3-4.o.

No.2. Géza Galavics: Program

/Programm und Kunstwerk
Entstehung und zeitgeno
Gemäldes in Ungarn/ Bud

The book is a profound histor
the birth of a Baroque painti
Bishopry of Szombathely. The
of the patron, the changes ma
different interpretations of
a German summary.

No.3. Julia Szabó: A magyar a
de l'activisme hongrois

The book deals with the histo
of the Hungarian avant-garde
arts. This group was establis
painter and survived in Budap
Vienna 1919-1925. Kassák was
reviews on art Tett /Action/
Kassák were the Sturm /Berlin
was in connection with the Ge
Gubists and the Italian Futur
deeply influenced by Russian
comprehensive study on the Ce
191o-192o years.

KOCSIS IMRE

emlitve

Bán András: A makói müvésztelep kiállitása Makó, Városi kiállitóterem
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/31.sz.4.o.

egytértésben - fokozott mérték
az ifjuságpolitikai szempontok
az e korosztálybeli kutatási s
dolgozók alacsony beállási szi
Felelős: az igazgató,
Határidő: 1985. vége.
3./ Szorgalmazni kivánjuk - s
támogatni is - hatékony, nyelv
a nyelvtudást megfelelően bővi
Felelős: személyügyi,megbizott
Határidő: 1985. vége.
4./ Megvizsgálandó a Kutatóc
kutatók illetve kutatási segéd
ösztöndijasok egymáshoz viszon
hogy előbbiek hasonló lehetősé
megközelitse azok ösztöndijait
Felelős: személyügyi megbizott
Határidő: 1985. első fele.
5./ A Szakszervezeti Bizottság
/a valóságos igényeknek megfel
biztositható támogatás legered

Kocsis Imre

1. Zenegép szériográfia 92x62

2. Dózsa keresztesei I–III.
vászonnyomat 90x64

Studio '73 Ernst Múzeum Bp.

Nagy Imre

A Stúdió Galéria '73 a fiatal művészek bemutatói sorába, Május-ban Nagy Imre munkáiból hallunk kiállítást. Képünkön: a fiatal festő egyik képével.

Népművelés 1973/6 45 old.

Kocsis Imre

Kamera IV. szériográfia 80×60

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

Kocsis Imre

Kamera N. repr.

VII. Országos Grafika Biennálé
Miskolc 1973.

Kocsis Imre

1. Síkos szériográfia 80×60
2. Kamera — " — 80×60

VII. Országos Grafikai Biennálé
1973 Miskolc

Kocsis Imre

Ötvenkettedős a szentendrei művésztelep c. kiállításon többek között részvett:Kocsis Imre,Kóka Ferenc,Ligeti Erika, Lukoviczky Endre,Gy. Molnár István, Papachristos Andreas.

Magyar Hirlap 1974/146.6.old.

Kocsis Imre

UTAK II. címmel kiállítás nyílt a Ménesi úti kollégiumban, ahol kiállítottak Rékassy Csaba, Ágotha Margit, Szemethy Imre, Kocsis Imre, Pető János és Maurer Dóra grafikusok.

Magyar Hirlap 1974/5o/8

Kocsis Imre.
Egy évig vándorolt a francia városok-
ban az a magyar grafikai kiállítás,
amelyen Kocsis Imre grafikus művei
is szerepeltek. A tárlat anyaga most
érkezett haza.

Észak-Magyarország 1973/294 11 old.

Kocsis Imre, grafikus

kerepel a Nemzeti Színházban.

Rózsa Gyula: Emlékképek Dózsáról

N. S.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 3.

Kocsis Imre

Az Ernst Múzeumban tegnap megnyílt a Fiatal Képzőművészek Stúdijának téli tárlata, melyen művei szerepelnek, vászonnyomatai

Esti Krónika I.

1973. XII. 8. 19.00 Ka.

Kocsis Imre
grafikái közvetlen és erőteljes hatásokat
közvetítenek a városi ember élményanyagá-
ból. Környezetünk védelméért címmel
nyílt kiállítás a TIT természettudományi
stúdiójában.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/171 11 old.

Kocsis Imre
vászonra applikált linómetszete arhishikusan, gazdagon adja elö gondolatait. Részt vett a mai magyar grafika és kisplasztika Dózsa György emlékére kiállításon (Nemzeti Galéria).

Lauer Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/239 6old.

Kocsis Imre, festő

Szerepel a Stúdió Galériában.
(Mozaiktesz.)

P. Szűcs Julianna: Jól sikerült pályázat

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 5.

Kovács Imre

Farkas temp. 70×100

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Kocsis Imre:

Fazekaş tempera 70x100

Acélgyár, tempera 80x100

Dolgozó emberek között képzőmüv-
kiáll. Ernst muzeum 1968-ján

Kocsis Imre

képe szerepel a Studió 72 kiállitáson az Ernst Muzeumban -neve emlitve-

Népszava 1973 január 14

9.old.

Kocsis Imre

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán képei szerepelnek.

Szabó György: Fiatalok, öregekről.

Élet és Irodalom, Pest, 1971. dec. 18.

Kocsis Imre grafikus

Az Ernst Múzeumban megnyílt Stúdió '71 c. tárlaton grafikai művei szerepelnek.

Harangozó Márta: Stúdió '71

Esti Hírlap, 1971. dec.

Kocsis Imre

a Magyar Nemzeti Galériában első
ízben rendezett Pest megyei tár-
laton „Manézsban" c. festménye
szerepel. |említve|

Tárlatról tárlatra.

1971. X. 31. TV. 14.20 |12|Kj

Kocsis Imre

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tárlatán, – melyet a KISZ VIII. Kongresszusának tiszteletére rendezett az Ernst Múzeumban, – grafikái szerepeltek.

Rideg Gábor: Stúdió '71

Népszava, 1971. dec. 12.

Kocsis Imre

A Szentendrei Nyár eszményso-
rozatának keretében megtartottak
a gyermek aszfaltrajzversenyt, mely-
nek zsüri-tagja volt.

K.P.: Szentendrei Nyár.
Pestmegyei Hírlap, 1973. júl 3.

Kocsis Imre

műve szerepel a Studió Galériában

rendezett Mozaikterv bemutatón

Magyar Nemzet 1974 június 26

4.old.

Kocsis Imre

A frecheni kiállításon a fehete
fehér vitmusok variációs lehetőse-
geit hiteltető képeit mutatta be.

Szabó Júlia: Ki fél a pirostól, sárgától és héktől.
Művészet, 1974. jeunus - 40 lap.

Kocsis Imre

A Francia-Magyar Baráti Társaság szervezésében több francia városban magyar grafikai bemutató lesz, melyen 20-20 lappból álló kollekcióval vesz részt Pető János és Kádár János Miklós művészekkel közösen, júl.-jún.-hó folyamán.

Esti Hírlap, 1972. jún. 15.

Kocsis Imre
festő

Kocsis Imre festőművészet mutatja
be a Képcsarnok Vállalat Stúdió
galériájában.

-.- : Kiállitási naptár.
Müvészet, 1973. április - 46.oldal

Kocsis Imre
festő

„Gyűjtemény" (vegyes)

Kovács Gyula: Studio Galéria
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 37. oldal

Vörös János.
A pop irányzatot egyedül képviseli.
Részt vett a budapesti művészek hetek
keretében rendezett kiállításon.

Bozai Imre: Pest megyei művészek tanlata

Magyar Hirlap 1971/270 6 old

Kocsis Imre, grafikus

Kiállít az Konst Múzeumban.
(„Dózsa keresztesei vel")

Székely András: Stúdió '73

7.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 28.

Kocsis Imre

Kovács Imre, Molnár Gabriella és Sziráki Endre művészek a IV. Firenzei Nemzetközi Grafikai Biennálén Képviselik Magyarországot tizenöt cinkkarccal, lemeznyomattal és linóleummetszettel, -irja a lap "Tájékozódás" c.rovatában: „Biennálé Krakkóban, Firenzében" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 22.
XVIII. évf. 25. sz. 6. lap.

Kocsis Imre

A müvész grafikái a lapban: Cimlapon, "Ur ir" "Fejrevalók II-III." "Táj" /részlet/, Női aktok, cim nélkül. "Visegrád". "Hegyek", "Zenegép", Ülő női akt, cim nélkül, "Fejrevalók I", Tájkép, cim nélkül, "Előszoba" /részlet/, "Falusi szt", "Madonna", "A csodálatos halászat"; összesen tizenhét grafika.
A cimlapon szereplő rajz egy behajlitott kart ábrázol, melynek három ujja látszik és két hegedü formát.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 24.
XVIII. évf. 34. sz. 1-lo. és a 12-16. lapig.

Kocsis Imre

Ezévben meghivták a müvészt Aix-les-Bains-be, a "Ville d' Contemporain" rendezvénysorozatra. az idei V. Krakkói Biennálén elnyerte a zsüri oklevelét és érmét. Szentendrén él és tanársegéd a Képzőmüvészeti Főiskolán.
Az 1972-es Studió kiállitáson fedezte fel a müvészt,-mondja Bán András. "Előszoba" c. munkáját tartotta a tárlat legjobb táblaképének, mely „egyszerre volt dühös és ironikus, egyértelmü szineivel, applikált tükördarabjával sakkban tartotta a nézőt. Kiemeli sokrétü mondanivalóját, felkészültségét, határozott, egyéni stilusát.
Élet és Irodslom, Bp. 1974. aug. 24.
XVIII. évf. 34. sz. 12. lap.

Kocsis Imre

Bán András: „Bemutatjuk Kocsis Imre grafikáit" cimmel ir a művészről: 1940-ben született Makón. 1966-ban végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, mestere Kádár György. A Derkovits-ösztöndijat 1967-ben kapta meg. Önálló kiállitása 1966-ban Makón, a mult évben Budapesten a Studió Galériában volt. Rendszeresen részt vesz a Studió kiállitásokon. Jelentős kiállitásai voltak még a krakkói, a ljubljanai, a miskolci, a firenzei grafikai biennálékon, ezenkivül részt vett Nápolyban, Moszkvában, Havannában rendezett magyar grafikai bemutatókon, majd a Dürer és és a Dózsa-emlékkiállitáson.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 24.
XVIII. évf. 34. sz. 12. lap.

Kocsis Imre

Metszet /részlet/ cimmel hozza a lap. Száraz faleveleket ábrázol.
Repr.

Az 5. krakkói Nemzetközi Grafikai Biennálén a müvész feltünt "festői hangjával"-irja a kiállitás ismertetésében Frank János: "Egy budapesti Krakkóban" cimmel, Kocsis Imre müveiről, aki a Biennálén kitüntetést kapott.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 14.
XVIII. évf. 37. sz.5. lap.
6-7. "

Kocsis Imre

"Visegrád" cimmel a rajza hegyet a várral ábrázolja.
Repr.

Vadas József: "Cinikus-e a kritikus?" cimmel ir az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásról, amelyen fiatal müvészek mutatták be müveiket. Közülük kiemeli a müvész "foszló házfalá"-t.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 28.
XVIII. évf. 39. sz. 12. lap.
13. "

Kocsis Imre
jó képességü, de egyelőre önállótlan
munkájával vett részt a Stúdió '72 kiállí-
tásain.

Bojár Iván: Stúdió '72 Fiatalok az Ernst
Múzeumban.

Magyar Hírlap 1973/2 6 old.

Mocsis Imre.

Részt vett a Stúdió '72 kiállításain.

Egyéni kiállítás: Stúdió '72 Galéria az Ernst Múzeumban.

Magyar Hírlap 1973/2 6 old.

Kocsis Imre.

A Magyar Nemzeti Galériában Dózsa György emlékére nyílt kiállításon vászonra applikált linómetszete szerepel. (emlékre.)

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra. Magyar Hírlap, 1972. aug. 29.

Kocsis Imre

Az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '72 c. kiállításon képei szerepelnek. „Előszoba" c. (említve).

Tasnádi Attila: Stúdió '72
Népszava, 1973. jan. 14.

Kocsis Imre

a Stúdiógaléria az idei hídállítási programjában szerepel a művész bemutatkozása.

Nagyrád, 1973. ápr. 3.

Kocsis Imre
festő

Kiállításán bemutatta az „Előrés" című művét, valamint a Dózsa sorozatot.

Nagy Ildikó: Festők a Studio Galériában.
Művészet, 1973. május - 3 7. oldal

Kocsis Imre
festő

A művész sokirányú tevékenységet folytat. Foglalkozik a festmény, grafika, plasztika, reklámgrafika, kerámia, mózaik, csempeképs, üvegablak műfajával.

Nagy Ildikó: Festők a Studio Galériában.
Művészet, 1973. május - 3 7. oldal

Kocsis Imre
festő

Kocsis Imre Derkovits ösztöndíjat
majd műtermes lakást kapott.
Konzulensi és alkalmazott
grafikából el is tanársegéd a
Főiskolán.

Nagy Ildikó: Festők a Studio Galériában.
Művészet, 1973. május - 37. oldal

Kocsis Imre
festő

A Stúdió-Galériában van kiállí-
-tása, ahol az utolsó három évben
készült képeit mutatja be.

Nagy Ildikó: Pestők a Studio Galériában.
Művészet, 1973. május - 3 7. oldal

Kocsis Imre
festő

„Úr ír" (repro)

Nagy Ildikó: Festők a Studio Galériában.
Müvészet, 1973. május - 3 7. oldal

Kocsis Imre

festő

Kiállításán bemutatta a „Fegyevalók" című művet, az „Úr-ir", az „Előszoba", a „Tenegép" című művet.

Nagy Ildikó: Festők a Studio Galériában.

Művészet, 1973. május - 3 7. oldal

Kocsis Imre

A Szentendrei Teátrum évadzáró ünnepélyen alkotását átadták az egyik szentendrei művésznek.

L.: Kialudtak a szinlapad fényei.
Pest m. Hírlap. 1972. aug. 1.

Kossis Imre, festő

Kiállít.

↓

Lóska Lajos: Stúdió Galéria: Csoportos bemutató 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 nov. 12.

Kocsis Imre

Képei szerepelnek a Studio '72
Vallástan az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 január 6
4. old.

Kocsis Imre 1.

Kétségkívül izgalmas kézbe venni valamit s aztán megfigyelni, hogy a legkisebb módosításra is vagy környezetének megváltoztatásával miként változtatja meg a dolog értelmét-jelentését. Sőt éppen a variációk együttese, sorcuk – mint műveletek – képesek nemcsak az alkotót, hanem a szemlélőt vagy a zenehallgatót is magukkal ragadni, együttjátszásra kényszeríteni.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1973/133 6 old.

Kocsis Imre 2

Kocsis is az együttjátszók fajtájából való. S tegyük hozzá: mindezt halálosan komolyan teszi, a mesterség szabályainak, a technikának teljes birtokában, végtelenül pontosan okosan, tisztan. Zenegép: egy hajdani „verkli" lyuggatott lemeze a kép alsó felében, fölötte meg két kulcslyuk formában egy raszterpontokra bontott hegedülő alak – a tárgyiasult zene, az elgépesített humánum visszaadására, íme Kocsis ambivalenciáinak egyike.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1973/133 6 old.

Kocsis Imre, grafikus

Szerepel az Ernst Múzeumban.

Harangozó Márta: Stúdió '71

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1971. dec.

Kocsis Imre grafikus

neve említve, műve szerepel

a Studió 71 kiállításon az Ernst

Múzeumban

Nápszava 1971 december 12

9. old.

Kocsis Imre

1

Műveivel szerepelt a 6. miskolci

országos grafikai biennálén

Magyar Nemzet 1971 december 12

11. old.

Kocsis Imre

2

„Közeledés" c. lapja emlékére,
szerepelt a 6. miskolci országos grafikai
biennálén

Magyar Nemzet 1971 december 12
11. old.

Kocsis Imre

Derkovits ösztöndijas

-neve emlitve

Magyar Nemzet 1972 február 2o

11.old.

Kocsis Imre
festő

Kocsis Imre „Szaniabás" cimű festménye művészi.

Passuth Krisztina: Fiatalok Stúdiója
Tükör, 1974. ort. 8 - 11 lap.

Kocsis Imre
festő

„Elősoba" (vegyes)

Kovács Gyula: Studió '72

MŰVÉSZET, 1972.december - 31.oldal

Kocsis Imre
festő

Előszoba "cinni" műveben
"egy indulattól mentes raci-
onalis világszemléletet
mutat be.

Kovács Gyula: Studió '72
MŰVÉSZET, 1972.december - 31.oldal

Kocsis Imre

Grafikái szerepeltek a Dózsa emlékére rendezett kiállításon a Nemzeti Galériában

Képzőművészet 1972 augusztus 27
9. old.

Koesistuure

Balkon, repr.

Stúdió '74

Kocsis Imre

„Gyűjtemény" c. műve

szerepel a Studió Galéria kiállításán

Magyar Nemzet 1972 június 7

4. old

Kocsis Imre

grafikus

Akvill-farost, zománe-farost
újságkivágásai érdekessek.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972 január - 40 oldal.

Kocsis Imre

uj kifejezési eszközöket keres.

Katona László : V. Miskolci országos grafikai bienná-
lé, Miskolc, 1969

Kocsis Imre

Bemutatott művei:

„Monöken, acrill zománc, 107 x 61 cm.

„Sztereotipiák", olaj, zománc, 87.5 x 197.5 cm

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

Kocsis Imre

Bemutatott művei:

Közlekedés "I., vegyes technika, 65x45.5cm.

" Közlekedés III., vegyes technika, 64.5x43cm

(reprodukció)

Katona László: VI. Miskolci országos

grafikai biennálé, Miskolc, 1971.

Kocsis Imre

Bemutatott müve:

115.sz. Cigányok, rézkarc 49 x 34 cm

Katona László : V. Miskolci országos grafikai biennálé, Miskolc, 1969.

Kocsis Imre

Be mutatott művei:

„Közlekedés" I. vegyesnyomat, 65 x 44.5 cm.

„Közlekedés III. vegyesnyomat, 65 x 43.5 cm.

„Grafikai variáció Dürer evfordulójára," rézkarc, 29 x 37 cm.

Rozványi Márta: Studió 1971.

Budapest, 1971

Kocsis Imre

1. Manöken acrill zománc
107x 61 cm

2. Sztereotipiák olaj 87x 197,5 cm

Studio '71

Kocsis Imre

1. Közlekedés I vegyes techn. 65x45
2. — " — III. — " — 64x43

6. Miskolci Országos Biennálé 71
Grafika

Kocsis Imre

Grafikai variáció Dürer
emlékére rézkarc 29 x 37 cm

Studio 71

Kocsis Imre

1. Körlehedés I. vegyesnyomat
2. — " — III. — " —

65 x 43,5 cm

Studio 71

Kocsis Imre 3

Vagy vegyünk egy másik képet, helyesebben képsort, a Fejrevalókat: arcok és kalapok együttesei, megannyi jellem, megannyi helyzetkép. Kocsis most próbálgatja az utat. Dozsa-sorozata arra vall, hogy az elsajátított eszközöket képes nagy lélegzetű, közösségi töltésű művek szolgálatába is állítani.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1973/133 6 old

Kocsis Imre

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán festményei, képei szerepelnek.

Sík Csaba: Stúdió 41.

Tükör, 1941. dec. 21.

Kocsis Gyula

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán művei részletek.

1941. XII. 28. Tv. 18.00 Ka.

Kocsis Imre 4

„Előzés"

„Előszoba" c. tepei emlétve

Magyar Nemzet 1973 május 26

4. old.

Kocsis Imre

1966-ban Makón volt

az első találkozás.

Magyar Nemzet 1973 május 26

4. old.

Kocsis Imre, grafikus

Több francia városban bemutatják 20 laphót álló válogatását.

— : □ A Francia – Magyar ..... 2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 15.

Kocsis Imre

2

Makón született, 1966-ban végezte el a Képzőművészeti Főiskolát

Magyar Nemzet 1973 május 26
4. old.

Kocsis Imre festőművész 1

Kiállítása a Studió

Galériában nyílt meg.

Magyar Nemzet 1973 május 26

4. old.

Kocsis Imre festőművész

május 9.-én a Studio
Galériában lesz kiállítása

Magyar Nemzet 1973 május 5.
4. old.

Kocsis Imre

A "Tájékozódás" c. rovatban a lap "Studió Galéria" cimmel felsorol néhány nevet, -közöttük a müvészt is-a fiatal képzőmüvészek közül, akik csoportos, vagy egyéni kiállitás keretében mutatják be alkotásaikat ebben az évben.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 7.
XVII. évf. 14. sz. 6. lap.

Kocsi Imre

A Fiatal Képzőművészek Studiójának kiállításáról ir Vadas József: "Holtpont után" c. kritikájában.
Az Ernst Muzeumban rendezett tárlaton szereplő "kiáltó montázsai"-t elismeréssel méltatja a beszámoló.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 15.
XVII. évf. 5o. sz. 12. lap.

Kocsis Imre

A "Kamera" c. grafikai sorozat lapjai ugyanazt a női aktot ábrázolják más-más szinben,- irja Vadas József: "Smink nélkül" c. -több kiállitást ismertető- kritikájában. A sorozatot esztétikusnak találja, de nem megnyugtatónak. Viszont szépeknek tartja a Dózsa emlékére készült müveket. "Fekete és vörös szinek harcolnak egymással a nyers vászon felületén." Csak azt nem érti a kritikus, hogy miért nevezte Dózsának ezeket az érdekes kompozíciókat. Studió Galériában mutatták be müveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juni. 2.
XVII. évf. 22. sz. 13. lap.

Kocsis Imre

A „Magyar Művészet 74"-ek részt vett a művész.

Sinkovits Péter: A mai magyar avantgard...
Művészet, 1975. október - 41. oldal.

Kocsis Imre

Balkon acryl 67×78 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975 jul – aug.

Kocsis Imre grafikus

A Stúdió KISZ-szervezete „Ifjúság a szocializmusban" c. pályázati felhívásra készült műveket bemutatja a Nemzeti Galériában rendezett kiállításon, melyen szerepel műve

Pogány Gábor —
Molnár Zsolt: Fiatalok a Nemzeti Galériában.
Magyar Ifjúság, 1975. máj. 30.

Kocsis Imre

1937-ben született Karcagon. A hamburgi lepzőművészeti akadémián végzett, ahol két évig tanárként is dolgozott. Az alakulási és deformációs fázisok szerinti konstruktív-geometrikus lépépítést tekinti sajátjának. Kedveli a fehér-fekete ellentétet.

Lap a „Forum Kunst Rottweil"-mappából 1973
papír, szerigrafia 590 x 420 mm J. hátul Imre Kocsis
JPM 74.361.

modern grafika, pécs 1976

Kocsis Imre, grafikus

Bár a szitanyomatot már Tibetben és Japánban is használták, mégis új grafikai eljárásnak szánút, mely Fajó János, Kocsis Imre, Nádler István és Litkei József révén viszonylag széles körben terjedt el nálunk is.

Lasonci Miklós: Festmények és plasztikák.
Pest Megyei Hírlap, 1977. okt. 12.

Kocsis Imre

„Zalkodi építőtábor"
(repro)

Bán András: Sorsfeltár
Művészet, 1977. július – 20 lap.

Kocsis Imre

" Kirakat" (tájkép)
(repro)

Bán András: Sorsleltár.
Művészet, 1977. július - 20. oldal.

Imre Kocsis, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár Kottweil map ájában van egy műve:

8.-Imre Kocsis,-grafika,-1973.-p.szerigrafia,-590+420 mm.-Ltsz:74.361. 342.old

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV. 333.old

A Jan.Penn.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Kocsis Imre, festő

L: Deim Pál.

Lóska L: Vázlat a ... 24-29.

Mozgó Világ, Bp. 1978. ápr. IV/2.

Kovsis Imre, festő

Beszélgetés a „kézművesmester-
ségben" jártas festőművésszel
(Illusztrációk: Repr.)

Fábián László: Mit látni a kulcslyuk mögött? 77-84.

Mozgó Világ, Bp. 1978. a'pr. IV/2.

Kocsis Imre, grafikus

A Pécsi Modern magyar képtár anyagából az e cikkben közölt képek jegyzéke:-Grafikak,-fekete repr.
86.sz.kép.-Kocsis Imre:"Grafika". cimü müve.-1973.-
p.szerigrafia,-590+420 mm.-Ltsz:74.361.-
347.old.-XVIII.tábla

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár története
Uj szerzemények IV. 333.old

A Jan.Pan .Müv.füv. XIX. 1974. Pécs

Kocsis Imre, festő

Önálló kis egységként láthatók a szinfoltokból építkező kolorista festő, Gyarmathy Tihamér, a fotórealista Kócsis Imre a kiállításon.

Sz. L.: Jegyzetek két egerszegi kiállításról. Zalai Hírlap, 1978. okt. 1

Kocsis Imre

"Szentendrei mozaik" cimmel Vadas József ir a közelmultban felavatott Ferenczy Károly Muzeum uj épületében rendezett-"Szentendrei müvészet 5o éve" c.- állandó kiállitásról. A tárlaton szereplő müvészek közül felsorol néhány nevet, müvészetük egy-egy jellemző vonását ismertetve: Barcsay Jenő, Bánovszki Miklós, Kocsis Imre, Korniss Dezső, Kmetty János, Paizs-Goebel Jenő, Szántó Piroska és Vajda Lajos.
Külön kiemeli Hofer Miklós épitész munkáját, aki "a főutca barokk polgárházát eszményi kiállitóhelyiségekké alakitotta".
Fenti cimü Vadas-kritikát lásd: Barcsay Jenő nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr.29. XXII.évf. 17. sz. 13. lap.

Kocsis Imre festő

Debrecenben okt. 1. én nyílt meg a Hortobágyi Művésztelep zárókiállítása, melyen a művész képe szerepel. „Este" – „Éjszaka" c. képek | emlitve |

Éles Csaba: A sokarcú Hortobágy.
Hajdúbihari Napló, 1975. okt. 14.

Kocsis Imre

A legutóbbi konstruktivista mozgalom egyik létrehozója a művész

Simkovits Péter: A mai magyar avantgard...
Művészet, 1975. Október - 41 oldal.

Kocsis Anna

A bemutató szerepelt a művész.

Sinkovits Péter: A mai magyar avantgard...
Művészet, 1975. október - 41. oldal.

Kocsis Imre

A Müvész a 70-es évek elején készült grafikáin feltünnek az objektiv anyaghatások, faktura lenyomatok, fotografikai eljárások, a tárgyi világ közvetlen konkrét lenyomatai. Ennek az ábrázolt világnak még nincsenek reális körvonalai.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45. lap.

Kocsis Imre

A nagy festményeken a müvész technikája módosul, minuciozus környezet leirás kezdődött, a hitelesség érdekében a festészet álklimája, s megjelent a hamis perspektiva mint az ábrázolt szituációban rejlő abszurditás immanens festői megfogalmazása.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

Főműve a zalkódi épitőtábor motivumainak fejetetejére állitásával és szokatlan képzettársitásával sugall abszurd valóságélményt.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

Az uj nagylepkés képben tovább tökéletesitette a müvész azt a módszert, amely egyetlen képi strukturán belül képes több valóság-sik együttes megjelentésére.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MÜVESZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

Az álperspektiva kutatása közben ujabb lehetőségekre bukkant a müvész: a "Szép időnyitja" c. sorozat, az emblematikus és illuzionista ábrázolás egyesitéséből.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

A müvész a szóképeket gyakran szószerint képre forditja: valaminek a nyitját keresve, egy kulcslyukat mutat, ebben a lyukban jelenik meg annak a képe, amihez keresi a kulcsot. Mig a kulcslyuk és a kulcs emblematikus forma, grafikai séma, jelentése szerint metafora a "szép idő" a táj, az ég, tehát a valóság-részlet finoman részletezett naturális ábrázolása.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MÜVÉSZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

A művésznek kedvenc játéka:értelmetlennek tünő, bizonytalan szituációkat rendkivül határozott módon előadni.
Nem szereti önmagát sem reprodukálni, képtelen az önismétlésre, ennek az alapproblémának a kifejezésére dolgoz ki ujabb és ujabb változatokat.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45. lap.

Kocsis Imre

A művész olyan képi strukturák kialakitásával kisérletezik, amelyek logikai-képi ellentmondásokat szintetizálnak.
E művész egy nyilatkozatában elmondta magáról, hogy szereti a többértelmüséget, szereti nyitvahagyni a dolgokat, az ellentétek összejátszását.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45. lap.

Kocsis Imre

A mesteri kompozició, a mozgás illuzióját kelti: ugy tünik mintha a nagy lepke középütt ülve libikókázna ide-oda, mélység és magasság, sötétség és fény, nappal és éj lengő sikjain. /Nagylepkés kép/

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

A művész következő korszakának nagy képe a"Szanálás". Egy pesti bérház látszólag pontos vonásait adja. A térábrázolás egyértelmű rendjének megbontására, paradoxonára, a művész ettől kezdve következetesen támaszkodik.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45.lap.

Kocsis Imre

A művész a Főiskola utáni években rövid expresszív korszakát élte, - tehát a szubjektív önkifejezés érdekelte, - azonban a gesztusok szabad áramlását a geometriával konfrontálta.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45. lap.

Kocsis Imre, festőművész

a Műcsarnokban rendezett „Festészet '77" c. kiállításon szerepel a művész műve: „Kirakat" c. (említve)

N. K.: Festészet '77.
Dalgazók Lapja, 1978. febr. 19.

Korsós Imre, grafikus

A Szentendrei Nyár keretében az idén Tápiószelén és Vácott vonul fel a szentendrei művészet, mesterek és új alkotók részvételével. – A művész műve is szerepel a kiállításokon.

Losonci Miklós: a Szentendrei Nyár tárlatai.
Pest Megyei Hírlap, 1978. júl. 12.

Kocsis Imre, festő

Az új szentendrei múzeumban kiállítás nyílt a Szentendrei Festők Társasága ötven éve történt alapításának tiszteletére. – A művész életművét képviseli e tárlaton: „Kalkodi építőtábor" c. műve. (említve)

h. gy.: Kiállítás egy új múzeumban.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 26.

Kocsis Imre, Sestőművész

a Műcsarnakban látható a Festészet '77 c. kiállítás. – A művész műve szerepel e tárlaton – „Kirakat" c. (emlitve)

Gellér István: Festészet '77.
Dunántúli Napló, 1978. márc. 5.

Kocsis Imre

Kocsis Imre a fotó felhasználásaival is kísérletező festő és grafikus. Eddigi életművét bemutató kiállítását most rendezik Szentendrén.

SZ A.: Egy új magyar realista.
Új Tükör, 1979. május 20–22. lap.

Kocsis Imre

„Sztereotípiák"
„Előszoba"
„Manuskript"
} versek

Sz. A.: Egy új magyar realista
Új Tükör, 1979. május 10 – 22. lap.

Kocsis Imre

" Fafejű "
" Kirakat " } repro

Sz. H.: Egy új magyar realista.
Új Tükör, 1979. május 21-22. lap.

Kocsis Imre

Kocsis Imre, aki még innen van a negyvenedik évén oklat a Képzőmű vészeti Főiskola falképfestő tagozatán, de dolgozott fizikai munkát is.

Sz. A.: Egy új magyar realista.
Új Tükör, 1979. május 20-22. lap.

Kasis Imre

Tizenegynéhány évvel ezelőtti félig absztrakt kompozíciók festője ma az új, a hipervalizmus egyik képviselője.

Sz. A.: Egy új magyar realista.
Új Tükör, 1979. május 20-22. lap.

Kocsis Imre

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.

c. kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria, 1979. február

-katalógus a könyvtárban -

Kocsis Imre festő- és grafikus

a Felszabadulás lakótelepen a könyvtár komplex művelődési intézmény. –
Itt rendezték meg a művész tárlatát.

Losonci Miklós: Művész és közönség.
Pest Megyei Hírlap, 1978. ápr. 20.

Kocsis Imre

„Grafika" – 1973

Jan. Pan. Muz. Eól. 1974 (XIX)

Kocsis Imre

Barabás Mártont Bangához
és Kocsishoz a téma szála
fűzi

Gyetvai Ágnes: Csepplen a tenger.
Művészet, 1978. november – 3 lap.

Kocsis Imre

Kocsis Imre, a makói grafikai alkotólábor művészeté vezetője.

Gyetvai Ágnes: Cseppben a tenger.
Művészet, 1978. ~~október~~ November - 3. lap.

Kocsis Imre

Banga Ferenc idei makói sorozatát Kocsis Imre ihlette. A mű címe: „A léghös fő-csősze".

Gyetvai Ágnes: Csepplen a tenger.
Művészet, 1978. november – 3. lap.

Kocsis Imre

Kocsis Imre a Sajkódi Építőtábor fantasztikus groteszkje után Mahón alkotta a magyar tájnak vizuális nutaforáját „Kulcslyuktájkép" sorozatán.

Gyetvai Ágnes: Csepp-ben a tenger.
Művészet, 1978. november - 3. lap.

Kocsis Imre

Kocsis Imre szerverő tevékenysége katalizálta, hogy a mahói nyár kulturális horizontja kitárult, a művésztelep meghaladta hagyományos kulcslyukszemléletét.

Gyetvai Ágnes: Csepplen a tenger.
Művészet, 1978. november - 3. lap.

Kocsis Imre

A hetvenes évek második felében készült kukoricahas tájképeit a pontosság, a technikai felkészültség hitelesíti.

Gyóka Lajos: Tények és lehetőségek
Művészet, 1981. február – 4. lap.

Kocsis Imre

„Szit anyo mat"

Lóska Lajos: Tények és lehetőségek
Művészet, 1981. február – 5. lap.

Kocsis Imre

A festményeket és grafikákat egyaránt készítő Kocsis Imre kedvelben pop artos szitanyomatokat készített. 1972 ben készült a „Kamera".

Lóska Lajos: Tények és lehetőségek.
Művészet, 1981. február – 4. lap.

Kocsis Imre

A művész a fotó naturalizmusát felhasználó stílust hozta létre művein.

Lóska Lajos: Tények és lehetőségek.
Művészet, 1981. felmár - 4. lap.

Kocsis Imre, festő- és grafikusművész

Mór Járási Művelődési Központjában, a Lamberg-kastélyban megnyílt a „35 év magyar művészete" című kiállítás. A művek a Magyar Nemzeti Galéria anyagából vannak válogatva. — Egységesen szép a valamilyen módon Szentendreihez, illetve az Európai Iskolához kapcsolódok munkája, — így a művészé is, melyek szerepelnek a tárlaton.

Á. Szabó János: Móri galéria. 35 év művészete. Fejér Megyei Hírlap, 1980. ápr. 20.

Kocsis Imre festő- és grafikusművész

A „Művészet és társadalom 1945–1980" címmel megnyílt a Mücsarnokban, hazánk felszabadulásának 35 évfordulója és az MSZMP XII. kongresszusának tiszteletére rendezett kiállítás. — Kocsis Imre festményeiből látható a kiállításon.

Wehner Tibor: Ünnepi kiállítás a Mücsarnokban. Dolgozók Lapja, 1980. márc. 30.

Kocsis Imre, szobrász, festő-grafikusművész

Új nyilvános kiállítóterem nyílt tegnap a fővárosban. A Fészek művészklub galériájában a nyitótárlatou Baranyay András, Falu János, Déri Ádám, Kocsis Imre, Vég Tibor és mások művei szerepelnek.

Láttuk, hallottuk.

1981, X. 4. |K. S.|

Kocsis Imre grafikus

A miskolci grafikai kiállítás, mely több Pest m.-i képzőművész alkotásait tartalmazza, jan. 4-ig látható. — A művész, aki a szentendrei grafikusok küldötte, kutatószenvedélyével jár az élen s ott jó, ahol a vonal a színnel tart szövetséget, ahol nem magányos.

Losonci Miklós: A VIII. országos grafikai biennálé. Pest Megyei Hírlap, 1975. dec. 23.

Kocsis Imre, festő

A.: Barcsay J.

Rózsa Gy.: Műrének ---

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 29.

Kocsis Imre, grafikus

Értékes művekkel szerepel.
(Nemzeti Galéria.)

Rózsa Gyula: Kőhelyek Dürer emlékére

7.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 14.

Kocsis Imre

A Mozgó Világ második számában rajzai szerepelnek.

Hajdu-Bihari Napló, 1971. nov. 23.

Kocsis Imre, [ ]

Szerepel az Ernst Múzeumban.
(„Jól nevelt pop-art")

P. Szücs Julianna: Stúdió '71

7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 15.

Kocsis Imre

A festők között a kiemelkedő müvek alkotói között emliti meg a müvészt Szabó György: "Fiatalok, öregesen" c. kritikájában, mely a Fiatal Képzőmüvészek Studiójának, -az Ernst Muzeumban rendezett- kiállitásáról szól.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. dec .18.
XV. évf. 51. sz. 12. lap

Kocsis Imre

Képei szerepelnek a "Pest megyei tárlaton" a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 30

4.old.

Kocsis Imre
grafikus

" Falusi szent "
(repró)

Solymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971. augusztus 10. oldal.

Klocsis Imre
grafikus

Szürrealis ízű „Fakusiszent"
amű vicharca figyelmet érdemel.

Solymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971.augusztus - 10.oldal.

Kocsis Imre, festő,
grafikus

Szerepel a Pest megyei tárlaton. (N. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megyenékhely 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 8.

Kocsis Imre, [ ]

Szerepel az Ernst Múzeumban

(Megemlítve: „plakátkatású" Sztereotipiái")

P. Szücs Julianna: Stúdió '71

7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 15.

Kocsis Imre

Képei szerepelnek a "Pest megyei
t árlaton" a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 30
4.old.

Kocsis Imre

„Cigányok" c. rézkarca

szerepelt az V. Miskolci Grafikai

Biennálén

Napjaink 1970 január

4. old.

Kocsis Imre

Derkovits-díjas kerámikus az Angyalföldi József Attila Művelődési ház Kerámia-szakkörének vezetője.

Angyalföldi kollektív tárlat (Sz).

Magyar Hírlap, 1969 március 29. 9. l.

M.D.K

Kocsis Imre
grafikus

„Halász"

Élet és Irodalom, 1966. november 26 - 4 kap

Kocsis Imre
festő

M.D.K.

Építhetés (repro)

Élet és Irodalom, 1961. aug. 12. — 7 l

Kocsis Imre

festőművész

A művész ~~kápki~~ gyüjteményes kiállitása Szentendrén a művésztelepi galériában 1979. julius 21-én megnyilt.

Gyetvai Ágnes: Abszurd perspektivák.
MŰVÉSZET, 1979. október - 45. lap.

Kocsis Imre festő, grafikus

a Stúdió Galéria évi szeregszemlején szerepel a művész műve, mozaikterve. A művész Szentendrén dolgozik.

Losonci Miklós: Stúdió 75.

1975. dec. 21. Pest Megyei Hírlap.

Kocsis Imre, [ ]

L.: Deim Pál

—: □ Szentendrei 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 17.

Kocsis Imre festő

A Fiatal képzőművészek Stúdiója a Stúdió Galériában rendezett bemutatóján festménye szerepel.

Meglúvó.

1974. okt. 23.

Kocsis Imre

a Fészek Klubban 1974. VI. 11. – 30ig
Kunst Forum Rottweil 1973.
s. Ungarische Künstler '73.
c. mappák bemutatását rendezik
melyen szerepel műve.

Meglivó

1974. VI. 11.

Kocsis Imre

Egy sátoraljaújhelyi iskola számára készült és díjazott mozaikterveket állított ki a Stúdió Galéria. Műve mely itt szerepel a négy első egyik díját kapta.

P. Szűcs Julianna: Tizenkét mozaikterv a Stúdió Galériában.
Népszabadság, 1974. júl. 5.

Kocsis Imre

"Tubus" cimmel fekete háttérből kiemelkedő, gyürött, lyukas tubust ábrázoló kép.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. nov. 9.
XVIII. évf. 45. sz. 7. lap.

Kocsis Imre

"Lovasok" cimmel a lap bemutatja a művész rajzát a cimlapon.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. okt. 5.
XVIII. évf. 4o. sz. cimlap.

Kocsis Imre

"Csarnok tér" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 18.
XIX. évf. 3. sz. 10. lap.

Kocsis Imre

"Asztal" cimmel hozza a lap a müvész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. dec. 21.
XVIII. évf. 51. sz. 9. lap.

MDK

Kocsis Imre

Fazekas, temp.

Acélgyár, temp

Dolgozó emberek között képzőm. kiáll.
Ernst Muz. 1968. jan.

Kocsis Imre

Strand, rk.

9. miskolci o. képeőm. kiáll. 1966.

Kocsis Imre

Cigányok a szines vízkarco- (eul)

szerepel az alábbi tárlatoni

Bosbély László: A V. miskolci grafikai biennálé

Napjaink 1970 I. s. 4 old.

Kovics Imre

Csodálatos hatásrat c. mézkarca (eml)

szerepel az alábbi tárlaton

(hulcsár): Derkovits ösztöndíjasok
tárlata frombatlelyen

Vas Népe 1970 IV. 19

Kovsis Imre

Lyságkivágások c. festett reliefje (emel)

Szerepel az alábbi táslaton

(kulcsár): Deskovits Osztöndíjasok
táslata kombatkelyen

Vas Népe 1970 IV. 19

Kocsis Imre
grafikus

„Cigányok" c. műve drámai
„szürotettségű".

Borbély László: Az V. Miskolci Országos . . .
Művészet, 1970. március - 19 lap

Kocsis Imre

1. Madonna repr. színes rézkarc 50 x 35
2. A csodálatos halászat rézkarc 35 x 50

V. Balatoni Nyári Tárlat

1970. Keszthely

Kovsis Imre

Szerepel – pozsonyi magyar
tárlaton

dr. Milan Kassak: Mladi
madarski umelci

Rolnické noviny 1969 X. 26.

Kovács Imre

Szerepel az ~~Ferenczy Károly Múzeum~~ árvízkárosultakért rendezett
táslatán szentendrén

H. gy: A szentendrei művészek
az árvízkárosultakért

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 11 old.

Kocsis Imre

Említve

H. Gy. A szentenkei műveszek az ásvízkárosultokért

Magyar Nemzet, Bp. 1970. jul. 26. 11. l.

Kocsis Imre
festő

„Széles figura" (repro)

Ujvári Béla: Studio 70
MŰVÉSZET, 1970. július - 32.lap

Kovács Imre

Csodálatos halászat (eml.)
c. grafikája szerepel az alábbi
háslaton Keszthelyen

Tóth Sándor: Balaton Nyári Táslat

Dél-Magyarország 1970 VII. 23

Kocsis Imre
Romantizmus lábjegyzete linocolor 80×48 (repr.)

Stúdió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Vicli. kat.
Bev.: Bereczky Loránd.

Kocsis Imre

115. Cigányok rézkarc 49 x 34

5. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale. Miskolci Galéria 1969. Kiáll. Zat. Bev.: B. Supka Magdolna

KOCSIS IMRE

Makón született, itt rendezte első kiállításait. Fára fest. Az idén ő készítette a Szentendrei Napok plakátjait. Öt évig vezette a József Attila Művelődési Ház keramika-szakkörét Angyalföldön. Az egyszeres pop-festészet foglalkoztatja.

Tamás Erviu: Pop-pár

Pest Megyei Hírlap. 1970. okt. 8.

Korsis Imre, festő

– tanársegéd a Képzőművészeti Főiskolán. Plakátokat, könyvborítókat készít.

Tamás Ervin: A kelepiek
Magyar Ifjúság, 1970. XII. 4. 13. l.

Kocsis Imre
festő.

Egyéni kiállítása 1965-ben volt Makón. Azóta rendszeresen szerepel baráti csoportos kiállításokon, 1968-tól tanársegéd volt a Főiskolán.

Kovács Gyula: Az uj művésztelep lakói Szentendrén.
MŰVÉSZET, 1970.október - 23.l p.

Kocsis Imre
festő

1969-ben szerepeltek elősz[illegible] kül-
földön munkái. Prágában és Moszk-
vában volt tárlata. 1967 től 1970
ig Derkovits ösztöndíjas volt

Kovács Gyula: Az uj művésztelep lakói Szentendrén.
MŰVÉSZET, 1970.október - 23.l.p.

Kocsis Imre

festő

Kocsis Imre a festészet mellett
meg heraimi atanyakat és gra-
fikai munkákat is készít. Szív-
ügye megis a kép.

Kovács Gyula: Az uj müvésztelep lakói Szentendrén.
MÜVÉSZET, 1970.október - 23.lap.

Klosics Imre
festő

Klosics Imre azt tartja fontosnak, hogy a kép vizuális fizikai törvényei szerint hasson. Collage-ait vá-szonra festi.

Kovács Gyula: Az uj müvésztelep lakói Szentendrén.
MŰVÉSZET, 1970.október - 23.lap.

Kocsis Imre
festő -

1940-ben született Makón, ahol az
általános iskolát végezte. Érettségit
Budapesten a képzőművészeti gim-
náziumba szerzett, ahol a keramikus
szakmát tanulta.

Kovács Gyula: Az uj művésztelep lakói Szentendrén.
MŰVÉSZET, 1970.október - 23.lap.

Kocsis Imre

festő

A Képzőművészeti Főiskolán a festő szakra járt, mestere Kádár György volt. Feleség Kisfaludi Mária. A Iparművészeti Főiskola kerámia szakának hallgatója.

Kovács Gyula: Az uj művésztelep lakói Szentendrén.
MŰVÉSZET, 1970.október - 23.lap.

Kocsis Imre, festő

– a szentendrei telepen dolgozik. Fára fest. Farekas szakmunkás – bizonyítványa is van. 5 évig vezette az angyalfildi József Attila művelődési ház kerámiaszakkörét.

Tamás Ervin: A telepiek
Magyar Ifjúság, 1970. XII. 4. 13. l.

Kocsis I., festő

– festett városrészletekből komponált képe a Stúdió 67-es kiállításon

Ujvári Béla: Stúdió 67
Magyar Ifjúság, 1967. V. 20.

Kocsis Imre grafikus

rajza

Magyar Ifjúság, 1969. VII. 18. 16. l.

MDK

Kocsis Imre, grafikus

Új művek c. kiállítás, Műcsarnok.

Rózsa Gyula: Stabil mobil 7.

Népszabadság, Bp. 1971. március 11.

Kocsis Imre

„A rodelatos halálfat" c. képe

szerepel a szentendrei nyári tárlaton

Kiprió művészek

Vigília 1970 augusztus
561. old.

Kocsis Imre

Müvei szerepelnek a Magyar Nemzeti Galériában rendezett grafikai kiállitáson. Nevét kiemeli Szabó György: "Dürer arcai" c. kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 29.
XV. évf. 22. sz. 12. lap

Kocsis Imre festő

Plakátokat és könyvborítókat

készít, a szentendrei művésztelep

lakója

Pestmegyei Hírlap 1970 október 8

4. old.

Kocsis Imre

„Laboratorium" (vegyes)

Kovács Gyula: Az uj müvésztelep lakói Szentendrén.
MÜVÉSZET, 1970. október 23.lap

Kocsis Imre
Grafikus

Ihrom I. "cimü vizhavca,
„Romantikus tábla"-ja
nevepel a tárlatos.

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -
Müvészet, 1970.november - 34.lap

KOCSIS IMRE

SZEREPEL AZ ALÁBBI TÁRLATON, „ÚJSÁG-KIVÁGÁS" C. MŰVÉVEL (EML).

MIHÁLY MÁRIA: DERKOVITS ÖSZTÖNDÍJASOK KIÁLLÍTÁSA A DERKOVITS GYULA ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN, SZOMBATHELYEN.

MŰVÉSZET, 1970. SZEPT. 47. LAP.

Kocsis Imre

Ikon I. rézkarc 40 x 36 cm
Cigányok " 38 x 19,5 "

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Bev.: Bereczky Lóránd

Kocsis Imre

Ifjú tehetség, e kiállításon sokat várnak tőle.

S. Miskolci Orn. Grafikai Biennale. Miskolci Galéria 1969. Kiáll. kat. Bev. B. Supka Magdolna

Kocsis Imre
festő -

Ujságkivágások című művével
szerepelt a tárlaton.

Mihály Mária: Derkovits ösztöndíjasok...
Művészet, 1970 szeptember - 46 l ap.

Kocsis Imre

Részt vett a XIII kerületi Pedagógus-
Képző Művészek kiállításán

Fóthy János: Három kiállítás.
Művészet, 1970.szeptember - 32.lap

Kocsis Imre

grafikus

M.D.K.

Valérina (vepro)

— : Tèli tárlat

Magyar Ifjúság, 1961. febr. 18

Thoasis Imre
Grafikus

M.D.K.

Mieterem (Lino)
(reprro)

Élet és Irodalom, 1962. április 21 — 7 l.

MDK

Kocsis Imre

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1967 máj.23.

MBK

Kocsis Imre

Csarnoktér, rk.

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Múz.1967.

Kocsis Imre

Pernecky G: Studió 67. Fiatalok
kiállítása az Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet, 1967. V. 17. 4. o.

MDK

Kocsis Imre

Fazekas, temp.

9. szegedi nyári tárlat. Móra F.Muz.
1968. aug.

Kocsis Imre
graphus

M.D.K

„Lovasrohan"

Élet és Irodalom 1967. nov. 4 – 3 lap.

Thassis Imre

Grafikus

M.D.K

„Fürdő"

Élet és Irodalom, 1967. dec. 2. - 5 lap.

MDK

Kocsis Imre

Csendélet, temp.

Cserepek, "

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Muz.1967.

MDK

Kocsis Imre

Kiállitási hir

Zalai Hirlap 1967 okt.3.

Kocsis István MDK

városi mérnök.

Tervpályázati eredmények.
Kiskunhalasi állami iskolák.
Magyar Pályázatok 1903. 4.sz. 21.o.

~~Kocsis~~ Kocsis Istvám Molnár, MDK

A szentély uj boltozatának záróköveit faragta ki .

27.e.

Bágyuj Lajos: Beszámoló a kolozsvári Szent Mihály-templom 1956/57 évi helyreállitási munkálatairól.

KolemenEml. 24-32.o.

Kocsis István fotóművész

A művész fotografikáit elismeréssel méltatja A.J.: "Két fotókiállitás" c. kritikájában, az Országos Fotóművészeti Kiállitásról, melyet a Budapesti Fotóklub termeiben rendeztek meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 13. lap.

VIGADÓ GALÉRIA

1991. október 10-től november 3-ig

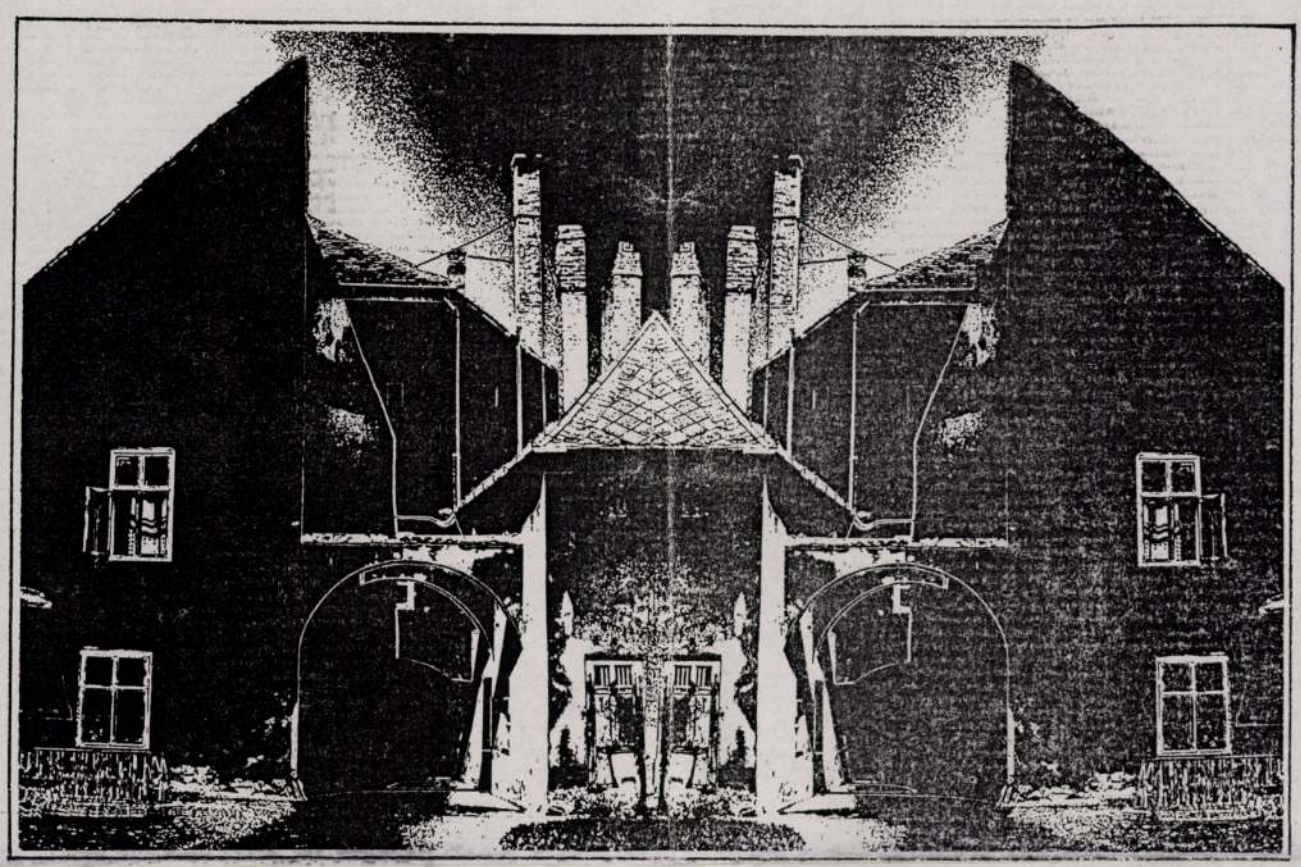

KOCSIS IVÁN

FOTÓMŰVÉSZ

FOTOGRÁFIÁK ÉS FOTÓGRAFIKÁK c. kiállítása

MEGTEKINTHETŐ: HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-TŐL 18 ÓRÁIG

VIGADÓ GALÉRIA
Budapest V., Vigadó tér 2.

Felelős kiadó: Ottó Klára

KOCSIS

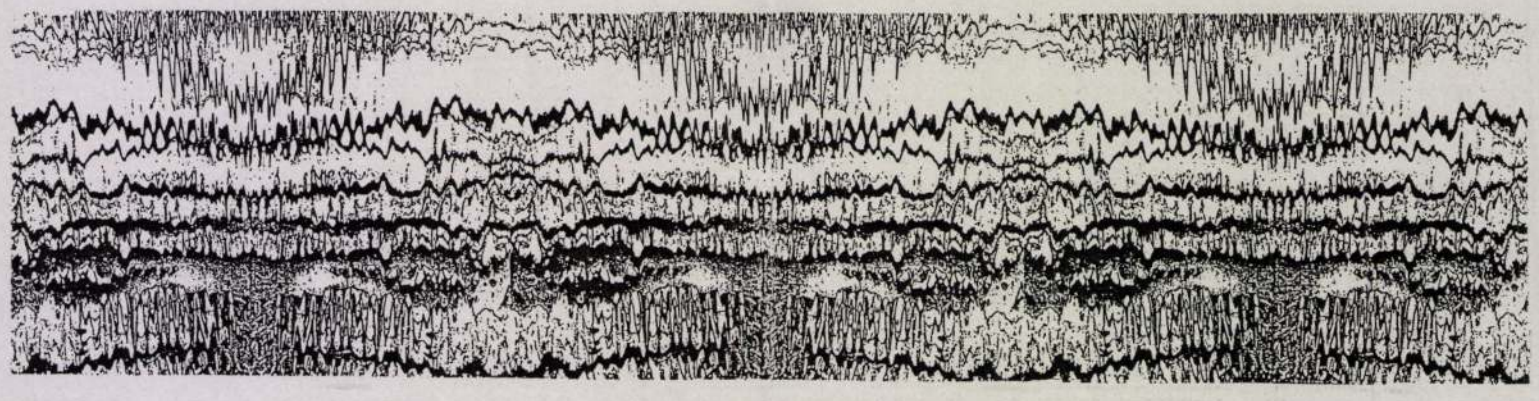

Fotómurál

Váci strandfürdő fedettuszodája /1984/

KOCSIS IVÁN fotóművész

Vácon született 1931-ben. Iskoláit Vácon és Budapesten végezte. 1958-ig végzettségének megfelelően textiltechnikusi gyakorlatot folytat. Érdeklődése azonban már jóval korábban a művészetek felé irányult. Különösen a film- és fotóművészet érdekli. Ez irányú stúdiumok elvégzése után 1958-ban felhagy a technikusi pályával és fotós lesz. 1960—66 -ig kulturális területen dolgozik: a Népművelési Intézetben, a Komárom Megyei Tanács művelődési osztályán, majd Vácon a Madách Imre Művelődési Központban. 1966—79 -ig a Magyar Iparművészeti Főiskola fotólabor vezetője. 1979-től szabadfoglalkozású fotóművész.

1978 óta tagja a Magyar Fotóművészek Szövetségének és a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának.

1957 óta vesz részt hazai, és 1962 óta nemzetközi fotóművészeti kiállításokon. Eddig közel nyolcvan hazai és száz nemzetközi kiállításon mutatták be műveit. Fotói jelentek meg hazai és külföldi folyóiratokban, művészeti könyvekben. Trükkfotósként dolgozott magyar játékfilmekben. Kísérletező kedvét bizonyítja a fotográfia ornamentális felhasználása területén elért eredményei /fotómurál, fotógrafikák/. Kiadásra vár a római díszkutak történetét feldolgozó "Mesélő kutak" c. fotóalbuma, melynek szövegrésze is az ő munkája.

A fotográfia területén végzett közösségszervező tevékenységét is bizonyos értelemben alkotó munkának tekinti. 1958-ban kezdeményezésére alakul meg a Dunakanyar Fotóklub, mely azóta is az ő irányításával tevékenykedik. 1966 óta a váci Nemzetközi Diaporáma Fesztiválok megrendezésével megindítja ennek az új fotografikus műfajnak hazai elterjedését. 1981-ben kulturális munkájáért miniszteri kitüntetésben részesül. 1984-ben elnyeri a Római Magyar Akadémia ösztöndíját: háromhónapos római tartózkodást. 1985-től a Magyar Diaporáma és Multivízió Egyesület főtitkára. 1987-ben alkotói és közösségi munkájáért elnyeri a Hincz Gyula festőművész által alapított Neufeld Anna emlékdíjat.

Önálló kiállításai:

1967 — Vác
1972 — Salgótarján
1975 — Miskolc
1976 — Gödöllő
1980 — Vác
1980 — Miskolc
1981 — Szolnok
1984 — Vác
1984 — Székesfehérvár
1985 — Potsdam /Lehotka Lászlóval, Török Lászlóval/
1985 — Miskolc
1985 — Szentendre
1987 — Vác
1988 — Vác /Lehotka Lászlóval/

Díjak:

1965 — 7. Nemzetközi Fotó Szalon — Calcutta — Diploma
1966 — PHOTEUROP '66 — (Bruxelles—Versailles—Lausanne) — Seine et Oise Megye Tanácsának érme
1971 — Fotóklubok 7. Szegedi Szalonja — tiszteletdíj
1972 — 10. Nemzetközi Fotó Szalon — Singapore — Bronzérem
1972 — Nemzetközi Diaporáma Fesztivál — Mechelen — Belgium — Dokument kategória I. díj és Kodak-plakett
1973 — Fotóklubok II. Kecskeméti Színes Dia Szalonja — Tiszteletdíj
1974 — 4. Nemzetközi Fotóművészeti Szalon — Hong Kong — Bronzérem
1974 — "Emberi pillanat" 10. Fotóművészeti Kiállítás — Maglaj — Jugoszlávia — Bronzérem
1974 — XII. Marc de Deu la Roca Fotográfiai Kiállítás — Spanyolország — Canon Trófea
1979 — I. Pécsi Nemzetközi Diaporáma Fesztivál — Gerendás Mihály Vándorserleg és emlékplakett
1983 — "Színház a fotóművészetben" 7. Nemzetközi Triennálé — Novi Sad — Jugoszlávia — Ezüstérem

Köztéri munkája: Murális fotógrafika, a váci strandfürdő fedett uszodájában (Méret: 17 X 3 m, porcelán lapokra égetve)

Cím: Kocsis Iván
2600 Vác, Cserje u. 23.
Telefon: (27) 10 — 249

1993/1

KOCSIS István graf

Rajzoltam én, Kocsis István

Induló folyóiratunk ezen oldalain egy-egy (kortárs) képzőművészt kérünk meg, hogy mutassa be alkotásait, és pályájáról rövid ismertetést adjon. Úgy gondolom, illendő, hogy én mint "házigazda" elsőként tegyem azt meg.

1966-ban születtem a Borsod megyei Mezőcsáton. Édesanyám rajztanár, ezért már korán megtanultam tisztelni a szépet. Kedvenc időtöltésem a rajzolás volt, tanulmányaimat mégis reál szakon folytattam. A miskolci Földes Ferenc Gimnáziumban érettségiztem speciális matematika szakon. A katonaidő letöltése után az egri tanárképző főiskola matematika-rajz szakos hallgatója lettem. Az ott eltöltött évek alapozták meg bennem a grafika szeretetét. Sokat tanultam főiskolai tanáraimtól, és alkotótáborokban más művészektől. Wieszt József miskolci grafikus ismertetett meg a rézkarc technikájával, a szitanyomás titkaival.

A főiskola utolsó éveiben az alkalmazott grafika felé fordultam; saját szitaműhelyt fabrikáltam, ahol kedvemre kísérletezhettem.

A főiskola elvégeztével egy nyomdaipari kft. alkalmazott mint grafikust, ahol a filmnyomó műhely vezetését is rám bízták.

1991 őszén költöztem Pilisszentivánra, ahol azóta az általános iskolában tanítok.

Munkáim több tárlaton kerültek kiállításra (Amatőr Művészek Országos Kiállítása, iskolai kiállítások). Önálló kiállításaim: Budapest 1991, Mezőcsát 1992.

KOCSIS ISTVÁN: SZIKLARAJZ /TUS/

NÉPRAJZ, HELYTÖRTÉNET

FOGARASY/FETTER MIHÁLY

Minden út Rómába vezet

Hogy a rómaiak közel 400 évig birtokukban tarthatták Pannoniát, azt nemcsak a jól kiépített "limes"-nek, valamint a légióknak köszönhették, hanem a kitűnően megépített utaknak is.

A rómaiak az akkori fogalmakhoz képest bámulatos úthálózatot teremtettek meg. A római utak az egész, akkor ismert világot összekapcsolták. Rómából az Alpokon keresztül elvezettek a La Manche csatornáig, Kis-Ázsiából Észak-Afrikán keresztül egészen a mai Spanyolországig. Az utakon nemcsak a légiók meneteltek, hanem az utasokat is hozzásegítették, hogy úticéljukat minél gyorsabban elérjék. Hihetetlennek hangzik, de Rómából Konstantinápolyba a rómaiak idején gyorsabban és biztosabban lehetett eljutni, mint 1800-ban. Érdekes ezeknek az utaknak az építésmódja. A minta majdnem mindenhol ugyanaz volt. A kitűzés nyílegyenesen történt, hasonlóan a mai autóutak nagy részéhez. Ezután két párhuzamos árkot húztak, amelyeknek a belső falát nagy kövekkel rakták ki, majd a közbülső földet kiemelték, s a helyét nagy kőtömbökkel töltötték ki. Erre egyre kisebb kövekből álló rétegeket raktak. Legfelülre zúzott kő került. Az utat domborúra képezték ki, és gondosan keményre döngölték. Tartós, sima és esőálló útfelületet kaptak. Az útágy mélysége az éghajlati viszonyokhoz igazodott. A mi szélességünkön például lementek a fagyhatár alá. Azokat a felfagyásokat, amelyektől tavasszal a mi útjainkon annyira félni kell, a rómaiak nem ismerték.[1]

Pilisszántó és Szarvascsárda /település/ között egyenes vonalban húzódott a római út. A XVII. század végén érkezett német telepesek ezt az utat "Steinweg"-nek nevezték, és bőven vittek házépítésre az itt talált kövekből.

A rendkívül masszívan épített, kőtörmelékkel és sóderrel alapozott, nagyméretű bazalttömbökkel burkolt, kőperemmel és az esővíz lefolyását szolgáló padkával szegélyezett országutakat változatlan formában használták a népvándorlás korának népei. A magyar középkor forgalma is gyakorta bonyolódott le ezeken az utakon.

Az útépítést természetesen a légiókhoz tartozó segédcsapatok végezték, és az anyagot is ők termelték ki.[2]

Statius Publius Papinus, az "ezüstkor" egyik legrangosabb költője /45-96./ így ír az útépítésről:

Útépítés

Régen csak döcögött, ki erre hajtott
kordéján, kocsirúdja fel-le hintált,
elsüllyedt a kerék a rossz talajban,
és - síkság közepén - latin parasztok
átélték a hajótörés keservét.
Gyorsan nem lehetett haladni, kátyú
hátráltatta utad kerékkötőként,
vánszorgott az ökör, zihálva húzta
tves járma alatt a szörnyű terhet.
Ám mostan, mi egész napot felőrölt,
két órácska az út, vagy annyi sincsen.

Gyorsabban, madarak, ti sem repültök,
gyorsabban, ti hajók, ti sem suhantok!

Úgy kezdődik a munka, hogy barázdát
vonnak, szélét az útnak így kimetszik,
és jó mélyre kivájva árkot ásnak.
Majd feltöltik, amit kiástak újra,
ám másképp: fenekén, az út "ölében",
nagy termésköveket szorosra raknak,
hogy biztos legyen és sehol se tudjon
megsüppedni az út, a felszínét meg
fogják össze sűrűn szegélykövekkel.
S hány osztag sürög itten egyidőben!
Erdőt irt ki, hegyet lehord az egyik,
sziklát mozdít az útból el s fatörzset,
másik nagy köveket cementez össze,
s rétegben salakot, tufát terít rá,
mások kis patakot terelnek arrébb,
s vízgyűjtő pocsolyát kiszárogatnak.
Átfúrnák ezek itt akár az Athost[3]*,*
Hellé[4] *tengere bús vizét nem ingó*
híddal, hogyha adódna, áthidalnák,
s Inó Isthmosa, volna sík, keresztül-
vágnák, tengereket keverve össze.

/Ford.: Hegyi György/[5]

Az Aquincumtól Brigetióba vezető út kezdetben a Duna vonalát követte, tehát Visegrádon és Esztergomon át vezetett. Később a rómaiak rövidebb utat építettek, s ez átló irányban levágta a Duna-kanyart. Az egyik ág továbbjött Szarvascsárda irányában, majd a jelenlegi Bécsi úttal párhuzamosan, a vörösvári temető

És eljön a nap,
Mikor megérkeznek a turisták
A múzeum kongó termeibe;
S mi szólunk a falnak dőlve:
Az ember itt kevés a felejtésre.

Kórházban III.

Hálód kifeszítve, Uram.
Pókoddal üzensz pontos képeket.
Pókod álmában izzó hajnalok,
Dermedt ragyogás, ájult döbbenet.

Kezdet vagy vég, de tárlat ez.
Eső veri az ablakot.
Leáznak sorban sorsaid,
Pókálomban felragyogsz -

Felragyogsz, hamvadsz, összedőlsz.
A hírnök, a hír: mind magad;
Érthetetlen hálók közt kifeszülve
Önnön végzeted pókja vagy.

Gyógyulás

A gyógyulás üres múzeum.
A teremőrök is kihaltak.
Teljessé tenni a pusztulást,
A toronyban istenek laknak.

Pető Tóth Károly

...mindenha szándék

Tétován verődünk össze,
mielőtt a múlt csapdáit
elnémítanánk.
Hová is lehetne
akárha mindenha szándék.

...van nincsen

Itt és most.
Mindig ezen csorbult halálra
szavunk, hitünk.
Eszünk, ölünk.

Sohába-némult
lángverte idő.

Ölünk, eszünk.
Hitünk, szavunk
halálra csorbult
ez-en mindig-en
most-on és itt-en.

Pedig soha nincs máskor.
És mindig van nincsen.

...magyarázz

fészked teljen skorpióval
arcodat horpassza a láz
vágyad föltöretlen
elgurult dióban
izzó hályogú szemnek
ólommal tölt fülnek
mutass magyarázz

...csontjaiddal koccintasz

Nézd,
a tű mindvégig
a delíriumra mutat.

Nem, nem az a titok, ahogy itt a papírra rondítok,
hanem ahogy a betűk szabdalják szét az ihletfehér papírt.
Talmi szavak s mondatok halni kész látszatán egyet rándítok
s lapít a vers, míg a semmi újra kvázi-országot alapít.

Soha nem találkoztunk még, de mindig úton vagyunk.
Nekünk az élet és a halál semmit meg nem tilthat.
Nincs igénk, csak tárgyunk, jelzőnk van és nincs alanyunk.
Én elsohult grammatika vagyok, de te harmatillat.

Miért szeretsz ennyire, ha semmi jelét nem adod?
Képtelen lennél megölni, mert megölelni se tudsz?
Szíved kihúnyt, elméd pislákol, hidegen ég akaratod?
Szeretsz és gyűlölsz, emlékszel és feledsz, jössz és elfutsz?

Szó sincs a kezdetről, csak a versről, ami éppen ez itt.
A lélek fedezéke épül, összedől, de végül elkészül.
A bukott test az igenre nemet használ fedezékül.
Vétkezik, vagy bólint a semmire és nem létezik.

/Az életemet túl korán elkockáztam.
Magam álltam mindig magam ellen ki.
Föllobogózott vágyaim közt nagyon fáztam.
Talán Te megbocsáthatsz, de más senki./

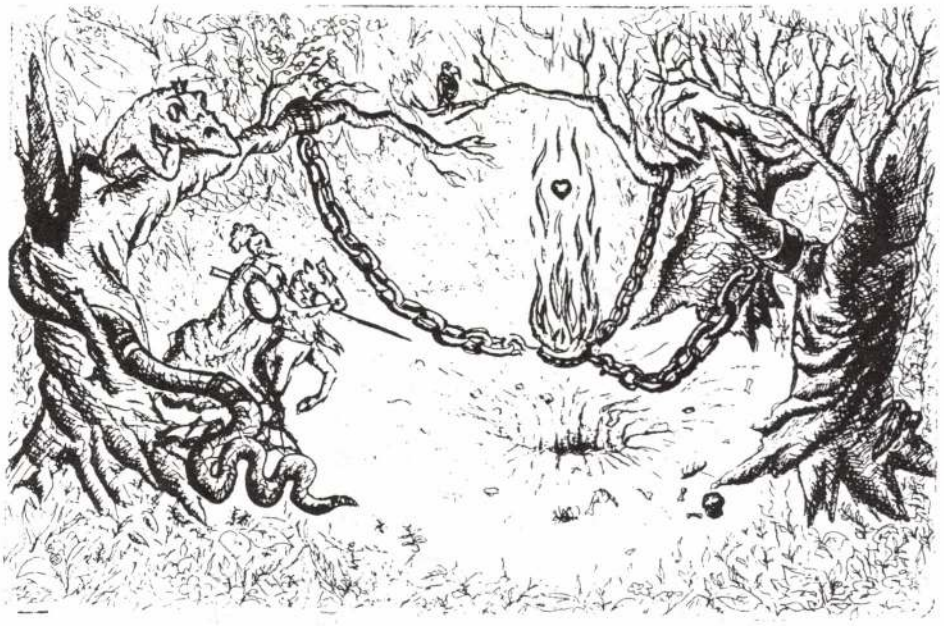

/Szeretve lenni szeretnék.
Hóhérom üres papírlap.
Tenyeremben a menedék
arcodon a pírnak./

A harag horga hörög a halban.
Egyetlen semmi sincs ebben a dalban.
Anyja a Hold, apja a dies irae,
Holdja a halál, Napja a desirée.

Vihar űz hozzád, szélcsend magadnál tart.
Szerelmed sátrában úgy elheverednék,
mint soha nem látott, soha-volt vendég...
Ahogy ég gyűjt össze tétova madárrajt.

A fele van meg, vagy talán annyi sincs.
Ki tudja, hol az ajtó és mi a kilincs.
Aki nincs, talán csak az tudja félig:
ami ott elég, az már nem elég itt.

Nemrég már két éve volt s most három sincsen,
hogy apám megholt, de miért hogy lapjaim kiterítsem?
Nem hazardírozom az élettel, csak a halállal játszom:
szeretlek, mint őt, vagy jobban. Lehullok. Virágzom.

/Az éjszaka csontig sikoltó seb.
Átvérzett kötés rajta a hajnal.
Ami nincs, csak az lesz egyre kevesebb.
Bármit kívánhatsz tőlem, aranyhal./

Muszáj az álom, ha a vágy hamuszáj.
Ne úgy ess el és még "denebben", úgy szállj!
Nem lelked, nem tested, nem csontod ég.
Nincs itt a már és nincs itt a még. Voltod ég.

Használ. Ez a szó oly átlátszó, mintha elhagynál,
pedig ez a jövő. Na nem úgy és főképp nem így.
Férgeké lesz, ami féreg s megbotlik egy vagy-nál.
Tagadd meg a verset. Tagadj meg, hogy másban se higgy!

K.... sok verset írtam már s mégis itt kell küzdenem?
Mit csináljak, ha te itt vagy s én is. De te nem
tudsz élni máshol, csak a Mindenben s én nem élek
a Mindenben, csak mindig máshol s mégse félek.

Pedig hát hogyne félnék s nincs is más birtokom,
mint ez a félelem. Csak nehogy idő előtt összedőljön!
De mi az idő? Hát dőljön! El úgysem titkolom,
mi élni késztet még s másra úgysem tartozik a földön.

/Üsd által a szívem, akárha rozsdás szögként.
Egy pillanatig sem akarok már lenni többé egyedül.
Értem a Holdban tízezer bomlott tücsök némán hegedül.
Csillanjon át minden perceden az öröklét!/

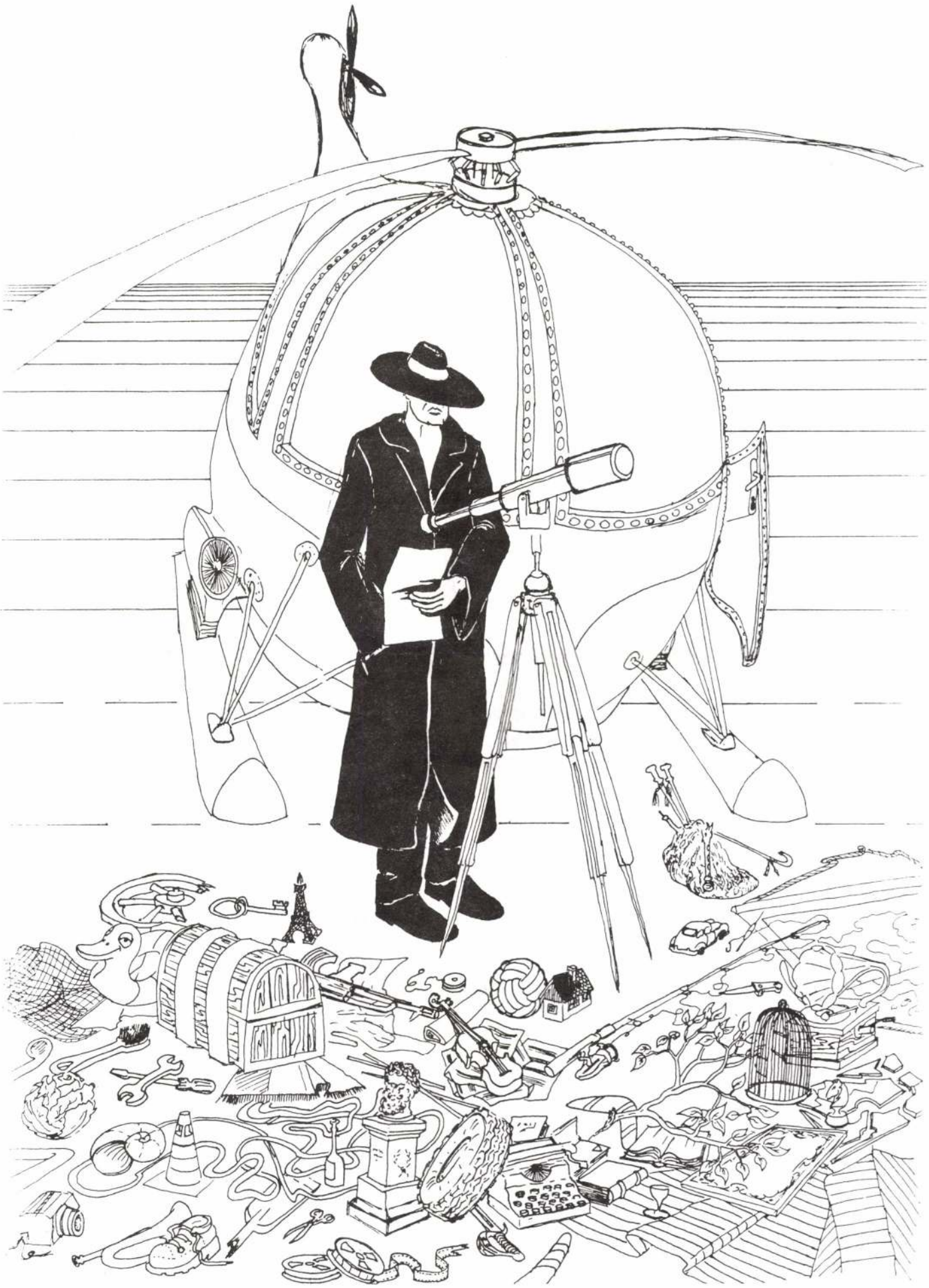

KOCSIS ISTVÁN: A VÁNDOR /TUS/

SZABÓ KÁROLY

Lekötetlenül

Pótcselekvések kísértése kergeti
másokban lenézett önmagamat.
Ha undorodom magamtól,
legalább történik valami.
Mintha állna most az idő.

Hangulat

Talpig elégiában
egyre csak a harangokat hallom.
Messziről, halkan idézik
a beborultégszínű Istent.

Téli torzó

A jeges fenyvesben
ott lebeg minden álmunk.
Ülök egy farönkön.
Túl későn találkoztunk.

Neked

Elfojtott könnyeid suhogása,
mint korbácsütés hátamon.

Ahogy egy kutya nyalogatja
elütött társát az aszfalton.

Ambivalencia

Rikító szennyfolt patyolat ingemen,
bálványok nyakamban a kereszt helyett,
sáros csizmával fehér hóba lépek,
ma csókolom, holnap megütöm kezed.

KOCSIS István grafikus

KOCSIS István: Rajzoltam én, Kocsis István. = OPus, 1993. 1. 35. és ill.

?

Kocsis Istvánné, hímzés-készítés I. díjas

Gyulán a nyugdíjasok részére meghirdették a „Ki minek mestere?" c. pályázatot – a nyugdíjasok foglalkoztatásáért. – Hímzésben legszebb munkája volt Kocsis Istvánnénak, – szépek voltak a második helyezett Dobó Józsefné csipkéi.

Béla Ottó: Nyugdíjasok parlamentje Gyulán.
Békés Megyei Népújság, 1984. nov. 29.

Kocsis Iván

építész.

Szül. Arad 1889.
Oklevelet nyert 1911.

Műegyetem II. l.

Haydn József.

Mellig, jobbra fordultan a
lérú kabátban. Felirata:

J. Haydn.

Am., mér. 6.8: 5 cm.

Sz. n.
33

MDK

Kocsis Iván

Alpár Ignác mesteriskolája. Építő Ipar - Építő Művészet. 1924. márc. 1.

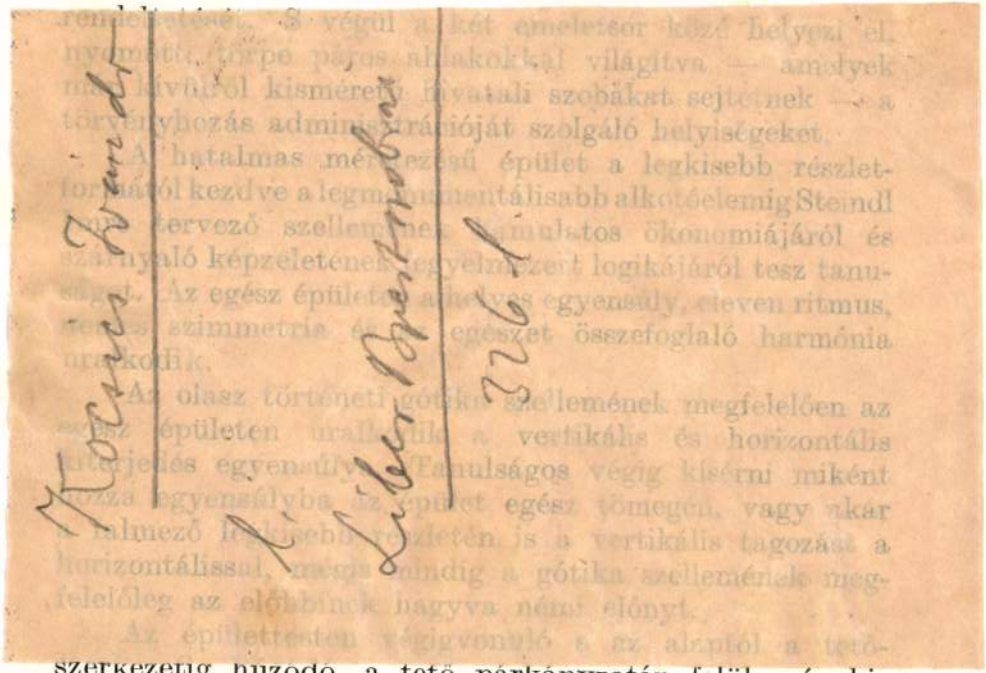

szerkezetig húzodó, a tető párkányzatán felül még kis

választja el, méretezésüknek megfelelően az egyes emeletsorokat, még pedig a két alsó emeletet egyszerű párkányvonallal, a díszemeletet törpe oszlopsorral. Ez a ballusztrád szorosan a falhoz illeszkedve fut végig s csak ott szélesedik különálló erkéllyé, mint pl. az üléstermek és a kupolát közrefogó tornyok vonalában, valamint az északi és déli bejáratok felett, ahol az építész a belső rendeltetésnek megfelelő hangsúlyt akar adni. Még díszesebb a horizontális lezárás ott, ahol a gazdag kiképzésű gótikus tetőszerkezet a falakon nyugszik: az épület felső peremén, ahol a szárnyrészeken keskeny párkányok közé foglalt lóhere formájú rozetta, a keleti és nyugati homlokzat rizalitjain pedig, valamint az északi és déli homlokzatokon — tehát az épülettest minden fontosabb pontján — élesen kiugró fogas párkányra állítva s hármas akantuszlevéllel díszített csúcsban végződő, aprólékosan finom kidolgozású ívvel összekötött s az előbbinél kétszerte nagyobb méretű törpe oszlopsor zárja le az épületet.

Ugyanezeken a hangsúlyozott részeken Steindl szükségesnek látta, hogy a tetőszerkezetnek erősen vertikális

1970 DE

1021

Napló Tárlat:

KERÉK

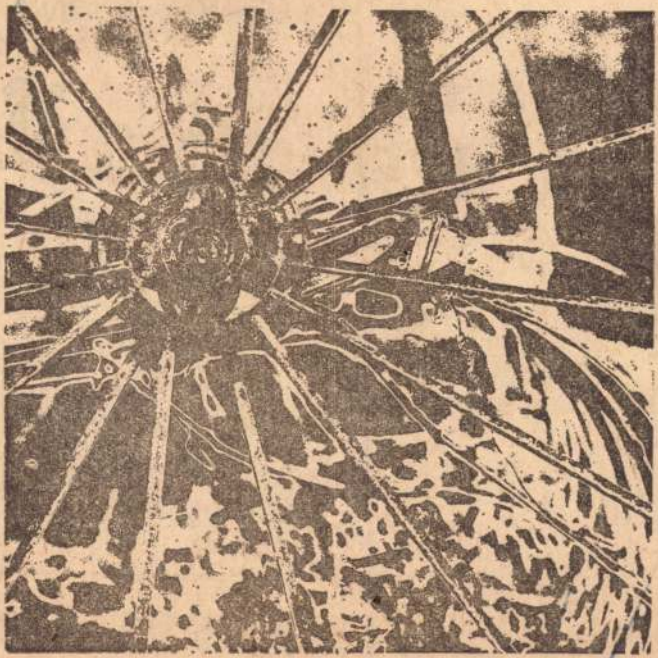

Kocsis Iván fotografikája

Kocsis Iván

PEST MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

nétlések

: este 8-tó

zaléka nézett végig —, a híradóra sem voltak 40 százaléknál többen kíváncsiak. A nézettség természetesen nem feltétlenül esik egybe a tetszés hasonló fokával, mert például ezen a bizonyos októberi héten nem a nézettség tekintetében első Fekete nyíl volt a tetszési lista vezetője, hanem... mi más is lehetett volna?... a megismételt Kockázat.

B. L.

— Van ami nincs?
(Zsoldos rajza)

KERESZTREJTVÉNY

MADARÁSZ VIKTORRÓL

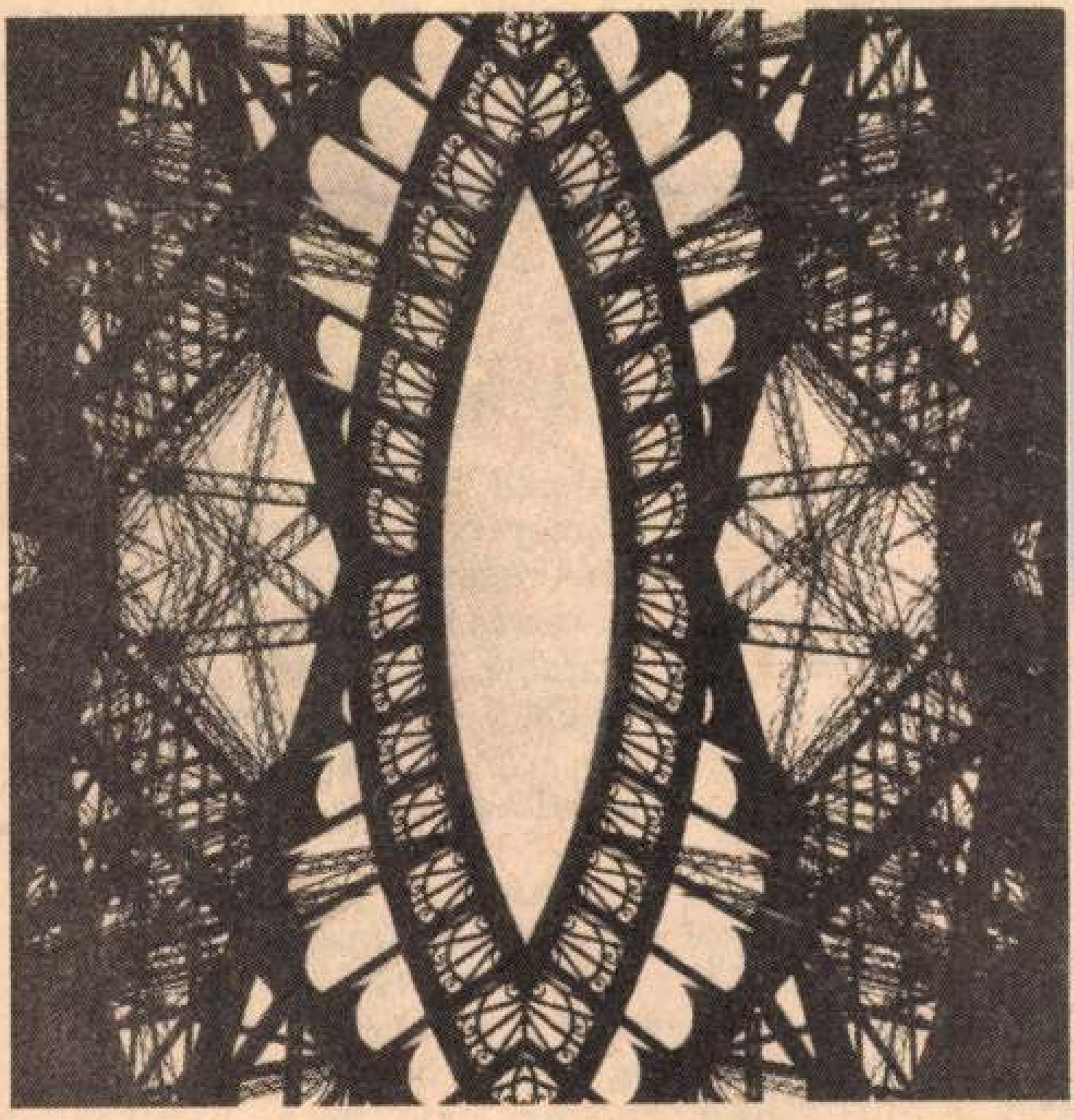

Kocsis Iván

JÁTÉK AZ EIFFEL-TORONNYAL (1975)

de nincs hova
fönt a hegyen
csontot őrlő
hideg éjszaka közeledik.

Fazekas László

ADJ VISSZA MAGAMNAK

Lehet, hogy nem hiszed, de mégis így van:
tenélküled én már nem is vagyok,
saját hitem már régen elhagyott.
Ne olvasd rám, ha mást mondtam, vagy írtam.
Sok éjszakán átkoztalak, de sírtam,
mert úgy éreztem, lelked elhagyott,
párává foszlok, jégröggé fagyok,
és eltékozlom, amivel ha bírtam.

Ha visszaadsz magamnak, még lehetnék
gyerek és ember — férfi: nagy király,
a hab fölött cikázó vad sirály,
paraszt, ki magot földbe bízva vetnék,
s aki, mikor sírba magként temetnék,
tudhatja: őrzi sarj, regéli száj.

Kocsis Iván

szerepét és munkáját Székesfehérvár városképének megőrzésében és helyreállitásában emliti

Dercsényi Dezső: Székesfehérvár a magyar műemlékvédelemben. - Műemlékvédelem, 1970.3.sz.135-136. l.

Kocsis Iván, építész 1904

Az Opera és az Erkel Színház

renoválásának, ill. átalakításának,

bővítésének terveit Kérvitette el.

—: Bővítik az Erkel Színház szinpadát

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. jan. 7

KOCSIS IVÁN /

. A Dunakanyar Fotoklub tehetséges fiatal tagja műveivel részt vett az 1968 aug. elején Vácott rendezett ALFA 68 c. fényképtárlaton

---

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 1.

/4

Kocsis Iván.

Tihany építésére kapott meghízást.

Pesti Napló, 1928. Júl. 29.

MDK.

Kocsis Iván

Fotókiállitási kritika

Fotó 1966 okt.p.443.

Kocsis Iván épitömüvész

Kis ezüstérmet nyert a Mücsarnok kiáll.-én.

Magyarság, 934.XII.22.

Kocsis Ivan

építőmunkás

a szegedi fogadalmi templom tér pályázatának bírálóbizottsága javaslatára pályaművét megvásárolta.

Nemzeti Újság, 1928. jan. 14.

Kocsis Iván

építérztanár.

A szegedi Fogadalmi templom-tér tervpályazatát a bírálóbizottság a megnett tervek közül elsőnek szalta.

Pesti Napló, 1928. febr. 26.

Kocsis Iván épitész M.D.K.

id. dr.

Müegyetemi tanár, 16 évei tervezőirodai munkásság után nyugalomba vonult.

Akadémiai székház,

Erkel Szinház,

Sopron Városi Szimház, átépitése

Botanikus kerti volt pálmaház,

Ludoviceum épületének átépitése

Trefort utcai gimn. "

Magyar Épitőművészet 1967/2. 57.l.

Kocsis Iván

Váci fotóművén 1 felvétellel szerepel

– h.Al. –: Vác és a fotóművének
Pestmegyei Hírlap (Vác) 1966. okt. 18. 4. o.

Kocsis Iván

Váci fotóművész a romantikus stílusú fóti templomról kérnitett sorozatot. Majd Vácról kérnit nincs diasorozatot.

– h. l. –: Vác és a fotóművészet

Pestmegyei Hírlap (Vác) 1966. okt. 18. 4. o.

Kocsis Iván, építész MDK

Tervei alapján építették út az Erkel Színház homlokzatát és előcsarnokát.

— : Hír 4

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. aug. 17.

Mon

Mon, Mme, Mlle

Merci de vouloir bien me
faire parvenir votre
documentation.

Kocsis Iván
építész

MDK

egykori Regnum Marianum temploma

303.o.

Borsos-Sódor-Zádor:Budapest. Bp. 1959.

MDK

Kocsis Iván építész

V.M: ...a korszerü lakások kialakitására.
Népszava, 1959. nov. 29.

M.D.K.

Kocsis Iván.

Épitőművész restaurálja Székesfehérváron az uj városháza épületét.

Városok Lapja.1935. XXX.évf. 15-16.szám. 369.o
Középitkezés.

M.D.K.

Kocsis Iván.

Épitőművész tervei szerint készült a barokk stylü városháza Székesfehérváron.

Városok Lapja 1938. XXXII.évf. 11.szám. 309.oldal
A városi mérnökök rszágos szövestségének székesfehérvári tanulmányi kirándulása.

Kocsis Iván, építész

MDk

A Erkel Színház átépítését, az új homlokzatot tervezte.

Csizmadia György: Próba az új Erkel Színházban

2.1

ESTI HIRLAP, 1961. szept. 15.

M.D.K.

Kocsis x) Iván, építés

tervet 300 K-ért megvetter a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. nérhárának pályázatán

x) Kotsis

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

ápr. 16. sz. 13. old.

MDK

Kocsis Iván,ép.-müegy. adj.
Kocsis Lajos aradi ép. fia.

Wuscheh Iván ill. K.L. terve az 5.és 6.sz. terv.

Tervüket a zsüri megvette darabonként 500 koro

A második kath.templom tervei.- A zsüri döntése.
Arad ,máj.17.
Aradi Közlöny. 1913. máj.18. 3.l.

Kocsis Iván, építész

Tervei alapján készül a soproni színház felújítása.

—: Felújítják a soproni színházat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. aug. 9.

Kocsis Iván, épitész

hárd: Preisich Gábor

Siklai Júlia: Herder-díj — 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 jún. 11.

M.D.K.

Kocsis János
aranymüves

A szenttamási csata emlékérmet csinálta.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

98 l.

Robert Schröder: Bergen Belsen Feb. 1945.

Kocsis Iván

egy legenda nyomában

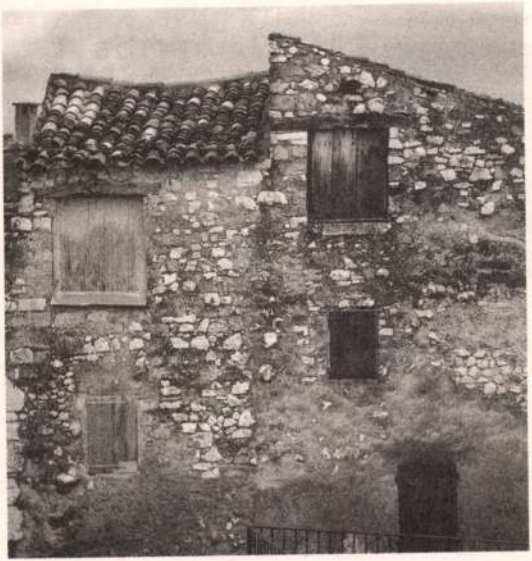

1999. április 16.
17.00

Katona Lajos Városi Könyvtár
2600 Vác, Budapesti főút 37.

a kiállítást megnyitja
Dr. Rusvay Tibor

Nyitva: hétköznap 9-19, szombat 11-17 óráig
A kiállítás bezár 1999. április 30.

Kocsis Iván 1992-ben az Eötvös Alapítvány, a Pest megyei és a Váci önkormányzat, valamint a Forte Rt. anyagi támogatásával a franciaországi Provance-ba utazott, hogy felkutassa az ideszármazott magyarok leszármazottait, megismerje történetüket, életükről, körülményeikről, környezetükről fotós riportkönyvet készítsen. A kiállításon a könyvhöz előkészített képanyagból láthatunk válogatást.

Kocsis Iván: Boudinard-sur-Verdon

T. Erő István

Budapest felett az ég - Felhők/kollázsok

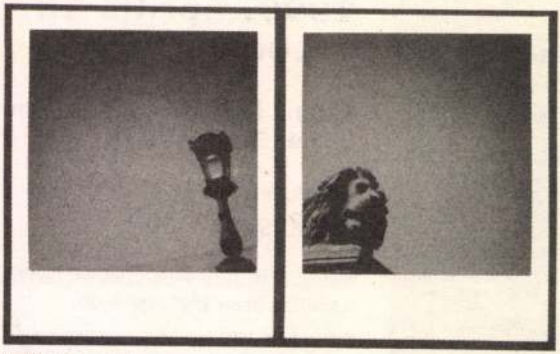

1999. április 11.
15.00

Előre állóhajó
1044 Budapest, Üdülő sor

a kiállítást megnyitja
Gáfi-Bódi Tamás
grafikusművész

Nyitva: minden nap 10-18 óráig
A kiállítás bezár 1999. április 25.

Az alapgondolat Alfred Stieglitznek állít emléket, amennyiben témája egybecseng a 20-as években készített „Ekvivalens" című felhőket ábrázoló kísérletsorozatával. A kiállítás célja a téma újbóli feldolgozása olyan technikai lehetőségekkel (Polaroid), amelyek az eredeti sorozat idején nem álltak rendelkezésre, és a témában rejlő további lehetőségek (pl. színek) kiaknázása.

A mellékelt térképvázlat nyújt segítséget a korántsem szokványos kiállítási helyszín megközelítéséhez.

dr. Kocsis Iván, építész

A felszabadulás után egy új korszak helyreállítását indulását kellett regisztrálni. Az építész oktatás terén dr. Kocsis Iván, aki a maga tekintélyével az állami irányzatok fele is porszibilissé tette a modern építészetet oly annyira hogy a Köztársaság-téri bérházaknak - tehát egy állami megrendelésnél - már ilyen irányú tervek körültek szóba és valósultak is meg. (emlitve).

Látogatóban Rados Jenőnél.

1978. márc. 31. TV. 22:10 [VGné]

Kocsis László – festő

Új Pest Megyei Hírlap

Gondolatok a Szigetszentmiklósi Képtár elé

Kocsis László festői öröksége

Tavaly, november 24-én múlt huszonöt esztendeje, hogy a szigetszentmiklósi Kocsis László grafikus- és festőművész önként távozott az élők sorából.

Kedvenc akácfái azóta felnőttek...

Visszapillantva megtett művészi útjára, életéről, tragédiájáról két titok lebben föl. Az egyik, hogy a történelem zúzta idegzetét pozdorjává. Ő ugyanis 1926-ban született Gellénházán, s ez az az évfolyam, melyet a II. világháború különösen sújtott. Leventeként Nyugatra hurcolták, onnan megszökött, de a nyilas falragaszon maga olvashatta Sopronban halálos ítéletét. Ez az első nagy megrázkódtatása volt. A másik: Keletre vitték őt civilifjúként szovjet hadifogolytáborba még 1944-ben, ahonnan 1948-ban szabadult, a másik pokolból.

Lelke romjaiból támadt föl – a művészet gyógyította, első műveit még Szolnokon Chiovini Ferenc korrigálta, a Képzőművészeti Főiskolán (melyet 1955-ben végzett el) tanárként tisztelhette Kmetty Jánost, Hincz Gyulát és Barcsay Jenőt. Élete itt is rettegés maradt, őrölte idegzetének épen maradt tartományait, félt, ki ne derüljön, hogy édesapjának a Jászságban téglagyára volt. Téglagyár? Ugyan? Munka, munka, szorgalmas vállalkozás, megélhetés és szolgálat az embereknek.

A diploma megszerzése után, még 1955-ben, Szigetszentmiklósra költözött, ahol tíz évig tanított az általános iskolában, onnan később a Képzőművészeti Főiskola pedagógiai tanszékére került, élete végéig ott nevelte tanítványait, mindvégig Szigetszentmiklóson lakott.

Sorsának ez az egyik titka. A másik: miközben lelki sérülései egyre mélyültek, művészete fölfelé ívelt tehetsége, ízlése, lelkiismeretessége jóvoltából. A szigetszentmiklósi homokbuckában föllelte motívumait és a lírai konstruktivitás egyéni hangján rajzi élményeit festészetté emelte. Ez a második titka már törvénye lett, azzá, ami maradandó. Homokbányában, szentendrei házakban, kenesei dombokban talált rá forrásaira. Roncsolódott belső félelmektől, közben emelkedett művekben. Nagy hatással volt rá Klee művészete és firenzei utazása 1964-ben, ezek hatására minden tekintetben megújult. Ezt bizonyítja a „Házak" tömbje és a „Madarak búvóhelye" című munkái. Fegyelmezett, szinte aszkétikus lett vonalvezetésében és színrendjében. Következetesen pallérozódott, Kodolányi „Vízöntő"-je serkentette „Hátakt"-jának megfellebbezhetetlen formáját. Következetesen, lépésről-lépésről haladt előre. Bemutatkozott alkotásaival többször is Szigetszentmiklóson, Szentendrén, Vácott, Budapesten, Miskolcon, merész belső tájakra biztatta-nevelte Somogyi György nemzedékét. Minden készen állt, hogy nagy festő legyen.

Sajnos, akkor már a Kéktónál kanyargó sínek vonzották, ezek mágneses erőteréből nem szabadulhatott. Kedvenc három akácfája azóta felnőtt, a múló időben vajon Kocsis László művészete elfelejtődött volna?

Pihen időtlensége előtt, ez a pontosabb ítélet. Olyan teremtő átmenet, melyből fölépülhet egyszer, hamarosan – immár a ráckevei példa alapján is – a Szigetszentmiklósi Képtár, ahol elhelyezhetnénk véglegesen az 1848-as szabadságharcból megmaradt nemzeti színű gyermekkoporsókat, az itt rejtőző lengyel festő – Istrebski alkotásait, Bíró Lajos etnográfus óceániai gyűjteményének egy részét – Szigetszentmiklós és környéke festőinek főműveit – Medgyes László, Gere Zsuzsa, Jánosi Éva, Nádasdy János festményeit, Szilágyi Ildikó érmeit és a többiek műveit. Itt, külön teremben lelhetne otthonára Kocsis László művészete, Szigetszentmiklóson, amely ezzel a létesítményével még inkább megbecsülné, fokozná, véglegesítené városi rangját.

L. M.

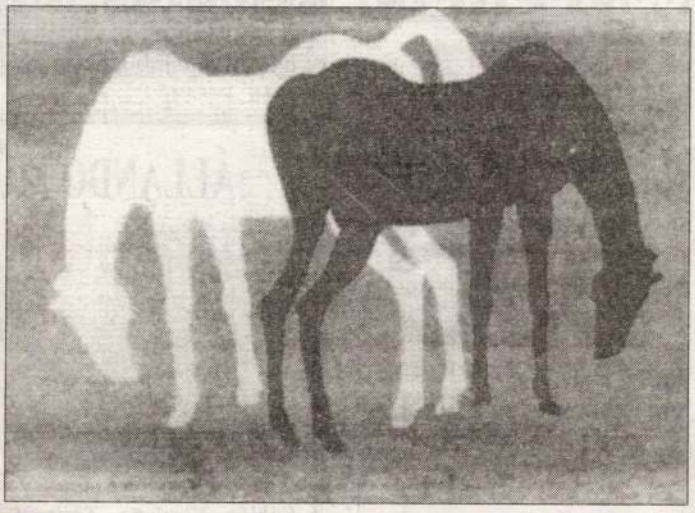

Lovak

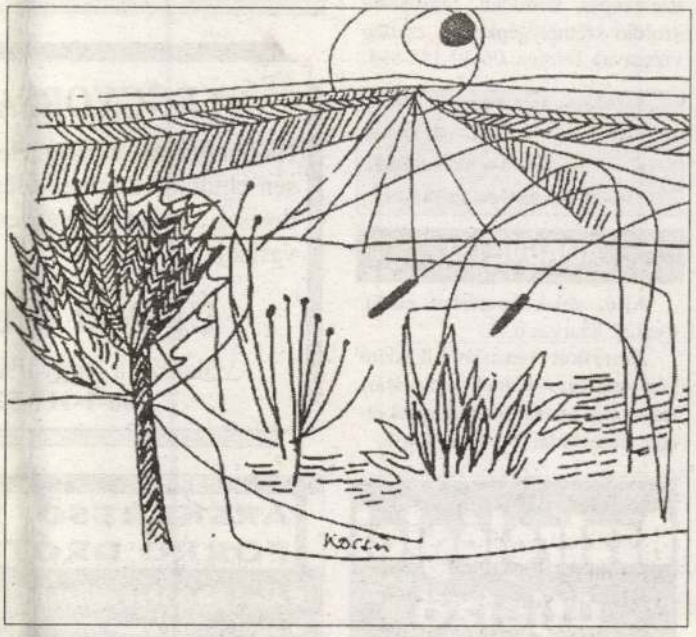

Szigetszentmiklós környéke – mint ihletforrás

APRÓHIRDETÉS

JÁRMŰ

Százezer forintig vennék üzemképes, korrodált, fényezésre szoruló személygépkocsit, esetleg vizsgával. Telefon: 06-30-345-894.

5–10%-os árengedmény! Robogóvásár a Rekord Kft.-nél, Dunakeszi és Göd között a Shell kútnál. Tel.: 06-27-348-054, 06-30-345-198.

ADÁSVÉTEL

Ajtó, ablak bontásból eladó. Cegléd, Szarvas u. 7.

Amerikai társasjáték-készítő gép esetleges termékvisszavásárlással egy hónap megtérüléssel eladó. Érdeklődni: 06-30-293-437.

Sziget Taxi – Csepel-szigeten a lakosság szolgálatában!

Szolgáltatásaink: Személyszállítás (önálló feladat is), Költöztetés, Autómentés, Szennyvízszállítás.– **Előrendelésnél kedvezmény a taxi és a költöztetés is.**

TELEFON: 06/24/466-666

A LEGGYORSABB MEGOLDÁS!

Ha Ön délután 2 óráig telefonon, faxon vagy személyesen eljuttatja szerkesztőségünkbe apró- vagy kockahirdetését, a másnap megjelenő lapszámunkban azt már olvashatja!

Új Pest Megyei Hírlap!

Válassza a leggyorsabb megoldást s hívja a **06-1-117-5278-as** számot.

MAKSA HÍRADÓ

Virág Tihamér főkertész kertészeti tanácsai

Hívja Maksa Zoltán vonalát!

06/90 312 458

Studio 10* 1399 Pf.701 csak 88 Ft+Áfa/p.

Asztrológiai útjelző szolgálat

Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

Tárcsázza heti horoszkópját, most 10.000 Ft-ot nyerhet!

06/90 311 393

EXPRESS

ÁRSKERESŐ FORRÓ DRÓT

- Ahol hirdetést adhat fel
- Ahol válogathat mások (saját hangon feladott) hirdetései közül.

Randevú

- *Hölgy keres Urat*
- *Úr keres hölgyet*
- *Speciális*

Ne tétovázzon, hívja most, lehet hogy valaki pont önre vár!

06/90 312 623

Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

4+1 tipp a nyerőt!

Studio 10* Bp.1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

Játszon és nyerjen telefonon!

06/90 311 694

HIRDETÉSFELVÉTEL

az Új Pest Megyei Hírlapba a megye egész területéről.

Csukán Sándor,
Tel.: 06-29-352-106,
06-20-523-101
Fax: 06-29-350-457

Duna Ta

Gyors, ponto

Telefon: 0

A visegrádi gyógyító vonala

Gyarcsok József ÚJ

Gyógyító energia

06/90 311 916

Hittel a daganatok ellen

06/90 311 917

Ízületi fájdalmakra

MEGNYÍLT!

DSC TERMÉKEK KIS-, ÉS NAGYKERESKEDELME

DSC

Security Products

Ha szükséges, a legjobb is megteszi...

Becsület Biztonsági Szolgálat Kft.

ÁLLANDÓ MŰSO

FM DUNA

Délelőtt 10.00 órától az FM 68,9 után 13.00 órától az FM 91,9 M adásunk éjjel 1 óráig.

Minden nap az állan Fábián Nicolette, T Márk, Marnitz Lá zetésével akt

A
DUNAKANYAR FOTÓKLUB
ÉS A
VIGADÓ GALÉRIA

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

KOCSIS IVÁN
FOTÓMŰVÉSZ

MŰVÉSZEK ..., BARÁTAIM ...

CÍMŰ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA,
1998. JANUÁR 29-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN 17 ÓRÁRA,
A VIGADÓ GALÉRIA EMELETI TERMÉBE.

A
KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
FEKETE GYÖRGY
BELSŐÉPÍTÉSZ
EGYETEMI TANÁR, AKADÉMIKUS

KÖZREMŰKÖDIK:

FAZEKAS LÁSZLÓ
ÜTŐHANGSZERES ELŐADÓMŰVÉSZ

•

A KIÁLLÍTÁS MEGRENDEZÉSÉT TÁMOGATTA:

A MŰVÉSZETI ÉS SZABADMŰVELŐDÉSI ALAPÍTVÁNY
A MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZETI KÖZALAPÍTVÁNY
A MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

•

A
KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1998. JANUÁR 29 - FEBRUÁR 15-IG.
VIGADÓ GALÉRIA
BUDAPEST V.,
VIGADÓ TÉR 2.

KOCSIS Iván (fotó)

1984.szept.2. KOCSIS Iván, LEHOTKA László,
Török László közös kiállitása Potsdamban

Emlékeztető naptár. = Fotóművészet, 1985.1.sz.
55.p.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA,

A MAGYAR FOTÓMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE

ÉS A VIGADÓ GALÉRIA

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

KOCSIS IVÁN

FOTÓMŰVÉSZ

FOTOGRÁFIÁK ÉS FOTÓGRAFIKÁK

CÍMŰ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

A VIGADÓ GALÉRIÁBA
1991. OKTÓBER 10-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN 17 ÓRÁRA.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

DR. VÉGVÁRI LAJOS

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KÖZREMŰKÖDIK:

A **MUSICA HUMANA** KAMARAZENEKAR
HANGVERSENYMESTER: DR. ERDÉLYI SÁNDOR

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:

1991. OKTÓBER 10-TŐL NOVEMBER 3-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-TŐL 18 ÓRÁIG

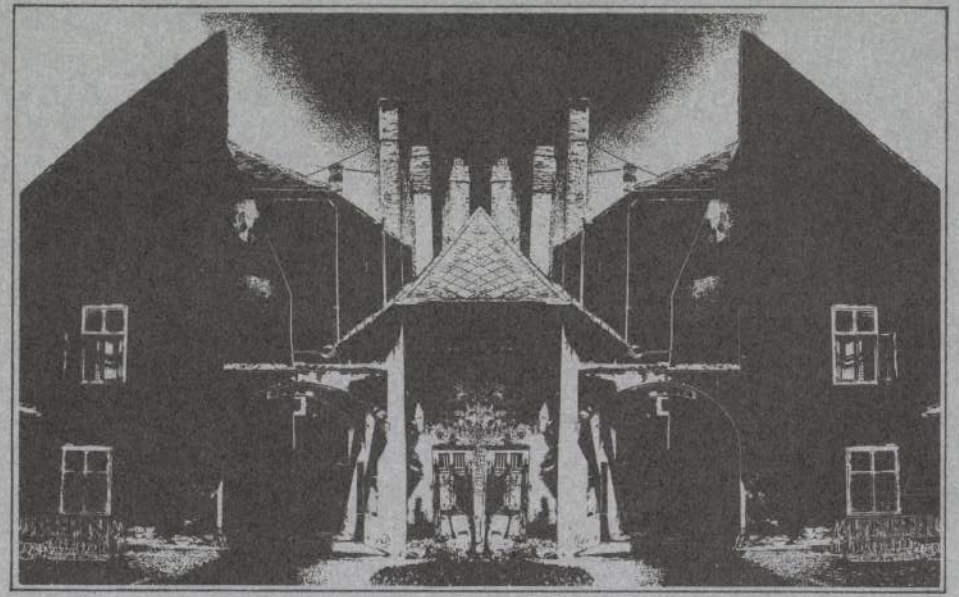

VIGADÓ GALÉRIA
1051 Budapest
V., Vigadó tér 2.

MEGHÍVÓ

Kocsis János,aranymüves

7.Emlékérem./Katonai érdemjelvény a szt.tamási győzelem emlékére/.Szegedi aranymüves harangércből készitette.6000 példányban. Nem került kiisztásra.Egy gi gipszmásolat a Szegedi Múz-ban.Felirat:SZENT_TAMÁS APRIL %_ÁN.1849. Nyolcszögü,ezüstforint nagyságú. 156.old

Csongor Győző-F.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 155.old

A Móra Ferenc Múz.Evkönyve.1969-1.Szeged,1969 Szegedi Nyomda

Kocsis János,aranyműves

7aEmlékérem/Katonai érdemjelvény a szt.tamási győzelem emlékére.Szegedi mester.Harangércből készitette. 156.old.Kép róla a 159.oldalon. Fekete repr.

Csogor Győző-T.Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és plakettek 153.old

A Móra Ferenc Múz.Évkönyve.1969-1.Szeged,1969 Szegedi Nyomda

PÉTAIN, A HADVEZÉR ÉS ÁLLAMFÉRFI

Franciaország tragikus utja a győzelemtől az összeomlásig egy kivételes pályafutás tükrében

Amikor 1940 juniusának tragikus napjaiban a Briare melletti *château du Muguet*-ben a szövetséges haditanács döntő ülésén *Churchill* azt a javaslatot tette, hogy a francia kormány menjen át Afrikába és kezdjen gerillaharcot Fran-

A SAINT-CYRI KATONAISKOLA NÖVENDÉKE

ciaország területén, hogy időt engedjen Angliának a segélynyujtásra való felkészülésre, Philippe *Pétain,* Franciaország világháborus marsallja, a dicsőséges hadvezér és a *Reynaud*-kormány néhány hét óta helyettes miniszterelnöke, felpattant helyéről és odakiáltotta Churchillnek:

— *Ez Franciaország teljes szétrombolását jelenti!*

Pétainnek ezek a szavai bekerültek a történelembe, amelyeket évszázadok mulva is idéznek. A francia összeomlást többé feltartóztatni lehetetlen volt s az ősz marsall előtt csak az a cél lebegett, hogy megmentse Franciaországból azt, ami még menthető és előkészitse a nemzet ujrafelemelkedésének lehetőségeit. *84 éves volt ekkor Pétain,* amikor magára vállalta a francia miniszterelnöki, majd néhány nappal később a francia államfői tisztet. *Hindenburghoz* hasonlitható leginkább Pétain missziója. 1914-ben, az első világháboru kitörésekor, amikor 58 éves volt, már nyugalomba készült vonulni, éppen ugy, mint ahogy *Hindenburgot* is visszahivták poroszországi birtokáról. *Hindenburg,* a világháboru legendás hadvezére a négy esztendős hősi erőfeszitések emlékeit és élő tényeit hozta magával az erkölcsileg megroppant, gazdaságilag szétzilált, katonailag megsemmisült weimari Németországban s ugyanez a bizalom fordult *Pétain,* a világháboru másik nagy hadvezére felé, amikor Franciaország 1940 nyarán összeomlott.

Pétain azóta korát meghazudtoló energiával irányitja Franciaország ügyeit és igyekszik végrehajtani azt, ami a legfontosabb: a francia nemzet erkölcsi önmagáraébresztését, felkészülést uj hivatására és feladataira, amelyek az átalakuló Európában reá várnak. Ennek a nagy katonának és államférfiunak pályáját m[illegible] vákos és terjedelmes kötetben [illegible] röva francia közönség kezébe bajtársai. [illegible] 6. [illegible]e tábornok irta meg Pétain pályafutását (General *Laure:* Pétain. *Editions Berger-Levrault,* Paris), amely az első nagyszabásu, teljes Pétain-életrajz.

A világháborus főparancsnok

Philippe *Pétain* Cauchy-la-Tourban született 1856-ban, földbirtokos-családból. Mint kiváló csapattiszt szolgálta a francia hadsereget, anélkül azonban, hogy a béke éveiben különösen kitünt volna. 1914-ben, ötvennyolc éves volt és ezredesi rangban nyugalomba kellett volna vonulnia. A háboru azonban másképp intézte sorsát, *Pétain* visszamaradt és a fronton átvette csapatai vezetését. Kivételes hadvezéri képességeit nemsokára alkalma volt bebizonyitani, ami ráirányitotta a főparancsnokság figyelmét. 1916 februárjában *Joffre* magához rendelte és rábizta *Verdun védelmét.* Verdunt a francia főparancsnokság már elveszettnek hitte, de annál nagyobb volt az elismerés és dicsőség, amely *Pétaint,* a verduni hőst sikeres ellenállása miatt övezte. Verdun védelme olyan hiressé tette Pétain nevét és elismertté katonai rátermettségét, hogy amikor 1916 decemberében *Joffre*-t leváltották, az ő neve került elsősorban számitásba, mint utód. A döntés mégis *Neville* tábornokra esett s csak az 1917 áprilisi *Neville*-féle nagy offenziva sikertelensége után lett *Pétain a Commandant en chef, a francia haderők főparancsnoka. (Foch* marsall tudvalevően az összes Európában küzdő antant-erők főparancsnoka volt.)

A világháboru után *Pétain* számos vezető poziciót töltött be, volt a hadsereg főfelügyelője és a legfelsőbb haditanács alelnöke, a légvédelem főfelügyelője, járt Afrikában *Liautey* marsallal, diplomáciai küldetésben az Egyesült Államokban, mivel azonban szigoruan távol tartotta magát a politikától, a világháborut követő idők belső harcaiban és a győzelem okozta politikai felelőtlenség és terméketlenség idején nem tudta elérni azt a szerepet, amely reá várt és megillette volna.

1934 február 6 Párisban

Franciaország sorsa egészen másként alakul, ha *Pétain* puritán egyénisége veszi át még időben a francia ügyek intézését. Jelentős tábora volt Franciaországban azoknak, akik *Pétainre,* mint a jövő emberére, mint utolsó remédiumra tekintettek a politikai harcok kilátástalan és meddő küzdelmeinek láttán. A belpolitikában az ő személye jelentette a francia nemzeti hagyományok és erények biztositását, a külpolitikában a határozott, gyülölségtől mentes, de céltudatos irányvezetést. A francia pártpolitika harcai azonban nemcsak Franciaország belső életét ásták alá, főként erkölcsiekben, hanem külpolitikailag is végzetesen kompromittálták az országot. A kormányoknak *nem volt sem erejük ahhoz, hogy komoly megegyezést keressenek az első világháboruban összeomlott Németországgal, sem ahhoz, hogy biztositani tudják tartósan és maradandóan az európai francia hegemóniát, amely 1918-ban Páris ölébe hullott.*

Válságos időkben fordult Franciaország *Pétainhoz* ujra, de ezuttal nem mint katonához, hanem mint államférfihoz. *1934 február 6-án véres forradalmi események játszódtak le Párisban.* Ez volt a *Place de la Concorde*-on és a francia képviselőház előtt lezajlott tüntetések és a rendőri sortüz napja, amely után még napokig hordták a virágokat és koszorukat a Concorde-térre. Ezen a napon mutatkozott meg a legélesebben *Franciaország két arca,* a baloldali-liberális és a nemzeti, egészséges Franciaországé. Ugy látszott, hogy az egész Európán végigvonuló szellemi, politikai és gazdasági válság eléri Franciaországot és itt is kialakul az erőknek az a tisztulása és intenziv csoportositása, amely Európának számos államában már végbement. Február 6-ikának közvetlen következménye — *kormányválság* volt, a háboruutáni francia történelem szokásos, gyakori fordulata. Ehhez annyira hozzászokott már a francia közvélemény és az európai köztudat, hogy nagyobb „megrázkódtatásokat", mint egy kormány lemondását és egy uj alakulását, szinte el sem tudtak képzelni Franciaországban. Legalább is formailag nem, annyira beidegződött ennek a rendszernek mechánikája. Mégis ugy gondolták ekkor, hogy február 6-ikának továbbmenő következményei lesznek. Erre mutatott az is, hogy *Pétaint* Doumergue felkérte a hadügyminisztériumi tárca elvállalására, amit az agg marsall rövid habozás *után el is fogadott.*

A „vie tranquille" életszemlélete

Pétain mint hadügyminiszter nem politizált, de annál nagyobb erővel látott hozzá, hogy *visszaállitsa a hadsereg tiszteletét és megerősitse a francia nemzet erkölcsi adottságait.* A nemzeti erkölcs megerősitésére fektette a fősulyt. Minden nyilatkozatban, amelyet a nyilvánosság részére adott, ez a szempont tért ujra és ujra vissza. Bátran kimondotta — határtalan tekintélye ezt megengedte neki —, **hogy *Franciaországnak nincs nemzeti nevelési rendszere és hadserege nem elég erős.*** 1933 januárja óta már *Hitleré* a hatalom Németországban és az ország ujjászületése és hadseregének megteremtése gyors ütemben halad előre. A német nemzeti felemelkedés emlékeztet arra az utra, amelyet Poroszország végigjárt a ienai katasztrófától az 1813-as győzelemig. Főként a katonai szellem ápolása, a fiatalság szeretetének a hadsereg iránti felébresztése azok a szempontok, amelyek *Pétaint* a legerősebben impresszionálják **és amit Franciaországban hiába keres.**

Ehelyett a francia *gout de magnificence* hősi életszemléletét felváltotta a *goût de la vie tranquille* kényelmes életszemlélete. A francia fiatalság határozott célok nélkül tévelygett, a katonatisztek nem szerették az egyenruhát, a legion d'honneurt könnyen adományozták és ezzel megcsufolták azoknak teljesitményét, akik ezt a kitüntetést valóban megérdemelték, egyszóval az egész francia közéleten elhatalmasodott *az 1918-as győzelem vésztjósló letargiája.*

Pétain fiatalos lendülettel látott hozzá a bajok orvoslásához. Ugy tekintett rá ekkor a nemzet nagyobbik és jobbik fele, mint aki vissza tudja adni Franciaországot önmagának. *Diktátor-jelöltként* is emlegették a jobboldali körök és szervezetek — és nem alaptalanul. A liberális-

HANGSZERGYÁR
Sternberg
Kérjen árjegyzéket Rákóczi-ut 60.

demokrata kormányzati rendszer tehetetlensége, a szabadkőművesség tulhatalma, a korrupt közélet valósággal kihivták maguk ellen a birálatot és ellenállást. A rendcsinálásból mégsem lett semmi. *Kilenc hónap után ujra kormányválság tett pontot Pétain működésére.* A nemzeti ujjászületés elmaradt s a kormányelnökök és parlamenti válságok rendületlenül követték egymást, hogy végül is Léon *Blum* rendszerébe torkoljanak, aki többé helyrehozhatatlan rombolásokat vitt véghez a francia politikai, gazdasági és szellemi életben.

Daladier és Pétain ellentéte

1939 márciusában kapott ujra szerepet *Pétain* a francia közéletben, amikor is *Franco* kormányához küldték nagykövetnek Madridba, hogy helyrehozza a francia-spanyol viszonyban a népfronti kormányok által elkövetett hibákat. *Spanyolországban érte az uj világháboru kitörése is.*

Féligonde ezredes, *Pétain* párisi bizalmasa, aki rendszeresen tájékoztatta a marsallt a világeseményekről, elmondja, hogy *Pétian helytelenitette Franciaországnak a háboruba való sodrását* és a legnagyobb aggodalommal kisérte a francia hadvezetőség tevékenységét.

Daladier miniszterelnök Párisba kérette *Pétaint* és szeptember 8-án tárcát ajánlott föl a marsallnak kabinetjében. *Pétain* elháritotta magától az ajánlatot azzal az ürüggyel, hogy figyelemmel kell kisérnie Spanyolország bizonytatlan magatartását. A visszautasitás valóságos oka azonban az volt, hogy *Pétain nem bizott Daladierben* és a francia legfelsőbb hadvezetésben és semmiképpen sem akart együttműködni olyanokkal, akiket sulyos felelősség terhelt a háboru kitörését megelőző években. Ettől kezdve elhidegült a viszony *Daladier* és *Pétain* között, ugyhogy amikor október 17-én kihallgatást kért *Daladiertől,* az nem hagyta jóvá Párisba való utazását.

1940 május 1-én *Reynaud,* az uj miniszterelnök kérette magához *Pétaint* és felajánlotta neki a kabinetben való részvételt, mint államminiszter és helyettes miniszterelnök, *Pétain* a helyzet sulyosságára és a fenyegető veszedelmekre való tekintettel elfogadta *Reynaud* ajánlatát de a függőben lévő sürgős ügyek intézésére még visszautazott Madridba. Párisból való elutazását követő éjjelen megindult a német támadás Belgiumon és Hollandián át.

Az azóta bekövetkezett események élénken élnek emlékezetünkben. A német hadsereg felsőbbrendüségét, a kitünő vezetést, felszerelést és harci szellemet a tények igazolták. Franciaország sorsa megpecsételődött, *Pétain évekkel ezelőtt hangoztatott aggodalmai beigazolódtak* — s az agg tábornagy vállalta a vállaira szakadó sulyos feladatokat.

HALMOSSY DÉNES

Kossuth-érdemrend, szenttamási ágyukereszt és perlaszi emlékkereszt voltak a Nemzetvédelmi Kereszt „ősei"

A szenttamási emlékkereszt

A Nemzetvédelmi Kereszt adományozása által kapnak legmagasabb elismerést most azok a derék hazafiak, akik annakidején felvették a harcot a vörös métely hirdetői ellen és akik később életük felajánlásával kivántak résztvenni az uj magyar határokért hirdetett küzdelemben. Egyike a legszebb magyar kitüntetéseknek a *Nemzetvédelmi Kereszt,* amelyet legutóbb nagy ünnepélyességgel Szegeden osztottak szét a kitüntetettek között. A Nemzetvédelmi Kereszt egyik előfutárja éppen Szegeden készült. Ezt az 1848/49-es *„érdemjelvényt",* az önálló magyar haderő egyik első katonai kitüntetését, csupán *néhány darabban osztottak ki annakidején,* a megmaradt sokezer példányból pedig *harangot öntöttek.*

A szabadságharc fiatal hadseregének egyik legszebb győzelme volt *Szenttamás* sáncainak bevétele 1849 április 6-án. Éppen a szegedi nemzetőrök tüntették ki magukat — mint az egykoru könyvek irták — *a szegedi önkénytesek.*

A zsákmányolt ágyuk és szenttamási harangtöredékekből — ezt Batthyány rendelte el — később *hatezer darab érdemjelvényt* készitettek. Kocsis János szegedi aranyműves kapta a megbizatást. Az érdemkeresztek készitését darabonként három ezüst garas árért vállalta. Ő maga tervezte az itt ábrázolt különös keresztszerü alakot is. Abban az időben persze még kezdetleges volt az éremöntés. Kocsis János legényei kint harcoltak a honvédek soraiban, neki magának kellett fáradságos munkával valamennyi jelvényt kiöntenie és kicsiszolnia. Elbeszélése szerint hivatalosan nem vették át tőle a kitüntetéseket, ő azonban bizott a jobb jövőben és a szabadságharc után — elásta a sokezer keresztet. Hosszu évek után, amikor már minden reményét elvesztette, egy bizalmasával, *Bognár* Lajos kovácsmesterrel közölte a titkot. Bognár — akiről köztudomásu volt, hogy az ő kezemunkája volt a rókusi toronyóra és aki **a szabadságharc idején ágyukat is öntött** — Kocsis Jánossal együtt *beolvasztotta a kereszteket.* Harangokat öntöttek belőle az egyik szegedi tanyai templom számára.

Igy irja le a szegedi emlékkereszt történetét *Reizner* János a régi Szegedről szóló kitünő munkájában. Van azonban olyan adat is, amely szerint az emlékkeresztekből jónéhányat kiosztottak nem sokkal a győzelem után, sőt legujabban találtak olyan feljegyzést is, amelyek szerint a szabdságharc katonái között osztották ki *„Kosuth emlékkeresztet".* A Fővárosi Könyvtárban őrzik azt az iratcsomót amelyet Bécsben találtak az utcán az 192[illegible] juliusi zendülés alkalmával a Justitzpalastból széthordott iratok csomójában. Közötte találjuk *Woroniecki Miecislát* herceg 1848-as ezredes elitéltetésének jegyzőkönyveit is. *Woroniecki* ezredes 1849 augusztus 5-én a szőregi csata alkalmával esett osztrák fogságba. Perének tárgyalása alkalmával az egykori iratok szerint sulyosbitó körülménynek vette azt, hogy mellén viselte a *„Kossuth kereszt"*-et. *Herceg Woroniecki* ezredes maga a következőket vallotta a jegyzőkönyv szerint a császári hadbiró előtt:

— A kitüntetés, amelyet viseltem, hasonló az ágyu keresztjhez, ezt a saját költségemen verettem a perlaszi csata emlékére. A kereszt egyik oldalán ez a felirat állott: *1. Magyar Vadászzászlóalj,* a másik oldalán: *Perlasz, 1848. szeptember 2.* Ez a kereszt tehát nem a Kossuth-kitüntetés volt! A Kossuth érdemrendet a magyar hadsereg tagjai között adományozták, de abból én nem kaptam!...

Lehetséges tehát, hogy Woroniecki a *szenttamási* emlékkeresztet nevezte ágyukeresztnek, ehhez volt hasonló az általa veretett *perlaszi* emlékkereszt. A Kossuth-keresztnél viszont nyilván a szabadságharc ismeretes hadiérdemrendjeire hivatkoztak. Ezek szerint a szabadságharcnak volt az 1848/49-es kormány által adományozott érdemrendje, *szenttamási „ágyukeresztje"* és *perlaszi „emlékkeresztje".*

Érdekes véletlen *Pest* és *Szeged* valahogyan itt a negyvennyolcas érmek történetében is találkozott, csakugy, mint 1919 magyar reménységekkel teli nyarán. 1919-ben is a pesti ellenforradalom és a szegedi nemzeti kormány jelentette azt a két forrást, ahonnan az Uj Magyarország eszmeáramlata megindult.

N.

Kormányzói elismerés:

A Kormányzó a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbizott iparügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy dr. *György* József nyug. postafőigazgatónak, továbbá *Hegedüs* Ferenc és dr. *Miks* Károly nyug. postahivatali igazgatónak négy évtizeden át kifejtett és az átlagon felülemelkedő közhasznu munkásságukért elismerését tudtul adják.

Kitüntetés:

A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Seidl* József miniszteri tanácsosi címmel felruházott magyar királyi államvasuti igazgatónak — nyugalombavonulása alkalmából — több mint három évtizeden át kifejtett értékes és eredményes munkássága elismeréséül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

Eljegyzés:

Ifj. dr. derzsenyei zsemberi *Zsembery* Gyula és *Barkódy* Edit jegyesek.

Káposztafalvi *Lányi* Judit testnevelő tanárnőt dr. káposztafalvi Lányi Sándor kir. törvényszéki tanácselnök és felesége, litteráti Végh Erzsébet leányát eljegyezte dezseri *Dezséry* László egyetemi lelkész, néhai dr. dezseri Bielek Aladár miniszteri tanácsos és özvegye, péchujfalusi Péchy Klára fia.

Házasság:

Török Erzsébetet, dr. *Török* Ferenc ny. főszolgabiró, földbirtokos és neje *Verzár* Erzsébet leányát január 8-án vezette oltárhoz a dombegyházi róm. kat. templomban *Sauska* István földbirtokos, néhai *Sauska* István s. és kir. kamarás és neje szül. *Rohonczy* Etelka fia. Az esketési szertartást *Klivényi* Lajos prépost, battonyai főesperes végezte. Tanúsnagyok voltak: a menyasszony részéről *Takácsy* Sándor, a vőlegény részéről gróf *Batthyány* Ferenc képviseletében *Bendel* Ugon.

Bauer Frigyes (Sopron Brennbergbánya) és *Kádár* Erzsébet (Nagytőke) a szentesi plebániatemplomban január 10-én házasságot kötöttek. Az esketési szertartást dr. *Szabó* Imre tápai kamarás, érs. helytartósági titkár végezte.

Dunás Varga Alice és dr. *Konkoly Thege* László január 10-én házasságot kötöttek a vizilágyi Dezső-téri templomban. Tanuk voltak: dr. *Osvárth* Ferenc ügyvéd, m. kir. kormányfőtanácsos és dr. *Konkoly Thege* Sándor egyetemi c. rk. tanár, az OMGE főtitkára.

Báró nagyjeszeni *Jeszenszky* Miklós és tarári és tarkeői *Tahy* Erzsébet leányát, Esztert vezette oltárhoz január 7-én Eecséden tarári és tarkeői *Tahy* Endre és *Czibur* Erzsébet fia, Imre m. kir. követségi titkár. Tanuk voltak: dr. *Tahy* Jakab nyug. földmivelésügyi államtitkár és báró *Jeszenszky* András szövetkezeti igazgató.

Richweisz Ferenc okl. gépészmérnök, a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének főtitkára és Nagyné *Keller* Mária, Keller Dezső ny. postafőigazgató leánya házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Patkós Ida kormánybiztosi tisztviselő és dr. *Lukács* József bizottsági aljegyző a Józsák-terén lévő gör. kat. templomban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Langer Gosztonyi Márta és dr. *Pintér* Gyula házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

KARISTALY- és egyéb sty
VB csillárok kiváló minőségben csak Bpest, Akácfa-utca 7. Tel 425—871

Halálozás:

Kis- és nagykereki dr. *Kerekes* Istvánné szül. félegyházi és szalárdi *Jakó* Ilona, kórházi főorvos özvegye, 47 éves korában Budapesten meghalt. Temetése január 12-én, hétfőn lesz az érszentkirályi családi sirkertben.

Medlen István volt párkányi esperes-plebános 9-én elhunyt. 1863-ban született, 1886-ban szentelték pappá, 1939-ben nyugalomba vonult. Temetése 12-én, hétfőn délelőtt a 10 órai szentmise után lesz a párkányi temetőben.

Dr. *Kovács Sebestény* Endréné, vármegyei főorvos özvegye, január 9-én életének 76. évében Budapesten elhunyt. Temetése január 13-án délután fél 3 órakor lesz Ipolyságon. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot január 14-én reggel 9 órakor mutatják be a budapesti városmajori róm. kat. plebániatemplomban.

Özv. ásguti *Körtvélyessy* Béláné sz. nagyváradi *Stépán* Irén életének 71-ik évében január 6-án elhunyt. 9-én délután 4 órakor temették a farkasréti temetőben.

Binder György, a „Magyar Torna" c. szaklap felelős szerkesztője és kiadója, a MOTESz irodaigazgatója január 9-én Budapesten meghalt. Temetése január 12-én, hétfőn délután fél 4 órakor lesz az óbudai temető halottasházából.

Id. *Domoschitz* Károly polg. isk. igazgató január 9-én 67 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése 13-án délután 4 órakor lesz Szombathelyen.

Szász Józsefné, néhai Szász József MÁV főintéző, állomásfőnök özvegye, hosszas szenvedés után 77 éves korában elhunyt. A farkasréti temetőben történt előzetes beszentelés után Győrben a családi sirhelyen temették el január 3-án. Gyászolják a Szász-, Krisztinkokch- és Radó-családok.

Vegye meg a
Képes Krónika
legujabb számát!

2. számu keresztrejtvény

Megfejtendő sorok: Vizszintes 1, 14, 31, 68 és függőleges 1, 5, 13, 17 és 25.

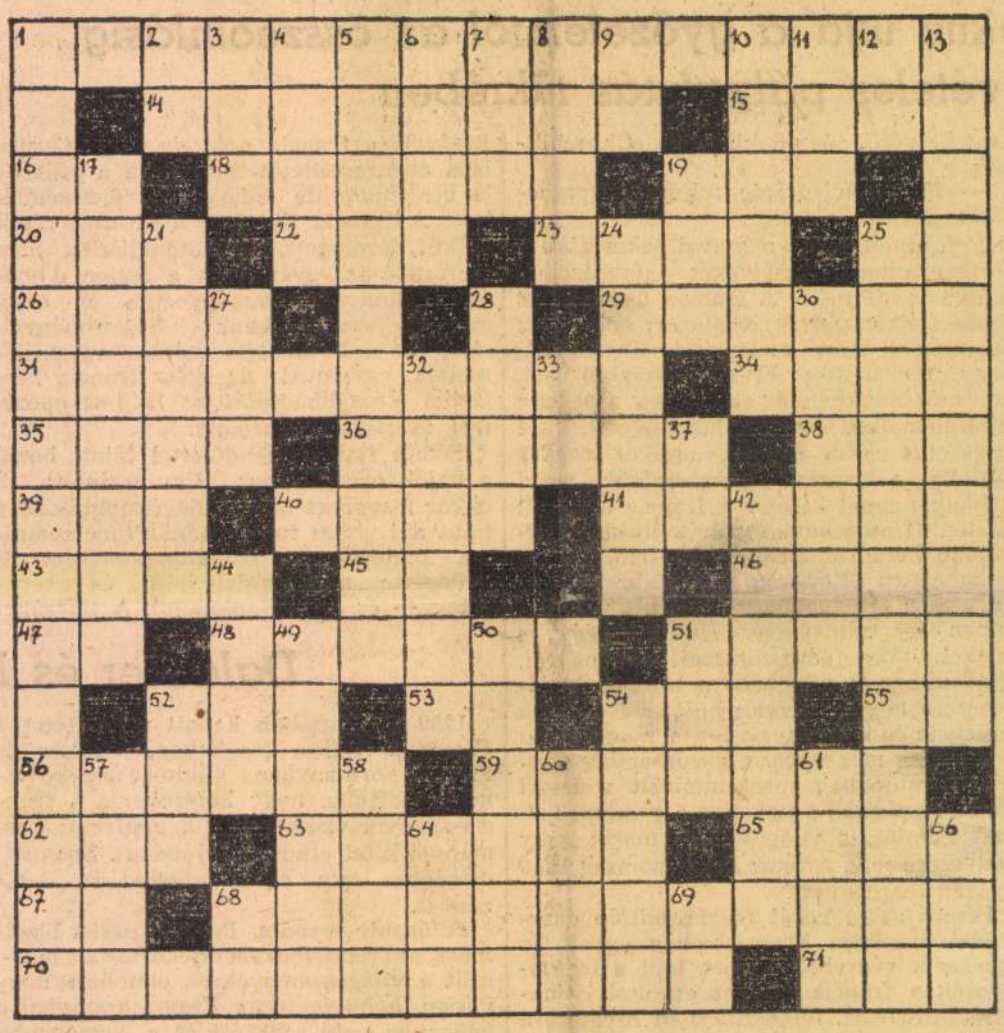

Vizszintes sorok: 1. A babyloni torony épitése után következett be. 14. Sivatag neve. 15. A mennyei birodalom. 16. V-vel: kellemetlen „ülőhely". 18. Dániai község. 19. Klasszikus láb. 20. Magyar iró neve. 22. Maga előtt kényszerit. 23. Meg tudja fogni. 25. Görög összetételekben kettőst jelent. 26. Idegen számnév. 29. Visszafelé: az ördög szine. 31. Kevesek uralma. 34. Ilyen kagyló is van. 35. Könnyeit hullatta. 36. Ebédidő. 38. A-val a végén: osztrák folyó. 39. ...re: angol politikus. 40. Sorrendben a hetedik magyar törzs. 41. Visszafelé: mélységes magunkbaszállás. 43. Ilyen halászok is vannak. 45. Nagy Ákos. 46. Középkori név, az Imre becéző alakja, másként Emücs. 47. A nátrium kémiai jele. 48. Másolom. 51. Visszafelé: olasz férfinév. 52. Magyar vezér volt. 53. Római számjegy. 54. Egyesület neve. 55 Két magánhangzó. 56. Zamatjával. 59. Szalmiákból készült tisztitószer. 62. Jóelőre gondoskodik a kenyérről. 63. Magyar családnév 65. Támlás mássalhangzói. 67. Személyes névmás. 68. A londoni királyi palota skót termének neve. 70. Nincs rá semmi remény. 71. Királyné neve.

Függőleges sorok: 1. Arany János „A walesi bárdok" cimü balladájának egyik szállóigévé vált sora. 2. Áááááá. 3. Bonis avibus latin ...viditése. 4. Előkelő. 5. Baszk vidékre való. 11. Itt, népies alakja. 7. Lakat. 8. Mezei rágcsáló. 9. Sir. 10 A képráma. 11. Klasszikus erő. 12. Német prepozició. 13. Elágazás. 17. Hires hanglemezgyár neve. 19. Veszprémmegyei község. 21. Felvétet az iskolába. 24. Lejuttatta. 25. Vár lehet ilyen. 26. Segédtiszt ismert röviditése. 28. ....mys: palást, görögül. 30. A kalap széle. 32. Császári, hatalmaskodó. 33. A vizszintes 53. 37. Két magánhangzó. 42. Télenkint. 44. Visszafelé: gondolja. 49. Élő. 50. Visszafelé: kivonulás, kimenekülés, franciául. 51. K-val sógor. 52. Élet. 54. Erre is lehet állitani a dolgokat. 57. Muzsika. 58. Nem fiu. 60. Női név. 61. Férfinév. 64. Ékezettel kaszáló. 66. ...lte: kobalttal festett porrátört kék üveg neve. 66. Fonetikus mássalhangzó. 69. Tóth Sándor.

Az 1. számu keresztrejtvény megfejtése:

Vizszintes 1. és függőleges 12. „Bort, buzát, békességét, szép asszony feleséget az uj esztendőben!"

SPORT

Megkezdődött a téli sporthét Balatonkenesén

A résztvevők és a nagyszámu érdeklődő közönség balatonkenesei megérkezésével és a szombat este megtartott hangulatos ismerkedési estéllyel tulajdonképpen már szombaton megkezdődött *az idei téli sporthét Balatonkenesén.* A gyönyörü fővárosi üdülőhelyen immár hagyományossá válnak a kemény tél beálltával megrendezett sporthetek, ezeken csaknem valamennyi téli sportág parádés szerephez jut.

Vasárnap *curling-, fakutya-, jégvitorlásversenyekkel, műkorcsolyázó bemutatóval* és *jégi halászattal* indul meg a téli sportesemények sorozata és tart a héten keresztül jövő vasárnapig. A közönség szórakozásáról minden nap késő délután és este is gondoskodik az agilis rendezőség *Leitgib* Jánossal, a BSE fáradhatatlan főtitkárával az élén. Lesznek *táncos teák,* csütörtökön *vidám műsoros est,* a hét négy napján pedig *bridzsverseny* is a játékteremben.

A főesemények január 17-én és 18-án lesznek, amikor *legjobb műkorcsolyázóink* vendégszerepelnek és *válogatott jégkorongjátékosaink* mérkőznek egymás ellen. Nagy érdeklődés előzi meg a *jégvitorlázó versenyeket* is. Január 17-én este tüzijátékkal egybekötött jégest lesz a gyönyörü kenesei telepen dr. *Karafiáth* Jenő főpolgármester és dr. *Szendi* Károly polgármester jelenlétében.

Asbóth az Európa-ranglista élén

Különböző technikai nehézségek miatt csak most került sor arra, hogy az elmult évi eredmények alapján a Tenisz Szövetség felállitsa a férfi ranglistát. A férfi teniszranglista tervezete a következő felállitásban kerül a ranglistabizottság elé:

1. Asbóth József, 2. Gábori Emil, 3. Szentpéteri Emil, 4. dr. Ferenczy Emil, 5. Szigeti Ottó, 6. vitéz Bánó Lehel, 7. Frigyes Tibor, 8. Katona Zoltán.

Schönborn Erich, a német tenisz szakhivatal vezetője Európa-ranglistát készitett, amely a következő: 1. Asbóth (magyar), 2. Cucelli (olasz), 3. Henkel (német), 4. Romanoni (olasz), 5. Mitics (horvát), 6. Puncsec (horvát), 7. Göpfert (német), 8. Koch (német), 9. Gábori (magyar), 10. Gies (német).

△ **Szabadfogásu birkózó csapatbajnoki verseny kezdődik a Sportcsarnokban.** Az uj *Nemzeti Sportcsarnokban* vasárnap este 7 órakor kezdődik az *országos szabadfogásu birkózó csapatbajnoki verseny,* melynek első fordulójában a BSzKRT SE-nek a Ceglédi MOVE TSE lesz az ellenfele. Az egyesületek az összeállitást már elvégezték, de a siker érdekében erősen titkolóznak, mert csak a verseny előtti mérlegelés után kötelesek zárt boritékban átadni a csapat tagjainak névsorát.

Vasárnapi sportprogram

Birkózás:

MÖSz szabadfogásu csapatbajnoki viadala, Nemzeti Sportcsarnok, este 7 óra. — Kecskeméti TE jubiláris birkózóbajnoki versenye.

Vizilabda:

Villámtorna, Nemzeti Sportuszoda, este 7 óra. — Közben meghivásos uszóverseny.

Jéghokki:

BKE—Erdély válogatott mérkőzés, műjég, este fél 8 óra. — Budapest—Kassa korongmérkőzés Kassán.

Vivás:

RAC kizárásos kardversenye, HTVK Váci-utcai vivóterme, d. e. 9, döntők főkapitányság diszterme, d. u. 5 óra. — A szatmárnémeti Törekvés II. és III. o. országos kardversenye.

Kézilabda:

Fedettpálya bajnokságok, Nemzeti Tornacsarnok, reggel 8 órától.

Si:

Ujpesti TE országos siugró versenye, a svábhegyi nagysáncon, d. u. fél 3 óra. — BBTE Bély—Demény-vándordijas hetes futócsapatverseny, műlesiklóverseny, d. e. fél 10, Svábhegy. — MAFC futóversenye Sopronban. — Kolozsvári AC sánceavató urgóversenye. — KISOK tankerületi versenye Sopronban.

Jég:

WMTK országos műkorcsolyázó verseny, Csepel, d. u. 5 óra. — BKE gyorskorcsolyázó verseny, műjég, d. u. fél 3.

Ökölvivás:

Nagyvárad—Ersekujvár városközi mérkőzés Nagyváradon.

△ **Dr. Milleker Rezsőt,** a főiskolai sport miniszteri biztosát, a kultuszminiszter — saját kérelmére — tisztségétől felmentette.

— **(Groedel bárónőre valloll az elfogott Róna Szigfrid.)** A főkapitányságon javában folyik a minap elfogott *Rona* Szigfrid zsidó származásu volt bankár, *Ringwald* Zoltán Vesselényi-utcai ékszerész szélhámosának kihallgatása. Rónát az elmult éjjel a Rákóczi-ut 22. számu házban fogták el a detektivek egy bizalmas bejelentés alapján. Itt *Kovács Jenő Géza álnéven lakott* a veszedelmes szélhámos, aki hónapokkal ezelőtt két dobozban lepecsételt, álitólag százezer pengőt érő ékszerekre 5000 pengő előleget kért egy ékszerésztől és csak később derült ki, hogy a dobozokban kő van. Az ügyben szereplő *Korbulyné Groedel* Dórát és *Magos* Kálmánnét néhány héttel ezelőtt sulyosan elitélték, de *Róna* Szigfridet csak most találták meg. Róna a kihallgatása során beismerő vallomást tett és abban sulyosan terhelő kijelentéseket mondott a két büntársára, *Korbulynéra* és *Magosnéra.*

Keleti perzsaszőnyegek
nagy választékban, minden méretben, **előnyös árban eladók.** Szekendy, VI., Próféta-utca 9, I. emelet 2. Telefon: 225—275.

* **Hogyan lehet takarékosan főzni?** Izletes és tápláló ételeket hogyan lehet villamos tüzhelyen kevés zsirral, kevesebb liszttel, cukorral elkésziteni? Eskü-ut 5. szám alatti villamos bemutatókon erre a kérdésre adnak bemutatás kiséretében hasznos gyakorlati tanácsokat. Előadásokat hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor, szerdán pedig délután 5 órakor tartanak. Belépés, ruhatár dijtalan.

RÉGI MESTERHEGEDÜT
megvételre keresek
Ajánlatokat mester- és ármegjelöléssel „Koncerthangszer" jeligére **Leopold Cornél hirdetőirodába,** Teréz-körut 3. kérek.

* **Főzőtanfolyamok** kezdődnek a Népmüvelési Bizottság Háztartási Telepén a Gázmüvek, VI., Vilmos császár-ut 3. szám alatti mintakonyháiban: Háztartási alkalmazottak főzőtanfolyama: január 12-től február 16-ig minden hétfőn és csütörtökön délután 4—7 óráig. Tandij 5 pengő. Anyagmegtérités nincs. Kezdők főzőtanfolyama január 15-től február 26-ig minden hétfőn és csütörtökön délelőtt 10—1-ig. Beiratási dij 1 pengő. Tandij 8 pengő. Anyagmegtérités alkalmanként. Dolgozó nő gyorskonyhája. Január 16-tól február 20-ig minden pénteken délután 5—7 óráig. Beiratási dij 1 pengő. Tandij 5 pengő. Anyagmegtérités alkalmanként. A gáz takarékos használatának bemutatására minden kedden és pénteken délután 5 órakor főzőelőadás. Belépődij nincs.

Óráguit a hitelesitési költség. könyvelje.. Pintér-féle **MENTOR** egyesitett üzleti könyvbe
Dijmentes ismertetőt küld:
MINERVA PAPIRHÁZ Andrássy-ut 8.

— **(Herczegh Ilona táncestje.)** Antalné Herczegh Ilona ad táncestét január 15-én a Zeneakadémiában. Magyar és klasszikus zenére komponált táncszámokat mutat be. Magyar táncszámaihoz Bartók és Kodály zenéjét használja fel kiséretül. Hosszasan tanulmányozta az ősi magyar és székely táncelemeket s a magyar néplélek mélységeit igyekszik táncaiban kifejezni. Művészi iránya: lelki tartalmat adni a modoros formakeresés helyett. Ehhez legmegfelelőbb témául ősi székely népballadákat dolgozott fel. A táncestén *Dessewffyné Madarassy* Hedda keleti táncmotivumok bemutatásával szerepel, *Nászay* Károlyné romantikus számokkal. Bartók zenéjét *Székely* Mária, Bartók tanitványa tolmácsolja.

Elmaradnak a vasárnapi ügetőversenyek

A szakadatlanul tartó havazás ellenére a tegnapi ügetőversenyek többnyire a realitás jegyében folytak le. A *Nemzetközi handicapet* ugyan a nagy autszajder *Csapláros* nyerte, de a *Nemzetközi versenyt, Virilis távollétében,* a másodsorban vélelmezett *Ficzkónak* sikerült megnyernie. A *Kettesfogatu urkocsiversenyben,* némi meglepetésre, az *Emke—Gyalla fogat* győzött. A részletes eredmények a következők:

Az I. futam elmaradt.

II. futam. 1. **Hunyad** (2½) Halmos. 2. Robaj (4) Kovács II., 3. Brassó (3) Konta Fm: Csila M.I.R., Briós, Pezsgő, Bankrabló, Gyöngyös. Tot.: 10:45, 22, 24, 33. Befutó: 1—2:153, 1—3:263. Idő: 32.7.

III. futam. 1. **Ficsur II.** (8:10 reá) Kovács II.. 2. Lila (1½) Kovács J., 3. Arion (6) Galla. Fm.: Urfi, Betörő, Mády fia, Zircz, Icza. Tot.: 10:24, 12, 11, 20. Befutó: 1—2:29. 1—3:76. Idő: 30.7.

IV. futam. 1. **Emke—Gyalla-fogat** (8) Bródy. 2. Ellák—Sirocco (pari) Pőzel. 3. Dáma—Re-contra Romeo (6) Vecsekői. Fm.: Bufelejtő—Leander, Fogaras—Toti. Dráva—Dusán, Miss Magyarország—Századkürtös. Tot.: 10:100, 19, 13, 19. Befutó: 468. Idő: 40.2.

V. futam. 1. **Csapláros** (5) Fischer, 2. Ébredő (5) Marek, 3. Bicskás (3) Jónás F. Fm.: Bob Utica, Epilog, G. H. Robinson, Csalafinta, Galagonya. Tot.: 10:221, 31, 22, 17. Befutó: 1—2:636, 1—3:278. Idő: 28.

VI. futam 1. **Ficzkó** (2) Raymer, 2. Apród of Pamuk (4) Marschall, 3. Bakafántos (6) Zwillinger. Fm.: Abrópénz, Zepperl, Gulliver, Magnézium, Elsőm, Szabolcs. Tot.: 10:32, 18, 23, 41. Befutó: 1—2:97, 1—3:190. Idő: 29.2.

VII. futam. 1. **Dalma J. F.** (8:10 reá) Kovács J., 2. Wilt Mária (5) Jónás F., 3. Ádáz (4) Marschall. Fm.: Pamuki Barnalány, Zarándok, Andalgó, Elszánt. Tot.: 10:24, 14, 18, 14. Befutó: 198. Idő: 30.7.

VIII. futam. 1. **Pityu** (3) Székely, 2. Késmárk (2) Fityó, 3. Ferike W. (4) Németh. Fm: Bajnok F., Tamara II., Pörnő, Citera M. I. R., Széltoló, Dóra, Tubarózsa, Őszirózsa. Tot.: 10:123, 38, 26, 38. Befutó: 1—2:555, 1—3:756. Idő: 42.

IX. futam. 1. **Vélia** (pari) Székely, 2. Amulett (3) Kovács J., 3 Lenke II. (6) Halmos. Fm.: Garáb. Quarnero, Erény, Etes, Valódi, Hamis. Tot.: 10:26, 12, 14, 23. Befutó: 1—2:50, 1—3:155. Idő: 34.9.

*

A nagy havazás folytán a B. Ü. E. igazgatósága ugy határozott, hogy a mai versenyek elmaradnak és a legközelebbi versenynapot szerdán, 14-én fogják megtartani és pedig a szerdai napra előirányzott programmal.

honvéd, Ó-Resiczabányán, 57 éves.— Tormássy János, Nagy-Szombat város árvaszéki jegyzője, irattárnoka és közgyámja, 56 éves. — Szöts Károly 48/49-diki honvédfőhadnagy, temesmegyei bizottsági tag, tiszteletbeli szolgabiró és vlajkováczi földbirtokos, 67 éves Vlajkováczon. — Kocsis Ferencz homonnai polgáriskolai rajztanár élete 24-ik évében, Diós-Győrött. — Fehér Sándor, Sopron város alkamarása, 1848—49-iki honvédfőhadnagy. — Szabó Lajos kir. ügyész, 43 éves, N-Szebenben. — Tóth Soma volt színész, egykor balletmester a nemzeti szinháznál, ki komikus szerepeket is játszott, Szilágy-Somlyón. — Nemes József ügyvéd, 84 éves, Kolozsvártt. — Kocsis János ötvös, Szegedváros egyik legöregebb polgára, ki a szabadságharczban a szent-tamási győzők kitüntetésére osztogatott emlékérmet készítette, 86 éves. — Millye Dániel, 1848—49-iki honvédszázados, 74 éves, Nagy-Váradon. Valk József, tekintélyes kecskeméti polgár, 65 éves. — Ruttkay György, 44 éves. F.-Kelecsényen. — Kovács Sándor vasuti hivatalnok, 24 éves, Csik-Lázárfalván. — Sárközy József, a honvédségi Ludovika-akademia növendéke, Sárközy Kázmér fia, 17 éves, Kápolnás-Nyéken. — Szilágyi Béla, a hasonló nevű fővárosi tanár 3 éves fiacskája. — Gaál Sándor, az aradi törvényhatósági bizottság tagja, Gaál Jenő országgyülési képviselő édes atyja, 70 éves, Aradon. — Szüts János, az illetékkiszabási hivatal főnöke, N.-Váradon, 56 éves. — Szirmay József, nyug. urodalmi tisztartó, 56 éves, Bellatinczen.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Ledőltem. Most csinosabb s érdemleges kifogásunk nincs ellene. Csak érzelgős hangja nem igen talál a mai, realistikusabb és egészségesebb, ízléshez. A harminczas évek költészete ma már nem kedves. A két újabb sokkal gyöngébb.

Virágrege «Valamit» ér, de bizony nem sokat. Miért épen *fuxia* az a konok vagy begyes virág? A Tompa Virágregéiben minden virág szerepe jellemző s indokolt. Ott ezt nem találjuk. A kifejezésekben pedig nagyon is erős szavak (nyegle módon megcsípi, aljas szellő stb.) rontják a gyöngédnek lenni kellő előadás hatását. S a mi főbaj, az egésznek nincs fogható erkölcsi tartalma.

Zaphir. Nem nekünk való — kivéve ha valami nagyon kedves illusztráczióval jőne hozzánk.

A husvét-ünnep megszilárdítása. Ilyen dolgokat önkényesen s átalában hírlapi úton nem lehet megcsinálni. S a mennyiben a czikkecske czélja az előkészítés s errevezető eszmecsere volna: ennek is alaposabbnak és indokoltabbnak kellene lenni. Különösen a második és harmadik propozicziónagy ellenzésbe ütköznek: amaz a köznép, ez ama bizonyos felekezetek hitelvei részéről. Igy a czikket közölni feleslegesnek tartjuk, mivel ily alakban semmiképen nem vezethetne czélra.

Havasi emlék. Hangulatos vers; csakhogy kevesebb a tartalom, mint a hangulat.

Vadonban. Ebben is a hangulat a legerősebb; első versszaka felkölti s az utolsó visszazengi. De a mi közbeesik, már kevésbbé felel meg neki.

TARTALOM.

Szöveg: I. Rákóczi György. Zsilinszky Mihálytól. — Völgy ölén. Költemény. Lévai Sándortól. — Sorsom. Költemény. Lévai Sándortól. — Az erdélyi sátoros czigányok keresztelési és temetkezési szokásai. Dr. Wlislocky Henriktől. — A görög kérdés képekben. — A portugáliai trónörökös s a párisi gróf leányának esküvője. — Jelbeszéd az indiánoknál. — Sándor Mátyás. Verne Gyula regénye. — Egyveleg. — Az állatkert új vendégei. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Hetinaptár.

Képek: I. Rákóczi György fejedelem. Egykoru metszet után. — Deliannisz volt miniszter. — A portugal trónörökös-pár. Mária Valéria orleansi herczegnő — Carlos braganzai herczeg. — A görög kérdés képekben. 1. A Mavromikhális-ezred katonáinak elvonulása Athéne utczáin. 2. Az athénei idegen követek elhagyják a Piraeust, május 7-én. 3. Athénei politizáló körök a zár alatt. — Az észak-amerikai indiánok életéből. (Kilencz képpel.) — Bars-Szt.-Kereszt. Dörre Tivadar rajza. — Egy görög óriás.

HETI NAPTAR. Junius hó.

Nap		Katholikus es protestans		Görög-Orosz	Izraelita
6	V	C 6 Nor. pk. vt.	C 6 Exaud.	25 E Sz. Iv. f.	3
7	H	3óbert ap.	Lucza	26 Kárpusz	4 Metuz.
8	K	Medard pk. hv.	Medard	27 Hellád	5
9	S	P. s Felicz. vtk.	Feliczián	28 Niczét	6 Sch. P.
10	C	Margit királynő	Onufer	29 Theodózia	7 P. 2. n.
11	P	Barnabás ap. †	Barnabás	30 Izácz ap.	8
12	S	Antonia vt.	Bazilides	31 Herma vt.	9 S Nosz.

Holdváltozásai: ☽ Első negyed 9-én, 8 óra 42 pk. d. e.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete selyem Faille Française, Surah, Satin merveilleux, Satin Luxor, atlaszok, damasztok, ripszek és tafoták, méterjét frt 1.10 egész frt 8.85 (körülbelül 120 különböző fajtában) szállít egyes öltözetekre valamint egész végben vámmentesen a házhoz ***Henneberg G.*** (cs. és k. udv. szállító) selyemgyári raktára ***Zürichben.*** Minták postafordultával. Levéldij 10 kr.

Köszvényeseknek.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udvari szállitó és kerületi gyógyszerész urnak, Korneuburgban.

Több éves köszvénybajom közel vitt a kétségbeeséshez, s arra indított, hogy az Ön sokfelé dicsért «**köszvényfolyadékát**» megkisértsem.

Bajom, mely annyi felhasznált szernek ellenállt, **három palaczkkal az Ön szeréből fölhasználva, csupán három heti rövid idő mulva teljesen megszünt.**

Immár négy hónap mult el gyógyulásom után, különféle **időváltozások** voltak azóta, de **egészségem épen megmaradt.**

Minek következtében meleg köszönetet mond Önnek

őszinte tisztelője
Berkovitz Sándor

Bécs, 1885 nov. 15. gyáron I, Stefansplatz, Nr. 6.

A beszerzési forrásokra nézve utalunk a mai számunkban foglalt «**Kwizda köszvényfolyadéka**» czimü hirdetésre.

Mindenki, még a legszegényebb ember is, áldozhat három krajczárt naponkint, belső testrészeinek gyökeres kitisztítására, hogy ez által egész sereg betegségnek elejét vegye, a melyek a táplálkozás s emésztés megzavart menetéből (székrekedés, gyomor-, máj- és epebajok, aranyeres bántalmak, vértorlódás, étvágyhiány stb.) keletkeznek. — Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsainak használatát értjük itt; egy egész doboz ára a gyógyszertárakban 70 kr. Gondosan megfigyelendő, hogy mindenik dobozon rajta van-e czégjegyül: a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása, ne hogy máskép csomagolt s olcsóbb szerek által rászedettessünk.

Egy hatszor hasábzott petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 kr.; többszöri igtatásnál 10 kr. Bélyegdij külön minden igtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad BÉCSBEN: Dukes M. Riemergasse 12, Schalek Henrik Wollzeile 12, és Oppelik A. Stubenbastei 2

Japáni arczbőr tisztitó papir.

Legjobb védszer az arcz izzadsága ellen

1 csomag ára **70** kr. Bérmentve postán küldve **85** kr.

KANITZ C. papir-raktára **Bpest, 12.** Dorottya-utcza **12. sz.**

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható — az osztr. tartományok számára **Szelinski György** cs. kir. egyetemi könyv. árusnál, Bécsben, Stefansplatz 6.

FRARY REZSŐ.

A latin nyelv kérdése.

Francziából.

Ára füzve 1 forint 50 krajczár.

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható — az osztr. tartományok számára **Szelinski György** cs. k. egyet. könyvárusnál, Bécsben I., Stefansplatz 6.

FÁY ANDRÁS

ÖSSZES BESZÉLYEI.

HÁROM KÖTET.

Ára füzve 4 forint 80 krajczár.

TARTALOM.

I. KÖTET: A különös végrendelet. Elbeszélés (1818). — Az elkésések (1822). — A hasznosi kincskeresés (1824). — Érzelgés és világ folyása. Levelekben (1824). — Mire szántam a fiamat? Bohózat (1825). — A tétényi éjszaka (1834.) — A jó szív is bajjal jár (1835).

II. KÖTET: Sió. (Tündéries rege). — A velenczeik. (Történeti beszély). — Ész- és szív-kalandok. — Szádvár és vidéke. (Történeti beszély). — A könyv-búvár. — Öreg és barátjai. — A viharok.

III. KÖTET: A művész és barátai. — Rekettyési Borgay Kálmán utazása. — A szép Katinka. — Flóris deák. — A szulioták.

Dr. Lengiel F.

nyir-balzsama.

Már a növényi nedv, mely a nyirból ha annak törzsét megfurták, kifolyik, ember emlékezet óta a legkitünőbb szépitőszernek van ismerve; ha pedig e nedv a föltaláló utasitása szerint vegyi uton balzsammá dolgoztatik, majdnem csodálatos hatással bir. Ha azzal **arczot vagy egyéb bőrrészeket este bekenjük, már a következő reggelen majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, minek folytán ez gyöngéddé és fehérré válik.** E balzsam kisimitja az arczon támadt redőket és himlőhelyeket, fiatal arczszint ád; a bőrnek fehérséget, gyöngédség és frisseséget kölcsönöz; a legrövidebb idö alatt a szeplőt, májfoltokat, anyajegyet, orrvörösséget, böratkát és minden egyéb bőrszenynnet eltávolit. Egy korsóval használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.; póstán küldve 10 krral több.

Fő letét Magyarország számára Török József, gyógyszerésznél, **Budapest** király-utcza 12. szám; **Pozsonyban Pisztory Bódog**, gyógysz. **Temesváron** Tarczay József gyógysz. **Zágrábon** Mittelbach Zsigmond gyógyszerésznél.

Gyomor-gyengeség, dispepsia, gyomor-pangás, gyomor-égés, rosz emésztés és minden gyomor-bántalom ellen!

Boudault-féle

PEPSIN-BOR.

(ó-spanyol borban oldott tiszta pepsin).

A pepsin az emberi és állati gyomor egy sajátságos váladéka, mely arra van hivatva, hogy a gyomorba jutott zsir és fehérnye tartalmu anyagokat feloldja és felszivódását lehetővé tegye. Pepsin nélkül emésztés nem képzelhető. Ha gyomrunk nem választ ki kellő mennyiségü pepsint, ugy az emésztés rögtön megakad, s a legkülönbözőbb gyomorbajok állanak elő. Ily esetben igen hasznos oldott pepsint vinni a gyomorba, mely a **pepsin-bor** által érhető el. Dr. Corvisart, III. Napoleon házi orvosa, fényes eredménynyel használta e szert fejedelmi betegén, s utánna a legjelesebb orvosok számos szenvedő emberen. — **Egy üveg ára 2 frt 50 kr.**

Magyarországi föraktár: Török József gyógyszertára, Budapest, király-utcza 12. szám.

„LYON VÁROSÁHOZ"

(Magasin a la ville de Lyon.)

BAUMWALD TESTVÉREK

SELYEM ÉS DIVAT-ÁRUHÁZA BUDAPESTEN.

Előre haladt idény következtében a legujabb tavaszi kelméket leszállitott áron adjuk el, u. m. Dupla széles **Congo-Foule** selyem bordurrel **65** kr. **Crépe Mignon, Esmeralda** á bordure **Pique Loden, Etamine à jour, Bouclè ráyé, Drap de Bagdad, Canevas, Mandalay**; továbbá fekete kelmékben roppant nagy raktár vége. **Jaquard faconé, crépe Virginie, Diagonal anglais, Mazambo, Estremadura, Dilo broche, Tusnelda Armure** és **Terno** 100 cm. széles **65** krtól fölfelé **1, 2, 3.50. 4, 5.50, 6** frtig, azonkivül

55 centiméter satin Merveilleux tiszta selyem 1 forint 65 krajczár.
55 « « de Lyon « « 2 « 50 «
55 « « Duchesse « « 3 « 80 «

Kivánatra mintákat bérmentve küldetnek.

ság teljesen elhagyott, katonaság tartja megszállva. A láva azonban lassan még mindig előbbre nyomul. A lávafolyam 25 méter széles és 3 méter magas. A láva már több külvárosi nyárilakot elpusztított. A szerencsétlenség által sujtottak javára közadakozást indítottak.

A szerb tudományos akadémia botránya. A belgrádi törvényszék *Jovanovits* Vladimir, a szerb tudós akadémia elnöke ellen, sikkasztás miatt bünfenyítő vizsgálatot indított. Kujundsics közoktatásügyi miniszter, ki az akadémiának titkára volt, ismerte az ott folyó gazdálkodást, s ő rendelte el a vizsgálatot is. Jovanovics, ki Risztics idejében pénzügyminiszter volt, többi közt saját magának is kétszeres tiszteletdijat számított föl. Május 30-ikán délelőtt a rendőrség megjelent az akadémia helyiségében, fölfüggesztette az intézet müködését és követelte a pénztár átadását. Az igazgatóság megtagadta az engedelmességet, hivatkozva arra, hogy az akadémiát királyi ukáz alapította, tehát csakis ilyen függeszthetí föl. Az igazgatóság erre kihallgatást kért a királynál, panaszt emelendő a miniszterium ellen, a mely az akadémiát csak azért üldözi, mert számos tagja ellenzéki. A vizsgálat azonban elrendeltetett.

A londoni magyar vásárról irják nekünk:

Nemcsak magyar vásár, hanem keleti bazár is lesz ez, s *Felbermann* rendezi. A rendező bizottság tagjai sorában ott találjuk a londoni előkelő világ legjobban hangzó neveit, köztük a walesi herczegnőt, a schleswig-holsteini harczegnőt, a badeni nagyherczegnőt, Connaught, Albany, Teck stb herczegnőket, Károlyi Alajos grófnőt, Mijatovics szerb miniszter angol születésü nejét, Aylesford, Stanhope grófnékat stb. Tizenöt sátorban lesznek elárusítónők, az előkelő társaság legünnepeltebb női közül, s mindenik sátor magyar szoba-berendezést fog mutatni, s mindenik hölgy különböző vidéki magyar viseletben fog lenni. A megnyitás délután két órakor az angol himnusz hangjai mellett fog végbe menni, az angol királynő leánya, Beatrice, Battenberg herczegnő által, mire a Rákóczi-induló következik, s utána a csárdában több magyar ifju és nő a csárdás-tánczot mutatja be. Rundir Singh Helén herczegnő mint kártyavetőnő igérte meg közreműködését e mellett minden napra hangversenyeket és élőképeket tartalmaz a programm, s ezekben több ismert művész mellett Ghika herczegnő is részt vesz. Illusztrált ünnepi emlékkönyvet is adnak ki, melybe költeményeket s más dolgozatokat irnak, a többek közt Tennyson, lord Lytton, Mijatovics asszony (Battenberg herczegnőnek ajánlva), lady Brassey, a hires utazónő, stb. Általában az ünnepély fényesnek igérkezik, és sok tekintetben előmozdíthatja hazánk etnographiai ismeretét s a magyar iparczikkek elterjedését a külföldön.

Budapest vagyona. A főváros vagyonáról szóló legujabb kimutatás szerint Budapest vagyona a mult év végén 81.770,498 frt 54 kr. volt s ezzel szemben 16.118,052 frt 87 kr. tartozás áll, a tiszta vagyon tehát 65.652,445 frt 66 kr. A megelőző évhez 991,192 frt 31 kr. csökkenés mutatkozik, a mi onnan ered, hogy a főváros tavaly részint ingyen, részint igen mérsékelt áron igen nagy telkeket engedett át közérdekü épitkezések czéljaira. A tizenhat milliós adósági rovat nagyon fel fog szökkenni a husz milliós uj kölcsön által.

* **Orvosi oklevelet** az utolsó hét év alatt már 18 esetben adtak nőknek a párisi egyetemen. Jelenleg az orvosi fakultás 4000 hallgatója között 103 nő van, köztök 8 franczia, 1 török, 1 indiai, 3 osztrák és 76 orosz.

* **Római amfitheatrum Párisban.** A Rue Monge és Rue Navarra szögletén Páris város egy telket megvásárolván, megkezdte Lutetia régi amfitheatrumának kiásatását. Már is két padsort s egy hajó versenyre szolgáló területet találtak, mely utóbbinál a széles csatorna még elég jó állapotban volt. A talált romok között legérdekesebb az, hogy az üléseken olvashatók azok nevei, kik azok birtokosai voltak.

A magyar franczia biztositó részvény-társaság (Franco-Hongroise) életbiztositási osztályához 1886. május hóban benyújtatott 426 ajánlat 785.900 forint összegről és kiállíttatott 352 kötvény 619.500 frt biztositott összegről. Folyó év január 1-től május hó végéig 1697 ajánlat 3.261.300 frt összegről nyujtatott be és 1432 kötvény 2.631.500 frt biztositott összegről állíttatott ki.

EGY GÖRÖG ÓRIÁS.

A görög óriások már nemcsak «in gremio» rémítgetnek nagyratörő vágyaikkal, hanem egyenként is gazdagitni kezdik a vándor panorámások sok mindenféle csodáit. Az előttünk álló görög egy ilyen jól megtermett uri ember, neve Amanab és 18 év előtt szülte világra a hős nemzet Kerassond mellett egy erdőben, nem messze Trebizondtól. Nem kevesebb, mint 7 láb 9 hüvelyk magas s vállainak mérete 22 hüvelyk. Természetes, hogy e rendkivüli arányok arra a jogos vállalkozásra ösztönözték Amanab urat, hogy Európa főbb városban is bemutassa magát — persze pénzért, mert a régi ideális kor emlékei már rég letüntek. Vajjon akad-e Homérja ennek az uj sütetü cyclopsnak is — méltán lehetünk rá kiváncsiak.

A «Jogtudományi Közlöny» junius 6-diki száma (23-ik) a következő tartalommal jelent meg.

Vizsgálati fogság itélet után. Dr. *Illés Károly* aradi ügyvédtől. — Jogirodalom: Az ipartörvény magyarázata. A földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszterium hivatalos adatainak felhasználásával. Irta Dr. *Ballagi Béla* miniszteri fogalmazó. — Törvénykezési Szemle: Hogyan kell szerkeszteni valaminek türésére vagy abbanhagyására kötelező itéletet. Dr. *Imling Konrád* budapesti kir. táblai birótól. — A kisebb polgári peres ügyekről szóló törvény megváltoztatásáról. *Serly Antal* budapesti kir. aljárásbirótól. — Válasz a nyilt kérdésre. *Vargha Ferencz* kassai tszéki aljegyzőtől. — Adalékok a magyar bünvádi eljárás fejlődéséhez. XX. Átiratok a bünügyi védelem tárgyában. — Különfélék.

MELLÉKLET: Curiai határozatok. — A budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozatai. — A második bünvádi eljárási javaslat részletes tárgyalására kiküldött szakbizottság ülései. — Kivonat a «Budapesti Közlöny»-ből.

SAKKJÁTÉK.

1386. szamu feladvány. Hofmann Fr.-töl.

Sötét.

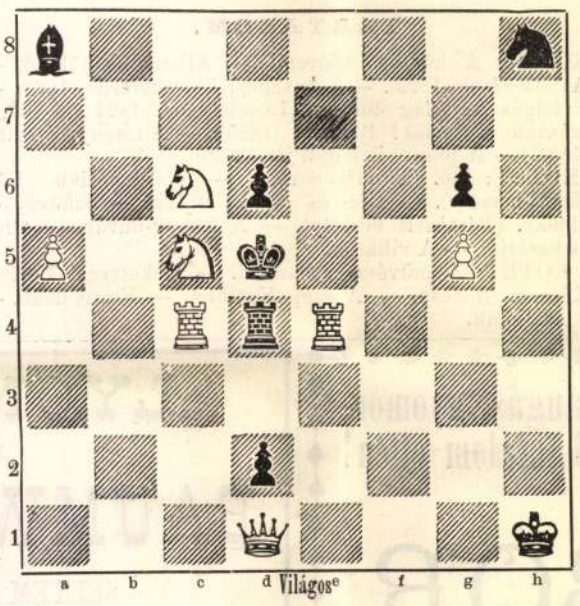

Világos indúl s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1380. sz. feladvány megfejtése.

Shinkmann W. A.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Bd4—d2 --- --- ---	Fa8—b7—c6—d5—e4
2. Ff4—b8—c7—d6—e5	Bg3—e3 (a)
3. Fd4—c5—b6—a7 ---	F lép.
4. F mattot ad.	

a.

2. --- --- --- --- ---	Bg3—g2:
3. Be2—g2 + --- ---	F—g2:
4. F mattot ad.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. Andorfi Sándor. — Kovács J. — *Az Erkel-sakktársaság nevében:* Exner Kornél. — *Tarnóczon:* Németh Péter. — *A pesti sakk-kör.*

HALÁLOZÁSOK.

A képviselőház két tagját vesztette el pár nap alatt: Bessenyey Ernő-t, a zala szent-gróthi kerület képviselőjét és Jánossy János-t, a vágvecsei kerület képviselőjét. Bessenyey máj. 27-ikén Zala-Mihályiban hunyt el, hosszas betegség után, 62 éves korában. A negyvenes években Zalamegye tiszti ügyésze volt. A szabadságharczban, mint a híres 47-ik, zalai honvéd-zászlóalj századosa több ütközetet keresztül harczolt, mignem Komáromba szorult. 1850-ben ügyvédi irodát nyitott, de másfél év mulva mihályfai és zala-szent-mihályi birtokán gazdálkodni kezdett s mint a Deák-párt, utóbb mint a mérsékelt ellenzék híve volt tagja a képviselőháznak. A zala-szent-gróthi választókerület három egymásután következő választáson bizta reá a mandatumot. Bessenyey különösen a Muraköz magyarosítása körül szerzett maradandó érdemeket. Jánossy Jánost e hó 2-ikán érte utól a halál Nyitra-Ujlakon, melynek szeretett plébánosa volt. 44 éves korában. Egy időben a gróf Brunswik-családnál volt nevelő, majd káplán Érden, s ekkor irt egy munkát Pázmány Péterről. 1871-ben Esterházy István gróf, Pozsonymegye főispánja, plébánosnak hivta meg a nyitra-ujlaki plébániára. 1870 óta országgyülési képviselő lett, s mint a szabadelvü párt hive, a vágvecsei kerületet képviselte. — Schoepf tábornok, ki 1848/9-ben a magyar szabadságharczban részt vett — mint az «Amerikai Nemzetőr» irja — május 11-én Washingtonban meghalt. A lengyel származásu tábornok Bemmel Damaskusba menekült; majd Amerikába ment s élete végéig szeretettel ragaszkodott a magyar nemzethez, melynek fiául vallotta magát.

Szákfi József, a magyar színészek nesztora, meghalt e hó 3-ikán Debreczenben, hol a legismertebb alakok egyike volt, s az ottani kaszinó gondoskodott róla, hogy agg napjait nyugodtan tölthesse, mint a kaszinó könyvtárnoka. Kilenczven év körül lehetett. Az uttörő színészek közé tartozott, kiknek a tövisből legtöbb jutott. A most élő szinész-nemzedék már mint öreg szinészre emlékezik rá, ki apa-szerepeket játszott; a negyvenes években rövid ideig a nemzeti szinháznak is tagja volt. Nagy életkorát jó egészségben érte meg, s halálát sem előzte meg súlyosb betegség.

Bergman Józsefné, szül. Burghard Julia, 1849-iki honvédezredes özvegye, 50 éves, Szegeden. — Gróf Poninszky Roumáldné szül. Jeszenszky Sarolta bárónő, Csibrákon. — Toldalagi Ágnes grófnő Nyárád-Szent-Benedeken. — Barkóczy Jánosné grófnő a tavarnai kastélyban. — Özv. Okolicsányi Jánosné szül. Lanzer Hedvig, 76 éves, Laskadon. — Matolay Jolán polgári leányiskolai tanitónő. Homonna-Olykán. — Viola Elvira, Viola Imre, Budapest főváros köztiszteletben élő tanácsnokának 14 éves leánya. — Özv. Lengyel Antalné szül. Volf Zsuzsánna, jótékony hölgy, 74 éves, Hátszegen. — Zsiros Kornélia, Zsiros Vazul világosi g. kath. esperes 17 éves leánya. — Thuszné szül. Schmidt Anna, főszolgabiró özvegye, 69 éves, Pozsonyban. — Hatházy Ferenczné szül. Holvay Hermina, 30 éves, Kolozsvártt. — Wechsler Adolfné, szül. Weisz Regina, 24 éves, Nagy-Váradon. — Özv. Fülep Károlyné szül. Földváry Karolina 58 éves, Budapesten. — Özv. Wertheim Mózesné szül. Süsz Katalin, jótékony szellemü hölgy, Székesfehérvártt, 76 éves.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Lukrits Antal pénzügyminiszteri főtanácsos, a központi számvevőség főnöke, 52 éves korában, Budapesten. — Terhes Barnabás sárospataki ref. lelkész, a ref. főiskola igazgató-tanácsosa, az alsó-zempléni ref. egyházmegye jegyzője, ki az irodalomban is nevet hagy maga után, s néhai Terhes Sámuel rimaszombati jeles ref. lelkésznek fia, 49 éves korában, s épen halálakor neje ikergyermekeket szült halva és az anya is élethalál közt vivódott. — Szabó Endre derzsenyei (Hontmegye) evang. lelkész 80 éves. — Schuganich János aranymisés pap, érdemesült ottovai plébános, 86 éves, Sopronban. — Kromek Sándor, vácz-egyházmegyei kath. pap, szőllősi plébános 43 éves, Váczon. — Kaszap István, kath. pap és nagyszombati nyug. főgymnáziumi tanár, 39 éves, Soroksáron. — Bernáth Kálmán volt honvédfőhadnagy, Biharmegye egykori főszolgabirája, 54 éves, Debreczenben. — Kiss László főügyészi hivatalnok s az első magyar független kormány volt konstantinápolyi követségi titkára, élte 65-ik évében hosszas szenvedés után Budapesten; ugyanitt Oláh István nyug. aljárásbiró, 72 éves. — Vitális Sandor nyug. őrnagy, a 48—49-diki híres kilenczedik honvédzászlóalj szervezője, 94 éves korában. — Diaconovits Adolf, az osztrák-magyar államvasuttársaság uradalmi titkárja, Krassó-Szörénymegye bizottságának s központi választmányának tagja, iskolaszéki elnök, volt 1848-ki

Muz. és Kvt. Ert

Kocsis János, szegedi aranyműves VII. 64, 65.

— neje VII. 65.

Kocsis János

Kocsis Tanós

ötvös

Szegeden † 1886 ben
86 éves korában

Ö volt az, aki a Habadsány-
harcban a Hent tanási
egyszerek kitüntetésére osztó-
gatott emlékérmet
készítette.

Vas Ugy 1886. 374 l

Kocsis

K. 3. *János*, otvos, * 1800, † Szeged 1886. U. o. volt ötvösműhelye s ő volt az, aki a szabadságharcban a szenttamási győzők kitüntetésére osztogatott emlékérmet készítette.

K. G. I. 573 l

Omer pascha:

Derékon alól, r
rekát szorító kardko
Fején fez van bojtta
vegyült. Nyakravac
Egyelejű testhez a
vidék, melyet folyó
„Ome
Acélmetszet, ~~xx~~
Ltfra

Kocsis János

aranymüves

Utalással Tömörkény István-nak a Mur. és Kvt. Értesítőben 1913. 1. sz. megjelent cikkére meg a szenttamási hadiérem, ről szól, alábbi hely közli, hogy az érmek nem maradtak fenti aranymüves nyakán, mert azokból Gál is kapott az ütközetben szerzett érdemeiért, meg a nemzeti Muzeumba került.

Századok.

1913. 626. l.

CEGLÉD

Ref. templom (neoklasszicizmus)

Zombory Gusztáv: Ceglédi VV 1857, 554 l.

M.D.K

KOCSIS János építész

Szeged, északi városrész rendezése
(megvétel)

Társtervező: Hernyak I., Tarnai I

Tervpályázati eredmények

Magyar Építőművészet 1960. 4 sz. 62. l

Kocsis Tamás rajzpedagógus

Ma nyílik meg Szegeden a Pedagógus Szakszervezet Csongrád m.-i Bizottságának rendezésében a megyei rajzpedagógusok képzőművészeti kiállítása, melyen szerepelnek művei.

Csongrád Megyei Hírlap, 1969. márc. 2.

Kovács József

az 1972. évi [illegible] Diplomadíj-pályázaton II. díjat nyert.

Magy. Ép. Ip. 1972. 11-12. sz. 663-667. l.

Kocsis József - Kocsis Csaba

35 ezer forinttal jutalmaztál pályaminőrilet az esztergomi Várhegy és Vármúzeum építészeti Zialakítására Zírt pályázaton.

Magyar Nemzet 1972 október 4.
6. old.

Korris József

díjazott munkáját említi Komor Vilma az "Egyetemisták a Fővárosért" c. diplomaterv-pályázatról írt cikkében.

Budapest, 1974. 8.sz. 12-14.l.

Kocsis Jenő

1892/93

Ferkèpzomfoiskèvk

102. l.

Kocsis Jenő

wirl. 1869 - Gimn. vetts Rk

1892/93 I. I. ontalg

1892/93 II " "

Vasari III. 154.

Kocsis József szobrász, ötvösművész

Népszava. 1924. II. 24. 7. l.

M.D.K.

Kocsis József, nyomdász

neve az 1814-évi egri összeírásban szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Akadémiai Kiadó, 351 old.

KOCSIS József nyomdász. Egerben 1814-ben irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Kocsis József

szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

Wu 1933. IV. 20.

MDK.

Kocsis József

Erdő c. fényképe

Jövő Mérnöke 1965 máj.31.

Kocsis József, építő

— Reskriskolák

20

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

83/5

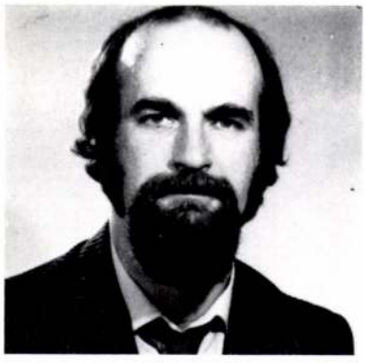

Herrer-y M. Caesar
(LAKÓTERV)
Vezető építész:
Finta József

1947-ben Budapesten született. Középiskola után a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karára járt. 1970-ben a Városépítési Tanszéken diplomázott. Közvetlenül utána a Magyar Iparművészeti Főiskola belsőépítész szakának továbbképzős hallgatója lett. 1974-ben védte meg diplomáját. 1971-től főiskolai tanulmányai mellett a Boltberendező Üzem tervezési osztályán dolgozott, ahol elsősorban kereskedelmi létesítmények építészeti és belsőépítészeti kialakításával foglalkozott.

1974-től munkahelye a Lakó- és Kommunális Épületeket Tervező Vállalat.

Önálló munkái:

Pozsonyi diákszálló, I. és II. ütem (belsőépítészként). Átadás: 1977.

Brno-i szálloda (belsőépítészként). Átadás: 1979.

Novotel Szálló, Budapest (építész munkatársként és belsőépítészként). Átadás: 1982.

Központi Váltó- és Hitelbank Budapest. Bécs (közösségi terek belső kialakítása). Átadás: 1982.

A Novotel Budapest átadása után a Belkereskedelem Kiváló Dolgozója lett, majd 1983-ban a szállóért és bankért Ybl-díjban részesült.

A képen a Hotel Novotel (Budapest) előcsarnokának részlete és a Központi Váltó- és Hitelbank, Budapest (Bécs) pénztártermének modellje látható.

Kocsis József (Heves megyei Tanácsi Tervező Vállalat)
Vezető építész:
Plesz Antal

1949-ben született Esztergomban. Diplomáját 1972-ben a BME Építészmérnöki karán szerezte. Munkahelyei:
1972—80-ig Heves megyei Tanácsi Tervező Vállalat, Eger;
1980—82-ig Városi Tanács V. B. Műszaki Osztály, Szentendre;
1982-től Országos Műemléki Felügyelőség, Budapest.

Pályázatai:
1973. Vármúzeum, Esztergom (Kocsis Csabával munkatársként, III. díj)
1982. Öregek Szociális Otthona (Puhl Antallal és Guczogi Györggyel, megvétel)

Önálló tervezési munkái:
Kisvendéglő, Hatvan
Orvosi rendelő és szolgálati lakás, Sirok
Iskolabővítés tornateremmel, Mátrafüred
64 OTP, 120 lakás, Gyöngyös
„Vörös Rák" étterem, Eger
HmTTV székháza, Eger
1000 fős camping rekonstrukció, közösségi épületek, Eger
„Vendégház", Noszvaj
800 lakásos lakóterület beépítési terve, Hatvan, Horváth M. u. (Cságoly Ferenc és Visnyei Györgyi építészekkel)
Egészségügyi központ és gyógyszertár, Kisköre
SZOT szanatórium rekonstrukció és bővítés, Parádfürdő
Bükki Nemzeti Park fogadóháza, Felnémet
Rk. kápolna és plébánia, Hajdúhadház

Folyamatban: Magyar Képzőművészeti Főiskola Tihanyi Oktatóbázisa
Véchey kúria rekonstrukciója, Solt
OKTH Központ, Miskolc

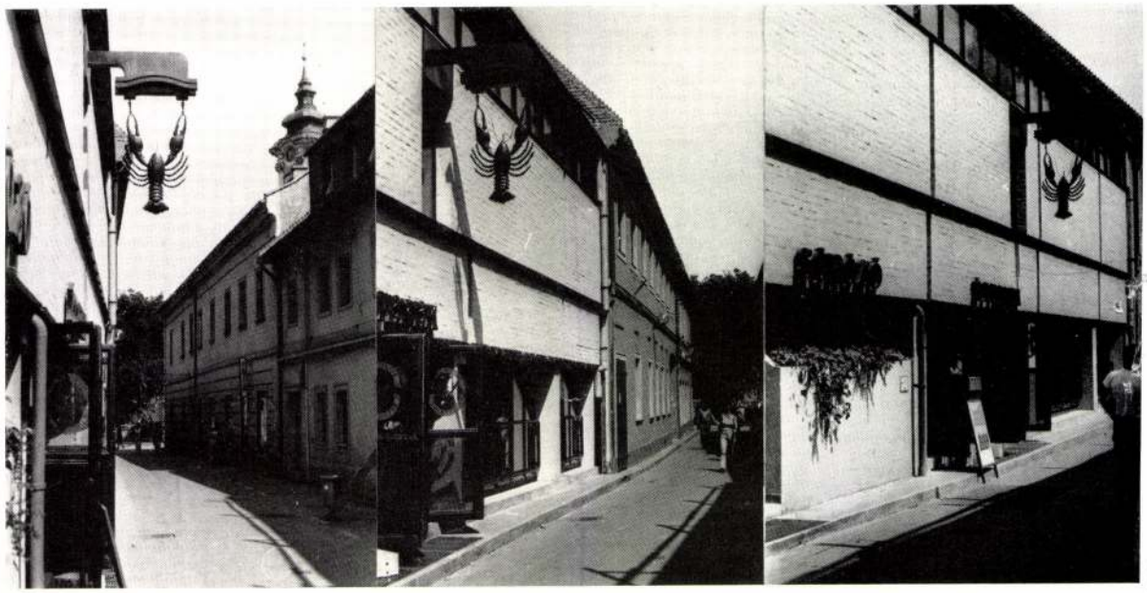

A képen: „Vörös Rák" Étterem, Eger, Alkotmány u. 9—11. Építészbelső építész tervező: Kocsis József. Szaktervezők: Statika: Horváth József, Víz—csatorna: Pethes Ferenc, szellőzés, klíma: Lukácsi József, elektromos: Csörgő József. Kivitelező: Heves megyei Tanácsi Építőipari Vállalat. Tervezés ideje: tanulmányterv 1976, kiviteli terv 1978, kivitelezés: 1979—80.

Kocsis József építész

L. Németh Ferenc

– Mesteriskolák

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

24

83/5

Kocsis József, tipográfus
Hudra Klára: Kézjegy (Kocsis József.)

4.) Folytatás (vége)

6 *Oldalpár az „Út a kozmoszba" című könyvből | Two pages of a hungarian book, title „Út a kozmoszba", 1980*

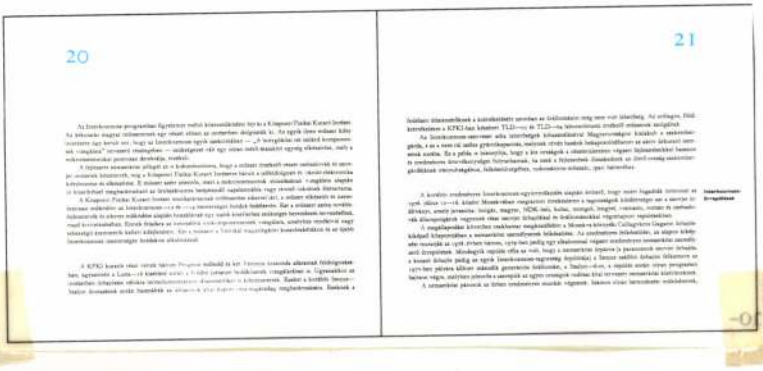

Művelet, 1988. jul., 33-old.

Kocsis József, tipográfus 3) Folytatás
Hudra Klára: Kőrjegy (Kocsis József).

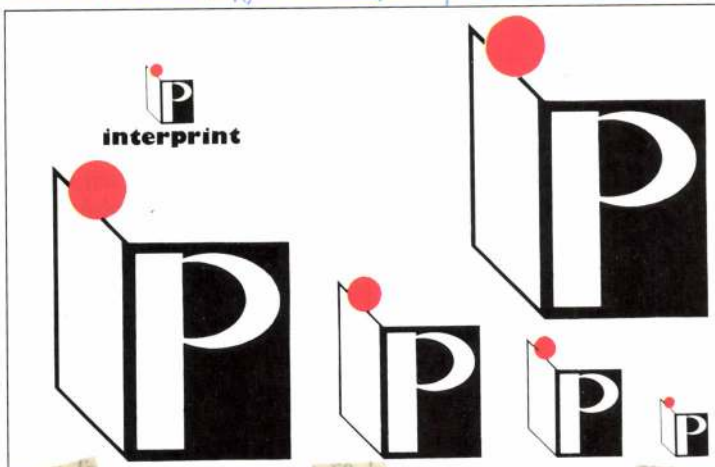

3

3–4 *Interprint svéd–magyar nyomdai és kiadói kft. emblémavariációi*
The imprints variations of Interprint printing publishing LTD., 1988

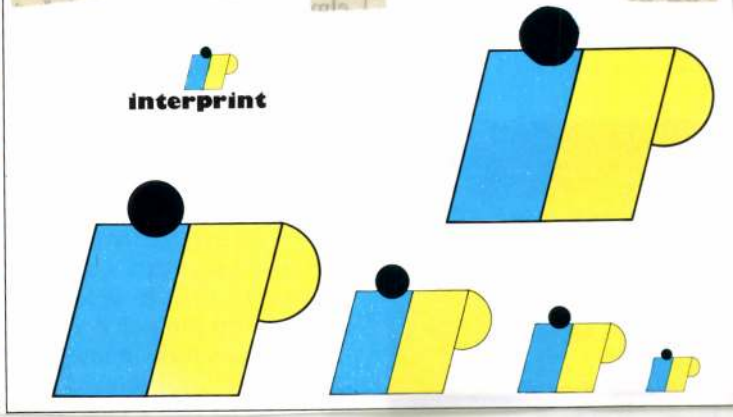

4

Művészet, 1988. júl., 33 – old.

át egy évtizeddel ezelőtt-rendezett egyéni kiállítá-ap. Azóta sokszorosított jelentős hazai csoportos emutató rendezésére vi-an és Budapesten, a KKI 1982-ben az Erzsébetvá-lériában rendezték meg

1986-os *Zóna* című műig. Ez a grafika újra a határvidékek, a különböző minőségek találkozásának kérdéseit veti fel, jelezve azt a távolságot is, amelyet az alkotó – legfontosabb tulajdonságait megőrizve – mintegy tíz év alatt Az utolsó villamostól máig megtett.

A Zónán határozottan kirajzolódó horizontvonal előtt kerítést, hálót látunk, az átlósan futó vonallal is felosztott, dinamikusabb hatású felületen a távolban elmozduló, korpuszt is idéző figura, elöl mintegy szemlélődésbe merülő alak. A lap drámai erejét az egymástól elválasztott, egyben össze is kötött figurák közötti feszültség, a horizont szabályos vízszintes sávja és a kerítés szabálytalan vonalai közötti ellentét adja. A kompozíció alján és felső részén a sötét tónusok dominálnak, közöttük, mintegy lehatárolva, lokalizálva zaj-

Kocsis József, typográfus. 2.) Folytatás

Hudra Klára: Kézjegy (Kocsis József).

1–2. **1–2** Az I. Országos Tipográfiai Kiállítás plakátjai / The Posters of I. National Typografical Exhibition 1987 /repr./

5 Minikönyvek / „Minibooks" 1980–1988 (fotó Somfai István)

5

Művészet, 1988. júl., 33-old.

tipográfia

Kézjegy
Paraph

Kivételes eset, hogy e számunk kiemelt blokkjának tervezője vérbeli nyomdai szakember, tipográfus, a Zrínyi Nyomda művészeti vezetője. *Kocsis József*, mint a betűtervezést, a könyvművészetet, a tipográfiai tervezést művelők közül oly sokan, a szakma alapjait betűszedőként sajátította el, majd elvégezte azt az ötéves tanfolyamot, amelynek ma már a tanári karához tartozik.

A folytonosan megújuló technikai, nyomdászati tapasztalatok mellett fontosnak tartja a határozott esztétikai program kialakítását, mivel az elengedhetetlen ahhoz, hogy az igazán szabad alkotói lehetőségekkel is élni tudjon a tervező, miközben természetesen eleget tesz a tömegtermelés megkívánta napi feladatoknak. Több évtizedes alkotói munkája során kiadványok százai kerültek ki a keze alól, amelyek egyben pályafutása különböző korszakait jelölték ki: a prospektusok, meghívók, hirdetések után a Vendéglátás című lap tördelőszerkesztése jelentette a következő lépcsőfokot. Különleges felkészülést igényelt az úgynevezett minikönyvek és végül a legkreatívabb munkák, az albumok, emlékkönyvek megtervezése a tipográfiától a borítóig. Ez utóbbi terület az, amely napjainkban szinte kizárólagosan foglalkoztatja. Amint választott mesterétől, *Erdélyi Jánostól* tanulta, mindig a tartalomból indul ki, hiszen annak méltó, a megrendelő kívánságait, a nyomdai lehetőségeket, a gazdaságosságot és a formai egyensúlyt egyaránt figyelembe vevő „felöltöztetése" a könyvcsináló, Buchkünstler célja. Kocsis József a könyvtervezés művészi szintjét képviselő nagy öregekhez, *Szántó Tibor*hoz, *Haiman György*höz, *Lengyel Lajos*hoz és a már említett elődhöz, Erdélyi Jánoshoz hasonlóan olyan tipográfus, aki a könyvnyomtatás és ezáltal tulajdonképpen az európai írásos kultúra letéteményese is. Ezt ő maga hangsúlyozta az I. Országos Tipográfiai Kiállításra készített műveivel, amelyekben sikeresen valósította meg a verbális és vizuális jelek harmonikus rendjéből fakadó, a bemutató mottójául választott üzenetet: a nyomdászat dicséretét.

HUDRA KLÁRA

It's an extreme case that the designer of this number's main block is a professional printing expert, leader of the typographers' group at the Zrínyi Printing House. *József Kocsis*, as most of the typography and bibliography designers, learnt the principles of this profession as a type-setter. Then he completed his studies in a five-year long course, where he is a teacher now. Besides renewing constantly his technical and printing experiences, Kocsis gives importance to the development of a precise aesthetical programme, whichis indispensable for a designer to seize his unrestrained creative possibilities, while he's satisfying the dayly tasks of mass-production. During the many decades of his creative work, he planed hundreds of publications, which also show his career's different periods: after folders, invitation-cards, advertisements, etc., he became the picture-editor of the paper „Vendéglátás" (Hospitality). The designing from typography to cover of the so called "minibooks", and the most creative works: albums, memorial volumes, etc., demanded special preparing. These are the subjects of József Kocsis's actual designing work. Following his chosen master *János Erdélyi*, he always started from the contents, because the proper "dressing up" of these, conforming to the desires of the costumers, the possibilities of printing, the economical efficiency, and the balance of forms is the purpose of every book-maker (Buchkünstler). József Kocsis, similarly to the old representatives of artistical book-designing as *Tibor Szántó*, *György Haiman*, *Lajos Lengyel* and the already mentioned János Erdélyi, is a devoted artist, consignatary of book-printing, and, due to this, of the European written culture, too. He gave emphasis to this with his works made for the I. National Typographical Exhibition, successfully materialising in them the message due to the harmonical order of verbal and visual signs, chosen as the motto of the exhibition: the praise of printing.

KLÁRA HUDRA

A 8. oldaltól a 32. oldalig a tervezés és a tipográfia Kocsis József munkája.

From page 8 to 32 design and typography by József Kocsis.

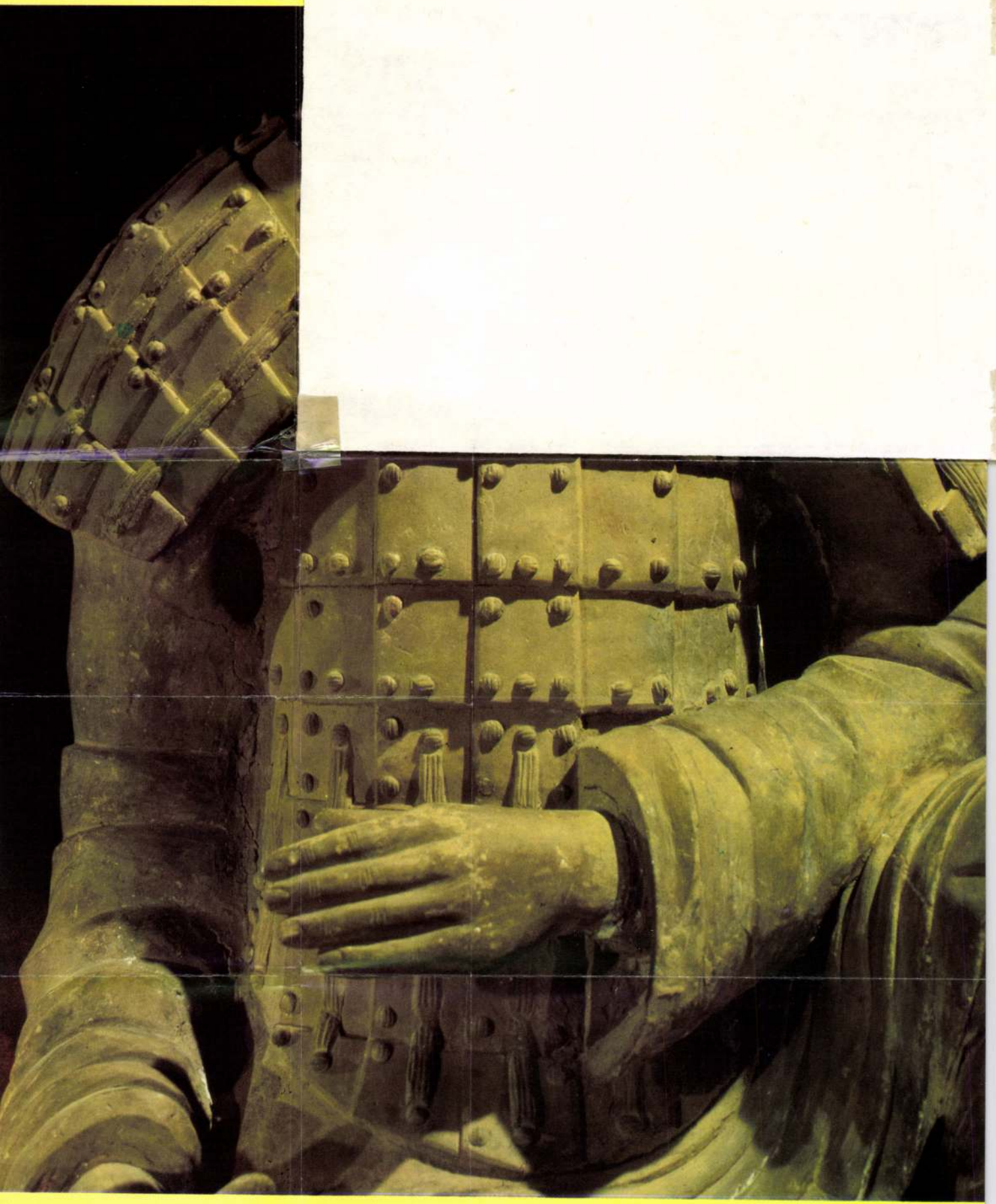

FELADÓ:

ÖLYF
galéria
1027 Bp., Henger u. 2.
Tel.: 212-3996, 212-4618

LEVELEZŐLAP

Új Művészet
Sinkovits Péter
Budapest
Báthory u. 10.

1054

PÁTRIA NYOMDA RT. – ÁRA: 10 Ft

Bp.II. Tölgyfa utca - Henger utca sarok

ZÖLGYFA
galéria

Meghívó

Kocsis József és Alföldi György építészek kiállítására

Tisztelettel meghívjuk a kiállítás megnyitójára
1995. December 14-én, 18 órára.
A kiállítást Szalai András építész, művészettörténész nyitja meg.

1995. December 14. - December 22.
A kiállítás megtekinthető 10 - 18 óráig

KOCSIS József
építész

Plesz Antal szegedi építész-barátai körében, a képen balra Vesmás Péter / *Antal Plesz with his friend from the architects of Szeged, Péter Vesmás on the left*

Plesz Tóni puritán szobája először a csend és a nyugalom fellegvárának tűnik San Marcó utcai háztetők felett. A reggeli kávétól az alkonyi búcsúzásig tartó beszélgetést azonban rendre megszakítják az ország minden részéből érkező telefonok. Ritkán van egyedül.

Mégha távol is vagyunk, Tóni ott van minden jelentősebb eseményünkön: irodát avat, évfordulót ünnepel, kiállítást nyit meg. És ott van minden meglepő, megtisztelő felkérés és díj mögött is láthatatlanul. Nemcsak a tanítványra kíváncsi, annak kollégáira, családjára és barátaira is. Ez a figyelem mindenki számára emlékezetes.

Egy szegedi látogatásáról hazaindulva el kellett érni az utolsó vonatot: az idő rövidsége és az ügy fontossága vakmerő, de kézenfekvő megoldást szül, behajtva az állomásra a peronon végig egészen a megfelelő vagonajtónál áll meg az autó. Az elképedt masiniszta kérdésére „Nagy embert hozunk!" a válasz.

„Jó, jó, de aztán gyorsan tűnjenek el!"

■ VESMÁS PÉTER

VESMÁS PÉTER ÉPÍTÉSZ

1953-ban született Szegeden.

1978-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen diplomázott. Diplomamunkáját az Ipari Épülettervezési Tanszéken tervezte, konzulense Dr. Szendrői Jenő volt.

Fiatal diplomásként Szegedre ment vissza dolgozni, a Délmagyarországi Tervező Vállalathoz, ahol részt vett az új DÉLTERV székház tervezésében és építésében.

1982-84. MÉSZ Mesteriskola VII. ciklusa, mestere Plesz Antal

1987-ben kollégáival önálló tervezőirodát nyit, Tér és Forma Kft. néven.

1994. Szeged városa az irodát "Szegedért Emlékérem"-mel tüntette ki.

1994-97. a Magyar Iparművészeti Főiskola Továbbképző Intézetében művészet- és design-elméletet hallgatott.

■ **JELENTŐSEBB MUNKÁK:**

1980-84. DÉLTERV székház, Szeged – „Nívódíj 1984"

1987-88. Alsóvárosi családi ház, Szeged, Barát u.5. – „Év lakóháza 1993"

1989-90. Kereskedelmi Bank Rt. fiókja, Szeged, Széchenyi tér 12.

1988-90. Algyői Takarékszövetkezet fiókja, Szeged, Makkosháza

1992. Alsóvárosi Általános Iskola tornaterme, Szeged, Dobó u.42.

1992-93. Családi ház, Budakeszi, Makkosi út 4/B. – „Az év lakóháza 1994"

1995-97. I. sz. Általános Iskola tornacsarnoka, Kiskundorozsma, Széchenyi u.2-4.

1996. Mars téri városi piac rekonstrukciója, Szeged, tervpályázat I. díj

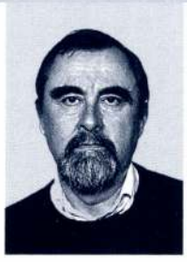

A Mester és Műhelye

Vannak valóságos és marginális műhelyek, bulgakoviak és plesztóniasak. Én széljegyzetesen a margó szélén állva, alkalmanként Nyíregyházán, Miskolcon és Budapesten találkoztam a Mesterrel, dekorit burkolatú, rosszul világított asztalok felett rendelt szürkebarátok társaságában. De jártam hozzá intézményesen is a Mesteriskola 2. ciklusában.

A mesterség nem sajátítható el tankönyvekből, csak mestertől, mert több mint tudás – magatartásforma, viszony, értékrend. A művészetek világában fontos a kötődés, az indíttatás. Hallgasd a színészt, a szobrászt, a festőt, mind sorolja mestereit, akiktől tanult, akiket becsül, akik példaképei, akik a tanítványt is minősítik.

Az építésznek is fontos, ki pallérozta, ki volt a belső építésze. Szerencsés ember már az egyetemen mesterére talál, de a többség sorozat-termékként kerül ki és kitanultan választ magának mestert – mint az újrakeresztelők –, aki megerősíti szakmai hitében.

Platón Akademos ligetében tanított, Jézus az Olajfák hegyén, Plesztóni vonaton, ivókban, baráti beszélgetések során. A mester és tanítvány viszony az intenzív szakaszban gyakori szellemi együttlét volt: tanácsokkal konkrét feladatokhoz. Hangulati elemei néha vaskosak voltak, de mindig szuggesztívek: mutasd mit csináltál (1974-et írtunk).

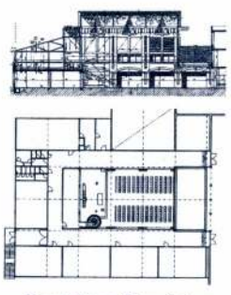

Szent Imre Gimnázium, Nyíregyháza. Bővítés tetőráépítéssel és kápolnával, 1999 / *Saint Emeric Secondary School, Nyírgyháza. Enlargement with secondary roof srtructure and a new chapel, 1999*

– Ne akarj ehhez a kócerájhoz igazodni. Ezt egy kripli csinálta. Ismered a Boeing 747-es óriásgépeket? Ez a legnagyobb Dzsambó, 640 utast szállít egyszerre. Szárnyfesztávja hatvan méter, hossza hetven. Kétszázezer liter üzemanyag kell bele és tizenegyezer kilométert képes leszállás nélkül repülni. Négy turbóhajtóműve van – szóval nem utaztál még ilyen géppel? Na ezt a gépet katonai célokra is átalakították C-25 A jelzéssel, az iráni légierő is vásárolt belőle. Felszállási súlya 364 tonna. Na, ha ezt a gépóriást teleraknák rakétákkal meg bombákkal, megjelenne a város felett és ledobná ide teljes arzenálját – akkor se okozna nagyobb kárt, mint ez a ház, amelyik szétrobbantotta az utca kialakult szerkezetét. Csináld meg egyszerűbben!

■ KULCSÁR ATTILA

KULCSÁR ATTILA ÉPÍTÉSZ

1942-ben született Nagykárolyban.

■ **TANULMÁNYOK:**

1961-66. BME Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti tanszék

1972-74. MÉSZ Mesteriskola

1982-84. MUT-BME Urbanisztikai Továbbképző

■ **SZAKMAI KITÜNTETÉSEK:**

1981. Szocialista kultúráért – iskola tervezési munkákért

1990. Ybl Miklós díj

■ **MUNKAHELYEK:**

1966-92. NYÍRTERV

1982-84. Városi Tanács, Nyíregyháza

1992- Pláne és Plánum Kft.

1993-97. YMMF, Debrecen;

1997- KLTE MFK, Debrecen

■ **FONTOSABB MEGVALÓSULT TERVEK:**

Nyíregyháza:

1968. Arany János utca beépítése

1972. Szekrényvázas lakóház prototípusa

1973. Vasvári Pál Katonai Gimnázium

1982. Őz közi alagútzsalus tervcsalád kidolgozása; Kiskörúti dombházak

1983. Fogtechnikai labor • 1988. Borbányai általános iskola

1989. Városi Galéria; Vármegye Háza (műemléki rekonstrukció)

1990. Művészeti Szakközépiskola, Zenei Tagozat

1997. Sóstófürdő, Kádfürdő (műemléki rekonstrukció)

1998. Szent Imre Gimnázium rekonstrukciója kápolnával

Kisvárda:

1992. Városi Tornacsarnok

Záhony:

1975. Vasútforgalmi Szakközépiskola • 1982. Polgármesteri Hivatal

Nyírbátor:

1976. Gyermeknevelési Központ • 1998. Kereskedelmi és Hitelbank fiók

Vásárosnamény:

1970. Művelődési Központ • 1995. Kereskedőház • 1996. Hotel Fehér

Fehérgyarmat:

1981. Közgazdasági Szakközépiskola • 1985. Városi Tanács épülete, ma Városi Bíróság

Rakamaz

1990. 16 tantermes általános iskola

Berettyóújfalu

1993. Városi Tornacsarnok • 1994. Szociális otthon • 1994. Városi ravatalozó

Szent Imre Gimnázium, Nyíregyháza / *Saint Emeric Secondary School, Nyíregyháza*

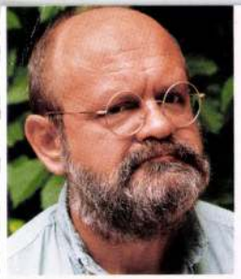

FOTÓ: BUJNOVSZKY TAMÁS

Plesz Tóni?!

Felnőtt férfikorom lelki és szellemi apja. A Mesteriskolán elkezdett fröccsök melletti beszélgetéseink a mai napig tartanak. Tóni a szakma ürügyén kapukat nyitott fel önmagunk, az emberek és a világ felé. Életem minden lényeges helyzetében benne és jelen van. Mi igyekszünk, ő kasszíroz. Ezt a fegyelmezett, odafigyelő, lényegre törő, derűs szellemiséget és emberséget igyekeztem továbbadni műhelyemben, Alföldi György barátomnak, Osváth Gábornak, és jelenleg a fiaimnak, Kocsis Barnabásnak és Kocsis Gáspárnak.

■ KOCSIS JÓZSEF

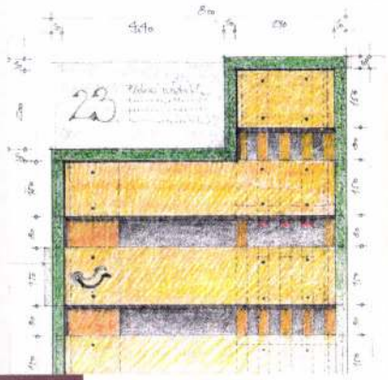

KOCSIS JÓZSEF ÉPÍTÉSZ

1949-ben született Esztergomban.
1967-72. BME Építészmérnöki Kar
diplomadíj: Bp. I. Szentháromság tér, Üzletház és diplomatalakások
Építészmester: Török Ferenc
1972-80. Eger, Heves Megyei Tervező Vállalat vezető építésze
1978-80. MÉSZ Mesteriskola, mester: Plesz Antal
1980-82. Szentendre főépítésze
1983. Az év lakóháza-díj
1982-88. OMF Heves megyei műemléki referense
1984-88. OMF, „ATTIKA" Tervezési Társaság egyik vezetője
1988-90. Szentendrei VGV iroda vezető építésze
1990- Kocsis és Alföldi Szentendrei Építésziroda egyik tulajdonosa és vezetője
1992- A Magyar Építészek Kamarája és Szövetsége Pest megyei Területi Testület helyettes elnöke, elnökségi tagja
1993. Az év lakóháza-díj
1996. Ybl-díj;
1998. Az év lakóháza – Pest-megyei nívódíj
1999. Az országos kamara etikai bizottságának tagja

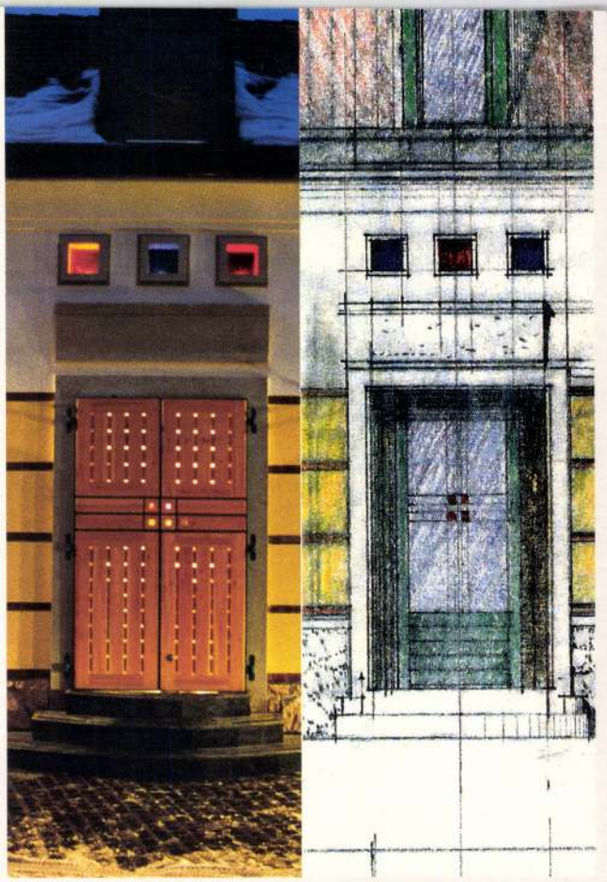

Saját ház és a szentendrei Kristálybolt kapuja /
The architect's home and gate of Crystal Shop in Szentendre

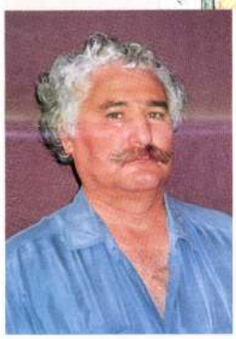

Gondolatok a Plesz Antal és köréhez való tartozásomról...

1970-ben végeztem. Tóni Koska Árpád révén – aki 1969-ben végzett és szintén „Bercsényis" volt – feljött a diplomatervemet megnézni. Ezt követően lettem az ő gyereke. 1972-ben felvettek a „mesteriskolába". 1973-ig nála voltam a ÉSZAKTERV-ben, Bán Ferenccel és Kulcsár Attilával együtt. Ők a NYÍRTERV-nél dolgoztak, de állandó kapcsolatban voltunk. 1973-ban a TTI-be mentem, miközben családi házat kezdtem építeni Solymáron – Tóni tiltakozása ellenére. A TTI-ben a „CLASP" program végrehajtója lettem (iskolák, óvodák, irodaházak). Tóni, bár dühös volt rám, mégis segített nekem. Bejött a TTI-be, ahol régi munkatársai voltak. Elvitt engem a kocsmába és segített túlélni a hétköznapokat. Ami a legfontosabb, megtanított gondolkodni. Gondolkodni közösségben, és a közösség miatt akármilyen munkát nem lehetett kiadni, mert a műhelynek tagja lenni kötelezettséggel is járt. És ez erőt és tartást adott. A többiekkel együtt – úgy gondolom – a legnagyobb, amit köszönhetünk neki: a „mestert", aki másnak nincs. Ezt csak ő tehette meg, mert abban az időben csak neki hittünk... Ilyen egyszerű volt. Köszönöm Neki.

■ KOVÁCS LAJOS

Balról Kovács Lajos, Bán Ferenc, Kulcsár Attila és Plesz Antal mesteriskolás tanulmányúton Egyiptomban, 1974

KOVÁCS LAJOS ÉPÍTÉSZ

■ **MUNKAHELYEK:**
1970-72. Veszprémi Tervező Iroda
1972-73. ÉSZAKTERV
1973-82. TTI
1982-83. Dunavarsányi Mérnöki Iroda
1983-90. Ybl Tervező Szövetkezet
1990- City Consult Kft.

■ **FONTOSABB PÁLYÁZATOK:**
1973. Mezőgazdasági város a Szovjetunióban (Nemzetközi tervpályázat Plesz Antallal, Bán Ferenccel, Kulcsár Attilával)
1987. St. Pölten, Alsó-Ausztriai Tartományi Központ (Nemzetközi tervpályázat Alpár Erzsébettel)

■ **FONTOSABB MEGÉPÜLT MUNKÁK:**
1972. Arács, Szakközépiskolai Kollégium
1980. Székesfehérvár, nevelési központ – Építészeti Nívódíj
1982. Kelenföld, MTA szervíz
1982. Pestlőrinc, Országos Meteorológiai számítóközpont
1986. Pusztavám, Budalakk festéküzem
1989. Budapest, Gambrinus Söröző

MTA műszer szervíz, Kelenföld, 1982 / *MTA Instrument Service, 1982*

Saját ház Solymáron / *Own house in Solymár*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEST MEGYEI
HÍRLAP
1969 MÁR 15

A festő tanította – járni

Zebegény egyik idegenforgalmi nevezetességét, a múlt év augusztusában megnyílt *Szőnyi István Emlékmúzeumot* havonta átlagosan ötszázan tekintik meg. Így hát cseppet sem csoda, hogy vendégek most is vannak. Egyikük fiatal lány — név szerint *Kocsis Judit* — otthonosan mozog a múzeumi tárlóvá változott műteremben.

— De még mennyire, hogy otthonosan, hiszen apró gyerekkorom óta ismerem ezeket a szobákat — mondja, s azután kis szünetet tartva hozzáteszi — keresztlánya vagyok.

Érdekes véletlen, ezt hogyan is szabadna elszalasztani.

— Az anyám főzött *Szőnyi* bácsiéknak. Itt laktunk mi is. Szerette a gyerekeket, persze, mindig körülötte lábatlankodtam. Csaknem valamennyi képének láttam a születését. Még karonülő koromban engem is lefestett. A kerti padon tart *Szőnyi* néni. Azt *a képet emlékül kaptam*, mondták — ez a nászajándékom.

Festményeket mutat, olyanokat, amelyeknek készülését végignézte. Majd ismét egy gyermekkori emlék.

— Mondják, nagyon lusta baba voltam, semmi kincsért sem akartam menni. *A gyomromat viszont szerettem*, ezért tudott Szőnyi bácsi megtanítani járni. Amikor reggeliztek és én ott vártam, hogy anyám végezzen a munkával, kiflivéget kínáltak. *A kedvencemet.* Választhattam. Vagy megyek érte magam, vagy pedig hiába áhítozom utána. Hát inkább mentem. Ezután már minden reggel így játszott velem és néhány nap alatt megtörtént, amit anyám azelőtt sehogyan sem tudott elérni. Mentem. *Megtanultam járni...*

Ismét a képeket nézi. Ki tudná megmondani, hanyadszor jár a múzeumban *Kocsis Judit*... (A fotón: szemben.)

A múzeumban?

Dehogyis.

Szőnyi bácsinál.

(szántó)

Foto: Gábor

nap ese...
nap históriai nyomokat na
gyott maga után. Mi kezdetbe
csak demonstráció színét vise
lé, később erkölcsi, békés for
radalommá alakult. ... egye
sülni kell. Az egyesülési eszm
az ifjúi kebel melegágyába
fogamzott meg legelőbb ..."

Az ólommezőkön megeleve
nednek a közvetlen előzmé
nyek. *Irinyi József* márciu
12-én az ellenzéki népgyűlé
sen megfogalmazta a tizenkét
pontot. A bécsi forradalom
március 14-én este megérke-
zett híre elsöpört minden csü-
rő-csavaró, halogató szándé-
kot. Másnap kora délelőtt, sza-
kadó esőben fölvonult az ifjú-
ság a *Landerer* és *Heckenast*
nyomda elé; fölszabadította a
sajtót. *„Így született márt.*
15-én de. 11½ órakor a ma-
gyar sajtónak törvényes tiszta,
censura által meg nem fertő-
zött ágyából az első ikerszü-
lött ..." Az egyik a *„Mit kíván*
a magyar nemzet?" című röp-
lap a 12 ponttal, a másik *Pe-*
tőfi Sándor gyújtó hatású
Nemzeti dal-a. (Mindkettőt
teljes terjedelmében közli a
lap első oldalán.) *„Az ezernél*
számosabb nép fölemelt ujjak-

...on is közlött 12
m z e t?
g y e t é r t é s.
...a' eltörlését.
...s vallási tekin-
...pján.
...ányra; magyar
...ieket vigyék el
...áttatásának.
...stvériség!

A' városh
nyilván
folyamodv
által megl
tanácsból,
kező 14
Leopold,
fenberger
Nyáry P.
Máté, Iri
Dániel; !
melly a' t
egy 10—
kinyilatkc
leendő át
küldöttség
központi
csics Mil
csáttatás
iránt igér

Bánk bán szerepelt, „a nemzeti lelkesedés szentegyháza lett". Az előadást félbeszakították, Egressy Gábor elszavalta a Talpra magyar!-t, amelynek esküsorait minden strófa után ezrek ajka visszhangozta. Elénekelték a Szózatot és a Hymnust."

„A figyelmes szemlélő — fejezi be tudósítását a Pesti Hírlap —, *ki e nap eseményeit látta, meggyőződhetett, miként e nép meg van érve a szabadabb institutiókra, hogy e fiatalabb nemzedék megérdemli, hogy azon szebb jövő örököse legyen, mellynek kivívásában olly elvitázhatatlan dicső részt vőn."*

Van ebben a lapszámban még sok érdekes híradás a főrendiház kapkodásáról, a bécsi forradalom eseményeiről, az ismeretlen helyen *„lappangó"* Metternich elcsapásáról, a magyar országgyűlési küldöttség elindulásáról Bécsbe. *„Minden hazafi hiszi, hogy ... a küldöttség önálló magyar minisztériummal térend vissza ... Pozsonyban minden párt elenyészett ..."*

És a hírek közé ékelt szerkesztői közlés: *„Naponként megjelenendvén lapunk, jövő számmal többet."*

A Pesti Hírlap ettől kezdve valóban naponként jelent meg.

★

A SOHA MEG NEM SÁRGULÓ FEHÉR VELIN PAPÍRRA, RÉGIES ORTOGRÁFIÁVAL NYOMTATOTT SZÖVEGEKBŐL MÉG MA IS, SZÁZHÚSZ ESZTENDŐ MÚLTÁN, FRISSEN, VÉRPERZSELŐEN ÁRAD A VARÁZSEREJŰ MÁRCIUSI SZÉL.

Magyar László

Szabadságharc 1848—49. (Kocsis Károly 10 éves jászladányi kisfiú rajza.)

Rajzolj velünk!

Sokak kívánságára március 31-ig meghosszabbítjuk a gyermekrajzpályázat beküldési határidejét

Szerkesztőségünk legkedvesebb napi elfoglaltságává lett a gyermekrajzpályázat postájának átnézése. Van mit átnéznünk, postásunk alig győzi a gonddal csomagolt rajzok tömegének kézbesítését.

Sok rajzot kísér levél. Nagy Sándorné pedagógus az álmosdi gyermekek szép pályázati anyagáról azt írja: „*... A beküldött lapok egy része otthoni feladatként készült. Szerettünk volna változatosabb technikával készülteket is küldeni, de sokszor anyaghiánnyal küzdünk. Eddig nem vettünk részt pályázaton, csak helyileg rendeztünk rajzversenyeket ...*"

Érdekes anyagot kaptunk Kőröstarcsáról, a Veér András utca 34-ből. A három Fehér testvér: Endre, Mária és Irén közösen küldte be ügyes rajzait. Mária még formás rigmust is írt:

„Rajzolj velünk,
fess és mázolj,
ne félj semmi kritikától!
Szórakozás, ez, csak játék,
Festék már az egész tájék.
Rajzolj velünk,
hasznos és szép!
Így kezdte
ezt minden művész."

Sárbogárdról, az Árpád utca 12-ből Paczona Márta nyolcéves kislány nagymamája küldte be kisunokája rajzait. Sok sikert kívánunk a kis Mártinak!

Csörnyeföldről Boa Endre VIII. osztályos fiú írja: „*Az iskolában szakosított rajztanárunk nincs, csak szórakozásból rajzolgatok*". Bandi ügyes és tehetséges gyerek — érdemes volna komolyabban is foglalkoznia a rajzolással.

Nincs helyünk arra, hogy a beérkezett sok levél valamennyiéből idézzünk, vagy minden értékes anyagra külön fölhívjuk a figyelmet. Mégis megjegyezzük: megérkezett a kecskeliek nagyon szép anyaga. Méltó a híres szakkörhöz. Ugyancsak szépen kitett magáért a hajdúnánási 1. sz. általános iskola rajzszakköre. Komádiból, Levelről, Kenézlőről, Vörsről, Zalacsányból, Tibolddarócról, Upponyból és az ország sok-sok más községéből érkezett még lapzárta napján is szép küldemény.

Nagyon sok olyan kérés futott be szerkesztőségünkhöz, hogy hosszabbítsuk meg a beküldési határidőt, mivel a rendkívüli időjárás, a félévi teendők, az iskoláknak a felszabadulási ünnepségek előkészítésével kapcsolatos elfoglaltsága eddig meglehetősen lekötötték az iskolák legjobb erőit. Mérlegelve ezeket az indokokat, szerkesztőségünk úgy döntött, hogy

1970. MÁRCIUS 31-IG MEGHOSSZABBÍTJA

a „*Rajzolj velünk*" pályázat beküldési határidejét.

SZABAD FÖLD
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÉTŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Művészvilág Magyaro

II. Karikaturistá

Legalább tizenöt éve ismerem, de rajzolni most látom először. Egy pályatársamról készít fejkarikatúrát a mester. Hunyorgó pillantásokkal szinte körültapogatja orra vonalát, arccsontjait. Ceruzája suhogó sietséggel fut a papíron, eközben hallom:

— Nincs szemöldököd, az ilyen fejet a legnehezebb rajzolni.

Szavaiból kiderül: a szabályos arcú, vagy éppenséggel szép emberről ritkán születik jó karikatúra, de egy nagy orr, egy akaratos áll, egy lefittyedt ajak, torzonborz hajviselet mindjárt fogódzót ád a rajzoló képzeletének.

— Milyen iskolán tanultad a karikatúrarajzolás mesterségbeli részét?

— Iskolán? — közben olyan kajlára húzza megörökített kollégám szájavonalát, hogy attól valami keserű derű kezd vibrálni a rajzon. — Nincs ennek iskolája. Számomra csak annyi függött össze az iskolával, hogy nekem a gimnáziumban nem kellett latinul tudnom. Csak rajzolnom kellett a táblára azt, amiről az órán szó volt. És így volt minden tárggyal. Afféle kis szenzáció volt az iskolában, hogy rajzban tudom elmondani, amit gondolok. És a rajzok csipkelődtek, vitatkoztak, véleményt foglaltak magukban. Alighanem így kezdi minden karikaturista: már az iskolapadból másként látja az életet, mint társai többsége.

Míg ezt mondja, egy néhány esztendeje elhunyt kollégámnak szavai jutnak eszembe. Amikor szakmai titkairól kérdezősködtem, néhány sírfeliratszöveggel válaszolt. Ilyenekkel:

„Minthogy Isten nem hagyja el övéit, meghalt pestisben ,,, Itt nyugszik a község orvosa és körülötte gyógykezeltjei ... Huszonhat évet élt mint ember és öt évet mint házas ..."

Zavartan kérdeztem:

— A karikatúra a szóviccek rajzos változata volna?

Hevesen tiltakozott:

— Dehogy, dehogy, csak olyan tömör és összefogott.

Nemcsak tréfamesterek

A legtöbb karikaturista tiltakozik az ellen, hogy őt egyszerűen afféle rajzos tréfamesternek tekintsék. Joggal. Ez a műfaj ugyanis nagyot változott az évtizedek során. Valaha legin-

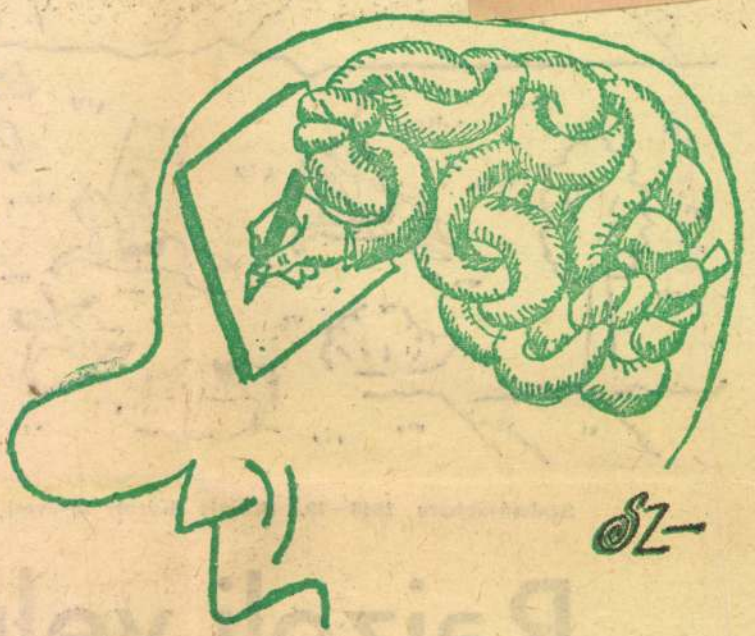

Ami a karikaturista fejében végbemegy (Szűr Szabó József, Munkácsy-díjas művész rajza.).

turista barátom egy szakmai megbeszélésre sietett s azt kérdeztem, hol tanácskoznak majd, így felelt:

— Elég tágas nekünk egy telefonfülke is.

Legfeljebb harminc-negyven embert sorol hazánkban a karikaturisták közé a közvélemény. Legtöbbjük a fővárosban él. Az egy kezem ujjain megszámlálható vidéki karikaturisták létezéséről általában úgy szerzett tudomást a világ, hogy rajzaik föl-fölbukkantak valamelyik vidéki lapban.

Én tudok egy népi karikaturistáról is. Neve Szabó Endre, Bölcskén él. Ott van minden lakodalmon, születésnapi murin, szeretett vendége falujában minden jókedvű sokadalomnak. Abból él, hogy karikatúrákat készít a jelenlévőkről. Szerintem már régen rászolgált a népművész címre. Hogy nem az, abban egy kicsit a karikatúra lebecsülését is érzem, jóllehet a legnevesebb magyar karikatu-

Mindkét vélekedésben van némi igazság. E rajzok népszerűsége vetekszik a táncdalokéval. A legutóbbi országos karikatúrakiállítást több mint hatvanezren tekintették meg. Szatirikus hetilapunkban, a *Lúdas Matyiban* évente mintegy 4000 karikatúra jelenik meg s a lap heti példányszáma megközelíti a 600 000-et.

És annyiból mostohagyermek, hogy a művészettörténészek bármelyik második vonalbeli festővel többet foglalkoznak, mint a magyar karikatúraművészet *egészével*. A képzőművészeti kiállítások anyagából általában vásárol az állam, vásárolnak a különböző társadalmi szervezetek. Ilyen módon anyagilag is támogatják a művészt s a köz számára biztosítják a legjava alkotások tulajdonjogát. Karikatúrát nem vásárolnak közgyűjtemény számára. A karikaturista életműve elporlik az oly hamar töredező újságpapírral. És a műfaj olyan klasszikusainak életművét, mint Jankó János akinek a *Borsszem Jankó*

Kocsis Lajos

VI. e

Ferkèpzomfoisk vk

1933-34. 48. l.

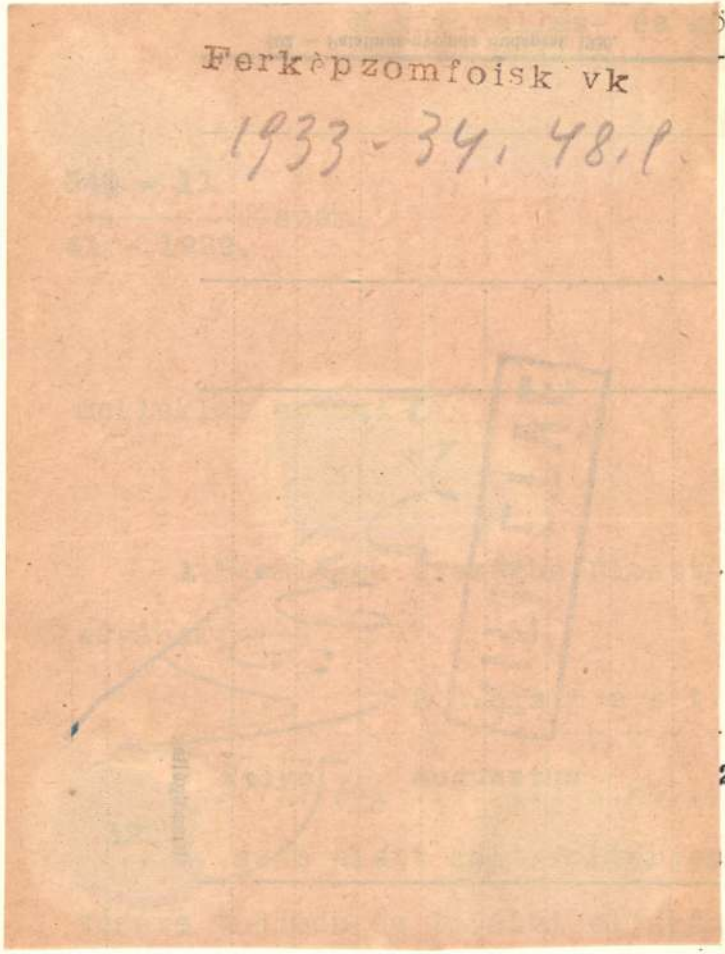

céljából másolatban megküldöm.

rtatásügyi miniszternek jelen kelet

ámv. VII. és csekkosztályhoz intézett

számvevőséget, hogy Schulek János .

. . . . . .

orthy Miklós-ut 86. . . . . :/

s vissza

. . . . . történt hivatalos

lt utiköltségeiről és napidijairól

n által érvényesitett utiszámlája

f. Harmincnégy. . . . . P

számu kiadási csekkszámla terhére

29. évi szeptember hó 9-.... - n.

Fülei-Szántó Endre s.k.miniszteri

~~Fuchs Kornélia (Hollóné)~~ ~~231. l~~

~~Gyerencsér Anna (Kocsisné)~~ ~~231. l.~~

[illegible] 232. l.

~~Hűba [illegible]~~ 231. l.

Kocsis Lajos 231. l.

Kőrnyei Erzsi (Kasiásné) 231. l

K

Műcsi A.: Kiállítás Esztergomban. Sz. M. 1955.

A

Könyvtáramban

Kocsis Lajos

1071

Színes álmok, formázott gondolatok

KOCSIS LAJOS GRAFIKUS

NÉHÁNY VONAL, S ELŐTTÜNK ÁLL PÁRIZS KEDVES UTCÁJA. Újabb vonalak, satírozás, megjelenik az esti tengerpart. Egészen más vonalak, más pontokon találkoznak, s meglepve ismerünk rá a nyírségi tájra. Csodálatos hatalom a művészet.

Kocsis Lajos grafikus először szobrász szeretett volna lenni. Az anyag mintázója, alakítója. Aztán furcsa módon a szavak vették birtokukba. 1961-ben felvették a színész szakra, a Színművészeti Főiskolára.

A régi álmokat még sem lehetett cserben hagyni. Már akkor is szigorú és következetes volt. Amit elhatározott, jónak látott, azt végre akarta hajtani.

A színészetet egy év múlva otthagyta, és bármennyire is meglepően hangzik, tanulmányait Lengyelországban, Poznanban folytatta. Öt évig szobrászként tanult, majd elvégezte a 18 hónapos reklámgrafikus iskolát.

MÁSODIK HAZÁJA LETT LENGYELORSZÁG. Konzuli útlevelet kapott, így magyar állampolgárként állandó bejelentett lakása lehetett Poznanban. Nagyon megszerette ezt a várost, hangulatát, a Stary Rynek teret, a megkapó reneszánsz városházát.

Művészként is ez a város alakította. A fiatal művészek, akik a világ sok tájáról érkeztek, megalakították a Mozaik elnevezésű nemzetközi klubot. Nyelviskolát szerveztek, a történelemről vitatkoztak, és minden külföldi beszámolt a saját országáról, népének életéről.

Zajló, színes évek voltak ezek.

A szobrászfőiskola után egy évig, Poznantól 45 kilométerre fekvő tüdőszanatóriumban tanított. Kisebb-nagyobb diákoknak egyaránt. Nemcsak rajzot, hanem lengyel történelmet és lengyel irodalmat.

Közben rajzolt, sokat. Néhány hétig egy lengyel faluba költözött, az igazi, markáns arcokat mintázta. A falusiak először nehezen fogadták be, aztán a főutcán megszólított egy idősebb bácsit, s lerajzolta. Másnap ablaka alatt már többen sétáltak, várták, hogy megörökítse őket.

Kocsis Lajos azt vallja, hogy először a nép lelkét kell megismerni, s csak aztán a nyelvet megtanulni. Ennek a felismerésnek köszönhette, hogy Lengyelországban otthon érezte magát.

A tanítás után újra Poznanba került, a magyar OTP-nek megfelelő banknál nagy reklámkampányt szervezett meg. A feladat az volt, hogy a részletre árusított televíziót, gépkocsit, campingfelszerelést és mást propagáljanak.

Hatalmas országúti transzparenseket festett. Aki akkor Lengyelországban járt, az országutak mentén egészen a német határig az általa készített óriási megállító táblákat láthatta.

Pezsgő energiából, életkedvéből arra is maradt, hogy újságot írjon. A lengyel Népszabadságnak — Trybuna Ludunak — rendszeresen írt tudósításokat a poznani művészeti életről. A legjobban az a beszámoló tetszett, amely az ottani Operaházban szereplő magyar koreográfus munkájáról szólt.

AZ ELSŐ KIÁLLÍTÁSA EGY KISVÁROSBAN, Mylowodyban került megrendezésre. Kisplasztitkákat, grafikákat és festményeket mutatott be. Sikerére jellemző, hogy másnapra egy kép kivételével mindent megvettek. 1968-ban Poznanban is szerepelt, a fiatal művészek kiállításán.

Új irányzatot dolgoztak ki. Képeiken korunk jellemző vonásait keresték, anélkül, hogy az ember hiányozna műveikből. Non-figuratív háttér elé teljesen realista arcot, kezet rajzoltak. Ezzel téve hitet az ember fontossága mellett.

1969-ben jött haza. Először a Miskolci Nemzetközi Sajtókiállítás tervezését és kivitelezését kapta meg. Ezután a MAFILM-nél helyezkedett el, ahol rendkívül érdekes munkát bíztak rá. A filmek díszleteihez szükséges eredeti képek másolatait festette meg. Többek között az „Utazás a koponyám körül" című filmben szerepeltek munkái.

Ez a filmgyári élet egy perc pihenést nem engedélyezett számára. Az elmúlt 10 év eseménydús, rohanó napjai elfárasztották.

Ekkor helyezkedett el a Józsefvárosi KÖZÉRT dekorációs csoportjánál. Egyedül dolgozik grafikusként, így a munkája itt sem kevés. Már az első hónapok után megpróbált újat hozni. A 8052-es áruház konzervkirakatsorát a hagyományostól elütő módon készítette el.

A három kirakat egy-egy esemény. Történet. A kirakatokban hátteret festett, konyhát, ebédlőt, erdőt. Papírfigurák helyettesítik az embert, a háziasszonyt, a gyereket, a kirándulót. A konzerv előnyeit így hirdeti. A „cselekményes kirakatok" előtt minden vásárló megáll. Sikerült az újítás.

A SOKOLDALÚSÁGRÓL MOST SEM MONDOTT LE. Nem is fog. Állandóan fordít a KGMTI-nek. A lengyel „Atomenergia" és „Mechanikai Szemle" című folyóiratból. És készül a nyári kiállítására, amelyet a Baross utcai Pinceklubban rendeznek majd meg. Új művekkel, új gondolatokkal szeretne itthon bemutatkozni.

Varga Csaba

Fejek

Tánc

1971 JUN 1 0
KÖZÉRT
Budapest
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPÍTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NYITÓ

Egyik kedves vásárlónk, annak e
áldása zápor formájában ömlött, úg
gyümölcslevet iszik. A kapualjból, a
tanácsos kilépni, mert az eső zuhog
kedett, átfutott az úttesten, mint a n
üzletünk ajtaján. Az első eladó ké
neki egy üveg narancslevet, csak af
nálkozását, hogy nincs nyitója. A m
ta karját, jelezvén, neki sem lehet
dik megvakarta feje búbját és me
kedves vásárlónk tanácstalanul áll
Mit tegyen? Fogta magát és az ajt
ta a kérdés nyitját. Hogy hogyan,
magyarázat.

De nem lenne egyszerűbb, ha boltjainkban nyitót is mellékelnének a gyümölcslé mellé. Csak néhány pillanatra... (V)

KEDVCSINÁLÁS

Szeptembertől a Belkereskedelmi Minisztérium kezdeményezésére, kétéves alapfokú pedagógusképző iskola indul a tanboltok vezetőinek.

Jó kezdeményezés ez, — érdekünk, hogy képzettebb, a pedagógiát, gyermeklélektant ismerő szakemberek végezzék a kereskedő-utánpótlás nevelését.

A tanfolyamon résztvevők kéthetenként három-négy órát áldoznak fel szabadidejükből — külön szabadságot nem biztosítanak, ezért érezzük jogosnak a kérést, hogy legalább a tandíjat a vállalat fedezze. A BKM felhívása erre módot ad. A tandíj összege egyik vállalatot sem vágja földhöz, a dolgozóknak viszont ösztönzést ad, kedvet csinál a tanuláshoz. (S)

KÖNYVHÉT

Egy héten keresztül a könyvet ünnepeltük. Szerte a városban sátrakban, asztalokon árulták a könyveket. A vásárlók figyelme is ilyen irányba fordult. Kevesebbet törődtek más portékával, a nyári divattal.

Nem használtuk ki ezt a koncentrált figyelmet. Nem lett volna rossz ötlet, ha nagyobb áruházakban könyvkiállításokat tartunk. De nem akármilyen könyvekből! Hanem a korszerű táplálkozást propagáló kiadványokból.

Talán jövőre időben „kapcsolunk". (V)

IGÉNYKÖNYV

Kezd kimenni a divatból a panaszkönyv. Ebben a kereskedők ludasak. Sokhelyütt eldugják, hogy véletlenül se jusson eszébe a kedves vevőnek.

A panaszkönyv, mint a hibák továbbításának a kizárólagos eszköze, lehet, hogy korszerűsítésre szorul. A piackutatás fejlődésével a vevők nézeteire — a panaszokon túl —, kéréseikre, igényeikre egyre nagyobb figyelmet szükséges fordítani.

Kiállításokon ismert látvány a látogatási könyv. Feltűnően helyezik el, hogy írjanak bele az emberek. Ha végiglapozzuk, sok tanulságot találhatunk ezeken a lapokon. Az egyébként mindenütt kötelező panaszkönyv mellett hasonló könyveket kellene elhelyezni az üzletekben is. Mindegy, hogyan nevezzük őket. A lényeg az, hogy lehetőséget adjunk a véleményközlésre. Egyik olcsó módja lenne az igényfelmérésnek! (H)

ENT
lyike

GAZDAG V
— INTENZÍV P

A korszerű táplálkozás célkitűzéseit — vallják a 14 425-ös boltban — két módon lehet megvalósítani: széles áruválasztékkal és személyes propagandával. Hegyi Károly boltvezetővel arról beszélgettünk, mit tettek ezért.

Áruválaszték nélkül nem lehet a vásárlókat meggyőzni. Amikor a kollektíva két évvel ezelőtt ebbe a boltba került, legelőször a kínálatot növelték. Ma ez tovább fokozható. Nemrégen vállalták, hogy a baromfiforgalmat újabb 15 százalékkal emelik. Nagyon megkedvelték például a vásárlók az új sajtfajtákat. Sikert arattak az ízesített sajtok: a sonkás, a szalámis ízűek. Gyümölcsös joghurtból is eladnak naponta 40—50 dobozzal. Üzletünkben felfutott a szardíniák forgalma is, mert állandóan 10 fajtát tartanak. Albán, dán, spanyol, marokkói készítményeket. Különösen kedvelt a Saira és a különféle hering szardinia. A befőttek iránti kereslet annak ellenére sem csökken, hogy már friss gyümölcs is kapható. Legjobban keresik az engedményes árú szovjet meggyet és a magyar magozott meggyet. Az utóbbiból havonta 240 üveggel eladnak.

A széles áruválaszték persze nem minden. A 14 425-ös üzletnek törzsvásárlói vannak. Szeretik, becsülik a boltot. Ha az eladók vagy a vezetők új cikket ajánlanak, bizalommal

BOLTVEZETŐKÉ A SZÓ

MITTLI DEZSŐ (ROYAL ÉLELMISZER ÁRUHÁZ):

Van benne fantázia!

Egyetértek azzal, hogy vállalatunk erőteljesen hozzáfo-

forintos egy-egy megrendelés. Mennyit kell dolgozni a pult mögött, ha ennyi árut el akarunk adni.

Most, hogy saját gépkocsink van, megnőttek a lehetőségeink. Úgy gondolom, hogy idővel a 250 ezret, sőt a 300 ezer forgalmat is elérhetjük.

BARCSAY BÉLA (6438):

KAKAS OTTÓ (10467):

Bevezetjük a kolbászfőzést

Nagy forgalom itt a Népliget sarkán. Trolivégállomás, busz-, villamosmegálló, átszállás Kispest, Lőrinc felé. A közelben

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Textilmunkás
Kocsis Lajos
1973 DEC

1021

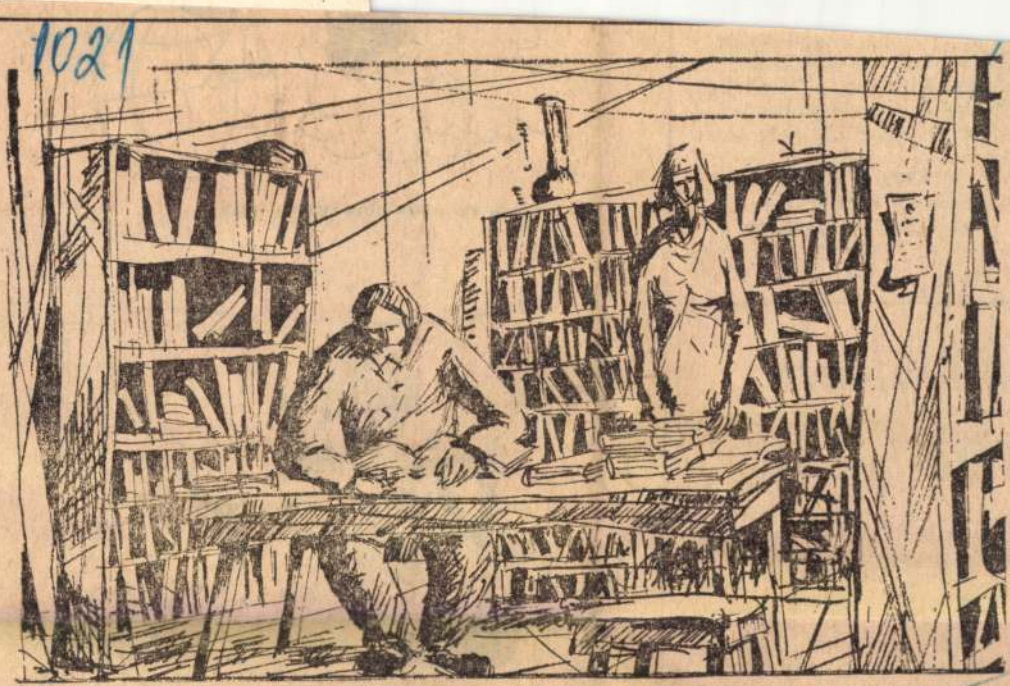

KÖNYVTÁRBAN (Kocsis Lajos rajza)

…s a Bagi Ilona brigád tagjai.
Akik részt vettünk e felejthetetlen találkozón, Micheller Jánosnéban egy igazi munkásasszonyt ismertünk meg ezen a napon.

PÁVÓ FERENC
Szegedi Kenderfonó szocialista brigádklub vezetője

…ok klubélete …KÖT-ben

…9-ben megalakult a nyugdíja… klub vezetői nem tudták az …y a művelődési házban meg… …en többen is látogassák.
… megyei Művelődésügyi Mód… a helyi gondokkal tudomá… …ni. Külföldi tanulmányutakról …tett több találkozót, egészség… …deztek.
… egyre több kedvezményt biz…

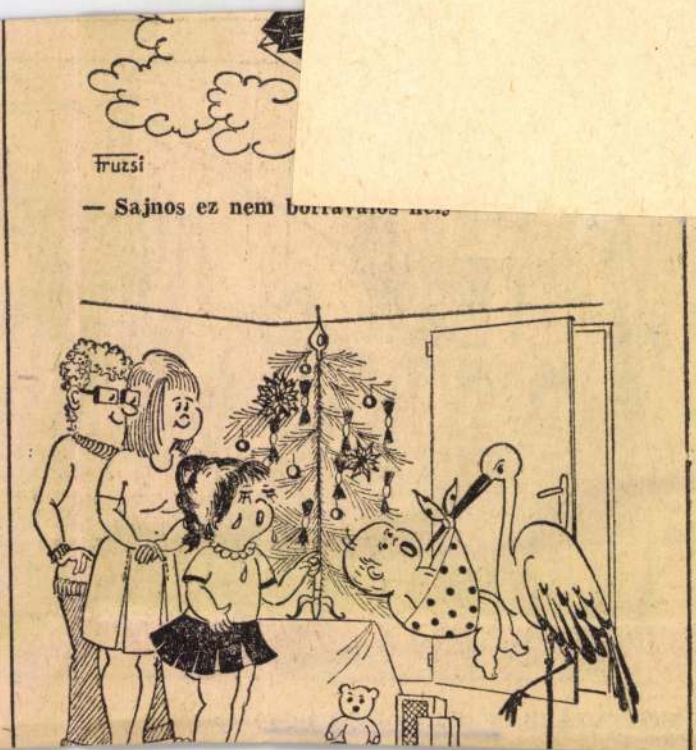

1021

(Kocsis Lajos grafikája)

szeretne neves óvodában elhelyezni, de a vállalati óvodában már nincs hely. A brigád tehát ezúton kéri azokat az üzemeket, amelyeknek van lehetőségük segítségnyújtásra, jelezzék ezt a gyár szakszervezeti bizottságán. (Telefon: 689—850.)

Amikor a brigád tagjait egyéni terveikről, vágyaikról faggatom, megtudom: ketten új lakáshoz szeretnének jutni, s van, aki iskolás gyermekének jó bizonyítványáért drukkol. A közös kívánságot pedig Szalai Tiborné fogalmazza meg:

— Jó anyagot, jó gépet, jó munkát és egészséget kívánunk magunknak. Ha mi így, nyolcan, 1972-ben is együtt maradunk, akkor nem öregszünk, hanem gazdagodunk egy esztendővel...

Kiss Sándor

érkezett. A vállalatnál felkészültek fogadásukra. A kötőosztály 22, ősszel szabadult iatal szakmunkása már az új gépeken kezd dolgozni, de három- hathónapos tanfolyamokon is oktattak munkásokat, akiknek már nem idegen a ok drága gép. Gyakorlati okatásukat segítette, hogy a sehszlovákok nem vitték haa a nemzetközi vásáron kiállított gépüket. A váciak negvásárolták az ittmaradt épeket és ezen gyakorolhaták a szakma fortélyait.

Az új gépek közül több már ecemberben teljes kapacitással működött, hogy a perlonlatírozású tréningruhák hiánya minél előbb megszűnjön. z a szándékunk, hogy teljeítményünket az ötéves terv égéig megduplázzuk — szánolt be terveikről a főmérök.

Vácról azzal az érzéssel indultunk hazafelé, hogy céltuatos közösségben tettünk lágatást, ahol a drágán vásált gépek haszna jóval előbb alizálódik mint sok hasonan ellátott, de kevésbé rualmas vállalatnál.

S. M.

...vigyázva, a horgolnál, a szövőnél, a tűszós munkadarabgyulladás. Tehát m... ségek, míg a fogl... bántalom keletkezi...

— Tüdőbajról s ez ne lepje meg helyi gondozója. — ma sem lehetünk tással. Nagy a zsúf A 4,5 táppénzes s az előző évek ada rülmények, kevesel évi 36,2-ről 20,1-re száma. Nálunk jó higiénia. A szociál lagnál — kicsi a zónkból százan étk latot alakítottunk gyerekeket, 30 ter tehető a gyermekg üzemünk Békés já kori vendég a NEI korszerűnek ítélte

A magának fél üzem dolgozói nag dos gazda kezenyomát őrzi minden műhely, otthonosak, tágasak a munkahelyek, a közlekedési utak szabadok. Bekötötték a községi artézi vizet — szódagyártó gépeket szereltek minden üzemrészbe. Aki nem megy el tüdőszűrésre, azzal perelnek, amíg nem engedelmeskedik. Segítik az egyedül élő, gyermeket nevelő nőket; nyugdíj előtt könnyebb munkára osztják be az asszonyokat, nagyobb fizetéssel; a gyári büfében megrendelésre előre csomagolva, bő áruválaszték áll mindenki rendelkezésére. Ez évben a Kőrös partján telket vesznek, faházat emelnek rá — tovább bővítik a vállalati üdültetés lehetőségeit. S még egy apró figyelmesség: műszak alatt felszedik a szemet a harisnyán...

★

Nincs már tüdővész a Viharsarokban: egészséges, jól táplált, szépen öltözött, anyagiakban is rendezett körülmények között él az Osztály — mondhatnám képletesen Józsa Irén sírja előtt.

Kiapadhatatlan folyammá nőtt a mezőberényi huszonnégyes próbálkozás, melynek mély tengerét maga a viharsarki nép szolgáltatja. Földéhségével, gyárhoz-iparhoz-géphez-ragaszkodásával, őszinte bátorságával, igazán hitt, vállalt forradalmiságával.

★

Kifelé jövet megállok a szép kis gyár bejáratánál. Három tizenéves lányból kiválasztok egyet. Kérdésemre, hogy mit tud ő a tüdőbajról, miből ered az — így válaszol a tizenhét éves Emrik Zsuzsa szövőnő:

— A tüdős ember köhög. A bajt a cigaretta okozza. Vagy a megfázás? — kérdez rám, s tágra nyitja nagy barna szemét.

Gál Margit szövőnő szintén tizenhét éves. Ő ezt mondta:

— A mi családunkban nincs ilyen, hárman is itt dolgozunk a gyárban, nem voltunk még betegállományban. Én nem láttam tüdőbajos embert...

B. J.

1079 [illegible]

TEXTILMUNKÁS

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21.

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS

Budapest

Kocsis Lajos

1972 JAN -

1021

(KOCSIS LAJOS grafikája)

Kocsis Lajos

107

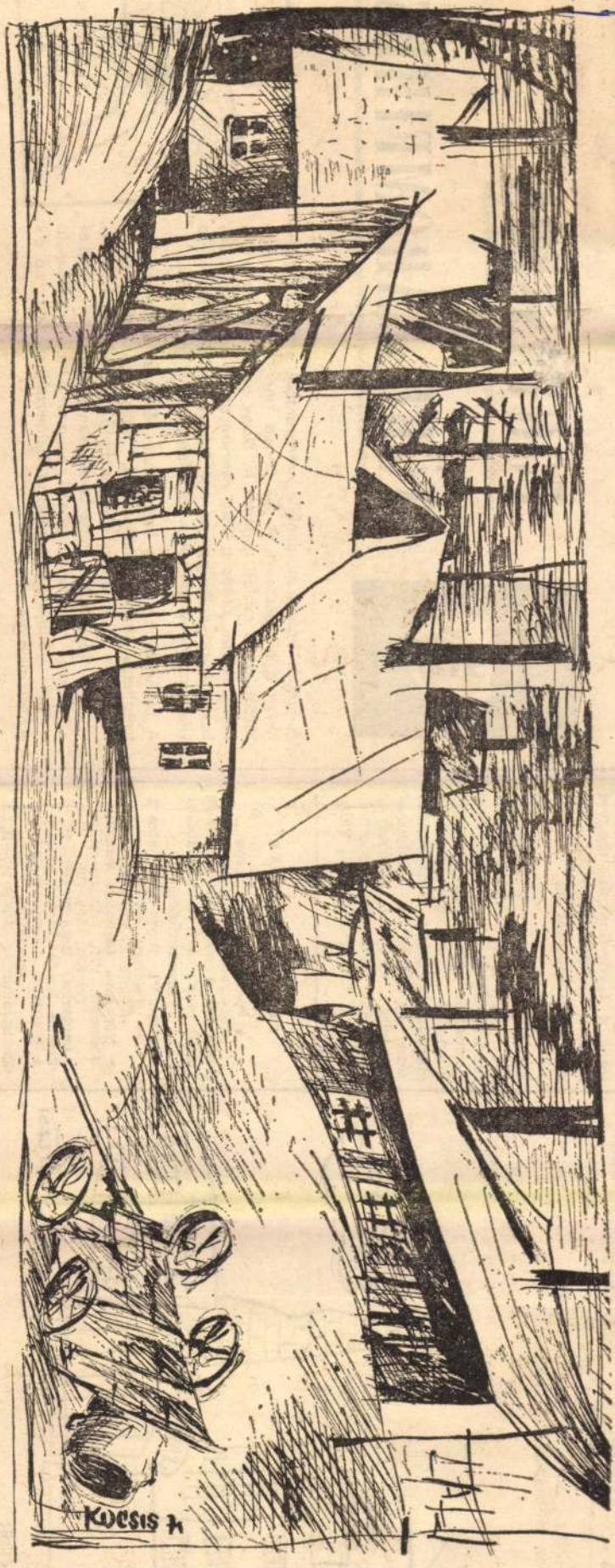

(KOCSIS LAJOS GRAFIKÁJA)

— Miért, tudsz jobb szórakozást?

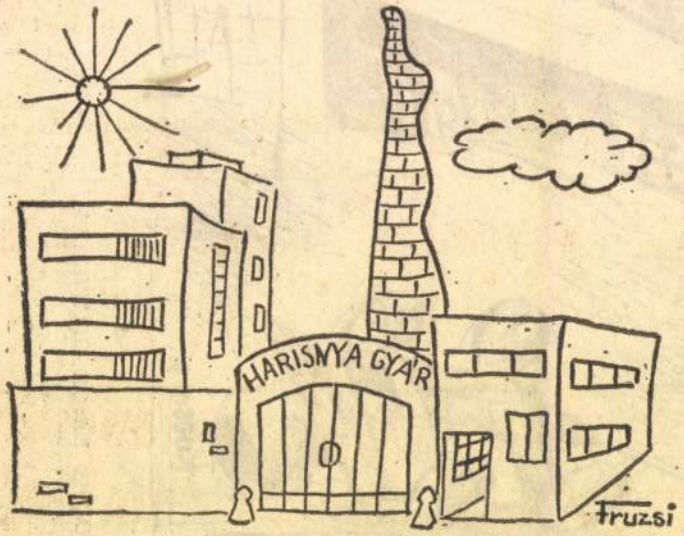

— Szöveg nélkül

(Dallos Ibolya karikatúrái)

vékenységét. A vidékiek közül főleg a Győr-Sopron megyei textiles üzemek végeztek kiemelkedő munkát az elmúlt évben.

Összességében elmondhatjuk, hogy a különböző sportrendezvényeken amelyeket üzemeink szerveztek — vagy központi sportprogramunk alapján kerültek megrendezésre — a textiles dolgozók mintegy negyven százaléka vett részt. Örvendetesen emelkedett a természetjárók, vala-

TEXTILMUNKAS

a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő: Gyukár Tiborné
Szerkesztőség:
Budapest, VI., Rippl Rónai utca 2.
Telefon: 424—997
Kiadja és terjeszti:
a Népszava Lapkiadó Vállalat
Budapest, VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 224—819
Levélcím: Bp., 70. Pf. 32.
Felelős kiadó: Gábor Márton, a Népszava Lapkiadó Vállalat igazgatója
Csekkszámu[illegible]: MNB 215—11 859

Szikra Lapnyomda

HUNGAVIS

FOGYASSZ[illegible]

TÖBB BAR[illegible]

A január hónap mindenféle szempontból nehéz helyzet[illegible] hozza a háziasszonyt. A sok ünnep megterhelte a pén[illegible] tárcát, de a család gyomrát is. Nagy gond a főzés a t[illegible] hónapokban. Kevés a friss nyersanyag, s ugyanakkor f[illegible] kozottabban szükséges az egészséges táplálkozás most a vitaminszegény és kevés napsütést nyújtó januárban.

A fehérjében gazdag baromfihús értékes tápanyagokat tartalmaz, könnyen emészthető, egészséges. Fogyókúrás étrendben is kitűnően alkalmazható. Felhívjuk a háziasszonyok figyelmét a most bőségesen kapható friss csirkeaprólékra. A konyhakész csirkeaprólék megkönnyíti a főzés gondját, változatosan felhasználható, olcsó és gazdaságos!

1972 FEB

TEXTILMUNKAS

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ

(Kocsis Lajos grafikája)

vel.

A pamutipar — mondotta — elsősorban munkaerőgondokkal küszködött. További 1500—1600 fővel csökkent a létszám. A termelés mennyisége egy százalékkal maradt el az 1970-es szint mögött, értékben viszont 1,5—2 százalékos növekedés következett be. A termelékenység tehát négy-öt százalékkal javult. A pápai, a szombathelyi és a győri gyárban az átlagosnál is jobb volt a helyzet.

Gondot okozott, hogy tovább csökkent a pamutfonalgyártás. Ezért nőtt az importált fonal mennyisége, s ez — a nyerssszövet-importtal együtt — súlyos terheket rótt a külkereskedelemre. Ezért — hangsúlyozta a miniszterhelyettes — határozott és gyors beavatkozásra lesz szükség.

A len-kenderiparban a készszövet-termelés tavaly két százalékkal csökkent 1970-hez viszonyítva. Ez alapvetően a belföldi kereslet lanyhulásának a következménye, valamint, hogy ebből az iparágból az átlagosnál is többen mentek más területre dolgozni.

A rostipar helyzetét nem

eladások mennyisége: nyolc százalékról tizenkét százalékra. A nagykereskedelem nem mindig értesült arról, mennyit rendelt az ipartól a kiskereskedelem, s ez kétszeres rendeléseket, tehát felesleges készleteket „eredményezett".

A gyapjúipar 1972-ben mintegy két százalékkal kívánja növelni termelését. Továbbra is gondjaink lesznek: a kártolt szövetekben a kínálat távolról sem fedezi a keresletet.

A selyemipar termelési értéke öt százalékkal emelkedett tavaly. A belkereskedelmi értékesítés itt is csökkent, választékgondokkal kellett küszködni. A tervek szerint a selyemipar termelése az idén tovább növekszik, s remélhető, hogy néhány speciális igény kivételével a keresletet képesek lesznek kielégíteni.

A kötszövőipar, folytatta a miniszterhelyettes, tonnában két-három százalékkal, értékben viszont 34 százalékkal növelte tavaly termelését. A növekedés elsősorban a felsőkötöttárukban következett be. A növekedés egyszersmind a szintetikus anyagok előretörésével párosult. Ez az ágazat is

munkáját, különösen a közép-

távú tervek ké-

lektív szerző-

ben, versen-

1971. évi gazd-

nye, hogy a f-

ségletek maga-

rültek kielégít-

export és ke-

kenységi szín-

a vállalatok. Kme-

tónak tartotta, hc

lalatnál a hatékon-

nem teljesítése

millió forint rész-

hiányt, másoknál p-

tós csökkenést ered-

Az 1972. évi felad-

határozásánál lényeg-

látni, hogy a vállala-

kodás mely pontjain-

tek feszültségek és a-

lyen módon oldhatók

dolgozók bér-, jövedel-

zetében jelentősnek t-

tő a várható 4,2 szá-

bérszínvonal-emelés, a jövedelem növekedésében viszont csak átlagosan két százalékos javulás várható. Az alacsony jövedelemnövekedés okai a hatékonysággal alá nem támasztott bérfejlesztés, mely mintegy 150 millió forint büntető adó kötelezettséget jelentett. Ebből egyértelműen kö-

mult évhez ha-

lomban állandó feladatot jelent a textilipari rekonstrukció, ezen belül egyes vállalatok beruházási céljai megvalósításának segítése. Ebben a kialakult jó módszerekkel kell elérni, hogy minél kisebb zökkenőkkel kerüljenek az új technikai eszközök beszerzésre. Ennek érdekében tovább lehet és tovább kell fokozni a dolgozók különösen a szo-

1972 FEB -

TEXTILMUNKÁS

SAJTÓHÍRADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 FEB 26

NÉPSZAVA

Kocsis Lajos

1021

Kocsis Lajos: Úton

Második prométheus...
Vitányi első prométheus...
lomnak nevezi az ősköz...
osztálytársadalomba átve...
kot, az embereknek tüze...
dabeli titánról. Napjaink...
Engels fellépése óta —...
prométheuszi forradalom...
is átmenet az osztálytá...
az osztály nélküli társada...

Az 1963 és 1970 közöt...
mányok az átmenet korá...
ges — és célszerű — mag...
tatják. *Vitányi Ivánról* közismert, hogy a kultúra legkülönbözőbb szféráiban szinte polihisztorként jártas. Egyaránt ért a népdalhoz és a beathez, a filozófiához és — mondjuk — a zeneesztétikához; a hazai filmviták gyakori vezéralakja, képzőművészeti és irodalmi előadásokat tart a tévében, a művészetszemiotika egyik első alkalmazója hazánkban, és így tovább...

Ha felsorolnám a kötet huszonnyolc tanulmányának csupán a címét, könnyű lenne igazolni ezt a — szerintem kissé felületes — polihisztori minősítést. Nagyon érdekes, hogy míg nemzedéktársa, a hasonlóan sok tudományban jártas *Vekerdi László* témáit többnyire tudománytörténészként közelíti meg, addig Vitányi számára a kultúrakutatás egyenlő a korszerű forradalmi magatartás keresésével. Hadd idézzem erről saját szavait a kötet számomra legtöbbet adó tanulmányából, az *Ideológiai vallomásokból*: *„Fel kell ismernünk a bennünk lappangó azonosságokat s az azonosságok mögött rejlő különbségeket. Ezért érzek jövőnk szempontjából ugyanolyan fontosnak egy jó Bartók-analízist, mint egy jó*

legalapos...
lós filmjeiről, *A társadalmi formációk elmélete és a művészetszociológia* című tanulmányában pedig *Tőkei Ferenc* kutatásának eredményeit a művészetszociológia világába integrálja...

MINIL

GRABENSÄULE. Bécs városána pestis ellen óvó fogadalmi Szenth romság-emléke. Tervezője Lodovi Burnacini, már Bécsben születe olasz művész. Építész és színhá díszlettervező volt. Valószínűleg császári színház építése és díszlete nek sikeres volta hozták meg sz mára a nagyszabású pestisemlék te vezésének a megbízatását. Burnaci vaskos, háromoldalú, fölfelé kesk nyedő oszlopot tervezett, amely már a tövétől kezdve kőből farag felhőgomolyok öveztek. Az oszlop t tejére került a szintén felhőkkel k rülvett szoborcsoport. Ilyenform sikerült a szoborműnek illuzionis látomásos jelleget kölcsönöznie, mivel ez megfelelt a vallásos töre véseknek, Burnacini kompozíció szinte kötelező módon követték szobrászok.

Kocsis Lajos

1021

LÁNYOK ASSZONYOK FÓRUMA

Négyszemközt az orvossal

Mikor az ember egy cikket ír, nem illik önmagára hivatkozni, de az olvasó tegyen most kivételesen engedményt nekem, s ne vegye rossz néven, ha e szokással ellentétben önmagamra hivatkozom. Mai témánk ugyanis: a serdülő korú fiatalok a családban. Ezzel a témával foglalkozott egy megjelent könyvem, a *„Fiúknak lányokról."* Igaz, ebben a könyvben elsősorban maguknak a fiataloknak a szemszögéből elemeztem a serdülő kor gondjait.

A pubertás tulajdonképpen a hormonális fejlődés, vagy akár mondhatnánk úgy is, hogy a „hormonforradalom" következtében létrejövő átmeneti állapot a gyermek- és a felnőttkor között, s így magában rejti az összes ezzel járó testi és lelki problémákat. Fizikai értelemben véve: hirtelen fejlődés indul el a szervezetben (itt elsősorban a szexuális zónát kell kiemelni), de ezzel egyidőben a lelki élet olyan fokú megváltozása alakul ki, amely szinte természetszerűen megzavarja a fiatal fiúkat, lányokat. Mikor egy 16 éves lány, mindenért megsértődik, zárkózottá válik szülei előtt, mikor egy ugyanilyen korú fiú szórakozottan ül tankönyvei előtt, és nagy figyelemmel nézi a falat a matematikai példák helyett, akkor a szülők általában legyinteni szoktak: pubertásban van — mondják.

Szóról szóra így igaz, csakhogy nem elég egy tényt, egy eseményt regisztrálni, azt figyelembe is kell venni. Mint gyakorló apa, magamról azt is megállapítom néha, hogy kislányom pubertás kori váratlan megnyilvánulásait mérgesen, néha nevetve reagálom le, ahelyett, hogy elgondolkoznék rajta és egy-egy furcsa kijelentésének okát nem szamárságnak, hanem éppen a pubertásnak tudnám be. Ha orvos létemre beleesem ebbe a hibába, mennyire beleeshet az, aki a lélektannal sem hivatalból, sem magánalapon nem foglalkozott és saját kamaszkoráról már megfeledkezett.

Ilyen rövid cikk keretében nincs mód arra, hogy a pubertás kor tüneteit, megnyilvánulásait részletesen taglaljam. Ezért is ajánlottam cikkem elején — az üzemi könyvtárakból is kikölcsönözhető — „Fiúknak lányokról" című könyvem tanulmányozását. A nagyfokú érzékenység, sértődékenység, lelki bezárkózás, az érzelmek viharos megjelenése, és váltakozása, a szenvedélyek feltörése és eltompulása, a fáradtságérzet és még sok más tünet az, amely ebben a korszakban a fiataloknál jelentkezik és nagy tapintatot, de elsősorban nagy figyelmet követel a szülőktől.

Ahány fiatal, annyiféle megnyilvánulása van a pubertásnak és annyiféleképpen kell foglalkozni velük. Ami egységesen kell hogy minden szülőnél domináljon: a pubertás visszásságaival kapcsolatos megértés, türelem. Életkorszakot átugrani nem lehet és nem is lenne jó, természetellenes lenne és ami természetellenes, az mindig egészségtelen is, a pubertás életünk velejárója és nem megszüntetni kell (nem is lehet), hanem segíteni kell a fiatalokat abban, hogy ezt a nehéz időszakot minél „fájdalommentesebben" vészeljék át. Ha a szülőben mindehhez megvan a kellő tájékozottság, türelem és megértés, akkor nem is olyan nehéz a feladat. S ha ennek ellenére olyan jelenségek alakulnak ki, amelyek valamilyen szempontból riasztóvá válnak (pl. abnormálisan hisztériás viselkedés, önkielégítés abnormális mértékben stb.), akkor ajánlatos orvoshoz fordulni azzal a biztos tudattal, hogy szinte mindig lehet segíteni a rendellenességeken, rövidebb-hosszabb idő alatt ezek gyakorlatilag majdnem minden esetben kiküszöbölhetők. Ha azonban elhanyagoljuk ezeket, legyintéssel intézzük el, olyan maradandó elváltozások alakulhatnak ki, melyek bélyeget nyomhatnak a ma még fiatal ember későbbi egész életére.

Dr. Bródy György

Módosított jogszabályok a családi pótlékról

A kormány most megjelent rendelete módosította a családi pótlékról szóló jogszabályok jelentősebb rendelkezéseit lapunk a jövőben, hónapról-hónapra folyamatosan ismerteti. Tekintettel arra, hogy e rendelkezés szövegét lapzárta után kaptuk meg, ez alkalommal a rendelkezésnek csak egy pontját tudjuk közreadni:

1 Gyermekenként havi 100 forinttal emelkedik a három vagy többgyermekes családok, továbbá az egy- és kétgyermekes egyedülálló dolgozók és vak házaspárok, valamint az egy, illetőleg két testi vagy szellemi fogyatékos gyermekeket eltartó családok részére járó családi pótlék összege.

Az említett körben az emelés kiterjed a mezőgazdasági, termelőszövetkezeti tagokra, a mezőgazdasági szakszövetkezetek tagjaira és a nyugdíjasokra is.

(Folytatása következik.)

MIKOR, MIÉRT MENNYIT DOLGOZOTT A TEXTILMUNKÁS?

Erre a kérdésre a Textilmunkás 1925. március-áprilisi számában a „Textilmunkások helyzete" című cikkben a következő adatokat találhatjuk:

1925-ben a textilmunkás egy kilogram kenyérért három órát; egy liter tejért két órát; egy kilogramm zsírért 11 órát; egy méter vászonért nyolc órát dolgozott.

★

Azok a fonónők akik minderre még emlékeznek: kevesen vannak, legtöbbjük már nyugdíjas. Mert kik is emlékeznek ma arra, hogy a gépek végén levő szögre akasztották kabátjukat, hogy műszak után egy seprőt fogtak, s azzal verték le egymásról a pihéket...

Ma gond, ha nem elég meleg az öltöző vagy ha elromlik a fürdőben egy csap. És ez így van rendjén. A mai kor emberének mások a problémái. Emlékezni azért mégis kell. Kell, hogy tájékozódni tudjunk az időben, mert csak ha jól ismerjük a tegnapot, akkor tudjuk igazán értékelni a mát.

★

Nem akartuk a mai helyzetet szépíteni, ezért is kerestük fel azt a munkaterületet, mely még ma is az egyik legnehezebb...

A Lenfonó és Szövőipari Vállalat Komáromi Fonógyárában 1240-en dolgoznak, a létszám 76,8 százaléka nő.

A len feldolgozása a textilmunkának a legnehezebb, legkellemetlenebb ága. Az előkészítőben sűrű barna port nyelnek az itt dolgozók, a vizesfonodában a vegyszerektől büdös, s csöpögő víztől párás levegőt lélegzenek.

★

A gereben üzemrészben, a kenderkócot gépkarjával „fésülő" hatalmas masinák között 44 asszony és lány dolgozik. Jasper Nándornéval beszélgetek. 1957-ben került a gyárba. Három hónap alatt megtanulta a gép kezelését. Az alapórabér itt 7,80. Átlagban 100—107 százalékot teljesít, havi fizetése 1800 forint körül mozog. A férje is itt dolgozik, gyermek még nincs. Összerakják a pénzt, mert a házukat szeretnék rendbehozni. Férjével gyakran járnak együtt horgászni.

A munkáját szereti. Határozottan állítja, hogy elégedett ember.

Ma is az egyik legrosszabbul fizető munka az előkészítés. A gépszalagra kerülő kenderkötegekből sűrű por száll. Az asszonyok nem szívesen állnak meg beszélgetni, normára dolgoznak, ugye, megértem?

Domján Józsefnével a gép mellett beszélgetek. Férje az állami gazdaságban dolgozik, jól keres. 1963-ban költöztek Komáromba, akkor vettek egy öröklakást. Nagy a család, öten vannak. Az asszony 64-ben jött a gyárba. A gyerekek igényesek, meg ők maguk, a szülők is szeretnek szépen öltözni, szóval jól jön az édesanya fizetése is. 1700 forint körül keres havonta. Gondot csak az otthoni munka elvégzése okoz. Mert nagy a család...

★

Ugyanitt dolgozik a 80 orsós fonógépen Tálas Istvánné. Törékeny, pici asszony, szinte hihetetlen, milyen energikusan uralkodik a hosszú géptesten, 2000—2500 forint körül keres, a 100 százalék mindig megvan. De azért hajtani kell. Az alap órabér 8 forint 10 fillér. Tizenhét éves lánya és tíz éves fia van. Az otthonuk szép. Most már csak azért dolgozik, hogy a gyerekeiből ember legyen. Legfőbb szórakozása a televízió. Az éjszakai munkát már megszokta. Ha jól mennek a gépek, észre sem veszi a fáradtságot. Nincs ideje rá.

(KOCSIS LAJOS grafikája)

A legjobban a vizesfonodában dolgozók keresnek. Itt a legnehezebb a munka is. Fanyar szagú, párás a levegő, két gépoldalon 240 orsó pörög, könyörtelenül hajtja az itt dolgozókat. Peka Ilonával, Nagy Ilonával, Gróf Zsuzsával beszélgetek. Mindhárman még nagyon fiatalok. Az utóbbi kettő jó átlageredményt elérő szocialista brigádban tevékenykedik. Új gépeken, két oldalon dolgoznak, mindig 100 százalék fölött. Havi keresetük 2800—3000 forint. Az alapórabér az új gépek mellett dolgozóknak 11,50, a régieknél, akik csak egy oldalt kezelnek 8,50. Különösebb gondjuk nincs, ha csak az nem, hogy Komárom üzlethálózatának elég rossz az áruellátása. Ruhaneműt vásárolni máshová mennek.

Vass Béla művezető mondja, hogy a lányok — valamennyien — mindig elegánsan jönnek be munkahelyükre. Mintha irodába mennének. Megdolgoznak a pénzért, igaz. De látszik is az eredmény.

★

A kiszerelőben dolgozik Sipos Istvánné. Fiatalasszony, egy kisgyereke van. Havi keresete 2000 forint körül alakul. Általában 120 százalékot teljesít. Átlagórabére 7,30. Ha van elég fonal, dolgozhat — semmi panaszra sincs oka. Mindene megvan, ami egy embernek szükséges.

Jártam a cérnázóban és a négy éve megindított szövődében. Többségében fiatalokat láttam a gépek mellett, átlagkeresetük 1600—2000 forint között van. Kinek-kinek szakképzettsége, egyéni ügyessége alapján. A művezetők elmondják, hogy a norma a középarányból adódik. Tehát teljesíthető. Panaszra inkább csak a gyengébb minőségű fonalak, vagy a géphibák adnak okot.

★

Az ismert alapbérek birtokában könnyen ki lehetne számolni, milyen árucikkekért hány órát kell dolgoznia ma egy textilmunkásnőnek. Mi ezt nem tettük, mindenki a saját keresete alapján — hasonlíthat, a cikk elején közölt idézetben szereplő adatokhoz képest: ma miért, kinek mennyit kell dolgoznia...?! A tény mindennél jobban bizonyít, manapság nem szokták ezt így számolgatni az asszonyok: miért mennyit dolgoznak...? A pénzt megfelelően beosztani mindenkor egyfajta gondot jelent. Ám az az elkeserítően szomorú számolgatás, a kenyér meg a zsír áráért, hogy meglesz-e? — már elmaradt életünkből. Erre a szomorú múltra már csak emlékezünk. De — emlékezzünk!

László Ilona

Három vállalat és a tanács összefogása Keszthelyen

Korábban csak részfoglalkozásban alkalmazott üzemorvosok gondoskodtak a keszthelyi vállalatok és szövetkezetek dolgozóinak egészségügyi ellátásáról. A közelmúltban azonban megkezdte tevékenységét a város első főfoglalkozású üzemorvosa.

A Kőbányai Textilgyár keszthelyi üzeme, az Universal Ruházati Vállalat és a Dédász helyi üzeme közösen alkalmazott egy üzemorvost, akihez 1200 dolgozó tartozik.

A három vállalat és a Keszthelyi Városi Tanács együttesen alakították ki a két orvosi rendelőt, és gondoskodtak a megfelelő berendezésről, a szükséges műszerekről. Az üzemorvos — egy ápolónővel és egy adminisztrátorral — ellátja a három keszthelyi üzemben az üzemegészségügyi feladatokat is.

Gáldonyi Béla

Rövidesen megjelenik!

Rácz János könyve: Az üzemi bizottságok a magyar népi demokratikus átalakulásban 1944—1948.

A forradalmi népi bizottságok jelentősége, szerepe a népi demokratikus átalakulásban olyan téma, amely már régen foglalkoztatja a felszabadulás utáni korszak kutatóit. A nagy érdeklődés oka elsősorban az a jelentős szerep, amelyet a bizottságok a forradalmi átalakulásban betöltöttek. Az üzemi bizottságok különösen fontos küldetést teljesítettek; tevékenységükön keresztül valósult meg a tőkés termelés munkások által történő ellenőrzése, és a romok eltakarításában, a termelés megindításában is elévülhetetlen érdemeket szereztek.

Ez a monográfia az üzemi bizottságok sokrétű tevékenységének átfogó történetét nyújtja. A munkában különösen nagy hangsúlyt kapnak a munkásellenőrzés elméleti és gyakorlati kérdései, a szervezett dolgozók forradalmi öntevékenységének megítélése, a munkásosztály vezető szerepének gyakorlati megvalósulása és az üzemi bizottságok pártirányítása, szerepük a termelés megindításában és a politikai harcokban. A szerző vázolja azokat a tényezőket is, amelyek az üzemi bizottságok megszűnéséhez, illetve átalakulásához vezettek. Nagy érdeme a monográfiának, hogy eredeti forrásanyagokra épült, ugyanakkor az e témakörben eddig megjelent munkákat, kutatási eredményeket is hasznosítja.

TEXTIL TELEX BUDAPESTRŐL ÉS VIDÉKRŐL

Véradók jutalmazása – és művészeti vetélkedő

Az MSU Hungária Jaquard Szövőgyárban a Vöröskereszt üzemi szervezete ajándékokkal köszönte meg véradóinak azt az áldozatkészséget, mellyel a rászorulók életének megmentését segítik. A legjobb vöröskeresztes aktívaknak, Végh Istvánné igazgató adta át a jutalmakat.

Ugyancsak ebből a gyárból érkezett a hír arról is, hogy megtartották a „Textiles dolgozók művészeti vetélkedőjének" üzemi selejtezőjét. A közönség nagyon jól szórakozott. A bemutatott produkciók alapján a vállalati döntőből 16 versenyző közül öten jutottak tovább.

(V. É.)

Levél — a gyermekeknek!

Kedves gyerekek! Most, hogy vége a szünidőnek, szeretném felhívni figyelmeteket a havas, zord időjárás síkossá teszi az útpályákat, gyalogjárdákat, a megállók járdaszigeteit, sokszor a járművek lépcsőit, fogantyúit is. Ezért fogadjátok el tőlem a jó tanácsot: iskolába menet vagy jövet semmilyen járműre ne ugorjatok fel vagy le. Ilyenkor, a téli hónapokban az a jó, ha 10—15 perccel előbb indultok iskolába. Így jut időtök arra is, hogy mielőtt a gyalogjárdáról lelépnétek, jól körülnézzetek: vajon nem közeledik-e felétek olyan jármű, amely veszélyeztetheti testi épségeteket? Tudnotok kell azt, hogy síkos útpályán a járművek féktávolsága hosszabb, mint száraz időben, így most nagyobb a balesetveszély lehetősége is.

Mielőtt leléptek a gyalogjárdáról, nézzetek először balra, de az útpálya közepén már jobbról kell figyelni a felétek tartó járműveket. Főútvonalon mindig csak a kijelölt gyalogátkelőhelyen — a zebrán — közlekedjetek.

Nagyon fontos szabály az is, hogy közvetlenül: álló jármű, telefonfülke, hirdetőoszlop, trafikosbódé, vastag törzsű fa mögül — amelyek akadályozzák az útra látást — ne lépjetek az úttestre! Ha ezektől 10—15 méterre álltok meg, akkor a járművezetők is kellő időben és távolságból észrevehetik, hogy a gyalogjárda szélén átkelésre várakoztok.

A két lencséből álló piros és zöld jelzőlámpák a gyalogosok biztonságos áthaladását szolgálják. Csak a folyamatos zöld jelzésnél szabad a gyalogjárdáról az úttestre lépni. Ha a zöld jelzés villogni kezd, akkor már ne induljatok el a gyalogjárdáról. Soha, semmi körülmények között piros — tilos — jelzésnél ne lépjetek az úttestre!

Kedves gyerekek! Ha betartjátok tanácsaimat, nem érhet baj benneteket, és minden bizonnyal kevesebb családot, szülőt, testvért fog bánat érni a közlekedési balesetek miatt.

Erőt, egészséget, jó tanulást, balesetmentes közlekedést kívánok nektek az új évben.

Sztéhló György
rendőr százados BRFK közlekedésrendészet

Azt szeretném tudni, hogy milyen lesz az idei divat...?
(Dallos Ibolya karikatúrája)

Balassagyarmat 27 éve szabad

A BFK Balassagyarmati Gyáregysége decemberben három napig tartó kiállításon mutatta be termékeit. A volt járási könyvtár helyiségében megrendezett kiállítással emlékeztek meg a gyáriak városuk felszabadulásának 27. évfordulójáról. Az érdeklődők tájékoztatást kaptak a vállalat elért eredményeiről, s a távlati tervekről is.

(V. É.)

MUZEUMI MAGAZIN 1970 MÚZSÁK m MÚZSÁK MUZEUMI MAGAZIN 1970

A Népművelési Propaganda Iroda **Múzsák — Múzeumi Magazin** című folyóirata a szépművészet, természettudomány, régészet, képzőművészet, irodalom legszebb alkotásait ismerteti. Érdekes művészeti és tudományos eseményekről tájékoztat, jelentősebb múzeumi kiállításokra figyelmeztet, sőt minden számához egy ingyenes múzeumi belépőt is mellékel.

(M. Gy.)

A Magyar Pamut turistái

A IV. kerületi Természetbarát Szövetség stencilezett kiadványában olvastunk arról, hogy a PNYV Magyar Pamutipar természetjárói az őszitéli hónapokban klubesteken, film- és színes diavetítéssel számolnak be a nyári 16 napos romániai túrájukról. Fő állomásaik a következők voltak: Nagyvárad, Kolozsvár, Brassó, Bukarest és a román tengerpart. S akik az előadást tartják: Békés János, Hajdú Gábor, Nagy Márton, Tömpe Ede.

Arról is értesültünk, hogy a Magyar Pamutipar turistáinak szép terve az új esztendőre, hogy májusig az Ezüst-hegy „reumakunyhó"-ját (az illegális munkásmozgalom régi találkozóhelyét) emléktáblával szeretnék megjelölni.

(Nagy Kálmán)

TEXTILMUNKÁS

a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő: Gyukár Tiborné
Szerkesztőség:
Budapest, VI., Rippl Rónai utca 2.
Telefon: 424—997
Kiadja és terjeszti:
a Népszava Lapkiadó Vállalat
Budapest, VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 224—819
Levélcím: Bp., 70. Pf. 32.
Felelős kiadó: Gábor Márton,
a Népszava Lapkiadó Vállalat igazgatója
Csekkszámunk: MNB 215—11 859

Szikra Lapnyomda

Új évi gondolat

VÍZSZINTES: 1. Babits Mihály írja „Ősz és tavasz között" c. költeményében (zárt betűk: É. M. R.) 13. Az egyik világrész. 14. Durván, nyersen civakodó. 15. Dél-amerikai füves síkság. 17 Város Lengyelországban. 18. A. K. 19. Község Tolna megyében. 20. Egy meg nem határozott személy. 22. Prózai művek szerzője. 23. Helyhatározó. 24. Román város, dunai kikötő. 25. Repülőgépek, hajók „kitapogatására" szolgáló készülék. 27. Japán játék. 28. Acélból készült fejfedő. 29. Szövetség, egyesület. 30. Lábbal ráhág. 32. A Turandot hercege. 33. A. T. 35. Ideoda mozgató. 36. Európai nép. 38. Szolmizációs hang. 39. Csehszlovák traktormárka. 41. Üvöltő állatok. 43. Község Szabolcs-Szatmár megyében. 44. Púpos állatok. 45. S. D. 46. Kossuth-díjas operaénekesünk. 48. Balatonmenti üdülő- és gyógyhely. 49. Farágó rovar. 50. O. F. D. 51. Elzavartat. 53. Fafajta. 54. Kötőszó. 55. Félsziget a Szovjetunióban. 56. Község, ahol Petőfi lakott 1845—46-ban. 58. Sziget az Atlanti-óceánban. 61. Medréből kiönt.

FÜGGŐLEGES: 1. Éjjeli órákban nyitva tartó, zenés, táncos szórakozóhely. 2. A folyó szintje emelkedett. 3. Gömbölyített díszítő írás. 4. Bácsika. 5. Fordított névelő. 6. Római 995. 7. Fiatal sertés. 8. Papírra jegyzek. 9. Talppont. 10. T. K. Z. 11. Téli csapadék. 12. Hozzátapad. 13. A vízszintes 1. sz. sor folytatása (zárt betűk: Y. K N.) 16. Fejfedő készítésével foglalkozó iparos. 20. Abronccsal, pánttal lát el. 21. Házbért fizet a bérházban. 22. Római számok: 499 és 49. 24. Pengetős hangszer. 26. A jelenetben szereplő színészek. 28. Volt válogatott labdarúgónk. 31. Eredményes. 32. Község Vas megyében. 34. Egy kis beszélgetés. 37. Ráhajít. 40. Terjedelmében növel. 42. Lángolás (névelővel). 45. A féktelenségig heves. 47. Mohamed próféta utódainak címe. 48. A pázsitfűfélék termése. 49. A szarv, a tülök anyaga. 52. Tengerbe nyúló keskeny földnyelv. 53. Kerek szám. 55. Kanada egynemű betűi. 56. S. I. A. 57. Akad egynemű betűi. 59. Zamat. 60. Diszpozium vegyjele. 61. Mely személy?

Bednay József

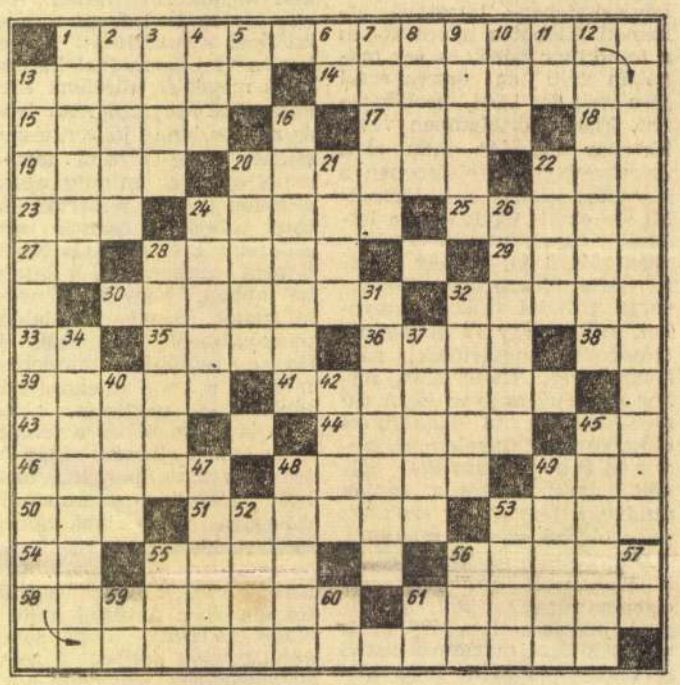

Beküldendő a vízszintes 1. és a függőleges 13. sz. sorok megfejtése, legkésőbb január 31-ig.

A megfejtéseknél kérjük az üzem nevét és a lakás pontos címét feltüntetni.

Novemberi számunkban közölt keresztrejtvény megfejtése: Ámde eljött egy napon a változás, s véget ért az ínség az évezredes.

Jutalomkönyvet kaptak: *Perényi Istvánné, Kiss Judit* budapestiek; *Facskó Mihályné* Mosonmagyaróvár; *Horváth Magda, Kardos Lajos* soproni olvasóink.

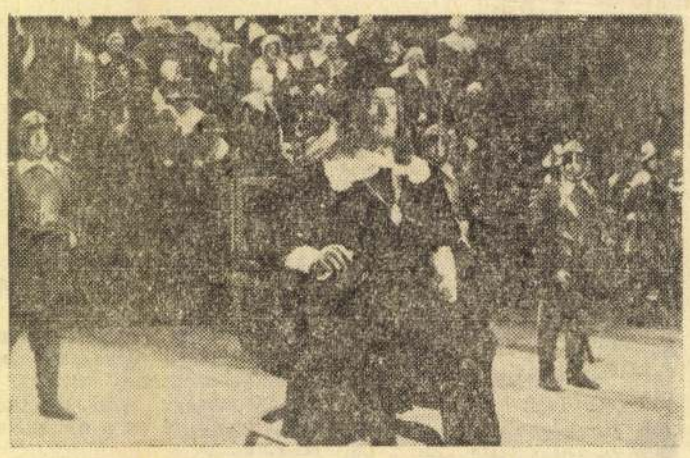

Jelenet a bemutatásra kerülő CROMWELL című, angol történelmi filmből

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

Kocsis Lajos

1971 NOV

1021

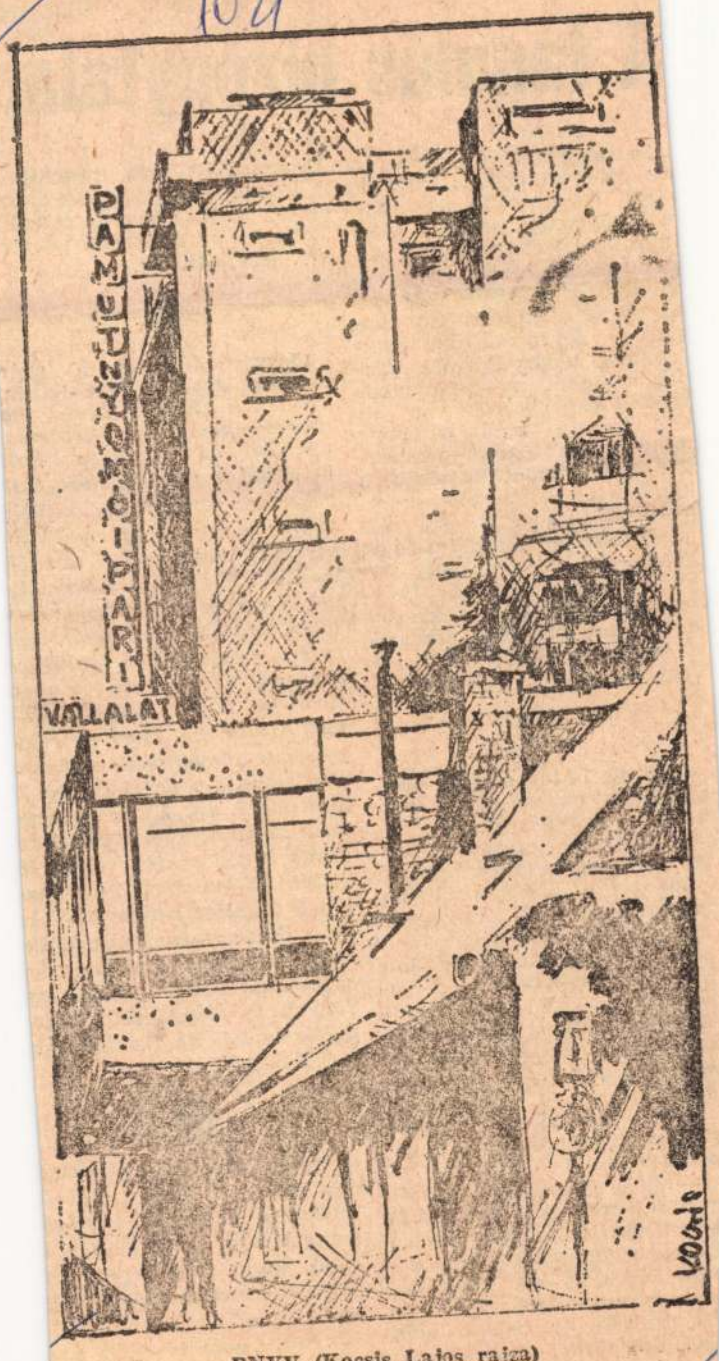

PNYV (Kocsis Lajos rajza)

A tanulás bizonytalan

Az annyira várt és az egész
épgazdasági élet számára oly
agy jelentőségű textilipari
ekonstrukció immár a meg-
alósítás közelében jár. A vál-
ozás azonban nem egyszerű-
en pénz és gépesítés kérdése.
Az egyre technicizálódó ko-
unk — egyre nagyobb szak-
értelmet, tudást követel. Te-
hát nemcsak a könnyűipar
belső forradalmáról van itt
szó, hanem arról is, hogy
mindez az évtizedek perspek-
tívájában az emberektől, a
könnyűipar dolgozóitól, külö-
nösen a fiataloktól nagyobb
intelligenciát, szakértelmet,
hozzáértést követel meg. Va-
jon az elkövetkezendő évek-
re, évtizedekre hogyan készül-
nek a fiatalok? Erre kerestük
a választ a Hazai Fésűsfonó
Soroksári Textilgyárában.

1

Magyar Lajos, a gyár szak-
szervezeti bizottságán a nagy
átalakulásról beszél:

— *A gyár életében jelen-
tős fordulóponthoz érkeztünk,
a korszerűsítés még ez évben
megkezdődik. Új rendszerű,
csehszlovák szövőgépeket vá-
sárolunk. December 31-ig száz
ilyen gép érkezik, s jövő ja-
nuárban újabb nyolcvanhat.
A teljes rekonstrukció ered-
ményeként mindössze száz ré-
gi típusú gép marad gyárunk-
ban.*

— A dolgozóknak hogyan
sikerül megtanulni az új gé-
pek kezelését?

— *Néhány szövőnk és mű-
vezetőnk már korábban kinn
járt Csehszlovákiában, de a
dolgozók többségét csak ez-
után képezzük át. Számítá-
unk szerint 45 művezetőt és
32 szövőnőt kell rövid időn
belül átképezni.*

2

Egyszerű átképzés megoldja-e
a tanulatlanságot? Csak ideig-
óráig. A jövő kérlelhetetlenül
követeli az általános ismere-
tek elsajátítását.

3

Mogyoró Józsefné a gyár
oktatási ügyeivel foglalkozik.

— *Évek hosszú sora óta
eredménytelenül kezdemé-
nyeztük az általános iskola
beindítását azok számára, akik
még nem fejezték be. Az idén
végre sikerült egy nyolcadik
osztályt beindítani, a tanulók
az 1942 után született fiatalok-
ból kerültek ki. Szeptember
15-én kezdődött a tanítás. Sok
és erőteljes agitáció szükséges
azonban még ahhoz, hogy a
jövő év végén sikerről szá-
molhassunk be. Mert az első-
második alkalommal rendesen
megjelentek a fiatal dolgozók,
de aztán a sok hiányzás meg-
nehezítette a dolgunkat. Van
bőven a jogos kifogásból is,
hiszen három műszakban ne-
héz a tanulást beiktatni. Bár
azt a kedvezményt megadtuk,
hogy a tanítási napokon, ha
az órákkal ütköző műszakban
dolgoznak, megcserélik a ta-
nulók műszakját. De még így
sem könnyű...*

4

Majoros Margit huszonhat
éves szövőnő. Másfél éve új
rendszerű jugoszláv szövőgé-
pen dolgozik. Több gépet is
vállal, közel háromezer fo-
rintot keres. Hat elemit vég-
zett.

— Miért nem folytatja a ta-
nulmányait?

— *Nem érek rá, rengeteg*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 NOV 13
NÉPSZAVA

Kocsis Lajos

1021

Kocsis Lajos: Ősz

SZELLEMIDÉZ

Ha fújt a szél, lassú imbolygásba kezdett a tenger. Fehéres taraja szertefröccsent a parti sziklák késhegyén. De minden elomlott vízdudor helyébe kettő nőtt. A nagy víz szélesen, magabiztosan terült a sziget lábai közé, még ködbe veszően is alig sejtetve a legközelebbi szárazföldet. Háromórás vízi út volt.

Hajó mindennap egyszer — déli tizenkettőkör — jön, az itteni lakosság, különösen a gyerekek életében mindig esemény. A hajó hozza a postát, az élelmiszert, az ivóvizet és a turistákat, akik sokak számára az anyagi bázist jelentik. Azt hiszem, ennyi elég is a sziget jellemzésére, ahol nyaraltunk.

A tengerparton béreltünk szobát, szikla tetejére épült ház manzárdjában. Az ablak a tengerre nézett, párkányára könyökölve én is néha órákig kémlelem a víz lapos kékjét, a színek tétova burjánzását.

Nem vagyok babonás, mégis szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a tizenharmadik nap délutánján történt. Tizenháromszor huszonnégy óra már tökéletesen elegendőnek bizonyult, hogy az otthoni táj, az utolsó hírek a lehető legelmosódottabb távolságba kerüljenek.

Villogott a nap, kéklett a tenger; mindketten simogatták a sziklákat, a csónakokat, a halakat, az embereket. Mert teljesen tiszta eget adott nékünk az a délután. Nyugalom, béke.

Vad szirénázás riasztott fel. Kezemből kiesett a könyv.

Az ablakhoz ugrottam, kihajoltam. A bömbölő, fültépő hang a főtér felől jött. Csak nem szűnt. Semmit sem láttam, a teret körülállták a tömzsi házak.

vak nyargalása, háborús filmek villogtak bennem.

— Meg kellene nézni, mi az!

— Vágjunk neki vaktában a városnak?

Habozás terült közénk. Az úton egyre újabb autók.

— Menjünk!

Lehet, hogy Európában mindenütt szólnak a szirénák. Minden lehet.

— Hozd magaddal az összes pénzt és az útleveleket. Ha valami baj lenne, ez a legfontosabb!

— Mi baj lehetne? — kétkedő arcot vágott: színlelt.

— A vonat- és hajójegyeket is! — sürgettem.

Mindent a kézitáskába. Aztán nekiindultunk. Szorosan fogtam a kezét, nehogy valamelyik autó alá kerüljön, nyolcvannal jöttek mind. Adja isten, hogy hazajussunk valahogy.

Mi lehet otthon?

Féltem; mit fogok megpillantani a kanyar után. A háborútól rettegtem.

— Nem lehet! — hajtogattam magamban. — De miért nem? — kérdezte valaki bennem. — Nem, és kész! Így, minden *átmenet* nélkül!

Kell a háborúhoz átmenet?

Fordult velünk az út, tétova lépteink nyomán. Egyre késett a látvány, amire vártam. Azazhogy egyáltalán nem vártam, de számot vetettem vele.

A járókelőkön itt már nem látszott különösebb nyugtalanság. Néhányan futottak ugyan erre is, de a többség hétköznapian viselkedett. Nem vettünk észre semmi szokatlant, akármerre tekergettük a nyakunkat.

— Talán a parton!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

Kocsis Lajos

1971 NOV

1971. NOVEMBER | TEXTILMUNKÁS 3

1021

MUNKÁSLÁNY (Kocsis Lajos grafikája)

IBER

Az országos tanácskozá

Hangolják jobban

az ipar termelés

a kereskedelem tevéke

Milyen lehetőséget látnak a brigádvezetők oktatására, továbbképzésére?

Békéscsabán a kötöttárugyárban két brigádvezetőtől kérdeztem: mit mondanának el a szocialista brigádvezetők országos értekezletén, ha küldöttnek választanák őket?

Kovács Jánosné, a „Munkácsy" szocialista brigád vezetője a gépi varrodából, a következőket mondta:

— Én ezen a tanácskozáson elmondanám: azt várjuk a felső szintű vezetőktől — s itt elsősorban a minisztériumra gondolok —, hogy hangolják jobban össze az ipar termelését és a kereskedelem tevékenységét. E véleményem jogosságát gyárunk életének esetével támasztanám alá. Év elején bébicikkekből pótrendeléseket adott a kereskedelem — úgy nézett ki, hogy a gyár által betervezett mennyiség kevés lesz. Közben „rájött" a kereskedelem, hogy más gyártmányokra van szüksége. Nagy lett a kapkodás a gyárunkban. A visszamondott megrendelések miatt júliusban átszervezések voltak, hogy ne kelljen felmondani senkinek! Mindenki maradt, de akadozott, állt a termelés, kevesebbet kerestünk mindannyian. Az emberek azt kérdezték: hol van [illyesmit nem kérdezhetnék ot az értekezleten?

Igenlő válaszom után a fia talasszony bólintott, s az mondta:

— Mert mi, csabaiak, ilyer véleményt gyűjtöttünk össze.

A másik választ adó brigád vezető is fiatal, gyermekes apa kisfia napközben a gyári óvo da lakója. Marik András a asztalos „Vörös Csillag" brigá vezetője, a szakszervezeti bi zottsága tétese.

— A brigádvezetők tanács kozásán azt kutatnám: mi les

Kocsis Lajos

1021

JÁTÉK Kocsis Lajos rajza

HOVA TEGYÜK?

Megjelent egy olyan plakát, amely rajzok és szöveges magyarázat segítségével azt mutatja be, hogy a tej és a tejtermékek csomagolásán hogyan tüntetik fel a szavatossági idő lejártát. Ezt a hasznos és a vásárlókat jól tájékoztató plakátot már sok helyen láttam, csak éppen nem a tejespult felett. Díszítette az irodát, a raktárajtót, vagy éppen az öltözőt. Úgy tudom, nem erre a célra készült! Ez éppen olyan — képzeljék el —, mintha a gépkocsik rendszámtábláját az autó tetejére fektetve szerelnék fel, hogy senki ne tudja leolvasni...

(V)

TELEFONOK

Nem emlékszem pontosan, mikor — egy-két éve lehetett — felhívtam egy közeli boltot telefonon és valami áru után érdeklődtem. „Nem vagyok én tudakozó" közölte egy jó csengésű női hang, aminek tulajdonosa nyugodtan lehetett volna akár a tudakozó is, no nem a modora, csupán a hangja miatt. Egyszóval, lementem a boltba, amit kerestem, nem kaptam, így aztán visszabumliztam az öt emeletet.

A napokban jutott eszembe a bosszantó történet, amikor egy KÖZÉRT közönségszolgálati hirdetést olvastam. Kipróbálom, gondoltam, és gyors egymásutánban felhívtam öt üzletet, tudakozódva valami áruféle után.

És hogy glosszában nemcsak rosszat lehet írni, hadd igazoljam. Mind az öt bolt készségesen, minden kommentár nélkül felvilágosított. Jó érzés volt, szinte hálás voltam... Lehet, hogy egyre többen elkezdtek kereskedni...

(S)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest
1971 OKT

Kocsis Lajos

1021

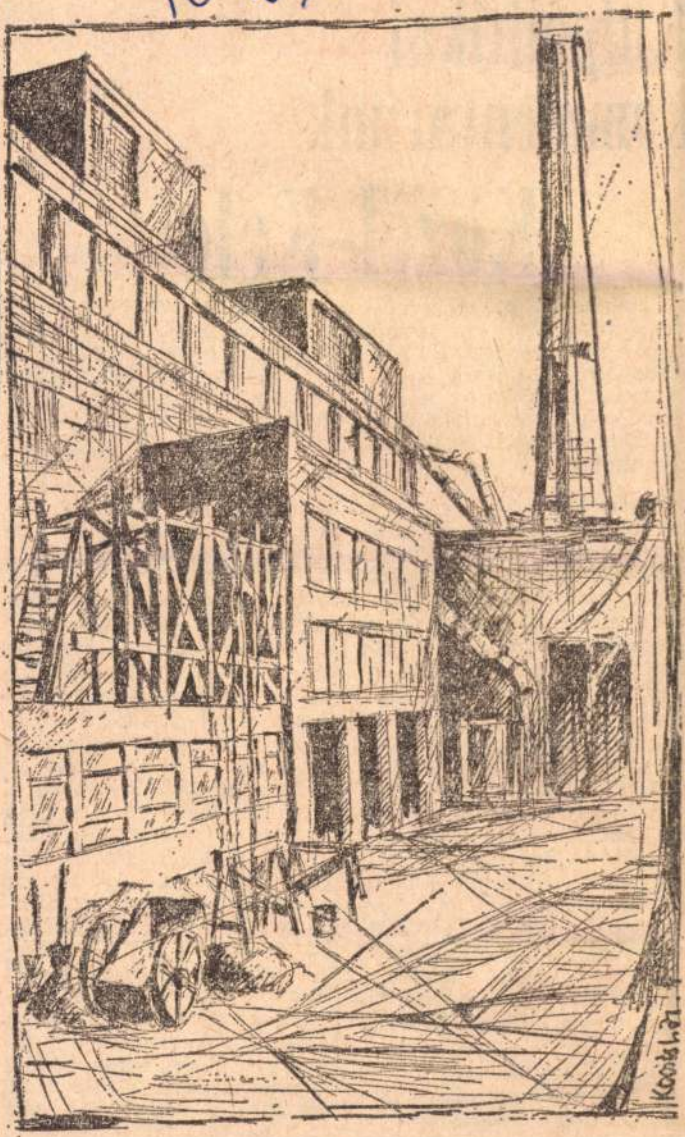

Pillanatkép a Kistext-ből

(Kocsis Lajos grafikája)

Külpolitikai kommentárunk

Közel-Kelet

Sok terv látott már napvilágot a közel-keleti kérdés megoldására, de eddig egy sem járt eredménnyel. Sokan úgy vélik, hogy a politikai problémákat matematikai egyenletekhez lehet hasonlítani, melyeknél az egy vagy a két ismeretlent kell megfejteni az adott ismert tényezők alapján. Minden hasonlat sántít, de ennek van alapja, és ha elfogadjuk a hasonlatot, a „matematikai módszerrel" néhány figyelemre méltó következtetésre juthatunk.

Ismert tényező, hogy amerikai részről igen jelentős elgondolásnak tulajdonították a tavaly nyáron előterjesztett, Rogers tervet, melynek a legpozitívabb oldala az volt, hogy elfogadta a Biztonsági Tanács határozatait, mely szerint Izraelnek vissza kell vonulnia a megszállt területekről. Így ez tárgyalási alapként is szolgálhatott volna, és mégis megfeneklett. Elsősorban azért, mert — és most következik egy, az induláskor homályba burkolt, de ma már kétségkívül ismert tétel, hogy — maga az USA sem fáradozott egyértelműen a terv megvalósításán. Nem jutott előre Jarring ENSZ megbízott missziója sem, és itt az első számú ismert tényező, hogy Izrael a Jarring akciót merev elutasításban részesítette, és ahhoz sem kell túl bonyolult oknyomozás, hogy megállapítsuk: tette ezt azért, mert az amerikai „háttérre" támaszkodott.

A válság fejleményei során a legpozitívabb tétel, hogy létrejött a tűzszünet, amit több alkalommal meghosszabbítottak, most pedig hallgatólagosan betartják. Változatlanul ismeretlen tétel viszont, és ez a a kibontakozás útjába a szudáni események, nem is szólva a jordániai problémákról, ahol arabok gyilkolták az arabokat, és ennek kapcsán megállapíthatjuk, hogy Jordániában egy olyan reakciós arab rendszer van uralmon, amely fennmaradása érdekében enyhén szólva kettős politikát folytat. Esetenként biztosítja szolidaritásáról a többi arab országot ugyanakkor Washingtonban és a Jordán folyó túlsó partján keres szövetségest. Esetenként követeli a megszállt arab területek kiürítését, ugyanakkor jordániai területen „kiürítette" a palesztinai ellenállókat. Egyezményt írt alá a gerillákkal, ugyanakkor tűzzel-vassal gyilkolja őket. Amennyire politikai kérdésekben meg lehet őrizni az objektivitást, úgy tegyük azt, ennek során le kell szögezni, gyakran a palesztinai menekültek szervezetei sem tartották magukat mindig a megállapodásokhoz, nem is szólva arról, hogy a menekültek több csoportra oszlanak, és az arab egység megrendülésén belül az ő soraikban további szakadások észlelhetők.

Mindez persze a felső síkon jelentkező nehézségeken kívül újabb problémákat jelent, és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

1971 OKT

Kocsis Lajos

a KISZ VIII. kongres

1021

A SZÖVŐLÁNY

(Kocsis Lajos grafikája)

agyobb öröm

pedig újból és újból felfedezi magának a színésznőt.

Szemes Mari a nehezebb, de biztonságosabb útját járja a művészéletnek. Ő maga ezt így fogalmazza meg:

— Szeretnék emléket hagyni az emberekben. Hogy megtartsanak emlékezetükben akkor is, ha a Múzsák földi helytartói éppen megfeledkeznek rólam, ha nem kapok szerepet, ha nem vagyok fókuszban.

Népszerűsége, amely megnyilvánul a levélírók, ismeretlen telefonálók kedves szavaiban — bizonyíték arra, hogy ez a vágya valóra vált.

Minden szerepétől hideglelősen fél. Talán egyszer fordult elő, O'Neill Egy igazi úr című darabjában, hogy nem félt a szereptől. Annyira ismerte, annyira övé volt az a figura, hogy szinte csak a szavait kellett átvennie.

Játszott Csztrovszkij-drámában és modern vígjátékban, kitűnő szerepekben és silányakban, amelyeket észrevehetetlenül — a közönség számára — mindig felöltöztetett igazsággal, emberséggel. Őszinte rajongással beszél a „nagy" szerepről, Németh László Nagy családjának főszerepéről. Azt is azért szerette annyira, mert a szavak, amelyeket mondott, a gondok igazak, emberiek voltak.

Azt hiszem, képtelen a hazugságra. Az élet nyers, igaz valósága számára az egyetlen közeg, ahol jól érzi magát. Hogy a valósághoz hozzátartozik a rossz is, ezzel tisztában van, felkészült rá. Munkával.

Egyetlen kívánsága van — mert az éltet, az mindenen átsegít — az, hogy szeressék.

László Ilona

---

azonban senki sem sejti, milyen iszonyatos bűnök nyomják a lelkét. A háború alatt

Miniszteri dicsé

A legfont

Lehet játszar

Senki sem állíthatja, hogy közeli rokonságban van sággal. Mégis Mária, amikor lentkezett, s a kérdőíven két s lölnie, habozás nélkül e kett

— A legjobban én csodál megkaptam az értesítést, s kö az egyetemre, orosz tanár leh

Ennek már 16 esztendeje. lefolyt a Dunán, és a haj ki tudja hányan tanulták me vet. Először csak az általános tott dr. Méhész Lászlóné. La galommal tömte a buksi fej hangzástól eltérő oroszt, s vez lan kezeket, hogy ráigazodja tükre.

— Azután kicsi lett az is s a Lőrinci Fonó Művelőd adott nekünk — meséli Méhé rekek nagyon szeretik a szak zán közöttük vagyok elemem kötetlenebb, mint egy nyelv vasni, játszani, képeslapot hallgatni. Néha „vendégek" i lalkozásainkra: a fonó dolgoz foglalkozzak egy kicsit a gyengén áll oroszból, vagy é vételi vizsgára készül. Másk mama szorul egy kis segítsé írni valamelyik szovjet városi

A komoly munkát játékos ezeken a szakköri Mindig van egy dátum, amel kapcsolni lehet.

— A Lenin-centenárium dául Uljanovszkba, Iljics szül tünk levelet, s az ottani pajt kes ajándéktárgyat, képet, j kaptunk. Kétszáz album telt gal!

Eszm

Három propagandista: Pi tárvezetője, Szabó Antalné, a adója és Papp Jánosné, a Vá

Kocsis Lajos

1021

(KOCSIS LAJOS GRAFIKÁJA)

lékjából készíthetjük ezt a becsináltat), egy csapott evőkanál szárított petrezselyem, 1 dl tejföl, egy kis fej vöröshagyma, 4 dkg vaj.

Készítés: a vajat felolvasztjuk, beletesszük a reszelt vöröshagymát (nem pirítjuk), majd a húst, és együtt átpároljuk, a húst állandóan forgatva. Kevés vizet öntünk alá, megsózzuk, rászórjuk a petrezselymet és jó puhára pároljuk. Kivesszük a húst, s a visszamaradt levéhez a tejfölt hozzákeverjük, jól eldolgozva, s lassú tűzön forralásig hevítjük, de már nem forraljuk fel. A tálra halmozott húsra a tejfölös mártást ráöntjük. Adhatunk mellé párolt zöldséget, karfiolt, sárgarépát, a család nem fogyókúrázó tagjainak pedig spagettit vagy rizst.

Megjegyezzük, hogy sok háziasszony idegenkedik attól, hogy a hagyományostól eltérő módon főzzön. Például a becsináltat sokan a régi módon, sok liszttel behabarva készítik. Sokkal egészségesebb a fent leírt recept szerinti becsinált, tartalmazza az életfontosságú fehérjéket, a benne alkalmazott tejföl szintén fehérjetartalmú, ízletes és laktató. S az ily módon készített baromfiétel nem hízlal.

Baromfifeldolgozó Vállalatok Trösztje

HUNGAVIS

valódi. 47. Kiejtett betű. 48. ... Pauló. 50. Elfárad. 53. Azonos betűk. 54. Szakítja. 56. Kőműves teszi. 57. Nagy spanyol festő. 58 Idegen női név. 60. Tagadás. 61 Nyilvános kert, park. 64. A magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiváló harcosa (Máté). 65. Állatot hajt.

FÜGGŐLEGES: 1. Lásd a 61. sz. vízszintest. 2. Romba dől. 3. Nyári házikó. 4. A cipész használja. 5. Ősláp Somogy megyében. 6. Japánban nemzeti viselet. 7. E. T. 8. Nagymúltú sportegylet 9. Amely helyen. 10. Neves olasz filmszínésznő. 11. Dante szavai. 12. ... járás (szerb esővarázsló szokás). 13. Váráról híres község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. 16. Jótékony hatású. 18. Helyhatározó rag. 19. Libahang. 22. Papi méltóság. 23. Kigondol. 26. ... al Rasid (bagdadi kalifa). 29. Lepedő. 32. A kocsi része. 33. Bácsika (fordítva). 34. Zavaró, kergető. 35. Szűnőfélben van (régies iktelen alakja). 38. Olasz város. 39. Eleség.

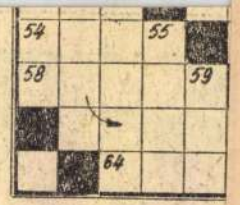

41. Mozgat. 44. Az égb... eledel (névelővel). 45. Le... Német költő, Bethlen G... koláján tanított. 51. Mo... sziklabörtöne 52. Kerget. 53. Nagy orosz író (1809—1852). 55. Felhörpintette. 57. Nobel-díjas francia író. 59. Hal betűi, keverve. 61. Földrengés sújtotta iráni város. 62. Indíték. 63. Szolmizációs hang.

Bednay József

Beküldendő a vízszintes és függőleges 11. sz. sorok megfejtése, legkésőbb október 31-ig.

A megfejtéseknél kérjük az

keresztrejtvény megfejtése: Gyár, bánya, rét már a te birtokod, / Te tervezel s építesz iskolát, s az alkotmányt hazádnak te adod.

A helyes megfejtésért jutalomkönyvet kaptak:

Korpács Jenőné, Szakolczai Mária, Szabó Károlyné, budapestiek; Szabadhelyi Józsefné Balassagyarmat; Szabó Ernőné Szombathely; Győrffi Józsefné Kurityán; Gyémánt Lászlóné Szeged; Juhász József Novajidrány; Ősze Ferencné Sopron.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

1971 SEP – 1

Kocsis Lajos

1021

A gyárkapu előtt

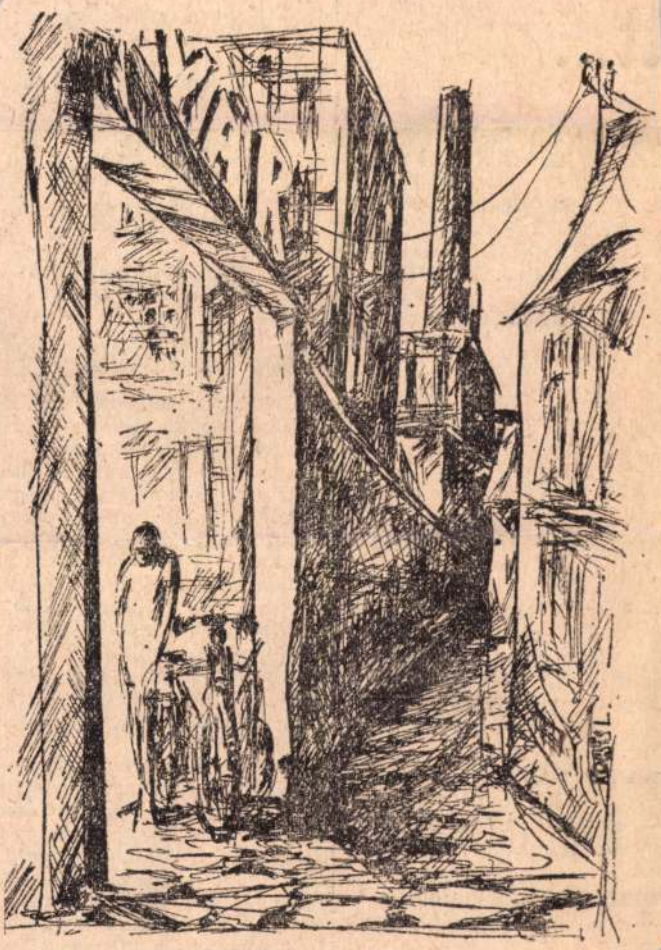

KOCSIS LAJOS GRAFIKÁJA

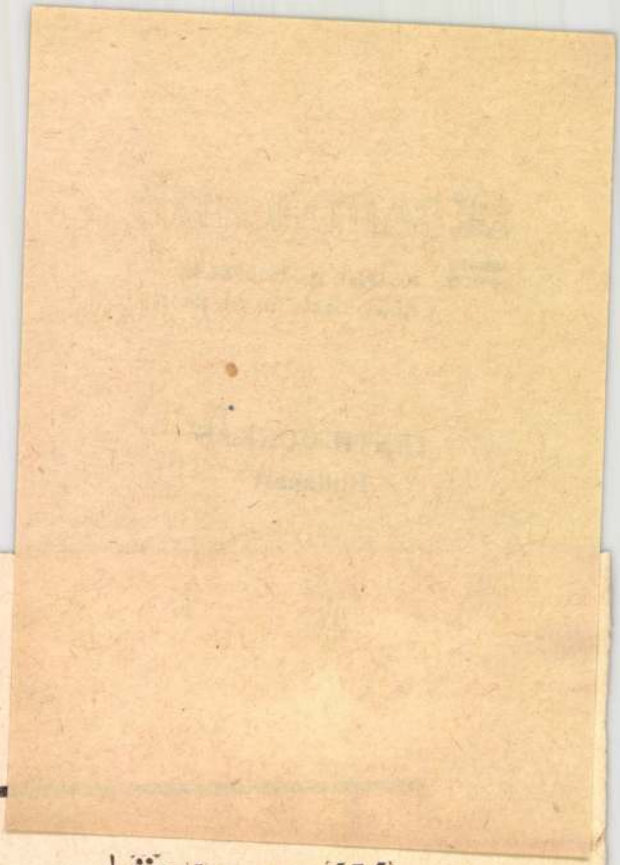

tt...

OCIALISTA BRIGÁDOK TELÉT, MIND A HELYI, SKOZÁSON. HOGY LEG- AT EL SZERKESZTŐSÉ- MELY BRIGÁDOKTÓL Y ISMERTESSÜK VÉLE- ONDJAIKAT... VÁRJUK

SZERKESZTŐSÉG

— Én szeretem a gyárat, csak át... Úgy magyarázták elő- ör: legyen egy fonócsalád. égezzük el kevesebb lét- zámmal ugyanazt a munkát, s a pénzt szétosztják köz- ink...

BAKÓ LÁSZLÓ segédmű- ezető:

— Így is van. Le is írták indezt valami hivatalos pa- íron...

DISZNÓS LÁSZLÓNÉ:

— Szóval két éve ígérgetik pénzt...

BAKÓ LÁSZLÓ:

— Mentünk mi már ezzel le is, oda is. Olyan munka- ünk van, hogy ha beme-

Öt évre szóló

Bérpolitikai tervek a Magyar Selyemipari Vállalatnál

A Magyar Selyemipari Vállalat negyedik ötéves tervét lapozgatva azonnal szembetűnik, milyen alaposan és körültekintéssel sorolja a bérpolitikai intézkedésekkel összefüggő elképzeléseket. A puszta számok is sokatmondóak: a vállalat öt év alatt 102 millió forintról 170 millióra kívánja növelni bruttó nyereségét, s így lehetővé tenni, hogy a dolgozók bérből származó jövedelmét a negyedik ötéves terv éveiben 14,4 százalékkal emelhessék.

Az idén — a terv szerint — összesen öt és fél millió forintot fordítanak béremelésre. Eddig már 2300 darabbéres dolgozó alapbérét — munkakörönként egységesen — 4,7 százalékkal javították, ami egy év alatt 2,4 millió forintot jelent. Emelték a közvetett és alkalmazotti állományú dolgozók alapbérét is, erre 1971-ben egymillió ötszázhatvanezer forintot szántak.

... félmillió forintból

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-724

TEXTILMUNKÁS
Budapest

1971 SEP – 1

Kocsis Lajos

1021

KOCSIS LAJOS GRAFIKÁJA

vás

akszervezetének elnöksé-

OLGOZÓK
ÉLKEDŐJÉT,
a dolgozók, elsősorban a
égüket.
ése, hogy fejlessze és
elődési intézmények mű-
e elősegítse, a művészet-
együttesek, szakkörök,
s csoportos művészeti te-

talok tömeges művészeti
rvezeti bizottság, műve-
együttes és szakkör tekint-
zók Művészei Vetélkedő-
dolgozó, művészetet ked-
élkedőn és adjon számot

művészeti Vetélkedőjének
a szabad idő helyes és
ék fel és fokozzák a mű-
az aktív művelődés igé-

g a következő művészeti
egyéni versenyként:

nélkül benevezhet minden
amennyiben nem ren-
észi engedéllyel.
a benevezett versenyzők
lődöntőkön vesznek részt.
lők jutnak az országos
egjobb 14—26 év közötti
nit tud" országos válogató-

Láthatatl

Mint nedvek, amelyek vékony kis hajszálereken jutnak el a fa törzséig — láthatatlanul, de nélkülözhetetlenül táplálva azt —, ilyen láthatatlan-nélkülözhetetlen munkát végeznek a népművelők.

Eredményeiket nem mérhetik le, mint a szobrász, aki ha letette vésőjét, szemügyre veheti alkotását. Vésőjük is láthatatlan, akárcsak munkájuk. Embert formálnak.

★

Somogyi Lászlóné, a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének osztályvezető-helyettese augusztus 20-án a Művelődésügyi Minisztériumban „kiváló népművelő kitüntetésben részesült. Őt kérdeztük — önmagáról, népművelői munkájáról.

★

Budapesten született, de gyermekkorát Jászberényben töltötte. Édesapja hegedülni tanította, és esténként verseket „mesélt". Tizennégy éves korában szabóinas lett, két évvel később, amikor felszabadult, mint segéd, felkerült Pestre dolgozni.

— Hogyan ismerkedett Budapesttel, hogyan fedezte fel magának a fővárost? — kérdezem.

Némi szünet után, tűnődve válaszol:

— Először csak nagyon sokat dolgoztam ...

Ha sikerült mégis rövid időmunkából —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1971 SEP

TEXTILMUNKÁS
Budapest

Kocsis Lajos

1971. SZEPTEMBER | TEXTILMUNKA
3

1021

KOCSIS LAJOS GRAFIKÁJA

TEX

A Győri Textilipari Vállalat

Az ország legkors

Gépesítik az anyagmozgatást

Klimatizálják a fonodát

Biztonságos munkakörülményeket teremtenek

A IV. ötéves terv felkészülési időszakában a vállalatok — a középtávú terveikkel összhangban — elkészítették öt évre szóló munkavédelmi intézkedési terveiket is. A sok jó és megalapozott terv közül is kiemelkedik a Győri Textilipari Vállalat terve.

Az elmúlt években a vállalat már igyekezett segíteni a legrosszabb körülmények között dolgozók helyzetén. Befejezés előtt áll a kikészítőüzem rekonstrukciója. A tágas, új kikészítőüzemet klímaberendezéssel látták el. Hasonlóan korszerű és klimatizált a 200 gépes új szövöde is. Befejezés előtt áll az erőtelep rekonstrukciója, s rövidesen megszűnik a széntüzelés, helyette olajkazánt állítanak be.

Nehéz lenne felsorolni a közelmúlt eredményeit, de sajnak tartják, hogy az elmúlt években végrehajtott fejlesztések ellenére sem sikerült megoldani az anyagmozgatás nagyobb arányú korszerűsítését. Bár számos területen csökkent a zsúfoltság, új szállító- és tárolóeszközöket szereztek be, mégis az üzemi balesetek közel 25 százaléka anyagmozgatás közben következett be.

Változatlanul rossz a fonoda klímaállapota. A kedvezőtlen építési adottságok miatt a fonodában a nyári időszakban

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Kocsis Lajos
1021

Kocsis Lajos rajza

Aligha dolga az fr
gát magyarázza, elmé
képletén.

De jó dolga lehet ilyenkor, és talán nem is haszontalan, midőn két rokonművét megadatik egymás mellé illesztenie: a forrásvidék bekalandozása, némi merengő pillantás a „bányagödrökbe", melyeknek foghatótapintható kavicsai közül kincseit kikotorta; nem idegen a kavargó alakok és színek megidézése a fizikai világból, honnan bekötődtek a képzelet páravilágába. Tanulságos lehet a visszaverődése is; a Gutenberg varázsköntösében új alakot nyert páravilág miként gyűrűzteti meg a való világ tavát, melyből vétetett, midőn oda visszacsobban.

Képzelet és valóság különféle dolgai egymással (olykor konfliktusai, míg az alkotásban megbékélnek, vagy nem békélnek, ha a párlat nem sikerül), természetes módon tollra kívánkoznak — alkalomhoz jutván.

Hőseim máris gyülekeznek körülöttem — nem az égiek, a földi mások, miként a lerakódott por felbolydul az újj érintésére.

Hácsik Viktor az első, a gyerekkori pajtás Losoncról, a helybeli „szódagyáros" fia. Hálás hős volt, mert büszke rá, hogy megörökíttetett, noha nem a legkedvezőbb színben. Fantáziáját fölöttébb izgatta az élet, mint folytonosság; szerette volna hát látni: hogyan lesz a tojásból csibe. Minthogy városban az efféle misztérium megfigyelésére ritkán nyílik mód, meg kellett várnia, míg anyja hazatér a piacról, kosarában egy pár összekötözött lábú rántanivalóval. Tojást is hozott, szépet, frisset, s míg leült, hogy kifújja magát, Viktor a tojásokat dobozba rakta, s a szárnyasok egyikét, melynek kakasneműségére hősünk mit sem adott, úgyszintén a dobozba gyömöszölte, mert hallott már valamit a tyúkok megülletéséről.

A gyászos véget most nem ecsetelem. Hősünket természetesen megpü-

A I

gasodott Lóri bácsi hatalmas orra, mintha ujjal mutatna magára: ne szalassz el engem!

Csüngtünk a fogantyún egymás mellett Pestig, és Lóri bácsi apró részletekre menően, a hitelesség biztonságával tálalta Göringgel való „barátságát"; a Birodalom második embere egykettőre személyes ismerősöm lett, akár meg is érinthettem a tulajdon ujjammal a pultra felrakott pocakját, ott a zsúfolt kupéban. Meg van a negyedik kaland — ujjongtam; ha ló nincs, szamár is jó, Hitler helyett Göring. S megírtam Tibik negyedik kalandját az ő Tartaroszában.

Egy remek szimatú kritikusom könyvet taglalván kimutatta, hogy a első három kaland hitelességével semmi baj, ellenben a negyedik enyhén szólva hazug. És nehogy az higgye bárki, hogy tévedett.

Igaza volt és fogalmam sincs miért — mikor az első hármat magam találtam ki, s a negyedik minden szálával a valósághoz kötődött. Vagy ez volt a baj éppen?

A képzelet, a szabadon engedett szűrő lenne? Ösztönös válogató? A nyersanyag ocsúja fennakad rajta, a valónak a lényege, az esszenciája csorog csak át? Ám ez a *lényeg* ez aztán ragyog, töményen, ennek aztán hitele van!

Így lehet bizonnyal.

Ördög tudja: hogy vannak ezek a dolgok? Azt hiszem, igazából soha sem ismerem ki magam bennük.

S félek is tőle, hogy egyszer nyitja bukkanok a titoknak, s írás helyett méricskélni kezdek.

Szerencsére sokarcú ez a titok. S gyanútlan alkotót mindig érheti valami új, valami egészen váratla

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILÉLET

1971 DEC - 3

Kocsis Lajos

TEXTILMUNKÁS | 1971. DECEMBER
8
1021
TÉLAPÓ

KOCSIS LAJOS grafikája

FÓRUMA

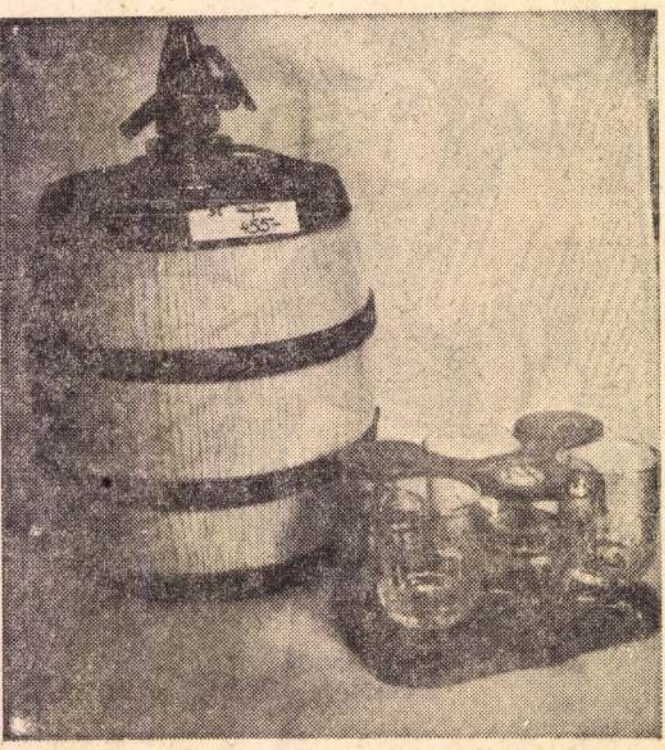

S hogy a nagypapa ne sóhajtson fel vacsora közben, ha kifogy a szódaviz, neki megvesszük a 455 forintos, modern formájú, 5 literes hordószifont. Láttunk Olaszországból érkezett csiszolt talpaspoharakat, formáiban különböző hatdarabos összeállításban — egységesen 81,60-as áron.

1021

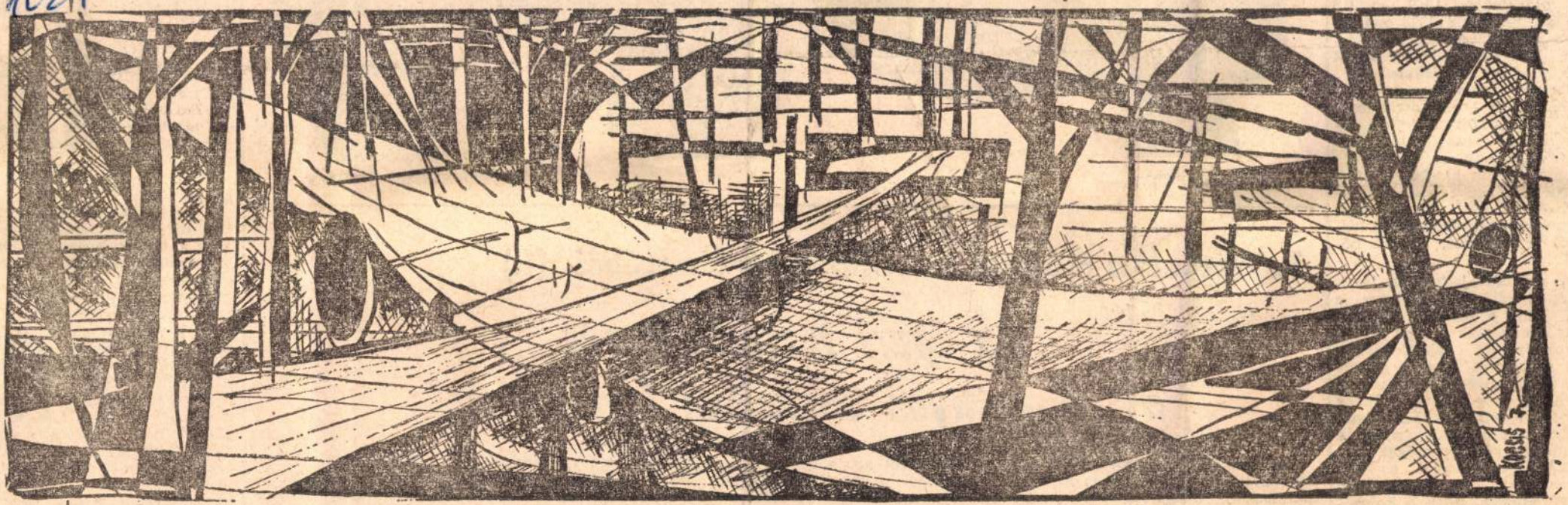

KOMPOZÍCIÓ

KOCSIS LAJOS grafikája

tek értékesítése az 1968. évi 5,5 százalékról 1969-ben 6,5 százalékra, majd 1970-ben 8,8 százalékra emelkedett. A gyapjúiparban valamelyest mérséklődött a felfutás.

A szintetikus anyagok felhasználásán belüli átrendeződés megegyezik a fejlett országokban tapasztalható tendenciákkal, de a növekedés üteme nálunk kisebb. Ennek ellenére a kedvezőbb

SZŐNYEGTERV

DÖBRENTEI ILDIKÓ grafikája

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILÉLET
1971 DEC
Kocsis Lajos

...jezetek a magyar textilipar történetéből (1.)

Az ipari forradalomtól a tudományos technikai forradalomig

...űipar és ezen belül a pamutipar arról nevezetes, ...zését együtt tartják számon az ipari forradalom ...A történet szerint nem volt véletlen ez, ugyanis ... és szövés már nem volt elég olcsó és termelé... ...nni kellett valamit. 1733-ban Kay feltalálja a ...t. 1765-ben Hargreaves a fonó Jenny-t kísérle... ...ki, és 1767-ben Arkwright megalkotja a fonógépet. Nem ...

osztályának jóvoltából még mindig nem érinti az ipari forradalom szele. Az első gőzgép — a statisztikák szerint — 1829-ben jelenik meg. „A fonó-, szövőipar rendkívül elmaradott a XIX. század első évtizedeiben, ugyanakkor, amikor az osztrák tartományokban már gép veszi át a drága munkaerő szerepét" — írja a korabeli jelentés. 1815 körül a Bécsi erdő vidékén már 27 korszerű angol fonógéppel felszerelt gyár van.

ték azt, a Magyarországon ma még egyedülálló berendezést, mellyel a tisztító kártoló aggregálást megoldották. E témáról a második napon már *Röder Iván, a Textilipari Kutató Intézet* munkatársa tartott rendkívül érdekes előadást, azt követően pedig *Simon Ernő* és *Gagyi Dénes* korreferátumai számoltak be a gyakorlati tapasztalatokról.

Mi is történt valójában a gyakorlatban?

A pamutfonodákban a tisztító berendezés utolsó egységén, a tekercsképzőn gyártott tekercseket kiviszik a kártológépekre, ahol a kártolás után, kártolt szalag készül. A bemutatott új berendezés kiiktatja a technológiából az emberi beavatkozás hibáiból eredő hátrányokat, kiküszöböli a nehéz fizikai munkát, a húsz kilogrammos tekercsek emelgetését, szállítását, s végül, de nem utolsósorban a számítások szerint 0,7 fő/1000 orsóra munkaerő-megtakarítást is eredményez. (A konferencián részt vevők véleménye szerint ezt a megoldást pamutfonodáink fejlesztési elképzeléseinél, mielőbb figyelembe kell venni, hiszen az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

Kocsis Lajos

1971 NOV

MUNKÁS EDESANYÁK (Kocsis Lajos rajza)

szükséges, összesen 19 millió
forintot azonban a vállalat
ejlesztési alapjából kell fe-
ezni. Az elhatározások va-
óra válthatósága tehát attól
igg, hogy az országos nagy-
állalat milyen eredmény-
yel gazdálkodik az elkövet-
ezendő években, képes lesz-e
lensúlyozni a külső körül-
ényeket.

ondották: rajtuk nem múlik
nek becsületesen helytállni,
szervezeti küldöttértekezle-
ságok még teljesebb reali-
pénzügyi fedezet előte-

Macsári Károly

:

evékenységet
ák

sítása, s a vatta használatá-
nem fokozatosan szoktat-
rá őket. A tapasztalatok és
irodalmi adatok szerint
anis a Billesholm vatta he-
s használata nem okozhat
lemetlenséget, s csillapító
ása jelentős.

3

r. Borda László osztályve-
ő főorvos az ismertetett
lákból olyan következte-
vont le, hogy az elmúlt
en a textilüzemekben lé-
ges zajcsökkentés nem
ént. Következményeként
ezer dolgozó hallása to-
b romlott és nyilván az eb-
származó népgazdasági
k is növekedtek.

ppen ezért, az illetékes ál-
és társadalmi szerveknek
ddiginél koordináltabb, át-
bb, tevékenységére van
ség, hogy a textilipari dol-
k ezreit meg tudjuk vé-
a zaj okozta egészségká-
lástól. (M. K.)

hog
egy olyan
amelynek n

Még csak alig v... szervezeti vezetők újraválasztása óta. Jóformán — éppen csak annyi idő, amennyi arra elegendő, hogy egy választott vezető felmérje: sikerült-e már valamit elérnie, jó úton halad-e ahhoz, hogy megszolgálja a bizalmat. Erről faggatom Szilágyi Györgyöt, a Szalag- és Zsinórgyár hajdúböszörményi üzemegységének szakszervezeti titkárát, aki nem függetlenített, „civilben" művezetője az egyik termelő üzemrésznek.

— Üzemegységünk éppúgy, mint alapszervezetünk új, mindössze hároméves. Nekünk a félévi munka is sokkal többet jelent, mint egy régi bejáratott, sok éve együttműködő közösségnek. Szakszervezetünknek 180 tagja van, de közöttük nem éri el a húszat sem azoknak a száma, akik régen dolgoznak a szakmában. Többségük korábban még üzemben sem dolgozott, s nem volt szakszervezeti tag. Aktivitásukat korlátozza, hogy nem is ismerik a szakszervezet tevékenységi körét. Nehezítette a helyzetünket, hogy a szakszervezetnek még helyisége sem valt üzemünkben. Így a dolgozók „nem járhattak be a szakszervezetbe". Ezt azzal igyekeztünk ellensúlyozni, hogy minden alkalmat megragadtunk a dolgozókkal való beszélgetésre, a problémák összegyűjtésére: a munkateremben, az ebédlőben, de még az üzemen kívül is. Ebből a munkából kivette a részét szakszervezeti bizottságunknak mind a hét tagja, akik közül ötöt most választottak be először a vezetőségbe.

Az elmúlt hónapokban az új kollektív szerződéssel kapcsolatos teendők voltak munkánkban a legjelentősebbek. Már 1970 októberében kitettünk az üzemben egy ládát, és abba gyűjtöttük a javaslatokat az új kollektív szerződés megalkotásához. A ládában februárig 32 javaslat gyűlt össze. A helyi szakszervezeti, párt- és gazdasági vezetők ezeket megtárgyalták és harmincat tovább küldtünk a vsztnek. A mi üzemünk még az új, július 1-től érvényes szerződést ez ideig nem kapta meg, de úgy tudjuk, javaslataink nagy részét elfogadták, bekerült a kollektív szerződésbe.

Állandó folyamatos munkát jelent szakszervezeti bizottságunk tagjainak a brigád- és munkaverseny figyelemmel kísérése. Hat brigádunk versenyez egymással a szocialista címért. De versenyeznek az egyes műszakok is a kitűzött 2000, illetve 1500 forintos havi jutalomért. Üzemünk kollektívája részt vett a városi szakmaközi bizottságnak a X. pártkongresszus tiszteletére rendezett versenyén is, ahol a harmadik helyezést szereztük meg. Az egyéni munkaversenynek nálunk az a célja, hogy felzárkózzanak munkásaink a budapesti üzemekből átvett normák teljesítéséhez. Elmondhatjuk, hogy ma már ritkán van szükség dolgozóinknak normaengedményekre.

Soron következő feladataink közé tartozik a jobb üzemi és szakmai légkör megteremtése. Kevés a szakmunkásunk, a munkából kiállók — ha csak a gyermekgondozási segély időtartamára is —, általában a legjobb munkaerőink. Eppen ezért fontosnak tartjuk a szakgárda kinevelését, a szakmunkásvizsga letételére szaktanfolyamokon 38—40 dolgozót készítünk elő. Ez évben is megszerveztük a Társadalmunk időszerű kérdései tanfolyamot, ahol tavaly 22 dolgozónk képezte magát. Kellemes kötelességünk lesz, most a szeptember végi átadás után — az új szakszervezeti és kulturális létesítményünk lehetőségeire építve — újjászervezni a kulturális és sportmunkánkat. Eddig csak a helyiséget nem igénylő sportszakosztályaink voltak: 65 természetjárónk, megyei versenyt nyert női kézilabdázóink és sakkszakosztályunk. Most szeretnénk kultúrcsoportot szervezni, és egy fotoszakkört is alakítani.

V. Gy.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

Kocsis Lajos
1971 NOV -
1021

LÁNYOK

TEXTILÜZEMBEN (Kocsis Lajos rajza)

A „Barátság vonat" utasainak egy csoportja

Már kora reggel készen állt a terem a baráti delegáció fogadására a PNYV Magyar Pamutiparban. Kedves vendégeket hozott a gyár autóbusza: a Barátság vonattal hazánkba látogatott szovjet vendégek huszonegy tagját.

Kósa Jánosné szb-titkár üdvözlő szavai után Hont Ferencné a gyár igazgatója mutatta be a Magyar Pamutipart a delegáció tagjainak. Vég László, a PNYV vezérigazgatója pedig elmondta a látogatóknak, hogy a PNYV szoros baráti kapcsolatot tart fenn a leningrádi Vera Szluckája textilüzemmel. Évente hatvan vállalati dolgozó jut el Moszkvába, Leningrádba tanulmányútra.

Hevesi Pál, a PNYV szakszervezeti tanácsának titkára a vszt munkáját, felépítését ismertette, majd az iparág fejlesztéséről, a tervekről beszélt.

Ebéd után, a textilszakszervezet székházában Baranyai Tiborné főtitkár fogadta a szovjet vendégeket.

Várkonyi Ferenc

Örömkönnyek...

Az MSV Szentgotthárdi Selyemszövőgyárban október 9-én délután, fél három órai kezdettel került sor a szokásos nyugdíjas találkozóra. A 131 meghívott közül 115-en jöttek el.

A gyár dolgozói szeretettel fogadták az üzemben nézelődő nyugdíjasokat. Megható jeleneteknek lehettünk tanúi, amikor egy-egy volt tanítvány (fiatal szövőnő) szeretettel ölelte át volt oktatóját. A régi jacquard-szövők csoportosan keresték fel az üzem azon területét, ahol 20 év után ismét felszerelésre kerültek a jacquard-gépek és tanácsokkal látták el az ott dolgozó fiatalokat.

A vacsora megrendezésére az üzemi konyhán került sor. A zenekar, kívánságra játszotta a nyugdíjasok kedvenc dalait és ez, valamint a finom bor, hamarosan jó hangulatot teremtett. A meleghangú ünnepség ismételten meggyőzte a gyár vezetőit arról, hogy a nyugdíjas találkozó évenkénti megrendezésére fordított anyagi eszközök, valamint a lebonyolítással járó fáradtság — bőven megtérül a hálás mosolyokban, az örömkönnyektől csillogó szemekből sugárzó szeretetben...

Pöszt Alajosné
szb-titkár.

Bolgár bányászkórus a Goliban

Sokan tapsoltak október 8-án délután PNYV Goldberger Textilnyomógyár kultúrtermében, a vendégként szereplő Temelko Nenkov Cirill és Metod aranyéremmel ki-

tagjai Pernikiből — a Szófiától 30 kilométerre fekvő bányászvárosból — valók. A 120 tagú vegyeskórus magas színvonalú tolmácsolója a bolgár népdaloknak. A kórus művészeti vezetője Angel Mo-

LOSONCI MIKLÓS:

1021

Négy festő kiállítása

A Szavojai-kastély ünnepi hangulatú kupolatermében az utóbbi évek hasznos gyakorlataként szokássá vált kiállítások rendezése, ahol az építészet magas színvonalú együttesében a képek igazi hatásukat érik el, s a néző pontosan láthatja, mérheti a művek minőségét. E nemes hagyomány rendezői most négy festőt hívtak meg a ráckevei járás művészeiből, hogy a barokk műemlék pompás belső terében adjanak számot művészi munkájuk készültségi fokáról. Ami első látásra azonnal nyilvánvaló, az, hogy mind a négyen hű gondozói a táj különleges formáinak, s a természet dús alakzatait készenléti állapotuknak megfelelően egyeztetik személyiségük hullámhosszán a jelen gondjával és örömével.

Kocsis László az önmegvalósítás magaslati fokán szívós műgonddal szervezi a szigetszentmiklósi környezet erőteljes képzőművészi átírásait — madarak búvóhelyére, elhagyott és megtalált fészkek otthonmelegére bukkan és homokbányát, őszi fákat mutat be olyan igénnyel, mely a szemlélőtől is fokozott figyelmet, az átélés komolyságát kéri. Arra törekszik, hogy belülről láttassa az ember alatti növényi és állati létezés határait, s festményeinek fekete kontúrjait ennek jegyében szűkíti vagy tágítja — végleges harmóniát érve el a sötét tónusok rendező fékjeivel. Összefüggések tárulnak fel a létezés törvényeiből, s a „Szürkület" festői öröme a megújuló fény diadalmas érkezésében a világ ismétlődő születését üdvözli a színekké átalakított emlékek nagyvonalúan szabatos festői tapasztalatával. Rejtőző, keskeny hidat készít az érdeklődőknek — azon érkezzenek művészetéhez, meghagyja számukra a keresés játékos és feszített izgalmát, hogy az ábrák szoros képi rejtvényeiben újra megalkossák magukban a balatoni táj fákra is sugárzó kék hangulatát — a fantázia-látomások rendezett sejtekre, tojásra, színes sikokra hangszerelt ősmintáit.

Nádasdy János mindössze két festménnyel szerepel, de a „Vízpart" és az üres csónakokkal idézett „Csönd" is jelzi, hogy alkotójuk a helyi értékek számbavételével kutatja a szentmiklósi fűzfák és a dombokra épített házak vonulatában az általános emberi igazságokat, a harmónia és béke erős óhaját, a megőrzött falu horpadásos tisztaságát, mely halmokká fokozza a síkvidék alkonyainak meghittségét.

Fegyó Béla a fiatal festő-nemzedék tagja, aki tartós radozással megszűrte tar színeit, s adott rajzi készség vel barna sugallatokra ha gatva hangolja Ráckeve lá ványélményeit festői beh lyettesítéseivel, ami különö képpen azért fontos tett, me ő az első, aki a testvéri Szen endrével kapcsolatos köz falu-város karaktert mutat fel sorozatában e két alapv tő helyre szüntelen visszatér festői szív-szemének fokozo izgalmával.

Somogyi György rajzi e mélyültsége a látszatra sz rény taksonyi mezőket szólí ja művészetté, emberi szer tartásokat figyel szénrajzokk az anyaság kiküszöbölhetetle tárgyköréből, s egyéni vonás az a mélységes tisztelet, ahog szótlan áhítattal őrzi grafikái ban a nőember csöndes és ál landósított szolgálatát a jövő maradéktalan építésében.

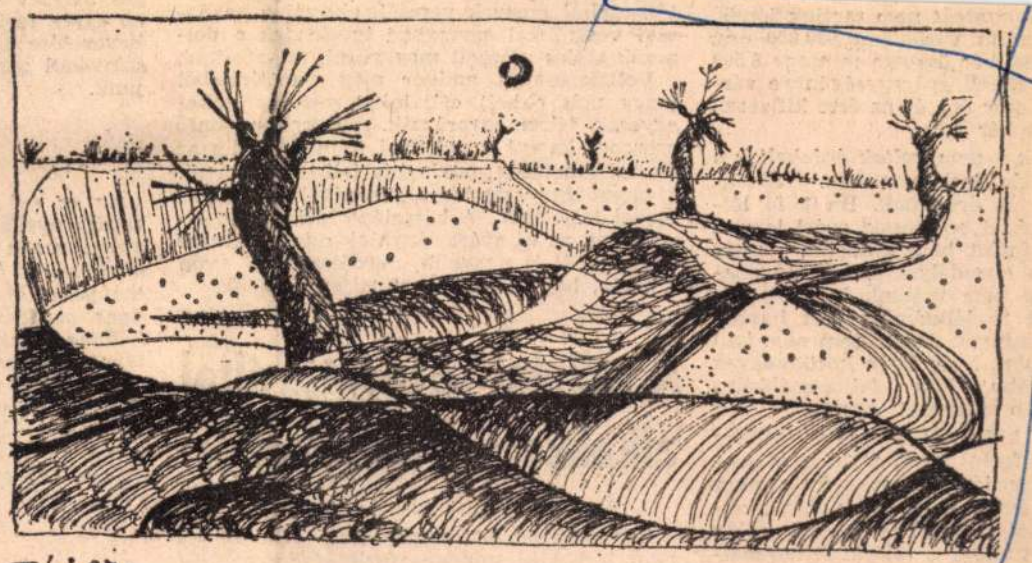

Táj 270

A társadalmi szervek szerepe

A bérgazdálkodás minden részletét, a mód-er kialakítását, a feladatok és feltételek eghatározását, a módszeren való csiszolást, áltoztatást a szeptemberben alkalmazott llalások megszervezését stb. rendszeresen egtárgyaltuk a társadalmi szervek vezetői-l, a testületekkel és esetenként szélesebb rű aktívaértekezlettel is. Hosszú viták után egértették részleteiben is a helyességét, a *ükségességét* annak, hogy az objektív tényezők *ellensúlyozására* (létszámhiány, nyagellátás stb.) kell felhasználnunk a ren-elkezésünkre álló eszközöket. Az anyagiak túl, döntő szerepe volt ennek a ténynek s a társadalmi szervek munkájának is eredményeinkben. Nem volt könnyű az adott körülmények között feladatunkat teljesíteni. ok-sok vita, tépelődés és munka van az elogadott és kialakított módszerünk mögött. Az állandó meggyőzés, az ellenőrzés, az összefogás meghozta a gyümölcsét.

A gyáregységi csúcsvezetőség és üszb nesszemenően megértette és támogatta a gazdasági vezetés elképzelését és erőfeszítét. A vezetők és a testület is *mert kockázatot vállalni*, mert meggyőződtek róla, hogy párt politikájának megfelelően a dolgozók széles tömegeinek érdekében igyekeztünk olgozni, hogy eredményeinkkel a szocializmus építését szolgáljuk.

Mertük vállalni *a népszerűtlen feladatok végrehajtását is*, s az ilyen kérdésekben a társadalmi szervek vezetői, aktívái a gazdasági vezetőkkel egysorban igyekeztek a dolgozók széles rétegeit meggyőzni, mozgósítani.

Voltak esetek, amikor meg nem értésből (vagy más okból) céljainkat, módszereinket egyesek félremagyarázták. Ilyenkor döntő szerepet kapott a politikai munka. Eddig az anyagi lehetőség maximális felhasználásával, a társadalmi szervek segítségével tudtunk tervet teljesíteni. A hátralévő időszakban elsősorban az új gyártmányaink miatt talán az eddigieknél is nagyobb erőfeszítésre van szükség, hogy éves tervet teljesíthessünk.

A vállalat központja által alkalmazott kiértékelés

Egy gazdálkodást meghatározó rendelkezés nem térhet ki minden részletkérdésre. Ez természetes. Ennek tudatában is ugy látjuk, hogy a létszámhiányért járó bérvisszatérítés

onyságát nem tartjuk jónak.
nálás várhatóan 620 000 óra,
ett bér összege mintegy 8 500
Ebből gyáregységünkre vár-
ezer óra és az érte kifizetett
bér esik.
k *nem voltak érdekeltek* a
lás korlátozásában. Sőt az
az érdekünk. Ha 1 fő lét-
ával pótoltunk, azért jogunk
forint bért kifizetni, mely
engedélyezett bérszinvona-
nem vettünk igénybe túl-
fő létszámhiányért havon-
aptunk. Azt hiszem nem kell
lni, hogy ilyen körülmények
öbb túlóra felhasználására
en szervezeti egység.
kifizetett, illetve kifizetésre
forint bértömeget gazdálko-
gyedév 433 ezer forintjához
évben megkaptuk volna, két-
atékonyabban tudtuk volna
ahogy a túlórát felhasznál-

gi mechanizmus szellemének

bérezést feladni nem lehet. Ilyen
dásos
nünk é
nek.

Nem
ne, ho
meg tu

Ninc
évre v
letes e
letően.
dolgoz
előnyre
megisme
1971-re
gyedévet
nyítva é
előkészíté

Elképz
az üzem

csak a besorolás szerinti bér gazdálkodási jogát, hanem a bérszínvonalét is az üzemek, osztályok hatáskörébe kell adni *a gyáregység részére engedélyezett kereteken belül.* Ez megkívánja üzemeink megerősítését, jelenlegi szervezetének a megváltoztatását is.

Az önállóság fokozásában a létszámmal és a bérrel való gazdálkodás csak egyik rész. Ennél az önállóságot bővebbnek gondoljuk. Így pl. a programozás, a termelés előkészítése, a műszaki problémák megoldása stb. tevékenységet is értjük alatta.

A gyáregységre vonatkozó gazdálkodást illetően az eddigieknél is hatékonyabb módszernek véljük és vállalnánk is a felelősséget, ha meg lehetne oldani a kulcsterületeken, pl. a produktív gyáregységekben a bértömeggel való gazdálkodás valamely formáját. Meggyőződésünk, hogy bizonyos tényleges helyzet alapulvételével megoldható lenne egyes területeken a bértömeggazdálkodás bevezetése úgy, hogy vállalati szinten a bérszínvonal gazdálkodás keretei között maradjunk.

★

Az ez évi bérgazdálkodás vállalati szintű eredményéből úgy gondolom, hogy le lehet vonni azt a tanulságot, hogy a hatáskörök bővítése, az önállóság fokozása pozitív eredményeket hozott, s az 1971-től kezdve érvényes gazdasági szabályzók alapján keresni kellene a lehetőséget, hogy mely területeken lehet döntően befolyásolni a jövedelmezőség alakulását, s az előfeltételek megteremtése után a gyáregységeknek nagyobb önállóságot adva bizonyos, hogy kedvezőbben alakulna a vállalat eredményessége, a dolgozóknak adható közvetlen és közvetett juttatás is.

JÓZSA LÁSZLÓ
hajtómű-gyáregység
gazdasági vezető

19?_NOV 25
FÉNYSZÓRÓ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KOCSIS LÁSZLÓ képei

Az ember örül a barátai sikereinek, még akkor is, ha ez a siker kisebb, később is érkezik, mint szerette volna... Ez az első gondolatom *Kocsis László* festőművész ráckevei kiállításán. A járási Árpád Múzeum kupolacsarnokában több mint 100 finomvonalú grafika, 50 festmény várja november elsejétől az érdeklődőket.

Járási múzeum — a járás jelenleg még kisszámú érdeklődőit!

Jóllehet az ember nem egy paravánt kiemelne innen és legszívesebben országos fórum előtt kívánná bemutatni... Különösen a leheletfinom vonalú rajzokat: vizek fodrát, homokdombok szeszélyes; Dunántúlról, Szigethalomról ismert vonulatait, ahogy a február végi havat itatósként felszívja a föld...

És itt az oka türelmetlenségemnek: Kár, hogy ezzel a kiállítással is, csak kevesen tudták meg, s olyanok főleg, akik ezideig is jórészt tisztában voltak vele, hogy KOCSIS LÁSZLÓ jelentős művész!

Pár szót a festményeiről:

Kettős ihletettségű képek ezek. Egyrészt a modern képzőművészet, másrészt a „hazai tái"- szelíd szeszélyes hogy kikapcsolódjon, felfrissüljön...

...S most, írás közben felmérik bennem: milyen kár is, hogy mi túlpraktikus-emberek vagyunk! Irodáinkban a gyártmányainkat népszerűsítő fényképek, egyre otthonosabbá pofozott étkezdéinkben is legfeljebb ha a „HASZNÁLJ VÉDŐSZEMÜVEGET MUNKA KÖZBEN!" plakátok igyekszenek a kikapcsolódást elősegíteni... Mi lenne, ha egyszer arra is jutna kedvünk, ívánccsiságunk, — pár fölösleges forintunk, hogy festményeket..

De maradok a gondolat puszta felvetésénél, mert végül még személyes érdekeltséggel találnak megvádolni. Valójában pedig az első bekezdésben szóvátett „barátságunkat" sem személyeskedésnek szántam.

KOCSIS LÁSZLÓ festőművész, az Iparművészeti Főiskola tanára évekig vezette a gyári képzőművészeti szakkört. (Megszűntetéséig.)

Kiállításáról szólva közös ismerősünkről, közös barátunkról emlékeztünk meg.

B. I.

Az első áttör
1945. január e
ták végre, meg
célos egységekk
körzetéből. A hé
során — hatalm
árán — sikerült
Esztergomot és
ték Bicskét. Ez
is szorították v
fulladtak és az
sikerült. Gárdis
a Tigrisek út
felé. Egyidejűl
felől is történt
sérlet, amely cs
lenállásán kifull

A német hadv
7-én ugyancsak
dított Zámoly
rom páncélos
Kezdetben sike
rítaniuk egység
gárdisták a 7. G
testtel közösen tíznapos csata után ellentámadásba mentek át. Ugyancsak sikertelen volt a párhuzamosan végrehajtott kitörési kísérlet is.

Ezek a jelentős vereségek sem térítették észre a németeket. Csapatmozgásaikat figyelemmel kísérve megállapítottuk, hogy újabb támadásra készülnek. Feltételezésünk helyesnek bizonyult. Január 18-án az ellenség jelentős páncélos és gyalogos erőkkel támadott a Balatontól északnyugatra. Felvonulásuk irányában a 135. Lövészhadtest állt, amelyet 130 tankkal és önjárólöveggel, 60 páncélautóval támadtak. Amint ez később kiderült, öt SS páncélos had-

az ellenséget. Az elkövetkező hat napban teljesen megtisztították az ellenség által korábban elfoglalt területet. A két Ukrán Front közös erőfeszítéseinek gyümölcseként február 16-án felszabadult Budapest.

Budapest felszabadítása

dombhajlataival, kopárságuk-
ban is színgazdag vidéke ins-
pirálta valamennyiüket. Igaz,
igazán nagy meglepetések ez-
úttal nem érhetik a nézőt, de
pár képére azóta is szívesen
visszagondolok, magam elé
képzelek, és újra megnéz-
nék.. Hiszen képeket is
azért néz az ember, amiért a
zeneszámokat meghallgatja:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
FÉNYSZÓRÓ
Budapest-Szigethalom
NOV 12

Kocsis László
SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

CSEPEL

1981 JAN 5

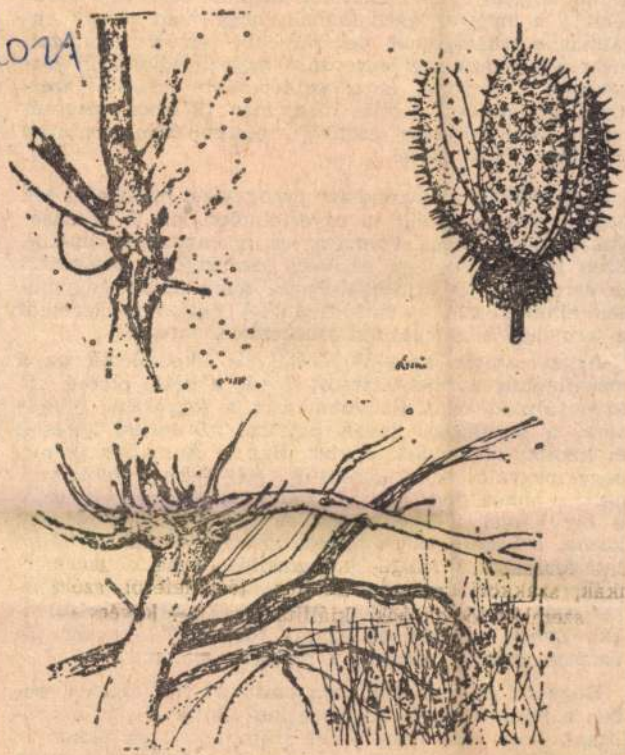

Kocsis László: Tanulmány (rajz)

tudtak többet gyárta
földön is piacképes te
zet átalakítása csak i
korábban sem volt ez
lémája a magyar ga
galmas, a szükségesnél
mely a népgazdasági
közének a verseny- é
kezet kialakítását jel
letett. Megvalósulása
ütemben haladt előre.

KORÁBBAN az árr
helyen nem is derült
gos a népgazdaság számára, és mi az, ami
Ezen hivatott segíteni az 1980 januárjában bevezetett új árrendszer és ármechanizmus, mely az országgyűlésen elhangzottak szerint kívánatos hatást gyakorolhat a termelési és értékesítési szerkezetre.

Aztán szintén az elmondottakhoz kapcsolódik az a megállapítás is, mely szerint javult a belső piacok kiegyensúlyozottsága. Ez vonatkozik a fogyasztók ellátására, a beruházási javak piacára, az építési kereslet és kínálat viszonyára. Jó hír. Bár... Annyiban jó hír, hogy megvalósult az egyensúly. Még jobb lehetett volna, ha ehhez nem kell visszafogni a fogyasztást vagy a beruházási tevékenységet. A jelenlegi körülmények között azonban szükségesnek bizonyultak a korlátozó intézkedések. A lakosság fogyasztása csak olyan mértékben növekedhetett, mint a nemzeti jövedelem. Szokatlanul alacsony módon, 1979-hez képest 1 százalékkal. Ennek megfelelően az egy főre jutó lakossági jövedelem szinten maradt, a reálbér csökkent.

Hogy mi az, ami 1981-ben várható? Kétségtelen, ebben a tekintetben is vegyes a kép. Túlzás lenne azt állítani, hogy csak jóra lehet számítani. Még akkor is, ha megfontolt optimizmus érződik az országgyűlésen elhangzottakból. A népgazdaság növekedése valamivel gyorsabbá válik a tervek szerint, és a nemzeti jövedelem 2—2,5 százalékkal bővül, az ipari mezőgazda-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1970 NOV 5

Kovács

— Kocsis László tanár grafikáiból kiállítás nyílt Szigetszentmiklóson, a pártházban (Árpád u. 42.).

— Dr

MEGHÍVÓ

1021

Kocsis László kiállítása

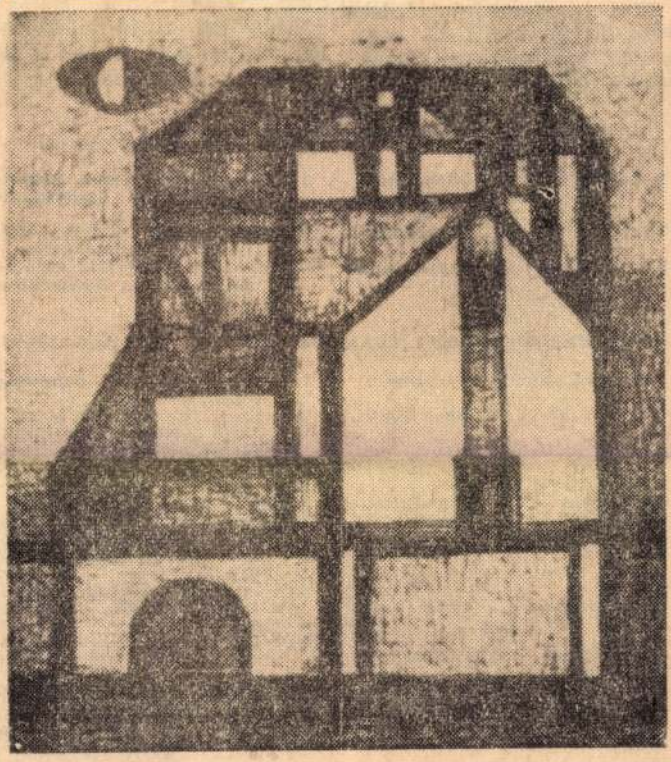

A ráckevei Árpád Múzeum szeretettel meghívja a Csepel Autógyár művészetkedvelő dolgozóit

KOCSIS LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ

kiállítására. Megnyitó: 1969. november 1-én 12 órakor. A kiállítás november 20-ig tekinthető meg.

ismert Ikarus au
traktorok, dömperek,
dasági gépek, Cse
motorjait. Itt állítjál
folyami hajó, öntöz
zés és áramfejleszt
motorjait is.

Mint a szakma ir
lődők, jó ha tudjá
egy-egy gyártmány
ságánál, bonyolultsá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-172
1969 OKT 2 0
FÉNYSZÓRÓ
Budapest-Szigethalom

Szakma:	
Esztergályos	
Marós	
Köszörűs	

MIND HÁROM SZA...

Szerszámkészítő	emeltszintű	3 év Nagy türelem, p... iránti készség.
Mintakészítő	emeltszintű	3 év Nagy türelem, anyagformáló készség, hasonló a faszobrászathoz.
Elektró- és mechanikai műszerész	érettségizettek részére	Precíz megmunkáláshoz 2 év szükséges szakmai érzék.
Villanyszerelő	emeltszintű	3 év Fokozottabb értelmi képesség, a szak-elméleti részének (elektró technika) elsajátításához.
Géplakatos	emeltszintű	3 év Jó érzék a kézi megmunkáláshoz (reszelés, hántolás! stb.)
Autószerelő	emeltszintű	3 év Jó értelmi képesség, mozgékonyság, munkaszervező készség.
Autólakatos	emeltszintű	3 év Nagy türelem, megfontoltság, esztétikai érzék.
Fényező	hagyományos	2. év Finom színérzék, türelem, szívós fizikum.

Ebből a táblázatból is látszik, hogy a döntés nem könnyű. De a választás legfőbb kritériuma, a szakma megismerése, nagy, vonzó hatás az iskolát most végző fiatalok számára. Szükséges, hogy olyan érzés alakuljon ki a pátet szeretne róla szerezni, mint amennyit sikerül egy üzemlátogatáskor megtudni — arra is van mód. Egyéni beszélgetésre felkereshetitek a Csepel Autógyár szakoktatási osztályát. Igazgatósági épület, földszint 27-es szoba. Telefo-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 OKT 29

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

Kocsis László

[illegible] kiállítása.

— Kocsis László festőművész kiállítása szombaton délben nyílik meg a ráckevei Árpád Múzeumban.

1021

KOCSIS László

Emlékszobatervek

A hely lelke

Az idén 600 esztendős Jászkisér jubileumi napjai progamjában holnaptól, szeptember 16-tól szeptember 30-ig tekinthetik meg az érdeklődők a helyi művelődési házban Kocsis László festőművész emlékkiállítását.

Viski János festőművész száz évvel ezelőtt született Szokolyán. Ebből az alkalomból rendezték meg e kies börzsönyi faluban, a Mányoky Ádám Teremben gyűjteményes kiállítását, mely szeptember 22-ig látható.

A Zala megyei Gellénházán született, Jászkiséren nevelkedett — Szigetszentmiklóson és később Budapesten, a Képzőművészeti Főiskolán tanított *Kocsis László* festőművész. Munkásságát a szentendrei motívumok, Braque és Barcsay konstruktivizmusának ihletése jellemzi. Sajátos belső lírájának sugallatai nyomán keletkezett képi ötvözetek alakították erőteljes egyéniségét.

Meghittség társul szigorú mányozott a Csepel-szigeti városnak.

★ (Csonci)

Vasárnap Hírek
1991. szept. 22., 15. p.

szerkezetéhez, rajzi fegyelem és mérlegelt színrend. Portréi, tájképei, szentendrei részletei egyszerre kínálnak látványt és gondolatot. Ízlése óvta a túlzásoktól, a tökéletesség megszállottja volt. Fokozatosan jutott el az absztrakcióig, de a belső látomás színeiben mindig tükröződik a fölismerés igazsága, a valóság anatómiája, megfelelő arányokkal.

Műveit őrzi a Magyar Nemzeti Galéria, a miskolci Hermann Ottó Múzeum — tervezik, hogy Szigetszentmiklóson fölavatják emlékszobáját főműveivel, melyet felesége ado-

NÉPLAP

Kocsis László festő kiállítása Balatonfenyvesen

Szombaton nyílt meg újra Balatonfenyvesen az előző évben is jól működő Magyar Tenger Klub. Első programként *Kocsis László* festő, balatonfenyvesi tanár mutatkozott be kiállításával. A megnyitót *Szoliva Ibolya* tanár mondta, ismertette Kocsis László munkásságát. A fenyvesi festő eddig Zalaegerszegen, Keszthelyen, Balatonfüreden, Budapesten, Vácon, Kaposváron és Veszprémben vett részt kollektív kiállításokon, de alkotásai eljutottak már Angliába, Ausztriába és a Szovjetunióba is. A zalai táj után nagy szeretettel festi a Balatont és vidékét, nyári studiumai alkalmával pedig a szocialista ipartelepeket. A klub a tervezett program szerint hetenként három alkalommal tart nyitva.

...velet a lisz...

— **A TÖLTÉS SZÉLÉN VAN A BERENDEZÉS.** Innen 465 méterre, valahol a folyó közepe alatt 1950 méter mélyen van az a pont, ahová el kell jutni az olajért.

— Mekkora az a pont?

— Egy harminc méter sugarú körbe kell beletalálni.

— Céllövészetnek sem rossz...

— Különösen nem ha »látatlanba« célzunk.

A fúróberendezés sem első, sem többszöri látásra nem árul el különöset. Épp olyan »közönséges«, mint bármely mă-

valóságos öblöt képezne. Így viszont a nagy nyomással beprésselt iszap csak a turbinatestben levő lapátokat hozza mozgásba, s ez hajtja a fúrót.

— És mitől lesz ferde a lyuk?

— A turbina fölé egymásfél vagy kétfokos ferdítőátmenetet helyezünk. Ezáltal hajlik meg a rudazat. Általában öt-

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SOMOGY MEGYEI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kocsis László festő- és grafikusművész (1926–1972)

MAGYAR PAPÍRIPAR
1984 ÁPR 21

1071

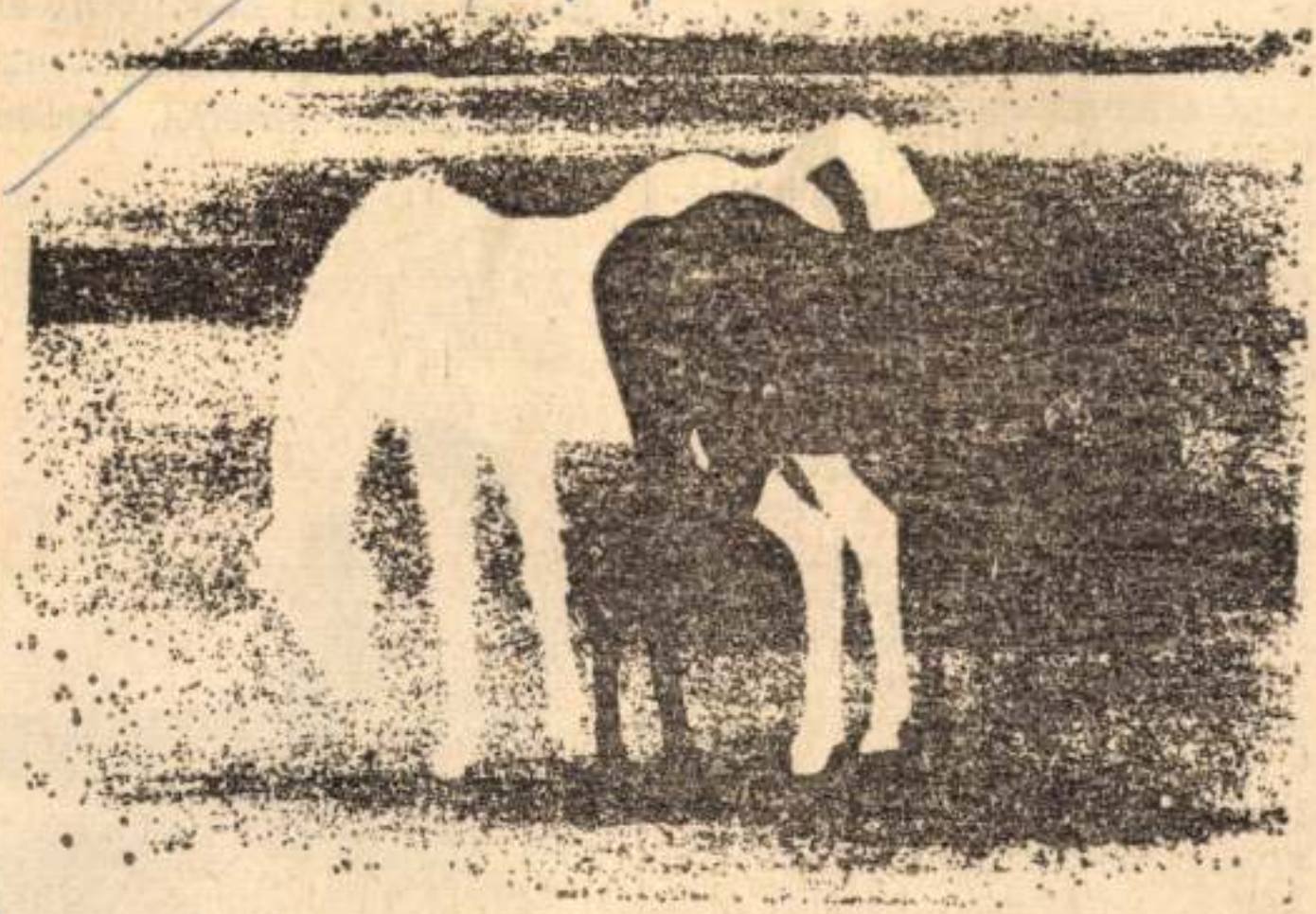

Kocsis László: Lovak/47

ami a több
ügyeinek
feltérképez
mereteit. A
ként elmél
tásban a r
lyon szerz
ban próbál
zsébeti Pap

Nem tag
eddigi önr
ge a változ
hagyta n
teljesen át
lógiai folya
ta" az üzemet addigi önmagából. Ezt már az ésszerűsítési és egymásra logikusan épülő gyártási folyamatok mellett a könnyebbé vált fizikai munka is jelezte. Elérte, hogy a műanyag csévék bevezetésével, a bobine-tekercsek dobozos csomagolásával és szalagos lezárásával a reklamációk számát a minimálisra csökkenthették.

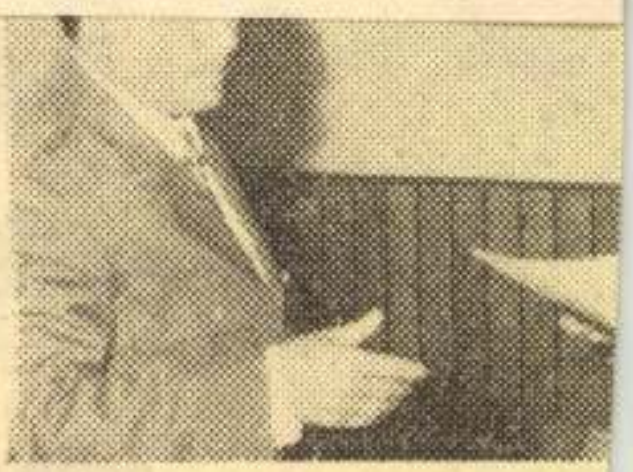

Kitüntetettek: Dol

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

Kocsis László festő-grafikusművész

MAGYAR PAPÍRIPAR

1984 APR 2 1

1021

Kocsis László: Lovak/11

átás sokkal egyenletese
tűnt. Mivel a termék-öss
kedvezően változott, na
értékű csomagolóeszk
gyártottunk. Mindezt
belső érdekeltségi ren
ben, amely az üzemeket k
külön is érdekeltté tett
adataik pontos teljesítés
És mivel mindenkinek a
bére ment a jó vagy
munka, nem kellett senki
gatni a többletvállalások
sítésére. Igyekezett mi
munkahely a pluszfelad
ból alaposan kivenni a részét.
A feltételeket pedig a munka-
helyi vezetők megteremtették.

— *Hogyan lehetett a meg-
emelt tonnatervet teljesíteni
kevesebb létszámmal és válto-
zó minőségű granulátummal,
ami az időveszteségekben érez-
tette hatását?*

mutatható ki, hogy egy tmk-s mennyivel hozott többet: erőfeszítése nem mérhető tonnákban. Abban igen, hogy üzemel a gép vagy sem. Az alapórabérek az egy műszakos munkahelyek korlátait tükrözik. Ez pedig kevés a munkaerő megtartásához. Különösen akkor.

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kocsis László, festő-és grafikusművész (1926-1972).
MAGYAR PAPÍRIPAR
1984 APR 21

Kocsis László: Lovak/3

Szárny és kaloda

(Kocsis László festőművész [1926—1972], Lovak című sorozatához)

A lovak, Laci, a kicsapott lovak! Először itt, 'Miklóson, a vén pártház falán, ahogy a frissen festett girlandot legelték, vágtattak körbe. Milyen különös is, hogy az új titkárok s az új elnökök, Laci, többnyire mind művészrajongók, csak aztán viszik el őket a járda-, csatornaépítés, a tyúkperek, a „kézzel fogható" igazság, mert végül: vers, kép, dallam, ami humanizmus: rózsabokorba akadt luftballon, hogy amikor már temetni cipeltünk, s papír kellett volna, két tollvonás, pecsét, elhúzzák a szájukat „ki az a Kocsis?!"

Hát itt vagy most e visszalopott képeken, Barátom, már nem a „ja, aki föstögetni szokott", rajztanár — újra szeretnek!, mert ha egy Barcsay áll a gödör mellé, oda a tanács is koszorút cipel. De látjuk-e, ki voltál? Egy ménes maradt gazdátlan utánad. Már nem is KOCSIS — csikós lettél, harsány és szemérmes. Méginkább idetévedt jászsági paraszt: vasalt nadrágban, behavazott ingben, télen-nyáron szabályosra hurkolt nyakkendőddel — s mert kékkötőd nincs, mellyes a paciknak —, a kockacukor ott lapul a díszzsebkendőzsebben, s tereled e ménest papírról papírra.

Vizek, dombok, puszták szerelmese, valami megszállottság munkált benned is, mikor — utat nyitva a kombájnok előtt — a kaszárnyák, üzemi konyhák lovakat zabáltak: te is, mint hercegünk, Iszkázi Nagy László, kilopdostad a vágóhídról őket... Nekem a csajkámból loptad ki, Barátom. Bár talán már leszereltem éppen, s csak álltam kopottan az akkori pártház bécsifehérszagú pusztái előtt; néztem, ahogy lovaid tépik a gyér pernyét, s kitörve az üveglapok kalodáiból, a szurokszőrű almáspej társára röhög.

Tudtam akkor is — vagy sejtettem, csupán? —: ezek már nem a Kernstock-, a Rudnay-lovak, s nem is szár-íziken tengődő gebék: hadifoglyai egy fortyogó világnak, nem a kicsapottak, nem a bűnbakok. Bár a papír-hús törelmes, s szárnyukat sem látni, de *ha az ember fogdosni akarná, mint a sebes sólyom, mikor kél szárnyára, vagy ha könnyű evét szökne(k) fáról fára.*

Ezek a lovak a szépségről, szerelemről beszélnek nekünk.

Halász Imre

hez

Asztalos István nyújtja át

számíthatnak. Figyelnie kellett arra is, hogy a papíriparban a csoportmunka a domináns. A normákat sem lehet egy főhöz igazítani. Már művezetőként tudta, hogy mindenütt a hozzáértést, a becsületes és alapos munkát minden lehető módon elismerni, jutalmazni kell. Ha ez elmarad, a többletteljesítmény és a minőség csak kívánság marad. A kidolgozott, jó ösztönzések viszont még létszám-megtakarítást is hozhatnak. És erre a csepeli gyárnak nem kevés szüksége volt azokban az években. Előfordult, hogy 10-15 százalékos csökkenést is képesek voltak elviselni.

Ahhoz, hogy ezek a gyakorlatban is érezhetőek legyenek, a munkaszervezésben és -elemzésben járatosnak kell lenni. Nem *Frész Józseftől* tudom, hogy ehhez ő maga is új felkészültséget szerzett meg. Az új bérgazdálkodás témakörében benyújtott művet az Alkotó ifjúság-pályázat első díjával jutalmazták.

Minden kommentár nélkül: a munkaügyi osztályon eltöltött öt évet minősíti az azóta kapott kitüntetések száma és minősége. Frész József két alkalommal vehette át a Kiváló Dolgozó kitüntetést — 1979-ben, 1982-ben —, majd 1984. április 4-ére Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést kapott. A munkaügyi osztály az irányítása alatt kétszer első és kétszer második helyezést szerzett a gyár osztályainak versenyében.

„Könnyű a helyzetem — tette hozzá — *mert kitűnő felkészültségű emberek dolgoznak velem. Ha valaki nem tudja a munkáját, azt nem tűrik el a kollégái. Ha valaki nem tud valamit, azt elmondják neki, megmutatják, hogyan kell csinálni. Ha valaki nem akar, azt rábeszélik, hogy akarjon. Ha valaki nem akar akkor sem, akkor kizárják a közösségből. Ez a legnagyobb büntetés.*

— *Mi a feladata a munkaügyi osztálynak?*

— Az, hogy a dolgozók munkáját, a munkaidő kihasználását, a munkaerő-gazdálkodást, a bérgazdálkodást, a munkaszervezést, a munkaerő-felvételt, a munkaügyi ellenőrzést, a munkaügyi statisztikát, a munkaügyi adminisztrációt, a munkaügyi tanácsadást, a munkaügyi információt, a munkaügyi kapcsolatokat, a munkaügyi fegyelmet, a munkaügyi jogszabályok betartását, a munkaügyi vitás ügyek elbírálását, a munkaügyi döntések előkészítését, a munkaügyi döntések végrehajtását, a munkaügyi döntések ellenőrzését, a munkaügyi döntések értékelését, a munkaügyi döntések módosítását, a munkaügyi döntések visszavonását, a munkaügyi döntések megsemmisítését, a munkaügyi döntések felülvizsgálatát, a munkaügyi döntések jogorvoslatát, a munkaügyi döntések bírósági felülvizsgálatát, a munkaügyi döntések bírósági végrehajtását, a munkaügyi döntések bírósági ellenőrzését, a munkaügyi döntések bírósági értékelését, a munkaügyi döntések bírósági módosítását, a munkaügyi döntések bírósági visszavonását, a munkaügyi döntések bírósági megsemmisítését, a munkaügyi döntések bírósági felülvizsgálatát, a munkaügyi döntések bírósági jogorvosl

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kocsis László

PESTMEGYEI HIRLAP

1985 MÁJ 12

1021

PEST MEGYEI

KIÁLLÍTÁS A DCM-BEN

A Képcsarnok Vállalat az országban először a váci DCM-ben rendezi meg egységes anyagot bemutató üzemi kiállítását. Ez alkalommal a Pest megyében élő képzőművészek mintegy huszonöt — a Képcsarnok Vállalat által eladásra már megvásárolt — művét mutatják be. A kiállítás megnyitására május 24-én délután két órakor kerül sor. Megnyitó beszédet mond Kocsis László festőművész.

—D—

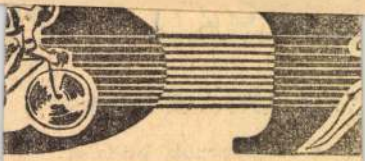

TOTÓTIPPJEINK

1.	Oroszlány—Diósgyőr	2	x
2.	Miskolc—Szombathely	1	x
3.	Egyetértés—Sz.-fehérvár	1	
4.	Nagybátony—Eger	2	x
5.	SZMTE—Bp. Spartacus	1	
6.	Borsodi B.—Kecskemét	2	1
7.	Bp. Előre—Szoln. MÁV	1	x
8.	PVSK—K. Honvéd	2	x
9.	Budai Spart.—Szf. MÁV	1	
10.	K. Kinizsi—Pécsi BTC	1	
11.	Messina—Fiorentina	x	2
12.	Varese—Bologna	1	x
13.	Cagliari—Torino	x	1
	+1		
14.	Lecco—Napoli	x	1 2

Pótmérkőzések:

bb 69. tárlat az eszpresszóban

vid gö vm fm 1021 1964. október 17.

szombaton isaszegen a vasuti állomás melletti eszpresszóban kiállitás nyilt a megye festőművészeinek alkotásaiból. többek között bornemissza géza, dániel kornél, kocsis lászló és a pécelen élő karsay zsigmond müve szerepel a tárlaton./mti/

- . -

bb 71. időjárásjelentés

tné vm 1964. október 17.

i s/gg/m/fm

1964. október 17.

a magyar televizió az ,,alkotómühely,, cimü sorozatának október 27-i adásában megemlékezik a világhirü festőművész, picasso 83. születésnapjáról. a müsorban bemutatják lucano emmer rendező ,,picassonál,, cimü filmjét. a hazai közönség első izben figyelheti 30 percen át az alkotó picassot és közben megismerkedhetik életével, munkásságával is. /mti/

17.55

-..-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 ÁPR 26

Csepel
Kocsis László
1011

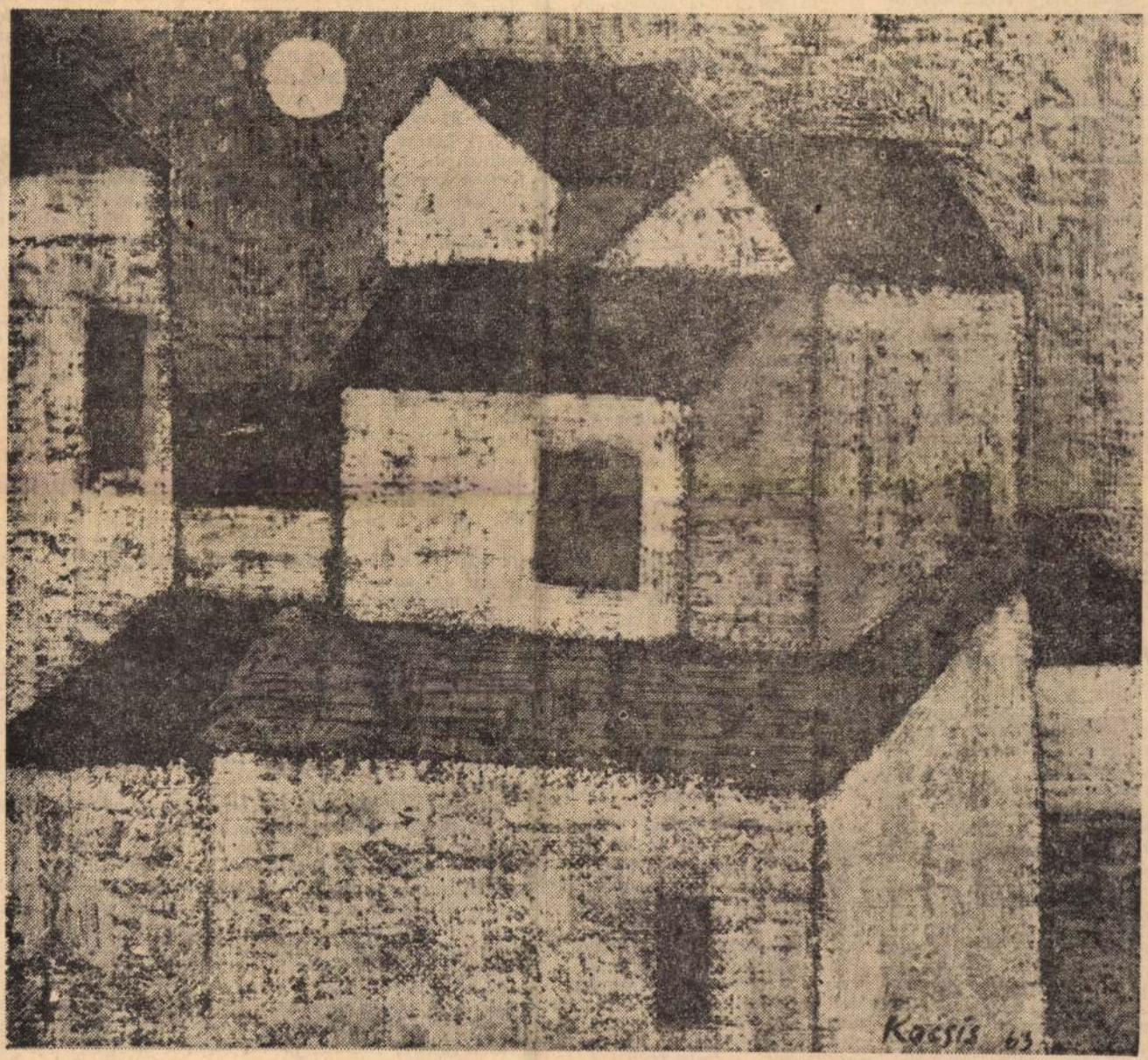

KOCSIS LÁSZLÓ: HAJNAL

üdülőbeutalót kaptunk. Tavaly a nyugdíjas találkozónkon, *Lipták* néni, *Soós* néni, meg még valaki feliratkozott nálam, hogy üdülni szeretne. Most volt egy házaspár-beutalónk Siófokra május 15-ig. Megkértem a párttitkárunkat, mivel neki úgyis útba esik, szóljon be a Soós házaspárnak... Jelenleg 14 lakáskérvényünk van. Mielőtt az idei két lakás sorsáról döntenénk, alapos környezettanulmányozást végzünk. Ez a legnehezebb! Tavaly (közben föláll, és tenyerét derékszögben állítva többször le-föl húzza a falon). Nézze, az egyik lakásban így söpörtem le a vizet a falról. És Királyerdőn! Halásztelken! Erzsébeten! — hány, de hány sufniban, fabódéban, szurkosvászon bevonatú lyukban fordultam meg ez alatt a 10 év alatt! Nekem különösen nehéz erről beszélni, én egy úgy, ahogy emberségesnek mondható XIII. kerületi társbérletben laktam 20 éven át, míg nem 1971. januárjában lakást kaptam a Csepel Művektől.

Újra az ismerős foltok.

Március 22-e, péntek

Festik a munkahelyét, az emeleti üzemvezető-irodát: üres, Dávid István szerszám- és készülékfelelős valahol a vállalat területén a gazdasági ügyeit intézi. Azokat keresem fel, akik helyben vannak. Beszéljenek ők a munkájáról.

Maródi Béláné, gépmunkás, II-es üzem:

— 18 éve dolgozom a varrógépben. Szakszervezeti tag is 18 éve vagyok, bár 1961-ben kiléptem, s csak tavaly, amikor Dávid elvtárs személyesen járt nálam, hogy miért nem írom alá az új tagdíjbesorolásom, akkor léptem vissza. Elmondtam neki, hogy miért nem, mert amikor a fiam beteg volt, egyedülálló nő létemre, azt a választ kaptam a bizalmimtól, hogy nekem nem nunk, hogy adja be ő is a lakásigényét. Csöndes ember, de kitartó. Az utóbbi időben politikailag is sokat fejlődött.

(Délután)

Amikor újra találkozunk, végignézi a véleményeket s csak ennyit fűz hozzá:

— Talált volna olyan embert is, aki szidott volna. Esetleg többet is, de egyet bizonyosan. Jött hozzám segélyt kérni, s én, mivel ismertem, nem röstelltem elmenni utána a lakására. Vörös volt a szeme, alig tudta nyitvatartani, csak pislogott rám: „Ezt azért nem gondoltam volna rólad, hogy pont a családom előtt...?" Lehet, hogy igaza volt, mert ha nem iszik, ritka jó szakember. Nos, mindegy, megtörtént. Lehet, hogy bennem van a hiba, de én sosem kerestem a népszerűséget. Érezzék az emberek, hogy van szakszervezet — én így fogom fel a kérdést. Volt aki csalódott bennem, volt, akiben én csalódtam. Az én csalódásom kevésbé számít. Az emberek bizalma, ahogy kisebb-nagyobb ügyeikkel jönnek és felkeresnek, mindig mindenért kárpótol... Mit gondol, ezt a munkát pénzért csinálja az ember?

Tudom, hogy nem.

Március 23-a, szombat

A műhelybizottsági titkár ezen a napon sem ér rá. Fél héttől fél tízig gazdasági ügyeit intézi, aztán ohan átöltözni. A fejműhely művezetőjének édesapját temetik, de nem a fia miatt megy, a megboldogult maga is a vállalat dolgozója volt. Igyekszünk minden volt dolgozónk temetésén részt venni. Ez nálunk — tér vissza első beszélgetésünk kedvenc szavához —, elvi kérdés."

De ezúttal már értem.

Halász Imre

is, azt csak a Nem
rendezett „Pest me
először. Barcsay J
lett az ő 3—4 kis
újat is tudott mon
derneskedve megj
voltak ezek, de ar
bálta, az érthetetl

Van három, szá
miklósi ihletésű k
nya, A homokbán [illegible] *Madarak búvóhelye*. Aki csak fénykép alapján ismer rá a tájra, annak az első két festmény talán nem mond többet, mint más-más színnel feltett azonos vonalak-szerkezetek kuszasága. De aki már „kirándult" csak egy félnapra is, pecázni valamelyik tegnap még üzemelő sóder-kavics bánya mellé, vagy elheverészett valamelyik homokdomb nyárbokrai alatt — nem elérhetetlen egyik sem, hisz tele van velük a Csepel-sziget —, az tudja: a kavics, a homok ezerarcú világ; az ember egy frissen leszakadt partszakasz, egy váratlanul felbukkanó sóderréteg láttán is a felfedezők örömét érezheti. A kavicsbánya, a homokbánya azonos földi szerkezet, mégis mintha a Holdat és Napot idézné emlékezetünkbe, ugyanakkor a kétféle szín sugárzása a természet szépségéről és a természetet meghódító ember örömérő beszél. A Madarak búvóhelye talán ennél is bravúrosabb színmegoldásban. Kevéske barnával, soksok feketével és egy parányi zománckékkel dolgozott a festő, és annyi lágyságot, otthoni melegséget tud megjeleníteni ezekkel a földhözragadt színekkel, hogy a kép nézője egy simogatás erejéig már-már a kezét nyújtaná, hogy a nemlétező madárfiókákat megcirógassa.

Hogy munkásságában mi volt a lefegyverzőbb: a művészi vagy a mérnöki hajlam — sokak által vitatott kérdés ma is. Annyi bizonyos, egy-egy témát háromszor-négyszer, tízszer is előről kezdett, töprengő alkat volt. Nem vagy alig ismerte az elégedettség állapotát. Élete utolsó hét esztendejében, mint a Magyar Képzőművészeti Főiskola adjunktusa — tanítványai állítják róla — a színelmélet, a rajzpedagógia területén is jelentőset alkotott.

Mindezt szükségesnek éreztem elmondani Kocsis László mellékletünkben mutatott rajzai, festményei elé. Hozzátéve rögtön: vállalkozásunk kevés ahhoz, hogy a teljes életművet bemutassa. Külön összeállítást érdemelnének a szentendrei művésztelepen készült alkotásai, a 20—25 darabból álló *Lovak* című sorozata, vagy akár a sziget dombjait, a Kis-Duna vidékét feldolgozó rajzai, vázlatai. De hiszek benne, hogy nincs messze az idő, amikor Kocsis László munkássága a nagyközönség előtt is ismertté válik. Vallom: az egyre nyugodtabb körülmények között dolgozó, s így önmagával is egyre többet foglalkozni tudó ember egyre jobban magára ismer Kocsis László minden póztól mentes meghitt rajzaiban, festményeiben.

H. I.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 ÁPR 2 6

Csepel

Kocsis László
1021 sajtaudr-festőművész

A Csepel-sziget festője

KOCSIS LÁSZLÓ KÉPEIHEZ

1958-tól, 1972 november 24-én bekövetkező tragikus haláláig ismertem Kocsis Lászlót. De jobbára a csak tűnődni, csak mosolyogni tudó kifogyhatatlan türelmű rajztanárt; a sakkpartira, vitára mindig kész téglagyári munkáscsaládból jött értelmiségit; az élete utolsó pillanatáig szinte kishivatalnok-pedánsat, akit az 50-es évek Képzőművészeti Főiskoláján társai csak „Diri"-ként emlegettek, mert — lévén fiatal nősember — a kalaptól, a nyakkendőtől, a kopottas, de borotvaélesre vasalt nadrágtól (a jelzőnek akkoriban némi bíráló éle volt), nem volt hajlandó megválni; a szenvedélyeset, aki bal mutatóujjával a Fecske filtolos végét bökdöste a hamutartón, s jobb kezével máris újabb cigaretta után kutatott; azt a nálam tizenegynéhány évvel tapasztaltabbat, akihez — elmondani is röstellem — mi fiatalabbak (barátai és volt tanítványai) legparányibb ügyecskéinkkel is, lehetett bár munkahelyi összetűzés, újabb „világraszóló" szerelmi csalódás, bátran beállíthattunk, mert vacsora közben, vagy a Kis-Duna-parti séták végeztével búcsúzóul mindig a legfontosabbat tudta elmondani. Néha csak ennyit: „föl a fejjel", vagy „túl kell esni ezen is".

Hogy öntörvényű, külön festői világot teremtő művész is, azt csak a Nemzeti Galéria három évvel ezelőtt megrendezett „Pest megyei festők" kiállításán sejtettem meg először. Barcsay Jenő, Bálint Endre, Anna Margit mellett az ő 3—4 kisméretű képe volt az, amelyik valami újat is tudott mondani modern, de sokak által csak moderneskedve megjelenített világunkról. Absztrakt képek voltak ezek, de arról, amitől néhány ismerője óvni próbálta, az érthetetlenségről —, szó sem volt ezúttal sem.

Van három, számomra különösen kedves szigetszentmiklósi ihletésű képe ebből a korszakából: *A kavicsbánya*, *A homokbánya*, és a *Madarak búvóhelye*. Aki csak fénykép alapján ismer rá a tájra, annak az első két festmény talán nem mond többet, mint más-más színnel feltett azonos vonalak-szerkezetek kuszasága. De aki már „kirándult" csak egy félnapra is, pecázni valamelyik tegnap még üzemelő sóder-kavics bánya mellé, vagy elheverészett valamelyik homokdomb nyárbokrai alatt — nem elérhetetlen egyik sem, hisz tele van velük a Csepel-sziget —, az tudja: a kavics, a homok ezerarcú világ; az ember egy frissen leszakadt partszakasz, egy váratlanul felbukkanó sóderréteg láttán is a felfedezők örömét érezheti. A kavicsbánya, a homokbánya azonos földi szerkezet, mégis mintha a Holdat és Napot idézné emlékezetünkbe, ugyanakkor a kétféle szín sugárzása a természet szépségéről és a természetet meghódító ember öröméről beszél. A Madarak búvóhelye talán ennél is bravúrosabb színmegoldásban. Kevéske barnával, soksok feketével és egy parányi zománckékkel dolgozott a festő, és annyi lágyságot, otthoni melegséget tud megjeleníteni ezekkel a földhözragadt színekkel, hogy a kép nézője egy simogatás erejéig már-már a kezét nyújtaná, hogy a nemlétező madárfiókákat megcirógassa.

Hogy munkásságában mi volt a lefegyverzőbb: a művészi vagy a mérnöki hajlam — sokak által vitatott kérdés ma is. Annyi bizonyos, egy-egy témát háromszor-négyszer, tízszer is elölről kezdett, töprengő alkat volt. Nem vagy alig ismerte az elégedettség állapotát. Élete utolsó hét esztendejében, mint a Magyar Képzőművészeti Főiskola adjunktusa — tanítványai állítják róla — a színelmélet, a rajzpedagógia területén is jelentőset alkotott.

Mindezt szükségesnek éreztem elmondani Kocsis László mellékletünkben mutatott rajzai, festményei elé. Hozzátéve rögtön: vállalkozásunk kevés ahhoz, hogy a teljes életművet bemutassa. Külön összeállítást érdemelnének a szentendrei művésztelepen készült alkotásai, a 20—25 darabból álló *Lovak* című sorozata, vagy akár a sziget dombjait, a Kis-Duna vidékét feldolgozó rajzai, vázlatai. De hiszek benne, hogy nincs messze az idő, amikor Kocsis László munkássága a nagyközönség előtt is ismertté válik. Vallom: az egyre nyugodtabb körülmények között dolgozó, s így önmagával is egyre többet foglalkozni tudó ember egyre jobban magára ismer Kocsis László minden póztól mentes meghitt rajzaiban, festményeiben.

H. I.

Néhány hó
ven éve ann
Manfréd egy csőnyomópadot telepíttetett a gyárába. Kísérleti célokat szolgált a berendezés, olyannyira, hogy kezdetben lényegében a szabad ég alatt állt és működött. Csak később, a háborús termelésfelfutás idején emeltek fölé ideiglenes csarnokot, és egészítették ki a gépet gépsorrá.

A kísérleti berendezés így lassan termelő berendezéssé lépett elő, s mivel a felszabadulás után, az újjáépítéshez, az iparosításhoz elengedhetetlen volt és egyre nagyobb mennyiségben kellett a cső, hát működött a gép tovább. Egé-

ismeretében még jónéhán
évig dolgozik.

A Csőgyár tolópad I-es üze
méről, annak is a tolópadi egy
ségéről van szó. Egyik legjob
ismerője találóan úgy jelle
mezte a technikai színvona
tekintetében nem éppen élen
járó, és bizony öregecske be
rendezést, hogy „minden év
ben életre kell injekciózni ez
a gépet".

S ez az állandóan életrein
jekciózott berendezés, a hozzá
tartozó egységekkel együt
évente közel 25 ezer tonn
csövet gyárt. Nem kis mennyi
ség ez!

AZ ÜZEM

Ha valaki végigsétál a hatalmas, 250—300 méter hosszú csarnokon, nyomon követheti, hogyan lesz a 17—23 kilós acélbugából méretre szabott, meózott cső. A bugákat először kemencékben lassan felizzítják. A sárgán izzó bugát lyukasztó berendezésre helyezik, és kilyukasztják. A lyukasztott acélhengert tüskére húzzák, és a csőnyomópad görgőin 5—6 méteres nyers csővé hengerlik. A nyerscsövet a következő munkafázisban ismét felhevítik, és egy újabb hengersorra kerül az izzó cső: a redukálóra. Ezen nyeri el a cső a kívánt átmérőméretét, falvastagságát. Ezután a csöveket egyengetik, méretre vágják, víznyomással ellenőrzik, nincs-e folytonossági hibája, és minden lényeges paraméterét megvizsgálják.

A berendezés fél colltól 55 milliméterig terjedő méretartományú csöveket képes gyártani. Egy műszakban 32—35 tonna, egy nap durvá
száz tonna cső készül. A csö
vek jelentős százaléka elsőosz
tályú.

Ezt a mennyiségi és minőség
gi követelményt olyan körül
mények között kell teljesíten
hogy — a kohászmunka „sajá
tosságainak" megfelelően —
legfőbb paraméterek néhán
ember szemére, kezére, gya
korlatára vannak bízva.
lyukasztógépen a buga befogá
sa, a lyukasztás centrikusság
nem olyan egyszerű, mi
mondjuk a forgácsoló szakmá
ban. Itt nagyon sok múli
azon, ki a lyukasztókormányo
milyen jó a szeme, milyen biz
tos a keze, milyen érzéke va
a középpont eltalálásához. D
ugyanígy nagy felelősség te
heli a hengerlő kormányos
vagy a redukáló hengerpárc
kat beállító hengerészlakatos
aki például munkájánál szin
csak a tapintására, a szemmé
tékére hagyatkozhat.

AZ EMBEREI

A közel negyvenéves üzemben dolgozók átlagéletkora is a negyven év körül van, de inkább közelebb az ötvenhez. Öreg az üzem, és zömmel idősebbek a munkások. Mint ahogy a kohász szakmákban általában, a csőgyári munkára is kevés a fiatal jelentkező. Ha akad is néha-néha, pár nap után rendszerint odébbáll. Nem tetszik a meleg, a zaj, a piszok, a folyamatos műszakbeosztás, a megállás nélküli munka. Hiába a relatíve magas kereset, a negatívumok taszító hatása még a pénznél is erősebb. Kevés az olyan ember, mint például az egyik főfo
rasztár, aki mikor belépett a
üzembe. — így mesélte — „tátv
maradt a szája a csodálkozás
tól. Hát így csinálják a csövet
Ilyen gyönyörű az izzó vas
Elnéztem volna egy hétig i
csak magáért a látványért
hengerlést.". Itt is ragadt, é
végigjárta a csőgyári munka
ranglétra minden fokát, míg
nem megmaradt a kemencé
körüli teendőknél.

Az erősebb akaratúak eg
hétig, egy hónapig kutyamó
szenvednek, kapkodnak leve
gőért, még az edzettebbek i
és a mázsás erőslegények he

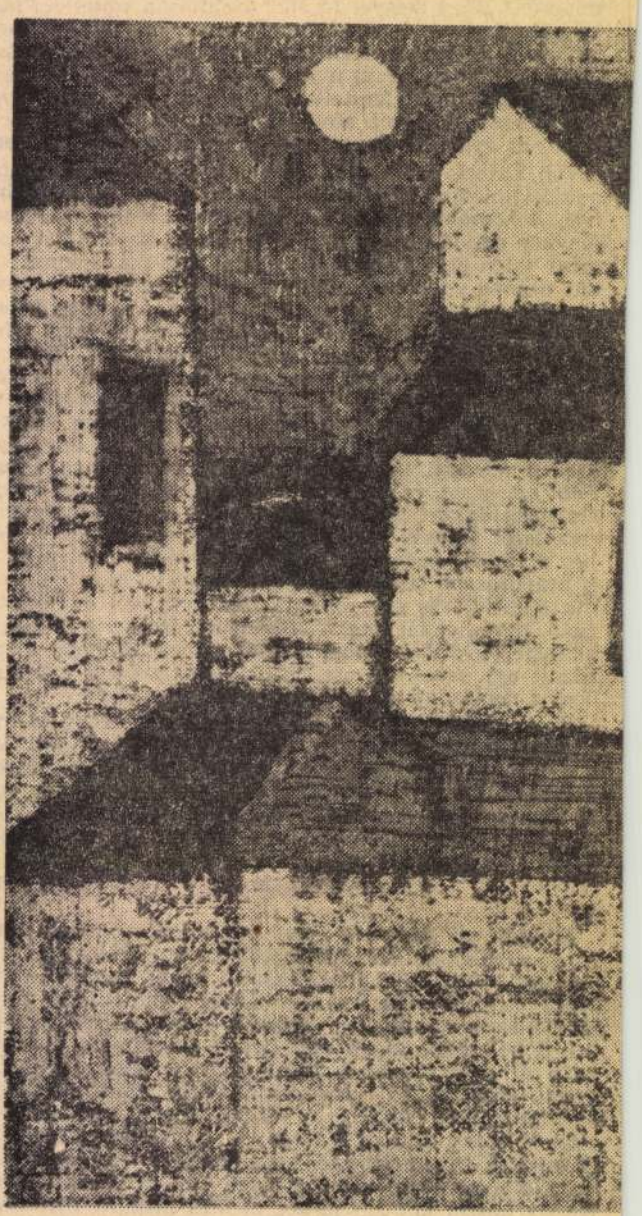

KOCSIS LÁ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 ÁPR 26

Csepel

Kocsis László

1021

KOCSIS LÁSZLÓ: BESZÉLGETŐK

1968	24 219	24 653	237
1969	nincs rendelkezésre álló adat		
1970	26 367	23 998	191
1971	24 170	23 575	174
1972	24 520	23 181	173
1973	23 637	24 243	160
1974	24 543		

Ismerve a technikai színvonalat, s a többi külső befolyásoló tényezőt egyfelől, valamint a kollektíva erejét, a demokratizmus kiteljesedésének megindult folyamatát, a tehetséges, és jó startot vett gazdasági vezetőket, az agilis és koncepciózus pártalapszervezeti vezetőséget másfelől, bizakodó a kérdésünk: hogyan alakul az üzem termelése idén, jövőre, s később, mindaddig, míg áll a tolópad I.? S eközben milyenné formálódik az ott dolgozó ember? Melyik szemlélet lesz a végső győztes, a munkásoké vagy a technokratáké? Netán van ésszerű egyezség?

Alighanem lehet.

Nánay István

Alltam
Az ég
Engem

Fényes
Csillog
Barna

Rágon
Velem
Neki s
Tele l... minaket zsebem

MARKÓ PÁL:

Májusi látomás

Kővel vétem padba neved.
Mikor a parkon átmegyek
a megnőtt hársfákban felsusognak
becézéseid s az elmúlt víg napok,
mint sóhajtott, kedves énekek.
S hazafelé ballagva, rám pereg
az útszéli almafák virágesője.
Suhogásuk elkísér a könnyű, szép esőben.
Reménykeltő cserjék közt nézlek,
lassan, már a múltba lebegően.

MSZ SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Csepel

Kocsis László

1021

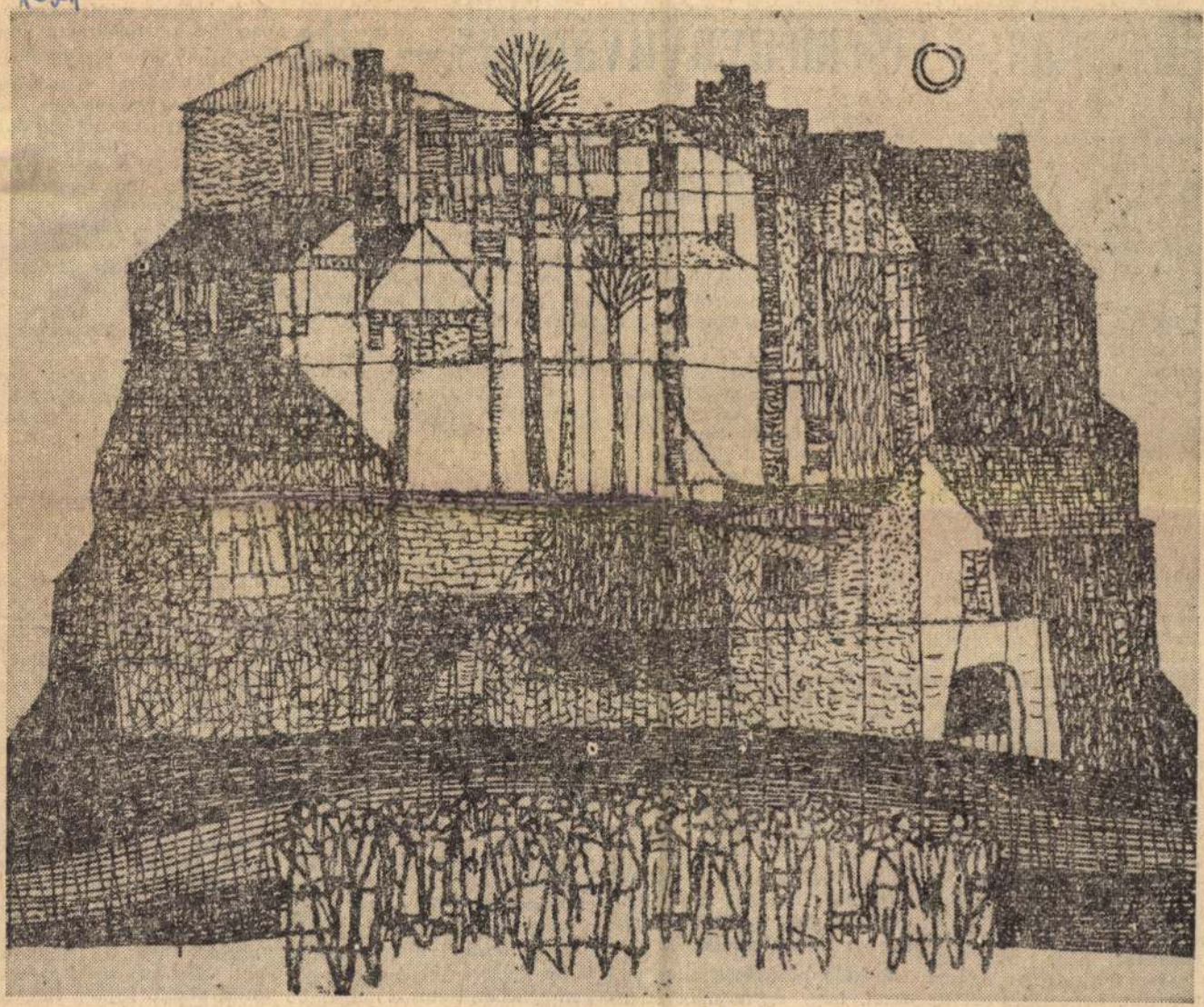

KOCSIS LÁSZLÓ: VÁROS

Beleszólás — véleménynyilvánítás

(Folytatás az 1. oldalról.)

zásra összehívja, és kikéri, figyelembe veszi az elképzeléseiket. Érdemes tehát szólni. És ez ösztönzi többek között az újítási kedvet is. Igaz, hogy többnyire a társgyáraknál vezetik be az újításainkat, de az egész Csepel Műveknek, a CSESZÜ-nek és nekünk is érdekünk, hogy a termelőberendezéseket korszerűbbé tegyük. Ilyen felfogás mellett érthető, hogy az egyén, vagy a kisebb közösség a gondokat, problémákat helyben, vagy a demokrácia „hagyományos fórumán" az üzemi négyszögben el tudja intézni. Nem volt még arra szükség, hogy mondjuk a párttaggyűlésnek kellett volna a rendellenességgel foglalkozni.

FÁKLYA BÉLA: — Nálunk szükség volt. A taggyűlésnek kellett figyelmeztetni az egyik művezetőt emberi, vezetési hibáira. A párttaggyűlés írásba foglalta a figyelmeztetést és határidőt szabott a művezetőnek hibái kijavítására. A párttagság szava eredményesnek bizonyult.

BÚCSU TIBOR:, a CSESZÜ pártbizottság titkára. — A termelési viszonyok alapvetően meghatározzák a társadalom berendezkedését. Például Hollandiában egy vezető bemegy a gyárba és azt mondja egy munkásának, hogy most vegye azonnal a kalapját, hagyja el a gyárat. Lehetséges ez? Ez ott természetes. Nálunk ezt nem teheti egy vezető, mert szocialista termelési viszonyok vannak. Ha egy tulajdonos igényli felesége számára a kézcsókot, akkor azt meg kell tenni. Nálunk ilyen nem lehet. Ezek mind a tulajdonosi viszonyokból adódó emberi viszonyokból következnek.

A szocialista és az üzemi demokráciáról szólva, először a demokratikus centralizmussal kell foglalkozni. Azt mondjuk, hogy a szocialista demokráciában két elem, a demokratizmus és a centralizmus dialektikus kölcsönhatásban van. Attól, hogy mondjuk, persze nem válik dialektikussá. Ennek három kritériuma van. Azonosság, különbözőség és kölcsönhatás szükséges a két elem között. A szocialista demokráciában e három elem jelen van. A demokratizmus azonossága a centralizmussal abban nyilvánul meg, hogy állandóan fejlődik, tehát változik. A demokratizmus az igazság, a realizmus talaján álló közösségi célok kollektív bölcsesség útján való megvalósítása. A centralizmus sem merev, hanem egy optimális intervallumon belül igényli, eltűri a demokratizmust. Amikor már nem felelnek meg egymásnak, akkor konfliktus keletkezik.

A különbözőségük adva van azzal, hogy egymásnak ellentétei. Itt lehe
abszolutizálás
ciát tévesen e
ják fel, hogy
vekszik, annyira kell csökkennie a centralizmusnak. Ez anarchiára vezetne, igaz, hogy a demokrácia a centralizmusnak ellentéte, de kölcsönösen feltételezik is egymást.

A harmadik kritérium a kölcsönhatás. A demokrácia és a centralizmus minőségileg, tartalmilag hatnak egymásra. Ha a demokratizmus nincs arányban a hozzá párosuló centralizmussal, akkor konfliktus keletkezik. Hadd mondjak erre egy példát. A közelmúltban a CSESZÜ-ben 208 szocialista brigád döntött abban, hogy ki legyen tagjai közül kiváló dolgozó. A CSESZÜ vezetői úgy ítélték, hogy a szocialista brigádok képesek helyesen élni ezzel a demokratizmussal. Ebben az esetben helyes a centralizmus és a demokratizmus közötti arány. De ha összehívjuk a CSESZÜ-ben a 150 lakásigénylőt, és azt mondjuk, osszák ki egymás között a 16 lakást, ha ezt csinálnák, és helyes lenne? Véleményem szerint ennek még nincs itt az ideje, de majd valamikor megvalósulhat. A szocialista demokrácia nem függ a technikától, hanem elsősorban az emberi magatartás, a tudat függvénye. A Volkswagen gyárban biztosan magasabb

esetenként elemezni kell. Mer
nem mindig a többségnek va
igaza. Például a mohamedá
vallást rengetegen elismerik
Földünkön, még sincs igazul
A kvantumfizikát nagyon ke
vesen ismerik, és azoknak iga
zuk van.

Változunk, fejlődünk és lé
nyeges a fejlődésünk. Különö
sen pártunk X. kongresszus
óta alakul megfelelően a de
mokratizmus és a centralizmu
helyes aránya. Véleményer
szerint perspektívikusan a de
mokrácia fórumain, formái
változtatni nem kell, inkább
az arányon és minőségen lehe
és kell változtatni. A „felsőbb
vezetés számára fenntarto
egyes jogköröket „alsóbb
szintre kell adni. Üzemvezé
tőink először meghökkente
mondván, kivettük kezükb
azt a döntési jogot, hogy pé
dául meghatározzák, ki legye
kiváló dolgozó. Aztán megé
tették, hogy ezáltal nem le
kisebb az üzemvezető tekint
lye. Mert a művezetők, és
dolgozók számára egyaránt
a fontos, hogy azok kapják
kitüntetéseket, akik valóbá
megérdemlik.

A CSESZÜ vezetői akk
lesznek erősek, jó vezetők,
nagyobb lesz a demokrati
mus. Mert ott, ahol demokr
tikus, alkotó légkör van, ott

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1914 ÁPR 20

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kocsis László

1021

Kocsis László: Legelő lovak

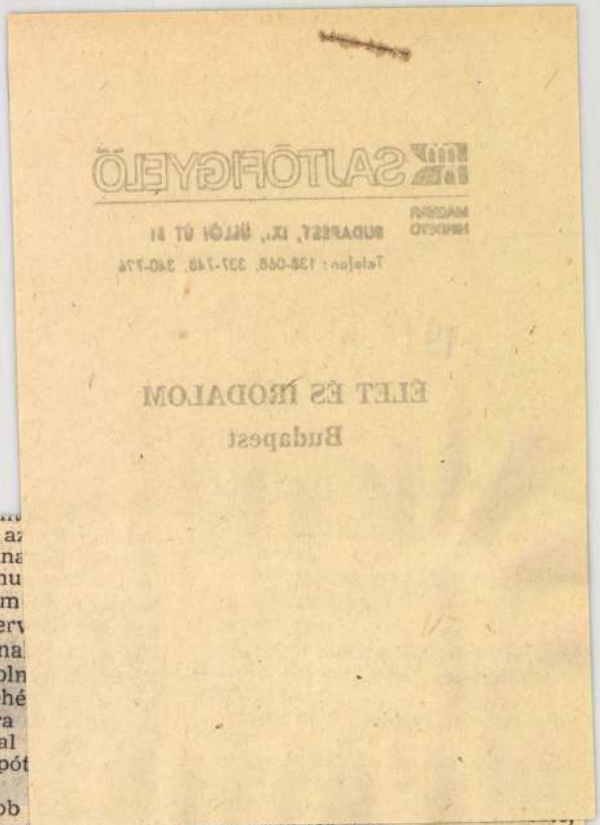

...kezdve viszont éppen csak annyi pénze volt — ha volt! — a bányavállalatoknak, hogy pótolják az elhasználódott eszközöket. Arra már nem jutott, hogy új széntelepeket készítsenek elő a későbbi esetleges termelésnöveléshez.

Amikor úgy látszott: bizonytalanná vált a jövő, sok ezer bányász vette a munkakönyvét

Kosztolányi Péter komlói vájár ott maradt. Több mint húsz éve dolgozik a mélyben; annak idején ő kezdte meg az első frontfejtést Zobákon. 1963 óta rendszeres vendége a kékestetői szanatóriumnak. Hatvanhárom kiló, és a tüdejében annyi szénpor rakódott le, hogy azt onnan már semmilyen kúrával sem lehet kitisztítani. Munkaképessége tavaly május óta 49 százalékos; innia és dohányoznia tilos. Ennek ellenére még ma ia frontfejtésen dolgozik, hatszáz méterre a földfelszíntől. A hétezer kalóriás szénért „alá kell szállni". A kas öt perc alatt ér le a csapattal a munkahely közelébe.

— Négy-öt esztendeje sokszor mondták nekünk, persze nem hivatalosan, hogy olcsóbban úszná meg az állam a bányászatot, ha megkapnánk a fizetésünket és otthon maradnánk.

— Sokan elmentek akkoriban?

— Tizennyolcezerből háromezren. Többen az uránbányába, mások pedig, akiknek ismeretségük volt az iparban vagy a mezőgazdaságban, gyárba, illetve téeszbe mentek. Nem is kellett őket nagyon csalogatni. Főleg a fiatalok hagyták itt a bányát. Akiknek nem volt lakásuk. Elszegődtek a szövetkezetbe, kaptak házhelyet, kölcsönt az építkezéshez, persze hogy elmentek.

— A jobb kereset sem marasztalta őket?

— No hiszen! Volt idő, amikor a bányászok keresete alig haladta meg a mezőgazdaságban dolgozókét. Hát ki vállalta ezt a munkát

A látogatókörúton a... számoltak a fiatalokna... lehetőségekről s a mu... nyekről. Azt még nem... el, hogy a vállalat terv... állami gondozott fiúna... nyát választja, vásároln... ruhát — öltönyt, fehé... get. Így is csak arra... hogy tizenöt tanulóval... elkezdhetik az utánpót... sét.

A fiúk leggyakoribb... volt: milyen jövője van a bányának?

●

Horváth Gyula ajkai bányaigazgató:

— Most készült el a távlati tervünk. Felbecsültük a völgyben húzódó szénvagyont, és annak ellenére, hogy már száztíz esztendeje termelik ki a szenet erről a területről, a minták alapján mondhatom: itt, Ajkán, az ezredfordulóig minden bányásznak lesz munkája. Azonos minőségű szenet, ha kell, a mostaninál is többet tudunk adni az erőműnek. Ezenkívül azonban vannak még fetáratlan telepeink is. De ez már a jövő évezred dolga lesz.

Mit tud a bánya jövőjéről Fehér Ernő vájár? Meddig ad a bányászoknak kenyeret Ajka-Csinger?

— Pontosan nem tudom meddig, de sokáig! Az Ajkai Hőerőmű a mi szenünket használja, az abból termelt áramot pedig a timföldgyár fogyasztja. A timföldgyárat, ugye, fejlesztik, akkor pedig több áramra lesz szüksége. Ebből következik, hogy a mi szenünk is kell. Sőt, több szén kell.

És hogyan látják a jövőt a Mecsekalján?

— Amíg a Dunai Vasműre szükség van, a mi szenünknek is lesz helye — mondta a *bánya egyik vezetője*. — Csakhogy... csakhogy néhány évvel ezelőtt százmilliós nyereségünk volt. Sorra nyitottuk

...hogy festő lehessen.

●

Ha nem vonzó a munka maga, a többi iparágénál magasabb fizetés segíthet. A szánbányászat ma — újra — nemcsak szavakban, keresetben is kiemelt szakma. A mecseki bányásztól kérdem:

— Mennyi a fizetése?

— Hét- és nyolcezer forint között van, a különféle munkahelyi pótlékokkal. Ezenkívül háromszáz méterre lakom az üzemtől és elég sokat vagyok túlműszakon. A társaim úgy hatezer körül keresnek.

A magas jövedelemnek természetesen nyoma van a bányászok életében. A részegeskedés, ha előfordul is, már nem jellemző a bányászokra. De hogyan élnek?

Ajkán két esztendeje felmérést végeztek: a bányászok közül kinek van gépjárműve — autó vagy motorkerékpár —, kinek van háza, telke, szőlője? A válaszokat sokszorosított papíron, név nélkül kérték. Így sem töltötte ki mindenki az ívet. Ezt is tekintetbe véve, az eredmény: a fizikai dolgozók felének van autója vagy motorja, hetvenöt százalékának ingatlana.

A felmérés kétesztendős, ezek a számok tehát túlhaladottak már. Több bányász érkezik kocsival, műszakkezdéshez, mint 1972-ben, és mert azóta kedvezményes áron telket is kaptak a Balaton mellett,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁR 5

Fényszóró

Kocsis László festőművész

1021

Festőtoborzó

A Csepel Autógyár képzőművész szakkörének tekintélyes a múltja, még rangosabb a jövője. Sok művészjelölt találta meg eddig is kibontakozását a nemrég elhunyt Kocsis László festőművész irányítása nyomán, elég, ha Somogyi György széles körben elterjedt, s igen hatékony rajztanári-festői gyakorlatára gondolunk, vagy Kiss Irénre, aki hosszú ideig szintén itt rajzolt, hogy grafikusi tevékenységét félbeszakítva; költő legyen.

Most Darabont Tamás festőművész ad útmutatást évkezdettől a képzőművészet jelöltjeinek, hogy minél többen érjék el a munkásfiatalok közül az alkotás örömét. Darabont Tamás művészeti életünk jeles alakja, aki látomásos realizmusával és elvonatkoztatott formáinak egyéni jellegével újszerű hang a magyar festészetben. Érdeklődése tág határok között mozog — az Ikarus-téma és a repülés mellett festménnyel érinti a fertőrákosi kőfejtőt, a zsámbéki romot és a formákban ol gazdag bolgár tájakat.

Mint festőtanár is átgon dolt tervek alapján dolgozik Ismeri a fokozat szükségessé gét, azt, hogy aki sokat aka elérni, annak a könnyebb megoldásoknál kell kezdeni rajzgyakorlatokat. Ennek nevében oktatja, neveli tanítványait a ceruza- és szénrajz elemeire csendélet és portré beállításaiban. Máris komoly előrehaladást ért el Szűcs Erzsébet, aki eredetileg Nádasdy János festőművész tanítványa volt. Mindez nem von le semmit Darabont Tamás pedagógiai érzékéből, hiszen a többi fiatalban is felébreszti a festészet lehetőségeit. Joszkin Erzsébet, Lakatos József s a többiek mind a művészet jelöltjei — azok, akik már a szakkörben dolgoznak, s azok is, akik e jó művek hatásos toborzója révén jelentkeznek hamarosan a képzőművészet embernevelő — tényleges gyakorlatára.

Losonci Miklós

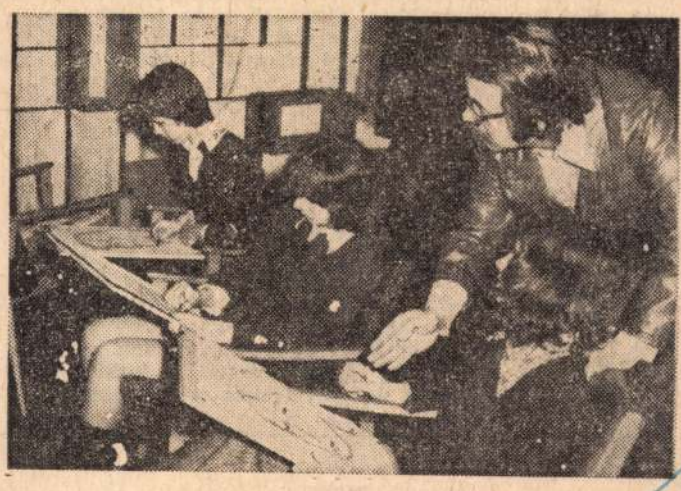

ok, készülékek lé
e kész legyen?
— Elég bonyolult
egoldani csak sok
yüttműködésével
alán úgy mondh
őben kapjuk a re
őben készülhetnek
ámok. Mi bizony
özött lehetünk r
e határok között!
— *Az elmúlt é*

Jegyzetek a vszt üléséről

(Légkör) Óvakodjunk a körünkben nem levők bírálatától, ócsárlásától, mindennemű bántalmazásától. Ennek ellenére leírom: tavaly július óta más a vszt, vszb-ülések légköre. Oldottabb a hangulat. Nincs különbség a vezérigazgató jelenléte, illetve a nélküle zajló tanácskozások között. Nincsenek teátrális jelenetek. A testület és a vezérigazgató hullámhossza közelebb van egymáshoz.

(Felfogás) A régi vezérigazgatóval kétszer fogtam kezet, az ujjal még egyszer sem. Szót egyikükkel sem váltottam. Nincs véleményem róluk személyes tapasztalatok alapján, csak benyomásaim vannak. Felfogásukra intézkedéseikből következtethetek.

Ennek ellenére: úgy gondolom, *Novák Béla* a vállalat 10 ezer dolgozóját közösségnek tekinti. Olyan kollektívának, amelynek tagjai külön érdekekkel is bírnak, akiket jobb munkára serkenteni anyagi eszközökkel is szükséges; ugyanakkor közösségi — ha tetszik csoport — érdekei is vannak. S ezeket érvényesíteni kell akkor is, ha nem mindenki egyforma mértékkel élvezi ezeknek gyümölcseit. És akkor is, ha pillanatnyilag nem mindenki ért egyet vélt egyéni érdekeinek hátraszorításával.

(A tények) Évek óta megoldatlan gyári üdülőnk sorsa. Úgy látszik, most végre kimozdult a holtpontról. A vállalati négyszög véleménye megegyezik: jövőre ismét saját kezelésbe vesszük üdülőnket, megkezdjük korszerűsítését, ugyanakkor — valószínűleg még ebben az évben — ismét működtetjük gyermeküdülőnket. A vezérigazgató, a tavalyi nyereségrészesedés kifizetésére tett javaslatának szóbeli kiegészítésében erről beszélt. Talán népszerűbb volna — mondotta — 18 nap kifizetést bejelenteni, de gondolnunk kell a holnapra is. Fejlesztenünk kell szociális, kulturális, sportlétesítményeinket. Azt is figyelembe kell vennünk,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 SEP 21
CSEPEL

Kocsis László

Ifjú művészek

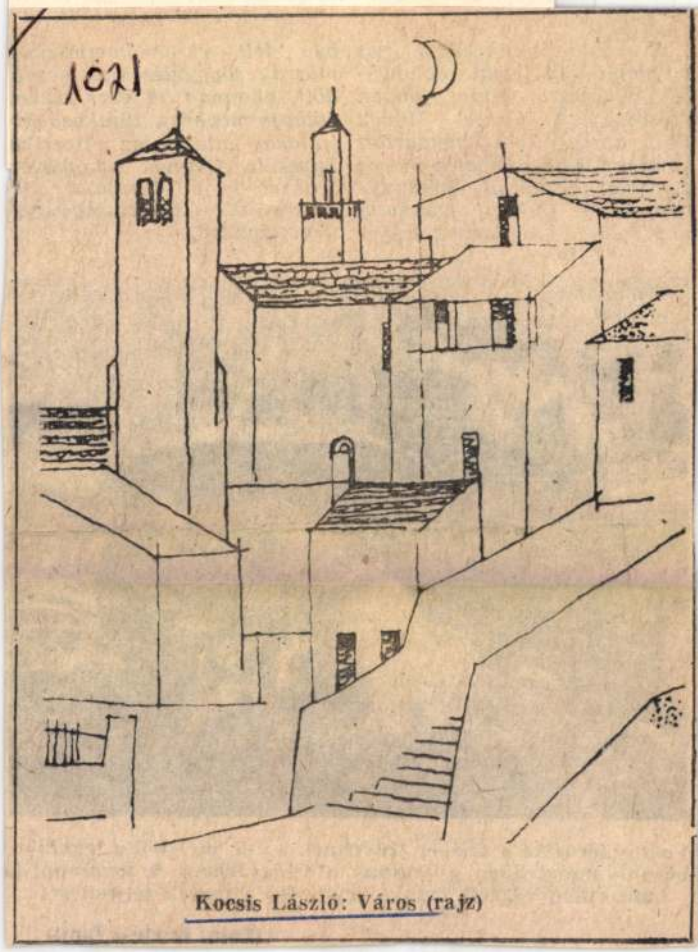

Kocsis László: Város (rajz)

A sokat vietnami nép tás világsze erősödik. A 1972. április kommunista szombatja is az amerikai agresszió elleni tiltakozás, a testvéri vietnami nép iránti szolidaritás jegyében

Egyesült Államok Nagykövetségének és a Vietnami Demokratikus Köztársaság Nagykövetségének.

Fontos terméke a Csepel Műveknek a cső, melyből a legkülönbözőbb méretekben gyártanak a Csőgyárban. A kommunista műszakon végzett munka segíti elő a tervek teljesítését

(Fotó: Kertész Emil)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 NOV 9

CSEPEL

Kocsis László
festőművész

1079

Kocsis László: Őszi táj (rajz)

1917. decen
alakult a n
cionalista
zet, melyne
ott volt Ja
Szamuely
vában, az
lyokból ala
ta osztag
rikás Frigy

emberekének jogúk lesz —

Gazdasági jegyzet

EGY KONJUNKTÚRA-

Alkotás és vita

A SZENTENDREI KÉPZŐMŰVÉSZETI TANFOLYAMON

Mint közöltük, a közeljövőben Szentendrén és Vácott több mint ötszáz hallgatóval tanfolyamok kezdődnek, amelyeken a népművelés különböző területén működő vezetők vesznek részt. A szentendrei művésztelepen kéthetes képzőművészeti tanfolyam indul június 28-án. Ezen a megyében működő művelődési házak képzőművészeti szakköreinek vezetői vesznek részt. A tanfolyamot, amelynek Kocsis László festőművész lesz a vezetője, Dániel Kornél festőművész készítette elő. Érdeklődésünkre a következőket mondotta:

— Művelődési házaink képzőművészeti szakköreinek fontos szerepük van a művészi ízlés fejlesztésében a képzőművészetek népszerűsítésében,

azon felül, hogy lehetőséget nyújtanak új képzőművésztehetségek felkutatására is. A tanfolyamot úgy szerveztük meg, hogy az módot nyújtson a szakkörvezetők továbbképzésére, megismertesse őket a modern képzőművészet időszerű problémáival. a megyében élő képzőművészeknek pedig alkalmat nyújtson a nyugodt, szabad alkotó munkára. Ez a meggondolás késztetett bennünket arra, hogy a kéthetes tanfolyam délelőttjeit a gyakorlat számára tartottuk fent, a nagy gonddal összeállított előadássorozatra pedig a délutáni órákban kerül sor. Ezekkel az előadásokkal, amelyek mindegyike szabad vitával zárul, tulajdonképpen az egész évi stúdiómunka fejeződik be. Megvitatásra kerülnek a képzőművészeti szakkörök tevékenységével kapcsolatos módszertani kérdések, az esztétikai nevelés problémái, de a hallgatók megismerkedhetnek a művészi alkotás legújabb technikai és technológiai újdonságaival is.

Az előadások megtartására a tanfolyam rendezői a legkiválóbb szakembereket kérték fel.

A többi között előadást tart *dr. Végvári Lajos* művészettörténész, a művészettörténeti tudományok kandidátusa, a képzőművészeti főiskola tanszékvezető professzora, valamint *Bánszky Pál*, a népművelési intézet osztályvezetője is. A tanfolyamnak negyven hallgatója lesz, köztük a megye területén működő huszonöt képzőművészeti szakkör vezetője. Ezeknek a szakköröknek átlag tizenöt-tizenöt igen buzgón dolgozó tagja van, ami azt jelenti, hogy a megyében levő művelődési házakban közel négyszáz különböző korú és foglalkozású nő és férfi ismerkedik rendszeresen a művészi alkotás titkaival és módszereivel.

A tanfolyam érdekességét fokozza, hogy a hallgatók kollektíve megbírálják a tanfolyamon részt vevő egy-egy festőművész ott készült alkotását.

A tanfolyam befejezése előtt a részvevők friss alkotásaiból külön kiállítást és széles körű szakmai vitát rendeznek a kiállítás anyagának értékeléséről. Ez a módszer alkalmas lesz a modern festészet legfontosabb kérdéseinek alaposabb ismertetésére.

A programba iktatott előadások között a legérdekesebbnek fgérkezik a Picasso festészetét méltató előadás, az újszerű festészeti törekvésekről, a szocialista realizmus korszerű értelmezése és az öntevékeny művészeti mozgalmak időszerű kérdései című előadás.

(m)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 JUN 11
PESTMEGYEI HÍRLAP

A mezőgazdaság... javaslatára úgy h... hogy valamennyi ts... vezetőt meg kell ... álló szakmai és ... képzett jogász a... nak szükségesség... szabály szerinti n... kozottabb bizto... lamint a szerződ... betartása miatt.

Ahol szüksége... tanács mezőgaz... lya ezentúl

a járási ügyészséggel együtt tart vizsgálatot.

Egyben felkérték a járási népi ellenőrzési bizottságot, hogy kapcsolódjon be a tsz-ek és tszcs-k ügyviteli munkájának megjavításába, s e célból vizsgálja meg a szerződések nyilvántartását és az ezekkel kapcsolatos levelezést, valamint általában az ügyiratkezelést és nyilvántartást.

Magyar négyesfogatok Hamburgban

Látványosságnak is pompás négyesfogatok: *Mezőhegyesről* fekete nóniusz kancák, a *Kiskunsági Állami Gazdaságból* pedig pejszínű magyar-fehér kancák érkeztek *Hamburgba*, a német fogatderby nemzetközi versenysorozatára.

ÚJ EMLÉKBÉLYEG

A szocialista országok postaügyi minisztereinek hatodik — pekingi — értekezlete alkalmából *június 15-én az „Évfordulók — események 1965"* elnevezésű bélyegsorozaton belül 60 filléres emlékbélyeget hoz forgalomba a posta. A bélyegen *Marx Károly* és *V. I. Lenin* arcképe látható.

...latta baloldalt a cím-

házszam... vállalat egy-egy ... sége lakozik valamennyi helyen.

Természetesen a postásasszony korántsem tévedett, amikor bennem különösen fejlett intellektust vélt felfedezni és tőlem kért tanácsot. Persze akkora bölcsesség azért mégsem szorult belém, hogy megmondhatnám, miként kézbesítsen egyetlen borítékba zárt körlevelet hét címre.

— Érthetetlen — búsong a levelek lelkiismeretes kézbesítője, holott talán nagyon is érthető. Feltehető ugyanis teljes joggal, hogy korszakalkotó takarékossági újítás a kezében tartott hét című boríték.

Valóban nevetséges ugyanazt megírni hét helyre hétszer, hét „kubertában", hétszeres bélyeggel, amikor a hétből hat megspórolható. Már pedig ez — ha ugyan jól számítom — hajszálhíja 85 százalék, igazi plafon takarékossági téren, ennyit még sehol senki sem ért el.

Milyen kár, hogy a folyamatban levő takarékossággal kapcsolatban — talán éppen takarékossági okokból?! — nem alakult ki versenymozgalom. Ugyan ki tehetne túl a szentendrei kirendeltségen?! Övé lenne a pálma. Sőt meglehet, az Éltakarékos Vállalat cím is.

Sz. E.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
Kocsis László, grafikus
1976 APR 7

1021

Élmények Szigetszentmiklóson, Szentendrén, Vácott

Kocsis László grafikái Taksonyban

Kocsis László emlékkiállítása tavaly novemberben nyílt meg a Csepel Galériában. Most rajzai, grafikái láthatók a taksonyi művelődési otthon pinceklubjában, április 11-ig naponta 10 és 18 óra között.

Maradandó-e az erőfeszítések eredménye — végül is mindent ez dönt el. Amíg élt, *Kocsis László* nem hitt önmaga festői fontosságában, de szívósan dolgozott, hogy hozzátegyen valami lényeges apróságot századunk grafikai eredményeihez. Sikerült életművével ezt teljesítenie? A választ már taksonyi emlékkiállítása is fogalmazza.

Alapos, lelkiismeretes volt. Az a becsvágy fűtötte, hogy *a képzőművészet holnapját készítse elő*, nem ismert magaslatokat ismételjen. Még akkor sem, ha eszményképének vallotta *Barcsay* és *Klee* minőségét. Minden ecsetvonása előtt felmérte és számbavette, elődei meddig jutottak, melyik az a pont, ahol képzelete tért nyithat. Hogyan is mérte fel hivatását, hogyan is küzdött érte?

Sétaritmusban élt, s ez festői tapasztalatokkal ruházta fel. Fő mozgási körzete a *szigetszentmiklósi* bucka volt, a Tebe folyóka kiszáradt környéke, ahonnan megpillantotta a *Madarak búvóhely*-ét, a *taksonyi* dombokat, a vízi neszezést. *Szentendre* szerkezete érdekelte, itáliai városok történelmi és társadalmi formákat érintő, összegező központjai, *váci* tartózkodása alkalmával az arcokat figyelte. Innen jutott el hosszas szünet után a felismerésig, mely a rajz születését jelentette. Öncélúan, gyakorlásképpen soha nem dolgozott, csak akkor — ha *belül kész volt*, ha a gondolat sürgette.

Hallgatta a zenét, szinte minden lényeges művet ismert, s miután befejezte ezen vizsgálódását, akkor, csak akkor rajzolta meg zenészeit érzéki formákkal, melybe meghatottságot és iróniát is csempészett.

A házak költészetét kereste. Egymáshoz igazított torlódásukban *egységes arányt mutatott fel*, méreteik egyezését, általános kedvességét. Mindez azonban *szigorú szerkezetben* jelenik meg egyetlen számhiba nélkül. A házakban emberi magatartást figyelt meg, így ért el számtalan változatot *a kapuk, tetők* idézetével, *fák és Nap* társításaival. Titka, hogy felmérte képességét, megtanulta műfaját és elődeinek eredményeit. Ennek tudatában alkotott.

Szerette a lovakat, naponta találkozott velük, évekig figyelte őket. Órákig nézett egy fehér lovat a homokdombról, a fuvaroslovak bágyadt fejét, erektől duzzadó végtagjait, amint álltak a kocsma előtt — de nem beszélt róluk, csak évek után kezdte rajzolni, ahogy léptek, ahogy elheveredtek hatalmas tomporral, ahogy ügetni kezdtek a tisztáson. Kocsis László soha nem sietett — *érlelte mondanivalóját.* Lovai nem azon felismeréseken alapultak, melyet Leonardó, Delacroix, Meunier közölt a világgal — impozáns szobrok és festmények közegében —, Kocsis László *saját megfigyelései alapján* tájékozódott. Arra törekedett, hogy mozdulataik kal lényegüket fejezze ki.

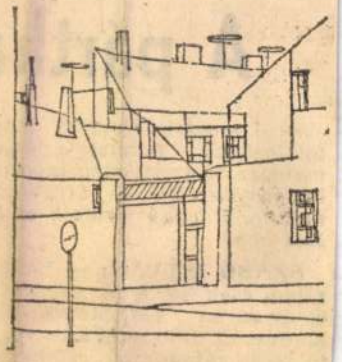

Szentendrei részlet

Zenészek

Minden rajza elegáns, vonalvezetése kellemes és hibátlan. Nem látszik rajtuk a küzdelem, mely létrehozta. Nem látszik, mert Kocsis László elrejtette az emberek iránti tapintatból, udvariasságból. A pokolra szállást önmagának tartotta fenn — csak az eredményt adta át a világnak, mert így kívánta tisztessége.

Losonci Miklós

közölte, hogy a terror megmaradt és változatlan erővel folytatódik Chilében — az alapvető emberi jogok tiszteletben tartására tett hivatalos ígéretek és a junta által olyan

Káderpolitika az IMI-ben (2.)

A párthatározat szellemében

— A megfelelő vezető megtalálásának feltétele a folyamatosan végzett, megalapozott káderelőkészítő — kiválasztó munka. Hogyan történik ez az IMI-ben?

SZABÓ ISTVÁN: — Előljáróban csak két adat: az elmúlt öt év során előléptetett vagy kinevezett több mint száz vezető közül *mindössze 12 került gyáron kívülről* a beosztásába, a többi korábban is vállalati dolgozó volt. Ennek úgy hiszem, a gondos káderfelkutatás, -előkészítés és -képzés az alapja. A vezetői és fontos beosztásokra egységenkénti bontásban névszerinti *kádertartaléktervet* dolgoztunk ki hosszabb távra is. Kiemelkedő fejlődést mutató személyek esetében azonban rugalmasan el is térhetünk ettől a tervtől.

Kedvező arány

Az elmúlt öt esztendő alatt kádertartalékként nyilvántartott 255 dolgozónk közül 61 vezetői, 33 magasabb vezetői beosztásba került. A terven kívüli, de vállalati állományból kinevezettek száma 39. Úgy érzem ez *kedvező* arány. A káderfejlesztésnél minden réteget figyelembe veszünk. Munkásból első lépcsőként általában a termelésirányításban lesz vezető, *itt tudja leginkább hasznosítani* szakképzettségét, iskolai végzettségét. De a megfelelő fejlődés és az előbbre jutás lehetősége adott. Néhány példa: a tmk gépészeti üzemvezetője *munkás* volt. Technikumot végzett, művezető lett az utána üzemvezető. A szerszámüzem vezetője a szakmunkás, művezető, üzemvezető-helyettesi lépcsőket járta meg. A vállalat fejlesztési főosztályvezetőnk *szakmunkásként majd művezetői, üzemvezetői beosztásban dolgozott.* Jelenlegi kinevezése előtt — 3 évre szóló választás alapján — a vállalati pártbizottság titkára volt. — Alkalmazotti vezetőink 24,7 fizikai, csoportvezetőink 17,1 százaléka nő. Bizonyos területekre *a jövőben sem lesz könnyű női vezetőket kinevezni.* A termelésirányítói, gyáregységvezetői beosztásokkal járó idegi megterhelést sok esetben a jó teherbíró-képességű férfiak sem viselik el károsodás nélkül. Mégis előre szeretnénk lépni, ezért már az V. ötéves tervre is *kidolgoztuk azoknak a munkaköröknek a jegyzékét, ahol arra kell törekednünk,* hogy utánpótlás esetén női vezetőt találjunk. Az elmúlt öt év alatt *több fiatal* került vezetői munkakörbe, mint korábban. Az előléptetettek 32 százaléka még nem volt 30 éves. Ennek köszönhető, hogy a vezetés nem öregedett. A főosztályvezetők és az üzemvezetők átlagéletkora például alacsonyabb, mint 1970-ben volt.

A helyettes nem utód

— Milyen szerepet töltenek be a vállalat szervezetében a helyettesek? A vezetők utánpótlásánál hogyan számítanak rájuk?

SZABÓ GYULA: — Véleményünk szerint nem minden esetben, nem minden szinten van szükség kinevezett helyettesre. Sajnos, ma még igen elterjedt az a nézet, hogy *a jó munka végső elismerése csak egy lépcsőfoknyi előbbre lépés, magasabb „rang" lehet.* Pedig az ilyen szemléleten alapuló kinevezés nemcsak a vezetők számát növelik alaptalanul, de *az információk áramlását is akadályozzák,* az intézkedések végrehajtását is lassítják. Pártbizottságunk felismerte ezt, és több esetben, mikor megítélésünk szerint *indokolatlanul* hozták volna létre az újabb vezetői lépcsőfokot, a vb már a javaslat megszületésekor leállította az ügyet.

SZABÓ ISTVÁN: — Az alapelv, hogy ha van is helyettes, a vezető szabja meg az irányt. A helyettes önállósága csak a kereten belül érvényesülhet és *nem a vezető ellenpólusaként.* Hogy végül mennyire lehet partner a vezetésben ezt részben a főnöki vezetés módszere, részben a helyettes képessége határozza meg. Az ideális elképzelés az volna hogy a helyettes *minden szituációban* képes legyen a főnökét helyettesíteni, s bármikor a helyébe léphessen. Ez a valóságban, szinte megoldhatatlan. Így kétszer annyi, csaknem azonos képességű vezető egyéniségre — és tulajdonképpen vezetőre — lenne szükségünk, „s bár 1970. óta a

Kocsis Imre szobrász-festő-grafikusművész 1.) Folytatás.
„Kaszás I."
Művészet, 1987. január, hátsó belső borítón.

Kocsis Imre: Kaszás I, kasírozott fotó, 90 × 150 cm, 1985

Kocsis Imre, Konok Tamás, Krajcsovics Éva, Nádler István

Csend

A Szentendrei Műhely Galéria
meghívja Önt a

Csend

című kiállításra
melyet

Sáry László

zeneszerző
a Műhely Galériában
(Szentendre, Fő tér 2§)
1998. április 30-án, 18-kor
nyit meg

KOCSIS IMRE

A kiállítás megtekinthető 1998. május 10-ig hétfő kivételével

A megnyitót támogatja a Cousin kávézó

ÉPÍTÉSZEK / ARCHITECTS

Kocsis József, Kocsis Barnabás, Kocsis Gáspár, Kutasi Attila

Masznyik Csaba

És látá Isten, hogy jó

Evangélikus templom, Szentendre

Túlzás nélkül kijelenthető, hogy templomépítés terén a magyarországi evangélikusok több jelentős építészeti művet segítettek a világra jönni az elmúlt húsz év során, mint a többi egyház együttvéve. Néhány éve a pasaréti építésztalálkozón e témában megrendezett előadások egyértelműen igazolták ezt a kijelentést. Nagy szó ez, s ha az evangélikusság létszámát is figyelembe vesszük, még jelentősebbnek tűnik ez a dicsőség.

A SIKER egyik legfontosabb feltétele az egyház építési osztályának irányításával működő építészeti bizottság, mely az új beruházások tervezőinek jelentős részét pályázatok útján választja ki. Az intézmény létrehozását a mindennapi gyakorlat kényszerítette ki, hiszen az egyes települések lelkészei nem vállalhatják a százmilliós nagyságrendű beruházások beindítását, teljes lebonyolítását és szakmai felügyeletét. Az utóbbit ezért az evangélikusok köréből válogatott olyan neves építészek gyakorolják, mint Benczúr László, Pazár Béla, Nagy Tamás, Krähling János. A kör – annak ellenére, hogy az egyes épületek tervezői is többnyire ebből a körből kerülnek ki – nyitott: alkalmanként nem evangélikus vallású, de a helyszínhez valamilyen módon kötődő építészek is szerepelnek a meghívottak között. Ahogy ez a szentendrei templom esetében is történt: a pályázók között Kocsis József, a zsűritagok között Szalai András is helyet kapott.

Azt nehéz volna megállapítani, hogy a 2000-ben lezajlott pályázat nyertes gondolatában mennyi szerepe volt az alkotók tősgyökeres szentendreiségének. Bár bizonyíthatatlan, mégis hajlok arra, hogy azt gondoljam, kellett, hogy szerepe legyen: nem véletlen, hogy más rangos tervezők (Pazár Béla, Csomay Zsófia) mellett éppen Kocsiséknak jutott eszükbe az a

„1. Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.
2. A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.
3. És monda Isten: Legyen világosság: és lőn világosság.
4. És látá Isten, hogy jó a világosság; és elválasztá Isten a világosságot a setétségtől.
5. És nevezé Isten a világosságot nappalnak, és a setétséget nevezé éjszakának: és lőn este és lőn reggel, első nap."1

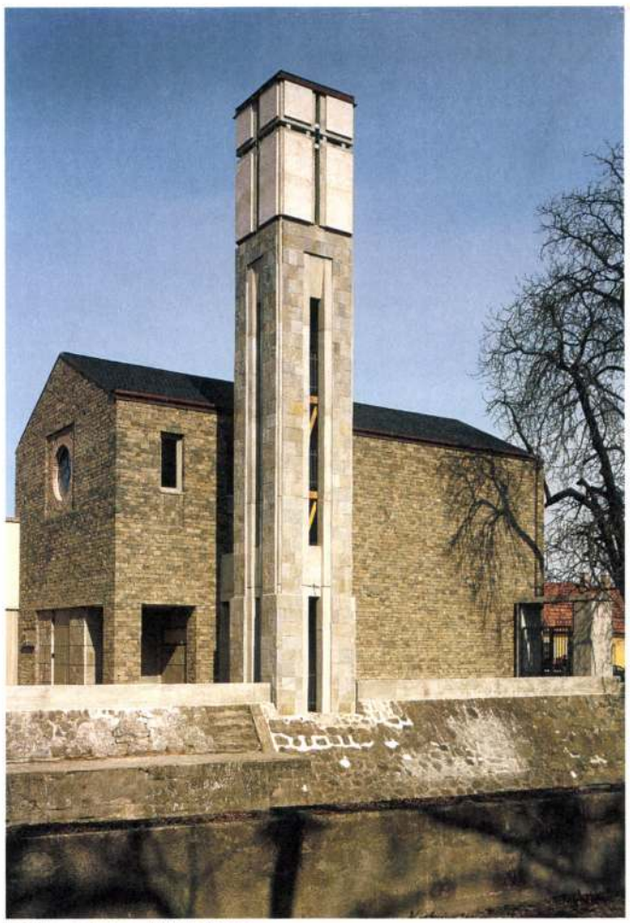

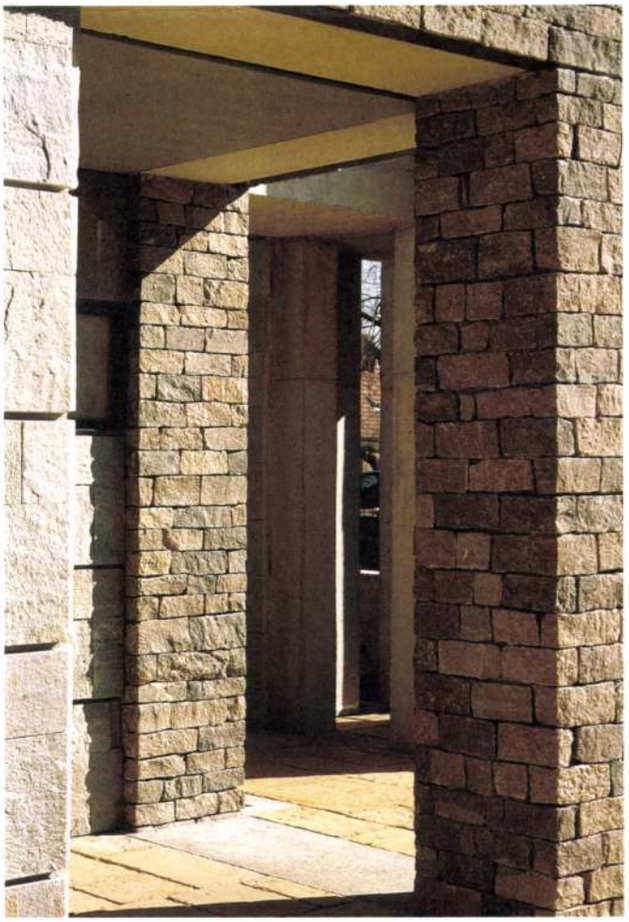

FOTÓK • PICTURES • HAJDÚ JÓZSEF

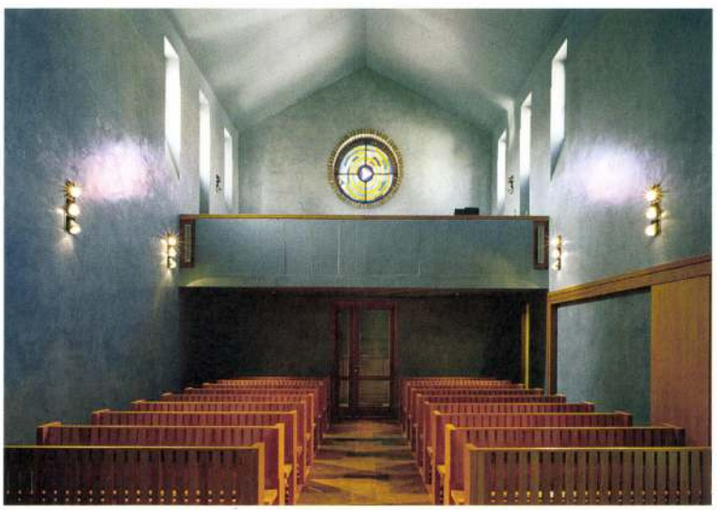

megoldás, ami a szűk hely és szigorú program szükségeiből erényt tudott kovácsolni. A kötelező keletelés, ami meglepő módon erős igény volt a megrendelő részéről, eredményezte azt az alapállást, hogy a templom szentélyével fordul a híd lábánál lévő terecske felé. A pályázók többsége a templom tömegét az utcai oldalra helyezte és a bejáratot a szűkös, de forgalmas kis mellékutcáról nyitotta. Kocsisék rendhagyó, de bravúros ötlete volt, hogy a Bükkös-patak mentén kialakított keskeny közlekedővel kapcsolták a templom bejárata előtti intim belső udvart a hídfő melletti közterülethez. Ezzel nem csupán a templomba történő megérkezés lett izgalmasabb, hanem a patakpart is felértékelődött.

A szellemes diszpozíción túl lényeges döntés, hogy a templom, illetve a parókia és a templomhoz kapcsolódó kiegészítő funkciók (iroda, vizescsoport, gyülekezeti terem) építészeti megfogalmazása különböző. A templom kiszámítottan nyers és valóban „időtlen" tömegét, kő burkolatát, természetes pala fedését az „aktuális", vakolt, cseréptetős lakóház és az utca felőli toldalékok a kontraszt erejével hangsúlyozzák. A tervezők ezzel a gesztussal szándékosan lemondtak arról, hogy egységes „művet" hozzanak létre; a belső koherenciát szigorú következetességgel a templom épületére, belső terére és a harangtoronyra korlátozták.

A templomépület részletei, a harangtorony megoldásai, a belső bútorozás a felismerhető utalásoktól, előzményektől függetlenül (Carlo Scarpa, Janáky Ist-

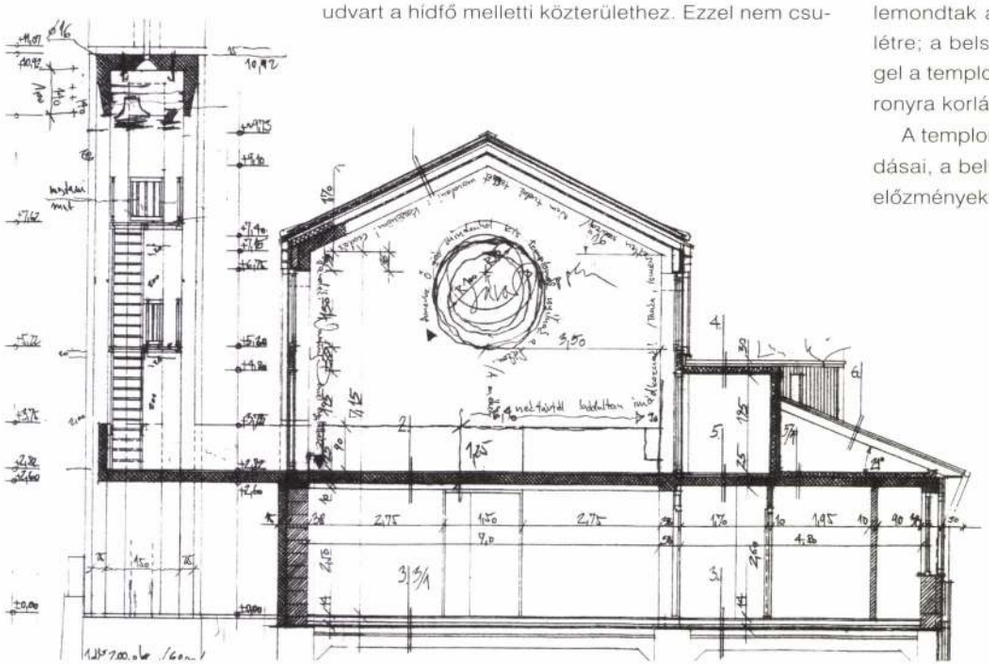

ván, Nagy Tamás) elismerésre méltó egységgé álltak össze. Mégis, a legnagyobb tanulság, mindezeken túl, a belső tér megfogalmazása. Ennek a térnek a modern kori templomépítészetben nincs előzménye – én legalábbis nem ismerek hasonlót. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy egyedülálló.

A sima fehér vakolat kísértésének, ami magától értetődő lenne és anyagi szempontból is reálisabb, kevesen tudtak volna ellenállni. Nagy volt a nyomás (pontosabban: visszahúzás) a megrendelői oldalról is, a fehér festésen kívül bármi mást még szakemberekkel is nehéz elképzeltetni. Márpedig az evangélikus gyülekezetekben működik a demokrácia, az építésért felelős döntéshozókat egyenként kell megnyerni az ügynek.

A velencei stukkó lényegében modern műmárvány, ami megjelenését tekintve „nemes anyag", és előszeretettel alkalmazzák jómódú emberek családi házaiban, kávézókban és éttermekben különféle felületek díszítésére. De itt, ebben a végletesen leegyszerűsített, szinte kriptaszerű térben a selyemfényű felület csillogása valóban különös magasságokba repíti a képzeletet, ami mindenkinek megmozgatja a lelkét. A márványos fényű homogén belső tér – utólag könnyű elképzelni – fehéren is látványos volna. Az ég, a levegő, az óceán kékje viszont olyan asszociációkkal gazdagítja az összképet, amitől a belső tér valóban szakrálissá, igazi templommá válik.

A „kripta" hűvösségét a vörösfenyő padok melegsége ellensúlyozza. A padlóburkolat sötét, barnás köve akár a föld szimbóluma is lehetne, a padsorok pedig az emberek világát testesítik meg az „ég" és a „föld" között.

A templom egyértelmű értékei mellett a parókia és a kiegészítő funkciók építészeti megoldásaival már vitatkoznék. A leginkább szembeötlő kérdés a

EVANGÉLIKUS TEMPLOM ÉS PARÓKIA SZENTENDRE, BÜKKÖS PART 2.

ÉPÍTÉSZET / ARCHITECTURE
KOCSIS JÓZSEF ÉPÍTÉSZIRODA BT, SZENTENDRE

FELELŐS TERVEZŐ / LEADING ARCHITECT
KOCSIS JÓZSEF, YBL DÍJAS ÉPÍTÉSZ

ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSAK / FELLOW ARCHITECTS
KOCSIS BARNABÁS, KOCSIS GÁSPÁR, KUTASI ATTILA

BELSŐÉPÍTÉSZET / INTERIOR DESIGN
KOCSIS BARNABÁS, KOCSIS GÁSPÁR

STATIKUS / STRUCTURE
MÓZES LÁSZLÓ

GÉPÉSZET / PLUMBING
DOBAI ISTVÁN

ÉPÍTTETŐ / CLIENT
ROSA LUTHERI ALAPÍTVÁNY, SZENTENDRE

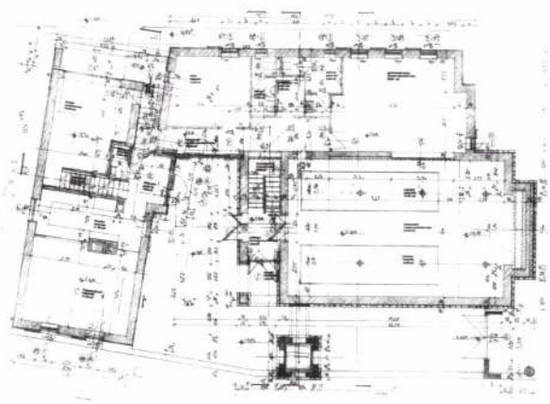

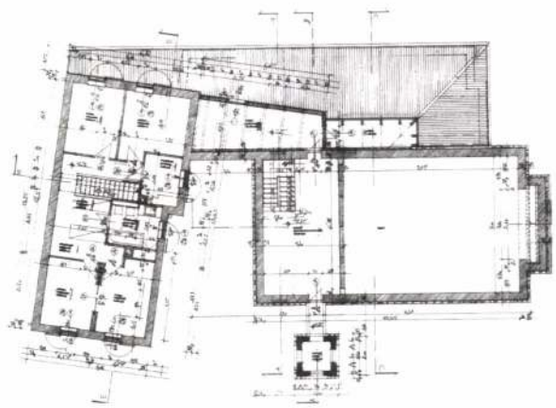

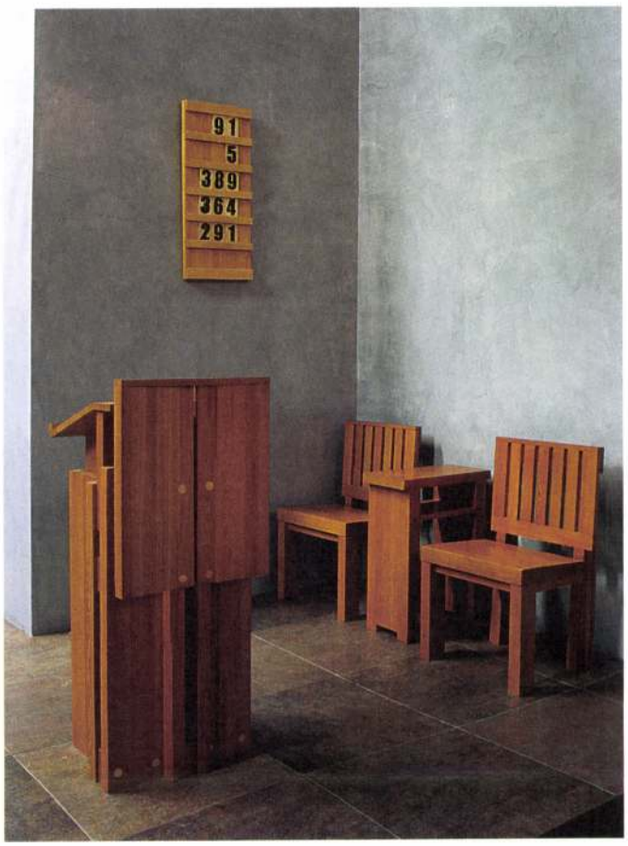

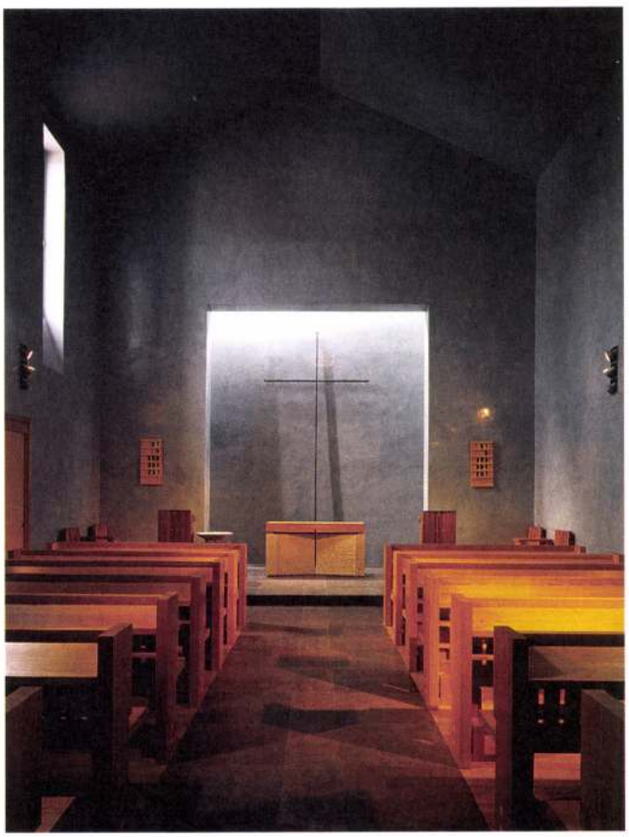

parókia párkánymagassága és a túlnyúló ereszekkel kialakított, nagy tömegű tető. A felső szint szemöldök felett induló ál-tetőtérként történő kialakításával, tehát a parókia tömegének csökkentésével (nagyjából a szomszédos lakó- és műhelyépület oromzatos homlokzatának méretére) a templom bejárat felőli nézete is jobban érvényesülne. Valóban érződik valamiféle léptékbeli különbség a parókia „felnagyított" és a templom „lekicsinyített" hatása, kezelésmódja között, ami a korábban már említett koherencia kérdéséhez vezet. Nem ünneprontásnak szánom a kritikát (a kérdést), az esendőség akár erény is lehet ebben a kontextusban.

Kocsisék templomáról, az épület és Szentendre kapcsolatáról több elemző írás is született, melyek közül kiemelkedik Szalai András autentikus recenziója. A város karakteréhez kapcsolódó mítoszokat, a hagyomány őrzésének és folytatásának, a „jó" épület ismérveinek kérdéseit feszegetve jut a következő megállapításra: „Szentendre kortárs építészetének vonatkozásában az épületegyüttes kapcsán ugyanis (...) valamivel többről van szó. Nevezetesen arról, hogy a Bükkös-patak partján felépült új evangélikus gyülekezeti központ, hosszú évtizedek nem csupán rossz házakat produkáló távlatából nézve is, talán az első, ha nem az egyetlen, igazán olyan középület Szentendrén, amelyben szinte maradéktalanul testet ölt a város hagyományát folytatni és kibontani képes, és ezzel - újra Hamvas Bélát idézve - »jelenkortudatot« is teremteni tudó építészeti szellem".[2]

Nem kis elismerés ez, ami nem csupán az épületet és alkotóit dicséri, hanem példát is mutat. Egy ország építőművészetének minősége szempontjából nincs fontosabb, mint az egymástól tanulás lehetősége, nincs jobb iskola a kézzelfogható, megtekinthető mintáknál.

Miközben tudjuk azt is, hogy a valóban egyedülállóan sikeres művek létrehozásában az alkotók is csupán a Teremtő eszközei.

És mondá az Isten: Legyen ez az épület az én házam. Teremté tehát az Isten az ő házát, évszázadok gyülekezeteinek befogadására. És látá Isten, hogy jó.

Az Úr 2004. évében, augusztus hónapban, a 21. napon.

1. Mózes I. könyve, 1.rész, Károli Gáspár fordítása

2. http://www.epiteszforum.hu/holmi_detailed.php?mhmid=3155

Kocsis József, Kocsis Barnabás, Kocsis Gáspár, Kutasi Attila

Masznyik Csaba

És látá Isten, hogy jó

Evangélikus templom, Szentendre

Túlzás nélkül kijelenthető, hogy templomépítés terén a magyarországi evangélikusok több jelentős építészeti művet segítettek a világra jönni az elmúlt húsz év során, mint a többi egyház együttvéve. Néhány éve a pasaréti építésztalálkozón e témában megrendezett előadások egyértelműen igazolták ezt a kijelentést. Nagy szó ez, s ha az evangélikusság létszámát is figyelembe vesszük, még jelentősebbnek tűnik ez a dicsőség.

A SIKER egyik legfontosabb feltétele az egyház építési osztályának irányításával működő építészeti bizottság, mely az új beruházások tervezőinek jelentős részét pályázatok útján választja ki. Az intézmény létrehozását a mindennapi gyakorlat kényszerítette ki, hiszen az egyes települések lelkészei nem vállalhatják a százmilliós nagyságrendű beruházások beindítását, teljes lebonyolítását és szakmai felügyeletét. Az utóbbit ezért az evangélikusok köréből válogatott olyan neves építészek gyakorolják, mint Benczúr László, Pazár Béla, Nagy Tamás, Krähling János. A kör – annak ellenére, hogy az egyes épületek tervezői is többnyire ebből a körből kerülnek ki – nyitott: alkalmanként nem evangélikus vallású, de a helyszínhez valamilyen módon kötődő építészek is szerepelnek a meghívottak között. Ahogy ez a szentendrei templom esetében is történt: a pályázók között Kocsis József, a zsűritagok között Szalai András is helyet kapott.

Azt nehéz volna megállapítani, hogy a 2000-ben lezajlott pályázat nyertes gondolatában mennyi szerepe volt az alkotók tősgyökeres szentendreiségének. Bár bizonyíthatatlan, mégis hajlok arra, hogy azt gondoljam, kellett, hogy szerepe legyen: nem véletlen, hogy más rangos tervezők (Pazár Béla, Csomay Zsófia) mellett éppen Kocsiséknak jutott eszükbe az a

„1. Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.
2. A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.
3. És monda Isten: Legyen világosság: és lőn világosság.
4. És látá Isten, hogy jó a világosság; és elválasztá Isten a világosságot a setétségtől.
5. És nevezé Isten a világosságot nappalnak, és a setétséget nevezé éjszakának: és lőn este és lőn reggel, első nap."1

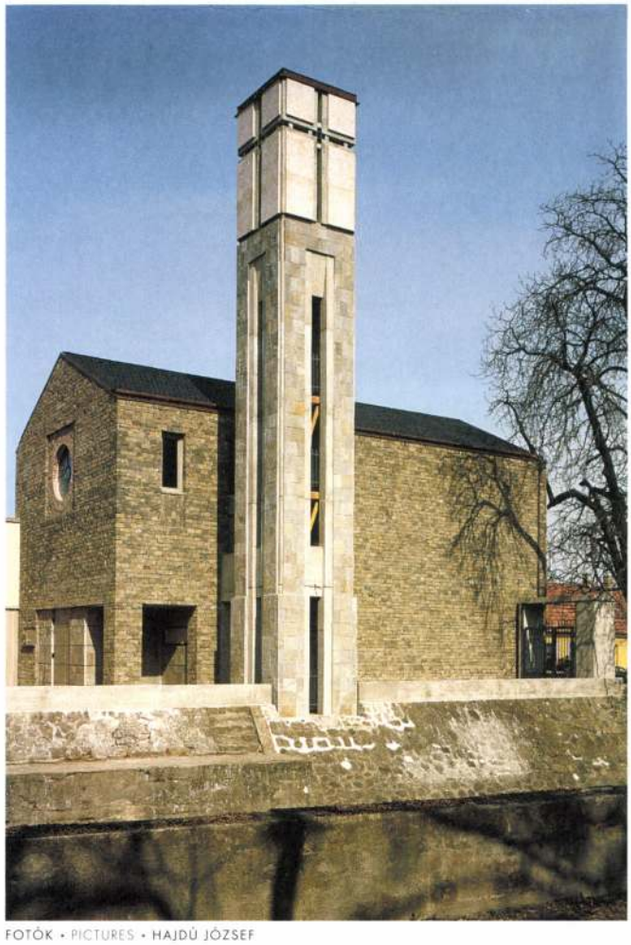

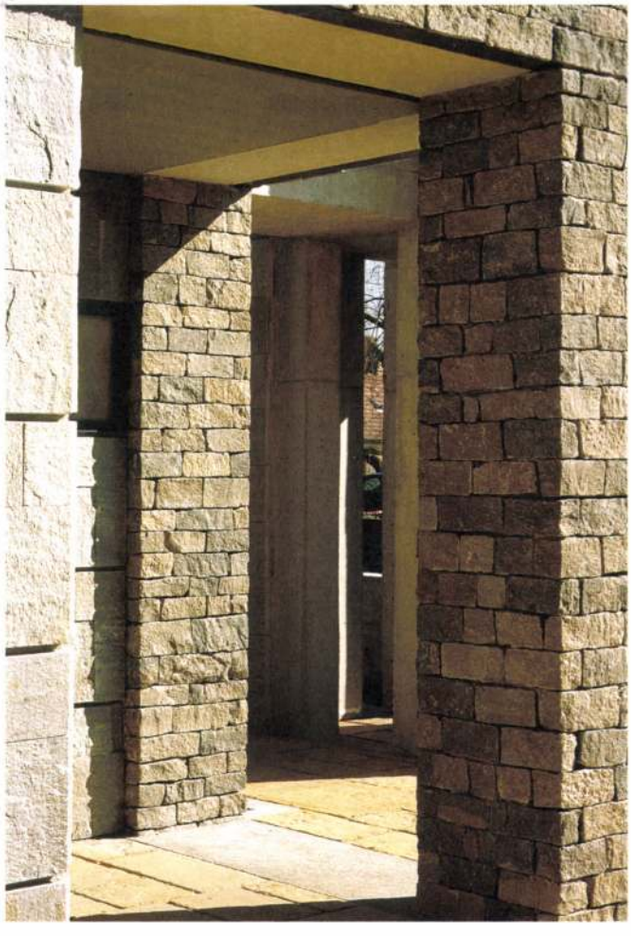

FOTÓK • PICTURES • HAJDÚ JÓZSEF

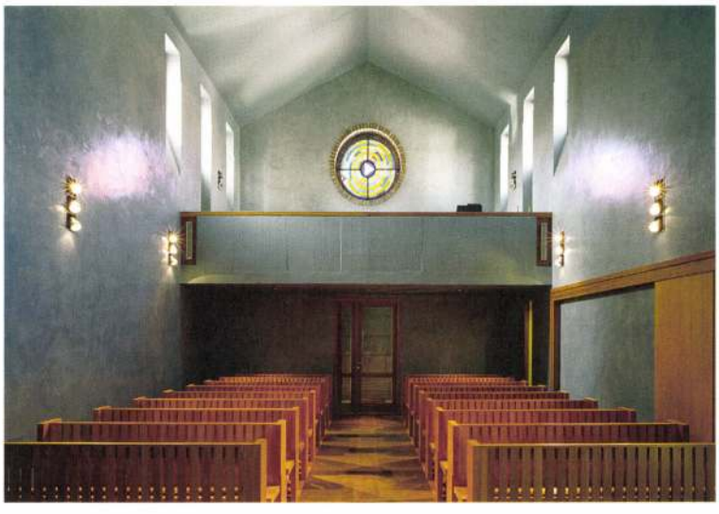

megoldás, ami a szűk hely és szigorú program szükségeiből erényt tudott kovácsolni. A kötelező keletelés, ami meglepő módon erős igény volt a megrendelő részéről, eredményezte azt az alapállást, hogy a templom szentélyével fordul a híd lábánál lévő terecske felé. A pályázók többsége a templom tömegét az utcai oldalra helyezte és a bejáratot a szűkös, de forgalmas kis mellékutcáról nyitotta. Kocsisék rendhagyó, de bravúros ötlete volt, hogy a Bükkös-patak mentén kialakított keskeny közlekedővel kapcsolták a templom bejárata előtti intim belső udvart a hídfő melletti közterülethez. Ezzel nem csupán a templomba történő megérkezés lett izgalmasabb, hanem a patakpart is felértékelődött.

A szellemes diszpozíción túl lényeges döntés, hogy a templom, illetve a parókia és a templomhoz kapcsolódó kiegészítő funkciók (iroda, vizescsoport, gyülekezeti terem) építészeti megfogalmazása különböző. A templom kiszámítottan nyers és valóban „időtlen" tömegét, kő burkolatát, természetes pala fedését az „aktuális", vakolt, cseréptetős lakóház és az utca felőli toldalékok a kontraszt erejével hangsúlyozzák. A tervezők ezzel a gesztussal szándékosan lemondtak arról, hogy egységes „művet" hozzanak létre; a belső koherenciát szigorú következetességgel a templom épületére, belső terére és a harangtoronyra korlátozták.

A templomépület részletei, a harangtorony megoldásai, a belső bútorozás a felismerhető utalásoktól, előzményektől függetlenül (Carlo Scarpa, Janáky Ist-

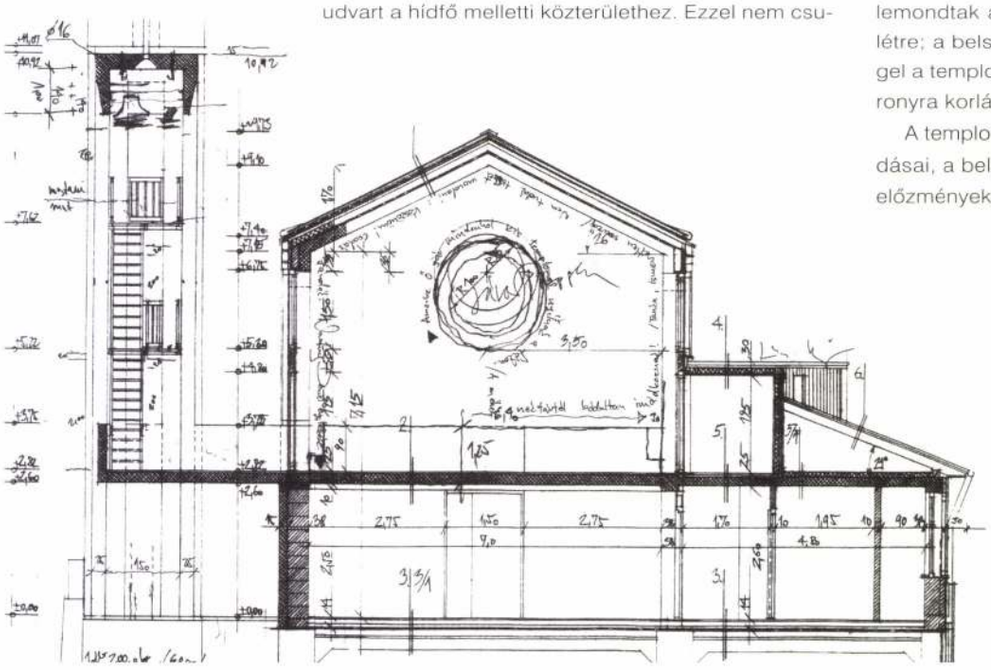

ván, Nagy Tamás) elismerésre méltó egységgé álltak össze. Mégis, a legnagyobb tanulság, mindezeken túl, a belső tér megfogalmazása. Ennek a térnek a modern kori templomépítészetben nincs előzménye – én legalábbis nem ismerek hasonlót. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy egyedülálló.

A sima fehér vakolat kísértésének, ami magától értetődő lenne és anyagi szempontból is reálisabb, kevesen tudtak volna ellenállni. Nagy volt a nyomás (pontosabban: visszahúzás) a megrendelői oldalról is, a fehér festésen kívül bármi mást még szakemberekkel is nehéz elképzeltetni. Márpedig az evangélikus gyülekezetekben működik a demokrácia, az építésért felelős döntéshozókat egyenként kell megnyerni az ügynek.

A velencei stukkó lényegében modern műmárvány, ami megjelenését tekintve „nemes anyag", és előszeretettel alkalmazzák jómódú emberek családi házaiban, kávézókban és éttermekben különféle felületek díszítésére. De itt, ebben a végletesen leegyszerűsített, szinte kriptaszerű térben a selyemfényű felület csillogása valóban különös magasságokba repíti a képzeletet, ami mindenkinek megmozgatja a lelkét. A márványos fényű homogén belső tér – utólag könnyű elképzelni – fehéren is látványos volna. Az ég, a levegő, az óceán kékje viszont olyan asszociációkkal gazdagítja az összképet, amitől a belső tér valóban szakrálissá, igazi templommá válik.

A „kripta" hűvösségét a vörösfenyő padok melegsége ellensúlyozza. A padlóburkolat sötét, barnás köve akár a föld szimbóluma is lehetne, a padsorok pedig az emberek világát testesítik meg az „ég" és a „föld" között.

A templom egyértelmű értékei mellett a parókia és a kiegészítő funkciók építészeti megoldásaival már vitatkoznék. A leginkább szembeötlő kérdés a

EVANGÉLIKUS TEMPLOM ÉS PARÓKIA SZENTENDRE, BÜKKÖS PART 2.

ÉPÍTÉSZET / ARCHITECTURE
KOCSIS JÓZSEF ÉPÍTÉSZIRODA BT, SZENTENDRE

FELELŐS TERVEZŐ / LEADING ARCHITECT
KOCSIS JÓZSEF, YBL DÍJAS ÉPÍTÉSZ

ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSAK / FELLOW ARCHITECTS
KOCSIS BARNABÁS, KOCSIS GÁSPÁR, KUTASI ATTILA

BELSŐÉPÍTÉSZET / INTERIOR DESIGN
KOCSIS BARNABÁS, KOCSIS GÁSPÁR

STATIKUS / STRUCTURE
MÓZES LÁSZLÓ

GÉPÉSZET / PLUMBING
DOBAI ISTVÁN

ÉPÍTTETŐ / CLIENT
ROSA LUTHERI ALAPÍTVÁNY, SZENTENDRE

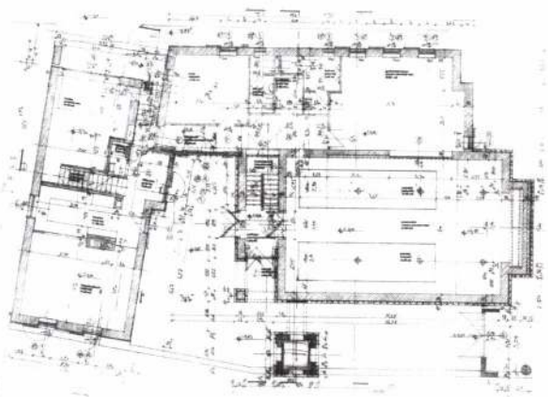

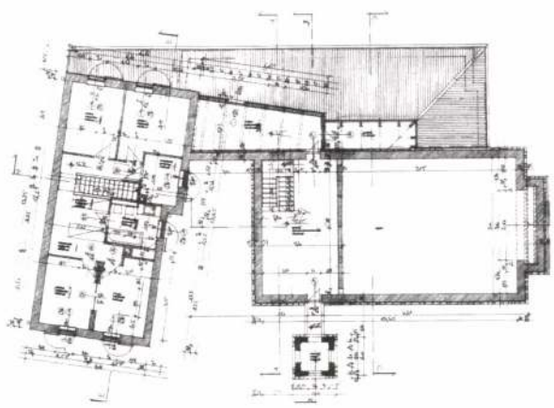

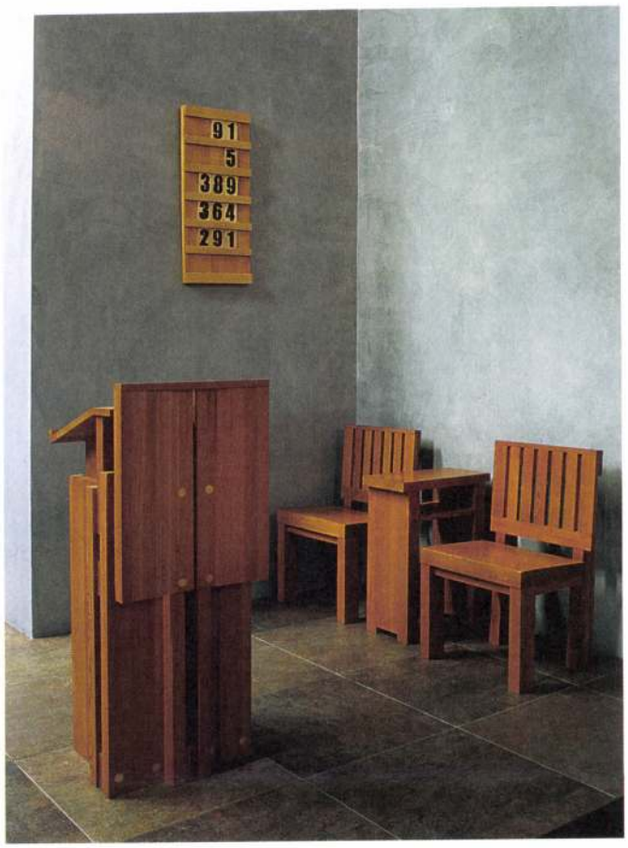

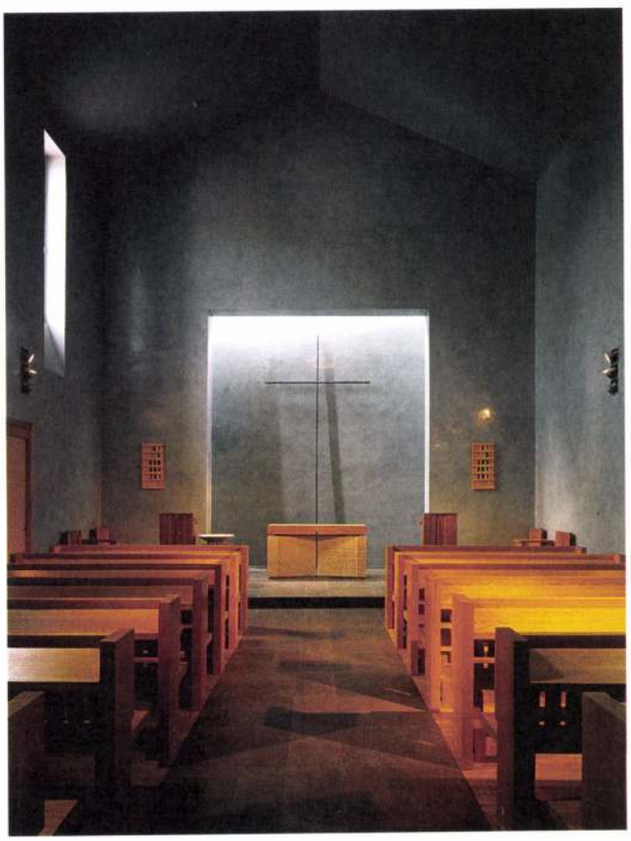

parókia párkánymagassága és a túlnyúló ereszekkel kialakított, nagy tömegű tető. A felső szint szemöldök felett induló ál-tetőtérként történő kialakításával, tehát a parókia tömegének csökkentésével (nagyjából a szomszédos lakó- és műhelyépület oromzatos homlokzatának méretére) a templom bejárat felőli nézete is jobban érvényesülne. Valóban érződik valamiféle léptékbeli különbség a parókia „felnagyított" és a templom „lekicsinyített" hatása, kezelésmódja között, ami a korábban már említett koherencia kérdéséhez vezet. Nem ünneprontásnak szánom a kritikát (a kérdést), az esendőség akár erény is lehet ebben a kontextusban.

Kocsisék templomáról, az épület és Szentendre kapcsolatáról több elemző írás is született, melyek közül kiemelkedik Szalai András autentikus recenziója. A város karakteréhez kapcsolódó mítoszokat, a hagyomány őrzésének és folytatásának, a „jó" épület ismérveinek kérdéseit feszegetve jut a következő megállapításra: „Szentendre kortárs építészetének vonatkozásában az épületegyüttes kapcsán ugyanis (...) valamivel többről van szó. Nevezetesen arról, hogy a Bükkös-patak partján felépült új evangélikus gyülekezeti központ, hosszú évtizedek nem csupán rossz házakat produkáló távlatából nézve is, talán az első, ha nem az egyetlen, igazán olyan középület Szentendrén, amelyben szinte maradéktalanul testet ölt a város hagyományát folytatni és kibontani képes, és ezzel - újra Hamvas Bélát idézve - »jelenkortudatot« is teremteni tudó építészeti szellem".[2]

Nem kis elismerés ez, ami nem csupán az épületet és alkotóit dicséri, hanem példát is mutat. Egy ország építőművészetének minősége szempontjából nincs fontosabb, mint az egymástól tanulás lehetősége, nincs jobb iskola a kézzelfogható, megtekinthető mintáknál.

Miközben tudjuk azt is, hogy a valóban egyedülálló sikeres művek létrehozásában az alkotók is csupán a Teremtő eszközei.

És mondá az Isten: Legyen ez az épület az én házam. Teremté tehát az Isten az ő házát, évszázadok gyülekezeteinek befogadására. És látá Isten, hogy jó.

Az Úr 2004. évében, augusztus hónapban, a 21. napon.

1. Mózes I. könyve, 1.rész, Károli Gáspár fordítása

2. http://www.epiteszforum.hu/holmi_detailed.php?mhmid=3155

Meghívó

Kocsis Imre

MHB IMMO
ART GALÉRIA

KÖRMENDI
GALÉRIA
BUDAPEST

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

KOCSIS IMRE

Kulcslyuk-képek

1972-1995

című kiállítására

A kiállítást megnyitja:

Fábián László

író

MEGNYITÓ:

1995. június 12-én 17.00-19.00 óráig

MEGTEKINTHETŐ:

1051 Budapest, V.ker., Deák F. u. 15.

Tel./fax:266-4857

1995. június 12-1995. június 25.

minden nap 10-18 óra között

KOCSIS IMRE

Nagy Magyarország 1998 szl. 16. (11.)

pecsétnek főpapi pecséteken szokatlan, pajzs formáj
kancelláriai szervek által használt titkos pecsétek for
átmérőjét tekintve is szokatlanul nagy pecsétje, amely
családi címerábra és az országcímerből eredő sávok tö
illeszkednek, mint *Zsigmond* 1401–1409 között hasz
címerábra kölcsönzése és a pecsét típusának megvál
tartományúri hatalmi törekvéssel esik egybe.

A jórészt címeres főúri pecsétek művészete sajátos t
tárgyi elemek: mint maga a pajzs, a sisak vagy állatalak
hanem jelvényszerű rendeltetésben tűnnek fel. Ezért
normákat, mint a figurális ábrázolásoké; nem épülhet s
a térbeliség viszonylataira. Alapvető értékük az ornar
meghatározott, különös jelfunkciót betöltő formája, a
helyettesítő reliefértékek, hierarchikus viszonylatok
értelmezett, szokások által szigorúan szabályozott m
zolás magán viseli az antropomorf arány- és szimmetri
felirattal való összefüggésében – egy körben forgó o
Ezeknek a nem kifejezetten képzőművészeti, nem is ar
meghatározott kompozíciós elveknek különös szerep
azokat fogadók többsége is írástudatlan lévén, írás hel
Oklevélhamisításokkal kapcsolatos eljárásokból ism
századi kancelláriákon a pecsétlenyomatokat, amely
bárói pecsétek esetén egyaránt a visszaélések indokolt
formális megítélési kritériumoknak teljes, a modern
előzményét jelentő rendszere volt alkalmazásban. 1325
az esztergomi polgároknak egy oklevelét új pergam
Nagymartoni Pál országbíró egy Merklin fia Andrá
gyűrűspecsét utánzatának leleplezésével mutatta ki: „n
mind a vésetre, mind pedig kerekségére és nagyságára

KOCSIS IMRE

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

KOCSIS IMRE

Kulcslyuk-képek

1972-1995

című kiállítására

A kiállítást megnyitja:

Fábián László

író

KOCSIS Imre ankala

A „Fortuna" palika orecemiin bikrai 1902.

Vida 1996 49. ä ll

1

146, 147, 148, 152, 153, 166, 173,

, 124, 125, 411, 413

s) 372
hely) 380
) 449

Kasis Imre életműkiállítása. Szentendre, Szentendrei Képtár, 1988. ism. Gyárfás Péter = Kritika, 88, 8. 47.

45 - 14

A templom déli oldala[35] (3

Míg a főhajó déli falát: *„fal 96 vastag jó minőségű,* déli mellékhajó emeleti déli falát: *„az uj déli fal a gr rossz anyagból van épitve, rossz vakolattal kötve, és okve* zi Möller 1889-ben. Hogy a két, különféle állagúnak szakban bekövetkezett pusztulása utáni két helyreá egyidejűleg, az építéstörténet lényeges, de ma má kérdése. Mindenesetre figyelemre méltó, hogy a fő felmérésének kottavonalán az: *„uj ca. 12.40 egész töm* feljegyzése így szól: *„e között van 1 befalazott uj ablak* bi megjegyzése talán a két pusztulási periódusra és a feltevést igazolja, hiszen ha az *„uj"* faltestben egy f volt, ez csak a mellékhajó emeleti szintjének megépi szabadba.[37]

Möller további feljegyzése még ugyanitt: *„az első i a granariumban, teljes csucsiv, az iv fölött tégla van."* to

KOCSIS Imre

kiáll. Gallery of Szentendre 1988.

ism. biztos!

[~~gondolom~~: Lánczsándor]

S.L. : Imre Kocsis's Unsentimental Painting = NHQ .. Summer 1989, 205 – 206. ill.

XX. sz. 45. n / Mesterek

KOCSIS Imre

Arghir, Anca

Hans-Jörg Glattfelder – Imre Kocsis = Das Kunstwerk Jg 37. No. 4. 1984 78-79.4

Düsseldorf: Galerie Schoeller, 1984

s és jóleső összhangba olvadnak.
zetének válogatás nélkül adódó
formák ellentétein felizgult lelki
fias, hangos szólamú és egyedül
ánt is érzékeny, de sosem lágyul
ok akarata, pattog benne az iz-
s hangjaiban valami emelkedett

terület. Különösen remek inté-
tárgyakkal, amelyek a téri mély-
k fokozzák rögtönző festésének
a festő statikai biztonsága és a
r komorságába boruló összhang
estendő motívumait kompozíci-
ve kigondolt, tervszerű elrende-
natatlan egyensúlyérzéknek az a
jességre csendíti. Festészetében
félreérthetetlen tiszta hangon,
ennük megérzett szépséget szol-

ára a magyar művészetben. Nyu-
g az európai együttesben is. Ez
hanem komoly művészi rangot.
zt a változatosságot, amely még
emünkkel szinte minden centi-
ven tapogatás a művészi élvezet
festett részletek gazdagsága tá-
stőt, technikáját, alakítómódját,
ami festőeljárási zordság, kímé-

KOCSIS Imre festő, grafikus

2. 18, 19.
3. 44.p - Köln, N. Kém. Várás

Új Müvészet 1992

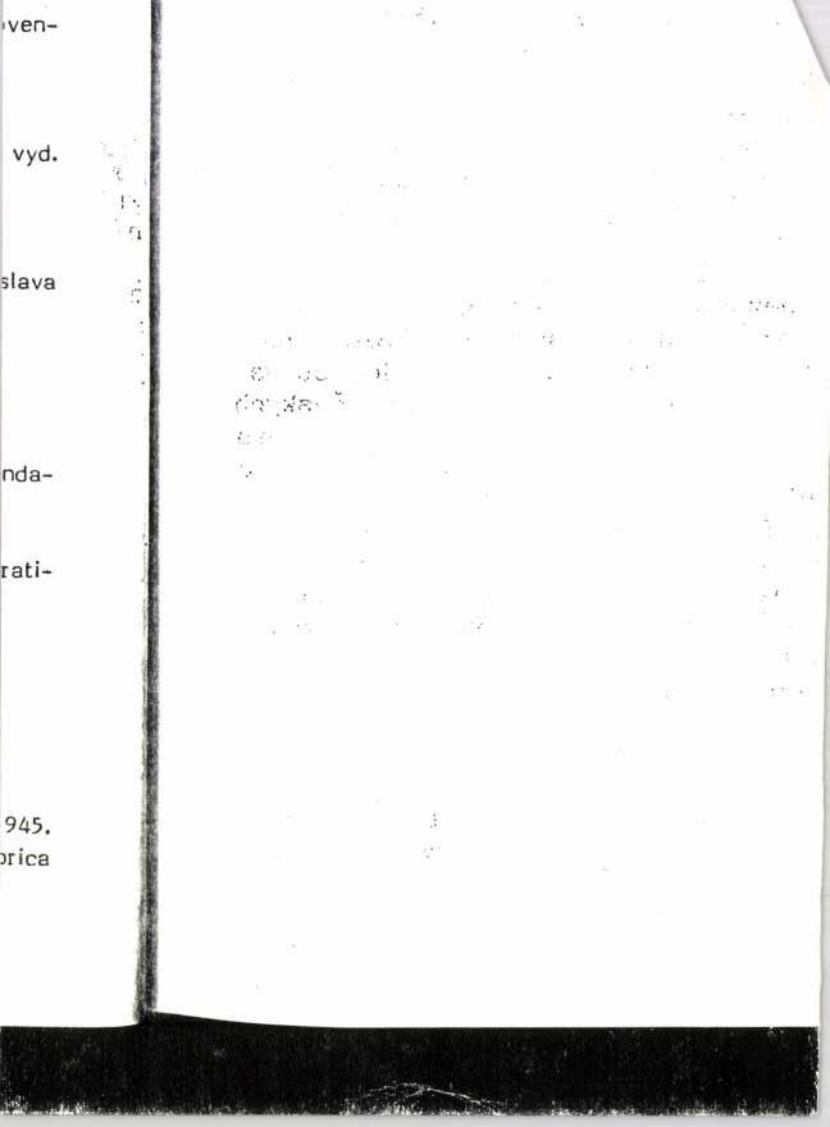

Kocsis László festőművész

A lap kulturális eseményeket ismertető rovata felsorolja a helybeli és a vidéki tárlatok helyét és a nyitvatartás idejét: Cservenka Ferenc, a Rideg Sándor Művelődési és Ifjuségi Házban, Kocsis László, a Csepel Galériában, Korniss Dezső, a hatvani Hatvany Lajos Muzeumban, Szabó Gáspár, a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében, Lelkes András, a Józsefvárosi Galériában, Iványi Katalin, a hódmezővásárhelyi Medgyessy-teremben rendezett kiállitást. Kocsis László emlékkiállitása december 14.-ig tart nyitva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 29.
XIX. évf. 48. sz. 8. lap.

Kocsis László

A ráckevei Ady Galériába n látható Cseh Imre, Árvai Ferenc:Angela Dawis érme,Csodaszarvas lemezdomboritása, Kocsis László, Szánthó Imre, Molnár Sándor:Kompozició, Bakallár József alkotása.

Rajztanitás 1975-4-31
Losonczi:Ráckevei Ady Galéria

Kocsis Lánló, grafikus

Rajz: Repr

Kocsis Lánló: ex librise
[Bernde István]

226.

XX
4.

KÖNYVTÁROS, Br. 1970. ápr.

Kocsis László
Részt vett a budapesti művészeti hetek keretében rendezett kiállításon.

Bojár Iván: Pest megyei művészek tárlata

Magyar Hírlap 1971/270 6 old.

Kocsis László
festő.

Kompozíció I. és II.", a „Madarak
"bízvóhelye" a magikus körbe tar-
toznak.

Bozóky Mária: Pest megyei tárlat.
Művészet, 1972. január – 40 oldal.

Kocsis László festőművész

a Magyető legújabb számában

szerepel a művész-portrék sorában.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1971. május 9.

Kocsis László festőművész

a Művészet legújabb számában a művészportrék sorában szerepel a lapban.

Népújság, Eger, 1941. május 6.

Kocsis László

szigetszentmiklósi képzőművész (festő)

Győrött a megyei TTT Radnóti

Klubjában szerepelnek kiállításon művei.

Pest megyei Hírlap 1972 február 18

4. old.

Kocsis László festőművész

Izlésfejlesztő hatást tett a rác-
kevei gimnazium tanítványaira.

Losonczi Miklós: Képzőművészeti nevelés
a ráckevei gimnáziumban.

Rajztanítás 1970/1-2 4 old.

Kocsis László

Dambok ciuü alkotása díszíti a ráckevei gimnázium földszinti folyosóját

Losonczi Miklos: Képzőművészeti nevelés a ráckevei gimnáziumban.

Raptanitás 1970/1-2 39 old.

Kocsis László festőművész.

Részt vett a ráckevei Sovojai-kastélyban rendezett kiállításon.

Losonczi Miklós: Képzőművészeti nevelés a ráckevei gimnáziumban.

Rajztanítás 1970/1-2 39 old

Kocsis László festőművész

egyetemi adjunktus

46 éves korában elhunyt

Mátrafüred 1972 november 28

T. Old.

Kocsis László festőművész

egyetemi adjunktus

46 éves korában elhunyt

Magyar Nemzet 1972 november 28

4 old.

„Napló"

- Kocsis László

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Pest megyei tárlaton „Kompozíció II." c. műve szerepelt. (említve.)

Szabó György: Pestmegyéneg.

Élet és Irodalom, Bpest, 1971. okt. 9.

Kocsis László

"Legelő lovak" cimmel a lap bemutatja a művész képét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 2o.
XVIII. évf. 16. sz. 15. lap.

Kocsis László

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

305. old.

Kocsis Károly, [ ]

Már volt kiállítása Rackeven.

— : Kiállítás Rackeven 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. júl. 6.

Kocsis Károly festő

Meghalt.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. nov. 28.

Rocsis Károly
festő

Művei láthatók a kiállításon.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december - 28 oldal.

Koc sis László festő M.D.K.

Leányfej, Leány szölővel,

Résztvett a kiállitáson

P.A.: Megyei képzőművészeti kiállitás Váxott
Pest mehyei H irlap 1965. augusztus 29. 10. 1.

Kocsis László

MDK

Szerepelt a váci Vak Bottyán Muzeumben rendezett X. megyei tárlaton.

"Anya gyermekével", "Külváros", "Házcsoport"

Prukner Pál: Kiállitás - szépséghkbákkal.

PESTMEGYEI HIRLAP 1964 nov. 6.

Kocsis László

Képei szerepelnek a "Pestmegyei Tárlaton" a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hirlap 1971 szeptember 30 4.old.

Kocsis László

a zebegényi szabadiskola

tanársegédje – neve említve

Pestmegyei Hírlap 1969 július 24

4. old.

Kocsis László

"Kompozició II." c. alkotása "igaz lirával telt", -irja Szabó György: "Pestmegyeiség" c. kritikájában, a Magyar Nemzeti Galériában rendezett uj kiállitásról.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 9.
XV. évf. 41. sz. 12. lap

Kocsis Lénárd

„Este a földeken" című képével második díjat nyert.

Pestmegyei Hírlap 1965. aug. 24.

Kiosztották a Pest megyei képzőművészek kiállítására díjait.

Kocsis László

Képei nevepeltek a váci megyei képző-
művészeti kiállításon.

Pestmegyei Hírlap 1965. aug. 29.

M.D.K.

Kocsis László

Festőművész kiállitotta müveit az Egressy klubban.

Pestmegyei képzőművészek kiállitása az Egressy klubban.
Magyar Nemzet 1961. febr.7. 4.old.

Kocsis László festő M.D.K.

Részt vett a kiállításon

Prukner Pál: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállítás

Pest megyei Hírlap 1963. május 12. 4.l.

Kocsis László festő MDK

Részt vett a kiállitáson

Kovácsok c. képe a megyei tanács III. díját kap
ta.

Prukner Pál: IX, Megyei Képzőművészeti Kiállitás

Pest Megyei Hirlap 1963. május 12. 4.l.

Kocsis László

MNK

A kossuthelyi művésztelepen dolgozott.

Cserháti József: Műterem a salgóbányai iskolában.
NAPLÓ : 1963 aug. 16. 2. lap.

MDK

Kocsis László

Murányi-Kovács E.: Kiáll. Szentendre festészetéről.
Népszabadság 1963. nov. 19.

Kocsis László festő

Repr.: Fétfifej
Vásfal
Kárak

Szöveg ben említett mű: Kertész
Család
Kupolgók
Korgázok

Losonci Miklós: Kocsis László

Műcsszet 1966/3

Kocsis László

festő

M.D.K.

A Képzőművészeti Főiskolat 1955-ben végezte el. Aróla Szigetszentmiklóson tanít és fest.

Losonczi Miklós: Kocsis László

Művészet, 1966. máj cius - 32 lap

MDK.

Kocsis László

Kiállitási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.4.

Kocsis László
festő

M.D.L

"Város" című kompozíciója
szerepel a tárlaton.

Végvári Lajos: Pest megyei képzőművészek
Művészet, 1967. július – 44 lap.

Kocsis László
festő

M.D.

Férfi fej
Várfal } repro
Harak

Sosonci Miklós: Kocsis László
Művészet, 1966. március – 32 lap.

M.D.K.

Kocsis László
festő

1964-ben elfogott Firenzébe. —
Kedvencei a halak, a „Háztomb"
című műve is ennek bizonyítéka.
Portréi frontális beállítottságnak.
Aktjain hangsúlyozza az emberi
test közös és eltérő formáit.

Losonczi Miklós: Kocsis László

Művészet, 1966. március - 32 kap.

Kocsis László
festő

M.D.K.

A „Kertész", c. műve, eredeti, a „Család" c. képe a kávassá gkőtő teremben van kiskunmacharán, a „Kuporgató", a „Lépcsőfeljáró" a „Szorgászok" c. művei egyenek.

Losonczi Miklós: Kocsis László

Művészet, 1966. március - 32 lap.

Kocsis László
festő

M.D.K.

Első képein balatoni tájakat örökített meg
Soproni képein megjelenik a figura ebben
Zolás, szentendrei elszvényei a realizmus
fejletebb fokára emeli.

Losonczi Miklós: Kocsis László

Művészet, 1966. Marcius - 32 kap

Kocsis László, festő

MDH

Fiatalabb művész.

Murányi-Kovács Endre: Kiállítás Neutendre festészetéről 8.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 19.

KOCSIS László festő M.D.K.

Csónakosok

Magyar László: Tavaszi tárlat Vácott
Pestmegyei Hirlap 1962. junius 3. 5.1.

malk

Kocsis László

„Csónakosok" c. képe a kiállításon."

(Barabás) Pest megyei Képzőművészek Tárlata
Vác, Vak Bottyán Muzeum.

Népművelés 1962. 7. sz. 27. l

Kocsis László MDK

Trianon átka, fa
Trianon pusztulása, fa
Hazafelé /férfi/ fa,
Hazafelé /nő/, fa

Országos Magyar Tárlat
az Uj Művészházban, 1929.

Kocsis László M.D.K.

Pest megyei müvész

Pest megyei Hirlap 1962. szeptember 23. 4.l.

M.D.4

Hlossis Károly
festő

A Pest megyei művészek kiállításán
részt vett

h-h: Pest megyei művészek kiállítása.
Művészet, 1962. április — 411.

Kocsis Zoltán festő

Szentendrei táj

az Egressy -Klub kiállitásán

S.M.9 A Pest megyei képzőművészek kiállitása

Magyar Nemzet 1961. december 14. 4.l.

M. N. M.

Kocsis László festő

Részvétel a kiállításon

a. m. Pest megyei képzőművészek

kiállítása

Magyar Nemzet 1961. febr. 7. 4. l.

Kocsis Lánló, festő

MDh

Jó képességű művészt ismerünk meg Kocsis Lánlóban a Pest megyei képzőművének kiállításán.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

9. l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1961. febr. 3.

Kocsis Károly
festő

M.D.Y

„Favágók" „Táj" c. képei. Részvett
az Egressy Klubban kiállításon.

B. Havlisch Lenke: Pest megyei képzőművészek VII. kiállítása.
Művészet, 1961. május. — 34 l.

M. D. K.

KOCSIS László szobrász

„Hazafelé" T. (1929.)

A M. N. Galéria állagjegyzéke I. fa r

Bn. 1959. 270. l.

Kocsis László, festő grafikusművész (1926-1972) 2. Folytatás

A ráckevei Savoyai-kastélyban megrendezett tárlat aug. 26-ig látható. Ünnepi pillanat tanúi lehetünk. A látott műnek alapján megállapíthatjuk, hogy az elmúlt 15 esztendő közös munkája nyomán e jubileum jelzi a művészi előrehaladást, azt, hogy addig kiszámítatlan térség részesült a kiszámítvészet kincseiben. — Mértéknek számít, az a klasszicizálódó minőség, melyet Sammel József Kocsis László festményei hagytak szigorú örökségül. Ez is olyan hajtóenergia amivel élnek a Nagy István Csoport fiatal alkotói. Így Somogyi György Kocsis László eszményeit folytatja igen mély megfontoltsággal.

Losonczi Miklós: A Nagy István Csoport jubileuma.
Pest Megyei Hírlap, 1984. aug. 8.

Kocsis László, festő-grafikusművész (1926-1972). 1. Folytatás

A ráckevei Savoyai-kastélyban megrendezett tárlat aug. 26-ig látható. – Ünnepi pillanat tanúi lehetünk. A látott képek, szobrok, grafikák alapján megállapíthatjuk, hogy az elmúlt 15 esztendő közös munkája nyomán e jubileum jelzi a művészi előrehaladást, azt, hogy eddig érintetlen térség részesült a képzőművészet kincseiben. – Mértéknek, számít az a klasszicizálódó minőség, melyet Gammel József, Kocsis László Romhányi Elemér festményei hagytak szigorú örökségül. – Ez is olyan hajtóenergia, amivel élnek a Nagy István csoport fiatal alkotói.

Losonczi Miklós: A Nagy István csoport jubileuma.
Pest Megyei Hírlap, 1984. aug. 8.

Kocsis László festő M.~.K.

A Pest megyei Moziüzemi Vállalat 3000 Ft-ért megvásárolta Leányportré có képét

Ujabb " mecénás"
Pest megyei Hiralp 1964. november 14. 3.l.

Kocsis László

Az Isaszeg.-i kép-pressóban
művei kiállítva.

ecsetre.

Népművelés, 1964 12. sz. 4 t. l.

MDK.

Kocsis László

A X.Pestmegyei Képzőművész.Kiállitáson

szerepelt

Pestmegyei Hirlap 1964.X.8. lap -

MDK

Kocsis László

/g.i./: Szentendre festészete. Magyar Nemzet 1963. okt. 30. 4.l.

Kocsis László MDK

szerepelt a szentendrei kiállításon.

Prukner Pál: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállítás.
Pestmegyei Hirlap 1963. máj. 12.

Kocsis László MDK

szerepelt a szentendrei kiállitáson.

"Kovácsok" III. dijat kapott/3000 Frt. ?/

Prukner Pál: IX.Megyei Képzőművészeti Kiállitás.
Pestmegyei Hirlap 1963. máj. 12.

Kocsis László festő M.D.K.

A IX. Pest megyei Képzőművészeti kiállitáson szereplő dijnyertes művét megvásárolta a Pest megyei Tanács

H irek

Pest megyei Hirlap 1963. május 28. 5.1.

Kocsis László MDK

Szentendrei ház 1961, olf.

Szentendrei táj 1961. pasztell

Ferenczy Károly Muz.1963.okt.Szentendrei festészet

Kocsis Lánló

Rajnai (pl. Ölelkező) rezt vettek Vácott a Pest megyei képzőművének kiállításán.

Dr. Losonczi Miklós: Pest megyei képzőművészeti kiállítás
Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 19. 8. o.

Kocsis László

festőművén
a Képzőművészeti Főiskola tanára

Rent vett a stúdiumon.

p.p.: Festőművének stúdiuma frentendrén
Pestmegyei Hírlap. 1966. júl. 9. nombat 3.o.

Kocsis Lánló

Rént vett a váci megyei tanlaton.

Pruchner Pál: Gondolatok a megye képzőmű-
vészeti életéről

Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 4. 8. o

Kocsis László festő

Szigetszentmiklósi. A szentendrei Ferenczy Károly Mázban 1958. ján 15, jál 15 között pestmegyei képzőmüv. kiallitás volt, 0 olajképet festett a soproni piacról. 280. old. pedagógusok

V.B.: Pest megyei pedagógus képzőművészek soproni képei. 280. old

Soproni Szemle, helytört. folyóirat. XIII. 1959. Sopron

M.DK

Kocsis László

festő

Az „Álló férfi" felülete új grafikai hieroglifarendszer ábráit hordozza. Mozdulatszóvereinyében érdekes a „Táncolók" csoportja.

Losonci Miklós: Kocsis László művészetének . . .

Művészet, 1969. julius - 19 lap.

Kocsis László
festő

M.D.K.

Az időfolyamat plaszlikus érzékeltetése a „Kaktusz" c. műve.
A „Bucka" a dombok mint igazi királyt ábrázolja.

Losonci Miklós: Kocsis László művészetének
Művészet, 1969. július – 19 lap.

Kocsis László

M.D.P

Az iskola társasegíde.

Supka: Zebegény, szabadiskola 1969

Pestmegyei Hirlap, 1969 jul 24.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kocsis László
festő

M.D.

Az ábrázolt házakba hangulatot és lelkiállapotot sűrít, a szinekre aranyfiestőt permetez. (Firenzei házak).

Losonci Miklós: Kocsis László művészetének
Művészet, 1969. július – 19 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Kosis László
festő

Vékot hajlamos groteszk ábrázolás-
ra. Grafikai művei önálló művek,
festményeinek fontos felvonulási te-
repe.

Losonci Miklós: Kosis László művészetéről
Művészet, 1969. július - 19 oap.

Kocsis László
festő

MDK

„Hátakt" (repro)

Losonci Miklós: Kocsis László művészetének . . .
Művészet, 1969. ~~[illegible]~~ julius — 19 lap.

Kocsis László
festő

M.D.f

Festményei sajzi felderítéssel kezdődnek. Grafikai feltétlenül pontosak, betartják a konstruktív fegyelmet.

Losonci Miklós: Kocsis László művészetének...
Művészet, 1969. julius - 19 lap.

Kovics László

Hangszer c. képe (emlis)

szerepel a pestmegyei művészek

szentendrei tárlatán

Vigilia 1969 IV. sz. 273 old.

Kovács László

Szerepel a vacsi nyári tárlatón

N.N.: Kiáhítás Vácott

Pestmegyei Hírlap 1969 VIII. 17

Korvis László

Losonci Miklós · Korvis László. – Művészet, 1966. 7. évf. 3 sz. 32-33. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Írt. 1969. 3. sz. 243-284. l./

256. l.

Kocsis László
festő.

Kiállitásán bemutatta portréit.
„Hátakt"jat. Rajzait és olajhéjat.
Rézcheva kiállitása népművelési
feladat is volt.

Tölgyesi János: Kocsis László kiállitása
Művészet, 1970. április – 44 lap.

Kocsis László
festő

Ismert értékeivel nőnult fel a
tárlaton

Losonci Miklós: A Dél-Pest megyei ..
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap.

Kocsis László festő

„Kupolák" c. olajképe

emlékére

Pestmegyei Hírlap 1970 június 21
8. old.

Kocsis László grafikus

grafikáiból a szigetszentmiklósi
pártházban nyílt kiállítás

Pestmegyei Hírlap 1970 november 5
5. old.

8.

Kassis László

Eljutott a következetes absztrakt festészetig. Nem hasonlítható Mondrianhoz, Moholy-Nagyhoz vagy Vasarely absztrakt korszakához. K. alaptulajdonsága a bensőségesség. Vannak képei (Rendezett sejtek), ahol a biológia a mintája, másutt (Homokbánya, Sóderbánya, Kompozíció I., II.), ahol a kőzetek geometriáját idézi fel.

Tornai József: Kassis L. új képei; Műgyűjtő, 1971. 1. sz. 21. l.

Kocsis László

2.

Máskor puszta, vonalas rendszerig egyszerűséti a képet (Vonalkomposíció, Viszonylatok). Festői nyelve tömör, élő barnákkal, sárgákkal, zöldekkel, kékekkel beszél.

Tornai József: Kocsis László új képei; Műgyűjtő, 1971. I. sz. 21. l.

Kocsis László

Új képei egyiknek (cím nélkül) reprodját közli
a lap Tornai József cikkhez.

T. Z.: K. László új képei; Művelődés, 1971. 1. sz. 21. o.

Kocsis László, [festő]

Bemutatja:

— : A Műgyűjtő új szám 7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 24.

NDK

Kocsis Károly
festő

Portréi változatosak, az emberiség – családja főbb hajtásai láthatók naturalista, expresszív, szimbolikus, konstruktív gondolkodásban.

Losonci Miklós: Kocsis Károly művészete
Művészet, 1969. július – 19 cap.

Kovács László festő

Szigetszentmiklóson él

Kiállítása nyílik Ráckevén

N. N.: Kiállítás Kovács Ráckevén

Pestmegyei Hírlap 1969 X. 12

Kocsis László

grafikus

A vonal avatott mestere, ezzel tanuskodnak érzékeny rajzai. Művészete emberi léptékű piktura.

Tolgyesi János: Kocsis László kiállítása
Művészet, 1970. április – 44 lap

Kocsis László

festő.

A Kis-Duna vadregényes táján
szigetszerű mikrószon él a művész.
Most Ráckevén a Savoyai kastély-
ban mutatta be műveit

Tölgyesi János: Kocsis László kiállítása
Művészet, 1970. április - 44 lap.

Bien sûr !

Kocsis László
grafikus

„Március" (repro)

Tölgyesi János: Kocsis László kiállítása,
Művészet, 1970. április – 44 lap.

Kocsis László
festő

A megfontoltan előrehaladó, a fokról, fokra továbblépő művészegyéniségek közé tartozik.

Tolgyesi János Kocsis László kiállítása
Műveszet, 1970 április - 44 kap

Kocs is László festő M.D.K.

Müvei a pest megyei kiállitáscn

Anya gyermekével

Prukner Pál : Kiállitás- szépséghibákkal

Pest megyei Hirlap 1964. november 6. 3.l.

.

M.D.Y.

Kocsis László
festő

A harmónia derűjét villantotja fel az „Interieur"-jében. A tónusok finomságát vetíti a „Kompozíció" magába.

Losonci Miklós: Kocsis László művészetének . . .
Művészet, 1969. július – 19 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kocsis László

„Hangszer" c. Zépe szerepel
a Pestmegyei Képzőművészet tárlatán
a szentendrei műszerekben – emlékve

Képzőművészet

Vigília 1969 április
273. old.

MDK

Kocsis Suller Lajos

1932/33. középiskolai rajz tanári oklevelet kapott.

Képzőműv. Főisk. Évk. 1932/33, 57 l.

Kocsis László

pedagógus festő MDK

"Kert" repr. 38.o.
"Soproni piac"
"Kenesei öböl"

legjobbak

a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban rendezett kiállitáson.

Bordács H. Lajos Lenke: Pest megyei pedagógus képzőművészek.
Müterem 1958. I. évf. 9. sz. 38.o.

Kocsis László festő M.D.K.

Részt vett a kiállitásen

/g.i./ Szentendre festészete

Magyar Nemzet 1963. október 30. 4.l.

MDK

Kocsis László

/. A Műegyetemi épitészhallgatók kiállitásán szerepelt művével. Utirajzait állitotta ki.

A Ház, 1909. II. 1-2.sz. 52.lp

Kocsis Lajos

Zajza a 7. oldalon

Nápisava 1971 szeptember 25

Kocsis Lajos

600 fős Művelődési Otthon, Mezőkövesd /Kocsis Lajos építész./ - Ism.: Zsóry József, Műszaki Tervezés, 1968. 12.sz. 31.l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Irt. 1971.2.sz. 149-182. l. 155. l.

Kocsis Lajos

„Öcs" c. rajza az 5. oldalon

Népszava 1971 november 13

Kocsis Lajos

„Úton" c. rajza a

9. oldalon

Népszava 1972 február 26

Kocsis Lajos
rajza

Lainy fürülyával

Magyar Hirlap 1972/79 11 old.

Kocsis Lajos

építész

Vámról, 1878-ban 24 évig

lásd

Fleischer Bées. 59. l.

T. 2963.

oldás lobogokkal felékesitett város
ágyutüzét viszonozzák, a kapukon
delem élénk, az előtérben a Temes
az innenső parton két lovas áll, a
az iránytüt jelezték. Felirata:

NG [illegible] TEMESWAR VOM FVRSTĒ AVS
WEST. ANO. 1596 Mense Juny.
95.
. Das Schlos Temeswar és befeje-
us der Statt.

6.4 : 27.2 cm.

Kocsis Lajos M.D.K.

(aradi) építész

terverte az aradmegyei Elek hörség emeletes nagyvendéglőjét.

Vállalkozók Lapja, Bp.1896. XVII.évf.

ápr. 21. sz. 2. old.

M.D.K.

Kocsis Lajos (aradi) építész

nyert megbízást a szolnoki vármegyei körkórház épit-kezésének végrehajtására

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV évf.

ang. 28. sz. 2. old.

Kocsis Lajos

rajztanár

l.

Molnár Ernő. A

nagyjenő – tüskevári

páloskolostor. Bp.

101. l.

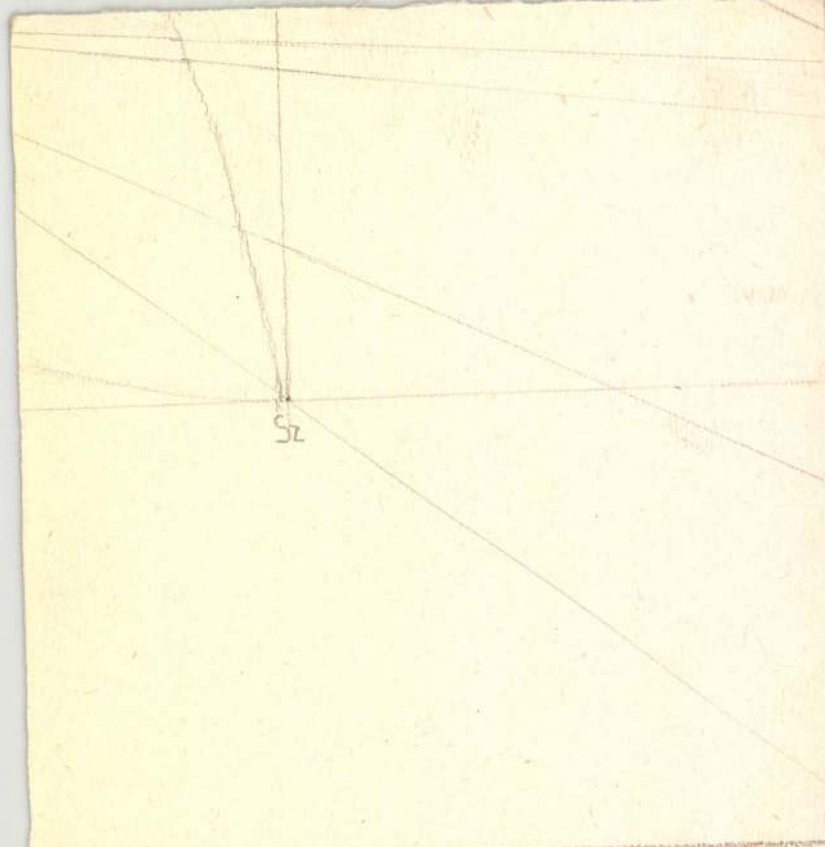

33 XI. 25

Kocsis Lajos

1930 iparostanancisk. és folg. isk. képesítés

Ferkèpzomfoiskèvk

102, l.

Kocsis Lajos

1928/29 – 1932/33

Ferképzomfoiskévk

102/l.

MDK

Kocsis Lajos

Tájkép, vf.

Csihcsaparti utcą részlet, "

Zagyvafalvi részlet, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.

14-15 l.

MDK

Kocsis Lajos

Hajnali részlet, vf.

Jászsági tanya részlet, "

Őszi hangulat, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.

14-15 l.

MDK

Kocsis Lajos

Vihar, vf.

Jászberényi utca részlet, "

Jászberényi részlet, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.

14-15 l.

MDK

Kossis Lajos

Csincsaparti utca részlet, vf.

Gazdasági kunyhó, "

Jászberényi téglagyár részlet, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj. 14-15

MDK

Koesis Lajos

Csibsaparti részlet, vf.

Tavaszi délután, "

Csincsaparti részlet, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj. 14-15

MDK

Kocsis Lajos

Tavaszi reggel, vf.

Jászberényi fahid, "

Nyári d lután, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.

14-15 l.

Kvesis Lajosné zobrán
Kisalföld 1958 ápr. 20.- 6 oldal.-

MDK

Kocsis Lajos

képzőműv. főisk. hallg.

Budiparrajzisk 1933-34. 4o l.

Kocsis Lajos épitész MDK

Kagylók, olf.
Csendélet, olf.
Tettye, olf.

Pécs Képzőm.és Mübarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

MDK

Kocsis Lajos

Mucsi A.: Kiáll. Esztergomban. SzM.1955.
231.l.

MDK

Kocsis Lajos, [építész :]

4 veszprémi városközpont
rendezési tervéért
↓

–: Nívódíjat kaptak a legjobb regionális
és városrendezési tervek alkotói 9

Népszabadság, Bp, 1967 máj. 5.

Meghívó

MHB IMMO
ART GALÉRIA

KÖRMENDI
GALÉRIA
BUDAPEST

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

KOCSIS IMRE

Kulcslyuk-képek

1972-1995

című kiállítására

A kiállítást megnyitja:

Fábián László

író

MEGNYITÓ:

1995. június 12-én 17.00-19.00 óráig

1051 Budapest, V.ker., Deák F. u. 15.

Tel./fax:266-4857

1995. június 12-1995. június 25.

minden nap 10-18 óra között

MEGTEKINTHETŐ:

A Pécsi Galéria
tisztelettel meghívja

KOCSIS IMRE

festőművész

kiállításának megnyitására
a Színház téri kiállítóterembe
1980. január 6-án,
vasárnap délelőtt 11 órára

Megnyitja:
Dévényi István
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető február 4-ig,
naponta 10—18 óráig, kedd szünnap

PP.

Körner Éva

Budapest
Egry J. u. 36.

1111

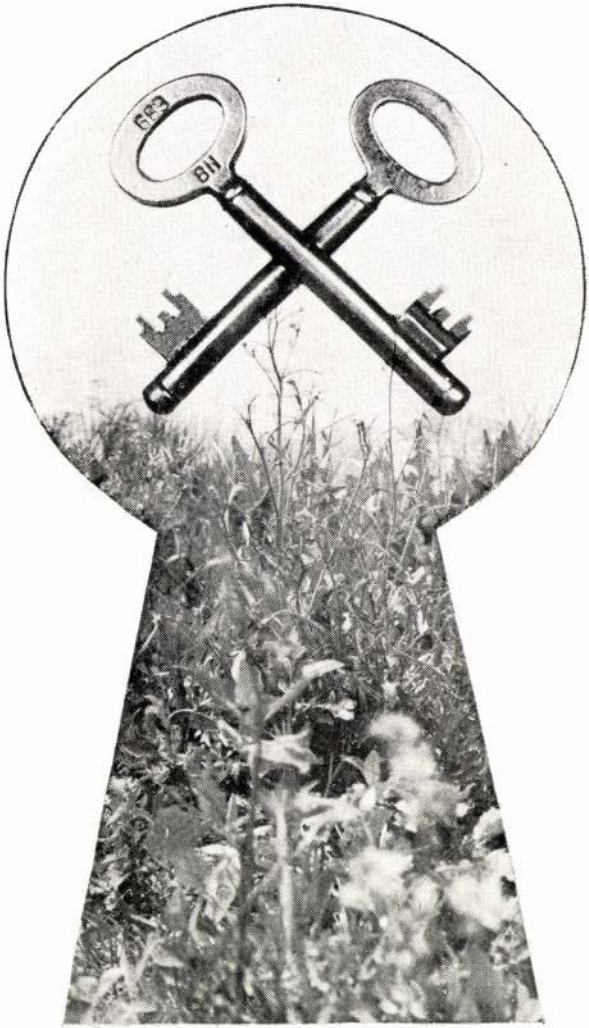
683
BH

KOCSIS IMRE

1940. február 4-én született Makón. A Képzőművészeti Főiskolát 1959–66 között végezte. Egyéni kiállításai: Makó (1966), Budapest – Stúdió Galéria (1972), Magyar Nemzeti Galéria – Műhely sorozat (1977), Makó (1978). Részt vesz a jelentősebb magyar képzőművészeti kiállításokon, továbbá a krakkói, ljubjanai, firenzei, segoviai, Sao Paoló-i biennálékon. Bemutatásra kerültek munkái külföldi kiállításokon is: Moszkva, Prága, Nápoly, Stockholm, Mexikó, Cannes-sur-Mer, Dijon, Aix les Bains, Hamburg, Kuba, Argentína, Athén, Varsó. Derkovits-ösztöndíjas volt 1967 és 1970 között. Elnyerte a Művészeti Alap, a KISZ KB, a SZOT díját és az V. Krakkói Grafikai Biennálén megkapta a zsüri díját. Színes üvegablakot tervezett a budapesti konzervatórium részére. Több szakmai jellegű írása és cikke jelent meg. Tizenegy európai és két ázsiai országban járt tanulmányúton. Tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének.

Lakcím: 2000 Szentendre, Lukács fivérek u. 5.

Imre KOCSIS

Né le 4 février 1940 à Makó. Il fréçuantait l'École Supérieure des Beaux-Arts (1959-1966). Expositions individuelles : 1966. Makó, 1972. Galerie «Studio» – Budapest, 1977. Galerie Nationale Hongroise – Expositions « Atelier », 1978. Makó. Il participe aux expositions hongroises des Beaux-Arts, et aux biennales à l'étranger (Kraków, Ljubjana, Florence, Segovie, Sao Paolo). Il exposa ses oeuvres dans les villes suivantes : Moscou, Prague, Naples, Stockholm, Mexico, Cannes-sur-Mer, Dijon, Aix-les-Bains, Hamburg, Cube, Argentine, Athènes, Varsovie. Il recevait la bourse Derkovits (1967-1970). Il reçut des prix de la Fondation des Beaux-Arts, du Comité Central de KISZ, de SZOT (Conseil Syndical Hongrois). A la cinquième Biennale de l'Art Graphiques à Kraków il reçut le prix du jury. Il fit le plan de la verrière en couleurs pour le Conservatoire. Il écrivait des études et des articles aussi. Il visitait 11 pays européens, 2 pays d'Asie pendant son voyage d'études. Il est membre de l'Alliance des Artistes Hongrois.

Adresse : 2000 Szentendre, Lukács fivérek u. 5.

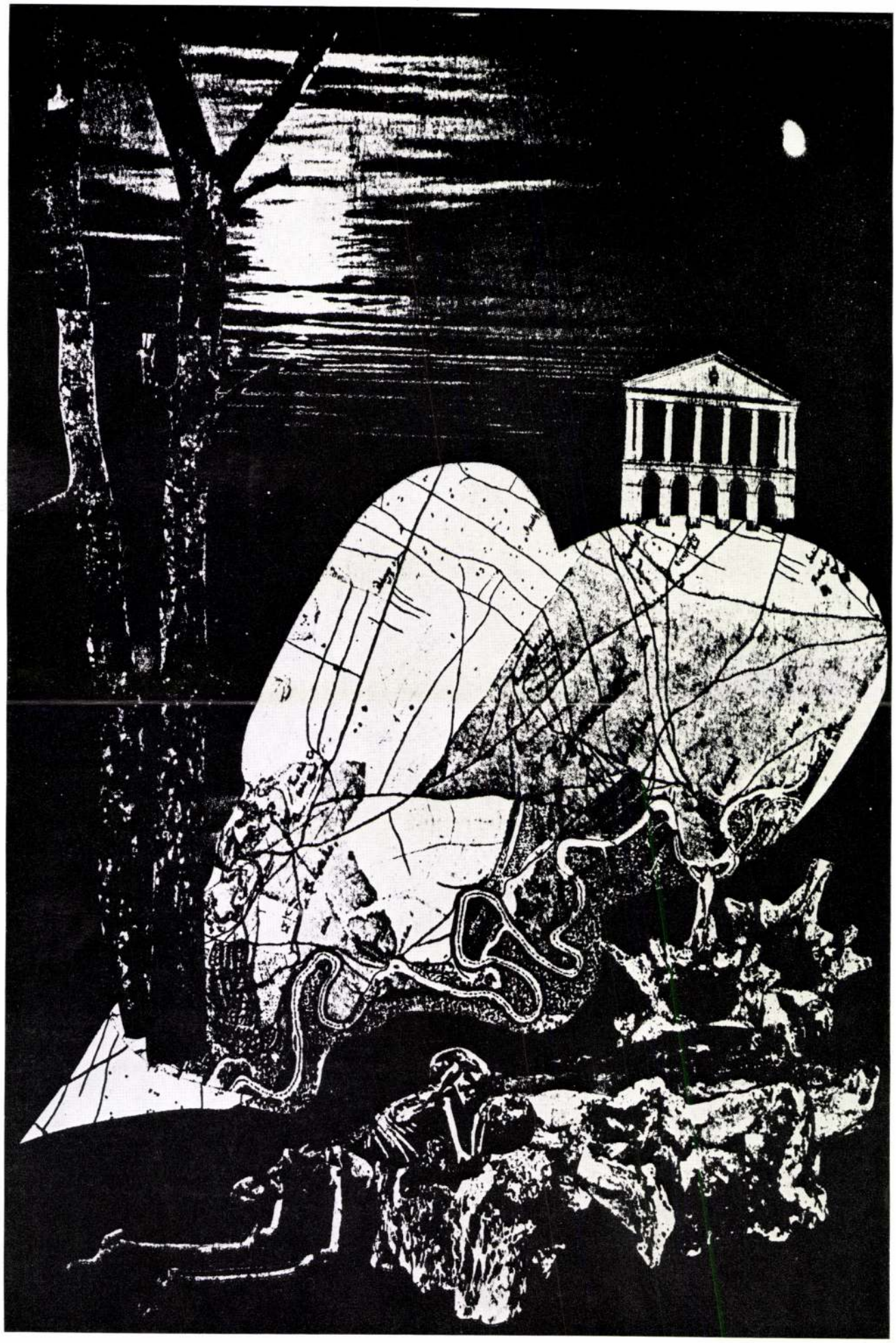

II. A VÁROS – *LAVILLE II.*

Kocsis Imre Magyar Nemzet 2001.1.5

Bartók és Kodály a vasgyárban

Dialógus – kortárs festészeti kiállítás a Műcsarnokban

P. Szabó Ernő

Sokszínűség, értékőrzés, értékteremtés – ha ebben a három szóban foglalnánk össze annak a kiállításnak a lényegét, amely január közepéig látható a Műcsarnokban, talán elfeledkeznénk egy-egy szempontról, de semmiképpen nem járnánk messze az igazságtól. A Dialógus – festészet az ezredfordulón című kiállítás a rendezők, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete és a Műcsarnok célja szerint ugyanis arra a kérdésre keresi a választ, „hogy az ezredfordulón érvényesek-e a hagyományos tematikai műfajok, milyen módosulások, változások történtek e téren a kilencvenes évek második felében". Nyilvánvaló, hogy a művek sokaságában megfogalmazódó válasz nem szólhat tömondatként, hanem igen összetett képet rajzolhat csak a dolgok mai állásáról, s miközben a nyilvánosság számára eddig rejtett értékeket mutat meg, újak teremtésére is ösztönöz.

A mai magyar képzőművészet ügyét közelebbről ismerők tudják, hogy a Lajtától keletre ötven éven át nem a dolgok természetes rendje szabta meg a dolgok menetét. Sőt, olykor korábban sem, hiszen *Gulácsy Lajos* majd száz évvel ezelőtt, 1912-ben fogalmazta meg: „Ha kinyitjuk a szemünket és körülnézünk, lehetetlen hogy meg ne lássuk, észre ne vegyük azt a szomorú, lehangoló pangást, azt a sivár süllyedést, melyet a művészet szemérmetlen kisajátítói okoztak. Ott tartunk, hogy a Műcsarnokban kiállítani ez idő szerint kompromittáló cselekedet."

A vádaskodások sajátosan posztszocialista időszaka után az ezredfordulóra elérkezett a párbeszéd ideje, s nemcsak abban az értelemben, hogy megnyílt a Dialógus című festészeti bemutató, de abban a tágabb értelemben is, hogy a millenniumhoz kapcsolódva és annak tiszteletére a szakmai szervezetek és a kortárs művészet sorsáért felelős intézmények széles körű összefogásával rendezett tárlatsorozat mutatja be a különböző művészeti ágak helyzetét, eredményeit. Mire a sorozat véget ért – a harmadik évezred újrakezdést szimbolizáló elején – talán végképp időszerűtlenné válnak Gulácsy keserű szavai is.

E festészeti bemutató meglehetősen sokat tesz azért, hogy az ellentétek csökkenjenek, a görcsök oldódjanak. A több száz pályázó által beküldött munkák közül mintegy száztíz került a falra, további hatvanat meghívott alkotóktól állítottak ki. A néhány hiányzó nagy név ellenére (a meghívásos rendszer szellemében tőlük beemelhettek volna az anyagba műveket a rendezők) a kortárs magyar festészetről kirajzolódó kép meglehetősen pontos. A figurálistól a geometrikus absztraktig, a gesztusfestészettől a neodadáig, a klasszikus olajvászontól a talált tárgyak, az installáció, az új médiumok kínálta lehetőségekkel kísérletező alkotásokig sokféle törekvés – és mindegyiken belül sok egyéni íz, izgalmas megoldás – van jelen a kiállításon. Az óvatoskodóknak nem lett igazuk: nem lett rossz értelemben vett szalonkiállítás a tárlatból, de nem lett belőle görögtüzes-díszlépéses ünnepi seregszemle sem. Legjobb formáját hozza: az önvizsgálatra és a nagy nyilvánosság előtti megmutatkozásra ad lehetőséget. Az pedig külön öröm, hogy a rendezői és közönségigény találkozott: teremőri emlékezet szerint még nem jártak ennyien az épületben, mint most, ami azt jelzi, hogy a közhiedelemmel ellentétben a kortárs művészet nem néhány száz, a kisgalériák megnyitóin egymást régi ismerősként köszöntő vájtfülű ügye.

Lagzi Lajcsi korában különösen fontos e tény rögzítése. Ahogyan azé is, hogy a „legnézettebb" csatornákon keresve sem találni olyan nagyszabású, az élet és a művészet dolgait olyan összetetten, olyan erőteljesen felmutató alkotást, mint a kiállítás két főműve, *Swierkiewicz Róbert* installációja, illetve *Kocsis Imre* Lakodalom című, nagyméretű festménye. Az utóbbi a festészet klasszikus műfajából, az életképből indul ki, a falusi, vidéki Magyarország kínálta témát dolgoz fel a monumentális festészet tradícióit a fotorealizmus lehetőségeivel ötvözve. Az előbbi a művészet örök teljességigényét jeleníti meg a XX. század nagy újítója, *Duchamp* szellemes gesztusai és az ősi mítoszok világa közötti gyors, veszélyes vizeken keresve az átkelőt.

Minden él és persze minden másként sugallja az előre megfogalmazott kérdésekre válaszolva a kiállítás, amely ebben az értelemben egyáltalán nem véletlenszerűen vezet át a huszadikból a huszonegyedik századba. Egymás mellé került a törékeny vonalakból összeálló szilárd konstrukció *(Konok Tamás)* és az egyetlen gesztusban rögzülő látomás *(Nádler István)*, a természet és a népművészet alapformáit asszociáló plasztikus kép *(Keserű Ilona)* és az emberi testet a történelmi pillanat körvonalai közé helyező vászon *(Fehér László)*. Megjelennek a természetközeli élet mítoszai *(Földi Péter)* és a lélek legmélyebb mélységei felé vezető mítoszok *(El Kazovszkij)*. *Móder Rezső* képegyüttese *(Bartók, Kodály, Moholy-Nagy, Munkácsy, Csontváry* harmadik beszélgetése Attila királlyal és Szent István királlyal az acélgyárban) a XX. századi magyar történelem, művészet abszurd találkozásait, fordulatait idézi, *Kulinyi István* a még abszurdabb találkozást, amelyre a rommá lőtt bérházak tövében került sor a szovjet tankok és a pesti srácok között 1956 novemberében. Sokfelé ágaznak az utak a Műcsarnok termeiben, s persze a kortárs magyar festészet egészében. Hogy mást ne mondjak: a bal oldali szoborcsarnokban egymás mellé került *Soós Tamás* kiváló műve, a dolgok elmúlását, a kultúrák törékenységét vizionáló Geistliche Dämmerung (Szellemi alkonyat), és *Szabados Árpád* munkája, amelyről az egyik látogató méltatlankodva hiányolta a keretet.

De hát Vázlatról van szó – válaszolhatom most neki, dobozkartonra felvitt jelekről, amelyek nem a munka befejezését, inkább a kezdetét, újabb alkotás, alkotások születését ígérik. Láthatóan nemcsak a szűk szakmán belüli, hanem a közönséggel folytatott párbeszéd jegyében.

ezési

ben a csoportok 25, 40 és 35 százalékos arányban oszlanak meg. Egységes hazai fogyasztásról mégsem lehet beszélni, mert regionálisan nagyon eltér az egyes élelmiszerek kedveltsége. Például amíg a sertéshús országosan a 14. helyet foglalja el a legkedveltebb enni- és innivalók listáján, addig az észak-magyarországi megyékben az ötödik helyen szerepel, de nagyon kedvelt élelmiszernek számít az Alföldön és a Közép-Dunántúlon is. Sőt, az Alföld déli megyéiben a harmadik helyet a szalámi és a kolbász foglalja el. Érdekes, hogy a legkedveltebbek tízes élcsoportjába egyes régiókban a tea is beletartozik, az ország fejlettebb részein, így Budapesten és az Észak-Dunántúlon pedig a tej is. A főváros és az ország többi része között más jelentős eltérés is tapasztalható, mert amíg országszerte leggyakrabban fehér kenyeret és főzött levest esznek, addig Budapesten ezeket megelőzi a kávé, a tea, a tej, a sajt, a gyümölcs, a zöldség és a felvágott.

A Gfk tapasztalatai szerint az egyes élelmiszerek fogyasztásának gyakorisága egyre inkább az életmódtól és a településtípustól függ.

MÉNY

irdetett **2004/T1 jelű** Kincstári Takarékkötvény
kori elérhető **éves hozama: 8,58%**.

Magyar Államkincstár
Államadósság Kezelő Központ

AMPAPÍR
ANCIÁVAL

Acélos replika az ÁPV Rt

Élesedik a vita a vagyonkezelők között

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL >

Az Acél XXI. Kft. tegnap közleményt juttatott el lapunkhoz. Eszerint az ÁPV Rt. igazgatósága az Acél XXI. Kft.-vel 1996. október 1-jén kötött vagyonkezelői szerződést az elmúlt év végén azonnali hatállyal, rendkívüli felmondással felmondta. A rendkívüli felmondás érvényességét a vagyonkezelő (Acél XXI. Kft.) vitatja, mivel a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése alapján erre nem adott okot, melyet az elmúlt évben végrehajtott célvizsgálatok is igazoltak. A kialakult helyzetben az Acél XXI. Kft. a vagyonkezelői szerződés további fenntartását nem tartja lehetségesnek, ezért indítványozta, hogy a vitás kérdésekkel kapcsolatban szakértői tárgyalásokat kezdjenek és a szerződést megnyugtató módon zárják le.

Az Acél XXI. Kft. azzal a céllal vállalkozott a Dunaferr Rt. vagyonkezelésére, hogy a változó gazdasági és piaci körülmények között biztosítsa a vállalatcsoport folyamatos működőképességét, a csaknem tízezer dolgozó foglalkoztatását, vonzó befektetési környezetet teremtsen, továbbá garantálja a vagyonnövekedést, kizárható legyen az állami támogatás szükségessége és állami garancia biztosítása. Ez a helyzet nem ismeretlen a menedzsment előtt, hiszen a jugoszláviai háború, és az 1998–99-es távol-keleti válság következtében kialakult piaci válság kezelésére is megtalálta azokat az eszközöket, amelyek fenntartották a vállalatcsoport működőképességét. A menedzsment éppen ezért érdekelt abban, hogy a vagyonkezelő és az ÁPV Rt. között mielőbb rendeződjön a viszony.

A Dunaferr Rt. is eljuttatott lapunkhoz tegnap egy közleményt. Eszerint *Horváth István*, a Dunaferr Rt. elnök-vezérigazgatója 2000. december 31-i hatállyal eddigi beosztásából felmentette és más munkakörbe helyezte *Hirczi József* gazdálkodási, valamint *Kocsa László* kereskedelmi vezérigazgató-helyetteseket. Egyúttal 2001. január 1-jétől

Cégbírósági eljárások

Több mint harmincezer kft. és rt. nem emelt tőkét

HUNYOR ERNA

November 30-i adatok tanúsága szerint országosan mintegy 31 281 vállalkozás nem tett eleget törvényi kötelezettségének, azaz nem emelt tőkét – nyilatkozta lapunknak *dr. Lizák Tibor*, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala (OITH) főosztályvezető-helyettese.

Lizák Tibor elmondta: a 158 246 korlátolt felelősségű társaságból (kft.) 30 929 nem emelte meg törzstőkéjét 2000. november 30-ig, melyből 15 753 a fővárosban bejegyzett kft. Pest megye vezeti a negatív csúcsot, ott 3440 kft. adós még a befizetéssel. A legkevesebb fel nem tőkésített kft. – kettőszázhatvanhét – pedig Nógrád megyében található.

A 4289 részénytársaságból (rt.) 352 cég van bejegyezve 10 millió forint alatti törzstőkével, ebből a fővárosban 229 vállalkozás van bejegyezve. Pest megyében harminc adós részvénytársaságot tartanak nyilván, Somogy megyében pedig mind a 77 rt. eleget tett tőkeemelési kötelezettségének – tájékoztatott a főosztályvezető–helyettes.

Mint ismeretes, 2000. június 16-ával lépett életbe az a jogszabály, miszerint a kft.-knek egymillió forintról hárommillióra, a részvénytársaságoknak pedig 10 millió forintról 20 millióra kellett felemelniük törzstőkéjüket. A jogszabály lehetőséget adott arra, hogy a június 16-tól számított hatvan napon belül – azaz augusztus 16-ig – tegyenek eleget ennek a törvényi kötelezettségnek.

Lizák Tibor közölte: 1999. november 15-én még 92 224 cég várt feltőkésítésre, a 2000. novemberi adat szerint pedig összesen 31 281 cég vár még feltőkésítésre. Elmondható tehát, hogy a cégek kétharmada eleget tett a törvényi kötelezettségnek. Felszámolás vagy végelszámolás alatt áll 8283 kft. és 158 rt. Valószínűsíthető, hogy ezek a vállalkozások nem is fognak tőkét emelni. A számok tanúbizonysága szerint 22 ezer cég tavaly óta egyál-

KOCSIS IMRE

ÚJABB KÉPEI
A VIGADÓ GALÉRIÁBAN,
A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
MŰVÉSZETI ALAPJA
KIÁLLÍTÓTERMÉBEN
1986. JÚLIUS 25-AUGUSZTUS 24.
BUDAPEST V., VIGADÓ-TÉR 2.

KOCSIS Imre 1940-ben született, Makón. Művészeti tanulmányait 1966-ban fejezte be a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Festő és grafikus.

Önálló kiállításai voltak itthon 1966, 1973, 1977, 1979, 1980, 1982, 1984, 1985. Külföldön: 1979 Hamburg, 1985 Tournai. 24 országban szerepeltek munkái csoportos kiállításokon, többek között a krakkói, ljubjanai, firenzei, baden-badeni, bradfordi, mulhousei, yokohamai, tokyoi grafikai biennálékon. A cagnes-sur-Mer-i festészeti fesztiválon és a 39. Velencei Biennálén.

Munkáinak nagy része közgyűjteményekben van. Így a makói József Attila Múzeum, Szentendre: Ferenczy Múzeum, Sárospataki Képtár, Szombathelyi Képtár, Magyar Nemzeti Galéria, Kiscelli Múzeum, Janus Pannónius Múzeum, Fonds Regional d'Art Contenporain d'Alsace, Selestat, Franciaország, Kanagawa Prefectual Gallery, Yokohama, Kuopion Kaupunginhallitus Kuopio, Finnország, Kombinat VEB Chemishe Werke Buna, Szczecin Nemzeti Múzeum gyűjteményében . . .

Munkáit díjazták az 5. Krakkói Grafikai Biennálén, a XII. Miskolci Grafikai Biennálén, IV. Esztergomi Fotóbiennálén.

1985-ben Munkácsy díjat kapott.

1968 óta tanít a Magyar Képzőművészeti Főiskolán.

Imre KOCSIS, Maler und Graphiker, wurde 1940 in Makó geboren. Er absolvierte sein Kunststudium im Jahre 1966 an der Hochschule für Bildende Kunst in Budapest.

Selbständige Ausstellungen im Inland: 1973, 1979, 1980, 1982, 1984, 1985. Selbständige Ausstellungen im Ausland: 1979 in Hamburg, 1985 in Tournai. In 24 Ländern waren seine werke in Kollektivausstellungen vertreten. Unter anderen an Biennalen in: Krakko, Ljubjana, Florenz, Baden-Baden, Bradford, Mulhouse, Jokohama, Tokio sowie am Festival der Malerei in Cagnes-sur-Mer und der 39. Biennale in Venedig.

Die Mehrzahl seiner Werke sind im Besitz öffentlicher Sammlungen. So in Makó: József Attila Museum; Szentendre: Ferenczy Museum; Sárospatak: Gemäldegalerie in Sárospatak; Szombathely: Gemäldegalerie in Szombathely; Budapest: Ungarische Nationalgalerie; Budapest: Kisceller Museum; Pécs: Janus Pannónius Museum. Ausländische öffentliche Sammlungen: Fonds Regional d'Art Contenporain d'Alsace, Selestat, Frankreich, Kanagawa Prefectual Gallery, Yokohama, Kuopion Kaupunginhallitus Kuopio, (Finnland), VEB Chemische werke Buna, Szczeciner Nationalgalerie . . .

Seine Arbeiten wurden auf folgenden Biennalen preisgekrönt: 5. Graphische Biennale in Krakau; 12. Graphische Biennale in Miskolc; 4. Fotobiennale in Esztergom.

1985 wurde er mit dem "Munkácsy Preis" ausgezeichnet.

Seit 1968 ist er Dozent an der Hochschule für Bidende Künste Ungarns.

Imre KOCSIS was born in Makó (Hungary) in 1940. He finished his art studies at the Hungarian Academy of Fine Arts in 1966. He is a painter and graphic artist.

He had individual exhibitions in Hungary in 1966, 1973, 1977, 1979, 1980, 1982, 1984 and 1985, and abroad in 1979 in Hamburg and in 1985 in Tournai.

His works were exhibited on collectiv exhibitions in 24 countries, among them on the Graphic Biennal of Cracow, Ljubljana, Florence, Mulhouse, Yokohama and Tokyo. Participated in the Painting Festival of Cagnes-sur-Merne and the 39th Biennal of Venice.

Most of his works are in Public Collections, for example in the József Attila Museum of Makó, in the Ferenczy Museum of Szentendre, in the Gallery of Sárospatak and Szombathely, in the National Gallery of Hungary, in the Museum of Kiscell and in the Janus Pannonius Museum. He also has works in foreign Public Collections, e.g. in the Fonds Regional d'Art Contemporain d'Alsace, Selestat (France), in the Kanagawa Prefectual Gallery, Yokohama (Japan), in the Koupion Kaupunginhallitus Kuopio, (Finland), in the Kombinat VEB Chemische Werke, Buna as well as in the National Museum of Szczecin (Poland) . . .

He was awarded a prize at the 5th Graphic Biennal of Cracow, the XII. Graphic Biennal of Miskolc (Hungary) and at the IV. Photographic Biennal of Esztergom (Hungary).

He was a Munkácsy Prize winner in 1985.

He is a professor at the Hungarian Academy of Fine Arts since 1968.

Kocsis Imre most kiállított képei különösen tömör, lekerekített metafórák, mégis többrétegűek, számtalan jelentéssel, értelmezési lehetőséggel rendelkeznek.

Magukba sűrítik a csinálás folyamatát, hiszen a művész cselekvő keze, gesztusa kulcsot ad a készítés, a munka megértéséhez; magukba foglalják a művész és műve kapcsolatát, hiszen az önarcképre íródó-sorolódó jelek az arcmással együtt válnak művé; magukba zárják a szándék és a tett kettősségét, hiszen a mozdulatból még nem feltétlenül következne az így, itt, most látható kép; magukba ölelik a realitást és a fikciót, hiszen a művész fényképe a jelekhez képest a valódi létezőt, a jelek pedig a fotóhoz viszonyítva egy művi világot igazolnak, ám ez fordítva is igaz: a jelek mint művészeti tények, tények a fotó másodlagosságához hasonlítva.

Föltárják Kocsis Imre magatartásának kettősségét is: az egyidejű hajlandóságot iróniára és patetizmusra, hiszen képeket értelmezve ki tudhatja, vajon a mű vagy művésze valóságos-e? ki tudhatja, a jelek, vagyis a művészet mennyire kiszolgáltatott a véletlennek, az esetlegességnek, később pedig a féreértésnek? ki tudhatja, hogy a hetvenes évek fényképező-cselekvő attitüdje milyen viszonyban van a nyolcvanas évek harsány, fölhabzó gesztusaival? ki tudhatja, hogy vajon a konceptus és a megvalósítás miként tűri egymást?

Nekem ebben a pillanatban fogalmam sincs. Ám Kocsis Imre munkái – akaratlanul is – összecsengenek egy régi kínai festő, Vang Vej szavaival, melyek, ha megváltó választ nem is, valami vigasz-szerűséget adhatnak:

Hosszan elnézve az őszi felhőket, szellemem felröppen s a magasba szárnyal; szembefordulva a tavaszi szellővel, gondolataim hatalmas árként törik át gátjukat. Sem a bronz és kő zeneszerszámok muzsikája, sem pedig felbecsülhetetlen kincsek birtoklása nem képes ilyenre! Képeket teregetek ki, és feljegyzéseket tanulmányozok, összehasonlítom s megkülönböztetem a hegyeket és tengereket. A zöld erdőből szélfúvás támad, tajtékzó víz rohan a folyamba. De, sajnos, ehhez semmiképpen sem elegendő kezem és ujjaim mozgatása, hanem az is szükséges, hogy megértsem szellememet, és engedjem behatolni a képbe. Ez a festés belső természete.

HAJDÚ ISTVÁN
1985

Makói mappa

E pénzszűkös világunkban különös öröm, ha napvilágot láthat egy-egy kiadvány Makóról. Például legutóbb a szerkesztők nevében *Bán András* a Városháza épületében mutatta be a Makói mappa 1995. című reprezentatív kötetet, amely péntektől, már a József Attila múzeumban meg is vásárolható.

Ez a kötet, avagy kiállítási katalógus talán viselhetné a Makói Grafikai Művésztelep 1977-1990. címet is – olvasható a kiadvány bevezetőjében. A bizonytalanság oka: a Makói Művésztelep – melynek tagjai közül számos művész is megjelent, közöttük a makói származású *Kocsis Imre*, akinek nem kis érdeme van abban, hogy a mostani bemutató létrejöhetett – egy évtizeden át a magyar grafika egyik legfontosabb műhelye volt, ám ez még abban az időszakban történt, amikor mindenfajta progresszív művészeti törekvés a hivatalos megtűrtség határvidékén lavírozott, így fontosabbnak tartotta a fennmaradást, mint a precíz öndokumentálást. Mint azt Bán András is mondotta: hiába tehát, hogy a makói grafikai szimpozion karnyújtásnyira van a jelentől, a szerkesztők mégis alig megoldható nehézségekbe ütköztek a dokumentumok összegyűjtése során. Ezért talán túlzás lenne e kiadványt művészettörténeti hitelességű könyvnek tekinteni. Annál azonban mégis több, mint egy vándorkiállítás katalógusa.

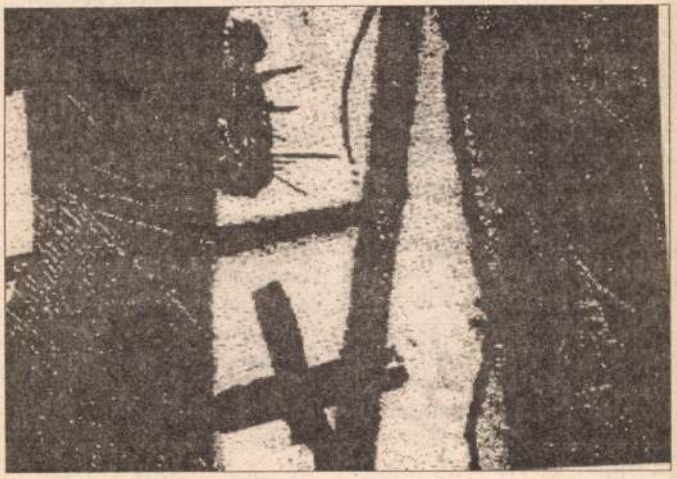

Lux Antal Monitor

Rudnay Gyulára, a két háború közti, romantikus lelkületű alföldi mesterre hivatkozva, 1971-ben kezdődött el a művésztelep szervezése Makón, helyi erőből, helyi értékek mentén. Ebből a Maros-menti Művésztelepből nőtt ki fokozatosan a Makói Grafikai Művésztelep, mondhatnánk úgy is, szerencsés csillagzat alatt. Szerepe volt ebben a makói gyökereit ma is ápoló Kocsis Imre helyzetfelismerésének, a magyar grafika – sokadik – virágzásának, a szimpozion-mozgalom megélénkülésének, és e Maros-parti város kultúrteremtő szándékának.

Kocsis Imre a szerveződés művészeti vezetője 1977-től datálja a Makói Grafikai Művésztelep létrejöttét: ez az az év, amikorra már kialakultak a meghívásműködés játékszabályai, a művek bemutatásának lehetőségei, s ez az az esztendő, amikor először jelent meg minden résztvevő egy-egy ofszet lapjával, a Makói Mappa.

E most napvilágot látott dokumentumok sorába felvették a művésztelep összes helyben kiadott katalógusának előszavát, továbbá az éves kiállításokról megjelent kritikák javát. A szövegek segítenek visszahelyezkednünk a közeli és mégis oly távoli korba, a hetvenes évek végének, a nyolcvanas évek elejének idejére: fordulataikban előbukkan a kor majdnem kötelező bikkfanyelve, a társadalmi hasznosság retorikájának fordulatai, ugyanakkor jól nyomon követhető a tájékozódás, az együttgondolkodó bírálat igényének ébredése. A szövegválogatás tehát dióhéjban kritikatörténet is.

E kötet kiadója a Miskolci Galéria. Hogy miért? Már elindult a vándorkiállítás a Makóhoz közeli Szegedről kijelölt útján Pécs, Miskolc, Budapest felé, amikor világossá vált, a kiállítás szervezőinek energiája fogytán. Hiába állt rendelkezésre a könyv kinyomtatásához szükséges dokumentumok és pénzek jelentős része, érezhetővé vált, kárba veszhet a szervezésbe addig fektetett, nem kevés munka. Ezért vállalta el a kiadás utolsó lépéseinek bonyolítását az a Miskolci Galéria, amelynek hosszú távú céljai között amúgy is szerepel – a helyi hagyományokra alapozva – a kortárs sokszorosított grafika országos gyűjteményének létrehozása és tudományos feldolgozása. A kötet a szervezők eredeti szándéka szerint készült el, csupán a kinyomtatás tervezett igényességét és a meglévő pénzek szűkösségét kellett fájó szívvel szembesíteni.

A bemutatón résztvevőknek *Lux Antal* művész levetítette azt a videoanyagot, amely éppen tíz évvel ezelőtt készült a művésztelep résztvevőiről.

M. L.

tatásokat bálják!

a felszámolására irányuló kormányprogram, mely logika szerint csökkeni fog vagy szükségtelenné válik, mint piacot lebonyolító–, az oktatás, a kultúra leépítését szorgalmazó intézkedések, mely szerint nem lesz szükség művelt, értelmes, új technikát, technológiákat befogadni képes szakemberekre –, az egész gazdaság, társadalom létét alapvetően meghatározó energiaágazat jelentős részének külföldi kezekbe tervezett adása, mely esetben annyit von el a háztartások kasszájából, amennyit akar, annyi és olyan traktor dolgozhat a mg.-ban, úgy alakulhat az üvegház, fólia alatti primőr termesztés, s a kisállat tenyésztés –, úgy épülhetnek munkahelyteremtő beruházások s zárhatnak be meglévő vállalatok, ahogyan az energiaárak diktálják. És számtalan negatív intézkedést, s joghézagot stb. tekintve is nincs más lehetőség. A gazdasági fellendülés ekkora-akkora meséjének azt. E csiki-csuki csapdától talán még olyan méltósággal tudunk megszabadulni, mint ahogyan a nemzetközi pénzvilág képviselői velevitték az országot. Ha ez újabb kelethez való tartozást is jelenthet? Múltunkhoz méltóan azt is vállalnunk kell! Továbbra is magunkat az EU-ba erőltetni nem szabad. Keleti piacaink még mindig akadhatnak, talán még "szolidabb" hitelezők is.

Rendkívül nehéz egy korábbi célnak, ideálnak menet közben hátat fordítani. Bár most már gyanítjuk, gyanítanunk kell, hogy az a bizonyos Európába vezető út talán nem is az az út. Európa talán éppen itt van, ahol vagyunk. Morálisan talán mindenképpen! S gazdaságilag?... Talán Európát csak ezután fogjuk közösen meglelni?... Talán... Talán csak is így lenne szép és jó is. Talán így a tisztességesen élő s becsületesen dolgozó, jóléti eredményt felmutatni mégsem tudó emberek zömét – főként a fiatalságot – nem irritálná a gyarmatosításból, háborúskodásból s különböző kalandorságból levezethető, gazdaságot, életszínvonalbeli különbséget csillogtató és szánalmat gerjesztő életmód.

FRANYÓ SÁNDOR
Csanádpalota

hetett. Leszállás előtt ránéztem a jegyre és csodálkozva láttam, hogy 90%-os a jegy és 3 Ft az ára. Szóltam a vezetőnek, hogy ez mégis abszurdum, hogy tőlem teljes árú menetdíjat szed be, és ugyanakkor 3 Ft értékű jegyet ad. Mi sem természetesebb, a vezető tiltakozott és nem ismerte el, szerintem akarattal történt tévedését. Sajnos nem írtam fel a busz rendszámát azért nem jelentettem be az esetet, ami igazolja, hogy van mit javítani a VOLÁN-nál.

TÖRÖK ERNŐ
Vásárhely

jük és köszönjük utasaink együttműködését. Sajnos konkrét adatok, dátum, időpont hiányában – ez esetben – nem tudjuk azonosítani, kivizsgálás és felelősségrevonás céljából meghallgatni a szolgálatot teljesítő autóbuszvezetőt, akinek a díjszabás szerinti 34 Ft-os viteldíjat kellett volna fizettetni és természetesen nyugtázni. Olvasójuk jelzése nyomán a térségben közlekedő autóbuszjáratok fokozott ellenőrzésére intézkedtem.

MEZŐ ISTVÁN
forgalmi igazgató

Árnyék a strandon

Az elmúlt szombaton gyönyörű, napsütéses idő volt, amely lecsalt a strandra. Játszadozó gyerekekkel és felügyelő szülőkkel telt meg minden medence. Én egy árnyékban levő padon ültem barátaimmal és jókat beszélgettünk. Később – váratlanul – ott termett egyik ismerős is. A csevegés közöttünk csak pár percig tartott, amikor kiderült, hogy jegy nélkül jöttek be – belógtak – a strandra. Én ezt nem tudtam, hisz nem én voltam a figyelmetlen, a jegyszedő nem vette észre a betolakodókat. Én az ismerősöknek azt tanácsoltam, hogy hagyják el a strand területét, mert éreztem, hogy nem lesz jó vége a dolognak. Az ismerősök már távoztak, mikor a jegyszedőnek nevezett asszonyka odajött hozzám, sértegetni kezdett, felbujtónak nevezett származásomra való tekintettel. Fenyegetett, hogy hívja a csoportvezetőt és felemlíti neki a történteket. Azt a kedves jegyszedő hölgyecske elfelejtette megemlíteni, hogy minden az ő figyelmetlensége miatt történ. Én ezután felháborodva szólaltam fel saját érdekemben, hiszen nem nyújtottam védelmet a betolakodóknak, amivel megvádolt engem a pattogatott kukoricát csemegéző jegyszedő.

Kiderült az, hogy a hölgy egyértelműen cigányellenes és faji megkülönböztetés váltotta ki a konfliktust közöttünk. Szomorúan vallom, hogyha már a strandfürdő jegyszedője is gyakorlott tehetség a népi, faji megkülönböztetésben, akkor én nem sok jót ígérek a strandfürdőnek, de a jegyszedőjük további pályafutásának sem. Amiért engem megsértett a sok jelenlévő előtt, panasszal fordulok a strandfürdő vezetőjéhez.

MÁTRAI ATTILA
Vásárhely

Kovács István dr.

Építész

Az Architectenr d'Aujourdhui folyóirat rendezésében megnyílt Párisban a II. modern nemzetközi építészeti kiállítás. Általános elismerést és tetszést arattak a magyar kiállítók, akiknek csoportjában külön-külön, vagy pedig együttes tervekkel szerepelt.-

Nemzeti Újság
1928.IV.4.

MDK

Kocsis István ifj.

A magyar mérnök- és épitészegylet közgyülésén, az Alpár-érmet ifj.Kocsis István kapta.

Cikk: Kállay Miklós miniszterelnök a realis erök összefogásáról beszélt a mérnökegyletben.

Uj Magyarság, 1943.apr.17. 3.l.

KOCSIS IMRE

ÚJABB KÉPEI

1986. JÚLIUS 25.—AUGUSZTUS 24. VIGADÓ GALÉRIA BUDAPEST V., VIGADÓ TÉR 2.

KOCSIS IMRE

Kedves Lajos!

Örülnék ha el-
jönnél a kiállí-
tásomra

Üdvözlettel
Kovács Anna

Szentendre 1986 júl 14

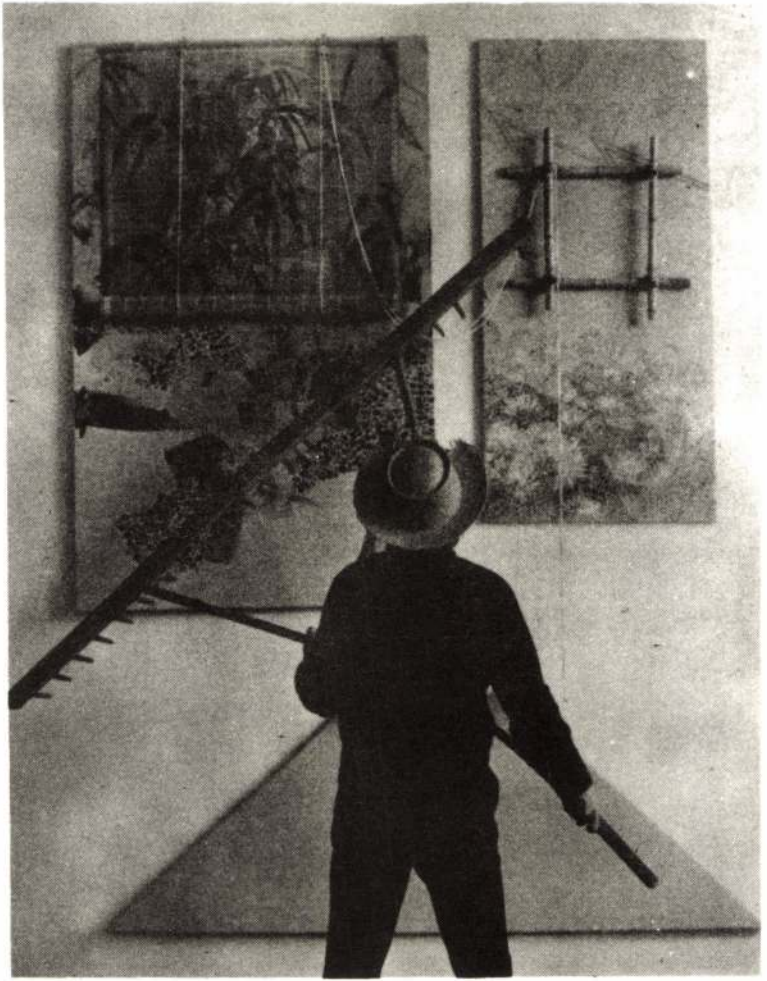

Meghívó

MHB IMMO
ART GALÉRIA

KÖRMENDI
GALÉRIA
BUDAPEST

MHB IMMO ART GALÉRIA

és a

KÖRMENDI GALÉRIA BUDAPEST

meghívja Önt

KOCSIS IMRE

Kulcslyuk-képek
1972-1995

című kiállítására

A kiállítást megnyitja:

Fábián László

író

MEGNYITÓ:

1995. június 12-én 17.00-19.00 óráig

MEGTEKINTHETŐ:

1051 Budapest, V.ker., Deák F. u. 15.
Tel./fax:266-4857

1995. június 12-1995. június 25.
minden nap 10-18 óra között

Kocsis László, festő

Az 1967-ben alakult Nagy István Csoport festői szobrászi társulás rangjál emelte, hogy az induláskor olyan művészi minőségadott mértéket a többieknek mint pld. Kocsis László Miklosovits László és még többeknek művészete.

Sasonci Miklós: A Nagy István Csoport tíz év
Pest Megyei Hírlap, 1977. szept. 21.

Kocsis László

Kiskunlacházán megnyílt Gunszt Ferenc emlékkiállítása, melynek kapcsán felmerült egy múzeum felállításának terve. Gyorsan bevépeszíthető ~~terve~~ lenne Gunszt Ferenc Gaál Imre, Kocsis László, Bakallár József és mások életművével.

Losonci Miklós: Tárlatok Érden és Kiskunlacházán
Pest Megyei Hírlap, 1977. jún. 22.

Kocsis Lajos (1926-1975)

A Képzőművészeti Főiskolán Kmetty János növendéke volt. Elméleti helyzetű művei. Tragikus halálával a Képzőművészeti Főiskola Pedagógiai tanszéken fejeződött.

70. Kompozíció o.v. 52 x 70 cm jlb. Kocsis mgt.

A XX. sz. festészete a miskolci gyűjtőben
Katalógus, Miskolc 1975

Kocsis László.

A Zebegényi Szabadiskolában
beindult a harmadik festő
osztály melynek élére Kocsis
László festőmű részt hívták
meg.

XX Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977.
Müvészet, 1977. juliu - 10.oldal.

Kocsis László festő

Szigetszentmiklóson lett igazán festő, rajztanári tevékenység mellett.

Losonci Miklós: Pest megye rajztanárai képzőművészetünk örhelyén.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

Kocsis László, festő

Megnyílt Gyönyön Nagy István Csoport felsőfarkasdi művésztelepének idei kiállítása. A Csoport a kezdettől rendelkezik azzal az országos méretekkel, melyet a művész művei jelentettek.

Lasonci Miklós: Felsőfarkasd, 1976.

Pest Megyei Hírlap, 1976. nov. 25.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kocsis László, festő és grafikus

CSEPEL

1074

Lovak

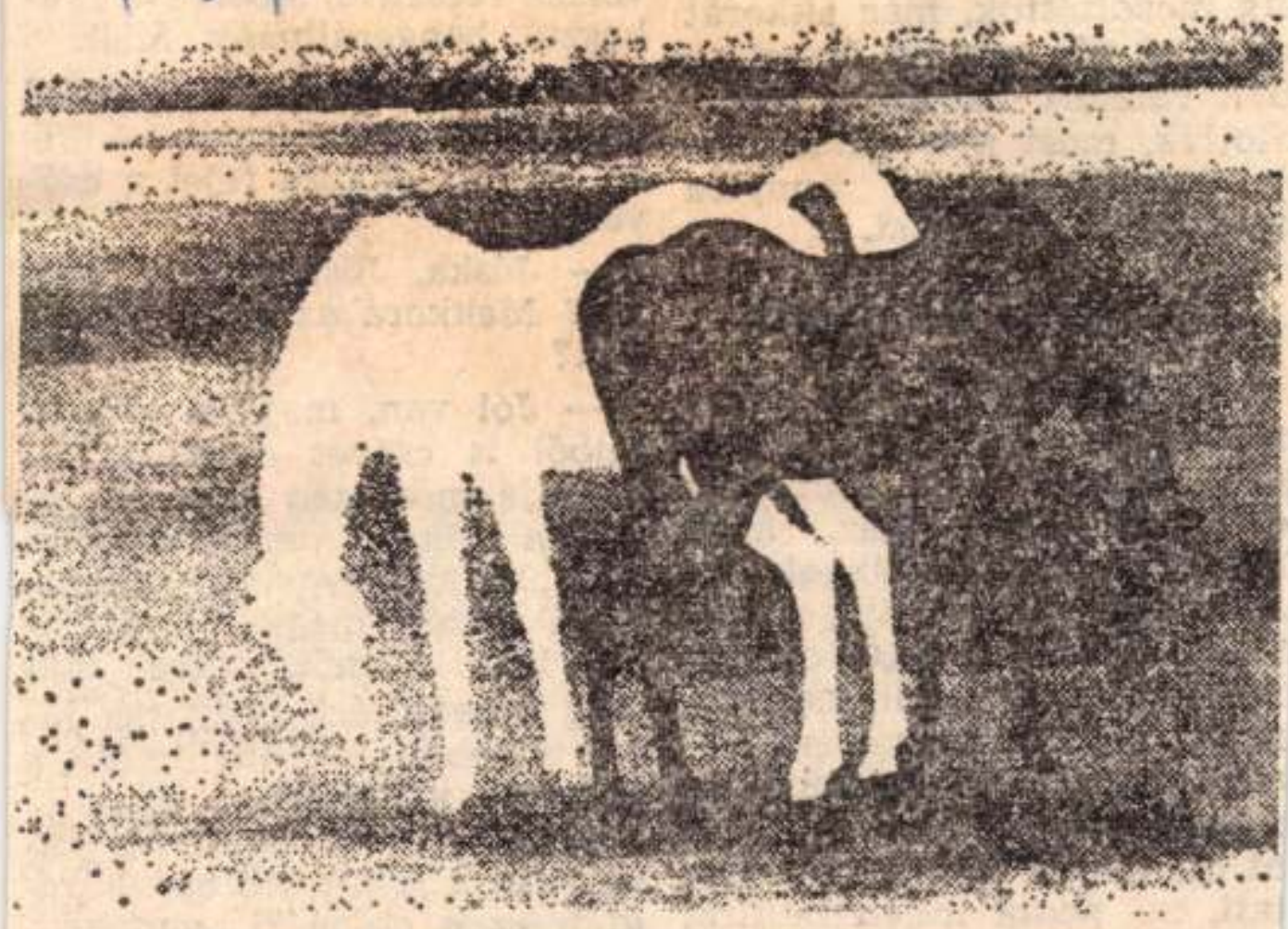

Kocsis László grafikája, a Lovak-sorozatból

ket. Az elő
el a karral
vben, ami
lig mozdítot
grott a gép
ünk valamit
ították, mos
en kezelhet
rzékeny a s

Fizikail

Németh Jó
os, aki korm
ozik, helyes
eruházás előtt, igaz, hogy
zokkal a nagy héblikkel, ka-
okkal nyitottuk zártuk a sze-
epeket, de akkor a gép ott állt
neg, ahol én a héblit megállí-
ottam. Most a fizikai erő he-
vett hidraulika, pneumatika
nozgatja ezeket a nagy karo-
at ott lent a kormányosfülke
latt, mi pedig innen felülről
sak az utasításokat adjuk a

zsef a mikrofonba, a fűrész-
gép „kormányosának" címez-
ve. De azért megkéri kollégá-
ját, Kósa Jenőt, nézze már
meg a beállítást, hogy egy ki-
csit valóban továbbvihessék a
csővéget a hengerek alá...

— *Mintha rendezettebb len-
ne most a szinttartó beruházás
után ez a csőgyári nagyhen-*

MAHIR MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 53.
Telefon: 337-748, 340-726

Kocsis László festő- és grafikusművész

CSEPEL

1983 SEP 91

1021

pel

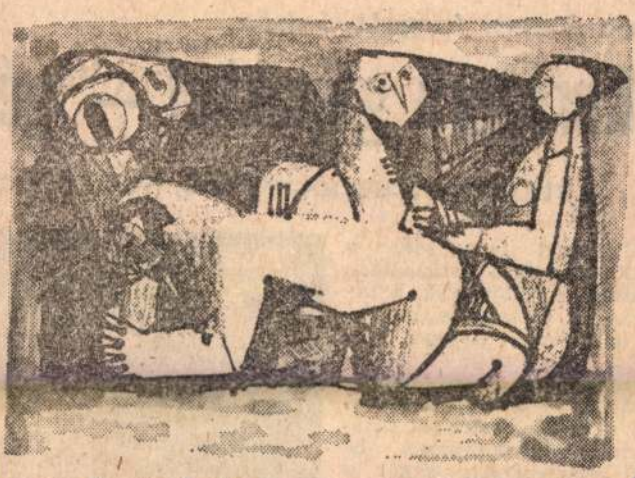

Kocsis László hagyatékából: Illusztráció

Idén 9 ezer forgattyúsház

Korszerű gépekkel – igé

Létszám-átcsoportosítás, koordináci

Pillanatnyi fennakadás a
naglövőgépnél, s máris állnak
hosszú szállítópályák, a for-
názás, az összerakás, az ön-
és, az ürítés... A lapos vég-
nagok nélkül nem lehet ösz-
zeszerelni a magcsomagot.
akarítás — mondja a műve-
ető —, s az összerakók taka-
tanak. Természetesen ha
ást gyártanának, akkor is
ányozhatna az import tömí-
s vagy az import tömlő a

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kocsis László
Gyalázos - tetőben
MAGYAR PAPÍRIPAR
1984 JUL 17

HALÁSZ IMRE:

Leltár az ifjúságról

1021

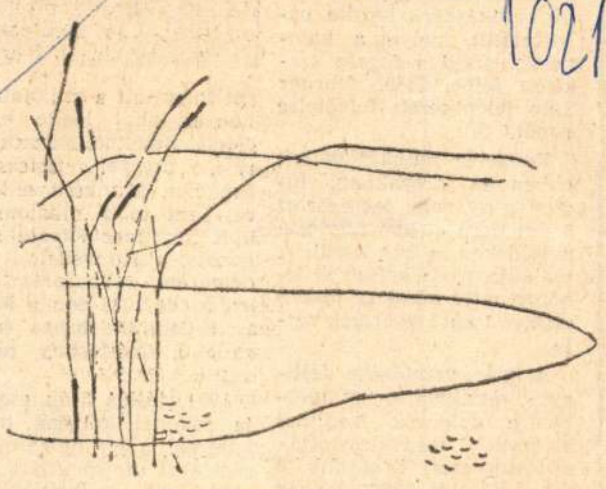

Kocsis László hagyatékából: Duna-parton

Majd ha a gubacsok, mit a víz nevelt,
az éjszakai fürdést emlékké szorítják,
jövünk m á s o d i k műszakból két csalódott gyerek,
férj, feleség, az úttörő nyakkendőt alig levetve
és — ráncos Hold, sima bőr — folytatjuk visongva
a h a r m a d i k a t —

Majd ha e híres hazai „högyek", az alig
füves, alig 10 méternyi furcsa
formájú dombok is (mert végül koporsó-
-formába zárta őket a — malterosláda)
mintha szánkóznánk még rajtuk, újra
fölnevetnek —

Majd ha a tavaszi hómunkások tolják
talicskáikat s klaffognak gyári bakancsok
a nyárfák pitypangszálkás vattelinjában és
fölbolydul pár Szilveszter emléke,
ó, ifjúság, ifjúság: zöld tél! te
virágzás —

Majd ha nem fáj már, nem is sajdul többé,
ha egy nyárfás s egy kiútált bodza
átadja szent helyét a — szeméttelepnek,
mert a jég, ami a jácintot kikezdte
már örökre itt marad —
virágnak —

Maj ha csontokon járunk, mert az akácos
„tyúklábait" szórja május után, és
megreccsen a járda, vagy síró esőben
(az ég gyökeret ereszt: villámok szabdalják)
csak letottyan egy érett gesztenye elénk
emléknek —

Majd ha beheged rajtunk ez a seb,
hogy te nő vagy, én pedig férfi
s nem cipelünk csillagot — csak zsákot;
vagy kezdenek a mások által írt szerelmes sorok,
mert sokat olvastam, elkúrvulni
bennünk —

Majd ha újra október rohasztja a kertet
s a dáliák, mint a női szemérem,
meglucskosodnak a roppant izgalomtól,
hogy még egyszer végigtapogatja őket is a
fény s a szívünkben még egyszer, még egyszer!
tavasz —

Majd ha — bíró a buszon — kikötöztem én is
odvas egyetlen fogamhoz azt a félnapos kis férjet,
örök ágybérlőt, most nászutast, aki
egy kartonszoknyán s kék kisnadrágon át
huzigálta szégyentelenül a mézpiros pihéket a
munkásszállásig —

Majd ha a számban a csontok kisebesednek,
a műanyag-csontok is kipattognak újra,
ha olyan leszek én is, mint a többi vénember,
követ hajítok a párzó kiskutyákra
s az állomások klozettjain hosszabban
időzök —

Majd ha az ajtók éjjel maguktól kinyílnak
s párnáink mellett a pitypang, kamillás
hektószámra, holdszámra virágzik;
hullócsillag-temető lesz a hamutálcám,
minden reggel egy égboltot söprök a
szemétre

Akkor talán rádöbbenek én is:
ezek voltunk! ennyi az ifjúság,
ezek a kis sebek, nagy álmok, parányi
semmiségek. Tőlük nem láthattuk:
trónon ülünk s udvarunk végében — 90 négyszögöl! —
éjjel-nappal egy beláthatatlan óceán
hullámzik.

1021

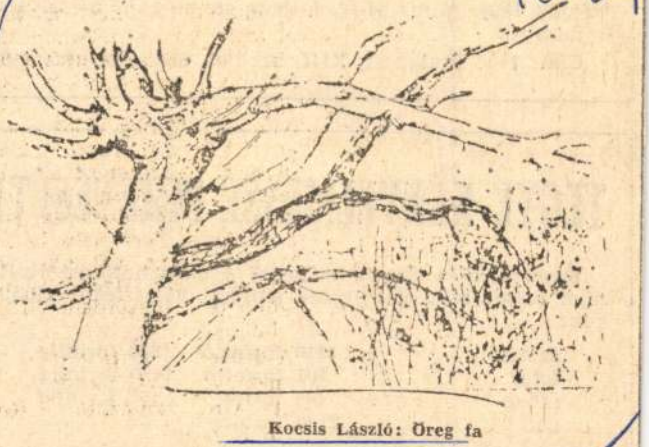

Kocsis László: Öreg fa

voltak testvérek, a gyárban dolgoztak. körülmények közt így fiatalon megi dett a rendszeres r zikai munkával. 16 1939 szeptemberébe a Fűzfői Papírgyá gédmunkásként ke lyafutását, melyet naság, majd a fo kított félbe. 1949. 2-án jelentkezett ismét.

Rengeteg munkát vállalt ebben az időszakban, hiszen a gyárban ledolgozott 8 óra után otthon folytatta a földeken, a ház körül. A családja megélhetése érdekében tette mindezt, hiszen otthon 3 apró gyermek várta.

A gyár vezetősége felfigyelt munkájára, így 1962-ben a dolgozók bizalmát élvezve megválasztották szakszervezeti titkárnak. 4 évvel később, 1966. január 1-től személyzeti vezetői kinevezést kapott.

Lajos bácsi — hiszen mindenki így emlegette — aktív közéleti tevékenysé-

ban is, amel életét. Betöltött számos járási, megyei tanácstagi funkciót. Munkája elismeréseként több alkalommal a Könnyűipar Kiváló Dolgozója, a Honvédelmi Érdemérem, a Veszprém Megyéért és 1983-ban a Munka Érdemrend bronz fokozata kitüntetésben részesült.

1984. július 3-án családja, rokonai, kollégái, munkatársai, a PV dolgozói kísérték el utolsó útjára.

Emlékét szívünkben örökre megőrizzük.

A Balatonfűzfői Papírgyár gazdasági, társadalmi vezetői, dolgozói

★

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy Emsperger Jenő, a Budafoki Papírgyár munkaügyi osztályvezetője 1984. július 3-án elhunyt.

1925. október 28-án született Adony községben, munkáscsaládból. Iskolai tanulmányait befejezve már 1946-ban részt vett a felszabadulást követő újjáépítési munkában, ott volt az összekötő vasúti híd építésénél. A MADISZ tagjaként már ekkor bekapcsolódott a mozgalmi munkába, amely tartalmas életútját végigkísérte.

1947. január 7-én lépett be a Kartonlemezgyárba, ahol különféle munkaterületeken mindig becsülettel, példamutatóan végezte munkáját. Akár mint gépmunkás, raktáros vagy térüzemvezető, de 1962-től mint munkaügyi osztályvezető, mindegyik munkaterületen megnyerte a dolgozók bizalmát, megbecsülését. Közismert volt humánuma, emberszeretete, segítő szándéka munkatársai, dolgozótársai gondjainak feltárásában, megoldásában. Munkásságának életeleme volt a közéleti tevékenység. Ezt a harcot vállalta és folytatta mindvégig.

1947-ben került a párt soraiba, az eszme hű harcosaként mindig ott volt, ahova a párt állította. Részt vett a falujárásokban, párttitkárként, propagandistaként, végül a Budafoki Papírgyár üzemi pártbizottságának tagjaként is a pártot, a közéletet szolgálta. Munkásságának eredményességét számos kitüntetése is bizonyítja.

Emlékét megőrizzük.

A Budafoki Papírgyár gazdasági és társadalmi vezetői, dolgozói

Értékelemzők Szolnokon

Az Ipari Minisztérium vállalataihoz tartozó egységek közül néhányan Szolnokon értékelemzési tanfolyamot tartottak. Közöttük 14-en vettek részt a Szolnoki Papírgyárból. Az elméleti felkészítő szakemberei a gyakorlatban hasznosítják a tanultakat.

Pályázati hirdetés

A Papíripari Vállalat Csomagolóanyag-gyára pályázatot hirdet

Kutatás-fejlesztési osztályvezetői munkakör betöltésére.

Feladatkör: Élelmiszeripari kombinált csomagolóanyagok gyártás- és gyártmányfejlesztése területén az innovációs folyamatok menedzselése.

Feltétel: Vegyészmérnöki alapvégzettség. Papír-műanyagfeldolgozó és nyomdaipari ismeretek. Kreatív gondolkodás, angol vagy német nyelv tárgyalóképes ismerete.

Bérezés: Megegyezés szerint.

A szakmai önéletrajzot is tartalmazó pályázatot kérjük 1984. július 30-ig, a gyár személyzeti osztályára eljuttatni.

Cím: 1134 Budapest, XIII. kerület, Szabolcs utca 4-6.

TEGYE KÉNYELMESSÉ PIHENÉSÉT!

Keresse fel a Centrum Csepel Áruház bútorosztályát, ahol fonott kerti garnitúrák gazdag választékát kínáljuk:

asztal	1110 forinttól	1320 forintig
fotel	707 forinttól	1450 forintig
ülőke	444 forinttól	557 forintig
pad	2130 forintért	

Várjuk kedves vásárlóinkat!

A GLÓRIA ART STÚDIÓ

Tisztelettel meghívja
Önt és kedves családját

KOCSIS MIKLÓS
szobrászművész
kiállítására, melyet

LÓRÁNT ZSUZSA *nyit meg.*

Megnyitó:
1997. március 13. (csütörtök) 18 óra

Cím: 1053 Budapest, Kecskeméti u. 6.
(az udvarban jobbra)

Megtekinthető: március 13-tól április 2-ig
hétköznap 10–18-ig, szombaton 10–14-ig

Kocsis Miklós

BUDAPEST 94
13 97
AL-T/136

MAGYARORSZÁG
016
FORINT

MTA Művészettörténeti Kutató Csoport
PATAKI GÁBOR
igazgatóhelyettes úr

Budapest
Úri u. 49.
1014

Kocsis László

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

grafikus

MAGYAR PAPÍRIPAR

1984 JUN 30

ha nyugodt lélekkel
gondolhatok —

tévedéseimre

1021

Kocsis László grafikája: Nyár a kaviesbányatónál

mber 31.
gi parlan
zni a n
arban d
ére valla
tőséget
lyzetükr
lkitűzése
k. Ezeke
harminc
etkörülm
l esik sz
A papír-

unkahelyi parlamentjeit no-
mber 15-ig rendezik meg,
követi december 15-én a
llalati ifjúsági parlament.
előkészítésről, a beszámo-
elkészítéséről, a részvétel-
(küldöttek megválasztásá-
), és szervezési kérdésekről
3/1984. sz. vezérigazgatói
sítás rendelkezik. A válla-
intézkedés kihangsúlyozza,
gy a tanácskozásnak az if-
ságot közvetlenül érintő
désekkel kell foglalkoznia,
zen a pályakezdés, a csa-
alapítás zömmel 30 éves
alatt történik. Kivételes
tben azonban — illetékes

mostani parlamentektől
vagyis, hogy felhívják a fi-
gyelmet az időszerű ifjúságpo-
litikai kérdésekre, mozgósítsa-
nak a vállalat — a gyárak —
előtt álló gazdasági feladatol
megoldására, és lehetősége
adjanak a fiatalok számára
szocialista demokrácia gyakor
lására. Épp ezért igen fontos
hogy a fiatalok aktívan kap
csolódjanak be, kritikusan —
egyben önkritikusan — vizs
gálják meg saját helyzetüke
és a kitűzött feladatoka
Mindez azt követeli a munka
helyi, vállalati vezetőktől, tá
sadalmi szervezetektől, hos

Kocsis Mária, dinletervező

h.: Kocsis András

Sziklai Júlia: Véró.... 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 2.

KOCSIS MÁRTON, pénzverő

Anno 1667 a Die Septembris usque ad Diem 17 Decembris. Az Választóknak, Pénzverőknek és Egyébfele Müvesekek Negyedik Angariabeli Fizetések, ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum.

Pénz verők.

KOCSIS MÁRTON, Pénzverő, 77.old.	Hétre. Fl. 1. 50.	Hét. 13. Fizetés. Fl. 19. den. 50.

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1867-1968 Akad. Kiadó, Bp-st. 1968

KOCSIS MÁRTON, pénzverő

Ab Anno 1666 Die 18 Decembris usque ad Annum 1667 Die 10 Marty, Az Választoknak, Pénzverőknek és egyéb fele Mivesseknek Alsó Angaria beli Fizetesek ugy mint intra Spatium 13 Septimanarum.

Pénzverők.

	Hét.	Hétre Fizetés
KOCSIS MÁRTON, pénzverő	13.	Fl.1._o. Fl.19.den.50.

RSZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása /1666-1667/ 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVI-LXVII.évf. 1967-1968. Akad.Kiadó.Bpest. 1968

KOCSIS MÁRTON, pénzverő

Anno 1667 a Die 13 Marty usque ad Diem 18 Juny Ejusdem Anni, Az Választoknak, Pénzverőknek es Egyeb fele Müveseknek Nasodik Angariabeli Fizetesek ugy mint Intra Spatium M Septimanarum.

Pénzverők.

KOCSIS MÁRTON, Hetre. Fl. 1. 50.	Hét.	Fizetés.
Pénzverő,	13.	Fl. 19. den. 50.
75. old.		

ESZE TAMÁS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667 / 73. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

KOCSIS MARTON, pénzverő

Anno 1667 a Die 12 Juny usque ad Diem 17 Septembris, Az Választóknak, Pénzverőknek és Egyéb fele Müveseknek Harmadik Angariabeli Fizetések Ugy mint Intra Spatium 13 Septimanarum.

Pénzverők.

KOCSIS MARTON, Hétre. Fl.1.50.- Hét. Fizetés.
Pénzverő, 13. Fl.19.den.50.
76.old.

ESZK ÁMAS: A nagybányai pénzverőház számadása / 1666-1667 / 73.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

Penzverö MIHÁLY KOCSIS

Emlitve:- 1647. Fizetése egy hétre 1 frt. 50 dénár. 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

Kocsis Miklós:

Drámai hangú olajképeivel szerepelt a XVI. k. Tanács által, az Ikarus Művelődési Házban rendezett kiállítá-sou.

M.L.: A XVI.k-i Pedagógus Képzőművészek kiállítása

Rajztanítás 1971/2

31.old

1021 Kocsis Nagy Margit
szobrászművész

1990.IV.5.Televizió 1.18.10/SzGyné/

Dél-alföldi krónika.

-Jó napot kívánok kedves nézőink,a dél-alföldi krónika áprilisi adását látják,a következő félórában.

-Műsorunkban ellátogatunk Kocsis Nagy Margit szobrászművész műhelyébe.

-Szólunk a müszaki üzemmérnök képzés gondjaóról.

-Beszámolunk egy épitő vállalat bárszabályozási kisérleteiről,

-És egy korszerü munkaszervezési forma előnyeiről.

-Szólnuktovábbá a nagyüzemi,zöldségtermesztés problémáiról,

-No meg a háztáji fólia alatt termelt primőrőkről.

-Kezdjük ez utóbbival,hiszen már benne vagyunk a primőr szezonban.Az egyik legkorábban és nagy tömegben megjelenő zöldségféle a retek.Legnagyobb mennyiséget ebből Kiskunfélegyháza környékén termelik.Megtalálják-e számitásukat a termelők,és a felvásárlók?Lesz-e olcsó retek a boltokban?Erről kérdezték munkatársaink,Czauner Péter riporter,és Balázs Iván operatőr a kistermelőt és a helyi ZöldÉrt vezetőjét?

-A ZÖLDÉRT kirendeltség 860 termelővel áll szerződéses kapcsolatban.Mióta foglalkozik a retekkel?

-1960 óta,ugy hozzávetőlegesen azóta csináljuk,folyamatosan, tehát minden évben folyamatosan termeljük és mindez idáig ugy néz ki,hogy érdemes volt vele foglalkozni,tekintettel arra, hogy elég korán van fütött retek és ez adja a legkorábbi forintot a házhoz,amit hát mint termelőszövetkezeti tagnak jól jön,kisegitésnek.

-Az elmult esztendő hogy sikerült?

-A tavalyi évben minden esetben a Bosnyákon szoktuk eladnia retket,mert lényegesen magasabb árat kaptunk érte,mint a helyi ZÖLDÉRT,a kiskunfélegyházai ZÖLDÉRT-nél,Az idén ugy néz ki,hogy szintén föl fogjuk hordani.Most lesz az első vitel, holnap éjjel a Bosnyákra,és ugy néz ki,hogy most is megéri, mert igen jó árat adnak érte.Tekintettel hogy kifagytak a fütetlen fóliások,és nagyon el fog huzódni és körülbelül, jó ha husvét után bejönnek a fütetlen fóliások és ez pedig addig ki fog kerülni,és igy ugy látszik,hogy pénzügyileg talán jobban is járunk,arra tekintettel,hogy nem kellett annyit füteni rá.

Kocsis Nándor

okl. építészmérnök
a belügyminiszter Zenta
városához mérnökké
kineverte

MMÉEKözl.

1943. 94. l.

MDK.

Kocsis László

Asszonyok c. rajza

Közalmalmazott 1965. juni.15.lap -

1964 DEC 20.
1021

A Gloria Hungariae atyja

Öreg, anekdotázó kedvű parasztember, akinek mozgását elnehezítették a munkában telt évek.

Aki először látja Kocsis Pált, annak agyában először ez a kép rögzítődik.

És ha megtudja róla, hogy Kossuth-díjas szőlőnemesítő s hogy az általa kitenyésztett új fajtákat Kaliforniától Üzbekisztánig az egész világon ismerik, s hogy személyes jóbarátja Kodály Zoltánnak?

A kép jellege ezzel sem változik, csupán gazdagodik. Kocsis Pál megmaradt a kecskeméti-katonatelepi homok egyszerű fiának és kitűnő ismerőjének. Nélküle nemcsak a homoki szőlőkultúra, de ez a vidék is szegényebb lenne. Hozzátartozik a tájhoz, millió szálú gyökér köti hozzá.

Pali bácsi nyolcvan éves.

Húsz év híján egy évszázad. Egy eseményekben és munkában gazdag, burjánzóan termékeny élet foglalata.

Lekötözött ágak

A jókora szoba faláról képek néznek vissza ránk. Közöttük Pali bácsi festményei.

— Tizenkét éves koromban festőnek készültem — meséli. — Ifjú koromban sem tettem le erről a szándékomról, miután két évig a Kecskeméti Művésztelep lakója voltam. Sőt Pesten is, többedmagammal, műteremben laktam. Belekóstoltam a bohém életbe. Az volt a tervem, hogy Párizsba megyek, Matisse festőiskolájába. Apám azonban sem anyagilag, sem más módon nem támogatott, s így a tervem meghiúsult. Visszatértem hát Hankovszky Zsiga bátyám úrréti szőlőjébe, ahol már diákéveim nyarait is nagy kedvvel töltöttem. Apám, aki jó nevű bognármester volt a Kaszap utcában, azt akarta, hogy gazdálkodó legyek. Ám én jobban éreztem magam Zsiga bátyám gyönyörű és hírneves ültetvényén, s lassanként megismerkedtem a növénynemesítés műhelytitkaival.

Az egykori tanítómester nyomdokain járva kezdett el kísérletezni Kocsis Pál. Egyebek között a körtefákkal, oly módon, hogy az ágakat lekötözte. A fajtákat úgy válogatta össze, hogy a legkorábbitól kezdve a legkésőbben érő körtékig minden változat megtalálható legyen. Szépen sikerült az ültetvény.

Az igazi lendületet azonban Mathiász János adta a fiatal kertésznek.

— A kiskun homokon akkor sokfajta szőlőt termesztettek — emlékezik Pali bácsi. — A leromlott, elkorcsosult fajtáknak jobb minőségű és nagyobb hozamú szőlőkkel való helyettesítése egyre sürgetőbb feladat volt. Ezt végezte nagy-nagy sikerrel az öregúr.

Vasárnapi Riport

E szón — öregúr — az emlékezés melege süt át. A világhírű szőlész legjobb tanítványává vált Kocsis Pál.

A kezdet és a folytatás

Csakhogy a „legjobb tanítvány" a mesterénél is többet akart elérni.

— Az öregúrtól kértem a „Mathiász Jánosné" vesszőiből, hogy a kadarkával, a futóhomoknak ezzel az elpusztíthatatlanul szívós szőlőfajtájával keresztezzem. Ládában neveltem a magoncokat, amelyek piros szikleveleket hoztak. Ám olyan gyorsan növekedtek, hogy le kellett venni a láda alját, s az egészet új ládába helyeztem. Ezt aztán még négyszer megismételtem. Több méter hosszúra nőttek a palánták. Amikor veszszővé erősödtek, lehajtottam őket, s máris jelentkeztek a termőrügyek. Az első évben tíz fürtöt szüreteltem róluk. A módszert Mathiász János is átvette.

Így kezdődött. S ehhez méltó volt a folytatás is. Sorra születtek az új hibridek, s hogy csak a legismertebbet említsük: a „Gloria Hungariae", az „Ida", az „Irsay Olivér" és a „Kocsis Irma". A korábbiaknál jobb, zamatosabb, szép küllemű termést hoztak e hibridek.

Pali bácsi sok kedves emléke közül is kiemelkedik a tizenkét év előtti. Kodály Zoltán látogatta meg, akiről rögtön el is nevezett egy új fajtát. A névadó sorra kóstolta a fürtöket, s ő maga választotta ki azt, amelyiknek a „keresztapaságát" vállalta. El is vitt néhány szálat, hogy gyarapítsa velük kertjének gyűjteményét.

Segíteni a természetnek

Az idős szőlőnemesítő több mint kétszáz új fajtát mondhat a magáénak. Közülük jó néhányat százezer, sőt, millió számra szaporítanak a törzstelepeken.

Megkérdem, közülük melyiket tartja a legkedvesebbnek, a szívéhez legközelebb állónak.

— Ezt már sokszor kérdezték tőlem — feleli. — Mindig a legutóbbit, ezt szoktam válaszolni. Most sem mondhatok mást. Nos, elárulom, hogy mostanában a peronoszpóra-mentes fajta kitenyésztésén szorgoskodom. Hogy hogyan? A százszoros nevű direkttermőt kereszteztem a „Mathiász Jánosné"-val. A száz egynéhány hajtásból kettő lett olyan, amelyik ellenállt a peronoszpórának. Ez utóbbiakat újból a „Mathiász Jánosné"-val hoztam össze. Most már jóval több volt az olyan magonc, amelyen nem fogott a gombabetegség. Még hozzá háromféle — fehér, piros és fekete — változatban fordultak elő. Ám ezzel az eredménnyel sem elégedtem meg: a piros változatot megint csak a „Mathiász Jánosné"-val kereszteztem. Ez most az üvegházban van. Meglátjuk, mi lesz belőle...

Nincs könnyű dolga a szőlőnemesítőnek. Sikerek és kudarcok egyaránt érhetik. Pali bácsinak is jutott mindegyikből. Készülő önéletírásában, amelyből két évvel ezelőtt az Aranyhomok antológia részletet közölt, ezt írja: „...Elcsüggedni soha nem tudtam, mert mindig közbe jött az újabb és a legújabb siker, ami a további munkához kedvet adott."

Ezt most ezzel egészíti ki:

— A szőlőnemesítés olyan tevékenység, amit soha nem lehet befejezni. Az igények mindig növekednek. Most az a feladat, hogy lerövidítsük a tenyészidőt, s így a homoki étkezési szőlő elsőnek jelenhessen meg a világpiacon. És az, hogy a nagyhozamú borszőlő étkezésre is alkalmas legyen. — Majd kis mosollyal hozzáteszi: — Hogy ezt miként érjük el? Egyszerűen úgy, hogy segítünk a természetnek.

A világsiker után

Kocsis Pál nagyszerű életpályája nincs híjával a hivatalos elismeréseknek sem. Már a század tízes éveinek első felében megrendezte szőlőfajtáinak a kecskeméti, később a budapesti kiállítását. Az ezeket követő kiállításokról is újabb sikerekkel tért vissza.

A forradalmi munkás-paraszt kormány 1959-ben Kossuth-díjjal tüntette ki a szőlőnemesítés terén elért, nemzetközileg is elismert eredményeiért.

Elismerésekben az idei év sem volt szűkös. A „Gloria Hungariae" szőlő elnyerte Bécs város nemzetközi nagydíját. A „Kocsis Irma" bora a nemzetközi borversenyen aranyérmet kapott.

Noha már nyugdíjas, napjai most is szorgos tevékenységgel telnek. Egykori mesterével, Mathiász Jánossal együtt vallja: „Nem az a jó szőlész, aki az életben sokat dolgozik és meggazdagszik, hanem aki az egész világnak hasznos és maradandó alkotásokat tud létrehozni."

A kilencedik évtized küszöbén Pali bácsinak igen hosszú életet kívánunk és további sikereket a homoki szőlőnemesítésben. S kívánjuk azt is, hogy mielőbb ezer és ezer holdon hozzon gyümölcsöt az a mag, amit Pali bácsi elhintett ezen a vidéken.

Mert a jövő termőrügyei már jól látszanak.

Hatvani Dániel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

A MI OTTHONUNK

Hálószoba bútort, vagy kombinált szobát?...

Így teszik fel a kérdést az új bútor vásárlói. Pedig a kérdés megfogalmazása nem helyes: nem szobát akarunk berendezni, bebútorozni, hanem kényelmes környezetet teremteni — új bútorok segítségével.

A szoba berendezésénél csakis az lehet az irányadó, hogy a megvásárolt bútorok mindennapi kényelmünket szolgálják: az alvást, a pihenést, az otthoni foglalatosságot. Ne „komplett" szobát nézzünk tehát, hanem: ülőbútorokat — széket, fotelt, karosszéket; fekvőbútort — ágyat, heverőt, rekamiét; tárolóbútort — szekrényt, polcot; asztalt — kicsit, nagyot, alacsonyat, magasat — a személyek számát, a család igényeit és a lakás méreteit vegyük figyelembe.

Sokan állítják, hogy aki „modern", az kombinált szobát választ. A mai modern hálószoba éppen olyan kényelmes, mint a régi, csak hiányoznak róla a felesleges cirádák, cifraságok. Világos, könnyedébb — tisztántartása is egyszerűbb. A hagyományos nagy toalett-tükör kis pipereasztallá zsugorodott, amely esetenként író-, munkaasztalként is szolgál. Akinek elég helye van a lakásban, bátran választhat tehát hálószobabútort is.

A kislakásoknál nem engedhetjük meg magunknak ezt a fényűzést. Itt egyetlen szobában nemcsak aludni és ruhanemüt tárolni akarunk, hanem élni is: olvasni, rádiót hallgatni, vendéget fogadni. A kombinált szoba ebből a szükségszerűségből született. A régebbi típus születése óta nem sokat fejlődött. Felhasználásában nagyon kevés a variációs lehetőség. Ezért kellett kialakulnia olyan új, variálható berendezésnek, mint amilyenek a Varia, a Csillag, a Rába, elnevezésű hazai gyártmányok. A kereskedelem sok ízléses bútortípust importál Lengyelországból, az NDK-ból, Csehszlovákiából. Nagy részük nemcsak komplett összeállításban, hanem egyéni ízlés szerint összeválogatva is kapható.

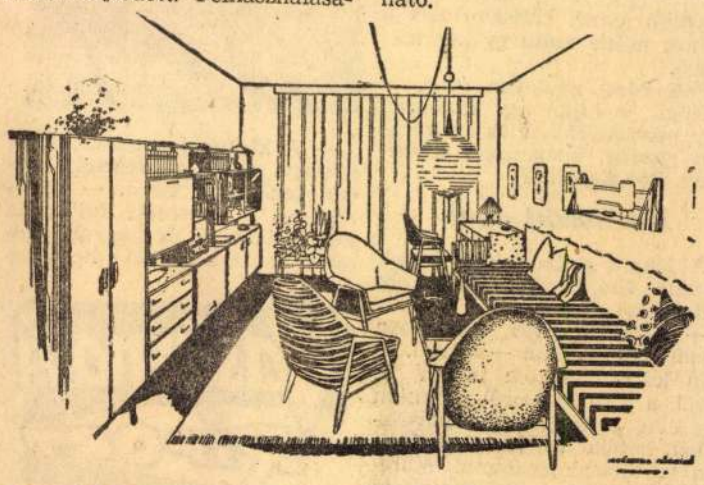

A Panni elnevezésű variafal részeit mindenki tetszés szerint állíthatja össze, hogy helyet kapjon fehérnemű, irat, könyv, edény és dísztárgy.

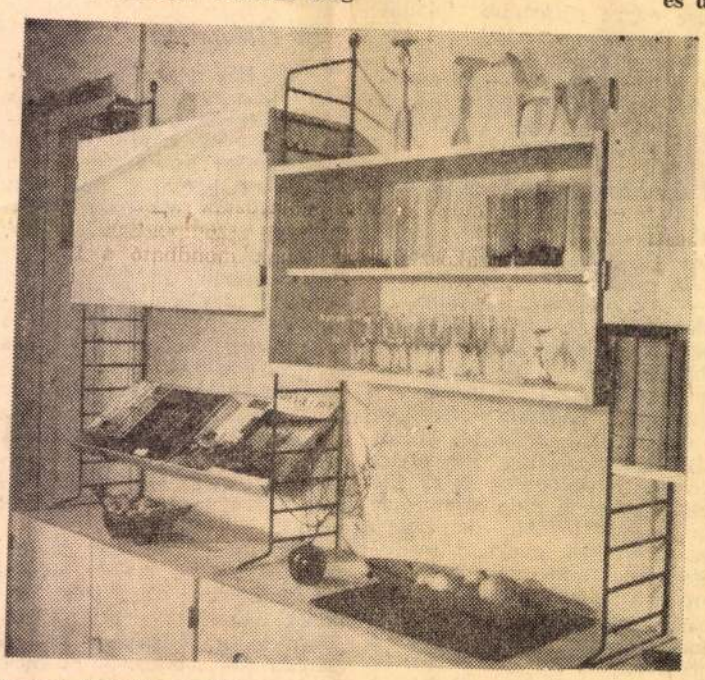

Modern bútoröszeállítás, amely másfél szoba berendezésére is alkalmas. A sokféle szekrény számtalan varriációban felhasználható.

Kozmetika

Olajos arcpakolás (száraz arcbőrre). Növényi olajjal — pl. napraforgóolaj — bőségesen bekenjük arcbőrünket, s rá olajjal átitatott gézdarabkákat vagy vékonyra széthúzott vattaréteget helyezünk. Föléje gőzzel melegített törülközőt teszünk. A meleg törülközőt gyakran váltogassuk, mert csak így tudjuk állandóan melegen tartani az olajréteget, és elősegíteni az olaj beszívódását bőrünkbe. Az olajos pakolást száraz, vagyráncosodásra hajlamos bőrön hetenként kétszer 10—15 percig alkalmazzuk.

Száraz arcbőr kezelésére alkalmazhatjuk a tojásfehérje pakolást is.

Decemberi költségveté

A napokban találkoztam Kuvernyákkal, aki beszélgetés közben arról panaszkodott, hogy a november hónapot családi pénztára megint deficittel zárta. Elmondta az előzményeket is.

mert akkor nagyobb nem volt, mire meg lett, addigra elveszett a blokkja.

Kénytelen volt menteni ami menthető és ...lotta feleségé- ...ogy lottón nyer- ...eljes összeget. Az ...n még sokáig ...eskedett férje ...enségén, és csak ...tődött bele a ...a, amikor kará- ... felé — kéz alatt ...rült eladni a ki- ...sikerült bundát ...z forintért, gon- ...: ha csak eny- ... nyertek volna, ... sem szólhattak ... semmit. Méltá- ... azonban férjé- ...ánta való figyel- ...zándékát és meg- ...sre szánta el ma- ...Közeledett a szil- ...r és kapóra jött, ...t szomszédék köl- ...lés miatt megvé- ... kínálták nagy-

képernyős Mun- jukat, négyezeré- feleség némi a- zás után megve- készüléket ante- háromezer n- Hatszázat azonn- romezerkétszáza- dig, amit sógo- kért kölcsön, n- fizette. Karácso- tén ment át eg- merősével a k- kért. Odahaza ... kellett a felűné- vették a masi- szállító kosárbó- indultak a laká- halottat vivő e- méltóságával. A- zetes baj a kü- történt. Ugyanis- lád dédelgetett- dúrja, a Mózes, tóban ült, várva engedik a mel- kásba. Egy irg- lanul keserves gás szakította n- áhitatos csendet, ezt a televízió

Budapest, 1908. október 14-én.

CSY GYULA LAKATOS

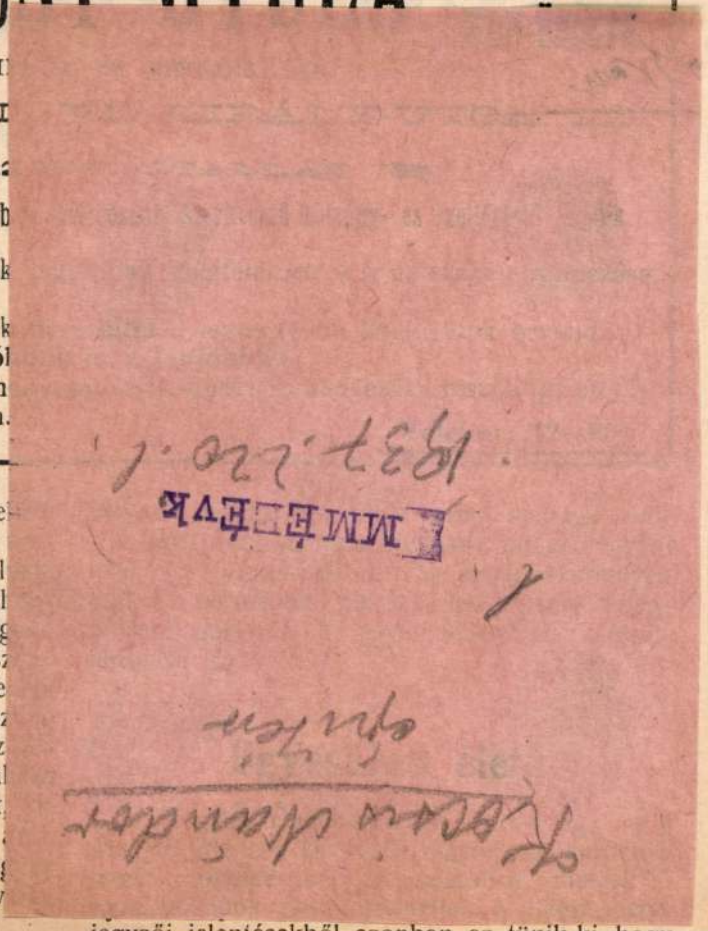

jegyzői jelentésekből azonban az tűnik ki, hogy

VÁLLALKO

MA

Tizennegyedik évfolyam.

A munkástelepek építéséről.

A Magyar Építőművészek Szövetsége, mikor a kispesti állami munkástelep építését a kormány elhatározta, Wekerle Sándor miniszterelnökhöz felterjesztette szakvéleményét, s közölte azon irányelveket, melyek egy modern kulturállamban az ilyen intézmények megalkotásakor nem mellőzhetők.

A felterjesztés egész programmját adja a munkások nagy tömegben hatalmas telepen való letelepitésének helyes módjának, mely megfelel a modern higienia, a családi élet, az etika, a nemzetgazdaság és a művészet érdekeinek egyaránt.

Ezen tartalmas felterjesztésből közöljük az alábbiakat, melyek az ilyen pályázatokon s jelesen a most aktualis kispesti telep pályázatán résztvevők munkáinál is irányadók kell, hogy legyenek.

A kiszemelt telep hullámos volta az utvezetés szempontjából és igy az utcahálózat képének változatosabb alakulására való tekintettel

letekbe
gáló ha

A te
csopor

1. A
minden
semmi
a lakás
kell te
hanem
lehetne

2. A
egyes
bejáró
használ

3. A
embere
gyek
nálunk
szer
alkalm
mily k
mellőz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Kocsis Pál
MAGYAR NEMZET
1962 JUN 9

1021

Látogatás a kecskeméti óriásnál

Ötven év alatt 180 új szőlőfajtát nemesített Kocsis Pál

Botra támaszkodik az óriás. Robusztus volt, mintha kőből faragták volna, erős, vállas, kemény. Ilyennek ismertem évtizedek óta. A homok óriása, az Alföld nagy embere, akinek nevét ismeri a világ. Most botra támaszkodva lépked előttem a szőlőben, néha pihenve megkapaszkodik egy-egy karóban, nagyot fúj és bozontos szemöldöke alól feltekint. Látja valaki ezt a vergődést? *Ötven esztendő óta birkózik ezen a homokon.* Mindig győzött. Most legyőzték volna?

Beteg Kocsis Pali bácsi, a nagy szőlőnemesítő, Kossuth-díjas kutató. Villám érte a pusztában álló tölgyet. Agyvérzéssel szállították kórházba és most lábadozik. Üzent, hogy látogassam meg.

Eljöttem hozzá és most nem tudok szólni, csak megyek utána a szőlőben és hallgatom, hogy mondja, *sorolja az új fajtákat.* A régi izgalommal a hangjában, de mintha valami szorongatná a torkát.

Párizs helyett Kecskemét

— *Senki se tudott a jubileumról* — mondotta kissé szomorúan, amikor egy fa hűvösébe értünk. — *Ötven esztendeje kezdtem ezen a tanyán, éppen május 23-án, vérvörös csütörtök napján. Ötven esztendeje, fiam. Most hetvennyolc éves vagyok...*

Apja bognár volt. Adtavette a földeket, szőlőt telepített, gyümölcsöst vásárolt. Pali fia festő szeretett volna lenni. Valami szépet, nagyot, maradandót alkotni. Színeket keverni, merészet álmodni. Hóna alatt a paletta, vállán az állvány és megindult a határban a nyári szünet alatt. A szomszédjuk, az öreg *Hankóczki* Zsiga magához édesgette a gyereket. Csodálatos dolgokat tudott ez a Hankóczki. Összeszedte az országban ismert összes gyümölcsfajtákat, *azokkal kísérletezett.* Kora legismertebb nemesítője volt. Nevét már sajnos, eltemette a homok.

A fiatal, dúsfürtű, kemény és zabolátlan Kocsis Pál azonban tovább sodródott, jött az ősz, *indult ismét Pestre.* A művészházban lakott, az Ernst iskolában tanult. Édesanyja segítette, apja egy fillért se adott neki soha. *Festőnek nem ad pénzt! Éhenkórászt nem segít!*

Ha nem, hát jó! Majd elmegy innen, itthagyja az országot is és nekiszalad a világnak. Párizsig meg sem áll. Már össze is csomagolt, amikor jött a hír: apja agyvérzéssel fekszik, várja haza a fiát. Ne menjen Párizsba, 15 hold földet vesz neki. *Csak jöjjön haza, mellé, a homokra.*

Ötven esztendeje ennek. A festő Párizs helyett Kecskemétre érkezett 1912. május 23-án. Párizsba sose jutott ki. *Csak a neve és sok sok nemesített szőlőfajtája,* amelyet ismernek Moszkvától Kaliforniáig, mindenfelé a világon.

Előbb *Hankóczki,* aztán *Mathiász,* majd *Katona* Zsiga. Micsoda mesterek! Ötven év alatt a tanítványból is óriás lett. *Fogalom.* Mint a kadarkából, a furmintból és többi *180 új szőlőfajtából, amit nemesített.* Azt mondta neki Mathiász János: *»Ne vergődj fiam a kadarkával. Sose lesz abból bőven termő jó bor itt a homokon.«* Kocsis Pál *kinemesítette belőle a világhírű Bernáth János fajtát.*

Befejezetlen festmény

Hat kilométerre van Kecskeméttől ez a tanya. Az [illegible] fészek, a régi kúria. Mo[illegible] *szőlészeti kísér[illegible] tartozik.* Az[illegible] ról ny[illegible] torc[illegible]

Kocsis Pál festményei. Az egyik derűs balatoni táj. Badacsony látszik a túlsó parton, a vízen nyugodt, nyári csend fekszik. A másik egy falusi utcát ábrázol. Déli verőfényben. Aztán egy akt. Hatvan évvel ezelőtt festette. Mellette ismét falusi táj, felhőkkel az égen.

A füredi kerek kápolnát leveszi a falról.

— Ezt még nem fejeztem be — mondja. — El kellene mennem Füredre, a nyáron. Nem maradhat ez így, befejezetlenül. Igaz, Ida? — fordul ősz hajú felesége felé, aki szomorúan bólogat: »Igaz, Pali. Majd elmegyünk...«

— Aztán szeretném megfesteni Kodályt és magamat, ahogy állunk az üvegházban. Van egy fényképem erről a látogatásról. Szőlőt is neveztem el Kodály Zoltánról. Amikor itt járt, megkóstolta az egyik új fajta szőlőmet és azt mondta, felkiáltva: »*Olyan ez, akár a zene!*« No — mondtam én —, akkor legyen Kodály a neve.

Rákönyökül az asztalra, tenyerébe hajtja ősz fejét. Mint a fáradt vándor. Hányszor ült így, ennél az asztalnál, ötven esztendő alatt? Hányszor tűnődött, töprengett, hányszor kezdte elölről; magoncokat nevelt, szőlővesszőt ojtott és várta, leste bíborhajnalokon, forróhevű nyarakon, hogyan érik a szőlő, hogyan pirosodik, majd ízlelgette: milyen?

Hányszor érte csalódás, kiábrándulás? Hányszor rázta erős vihar, tépte, cibálta az orkán. Nem tágított, nem vesztette el életkedvét. Mindig azt mondta: *aki szőlőt nemesít, annak élni kell!*

Remeg a bot a kezében, ahogy mutatja a falon a befejezetlen balatoni képet.

— Oda elmegyünk, Ida, a nyáron, majd meglátod...

A nagy család

Csendben eszünk. Felesége néha felsóhajt.

— *Ida, ez megint sótlan. Mindig így kell már ennem? És a túróscsuszán nem lesz soha pörc? Szalonnát se kapok?*

Zsörtölődik, jókedvűen, de a szeme néha elborul. Igazán beteg. *Ő maga se hiszi.* Az orvosok mondják csak. Hiszen ő nem lehet beteg, neki rengeteg dolga van még. Új magoncok is vannak a melegágyban. Mi lesz azokból?

Legújabb fajtái: az Augusztus 1, a Pionir és az Aranyat ér. Nagyszerű új tulajdonságuk, hogy *július közepére beérnek, még a Csabagyöngye előtt. S minden eddigi koránérőknél ízletesebbek. Ezeket kell majd elszaporítani a nagyüzemi gazdaságokban. El lehet majd velük árasztani egész Európa piacát. Lugasokban termelhetjük, vé[illegible] Balaton mentén. Gyö[illegible] környékén. Egy kísérleti cella 2200 négyszögölrő[illegible] mázsa termést adott.*

Hárman ülünk az as[illegible] Olyan furcsa ez, his[illegible] összejön a család, ak[illegible] szonöten ülik körül [illegible] talt. Nagy a Kocsis [illegible] hat gyerek és tizenh[illegible] já van Pali bácsi[illegible]

És a másik K[illegible] Mert egy másik [illegible] szőlőfajtái, f[illegible] kák, korá[illegible] sárbereki [illegible] ter hos[illegible] Pannór[illegible] mas[illegible] csi[illegible] fé[illegible]

kell tennem a fajtáim között is.

Kopottfedelű füzetet vesz elő. Lapjain ákom-bákomok. Számok, jelek, rövidítések. Pontosan feljegyezte, hol, *melyik parcella, melyik sorában díszlik az új kísérleti fajta.* Hogy mik a jellegzetességei, milyen a levele, szára, fürtje, jó tulajdonsága, hogy mi az agrotechnikája. Feljegyezte, de neki nem kell ez a jegyzet, hiszen mindent észben tart.

De, amióta rácsapott ez a hirtelen betegség, ő maga is foglalkozik a gondolattal, le kellene ezt tisztázni. Átmenteni az utókorra, egy élet gazdag tapasztalatát, ötvenéves nemesítő munka eredményét.

Megpróbálta, de reszket kezében a ceruza. Hamar elfárad. Nehezen halad ez a munka. S azért hívott: *valamit tenni kellene! Talán használ venné egy magnetofonnak. Egy gépírónak. Segítsenek Kocsis Pali* bácsin! Ezt üzenem az ő nevében is annak, aki illetékes ebben a kérdésben!

Illés Sándor

r Nemzet

S P O R T

A védekezés világbajnoksága

Baróti Lajos nyilatkozata — VB-statisztikák
Göröcs, Grosics, Rákosi és Solymosi a sérültek listáján

Lezárult a labdarúgó-világbajnokság első szakasza. Az eddig lejátszott 24 mérkőzés jó néhány nagy meglepetést hozott. A szakemberek többet vártak az eddigi találkozóktól. Kevés volt a színvonalas mérkőzés. Ennek fő oka, hogy az együttesek a *továbbjutás érdekében* elsősorban a *védekezésre* alapították taktikájukat és ez rányomta bélyegét a játékra. *Barcs* Sándor, az MLSZ elnöke egyik nyilatkozatában találóan a védekezés világbajnokságának nevezte a VB-t. Talán a további mérkőzések fellazítják ezt a védekező játékmodort, hiszen a negyeddöntőben és az elődöntőben egy-egy találkozón múlik a továbbjutás. *Győzni kell annak a csapatnak, amelyik előbbre akar jutni.* (Döntetlen esetén hosszabbítás következik, ha továbbra is döntetlen az eredmény, sorsolnak.)

Érdekes, hogy Anglia és Csehszlovákia 3—3 ponttal jutott a negyeddöntőbe, Argentínának és Olaszországnak viszont ez a pontszám nem volt elég a második helyhez. *Olaszország gólaránya jelentősen*

egyik vezetője közölte, hogy valószínűleg szerződtetik a brazil Amarildót. Garrincha kijelentette, hogy még nem állapodott meg senkivel, csak akkor változtat csapatot, ha ezzel jobban jár.

A spanyolok kudarcát a szakértők abban látják, hogy az agyonreklámozott sztárok féltek a sérülésektől, kerülték az összecsapásokat, mert csak arra gondoltak, hogy a következő idényben ismét pénzt tudjanak keresni. Suarez, Del Sol és Martinez meg sem közelítette szokott teljesítményét. Herrera edző ezért hagyta ki a »csillagokat« az utolsó mérkőzésen és egy küzdőképesebb együttest állított össze, amely végül csak balszerencsével kapott ki a brazíloktól.

Már most sokat beszélnek az 1970-es VB lebonyolítási rendjéről. Gustaw Wiederkehr, az UEFA elnöke például kijelentette, hogy 1970-től kezdve az EK-hoz hasonló módon kellene megrendezni a világbajnokságot.

Mindenfelé jóslatok látnak napvilágot arról, melyik négy csapat jut tovább. A Reuter hírügynökség közvéleménykutatása szerint **a Szovjetunió, Brazília, Magyarország és Jugoszlávia** az esélyes. A brazilok úgy vélik, hogy az **NSZK, Brazília, Magyarország** és **Chile** lesz az elődöntő négy résztvevője.

Az olasz Bologna és Juventus a Népstadionban

Szombaton és vasárnap folytatódnak a labdarúgó KK és Nyári Kupa küzdelmei. A KK-ban a csoportmérkőzések utolsó fordulójára kerül sor; a jövő héten ugyanis a visszavágókkal befejeződnek a selejtezők, s azután már csak a csoportgyőztesek folytatják a küzdelmeket.

A Népstadion két mérkőzése közül a *Bp. Honvéd—Bologna* találkozót játsszák le először. A piros-fehérek összeállítása még bizonytalan. *Marosi* egészségi állapotától függ a hátvédhármas összetétele, de valószínűleg változások lesznek a csatársorban is. A 15 órakor kezdődő találkozót a csehszlovák *Mach* vezeti. Utána 17 órától kerül sor a Ferencváros és a tavalyi olasz bajnok — a világhírű Juventus összecsapására. Összeállítási gondokkal küzd a Ferencváros is. *Kiss III.* sérült és ezért kérdéses, ki lesz a középhátvéd. A zöld-fehérek egyébként a Juventus ellen egyetlen kölcsönjátékost sem vesznek igénybe. Bíznak az új összetételű — *Varga, Orosz, Németh, Friedmanszky, Kökény* — csatársorban. Ennek a mérkőzésnek a csehszlovák *Tyl* a játékvezetője.

A *Vasas* és az *MTK* pénteken délelőtt utazott el Jugoszláviába a *Vojvodina*, illetve a *Partizán* elleni mérkőzésre. A tervek szerint mindkét csapat változatlan összeállításban lép pályára.

A *Nyári (Rappan) Kupában* szereplő négy csapat közül ezúttal csak a *Dorog* játszik otthonában, a *Padova* együttesét fogadja. Az *Ú. Dózsa* Mantovában vendégszerepel, Szombaton a *Tatabánya* a francia *Nancy*, a *Pécs* pedig az *NSZK*-beli Hildesheim ellen mérkőzik — idegenben. A magyar csapatok elutaztak a mérkőzések színhelyére.

A „testtartásra" is ügyelnek a műrepülők

Készülődés a VB-re

A budaörsi repülőtéren sorban elhelyezett asztalok mellett ülnek a pontozóbírák. Fenn 6—800 méter magasban pedig egy Tréner-típusú gép lélegzetállító gyakorlatokat végez. Két és fél percen át pörög, forog, bukik, orsózik. Amint befejezi a gyakorlatot, a légtérben újabb Tréner jelenik meg.

A világbajnokságra készülő magyar műrepülők ellenőrző versenye folyik. A kötelező gyakorlatokat mutatják be. *A pontozók nem tudják, hogy ki ül az egyes gépekben*, a szárnyakon levő megkülönböztető jelzéseket ugyanis befestették. Így teljesen pártatlan a pontozás. (A VB-n is így pontoznak majd.)

Az ellenőrző versenyt követő sajtóértekezleten *Nagy* Béla őrnagy, a VB szervező bizottságának vezetője elmondotta, hogy a július 17—29-i világbajnokságra még nem jelölték ki az öttagú magyar csapatot. *Fejes, Fejér* és *Pál* helye látszik jelenleg a legbiztosabbnak. A válogatottat az ellenőrző versenyek eredményei alapján jelölik ki véglegesen. A VB-re eddig kilenc ország nevezett, a többi között indul a *Szovjetunió*, az *Egyesült Államok, Csehszlovákia, Anglia, Lengyelország*, az *NSZK* és az *NDK* is. Mintegy negyven külföldi versenyzőre számítanak. A VB-t július 29-én Ferihegyen nagyszabású légiparádé zárja.

Korcsolya-vizsga júniusban

A Népstadion SC és a magyar élgárda műkorcsolyázó bemutatója

[illegible] elég hideg az időjárás, mégolyan télies, hogy még tartkorcsolyázó idény. A Jégban azonban mostanáig az edzések és vasárnap ült a vizsgára.
nap délelőtt 10 órától a záróbemutatón felvonul ző Népstadion SC 80 kis olyázója, a magyar éledig a bajnok **Zöllner Ujlaky** Károly mellett ssy Zsuzsa és **Ebert** iseli, s a nagy ígéretek esz **Wagner** Zsófi, Hor**a Máté—Riedl** kettős. n SC műkorcsolyázó **Szerdahelyi** László három esztendő dolgozik. Amiabadtéri jégpályák, a Jégszínházban folyik a munka. Értékes nevelő tevékenységet fejt ki a négy edző: **Mikó** Sándor, **Csepela** Gyula, **Dillinger** Rudolf és a volt Európa-bajnok **Nagy** László dr. A legfiatalabbakkal foglalkoznak. A 11—12 évesek az »öregek« a szakosztályban, a négyesztendős apróságok az »ifik«. Szépen fejlődnek mindannyian, a vezetők alig tudják megmondani, kik a legtehetségesebbek. Talán a 11 éves **Szabó** Zsuzsitól és **Joó** Sanyitól várnak a legtöbbet, de rendkívül ügyesen mozog a pici, ötéves **Pataky** Dóra is. A két gyerekpár, a **Molnár**—Györgyi—**Ékes** János és a **Szabó** Gabriella—**Volecz** József kettős sok sikert aratott már.

[illegible]logatott
[illegible]dázók

Lengyel került az élre az országos sakkbajnokságon, miután legyőzte Dózsát. A többi függőjátszma eredménye: Honfi—Bakos 1:0, Forintos—Kluger 0:1. Döntetlen lett a Szily—Androvitzky, a Filep—Dózsa és a Kluger—Szöllősi játszma. Lengyelnek 10,5, Portischnak 10, Pogátsnak és Szabónak 8,5—8,5 pontja van.

[illegible]emzetközi autós Grand Prix
[illegible]ilföldi résztvevője közül több[illegible]a, nyugatnémet, [illegible]li — verseny[illegible] Budapestkerülő [illegible]ívüli

102

1978.II.18, 5,40 Nó

Falurádió

- Végül néhány szó egy könyvről. A mezőgazdasági könyvhónapra jelent, meg Illés Sándor irta, a cime: A homok óriása. Kocsis Pálnak, a nemzetközi hirü szőlőnemesitőnknek az életregénye ez.

- Hiába keresnénk Kocsis Pál nevét önálló cimszóként, akár a kétkötetes Mezőgazdasági Lexikonban, akár a jóval későbbi kiadásu Kertészeti Lexikonban. Mindkét helyen ugyanaz a három Kocsis név szerepel, Kocsis Borcsa, Kocsis Irma és Kocsis István. A három gyermeke nevét viselő jól sikerült szőlőhibrid ugyanis Kocsis Pál müve. Ám a Kossuth-dijas szőlőnemesitőnek csupán a hibridjei körében jelöltekki, juttattak helyet a lexikon készitők nyilván azért, mert a derék kutató nem szerzett magának egyetemi diplomát. Ezzel szemben a nagyszerü kutató, a kecskeméti homok nagyjainak avatott anitványa mintegy 150 fajtát, helyesebben kiemelet hibridet hagyott az utókorra. Közülük a kecskeméti üzemben 125-öt nyilvántartanak, illetve megfigyelnek. Egyértelmüen és vitathatatlanul sikerült sajtáiból több mint ezer hektáron szüretelnek ma is bort. Ennek a tudományos körökben sokáig mellőzött, be nem fogadott pályatévesztett férfiunak, hiszen élete végig végéig nem szabadult a festőművészi elhivatottság csábitásától lévén jó szemü és ügyes ecsetforgató, akit a körülmények kényszere, a homok, a szőlő szeretete láncolt Kecskeméthez örökre, éppen akkor, amikor már zsebében

vett Párizsba szóló festőművész üsztöndij. Ennek az akaratos nemesitőnek, életet betöltő küzdelmének, kifogyhatatlan alkotó ötletének nagyszerü és szép nemes életének állit emléket riport igényü földolgozásban a A homok óriása cimü könyv, amely függelékként tudományos igényü, rövid összefoglalót ad Kocsis Pál hibridjeiről és fajtáiról is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Kocsis Pál

JAN 28

— **Kocsis Pál**, a tavaly elhunyt neves kecskeméti szőlőnemesítő mellszobrának elkészítésére kapott megbízatást a Kecskeméti Városi Tanácstól Varga Miklós miskolci szobrászművész. A művet a múzeum előtti szoborsétányon állítják fel.

1974

Kecskemét, Izsáki út 2.
587

Termelőszövetkezetek, szakcsoportok részére nagyobb mennyiségű

1961 NOV 14.

1021 Kocsis Pál

A mester hagyatéka

Levelet kaptam Ida nénitől, *Kocsis* Pali bácsi — a híres szőlőnemesítő — özvegyétől. *„Gondoltam, magához fordulok, adjon tanácsot, mit kellene tennem szellemi hagyatékával, sok-sok szakmai írásával, önéletrajzával"* — írja öreges betűivel. *„Ha Kecskeméten jár, keressen fel, én már nem lakom az ősi kúrián, hanem bent a városban, Árpád krt. 19., első emelet 4."*

Modern, egyszobás, komfortos lakás az új városnegyedben. Beragyog ablakán az őszi verőfény, megcsillan Ida néni szemüvegén.

— Nehéz volt nekem ott kint, egyedül, mindenütt az ő emléke, mondták is az ismerősök, jobb lenne, ha elköltözném. Kaptam ezt a szép lakást. De a szívem azért odahúz, arra a tanyára, ahol vele éltem. Ahol ő dolgozott. Az éjszaka is vele álmodtam...

Pali bácsi derűs mosolyával néz ránk a fényképről; a szőlőskertben áll, szőlőkarón a keze. Az egész képet ez a kéz tölti be, kissé göcsörtös már, öreges kéz, akár a szőlőtőke, olyan eres. *Több mint háromszáz új szőlőfajtát nemesített ki ez a kéz.* Munkáját megismerte az egész ország, az egész világ. Óriás volt, a homok óriása, aki kitartó, szívós akaratával hozzájárult ahhoz, hogy a széljárta homokon virágzó szőlőkultúra honosodjék meg.

Milyen különös a *véletlen:* sosem akart szőlész lenni. Amikor meglátogattam az ősi kúrián, a verandán ülve mindig elmondta derűs mosolyától kísérve, hogyan került erre a tanyára 1912-ben.

„Elhatároztam, hogy festő leszek. Láttam az ezredfordulón Feszty körképét, Munkácsy Ecce homóját, s úgy éreztem, csak színekkel tudom kifejezni igazán gondolataimat és vágyaimat. Apám hiába kérlelt, könyörgött, hiába magyarázta Hankóczi Zsiga bácsi is, hogy nekem itt volna a helyem, én menni akartam. Párizsba. Már össze is csomagoltam, festéket, ecsetet, vásznat, indulni akartam, amikor megérkezett a távirat: apám halálos beteg. Hazajöttem. Ide, erre a homokra, s azóta is itt vagyok..."

A festészethez sem lett hűtlen sosem. Szabad idejében mindig előszedte az ecsetet, csodálatosan szép színeket tudott keverni, minden ecsetvonása a derűt, az élet vidámságát harsogja. Van egy balatoni képe, sosem fejezte be. *„Majd egyszer elmegyünk Idával, s leülünk a partra, a csendben s én naphosszat festegetek!..."*

— Nem került rá sor — mondja csendesen, nagyot sóhajtva Ida néni. *— Voltunk mi a Balatonnál, de a szívkórházban, mert nagyon megbetegedett. Kiirtották itt a tanya körül a régi szőlőt. Ezt nem bírta elviselni, rágódott sokáig, aztán leesett a lábáról. A szívét fájlalta. Füredre mentem vele, ott éldegéltünk csendben, de aztán üzentek érte. Jöjjön haza, mert a kiirtott szőlő helyébe korszerű módszerrel, ugyancsak az ő fajtáit telepítik. Másnap már jobban érezte magát. Milyen örömmel tért haza. De a telepítés csak késett, felverte a gaz, a gyom a földet...*

A szekrényből, a fiókokból kéziratok halmaza kerül elő. De ez csak a hagyatéknak egy elenyésző része. Amikor Kocsis Pali bácsi meghalt, négyen is jelentkeztek a hagyatékért: a kecskeméti múzeum, a városi tanács, a Szőlészeti Kutató Intézet, s a budapesti Mezőgazdasági Múzeum. Végül Budapestre kerültek a kitüntetések, oklevelek, néhány kézirat, sok-sok feljegyzés, amelyeknek fotókópiáját dr. *Szegedi* Sándor is őrzi a Szőlészeti Kutató Intézetben. A képek kint maradtak a régi tanyán, s egy csomó feljegyzés, kézirat pedig még Ida néni birtokában van, hiányos önéletrajzi feljegyzések kusza írással, nemesítési eljárások, három tanulmány másolata. Ida néni mondja, két láda levelezés maradt utána, ő rendezgette a leveleket.

Belelapozok az egyik tanulmányába, amelyet Ida néni már tisztába tett, legépeltetett. Nagy tanítómesteréről, *Mathiász* Jánosról ír benne. *„Sokat tanultam tőle. Azt is, ha valami nem sikerült tízszer, akkor tizenegyedszer is neki kell vágni!"*

Nekivágott, ha kellett, **száz**szor. Elölről kezdte, hányszor! Magoncok ezreit ültette el, féltő szeretettel figyelte a rügyező hajtásokat, a hajnal már mindig talpon találta, és késő estig dolgozott, egész haláláig, 82 éves koráig.

Volt egy kockásfedelű füzete, abba kellett volna mindent feljegyeznie, de őt az írás már fárasztotta. Inkább eszébe tartotta a keresztezések bonyolult számait, ösztönös nemesítő volt, aki sokat és nagyot alkotott, de munkájának módszerét nem tudományos művekben hagyta hátra, hanem tapasztalatként adta át tanítványainak, közöttük dr. Szegedi Sándornak, a Katona-telep igazgatójának.

„Én akárhányszor meg akartam változtatni az életemet, mindig visszahozott a sors a szőlőtőkéhez. Így kényszerített a természet, hogy csak neki éljek!" — írja egyik tanulmányában, amit hátrahagyott.

Nem tudott elszakadni a szőlőtől, a tanyától, a munkától, a természettől, pedig többször megkísérelte. Oda volt láncolva a kecskeméti tájhoz, hozzátartozott a homokhoz, a határhoz ugyanúgy mint a földbe kapaszkodó öreg akácok. Egyszer le is festette ezeket a fákat. *Táncoló fák* a címe a képnek.

— Egyszer aztán levelet hozott a postás — emlékezik Ida néni. *— Az állt a levélben, hogy írja meg, mióta van nyugdíjban, mert a Nyugdíjintézet úgy határozott, hogy teljes nyugdíját folyósítja.* Sokáig forgatta kezében a levelet, s azt kérdezte: *„Ida, én nyugdíjban vagyok?"* Nem válaszoltam. Hiszen *senki sem mondta neki* addig, hogy nyugdíjban van. Dolgozott állandóan. *„Hát már nincs rám szükség?"* — keseredett el. *„Nem, én nem akarok felesleges lenni!"* — mondta szomorúan. Azóta csak sorvadozott, hangját alig hallottam. S aztán...

Ida néni, az özvegye, most saját nyugdíjához *440 forintot kap havonta Kocsis Pali bácsi után.* Kérelmet írt, emeljék valamivel ezt az összeget, de még nem kapott választ.

— De engem, hogy őszinte legyek, most nem is annyira ez érdekel, hanem a hagyaték. *Nem tudom, mi lesz vele,* sokan mondják már, hogy talán jobb lett volna, ha nálam marad, amíg élek...

Igen, mi lesz a nagy szőlőnemesítő hagyatékával? Dr. Szegedi Sándorra, a tanítványra várt volna az a feladat, hogy megírja nagy tanítómestere életrajzát. Ő közelről ismerte életét és munkásságát.

— Még nem foglalkoztam ezzel a gondolattal — mondja a tanítvány. *— Egyelőre az anyag sincs a birtokomban, aztán kiadó sincs. Talán majd egyszer sor kerülhet rá...*

Érdeklődtem a Mezőgazdasági Múzeumban, a hagyaték az adattárgyűjtőben került feldolgozásra.

— Az a célunk, hogy megőrizzük mezőgazdaságban tevékenykedett nagyjaink emlékanyagát. Jubileum alkalmából kiállítást rendezünk majd. Gyűjteményes munkát is készítünk, de ez egy hosszabb lejáratú dolog.

Jubileum soká lesz még, gyűjteményes munka kiadására sincs egyelőre kilátás. A múzeum bizonyára szeretettel gondozza és őrzi a kecskeméti óriás hagyatékát, de olyan élet munkájáról van szó, amelynek nem szabad csak emlékként fennmaradnia. Éledjen fel, elevenedjen meg, mint egy új hajtás, és hozzon is termést. Talán valamelyik kiadóra várna az a feladat, hogy kezdeményezzen e tekintetben valamit.

Ha csak annyit is tanul meg a mai fiatalság ebből a gazdag életből, amennyit Kocsis Pál tanult meg Mathiásztól, akkor is felírhatja zászlajára: *„Ha valami tízszer nem sikerült, tizenegyedszer is neki kell vágni!"*

Ahogy ő tette.

Illés Sándor

Kocsis Pál

MAGYAR NEMZET

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Pesti Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

A labdarú[illegible]

A Vasas előtt a legnehezebb feladat a bajnokjelöltek közül

A labdarúgó NB I. 25. fordulójának nyolc mérkőzésén „testvériesen" osztozik a főváros és a vidék: négy mérkőzést játszanak Budapesten, s otthonában szerepel a Salgótarján, Pécs, Szombathely és Tatabánya.

A bajnokjelöltek közül — akárcsak az előző fordulóban — most is a *Vasas* áll a legnehezebb feladat előtt. Az *Ú. Dózsa* és a *Ferencváros* saját pályáján vidéki ellenfelet fogad, a piros-kékek viszont az egyre veszélyesebb helyzetbe kerülő *Salgótarján* otthonába látogatnak. *Ha a Vasas nyer, továbbra is versenyben marad az első helyért folyó versengésben, ez esetben viszont a Salgótarján helyzete válik kritikussá.* Biztos tehát, hogy mindkét csapat keményen küzd majd a pontokért. A Dózsának és az FTC-nek viszont — legalábbis a reális számítások alapján — győznie kell a Diósgyőr, illetve Dunaújváros ellen. A fővárosi négy mérkőzéséből egyébként akár hármat is megnézhet a, aki szereti a „halmozást": *Csepel* délelőtt játssza le a *MTK* elleni találkozóját, kora délután kerül sor az *Egyetértés—Győr* és *FTC—Dunaújváros* mérkőzésre, s villanyfény mellett játszik Újpesten a *Dózsa* és a *Diósgyőr*.

A vidék — s talán a fordító — legérdekesebb mérkőzésének kétségtelen a *Salgótarján—Vasas* találkozó ígérkezik, de a kiesés szempontjából sorsdöntő a *Szombathely—Szeged, Tatabánya—Videoton* összecsapás is. A *Pécs—Honvéd* viadalnak már kellemesebb tétje van: a pécsiek a „vidék legjobbja" címre pályáznak, a Honvéd viszont negyedik helyét akarja megszilárdítani.

SPORTNAPLÓ

Walter Ulbricht, az NDK Államtanácsának elnöke a Mexikóban jól szerepelt NDK-sportolókat a Haza szolgálatáért érdemrenddel, a Népek barátsága csillag- és a Munka zászlaja érdemrenddel tüntette ki. Walter Ulbricht beszédében méltatta az NDK sportsikereinek jelentőségét, egyben felhívta a figyelmet, hogy újult erővel készüljenek az 1972-es müncheni játékokra.

⊙

Jégkorong-bajnokság. BVSC—Vörös Meteor 6:1, Ú. Dózsa—Bp. Postás 15:0. FTC—Bp. Építők 12:0.

A súlyemelő csapatbajnokságon a Csepel 4:2-re győzte le a Testvériséget és 4:3-ra az Oroszlány csapatát.

⊙

A kötöttfogású birkózó csapatbajnokság rangadóján az FTC 4:3 arányban győzött a Vasas ellen.

⊙

A Bp. Honvéd nemzetközi tornaversenyén meglepetés történt. Az SC Leipzig női csapata megelőzte a CSZKA Moszkva együttesét, a Bp. Honvéd lett a harmadik. Férfiak: 1. CSZKA Moszkva, 2. Vorwärts Berlin, 3. Bp. Honvéd. A férfi egyéni versenyen a szovjet Kudrjavcev és Leontyev (Moszkva) végzett az élen, Aranyos 5. lett. A hők közül a lipcsei Schmieder nyert, Kurucz az 5. helyre került.

⊙

Labdarúgó VB-selejtező: Szudán—Zambia 4:2. Szudán az első mérkőzést ugyanennyire nyerte.

Jugoszlávia nemzetközi asztalitenisz-bajnokságán Románia női válogatottja 3:0 arányban nyert a Magyarország elleni döntőben. Jurikné és Kisházi egyaránt 2:1-re vesztett egyesben, illetve párosban. A férfi egyesben nem jutott magyar a legjobb négy közé, Beleznay a negyeddöntőben 3:1-es vereséget szenvedett a svéd Aisertől. A döntőt végül a jugoszláv Surbek nyerte a szovjet Gomozkovval szemben.

⊙

Mohamed Gammoudit, az 5000 m-es síkfutás olimpiai bajnokát kitüntette és őrmesterből alhadnaggyá léptette elő Habib Burgiba, Tunézia elnöke.

⊙

A magyar ifjúsági válogatott harmadik lett a Grúziában megrendezett ifjúsági labdarúgó-tornán. A döntőn Grúzia együttese 2:1-re győzött a szovjet ifiválogatott ellen. A 3. helyért: Magyarország—Azerbajdzsán 4:1 (1:0).

⊙

Páratlan ejtőernyős bravúrt mondhat magáénak Hüse Károly, az MHSZ szakoktatója: szombaton a szolnoki repülőtéren 2000. ejtőernyős ugrását hajtotta végre.

⊙

Olaszország csapata nyerte Montevideóban az amatőr 4000 m-es üldözőversenyt az argentin és a svéd válogatott előtt. Az olaszok ezzel második aranyérmüket nyerték a kerékpáros világbajnokságon.

A KUPOLACSARNOKBAN

Balczó... Ő volt az első, aki pénteken a Parlament kupolacsarnokában Losonczi Páltól átvette a Munka Érdemrend arany fokozatát. És talán ő kapta a legnagyobb tapsot a széksorokban helyet foglaló olimpikonoktól, sportvezetőktől. Ha aranyérmes Mexikóban is, — talán zajosabban ünneplik, de nem ilyen melegen. Öthónapos bámulatos küzdelme az olimpián és a vereséget követő sportemberi magatartása mély rokonszenvet váltott ki. Sokan valamiféle „tragikus hős" képzetét alakították ki róla. Pedig Balczó egyáltalán nem az. Aki a sportért megtanult annyi mindenről, az élet oly sok más örömérről lemondani, az magában a sportban keresi és találja az igazi örömöt. Biztos szebbnek látta volna az olimpiai aranyat, mint az ezüstöt, de nincs benne keserűség, nem hivatkozik balszerencsére, nem keres magyarázatokat, nem kutatja, mi lett volna, ha ez, vagy az nem így, vagy nem úgy történik. Amikor nyert, sportember módjára nyert — most sportember módjára vesztett.

*

A kitüntetés után, a baráti fogadáson kisebb beszélgető csoportok alakultak ki. Az egyikben Lázár Lajos, a Csepel elnöke vitte a szót. „Nyolc versenyzőnk utazott ki az olimpiára és hat érmet hoztak haza. Balczó egy aranyat és egy ezüstöt, Fatér aranyat, a Melis fivérek és Csermely 1—1 ezüstöt." Bödecs József, a Tatabánya elnöke rátromfolt: „Négy tatabányai volt Mexikóban és mind a négy helyezést szerzett: Földi és Kiss Antal második lett, Veres Győző és Nemessányi negyedikként végzett." ... Dr. Pálkövi Gyula, az ETO elnöke közbeszólt: „Van olyan klub is, amely százszázalékos eredménnyel végzett. Mégpedig a Győri ETO. Egy sportolónk szerepelt Mexikóban: a futballista Keglovich és aranyérmet nyert ..."

*

— Mi van a magyar kardvívással? — Kovács Pálnak tették fel a kérdést. A válasz: „Fel kell számolnunk egy illúziót. Bármennyire is fájdalmas, tudomásul kell vennünk, hogy vége a magyar kardhegemóniának és jó ideig nem is számíthatunk a visszaszerzésére. Kevés a vívó Magyarországon, a fiatalok inkább a többi fegyvernem felé áramlanak, elsősorban a jóval igazságosabb gépzsüri miatt. Régen jóformán csak kardvívás volt nálunk, ma pedig már alig akad mester, mert más fegyvernemben könnyebb a tanítás." *Igazságos volt az olimpia eredménye?* „Igen. A legjobb vívó győzött." *És a csapatversenyen?* „Igaz, hogy volt az a bizonyos kellemetlen incidens az olaszok ellen, amikor Salvadori 4:4-es állásnál a leeresztett karddal álló Kovács Tamásnak tust vitt be. A zsüri elnöke nem figyelt eléggé, amikor jelt adott a vívás folytatására; ő tévedett, Salvadori azonban sportszerűtlen volt. De tény, hogy nem lett volna szabad az olaszokat 7:6-os vezetéshez juttatni. Sajnos, legjobbunknak, Pézsának rosszul ment a vívás, egyetlen győzelmet szerzett az olaszok ellen és ezt a hátrányt a mai csapat nem bírja ki."

*

Az olimpia után szerkesztőségünk levelet kapott Darányi G. aláírással (Budapest, XIII., Muk S. u. 19.). Idézet a levélből: „Vízilabdában a csoporteliőség a magyar—szovjet mérkőzésen dőlt el ... Utólag most lehet dagadó kebellel mesélni a fair-play-ről, de akik haligatták a közvetítést, jól hallhatták, hogy ezt a mérkőzést taktikai okokból nem akartuk megnyerni. A Szovjetunió jobban, eredményesebben taktikázott. Ezt a gikszert utólag fairplay-vel magyarázni nem más, mint a magyar közönség lebecsülése." A választ Konrád III. adta meg: „Nem tagadom, beszélgettünk arról, hogy taktikázzunk-e a szovjet csapat ellen. De úgy éreztük, jól megy a játék, az aranyéremhez pedig úgy is le kell győzni a legjobbakat. Nyerni akartunk a szovjet csapat ellen, amit azzal is bizonyíthatok, hogy 5:5-ös állásnál értékesítettem a négyméteresemet. Ha akarom, kapu fölé vágom a labdát. De én gólt akartam dobni, mert győzelemre mentünk. És ezzel a büntetővel nyertünk is 6:5-re. Biztos vagyok benne, hogy a szovjet vízilabdázók sem taktikáztak. Ez még csak a negyedik forduló volt, nem tudhattuk, hogyan alakul az eredmény a másik csoportban. Ott

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kocsis Pál

RÁDIÓ ÉS TV

1963 DEC 8

A *kecskeméti napra* készülő riporterek viszont felkeresték a 70 esztendős Kossuth-díjas szobrászművészt, *Kocsis Pál* bácsit, aki hajdan jeles festőművész is volt. Ma már inkább csak szenvedélyes tv-néző. Ez ihlette meg újra. A képernyőről portrét festett kedvenceiről: *Takács Mariról és Szepesi Györgyről*. . .

•

Cinéma vérité a divat mostanában fil-

Vissza az uron

RUDOLF KOCSIS

Arad, C. D. Gherea Nr. 1-3. B1. C Sc. A Ap. 18. ROMANIA

He was born in 1963 in Kőröskisjenő, in Romania. He attended the IASI Conservatory named after George Enescu at the sculpture section. He uses the same motives both in his graphics and his sculptures.

One-man shows:

1988 Gallery „Trianon'', Iasi
1990 Arad

Group exhibitions:

1984 Ankara
1985 Festival of Fine Arts, Brasow
1986 Gallery „Trianon'', Iasi
1987 Festival of Fine Arts, Marosvásárhely
1987, 1989 Biennal of Small Plastic, Arad
1987 Exhibition with Artists from Arad, Dalles Room, Bucuresti
1988 Exhibition with Artists from Arad, Zdrenyanin
Biennial of Painting and Sculptor, Bucuresti
1990 Artists From Arad, Békéscsaba
1991 Drawingbiennial, Arad

Colony of artists:

1985 Görgény
1986 Tusnádfürdő
1987 Slanic Moldova

Prizes:

1985 Festival of Fine Arts for Students, II. prize
1987 Festival of Fine Arts for Students, I. prize
Colony of Artists, Slanic Moldova, I. prize

Exhibited works:

Hill I. 1990 ink 230x325 mm
Domd I. 1990 tus 230x325 mm
Hill II. 1990 ink 230x325 mm
Domd II. 1990 tus 230x325 mm

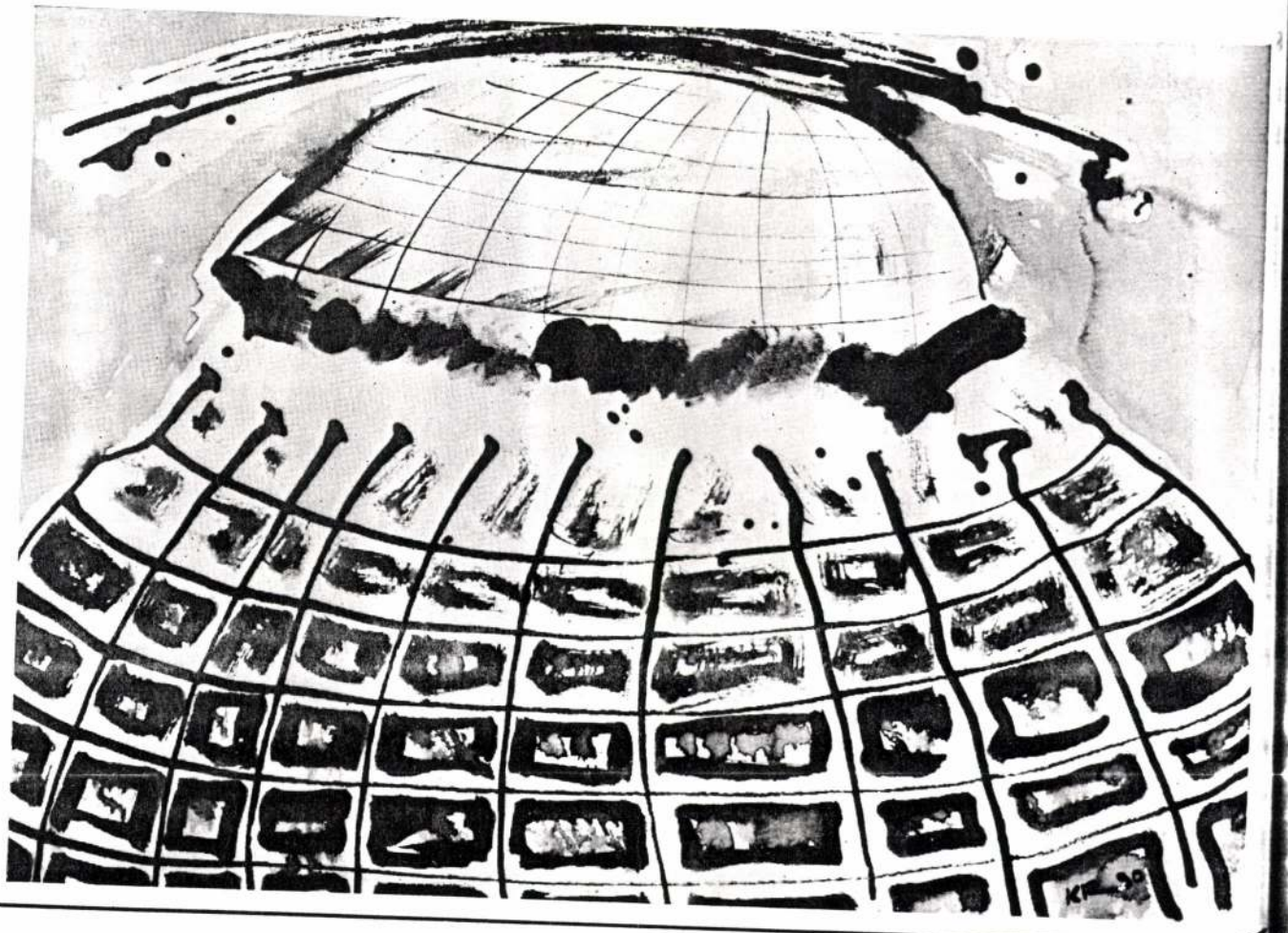

KOCSIS Rudolf

1.NGB

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Kocsis Sándor,
SEP 17
DOLGOZÓK LAPJA

1021

Póz, hobbi, hivatás?

Lenn, a bányaüzemben, a szénszállító szalagnál, felfigyeltem egy öreg kapcsosra, aki azért felelt, hogy zavartalanul haladjon felszínig a szén. Minden rendben volt, leült hát, mindenféle kis dikicset göngyölt ki egy rongyból, és faragni kezdett. Faszobrocskát.

Harminc éve farag a maga szórakoztatására. „Én bizony nem vittem sehová megmutatni, zsüriztetni őket. Ha szépek, így is szépek, ha nem, hát a lakásban elállnak". „S korábban?" „Fiatalon? Na igen. De előbb-utóbb megúnja az ember a sok fintorgást."

A kész szobrocska magabiztos mesterségbeli tudásról vallott.

Sok hasonló ember él a megyében. Akikben lappang a tehetség. Ég, pislákol, vagy már kihunyt.

Volt, aki élt vele, volt aki másfelé vette az irányt. A többségben megmaradt az alkotás vágya — hobbiként. S mindenkiben van egy árnyalatnyi malícia, ha beszél róla. „Mi lehetett volna belőlem, ha ..." alapon.

★

Kocsis Sándor még csak huszonhárom éves. Festőnek tartja magát. A megélhetéshez szükséges rossznak érzi, hogy villanymotorokat javít a Tatabányai Szénbányák központi műhelyében.

Nyughatatlan, izgága. Halkan beszél, de olyan gyorsan, hogy néha alig érteni. Hajlamos a dicsekvésre és a panaszkodásra. Mint mások, akik úgy érzik, többet érnek, mint amennyire tartják őket. Gyakran látni a városban, hóna alatt a legújabb kész-, és félig kész rajzokkal. Akinek lehet megmutatja. Portrék, tájképek. Vegyes színvonalúak. Tán ator hord a hóna alatt.

— Tízéves koromig állami gondozott voltam. Akkor hazavittek, hat év bőven elég volt otthon.

A katonai pálya vonzotta. Be is jutott a hivatásos tiszthelyettesképző iskolába — mégpedig jókora korkedvezménnyel. Megunta, otthagyta.

— Kaptunk egy külön helyiséget, ránkbízták az összes dekorációt. Jól éreztem magam.

— Akkor miért jött el?

— Később, kint az egységnél megszűnt a nagy lehetőség.

Sovány, elhanyagolt, Krisztus-arcú, égő szemű. Nemcsak külseje, borzas, hanem sok elképzelése is. Egyre a nagy lehetőséget várja, hogy jöjjön, amúgy, repülő sült kacsa módra.

Az iskola után ide-oda fújja a szél. Eljut Tatabányára. Albérletezik. Tavaly befogadták a Gerecse-szállóba.

Ismét megnyílnak a lehetőségek. Külön foglalkozik vele a népművelő, dekorációs munkát bíznak rá, házi tárlatot rendeznek munkáiból. Helyet kap a rajzoláshoz. Egyedül lakik a szobában.

Rajzszakkörbe jár. Abbahagyja. Gimnáziumba iratkozik. Negyedévig bírja.

— Azt miért kellett abbahagyni?

— Összevesztem a tanárommal. Életre, halálra.

— Mi lesz tovább, Sándor? Hogyan?

— Majd csak bedugnak valahová ...

A jelenlévő népművelő közbeszól:

— Sanyi! Érettségi nélkül ma már nem lehet bejutni sehová!

— Ha elmegy az a tanár, újra jelentkezem!

— Jó így?

— Attól függ, hogyan nézzük! Fél ötkor kelek, reggelizek, megyek siktre, fél háromkor végzek. Attól kötetlen vagyok. Olvasok, festek, vagy csavargok. Ez változó nálam.

— Miért nem jár szakkörbe, alkotókörbe?

— Mert úgy érzem kevés tatabányai festőtől tudnék már tanulni ...

— Miii?!

— Nemrégiben a Varga-Bencsik megígérte, hogy megtanít szitanyomatot készíteni. Az érdekel.

Huszonhárom éves. Kapkod, határozatlan. Csak egy dologban kitartó egyelőre: rengeteget rajzol és fest. Munkái a tehetség kétségtelen jeleit viselik magukon. Nézzék csak meg a fáit! De ezek halvány jelek. Tanulnia kéne. Amihez nem fülik a foga.

— A magam útját járom — mondja többször.

Kocsis Sándor egyszer azt álmodta, hogy festő lesz. Kár lenne ha idővel teljesen kifakulna ez az álom.

Kádár Péter

Kocsis Sándor: Fák

kérdéseket ébreszt az emberben.

— Az egyetemes sorsot faggatod. Nyugtalan vagy?

— Igen, magammal és a közösséggel szemben egyaránt nyugtalan vagyok. Folyton változó világ sodrásában élünk ...

— Ezek a kisméretű, csendet, nyugalmat árasztó képek

Kaposi Endre rajza

Kozmosz

— Nézd, a lehetőségeim egyre jobbak. Műtermem lesz. Most az ácsom mellett vagyok segédmunkás. Ez is egy újabb élmény. Másfelől öregszem, egyre kevesebbet festek. Talán azért is, mert az

tásai így lesznek világunkról készült szellemes aforizmákká. A filozófus festő két nyelven szól hozzánk egyszerre. Zárkózott hangon a táblaképekkel, fantáziadúsan pedig a fotómontázsokkal oktat bennünket. És úgy is kettős az éneje, hogy képeit egy minden gondolatot mérlegelő filozófus festi. Logikus hát, ha megkérdem:

— Nem fáradtál el az önmagaddal vívott állandó küzdelemben?

— Lehet, hogy fáradt vagyok, de soha nem leszek képes olcsó, felemás, rutinműveket alkotni.

Kaposi küllős fakereke csaknem látszólag mozdulatlan. Valójában hatalmas távot gurul be. Múlékony irányzatok mellett suhan el méltóságteljes egyszerűséggel.

Milyen festő hát Kaposi Endre? Az igényes egyszerűség megszállottja. Lényegretörő. Díjai is vannak, amelyek talán jelentenek valamit, talán nem. És van egy mindennél többet érő kincse: az önmagával szembeni örök elégedetlenség. A képeire ma is pontosan emlékszem. Bensőséges hangulatuk nyomot hagy minden kinyílni képes, nyugalmat áhító emberben.

Mészáros István

Az államosító és a vállalkozó

1918: őszirózsás forradalom. Korda a polgári átalakulás

köznapi, a magánélet való megközelítést, s a n mentális megjelenítést. utóbbit jól jellemzi egy dóta. Nagy izgalomban

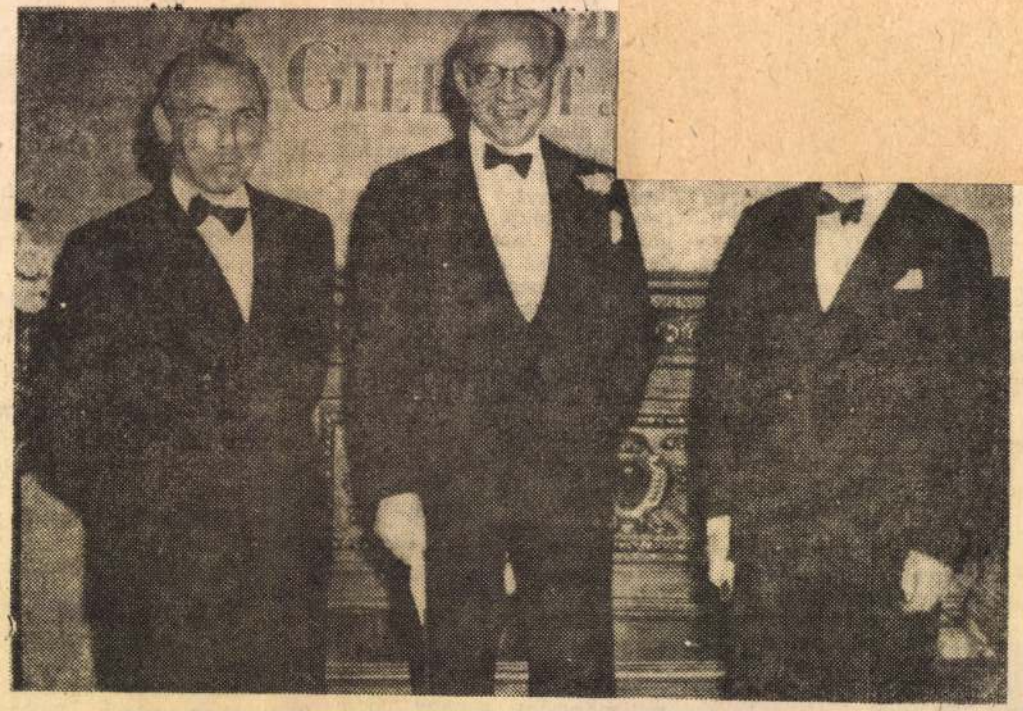

A három Korda testvér (középen Sándor, a filmrendező)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Kocsis Endre,

NÉPSZABADSÁG

szobrászművész

1976 OKT 30

Kocsis András szobrászművész temetése november 1-án, kedden délután 2 órakor lesz a Rákospalotai temetőben, a XV. kerületi tanács által adományozott díszsírhelyen.

Kocsis Tamás

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Grafikusmúzeum

DAILY NEWS

1983 SEP 4

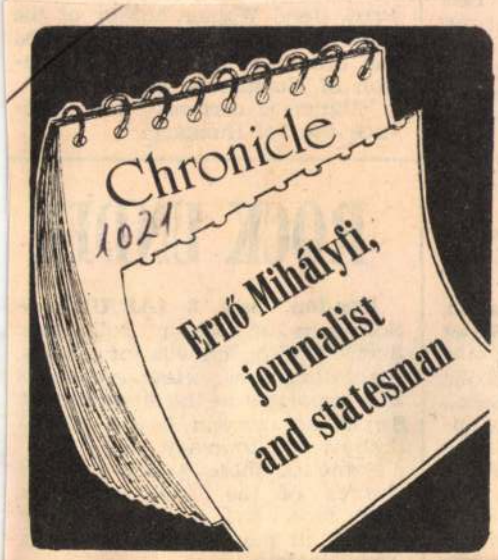

By Tamás Kocsis

He realized during his lifetime the aim that he had originally set for himself: to serve with his pen, with his deeply cultured intellect, the teaching of the public—to use the words of Attila József the poet—"at a level no school-textbook can impart". He was active in this sense during what had perhaps been the most eventual and complicated decades of Hungarian history, that began for him with Emperor Francis Joseph's Austro-Hungarian Empire (he saw action during World War I) and ended with the part he took in the cares as well as gratifications of the contemporary Hungarian scene. He was one of those who not only witnessed and took their part in, the Hungarian history of the past decades, but actually participated in the shaping of this history.

Were he alive, Ernő Mihályfi, journalist and statesman, would turn 85 on Sept 3. His close friend, the outstanding sculptor Pál Pátzay—who himself died a few years ago—described Mihályfi as "a man happily discharging his many duties... who did all his work in public life too with singular devotion, efficiently, attentively and prudently." Pátzay added: "He had an influence on everyone by his cheerful calm, displayed when facing the worries of everyday life, and in his well-informed outlook on the future."

And, last but not least, he was a master of newspaper editing, to which I would like to add, as a matter no less important: a string of generations of this country's journalists see in him their teacher and master.

In 1942, Mihályfi was one of the founders of the Historical Memorial Commission, the anti-fascist resistance organization, which is justly seen as the cradle of today's Patriotic People's Front movement. Together with Bajcsy-Zsilinszky, Aurél Bernáth the painter, József Darvas the writer, Gyula Illyés the poet, Gyula Kállai the politician, Zoltán Kodály the composer, Gyula Szekfű the historian, Péter Veres the writer, and others, he was among the organizers of the demonstration against the war staged in Budapest on March 15, 1942. It was at his suggestion that those who took part in the demonstration wore the by now famous Petőfi Badge.

He became a statesman in liberated Hungary as a prestigious personality of the Hungarian middle-class resistance movement, ready to fight together with the communists.

As a statesman, he held a wide variety of posts until his demise. He was minister, deputy minister, and for almost a quarter of a century a member of the Presidential Council, in which is vested supreme state power. At the same time, he was a journalist right up to the end. Until his death in 1972, he was editor-in-chief of the Budapest daily Magyar Nemzet. During the years when Budapest University had a chair of journalism, he was the professor in charge of that department.

His favourite pastimes were the pursuit of his love of nature, and of the arts. His former garden, next to the street in Budapest's Rose Hill that bears his name, is the fruit of his own gardening activities, and important enough, to have been registered as a nature preserve. He was a passionate art collector, and also a person keen on having artists in his circle of friends. Among his close friends were painters Gyula Derkovits, István Nagy, József Egry, Béla Uitz, tapestry artist Noémi Ferenczi, and sculptors Tibor Vilt, József Somogyi, and Pál Pátzay. He stood at the side of several of them since the beginning of their respective careers. One of the reasons for his views having turned radical was the fact that the outstanding painter Derkovits in the 1930s actually died of hunger.

On the wall of my editorial office hangs the last note jotted down by Ernő Mihályfi at an important political consultation. In this autograph note, as yet unpublished, that can be considered a kind of political testament, Mihályfi professed the view that today's Hungary was characterized by its "good and well-proven policy". He wrote he was convinced that "this policy would be further pursued in international, economic, investment, social alliance, spheres alike, in other words, in every field." He saw as a virtue of this policy what he himself had witnessed as a historic sense of responsibility, and a responsible forward-looking prudency in the last years of his life, and "there has not been any self-maceration or self-praise, but a just and vigorous criticism and self-criticism" in the workshops from where the political decisions, directing the country, were emanating. He expressed the wish that it remains so in the future as well.

Eleven years has passed since then...

/UPI/Reuter) — Lebanese Army ts in mostly Moslem West Beirut sector staged a general strike to re of Christian villagers by Druse

Palace that formal invitations from President Gemayel to anti-government leaders would be delivered during the day.

But Habib also said that Gemayel would not personally take part if the leaders of the rival factions do agree to meet, and said the extension of army authority would continue despite objections by the Shiites and the Moslem Druses.

US and French warships sail

Santa Barbara/Toulon — A second 2,000-man US Marine assault force sailed for Lebanese waters on Friday ready to reinforce American troops in Beirut.

The French aircraft carrier Foch also left port on Friday to provide symbolic and, if necessary, medical support for the 2,000 French soldiers in the four-nation peacekeeping force in Lebanon who came under fire earlier this week.

The US Marines are with a naval amphibious force ordered to eastern Mediterranean from the Indian Ocean by Reagan on Thursday to back up 1,200 Marines already in Lebanon as part of a 5,400-man international peacekeeping force.

A senior American official told reporters there were no plans to send new troops ashore, but he made it clear they could go into action quickly if needed. Two Marines have been killed and 14 wounded in Lebanon's factional fighting.

INTERFOTO MTI/AP

SHAMIR delivers his speech after being elected head of the Herut Party early on Friday

Shamir (67) appeared to have taken an important step in his bid to succeed Prime Minister Menachem Begin, who announced last Sunday he was resigning.

The parties signed a declaration in principle to support Shamir in a coalition identical to the outgoing Begin government. Less than 12 hours after Shamir won the Herut leadership. He defeated his only rival, Deputy Prime Minister David Levy, by 436 votes to 302 in a secret ballot of the party's Central Committee.

Opposition Labour leader Shimon Peres had been hoping for an opportunity to form the new government, but Friday's agreement made it almost certain Shamir would get the first chance. Begin was expected to submit his resignation to President Herzog early next week.

Massacre suspect

Police said on Friday they were questioning a 24-year-old Israeli settler in connection with the killing of three Arabs in a gun-and-grenade attack on Hebron Islamic College in the occupied West Bank last July.

A police spokesman told reporters the suspect was taken into custody on Thursday and was a member of a small group of ultra-nationalist Jews who live in the predominantly Arab town.

The Soviet news a
issued a further st
Friday about the pla
mitted a gross viola
viet airspace on th
Wednesday to Thur
rating more than 5
Soviet airspace ove
chatka Peninsula. O
island a Soviet ai
warning shots with
along the flight r
plane.

A hullabaloo has
writes Tass, in the United States and other countries about the disappearance of a plane flying between New York and Seoul. Reports from the US provide increasing grounds for considering the itinerary and nature of the flight were not accidental. Post factum, Tass goes on, the US admits the airspace violation and also gives data showing that the plane was under the closest US observation along its whole flight path. Why did then not try to establish contact with the Soviets and provide them with the necessary data about this flight, although there was ample time for this?

Airspace intrusions in the Far East are far from rare and repeated protests have been made to the US. In the light of the facts this intrusion cannot be regarded as other than a preplanned act. This is also illustrated by the impudent, slanderous statement instantly made by Reagan.

Tass is authorized to state Soviet leaders express regret at the loss of human life and at the same time roundly condemn all who consciously or through criminal neglect contributed to the deaths and are now trying to use the events for political purposes.

souvenirs of rock n' roll
drew jostling crowds of buyers, spectators, fans, television crews and reporters to the elegant Bond Street art auction house of Sotheby's on Thursday.

Some of those watching wore clothes of the 1950s and '60s. Pop fans had little chance of buying as most of the bids were from dealers.

A Victorian piano on which John Lennon, murdered leader of the Beatles, composed "A Day in the Life", "Lucy in the Sky with Diamonds" and other lyrics sold to an unidentified group of Americans for £8,000.

Golden discs, guitars, manuscript lyrics, photographs, clothes and other items of the last 27 years, once owned by the Rolling Stones, Elvis Presley, Buddy Holly and other entertainers, made a total of £147,617.

There were plenty of buyers just eager to pay a batch of Beatles inflatable dolls made in Hong Kong or a Presley's cherry red jacket with black leather sleeves from 1974, size 40 (was he really that skinny then?).

There were pictures of the early "Beatles" in Hamburg in 1961 and "The Silver Beatles" trying out at the Wyvern Working Men's Club in Liverpool in 1960, plus Astrid Kirchherr's original 1961 sketches of the

TERMÉSZET ÉS MŰVÉSZET

NATURE AND ART

PRÍRODA A UMENIE

28. 02. 1998–25. 03. 1998

A Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak kiállítása

Exhibition of the students of the Hungarian Academy of Fine Art

Výstava študentov Vysokej Školy výtvarných umení v Maďarsku

K-13428

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutatóintézet Könyvtár Budapest

Revízió
1999

GALÉRIA MEDIUM

SZLOVÁK KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI AKADÉMIA, POZSONY
ACADEMY OF FINE ART AND DESIGN, BRATISLAVA
VYSOKÁ SKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ, BRATISLAVA

iski KOCSIS Tibor

1972
Kisvárda
Born in Kisvárda
1992
érettségi és technikusi vizsga a Vági István Építészeti Technikumban
Final exam and technician exam at Vági István Architectural Secondary School
1996–
Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakos hallgatója,
Mester: Tölg-Molnár Zoltán
Student of the Hungarian Academy of Fine Arts at Painting Department
Professor: Zoltán Tölg-Molnár
1997–
Fiatal Képzőművészek Stúdió tag
Member of the Studio of Young Artists

Kiállítások / Exhibitions

1994
Munkácsy Pincegaléria, Pécs
Munkácsy Cellargallery, Pécs
1995
Palazzo Galéria, Budapest
Palazzo Gallery, Budapest
1997
Artpool P60 Galéria, Budapest
Artpool Gallery, Budapest

Gótika II.

Kísérlet (?) „A végsőkig felfokozott immanens fény, ami párosul az ugyancsak végsőkig felfokozott színekkel", (Wolfgang Schöne) és a részek, illetve alrészek építészeti rendszerén alapuló tér koordinációjának analízise Amiens katedrálisának alaprajzával 1997-ben.

Gothic art II.

Experiment (?) "Extremely intensified immanent light which is accompanied with also extremely intensified colours", (Wolfgang Schöne) and analysis of space co-ordination based on the architectural system of parts and subparts, with the ground-plan of Amiens cathedral in 1997.

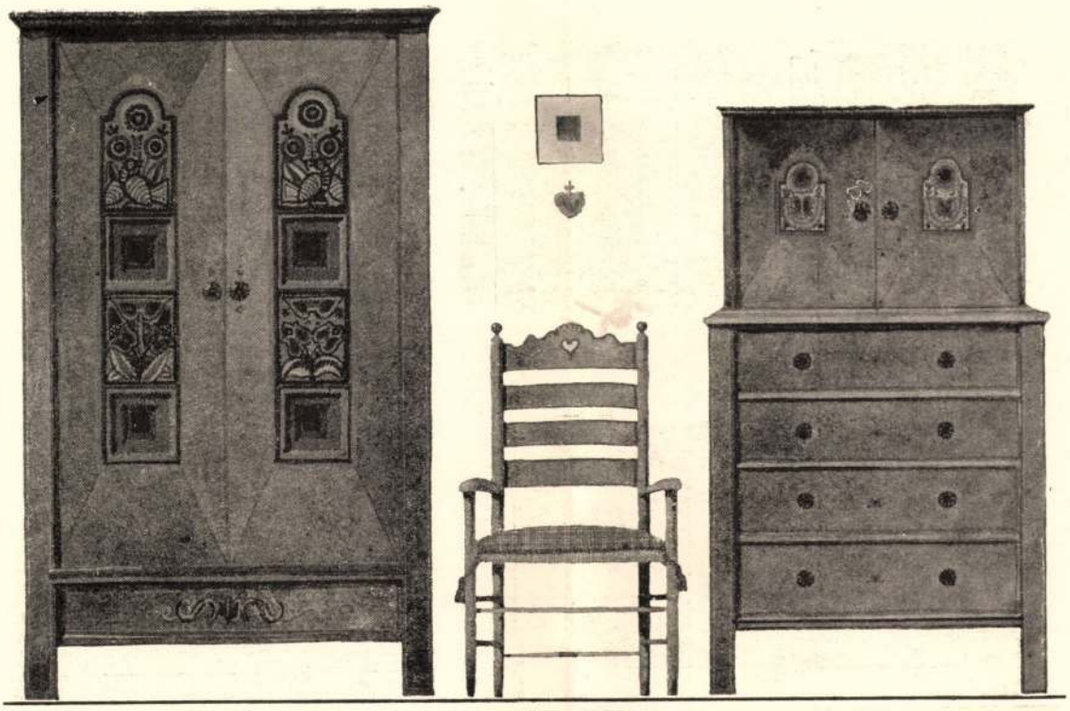

193

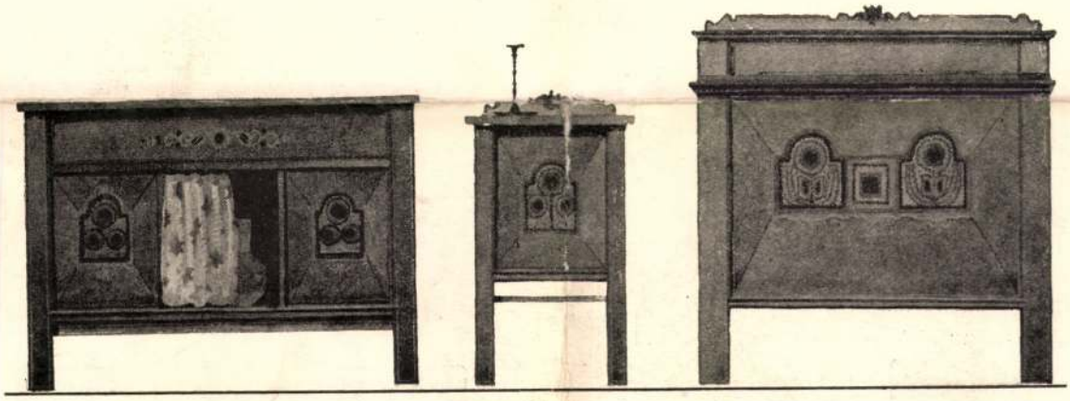

194

KAESZ GYULA

193—194. Pályázat festett fabútorokra. Kaesz Gyula Hálószobaberendezés reszlete. 400 kor. díj

193—194. Wettbewerb für Entwürfe von bemalte Möbel. J. Kaesz: Teil einer Schlafzimmereinrichtung. Prämiiert mit 400 Kronen.

KOCSIS
TIVADAR

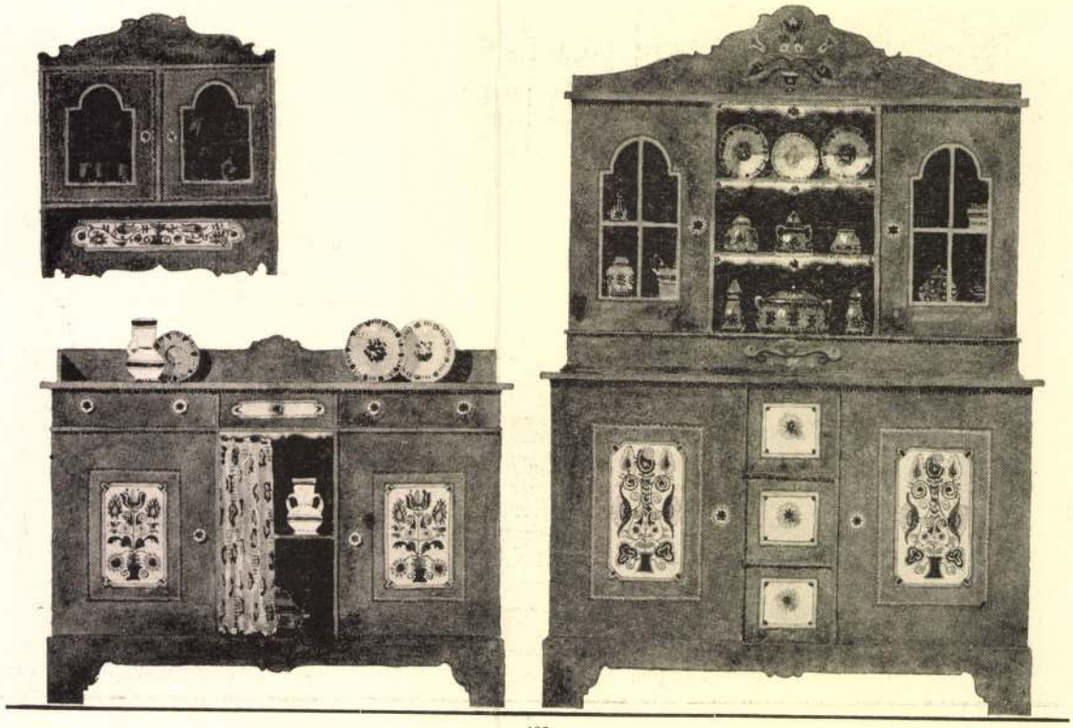

193

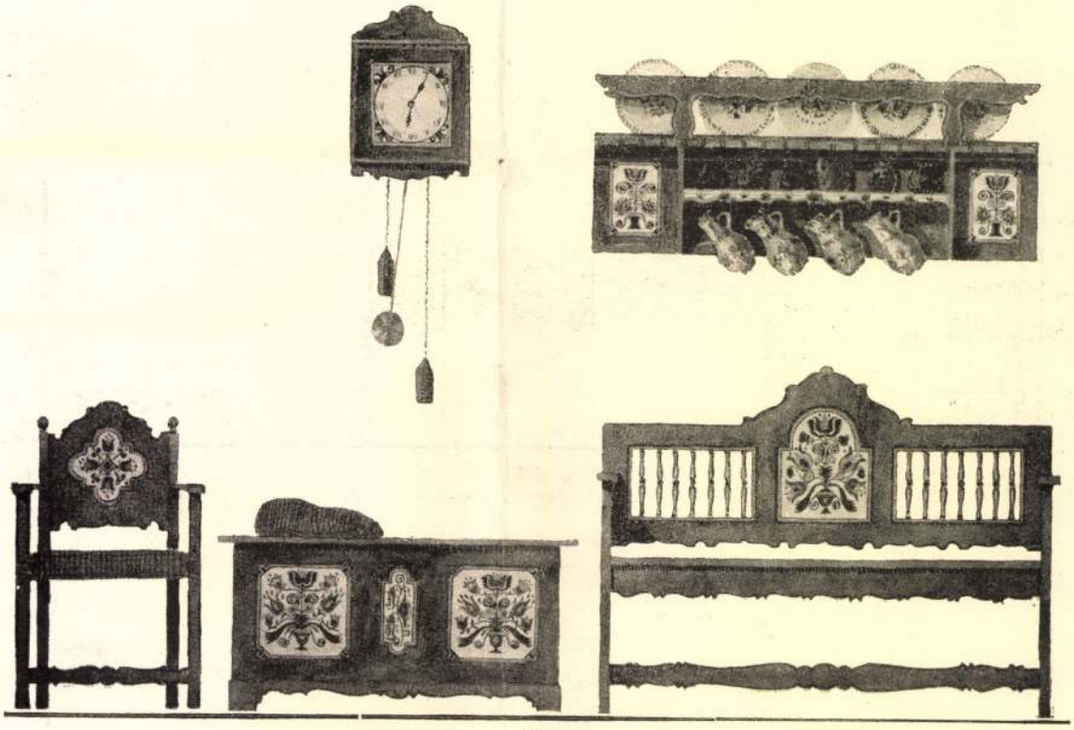

196

195—196. Pályázat festett fabútorokra. Kocsis Tivadar Ebédlőberendezés részlete. 400 kor. díj.

195—196. Wettbewerb für Entwürfe von bemalte Möbel. Th. Kocsis: Teil einer Speisezimmereinrichtung. Prämiiert mit 400 Kronen.

Magyar Iparművészet

1916.

Kocsmarik Gusztáv

Rezsö

Orás Pop

l. Ezredevéskiáll

IX csop 46.1.

123

Cseh Károly verseskötete

KETTEN A KERTBEN

Félszáz szerelmes verset fogott egybe Cseh Károly Ketten a kertben című kötetében. A Koscsó László grafikáival illusztrált válogatás a Kelet könyvek sorában a napokban került az olvasók kezébe. Cs. Varga István lektorálta, ő ajánlja meleg szavakkal a versszeretőknek.

Cseh Károlyt kivételes izzású szépségvágy élteti és ihleti. Cudarrá zorduló jelenünkben az ő számára a létrend megtartó oszlopai változatlanok: a szép, a jó, az igaz és a szent. Mélységesen hiszi és éli „A Szép: igaz s az Igaz: szép!" költői princípiumot. Tudván tudja: ha a szépség nem is mentheti meg a világot, mégis segíti elviselhetővé tenni.

A 42 éves költő első verse – mezőkövesdi gimnazistaként – negyedszázada jelent meg a Matyóföldben. A Ketten a kertben a negyedik saját verseskötete, a két műfordításkötettel együtt pedig a hatodik. (A számmisztika szerint a 42-ben benne van a 4+2=6.) Karakteres kötetkomponáló, életműépítő tudatosság figyelhető meg korábbi köteteiben, amely tovább erősödik új könyvében. Kompozíciója a hármasság jegyében fogant: hármasokra és ezek hatványaira épül. Mindig valamely hárommal osztható számú versnél találhatók Koscsó László értékes grafikái.

Szerelmes versei: „magánmágiák". Férfiszerelem ihlette félszáz szerelmes vers: Aranyorsó címen 33 saját alkotás, Megszámlált órák címmel 17 műfordítás. Csupa lebegés, ragyogás, kiérlelt színszimbolika, égi-földi tükrözés a kötet édeni és aranyló földi kertje. Benne a lírai hős: az esendő földi és az égi-édeni pár.

A télből indít, az évszakok változását követi, a tavasz „Fénytiszta-

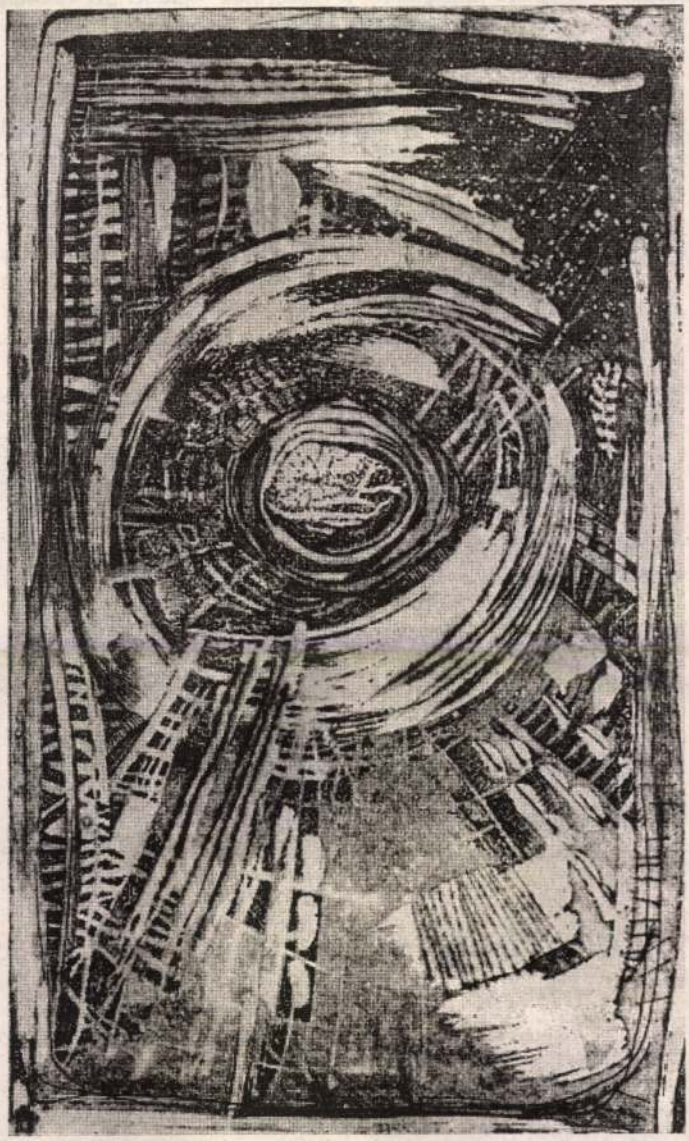

A kötetet Koscsó László illusztrálta

táson", a nyári „Verőfényben", „Aranyorsón" szőtt szerelem „Pogány fényein" át a hóvilágba tér meg a szerelem-sorsos költő. Változatosak a versformák, az időmértékes verselés a vivőerő, a láttató erejű képek felragyogtatója. Az élet delelőjéről lehajló, de a költői pályán zenitre érkező Cseh Károly szerelmes verseinek kötetét lelkes szívvel ajánlom az olvasók szeretetébe.

Az elmúlt év tavaszán jegyezték be az Ózd-Szenna fejlesztésére létrehozott alapítványt, amelynek 31 alapító tagja van. Céljuk Szenna településnek, Ózd város egyik lakókörzetének településfejlesztési, szociális, egészségügyi, gyermek- és ifjúságvédelmi, művelődési, foglalkoztatási, vállalkozásszervezési, diák- és szabadidősport és idegenforgalmi céljainak támogatása, a rászorulók segítése. Mi valósult meg eddig a célokból – kérdeztük Mészáros Gyulától, az alapítvány ügyvivőjétől.

– Az első ténykedésünk a kábeltelevízió létrehozása volt, amely jelenleg 10 csatornával működik, sok-sok család örömére.

– Mennyi pénzzel indult az alapítvány?

– Mindössze 145 ezer forinttal. Az önkormányzat idén tavasszal az alapítványnak adta a megüresedett szennai óvoda épületét. Ezzel is gazdagabbak lettünk mintegy félmillió forinttal. Az épület már vagy tíz éve üresen állt és elhanyagolt állapotban volt, akárcsak a környéke. A mozdítható részeit már kezdték széthordani.

– Mihez kezdenek az épülettel?

– A hasznosításra pályázatot írt ki az alapítvány. Hamarosan jelentkezett is három vállalkozó, akik saját pénzükön kitatarozták, rendbe tették, átalakították az épületet. Így lett végül is belőle szolgáltatóház, amely október 1-jén nyílt meg. A három vállalkozó által elvégzett munka, illetve a befektetett tőke közel egymillió forinttal növelte az alapítvány vagyonát. Szeretnénk kialakítani egy kis futballpályát és parkolót is.

(kerékgyártó)

Franekerből Újhelybe

Sátoraljaújhely holland testvérvárosából, Franekerből érkezik ma délután egy héttagú delegáció a zempléni városba. Az ötnapos látogatás során megismerkednek Sátoraljaújhely nevezetességeivel, kulturális, oktatási és szociális intézményeivel. A delegációt fogadja *Laczkó Károly* polgármester, majd a városi önkormányzat bizottságainak elnökeivel is találkoznak.

A kisebbségek jövője

A Páneurópa Unió Miskolci Szervezete és a Tudomány és Technika Háza október 27-ére, pénteken délután 5 órára szervezte azt a rendezvényt, amelynek előadója *Durai Miklós,* a szlovákiai Együttélés Mozgalom elnöke. Az előadás címe: *A Páneurópa Unió és a kisebbségek jövője.* Az érdeklődőket a Tudomány és Technika Házának 1-es számú nagy előadótermébe várják.

Farkast kiáltottak

Talán emlékeznek arra a népmesére, amely egy mókás kedvű pásztorfiúról szól, aki nagyon unatkozik a nyáj legeltetése közben, s szórakozásból farkast kiáltott, majd kinevette a segítségére érkezőket. Végül azonban pórul járt, mert amikor tényleg megjelent az ordas, már nem hitt neki senki sem. Hasonló cipőben járhat a mezőnagymihályi önkormányzat is. A képviselők többsége augusztus elején nagy dérrel-dúrral összeveszett a polgármesterrel, s miután másképpen nem tudott megszabadulni tőle, kimondta a testület az önfeloszlatását.

A falugyűlésen sem engedett egyik fél sem a negyvennyolcból, vagyis a képviselők többsége továbbra is hozzá nem értéssel vádolta a polgármestert, aki visszautasította a vádakat, s nem volt hajlandó megtenni azt a szívességet, hogy önként távozzon a tisztségéből. Kiszabadult a viszály szelleme a palackból. A lakosok egy része a képviselőknek, más a polgármesternek adott igazat, de a legtöbben talán azok voltak, akik szerint felesleges pénzkidobás az egész, hiszen a faluval fizettetik meg a tanulópénzt. Egyedül a jegyzőnek volt biztos posztja, ám érdekes módon mégis ő távozott egyedül: belefáradt a civódásba, ráadásul talált magának egy másik munkahelyet.

Nem tudni, mi motiválta a képviselőket a legutóbbi ülésen, de korábbi álláspontjukat feladva visszavonták az önfeloszlató határozatot, s megelégedtek egy vizsgálat lefolytatásával. Még időben visszakoztak, mivel nem írták ki az időközi választást, azonban kérdéses, hogyan tudnak a továbbiakban együtt dolgozni a polgármesterrel azok a képviselők, akik ezt a közelmúltban elképzelhetetlennek tartották? S mi lesz, ha mondjuk két hónap múlva megint arra az elhatározásra jutnak, hogy elválnak az útjaik? Vigyázat, mert egyszer tényleg megjön a farkas!

(csontos)

címer mustrás kalotaszentkirályi (ma Sincraiu, Románia) szűr 1910 tájáról való, és a házasulatlan legények viselték a templomban, konfirmáláskor vagy vőlegényként. Mind a két világháború között, mind pedig manapság a nemzeti identitás megőrzését szolgálja, ezért öltik fel a hasonló példányokat nagy ünnepeken most is az egyházi szertartásokon. A Hajdú-Bihar megyei Berettyóújfaluban 1870 körül készült az a díszpéldány, amelyet fehér alapon a vörös fonal különféle árnyalataiból hímeztek ki, és ez a szokás a késői periódusban is fennmaradt ezen a tájon. A fehér alapon tarka virágmustrás Heves megyei cifraszűr Egerben készült az 1860-as években, és a hímzésnél még fémszálat, valamint flittert is felhasználtak a bőrrátét mellett. Főleg a szőlőbirtokosok körében és a városi polgárság soraiban volt divatos a templomba járáskor. Párját ritkító példány fekete alapon kék florális hímzéssel és vörös béléssel a híres nagyszalontai (ma Salonta, Románia) szűrszabó – *Bagosi Sándor* – mesterműve a 19. század végéről, amelyhez hasonlókat úri kocsisok és nagygazda-fiak rendeltek maguknak akkoriban. A szakma fokozatos kihalását, valamint a feltartóztathatatlan polgárosodási folyamatot jól példázza, hogy a kis mezővárosban a „parasztszabó" fia – *ifjabb Bagosi Sándor* – már úri szabó lett, és az első világháború után az ő műhelyében inaskodott, majd szabadult fel az édesapám, aki az 1940-es bécsi döntés után, a magyarok bevonulása nyomán a Bocskai-sapkák éjjel-nappali „sorozatgyártásában" jeleskedett, a díszmagyar viselet készítéséhez is értett, a második világháború utáni román érában pedig – az egyházüldözéses ötvenes–hatvanas években – kisiparosként a református papi palást vagy a katolikus lelkészi reverenda volt a specialitása az öltönykészítés mellett. *(Cifraszűr. Hétköznapi viseletből nemzeti szimbólum. Etnográfiai Múzeum – Ethnographisches Museum Schloss Kittsee –, Köpcsény, 2003. március 30–november 2.)*

WAGNER ISTVÁN
művészettörténész

Fotó: Winter Erzsi

Fekete cifraszűr kék hímzéssel /
Black felt cloak of shepherds with blue embroidery
Nagyszalonta (Bihar megye), 19. század vége

Népművészeti műhelygalériák

Húszéves a NESZ

A *Népművészeti Egyesületek Szövetsége* (NESZ) – mint a műhelygaléria-hálózat létrejöttének a kezdeményezője – abból az elvből indul ki, hogy az alkotók és a népművészeti tárgyak iránt érdeklődő személyek között összekötő hidat szükséges kiépíteni. Korábban ennek a funkciónak a népművészeti bolthálózat volt a pillére, amely lassacskán visszafejlődött, illetve ma már megszűnőfélben van. A jövőben e hiány pótlására kíván vállalkozni a népművészeti műhelygaléria-hálózat. A kapcsolatteremtésnek ez az új formája viszont kölcsönös előnyökkel is jár. Lehetővé teszi a műhely atmoszférájának, az alkotás folyamatának és főként az alkotónak a megismerését, továbbá a műhelyben található gazdagabb készlet bővebb választékot kínál az érdeklődőknek.

Jelenleg ebben a hálózatban – az országban szétszórtan – 43 kézműves és népművész (bőrműves, csipke- és játékkészítő, gyöngyfűző, halászeszköz-készítő, hímző, fazekas, fafaragó, kosárfonó, kovács, szalmafonó, szőnyegszövő, ruhatervező, takács és tojásfestő) vállalkozik arra, hogy kinyissa műhelyét a hazai és külföldi érdeklődők előtt.

Tóth Sándor–Kocsor Imréné: Ágyneműtartó / Sándor Tóth–Mrs Imre Kocsor: Storage for bedcloth
1996, tölgyfa, vessző

Milyen fontosabb alapelveket követ a NESZ munkája során?

1. Azokat az alkotásokat támogatja, amelyek *természetes* anyagból készülnek. A hagyomány követése mellett a NESZ kész nyitni a mai életmódhoz, a korszerű igényhez igazodó iparművészet irányába is. (A természetes anyag mellőzésében azonban nem fogad el kompromisszumot.)

2. A NESZ, illetve az egyesülethez kapcsolódó alkotók munkálkodása két forrásból táplálkozik.

a) Az egyik, a több száz, illetve ezer éves tapasztalatokat hordozó kézművesség; fazekasok, kádárok, kovácsok, kékfestők, takácsok stb., tehát a társadalmi munkamegosztásban egy-egy szakmára specializálódott alkotók által összegyűjtött ismeret. Ők az alkotóembernek azt a típusát képviselik, akik tervezők, kivitelezők, piackutatók és kereskedők, tehát alkotók és vállalkozók egy személyben.

b) A másik forrás a paraszti kultúra, a hagyományból alkotók rétege, akik anyagválasztás, szerkezeti megoldás, arányképzés és a legfőbb szemléleti alapállások tekintetében követik a paraszti kultúra hagyományát, de ezeknek az alkotóknak a többsége ma már nem a hagyományos paraszti közösség tagja. Egy részük nem eladás céljából, hanem maga és kedvese örömére készíti el a tárgyakat, más részük – köztük legtöbben népi iparművészek –, akik tehetségük és az alkotásra fordított idő szempontjából a kézművesekhez hasonló teljesítményre képesek. Közös bennük, hogy e megújhodott népművészet szemléleti alapállása szerint munkáik szervesen kapcsolódnak a mindennapokhoz, és követik a hagyományt; de egyben új utakat is keresnek. Kötődnek a népi kultúra tradícióihoz, de megfelelnek a modern környezet követelményeinek, a mai ember igényeinek is.

A Tragor Ignác Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

VÁC 1
9. 12. 00

KOCSOR LÁSZLÓ

képzőművész

Adósságtörlesztés I.

című kiállítására

2000 december 13-án 16 órára
a Hincz Gyula Állandó Gyűjtemény
időszakos termébe
2600 Vác, Káptalan utca 16.

Megnyitja:
Kádár Miklós Mihály
képzőművész
zene:
Kollega's Earth Band

Megtekinthető: csütörtöktől vasárnapig 11—15 óra között

MAGYARORSZÁG
0029
FORINT

PATAKI GÁBOR
MTA MŰv. Kcsop.
Budapest
Úri utca 49.

1250

Kocsor László

Adóságtörlesztés I.

Kocsornyik János

A bóritón és mellékleten Kocsornyik János plakettjei.

Ny írás 1974/1

Kócsy Irinyó, festő

Szerepel

↙

Nagy Zoltán: A 20. vásárhelyi őszi tárlat 7.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 9.

Kócsy Imre

Interieur, olaj, 100×120

20. Városbelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Kócsy triptichon

Hollósy

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Kócsy Tivadar

Tavaszi táj olaj 80×100

Studio '73 Ernst Múzeum Bp.

Kócsy Irinyi Gestőmúvész

Ziállítása a Ferencvárosi

Pincetárlatban ma nyílik meg

Magyar Nemzet 1973

Március 30

4. old.

Kócsy Tivadar, festő

Szerepel az Ernst Múzeumban.

Nagy Zoltán: Stúdió '72 4.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 12.

Kócsy Szingó
festő

Kócsy Szingó festményeit a
Ferencvárosi Pincetailaton
mutatta be III.30-IV.12-ig

-.-: Kiállitási naptár.
MŰVÉSZET, 1973.március - 46.oldal

Kócsy Iringó

Két fej, olaj, 50×60 cm

21. Vásárhely Tárlat, 1974.

Kócsy Irinyó

Holtág – XVIII. olaj 70×100 cm

Vasarhelyi Tarlat
Retrospektiv kiállitása, 1964–73.

Kocsy Gringó
festő

Szürrealista művekkel szerepelt
a tárlaton.

Kováca Gyula: Studió '72
MŰVÉSZET, 1972.december - 31.oldal

Kósy Ivánné

Nyár olaj 80 x 100 cm

Studio '71

Kówy Iringó

Bemutatott műve:

„Nyár," olaj, 80 x 100 cm.

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

Kócsy Tringó

művei Nemes Lampérth József aktivista
stílusú alkotásaira emlékeztet; legmélyebb a
Műcsarnokban rendezett legutóbbi tárla-
ton mutatta be.

Nagy Zoltán: Studio 72 - Exhibition of young
artists. The New Hungarian Quarterly,
Budapest, 1973. 50. sz.

1931

Kósy Tivadar

Holtág olaj 70 × 100

Városházi Tárlat
M. N. G. 1974. Jul–Sept.

Kócsy Irinyó

kék fej olaj 50x60

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 1974.

MDK

Kócsy Iringó

Csendélet, o.

14. vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz.

1967. okt.

MDK

neve az előszóban említve

A Gresham és köre kiáll. Szfvár Csók I.képtár

1967.

Kósy Irmgó

Szerepel a XVI vásárhelyi
Őszi tárlaton

Székely András: Vásárhelyi
tárlatok

Nyszabadság 1969 X. 30

Klócsy Iringó

grafikus

Jó humorú Árus című képe

szerepel a tarlatan

Trencsényi László: Hódmezővásárhely 1969 ősz

Művészet, 1970. január - 43 lap

Kócsy Ivingó, [festő]

MDK

Gyenge művekkel nezepel.

Székely András: Vásárhelyi tárlatok

7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 30.

Kocsy Szingó
graphus

M.D.K.

Művei kvalitásossak.

d. j.: Képzőművészeti Főiskolások kiállítása Vásárhelyen
Művészet, 1967. április -47 lap.

Kócsy Irinagó

Árus olaj 100 x 80

Tizenhatodik Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai János Múzeumban

Koda Lajos, építész

Délelőtt felavatták a néphatalom hőseinek emlékhelyét a budapesti Köztársaság téren, az 1956-os ellenforradalom itt elesett áldozatainak tisztelegve. Az eddigi emlékmű köré annak alkotói, Kalló Viktor szobrászművész és Koda Lajos építész új környezetet tervezett. /említve/.

Déli krónika

1983. XI. 4.

Kocsord

Kiskörség a Nyírségen
Szatmár vm.

A XV. században Melith
György erődített kastélyt épít
~~tetett itt~~

A XIV. század elején már
volt rk. temploma.

Ref. templom épult 1830.

Borovszky Magyarsz. vm

Szatmár vm

100-l.

165 Kocsord 178

~~Gyor. telektöl.~~ 3 km

Vasut van

Vmiza Tehérgyarmat

11 km

Ref. templom

XIX. sz.

pelentéktelen

(Szatmár vm)

Nyirségi utam 1938

Kocsordi unitárius templom

Írta

Dr. Csiki Gábor:

Unitárius templom Kocsordon.

Unitárius Értesítő

1938. 5. szám

Kocsó Alajos

Rozsnyóról, 1818-ban 29 évés

lásd Fleischer Bées. 59. l.

T. 4185.

bástyákkal és köröndökkel megerősi-
hegyek képezik fölül hét röpülő
edig a Temes egy háromkerekü mal-
atszalagon:

Il Castello és befejezése: F. Temes

6 : 20.3 cm.
ompendiata, Modena 1685.

Kocsmaros József

Gyöngyösi szurszabó

l. Görffy szur

169. l.

Kocsisovszky Pál

1905/6 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

102. C.

MEISSONIER (ejtsd: *mészonyé*), *Ernesztt*, francia festő, * Lyon 1815., † Párizs 1891. Valaha a legünnepeltebb francia festő, kinek képei a legmagasabb árakat érték el. Gogniet tanítványa. Később a hágai és amsterdami genrefestőkön képezte magát a Louvreban. Ezeken felbuzdulva festette aprólékos kidolgozású, szinte miniatúraszerű kis alakú, főleg XIV. és XV. Lajos korából vett genreképeit, melyeken a kosztüm vagy interieur pontos tanulmányozása volt a fődolog (Az olvasó, 1840, A sakkjátszma, 1841, A kuglizók, 1848, A veszekedők, 1865). Később részben III. Napoleon ösztönzésére I. Napoleon idejéből meríti lelkiismeretes pontossággal festett képeinek tárgyát: Az őrség (1874), „1807" (I. Napoleon a friedlandi csatában, 1875, New-York, Metropolitan Mus.), „1814" (Napoleon visszavonulása Oroszországban, a havas országúton, Louvre), III. Napoleon a solferinói csatában (Luxembourg, 1864). Lényegesen rokonszenvesebbek grafikái, pittoreszk könyvillusztrációi. A Louvre kertjében szobra van Marciétől. — Irodalom: *Claretie* (Párizs, 1881). *Gérard* (Párizs, 1896). *Fromentin* (Párizs, 1901).

M., 2. *Juste Aurèle*, francia építész (1693—1750), a francia rokokó egyik ragyogó tehetségű mestere. Tervei közül, amelyek összegyűjtve is megjelentek, Brethon-háza s csodálatosan fantasztikus, nagy mozgalmasságú „grottája" válnak ki. Finom architektúrájú tervet készített a S. Sulpice-templom főhomlokzatához is, de a kivitelt Servandoni (l. o.) nyerte el.

MEIT *(Meyt) Konrad*, német szobrász, * Worms 1480 körül, † 1550 körül. A XVI. sz. első harmadában valószínűleg Niclas van Leyen hatása alatt fejlődött s a korabeli német szobrászok legjobbjai közé emelkedett. Puszpángfaragványai és mell-

Kocskóci rk. templom

(Trencsén vm.)

főoltárzége Hanik

Mátyás trencsén

festőtől 1790 –

Gereczefaltéjek

532. h.

Kamarai hajduk, beszterczebányai, fegyver-

zete III. 221

Kocsisné MDK

szerepelt a Heves megyei Képzőművészeti Munkacsoport jubileumi/tizedik/évét fémjelző őszi tárlaton.

"Vizparton"

Gyurkó Géza: Gondolatok egy tárlatról.
Hevesmegyei Népujság. Eger. 1962. nov. 13.

Kocsisné, András Gizella

Virpartou, akva. Repr.

Heves megyei képzőműsének öni tárlata Eger 1962

Katalógust bevezette: Bodnár Éva

Kocsisné András Gizella

Tárlatot rendezett a H-m-i napok alk-ból a Hm-i Munkacsoport: (f. a.)

Népújság, Eger
1958. júl. 4.

Mocsáry András Gizella M.D.K.

festő

A győri Műcsarnok kiállításán szerepelt.

Művészeti életünk

Művészet, 1960. november.

Kocsisné András Gizella
festőművész

A művész 1941-től dolgozott a miskolci, veszprémi és tápiószelei művésztelepeken. 1948-ban Egerbentelepedett le,azóta rendszeresen részt vesz a Heves megyei képzőművészek csoportjának munkájában,területi kiállitásokon és akvarellbiennálékon szerepel.
Önálló kiállitása Egerben, a Tanárképző Főiskolán volt. Tagja a Művészeti Alapnak.

Összeállitotta:

F.Ludányi Gabriella: Heves megye képzőművészei. MŰVÉSZET,1979.augusztus - 32.lap.

Kocsisné András Gizella
festőművész

A művész Budapesten született XXXX 1918-ban. 1938-48 között a Képzőművészeti Főiskola növendéke volt. Tanárai voltak: Szőnyi István, Elekfy Jenő, és Varga Nándor Lajos.

Összeállitotta:

F.Ludányi Gabriella: Heves megyei képzőművészei. MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 32.lap.

Kocsisné Gerencsér Anna

„Eratergami tárlat – 1972" c. kiállítás
ápr. 29.-én nyílt meg, melyen alko-
tásai szerepelnek.

-gög-: Eratergami tárlat – 1972.

Dalgozók Lapja, Tatabánya, 1972. máj. 3.

Kocsisné Kákonyi Júlia

Megnyílt Dabason a Heves megyei alkotók kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Pestmegyei Hírlap, 1973. júl. 28.

Kovacsné Ráczkevy Ágnes, építén

L. Hornos Zoltán

– Tempályázat

Magyar

Építőművészet Br. 1983

3-7

83/4

KOCSISCH GYÖRGY

kőedénygyári munkás, he mányi kőedénygyár, 1818.

Folia Archaeologica, XIV. 1962. 193. lap

MDK.

Kocsisovszky Lajos

1865. KT-től tanulmányaira segélyt kér.

Heinrich Ede vajr és fertő iskoláját - eddigi szegénysége miatt - csak 3 hónapig látogathatta.

MDK-A-I.-1/264.

Kocsis Zoltán

keramikus

1919–22.

Élt Miskolc 1930. 85. l.

T. 4864.

:t és lovon ülő Rüdiger előtt lát-
zérkara kardját adja át, a közép-
asság képez csoportot, a háttér-
átszik. Felirata
: Albrecht.

.5: 28.5 cm.

án Ferencz József képével.

383.

Kocsis Zoltán

írásai.

Él. 1928.

KOCSIS Tivadar épitész

PROHÁSZKA László: Adalékok az 1917. évi gyöngyösi tüzvész történetéhez. = Pavilon, 2/3.sz. 1990 2 - 8. p. ill.

részt vett a földszintes lakóház pályázaton

ISSN (0004-3249)
The College Art Association of America
149 Madison Avenue
New York, NY 10016

M DK

Kocsis Tivadar, tervező
ip.müv.

195-196. Ebédlőberendezés részlete.

400 kor.jutalomban /díj/ részesült.
a kép 8 db.-t mutat be.

Pályázat festett fabutorokra.
Magyar Iparművészet.1916.

M D K

Kocsis Tivadar 500 koronás második dij

Gyöngyös ujjáépitése. ÉI.-ÉM. /23.sz./ 1918.jun.21. 181.-1.

M.D.K.

Kocsis Tivadar, építész

és Kaesz Gyula kőrös terve 5000 K-ás első díjat nyert a debreceni temető építkezésének pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1918. ~~XXXVI.~~ IX. évf.
febr. 20 sz. 6. old.

MDK

Kaesz Gyula és Kocsis Tivadar
építészek

Budapest székfv. által a József fiuárvaház telké tervezett nagyszabásu nyilvános épitészeti pályázaton az 5ooo koronás I.dijat nyerték.

Debrecen város uj temezöjének térrendezési munkálataira és ravatalozójára kiirt pályázaton 5ooo koronás I. dijat nyerték.

Élmiek 1917/18 6.l.
Élmiek. 1917/18. 6.l.

MDK

Kaesz Gyula és Kocsis Tivadar,
építészek

Gyöngyös város jó háztipus tervek pályázatán
II.dij.

Épitők 1917/18. 6.l.

MDK

Kocsis Tivadar, ip.müv.

terve a népies formanyelvnek helyes interpretálásával és logikus szerkezetével nyerte el a birálók elismerését.

400 kor. dijazásban részesült.

Repr. a köv. számban lesz.

Pályázatok.- Festett fabutorok. O.M.Ip.m.Társ. Magyar Iparmüvészet.1916. 169.l.

MDK

Kocsis Vivadar

Az Iparm.Társulat festett fabutorokra hirdetett pályázatán ebédlőbutor-tervévelmelyet Tóth Gyulával készitett,4oo K-t nyert.

Művészet,1916, 82 l.

M.D.K.

Kocsis Tivadar épitész

Kácz Gyulával közösen készített terve első dijat nyert a debreceni temető és épületeinek (nagy halottasház, kombinálva krematóriummal) tervpályázatán. x)

[x) A krematórium végül dr. Lechner Jenő terve szerint épült fel.]

Épitőipar - Épitőművészet, Bp. 1918. évf. 16. sz. 126. old.

MDK

Kocsis Tivadar

Az Iparmüvészeti Társulat fából készült világitótest-pályázatán jutalomban részesült.

Müvészet,1916, 82 l.

Kocsis Tivadar, építész

M.D.K.

Gyöngyös ugyáépítésével kap-
csolatban családi házakra ki-
írt tervpályázaton második
díjat nyert.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1918.évf. 23. sz.
181. old.

Kocsis Tivadar, építész

M.D.K.

Kaesz Gyulával körösen készített terve első díjat nyert a József-fiúárvaház telkének beépítésére kiírt pályáraton

Építőipar - Építőművészet, Bp.1917. évf. 47. sz. 287. old. Hozz. 1918. évf. 15. sz. 115. old.

Kocsis Tivadar, építész, iparművész M.D.K.

az Orsz. Iparművészeti Társulat-
nak festett butorokra kiírt pá-
lyáratán egyik első díjat nyert.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1916 évf. 14.sz.

83. old

Kocsis Tivadar, építész M.D.K.

második díjat nyert a Görögös újjáépítésére kiírt pályázaton, melyre 492 pályamű érkezett be.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1918. 52. köt. 220. old.

M.D.K.

Koosis Tivadar, épitész

A debreceni új köztemető kialakitására és a ravatalozóval egybeépitett halotthamvasztó ra kiirt tervpályázaton az ő és Kaisz Gyula terveit fogadták el.
159.o. 1918-ban

Sápi Lajos: A régi debreceni temetők és siremlékeik
151.o.

Debeceni Déri Múz. Evkönyve. 1962-64. Debrecen, 1965
Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Kocsis Tivadar

és Kaesz Gyula épitőművész tervét bemutatja a lap "A Marosvásárhelyi Szinház terme" cimmel.

Szinház és Divat, Bp. 1918. juli . 17. III. évf. 27. sz. 17. lap

M.D.K.

Kocsis Tivadar

A marosvásárhelyi szinházat tervezi és épiti Káesz Gyulával együtt, - irja "A legfiatalabb szinigazgató" c. beszámoló.

Szinház és Divat, Bp. 1918. juni. 9. III. évf. 23. sz. 24. lap

Kocsis Tivadar

építész.

Elektr. arck.

Szfelslex 758. l.

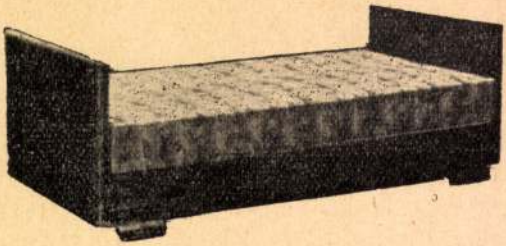

„Fidor" kanapé-ágy fekvő állapotban.

Olyan kényelmet nyujt, mint egy ágy, amelyben ruganyos ágybetét van.

SZABADALOM bej. 14561. sz. a.

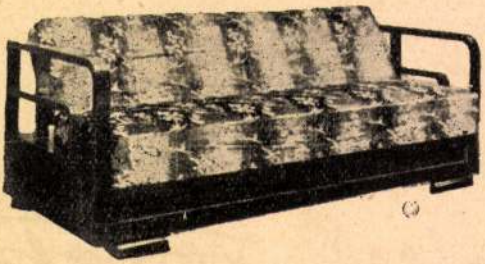

„Fidor" kanapé-ágy ágynemü-tartóval. Szabályozható támlával.

Az ágynemü könnyen berakható, mert az ülés kettéhajlik és igy félsulyt kell emelnünk.
Higiénikus, féregmentes.

„Attila"-nyomda, Ujpest, Árpád-ut 18

Kocsis Tivadar.

100 K államsegély

Csíniek 1912/13

28. l.

Őshori rézcsáhányok III. 25, 26

— vésők III. 24

— fokosok III. 26.

Kocsis Tivadar

Belső építészetből elismerő okm.

Éimisk 1915/16.

75. l.

Kocsis Tivadar

V. éves szakoklevél jó eredm. és képesítő oklevél jó eredm.

Éimisk 1916/17. 30. l.

T. 3012.

zási érmek vannak ábrázolva, melyek
.G.R. VNGARIE ET BOHEMIE és az utól-
VSZTRIAI CSÁSZÁR a körirata. Fel-

t koronázási érmek.

lynek mér. 23 : 37.1 cm.

.

MDK

Kocsis Tivadar

Tér és Forma. 1934. 3. sz.
92.1.

Kocsis Tivadar

Belső építészeti terv

Rajz.

Címnék 1916/17. 45. l.

Schulz Cecile Badeni Herman
hor a Tötölyi Meni
nadjúratás
Boetius, Kriegsheim. 293.

Kocsis Tivadar

építész

Stromm János részére

I. Naphegy u. 3 emeletes ház

Építő Ipar – Építő Műnészet. 1929. 63. l. (Magánépítési engedélyek.)

díszítményei, XII. század eleje
szám)

Kocsis Tivadar

Céd és Meller Dezső
Nagy Pál Béla rezsére
I. Naphely u. 2. em.
Béhai
fervertés fentiek

Épitő Ipar – Épitő Művé-
szet. 1929. 37. l.
(Magánépitési engedélyek.)

95. kép. Sírleletek a bazilika te
(*Budapest, Magyar*

Kocsis Tivadar

kereskedelemügyi minisztérium 400 K segély

Érmisk 1913-14.

Kocsis Tivadar

Kocsis Tivadar okl. épitő, iparművész, III. Szemlőhegy-u. 29/b.
150-814

Bptaváb. 1940. szept.

Kocsis Tivadar

butorterverő

1911–16

Éimisk 1930. 85. l.

T. 4868.

éd huszárság és gyalogság a
aux legersekkel és gyalogosokkal
többi csapatai harczolnak, a he-
ik. Felirata a kép alatt:

a in Ungarn am 26ten Február 1849.

ner in Wien.

32.8 cm.

-386.

KOCSIS TIBOR

Új Művészet
2004. március
XV. évf. 3.

20. old.

13:1943(3-4)170;
um 7:1961(3-4;)
nst in der Slowakei, Hanau

Kocsis Tibor I.é
nobrán hallg.

Ferk'pzomfoisk'vk
1935-36. 69. l.

36.430/1925.szám.-

III.a.

Tudomás és tové

jelen kelet és ügyszám ala

a folyó költségvetési év é

tiszteletdijak fejében 5,1

42.490 koronát, összesen t

tem és utalványoztattam a

Szabadságtéri fiókjának pé

pénztár utján fog kifizett

Budapest, 1925

Kocsis Tamás, gyermekrajzoló

L:Berencsi Irén

-:Átadták a Shankar gyermekrajzverseny dijait 9.

Népszabadság, Bp.1977. máj. 13.

Kocsis Tibor

I. éves rajztanár rendkívüli hallg.

Képzőm. Főisk. Evk

CP 36/37. 72 l

Ferképzomfoiskövk

Úrmutató, ~~[illegible]~~ rézből, talpas, fenn kengeres, kupolás részzel. Olasz rendissance izlezü (kamis?) XVI. sz.

M.D.K

Kocsis Sándor
festő

Pasztelljeit mutatta be az
tárlaton.

Tolgyesi János: Csepeli tarlat.
Műrészet, 1969. julius - 38 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kocsis Sándor

szobrász

Duna Kiállitás - Nemzeti Szalonban - szobrával szerepel. „Öreg révész" s egy vetkőző leánynka: „Fürdés előtt a Duna partm".-

Pesti Hirlap
1933.I.29

Kocsis Sándor, grafikus

rajza

repr.

Magyar Ifjúság, 1970. III. 20. 14. l.

MDK

Kocsis Pál

A kecskeméti Mathias János Kísérleti Telep dolgozója. Nagy tudású szőlőnemesítő. Eredetileg festőnek készült, Perlott Csabával tanult, Kernstock, Rippl-Rónai tanítványa volt. (fényképe repr.)

Bodó Béla: Kincsek és emberek

Nők Lapja, Bp. 1956. június 21. [6-7. l.]

Kocsis Pál

Hódmezővásárhely

29. IV.

Bucsúzik az ősz,
Of.
Szeged 1938/6.

ausgegangenen Bände, [illegible]
dennoch ein selbständig in sich abgeschlossenes Ganzes.

Eine Auswahl von 300 Abbildungen der bedeutendsten oder charakteristischsten Bauwerke von der Zeit der ruhmreichen freien Stadtrepubliken bis zum Risorgimento – Kirchen und Theater, Villen und Schlösser, private Paläste und Stadthäuser – ist diesem Schema eingeordnet. Wo es sich um Werke handelt, deren Schöpfer eindeutig bestimmt sind, da erfährt der Leser die übliche kritische Darstellung, während das Werk selbst historisch-ästhetisch gewürdigt wird. Ist ein Bauwerk, z. B. ein mittelalterliches, anonym überliefert, so wird es mit Hinweisen auf seine strukturelle und stilistische Entwicklung in seiner Gesamtheit beschrieben. Alle Phasen der italienischen Architektur sind in ihrem doppelten Aspekt, dem historisch-stilistischen und dem regional-topographischen, dargestellt: von Venedig und seinen byzantinisch-gotischen Einflüssen bis Sizilien mit seinen arabisch-normannischen und katalanischen Zügen. Die jedem Kapitel beigefügten bibliographischen Angaben berücksichtigen den neuesten Stand der Forschung. – Grundrisse und Querschnitte erleichtern in vielen Fällen das Verständnis für die Struktur der betreffenden Bauwerke.

Fretz & Wasmuth Verlag AG. Zürich

Kocsis Pál

Hmvásárhely Dohány u. 8

festő

Kődös táj

Szeged XXX

nélkülözhet
egy jó czím

mely bármikor rendelkezésre áll
kedelmi és ipari czégek, akár társ
kíván érintkezésbe lépni.

Ezért elhatároztuk a

BUDAPESTI CZÍ

új kiadásának közrebocsátását.

Bizonyára felesleges hangsúly
ennek a hatalmas kötetnek összeállí
őrzése és rendezése. *Ezt a nagy*
végeztük el és néhány hét mulva
minden tekintetben megbízható és
kalauzt adunk a közönség kezébe

Fontos és nagyszabású újítás a
évfolyamok kötetéből hiányzott —
megfelelően, **most felvettük a te**

MDK

Kocsis Pál festő

Magyar Őstehetségek kiáll. katal. 1935. jun. 1.
11. l.

mdk.

Kocsis Pál festőnek indult Kossuth díjas kutató

Hermann Lipot kortársa ma Kossuth díjas kutató, szőlőfajtáit termesztik Kaliforniában a világmunden táján. Szaklapok Lengyelországban elsőtelyen közlik fényképét. Nyolcvan éves.

Népszava 1963 jun 15. 5. l.

B. F. Nyolcvan éves művész a zölő nagyüzemében

Kocsis Pál, [festő]

L: Iványi-Grünwald Béla

–: A homok óriása 6.

Esti Hirlap, Bp. 1978 jan. 5.

Kocsis Pál, [festő ?]

„Kevesen tudják, hogy e művésztelepen tanult festőnövendékként Kocsis Pál, aki aztán a csemegeszőlő nemesítésének lett ..... művésze és tudósa ..."

Antalffy Gyula: Kecskemét 1894–1899.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. okt. ~~X~~ 2. XXV/40.

Koday László

Monori HÍRLAP

II. évfolyam 18. szám | Az Új Pest Megyei Hírlap különkiadása | 1998. május 6., szerda

Koday László: A stílusomat posztnaivnak nevezem

Senkihez sem alkalmazkodva...

***Koday László* festőművész 1945-ben született Bényén, 1950 óta él Monorierdőn. Első önálló tárlatával 1975-ben jelentkezett, azóta számtalan csoportos és egyéni kiállítása volt Magyarországon és külföldön. Munkái a Magyar Naiv Művészek Múzeumán kívül több hazai és külföldi magángyűjtőnél is megtalálhatók.**

– Miért választotta a naiv művészetet?

– Inkább posztnaivnak nevezem a stílusomat.

– Mit ért ez alatt?

– Úgy tudnám ezt megfogalmazni, hogy vannak ösztönös naivak, akik elkezdenek festeni a saját, keresetlen stílusukban, és vannak a tudatos naivak. Én tudatosan választottam ezt a kifejezési formát, ezt nevezem posztnaivnak. A harminc-egynéhány év alatt, amióta képzőművészettel foglalkozom, sokféle dologgal próbálkoztam, de nem találtam meg azt a kifejezési formát, amiben magam megtaláltam volna. Őszintén mondom, nem tudom, mi volt az, ami igazán megkapott – talán az első Csontváry-kiállítás a hatvanas évek elején...

Senkihez sem alkalmazkodva, egy kor divatját sem követve, elvárásokkal nem törődve, csak a saját kifejezési formát használva kell dolgozni – ez fogott meg az első, naiv festőként aposztrofált művész, *V. Rousseau* képeiben. Később

sokan hasonlítottak is hozzá, ezért is hagytam fel ezzel, s kezdtem az egyéni stílusomat kialakítani.

– 1988-ban egy naiv festők számára kiírt pályázaton első díjat kaptam, akkor éreztem először, hogy jó úton járok, megtaláltam a saját kifejezési formámat. Aztán jöttek a díjak, sorjában...

1991-től csak a festészettel foglalkozom, de még mindig nem érzem, hogy elértem volna a maximumot. Úgy érzem, még mindig nem festettem meg azt, amit szeretnék, lehet, hogy megvan az életmű, de az igazi nagy alkotás még várat magára. Nem is szeretném a közeljövőben megfesteni, mert akkor úgy érezném, nem is érdemes tovább foglalkozni az egésszel.

Koday László festőművész alkotásait legközelebb május 14-től július 7-ig, a szentesi galériában láthatják az érdeklődők.

-gh-

Ne hagyjunk fércmunkát magunk után...

Kocsis Zoltán elvárásai

Állandóan szól a fejében a zene. Ha beszélget, ha járja az utcákat, ha a gyerekét fürdeti otthon. Hol egy-egy adott darab részlete, amelyet éppen próbál vagy tanul, hol a saját kompozíciói zsonganak benne. Kivételt csak az jelent, ha élőben is zenével foglalkozik. Ez pedig az utóbbi időben gyakran van így, hiszen *Kocsis Zoltán* repertoár-építésen dolgozik a Nemzeti Filharmonikusokkal, s emellett zongoraművészként is gyakran a pódiumra lép.

– Születnek azért kompozíciói is, hiszen ön nemcsak zongoraművész és karmester, hanem zeneszerző is?

– Ha van két teljes szabad hetem, akkor látok neki komponálni. Szerintem a zeneszerző alapvető feladata az, hogy rendet teremtsen a bensejében szóló hangok között. Sajnos, ilyen sok időm ritkán akad, bár mostanában már nem kell a zenekarnál a nem nekem való adminisztratív ügyekkel bíbelődnöm, s csak a muzsikával foglalkozhatom. Karmesterként nem vagyok ambiciózus, nem akarom mindenáron előtérbe tolni magam. Soha nem mentem elébe semminek. Persze azt szerencsésnek tartom, ha az ember nemcsak interpretáló, hanem alkotó művész is, mert így sokkal élőbb kapcsolata van a hangokkal.

– Nemrég egy monumentális produkciót, Schönberg Gurre Liederjét mutatta be. Nem fájdalmas, nyugtalanító érzés, hogy egy ilyen művet csak egyszer vezényelhet el?

– Dehogynem, hiszen egy ekkora formátumú darabot, amelyben a zene és a filozófia összekapcsolódik, jó lenne többször előadni. Egyébként is, akárhányszor játszok el egy adott művet, minden egyes alkalommal tudok benne újat és újat felfedezni. Időnként nem is én játszom a darabot, hanem az írja saját magát. S érdekes az is, hogy hiába tanul meg az ember egy művet, néhány hónap vagy év elteltével teljesen más színeket, súlypontokat lát meg benne.

Mostanában minden érdekel, szeretek többféle dologgal foglalkozni

– Hogyan viseli ilyenkor a régebbi felvételeit, nem zavarja, hogy akkor másképpen közelítette meg a művet?

– Olyan még sohasem történt velem, hogy valamelyik CD-met ne vállaljam, persze akad, amelyet ma másképpen játszanék. Érdekes megfigyelni – saját, otthoni lemezgyűjteményemben sokszor tanulmányozom ezt –, hogy a régi előadóknál, különböző korszakokban más és más a hozzáállás a műhöz. S náluk a korábbi felvételek az érdekesebbek, az első találkozások, amikor fiatalon még nem kötötte meg őket a megörökíthetőségből származó béklyó. Szerintem az örökkévalóság számára nem lehet dolgozni. Csupán dokumentálni egy-egy szerencsésebb pillanatot.

– S a zongorázás vagy a vezénylés meghatározóbb ma a pályáján?

– Ma már nem tudnám csak ezt vagy azt csinálni. Mostanában minden érdekel, szeretek többféle dologgal foglalkozni. Élvezem az írást, a komponálást, azt, hogy irányítok egy együttest, hogy nemcsak egy-egy koncertre korlátozódik az életem. S ráadásul az is lényeges perspektíva, hogy van, aki szerint hatvan év alatt nem is karmester a karmester.

– Jól érzi magát az életben?

– Az én világomban nagyon jól érzem magam. Ha a külső környezetet nézem, akkor kevésbé, ezért igyekszem alakítani a sajátomat. Megpróbálok kiegyensúlyozott lenni, elég időt hagyni magamnak a feladataimra. Nem akarok mindenütt ott lenni, nem akarok mindenkinek tetszeni, így nem kerülök naponta konfliktusba a saját magam és a környezetem által támasztott elvárásokkal. Nem akarom megváltoztatni a világot, a legfontosabbnak azt tartom, hogy ne hagyjak rosszat magam után!

Várnai Zsuzsa

Híreink • Híreink

Tóth-Máthé Miklós Romrázók és Anyám könyve című munkáit mutatják be az írószövetség klubjában

Ráckevén, az *Ács Károly* nevét viselő művelődési házban május 8-án délután 2 órától a Holle anyó című

Hangverseny, koncert

Donizetti a lépcsőházban

KODÉ Kornél

KORTÁRS MŰVÉSZETI INTÉZET
MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
2400 DUNAÚJVÁROS VASMŰ ÚT 12.
ica-d@dunanet.hu. http://www.ica-d.hu. T/F (36) 25 412 220

DUNAÚJVÁROS 1
AL-I/d/104

MAGYARORSZÁG
≈033
FORINT

A Kortárs Művészeti Intézet
meghívja Önt

dr. Kodé Kornél

festményeinek bemutatására

2002. július 12-én pénteken 18 órakor

A kiállítást megnyitja
dr. Petrányi Zsolt
művészettörténész, igazgató

A kiállítás 2002. augusztus 23-ig látható,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

MODERN MŰVÉSZETÉRT KÖZALAPÍTVÁNY
NYOMTATVANY

Dr. Tímár Árpád
Budapest
Üllői út 119. IV/65.
1091

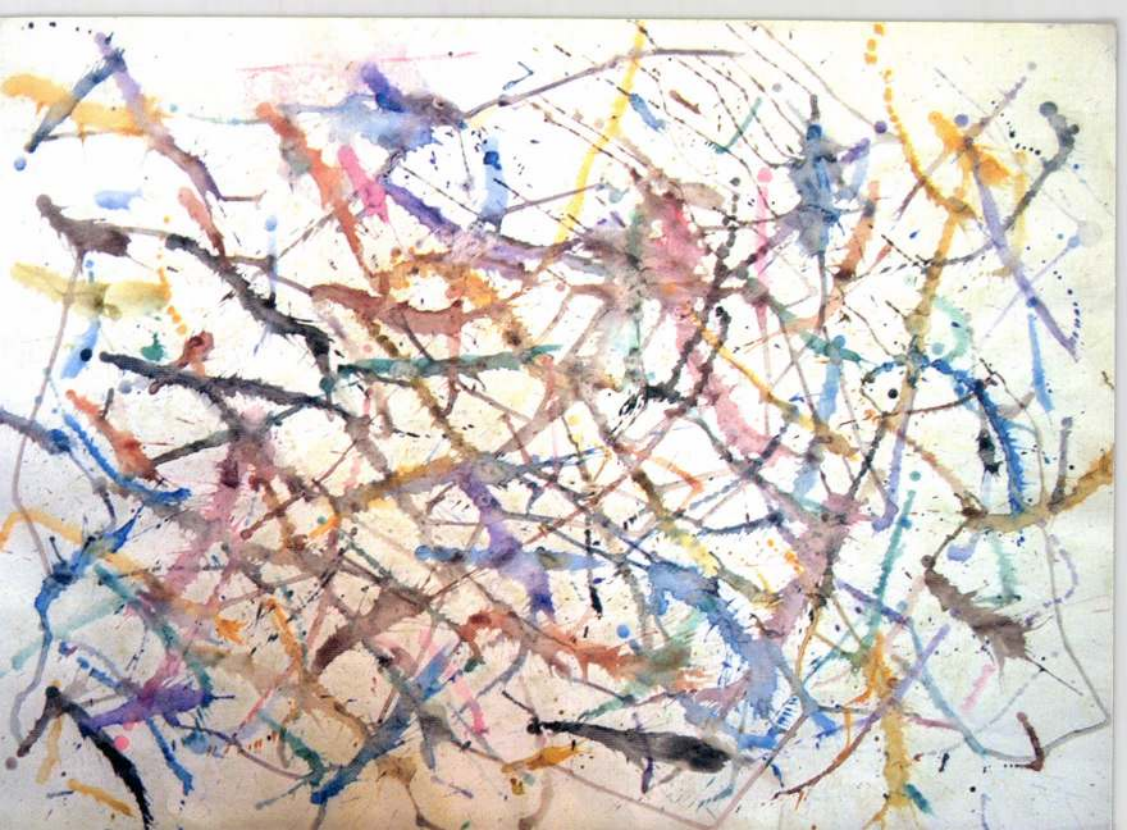

talányok című ki...

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) Varga Gábi Személyigazolás című kiállítása. Gilles Reynaldy Téli lak – Budapesti képek című kiállítása.

GALÉRIA '13 SOROKSÁR HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYE (XXIII., Szitás u. 105.) Soroksár zenei élete a kezdetektől napjainkig.

GODOT GALÉRIA (VII., Madách út 8.) Csendélet című kollektív kiállítás.

GUTMANN GALÉRIA (II., Árpád fejedelem útja 44.) Doinik Miklós grafikusművész kiállítása.

HRICSOVINYI GALÉRIA (III., Dereglye u. 1.) Knyihár Amarilla festőművész kiállítása.

INDONÉZ GALÉRIA (VII., Rottenbiller u. 5.) Bozsoki Dávid Borobudur (Közép-Jáva) című fotókiállítása.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33-37.) Szecesszió, a XX. század hajnala. Hímezték egykoron selyemmel, arannyal... Kozma Lajos-ösztöndíjasok kézműves, iparművészeti beszámoló kiállítása. Tárgyformálás a XXI. században – Húsz díjnyertes pályamű az ipari formatervezés élvonalából.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

JÓZSEFVÁROSI GALÉRIA (VIII., József krt. 70.) Varga Győző grafikusművész Hommage á Kodály –

HANGVERSENYEK

BUDAFOKI VÁROSHÁZA (XXII., Városház tér 11.) 22-én 19 órától Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar. Közreműködik: Four Fathers, Octovoice, Budapest Saxophone Quartet, Budapesti Akadémiai Kórustársaság. Vezényel: Hollerung Gábor. Műsoron gospel- és jazzkoncert. 23-án 11 órától budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar. Közreműködik: Four Fathers, Octovoice, Budapest Saxophone Quartet, Budapesti Akadémiai Kórustársaság. Vezényel: Hollerung Gábor. Műsoron: A jazz világa – Gospel- és jazzkoncert.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) 22-én 19 órától Péntek esti jazz a Francia Intézet kávézójában: Vasvári String Trio – Vasvári Pál (basszusgitár, ének), Frankie Látó (hegedű), Birta Miklós (gitár).

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ (VI., Andrássy út 22.) 19-én 19.30-tól a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara. Közreműködik: Bogányi Gergely (zongora). Vezényel: Győrivánvi Ráth György. Műsoron Rahmanyinov: II. zongoraverseny; Csajkovszkij: V., e-moll szimfónia, op.64.

MAGYAR RÁDIÓ 6. STÚDIÓ (VIII., Pollack M. tér 8.) 19-én 18.55-től az MR Szimfonikus Zenekara és Gyermekkórusa. Közreműködik: Máté Győző (brácsa). Vezényel: Tihanyi László és Thész Gabriella. Műsoron Bozay: Kórusok gyermekkarra, Pezzo concertato, no. 1, Pezzo sinfonico, no. 2.

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér 2.) 23-án 20 órától MÁV Szimfonikus Zenekar, Budapesti Stúdió Énekkar, Baptista Központi Énekkar, Pérchy Kornélia, Németh Judit, Mukk József, Gregor József (ének). Vezényel: Gál Tamás. Műsoron Mozart: Ave verum corpus, K. 618, Laudate Dominum, K. 339, Requiem, K. 626.

MTA DÍSZTEREM (V., Roosevelt tér 9.) 22-én 19.30-tól Ránki Dezső zongoraestje. Műsoron Beethoven: Esz-dúr szonáta („quasi una fantasia"), op. 27/1, C-dúr („Waldstein") szonáta, op. 53, F-dúr szonáta, op. 54, Asz-dúr szonáta, op. 110.

NÁDOR-TEREM (XIV., Ajtósi Dürer sor 39.) 23-án 19.30-tól Pulzus Vonósnégyes. Közreműködik: Sütő Gergely (klarinét). Műsoron Puccini: Krizantémok; Brahms: h-moll klarinétötös; Csajkovszkij: D-dúr vonósnégyes, op. 11. 24-én 19.30-tól

Monori mesevilág rosszkedv ellen

Tudatosan naiv

A monori Vigadó Művészkávéház és Művészeti Galéria legfrissebb kiállításán Koday László festőművész mutatkozik be. A monorierdei művészt számon tartja a környék közönsége is, és remélhetőleg élni fog a galéria által teremtett alkalommal, hogy közelebbről megismerhesse.

A galériavezető *Juhosné Ölvedi Krisztinát* minden bizonnyal nem az indította épp *Koday László* alkotásainak bemutatására, hogy segítsen elhessegetni kis időre a felhőket a kisváros közönségének szeme elől, hanem mert épp így alakult. Habár e közönség tekintete is kampánynyitó nagy- és kisgyűlések plakátjain, cetlijein, felhívásain kénytelen mostanában időzni. S ha eközben a város egyetlen, utcai kirakattal is bíró könyvesboltjának üvege mögött még megpillantja a Nemzetközi zsidó című uszító könyvet előkelő helyen, épp szemmagasságban, úgy érezheti, itt már hiába fogják nemsokára beültetni a szemközti díszpark angyalos, keresztelőkutas környékét virággal.

De ez elől most be lehet menekülni a túloldali galériába, egy kis időre legalább, amíg Koday László mesevilágában kissé lecsillapodik az ember. A festő – akinek 1975 óta számtalan egyéni és csoportos kiállítása volt, csaknem hatszáz festménye közül sok a Magyar Naiv Művészek Múzeumában, de külföldi és hazai magángyűjtőknél is megtalálható, és akinek legutóbbi kiállítását a szentendrei Céh Galériában láthatta a közönség – egy sosem volt világot ábrázol. Színei tündökölnek, valahogy frissebben lát általuk az ember, noha épp gyerekkorának örömei jutnak eszébe. A naiv szemléletű ábrázolást Koday László tudatosan vállalja. (A tárlat március 6-ig látható.)

K. Zs.

Tisztelettel meghívjuk Önt

Koday László

festőművész

kiállításának megnyitójára 2002. június 10-én 18^{00} órára.

A tárlatot megnyitja: dr. Kerékgyártó István művészettörténész
Közreműködik: Ferencz Éva énekművész

A kiállítás helyszíne: Magyar Kultúra Alapítvány Székházának Aulája
Cím: 1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Megtekinthető: 2002. június 23-ig

Kodaly

A KATONA JÓZSEF MÚZEUM MEGHÍVJA
A KODÁLY ZOLTÁN EMLÉKÉV ALKALMÁVAL

1982. OKTÓBER 2-ÁN, SZOMBATON 11 ÓRAKOR
NYÍLÓ

KODÁLY ZOLTÁN
A FOTÓ- ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSRA.

Megnyitja: DR. EÖSZE LÁSZLÓ
a Nemzetközi Kodály Társaság főtitkára.

Közreműködik:
A KECSKEMÉTI PEDAGÓGUS ÉNEKKAR
Vezényel: ERDEI PÉTER

A kiállítást rendezte: BÁNSZKY PÁL

82. 23411 Petőfi Nyomda, Kecskemét -- F. k.: Dr. Bánszky Pál

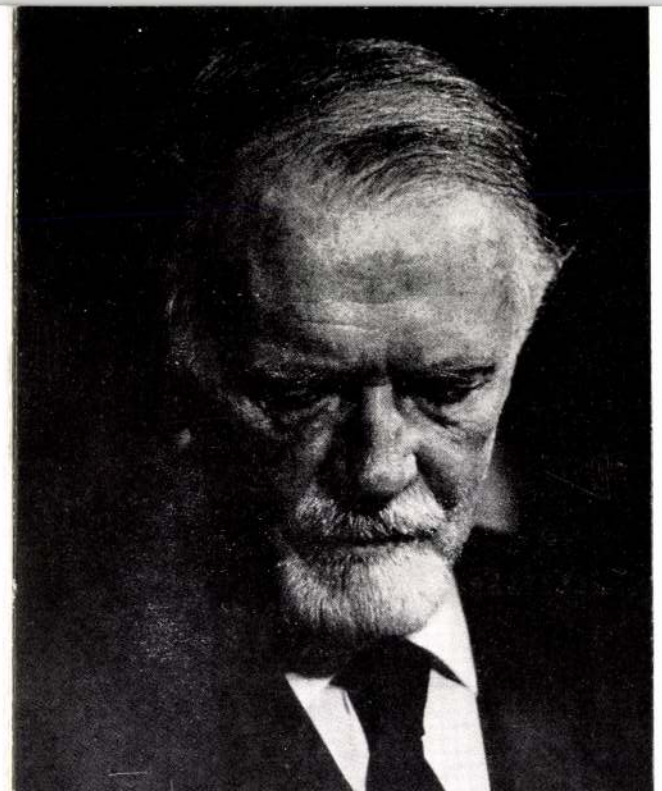

MEGHÍVÓ

Kodályné Sándor Emma, [ ]

Rajza : Repr.

[Bartók és kodály ábrázolása.]

Kristóf Károly : Bartók, képekben 6

ESTI HIRLAP, Bp 1972. dec. 23.

KODAY László festőm.

Új Művészet
Sinkalovics Péter
részére

Pallas Páholy
1054 Budapest Alkotmány u. 15.
T/F: 331 03 83, 311 80 27

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk

Koday László festőművész

„Poszt naív" festményeinek kamara kiállítására

A Pallas Páholy galériájába

A kiállítást megnyitja: **dr. Bánszky Pál** művészettörténész

Időpont: **1998. március 10. délután 17 óra**
Helyszín: **Pallas Páholy** Budapest V. kerület Alkotmány u. 15.
(Alkotmány u. és Hold u. sarok)
telefon: 331-03-58

A kiállítás megnyitójára tisztelettel meghívjuk, részvételére feltétlenül számítunk.

Budapest, 1998 február

Koday László

Koday László

FELADO:ESTRADE KFT. TEL.SZAM : 311 8027 MAR. 03 1998 03:16PM P1

A Szombathelyi Képtár
meghívja Önt és családját

KODOLÁNYI LÁSZLÓ

kiállításának
megnyitására
1996. május 7-én,
kedden,
17,00 órára

RECYCLED OBJECTS
ÚJRAHASZNOSÍTOTT TÁRGYAK

A kiállítást
megnyitja:

GESZLER MÁRIA
keramikusművész

A kiállítás megtekinthető:
1996. május 7 - június 9-ig

KODELKA Vencel ács. Egerben 1780-90 közötti adó-összeirásokban szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Koderle Emil

épitészbalkató

autografált mincm-
leki rajzokat az
alábbi mincsesre

Steindl Imre:

Magyarországi mincm-
lekek. Bp. 1878.

Fagopyrum convulvulus

futóhajdina

Koderle Emil

l. Gereczerajtár

262. h. 267. h.

Charles Sumner

Pierce reports

Sen. S. 1856

Koderle Emil

l. Gereczerajztár

217. h. 218. h.

FÉNYVES

Koderle Emil

d.

Gerecerajtár

440. h.

443. h.

444. h.

66

l.

, a tó tulsó partján, kupolás templom lát-
okzatán, a sarkokon szobrok állnak. Tornya négy-
bekirett udvaron ~~van, hol~~ a fák közöst vörös tetejű,
let köti le figyelmünket. Az uton temetés halad
a keresztet, a pap után négyen mennek
; a gyász menet élén pedig az özvegy. férj lépked két ketten
ny bok és egy fiuból álló csoport van és a legutoljára halado zárja
mplomnál, balról, szomorú fűz s a kép jobb sarkában,
fa tűnik szemünkbe. A háttérben hegyek kékle-
hős.

ei 23·5: 31·3.
Zsigmond ajándéka 1859. jun. 9.
191.

~~46~~, 47

Koderle Emil

l. Kalamäend

67. l.
69. l.
70. l.
77. l.
78. l.
79. l.
91. l.
92. l.

K. 464

II

464. Ismeretlen festő.

A XIX. századból.

Zrinyi Miklós a költő.

Mellig látható, jobbra fordul, de szembe néz. Hosszú haja göndör, szemöldöke és kis bajusza fekete, szeme szürke, arcza leberetvált. Álló gallérú zöld atillájának ékköves gombjai nagyok, jobb vállától bal csipője felé rubintos aranyláncz fut, panyókára vetett és vörös béléső mentéjének prémje sötétbarna.

Vászon, méretei 79 : 63 cm.

Kodcza, Jos. MNK

festő

1885. évben lépett a Zsolnay-gyár szolgálatába.

73.o. 9. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Kodcza József, festö

1885-töl
a Zsolnay gyárban dolgozott 3 évig.

Nikolszky Géza: A Zsolnay gyár művészei és kivitelezöi.
Pécs.1949.ápr.13.

Kadelburger Anna

Pesten, Eibenschütz pövendéke.

178 sz. Két kályha ellenző himezve 9 zold.

III. Tárgyjegyzék az 1846. évi Iparmükiállitáshoz Pesten.

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az Iparmüvészeti Múzeumban. 83. o.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp ferenc Keletázsiai Müvészeti Múz. évkönyve. VIII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Közp. Bpest. 1966

M.D.K.

Kodelka Vencel, ács

az 1788-90 évi egri adó-összeírásokban szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 351 old.

1021

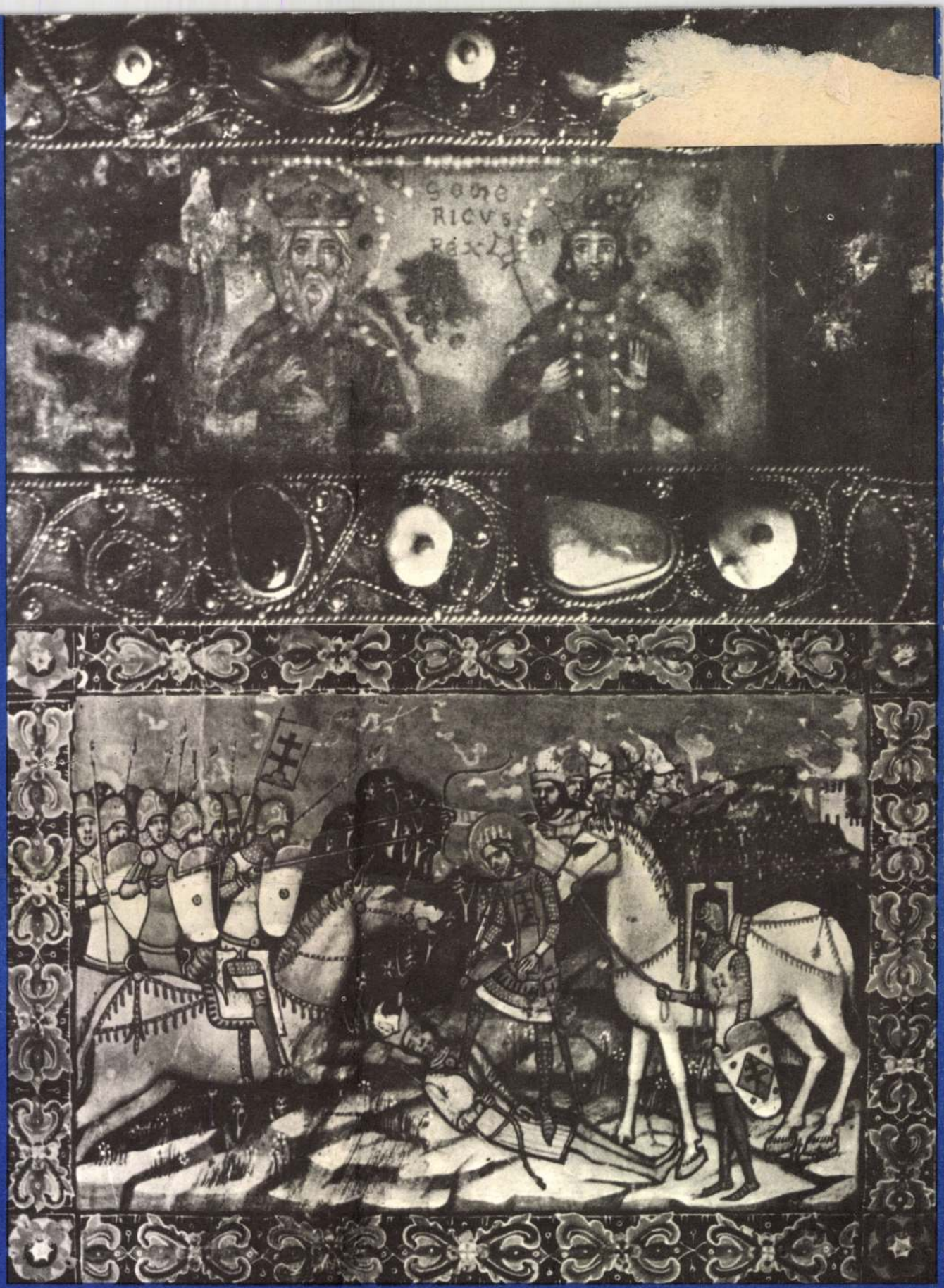

Köznevelés

70/17

ÁRA: 2 Ft

Köznevelés

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM LAPJA • XXVI. ÉVFOLYAM

70/17

Kodolányi János

rábbi írói korszakának társadalmi érdeklődéséhez tértek vissza, a korai ábrázolás nyers naturalizmusa mindazonáltal megszelídült, az író összegző módon, a hagyományos realista ábrázolás eszközeivel, igen alapos lélektani elemző készséggel idézte fel ifjúságának és férfikorának történetét.

Kodolányi életművét és szellemiségét, mondottam az imént, a maga teljességében máig sem integrálta a magyar kultúra. Holott talán a jelen vallató kérdéseire is válaszokat kínál ez a szellemiség. Születésének századik évfordulóját sem ünnepelhetnénk meg hitelesebben, mint azzal, hogy új kiadásban adjuk közre műveit, közöttük azokat is, amelyek régi folyóiratokban és újságokban porladnak olvasatlanul. Kodolányinak ez a „szellemi" visszatérése mindenképpen azt szolgálná, hogy a jelen szélesebb távlatokban, mélyebben ható gondolatok tükrében szemlélhesse önmagát, és vessen számot törekvéseivel.

Életünk 1979/5

Erdélyi József költő Kodolányi Jánosról készített rajzát Kodolányi László szívességéből közölhetjük

(A szerkesztő)

DOBAI PÉTER

Életfogytiglanok

A muzulmán hitre áttért magyar '48-'49-es
száműzött emigránsok kényszerlakhelyéül
kijelölt ***Aleppo, Szíria,*** *akkor a Török Birodalom*
tartománya.

A sivatag, mint az agy, mint a tudat.
Jégszikrás, sodródó homok. Hiéna-nesz.
A Ramadán havában egy kis önmarcangoló katolikus
meditáció és honvágy, halálosan.
Ülni. Gróf *Bem József* generálisnak, az Erdélyi Magyar
Honvédhadsereg főparancsnokának flegmája,
arisztokratikus toleranciája a forró szíriai homoktengerben
és lengyel nyelvű jegyzetei a ***Koránhoz***...
Bottka János hadmérnök-őrnagy hőlégballonokkal kísérletezik,
ezt a tevékenységet a török hatóság haladéktalanul megtiltja...
Jould dragonyos kapitány és *Zarziczky* vértes kapitány
fandangót táncolnak szép szír leányzókkal, *Masher* bég
és *Kehrim* pasa mélységes felháborodására...
Anasztázy Konrád honvéd százados szakadatlanul görög vörösbort vedel és
teli torokból harsogja a ***MARSEILLAISE***-t,
de ezért a törökök nem haragszanak, mert azt hiszik, hogy franciára
fordított szent részleteket üvölt a müezzinek hajnali fohászaiból
Allah-hoz... *Batiszy Kristóf* százados, a ***branyiszkói*** roham hőse:
kommunákat tervez, Fourier nyomán...
Figyelmessy Fülöp, lovassági kapitány párbajra hívja ki
a lindaui születésű és *Perczel Mór* tábornok seregében Szenttamás
ostrománál megsebesült *Kurt Hagedorn* lovassági kapitányt,
egy bizonyos Cuxhaven-i születésű *Hildegard von und zu Dohna-Schlodien*
őrgrófkisasszony miatt, akit a két tiszt közül egyik sem ismer, csak egy
olajfestményt láttak róla, valamikor régen, Bécsben... A törökök engedélyezik
a párbajt, *Bem* tábornok megtiltja.
A két lovassági kapitány mégis párbajozik,
de a pisztolyok nem sülnek el a trópusi hőségben...
Marosi Aurél honvédőrnagy, miközben teljesen a hasis
rabja lesz, visszakatolizál, egy dervist kényszerítve
fegyverrel e szertartás lebonyolítására...
Rozsályi Miklós honvéd főhadnagy egy kurd leányzót, akit **Lollinak** nevez,
türelmesen megtanít németül és magyarul egy versre:

KODOLÁNYI JÁNOS

UJ TÜKÖR 1980/XVII/43.sz.

Tisztelet a csepűrágóknak!

A KÉT ÚR SZOLGÁJA AZ FMH-BAN

Egy csapat szomorú bohóc vezeti be Goldoni darabjának előadását a Fővárosi Művelődési Házban, ahol a Nemzeti Színház együttese vendégszerepel immár rendszeresen. Kókadt zenészek, ágrólszakadt artisták bocsánatkérő mosollyal adják elő szegényes „produkcióikat" — tapsra lendülő kezünk félúton riadtan megáll. A festő Watteau jelképpé vált híres-kiszolgáltatott clownja, Gilles jut eszünkbe először. Azután Picasso — s nemcsak azért, mert a rendező Major Tamás fölhívja rá a figyelmünket. Van Picassónak egy 1905-ből származó vászna: *A csepűrágók*. Egy csapat szomorú artistát ábrázol. Egyikük Harlekin — a festő arcvonásait viseli.

Harlekin (vagy ha tetszik: Arlecchino) ott ül a Goldoni-színpadon is, a csüggedt csepűrágók között. Ő a „bohóc" egyik alaptípusa, aki idővel a Művész jelképévé vált. Szabályos mértani alakzatokból — rombuszokból és háromszögekből — összetoldott ruhát visel, Vágó Nelly tervei szerint. Ez a jelképes (stilizált) „jelmez" egykor valódi rongydarabokból összefoldozott gúnya volt: az olasz szegényparaszt öltözete. Így jelent meg a népi, vásári vígjátékban, a commedia dell' artéban a bohócfigura „eredetije", a szolga maszkját viselő paraszti ős: az úgynevezett *zanni*. Ő pedig már nem más, mint Goldoni fekete képű, bergamói legénykéje, akit az éhség arra kényszerít, hogy egyszerre két urat szolgáljon.

Harlekinnek csak egy barna félmaszkot kell fölvennie, hogy előttünk álljon Truffaldino. Kezdődhet a *Két úr szolgája* előadása.

Székely László mozgékony sátorponyvákkal szabdalt, bravúros díszletében hangsúlyosan cirkuszi előadás folyik. Major Tamás legkedvesebb „fixa ideáját" most egyrészt az artistatrupp jelenléte indokolja — ne felejtsük el: az „artista" bizonyos nyelveken *művészt* jelent —: ők adják elő a darabot. Másrészt a keretjáték idézőjele utal a darab eredetére: arra, hogy Goldoni a vásári színjáték, a commedia dell' arte *állandó típusait* növesztette át komédiájába. A Dottore vagy Brighella például ilyen — általános tulajdonságokból és nem egyéni jellemből — mintázott figura. Csakhogy Goldoni ugyanakkor szét is feszíti a commedia dell'arte kereteit, és az alakok egy részét kitágítja az *átélhető jellem* felé. A cselekmény alapját valódi *emberi dráma* képezi, még ha ez a korabeli dramaturgiai konvenció sémájában jelenik is meg: egy lány fiúruhában keresi szerelmesét, miközben egy másik lány „férjéül" szánják, aki természetesen boldogtalan emiatt, mert mást szeret.

Major pofon egyszerű jelzéssel oldja meg a stílusbeli dilemmát. Az „egyvonalú", commedia dell'arte-figurák legjellemzőbb vonásaikat eltorzító (azaz kiemelő) *maszkokat* viselnek; a „dráma" szereplői *saját arcukkal* játszanak. Egy „átmeneti" szereplőnek, Silviónak *festett arca* van: ő valóságos konfliktust él át, hiszen úgy véli, hogy megcsalják, s bár félrevezetését a játék kényszere teszi szükségessé, ez a kényszer ideig-óráig „bohócot csinál" belőle.

A maszkok ötlete kevés volna az üdvösséghez. A maszk mögé is, az arcok mögé is emberi léleknek kell költöznie. Benedek Miklós „egysíkú" Dottoréja például egy árgus tekintetű, képzeletbeli bíróság előtt ágáló jogászt takar — micsoda gazdag egysíkúság ez! Szónoki hevületének legtermészetesebb mozdulatával kapja föl a kis velencei kanális fölött átívelő hidat. Most már aligha mondhatjuk, hogy erre a nagyszerű színészre figyelni kell — nem lehet nem figyelni rá.

S ha van férfinaiva, akkor az Szacsvay László — kakaskodó Silviójában annyi a báj. Csomós Mari sokat kihoz nadrágszerepéből; jó volt látni a bemutatón, ahogyan fokozatosan föloldódott kezdeti görcsössége. Dörner György elsőrangúan „kapta el" a figurát — rájátszás nélküli hevességében —, később egy kicsit hadaróssá vált. Csurka László és Horkai János megtalálta az állandó gesztusokat az „állandó típusokhoz"; a főiskolás lányok — Tóth Enikő és Molnár Ildikó — fölszabadultan illeszkedtek rutinos társaik együttesébe.

A kulcsszerep Márton Andrásé — beugrással. A legnehezebbet tudja érzékeltetni Truffaldinóban. Azt, hogy itt egy szolga *kényszerből* válik zsonglőrré. Truffaldino jámbor, naiv és együgyű, de a körülmények úgy hozzák, hogy brillíroznia kell. Az úgynevezett „lazzó"-k (némajátékok), például a híres tálalási jelenetben, eszerint nem bravúros pincérmutatványok, hanem egy éhes ember hajszolt jóllakási kísérletei. Ugyanakkor Truffaldino szerepe mindenkor megmarad szakmai mutatványnak is: reális és koreográfikus elemekből fölépített bravúráriának. Alakítói mögött ott lebeg Giorgio Strehler nevezetes előadásának árnyéka, a maga reménytelenül utánzásra csábító, stilizált gesztusokat rögzítő Truffaldinójával. Márton szerencsére ellenállt a kísértésnek. *Saját* Truffaldinója kilencvenszázalékos — a száz százalékhoz még tíz próba kellett volna, és remélhetően elég lesz tíz előadás.

Major — a magyar színész- és rendező-clownok rangidőse — újra nagy formában van. A *Két úr szolgája* kitűnő előadás, és még kitűnőbb lesz, ha a megmunkált könnyedségből helyenként kioldódik az erőfeszítés. Bár a *munkát* nem kell szégyellni. Az előadás végén fáradtan lemaszkírozó színésztrupp megviselt arca az „Artista" arca a Nagy Mutatvány után. Ez katartikus pillanat.

KOLTAI TAMÁS

A közvádló Pesten

BESZÉLGETÉS A RENDEZŐVEL

Irodalmi színházunk, a Radnóti Miklós Színpad, újabban egyre rendszeresebben tűz műsorára színdarabokat is. Először e döntés okairól kérdezem a legfrissebb bemutatónak, az osztrák Fritz Hochwälder *A közvádló*jának rendezőjét, Bencze Zsuzsát.

— Azt hiszem, az egyműfajú színházak világszerte megszűnőben vannak. Irodalmi műsorok jelennek meg a „rendes" színházakban, az angol Nemzeti Színháztól a budapestiig; nálunk, a Radnóti Színpadon pedig e jelenség fordítottjára törekszünk, hiszen színészeink is, nézőink is fokozottan igénylik a változatosságot. Nálunk persze a színdarabok — melyek arányban mintegy 40 százalékot képviselnek pódiumműsorainkhoz képest — sajátos szempontok szerint választódnak. Nagy személyzetről, bonyolult, nagyszabású színpadképekről például nem lehet szó. Személy szerint é — a genius loci szellemében — le szívesebben verses darabokat re deznék itt, Büchner *Leonce és Lé jától* Christopher Fry műveiig.

— *Most mégis prózai darabot dez, amely épp az elmúlt éva már szerepelt a Pécsi Nemzeti ház műsorán. A választásnak bizonyára határozottan tartaln is voltak.*

— Először is hadd mond *A közvádlót* mi már vagy 3—4 évvel ezelőtt be szerettük volna mutatni. Erre különböző okok miatt nem került sor s végül Pécs megelőzött. A jóhírű hazai bemutatót sajnos nem láttam, de úgy érzem,

A közvádló — Huszár László

KELETI ÉVA FELVÉTELEI

Pisti a sors szekerén

Van egy röpke részlet a magyar dramaturgia korszakos jelentőségű drámájának Pesti színházi előadásában, amit nem szeretek. *„Volt választása? ... Magának csak szerepei voltak, amiket ráosztottak magára."* Rizi, a jelent-jövőt-múltat nagyvonalúan összemixelő jósnő mondja ezt Pistinek, pontosabban: az *alap*-Pistinek, mert Örkény István végül is úgy döntött, hogy a Kimért, a Tevékeny és a Félszeg *szintén* Pisti. (Ezt a változatot bízta a színházra, és legutóbb már könyv alakban is így jelent meg a darab.) És éppen ezért nem tudtam elfogadni a Pistiket sommásan felmentő Rizi-szózatot. Mert meglehet, hogy például a koncepciós perek bíráira, ügyészeire és védőire csakúgy ráosztották a szerepüket, mint az áldozatokra — mégis úgy vélem, az egyik fajta Pistinek valamivel mégiscsak több része volt a döntésben, a szerep megválasztásában, mint a másiknak. Vagyis, ha a Pisti a vérzivatarban ominózus jelenetében a Kimért bíró, a Tevékeny ügyész és a Félszeg védő *is* Pisti, akkor nekem Rizi ne védje őket *ugyanúgy*, mint az ő közreműködésükkel vesztőhelyre küldött Pistit.

Most azonban láttam a drámának egy olyan előadását, amelyik az eredeti változat alapján készült (még a Magvető 1978-as, *Előszóval* című kötetében is így olvasható), tehát Pistiből csak *egyet* számlál. Ez az egyszemélyes Pisti sokkal meggyőzőbben demonstrálja a történelmi tudathasadás kórképét, s több joggal fogadhatja el Rizi szentenciáját. Rövidnadrágosan téblábolszenved-nyüzsög a pécsi Nyitott Színpad amatőrjeinek produkciójában; vehet magára bármit, a felnőni nem tudás e szabászati jelképe mindvégig előkandikál — akár a katonaköpeny alól is.

A Vincze János rendezte Pisti ... *másfél év* próbamunkájával jött létre. Valószínűleg ez magyarázza, hogy színpadképe és kellékei, a beállítások és a játékötletek olyan ízlésesen egyszerűek, hogy olyan sikerrel kerülik a suta illusztrációt, hogy az együttes olyan egységes és mértéktartó. De nyilvánvaló; ez a meglepően szuverén vállalkozás, amely húzásoktól, dramaturgiai beavatkozásoktól sem riadt vissza, mindenekelőtt *a tehetség bátorságából táplálkozik.* Örkény Pistije ebben a megvalósulásban feltárja már olvasva is sejthető titkát, azt, hogy voltaképp *Az ember tragédiájának* parafrázisával van dolgunk. Itt nem a Hungária Nagykávéház

Ékszerek

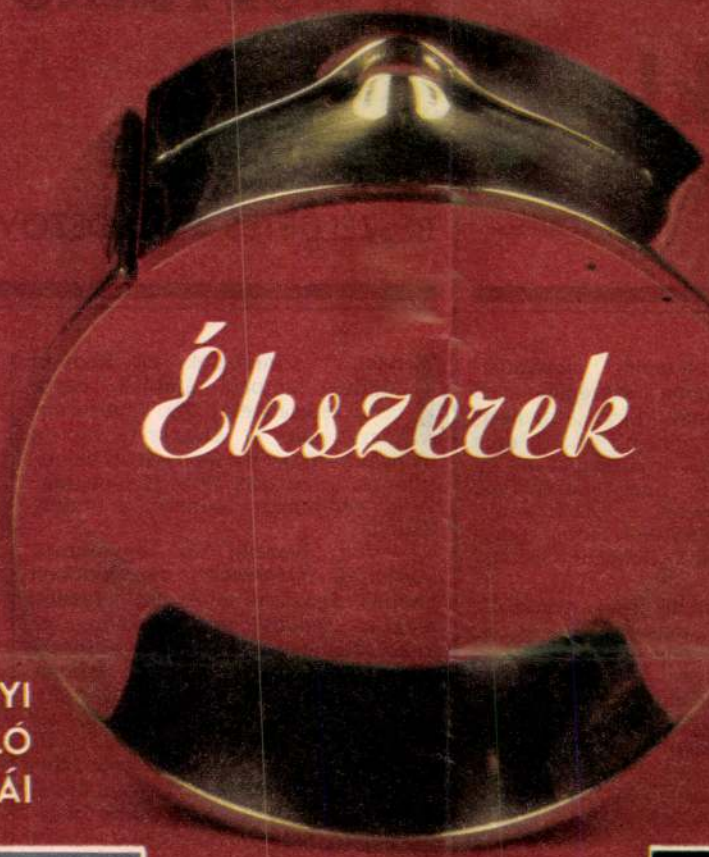

KODOLÁNYI
LÁSZLÓ
MUNKÁI

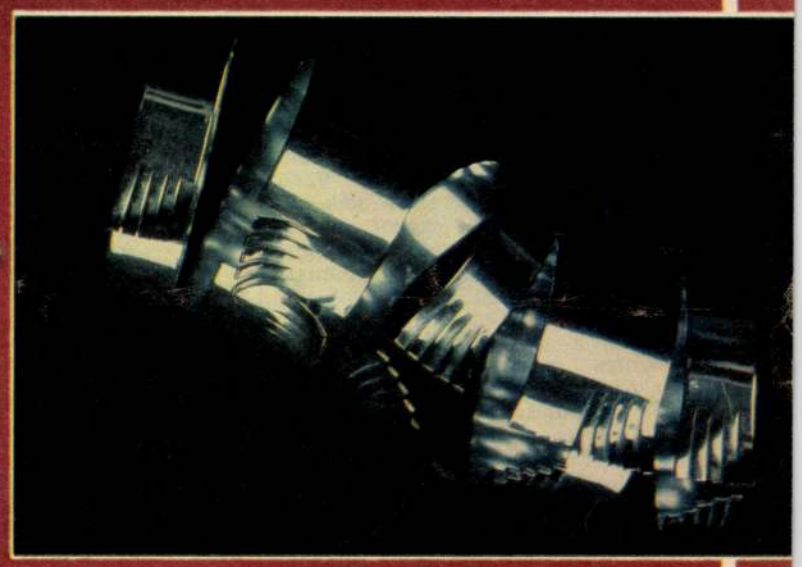

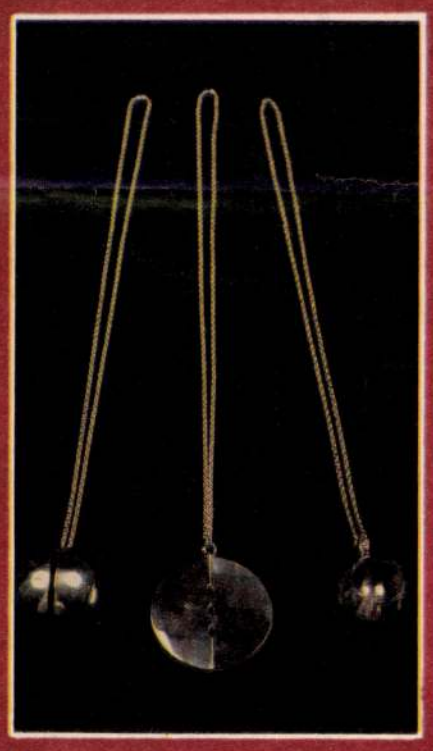

ÁGH ISTVÁN

A rezek, ezüstök Lacikája

Fácánok röpködnek háza előtt,
billegnek nyulak,
s mikor egy őzcsalád odatéved, hátranéz.
Itt kalapál koronát.
Ha valakinek fejére rakom,
méltóságos lesz pillanatra öntudatlanul.
Itt kohol függőt, karperecet.
Örüljetek aranyimádó avarok utódai, nők!
Ha nyakatokra, fületekre, csuklótokra rakom,
királynők lesztek a szocializmusban.
Itt körít tükröt rézkeretbe,
pontosan akkora rézoszlop tetejére,
amekkorák ti vagytok.
Bemutatlak benne magatoknak
csín rabjai, méltó arányok kedvelői,
mert kincsetek bőrötökön is elfér.

KÉKESDY KÁROLY
FELVÉTELEI

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kodó Bálint

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1972 SEP 30

— KODÓ BÁLINT lenézdomboritásaiból klubkiállitást rendez Kecskeméten a Szilády Károly utcai Ujmunkás Klub. Az októberi 31-ig nyitva tartó klubtárlatot ma délután 6 órakor Kovács Gyula, a kecskeméti városi pártbizottság munkatársa nyitja meg.

1000

Kodalányi László, iparművész

Celldömölkön a legutóbbi időben több tárlatot rendeztek, Kodalányi László műveit láthatták itt az érdeklődők.

Lattósorsalás.

1977. aug. 5. 9.53, Kossuth, 111 - Kró -

Kodolányi László

Pályázat nyertes terv alapján Kodolányi László készíti el, a Hilton szállóban az alumínium mellvédet és lizénákat a Domonkos udvari épületrész homlokzatára.

----:Köztéri munkák.

Müvészet,1977.január - 48.oldal.

Kodolányi László

Meghízast kapott Kodolányi László Baján, a Köztemető Ravatalozója részére ötvöstárgyak, koszorú és gyertyatartó állványok kivitelezésére.

-------: Köztéri munkák.

Művészet, 1976.szeptember - x 48.oldal.

Kodolányi László

A müvész aluminium-homlokzatburkolatot készitett megbizásból a kistarcsai Pest megyei XXXXXX Tanács kórháza részére.

------:Köztéri munkák.
MÜVÉSZET,1979.október - 47.lap.

Kodolányi László, iparművész

Szombathelyen megnyílt a tavaszi tárlat. Az elmúlt év során három művésszel gyarapodott a vasi alkotók tábora: Kőszegen Tornay Endre András szobrászművész és Kodolányi László iparművész található otthonra.

(Kulcsár): Tavaszi Tárlat.
Vas Népe, 1982. márc. 4.

Kodolányi László iparművész

a Vas Megyei Tanácsi Tárlat a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ kiállítótermében látható.

Kodolányi László sárgavéső iparművészeti tárgyai szerepelnek a tárlaton, melyeket az üzletek kirakatában is szívesen látnánk viszont.

Kulcsár János: Színes "mátrix".

Vas Népe, 1982. III. 13.

Kodolányi János László
iparművész

A Szovjet Kultura és Tudomány

Háza alkotógárdájának tagja

Magyar Építőművészet 1974/4 25.old.

Kodolányi Lánló János, ötvös

Dicséretet kapott Jablonecben.

–: Magyar ötvösművének sikere külföldön

6

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 3.

Kodolányi László

A Fészek Klubban rendezett kiállitáson szereplő ékszereiről elismeréssel nyilatkozik Vadas József: "Változatok egy ujitásra" c. kritikájában, s mint megállapitja: a müvész a legegyszerübb megoldást választotta, amikor a tiszta és egyszerü formákban kereste a szépséget. A kritika szerint ez nem egyéb, mint "igény a tiszta beszédre." Munkái éppen ezért uj szemléletet képviselnek a magyar ötvösmüvészetben.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 6.
XVIII. évf. 14. sz. 12. lap.

Kodolányi László

Hübner Aranka, Kodolányi László és Szenes Zsuzsa nevét emliti Vadas József a Műcsarnok kiállitásáról "Köztulajdon 1945-1975" alcimmel, az 1948-ban rendezett, "Közösségi művészet felé" c. kiállitásra emlékezve.
Kodolányi László rézmontázsát emliti meg és idézve az akkori kritikát felteszi a kérdést, hogy elegendő-e annyit mondani róla, hogy "egyetlen eleme egy nagyobb kompozíciónak.
Ezután Frank Jánosra hiva kozva azt is megkérdezi, hogy a kritika vajjon észrevette-e a művek mögött "a láthatatlan munkát"?

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 15.
XIX. évf. 7. sz. 13. lap.

Kodolányi László János

Ékszertervező, részt vesz a kiállításon.

Jubileumi Iparművészeti kiállítás
Kecskemét, 1975. jún - júl.

Hajdu István: A Szovjet Kultura és Tudomány Háza

Művészet, 1973.november - 33. oldal

Kodolányi László
ipaszmüvész

Kodolányi László vézkerhokatát
helyezték a bárpult mögötti fal-
ra a Szamovár-Bárban.

Hajdu István: A Szovjet Kultura és Tudomány Háza
Müvészet, 1973.november - 33.oldal

Kodolályi László János ötvösművész

A Csehszlovákiában rendezett nemzetközi ékszerkiállításon szerepelt műve, mellyel dicsérő oklevelet szerzett.

Magyar Nemzet, 1974. szept. 3.

Kodolányi László

A Hilton Szállót díszeti Kodolányi László fém burkolata.

-------:Köztéri munkák.

Művészet, 1976. április - 48.oldal.

Kodolányi László

A várbeli Hilton Szálló két épületszárnyat összekötő átjáró üvegfalát díszítő fémbrezkolat tervezése pályaművét elkészítette a művész.

-----:Képzőmüvészeti páylázatok.
Müvészet, 1976.január - 42.oldal.

Kodolányi László

A modern formanilág vegyszokottak útját járja. Ékszerei kináló széria-prototípusok.

P. Brestyánszki J.: „Ékszer '70" kiállítás; Ipari Művészet, 1971. 2. sz. 34. l.

Kodolányi László

Kitüntetést kapott.

#

Demjén J.: Jablonec 71, Ipari Művészet 1971. 5. sz. 26. l.

Kodolányi László

Szerepel az Élszer 70 c. tárlatos

Vadas József: Élszer '70

Élet és Irodalom 1970 XII. 12

Kodolányi Károly
Ottó

Részt vett a tárlaton.

P.Brestyánszky Ilona: A modern ékszer paradoxona.
Művészet, 1971.május - 28.oldal

Kodolányi László

A Csók István Galériában az ötvösmüvészek rendeztek kiállitást.
Vadas József: "Uj müfajhatárok" cimmel irja kritikáját, melyben kiemeli a müvész alkotásait. Általában az a véleménye, hogy a kiállitás egészét a nagyvonaluság jellemzi, s egy-egy müvet elemezve plasztikusan mutatja be a kiállitáson szereplő müvészek alkotásait.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. dec. 12.
XIV. évf. 5o. sz. 12. lap

Kodolányi László

Szerepel az alábbi Táslaton

R. Gy: Ekszer 70

Nézzabadság 1970 XII-9

MDK

Kodolányi László, ötvösművész

Kiállít a Lók Galériában.

R. Gy.: Ékszer '70

7.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 9.

Kodnár János

soproni műkedvelő festő, Kispesten él.

A Soproni Képzőművészeti Kör 1942. évi (havasi) tárlatán 14 festményével vett részt

Dr. Csaskai Endre
Kőrlése

MDK

Kodolányi János, { író, grafikus

Rajza és bejegyzése

Skultéty Ilonka emlékkönyvében:

Repr.

[Tüskés Tibor]: A pécsi irodalom kistükre (11.)

509 - 512.

JELENKOR, Pécs. 1970. május XIII/5.

Kodolányi

Szerepel az Ékszerek 70 c. háslatom a Csók galériában

Bojár Iván: Kiállításról
kiállításra

Magyar Hírlap 1970 XII.1

Kodeza József MDK

festő

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1885-1888.

66.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Kodiba József

és Kiss Gusztáv grafikusok, Juhász Gyula és Ács György grafikusok és Joláthy Attila festőművész közös kiállitása nyilt meg nov 23-án a Volga szállóban.

Magyar Hirlap 1974 32o/8

Kodó Balint

„Indulás" c. szobra szerepel az „Amatőr képzőművészek nemzetközi tárlatán" az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1974 január 22
4. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁJ

EZ A DIVAT
Budapest

Kodolányi László iparművész

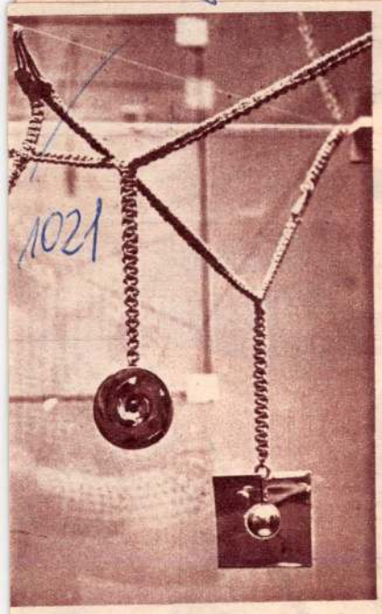

1021

BEMUTATJUK

Kodolányi László iparművészt, aki a *Fészek Klubban* mini-tárlaton szerepelt, épületplasztikáival, modern ékszereivel.

Az Iparművészeti Főiskolán az ipari formatervező szakon végzett, ám mint mondja mindig vonzotta a fémek megmunkálása. Korszerű épületplasztikáit, fali díszeit, szép vonalú edényeit és különleges, modern formájú ékszereit vörös- és sárgarézből tervezi és kivitelezi.

A fém megmunkálásának szeretete onnan ered — mondja —, hogy a Képzőművészeti Gimnáziumban ötvös szakon tanultam. Mégis ipari formatervező lettem, mert nem szeretném lekötni magamat csak ezen a területen. Az iparművészet tágabb területén kívánom alkalmazni a fémplasztikát, mint ahogyan ez a *Szovjet Kultúra Házának* berendezésénél történt. Somogyi Pál belsőépítész kollégámmal együttműködve terveztük a Bajkál-étterem berendezését, készítettem el a fémből készült térelválasztót és a fali díszítéseket. Úgy vélem, hogy az épületplasztika nagy fejlődés előtt áll, mert a lemezekből készülő épületburkolatok, díszek, nemcsak célszerűek, hanem a plasztikus hatás mellett ízlésformáló szerepük is van.

Kodolányi László először 1970-ben, a Csók Galériában rendezett ékszerkiállításon szerepelt munkáival, majd 1971-ben a csehszlovák ékszeripar fellegvárában, Jablonecben ezüstérmet nyert a nemzetközi kiállításon. Újabb munkáit mutatta be most a Fészek Klubban, ezek közül fotóztunk le néhányat.

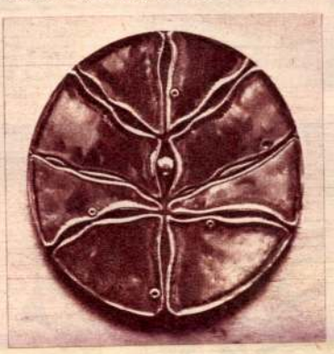

Bőrrel kombinált, érdekes fényhatású, modern nyakláncok

Vörösrézből készült szoborplasztika

A Bajkál-étterem fali dísze

Formatervezett vörösréz edények

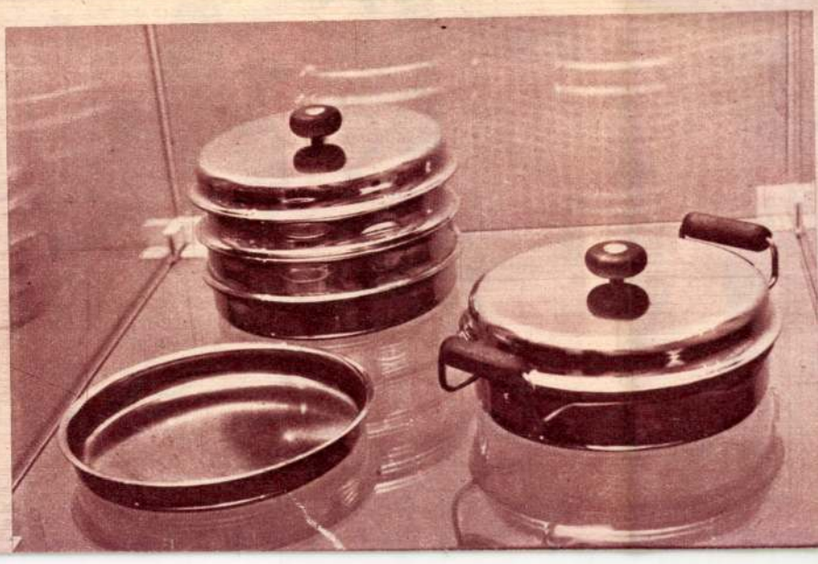

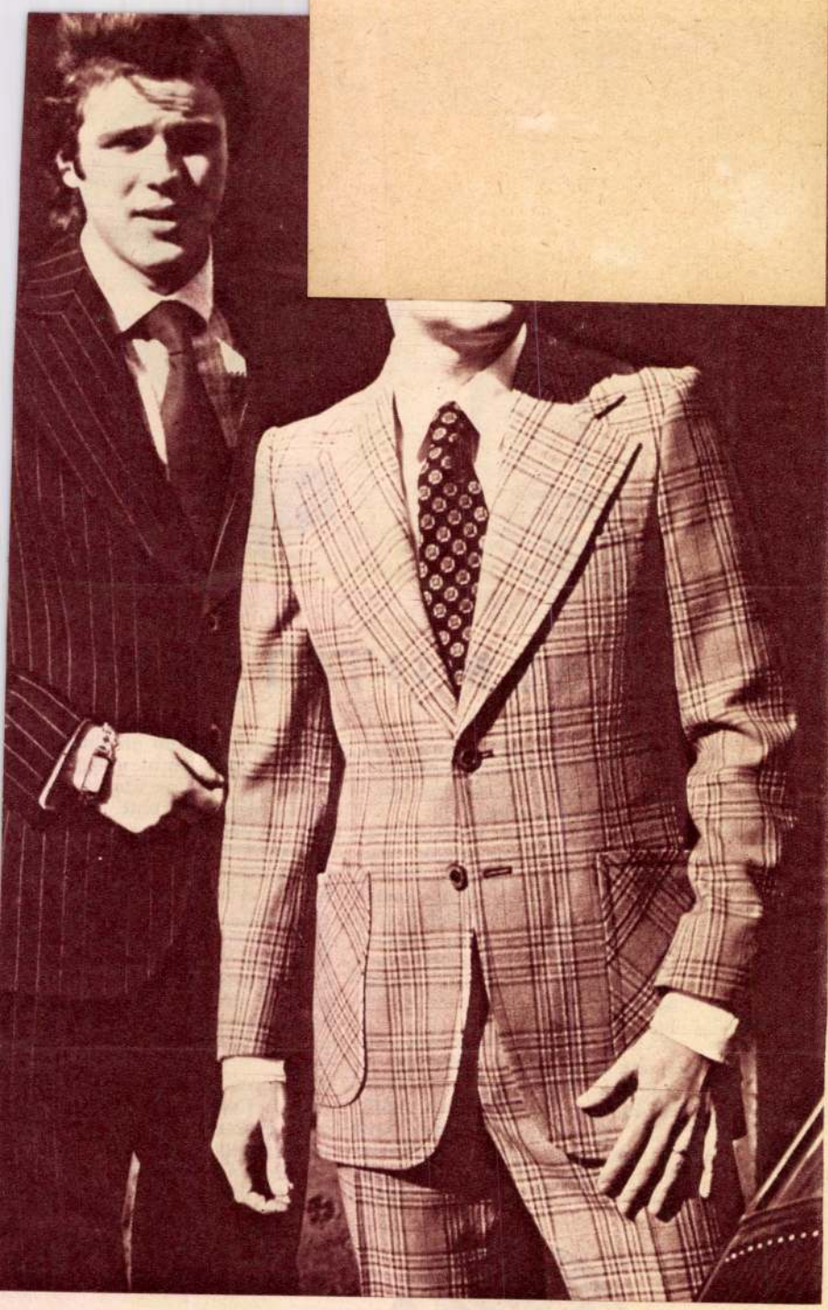

3

VADAS JÓZSEF

Ékszerek dísz nélkül

Életünk, 1984. XX.

KODOLÁNYI LÁSZLÓ MŰVÉSZETÉRŐL

Kodolányi László 1968-ban diplomázott — formatervezőként. De ezután, mintha a főiskola csak intermezzo lett volna, frissen tanult szakmáját odahagyva, visszatért régi mesterségéhez, az ötvösséghez. (Még 1962-ben arany- és ezüstműves szakmunkásvizsgát tett.) Azóta is — néhány nagyméretű munkáját leszámítva — ékszereket készít.

Ennyit elöljáróban: bemutatásképp. S hogy érzékeltessük a helyzetét is, tegyük hozzá: éppen azokban az években fordított hátat a formatervezésnek, amikor kibontakozásnak indult a nagyipari kultúra. Amikor megfordultak a pályák. Soltész György például ötvösként kezdte és a hetvenes évek elején formatervező lett belőle.

Ellenszélben hajózott volna Kodolányi László?

Éppen nem. Ahhoz azonban, hogy az állításunkat bizonyítani tudjuk, körül kell néznünk a szakmában.

Az ötvösség a hatvanas évek végén válaszút elé érkezett. Ezt nem én mondom, ez a korabeli sajtókritikákból derül ki. Térplasztika címmel 1967-ben nagy kollektív kiállítás nyílt, amely még azokat is elgondolkodtatta, akik addig feltétlen hívei voltak a megújhodó (vagy legalábbis a megújhodás látszatát keltő) iparművészetnek. Íme egy részlet Pál László *Művészet*ben megjelent bírálatából: „Mivé lesz most már az ötvös? Ötvös vagy szobrász?"

A kérdést kétségbeeséssé az fokozta: az ötvösséget elfojtó-visszaszorító szobrászat rossz volt. Modoros kompozíció, álmodern formálás, tisztázatlan stílus jellemezte, jellemzi azóta is ezt a felszínes plasztikává degradálódott mesterséget, amelynek Engelsz József, Nagy József és Juhász Árpád volt a három vezéregyénisége. Ettől a pszeudoszobrászattól tisztességes művész csak csömört kaphatott. Vagy — mert ez a másik lehetőség — erőt ahhoz, hogy a kollektíva nevében önvizsgálatot tartson.

Ez utóbbiak kívülről jöttek. Úgy értem: nem a főiskola ötvös szakáról. Három egyéniséget említenék, nem a teljesség, csupán a szemléltetés kedvéért. Gorej János nem végzett főiskolát (ezért aztán perifériára szorult), Stefániay Edit pedig festőként végzett. E megújító outsiderek egyike a formatervezői diplomát szerzett Kodolányi László, közülük alighanem a legerősebb egyéniség. Immár jó egy évtizede kitartóan készíti modern vonalú ékszereit.

Kodolányi első darabjain még konkrét motívumokat — például virágot — találunk. Hamarosan azonban — a hetvenes évek derekától — absztrahálódási folyamat bontakozik ki művészetében. Megjelenik a gömb és a félgömb, a téglalap és a kör, hogy csak a leggyakoribb elemeit említsem. A minimal art festmények korában Kodolányi minimal art plasztikákat alkot. Vesz egy rudat, megcsavarja. Fog egy lemezt, kettévágja, az egyik felét jobbra a másikat balra hajlítja. Ilyen módon egész sorozatok kerülnek ki a keze alól. A karkötő-család első darabján még csak egy, a másodikon már kettő, a harmadikon három pödrés a díszítmény. Míg ezeken csupán néhány centis, másokon teljes egészében végighullámzik a motívum. Kodolányi arra törekszik, hogy a lehető legkevesebb közbeavatkozással érjen el maximális hatást. A szinte csupasz anyagot éppen csak megmozgatva teremt fe-

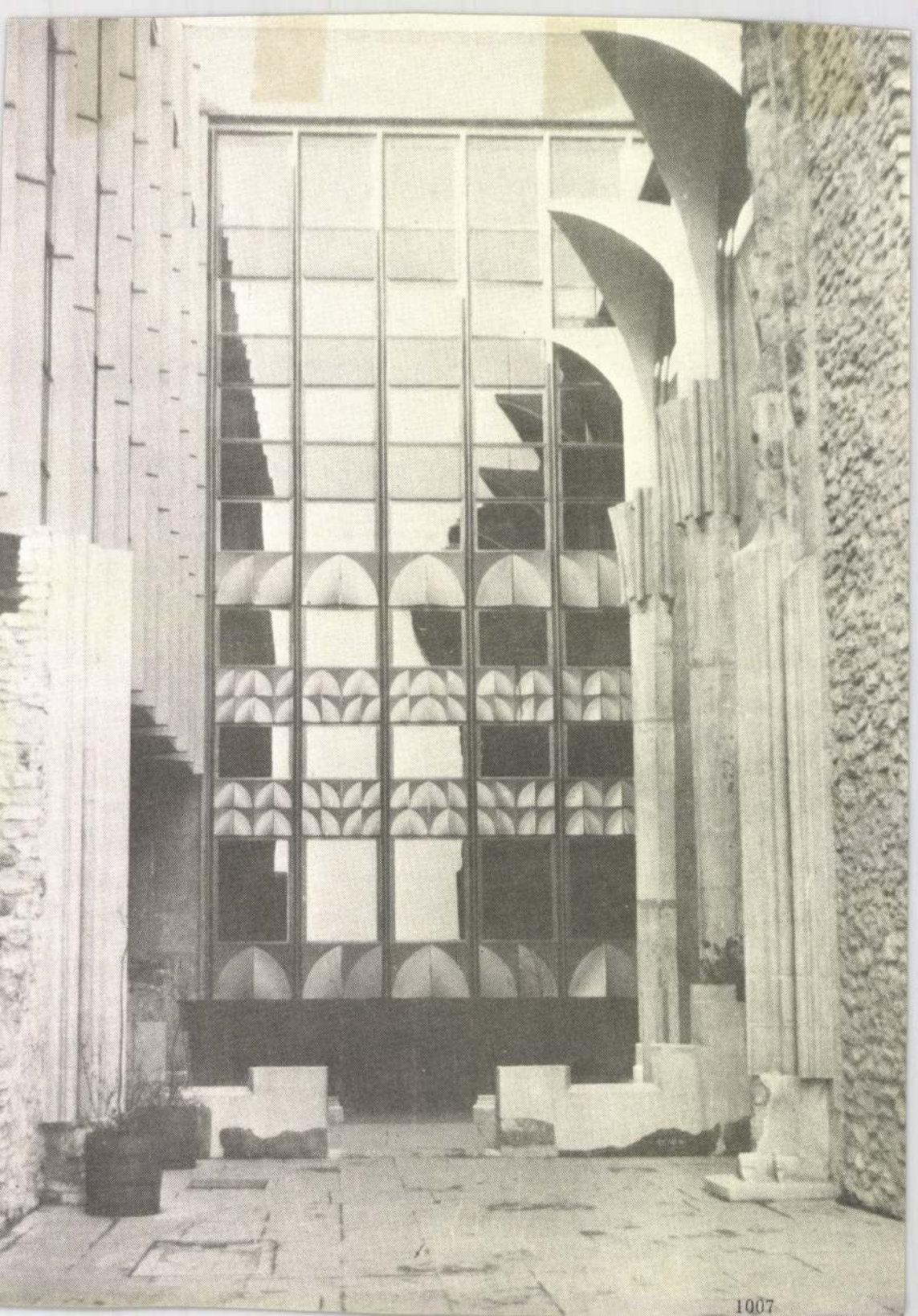

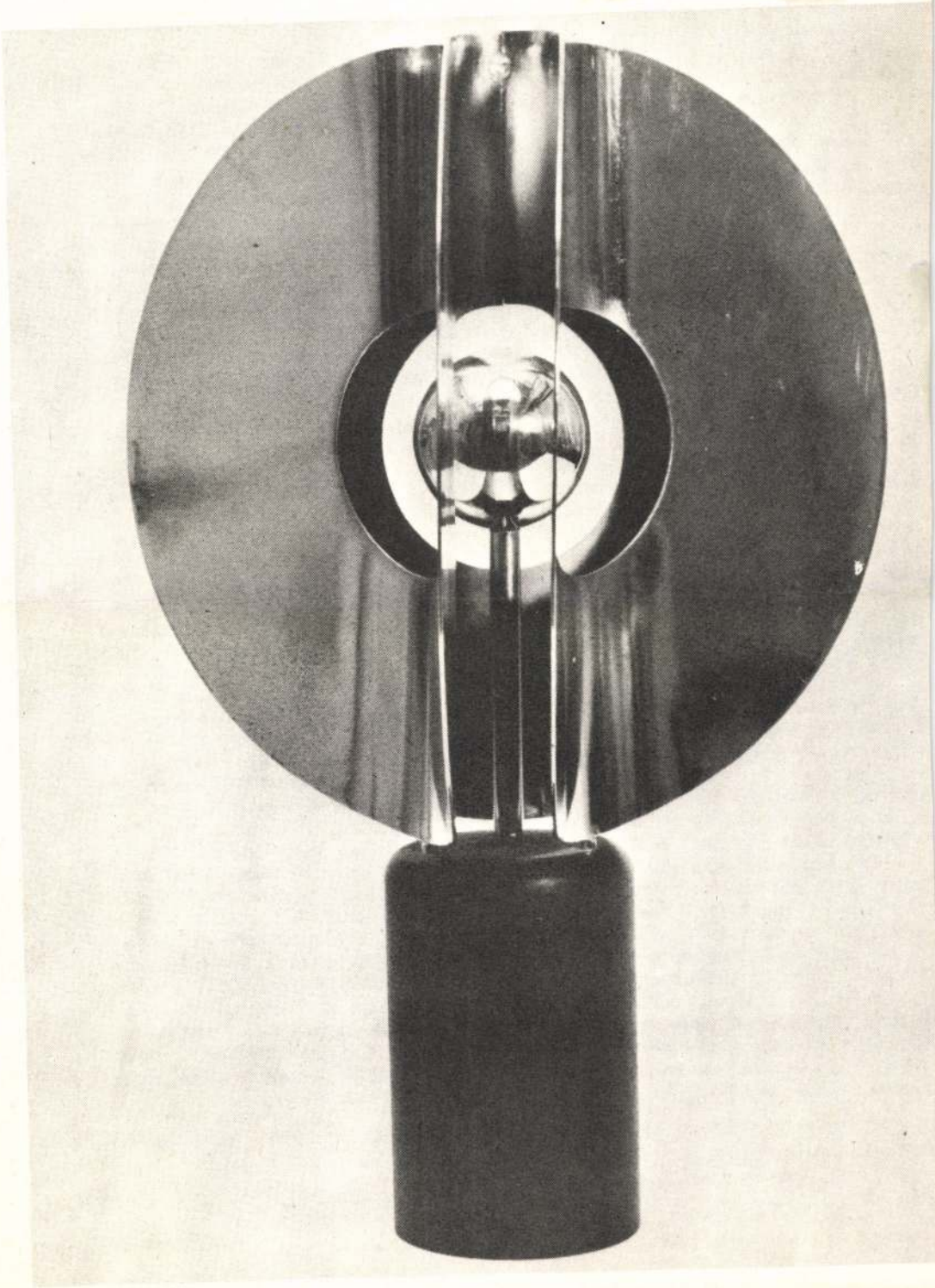

szült plasztikai dinamizmust. Úgy dolgozik, ahogy a természet hozza létre a maga organikus alakzatait.

Ha a minimálisra redukált formai elemeket és a sorozatban kibontakozó folyamatot nézem, akkor nyilvánvaló a kortársi képzőművészet megtermékenyítő hatása. Az magyarán, hogy Kodolányi nem az agyoncizellált díszműipart folytatja, hanem olyan műveket készít, amelyek önálló plasztikaként is megállják a helyüket. Kodolányi kisebb-nagyobb térplasztikákat is szívesen tervez. Mégis hiba volna munkásságának mai vonásait túlhangsúlyozni és mereven szembeállítani a múlttal. Tévedés. Ne tévesszen meg bennünket a geometria, amely csupán látszat. Szerves kompozíció hatja át és tölti meg élettel az elemeit. Darabjait ritka műgond, minuciózus kidolgozás jellemzi. E tisztán képzett alakzatok tökéletes megmunkálást kívánnak. A bonyolult virágindán talán észre sem vennénk a kisebb slamposságokat, ezek az idomok azonban nem tűrik a felületes nagyvonalúságot. Minden művének úgy kell hatnia — és úgy is hat —, mintha egy csodagépből egyetlen műveletsor nyomán készen jönne elő a futószalagon. Vagyis a formatervező Kodolányi nem tűnt el, csak éppen átalakult: olyan ötvösséget hívott életre, amely az ipari gyártmányesztétikát átható szemléletével egészen a közelmúltig (Lugossy Mária jelentkezéséig) egyedülálló volt a hazai iparművészetben.

Íme a kulcsa a kettős életmű egységének. Annak, hogy miközben Kodolányi tíz-húsz centis ékszereket készít, nagyméretű épületdíszeket komponál. A Bajkál Teázó falát, a Hilton Szálló domonkosudvari homlokzatát, a kerepestarcsai kórház mellvédjét az ő fém reliefjei ékesítik. Méghozzá: az ékszerekhez nagyon közelálló módon. Ezek a domborművek szintén geometriai elemekből építkeznek, de a lehető legegyszerűbb és legtermészetesebb technológiával. Nem a kalapálás jellemző rájuk, hanem a vágás és a hajlítás. Az életmű szervességét szinte jelképi erővel jelzi, hogy a Hilton-fal sziromlevélként kihajló lemezeivel melldíszén is találkozunk. Minthogy mind az ékszereket, mind a fali kompozíciókat ugyanaz az organikus szerkesztés és formálás hatja át, fel sem merülhet: vajon az ötvöstárgyak kis méretű szobrok, vagy a domborművek felnagyított ékszerek. Kodolányi nem kényszerül kompromisszumra, tehát nekünk sem kell választanunk.

A designer tudja: melyik anyag mit bír. És soha nem tolakszik a saját személyiségével a funkció elé. Kodolányi tisztában van ezekkel a követelményekkel. Amikor Kőszeg városától azt a feladatot kapja, hogy a műemléki negyed néhány épületére cégért tervezzen, magától értetődően vált anyagot és hangot. Az ékszerek többsége sárgaréz és ezüst, a cégérek kovácsoltvasból és patinázott vörösrézből készültek. Kedves archaizálás jellemzi őket. Így igazodnak mind a patinás műfajhoz, mind a megjelenítendő témához (borozó, söröző, kölcsönző). Egyikük sem modern embléma, hanem a régi stílus mai ízlésnormákhoz igazodó feleleventése.

Az archaizálás nem áll távol Kodolányitól. Említettem már, hogy korai munkáira a népművészet is hatott. Azt is hangsúlyoznám: amit modernnek és designnak látunk a munkáiban, nem kizárólagosan huszadik századi. A funkció maximális szolgálata, a forma és a technológia szerves kapcsolata, a felületdíszek ellenében a forma koherens felfogása nem a mi korunk találmánya, ha ránk ismét jellemző. Ismerős mindez a népművészetből, annak ősi korszakokba visszanyúló tárgyaiból, amelyeket Rózsa Gyula találó kifejezésével a népi dizájn produktumainak nevezhetünk. (Schrammel Imre is szólt erről a kincsről az úgynevezett arató korsók kapcsán.) Kodolányi módszere egyszerre régi és mai. Munkáinak rokonait éppúgy fellelhetjük az avarkori leletek között, mint ahogy logikája a számítógépek strukturális rendszerét idézi.

Kodolányi László, szobrász

L: Osváth Millós

Vadas József: Víz-festmények 12.

Élet és Irodalom Bp. 1985 máj. 10 XXIX/19

A Budapest Galéria szeretettel meghívja Önt

Kodolányi László

képzőművész

RECYCLED OBJECTS – ÚJRAHASZNÁLT TÁRGYAK

c. kiállításának megnyitójára
1996. július 3-án 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja
Fitz Péter
művészettörténész

•

A kiállítás megtekinthető 1996. augusztus 20-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A kiállítás támogatói:
Nemzeti Kulturális Alap
Kőszeg Város Önkormányzata

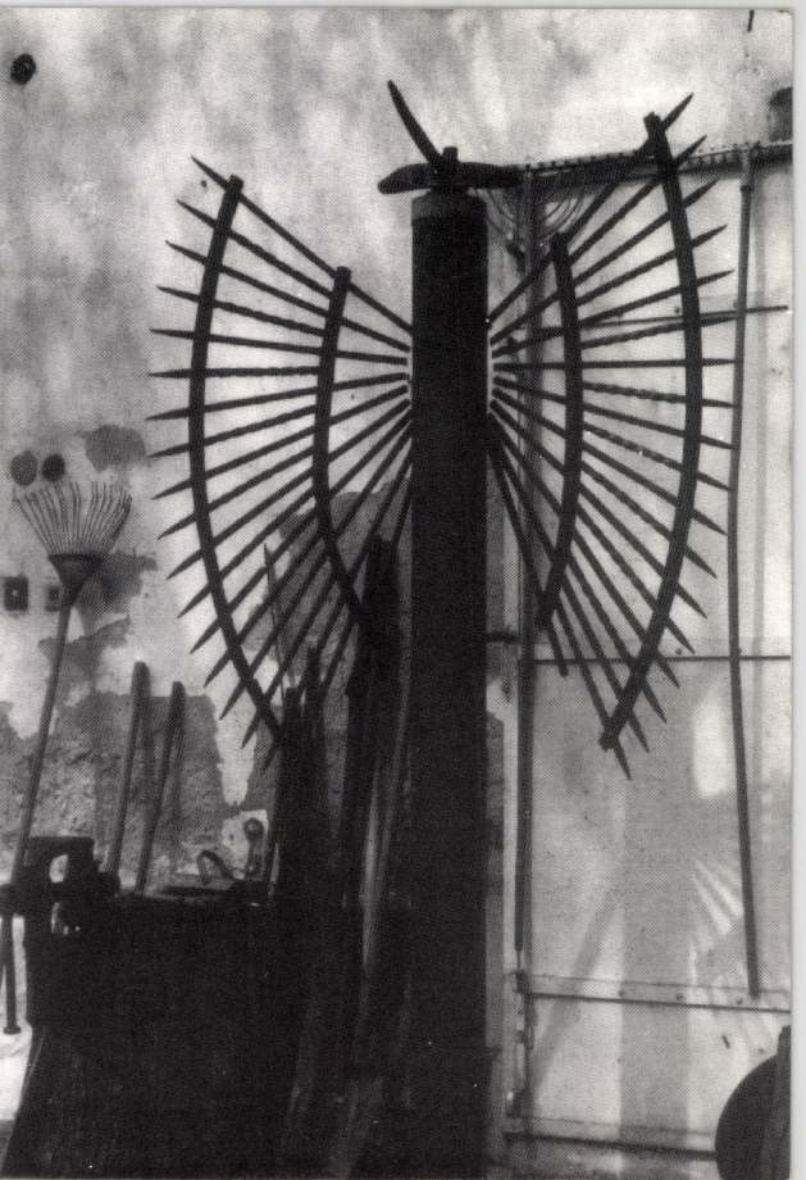

KODOLÁNYI LÁSZLÓ szobrai

Szent, rossz vasak...

„Elpusztult világ, kimustrált értékek jelképei Kodolányi László szobrai, melyeket újra felhasznált tárgyaknak is nevezhetünk... A kerék csak mivoltában önmaga, rendeltetésében egészen más, a csáklyával nem csáklyázunk, az ásóval nem ásunk. Metamorfózisuk ősi mágiából ered, elűzi a bajt, a rontást, mint kitűzött lókoponya, a váz a madárijesztő. Akkor a porták, kertek, mezők védelmében, most az elhajított érték, a fogyasztó pazarlás ellenében, a természetes létezés visszaperléséért" — írta Ágh István Kodolányi László nemrégiben elkészült új katalógusába méltatásként a „szent, rossz vasak"-ról. Dögtemető-lehelet, roncs-telepek haszontalanság-hangulata — azt gondolnánk, távol áll tőlünk az ilyesmi. Pedig a mi szemetünk, roncsaink, kacataink is ott rothadnak valahol a sufniban, pincében, padláson, kamrában, pajtában, színben — „önmagunk emlékművéül romlottak... s lettek egy életforma hitetlen mementói...", a pazarlás, a mindent félrehányó, előretörtető hétköznapok jelképei.

Szélfújta fej

HÍREK

Festőverseny Zebegényben

Másodszor invitálja festőversenyre a szakma képviselőit és nem hivatásos művelőit a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum. Az ecset mesterei a zebegényi táj, a Dunakanyar, valamint e vidék és az ember kapcsolatát örökíthetik meg a vásznakon augusztus 18-án. A versenyre a jeles piktor nevét viselő intézményben a megmérettetés napján 9 és 11 óra között nevezhetnek az indulók — tizenhat éves kortól. A frissen készült műveket délután öt óráig fogadja a szakmai zsűri a Fő téri általános iskolában. Az eredményhirdetést és a díjkiosztó ünnepséget hat órakor tart-

Erzsébet királyné t

Hosszú ideig ő volt a XIX. század szépségideálja. Még nem töltötte be 17. életévét, amikor az egyik leghatalmasabb, a Habsburg-birodalom uralkodójának feleségeként folytonos reprezentációra ítéltetett. Hercegnőből koronás fő lett, mégis egész életében félénk maradt. Utálta, ha megbámulták. A természet gyermeke volt, ezért a nagy udvari bálok, fogadások, ünnepségek alkalmával iszonyú kínokat állt ki. Erzsébet királynénk — ha tehette — a fürkésző szemek elől legyezője mögé bújt. Mindennek ellenére egész életében gondosan ápolta testét, szépségét. Korát mesze megelőzve rendkívül fárasztó tornagyakorlatokkal, önsanyargató koplalókúrákkal hosszú időre képes volt megőrizni szépségét, testének ruganyosságát.

● Némethy Mária

A feljegyzések szerint már csecsemőnek is gyönyörű volt. Felnőtt korában a naponta gondosan mért testsúlya, kisebb ingadozásoktól eltekintve, 50 kiló körül mozgott, vagyis 172 centiméteres testmagasságához képest mindvégig rendkívül karcsú maradt. 50 centis derékbőségét, már-már valószerűtlen, 62-65 centis csipőszélességét is feljegyezték.

Miért ápolta olyan odaadóan a testét, ha iszonyodott attól, hogy megbámulják? A bécsi udvarban — ahol valójában utált anyósa, Zsófia főhercegnő uralképzelt képnek. Esztétikai túlérzékenysége odáig vitte, hogy szépségalbumot nyitott, amelyben — rendre és rangra való tekintet nélkül — összegyűjtette a szép hölgyek képeit. Voltak köztük arisztokraták, táncosnők egyaránt.

Erzsébet reggelije

Milyen módszerekkel, életmóddal konzerválta szépségét?

A korabeli feljegyzések alapján ez ma is pontosan nyomon követhető.

Először is korát messze megelőzve sokféle mozgással és „belső kozmetikával", azaz az éltkezések miként jével is fog-

zött fogyasztotta el reggelijét. Mivel ügyelt karcsúságára, csak egy csésze teát ivott, ehhez egy aprócska darab süteményt és némi gyümölcsöt evett. Fiatalabb éveiben egy darabka párolt marhahúst és egy pohárka vörösbort is engedélyezett magá-

László Kodolányi

Neck ornaments by László Kodolányi.
/repr./

Pál Hankóczi: Design in man's life and environment

Daily News, 1983. sept. 9.

KODOLÁNYI LÁSZLÓ

Tárlatlátogató

Magyar Hírlap

1996. júl. 16.

• Schlachtovszky Csaba

Fejedelmi vasak

Kodolányi László kiállítása

a Lajos utcai kiállítóteremben

Megtekinthető: VIII. 20-áig

„Tele a környezet ronccsal, kacattal, rossz vasakkal" – így kezdi a költő-barát, Ágh István az ötvös-szobrász Kodolányi Lászlóról szóló miniesszéjét. S mi csak igazat adhatunk neki: miközben az emberiség egyik fele (kivagyiságból vagy tudatlanságból) menekül a régi-megszokott tárgyaitól, a másik még a pusztuló, széteső, elrohadó darabokat sem képes – szegénységében – újra, jobbra, használhatóra cserélni, netán megjavítani. Ily módon pedig fel nem ismert nagy értékek mennek jóvátehetetlenül veszendőbe.

A jelenség abszurd, s mit sem változtat rajta, hogy újgazdagjaink otthonai tele vannak fényesre glancolt, nem kis részben agyonrestaurált vagy éppen minap készült „régiséggel". Kodolányit – a művészt – nem a fejlődés paradoxiája foglalkoztatja; az ő attitűdje az együttérzés. Nemcsak értelemmel, egyszersmind szeretettel fordul a közeli és a régmúlt olyan egyszerű tárgyai – az ásó, a csákány, a kocsi vagy a talicskakerék abroncsvasai – felé, amelyek még a muzeológusok számára sem vonzóak, legfeljebb egy-egy technikatörténész vagy a design eredetét kutató megszállott tartja fontosnak őket.

Ma már illik szépnek látni, sőt – bizonyos társadalmi státusban – birtokolni is néhány Heppelwhite-széket, egy-egy bieder komódot vagy Lajos-karosszéket. S ne ítéljünk indulatból: soha rosszabb szokást. Örüljünk, hogy végre becsülete van annak, amit eleink alkottak. Inkább az a sajnálatos, hogy ez a vonzódás az emlékek szűk – elit – körére korlátozódik. Egy bumfordi tejesköcsög, deszkából ácsolt tálas vagy akár dédapáink által használt míves szerszám egyelőre legfeljebb kuriózum. Kevesen büszkélkednek velük, annál is kevesebben gyönyörködnek bennük. Holott szép számmal akadnak közöttük különleges darabok. A szürrealistáknak, annak idején, nem utolsósorban az tetszett meg bennük, hogy romosak és elhasználtak. Kodolányi is őket – Duchampot és Picassót – idézi meg motívumaikat felelevenítő kisplasztikáiban.

Kodolányi azonban nem elsősorban a metamorfózis mestere. Elődeivel szemben őt nem az a felismerés hozza izgalomba, hogy lám, egy biciklinyereg is – ha úgy forgatjuk – embert mintáz. Mentalitása a formatervezőé, aki tudatában van annak, hogy az a tevékenység, amit ezzel a kissé csinált szóval jelölünk, nem a modern kor leleménye. A design, azaz a funkció, szépség és anyagszerűség szimbiózisa a kőkorszaki szakócával kezdődött s a kézművesség több évezredes történetének megszámlálhatatlanul sok tárgyában örök lődött ránk ma is érvényes követelm nyekkel. E tanulságok megszívlelés múlt fonalának továbbgomboly nem rá vár. Szobrászként ő eszmé vetít. Bálványai, kapui, fensége azt szuggerálják, nem egyfor győző erővel, nem feltétle cióként ható leleményekke finom kultúrával, hogy anyag. Még ahhoz is – vészet kell, hogy egy r nyává torzítson az em

hetséges, hanem belényulhat a végtelenbe, amíg van kit megölni a szentnek tartott célért, és van, aki azt hiszi, hogy a gyilkolás szent kötelessége.

A politikai célokért merényletekkel harcolók egy része idővel belátja, hogy e módszerrel ügyének többet árt, mint használ. Ekkor a terroristából politikus lesz, hajlandóságot érez a tárgyalásokra. Ez a folyamat ment végbe a palesztinok és kezdődött meg az északírek körében. A Fatah már nem terrorszervezet, jóllehet a palesztin mozgalom bal- és jobbszárnyán megmaradtak a vak erőszak hívei. Hajlamos a párbeszédre az IRA politikai szárnya is, sőt a csecsenek egy részénél is megfigyelhetők a higgadtság jelei. De vannak olyanok, akik a politikai eszközökkel harcolókat az ügy árulóinak minősítik, s meggyőződésük, hogy egy pokolgépnél nincs csattanósabb érv.

A terror viszont ellenterrort szül. Állampolgárainak védelmében az állam néha olyan eszközökhöz folyamodik, amelyek nyugodt körülmények között eszébe sem jutnának. Ismerjük aztán ennek a helyzetnek a fordítottját, amikor egy diktatúra terrorista eszközökkel próbálja meg fenntartani hatalmát, s az alattvalók elkeseredett csoportjai pokolgéppel, golyóval fordulnak kínzóik ellen. Van tehát néha magyarázat a terror alkalmazására, jóllehet ettől az erőszak nem lesz rokonszenvesebb.

A terror jogosságának kérdése még csak l sem vetődhet olyankor, amikor egyálta- nincs értelmezhető célja. Mint legutóbb dhafi líbiai diktátor fiának esetében, aki őreivel a kedvenc labdarúgócsapata el- zurkolókba lövetett. Erre a példátlan is igaz azonban az alaptétel, hogy a

(949 804) több ügy érkezett az első- és másodfokú bírósághoz, mint 1989-ben (580 274). Tehát kétszer gyorsabban gyarapodtak az ügyek, mint amennyivel nőtt a bírák száma. Önmagában ez még nem lenne indok a jelenlegi kritikus helyzet kialakulására, ha a polgári, de különösen a gazdasági perek nem nehezültek volna el oly rendkívüli módon. A pártállami rendben szimulált piac volt, ma kőkemény gazdasági érdekek ütköznek az igazságszolgáltatás porondján.

Korábban ha pert nyert egy vállalati jogtanácsos, a jutalma vállveregetés, nagyon jó esetben kisebb-nagyobb prémium volt. Ha veszített, akkor a vállalat vezetője az esetek nagy többségében azzal intézte el az ügyet, hogy az egyik félnek vesztenie kell. Manapság az ilyen perekben nagy pénzek forognak kockán, ezért a felek mindent elkövetnek a nyerésért. A pervitel körében tehát együttműködésükre számítani nem lehet, de nem is indokolt. Nagyobb baj, hogy az állampolgári fegyelem nagyfokú lazulása miatt az eljárások egyéb szereplőinek, különösen a tanúknak a magatartása (idézések semmibevétele, távolmaradások stb.) erősen kifogásolható. Mindehhez járul a jogszabály-

dinamizmus, a gyors felfogókészség, a reagálóképesség, de kevés még az élettapasztalat és a szakmai gyakorlat. A bírói karban a 35 és 55 közötti középgeneráció jelenti a legnagyobb hiányt. Ötvenöt éven felüliek még akadnak, de ők nem pótolhatják azokat, akik életkoruknál fogva még kevéssé elhasználtak, de már elegendő a tapasztalatuk is. Az utóbbi időben sokan kifogásolják, hogy sok kevéssé fontos munkakör,

lek igen ala
az oka a pó
perekben a
ügymenetnek.
hetetlen a ve
esetén az ügyf
rülni a bírósá
nyen kívüli e
bálnak érvény
vagy vélt érde
lyütt már jele
lagos állam,
lom, amely h
gyorsabban í

Új olimp

MTA Művészettörténeti Intézet
Pataki Gábor
Budapest
Úri u. 49.
1014

Sz. Balogh Mihály fotója

A Tölgyfa Galéria tisztelettel meghívja Önt

Kodolányi László

„Életem kertje"

című kiállításának megnyitójára
1999. augusztus 25-én, szerdán du. 6 órára

Megnyitja: Ambrus Lajos író, a Kortárs szerkesztője

TÖLGYFA
galéria
1027 Budapest, Henger u. 2.

Megtekinthető 1999. szeptember 9-ig
hétfőtől péntekig 10–18 óráig

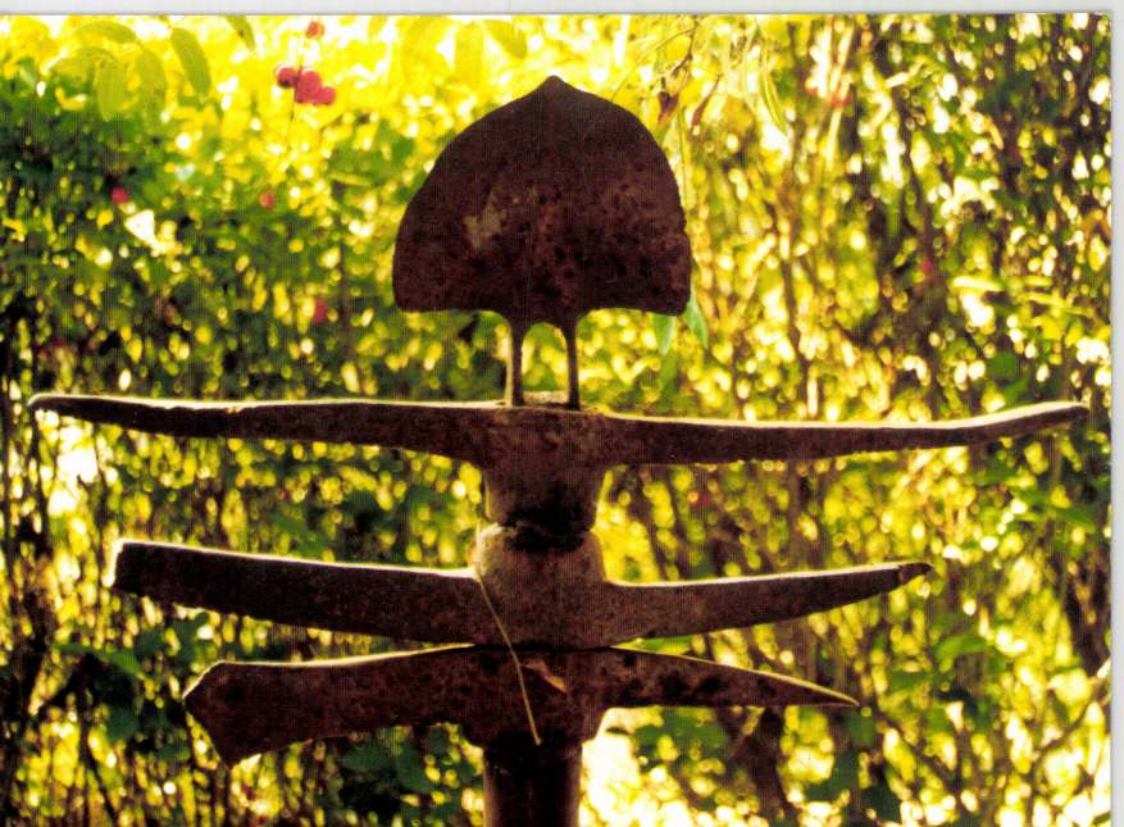

KODOLÁNYI László

1992 Magyar Nemzet III. 24.

pózium, Tokod

nost születik

ló helyzetben volna, hogy jódolgában látja vendégül a művészeket. Itt többnyire palackokat és csomagolóüveget gyártanak automata gépsorokon – valamikor a KGST-méretekben, most a szerényebb: napi 60 tonna felhasznápítja meg Buczkó György. – Az automata gépsor lerobbanása mentette meg a gyárat. A szimpózium során valójában rendkívül sok ismeret áramlik a gyárba, helybe jön a tudás. A tavalyi szimpózium hatására kezdett el a gyár színes lámpaüveget gyártani, s egy év alatt mintegy huszonhatféle színt sikerült kikísérletezni.

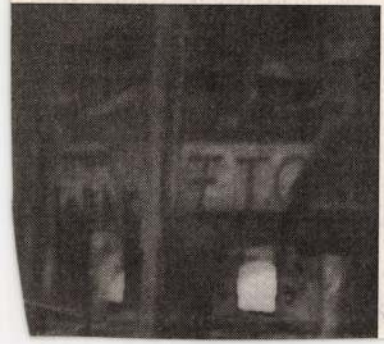

A nagy hírű Novy Bor-i Üveggyár üvegfúvómesterei, mint Andres és Petrik *Ždenek* jelenléte vagy a Lvovi Üveggyár tavaly itt járt híres üvegfúvómestere, Ivan *Mazijevski* tudása is – úgy látszik – megtette a hatását: tavasszal már másodszor került sor arra, hogy üvegfúvó versenyt

NAPLÓ

VÁZLATKIÁLLÍTÁS mutatja be szeptember 13-ig Gyulán a Magyaróssi Könyvtár kiállítóhelyiségében a gyulai nyári művésztelep résztvevőinek munkáit.

A TÖLGYFA GALÉRIÁBAN (Bp. II., Henger u. 2.) augusztus 25-én hat órakor nyílik meg Kodolányi László Életem kertje című tárlata.

A MERLIN SZÍNHÁZ augusztus 28-án különleges zenei élmény során mutatja be a finn Aulikki Plaami énektudását, aki transzállapotban 25 világhírű énekes dalait adja elő. Az előadás előtt pszichológus tart előadást a transzállapotról, és zeneszakértő nyilatkozik arról, hogyan lehetséges zenetanulás nélkül háromoktávnyi hangterjedelemben énekelni.

Törvényt sért, aki

Világörökség címre vá

„Csoda dolgok" történtek, történnek a magyar természetvédelem háza táján. Nem mintha jeles napokra, történelmi évfordulóra készülődnének, hanem mert a munkájuk ilyen, számukra ez a természetes. Ha valami, akár kiadvány, tanösvény vagy bemutatóközpont, mégis ilyen alkalomra készülne el, az „a véletlen műve".

Ilyen véletlenként lepte meg világszínvonalú könyvvel a nemrég lezajlott tudósfórum résztvevőit a Környezetvédelmi Minisztérium. A TermészetBÚVÁR Alapítvány gondozásában megjelentetett, angol nyelvű mű hazánk nemzeti parkjait, valamint a világörökség rangját már elnyert, illetve arra pályázó helyszíneket

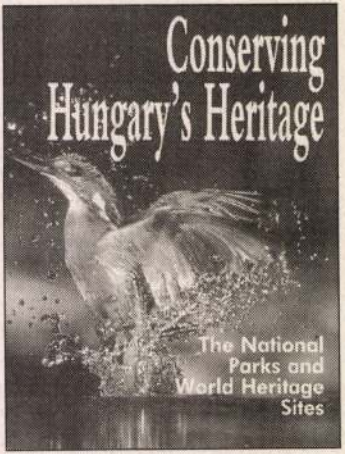

A kötet borítója Kálmán Balázs és Novák László munkája

ni a világörökség-bizottság döntését, melyet november 28. és december 4. között a marokkói Marrakechben hoznak meg. De, mint megtudom, az esélyek nem rosszak. A legutóbb Párizsban megtartott bureau-ülésen, amelyen a bizottság hét országa, köztük hazánk delegátusai mellett több tucat érintett ország képviselői és azok a szakmai világszervezetek vettek részt, amelyek értékelik az előterjesztéseket, a Hortobágyi Nemzeti Park kifejezetten jó minősítést kapott, egyhangúlag javasolták a világörökség címre. „Azt azonban hozzá kell tennem, hogy amíg nem hozzák meg a végleges döntést, ez a cím nincs meg" – fűzi az elmondot-

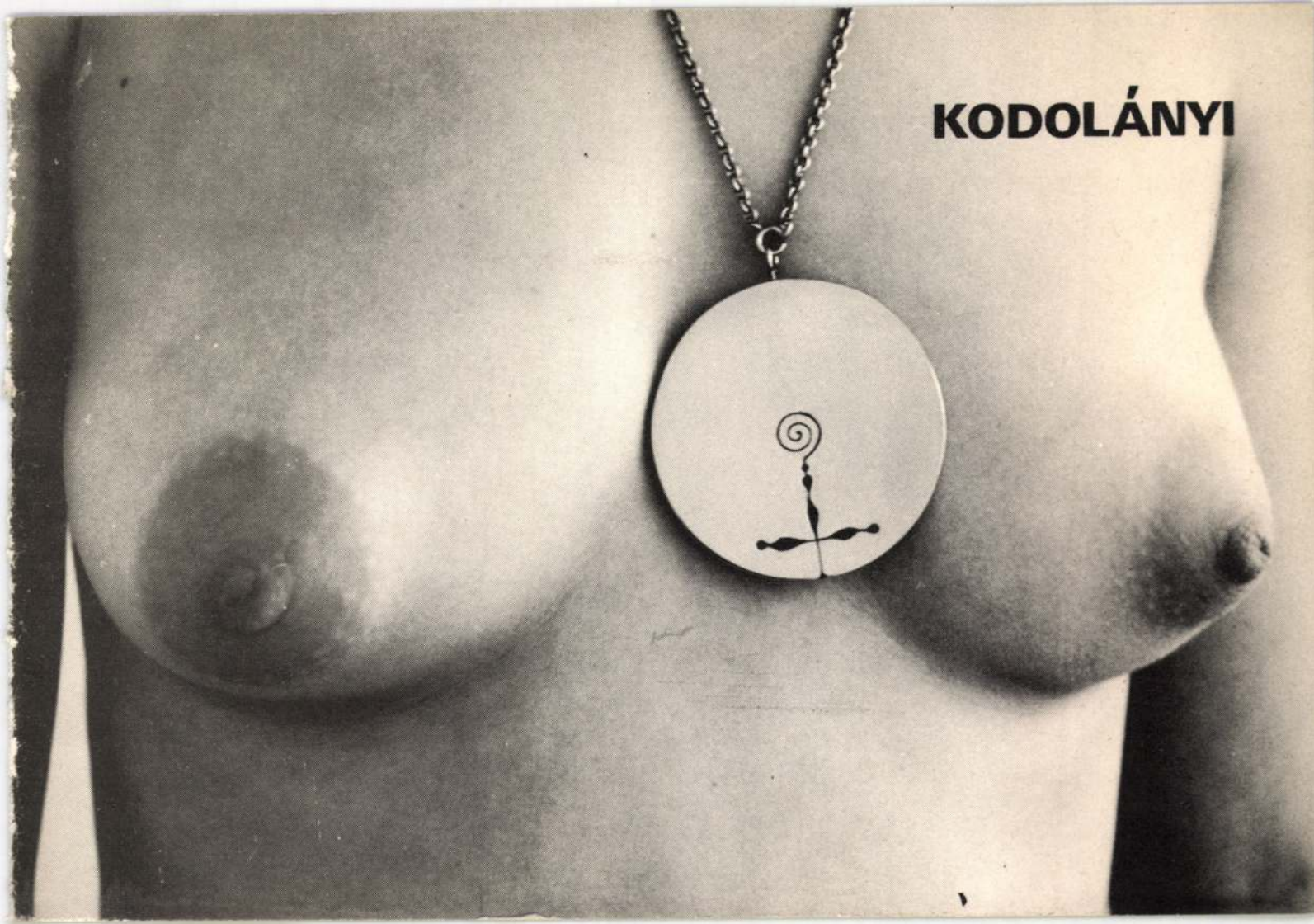
KODOLÁNYI

Kodolányi László

ötvösművész

Pécsi Kisgaléria

1985. május 24 – június 16.

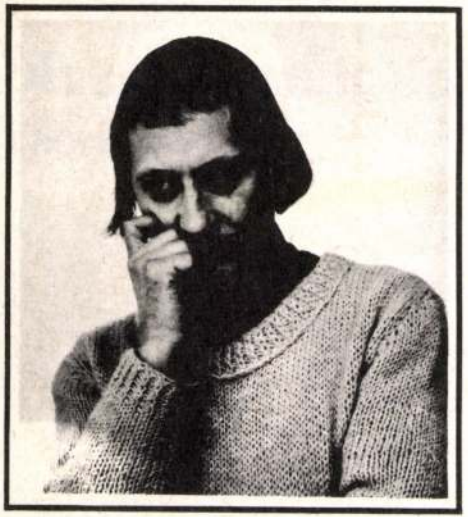

Születtem Budapesten 1944-ben.
1957-ben nyári szünetben egy hónapot dolgoztam Kozák József ötvösművész műhelyében.
1962-ben érettségit és ötvös, arany- és ezüstműves szakmunkás vizsgát tettem.
Egy évig szakmunkásként dolgoztam.
1968-ban diplomáztam a Magyar Iparművészeti Főiskola Ipari Formatervező Tanszékén.
Azóta önálló iparművészként dolgozom.
1982 óta Kőszegen élek.

A tárgy és az ember története összekapcsolódik. Hogy ez a „történet" mennyire színes, eleven, az mindig az embertől függ. Ő áll ott a tárgy születésénél és ő használja azt, ő a történet állítmánya.
A fémek az emberi történelem egy fontos pillanatának kezdetét jelzik. A régészek által felszínre hozott ékszerek története a nagyregény kereteit feszegeti. A határozott céllal készített ékszer az idők folyamán magára szedte a vele érintkező emberek hozzáfűződő képzeteit, élményeit, történelmük millió pillanatát.
Az alkotó csak egyike ezeknek. Saját történetét, gondolatait, feszültségeit, kételyeit, képzeteit vagy akár kényszerképzeteit próbálja elmondani az anyag nyelvén. Ez adja az ékszer eredeti „egyéniségét". De ez mindenképpen csak a kezdet. „Otthonossá", sajátunká – a viselő szemszögéből – akkor válik, ha a történet tovább folyik akár az ajándékozás, akár egyéb élmények kapcsán. A viselő gyakran olyan képzeteket kapcsol az ékszerhez, melyek eredendően nincsenek benne.
Ez az alkotó kiszolgáltatottsága is egyben.
(A kiállítás, így a jelenlegi is, lehetőség arra, hogy az alkotó személyesen találkozzon az ékszer viselőivel az alkotások továbbgondolóival.)
Ezért nem félek a szűkszavúságtól, ezért félek a bőbeszédűségtől. Egy időben abbahagyott mozdulat, egy időben félbehagyott mondat izgalmasabb, mert a képzeletben játszódhat tovább, gondolatok millióját indítva el.
Elég gyakran járok ócskatelepekre, ahol véletlenszerűen egymásrahalmozva ott található nagyapáink, apáink minden használhatatlan vagy annak tűnő fémhulladéka, szemete. Múlt századvégi öntött és kovácsoltvas holmik, gépek alkatrészei, rozzant rádió az őskorból, fémforgácsok, cső- és lemezdarabok a szomszédos üzemekből. Közöttük mindig akad egy-két ember és gyerek, aki hiányzó anyagokat és alkatrészeket keres egy otthon készülő gép vagy talán egy majdani csodálatos találmány összeeszkábálásához.
Nekem a műhelyemben is van egy saját kis ócskatelepem, mert anyagot bármily csekély is, ritkán és nehéz szívvel hajítok el. Az ebben kotorászás sokszor nyújtott ötletet, segítséget munkámhoz. Egy vágás közben eldeformálódott lemezdarab, egy félbehagyott munka hirtelen meglátott váratlan görbülete, egy repedés... mind az anyag leplezetlen tulajdonságairól vallanak nekem – mint ahogy a nők, fák, virágok, állatok, levelek, kövek a szépség számtalan variációs lehetőségéről. Az elhervadt, szemétrehajított virág, még gyászában is hordoz valami megfoghatatlan, fura szépséget.
Mindannyian valahol ezt a megfoghatatlant keressük, és hogy ebből mi lesz, regény, kép, ékszer, szobor vagy akár szerelem, az az anyagtól és a bennünk rejlő „történettől" függ. S ha unokáink ítélete talán másként határoz, még mindig ott egy lehetőség, az ócskatelepi. Ha másként nem, hát így kapcsolva az örök körforgásba. Hiszen, nem a régész határozza meg mit fog találni a földben.

Kodolányi László
9730 Kőszeg, Zrínyi u. 8.

KIÁLLÍTÁSOK

1970 Ékszer '70 Budapest, Csók Galéria
1971 Jablonec '71 Nemzetközi Ékszerkiállítás. Csehszlovákia. Ezüstérem
1972 Fiatal Iparművészek Kiállítása I. Ernst Múzeum, Budapest
1973 Kopernikus Emlékkiállítás, Műszaki Egyetem, Budapest
Nemzetközi kitűző (bross) kiállítás, Ékszermúzeum Pforzheim, NSZK
1974 Önálló kiállítás, Fészek Művészklub, Budapest
Jablonec '74 Diploma, Csehszlovákia
1975 Jubileumi Iparművészeti Kiállítás, Műcsarnok, Budapest
1976 Önálló kiállítás, Celldömölk
Mai Magyar Iparművészet II. Iparművészeti Múzeum, Budapest
1977 Kiállítás Széles Judit textiltervezővel, Győr
1978 Köztulajdon Kiállítása, Műcsarnok, Budapest
Kiállítás Szalontai Éva textiltervezővel, Tök (Pest m.) Művelődési ház
1979 A kéz inteligenciája. Iparművészeti kiállítás, Műcsarnok, Budapest
Jablonec '79, Csehszlovákia
III. Fémműves kiállítás, Miskolc
Nemzetközi Ékszervásár, München
1982 Vas megyei Tavaszi Tárlat, Szombathely
1983 Az alkotás értékteremtés. Iparművészeti Kiállítás, Műcsarnok, Budapest
Vas megyei Tavaszi Tárlat, Szombathely
Veszprém megyei Őszi Tárlat, Veszprém
Országos nyílt pályázat: Zalaegerszeg: emlékműterv, munkajutalom, Kőszeg: kútterv: munkajutalom

MEGVALÓSULT MUNKÁK KÖZÉPÜLETEKEN

1973 Bajkál Teázó, Budapest
Vörös- és sárgaréz friz 16 m²
Szovjet Tudomány és Kultúra Háza, Budapest
két relief sárgaréz 2 + 2 m²

1975 Alumínium lámpák, Tök, Művelődési ház
Aeroflot iroda, emblema 2 db krómozott sárgaréz
Baja, ravatalozó, sárgaréz lámpák és kandellábérek

1976 Hilton Szálló domonkosudvari homlokzat
Alumínium mellvédek és lizénák 40 m²

1978 Pest Megyei Kórház, Kerepestarcsa
Főbejárati erkély mellvéd, alumínium 16 m²
Coctail Hungarhotels, Budapest
alumínium portál és lámpák

1979 Tatabánya, Árpád Szálló, lámpák

1981 Győr, Adyváros, Ételbár, alumínium lámpák

1982 Nemzeti Bank, Igazgatósági Tanácsterem
sárgaréz relief 3 m², *Szombathely*
Cégérek: Kőszeg, kovácsoltvas, vörös- és sárgaréz
Kölcsönzőbolt
Poncichter Borozó
Bécsi kapu Söröző

1983 Információs rendszer és táblák, maratott alumínium, Szombathely Városi Tanács
Virágvölgyi Péter grafikussal közös munka
Cégérek: Kőszeg, kovácsoltvas, vörösréz
Papír-, írószerbolt
Kulacs vendéglő

1984 MTA Zenetudományi Intézet és Bartók Archívum. Vörös- és sárgaréz lámpák
Magyar Rádió, Budapest, Stúdió és Szalagtár
Információs rendszer és táblák, festett, szitanyomott alumínium, Virágvölgyi Péter grafikussal és Fehérvári Sándor belsőépítésszel közös munka

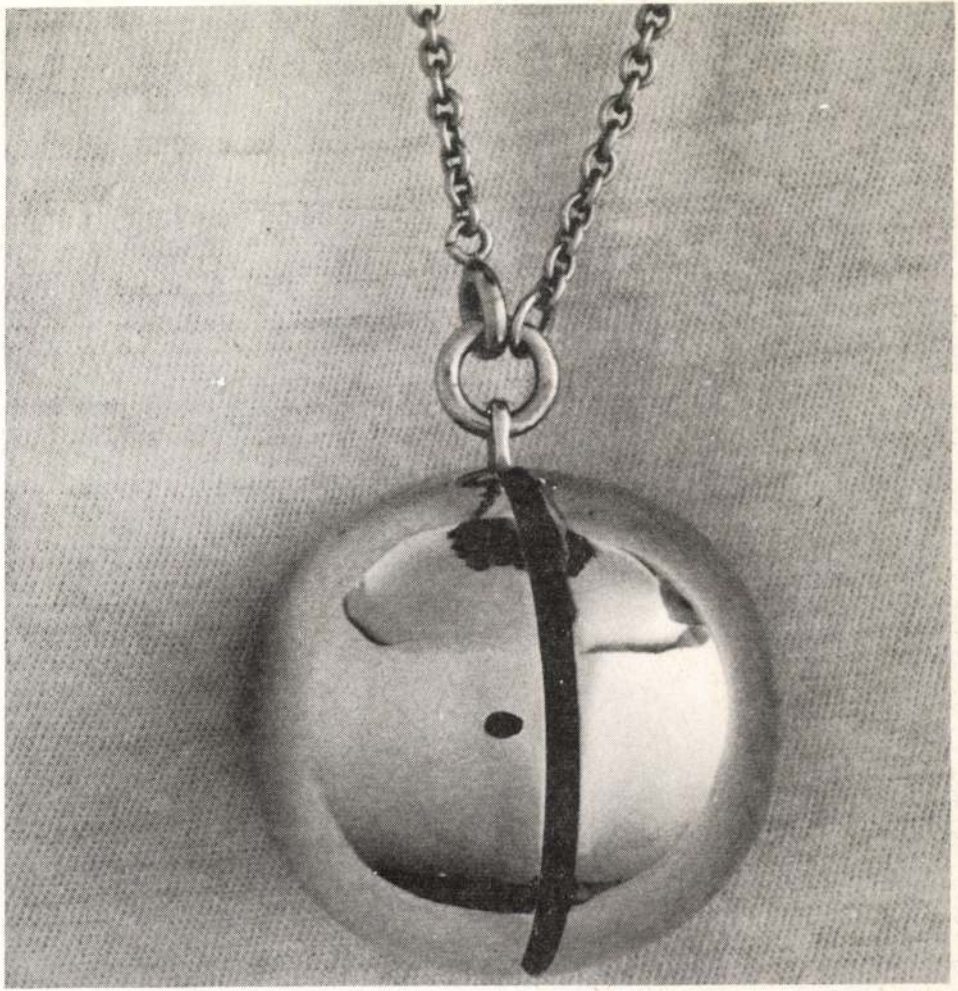

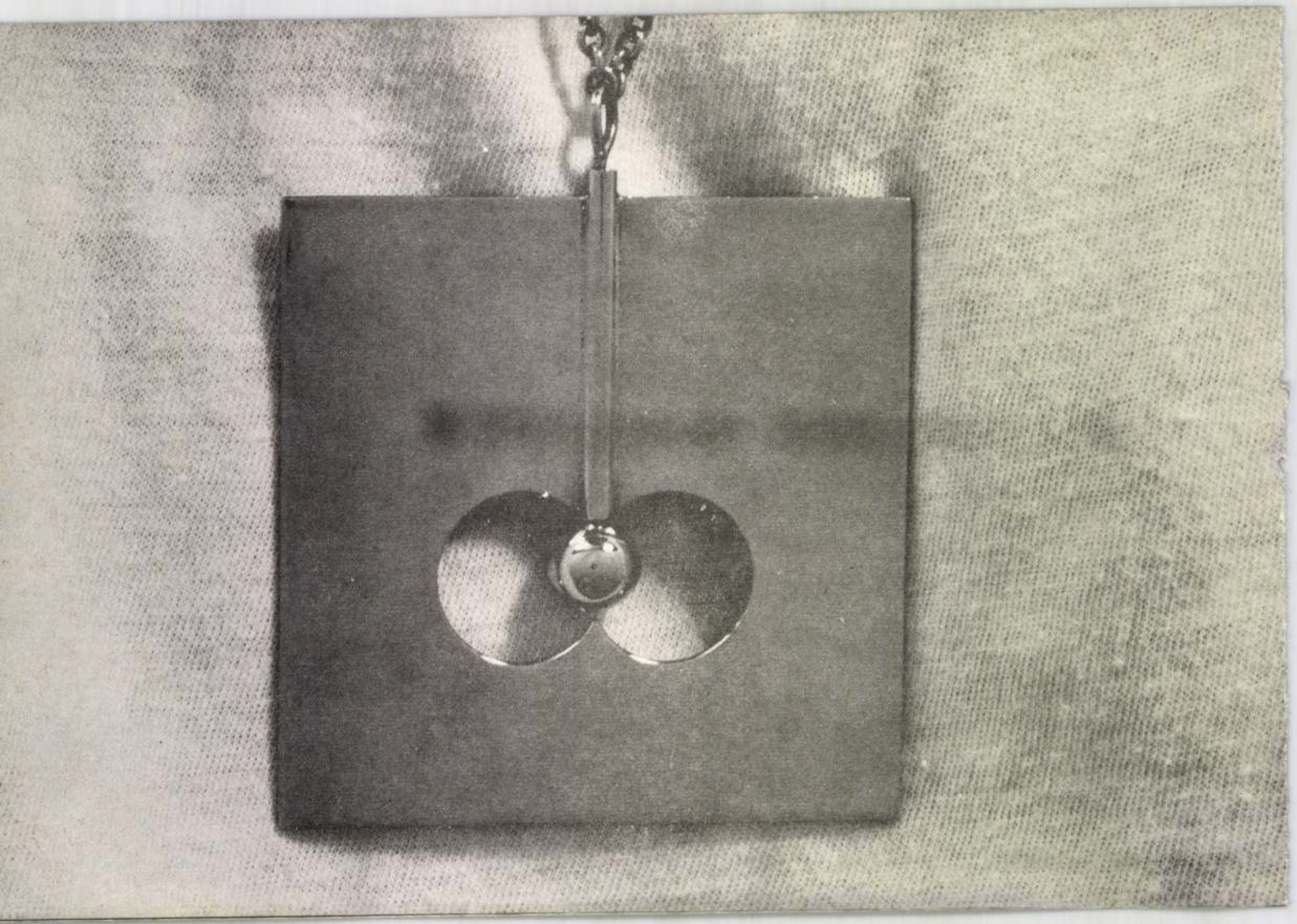

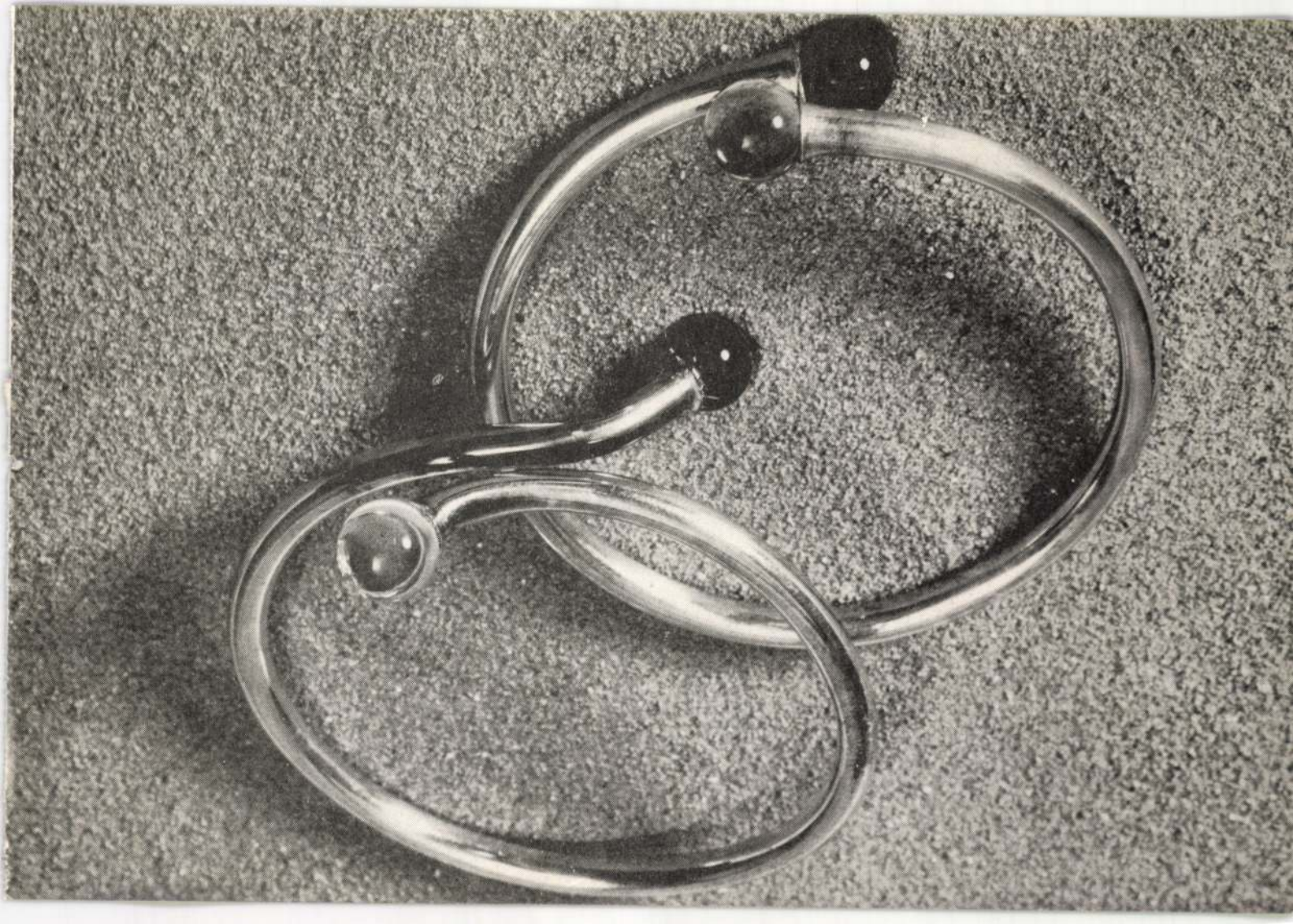

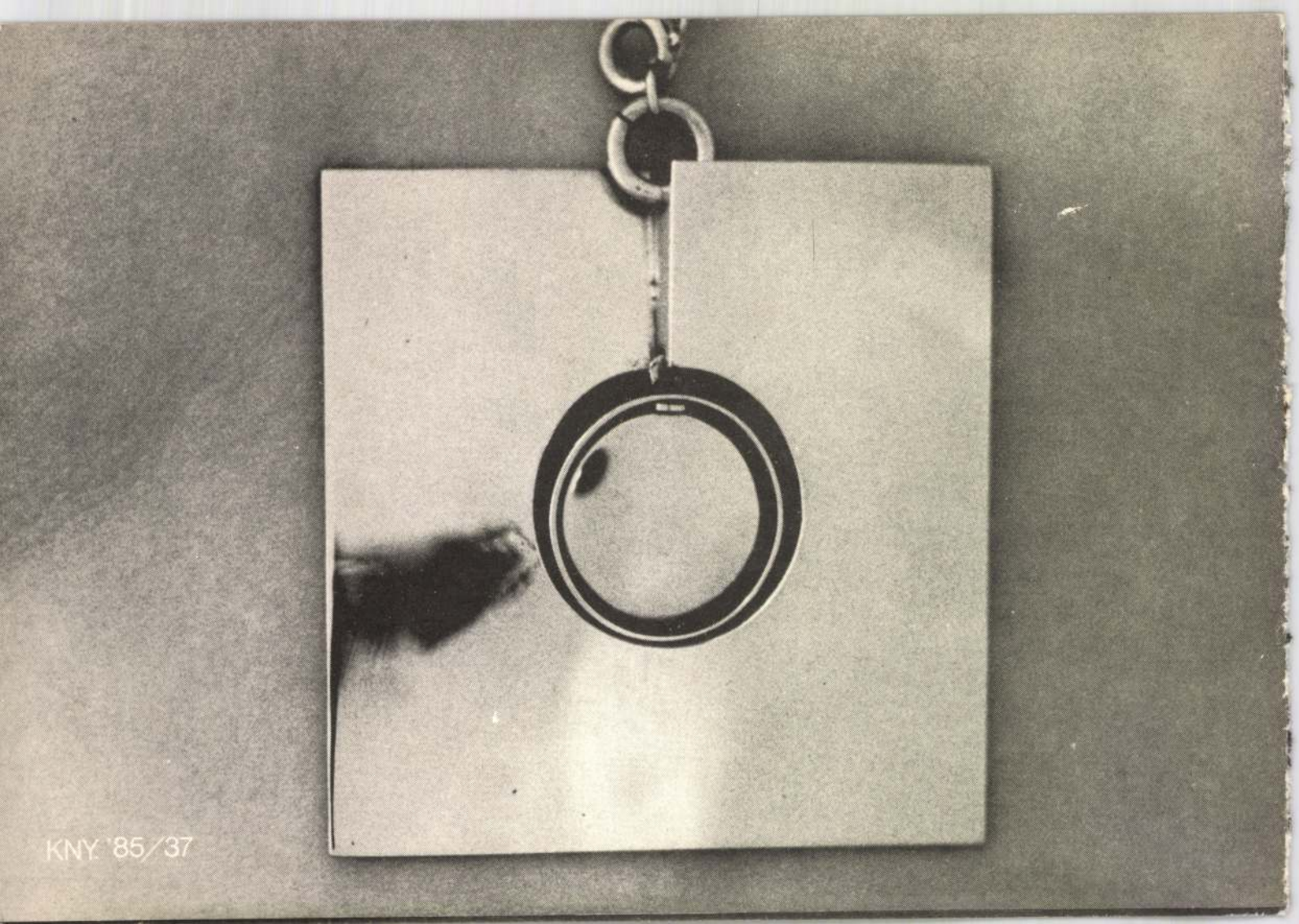
KNY '85/37

KODOLÁNYI LÁSZLÓ

MONOSZLÓI DEZSŐ: „MOZGÁSRA BUZDÍTOTT TÁRGYAK". K. L. ÚJ SZOBRAIRÓL

ÉLETÜNK 1995, 1155-57

5·5 x 3·4 "	1	Dl. 1315.
4·9 cm	1	Dl. 1338.
2·8 "	1	Dl. 1345.
4 "	1	Dl. 1346.
3·3 "	1	Dl. 1359.
3·5 "	1	Dl. 1374.
6 "	1	Dl. 1379.
4 x 3 "	2 x)	Dl. 1391.
5·5 x 3·5 cm	1	Dl. 1413.
Jöradek	1	Dl. 1416.
7·5 x 4·5 cm	1	Dl. 1437.
5 x 3 "	1	Dl. 1444.
5 x 3·8 "	1	Dl. 1472.
5 cm	1	Dl. 1473.
4·5 x 2·6 cm	1	Dl. 1473.
4·5 cm	1	Dl. 1484.
4,3·8 cm	1	Dl. 1490.
6 x 4 "	1	Dl. 1492.
4·9 cm	1	Dl. 1502.
Jöradek	1	Dl. 1503.
5·5, 5 cm	1	Dl. 1509.
5·5 cm	1	Dl. 1516

Kodolányi László

Fejér Megyei Napló

1997. aug. 25.

Réztáblákon megörökített királyi galéria a Romkertben

Kodolányi László ötvösmunkája Szent Imre hercegről készült

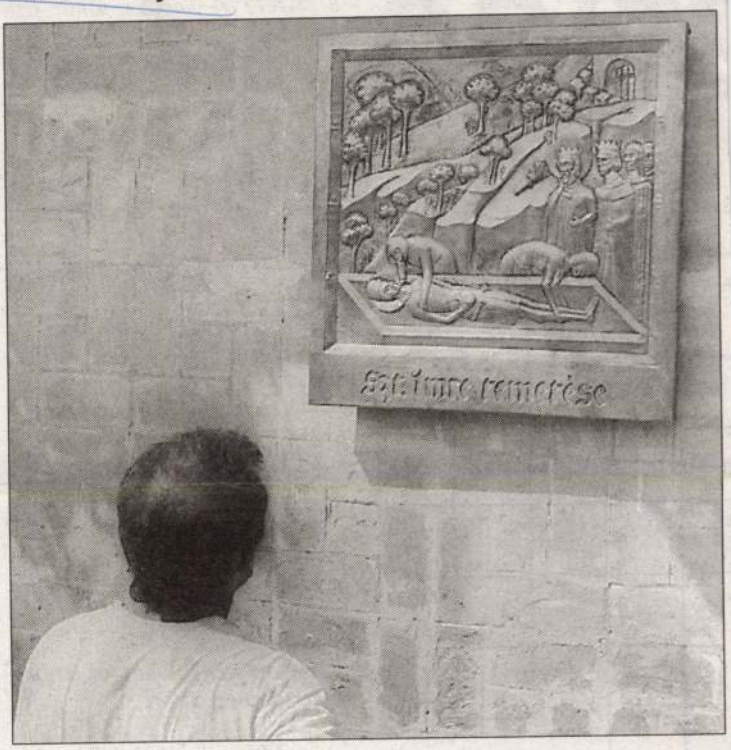

Az utóbbi években megteremtődő anyagi és infrastrukturális lehetőségeknek köszönhetően a Szent István Király Múzeum méltó módon tárhatja a nagyközönség elé a középkori magyar államiság, az Európához való felzárkózás egyik legkiemelkedőbb történeti — művészeti emlékét — jelképét, a székesfehérvári királyi bazilika romjait és kőemlékeit bemutató, Nemzeti Emlékhely rangra emelt Romkertet.

A királyi bazilika művelődéstörténeti jelentőségét, korszakait — a legfrissebb kutatások tükrében bemutató — tárlatot egészíti ki a Szent István Király Múzeum azon vállalkozása, amellyel a kiállítás tematikájához igazodva, de külön egységként mutatja be az itt koronázott és eltemetett tizenöt uralkodó réztáblákon megörökített képmását.

A múzeum hagyománnyá kívánja tenni, hogy államalapításunk ünnepét megtisztelve állít emléket királyainknak. A vállalkozását számos körülmény indokolja. A látogatók és Székesfehérvár közvéleménye egyaránt rendszeresen jelzi az intézmény felé azon igényét, hogy a kiállítás ne csupán építészeti-művészettörténeti érdeklődést elégítsen ki, hanem uralkodóink szellemét — s ha lehet, alakját is — idézze meg valamilyen formában.

Emellett fontos szempont, hogy a Nemzeti Emlékhely végleges kőtárának rendezése nem különben a kőanyag rohamos állagromlása szükségessé tette a jelenlegi helyről való elszállítást, a munkához kialakított zárt, biztonságos tároló és vizsgálati helyre. Ebből adódóan viszont a Lux-féle árkádhoz csatlakozó támfal muzeális kőanyagot bemutató kazettái megüresedtek. A kiállítóhely esztétikája, s a városképi meggondolások egyaránt indokolttá tették a funkciótlanná vált, üres falfelületek kiváltását. A megvalósításhoz szükséges segítség formáját, a város történelmi emlékhelyének gazdagítását intézmények, mecénások támogatása tette lehetővé.

Elsőként az ifjú Szent István királyt ábrázoló réztábla került a királyi galériába, amelyet tavaly augusztus 20-án, a Fejér Megyei Hírlap állítatott és helyezett el a királyi kazettába. Kodolányi László ötvösművész kivitelezésében tervezett mű a legismertebb történeti ábrázolások (Képes Krónika és a Thúróczy Krónika) képi világát idéző alkotás. Ikonográfiai-esztétikai nívójára a bírálói-szakértői véleményezésre felkért művészettörténész szakemberek, Marosi Ernő, Tóth Melinda és munkacsoportja ad garanciát.

Államalapításunk idei ünnepén a Fejér Megyei Önkormányzat támogatásával került újabb réztábla a királyi galériába. A kronológiát követő sorozatban Kodolányi László tragikus történelmi témát idéz, Szent Imre sírba tételét.

A tervek szerint jövőre Könyves Kálmán emlékére készül a réztábla, tovább gyarapítva azokat a jelképeket, amelyekre kultúrtörténetileg, az őseink előtti tisztelgés miatt is szükségünk van.

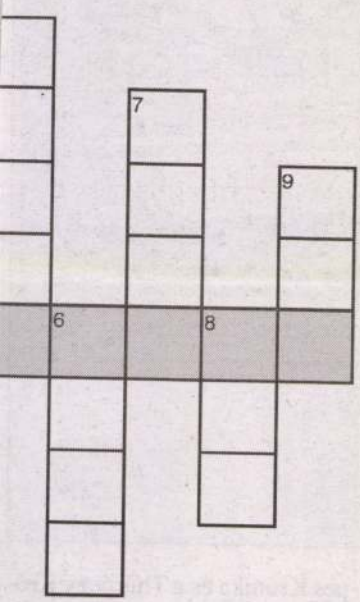

ainink (5.)

ra megfelelő oszlopaiba. Helyes
zetekben egy világbajnok magyar
gfejtéseket augusztus 27-ig várjuk
Fejér Megyei Hírlap 8000 Székes-

**tos hangú költemény 3. Altató-
Az éljenzés szava 6. Az egyik év-
ődítmény 9. Török katonai rang**

rejtvény helyes megfejtése: *Mu-*
ött jutalomkönyveket sorsoltunk
Seregélyes, Berze Eszter — Ba-
ór, Horváth Boglárka — Pákozd,
ereményeiteket hamarosan pos-

Vidám percek, mosolygós pillanatok

— Pisti, mikor keletkezik légüres tér? — kérdi a tanár fizikaórán.

— Amikor a biciklimmel ráhajtok egy szegre...

*

— Jean, hozza be kérem a szódásüveget!

— Nincs már annak ereje, uram.

— Na és! Ki akar verekedni?

*

A vevő bemegy a boltba:

— Kérek egy inget, 42-es gallérral!

— Olyat, amilyet most is visel uraságod?

— Nem, egy tisztábbat...

*

— Na gyerekek, milyen haszna van az embernek a kecskéből? — kérdi a tanár az iskolában.

Mire Zolika:

— A nősténytől kapjuk a tejet, a baktól meg a sört...

*

— Miben különbözik a kakukk a többi madártól?

— A kakukk az egyetlen, amelyik tudja a nevét...

*

Két rendőr sétál az állatkertben. Meglátnak egy tevét.

— Te, nézd, hogy megverték azt a lovat!

*

Két százlábú beszélget a szép topmodell reklámképe előtt.

— Nézd csak, milyen szép lába van!

Mire a másik:

— De milyen kevés!

*

— Ugye mama az én kistestvérkém az égből érkezett hozzánk? — kérdi Pistike mamáját.

— Igen kisfiam.

— Biztosan azért küldték hozzánk, mert az égben szeretik a csendet....

Érezd jól m

Mármint a budapesti Állatkert lakói között. Ha eddig még nem jártál ott, van még két hét a vakációból, hogy ellátogass ide, ahol mindennap mozgalmas. Délelőtt például megnézheted, hogy etetik a fókákat, a pinvineket, négy körül a pelikánokat, zárás előtt pedig a nagymacskákat. Az állatsimogatónak már a neve is csábító. Ott van aztán a parasztudvar, egy városi gyereknek az is igazi élmény. A megújult Pálmaházba is érdemes benézni. Hétvégeken, ünnepnapokon pedig kipróbálhatod a pónilovaglást is. **Fotó: Simon**

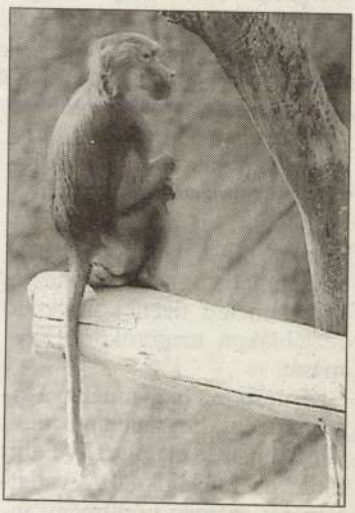

Szép hangú da a kerti poszáta

Neve nem éppen találó, mert élőhelye elsősorban nem a kertekben van, hanem a sűrű, szederindás erdőszéleken, ligeterdőkben, folyókat kísérő ártéri bozótosokban. Csak elhagyott kertekben telepedik meg néha, ha ott dús az aljnövényzet és a közelben természetes vízfolyás is van. A sűrű, zárt erdőt kerüli.

Egyszerű barnásszürke madár, semmiféle hivalkodó szín, minta nincs tollazatában, csupán

KOFFRON Ignác segédmérnök

1879 Szeged, 1998/4. 40.

József ?). Pyrker János László
átalakíttatta (Szarvas Ferenc)

Fürdőépület
Fürdő u. 2.
hrsz: 6427/3

1600 - 1700

Fazola-ház, Toborzóház
Harangöntő u. 1.
hrsz: 5057
korabarokk
XVIII. sz. I. fele - XVIII. sz v
Jellege:
Utcavonalban álló, csatlakoz
alaprajzú, emeletes lakóház,
oldalrizalittal, csonkakontyo
i oldalhomlokzatának oromfa
padlásablak között szoborfül
A 18. sz. első felében épült k
felhasználásával. 1770-80-ig
1840-1903 között a város tol

Harangöntőház
Harangöntő u. 4.
hrsz: 5076
barokk
18. század közepe

KODOLÁNYI László

MONOSZLÓY DEZSŐ

Életünk 1995/11

„Mozgásra buzdított tárgyak”

KODOLÁNYI LÁSZLÓ ÚJ SZOBRAIRÓL

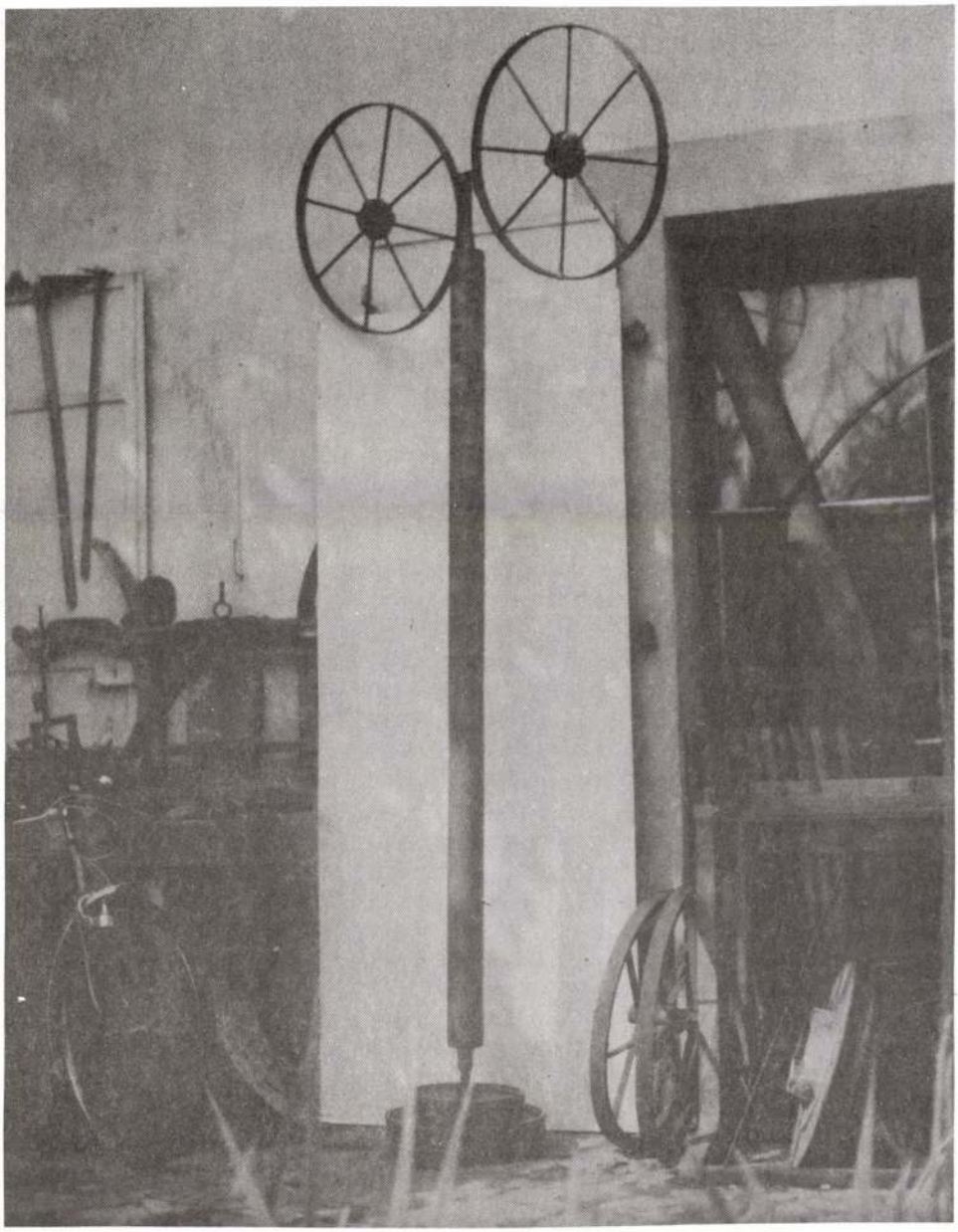

Ha a Julianus barát szerzőjéről kellene szólnom, akit már régen életen túli dimenzióba emelt a sorsa, felkészületlenül is tudnék elgondolkoztató mondanivalóra találni. Most azonban a Kodolányi család egy később nőtt aranyágacskájának művészete felé fordul pillantásunk, aki nem a szavak erejével, hanem más eszközökkel kísérelte meg az utolérhetetlen valóságot, vagy ehhez a valósághoz tapadó tekintetét érdeklődésünk irányába csillantani. Miután nem vagyok a képzőművészetek kiművelt szakértője, legfeljebb intuitív haruspexe, csupán a látvány felém sugallt érzelmi élményére támaszkodhatom. Ennek a kaotikus áramkörnek a mélyéből a legerősebben hatót szeretném kiemelni és felmutatni.

Néhány évvel ezelőtt Henry Ford elhordott szülőházának tájékán jártam, ahol tábla hirdeti: Itt élt, aki kerekekre rakta a világot. Nem véletlen, hogy ezt az élményfoszlányomat idézem, mert úgy érzem, Kodolányi László a maga hatáskörében, lehetőségeinek magaslatán valami hasonlót cselekedett, szét-

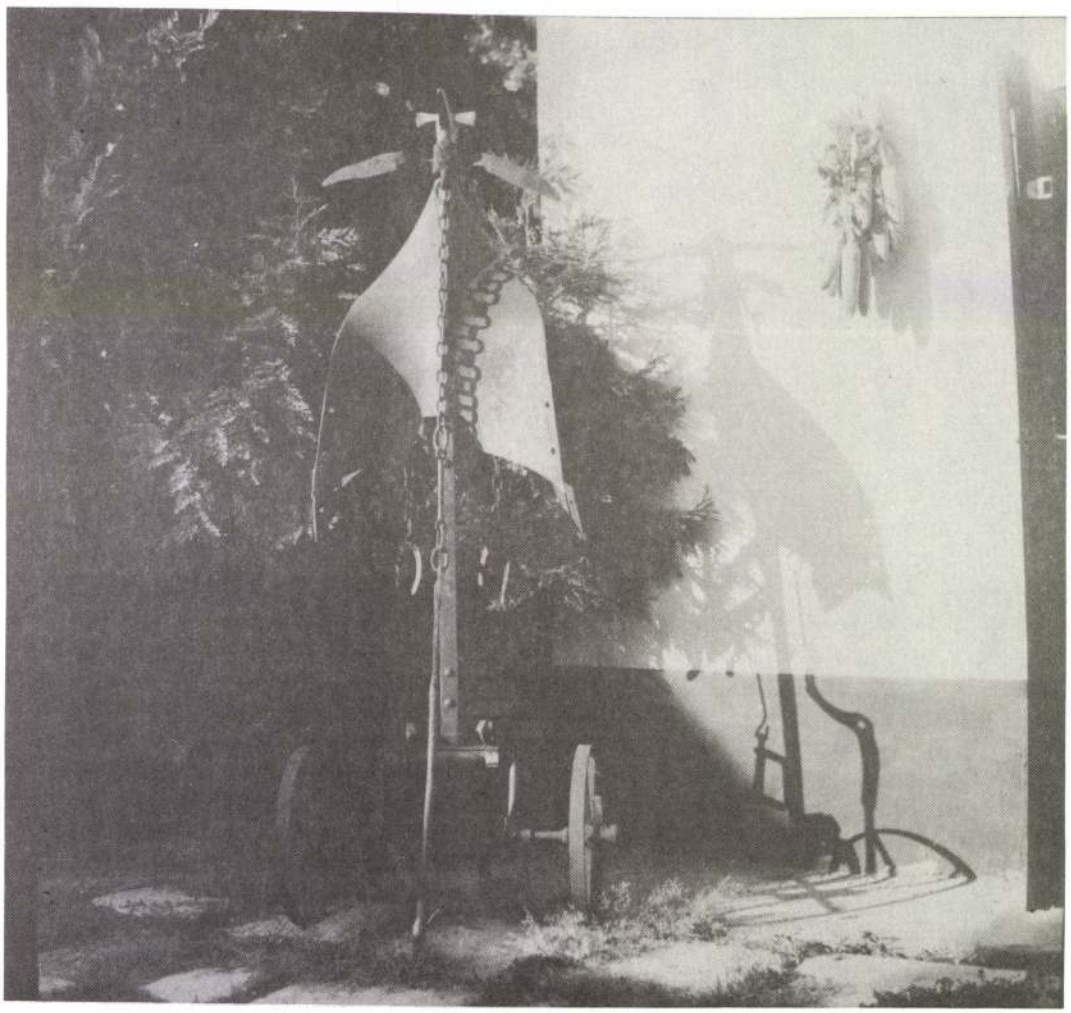

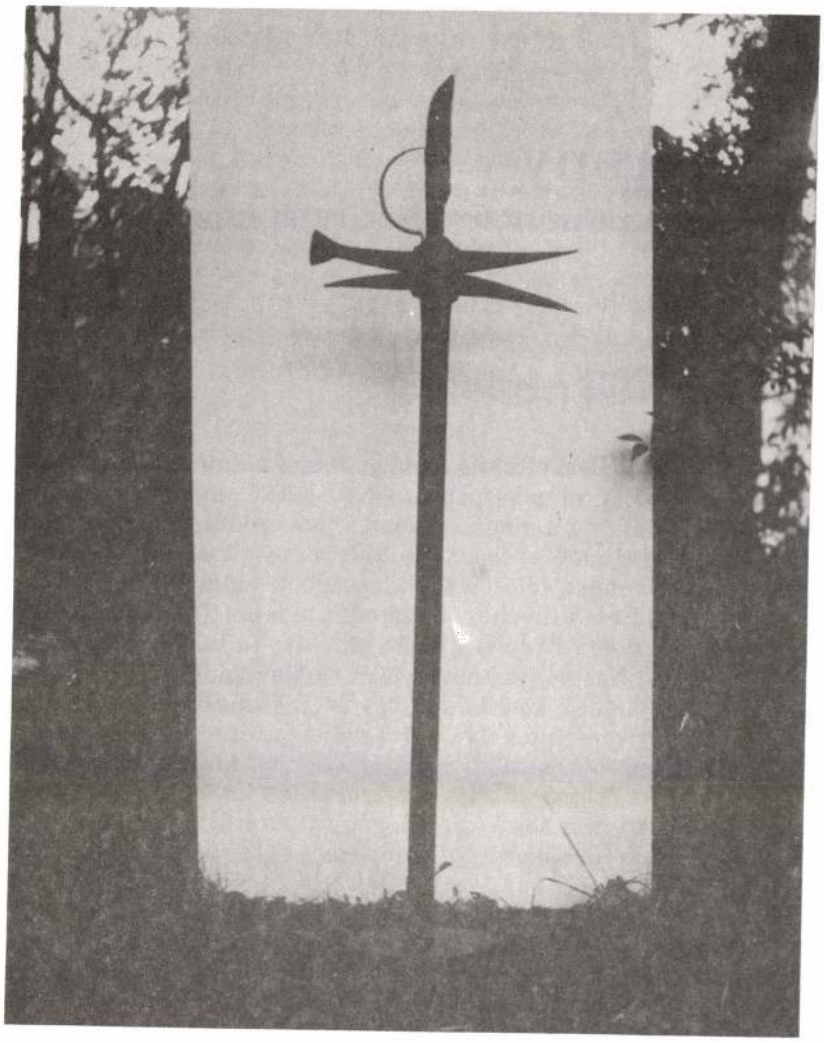

hullt tárgyak alá gurított kerekeket, szerkesztett propellereket föléjük, az embernek abból az ősi nosztalgiájából kiindulva, hogy mozgásra serkentse a mozdulatlant. Alighanem azzal a hittel is támogatva, hogyha már szólásra nem bírható, szabaduljon fel a benne dermedt mozgás. Fémből és fából összeszerelt szobraiban én a tárgyak feltámadását látom, égberepeső jelképeinek a műélvező képzeletében is sikeres emelkedést kívánok.

Mit illeszthetnék még az elmondottakhoz, anélkül, hogy az egészet megosztó részletekbe bonyolódnék? A mozgásra buzdított tárgyak bűvöletében talán valami meseszerűbe kapaszkodhatnék, csakhogy ehhez a gyerekkorig kellene visszaszaladnom, ott hever az út szélén Óz, a csodák csodájának bádogembere, valaki megolajozza a tagjait és elindul. Mellette lépkedek én is, a fiatalság, a művészet olajával felizgatottan, szalmaemberként, gyáva oroszlánként, Judie Garland szoknyájába kapaszkodva.

POMOGÁTS BÉLA

Fehér torony

– ERDÉLYI JÓZSEF: ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEK. PÜSKI KIADÓ, 1995. –

Életmű és költői egyéniség

Közel két évtizednek kellett eltelnie Erdélyi József halála óta, hogy megjelenhessenek „összegyűjtött versei", pontosabban költői műveinek szinte teljes gyűjteménye, mert néhány, a maga korában felháborodást keltő verse, például a *Solymosi Eszter vére* című antiszemita költemény ebből a gyűjteményből is kimaradt. (Tulajdonképpen fölösleges óvatosságból: nincs mit szépíteni rajta, hozzátartozik a költő életművéhez, történelmi dokumentum, régebbi kiadásokban elolvasható, maga Erdélyi később elhatárolta magát tőle, és ha nem szeretjük is: létezik.) Nos, a gyűjteményt, és ez Hartyányi István és Medvigy Endre szorgos munkájának köszönhető, így is „teljesnek" tekintené, noha tudunk a benne foglalt versek további szövegváltozatairól, és bizonyára fognak előkerülni további kisebb és talán jelentéktelenebb költői művek is, hiszen Erdélyi igen sokat írt, szinte ontotta a verseket, és tudni lehet, hogy az ötvenes-hatvanas években igen sok kézirata, gépirata került támogatóinak és barátainak kezébe, ezeknek nagyrésze bizonyára szétszóródott, esetleg elveszett az idők során.

Erdélyi költészete nem volt igazán elfogadott az elmúlt évtizedekben, éspedig nemcsak a hatalom részéről, hanem a polgári és nyugati értékek, egyébként ellenzéki szellemiségű hívei oldalán sem. Ennek az életművet és az írói magatartást átható, egymással valóban nehezen összeegyeztethető, belső világnézeti és politikai ellentmondások voltak az okai. A költő „osztályharcos" forradalmi versekkel, például *Lovaspóló a Vérmezőn, Cölöpverők, Tiborc a villamoson, Csatorna, Fekete Körös* című harci riadóival egyszerre szerezte meg a baloldali és liberális irodalom rokonszenvét és a hivatalos konzervatív tábor neheztelését, amely az ellene lefolytatott izgatási perekben, könyveinek, így 1938-ban közre adott *Fehér torony* című válogatott kötetének ügyészségi elkobzásában is megnyilvánult. Ugyanakkor a liberális irodalmi körök érzékenységét sértő nyilatkozataival és nyíltan antiszemita verseivel igensok ellenséget szerzett magának a baloldalon vagy irodalmunk vezető személyiségeinek körében, és persze híveket a szélsőjobboldalon, akik aztán megpróbálták őt további kirohanásokra késztetni, s felhasználni embertelen céljaik érdekében.

A tájékozódás zavarainak tulajdonképpen a költő egyéniségében rejlett a magyarázata: Erdélyi József igazából mindig magányos jelensége volt az iro-

KODOLÁNYI Lánló dinkovára

Róth-ház cégére 1984
Szvetics-ház, 1994,
Bosiropu-sörös, cégér 1982
Banista 1995 27, 42, 63, 65, 85
94,

- Ponrichter-borozó cégére 1982

1986, 1. 49-53. ill.
1316. MOLNÁR Péter: Kommunikációs zavarok az építészet körül. = Magyar Építőművészet, 1986, 4. 46-47. ill.
1317. MÓNUS János: Építtető és tervező. = Magyar Építőművészet, 1986, 4. 19.
1318. MORAVÁNSZKY Ákos: Építészeti múzeum, múzeumi építészet. A Deutsches Architekturmuseum két rendezvényéről. = Magyar Építőművészet, 1986, 1. 46-47. ill.
1319. MORAVÁNSZKY Ákos: A posztmodern revíziója. = Művészet, 27, 1986, 9. 5-7. ill.
1320. MÜLLER Tibor: Milyen lesz a Nemzeti Színház? Beszélgetés Hofer Miklós tervezővel, a KÖZTI főépítészével. = Új Tükör, 1986. május 4. 30. ill.
1321. POLGÁRDY Géza: Magyar templomépítők Clevelandben. = Reformátusok Lapja, 1986. február 16. 5.
1322. Recent Developments in Swedisch Architecture a Reappraisal. Stockholm, Svenska Institutet. 1983 **ism.** PAMER Nóra = Magyar Építőművészet, 1986, 6. 63-64.
1323. RÉV Ilona: Építészet - szakrális építészet. Templomépítészetünk ma. = Világosság, 27, 1986, 11. 708-715. ill.
1324. RÉV Ilona: Napjaink templomépítészetéről. = Művészet, 27, 1986, 9. 44-47. ill.
1325. SZEGŐ György: Utónyitás. A magyar posztmodern építészetről. = Magyar Nemzet, 1986. december 27. 4.
1326. TÖRÖK Ferenc: Építész és helyszín. = Magyar Építőművészet, 1986, 4. 20. ill.
1327. TÖRÖK Ferenc: Szabadidő - építészet. = Magyar Építőművészet, 1986, 1. 8-9. ill.
1328. VÁMOSSY Ferenc: E számunk elé [Építészet és iparisítás]. = Magyar Építőművészet, 1986, 2. 9-11.
1329. VÁTI dokumentációja, Bp., Magyar Urbanisztikai Társaság, 1986 **ism.** TORMA Tamás: A VÁTI dokumentációja. = Új Tükör, 1986. július 20. 3.

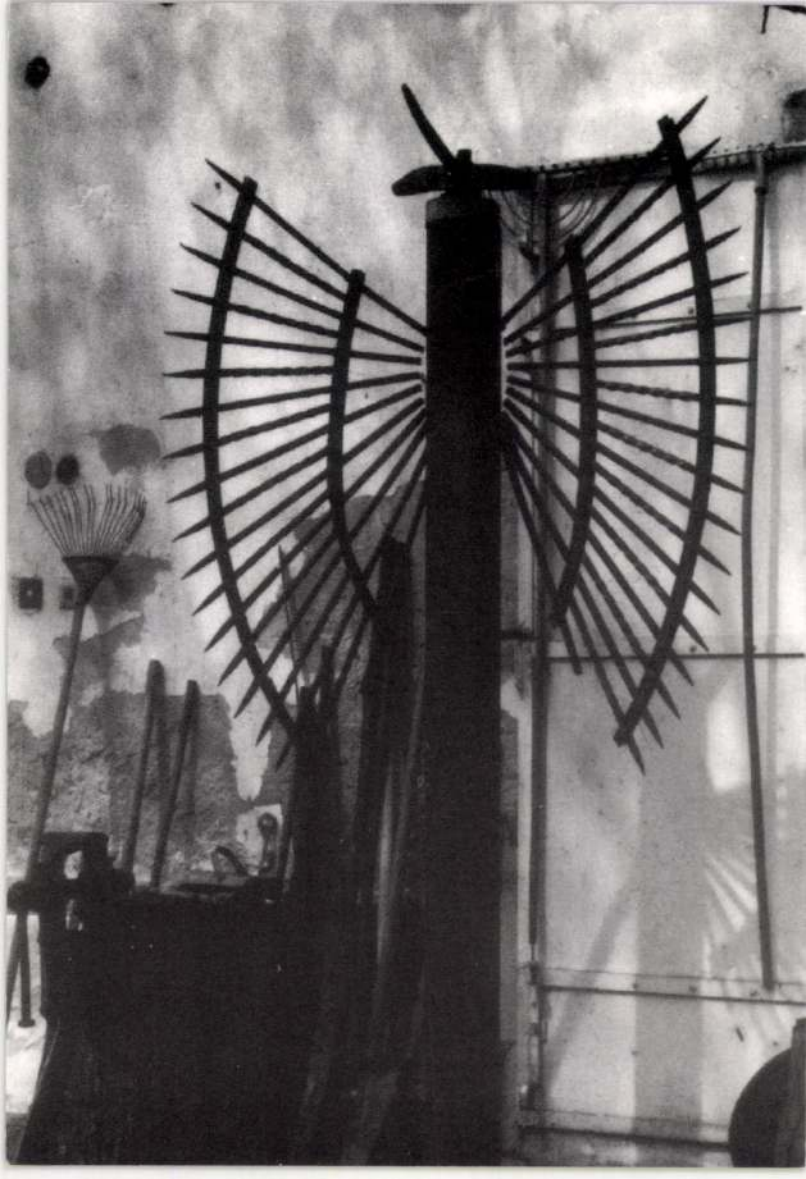

A Budapest Galéria szeretettel meghívja Önt

Kodolányi László

képzőművész

RECYCLED OBJECTS – ÚJRAHASZNÁLT TÁRGYAK

c. kiállításának megnyitójára
1996. július 3-án 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja

Fitz Péter

művészettörténész

•

A kiállítás megtekinthető 1996. augusztus 20-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

A kiállítás támogatói:
Nemzeti Kulturális Alap
Kőszeg Város Önkormányzata

KODOLÁNYI László

KODOLÁNYI László

AS

Szombathelyen született.	**1944**	Born in Szombathely.
Érettségizett a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában ötvös, arany- és ezüstműves szakon.	**1962**	Graduated from the Secondary School of Art and Crafts in Budapest where he had studied goldsmith's/silversmith's art.
Diplomázott az Iparművészeti Főiskola ipari formatervező szakán.	**1968**	Finished his training at the College of Art and Crafts where he had been specializing in designing pieces of fine workmanship.
A budapest Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára.	**1985-1990**	He taught at the Budapest Secondary School of Art and Crafts.
A szombathelyi Művészeti Szakközépiskola tanára.	**1991**	He has been teaching in the Secondary School of Art in Szombathely.
Több mint ötven munkája valósult meg középületekben.		He has accomplished more than fifty works in public buildings.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

SOLO EXHIBITIONS

Budapest, Fészek Klub	**1974**	Budapest, Fészek Club
Celldömölk, Művelődési Központ	**1976**	Celldömölk, Culture Centre
Győr (Széles Judittal)	**1977**	Győr (with Judit Széles)
Budapest, Budapest Galéria	**1987**	Budapest, Budapest Gallery

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

COLLECTIVE EXHIBITIONS

Budapest, Csók István Galéria - Ékszer '70	**1970**	Budapest, Gallery "Csók István" - Jewel '70
Jablonec - Nemzetközi Ékszerkiállítás (Ezüstérem)	**1971**	Jablonec - International Exhibition of Jewels (Silver Medal)
Pfozheim, Ékszermúzeum - Nemzetközi Kitűző Kiállítás	**1973**	Pfozheim, Museum of Jewels - International exhibition of badges
Budapest, Iparművészeti Múzeum - - Mai Magyar Iparművészet II.	**1976**	Budapest, Museum of Applied Arts - - Contemporary Applied Arts in Hungary II.
Budapest, Műcsarnok - "A kéz intelligenciája"	**1979**	Budapest, Art Gallery - "Intelligence of hands"
Budapest, Műcsarnok - "Az alkotás értékteremtés"	**1983**	Budapest, Art Gallery - "Creating is Value Formation"
Murska Sobota, Eisenstadt, Szombathely - Pannonia '89	**1989**	Murska Sobota,Eisenstadt, Szombathely - Pannonia '89
Szombathely, Képtár - "A gondolat valósága"	**1992**	Szombathely, Picture Gallery - "Reality of Thought"

Geboren in Szombathely.	**1944**	Nato a Szombathely.
Machte er das Abitur in der Fachmittelschule für bildende und angewandte Kunst in Budapest, er lernte Gold- und Silberschmiedekunst.	**1962**	Ha fatto gli esami di maturità a Budapest nella Scuola professionale d'arte decorativa e delle belle arti alla facoltà dell'oreficeria ed argenteria.
Erwarb er sein Diplom an der Hochschule für Kunstgewerbe als Gewerbegestallter.	**1968**	Diplomato nell'Istituto dell'arte decorativa alla facoltà dei progetti di forme d'industria.
Lehrer der Fachmittelschule für bildende und angewandte Kunst in Budapest.	**1985-1990**	Professore della Scuola Professionale delle belle arti e dell'arte decorativa di Budapest.
Lehrer der Kunstfachmittelschule in Szombathely. Die Arbeit von über 50 Jahren ist in den öffentlichen Gebäuden verwirklicht worden.	**1991**	Professore della Scuola Professionale delle belle arti e dell'arte decorativa di Szombathely. Sono realizzate oltre di cinquanta opere negli edifizi communali.

EINZELAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI PERSONALI

Budapest, Fészek-Klub	**1974**	Budapest, Club "Fészek"
Celldömölk, Kulturzentrum	**1976**	Celldömölk, Centro di Cultura
Győr (mit Judit Széles)	**1977**	Győr (con Judit Széles)
Budapest, Budapest-Galerie	**1987**	Budapest, Galleria "Budapest"

GRUPPENAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI DI GRUPPO

Budapest, Galerie Csók István - Juwel '70	**1970**	Budapest, Galleria "Csók István" - Gioiello '70
Jablonec, Internationale Juwelausstellung (Silbermedaille)	**1971**	Jablonec - Esposizione Internazionale di Gioiello (Medaglia d'argento)
Pfozheim, Juwelenmuseum - Internationale Ansteckerausstellung	**1973**	Pfozheim, Museo dei Gioielli - Esposizione Internazionale
Budapest, Museum für Kunstgewerbe - - Ungarisches Kunstgewerbe heute II.	**1976**	Budapest, Museo dell'Arte - - "Decorativa ungherese d'oggi II"
Budapest, Kunsthalle - "Die Intelligenz der Hand"	**1979**	Budapest, Galleria d'arte - "L' intelligenza della mano"
Budapest, Kunsthalle - "Das Schaffen ist Wertenherstellung"	**1983**	Budapest, Galleria d'arte - "L'opera è produzione dei prezzi"
Murska Sobota, Eisenstadt, Szombathely - Pannonia '89	**1989**	Murska Sobota, Eisenstadt, Szombathely - Pannonia '89
Szombathely, Galerie - "Die Realität des Gedankens"	**1992**	Szombathely, Galleria - "La realtà del pensiero"

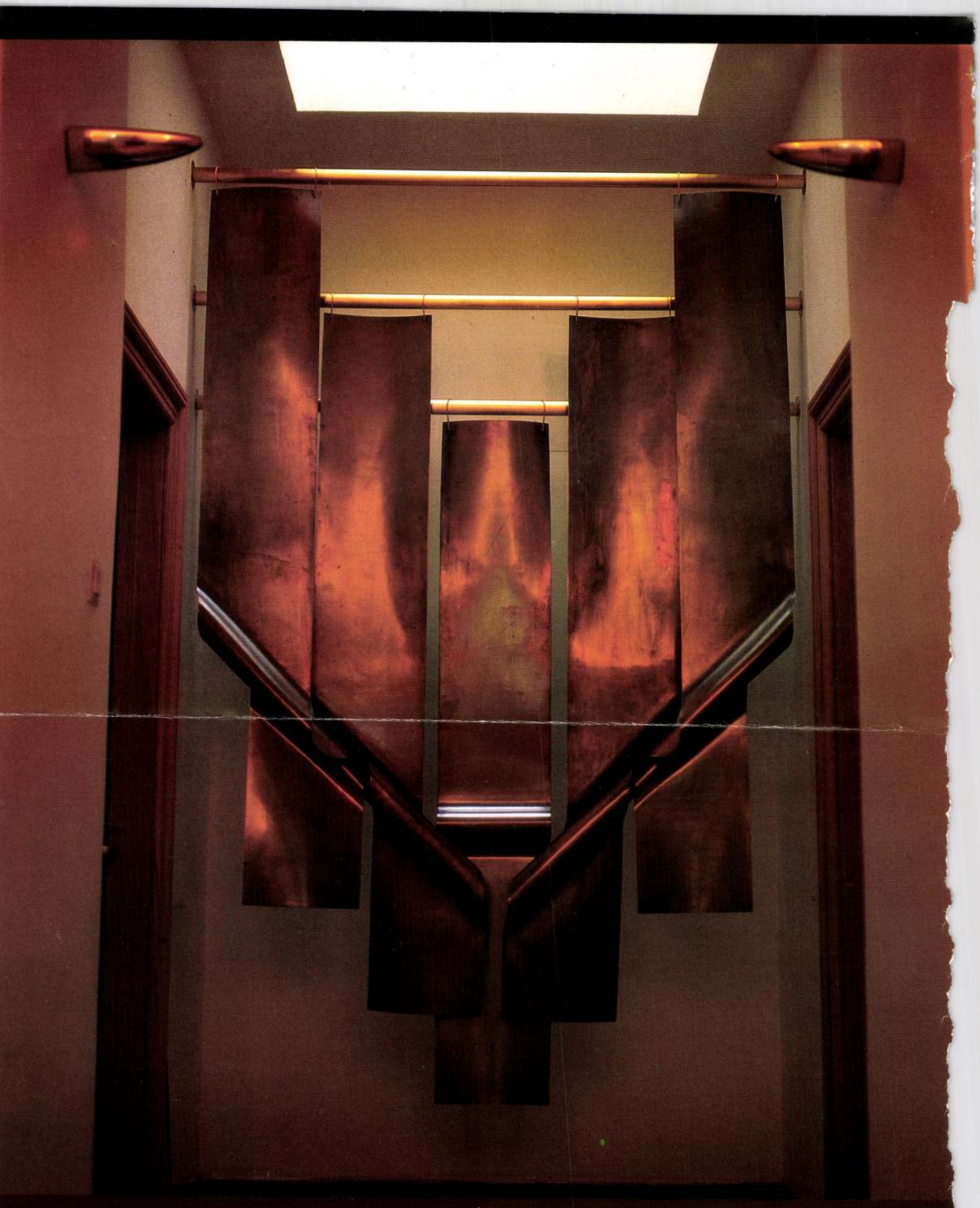

ESO IRODAHÁZ BUDAPEST
1992

ESO BÜROHAUS BUDAPEST
1992

ESO OFFICE BUILDING BUDAPEST
1992

LA CASA UFFICIO BUDAPEST
1992

HILTON HOTEL BUDAPEST
1976
HILTON HOTEL BUDAPEST
1976
HILTON HOTEL BUDAPEST
1976
HILTON HOTEL BUDAPEST
1976

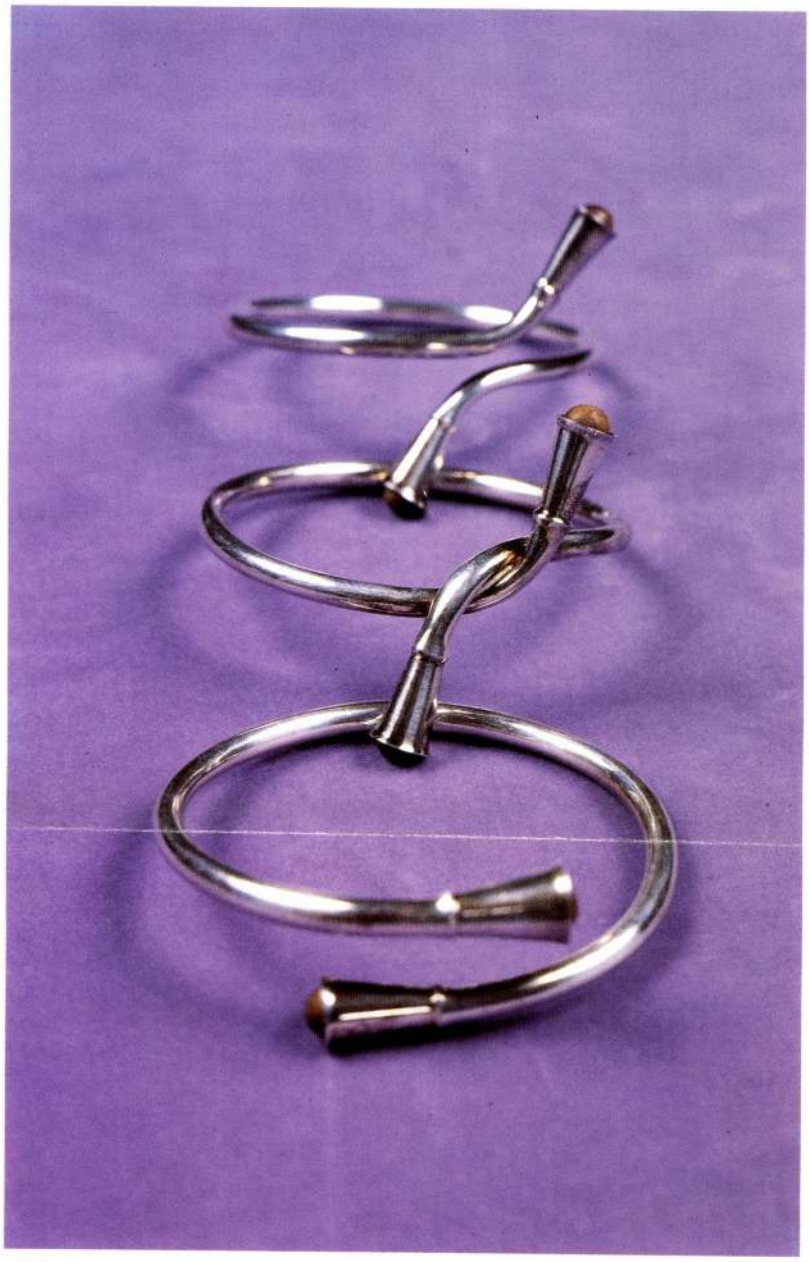

KARPERECEK
1979

BRACELETS
1979

ARMBÄNDER
1979

BRACCIALE
1979

KODOLÁNYI LÁSZLÓ

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

TÁRLATNÉZŐ

TÁRGY- ÉS SZÓMÁGIA

A beleérzés, beleképzelés egyidős az emberrel. Bizonyára már az ősidőkben előfordult, hogy egy-egy szokatlan fény- vagy árnyjáték nyomán furcsa, ijesztő lények keltek életre az ismert, megszokott környezetből. Úgy tűnik, minden ilyen alkalommal a fantázia meglódul és átváltoztatja a „rideg valót". A mindennapokban ez a jelenség meglehetősen ösztönös, ám a modern művészet tudatosan törekszik arra, hogy a funkcionális, célszerűen használt tárgyakat, eszközöket másnak láttassa, mint amik.

Ezt a módszert követi Kodolányi László is, akinek *Újrafelhasznált tárgyak* című kiállítását a Vörösmarty Teremben láthattuk. Elrongálódott, eldobott munkaeszközökből, rozsdás alkatrészekből, mindenféle „gépi hulladékból" készíti kompozícióit. Művészi eljárásának szerves része az asszociatív kalandozás térben és időben, az utalás és összekacsintás a groteszk jegyében. Így válik a csákány és patkó kombinációjából japán írásjelre emlékeztető „kalligrafikus" sorozat, a vasvillából szélfújta fej *(Odüsszeusz)*, az autógyertyákkal tűzdelt oszlopból *Kedvenc-kaktusz*. Ezekhez a kedves, mulatságos átváltozásokhoz segítséget is ad a művész (fogódzót a képzeletnek) a pompás, jellegzetes címekkel. Eljárásában van valami sámánszerű: a tárgymágiát jól kiegészíti a szómágia. Ezért nem akadunk fel azon, ha két kellően „megdolgozott" biciklinyeregből *Fejedelmi pár* lesz, s a két hajtókarhoz (mint fura végtagokhoz) illesztett piros lapátból ormótlan *Címerállat*.

Az új életre keltett lényseregletnek nagyszabású teremtménye a Kékeszöld angyal (utalás Nagy László versére), a Napimádó pedig azt jelzi: Kodolányi nemcsak ironikus tartalmakat mer bízni kreatúráira. S bár mozdulatlanok, anti-mobilok e plasztikák: a vándorlás motívuma mégis dinamikát csempész a tárgyegyüttesbe. Ezt fejezik ki a kapuk, melyeken átbújni, átjutni és persze — átlényegülni lehet. A finom, művességről, sőt kézművességről árulkodó jelek pedig arról szólnak, hogy Kodolányi világából még ezen a ponton sem hiányzik a lelemény, az ötlet mellett a gondos, megtervezett kivitelezés. Ami logikusan következik korábbi munkái igényességéből.

Tekintsük hát e furcsa kompozíciókat vizuális teszteknek: s ha kellő fantáziával rendelkezünk, beavatottjai lehetünk e köznapiságban gyökerező, de attól elszakadó mű-

DUNAÚJVÁROSBAN, Béke I. városrészben 2+1 fél szobás, földszinti lakás eladó. Érdeklődni: 432-357-es telefonszámon, 18 órától. (21212/1K)

VENNÉK 2+2 félszobás illetve 2+3 félszobás lakást. Érdeklődni: 06 (30) 596-663. (21226/1K)

SZEMÉLYAUTÓ

84-92-es Skodát vennék esetleg vizsga nélkül: 06 (30) 545-596. (20810/9H)

SZOLGÁLTATÁS

ÍRISZDIAGNOSZTIKA! Prof. dr. Velhover orvoscsoportja! Örökletes betegséghajlam a mostani egészségi állapot és később lehetséges betegség megelőzési módjának meghatározása. 06 (60) 394-800, (22) 305-075. (20403/3H)

AKCIÓ! Redőnyök fából, műanyagból, alumíniumból, reluxák, szalagfüggönyök, térelválasztók, harmonikaajtók, garázskapuk 5% kedvezménnyel. Telefonszám: (25) 361-162. (19859/41H)

REDŐNYVÁSÁR! 5-10-15%-os kedvezménnyel reluxa, szalagfüggöny. Közvetlenül a gyártótól vásárolhat. Telefon: (25) 323-295, (60) 491-234. (20930/7H)

GSM kártyák 1/3 áron, akciós telefonok, kiegészítők. Hívásra házhoz megyek. Telefonszám: 06 (30) 415-820. (21228/1K)

ÜZLET / IRODA

üzlethelyiség el-
383-190.

Pályázati felhívás

A Dunaföldvári Városgazdálkodási Kft. pályázatot hirdet az alábbi munkakörökre:

1. Kommunális és városüzemeltetési ágazatvezető

Feltételek:

– szakirányú felsőfokú végzettség
– számítógép alkalmazásának magasszintű ismerete
– kreativitás, jó szervezőkészség
– szakirányú (közigazgatási) továbbképzés vállalása
– „B" kategóriás jogosítvány

A pályázatnak tartalmaznia kell:

– végzettséget igazoló okirat másolatát
– szakmai önéletrajzot
– 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt

2. Kereskedelmi ágazatvezető

Feltételek:

– szakirányú végzettség
– 5 év kereskedelmi gyakorlat
– számítógépes ismeretek
– „B" kategóriás jogosítvány

A pályázatnak tartalmaznia kell:

– végzettséget igazoló okirat másolatát
– szakmai önéletrajzot
– 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt

Jövedelem megegyezés szerint. Jelentkezési határidő: a megjelenéstől számított 10 napon belül. Cím: Dunaföldvári Városgazdálkodási Kft. Dunaföldvár, Kossuth L. u. 21. Telefon: (75) 342-515

(21124/6H)

SIEMENS

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM

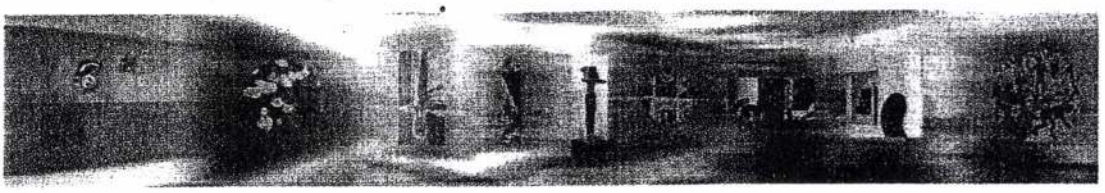

KODOLÁNYI SEBESTYÉN – UGLÁR CSABA
VISSZAÉLÉS
2002. november 12 - december 8.

Kodolányi Sebestyén és Uglár Csaba munkája visszaélés a szerzetesi testvériség, a nemes értelemben vett férfibarátság toposzával. A "dokumentumfilm" illetve kísérlet valójában ezt a csalást rögzíti. A "lelki közösség" egy sejtelmes atmoszférájú helyiségben filozofál, majd útnak indul, és végigvonul a városi utcák, házak és emberek kulisszái között. A szakrális öltözéket imitáló jelmezben vonuló férficsoport, egyszerre utal a klasszikus ókeresztény világ evangéliumi férfialakjainak testvériségére és a keleti szerzetesi közösségek többnyire dokumentumfilmekből ismert létformájára. A kamera a férfialakokat követve a nyári napfényes délutánon végigzarándokol a budapesti rakparton, átszeli a pesti bérházak kihalt utcáit, mígnem egy karneváli forgatagba csöppen.

Az objektív jelleg azonban átverés, a nézőnek rá kell döbbennie, hogy a kamera tulajdonképpen mindig önmagát veszi fel. A dokumentarista forma alkalmazása és az ebből adódó implicit objektivitás eszmeisége puszta imitáció. A kollektivitás is illúzió csupán. A látszólagos kollektív kivonulás valójában a szubjektivitás belső utazása. A filmet aláfestő keleties zenei világ sem illusztrálja, hanem inkább felerősíti a "látszólagos dokumentumot", a lelki utazást teatralizálja. A zenei monotónia az imák és a vallási szertartások ismerős hangulatát, folytonosan ismétlődő ritmusát idézi. A film dramaturgiája, a belső térben rögzített jelenetek, illetve a városban felvett képsorok váltakozása az önmagába forduló szubjektum egyre "mélyebbre" merülését allegorizálja. Ugyanakkor a vallásos köntösbe bújtatott bölcselkedések nyelve misztikus tanítások nyelvezetét imitáló halandzsanyelv, ezért e dramaturgiai fogás jelentése nem több mint a szubjektum valóságáról szóló illúzió.

A dokumentum-jelleg egy további eleme, mint például a kvázi etnográfiai tárgyak imitált keletiessége (a kamera horror vacuit idéző, egységes felületté szerveződő filctoll kalligráfiája, és olcsó flitteres díszítése) nem más, mint a keleties, szakrális esztétika parafrázisa. A keleti világ tudatos egzotizálása éppúgy átverés, mint a férfitestvériség egyetemes jelleget, időtlenséget sugalló szakrális mítoszára történő utalás, minthogy a "nemes értelemben vett férfibarátság" ideológiája működteti a férfikötelékek egy másik lehetséges típusát, a terroristákat összekapcsoló szolidaritást és heroizmust is. A szakrális férfi közösség étosza átfordul tehát a szerzetes-ezredes karakterek narratívájába, amelyben a keleties tárgyi világot, a technológiai eszközök futószalag rendszerű, militáns jellegű funkcióira tett utalások váltják fel.

Kodolányi és Uglár *Visszaélés* című munkája keleties, illetve technológiai pszeudó-folklórba ágyazottan a klasszikus maszkulin szubjektivitás ismerős toposzai között lavíroz. Történetüket komoly és szuggesztív vallomások, olykor pedig teátrális jelenetek formájában "dokumentálják". Eképpen rendezik meg a régi elcsépelt férfimítoszok, azaz önmaguk paródiáját, s válhat átverésük teljessé, mert a visszaélések által, a látszatok mentén mégis felvillan és "beszél hozzánk" alkotói szubjektivitásuk.

Süvecz Emese

További információ: Hegyi Dóra, kurátor (Tel: 375 7848), Süvecz Emese, vendég kurátor (E-mail: suveczemese@freemail.hu), Bethlenfalvy Bálint, sajtóreferens (Tel: 375 9175, E-mail: info@ludwigmuseum.hu)

KODOLÁNYI SEBESTYÉN

KLING JÓZSEF

szobrászművész

7400 Kaposvár-Kaposfüred
Kisközi u. 63.

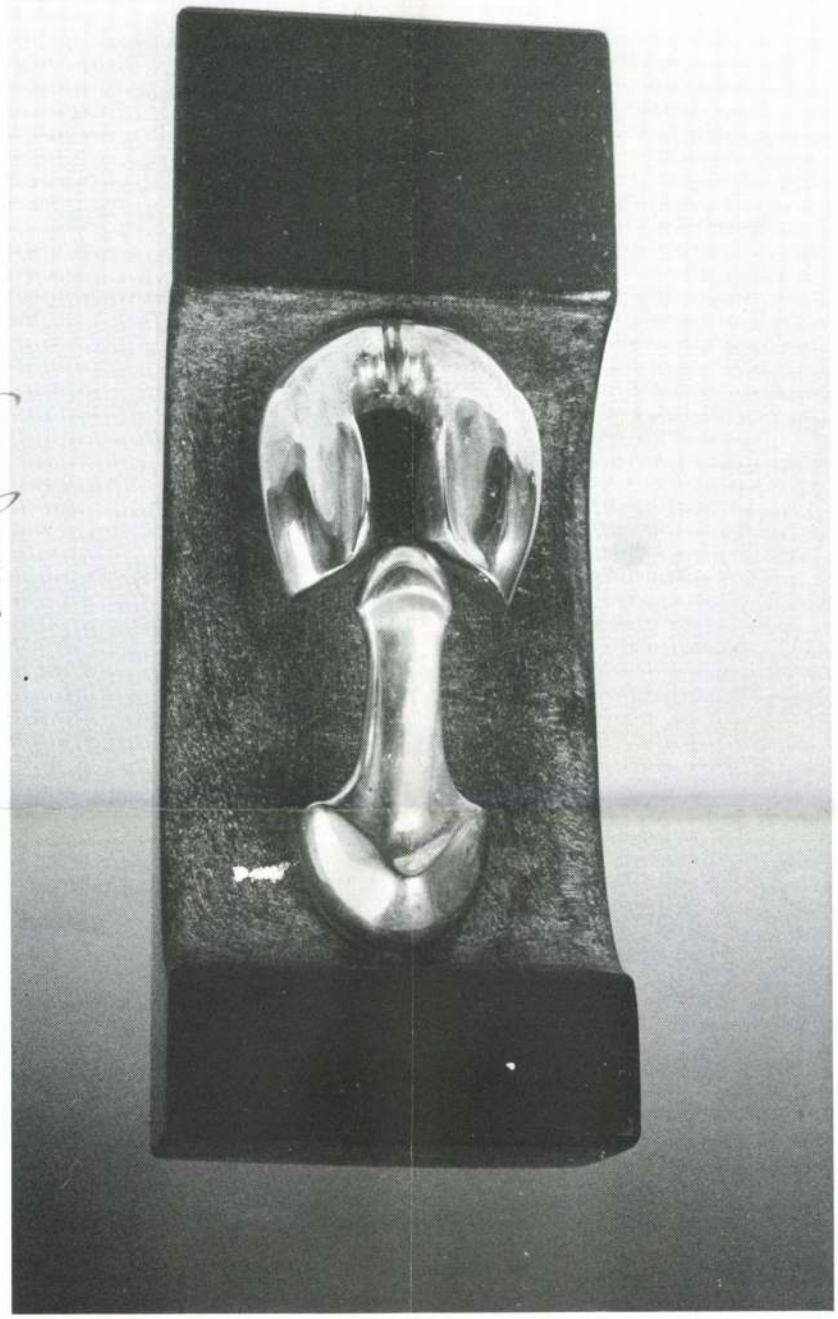

Er ist 1946 in der Gemeinde Duzs im Komitat Tolna geboren. Die Mittelschule absolvierte er in Kaposvár, im Gymnasium Mihály Táncsics. Als Bildhauer beschäftigt er sich seit 1972 mit künstlerischer Schöpferarbeit. Neben regelmässigen in- und ausländischen Ausstellungen (Österreich, Schweiz, Deutschland) stehen in mehreren Städten und Gemeinden seine Skulpturen auf öffentlichen Plätzen. Neben dem Preis des zweiten Landeswettbewerbes „Groteske" bekam er für seine Werke auch internationale anerkennungen. Er ist Mitglied des Vereins für Kirchenkunst, des Kapos ART, des Collegium Hungaricum, des Vereins der deutschen Schriftsteller und Künstler in Ungarn und seit 1993 Mitglied des deutschen Bildkünstlerverbandes.

Born in village of Duzs in Tolna County, 1946. Studied at Táncsics Mihály Grammar School in Kaposvár. Has been working as a sculptor since 1972. Besides participating regularly in Hungarian and foreign exhibitions (Austria, Switzerland, Germany), he has public place sculptures standing in a number of towns and villages. Prize winner at the National Grotesque competition II, and his works met with international recognition, too. Member of the Association of Church Artists, 'Kapos ART' Collegium Hungaricum, Association of German Writers and Artists of Hungary and Association of Artists of Germany from 1993.

KODOLÁNYI LÁSZLÓ

képzőművész

9730 Kőszeg
Zrínyi I. u. 8.

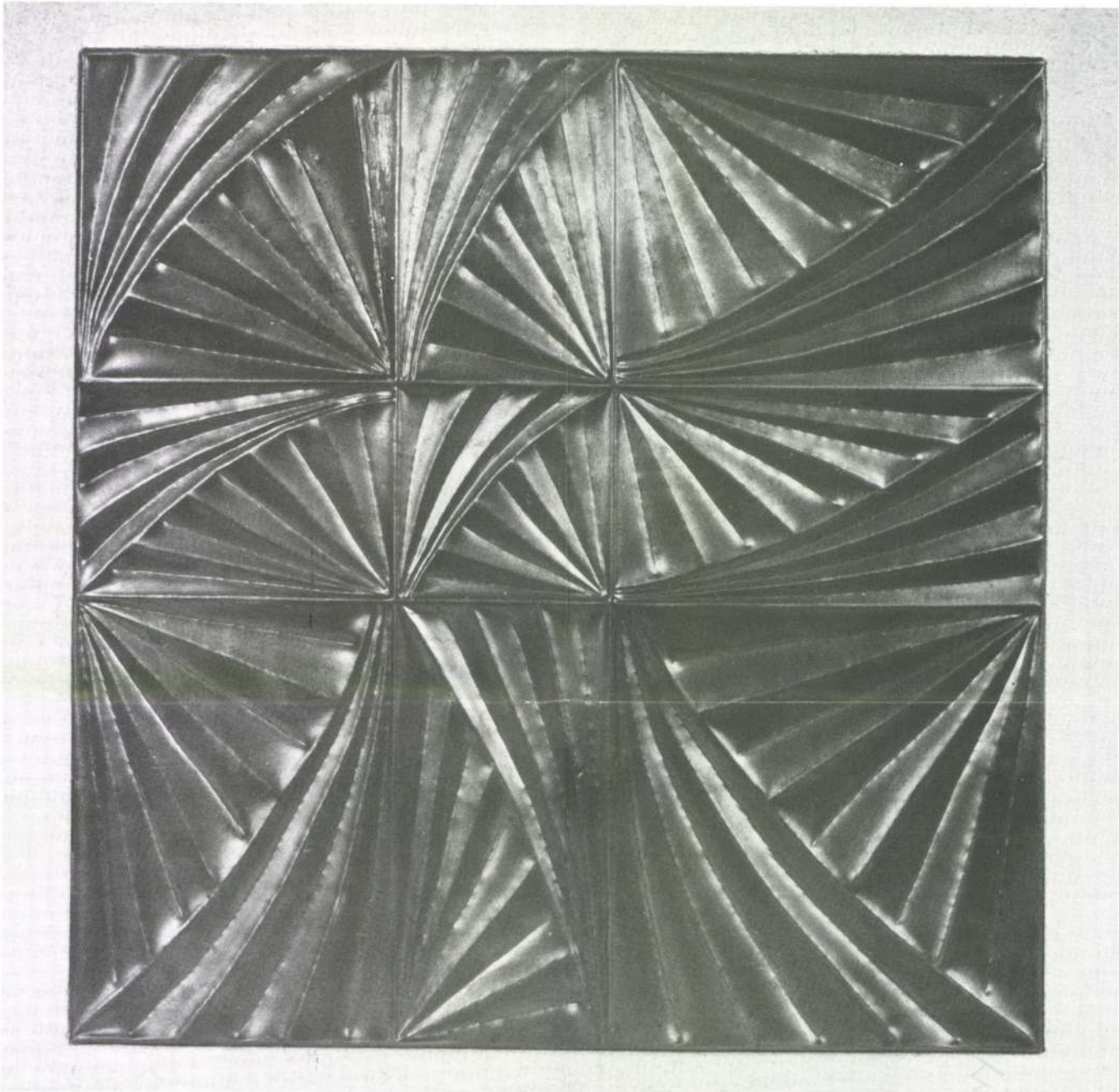

Budapesten született 1944-ben. 1962-ben érettségizett a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában ötvös, arany- és ezüstműves szakon. Ipari formatervező szakon diplomázott az Iparművészeti Főiskolán 1968-ban. 1985—1990-ig az Iparművészeti Szakközépiskola tanára. 1991-ben a szombathelyi Művészeti Szakközépiskola tanára. Több mint 50 munkája valósult meg középületekben. Egyéni kiállítása volt: Budapesten, Celldömölkön, Győrben, valamint 10 csoportos kiállításon vett részt itthon és külföldön.

Er ist 1944 in Budapest geboren. 1962 legte er sein Abitur an der Budapester Fachmittelschule für Bildkunst und Kunstgewerbe im Fach Gold- und Silberschmied ab. 1968 bekam er sein Diplom als gewerblicher Formplaner an der Hochschule für Kunstgewerbe. Von 1985 bis 1990 war er Lehrer an der Fachmittelschule für Kunstgewerbe. 1991 ist er Lehrer an der Fachmittelschule für Kunst in Szombathely. Mehr als 50 seiner Werke verwirklichten sich in öffentlichen Gebäuden. Er hatte selbstständige Ausstellungen in Budapest, Celldömölk, Győr, und nahm an 10 Gruppenausstellungen im In- und Ausland teil.

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

TÁJKÉP I.

c. kiállításának megnyitójára 1995. június 27-én (kedden) 18 órára a Budapest Galéria Kiállítóházába (Budapest III., Lajos u. 158.)

A kiállítás megtekinthető 1995. július 30-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

KODOLÁNYI S.

Kiállító művészek:

Ewa Andrzejewska-Zieba (Pl)
Nadine Babani (F)
Baranyay András (H)
Jean Pierre Bonfort (F)
Eric Bourret (F)
Roland Castro (B)
Czeizel Balázs (H)
Eln Ferenc (H)
Eperjesi Ágnes – Várnagy Tibor (H)
Frankl Aliona (H)
Bernard Guillot (F)
Gémes Péter (H)
Guy Jouaville (F)
Kodolányi Sebestyén (F)
Halas István (H)
Jubász László (H)
Kerekes Gábor (H)
Marek Liksztet (Pl)
Frederic Lefeuvre (F)
Lugo (H)
Bernard Molins (F)
Eugen Nesterov (USA)
Rosta József (H)
Somlósi Lajos (H)
Szilágyi Lenke (H)
Sztelek Csilár (H)
Yousuf Wachill (F)
Zátonyi Tibor (H)

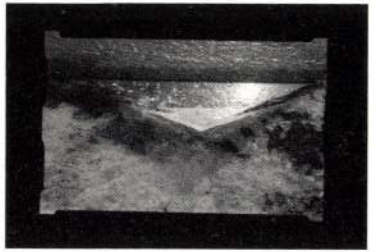

tájkép I.

KODOLÁNYI SEBESTYÉN

AKT/OK

TESTÁBRÁZOLÁS A 80-AS, 90-ES ÉVEK FOTÓMŰVÉSZETÉBEN

BOLDIZSÁR ZOLTÁN · BOZSÓ ANDRÁS · CZEIZEL BALÁZS · EPERJESI-VÁRNAGY · GÖBÖLYÖS LUCA · JOHN P.JACOB · HALAS ISTVÁN · KARVÁZY GYÖRGY · MILAN KNIZÁK · KODOLÁNYI SEBESTYÉN · KOVÁCS MELINDA · LÓDZ KALISKA · MICHAELA MOSCOUW · SANGHAI & SILVER · SZILÁGYI LENKE · UJJ ZSUZSANNA

MEGNYITJA ANDRÁS EDIT
1996. ÁPRILIS 5-ÉN, 18 ÓRAKOR
MEGTEKINTHETŐ ÁPRILIS 5 - 19-IG

LIGET GALERIA NYITVA 14-18 H-IG, KEDD SZÜNNAP
1146 BUDAPEST, AJTÓSI DÜRER SOR 5.

EKE

A KIÁLLÍTÁS MEGVALÓSÍTÁSÁT A FRAMES KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT. TÁMOGATJA.

1996
4-1

Markoja Csilla

Bp. Hevesi György 46.
1156

KODOLÁNYI Sebestyén

KEREKES Gábor: A NEGYEDIK belülről. = Fotóművészet, XXXXIII. évf. 3/4.sz. 1990 42 - 60.p. ill. E.

Fiatal Fotóművészek Studiója, IV. kiáll., 1990.aug.

Kodolányi Sebestyén kísérletező ember. A formai kísérletek megszállottja. Korábbi kísérleteivel szemben, amelyeket vetítőgépes installációs korrelációban adott közre, most csak fotót alkalmaz. A modell, történetesen egy izmos fiatalember alakjának fázismozgásai, fázisformái foglalkoztatják. Ezáltal mozgatja meg a képi felületet, változó folt- és kompozíciós lehetőségeket teremtve. Nem tudom eldönteni, hogy a felület destruálása, „piszkossá" tétele erősíti-e szándékát, mindenesetre mutatkozó tehetségének megelőlegezem a bizalmat.

project room
kis.terem

KODOLÁNYI SEBESTYÉN
UGLÁR CSABA

V i s s z a é l é s

Vendégkurátor: SÜVECZ EMESE

Megnyitó:
2002. november 12., kedd, 18 óra
Opening:
Tuesday, 12 November 2002, 6 pm

Megnyitja / *Opening speech by*
SÜVECZ Emese

Megtekinthető 2002. december 8-ig
2002. november 23-24-én 10-18 óra között:
a 2003-as „Moszkva tér" munkacímű kiállítást
előkészítő nemzetközi workshop párhuzamos
rendezvényeként.

November 23-án délután 17 órakor
a workshop keretében beszélgetés a
művészekkel.

Open until 8 December 2002

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM
LUDWIG MUSEUM BUDAPEST – MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

Budavári Palota „A" Épület
Royal Palace, Building 'A'
H-1014 Budapest, Szt. György tér 2.
t.: (+36 1) 375 9175
f.: 212 2534
info@ludwigmuseum.hu
www.ludwigmuseum.hu

Nyitva hétfő kivételével 10–18 h, csütörtökön 10–20 h.
Open 10.00–18.00, Thursday until 8 pm. Closed on Mondays.

A múzeum fenntartója a

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST
KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

BBS Produkció

KODOLÁNYI Sebestyén

KODOLÁNYI SEBESTYÉN KIÁLLÍTÁSA

MEGNYITÓ: 1995 MÁJUS 3.
(SZERDA) 18. ÓRA

H-1085. Bp. LEONARDO da VINCI u. 48.
T. 1121603. NYITVA 10-18 IG

BOLT

199. 04.29
BUDAPEST

Lórta Lajos
Felsőrőldnöli út
61-65/alt.
1025 BP

MDK

Kodreán Kornél

Erdélyi képzőm. karács.kiáll. Kolozsvári Műcs.
1943.

Kodrián Kornél, festő

Pásztortűr, 1921. II. r.

766. l.

Fruta Zoltán: Karácsony kiállítás

Tu ekép, Rápillantás a Szamosra

Kodrián Kornél

Pásztortűz, 1921. II. r.

766. l.

Finta Zoltán: Karátsonyi kiállítás

Tablakép Muskátlis bár, Kodrián Kornél

Pásztortűz, 1921. II. r.

766. l.

Finta Zoltán: Karácsonyki állítás

Tablakép: Máfus, Kodrián Kornél

Pásztortűz, 1921. II. r.

766. l.

Fritsa Zoltán: Karácsony kiállítás

Táblakép, Ősz, Kodrián Kornél

Pásztortűz, 1921. II. r.

766. l.

Fruta Zoltán: Karácsony kiállítás

Illusztráció, Kodrian Kornel

Pásztortűz, 1921. II. r.
766. l.

Walter Gyula: Könyvismertetése dr. Biró Vencel kegyesrendi tanár Erdély követei a portán című munkájáról

Táblakép: Fellegvári kapu, Kodrián Kornél

Pásztortűz, 1921. II. r.
766. l.

Fruta Zoltán: Karácsonyhiállítás

Kodrián Kornél festő

Pásztortűz, 1923. IX. évf. I. r.

640. l.

Kollektív képkiállítás a sétatéren

Kódóry Elemér

estő ,aki korán halt el, nem volt Matisse tanitványa,
a Párizsban élt müvész nevét és munkáját G. Appolinair
is emliti egyik cikkében.

Forrás 1975/1o/8o
Dévényi:Matisse magyar kapcsolatai

Kodrian Kornél

festő

lárd

Codreanu Kor-

nél alatt.

Codelli József

jezsuita festő

1750

Gentamicus

203.

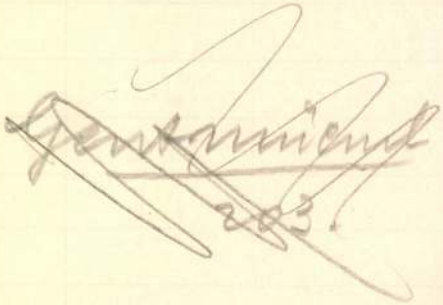

MDK

Kodus Irén

Nagyapa, of.

Téli táj, akv.

Borosvölgy, akv.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

7. l.

M.D.K.

KODZSA MIMÁR SZINÁN (1489-1588)

nagyhírű török mester építi át a Szegedi várat. (Evlia Csalebi szerint.)

Bálint Sándor: Szeged városa.

Budapest, 1959. 33. o.

Chiesa e Monastero di S. Elisabetta di Capitolo.

Monastero delle Pinzocchere di S. Elisabetta d'Ungheria. — Ebbe origine nel 1450 allorchè Messer Lionardo di Francesco da Otti, nelle cui case, dette il capitolo, le Pinzocchere vivevano radunate in santa comunità, avendo ridotto il luogo a qualche forma di monastero, lasciò alla sua morte eredi le Pinzocchere che da quel tempo principiarono a far vita conventuale.

Chiesa delle Pinzocchere di S. Elisabetta. — Consacrata nel 1553 dal Mons. Lodovico Serristori. Vi era anche una cappella dedicata alla stessa Santa e fatta a spese di Carlo Cianfogni, ora Cappella del Crocefisso, così chiamata sin dal 1734 allorchè vi fu collocata l'immagine del Crocefisso. « Evvi, secondo che riferisce il Richa, Tavola antica di detta Santa che io mi persuado che fosse prima come titolare all'altar maggio-

F:) Banfi - Ricordi ungheresi in Italia. Studi e Documenti Italo-Ungheresi della R. Accademia d'Ungheria di Roma. IV. Annuario 1940-41. Roma, 1942.

Voti di uomini illustri ungheresi raffiguranti gli stessi personaggi. — Figurini di cera di « capitani, condottieri, soldati e gente d'arme su destrieri, armati con morioni e targhe, ed in essi argieri o cimieri a pennone ne quali, di bassorilievo o di pittura, si vedeva l'imprese e le armi delle case loro », come riferisce il Del Migliore.

Filippo Scolari conte di Temesvár. — « Pippo Spano degli Scolari tutto armato, avea le strisce nere nella corazza, impresa dell'arma sua ». Opera del primo quarto del '400.

Del Migliore: Firenze illustrata (Firenze 1684), p. 287; Banfi: Filippo Scolari, p. 6, n. 18.

Giovanni Hunyadi reggente d'Ungheria. — « Fra questi (voti), come afferma il Del Migliore, Giovanni Hunniade, padre di Mattias Corvino re d'Ungheria, superato che egli ebbe l'esercito turco ». Opera della prima metà del '400.

Del Migliore, op. cit., p. 287; Balogh, in « Archeol. Ertesitö », v. XLIII, p. 277; Banfi, l. c.

Mattia Corvino re d'Ungheria. — Lui deve essere stato quel re d'Ungheria la cui statua votiva fu rifatta nel 1498. Essa è attribuita a Orsino Benintendi.

Gino Masi: La ceroplastica in Firenze nei secoli XV-XVI e la famiglia Benintendi, in « Rivista d'Arte », v. IX (Firenze 1916), p. 132; Balogh, in « Mátyás Emlékkönyv », v. I, p. 473, n. 5.

Niccolò Ujlaki re di Bosnia. — Fra le immagini « che vi erano poste per voto » e « consumate dal tempo », quella de « il re di Bosnia » ri-

fatta, secondo il Vasari, da Giovanni Agnolo Montorsoli nel 1531, era precisamente Nicolò Ujlaki.

Vasari, v. VI, p. 632, n. 3 (ove il Milanesi crede di trattarsi di « Mattia Unniade, ultimo re di Bosnia, che rimase disfatto alla bottaglia di Mohacz nel 1527 »). — Banfi, in « Corvina », ann. 1941, pp. 504, 512.

Chiesa di S. Croce.

Affresco raffigurante S. Elisabetta d'Ungheria. — Nella Cappella Bardi, la Santa è rappresentata in piedi, di fronte, in veste da terziaria francescana, con le rose miracolose. L'opera si deve alla stretta cerchia di Giotto, probabilmente allo stesso maestro che decorò la cappella dopo il 1317. Secondo lo Schmoll, l'affresco non può rappresentare la Nostra, dato che la leggenda sulle rose gli sembra una tradizione iniziata, per opera di Giovanni Rothe († 1434), posteriormente all'epoca di Giotto. Ma questa opinione sull'origine della leggenda cade di fronte alle ricerche ulteriori (Holik-Barabás), quindi nulla c'induce a mettere in dubbio la paternità di Giotto.

Schmoll, 107; Künstle, 206. Cfr. Ladislao Holik-Barabás, La leggenda sulle rose di S. Elisabetta d'Ungheria, in « Frate Francesco », v. IV (Milano, 1931), pp. 445-49.

Chiesa di S. Jacopo di Ripoli.

Dipinto con S. Elisabetta d'Ungheria. — Rappresenta l'incoronazione della B. Vergine assistita da numerosi santi, tra essi la Nostra, con le rose e le tre corone. Opera del Botticelli.

Montalembert, 403; I... i, l. c., p. 37; Schmoll, 110; Künstle, 206.

Chiesa e Convento di S. Maria Novella.

Dipinto raffigurante B. Margherita d'Ungheria. — « Fra i quadri secenteschi che adornavano la chiesa si trovava la figura della B.. Margherita d'Ungheria († 1271), ma rimosso dalla chiesa nei restauri del 1850 andò poi perduto. Era una tela a olio di pittore ignoto dei primi del '600 »

Gentile comunicazione del M. R. P. Alberto Zucchi O. P.

Affresco ritraente il Card. Giovanni Dominici. — Nel Chiostro grande, fra gl'illustri Domenicani che sono quivi rappresentati in tanti separati quadretti, sotto ciascuno dei peducci delle volte, è la prima immagine presso la porta volgendo a sinistra. Essa fu dipinta verso il 1570.

Salvi, p. CXLV; Banfi, Una scena, p. 15.

Chiesa di S. Martino a Mensola.

Dipinto raffigurante S. Emerico d'Ungheria. — Trittico, in centro la Madonna, a sinistra il principe ungherese eretto frontalmente vestito in costume di foggia nazionale del '300. In uno dei riquadri della

predella si vedono S. Emerico e la sua sposa in atto di adorare il Crocefisso, mentre S. Stefano re d'Ungheria osserva la scena attraverso la finestra di una camera attigua.

Opera eseguito nel 1391 da un allievo di Orcagna, dietro la commissione di Giuliano Amerigo Zati.

Wolf, in « M. Rég. Társulat Evkönyve », v. III, p. 104; Tarczai, p. 32, fig.; P. Damján Vargha, Problemi relativi a S. Emerico (Roma 1933), p. 19.

Chiesa di Or S. Michele.

Stemma di Luigi il Grande re d'Ungheria. — « Sopra i pilastri principali della volta, secondo che riferisce il Richa, vi sono due ordini di finestroni adornati nei vani delle armi della Repubblica e della Parte Guelfa reiterate in più luoghi, ed ancora sonvi quelle della casa Reale di Napoli che è uno scudo dimezzato per lo lungo, da una parte pieno di gigli, dall'altra di listre in piano per il regno di Ungheria, posseduto allorchè questa loggia si fabbricava da Lodovico d'Angiò figliolo di Carlo che fu tanto amico dei fiorentini, e per segno di gratitudine la Repubblica vi alzò quelle armi, essendo questa la maggior benevolenza che professasse mai Firenze verso nessun altro Potentato ».

Richa, t. I, p. I, p. 18.

Chiesa di Ognissanti.

Cappella di S. Elisabetta d'Ungheria. — È quella della famiglia Vespucci. 71

Dipinto con l'immagine di S. Elisabetta. — Secondo il Richa « è da vedersi la Santa Lisabetta regina di Ungheria alla cappella dei Vespucci restaurata dall'Arcivescovo Marzimedici, è di Matteo Rosselli ». Essa è rappresentata in abito francescano, in atto di distribuire l'elemosina ai poveri. Opera della prima metà del '600. 70

Richa, t. IV, p. II, p. 266; Montalembert, 403.

Dipinto raffigurante S. Elisabetta. — Opera di Giuseppe Pinzani (sec. XVII-XVIII). 69

Montalembert, 403.

Reliquie di S. Elisabetta. — Stando al Richa « tra le ossa di Sante » vi si conservano anche quelle di « Santa Elisabetta Regina ». 68

Richa, l. c., p. 282.

Arcispedale di S. Maria Nuova.

Cappella di S. Elisabetta d'Ungheria — Come riferisce il Richa: « la cappella del primo vecchio spedale è intitolata oggi S. Elisabetta; in oggi vedasi una tavola di Alessandro Allori, dove è la Vergine e S. Elisabetta », 67

e che ora fa bella mostra nella R. Galleria dell'Arcispedale di S. Maria Nuova.

Giamboni, 254; Richa, t. VIII, p. IV, p. 179.

Ex convento di S. Apollonia.

Affresco raffigurante Filippo Scolari conte di Temesvár. — Armato di corazza, in attitudine guerresca con la spada sguainata, con sotto questa iscrizione: « DOMINVS PHILIPPVS HISPANVS DE SCOLARIS RELATOR VICTORIE THEVCRORVM ». Esso in origine ornò una parete del salone della villa Pandolfini presso Legnaia.

C. Pini - G. Milanesi: Quelques tableaux de la Galerie Rinuccini, Parigi 1852, p. 105; Müntz, Histoire de l'art pendant la Renaissance (Paris 1889), v. I, p. 625 (con ripr.); Litta, op. cit., v. VIII, Buondelmonti di Firenze, tav. 118 (ripr.); Banfi, Una scena, pp. 15, 26, n. 70, fig. 8.

Casa del Mutilato.

L'Oratorio degli Scolari. — Filippo Scolari conte di Temesár, nominato erede del fratello Matteo despota di Rascia e del cugino Andrea vescovo di Varadino, con obbligo di costruire un convento di Camaldolesi a Tizzano ed un altro a Vicchio Maggio, chiese ed ottenne dal pontefice Martino V che, invece di due conventi, gli fosse permesso di fabbricarne uno solo, « acciò che — secondo che rfierisce il biografo Jacopo Poggio — qualche monumento et ricordo delle cose sue fabbricate appresso ai discendenti nella patria restasse ». Sopravvenutagli la morte, nel 1434 fra gli esecutori testamentari, i Consoli dell'Arte di Calimala, ed i Camaldolesi di Firenze, fu fatta la convenzione di costruire un oratorio sul terreno di S. Maria degli Angeli che si sarebbe chiamato « Oratorio degli Scolari agli Angeli ».

L'opera fu affidata a Filippo Brunelleschi che volle far risorgere con questo monumento la più pura architettura classica a sistema centrale. L'oratorio costituito da una aula ottagonale, lo spazio interno della quale, circondato da otto cappelle, doveva essere coperto con una cupola, fu appena iniziato fra il 1434 ed il 1437, ma venuti meno i mezzi per ricondurlo a termine, rimase incompuito. Così innalzata fin presso il cornicione per oltre nove braccia, la « Rotonda del Brunelleschi » venne abbandonata all'intemperie. Per di più, nella seconda metà del secolo passato, per creare quartieri d'abitazione, furono costruite sopra i locali già destinati ad essere cappelle, certe murature dalle quali una parte del monumento rimase imprigionata. Nel 1919 però si procedette a demolire la soprastruttura, quindi nel 1937, per opera dell'architetto Rodolfo Sabatini, venne ripristinato fedelmente al punto in cui fu lasciato in tronco, coprendolo in modo nettamente distinto, nello stesso tempo senza turbarne l'ar-

chitettura con contrasti stridenti. In questa sistemazione la « Rotonda » è riunita alla Casa del Mutilato, per una galleria traversale, in modo che la mole troneggia quasi isolata nell'angolo, della Piazza Brunelleschi.

Arturo Linacher: Il Tempio degli Scolari, in « Atti della Società Colombaria di Firenze » degli anni 1918-19 e 1919-20 (Firenze 1921), pp. 47-65; La Casa del Mutilato in Firenze, ivi 1937, pp. 5-6, tavv. VII-IX; Banfi: L'Oratorio degli Scolari di Firenze, in « Corvina », N. S., v. IV (1941), pp. 221-254, tavv. II-X, e la bibliografia ivi addotta.

Palazzo Buondelmonti.

Dipinti illustranti le azioni di Filippo Scolari. — Secondo il Bocchi-Cinelli, nella facciata del palazzo « sono dipinti a chiari scuri da Jacone pittore famoso tutte le azioni di Filippo Scolari fiorentino detto altrimenti Pippo Spano ».

Il Vasari facendo menzione dell'artista di questi dipinti, afferma che « Jacopo detto Jacone fu discepolo d'Andrea (del Sarto), il quale Jacone, mentre visse Andrea, si valse assai di lui, come appare massimamente nella facciata del Cavalier Buondelmonti in sulla piazza di S. Trinità ». Nella nota aggiuntavi dal Milanesi si afferma che « i chiaroscuri dipinti (oggi perduti) rappresentavano le azioni di Filippo Scolari detto Pippo Spano ». È perciò destituita di qualsiasi fondamento l'asserzione che il Vasari abbia riferito questi dipinti ad Alessandro Magno o a Carlo Magno.

Bocchi Cinelli: Le bellezze della città di Firenze, ivi 1677, p. 195; Polidori, l. c., p. 232: « in quanto alla facciata dell'attuale Gabinetto Letterario (già Palazzo Buondelmonti) che vi dissi essere già stato adorno con affreschi allusivi al nostro eroe, ne ebbi conferma dall'erudito pittore Domenico Bicoli, ispettore della R. Pinacoteca dei Pitti, il quale si ricorda di queste pitture, e in prova di ciò mi fece leggere il Cinelli. Il Vasari favella pure di questa fattura, ma dice esprimere le gesta di Alessandro Magno ». Linacher, op. cit., p. 51, dice invece che i dipinti del Palazzo Buondelmonti il Vasari li attribuisce erroneamente a Carlo Magno. — Balogh, in « Századok », v. LIX, p. 247.

Palazzo Scolari.

Bassorilievo raffigurante lo stemma di Filippo Scolari. — Nella propria casa ove il conte di Temesvár alloggiò durante il suo soggiorno fiorentino del 1410, si vede tuttora il suo stemma spiccante sopra un piano di nicchie con la targa da torneo con tre strisce, stretta fra le spire di un drago, insegna dell'ordine cavalleresco detto appunto del Drago ed istituito da Sigismondo re d'Ungheria, al quale apparteneva lo Scolari.

Della stessa casa dice il Mellini che « è ancora oggidì in pie' nel Borgo degli Albizzi, in sul canto dei Giraldi, et congiunta col Palazzo de' Pazzi et della quale sono padroni Luigi et Alessandro figlioli di Giuliano Capponi ».

Litta, o. c., v. I, Buondelmonti di Firenze, tav. I (con riproduzione dello stemma); Holik-Barabás, in « Esercito e Nazione », v. VIII, p. 379 (con ripr.).

Palazzo Vecchio.

Affresco rappresentante la veduta della città di Pozsony. — Come riferisce il Mellini « nelle facciate delle loggie del Cortile, all'intorno è una cornice, con alcuni pilastri, et fra pilastro e pilastro è ritratta di naturale et con diligenza una Terra grossa o città di Germania, et ciascuna ha di sopra il suo nome in tedesco et sotto in latino. Queste sono... POSSONIA e di sotto POSONIVM HVNGARIAE CIVITAS — IN QVA MAXIMILIANVS CORONATVS FVIT », ecc.

La decorazione del cortile ebbe luogo nel 1565, in occasione delle nozze del Duca Francesco de' Medici con l'Arciduchessa Giovanna d'Austria. Secondo il Mellini, lavorarono alle vedute delle città: Bastiano Veronese, Giovanni Lombardi, Cesare Baglioni e Turino Piemontese.

Domenico Mellini: Descrizione dell'entrata della Serma Reina Giovanna d'Austria et dell'Apparato fatto in Firenze nella venuta et per le felicissime nozze di S. A. Don Francesco dei Medici Principe di Fiorenza e di Siena, Firenze 1566, p. 122; Vittorio Miskovszky: Uti rajzok Budapesttöl Rómáig (Note di viaggio da Budapest a Roma), in « A Felsö Magyarországi Múzeum Egylet II. Evkönyve » (Kassa 1876), p. 9; Lensi, p. 228.

Affresco raffigurante la scena dell'invio in Ungheria del Card. Ippolito dei Medici legato pontificio. — In uno dei nove riquadri della volta del Salotto di Clemente VII è dipinto l'avvenimento « quando il Papa Clemente VII manda il Card. Ippolito legato in Ungheria, ed è quello in veste da Unghero ».

Opera eseguita da Giorgio Vasari nel 1565.

Pietro Fanfani: Le pitture del Quartiere del Papa Leone in Palazzo Vecchio, Firenze 1861, pp. 5-7; Lensi p. 170.

Affresco con Nanni Unghero. — Tra i quattro tondi della volta nella Camera di Cosimo I, nel primo al di sopra di chi entra, è rappresentato il Duca in mezzo a parecchi architetti ed ingegneri con modelli in mano; dietro il Del Tasso, recante nelle mani il modello delle Loggie di Mercato, si vede Nanni Unghero individuato dalla scitta in parte abrasa, NAN... GER..

Lensi, p. 190 (con riproduzione); Balogh, in « Az O. M. Szépmüvészeti Múzeum Evkönyvei », v. IV (1924-26, p. 107 (con fig.).

Galleria dell'Accademia di Belle Arti.

Dipinto raffigurante S. Elisabetta. — Ci presenta la Santa in atto di distribuire il pane a due poveri che le vengono incontro. Sopra la sua testa un angelo librante in aria regge la corona.

Opera di Andrea Orcagna (1308-1368).

J...i, l. c., p. 36.

Dipinto raffigurante S. Elisabetta (n. 4649). — Intera figura con aureola, vestita da terziaria francescana; nella veste che tiene rialzata con le mani, fiori; ai piedi corona d'oro.

Opera di Giov. Antonio Sogliani, ricordata già dal Vasari, insieme al S. Francesco (n. 4648) con il quale fa coppia. Pervenne nella Galleria nel 1865 dalla sopressa chiesa di S. Girolamo sulla Costa.

I Imerito di aver riconosciuto nel quadro l'opera del Sogliani spetta a Jolanda Balogh in « Archeol. Ertesitő », v. XL, pp. 206-7 con fig.; Michalik, in « Misc. Franc. », v. XXXVI, p. 84 (ne ignora l'autore); Procacci, p. 50.

Dipinto con S. Elisabetta (n. 3162). — Nel centro si svolge la scena dello sposalizio di S. Caterina assistita da Santi disposti intorno alla Vergine di Alessandria. Nella figura sull'orlo destro del quadro si vede una figura di Santa vestita da terziaria francescana e che nella sinistra tiene una sacca formata dal mantello piena di fiori rossi e bianchi; in essa il Mihalik crede ravvisare la Nostra.

Scuola fiorentina, della prima metà del '400.

Mihalik, l. c., p. 84; Procacci, p. 33.

Dipinto con S. Elisabetta (n. 8465). — Tabernacoletto portatile, rappresenta la Madonna col Bambino e con vari Santi, tra i quali due donne. L'una è Caterina d'Alessandria e l'altra una giovane Santa con in capo la corona e in mano un mazzo di fiori, evidentemente S. Elisabetta.

Opera di Giovanni da Milano del 1363.

Mihalik, l. c. p. 84; Procacci, p. 24.

Dipinto con S. Elisabetta (n. 8606). — Il quadro rappresenta l'Annunciazione della Vergine alla quale, a destra e a sinistra, numerosi Santi fanno corona. Nella parte superiore, fra sei Santi, è raffigurata anche STA ELISABET.

Opera di Giovanni del Biondo della seconda metà del 300.

Mihalik, l. c., p. 84; Procacci, p. 30.

Galleria dell'Arcispedale di S. Maria Nuova.

Dipinto con S. Elisabetta. — Pala d'altare con la Vergine in trono, venerata da vari Santi, tra essi S. Elisabetta. Proveniente dalla Cappella del « primo vecchio spedale ».

Opera di Alessandro Allori (1535-1607).

Richa, t. VIII, P. IV, p. 179: « ... tavola messavi (nella Cappella dell'Ospedale) dall'Accademia dei Pittori, quivi cominciata fin dal tempo di Giotto ». E. Ridolfi, La Galleria dell'Arcispedale di S. Maria Nuova in Firenze, ne « Le Gallerie Nazionali Italiane », v. IV (Roma 1909), 179.

Galleria Pitti.

Dipinto ritraente il card. Ippolito Medici. — Sala di Apollo, n. 201. Eseguito a olio su tela da Tiziano, esso ci presenta lo spavaldo giovane in ricco costume da magnate ungherese, poichè nel 1533 si era fatto dare il comando di quattromila moschettieri per correre alla liberazione dell'Ungheria invasa dai Turchi, ed era giunta sino a Vienna. L'opera è già ricordata da P. Giovio, come sua proprietà, quindi dal Vasari che la vide « nella guardaroba del duca Cosimo », donde pervenne nella Galleria Palatina.

Jovius, Elogia bellica, p. 307 (con fig.); Vasari, v. VII, p. 440; Müntz, in « Mémoires de l'Institut National de France », v. .XXXVI, Parte II, pp. 329-31 (con fig.). Per i ritratti del card. Ippolito v. M. Justi, in « Zeitschrift für bildenden Kunst », v. III (1896, pp. 34 sgg. Cfr. Bertarelli, Firenze, p. 310.

Dipinto con Maria Teresa regina d'Ungheria. — Appartamenti Reali, Camera da letto di Umberto I, n. 1431. Quadro a olio su tela, rappresenta l'imperatore Francesco I di Lorena e Maria Teresa con i figli a Schönbrunn; attribuito a Pompeo Batoni, ma piuttosto di Martino van Meytens.

Bertarelli, Firenze, p. 313.

Galleria degli Uffizi.

Affresco con Filippo Scolari. — Nella volta del corridoio a ponente, dedicata agli illustri capitani fiorentini, è raffigurato il Valor Militare a cui alludono anche gli spazi e gli ornati di questa volta. A sua sinistra, come riferisce il Manni, si trova effigiato « Filippo Scolari detto Pippo Spano, generale di Sigismondo re d'Ungheria, conte di Temesvár e di Ozora, con aver sotto rappresentata una delle 23 campali giornate, in cui viene asserito che altrettante volte rompesse i turchi ».

Il ritratto dello Scolari è ricalcato su quello eseguito da Cristofano dell'Altissimo, mentre la vignetta rappresentante la sua guerresca azione è opera di fantasia.

La decorazione del corridoio ebbe luogo nel 1658 per opera di Cosimo Ulivelli, Angiolo Gori, Jacopo Chiavistelli e Giuseppe Masini.

Attioni gloriose degli uomini illustri fiorentini espresse con i loro ritratti nelle volte della R. Galleria di Toscana, pubblicate da I. Orsini colla descrizione di Domenico Maria Manni, s. n. t. (Firenze 1774), tav. XXXV; Polidori, l. c., v. IV, P. I, p. 232; Kenner, in « Jahrbuch der Kunsthist. Sammlungen », v. XVIII, p. 247, nota 5.

Affresco rappresentante Matteo Scolari despota di Rascia. — In un'altra volta dello stesso corridoio, dedicata alle « Signorie appresso di stranieri », si vede la figura simbolica della Signoria Fiorentina circondata da sei tondini contenenti altrettanti ritratti di « soggetti sublimati ad alti gradi in

esteri paesi », tra essi — come attesta il Manni — « è Matteo dei Scolari, fratello di Filippo conte di Temesvár e di Ozora, e che fu despota della Rascia e verso il 1425 fiorì ».

Attioni ecc., tav. XXXVIII.

Dipinti ritraenti uomini illustri d'Ungheria. — Nel corridoio che, attraverso l'Arno, congiunge Pitti a Palazzo Vecchio, è allogata una galleria di ritratti eseguiti ad olio su tela, diam. cm. 47 × 58; tra essi si vedono i ritratti dei seguenti personaggi:

Attila (n. 395), replica del relativo quadro del Museo Gioviano, per opera di Cristofano dell'Altissimo tra il 1552 e il 1562.

Vasari, Tavola de' Ritratti: « Prima fila dalla banda di mezzo di Imperatori di Turchi, n. 5. Attila, Flagello di Dio ». Müntz, l. c., p. 300.

Filippo Scolari (n. 83), profilo a sinistra, con la scritta PHILIPPVS SCOLARI. È dovuto probabilmente a Cristofano dell'Altissimo. Su questo ritratto fu ricalcata l'incisione presso il Capriolo ed il Totti.

Inventario del 1553 pubblicato da C. Conti, p. 138 ricorda, in « Stanza I di Guardaroba segreta », « un quadretto pittori Filippo Hispano con cornice dorato ». Vasari. Tavola de' Ritratti: « Condottieri di eserciti nella prima fila della banda di Tramontana, n. 5. Filippo Spagnuolo ». Capriolo, n. 49 e Totti, p. 69 riportano l'incisione ricalcata sul medesimo quadro. Polidori, l. c., p. 161, nota 1, vuole che sia la replica del relativo quadro del Museo Gioviano, ma la sua affermazione è destituita di qualsiasi fondamento, perchè quel Museo non possedeva mai alcun ritratto di Filippo Scolari. — Cfr. Kenner, in « Jahrbuch der Kunsthist. Sammlungen », v. XVIII, p. 247.; Banfi, Una scena, pp. 15, 26, fig. 9.

Ladislao di Napoli re titolare d'Ungheria, opera di Cristofano dell'Altissimo.

Vasari, Tavola de' Ritratti: « Seconda fila dalla banda di Tramontana, Re et Imperatori, n. 22. Ladislao Re di Napoli ».

Giuliano Cesarini, copia fatta da Cristofano dell'Altissimo sull'originale già conservato nel Museo Gioviano di Como.

Vasari, Tavola de' Ritratti: « Cardinali nella prima fila della banda di Levante, n. 10. Giuliano Cesarino ». Müntz, l. c., p. 314.

Mattia Corvino (n. 675), profilo a sinistra con la scritta MATHIAS CORVINUS PAN. REX. Copia tratta da Cristofano dell'Altissimo sull'originale di Andrea Mantegna già esistita nel Museo Gioviano.

Vasari, Tavola de' Ritratti: « Seconda fila della banda di Tramontana, n. 17. Mattia Re di Ungaria ». Cfr. Hoványi, v. V, p. 142; Müntz, l. c., p. 232; Balogh, in « Századok », v. 1925, p. 251 (con fig.); Budinis, p. 48; Balogh, in « Matyás Emlékkönyv », v. I, p. 494, fig. 28 (con bibliografia).

Ladovico II re d'Ungheria (n. 78), busto riguardante di tre quarti a sinistra, replica del relativo quadro Gioviano, per opera di Crist. dell'Altissimo.

Vasari, Tavola de' Ritratti: « Seconda fila dalla banda di Tramontana, n. 18. Ludovico Re d'Ungheria che fu morto da i Turchi ». Hoványi, v. I, p. 142; Kenner, l. c., v. XIV, p. 146, n. 159; Müntz, l. c., p. 333.

Ferdinando I re d'Ungheria, busto riguardante di tre quarti a sinistra, replica del relativo quadro Gioviano eseguita da Crist. dell'Altissimo.

Vasari, Tavola de' Ritratti: « Seconda fila dalla banda di Tramontana, n. 7. Ferdinando Imperatore ». Kenner, l. c., v. XIV, p. 142, n. 151; Müntz, l. c., p. 330.

Card. Ippolito dei Medici legato pontificio in Ungheria (n. 149), nl dire del Vasari, « con abito all'ungherese ». Replica fatta da Crist. dell'Altissimo dell'opera di Tiziano.

Vasari, v. VII, p. 440; Idem, Tavola de' Ritratti: « Cardinali, n. 8. Hippolito Medici ».

Stefano Báthori principe di Transilvania e re di Polonia (n. 86), busto riguardante di tre quarti a sinistra, con berretto sormontato da fiocco gemmato.

Su disegno di Francesco Pieraccini il ritratto fu inciso liberamente da Antonio Verico per l'opera: B. Zaydler, Storia della Polonia (Firenze 1831), v. II.

Miniatura ritraente Stefano Báthori. — Gabinetto delle Miniature, n 8855 (esp.. 86). Busto riguardante di tre quarti a destra, con berretto sormontato da fiocco gemmato. Opera della scuola di Martino Koeber.

E. Hutton Czapski, Spis rycin przedstawiajcych portrety (Krakow 1901), n. 1953; Gerola, ne « La Bibliofilia », v. XXXVI, p. 451, n. 48 (con fig.).

Autoritratti di pittori ungheresi. — Raccolta degli Autoritratti, Sala I dedicata ai pittori russi, polacchi, scandinavi, ungheresi, tedeschi, fra essi quello n. 3576 è di Filippo László.

Bertarelli, Firenze, p. 143.

Museo Nazionale.

Medaglia di Mattia Corvino. — È identica con quella 2-a, conservata nel Museo Civico di Bologna.

Balogh, in « Mátyás Emlékkönyv », n. I, p. 480, n. 12.

Medaglia del Gen. Giambattista Castaldo conquistatore della Transilvania. — Il diritto della medaglia in bronzo dal diametro di mm. 45, reca il busto a sinistra del generale con la scritta IO. BA. CAS. CAR. V. CAES. FER. RO. REG. ET BOE. EXERCIT. DVX. ANIB. Sul rovescio si vede una figura femminile nuda, assisa, con una corona nella sinistra. Più in basso la figura del fiume Maros, con la scritta TRANSILVANIA CAPTA.

Armand, v. I, p. 175, n. 1 afferma che sul rovescio si leggerebbe anche il nome MAVRVSCIVS; I. B. Supino, Il Medagliere Mediceo nel R. Museo Nazionale di Firenze, ne « Le Gallerie Nazionali Italiane », v. IV (Roma, 1890), p. 10, n. 7. Per il Castaldo v. L. A. Maggiorotti e F. Banfi, Le fortezze di Temesvár e di Lippa in Transilvania, in « Atti dell'Istituto di Architettura Militare », fasc. III (Roma 1933), pp. 5-47.

Museo di S. Marco.

Affresco ritraente il card. Giovanni Dominici legato pontificio in Ungheria. — Nella Sala Capitolare dell'ex-convento ove, stando a Vasari, è dipinto « u nalbero che ha S. Domenico a' piedi ed in certi tondi tutti i papi, cardinali, vescovi, santi e maestri » dell'Ordine dei Predicatori, il secondo tondo a sinistra di S. Domenico, ci presenta il Cardinale effigiato frontalmente, a mezza figura, con la scritta

B. IOHANNES DOMINICVS
DE FLORENTIA CARDINALIS. XXII

Opera eseguita dal B. Giovanni Angelico da Fiesole, fra il 1443 ed il 1445.

Vincenzo Marchese, S. Marco Convento dei PP. Predicatori in Firenze (ivi 1853), v. I, p. 34; Idem, Memorie dei più insigni pittori e architetti domenicani (Bologna 1878), v. I, p. 330; Salvi, pref. pp. LV, CXLVI; Banfi, Una scena, pp. 17, 26, fig. 14.

Affresco con S. Elisabetta d'Ungheria. — Rappresenta l'Assunzione della Vergine con vari Santi, tra essi la Nostra, in tutta figura, vestita da terziaria francescana, con l'aureola sormontata da corona d'oro e le rose in grembo. Opera di Fra Paolino del Signoraccio da Pistoia (1490-1547).

Mihalik, in « Misc. Franc. », v. c., p. 84.

Firenze

Museo Stibbert.

Sciabole ungheresi. — Ve ne sono tre, esposte nella Sala IV:

No. 690. Fornimento di bronzo con guardia semplice e impugnatura ricoperta di pelle e fasciata di cordoncino d'ottone. Lama lunga cm. 79. Damaschinata, col monogramma FIJ (= Francesco II) e lo stemma d'Ungheria.

No. 691. Fornimento analogo alla sciabola precedente. La lama, lunga cm. 79. reca inciso da una parte una rozza immagine della Madonna e l'iscrizione: « Maria Mater Dei Patronia Hungaria Sub tuum Praesidium Confugio », dall'altra la croce di S. Stefano e l'iscrizione: « In hoc signo Vinces — Deus Exercituum Pellator fortissime est mecum ». Opera della fine del secolo XVIII o del principio del XIX.

No. 692. Il fornimento è simile a quello delle sciabole precedenti, ma più curato di fattura. Il testo delle iscrizioni è il seguente: « Maria Mater Dei Patrona Hungaria sub tuum präsidium confugio »; « In hoc signo vinces — Deus Exercituum Pellator fortissime esto mecum ». Della fine del sec. XVIII o del principio del XIX.

Alfonso Lensi, Il Museo Stibbert (Firenze 1917), pp. 130-131.

Tasca da sciabola ungherese. — Di velluto rosso, ricamato in oro con lo stemma dell'Ungheria. Opera del secolo XVIII.

Genthon, in « Gerevich-Emlékkönyv », p. 245.

Partigianette da ufficiale ungherese. — Ve ne sono due, esposte nella Sala II.

No. 104. Ha il ferro dorato e ornato da una parte con lo stemma d'Ungheria caricato con quello d'Asburgo e con i monogrammi FC e MT, dall'altra con un'arme sormontata da una corona di marchese e recante le lettere G.A e C.C incise rozzamente. — Sec. XVIII.

No. 137. E' analoga alla partigianetta precedente. Porta gli stemmi d'Austria ed Ungheria. — Sec. XVIII.

Alfonso Lensi, Il Museo Stibbert. (Catalogo delle Sale delle armi europee), Firenze 1917, pp. 23- 29, tav. VIII (con la fig. del partigianetta N. 137).

Raccolta Minerbetti-Boni.

Dipinto ritraente Filippo Scolari. — Mezza figura volta a sinistra, come nel quadro degli Uffizi. Quadro antico in tavola posseduto nel 1762 da Andrea Minerbetti-Boni.

Marco Lastri, Serie di ritratti di uomini illustri toscani, v. II (Firenze 1768), tav. XIII, riproduce l'incisione su rame, che, oltre allo stemma degli Scolari porta la seguente iscrizione:

FILIPPO SPANO DEGLI SCOLARI FIORENTINO
CONTE DI TEMESWAR E DI OZORA
CAPITANO INVITTISSIMO
nacque nel MCCCLXIX morì nel MCCCCXXVI

In calce: « Cavato da un quadro antico in tavola appresso l'Ill.mo Sig. Andrea Minerbetti Boni. — Franc. Allegrini inc. 1762 ».

Polidori, l. c., p. 161; Banfi, Filippo Scolari, p. 9 (con ripr.); Idem, in « Illustrazione Toscana », v. IX (Firenze 1931), n. 9, p. 8 (con ripr.); Idem, Una scena, pp. 15, 26, fig. 10.

Raccolta Vieusseux.

Dipinto ritraente Filippo Scolari. — Eseguito in tavola, reca il ritratto analogo a quello degli Uffizi. Nel 1843 fu posseduto da Giovanni Pietro Vieusseux.

Polidori, l. c., pp. 161, 231.

Biblioteca Medicea Laurenziana.

Bibbia Corviniana con miniatura raffigurante il re Mattia Corvino ed il duca Giovanni Corvino. — Consta di tre codici membranacei (Plut. 15, 16, 17) e riccamente miniati. Il committente ne fu Mattia d'Ungheria, come risulta dal disegno del di lui stemma, posto al frontespizio del primo volume e che si ripete anche nel terzo volume. A c. 3ro del cod. 17 v'è una miniatura che reca sullo sfondo la storia di re Davide e nel primo piano tre

figure. Nella figura di mezzo è certamente effigiata Mattia Corvino, mentre in quella a sinistra la Balogh credè di ravvisare le sembianze del duca Giovanni Corvino. La miniatura, insieme alla decorazione della Bibbia, fu eseguita nel 1489-90 dai fratelli De Fora, Gerardo e Monte.

Fógel, in « Bibliotheca Corvina », pp. 69-70, nn. 38-40; Balogh, in « Mátyás Emlékkönyv », v. I, p. 502, n. 37, con bibliografia.

Codice Corviniano con lo stemma di Mattia Corvino. — Membranaceo, con la segnatura « Acquisti e Doni, cod. 233 », contenente l'opera di Domizio Calderini (« Commentarium in Juvenalem »). A c. 310 si vede dipinta l'impresa di Mattia, scudo sormontato da corona aperta e diviso in quattro campi: nel primo campo lo stemma a fasce dell'Ungheria, nel secondo la doppia croce dei Re d'Ungheria, nel terzo e nel quarto i rispettivi stemmi di Dalmazia e di Boemia; nello scudetto centrale il corvo, l'insegna della casa Hunyadi. La decorazione del codice è dovuta ad Attavante degli Attavanti.

Fógel, l. c., p. 70, n. 44.

Codici Corviniani. — Eseguiti dietro commissione di Mattia Corvino da amanuensi e miniatori fiorentini, ma sopravvenutagli la morte nel 1490, passarono nella Biblioteca Medicea, anzichè nella Corviniana di Buda.

Fógel, l. c., pp. 68-70, sotto i numeri:

36) Plut. 12, cod. 10: D. Augustini Questiones super Genesim, membranaceo in f., cc. 300. A c. 300ro: « Antonius Sinibaldus florentinus scripsit Florentiae Anno Domini M.CCCC.LXXXIX. Pro Serenissimo Mattiae Regis Ungariae ».

37) Plut. 14, cod. 22: D. Augustini De Virginibus et alia quaedam, membr., in f. cc. 224. A c. 224vo: « Exemplaribus satis fidis Matthiae inclyti regis Hungariae et Boemiae Sancti Ambrosii codices ego Martinus Antonius Presbiter Dei gratia faustissime manu propria scripsi, opus absolutum III Idus Octobris Anno Salutis M.CCCC.LXXXIX ».

41) Plut. 21, cod. 19: Magistri Sententiarum libri V, Isidori Hispalensis libellus, membr. in f., cc. 307. A carta 307ro: « Exemplaribus satis fidis Matthiae inclyti regis Hungariae et Boemiae sancti Isidori episcopi de exspositione historiae sacrae legis. Ego frater Jacobus Joannis Alamanus Crucennacensis ordinis fratrum beat.me Virginis Mariae De Monte Carmelo fideliter exripsi.... Anno Domini M.CCCC.LXXXX ».

42) Plut. 68, cod. 19: Appiani Alexandrini Historia, mebr. in f., cc. 315. A carta 151ro: « Exscriptum est hoc opus per me Carolum Hilarij geminianensem notarium publicum florentinum ad laudem et gloriam Regis Hungariae sub Anno Domini M.CCCC.LXXXVIII die vero XXX mensis Januarii »; a c. 315ro: « Exscriptum est hoc opus per me eundem Carolum notarium geminianensem suprascriptum ad laudem et gloriam felicissimae memoriae Regis Hungariae de proximo defuncti cui generosa anima apud Deum requiscat in pace. A. D. M.CCCC.LXXXX die XXVI Mensis Junii ».

43) Plut. 73, c. 39; Marsilii Ficini De triplici vita, mebr. in f., cc. 178, dedicato dall'autore a Mattia Corvino. Sul margine inferiore del frontespizio lo stemma del re d'Ungheria ricoperto con quello dei Medici.

Miniatura raffigurante il re Mattia Corvino e il duca Giovanni Corvino. — Plut. 77, cod. 11, contenente l'opera di Aurelio Brandolini (Dialogus de comparatione Reipublicae et Regni. A c. 9vo si vedono effigiati

gli interlocutori del dialogo: nel centro, Mattia assiso in trono, a sinistra il duca Giovanni vestito a foggia nazionale, a destra Domenico Giugni agente diplomatico di Firenze. La miniatura deve appartenere alla cerchia di Boccardino.

Fraknói, in « Irodalomtörténei Emlékek », v. II (Budapest 1890), intr. p. IX; Elisabetta Mayer, Un umanista italiano della corte di Mattia Corvino, in « Studi e Documenti italo-ungheresi della R. Accademia di Roma », Annuario del 1937, p. 165; Balogh, in « Mátyás Emlékkönyv », v. I, p. 528, n. 72.

Foligno

Duomo.

Affresco raffigurante l'ospitalità di S. Elisabetta d'Ungheria. — Un elenco di pitture del 1750 ricorda lo « Spedale di S. Elisabetta » dipinto da Girolamo Muziano (1528-1592) sulla parete in una delle cappelle del « braccio sinistro ». Sull'affresco abraso o coperto di calce nei primi del secolo passato Niccolò Beatrizet (1520-1560) aveva ricalcato un'incisione che ne riporta anche l'iscrizione:

SANCTA. ELISABETH. REGIS. VNGARIE. FILIA. VAS. VIRTVTVM. ET. MIRACVLORVM. MAGNITVDINE. CLARA. QVE. PARENTVM. GENEROSITATE. ET. DIVITIARVM. IACTANTIA. CONTEMPTA. PRO. CORONA. CINEREM. ET. PRO. PECTORALI. FASCIA. CILICIVM. SVSCIPIENS. MVNDO. SE. FECIT. IGNOBILEM. VT. NOBILIS. CVM. CHRISTO. EFFICERETVR. IN. COELIS.

Lodovico Iacobelli, Vita del Patrono S. Feliciano (Foligno 1626), p. 92; Ugo Da Como, Girolamo Muziano (Bergamo 1930), p. 59 ov'è riprodotta anche l'incisione del Beatrizet.

Galeria

S. Maria in Celsano.

Chiesa e convento dei Paolini ungheresi. — Nel Casale Celsano, detto generalmente Casale di S. Maria di Galeria, presso la città di Galeria abbandonata dai suoi abitanti sin dal XVIII secolo, e seppellita dall'edera, l'iscrizione COLLEGIVM GERMANICVM HVNGARICVM posta sulla casa attigua alla Chiesa di S. Maria in Celsano, indica l'ex convento dei Paolini ungheresi che, nel XVI secolo, ufficiarono la detta Chiesa. Questi, stabilitisi sin dal 1454 nella Chiesa di S. Stefano Rotondo di Roma, ottennero nel 1512 dal Pontefice Giulio II la Chiesa di S. Maria in Celsano e vi costruirono il convento appresso. La pala d'altare della piccola Chiesa, rappresentante la Madonna, proviene dall'Ungheria e vi fu portata nel XVI secolo da profughi ungheresi sfuggiti ai Turchi. Soppresso il convento di S. Stefano Rotondo, nel 1578 chiesa e convento di S. Maria in

főtemplomból, ahonnét azt a templom utolsó renoválása alkalmával kihelyezték. — **Fogadalmi kép**, olajfestmény. Az Üdvözitő búcsúja anyjától s női kiséretétől. A háttérben város. A kép alsó jobb oldalán a festőművész, *Hans Koeller* **HK** betűkből álló monogramja, **1522** évszám és a kép alapítására vonatkozó, későbbi kézzel eszközölt felirat: **Nach gemelte zcifer hat Herr Hanns Koeller dis Tafel fyndiret** A°. 1522, ez alatt pedig a kép megujitására vonatkozó sorok: **Hanns Grünwaldt hat si im Jar 1614 renoviret vnd new gezieret.** A képtábla felső baloldali szögletében a renoválást végző festő monogramja az évszámmal. A kép külső keretét 1614-ben Haid Lénárt bártfai városi bíró készíttette Grünwald Jánossal. Erre vonatkozik a kép csúcsán lévő két címer; egyik Bártfáé, a másik Haid Lénárt családjegyes pajzsa. A keret szárnyain latin, német, magyar, tót és orosz nyelvű idézetek a szentirásból. A bártfai Szent Egyed-templomban az alamizsnaszekrény fölött függött. A templom utolsó renoválása alkalmával azt a templomból eltávolitották. — **Haid Lénárt bártfai városi biró** epitáfiumának feliratos táblája. Szövege: **Ehrengedächtnisz oder Grab Mahl in Christo ruhenden Ehrsamen Namhaften auch Woll Weisen H. Leonhart Haid Weilandt Gewesenen Richters vnd vornem mitt glidt der Ehrbaren gemein alhir.**

V. SZÁMÚ TEREM.

Szobrok, képek, faragványok és céhládák.

Iratszekrény, kőris-, dió- és hársfából, intarziás diszlécekkel, ónozott s áttört csúcsíves vas sarokpántokkal, kulcslyuk-pajzsokkal és ajtóhúzógyűrűkkel, melyek alá egykor vörös, zöld és kék színü hártyalapok voltak helyezve. 1511-ben készült s *János* bártfai mester készítette a bártfai városháza részére, aki ezért a várostól 9 és fél forintot kapott. Festett koronázó párkánya a XVII. századból.

30. számú szekrény.

Vir dolorum szobra, hársfából, festve. XV. század. A *bártfai főtemplom* letéte. — **A fájdalmas szűz** szobrocskája. XV. század. Bártfáról. — **Szent-János apostol** szobrocskája. XV. század. Bártfáról. A szobrok alatt **négy teritő** a *galbatói* rk., az *eperjesi* ág. ev. templom letéte, a *zborói* rk. templom és a *bártfai Ferencrendiek* ajándéka.

A falakon s azok tövében az ajtó fölött kezdve:

Salvator Mundi képe, *Haid Lénárt* bártfai biró († 1622-ben) epitáfiumának része. A bártfai

Koeller János

festő

l.

Genthon István

La pentro en la malnova Hungarujo. Tradukis dr. Francisko Szilágyi. Bp. 1932. 95, 96 n. Esp.

Koeller (Khöler)
János

l'Wag Def

111, 114 f.

Nemz. Muz.

ok III. k.
[illegible] 10. r. 1. és 3.)

L ~~[illegible]~~ és

zitett trónuson jobbra fordulva ül
e és tanitást ad a trón előtt térdre
ki a bölcs[illegible] L talánybeszédekkel akar-
[illegible] A szőke királynét [illegible]
a és fátyolját a mögötte térdelő asszony
gyel a bölcs szavakra, [illegible] a kiséret
a többi [illegible] a drágaságokat hozzá, √ mig
lerakják. ~~A trónus~~ [illegible] ~~tulsó részén egy~~
babérkoszorú övezi és barna köntöse
a királynője pedig fehér uszályos se-
dőt tart. A háttérben Jeruzsálem épü-
ős.

ohner János hagyománya.). Átvétetett ~~[illegible]~~
ttal (428/97.)
tést tudomásul vette 1898: II. 17-
)

II: 674

Kochler János

bártfai festő

1522

l.

Arch. Ért. 1918-1919

80. l.

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyule
úrnak

XI. Lágymányosi út 16

Kochler Jakob

Briefe 1520.

1.

Arch. Est. 1917

149. 1.

Kochler

bástai festő

I.

Szabómagyfest

54. l.

Koehler

festő, Bartfán
városi szenátor
XVI. sz.

l.

Arch. Ért. 1913
80. l.

34. *Molnár Erno:* A nagyjeno-taskevari palóskolostor, Budapest, 1936.
35. *Szöllősi Magda:* Alessandro Tiarini bolognai festő, Budapest, 1936.

55. *Hlatky Mária:* A magyar gyűrű. Budapest, 1938.
56. *B. Bakay Margit:* Györgyi (Giergl) Alajos. Budapest, 1938.
57. *Homér Lajos:* Benczur Gyula. Budapest, 1938.
58. *Turcsányi Erzsébet:* Molnár József, 1821—1890. Budapest, 1938.
59. *Kádár Zoltán:* Pannonia ókeresztény emlékeinek ikonográfiája. Budapest, 1939.
60. *Vernei-Kronberger Emil:* Magyar középkori síremlékek. Budapest, 1939.
61. *Dénes Jenő:* Kőrösfői Kriesch Aladár. Budapest, 1939.
62. *Pewny Denise:* Rippl-Rónai József, 1861—1927. Budapest, 1940.
63. *Heincz Katalin:* Hegedűs László, 1870—1911. Bp. 1940.
64. *M.. Takács Marianna:* A budavári Mátyás-templom. Bp. 1940.
65. *Ambrózy György:* A magyar csatakép. Bp. 1940.
66. *Mőbius Izabella:* Deák Ébner Lajos, 1850—1934. Bp. 1940.
67. *Radocsay Dénes:* Madarász Viktor, 1830—1917. Bp. 1941.
68. *Szalay Karola:* A tánc a művészetben. Bp. 1941.
69. *Szuchy Tibor:* Liptóújvári Stróbl Alajos. Bp. 1941.
70. *Szántó Irén:* Császár község plébániatemploma. Adalék a magyarországi barok művészet történetéhez. Bp. 1941.
71. *Garas Klára:* Kracker János Lukács, 1717—79. Bp. 1941.
72. *Laurisin Lajos:* A m. kir. Operaház. Bp. 1942.
73. *Pintér Imre:* A kalocsai főszékesegyház, 1000—1942. Bp. 1942.
74. *Bertalan Vilmos:* Az óbuda-kiscelli trinitárius kolostor és templom.

Koehler János

festő 1576.

l

Móriczbartfaiolt

52. l.

Kochler János

bártfai festő

XV-XVI. sz.

l.

Péter I. 129. l.

736

Hajá, szemöldöke, bajusza s körszakála ősz-
ét kitüntetés díszíti. Nyakravalója fekete s
a atillája aranyzsinórzású.

ra, méretei 71:57.5 cm
ki ereklyemuzeumból. 107/95. № 96.

107/95 : 96.

Koehler (Köller)

János

bartfai festő és

szenator

l.

Wickkassaidorú

261. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Koehler János

festő

aki Bártfán városi tanácsúr lett, s a héthársi főoltárt díszítette Dürer metszetei nyomán készült, de szinte impresszionista modorban szinezett képekkel

l.

Divald Magyarmuvenel

160. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Koehler Janos

bartfai festö

XVI. 2

l.

Divald 1927

109. P.

MDK

Koecsek János

Elmerengve, of.

Bünbánó, of.

N. Szal. tav. tárl. 1922. máj.

Koegel

Ltab. IV. 111.

FERDINANDVS III. R. I.

Ly lelt sz. 486.

vonalkeretnek

Fametszet, méretei a ~~vk.~~ 10.2:18.2 cm. — Átvétetett 1897. december 2-án (428/97). — Tudomásulvétetett az 1898. február 17-iki 8742 n. leirattal (85/98). — Frohner János hagyománya

54

Frohner J. hagy 1898. márc. 28.

Ly lelt 486.

Koegel

l.

LykaMagyműI800-50

503. l.

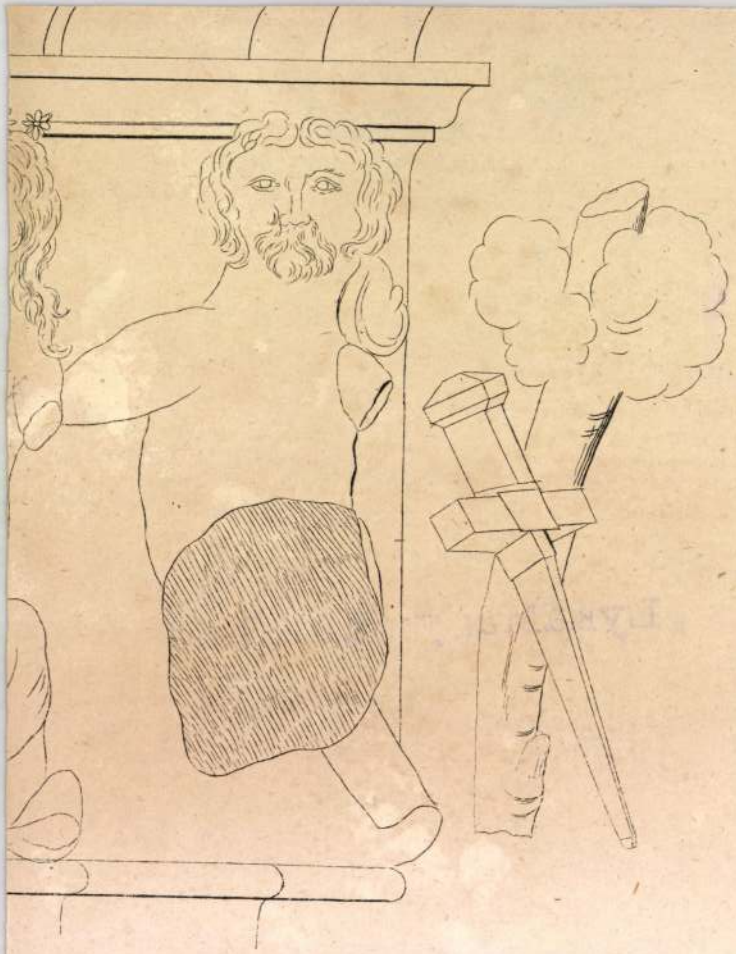

Koehler Frigyes

mukertész

hirdetése

lásd okr.

Magyarország

Képes Albuma

Bp. é. n.

Lapszám nincs

cédula

betéve

Koehler János, festő M.D.K.

művének tulajdonítja a szerző a kassai dóm káptálani sekrestyéjében lévő, értelmetlenül helyreállított festett oltárt a XVI. sz. elejéről. Koehler Bártfán városi szenátorságig vitte és Sáros megében sokat működött.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1907. 41. kat. IX-X. fur. 260. old.

M.D.K.

Kochler János, festő

127

1527-ben Bártfán városi szenator is lett. Művei közül egy fogadalmi kép maradt reánk Bártfán, melyet azonban Grünwald János bártfai festő 1614-ben végzett restaurálása erősen megrongált. Kochler jelentős egyéniség jobban tűrrőződik az 1626-ból való hétházi főoltáron. Szerző neki tulajdonítja a ./.

Divald Kornél: Magy. orn. szárnyas oltárai.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1908. 42. köt. 127. old.

M.D.K.

Koehler János, festő

... a kassai dóm káptalani sekrestyéjében levő kettős oltárhépet.

Divald Kornél: Magy. orsz. szárnyas oltárai 127, 41-43. á

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1908. 42. köt. 127. old. 41-43. ábrák

M.D.K.

Koehler János, festő

---

művének tulajdonitja szerző a XVI. sz. ~~második~~ első felébőt származó héthársi templom oltárát, melyet 1614-ben Grünwald János bártfai festő, cej epitáfiumba beleillesztett.

Divald Kornél

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.

1913. 47. hót. 584. old. és 586. old.

Koeler János festő MDK

1522-ben résúli a bartfai
fotemplomban az alamizsna-
nerrég fölött látható Tépet.

Bartfa, Bartfafürdő ismertetése
1901 Bp

31

Koeller János MDK.

Wolf, Traut, Dürer, Altdorfer és Springinklee művei alapján komponálta ~~jxxxxxxt~~ jelenteit a héthársi főoltár festője.

A bártfai Krisztus bucsuját ábrázoló epitáfium jobb alsó sarkában K H monogramm, valamint német nyelvü felirat, amely~~xxxxxxxxxxx~~ a festmény alapitójaként ismét Koeller Jánost nevezi meg. A ~~kétxfxxxxxxxxx~~héthársi és bártfai emlék eltérő stilusjegyei azonban nem nem valószerüsitik az egykéztől való származást /Lásd K H mestert./

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.

Bp. 195.178.c.

Koeller János MDK

A héthársi főoltár Mária halála (vagy Krisztus születése) és Ecce homo jelenetén ~~XXXXX~~ H L E R betükből kombinált monogramm, e jelzés alapján az oltár festőjét általában Koeller Jánossal azonositották.

Az oltár képeinek reprodukciói a könyvben:

Ecce homo	CCXVII.tábla
Krisztus a főpap előtt	CCXVIII. "
Keresztlevétel	XXCIX.tábla

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei Bp.1955.178.1.

Koeller János MDK

A héthársi /Lipiany,v.Sáros vm./ főoltárra /152o körül/ vonatkozó adatok az adattárban.

Képek: 1.Angyali üdvözlet,2.Krisztus születése,3.Vizitáció,4.Mária halála,5. Olajfák hegye,6.Keresztvitel,7.Krisztus elfogatása,8.Kálvária,9.Krisztus a főpap előtt,lo.Keresztlevétel,11.Krisztus bucsüja anyjától,12.Ecce homo.

Az oltárra vonatkozó irodalom.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.316-317.l.

Koeber
festö

Báthory István
arcképe

l.
Huszár magyleugyel

126. l.

Keppel

kötelezettsége mellett fiz

megjelölt alnaplóban kiadá

A másolat

i9

KIFIZETTETETT
M. KIR. ÁLLAMPÉNZTÁR IX. ker.
Budapest, 1908. év VII. hó 30. n.

Koeber Márton

l. lásd még Kober alatt

Bánfi-Ricordi

172. l.

hindert, da das Ansteigen der Kriegsproduktion und die dadurch ermöglichte Beschäftigung die grundlegenden Schwächen des kapitalistischen Systems verhüllt. Bevor nicht eine wirklich neue soziale Moral entsteht, kann es zu keiner wirklichen Beseitigung der sozialen Nöte kommen.

„So lange die moderne Produktionskraft in Kriegen verschwendet werden kann, so lange können die Besitzrechte der kapitalistischen Gesellschaft verhältnismäßig ungestört bleiben. Aber sobald die moderne Produktionskraft schöpferisch zur positiven Vergrößerung der menschlichen Wohlfahrt benutzt werden soll, dann gerät der Mechanismus ins Stocken. Und er wird so lange in diesem Zustand verharren, bis er durch eine revolutionäre Änderung in den Produktionsbeziehungen befreit wird: eine Änderung, welche die Übernahme einer neuen sozialen Moral bedeutet. Die bittere Paradoxie ist, daß das Führen des totalen Krieges selbst die Menschen gegenüber der Notwendigkeit der sozialen Revolution blind macht, ohne die der Frieden jetzt unmöglich ist."

In einer Auseinandersetzung mit Harold Laski und dessen Buch „Reflections on the Revolution in Our Time", die erkennen läßt, wie wenig auch bei der britischen Linken Ideen über eine konstruktive soziale Ordnung vorhanden sind, geht John Middleton Murry auf die von der britischen Propaganda geförderte irrige Ansicht ein, „daß das Gefühl der Einigkeit und des gemeinsamen Zieles, welches den Krieg begleitet, die psychologische Möglichkeit zur sozialen Revolution durch Übereinkunft (the psychological opportunity for social revolution by consent) gäbe." Gegenüber dieser von Laski verfochtenen Ansicht, die erkennen läßt, wie wenig man in sämtlichen Lagern des britischen politischen Denkens um die Notwendigkeit einer grundlegenden Änderung des britischen

[4]) An interim solution of the problem might be found if the new United States were to prepare for the new war. Permanent Lease-Lend might then carry the combination over till World War III. At the bottom of the whole nightmarish situation is the fact that preparation for war is now the only means of keeping a great capitalist industrial society functioning fully. If the U. S. A. und Britain combine for that purpose capitalism will gain a new brief lease of life. But what a life! We may deceive ourselves about it for a little while by assuring ourselves it is the war-preparation necessary to enforce peace.

Koeber, Martino

festo?

XI.

15. - Martino Koeber (?): Stefano Báthori, principe di Transilvania. (Firenze, Galleria degli Uffizi).

Banfi - Ricordi

Kocher, Martin

(XVI. sz. második fele)

Báthory István lengyelországi Királyunk arcképe 1583 körül. A kép eredetije a Krakó-stradomi barátok kolostorában.

(Báthoryról legismertebb képe)

Kopera, Dr Feliks: A régi festőművészet Lengyelországban.

MAGYAR MŰVESZET

1928. 158. l. 163. l.

Fenti Báthory udvari festője volt.

Koebner, Martin

Báthory István lengyel-
királynak szánva fennmaradt
arcképe közül művészileg
leghűlömb portréjat 1583-
ban a boroszlói Martin
Koebner (vagy Kober) fes-
tette, aki hosszabb ideig
volt udvari festője; a kép
ma a krakói múszionárinsok tulajdonában van.

Geh. Magyar emlékek
Krakóban. Vas. Ujs.
1913. 653. l.

Balt, to D

95

Mária apró alakja is elüt a héthársitól; egyebekben azonban, eltekintve attól, hogy a berzevicei szent Annát ülő helyzetben látjuk, a két szoborcsoportozat ugyancsak megegyezik egymással. Nem lehetetlenség, hogy itt egyazon mester vagy legalább is egyazon műhely alkotásaival van dolgunk. Hogy a Tarczayak és a Berzeviczyek más esetben is ugyanazokat a mestereket foglalkoztatták, erre a berzeviczei templom kapujának cherubfejekkel díszített, félköríves nyílású kerete bizonyságunk. Erről már Myskovszky Viktor is sok valószínűséggel állapította meg, hogy Raguzai Vince műve.

A héthársi templom hajójának másik mellékoltárából csak a Pieta a halott Krisztust Mária ölében ábrázoló szoborcsoportozat maradt ránk, amelyet a templom 1899. évi helyreállítása alkalmával új szárnyasoltár keretébe foglaltak. A már határozottan XVI. századbeli szobormű igen megviselt állapotban maradt fönn s kiegészítése távolról sem szerencsés. Ez különösen Krisztus aránytalanul nagy és merev kezein szembetűnő. Még kevésbbé sikerült a szobor új szinezése, mely a többi itt ránk maradt emlékhez hasonlóan, különösen az alakok mustrásan festett ruháján kirívó. XV—XVI. századbeli fából faragott szobrainkon a színezés a művészi hatásnak jelentős járuléka volt. A héthársi Pieta-csoportozaton ennek megújítása szintén szerencsétlenül befolyásolta a két alak arckifejezését. Ez utóbbi valamikor, amint ezt a faragott formák alapján még ma is megítélhetjük, ugyancsak tartalmas és szinte merő tragikum volt. Szoborcsoportozatunkon különösen Mária alakja és tartása kifejező. Krisztus ruhátlan alakja aránytalan, a mellkas formái kissé erőszakoltak. Nyilvánvaló, hogy a ruhátlan emberi test ábrázolása mesterünknek nem igen volt erős oldala; jellemző ereje azonban ugyancsak figyelemreméltó (16. ábra).

A késői gótikus művészet barokk hatás keresésének érdekes példája s valamikor elsőrangú művészi alkotás volt szent János evangélista fából faragott embernyi szobra, amely szemben egykori párjával, a Mater dolorosával, a Dessewffy-kápolna egy-egy fülkéjében áll.

Mind a két szobrot azonban még a XVIII. században átalakították. Az előbbit szent Lőrinc szobrává. Ez balkezében most rostélyt tart, amelyen a szentet megégették, s amely azért jelvénye lett. S több mint valószínű, hogy a 17. ábránkon az előbbi mellett látható szent Anna-szobor valamikor a Mater dolorosát ábrázolta, aki szent János evangélistával együtt a felfeszített Megváltó keresztjének tövében gyászolt. A héthársi templom diadalíve fölött ma is van egy nagyobb méretű fából faragott kereszt. Ez azonban csak a XVIII. század folyamán került oda. S minthogy a diadalív keretében vagy pedig ennek fölötte kálváriát ábrázoló szoborcsoportozat nem fért el, a templom régi kálváriája csakis külön kápolnában állhatott. A szent Lőrinccé átalakított szent János-szobrot és valószínű párját ily formán annak bizonyságául vehetjük, hogy a templomnak a XVIII. századbeli Dessewffy kápolna helyén már a középkorban is volt szent kereszt kápolnája.

A héthársi plébániatemplom legnagyobb büszkesége főoltára, amely Tarczay Miklós bőkezűségéből s a templomnak az ő költségén történt átalakításával egy időben vagy közvetetlenül ezután készült. Bár a szú különösen festményeinek deszkáit tovább rombolja, a restaurálás ezt az oltárunkat viselte meg a legkevésbbé (18. ábra). Predellája új; szekrénye, szárnyai és oromdísze azonban változatlan állapotban maradtak ránk. A szentély alacsonyságának megfelelően az oromdísz egyszerű. Középső két fialájának csúcsíves keretében Mária koronázását ábrázoló fából faragott dombormű díszíti. Az orom áttört lombos ékítményeinek két felén ujakkal pótolt mennyezetes fülkékben szent Borbála és Katalin szobrocskája látható. A 2 *m* széles szekrényben három szent szobra áll: szent Márton, a templom védő szentje, továbbá a Madonna és szent Miklós. A 190 *cm* magas alakok feje fölé hármasan ívelt, áttört művű mennyezet borul, amelynek már-már reneszánsz jellegű virágfonadékaiba egy-egy indákon lovagoló angyal apró kedves alakja szövődik. Ugyanez a motivum ismétlődik a szepesszombati főoltár szekrényének darabosabb kezelésű, de már határozottan reneszánsz menyezetén.*) Ez az olár 1516-ban készült.

A héthársi főoltár szobrai szintén arról tanuskodnak, hogy nem lehet későbbi ennél. A szentély félhomályában, de erősen megbarnult modern átfestésük miatt is a

16. ábra. Pieta-szobor. Fa. XVI. század. 140 *cm* magas.

szobrok művészi kiválósága nem igen tűnik szembe. Csak erősebb megvilágításuknál látjuk, mily elsőrangú remekművekkel van dolgunk (19. ábra). A Madonna alakja tele van méltósággal, ruhájának redőzése mesteri s bájos arca teljesen egyéni hatást kelt, ami egykorú Madonna-szobrainkon ritkaság (20. ábra). Kifejezése is tartalmas; jóllehet ezen az átmázolás sokat rontott. Tekintete elmélázva irányul balfelé s merő komolyság. A balkarján ülő kis Jézust újabb átfestése szintén eltorzította. Még inkább áll ez a két szent püspök alakjáról. Balfelől szent Márton javakorabeli férfi, püspöki díszben. Lábainál meztelen koldus térdepel. Balkezében könyvet, jobbjában pásztorbotot tart. Szent Miklós szakállas férfi, kissé gyűrötten redőzött ruhában; jobbját áldásra emeli, balkezében pásztorbotot s a könyvön három arany rögöt tart, amelylyel a sze-

*) L. „Szepes vármegye művészeti emlékei" II. rész. 85. l.

gény polgár rossz útra szánt leányait a bukástól megmentette.

Ha arcának típusaiban nem is, alakjának arányaival és részben ruharedőzésével ez e három szobor élénken emlékeztet az eperjesi szent Miklós-templom főoltárának 1490-ből ránk maradt szobraira. Ruharedőzés tekintetében még közelebb áll a héthársi szent Mártonszoborhoz a gánóci szent Miklós-oltár főalakja, amelyről, ha fényképét az eperjesi szobrokéval összehasonlítjuk, az első pillanatban is nyilvánvaló, hogy mestere s az utóbbiaké ugyanaz.*) Gánóc a Tarczayak és a Berzeviczyek szepességi birtokaival határos lándzsás község volt s az az eperjesi fafaragó műhely, amelyet a Tarczayak foglalkoztattak, valószínűleg az ő pártfogásuk révén

17. ábra. Ev. szent János és a Mater dolorosa. XV—XVI. századbeli szobrok, amelyeket a XVIII. században szent Lőrinccé és szent Annává alakítottak át. Kb. 1/12 nagyság.

szerzett munkát a Szepességen is, amely pedig akkor fafaragó mesterek nélkül szintén nem szűkölködött.

Igen valószínű, hogy ugyanebből az eperjesi műhelyből került ki a kisszebeniek híres főoltára, amely ma a Szépművészeti Múzeumban látható. A héthársi főoltár festményeinek valószínű mestere a XVI. század húszas éveiben Bártfán városi szenátor, de oltárunk készítése idejében Eperjesen is dolgozhatott, aminthogy Kassán is van ebből az időből egy festmény, melyet sok valószínűséggel neki lehet tulajdonítani. Kétséget kizáró bizonyosságot a főoltár mestereire vonatkozólag természetesen csak akkor nyerhetnénk, ha erre vonatkozó okmány merülne föl. Az oltár készítésének korára vonatkozólag a héthársiaknak az a hiedelme, hogy főoltáruk 1526-ból való, ha nem is lehetetlen, alig valószínű. Stílkritikai szempontból ítélve, a főoltár nem készülhetett sokkal később, mint a templom nagyszabású átalakítása és belső felszerelésének bizonyára ezzel kapcsolatos megújítása idején, tehát 1513-ban, vagy egy-két évvel ezután.

A héthársi főoltár szárnyai kettősek. Szekrényének nyitott állapotában a szobrok mellett két felől négy, zárt állapotában nyolcz festmény látható. Az előbbiek Mária életéből ábrázolnak egy-egy jelenetet; az utóbbiak tárgya Krisztus kínszenvedésének története. A mozdulatlanul a szekrényhez erősített hátsó szárnyképeket az oltár restaurálása közben fölcserélték. A külsőképsorozat eredetileg Krisztus búcsújával kezdődött, amely ma a jobbfelőli mozdulatlan szárnyon a negyedik kép és jobb felől az alsó sorban Krisztus levételével a keresztfáról végződött, amely a restaurálás után az alsó sor első, tehát a sorozat ötödik képe lett.

A Mária életéből merített négy kép felfogása és előadásmódja élénken elüt a Passió-képektől, olyannyira, hogy a két sorozatot szinte két mesternek tulajdoníthatnók, ha a művész monogrammjának egymásba font betűi: H. L. E. R. az utóbbi cikluson, némi eltéréssel ugyan, nem ismétlődnének. A monogramm a Krisztus születését és az Ecce Homót ábrázoló képen látható.

A két képsorozat előadásmódjában nyilvánuló különbségnek oka pusztán az, hogy az oltár ünnepi alkalommal nyitott állapotban volt látható. A Mária életéből merített négy képet mesterünk azért dolgozta ki részletesebben, kompoziciói azért ünnepélyesebbek s a hátterek régies módon gazdagon aranyozottak. Hétköznapokon s böjt idején vasárnap is az oltárt hajdan zárva tartották. A szárnyak külső képeinek hatása épp azért kevésbbé pompás, előadásuk felszínesebb, de annál közvetetlenebb s ezt oly drámai erő hatja át, hogy ennélfogva festőnket legkiválóbb XV—XVI. századbeli mestereink közé sorozhatjuk, aki a külföldi szárnyasoltárok legjelesebb festőivel is bizvást versenyezhet. Éber László dr., aki a héthársi főoltár festményeivel először foglalkozott, oltárunkat a XVI. század első negyedében Hans von Kulmbach hatása alatt dolgozó mester művének tartotta.*) Ez a meghatározás annyiban találó, hogy a héthársi főoltár festője és Hans Suess von Kulmbach (1476—1522.) egyaránt Dürer hatása alatt dolgozott, amely a XVI. század első negyedében Németország határán túl Itáliában, Lengyelországban és Magyarországon egyaránt jelentős volt. Hans von Kulmbach 1514—1518 között Krakóban működött, ahol különböző oltárokból napjainkig 13 festménye maradt fönn.**)

Képein a jellemzés gyöngédsége és a meleg áttetsző szinezés Jacopo dei Barbari hatására vall, akitől szintén tanult. Ez a hatás a héthársi mester munkáin még közvetve sem érvényesül. Az utóbbinak kompoziciói viszont Dürer réz- és fametszetű képeinek közvetetlen hatására vallanak. A metszeteket azonban festőnk ugyancsak sok önállósággal használta föl. Amiben a csoportosítás módjában Dürertől eltér s festményeinek tájképi háttere, mint az úgynevezett dunai iskola egyik kiváló képviselőjét állítják elénk. Ehhez az iskolához kell soroznunk Felsőmagyarország szárnyasoltárainak szinte összes jelesebb festőit a XVI. század első negyedéből.

*) L. „Szepes vármegye művészeti emlékei" II. rész, 43. l.

*) Jelentés a Magyar Nemzeti Múzeum 1903. évi állapotáról. Budapest, 1904. 146. l.

**) *Woermann:* „Geschichte der Kunst." III. B. Leipzig-Wien, 1911. 124. — *Heidrich:* „Die Altdeutsche Malerei." Jena, 1909. Abb. 114—117.

Ezeket kutatásunk lanyhasága miatt ma még egyenként nem ismerjük. Munkáik sorában azonban német műtörténetírók, akik eddig a dunai iskolát kizárólag a német dunamenti országokban keresik, máris találtak olyan festményeket, amelyeket az iskola legkiválóbb és legjellegzetesebb alkotásai közé soroznak. Igy a selmecbányai eredetű és Szentantal templomából idekerült s Mária látogatását ábrázoló szárnyképet Szépművészeti Múzeumunkban.*)

A dunai iskola Voss szerint a délnémet művészet egyik hajtása, amely a flandriai képírás, illetőleg a burgund-francia miniatur-festészet és az északitáliai művészet hatása alatt fejlődött, amelynek legkiválóbb képviselője a német Albrecht Altdorfer (1480—1538) lett.

A mély távlaton alapuló jelentős térhatások s a népies típusok jellemzik elsősorban az iskolát, amelynek szárnyasoltárainknak ma még személyük szerint ismeretlen festői sorában nem egy Altdorferrel vetekedő képviselője volt. Ezek egy részének működése megelőzi a dunai iskola német főképviselőjének munkásságát, amely 1507—1538. közé esik. A héthársi oltár mestere, ki Altdorferhez hasonlóan sokat merített Dürer metszeteiből, az előbbinek kortársa lehetett. Egy a bártfai múzeumba került s monogrammal jelölt epitáfium alapján a héthársi oltár festőjét Koeller (Koehler) Jánosnak tarthatjuk. Az epitáfiumot Haid Lénárt bártfai bíró emlékére 1614-ben Grünwald János bártfai képíró készítette, aki azonban az általa festett keretbe képnek Koeller János Krisztus búcsúját ábrázoló festményét használta fel, amely méretei alapján ítélve (90—60 *cm*), egy szétszedett szárnyasoltár maradványa volt. A festményen ezt a feliratot olvashatjuk: Nach Bemalte Ziffer hat Herr Hans Koeller diese Tafel fundiret 1522, Hans Grünwald hat sie im Jahr 1614 renoviret. A monogramm, amely az 1522. évszám mellett látható, egymásba font K. H. betükből áll. De mint nevük helyesírásában, a héthársi oltáron levők bizonysága szerint monogrammjuk megörökítésében sem voltak régi mestereink következetesek. A héthársi monogramm a Hans-Koeller név első és utolsó három betűjét foglalja magában. A bártfai epitáfiumkép Dürer 1506. évi fametszete (B. 92.) nyomán Krisztus búcsúzását anyjától ábrázolja. Grünwald átfestése miatt eredeti színezéséről ma már nehéz tájékozódni; a részletek rajza azonban és a tájképi háttér élénken emlékezlet a kassai dóm szent János olajbafőzését ábrázoló festményére, amelyet ellentétekben gazdag színezése s részben típusai alapján ismét a héthársi mesterrel hozhatunk kapcsolatba. Ennek a főmotívuma szent János a katlanban és a bakó Dürer hasonló tárgyú 14 8. évi fametszetéből (B. 61.) van merítve. Mesterünk azonban önállóságát itt sem tagadja meg. S ha a kassai kép előadása részletezőbb, mint a héthársiaké s kidolgozása miniaturszerűen gondos, ennek oka pusztán abban rejlik, hogy közelről látható, nagyob méretű alkotás volt, valószínűleg keretében megfordítható oltárkép, amelynek ma láthatatlan hátsó oldalát állítólag Krisztust a kálvárián ábrázoló festmény díszíti.

Kölcsönzött motivumai ellenére, aminőkkel abban a korban a legkiválóbb mesterek is gyakran élnek, a dunai iskolát jelemző stílus keretében a héthársi főoltár mestere, mint igen eredeti és önálló egyéniség mutatkozik be, akit különösen Passió képei alapján szinte impresszionista festőnek tarthatnánk. Mint már említettem, sajátosságai a Mária életéből merített négy képen nem oly szembetünők. Az alakok formáit ezen aprólékosan részletezi, kezelésük síma, szinte miniaturszerű. Három kép kompozíciója Dürer nyomán készült. Az angyali üdvözleten (21 ábra) a jelenet színhelye, a renaszánsz csarnok Dürer Mária életét ábrázoló 1506. évi fametszet-sorozatából van merítve (B. 83), a kompozició az 1509-ben készült kis fametszetű Passio-sorozat hasonló tárgyú képére emlékeztet.*) Mária látogatásán a kompozició az 1506. előtt készült Dürer-féle metszetsorozat (22. ábra) megfelelő képének (B. 84.) szinte szolgai mása, csak az utóbbinak mély távlatú tájképi hátterét nem találjuk itt. Ezt oltárunkon aranyozás pótolja. Krisztus születésének festményén (23. ábra) a sceneria és szent József alakja Dürernek ugyanebből a sorozatából való (B. 85.), a jobboldali három alak ismét az 1509—11. között készült Dürer-féle kis fametszetű Passió hasonló képére (B. 20.) emlékeztet.

A Mária halálát ábrázoló festmény kompozicióját

18. ábra. A temp'om főoltára. XVI. század. Szélessége 4 *m.*

*) *Hermann* Voss: „Der Ursprung des Donaustiles". Leipzig, 1907.

*) V. ö. Dr. Valentin Scherer: Dürer. Stuttgart-Leipzig, 1904. A Klassiker der Kunst című vállalatban. A záró jelbe foglalt B. betű mellett a számok Bartsch metszetlajstromának számait jelentik.

Dürer oeuvre-jében nem találjuk meg. Annál általánosabb ez s szinte a XIV. századtól kezdve Magyarországon kőből, fából faragott szoborcsoportozatokon, domborműveken és festményeken egyaránt. (24. ábra) Máriát itt szinte keresett módon előkelő felfogással drága művű olasz brokát-szövettel letakart térdeplő mögött látjuk. Körülötte az apostolok háborognak. A háttér oszlopos építészeti keretében aranyozott alapon a szent Háromság bebeg felhőkön s az Atyaúristen karján már ott ül a leoldogságos Szűz gyermekleány alakjában ábrázolt lelke.

Ezzel a hamisítatlan középkori stílussal szemben, amely a Mária életéből merített négy képnek nemcsak felfogásában, de kidolgozásában is elénk tárul, a Passió-sorozat festményei a héthársi főoltáron szinte meg-

19. ábra. Szent Márton és a Madonna szobra a főoltár szekrényében. XVI. század. 192 *cm* magas.

döbbentően modern hatást gyakorolnak. Dürer metszeteiből merített motivumokkal ezeken is elég sűrűn találkozunk. Mindazonáltal mesterünk egyénisége az élénk színellentétekben, képei hangulatos megvilágításában, alakjai jellemzésében és drámai felfogásában egész eredeti módon érvényesül. Az évszázados gyertyafüst s az 1899. évi restaurálás alkalmával reájuk került sárgás firniszréteg a képek eredeti színpompáját nagyrészt elhomályosította. Helylyel-közzel azonban egész tisztán csendülnek ki a tüzes színek, amelyek a képek megtisztítása esetén mesterünket bizonyára mint kiváló koloristát is be fogják mutatni.

Az első kép, amelylyel oltárunkon a Passió-sorozat eredetileg kezdődött, Krisztus búcsúzása anyjától (25. ábra), baloldali négy alakjának csoportosításában és a háttér megfelelő részében Dürer fametszetű Mária életének hatását mutatja (B. 92.). Az apostolok közül azonban, akik Dürernél szinte eltűnnek a háttérben, itt négy Krisztus mögé került s komolyan elmélyedő arckifejezéssel hallgatja a Megváltó szavait, aki megható szeretettel arcán vigasztalja térdreroskadt anyját. Az utóbbi mögött álló két nő kifejezése elbájolóan kedves komolysággal van teli. A mély távlatú háttér jobbfelől sziklás hegyi utat, a középen a távolba veszve havas hegycsúcsokat ábrázol.

A Krisztust az olajfák hegyén ábrázoló festményen (26. ábra) a három apostol álomba mélyedt alakja csoportosításával ismét Dürer rézmetszetű kis Passiójára emlékeztet. Krisztus háttal felénk, de rendkívül kifejező testtartással, kezét háborogva kitárva, mered a hófehér felhőkön alárebbenő angyalra, akinek nyomában világosság árad szét s vet halovány fényt a vihar-rázta fákkal Jézussal együtt háborgó éjszakai tájra.

Krisztus elfogatásának drámai jelenete (27. ábra) szintén félhomályban, fantasztikus sziklás hegy tövében zajlik le. A kardot rántó Péternek és a főpap szolgájának, a leterített Malkusznak alakja a hóna alá szorult lámpással Dürer rézmetszetű kis Passiójából merített motivum (B. 5.); a többi alak azonban az életből van kiragadva, s ha a jobbfelőli spanyolos viseletű zsoldos lába kissé elrajzolt is, tömeghatása s a tömegben lüktető drámai hév szinte a német nagymester rézmetszetű kompozicióját is felülmulja. A Krisztust Kaifás előtt ábrázoló képen (28. ábra) az előtér baloldali három alakjának kompoziciója s a két pribék viselete Dürer kis fametszetű Passiójának megfelelő képéből van merítve (B. 29.). Az arcok azonban eredetiek, kifejezésük mesteri s a jobbfelől ruháját tépő Kaifás alakján a képmutató felháborodás jellemzése szintén felülmulhatatlanul beszédes. A jelenet színhelyéül szolgáló csarnok hátterében Krisztus kicsufoltatása látható, Dürer kis fametszetű Passiója nyomán (B. 30.), de kettővel kevesebb alakkal.

Az Ecce Homo festményén (29. ábra) a négy alak jobbfelől Dürer nagy fametszetű Passiójára emlékeztet (B. 9.). Az alakok jellemzése, a kompozició többi része s az egész sceneria azonban minden ízében eredeti. Balfelől alulról nézett lépcsőn áll Krisztus vörös palástba burkolt, töviskoronás alakja, mögötte a magyaros képü és viseletű poroszló. A háttér emeleti folyosójáról Pilátus hajlik alá s a Megváltóra mutat, mellette két kiváncsi léhűtő. Jobbfelől lándzsák, vasvillák, fustélyok jelzik a sokaságot, amelynek élén egy jól táplált papi külsejű ember kiált „feszítsd meg"-et. A kereszthordozás festménye (30. ábra) a hasonló tárgyú kompoziciók általános keretében tárul elénk; az összeroskadt Krisztust egy magyaros, egy török és egy fantasztikus spanyolos viseletű alak gyötri s a derekához kötött láncnál fogva egy negyedik csizmás alak, akinek fejét a keret jórészt elmetszi, vonszolja tovább. A háttérben jobbfelől a hegy látszik a két lator keresztjével. A kálvária-kép megrázó tragikumát a festmény remekül sikerült megvilágítása emeli ki (31. ábra). A balfelőli három alak néma gyászának hatásos ellentéte a jobbfelől pompás rövidüléssel megrajzolt s közömbösen félrefordúló lovas alakja. Az utolsó kép szinte pleinair világításban Krisztus levételét a keresztfáról ábrázolja egészen eredeti beállítással (32. ábra). Arimathiai József a létra fokán állva ereszti le a Megváltó szent testét. Az innenső oldalon egy másik alak fejével a holtest alá bujva hátával fogja azt föl. Balfelől a gyászoló asszonyok keseregnek, jobbfelől szent János evangelista fogja meg félkézzel Krisztus lábait, miközben a másikkal a létrába kapaszkodik. Az alakok között a

kálváriára vezető út fehérlik s Cedron patakának vize csillan föl; jobbról-balról a virulón zöldelő lombok mintha már a föltámadást hirdetnék.

Mint említettem, a héthársi főoltár szárnyképeinek deszkáit szinte véges-végig összeragta a szú, ami csak most az oltárnak monografiánk számára való fényképezése alkalmából derült ki. Szmrecsányi Miklós miniszteri tanácsos, akit a Berzeviczy-családdal való rokonságával kapcsolatban a Tarczayakhoz szintén sok kegyelet fűz, ennek hírére sietve járt közbe, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a héthársi főoltár képeinek megmentéséről intézkedjék. S annak az ünnepnek, amelyet Héthárs város közönsége a templom újjáépítésének négyszázados évfordulója alkalmából rendez, a Tarczay-család késői, oldalági utódainak és rokonainak kegyeletében nyilvánuló tanulságokon kívül, bizonyára az lesz a legszebb eredménye, ha a főoltárt és nagyértékű festményeit szakavatott kezekre bízva, eredeti állapotukba visszavarázsolni sikerül. S mielőtt a templom további történetével kapcsolatban ennek XVII—XVIII. századbeli emlékeit ismertetném, foglalkozzunk még röviden a főoltár festményeinek valószínű mesterével. Láttuk, hogy Grünwald János száz évvel később pusztán monogrammja alapján még meg tudta állapítani, hogy az általa fölhasznált, Krisztus búcsúját ábrázoló képnek ki volt a mestere. Ez a körülmény arra vall, hogy Koeller János korának híres s még három nemzedék multán is megbecsült művésze volt. A bártfaiak 1527-ben szenátoruknak választották meg, majd bírájuk lett. Családja, mely később Kélernek írta nevét, ezután is előkelő szerepet töltött be Bártfa életében.*) Leghíresebb tagja Kéler Béla, a mult század folyamán ünnepelt zeneszerző Bártfán született. Azóta a Kéler-család elszakadt innen, de ma is virágzik, s Koeller János utódai közül nem egy most is előkelő szerepet visel kulturális és társadalmi életünkben.

IV. A templom és a Dessewffy-család. Síremlékek és feliratok a XVII.-XVIII. századból. Mint a legtöbb régi magyar család, a Dessewffyek is a külföldről származtatják ősüket s ez hagyományuk szerint Desislaus lovag volt, aki már Géza fejedelem korában Vesztfáliából költözött Magyarországba. Ennek a hagyománynak azonban semmi alapja sincsen.**) A család ősének, Deziszló vitéznek neve 1264-ben, egy a pozsegai káptalantól kiadott cserevalló oklevélben merül föl először. Egy későbbi oklevél arról emlékezik meg, hogy Deziszló a tatárjárás korában királya oldalán vitézül küzdött s levágott karja és számos seb árán megmentette az ország szászlóját. Valószínű, hogy a Dessewffyek elődei Szlavoniában az eltűnt Orbász és Pozsega vármegyében a Száva partján már a tatárjárás előtt birtokos nemesek s mint ilyenek ezen a hajdan túlnyomóan magyaroktól lakott vidékén szintén magyarok voltak. Deziszló fiának, Miklósnak fiai cserneki nemesek. Utódaik cserneki előnévvel különböző neveket viselnek. Miklós fia Egyednek két fia volt: Lőkös és Benedek. Az előbbinek utódai a XVI. században Tokaj vidékére szakadnak, családjuk azonban a XVII. század elején kihal. Benedek unokája, Dezső 1454. körül halt meg; fia, Deziszlónak hetedízben való unokája, István 1443—1492. között él s 1482-ben írja először nevét Deswffynek. Ferenc fia már állandóan Dessewffy néven szerepel. Ez 1486—1522. között élt, Pozsega vármegye főispánja s Ujlaki Lőrinc herceg ujvári várának kapitánya volt. Kilenc gyermeke közül I. János királyi kamarás s 1524-től Pozsega vármegyének örökös főispánja, aki 1525-ben II. Lajos királytól birtokaira pallos jogot nyer. A mohácsi vész után I. Ferdinánd híve 1554-ben királyi főudvarmester lesz, 1557—1561. között a királyi kamara elnöke, aki török uralom alá került ősi birtokaiért kárpótlásul 1556-ban, illetőleg 1558-ban a Tarczay Györgytől és Tarczay Annától hűtlenség és magvaszakadás címén elkobzott Tarkőt és tartozékait nyeri el királyi adományul egyéb, Abaújvár és Szepes vármegyében elterülő birtokokkal együtt.

20. ábra. Részlet a főoltár Madonna szobrából. XVI. század. Kb. 1/7 nagyság.

I. Dessewffy János Pozsonyban nőtlenül halt meg. Öcscse László 1556—1558. között Nagyvárad alatt esett el. Ennek Héderváry Ilonától született fiát, II. Jánost, mint nagybátyjának örökösét 1573-ban iktatják be Tarkő és a Tarczay-uradalom birtokába. Őt 1588. előtt valószínűleg a tarcai várkastély elsülyedt templomában temették el s nem a héthársi templomban, amelyben a család két ágra való szakadása után mind a két ágnak tagjai közül többen 1863-ig találtak sírhelyet. Az itt eltemetett Dessewffyek sokaságához képest azonban a síremlékek száma kevés. Sok emlékkő lehet a XVIII. század derekán épült szent kereszt kápolnának állítólag

*) Néhai Rhody Alajos, Bártfa nem régiben elhalt polgármesterének, a város története alapos ismerőjének személyes közlése.

**) *Éble* Gábor: „A csermeki és tarkeői Dessewffy-család" Genealógiai tanulmány. Budapest, 1903.

21. ábra. Az angyali üdvözlet.

23. ábra. Krisztus születése.

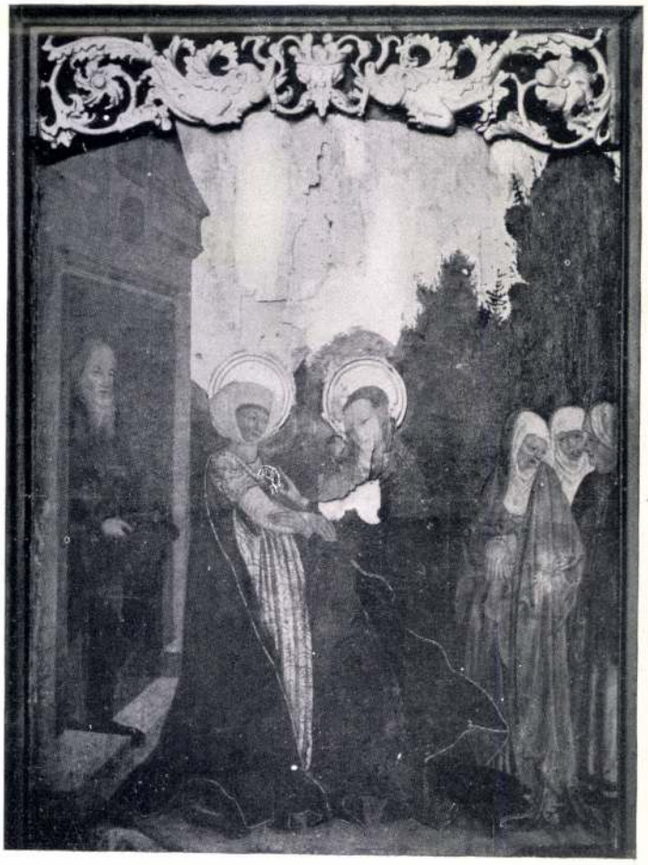

22. ábra. Mária látogatása.

24. ábra. Mária halála.

A főoltár belső szárnyképei. 1/9 *nagyság.*

nagyszabású kriptájában, amelynek lejáratát a mult század végén hozzáférhetetlenül befalazták. Az első Dessewffyeket Héthárson úgylátszik a Tarczay Tamás alapította szent Tamás-kápolnának padozata alá temették el. Legtöbb és legrégibb síremlékük itt a kápolna oldalfalaiba illesztve maradt ránk. A sírkövek anyaga túlnyomórészben nem olyan jó, mint Tarczay Tamás sírkövének kemény s idővel dacoló esztergomi vörösmárványa. A feliratok épp azért a máladozó sírkövekről részben az elolvashatatlanságig lekoptak. Hogy azonban melyik sírkő kinek emlékét őrzi, azt még meg lehet állapítani. S a rendkívül sok ágra szakadt, országszerte, de még külföldön is igen elterjedt Dessewffyek terebélyes családfájának alig van hajtása, amely a Héthárson eltemetett ősök egyikében, vagy másikában törzsapját nem tisztelné. S az összeházasodás révén, amelylyel a Dessewffyek századok folyamán a Tarczayak régi osztályos atyafiságán, a Berzeviczyeken kezdve hazánknak legtöbb főúri és nemesi családjával kerültek rokonságba, a templom mint a Dessewffy-nemzetség számos kiváló tagjának sírhelye is bizvást számíthat országos érdeklődésre.

II. Dessewffy János, a vitéz katona, aki a törökök ellen ismételten kitüntette magát, udvari ember (regius aulicus) és felsőmagyarországi kapitány volt. Halála 1582. előtt, élete javakorában következett be s örökén Pesthy Annától született fiai 1601-ben megosztoztak. Ferencnek jutott Tarkő, Jánosnak Tarca s ezzel a Szlavoniából Sáros megyébe szakadt család is két ágra oszlott. Ezek közül a tarkői ág vált virágzóbbá. A tarcai ág törzsapja, III. Dessewffy János házaséletét tragikus esemény zavarta meg. Első nejét, Becsky Ilonát, 1613-ban állítólag hűtlenségen éri s a tarcai várkastély udvarán lefejezteti. Családjának tagjai közül ő élt ez alkalommal először a II. Lajos király által adományozott pallosjoggal.

III. Dessewffy János már szakított családjának udvari összeköttetéseivel s mint Bocskay egyik leghűségesebb embere újvári, 1607-ben tokaji kapitány lett. A héthársi templomban levő sírkövének bizonysága szerint 1618-ban halt meg. A borszínű vörös márványból faragott sírkövet (33. ábra) második felesége, Hoffmann Margit, csatári és szedikerti Hoffmann György kir. tanácsos, szepességi kamarai adminisztrátor leánya állíttatta, aki másodszor Kapy Sándorhoz ment feleségül. A síremlék felső részén kimélyített kerek foglalatban a Dessewffy-címer látható, e felett két cherub-fej tölti ki a sarkokat. A keretlécek felirata ez: HOC MONVMENTVM ... ERIGI CVRAVIT GENEROSA DNA MARGARETA HOFFMANN MOESTIS SIMA.. VIDVA GENEROSI MAGNIFICI D. JOHANNIS DESŐFI ANNO DOMINI 1618. A címer alatt a sírkő alsó nagyobb felét a halottat dicsőítő felirat tölti ki, amely balfelől szinte teljesen szétmállott s azért összefüggően értelmét ma már nem lehet kihüvelyezni.

Egy másik ugyanilyen vörösmárványból faragott 125 *cm* magas és 62 *cm* széles Dessewffy-címeres sírkövön Hoffmann Margit 1517-ben egyetlen, csecsemőkorában meghalt fia emlékét örökítette meg. Ennek keretén ez a felirat van:

HVNC TVMVLVM POSVIT GENEROSA DOMINA MARGARETA HOFFMANN IOANNI DEZŐFI IVINORI ... A címer alatt ezt betüzhetjük ki: HOCCE DVCTO CONDITVR NOBILISS, INDOLATILIS PVER IOANNES DESOFI IVNIOR MARGARETAE HOFFMANN ET DN. IOANNIS DESŐFI DE CZERNEK... FILIVS QVI NATVS 24 IVNII ANNO DN. 1617. EODEM FATA SVA ... OBIIT NOVEMBRIS 25.

Családjuk tagjain kívül a Dessewffyek hűséges tisztjeiket és alkalmazottaikat is a héthársi templomban temették el. Ezek közül a XVII. századból kettőnek síremléke maradt itt fönn: Duchon Menyhért kettős címeres vörösmárvány epitáfiuma 1636-ból a hajó déli falán, a szent Tamás-kápolna mellett és Fekésházy Menyhérté, tarkői várkapitányé, III. Dessewffy János hűséges emberéé 1621-ből, aki a múlt század derekán iskolai alapítványai révén híressé vált emberbarát Fekésházy Mihály egyik őse volt. Ezt az emléket a halott özvegye és ennek apja Jakab, valószínűleg kisszebeni polgár állíttatta.

Fekésházy Menyhért tarkői várkapitány 180—88 *cm* nagyságú címeres sírköve vörös homokkőből készült s a szószék mögött, a szentély északi falán látható (34. kép). Feilrata a kereten: MONVMENTVM NOBILIS ET EGREGII DMI MELCHIORIS FEKESHASI CVRA DNAE ANNAE RELICTAE VIDVAE ET DOMINI IACOBI IL. CIVIS CTT. (CIBINI) ENSIS PATRIS ERECTVM ANNO DNI MDCXXI.

A címer alatt a sírkő felirata ez: NOBILIS ET EGREGIVS DNVS MELCHIOR FEKESHASI MILES STRENVVS ET ... CASTELLI TARKEENSIS PRAEFECT. GENEROSI AC MAGNIFICI DOMINI IOANNIS DESSŐFI DE CZERNEK FIDELIS MORTE PIE OBIIT DIE 1. APRILIS IV. VERO HONORIFICE SEPVLT. A. MDCXXI. AETATIS SVAE LXI.

III. Dessewffy Jánosnak, a Tarczay-ág törzsapjának egyetlen felnőtt fia, István, Fintai Darholcz Katalint, Darholcz Ferenc és nagymihályi Bánffy Katalin leányát vette el feleségül, aki 1649-ben, amikor özvegy lett, férjének tumbaalakú síremléket emeltetett, amelynek fedőlapját a halott embernyi nagyságú domborművű alakjával később a szent Tamás-kápolna keleti falába foglalták (35. ábra). A borszínű s alighanem zólyommegyei vörösmárványból faragott síremlék kései, de méltó párja Tarczay Tamás emlékének.

A halott talpig vértben terül el, lábai ma csonkák, sisakos, szakállas feje párnán nyugszik. Az utóbbitól balra a Dessewffy-címer S. D. monogrammal, jobbra a pelikános Darholcz-címer látható C. D. betűkkel. A sírkő keskeny keretlécén s a domborművű alak jobblába mellett kiugró lapon hosszú feliratok vannak, amelyek összefüggő értelmét a kő málékony volta miatt ma már igen bajos kibetűzni. Csak az bizonyos, hogy sírfelirata szerint Dessewffy István ízig-vérig katona és bátor vitéz volt s hogy a síremléket özvegye állíttatta: ... GENEROSA D. CATHARINA DARHOLZ D. FINTA IN TESTIMONIVM AMORIS CONIVGALIS HOC MONVMENTVM LOCAVIT.

Dessewffy Istvánnak és Fintai Darholcz Katalinnak négy fia és két leánya született. Ezek közül Gábornak dédunokáját, Tamást 1690-ben a Dessewffyekkel rokon, gyermektelen szirmabessenyői Szirmay István örökbe fogadta. Apa és fogadott fia 1695-ben bárói, 1708-ban grófi rangot nyertek. Fogadott apja nevét viselve, így lett Dessewffy Tamás a gróf Szirmayak őse, akinek özvegye, gróf Barkóczy Klára bőkezűségéből épült minden valószínűség szerint 1748-ban, a Dessewffyeknek akkor kibővített kriptája fölé a héthársi templom szép barokk-rokokó stílű szent kereszt kápolnája.

Tamás ükanyja, Darholcz Katalin, Dessewffy István özvegye, férjén kívül egyik unokáját is a szent Tamás-kápolnába temettette el. Itt van síremléke, melyet vörös homokkőből faragtak. Ez 105 *cm* magas, 60 *cm* széles. Felső felét mélyített négyszögletes alapon, négy rózsával sarkaiban, a babérkoszorúba foglalt Dessewffy-cimer tölti ki. Hosszú feliratai itt következnek. A síremlék keretlécén: HOC

25. ábra. Krisztus búcsúja anyjától.

27. ábra. Krisztus elfogatása.

26. ábra. Krisztus az olajfákhegyén.

28. ábra. Krisztus Kaifás előtt.

A főoltár külső szárnyképei.

29. ábra. Ecce Homo!

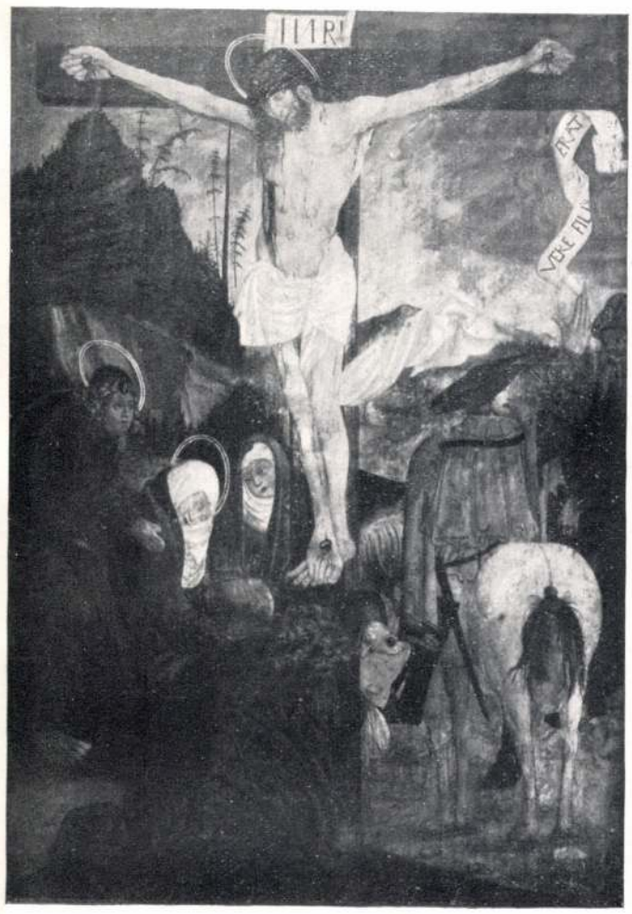

31. ábra. Krisztus a keresztfán.

30. ábra. A kereszt hordozása.

32. ábra. Levétel a keresztfáról.

A főoltár külső szárnyképei.

SEPVLCHRALE GENEROSA DOMINA CATHARINA DARHOLZ DE FINTA NEPTI SVAE CHARISS: CATARINAE DESSŐFIANAE AETATI SVAE QVIENNI A. D. 1666 MONVMENTVM LOCO PONI CVRAVIT.

A címer alatt a sírkő keretén belül a felirat ez: HICCE MEAE NEPTIS CATHARINAE MEMBRA TENELLA AEDE DEI SACRA POSITA FATA IACENT QUAE FVERAT STEPHANI DILECTI

33. ábra. Dessewffy János síremléke 1618-ból. Vörös márvány. 175—95 *cm.*

FILIA NATI VILAKI ELISABETH CONIUGE RITE SATA.

AST ANIMA ANGELICAS INTER TRANSLATA COHORTES TRISHAGION IOVAE PERPETE VOCE CANIT.

Itt Darholcz Katalin unokájáról van szó, aki Dessewffy István és Újlaky Erzsébet leánya volt. Dessewffy István és bátyja Gábor 1650—1675. között a tarcai kastélyban lakott, amely István fiának korai halála miatt Gábor utódaira és ennek dédunokája révén a gróf Szirmayakra szállott.

A héthársi templom szent kereszt kápolnája helyén állott régi kápolna alatt úgylátszik már a XVII. században is volt sírbolt s a Dessewffy-család tarkői ágának tagjai ide temetkeztek. A két síremlék ugyanis, amely a héthársi templomban az utóbbi ág tagjainak emlékét őrzi, a kápolna hajóba nyíló bejáratának két felén van befalazva. Itt látjuk balfelől Dessewffy Ferenc báró síremlékét 1670-ből, mely feketére festett s igen megviselt állapotban fönmaradt faragott címeres homokkőlap. Ez a Ferenc a Dessewffyek sárosmegyei törzsapjának, II. Jánosnak unokája s a tarkői ág alapítójának, III. Ferencnek fia volt, aki 1666-ban a maga és második nejétől születendő gyermekei számára bárói címet szerzett.

34. ábra. Fekésházy Menyhért tarkői várnagy síremléke 1621-ből. Homokkő. 180—88 *cm.*

Második nejétől azonban nem voltak gyermekei. Első nejének, lipóci Keczer Annának fiait, akikkel mostoha anyjuk, tóthi Lengyel Zsófia sokat torzsalkodott, báró Dessewffy Ferenc kizáratta a rangemelésből. A négy fiú Thökölyinek rendíthetetlen híve lett. A legidősebb István kassai kapitány volt († 1692.) s jószágait a királyi fiskus kobozta el. Fiaival azonban új fény derül a családra. A Dessewffyek két grófi ágának alapítói ezek

sorából kerülnek ki. Dessewffy István kuruc kapitány felesége Semsey Klára volt, annak a Semsey-családnak a sarjadéka, amelynek őse a Róbert Károly koronázását ábrázoló 1317. évi szepeshelyi falképen mint az ifjúság virága (flos juventutis), szepesi várnagy és királyi kamarás szerepel s Róbert Károly király mellett térdepelve az ország kardját tartja.*)

A férje halála után nagy inségbe került Semsey Klárának és urának másodszülött fia, István altábornagy fényes síremléket emelt. Ez a kitünő fekete márványból faragott kőlap a legszebb Dessewffy-síremlék, mely a héthársi templomban ránk maradt (37. ábra). Felső harmadát a hableányoktól megkoszorúzott, jogart tartó karból növekvő kiterjesztett szárnyú sasos Dessewffy-címer és a Semseyek pajzsos szarvast ábrázoló címere tölti ki. Ez alatt a következő klasszikus latinsággal fogalmazott dűlt betüs felirat olvasható:

D . O . M .
Siste viator
Considera humanam sortem
Et ex alieno mortalem te esse memento
Nam
Hic sarcinam et exuvias mortalitatis posuerunt
P . D .
Stephanus Dessőffi de Csernek ac consors eiusdem
P . D
Clara Semsey de eadem
Francisci, Stephani, Emerici et Nicolai Dessőfi de Csernek
parentes desideratissimi Quorum
Piis manibus, perennique memoriae hoc filialis observantiae et debitae gratitudinis monumentum calentib.
atque cadentib. lachrimis
Posuit
Stephanus Dessöffy de Csernek Sacr Caes. Regiaeque
Mattis Gratia campi vigillarum praefectus
et unius legionis equestris ordinis tribunus
Anno quo nVLLI orDInI Mors perVICaX faVet.

Mint a felirat záró kronosztikonjából nyilvánvaló, Dessewffy István altábornagy 1729 ben, mint vezérőrnagy és huszárezredes állíttatta ezt a síremléket szüleinek, Dessewffy Istvánnak és Semsey Klárának, a gróf Dessewffyek és a margonyai ág ősanyjának. A síremléken felsorolt testvérei közül Ferenc († 1728) sárosmegyei alispán, 1706-ban II. Rákóczi Ferenc kuruc seregének főstrázsamestere lett, akinek András fia huszárezredes s a család margonyai, lutheránus vallású ágának törzsapja volt, amelyből Dessewffy Arisztid 1848—49. évi honvédtábornok és aradi vértanú, továbbá Dessewffy Pál, származott, aki családja műkincseit a kassai Rákóczi-múzeumnak ajándékozta. Ferenc kuruc főstrázsamester másik fia, József, a Dessewffyek idősebb grófi ágának a törzsapja, akinek utódai azonban már a második ízen kihaltak. Semsey Klára fiai közül István pályája volt a legfényesebb, aki 1667-ben a sárosmegyei Hanusfalván született, tizenkét éves korában katona lett, 1686-ban részt vett Budavárának a töröktől való visszafoglalásában, tizenegy évvel később Pálffy herceg vezérlete alatt harcol s Zentánál csapataival ő nyitja meg a csatát. Innentől kezdve hamar emelkedik a ranglétrán, 1699-ben kapitány, 1708-ban ezredes, 1723-ban vezérőrnagy, 1727-ben a gróf Forgách Simontól alapított (ma 3.) huszárezred tulajdonosa, 1733-ban altábornagy. Dessewffy István 1742-ben 75 éves korában a sárosmegyei Finta kastélyában halt meg s Kisszebenben a piaristák templomában temették el, akiknek itt ő alapított rendházat s ezzel kapcsolatban fiúnevelőintézetet, amely mint négyosztályú gimnázium ma is virágzik. Síremléke ugyanabból a fekete márványból készült, mint szüleié; embernyi nagyságban, talpig vértben, jobbkezében vezéri pálcával ábrázolja magas domborművű alakját s XVIII. századbeli síremlékeink sorában a legkiválóbbak egyike.*)

István altábornagy öccse, Imre († 1739.) lovassági tábornok és ezredtulajdonos volt, ivadékai szerényebb sorban ma is élnek. Miklós öccsének († 1748) sáros-

35. ábra. Dessewffy István síremléke († 1649). Vörös márvány. 171—82 *cm.*

megyei alispánnak Bertóthy Krisztinától született legkisebb fia Sámuel († 1776) Sáros vármegye főispánja 1756 ban báró, 1775-ben gróf lett. Ő telepítette gróf Károlyi Ferenccel együtt Nyiregyházát s a ma is virágzó ifjabb grófi ág őse lett. A fintai kastély templomkriptájában temették el, amely azóta a gróf Dessewffyek családi sírhelye.

*) L. „Szepesvármegye művészeti emlékei" II. rész. II. melléklet.

*) Képét l. *Éble* Gábor i. m.-ben 120. lap.

36. ábra. Dessewffy Katalin síremléke 1666. Részlet. Homokkő. 60 *cm* széles.

Héthárs polgárairól, akik a Tarczayak jóvoltából már a XV. században is élveztek valamelyes szabadságot s mint a bártfai levéltárban fenmaradt okiratok bizonyítják, közérdekű ügyekben a szomszéd városokkal németül leveleztek, a templom emlékei sorában a XVIII. század derekáig egy sem beszél. A szent Márton-egyház előkelő kegyuraival szemben, úgy látszik, teljesen a háttérbe szorultak s csak mint egyszerű hívek hallgatták itt az istentiszteletet. Amikor azonban a templom 1589—1748. között kisebb-nagyobb megszakításokkal protestáns kézen volt, a szabadalmas mezőváros polgárai szintén állítottak itt maguknak padokat. Az egyetlen régi bútordarab itt egy ilyen, nyilván a XVIII. század első feléből való, gótikus stallumok mintájára készült, négy-négyüléses kétsoros pad az orgonakarzat alatt (l. a 10. ábrán balra), amelynek homlokdeszkáján hibás chronosztikon alakjában a következő felirat olvasható: Sedilia haec sub judicatu Generosi, Circumspecti ac Optimemeriti Domini Stephani Craiczer pro amplissimo magistratu circumspectis utpote Dominis Greg. Gabani, Greg. Miko, Ioan. Horvath, Ioan. Stavnicki, Ioan. Russbarski, Samuel Trompler, Georg. Detrich senatoribus probatissimiss atque successoribus dignissimis ad distinctionem reliquae plebis privilegiati oppidi Septemtiliensis. Tehát a padot a nemzetes, körültekintő és érdemes Craiczer István bírósága idejében a bölcs tanács kényelmére, a többi néptől való megkülönböztetés okáért készítették s minthogy Craiczer 1750-ben halt meg, jó néhány évvel ezelőtt.

A temlom egyéb régiségei közül a torony három harangját említem föl, amely a múlt századból való. A nagy harangot 1826-ban Losoncon, a kisebbet 1817-ben Eperjesen öntötték. A legkisebb harang felirata ez: Fusa 1772, Refusa 1860. Héthárs.

Középkori miseruháiból és ötvösmunkáiból a héthársi templom szintén semmit sem őrzött meg. Ezek a vallási villongások korában tűntek el. Egyetlen XVI. századbeli ezüst kelyhét a XVIII. században bizonyára valami vándorló ötvös legény gyökeresen átalakította: A templomnak vert művű virágokkal és cherubfejekkel díszített XVII. századbeli aranyozott rézkelyhe szintén kontár mű. Aránylag még a legszebb ötvösmunka itt, a mult század elejéről való aranyozott rézkehely, amelyet 6 zománcfestésű medaillon díszít. Ennek felirata: 1824. Emericus Gabányi de Olysó Professor Theologiae curavit. A templom vert művű pacificaléja XVIII. századbeli ezüst munka. Úrmutatója és ma is használt kelyhei újak s egyes héthársi polgárok áldozatkészségét dícsérik.

Mint feljebb említettem, a Dessewffy-család tagjai a szent kereszt kápolna sírboltjában 1863-ig temetkeztek, a templom maga azonban már 1842-ben Héthárs város közönségének kegyurasága alá került. Harminchat héthársi polgár ugyanis akkor vásárolja meg a Dessewffyek héthársi birtokait s ezekkel együtt a templom kegyúri jogait és kötelességeit is átveszi. Az utóbbiakat Héthárs közönsége „híven és bőkezűen teljesíti".*) Amikor a templom 1888-ban leégett, a város közönsége kizárólag a maga költségén állíttatta helyre. 1899-ben a templomot újból vakolták és festették, szárnyasoltárait helyreállíttatták, még pedig olyan mesterrel, akit akkoriban

*) V. ö. Brühl Menyhért prépost héthársi plébános cikkét *A Kassai Egyházmegye Évkönyve* 1904. I. k.-ben.

37. ábra. Dessewffy István és neje Semsey Klára síremléke 1729-ből. Részlet. Fekete márvány. 98 *cm* széles.

más híján ezen a téren hivatalos köreink is szakértőnek tartottak. Az utóbbinak hibái szerencsére még jóvátehetők s Héthárs közönsége, amely azóta, hogy a Dessewffyek is elszakadtak innen, nálunk vajmi ritka áldozatkészséggel tartja jókarban dicső multú plébániatemplomát, régiségeinek leghűségesebb gondozójával, Brühl Menyhért mostani prépost plébánossal együtt mindenképen elismerésre érdemes.

S ezzel végére értünk a héthársi szent Márton-templom ismertetésének. Eddig irodalmunkban a nagy multú épület jóformán csak Raguzai Vincének itteni, éppenséggel nem nagy jelentőségű működésével kapcsolatban szerepelt. A számos emlék, amelylyel a templom régi kegyurainak családtörténetével kapcsolatban megismerkedtünk, ismét annak a bizonysága, hogy művészetünknek legkiválóbb istápolói a középkorban és azután nem határszéli városaink igénytelen s német eredetű polgárai voltak, mint azt régibb íróink s művelődéstörténetünkben járatlan újabb írók még ma is hiszik. Ami kiválót a régi magyar művészet létre hozott, azt elsősorban királyaink, régi főuraink és főpapjaink áldozatkészségének köszönhetjük.

Az ő művészi igényeik mérhetetlenül felülmulták a polgárságét, amely nálunk mindvégig a külföldön inkább elhatalmasodott városoknál jóval szerényebb viszonyok között élt. Mestereink ugyan, a XVI. századtól kezdve mindenfelé tért hódító olaszokon kívül, vegyesházbeli királyaink korától szintén városi polgárok voltak. De ha ez utóbbiak sorában kiválóbb művész akadt, ezt is nem egyszer sűrűbben foglalkoztatták a környékbeli várak és várkastélyok urai, mint polgártársai. Koehler Jánosnak, a héthársi főoltár valószínű festőjének példája is azt bizonyítja, akitől Bártfán a XVII. században epitafiummá átalakított festményen kívül semmi sem maradt reánk.

A művészet műértő és áldozatkész pártfogók nélkül soha sem virágzott. Ezekkel megismerkedni művészettörténelmi szempontból nem kevésbbé fontos, mint a művészekkel. Különösen nálunk, ahol amire művészeti iskoláink tüzetesebb meghatározására rákerül a sor, mestereink csoportosítását alighanem nagyban fogja megkönnyíteni az, ha ismerjük a családokat, amelyek őket foglalkoztatták s a régi magyar családok egymással való vérségi és egyéb összeköttetéseit, amelyek mint Berzevice és Héthárs műemlékeinek példája mutatja, művészeti kapcsolatoknak is forrásai lettek. Ez a körülmény tette megokolttá, hogy amikor az ünnepi alkalommal, amelyet műemlékünk régi mecenásai ma is virágzó rokonságának, Sáros vármegyének és Héthárs közönségének a templom újjáépítésének négyszázados évfordulója sugallt, ennek alapítóival, föntartóival és művészetének gyarapítóival is behatóbban megismerkedjünk.

TARTALOM.

	Lap
I. A templom és a Tarczay-család	3
II. A templom architekturája és kőemlékei a Tarczayak korából	10
III. A templom csúcsíveskori szárnyasoltárai	14
IV. A templom és a Dessewffy-család. Síremlékek és feliratok a XVII—XVIII. századból	19

Koeller János, festő"

hétházi szent Márton templom

A főoltár azonban a templom átalakításakor vagy kevéssel ezután készült s elsőrangú művészi alkotás. Szekrényében szent Márton, a templom védője és szent Miklós püspök között embernyi nagyságban ábrázolt gyönyörű Madonna szobor áll. Szárnyainak tizenkét festménye az egykorú külföldi szárnyas oltárok hasonló emlékeinek java részével versenyezhet. A képeken monogramm is van s ennek alapján valószínű, hogy mesterük Koeller János volt, a ki Kassán és Eperjesen is dolgozhatott, 1520 körül Bártfán telepedett le, a hol városi szenátor, majd főbíró lett. Ettől a Koellertől származik a ma is virágzó Kéler-család, a melynek tagjai közül a leghíresebb, Kéler Béla zeneszerző, a múlt században Bártfán született.

D.: A hétházi szent Márton templom. Vasárnapi Ujság. 1913. 674. l.

Koeller Janos

Münchner. 1902 362

Hans Koeller

festo

1527.

Lård

Grünwald Tanist

Koeller James

Festo

Carl

=

MV 62 l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lélyezem:

k vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Koeler Janis

festo

Bartfa 1522

mod

My Bartfa II. 115 l

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Koeller Innis

Festo

Bärthe 1522

Grod

My Bärthe I. 130. l

131. l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Koehler Janis

festō

1527 Bartfa senator

crod

Dd ⊕ 127 l

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... osztályu tanuló a

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... hó .....

osztályfő.

mre Szeged.

Köhler János

festő Bártfa.

1552 ben egy társával
Kassa lefestésére kéri
fel Walther kir tanácsos.

irod

Toth Sáros 721.

..... *műhely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Koehler Janus

. Cartfai festo

laid

Arch Erh

1912. 437

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ...., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Koeller János

festő XVI. sz.

vrád

Divald Kornél:

A hétharsi Szent Márton templom.

Vas-Ujs. 1913. 674, 675. l. Képpel

Batthyány-tér 3

1

124

Koller János

Lásd

Csánky Dénes

Tanulmányok a reneszánsz
táblaképfestészet XVI.
századi történetéből

MAGYAR MŰVÉSZET

1937. 338. l.
342. l.

Szászfalu, templom

97. Szent Egyed és a szarvas. A szászfalvi mellékoltár szárnyképe
1515 körül

Héthárs, Sz. Márton-templom

96. *Koeller János:*
Keresztlevétel. A héthársi főoltár szárnyképe
1510—1520 körül

Budapest, Szépművészeti Múzeum 109.5×101 cm

94. Mária halála
1514

Hétházs. Sz. Márton-templom

95. *Koeller János:*
Krisztus Kaifás előtt. A hétházi főoltár szárnyképe
1510—1520 körül

Genthon István:
A régi magyar festőművészet.
Vác, 1932.

ritka oltárok közé tartozik, melyek a belső képeken elhagyják a magyar szárnyasoltárok jellegzetes konzervativ járulékát, az aranyhátteret. Az ismeretlen festő egyike a magyar művészet legvonzóbb egyéniségeinek. Közvetlen és őszinte művész. Játékos, vidám elbeszélő, aki csak stilusával emlékeztet a gotikára, annak emelkedett, vallásos szelleméhez alig van köze. Sz. Egyed legendájának ábrázolása csak ürügy arra, hogy derűs és kedves tájhangulatokat rögzitsen meg ecsetjével. Idillikus és lirai lélek, irtózik a szenvedélyek ábrázolásától. Figurái alig mozdulnak, biztosan állanak a térben, általában az ember és a természet ritka harmoniában olvad össze képein. Ecsetkezelése finomságával a miniatürökre emlékeztet. Az alakok aránylag kicsinyek, alig takarnak el valamit a mögöttük buján viruló tájképből. Rendkivül természetesen állanak a lábukon. Festőjük önként lemondott a drapéria változatos omlásában rejlő hatásról. Néhány párhuzamos ránccal jól érezteti a tömegeket. Itt-ott diszes pásztorbotokat, gyöngyökkel ékes mitrákat fest, csak azért, hogy az akciótlan alakok jelentőségét megnövelje. Nem foglalkozik velük többet, mint amennyi okvetlenül szükséges. Képzeletét nem elégiti ki a figurális festés. A táj érdekli elsősorban, azt lehetne mondani, egyedül. A hátteret szereti hatalmas domboldallal félig eltorlaszolni, de ezen a domboldalon rengeteg részletforma él : sűrű bokrok lombosodnak, fűszálak hajladoznak, földomlások szélein nagyfényre bujt gyökerek ágaznak szét, tetejét vastag törzsű fák koronázzák. Nagy szeretettel és elmélyedéssel festi ezeket a részleteket. Vérbeli festőre való látásával a sok apróságot szélesen festett, egységes egészbe foglalja. Tájképeinek karaktere regényes. Fontosságuk ékesen bizonyitja az új idők eljöttét. A kitünő művész játékos és prófán szellemével, üde tájképrajzával Altdorferre emlékeztet s azt hisszük, hogy ez nemcsak a szellem rokonsága ; valószinűleg látott Altdorfer-képeket, ha művein formai átvételek nem is mutathatók ki. Szelleme Altdorferre mutat, de gyengéd felfogása és finom festési módja erős ellentétben áll a dunai iskola többi szenvedélyes vagy éppen brutális vezető mesterével, a fiatal Cranachhal vagy Wolf Huberrel. Altdorferrel is csak ott egyezik meg, ahol ez a nagy regensburgi mester kedve szerint átadja magát regényes hangulatainak. A szászfalvi oltár készültének pontos évszámát nem ismerjük, formanyelve alapján feltehető, hogy nem sokkal a héthársi oltár után, 1515 körül emelhették. (97—98. kép)

A dunai stilus időrendben legkésőbbi magyar emléke a turóc-

szik, perspektivikus megoldása jól sikerült, a háttérben Krisztus gúnyolása látható. Dürer fametszetű kis passiójából (B. 29) származik két pribék alakja, mig a háttér ugyane sorozat másik lapjához (B. 30) igazodik. Az ijesztő Kaifás, aki ezúttal Krisztusnál is fontosabb szereplő, úgy látszik a festő egyéni leleménye. (95—96. kép)

A Keresztről való levételt kompozició térbeállitott volta s a nagyvonalú háttér egyik legjobb művévé avatja. Érdemes megemliteni, hogy a hat szereplő közül mindössze csak kettőnek látszik az arca. A képek szinezése telt és erőteljes, megoldásában már a megvilágitás effektusai is szerepet kaptak.

A festő kéthelyütt megörökitette nevét az oltáron H. L. E. R. betükből összefont monogramm alakjában. A bártfai volt Sárosmegyei Múzeum *egy Krisztus búcsúját Szűz Máriától* ábrázoló képet őriz, amely ugyanettől a festőtől való. A hasonlóan Dürer-reminiszcenciák alapján festett jelenet sokat szenvedett az 1614-ben történt átfestéstől, amely az arcokat teljesen megváltoztatta, a szép tájképi rész azonban kétséget kizáróan a héthársi főoltár mesterére vall. A kép alsó jobboldali sarkán KH és 1522 olvasható, de a festő neve is ismeretes, az 1614-ből való felirat Koeller Jánosnak (Hans koelLER) nevezi. Divald volt az,[1] aki e bártfai tábla alapján a héthársi főoltárt Koellernek tulajdonitotta s attribuciójában nincs okunk kételkedni. A nevezerint ismert festőben a magyar gotikus piktúra késői szakának nem érdektelen művészegyéniségét ismerjük meg, aki sokfelé való igazodásával az e korban uralkodó tanácstalanságot bizonyithatja. Kevesen voltak, akik a XVI. század tizes és huszas éveiben meg tudtak maradni az egységes felfogás határain belül. A dunai iskola stilusába Magyarországon Dürer hatásán kivül különös, népies elemek keveredtek.

Azok közé a kevesek közé akik a dunai stilus fogalmát leginkább megközelitették, tartozik a *szászfalvi Sz. Ilona és Sz. Egyed-oltár* ismeretlen mestere. A Besztercebánya melletti község templomának e későbbi s a főoltárnál sokkal jelentékenyebb oltára a dunai iskola magyarországi virágzását tetőfokán mutatja be. Szekrényében Sz. Ilona és Sz. Egyed festőien faragott domborműve látható, szárnyképein kivül és belül négy-négy tábla, belül Sz. Egyed életéből, kivül a kereszt legendájából meritett jelenetekkel. Érdemes emliteni, hogy azon késői és

[1] Idézett mű, 582—586 l.

szinek felé hajló kontrasztokkal teli, erőteljes szinezésű képek formai tekintetben meglehetősen gyengék. A dunai iskola köréhez tartozó mester egyhelyütt hosszában csikozott ruhába öltözteti pribékfiguráját, amivel Altdorfer némelyik alakjára emlékeztet. Kisérletezik a rövidülés megoldásával is, de kevés sikerrel, mint a Sz. András keresztrefeszitésének jelenetén a jobboldalt hátrahajló bakó komikus hatású rövidülése bizonyitja. Tipusai torzak, de jellegzetesek. Háttérbe romantikus tájakat fest, melyeknek azonban még nem nőtt meg a jelentőségük annyira, mint a dunai iskola későbbi alkotásaiban.

Tájképi hátterének gazdag változatosságával tűnik ki a rozsnyói plébániatemplom egy évvel később, 1513-ban készült nagyméretű képtáblája, mely *Sz. Annát harmadmagával* ábrázolja.[1] Az előtérben elhelyezett alakok meglehetősen sematikusak, annál érdekesebb a szép és regényes tájkép, mely a bányaművelés különböző jeleneteit[2] széles elbeszélő kedvvel mondja el. A szinte fénnyel és árnyékkal mintázott táj adja meg a kép tulajdonképeni jelentőségét.

Kvalitásosabb, de más iskolázottságú mesterre vall a Szépművészeti Múzeum 1514-ből való két kétoldalt festett szárnyképe, melyek belső oldalukon *a Királyok imádását* és *Mária halálát* (94. kép) a külsőkön pedig *Krisztus ostorozását* és a *Töviskoronázást* ábrázolják.[3] A Jankovich-gyűjteményből származó képek közelebbi hovatartozása ismeretlen. Az érdekes festő Dürer és Martin Schaffner hatása alatt dolgozott, világos skálájú, éles szinejivel a dunai iskola gyengébb osztrák eredetű műveire emlékeztet. Nagy kedvvel ábrázol tősgyökeresen magyar tipusokat, mint azt már Fejér György észrevette,[4] általában művei viselettörténeti szempontból igen figyelemreméltóak. A népies, de helylyel-közzel fantasztikus épitészeti motivomok arra engednek következtetni, hogy a festő Erdélyben dolgozott. Felfogása rendkivül egyéni. A Mária halálát ábrázoló képet merészen kettéosztja az előtérbe helyezett

[1] Képét közli Divald: Magyarország művészeti emlékei. Bp. 1927, 170 l.

[2] V. ö: Fabritius Károly: Vázlatok a rozsnyai régi városi könyvből. Századok, XI. évfolyam, Bp. 1877, 402 l.

[3] Mind a négy kép reprodukcióját. l. Fenyő-Genthon: Régi magyar képek a Szépművészeti Múzeumban. Magyar Művészet, IV. évf. Bp. 1928, 92—93 l.

[4] T. Vadassi Jankovics Miklós gyűjteményiről... Tudományos Gyűjtemény, XI. kötet, 1817, 46 l.

reneszánsz ízlésű pillérrel. Szélesen, brutálisan fest, de tipusai itt-ott meglepően előkelőek. Vonzódik a dekorativ-ornamentális hatásokhoz, úgyszólván mindent feláldoz értük. Ennek az érdekes mesternek még egy képe ismeretes, *Sz. János evangelista és Sz. Pantaleon*, mely a göttweigi bencés apátság képtárába került.[1]

A dunai stilus egyik legfontosabb emléke *a héthársi főoltár*, melynek belső szárnyain Mária életének négy jelenete, a külsőkön nyolc passió-kép látható. Az oltár, mint Divald megállapitotta[2] kevéssel a templomnak 1513-ban történt átalakitása után vagy még annak évében készült. Festője eklektikus, de nem egyénietlen : sokféle hatást olvaszt össze, anélkül hogy műveinek kompilláció-jellege lenne. Dürer, Kulmbach, Micheal Pacher és Wolf Huber művészetéből egy-egy momentum megragadta figyelmét s a hatások alatt felbukkanó elemek érdekesen olvadank bele a dunai stilű és népiességgel is kacérkodó művészetébe. Dürer réz- és fametszeteiből néha egész kompozicióselrendezéseket átvesz, gyakrabban csak egy-egy alakban ragaszkodik mintaképéhez vagy éppen két különböző Dürer-metszetből vesz át alakokat egy kompozicióba. Hans Kulmbachra emlékeztet figuráinak kócos, elhanyagolt rajza, Pacherre egy-két Krisztus feje, Wolf Huberre nyers szenvedélyessége.[3] Technikai tudás szempontjából nem annyira jelentékeny, mint amennyire önálló a hatások felhasználásában. A lirai attitűd távol áll tőle, a Mária életét tárgyaló ciklus nyugalmából formai esetlenségei erősen kiütköznek. Igazán csak a passió jeleneteinek ábrázolásában mozog otthonosan. *Krisztus elfogatását* mutató képe megdöbbent nyugtalan szenvedélyességével, vad és torz tipusaival. Igen jellemző *a Krisztus Kaifás* előtt c. kompoziciója. Kaifás, ez a fantasztikus püspöksüveggel ékesitett gazdag felvidéki polgár dühöngve ugrik fel trónusáról s elfordul Krisztustól, akit állig vasbaöltözött zsoldosok és kucsmás népi alakok hurcolnak elébe. A tipusok már-már a karikatúra fogalmához közelednek. A hatalmas csarnok, melyben a jelenet ját-

[1] Képét közli Österreichische Kunsttopographie, I. kötet, Bécs 1907, 506 l.

[2] A héthársi szent Márton-templom. A M. Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, XLVII. évf. Bp. 1913, 582—586 l. (Valamennyi szárnykép reprodukciójával.)

[3] Hoffmann Edith meggyőző megállapitása szerint a Krisztus búcsúja anyjától c. képhez Wolf Traut, a Keresztlevételhez pedig Altdorfer metszetét használta fel. V. ö : A Műgyőjtő, V. évf. Bp. 1931, 69—70 l.

Genthon István
A régi magyar festőművészet
Vác, 1932.

KOEHLER *(Koeller) János*, festő, a XVI. sz.-ban Kassán és Eperjesen dolgozott. 1520 körül Bártfán telepedett le. A bártfai múzeum egy 1522 évszámmal és HK monogrammal jelzett fogadalmi képét őrzi, mely eredetileg a bártfai Szt. Egyed templomban volt, s Krisztusnak anyjától való búcsúját ábrázolja. A héthársi templom főoltárának szárnyait Divald szerint szintén K. festette.

E. Gy. I. 573 l

Orcanne:

Mellig, hétnyolcad jobbra.
szakála hosszú. Hasított újú p
Kép alatt két sorban:

„Orcanna Imp. II. m
Hauendo regnato ann

a felső tal sarokban: „2".
fölül: „Oreanne Imp. II"
s legalól: „Oreanne Impera
A lap hátán olasz szöveg van

Rézkarc, meretei a vonal
P. Bertelli: Vite degl' Imp

Ltfa 7827

Koehler Janos

Bartfa

Dr 684.l.

Kochler
Kele Sam
Festo XVI et
ind

Brsolt II. 599-601.

..... *műhely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Koehler János

festő

Bartfán városi tanácsos-
sagig vitte
csettleg lárd is

Dd + 260. l.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

azaz: ..... Korona ..... f-ről,

összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

rnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta- és távirda-

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190..... évi ..... hó 1-én.

Koeller János

3. Az alamizsna-szekrény felett levő kép : Krisztus bucsúja Máriától. Festette 1522-ben Koeller János

362

Bártfai festő. A Holbein modorára emlékeztető kép a templom legbecsesebb festménye volt.

Művészet 1902. 362. l.

(A bártfai szent Egyed-templom ajtaban elengészett műemlékei.)

Temes vármegye IV. 261

Kochler

festo. XVI ut

laid

Arch. Est. 1913. 80 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

iyezem:

.....

ıgy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Koeller Hans

l.

Rados Jenő =

Magyar olvasóke.

Bp. [1938]

56, 57 l.

ja teljesült!

. szám alatt felszögezték a táblákat:

tlen ezen a vidéken:

t cég erényeit felfokozva

Koeller János

Kassai festo

XVI. 12

l.

Szépm. Múz. Évk.

VIII. 95. l.

és egyúttal az egész akadémiának helyettes igazgatója. Azután Bogdanich, Kereszturi József történetiró, Jankovich, a kerületi főigazgató, majd valamivel alább Vas János, Miller Ferdinánd, egyik legtermékenyebb tudós írónk, Braun Károly, a fizika tanára. A felirat alatt a gimnázium tanárai vannak feljegyezve: Eőszy József, Szluha Demeter és Kastner György. Egy kis szegletben legszélen meghuzódik a három plebános, Frieberg, a várbeli pap, Finászy Ignácz, az újvárosi és Klobusiczky Péter, az olaszii plébános.

Egy hosszú, a Berettyó régi folyását utánzó patak választja el az akadémia tanárait a

Ferencz és Francziska.

A nemesi családok második Beöthyek nyitják meg. Beöthy Ján és neje, Baranyay Borbála háza sz velt hajléka volt a tudományoknak keik közül Lajos és Vincze fiuk, és Viktória leányuk tanulósorban ál

Jókora területet juttat a festő iványi-családnak, mert Szentiványi és nejének, Sughó Magdolnának nagy családja volt. Három fiú, Józse és Benedek és négy leány, Anna, K czilia és Róza nevei veszik e házasp

Az öt uradalom után következne

Koeler Johann David

l.

Glaser Karlsruhe

128. l.

527, 528. n.

III

767 (3594).

816 (44).

197.

1905.

ssal.

szembe néz, jobb kezében jogart
-gyermek Jézust karolja át. Fejét
dicsfény vesz körül, korona ékesi-
hája magas és palástját elöl pánt

cm.
iki 20578 sz. leirattal 200 K-án.

794

1

Koemijes Imreh

1574 jul. 14-24. Kvár szkve: Keomijes Imreh a monostori hidon dolgozik. (II/VII. 61)

1577. jun. 7. Kvár szkve: „Eodem die Vaday Mihal vivé Keomijes Imrehet Désig S. ad magával, hogy Husztban menének vala fijedelem nyvése" Hat lovon vitte, Zifizettek éste fl. 3. (II/X. 66).

Balogh Solán: Késö renaissance Zöldvagó műhelyek II. Zöldvagó A Zolozsvári műhelyek - Ars Hungarica 1974/2 362. old.

Koemíjes Imrek

2

1579 jun. 14. Kvár szkve: „Azon napon az fejedelem parancsolattyára Zilte bíró uram Keomíjes Imrekt Huszt várába hatod magával, attam nekik az uraim akarattyából Zölcsegekre fl. 6."
(II/XVI. 19)

1595 szept. 11. Kvár szkve: a harangok jövedelme: „Kömies Imréné" (VI/XIII. 23.)

Balogh Jolán: Késő renaissance Zofaregómühelyet II. Zöldmény A Zolozsvári mühelyet – Ars Hungarica 1974/2

Koffenberg Jakáb

lengyel orgonakészítő

l.

Wickkassaidóm

96. l.

Koffenberg Jakab

ujszandeci orgonagyártó

1634.

l. Arch. Ert.

1904. 274. l.

B É R E K ,

É T S Z Á M .

számadások szerint.

egnevezése	1938. létszám	1939.
	63	83
	28o	28o
	45	45
	16	16
	1o4	114
	1o4	1o4
	18	18
	52	32
	44	44
	13	13
	27	16
	-	-
	-	1
	4o	4o
	35	35

MDK

Koffán festőm.

neve emlitve

László Miklós: Két festő utja. Szabad Nép, 1949. ápr. 24.

Koffán György grafikus.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

KOFFAN ALAJOS/ KAROLY/, festo

Nyiregyháza 19[illegible]1-ben meghivta a Képzőművészeti Főisko
la öt szegénysorsú növendékét hogy jún.27-től 8 héten
át Sóstón dolgozhassanak. Ellátásukról gondoskodnak.
Rudnya öt növendékét küldte el: Takács Antal, IV. éves,
Császár Viktor Iv.éves, Konecsni Györhy IV.éves, Csene
Béla I.éves, Koffán Alajos /Károly/, III.éves. 27.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyiregyházi Sóstófür-
dőn 1931-34 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. v. 4.sz.

Hoffán Alajos

1928/29 - 1932/33

Ferkèpzomfoiskòvk

102.l.

776

Koffán Alajós

nuvészeti stak

l.

Ferk'pzomfoisk vk

1939-41. 146. l.

M. E. Ny.

asta: 44. VI. 23.

1 melléklet.

Nagyságos
~~Tekintetes~~

Országos Irodalmi é

Patak Jenő

Koerle P.festő/19.sz./müve a Müegy-
let kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Koffán Alajos

V. éves hallg.

100 P tanulmányi

sejély

Ferkèpzomfoiskévk 25. l.

Koester, Alexander (1864-1932)

„Dérsával játszó gyerekek"

o.v. 93 x 118 cm J. l. j. A. Koester

Ziziáltási ár: 20000 ft.

BÁV 49. Képaukció, Budapest 1979. szeptember

Koerber

l.

Eperjesy 1929

lmány.

éves atyja térdig látható,
~~[illegible]~~ (balra fordulva ül és kezeit
tartja ölében. ~~Fején~~ Fekete puha kalapot ~~van~~ hord
vidre nyírott hajaés szemöldöke fekete, szeme sö-
szakálla öszbevegyült. Ingének kézelői látsza-
ri szürke kabátját begomboltan viseli. Jelzé-
kban felfelé haladó irassal: „Glatz."

zonra, méretei 95:78. cm.
12-én
~~[illegible]~~ (a 82406/92 sz. rendelettel (33/98), a
, vételár elszámoltatott 1898. III. 6 án (99/98), a
1898. III. 13-án a 2469/98 szoz. leirattal (114/98)
98. III. 14-én a m. kir. Mintarajzi Kolaszak ugyan
n (109/98) s az erről tett jelentést (120/98)
1898. IV. 19-én a 18860 a. leirat (159/98)

Vid. Mun.

MDK

Koepping Ch.

Munkácsy Mihály műterme. Munkácsy Mihály festet
te. Rézre karcolta Koepping Ch. Az Orsz. Magy.
Képzőm. Társ. műlapja 1885-ben.

SzmKT 50 154.1.

Koepp

kismartoni festő

írod
2

Pipics Zoltán: 1938. Mü-
veszcentenáriumok éve.
Vasárnapi Ujság - Uj Ma-
gyarság képes mell. 1938.
január 1.

– ILLETÉKTÁBLÁZAT –

Beadványok illetéke: első ív 2 P, további ív 1 P. — **Adóslevél illetéke:** 0.6%. — **Áruszállítási szerződés illetéke:** 3.6%, **közhatóságokkal** 4.2%. — **Bizományi szerződés** 1.8%. — **Bizonyítványok illetéke:** a) hatósági 1 P; b) magánfelek és kir. közjegyző: 2 P; c) cselédek részére: 50 f. — **Biztosítási okirat illetéke:** 0.6%, de legfeljebb 2 P. — **Egyezség illetéke:** 1.2%, visszterher melletti jogról való lemondással: 2.4% — **Építkezési szerződés illetéke:** 3.6% — **Haszonbérleti szerződés illetéke:** 0.6%. — **Ingó adás, vétel, csere illetéke** 3.6% — **Jelzálogot alapító okirat illetéke:** 0.6%. — **Kereskedők árukötjegyeinek illetéke:** 1 P. — **Kezességi okiratok illetéke:** 0.6% — **Kölcsönszerződés (kötelezvény) illetéke:** 0.6%. — **Nyugta illetéke:** 0.6% (2 P-ig díjmentes). — **Pénzkövetelések cedulási illetéke:** 0.6%, de legfeljebb 25 P. — **Szolgálati szerződések illetéke alkalmazottak részére:** 0.6% — **Utalványok (kereskedőké) illetéke:** 0.6%, de legfeljebb 50 *f*.

Belföldi váltók

A váltó értéke Pengőig	Illetéktétel 6 havi lejáratnál 0·12%	Illetéktétel 12 havi lejáratnál 0·6%	A váltó értéke Pengőig	Illetéktétel 6 havi lejáratnál 0·12%	Illetéktétel 12 havi lejáratnál 0·6%
100	—·12	—·60	1200	1·44	7·20
200	—·24	1·20	1300	1·56	7·80
300	—·36	1·80	1400	1·68	8·40
400	—·48	2·40	1500	1·80	9·—
500	—·60	3·—	1600	1·92	9·60
600	—·72	3·60	1700	2·04	10·20
700	—·84	4·20	1800	2·16	10·80
800	—·96	4·50	1900	2·28	11·40
900	1·08	5·40	2000	2·40	12·—
1000	1·20	6·—	stb. 100 pengőnként még:	—·12	—·60
1100	1·32	6·60			

Számlailleték ívenként*)

Pengőig		Pengőig	
200	—·02	5000	—·50
500	—·05	7500	—·75
1000	—·10	10.000	1·—
2000	—·20	10.000 Pengőn felül	2·—

*) Az illeték a számlában kitüntetett értékek főösszege (és nem a követelés egyenlege) után rovandó le.

KOEPP *Farkas (Wolfgang)*, festő és mozaikművés, * Kismarton 1738 dec. 24, † Wien 1807 máj. 25. Atyja, K. Keresztély, Esterházy Pál herceg udvari építésze és festője volt. 1752—60. a bécsi akadémián Maulbertschnél tanult, azután Bécsújhelyen oltárképeket festett (pl. Keresztelő Szt. János, 1782, Solymár). 1772. atyjával együtt Kismartonban festette a ferenciek templomának freskóit. Visszatérve Bécsbe, a Theresianum rajztanára lett, számos másolatot készített s osztrák templomok részére oltárképeket festett. A század végén gipszmozaikot talált fel s ebből készült művei a külföldön igen keresettek voltak. 1779-től a bécsi, 1785-től a firenzei, 1787-től a berlini akadémia tagja volt. 1803. érdemeiért nemességet kapott. A bpesti Szépművészeti Múzeumban stukkóra festett 6 tájképe van.

E.É.I.5731

Fején turbán van levél díszszel s bajusza s
akig ér s palástja brokátból való. Felira-

Imp. I.

Havendo Regnato Anni XXVIII."

malkerAnek 19.5 : 14.8 s a réilapnak

imperatori de Turchi. In Vicenza 1599.

66/93 № 14.

Koenigsberger Károly Adolf
Pest, Hungária körút

A budapesti Műcsarnok kiállításain a következő műveivel vett részt:

1885. őszi kiáll. (I. sor.): Krisztus átadja az apostolokuak az egyházi hatalmat, olajf., 4500 ft.

Koenig. mutázta.

I Ferencz emlékérmét. Előlapján a király mellképe. Hátlapján Pannonia.

Weszerle József. Hátrahagyott érmeiszeti

Táblái. 1873. C. Tab. XXXIV. 8. z.

Koenig Dezső

szül.: 1901, Bp. Festő, grafikus

Nyergesújfalun tanult. 40 éve él Dél-Afrikában. 1955-ben Bp-en kisebb kiállítása volt. Elsősorban afrikai témákat fest, figuratív. Műveiből ajándékozott a Szépm. Múzeumnak.

XX. századi magyar származású művészek ~~kiállítása~~ külföldön.
Bp. Műcsarnok, 1970. Bev.: Dr. Bognár József. 37. l.

Kogler Andreas

kőfaragó-polier 1701 évi folyamán különböző munkálatokat végez a vár-palotai várkastélyban.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Mérei Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970. 138.

Kogler Tanós

1910. dec. Kiáll. Wenvrets halon

Szavá sziget, olapp. 120.—

Indiai könyjegek III. 224.

mDK.

Kogułowicz és Tsa
térképész

földrajzi intézetének szépen "kidolgozott térképei a mil. kiállításon. Bírálat.

Tichy Ákos: A sokszorosító-iparágak kiállítási pavillonja

Grafikai Szemle 1896 évf 6 z. 85 l.

M.DK

Kogutovicz és Társa

térképész

földrajzi jellemképek és történelmi képekkel is szerepel a kiállitáson. Budapest látképe, Vajda Hunyad, a lőcsei és bártfai várostázak, Fiume, a jáki templom.

Tilly Ákos: A sokszorosító iparágak kiállitási pavillonja Grafikai Szemle 1896 évf. 7 z. 109 l.

Kogler András

köfaragó Buda

XVIII. 7

l.

Schoenstatháron

12. l.

1647-909-11
Metszet-tiszito.

11. Szekrény.

Egy darab szürkére festett puhafa szekrény két szárnyas ajtoval, elöl sima tükörrel, belül pedig három polczczal.

Méretei: 170 cm. magas, 102 cm. ~~széles~~ hosszú, 53 cm. mély.

Becsértéke..... 36 K

Kifizettetett 1899 évi 433 sz. nyugtára.

Készitette Tikáts Adolf

Régi leltári száma 229.

M. D. K.

KOGLER András kőbarogó

1712. Buda, Szentháromság emlékén dolgozott

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959. I. 225. l.

o. Kogg (ecit)

Temesvár elfoglalása 1717.
Rézin folio

pest, ébr

M.D.K.

Koffenberg Jacobus orgonakészitő
uj-szandeczi polgár

1634-ben meghivják a kassai dóm orgonájának készitésére.
Cikk: Ladányi Béla"A Budapesti Hirlap Tárcája"

Budapesti Hirlap, 1896.III.12.

MDK

Koffka Péter építészmérnök

Az Új Magyarság szerkesztőségéhez küldött levélben tiltakozott a Névtelen Hős emlékművének átalakítása ellen.

Cikk: Ötvennyolc építészmérnök tiltakozik a Névtelen Hős emlékművének átalakítása ellen.

Új Magyarság, 1936.jan.5. 18.l.

E. Kofler jelzéssel

„Folyóparti város" Gouache 26 x 41

Jelezve lent jobbra: E. Kofler 1975

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

MDK

Koffler Károlyné, festö
/edényf./

1884-töl
a Zsolnay gyárban dolgozott 24 évig.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi.
Pécs. 1949.ápr.12.

MDK

Koffler Károlyné

festő

és aranypolirozó

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1884-1908.

66.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Kofflerné Ábel Anna MDK

A Zsolnay-gyár női festőosztályán dolgozott

1888-1908

46.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete .
Pécs. 1959.

KOFFOVICS ANTALNÉ, gombkötő

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mesterségeiről. Az egyik ~~ixee~~ 1784-ből a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old

/ 1,2./ V. gombkötő. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 26[illegible].old

ALBA REGIA: M István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68- Székesfehérvár

M.D.C.

KOGAN festő
(orosz)
1898-ban Nagybaingán tartóz-
kodott

Réti Br. 1954. 324. l.

MDK

Kogan,

1898-ban az iskolához tartozott.

A Hollósy-iskola ideje. /1896-1901./ 77.l.

Szagári Gyula
festő

M.D.K.

Rajzban, fametszetben jelenítti meg a vásárhelyi életet.

Pogány Ö. Gábor: A Délalföldi Tárlat
Művészet, 1965. aug - 45 kep.

KOGUTOWICZ MANÓ, térképrajzoló

7.-GÖNCZY PÁL: Sopron megye térképe. Rajz: Kogutowicz Manó. M.1:225000 Bp.1885. Posner ny. 45.5+36.5 cm. 1 mt. Szines. Szinmagyarázat. Jelmagyarázat. Járások nevei felsorolva. Megyecimer. 1. Sopron és környéke. M.1:75000. 167.old.

ALKONYI ISTVÁN: Sopron város térképei az Országos Széchenyi Könyvtár térképtárában 165.old.

Soproni Szemle, Helytört. Folóirat, XXV.évf. 1971. Sopron. 1971

MOK.

Kogutowicz Manó
térképész

rajzolta meg a mill. kiállításra Magyarország
térképét I. István király halálakor 1038-ban.
Pauler Gyula tervezete szerint.

Forrás: Képes irodalomtörténeti kiállításunk.
Grafikai Szemle 1896 évf. 9 f. 140 l.

NDK

dr. Kogutowicz Károly egy.tenár

KM és ÉE kiáll. Szombathely, 1934. kat. szept.

Kogutowicz Károly

geografus és kartografus

szül. 1886. K. Manó

l. fia.

Kat Lex

III. K. Bp. 1932.

89. l.

Kogutowicz Karolyn

l.

Kogumagy tekép

19. l.

29. l.

30 l.

~~Lippar gard. Rvt. IV. 261~~

Kogutowicz Károly dr.

egyetemi tanár kegyéd

A Dunántúl földrajza

c. kiállítása kiállítva

a Szombathelyi Ünnepi Hét

keretében 1934. szept. 1–10.

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Kogutowicz Károly

geográfus, szül. 1886.
1923 óta a budapesti egye-
tem tanára.

Egyetemi lapok

Révai XX. 497. l.

Kogutowitz Manó

1890 alapította meg földrajzi
intézetet

Máki Földr

~~[illegible]~~ 301.

Fürész, bronzkori II. 206.

Kogutowitz Mans

[illegible]

[illegible]

Vas Up 1889.456

Kogutowicz

teskeprapolo

Środ

Simonyi Jenő, Három
szép uj fali teskép. Bu-
dapesti szemle 1893. 74 kö-
tet 126 - 131. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Kogutowicz

térképrajzoló

ered

Simonyi Jenő. Ujabb térképeink és a földrajzi nevek. Budapesti Szemle, 1894. 78. k. 254–279. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta

Kogutowicz Maria

Lázár

Csedi 1912

125. l

..... nevü munkás igazoltatta

a müvezető aláírása.

ezem:

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Kogutowitz Maria

Lwów

Mäfold 302 l

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

vezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

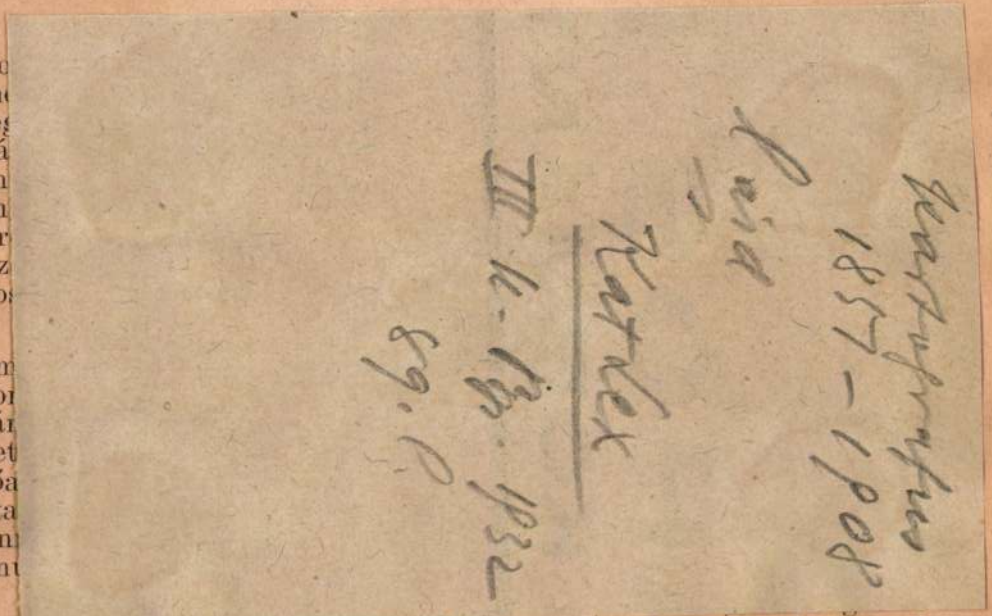

Pto
am
meg
grá
tan
tan
gör
koz
oros

róm
szor
már
szet
előa
lata
ban
tanu

ziumi helyettes tanár Szekszárdról (Schmidt professzor) német nyelvészeti és településtörténeti tanulmányokra kapott ösztöndíjat. Az

Kogutowicz Manó

Kartografus
1857–1908
Pária
Katlex
III. k. Bp. 1932
89. P.

esetében és a balesetsebészet terén alkalmazott új módszereket igyekezett elsajátítani, különös figyelmet fordítva a csontvelőszegelésnek. Spitzky professzor mellett a vápatetőképzés módosításait, a gerincferdülések kezelését és főleg a veleszületett dongaláb korai gyógyítását, Hilgenreiner professzornál pedig a korai csípőficamlás kezelését tanulmányozta. A háborús ortopédia kérdéseivel is foglalkozott, elsősorban a műtétet követő utókezelés problémáival. Tanulmányait Berlinben folytatta a második félévben.

Dr. Pápai Zoltán (1909, Kolozsvár, róm. kat.) klinikai tanársegéd Kolozsvárról (Klimkó professzor) berlini tanulmányai után a második félévet töltötte Bécsben. Célja a máj és a külső epeutak sebészetének és a Basedow sebészi gyógykezelésének tanulmányozása volt. Bécsben Finsterer, Schönbauer, Denk és Böhler professzorok klinikáját látogatta és a Billroth-Haus orvosi könyvtárában dolgozott. Május folyamán egy nagyobb tanulmányút során meglátogatta a müncheni, tübingeni, heidelbergi, frankfurti, lipcsei és boroszlói sebészeti klinikákat is.

Rosdy László (1918, Szombathely, róm. kat.) egyetemi gyakornok Budapestről (Szekfű professzor) magyar történelmi tanulmányokra egészéves ösztöndíjat kapott Bécsbe. A bécsi kormánynak és különösen az államtanácsnak a magyar jobbágyvédő [illegible] 1790–1832 között

LEGUJABB! A UJ HELYNEVEK!

MAGYAR KORONA ORSZÁGAINAK KÖZIGAZGATÁSI TÉRKÉPE

= AZ UJ HELYNEVEKKEL. =

IRODAI ÉS MAGÁNHASZNÁLATRA TERVEZTE ÉS RAJZOLTA:
KOGUTOWICZ MANÓ.

Mérték 1 : 900.000. — Nagysága 122×91 cm. — 8 szinben nyomva.

Ára **6** korona, vászonra huzva tokban **9** korona, falra függesztéshez léczekkel **11.**— korona.

E térkép Magyarországnak a legujabb hivatalos adatok alapján készitett, minden tekintetben tudományos hitelességü s első oly térképe, **mely az uj helyneveket tünteti fel.**

TELJES FÖLDRAJZI ATLASZ.

A nagy közönség használatára.
Tervezte és rajzolta
KOGUTOWICZ MANÓ.

Tartalma 68 fő- és számos melléktérkép. — A térképek nagysága 45/32 és 39/32 czentiméter, részben 54/32 czentiméter, az atlasz külső nagysága 32/22 cm. **HARMADIK KIADAS.** Bolti ára diszkötésben **10.**— korona.

KOGUTOWICZ MANÓ TELJES FÖLDRAJZI ATLASZA az első **minden izében hazai készitésü nagy kézi atlasz** a közönség használatára. A tudományos művek és napilapok olvasásánál, a napi kérdések tárgyalásánál, általában **a szellemi élet minden mozzanatában nélkülözhetetlen segédeszköz.**

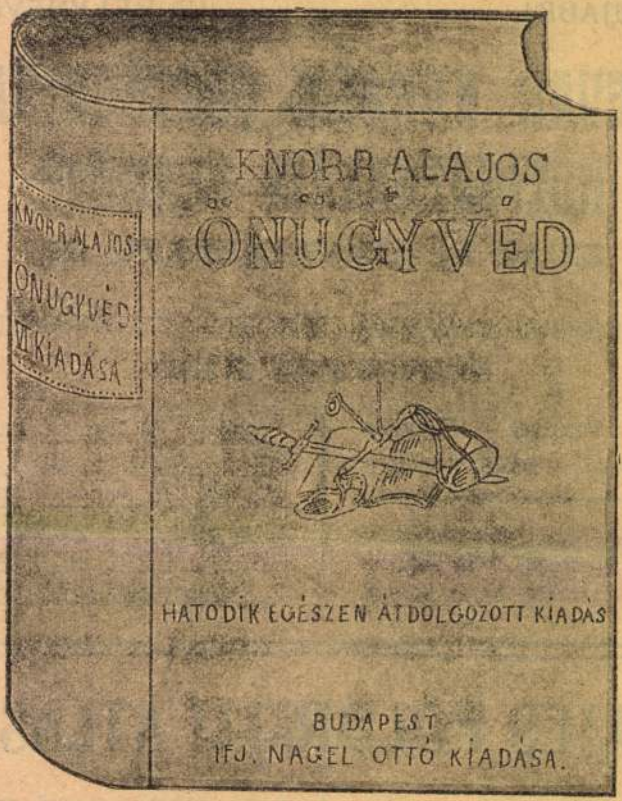

ÖNÜGYVÉD

vagyis gyakorlati utmutatás jogügyletek elintézésére, okiratok s beadványok szerkesztésére, a legujabb törvények alapján, 378 **irománypéldával** felvilágositva birák, ügyvédek, jegyzők és felek használatára, irta:

KNORR ALAJOS

köz- és váltóügyvéd, III. oszt. vaskoronarend lovagja, ny. kir. itélőtáblai biró.

VI. egészen átdolgozott kiadás, **a legujabban szentesitett törvényekhez alkalmazva. Ára füzve 10 kor., bekötve 12 korona.**

KOGUTOWICZ MEGYEI TÉRKÉPEI
A LEGUJABBAK.

MINDENT FELÖLELNEK. JÁRÁSONKÉNT SZINEZETTEK.

GYAKORI UJ KIADÁSOKBAN A LEGUJABB ADATOK SZERINT TELJESEN ÁTDOLGOZTATNAK.

KAPHATÓ A KÖNYVKERESKEDÉSEKBEN.

Szám	Fillér
1. Abauj-Torna	20
2. Alsó-Fehér	30
3. Arad	30
4. Árva	20
5. Bács-Bodrog	30
6. Baranya	30
7. Bars	20
8. Békés	20
9. Bereg	30
10. Besztercze-Naszód	20
11. Bihar	30
12. Borsod	20
13. Brassó	30
14. Csanád	20
15. Csík	20
16. Csongrád	20
17. Esztergom	20
18. Fejér	20
19. Fiume v. és területe	20
20. Fogaras	30
21. Gömör és Kishont	20
22. Győr	20
23. Hajdú	20
24. Háromszék	20
25. Heves	20
26. Hont	20
27. Hunyad	30
28. Jász-N.-Kún-Szolnok	20
29. Kis-Küküllő	20
30. Kolozs	30
31. Komárom	20
32. Krassó-Szörény	30
33. Liptó	20
34. Mármaros	30
35. Maros-Torda	20
36. Moson	20
37. Nagy-Küküllő	30
38. Nógrád	20
39. Nyitra	30
40. Pest-Pilis-Solt-K.-Kún	30
41. Pozsony	30
42. Sáros	30
43. Somogy	30
44. Sopron	20
45. Szabolcs	20
46. Szatmár	30
47. Szeben	20
48. Szepes	20
49. Szilágy	20
50. Szolnok-Doboka	30
51. Temes	30
52. Tolna	20
53. Torda-Aranyos	20
54. Torontál	30
55. Trencsén	30
56. Turócz	20
57. Udvarhely	20
58. Ugocsa	30
59. Ung	30
60. Vas	30
61. Veszprém	20
62. Zala	30
63. Zemplén	30
64. Zólyom	20

A cs. és kir.

katonai földrajzi intézet főbizományosa

Magyarország és társországai részére:

BENKŐ GYULA Grill-féle udv. könyvkereskedése

ajánlja szállitásra az intézet összes készitményeit, melyek minden könyvkereskedés utján is kaphatók.

1 : 75000 lép. **Osztr.-Magy. Monarchia és a határterületek részletes katonai térképe.**

1 : 200000 lép. **Középeurópa általános katonai térképe.**

1 : 300000 lép. **Középeurópa általános katonai térképe.**

1 : 300000 lép. **Katonai menettérképek távolsági jelzéssel.**

1 : 750000 lép. **Középeurópa áttekintési térképe Bonne és Albers szerint.**

1 : 900000 lép. **Osztrák-Magyar Monarchia fali térképe.**

1 : 25000 lép. **A Magas-Tátra részletes térképe.**

1 : 75000 lép. **Az Osztrák-Magyar Monarchia nagyobb városainak környéktérképe,** fekete vagy szines kivitelben.

1 : 25000 lép. Bármely vidék topografiai térképe elkészittetik.

Részletes árjegyzékkel kivánatra szolgálunk.

Kogutowicz Maria

Lwów

Mártérkép

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása

Engedé

a műhelyfőnök
al

Kogutovicz Manó

irod

Vas. Ujs 1906. 6 zil

Kogutowicz Manó

Lásd teljes
életrajzat

Krasznay István

A nyomdászat.
II. r. Bp. 1914.
62 - 64. l.

Kogutowicz Manó

Lásd

Krasznay István

A nyomdászat

II. r. Bp. 1914.

62. cikv. U.

könyvtáramban

vösség.

693.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

szánsz domboritott disszel. Felirata:
NO : 1693: "

Kogutowicz Manó

l.

Kogumagyterkép

18, 19. l.

Ferenczi Sándor: A bonyhai és
Kászfenesi érembeletek IX. 80.